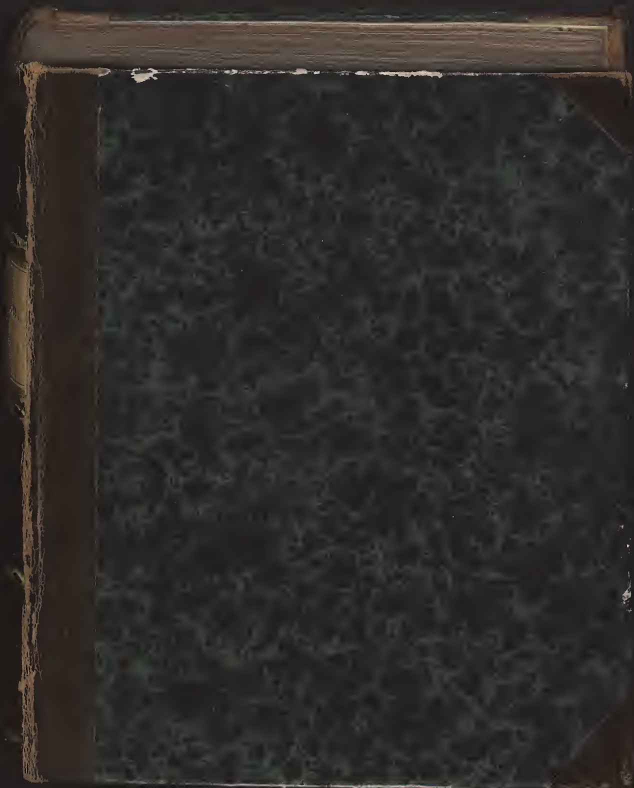

Huss-Postilla/

EDUR

EINFALLDAR

PREDIK-
ANER

Yfer øll Hatijda og Suñudaga Gudspiøll
Ared um̃ Kring.

Giørdar

Af

Vel-Edla og Vel-Eruverdugum Sal. Byskupenum
Yfer Skalholts Stifte/

MAG: JONE THORKELSSYNE
VIDALIN.

Fyrre Parturen̄.

Fra Fyrsta Suñudeige i Adventu/ til Trinitatis
Suñudags.

EDITIO IV.

Prentud a Hoolum i Hialltadal/ Af Marteine Arnodds Syne/ Anno 1740.

Esaiæ. 40. v. 6. 7. 8.

Þar seiger Ein Raust: Predika þu. Og eg sagde: Hvad skal eg
dika ? Allt Hold er Hey / og allur þess Goode/ er svo sem Akur
Bloomstur/ Heyed uppþornar/ Bloomstred visnar/ þviad Ande
ottens blæs þar a/ Sannlega er Foolked Hey/ Heyed uppþornar/
omstred visnar / Enn Orded vors Guds varer Eilijflega.

Gief þu ad Moodurmaaled mitt / Min Drotten þess eg beide
allre Villu klaart og kvitt / Krossens Ord þitt wtbreide / Vi
ded hier/ Til Heidurs þier/ Hellst mun þad Blessan vallda/ Mei
sijn Naad / Lætur vort Land / Lyde og Bygdum hallda.

Dijrkeyptu JEsu Christi Brwde

Christelegre Kyrkiu

GVDS

I ISLANDE.

Kiñe Hiartkiærre Modur/Oska eg Fridar og Heilla
Af Synum Bñusta.

Elskulega Mooder.

Að er bæde Guds Bod og vidtekeð him øllum Þioodum / ad Børn eru skylldug ad ala Forelldra sijna / ef þau gieta. Eñ Fatækur er eg og Vanburda til þess Mooder ad ala þig/ jafnvel þoott ad aungvū af Sonum þijnum sie pad skylldara eñ mier / þu ert og ecke i þvi mijns Lids Þurfe / þvi Fader þijns Elskuga og allra hañs Brædra/ hefur Enda bunded a sijn Nett/ er ritud standa hia Esajam i Fertugasta og Nijunda Capitula. Konungarner skulu vera þijner Foosturfedur / Og þeirra Høfdings Kviñur þijnar Foosturmædur. Hvørs Naaduga Fyrerheitis ad þu ert orden Hlutkakande / Eins vel og hvør Þiood i CHRJS Leñdoomenum/ og i Krapte þessa Fyrerheitis hefur hañ giefed þier/epter Raadstofun Konunga vorra / marga Gudhrædda og Vijsa Kieñendur og Forsioora/sem vaka yfer Saalum Barna þiña: Eñ þoott eg sie þeirra Veikastur / og kuñe ecke miklu vid þeirra Verk ad bæta / Samt veit ig Skylldu mijna ad þocknast þier i þvi eg kañ og maa / epter þeirre Raad sem Gud hefur giefed mier. Eg les i Exodi Bookar Þrijtugasta og Fimta Capitula/ Ad þegar Gud baud Moysi ad læta giora Vitnisburdar Tiallðbvudena/ þa hafe hñ skipad/ad til heñar skyllдi leggia hvør eirn epter þvi sē þeir sialfkrafa villdu/Sumer Gull/

Sumer Sylfur/ Sumer Kopar og ÿmsar Klæde og Steina/ efn
Geita-Ull og Nryta-Skrit / med ødru fleira sem þar var i min giefi
var i minsa Gillde. Medal þeirra Sÿdursta reikna eg mig / og
vel reikna/ sokum Fatfrædis mÿns og Overdugleika/ Eñ fyrer þi
eg veit/ ad þiñ HErra asiglur meir Villañ eñ Maalteñ/ þa vog
ad biooda þier epterfylgiande Predikaner i Þacklætes Merking / a
hafe leiged / og ligge eñ nu a Briooftum þier. Þigg þvi Mi
þessañ lÿtell Skeink af hinum Aumasta Þienara þÿns Biwdgu
og þÿnum Minsta Syne / Sem vil ætunda ad finast

Skalholtt/
Þañ 7. Augusti/
Año 1717.

Yðrum Trwr/ Og
Af Hiarta elskande
til Daudans.

Jon Thorkelsso
Vidalin.

Til Lesarans.

Þier þvi ad Vel-Edla og Vel-Eruverdugst Herra Bisk-upenum/ Hr. Steine Jonssyne/ hefur naudsynlegrar Ordsakar vegna þocknast/ ad læta setia þær Citatiur sem a Spatiunu stoodu i þeirre skrifudu Book/ sem þesse er prentud epter/ iñ i Predikanernar / þa vil eg hafa Lesarañ hier med advaradañ / ad nær þessar Predikaner Opeñberlega Lesnar eru/ þa skule hlaupa yfer Citatiurnar / so þær ecke Lesnar sieu. Citatiur eru ei giorder til þess/ ad þær skule Lesast i einnre Predikun / þvi þær uppehalla Lesaranum/ og giora Lestureñ langsamañ/ Helldur til þess/ ad hver sem vill / kuñe ad sia epter þvi sem Citerad er af Ritningunñe / o hera þad samañ / þegar hañ Les nockud af fyrer sialfañ sig. Þett synest mier Naudsynlegt ad gieta um vid þa sem Lesa þessa Book

Befal

Befalande alla Lesendur og Heyrendur hier med / Guds Heilags Anda Aðstod og Vpplysingu. Og vil alltyd fiñast epter Skylldu miñe.

Skalhollte / Dag 9. Martij. Año 1718.

Þeirra Viliugur Þienare
I øllu þvi sem mier er af
Guds Alfu tilltrwad.
I. Vidalin.

Añar Formæle til Lesarans.

Hverk þad Landsplats / Sem noog Vatn og Vøkva hefur / er hid feitasta og hid Rykasta af Avøxtunum. Fyrer þeirre þurru Jørd hefur Akurmadureñ hid stærsta Erfide og margfallda Mædu / eñ lyteñ Aviñing af heñe. Þar sem Guds Andleger Bruñar framfliooka/verda Sælernar Avaxtarsam-ar og Gude þægelegar: Bruñur Villskuñar er Ord hins Hæsta Guds/ og þad eilyfa Bodord er heñar Vppsprettа/ Syrach. 1. Cap. Allt þad Vatn/ sem framreñur af þessum Bruñe/er lifande Vatn / þviad Guds Ord er Ande og Lyf / Ja / Ord þess eilyfa Lyfsens / Joh. 6. Af þessum Hiælpræđesens Bruñe uppausa Naudþyrstar Sæler Vatned med Fagnade/ Esa. 12. Þetta Huggunareñar Vatn framflytur af þeirre Andlegu Jerusalem/ i allar Atter moot Austre og Vestre / Sumar og Vetur / Zach. 14. Vatned Bethesda var upphrært af Einglenum/sem i þad nidur stie/og hvør sem þar fyrst ur stie nidur i þad/ epter þess Hræring / vard heill af hverium hellst Siwkdoome / sem hañ var halldeñ / Joh. 5. Heilagur Andehrærer Bruñ Gudlegra Orda/ fyrer Eingla Fridarens/ sem ad eru Vtvalld-er Ordsens Þienarar a Jørduñe / og laugar i hønum siwk og saurug Mañaña Hiørtu / af hverium þeir Trwudu hafa alla Avaxtarse-me til þeirra goodu Verkaña/skiptande sierhverium epter þvi sem hañ vill/ 1. Cor. 12. Af hverium þeir eirneñ ødlast Heilbrygde Sælaren-ar og allra heñar Siwkdooma/ þviad hvørke Jurter nie Plaastur læk-

na þa / helldur þitt Ord DRottenn / Sem læknar alla Hlute/ Sap. 16. Þier kiemur nu fyrer Siooner / þu Christelege Lesare/ Ein Ny Hwss-Postilla/Giord og samanskrifud af Vel-Edla/Vel-Eru verdugum og Hálærdum Biskupenum yfer Skalhollts Stipte / Mag. Jone Thorkelssyne Vidalin, og af honum tilskrifud og dedicerud Guds Christne i þessu Lande / a hvorrar Briooſtum hann siałfur i ſynu merkelegu Skrife til hennar jatar sig leiged hafa / og enn nu liggia/ Og so ad hun / er hann hefur aled/ skule ecke siałf þurrbriooſtud vera/edur Skort lijda/forsorgar hann hana nu aptur med þeirre hreinu og Ofolsudu Miolk Guds Orda / af hverre hun skule eblast og Upphellde hafa / epter þad hun hefur smackad hvad DRottenn er sætur/ 1. Pet. 2. Eige þarf þesse Book med mikiar Hroosunar/ þvi hun ber siałf med sier / nær hun er Athugasamlega lesenn / sinn Lofstijr. J henne er veitt inn til þijns Hiarta hreinum Vatnsrennum Gudlegra Kienninga / hvorrar sa Helogtske Holofernes kann ecke ad upphoggva/ so sem sa Jardneske giorde hia Borgenne Bethulia/fordum Daga / Jud. 7. J henne sier þu / Christenn Lesare / wtflioota af þeirre Himnesku Hiałpradesins Hellu/ Guddoomlegar Hugganer/til ad svala þier i Angist þijns Hiarta/ Psalm. 119. J þessare Book virdest mier / þeir sem fallner eru / Sien med Guds Orde a Fætur reister; Þeir Vanmattugu styrkter ; Þeir Hverbrotnu Syndarar Gudlega mijktter og til Christelegra Dygda æfster og uppvakter; Þeim sem fyrer Daudanum liggia / vijsadur Vegurenn til Lyfsins ; Og i einu Orde ad seigia/er þier/þu goode Lesare/kient allt þad sem þig Naudsyniar umm/til þinnar eilijfrar Sæluhiałpar. Lat þar fyrer/ Vinsamlege Lesare/þessa Book/ vera þitt Lioos og Leidarvijser/ epter hverium þu gangar wr Egyptalande þessarar Veralldar / inn i þad Himneska Canaan. Eg vil med Audmiwkre Bæn/ epter minne Skylldu/styrkia þig a þessare þinne Vegferdar Reisu/og Daglega bidia/ad Gud Myskunsemdarinnar hiałpe þier og mier/ so i vorum Christenndoome ad framhallda / ad vier aller verdum Samannsafnader til Guds Senar hægre Handar a Effsta Deige/Og vil alltijd finnast/ minn Christenn Brooder/ þinn Einlægur Fyrerbidiare til Guds og Þien-

are.

are. Skrifad a Hoolum i Hialltadal/ þañ 28. Aprilis/ Anno 1718.

Steinn Jonsson.

Sup. Hol. St.

Bæn fyrer Predikun.

Þu Stoore Konungur allrar Veralldareñar/ sem byr i þvi Lioose er eingeñ fær tilkomest: Vier synduger Ormar skrijdum a þessare blessadre Stundu upp vr voru Dupte fram a Skør þiña Foota/ til ad Fridmælast vid þijna Guddoomlega Hatign/ er vier med saurugum Verkum og Illgiørdum vorum so þrælega moodgad høfum allt i fra Barnæsku vorre. Eñ æ oss DRotteñ / vier erum so vanmegna under Byrde Syndaña/ ad þegar vier gyrnumst ad lypta oss upp i Hæderna til þijn/ þa draga vor eigeñ Saurende oss nidur aptur. Þu hefur ad søñu fyrergiefed oss margar Synder / og sparad oss midt i þeim allt a þeñañ Dag / Eñ vort Hiarta skielfur i oss og kvijder vid þijnu strænga Riettlæte/ nær vier til þess hugsum/ Ad vier þverbrotnar Mañeskiur høfum so Laungsamlega forsmææd þijna Myskunseme/og sialfer Ongvtt so marga Kvittun vorra Synda/ er vier þeiged høfum/ med þverwd ...mlegre Idkun somu Glæpa og Illgiørda. Hvørt skulum vier þa flija undañ þiñe Hende? Þu uppfyller bæde Himen og Jørd / Eñ þijn Myskunseme er eins stoor og þu sialfur / Hun hefur øllum þeim vel giefest sem heñar med bliwgu Hiarta og sundurknosudum Anda leitad hafa / og ef vier sem erum Heystrá / meigum ecke snerta þig/ sem ert eitt forterande Elldur / þa leif oss ad skrijda ad Sonarens Footum/ sem er Holld af voru Hollde/ og þvo þær i Taarum vorrar Ydranar. Eñ æ vor Gud/ Vier vitum ad hañ er i Heimeñ komeñ til ad lækna þad sem kramed er: Hvad kañ þad oss ad gagna ef vort Hiarta er heillt? Ef þad er hardara eñ nockur Steirn? Þvi Grætbænum vier þig/ fyrer hañs dijru Kvøl og Bloodugar Vnder: Slaa þu O Herra a þeñañ harda Klett med Moysis Sprota / so ad

Vatns-

Vatns-Straumarner/ ja / eitt brestande Vatnsflood meige sprecka þar wt af/til ad þvo vorar Ohreinar Samvitskur: Lat eirn gloo-ande Anda bresta upp allt Sorp astarlegra Þanka wr voru Hiarta/ sem er þitt Mustere/ so þyn Ord fae Rwm þar inne. Lat oss ecke heyra þad so i Dag/ ad þad fordæme oss a sydarsta Deige / helldur gief ad þad verde Epterlæte Saalna vorra: Lat þess Sætleika burtdryfa allt Toomlæte og Gaaleyse fra oss / so vier vardveitum þad i goodu og sidsømu Hiarta. Þess bidium vier þig fyrer JEsum Christum þinn Son med hans eigenn Bæn/ Seigiande: Fader vor/ etc.

Bæn epter Predikun.

O Þu Hááleita Guddoomsens Þrenning / Eirn Gud og Sannur frá Eilyfd til Eilyfdar : Vier aumer Syndarar liggium hier flater fyrer Auglite þinnar Hátignar/ til ad offra þier Þacklæte vors Munns fyrer þynar Owtseigianlegar Velgiørder/ er þyn millda Orlæte Hønd oss Opacklaatum og Þverbrotnum Manneskium audsynt hefur/ bæde i Andlegann og Lykamlegann Mata: Enn æ oss Drottenn/vier erum so kallder i Bænenne/ ad vier Ottast meigum/ ad þu villier skirpa oss wt af þynum Munne/nema þu vermer vor Hiørtu. O Vor Gud / lát þinn gooda Anda / bidia ásamt vorum Anda / med Ounnrædelegum Andvørpunum / so ad þier lyka mætte Foorn Vara vorra fyrer JEsum Christum. Vier þockum þinne Guddoomlegre Elsku fyrer þitt H. Ord / og þau Hááleitu Sacramenta/ a hverium þu foostrad hefur og nært vorar Saaler/ad ei skylldum vier wtaf sofna i Daudanum. O Vor Gud/ lát vorar illar Athafner / vort Gaaleyse og Opacklæte / alldrei þvi vallda/ ad þu svipter oss þessare Himnesfre Gaafu.

Gief ad þitt Ord/sem vier i Dag høfum heyrt z numed/meige bloomgast i Hiørtum vorum/ so þad fære þann Avøxt er syne sig/bæde i Ordum og Verkum/so þitt Hááleita Nafn vegsamest i oss/ hveria þu virdest ad nefna þitt Foolk og Eigendoom. O DRottenn/vort Hiarta er þitt epter Riette Skøpunarennar/Endurlausnarennar og Helgunarennar/ þad er þyn Kyrkia / enn Heimurenn / vort Holld / og Diøfullenn

gyrnest

gyrneſt ad feſta ſkñ Fook þar inie / og æ þvi verr / ad þad ſekſt þeim framar / eñ vier gyrnaſt villdum: O vor Gud / yferfall þau med þiñe Magt / og tak þyna Eign af þeirra Hende / ſo ad þyner Oviner bryt le ecke þynum Her-Flockum. Þu Vollduge Konungur / ſem ert Sterkur og Mattugur i Strijde / lat hiñ Guddoomlega Krapt þiña Heilogu Orda verda ſo ryka i Hiortum vorum / ad oſſ velge vid Syndeñe / ſo ſem añare Opekt. Gief þu ad Miñing hiña fornu Glæpaña verde oſſ ſo ſkielfeleg / ad oſſ hrylle vid þeim / ſo ſem añare Ofreſkiu. Gief oſſ ad kenna vor Hiortu / vora Tungu og Eyru a þad ſem a ad vera ſijdaſt vor ædſta Glede og Epterlæte i Dyrd Himnaña / ſem er þyn Elſka / þyn Ihugan / þyn Lofgiord og Þacklæte fyrer þynar Guddoomlegar Daaſemder a medal vor / og veit ad vier leggium hid meſta Kapp a / ad framkvæma þad i Verkunum / ſem vier þeinkium i Hiartanu / ſolum med Muñenum og heyrum med Eyrunum / ad ei gaungum vier i þeirre Blindne / ad hafa Skyn Gudhrædſlunar / eñ afneita heñar Krapte.

O þu Stoore Konungur Himens og Jardar / vardveittu þiñ Smurda / vorn Allra-Nadugaſta Arfa Herra og Konung / Hañs Nadbornu Drotkningu / og vorn Naduga Arfa Prinz / og allt þad Konunglega Hws. Vertu Konungſens Skiolldur og Sool / og eitt vrugt Vijgi a moote ollum Hañs Ovinū. Lat Hañs Rykesſtioorn farſæla verda / og gief Honum langa Lyfdaga: Vmgyrd Hañs Tignar-Stool med Herſveitum þiña Volldugu Eingla: Gief Konungenum Hlijdna / Trwa / Drugga / og Radholla Vnderſaata: Lat Hañ ſo ſtioorna i þynu Vmbode hier a Jordune / ad Hañ meige Eilijflega med þier rykia i Himnenum. O HErra JEſu Chriſte / þu ſem ert hiñ mikle Hyrder Saudaña / fyrer Blood þeſſ Eilijfa Teſtamentes / vardveittu Kieñendur Ordſens þyna Þienara / lat þa alldrei gleyma þvi / ad þeir eiga þier Reikning ad ſtanda / fyrer þitt Dyra Blood / med hveriu ad Endurkeyptar eru þær Hiarder / er þu hefur ſett þa yfer / eñ vert þeirra Vernd og Forſvar / a moote Ogudlegum og Ohlutvondum Moñum / nær þeir giora Verk ſiñar Kallanar trulega: Og trod Andſkotañ under þeirra Fætur. Vor Gud ſtioorna þu Valld

B   ſtietteñe /

stiettene / og þeim er i Doomunum sitia / Upplys Hiortu þeirra / ad þeir skilie Riettin/ og gief þeim Vilia til ad Dæma þitt Foolk / med Vitka og Astundan ad giora þar epter. Lat ad þier O Gud Hussstioornar Stiettena / lat oll Egta-Hioon Elskast Innbyrdis i Falslausum Kiærleika/ og uppala sijn Born og Hiw i Aga og Umvondun til Drottens / En Bornum og Hiwum hlyden og audsveip Hiartu / ad þau sieu Forelldrum og Huusbændum undergiefen i ollu þvi er þeim epter Guds Orde og Lagana Skylldu tilsagt verdur.

O Drotten anast þu alla þa sem Naudstadder eru/ og bera þijns Sonar Kross a Herdum sier/ Vær þeim vor Gud fyrer hans Skulld sem lided hefur/ uppa þad / han kynne ad hialpa þeim sem freistadur er. Um alla Hlute fram Grætbænum vier þig Himneske Fader / Forlaat oss vorar Bloodugar Illgiorder og Synder/ fyrer JEsu Christi saaru Kvol og Pijnu. Minnst þess / ad han fyrer oss i Daudan er utgiefen af þinne Guddoomlegre Elsku / þegar vier en þa vorum þijner Oviner. Virdstu þar fyrer ad gleyma vorum Yfertrodslum / fyrer hvorjar han Fullnægiu giort hefur / Þar vier fyrer han og i honum erum Born ordner / Og nær vor Æfe er ad Þrotum komen vor Gud/ og vier liggium fyrer Daudans Porte/ horfande fram a Veg allrar Verralldar/ Riett oss þa þijna Milldu Hønd vor Gud/ og laat oss deya med vorn Endurlausnara i Fadmenum / so vier meigum Eilijflega med þier og honum lifa. Bænheyr þetta Naaduge

Gud og Fader fyrer JEsum Christum / J hverium

allar vorar Bæner eru Jaa og A M E N.

Fyrst

Fyrsta Sunnudag i Adventu / Gudspialled skrifar Matthæus i 21. Capitula.

Þann Tyma. Og þa er þeir koomu ad nærgast Jerusalem/ og komu til Betphage vid Fialled Oliveti/ wtsende JEsus Tvo synna Lærsveina/og sagde til þeirra: Fared þid i þad Kauptun sem gagnvart ydur er / og strax munud þid finna Asnu bundna og Folann hiaa henne / Leysed hana og leided til myn. Og ef einhvor seiger nockud til yckar / þa seiged / þad HErrann hafe þeirra þorf / og jafnsnart mun hann lata þaug laus. Enn þad skiede so/ ad upp fyllltest hvad sagt er fyrer Spamanenn / er so seiger : Seiged Dottureñe Zion / Sia / þinn Kongur kiemur til þyn hoogvær / sitiande a Asnu / og a Fola klifbærrar Asnu. Enn Lærsveinarner geingu i burtu/og giordu so sem JEsus baud þm̃/ og leiddu med sier Asnuna og Folann / og løgdu syn Klæde yfer þaug / og settu hann þar uppa. Enn margt Foolk breidde syn Klæde a Veigenn. Og adrer hiuggu Kvistu af Trianum / og dreifdu þeim a Veigenn. Enn þad Foolked sem fyrer þeim gieck/ og Epterfylgde / Kallade og sagde : Hosianna Syne Davids/ Blessadur sie sa sem kiemur i Nafne DROTTens/ Hosianna i hædstum Hædum.

Exordium.

I Pistlenum

Pistlenum til Phil. 2. Kiemst Heilagur Paulus þannenn ad Orde: Vered eins Lynder og JEsus Christus / hvør þott han være Guds Mynd / hiellt han þad ecke fyrer Herfang ad hon Gude jafn var / helldur lijtelæckade han sialfan sig / takande a sig Þræls Mynd / og ordenn Mønnum lykur. Postulenn seiger / Hann hafe þad ecke fyrer Herfang reiknad / þott hann Gude jafn være. Þeir ed Herfang teked hafa / stæra sig þar af / brwka þad til Yferlætis / giøra þar af þorkostuleg Sigurmerke / breita vid þa Herleiddu sem þeim lykar: So þad var Malshattur hia Grickium / ad hallda: þann Hlut fyrer Herfang / er einhvør brwkade Rykmannlega. JEsus brwkade ecke þannveg Guds Mynd / þott han være allz Radande / bæde a Himne og Jørdu / Matth. 28. Samt hafde han ecke Valld sitt vid yfer aumum Manneskium / hvørra han var komenn ad Endurleysa af Myrkranna Vallde / helldur giørdest þeim lykur / ja / þeim undergiefenn / þolde Mootlæte og allskonar Hædungar af Syndurunum / er han med Audmiukingu þessare Endurkeypte oss Syndarenar Þrældoome / og hiellt ecke Guds Mynd Herfang ad vera / so han med sinne Þioons Mynd / feinge Herleidinguna ad Herfange teked / Ps. 68. Enn afklædt hinn sterka Hervopnada Diøful sinne Harnesku / Luc. 11. og med Hleckium Myrkranna fiøtrad / 2. Pet. 2. Þegar Satan took vora Fyrstu Forelldra til Fanga i Paradys / og i þeim alla þeirra Eftterkomendur / þa talde han þeim Trw umm þad / ad ef þau æte af Eplenu / mundu þau Gude lyk verda / Gen. 3. Enn þau hlyddust a hans Slægdarfullar Fortølur / töpudu þvi Guds Mynd / enn giørdust Fiandanum lyk / hverium þau framar hlyddu enn Gude / og fyrer þetta Ran Guds Myndar / took JEsus uppa sig Þioons Mynd / og hiellt þad ecke so sem Ran edur Herfang: þott han Gude jafn være. Enn þott ad vor Frelsare ecke brwkade sijna Almattis Tign i Manndoomenum / medann hans Lægingar Tyme yferstood hier a Jørdunne / þa hefur hann samt eitt annad Ryke af Gude og Fødur / sem er hans volldug Stioornan i Christelegre Kyrkiu med Ordenu og Sacramentunum: Þar um talar so David under Guds persoonu. Eg hefe smurt minn Konung og sett hann yfer mitt heilaga Fiall Zion / Ps. 2. Enn þott ad Guds Ryke kome ecke þannveg / ad þad adgiætt verde / so sem Herrann seiger / Luc. 17. þa siaum vier þo nockra Lyking þess edur Skugga i þessa Heilaga Dags Evangelio / þar ed JEsus rijdur inn til Jerusalem so sem einn Konungur / ecke einasta til ad uppfylla Spaadoom Zachariæ / hvørs hier getid verdur i Gudspiallenu / og hanns hlioodar / Zach. 9. Seiged Dootturenne Zion: Sia þitt Kongur kiemur til þijn hoogvær / sitiande a Asnu og a Fola Klifbærrar Asnu. Helldur til þess ad afreka og utvega sijna Christilega Kyrkiu / sem er eitt Konunglegur Kiennemannskapur / og þad med sijnu eigenn Bloode / hvar um Esajas spaer / Cap. 62. a þennan Hatt. Siaed / Drottenn hroopar allt til Enda Jardarennar / Seiged Dootturenne Zion / sia þitt Hiælpræde kiemur. Og sökum þess / Børn myn / ad þetta Hroop hefur og heyrst til vor / sem ad buum a Enda Veralldarennar / og oss verdur ásamt ødrum þetta Hiælpræde bodad / þa lærum oss af þessu heilaga Evangelio yfervega i þetta Sinn / hvilykum

ad

ad þessa Konungs Vndersaatum byrie ad vera. Gud Fader Myskunsemdañá giefe oss Náad sijna þar til fyrer JEsum Christum / AMEN.

Vtleggingeñ.

HEir munu ecke aller sem ad til mijn seigia / HErra HErra / Jñ ganga i Guds Rÿke / seiger JEsus / Matth. 7 helldur þeir sem giora Vilia mijns Foodurs sem a Himnum er. Marger munu þo vera i Safnade Christs hier a Jørduñe / sem eins eru lynder og Judar forduunt Daga / er søgdu / Vier vilium ecke lata þeñañ drottna yfer oss / Luc. 19. þo er Christur allra þessara Konungur / þvi aller vill hañ ad hoolpner verde / og komest til Sañleiksins Vidurkieñingar / 1. Tim. 2. Eñ so sem þad / ad eirn Konungur / hañ er Konungur bæde þess er hañ lætur under Exe draga vegna Glæpa siña / so sem hiñs er hañ set ur sier a hægra Veg / So eru og bæde Vonder og Gooder i Christi Rÿke / og hañ drottnar eins vel yfer þeim / til hverra hañ vill seigia a Efsta Deige / Fared fra mier aller Jllgiørda Meñ / Matth. 7. So vel sem hinum / er hañ kvedur þessum Ordum: Komed blessader mijns Fodurs / og eignest þad Rÿked sem ydur er fyrerbwed i fra Vpphafe Veralldar / Matth. 25. jafnvel þoott ecke late þesser hverutveggiu sier eins skioorna af Anda DRottens. Hvad byriar oss þa hier um̃ ad þeinkia Guds Børn? Eg meina ad lata oss um̃hugad vera / ad lwka þessu Konunge Skylldur þær sem hañ af oss heimter / og er sw helldsta / ein audmiuk Hlijdne. JEsus baud sijnum Læresveinum / ad fara i þad Kauptun sem gagnvart þeim var / þar mundu þeir fiña Asnu bundna og Fola hia heñe / þau skipade hañ ad leysa og leida til sijn. Þeim hefde mátt til Hugar koma / ad ei være Skipun þesse svarleg / þeir mundu Araasiñ mæta / ef þeir tæke svo añara Maña Eigur Oadspurt / eñ þr faast ecke um̃ þad / helldur giora sem þm̃ boded var. Giør slijkt hid sama Christeñ Madur / laat einskis Bod edur Bañ vera þier jafnskyllt sem þijns Guds / Hlijdne er betre eñ Offur seiger Ande DRottens / 1. Sam. 15. Heyr hvad hiñ Eingietne Sonur Guds seiger / þegar hañ inñkiemur i Heimeñ / Psalm. 40. Offur og Fornfæringar þocknast þier ecke / Eñ mijn Eyru hefur þu i giegnum stunged /

Breñeforner og Synda Offur villtu ecke/ þa sagda eg/ Sia eg kiem/ i Bokeñe er skrifad af mier/ þiñ Vilia miñ Gud giøre eg giarna. Yver Davids Ord S. Paull til Nebr. 10. heimfærer uppa vorn Endurlausñara. Hafe nu hiñ Eingietne Sonur Fodursins/ vered honum so hlyðeñ/ hvør þo med siñe Forþienustu hefur sialfum sier eckert forþienad/ hvad miklu framar ætter þu Gude ad hlyðnast/ sem honū ecke einasta Sal z Lyf skylldugur ert/ helldur og þar adauke Otal tyu Þusund Punda/ Matth. 18. og þau so mørg/ ad þu alldrei fær hm̄ loked þañ sidarsta Pening/ ef hiñ Stoore Konungur Himens z Jardar vill Reikning hallda ? Hvad þa Christeñ Madur ? Muntu ecke um̄ alla Hlute fram̄ skylldur honū ad hlyðnast/ sem fyrer þig hefur allt þetta gollded/ so Gud hefur uppgiefed alla Skulldena/ ad ecke yrde þier kast ad i hin ysta Myrkur/ eñ straffad hañ sem var hreirn z heilagur/ og frælsed Syndurunū ? Hebr. 7. Ja/ hañ hefur hñs Eyru i giegnū grafed / eins og Præls þess er ecke villde laus verda a Fagnadar Arenu / Exod. 21. hvørn hñs Hwsbonde nælke festa a Eyrenu vid siñ Dyrastaf/ ad hañ være hañs Præll upp þadañ Æfeñlega. Muntu neita honū þiñar Þienustu/ er þvilijka Smaan hefur lided þier til Frelsis/ þar þo Christi Præll ad vera/ er einsomis Frelse/ og hañs Þienustu/ er ollu Herradæme ædre. So þad er sañkveded/ er sa Guds Mad ur orte fordū: Kong miñ JEsu eg kalla þig/ kalla þu Præl þiñ apt ur mig/ Herratign aungvū ad Heimsins Sid/ helld eg þar meiga jafnast vid. Þvi seiger og Paulus / Rom. 8. Þier hafed og ecke medteked Prælkunar Anda aptur til Hrædslu/ helldur hafed þier medteked Arfleidslunar Anda/ fyrer hvørn vier kollum Abba Fader/ Rom. 8. Eñ ef vier Børn erum / þa erum vier og Erfingiar/ Ja/ Erfingiar Guds og Samarfar Christi/ Rom. 8. Eñ seiged mier/ Hvad munu oll Rijke Veralldareñar vera ad reikna vid þad / ad eiga Arfskipte vid hañ/ sem Gud ecke alleina hefur giefed Endemørk Veralldareñar til Arfleifdar/ Psalm. 2. helldur og sett hañ sier til hægre Handar/ Psalm. 110. og mun leggia alla Ovine hañs til Footskarar honum / 1. Cor. 15. O hvørsu blind er þa Mañeskiañ ? Meñ leggia allt Kapp

á ad temast i Eigeña Maña Þienustu / hvar þo Tiju þiona fyrer eins Lucku á stundum/ so margur maa þiona leinge ádur eñ hañ kien st til þess sm̃ þo er i siálfu sier ecke añad eñ Þrældoomur/ og i giegnum miken Þrældom bryst Fiavilska Mañsins til añars meira/ hvar ꝥ geingur opilega miøg Andhælts til/ so ad þeir sem dyggvaster vered hafa og Trotten-hollaster/ þeir faa hina vestu Utreid á stunđū/ eñ þr eru i Hævegum er á Svikrædū sitia/ Eñ ad gioraſt Hyrdmadur Christi/ skeita faer um̃/ jafnvel þoott hs̃ Þieonusta stande øllum til Boda/ Þar er ei Gydingur nie Grickur/ ecke Þræll nie Frelsinge/ ei Rijkur nie Faatækur/ ei Vijs nie Vankunande frasskileñ/ helldur eru þar aller eitt i Christo JEsu/ Gal. 3. Eñ þess er ad giæta/ Børn mijn/ ad sa sm̃ vill ganga Christo til Handa / hañ skal ecke tvijskipta Hiarta sijnu / helldur giefa hønum þad allt. Ecke seige eg þad/ ad hvør eirn skule ei þiona i þeirre Kallan/ hvar til hñ er kalladur/ eda Undergiefeñ skule ei Undergiefeñ vera/ þvi sa sm̃ giører Verk siñar Kallanar/ hñ þionar Christo sm̃ þad hefur boded/ hañ sem Yfervalldenu hlydnast/ hañ giører og Christi Skipan/ er sagt hefur: Giefed Keysaranum hvad Keysarañs er / Matth. 22. og hañ sem leitar Næringar siñar med ærlegu Erfvide/ hñ hlijder hønū er þad Bodord gaf/ J Sveita þijns Andlitis skalltu þijns Brauds neyta / Gen. 3. Nitt seige eg / ad sa sem vill þessa Konungs Þegn vera / hañ leite fyrst Guds Rijkis / og hñs Rietlætis/ Matth. 6. og mete ecki af þessu jafnframt hønū/ miklu sijdur hlijde añara Bode edur Fortølum meir eñ hañs. Seiged mier / hefur ei Gud boded ad Foreldrana skyllde heidra hvad mest af Møñum/ og lagt Bølvan vid / ef nockur þa vanheidrar/ Deut. 27. Eñ þo seiger JEsus/ Sa sem Elskar Fødur edur Moodur/ framar mier/ hañ er mijn ecke verdugur/ Matth. 10. Gud hefur skipad/ ad Maduren skyllde yfergiefa Fødur og Moodur / og samleingiast siñe Egta-Kvinu / Gen. 2. Eñ hvad seiger Moyses hier um̃? Deut. 13. Ef þiñ Broder / Sonur Moodur þiñar / Edur Sonur þiñ / edur Doottur þijn/ edur þijn Eigen-Kona/ sm̃ hvijler i þijnu Skaute/ edur Vinur þiñ/ sa sem er eins og þu/ vilia locka þig/ seigiande: Lát-

um

um oss fara og dyrka añarlega Gude/ þa skalltu drepa hñ/ þyn Hønd skal vera fyrst a moote hønum/ til ad deyda hañ / og sydañ alls Israels. Nu kyñe Einhvørium i Hug ad fliuga / hvilijker skulu þa Christs Þegnar vera? Meiga hønū ecke þioona nema Syndlauser og Heilager Meñ? Þem eg ecke/ og giet ecke vered/ a medañ eg life i Hollde mu/ þvi eg em Daudlegur Madur/ under Syndena selldur/ Rom. 7. Og þegar eg vil giøra hid Gooda/ þa loder þ Vonda vid mig: Hvad skal eg hier til seigia? Þo eg sie skylldur Christo ad þiona af øllu Hiarta/ þa gief eg þad ecke/ þvi þad Gooda sem eg vil giøra/ þad gjøre eg ecke/ eñ þad Vonda sm̃ eg vil ecke giøra/ þad giøre eg. Neyt Christeñ Madur/ Guds Sonur er i Heimeñ komeñ til þess/ ad kalla Synduga/ eñ ecke Riettlaata til Yдranar/ Matth. 9. Være Von a þvi/ ad vier giætum fullnægt Guds Løgmaale/ þa være Christs Forþienusta oss Onaudsynleg. Eñ ecke hefur Gud sent hañ i Heimeñ til þess/ ad vier mættū þess Ohultar syndga/ ecke yfergnæfer hñs Naad i Christo þar til/ ad vier skulum i Syndunum lifa/ Rom. 6. helldur hefur hañ þar fyrer lided Kvøl og Dauda/ ad hañ visse/ ad vier mundū med Syndeñe Guds Naad og Vingan opklega af oss brjoota. Þar fyrer seiger Johañes 1. Pistl. 2. Børn mijn / Þetta skrifa eg ydur til / ad þier syndgest ecke / eñ ef nockur syndgar / þa høfum vier Tals-Mañeñ hia Fødurnum JEsum Christum hiñ Riettlaata. Eñ giæted þess Christner Meñ/ ad Synden er marghaattud. Þar eru Synder sm̃ verda ad Ovilia/ z af Fævisku/ um̃ hvøriar Guds Løgmaal so talar/ Num. 15. Ef nockur Saala syndgast Ovitande/ þa skal hun Foornfæra Ars gamalle Geit fyrer Syndena/ þvilijk var Synd Paals/ er hñ Offookte Guds Søfnud/ fyrer þvi seiger hñ/ eg hefe Myskun hloted/ af þvi eg giørde þad Ovitande i Vantrw/ 1. Tim. 1. Item Abimelechs/ er hug de ad taka Saram Abrahams Nustru Frillu-take/ z visse ecke ad hun var hñs eigeñ Kona/ Gen. 20. Adrar skie af Bræadræde einu/ þa Mañ esstiañ sm̃ er hneigd til hins vonda/ giefur sier ecke Stunder til ad lata Guds Anda edur Skynsemena vid sig raada/ so sm̃ þegar Moises sloo Hellluna tvisvar/ Num. 20. Þegar David hiet ad farga Nabal/ og

ollu

ollu Kallkyns i han Nwse/ 1. Sam. 25. Þegar han Foolked talte/ 2. Sam. 24. Og þad er þad sm̄ Paulus kallar/ Gal. 6. ad verda yfer-stiggen af einhvørre Yrøsun. Nockrar verda og af Mañlegū Breysk-leika/ hvør ad jafnvel Guds Bornū fylger/ æ so leinge þau bera epter sier þettan daudlega Lijkama/ og þ eru þr Gioorningar syndugs Mañs/ sem Hollded og Anden eru ad glijma um̄ / og gieta alldrei sætt sig þar uppa/ þviad hvort stryder a mote ødru/ Gal. 5. og þar fædast þegar Anden lætur sigrast af Holldenu/ og verda hier imser under/ þvi vert/ ad su Synd sem i oss byr/ hvørta Postulen Holld nefner/ Gal. 5. hun verdur opklega sterkare. Þetta verda a stundum þwngar Synder / og sierdeilis Guds Bornū nærre Obærelegar / En þo reikuar Gud þar ecke Endurfæddū Mañe til Dauda/ þegar þar med hreitnre z alvar legre Ydran fyrer Lausnarans Forþienustu bættar verda. Hvar fyrer z þvi þar er eingen Fordæming hia þm̄/ sem eru i Christo JEsu/ þeim sem ecke epter Holldenu ganga/ helldur epter Andanum/ Rom. 8. En þr kallast ecke ad ganga epter Holldenu/ sm̄ med Andanū leitast vid ad deyda Holldsins Gyrnder/ jafnvel þott tilbere ad þad fær Yfer-Hønd/ allt so leinge Men giefa þvi ecke Taum/ þad Men þioone þvi i þess Gyrndum. Og þvi seiger David Psalm. 19. Hvør skilur hvad opt hn̄ villest/ afleis mig af mijnum heimuglegum Syndum / og hallt Þræle þijnum apfur fra Þvermoodskuñe/ ad þær drottne ecke i mier/ þa mun eg heill verda. Nu eru þar adrar Synder / sem Madurenn ecke ein-asta giører med fullū Asetninge / um̄ hveriar DRottenn talar/ Num. 15. Su Saal er drijger Syndena med uppriettre Hende (þad er med ø-settu Raade) hun vanvirder Drottenn/ þvi hun forackade hn̄s Ord/ og Onijtte hn̄s Bod/ helldur og læta þeir Syndena drottna i sijnū daud-legū Lijkama/ fyrer utan alla Barattu a mote heñe/ og lim Limu sij-na heñe til Vopna/ hvør hun brwkar med Sialfskylldu Andskotanū til Þioonustu/ en Drottne til Styggdar/ so sem eirn Handverks-Mad-ur sitt Verkfære. Þesser eru þeir/ er JEsus kallar Þræla Syndaren ar/ Joh. 8. Og han vegeiga ad skiliast Ord Joh. 1. Ep. 3. er hn̄ seig-er/ ad sa sm̄ drijger Syndena/ hn̄ sie af Dioflenū. Nū Agiarne þeink-

er ecke [illegible] añad/ eñ hvernig hñ meige fylla sitt Hws af añars Sveita med Riettu og Rangu. Þioofureñ/ sm̄ er hñs Skall-Broder/ hogg- ur ad/ Bakeñ og Hofeñ/ hvernig hañ stela meige. Niñ Framblæte þenur sig wt sem añad Carbetia Erte / Psalm. 37. Hañ nÿtur ei Svefns nie Matar/ ef einhvor hañ virder miña/ eñ hañs þotte lÿd- ur. Niñ Metorda giarne sparar aungva Illmeñsku til þess ad silla sier upp i Virdingarnar. Ioab forifst ecke ad taka Lÿfed af Abner og Amasa/ og þo med Flærd og Svikum/ til þess ad hñ sie Ohultur um̄ Nafnbætur sÿnar. Niñ Ofundsiwke etur sitt eiged Hiarta. Hñs Oim- ur sofnar ecke ef hñ sier ad nockrū geingur vel/ hñ eyrer aungvu nema einhvor steite sig/ z hefur aungva Skiemtañ nema af añara Olucku. Niñ Bakmælge fiskar i añara Avirdingū/ hañ leitar smæsmuglega epter þvi sem ødrum yfersiest/ hañ þeinker sig um̄/ hvørneñ hañ fæe einhvoriu þar lÿklega vidauked/ og giører tÿu Pund af einu / þvi sem Andskoteñ hefur hm̄ i Hendur feinged. Ligareñ spiñur sitt Verk af sÿnū eigeñ Ydrum eins og Kongulooeñ/ og brÿtur Heilañ til ad liosta þvi upp/ z alldrei er Tilhafed. Niñ Flærræde grefur eina Grøf Bake brotnu til ad steipa hinum Einfallda þar i. Allt þetta viña þr ed so eru lynder med Astundan/ fyrer utañ allañ Guds Otta / edur nockra Mootstødu i giegn Andskotañs/ Heimsins og Hollðsins Vielū. Þess er læta Syndena drotna i sÿnum daudlegū Lÿkama. Og þetta er su Þvermoodskañ er David bidur Gud ad hallda sier aptur fra/ Ps. 19. Ad søñu er þad satt/ ad Guds Sonur er fyrer þessar Synder dæeñ / þvi hñ er Forlÿkun fyrer allar Veralldareñar Synder/ 1. Ioh. 2. hvad z audsied er af Dæme Manassis Konungs/ 2. Par. 33. hiñar Bersynd ugu/ Luc. 7. Ræningiañs/ Luc. 23. z añara længlū fleire: Þo er nærsta hætt vid þvi / Brædur mÿner/ ad slÿk Ydne Syndaña sem Madureñ kemur sier æn allrar Ydranar/ æn allz Otta þ Guds straungu Heot- unū/ æn alls Asetnings til Apturhvarfs/ edur og med Hiegoomlegre Raadagiørd/ ad ætla sier þa ad ydrast/ þegar oss gott þiker/ sm̄ kañskie seint þike/ edur þegar oss Syndeñ leid verdur/ er mæske alldrei verde/ ad þesse Ydia og iñdruckeñ Vane til syndsamlegs Athæfis / meige

smwast

snwast upp i fraleitt Sidi/ Rom. 1. upp i forbreñda Samvitsku/ 1. Tim. 4. um̄ hvøria Paulus talar/ Ephes. 4. Ad þeir gange i Niegoma siṅs Hugskots formyrkvader i Nyrunū/ fraskilder Lyfe Guds/ fyrer þ Þeckingarleyse sm̄ i þm̄ er/ sokū Harðwdar fra Hiarta/ hvøt ter þa þeir høfdu mist alla Tilfiñing/gæfu þr sig til Lausungar/ ad fremia allañ Ohreinleik med Agyrne/ so sem voru Pharao/ Judas/ Achithophel/ og þr adrer sm̄ Postuleñ kallar sialfdæmda/ Tit. 3. Eñ þad seige eg i Guds Stad/ og i Umbode hñs Eingietens Sonar JEsu Christi mȳns HErra / hvørt eg a Nende hefe/ ad iafnvel þolk ad Nadeñ yfergnæfe Syndena/ þa er sa aungvañveigeñ Konungsins Christi riettur Þegn/ nie sañur Limur hñs Kyrkiu/ er vïsvitande og ydrunarlaust framfer i Syndū og Glæpū/ med þvi Moole sem ædur hefe eg sagt: Þvi Guds Sonur er til þess i Heimeñ komeñ/ ad kalla Synduga til Ydranar/ Matth. 9. eñ ecke til þess ad þeir skule syndga uppa Nadena/ til þss ad Meñ skyrest i hñs Nafne til Ydranar/ Act. 2. eñ ecke til Athugaleysis nie Vndañdrættar/ til þess ad þiona hm̄ i Endurnyungu Lyfdagaña/ eñ ecke til þss ad giefa Diøflenū hiñ mesta Hluta þra/ eñ ætla Gude hiñ sydarsta Part Æfeñar/ sem eingeñ veit nær þrytur. Eg veit ad þr sm̄ komu um̄ elleftu Stund i Vyngardeñ/ feingu jafnt vid hina / sem bored høfdu Hita og Þwunga Dagsins/ Matth. 20. eñ þu hefur kalladur vered um̄ þriðiu og nyundu Stund/ hvad veitstu af þvi ad þu muner na hiñe elleftu/ muntu kuña Gud þ þ/ þott hñ læte þig hafa jafnañ Hlut med þm̄ til hvørra sagt var: Eingeñ þra Mañā sem bodner voru munu smacka mȳna Kvøldmaal tyd/ Luc. 14. Villtu heimta þ af Konunge Himens z Jardr/ þu s ecke ert einasta Molld z Aska/ helldr Landrædū sekur vid hiñ lifanda Gud/ ad hñ liete kvelia siñ eingieteñ Son til þss/ ad þu þss tryggvar mætter i allre Ohæfu þiona Fiandanū/ hvør ad er Guds svareñ Ovinur. Er þ ecke noog/ ad hñ hefur læted greptra þig fyrer Skyrnena med Christo til Daudañs (þ er til ad deya Syndeñe) so ad lyka sm̄ Christur er uppvakeñ fra Daudū fyrer Dyrd Fodursins/ so kuñer þu ad ganga i Endurnyungu Lyfdagaña. Reined þar fyrer Christner Meñ/ hvørt

þier erud i Trwnne/ 2. Cor. 13. hvada Lijst þier hafed til goodra Ver-
ka/ hvorn Leida a Syndenne/ og ef þier finned Brest a slijku/ þa giæt-
ed ad ydur i JEsu Nafne / forsmæed ecke Rijkdoom hñs Þolenmæd-
is og Langlundargieds/ helldur giæted þar ad/ ad hñs Giædska leider
til Ydranar / so ad þier ecke safned ydur Reide a Dag Reidennar / og
Guds Riettlætis Doms/ Rom. 2. hvør Eyru hefur ad heyra hñ heyre
þad/og bidie Fødur Liosßanna/fra hvørium ad kiemur øll good Giøf/
og øll fullkomen Giøf / Jac. 1. ad giefa sier Ydran til Sannleiksins
Þeckingar. JEsu Læresveinar logdu Klæde sijn yfer Øsnuna/ og
settu hñ þar uppa/þra Dæme fylgde Folked/ er breidde sijn Klæde a
Veigenn. An allo Efa hefur þssū til Hugar komed/ad JEsus munde
i þ Sinn ætla ad upprietta hid jardneska Israels Rijke/ þvi þ var Hæst
ur Gydinga ad breida þanenn vid þa sm nijlega høfdu Stioorn tiked /
hvad siaa ma af 2. Reg. 9. Þegar Spamannsins Þienare hafde
smurt Jehu til Konungs/ þa breidde hvør af hañs Herra Þienurum
sitt Klæde under hñ a þad hædsta af Trøppunū/og søgdu: Jehu ryk-
er. Og þo nu ad bæde Læresveinarner og Folked/villtust i þessu/þa er
þ samt skied af Drottne/ til ad teikna þar med hñs Konungs Tign/
hvorn Gud Fader hefur smurt yfer sitt heilaga Fiall/Psalm. 2. Enn
giæt ad þvi Christenn Madur/ad þesse Konungur Dijrdarennar rijdur
hvern Dag inn til sinnar Borgar/sm er Christeleg Kyrkia/og so sm hñ
er eirn andlegur Konungur/ so og er hañs Rijke andlegt/þvi ad Vopn
Herferdar vorrar eru ecke Lijkamleg seiger Paulus/2. Cor. 10. helldur
Kraptur Guds til ad nidurbriota Gyrdingarnar. Hañ kiemur til vor i
Ordenu og Sacramentunū/i Krapte sijns Heilaga Anda/sm straffar i
Mañenum Syndena/uppvekur Ydranena/ebler Truna/ kveiker Elsk-
una til Guds/ ifitcer Kiærleikan til Naungans/verkar Þolenmæd-
ena. Þeg" þu Christenn Madur/finnur i Hiarta þijnu nockrar þss hatt-
ar Hræringar/ þa vit þad/ ad sa Drottnarenn er þar komenn til sijns
Musteris/sm Malachias um spaer/Cap. 3. Þegar Pharisæi spurdu
Drottenn ad fordum Daga/ hvenær Guds Rijke kiæme/Svarade hañ
þm/ Guds Rijke kiemur ecke so þss giætt verde/ þeir skulu ecke seigia/

Sem pad er þar/edur sem þ er hier/þvi sæed/ Guds Ryke er iñe hia
ydur/Luc. 17. Gud kiemur ecke i Niørku Maña/eins og Herodes og
Bernice fordum/ med stooru Pferlæte/ Act. 25. Sem Þið KOnung-
ur kiemur Til þyn Hoogvær / seiger Gudspialled. Þott Christur
bwe i Himnenũ/ þa bÿr hañ under eins i sundurkromdum Hiørtum /
Esa. 57. JEsus sagde fordum vid Nicodemum/ Vindureñ blæs/ og
þu heyrer hñs Þit/eñ þu veist ecke hvadañ hañ kiemur/ edur hvørt
hañ fer / so eru og aller þeir sem af Andanum fæder eru / Joh. 3.
Nu er Endurnÿungeñ Dootter Endurfædingarenar/ badar koma af
Anda Guds sm verkar i Mañenũ fyrer Orded : Eñ ecke veit hñ edur
skilur med hvøriu Mote hiñ alvolltre Gud þ verkar/ Verkanena fiñur
hñ/eñ Verkunareñar Maala skilur hñ ecke. JEsus reid einum Asna
iñ til Jerusalem / og so þocknast Gude a stundũ margañ þ fafrooda
Predikun hoolpeñ ad giøra/ 1. Cor. 1. Eñ þegar hañ so vitiar þyn/
syndugur Madur/ þa breit epter þessu Folke: Þeir breiddu syn Klæde
a Veigeñ. Eñ hvørneñ fær þu þad epter þeim giørt ? Þad kieñer
St. Pall/ Eph. 4. Afleggeð þañ gamla Mañeñ/ epter hiñe fyrre
Vmgeingne / sem fordiarfast i Girndum Villudoomsens/ eñ endurnÿ-
est i Anda ydar Hugskots. Afklædunst þssũ Illskuñar Ham/og kostũ
hønum fram fyrer Fætur JEsu: Hønum hyrtar þo med øllum ødrũ
hñs Ovinũ ad leggiast til Footskarar hønũ / þvi ecke er þvilikur O-
vinur Christs næst Fiandanum/ so sm Holldeð/hvørs Þanckar ad eru
Reide z Fiandskapur i giegn Gude. Eñ Iklædunst einũ nÿũ Mañe/sm
epter Gude er skapadur/i Riettlæte og Heilagleika Sañleikañs/ Eph.
4. Mikñverst Elskañleger a þad/ad JEsus Christur Konungur Dÿrd-
areñar/hañ var flettur synum Klædum/og hñs blessadur Lykame var
Allsnakeñ reirdur vid Steolpañ i Þyng-Hwse Pilati/hvar hañ var
Hwdstrÿktur/til þess ad vier ÿrdum frelsader fra eilÿfum Hwdstroku
i ÿtstu Myrkrum/ eñ Iklædder nÿum hvÿtũ Skrwda med Pælmavid-
um i vorum Høndum/ Apoc. 7. Ja/ þetta allt hefur hañ þolad til
þess/ad vier mættum hønum Iklædast/ so sem Paulus seiger/Gal. 3.
Skyllduñ vier þa ecke leitast vid ad deyda vora Jardneska Limu/ sem er

Saurlifnadur/ Ohreinleike / Girnd/ Illfyſe og Agyrne / hvør ad er Afguda-Dyrkan/ Col. 3. Fierdeilis þar Gud hefur oſſ ſialfur Vopn eñ i Hendur feinged/ hvør Paulus kallar Liooſens Vopn/ Rom. 13. og Guds Alvepne / Eph. 6. Þad ætlar Heimur þeſſe/ ad hañ hafe eingeñ Not Lyſſins/ nema hañ life ad Munudum ſynum/ ſo ſem væru Meñ allerna þar til i Heimeñ borner/ etts og Petur ſeiger/ 2. Piſtl. 2. Ad þr ſieu eins og Skinlaus Dyr/ ſem ana fram epter þvi ſm Nattúran byd/ allerna til þſſ ſkøpud/ ad þau ſlatrud verde/ nær þau faung ud eru/ og er Lyking þeſſe ægiæt/ þvi ſo ſem Villudyreñ ecke um añad hyrda/ eñ ad fylla Magañ/ og verda þar fyrer a ſtundū tæld og lockud med aꝺſkilianlegū Veidel reſſum/ þar til þau eckert af vita/ fyrr eñ þau hafa Fooſt ſiñ i Snøruñe. So eru og þr ed um eckert ſkeita/ nema um Lykamañs Epterlæte/ Fyſn Augnaña/ og drambſamlegt Lyferne/ 1. Joh. 2. Þeir giæta ecke ad fyrr eñ Sæleñ uppvaknar i Helvyte og Kvolunum. Hvad Poſtuleñ greinelega um þa ſeiger / er Ryker vilia verda/ ad þeir falle i adſkilianlegar Freiſtingar og Snørur og Girnder / heimſkulegar og ſkadlegar / er ſteipa Mañenum i Tøpun og Olucku/ 1. Tim. 6. Eñ þeir ſem Chriſto tilheyra/ þad eru þeir ſm eru hañs Trufaſter Hyrdmeñ og Læreſveinar / þeir Kroſſfeſta ſitt Holld med þeſſ Girndum og Tilhneigingum / Gal. 5. og hroosa ſier ecke nema af Chriſti Kroſſe/ fyrer hvørn þeim er Heimureñ Kroſſfeſtur/ og þeir Heimenum/ Gal. 6. Þegar Meñ ræda eirn Þienara til Viſtar/ þa giora Meñ Skilmæla vid hañ/ hvad hañ vilia eige/ og hvad hñ fa ſkule i ſyn Verka-Laun. So hefur JEſus giort/ Luc. 9. Hañ ſagde fyrer øllum Møñū/ ſeiger Gudſpiallamadureñ: Hvør ſm mier vill epterfylgia / hañ afneyte ſialfum ſier/ og take Daglega ſitt Kroſſ uppa ſig og fylge mier epter. Hañ ſagde þad øllū/ ſo aller vita meige/ hvørs þeir vænta eige i hñs Þienuſtu. Hañ ſeiger Daglega/ ſo ad þr ſm Gud hefur øngvañ utvortis Kroſſ a Herdar lagt/ ſkule þo vera vidbuner ad Kroſſfeſta ſitt eiged Holld/ og deyda ſyna Jardneſka Limu/ Gal. 5. ſo ad þañ vante øngvañ Chriſti Kroſſ / ſem vill under Chriſts Merke ſtrijda/ edur ganga a Mala med þeſſū Konunge/ þvi

þad

þad ſtendur þo Olcraſtadlegt uſſ Alldur og Æfe / ad i giegnū margar Hørmungar byriar oſſ inn ad ganga i Guds Ryke/ Act. 14. og er hñs Þienuſta þo þvi betre/ eñ allra aūmara / ad þott hun þyke hørd Adgangu/ þa er hāns Ok ſætt og hñs Byrde liett/ Matth. 11. þvi hañ hiaalpar ſialfur til ad bera/ hañ er trwr og freiſtar einkis yfer Megn fram/ 1. Cor. 10. Sæileike Guds Nadar/ og Smeckur epterkomande Farſællda/ ſeiker ſo Reiñu Kroſſens ſyrer Guds Børnū/ ad þeñar giæter ecke. Eg heyre ad Paulus z Sylas eru glader i Fangelſenu/ Act. 16. Poſtularner geingu fagnande wt fra Radenu i Jeruſalem/ þegar þeir Hwdſtrikter vóru/ Act. 5. Jeg heyre ad Paulus Oſkar/ ad Feſtus Landsdoomare og Agrippa Konungur være eins Meñ og hñ/ ad þeim Hleckiunū undañteknū er hñ var bundeñ med/ Act. 26. hvoria hñ hefde þo ecke lated fyrer alla Dyrd Veralldareñar / hefde hañ ætt añars hvers a mis ad fara. þeſſ Siñis var Byſſkupvotturen Babylas/ er beid de ad grafa ſig med þm Hleckiū er hñ var leiddur til Aftøkuſtadareñs mi/ ſo ad ecke vantade hñ ſitt Brwdarſkart i Uppriſuñe/ Euſeb. Lib. 6. Cap. 36. et 40. So lijted ackta þeir ſem vel hafa ſmackad hvad ſætur ad DRotteñ er/ Pſ. 24. So lijted ackta þeir hvørſu med þeſſ añ forgeingelega Lijkama er høndlad. Eñ vilie Meñ epter ſpyria/ hvør ad Launeñ ſieu i Chriſti Dijrdar Ryke/ þa ſeiger hañ ſialfur/ Matth. 5. Sæler eru þier nær Meñerner hallmæla ydur og Offſokn veita/ og tala i giegn ydur alla Vondſku þ mijns Nafns ſaker/ þo ling ande/ Fagned þier og vered glader / þvi ydar Verdkaup er nooglegt a Himnum. Eñ hvada Verdkaup Brædur mijner? Hvilijkt ecke hefur Auga ſied/ z ecke hefur Eyra heyrt/ z ecke hefur i nockurs Mañs Hug edur Hiarta komed/ 1. Cor. 2. þad er þad Verdkaup er DRotteñ hefur tilbwed þeim er hañ elſka. Hvør ſem nu ſamañ ber þa litlu Hørmung/ er vier þola meigū i Chriſti Nadar Ryke/ z þa Dumrade lega Sælu/ er hñ mun launa oſſ med i ſijnu Dijrdar Ryke/ Hañ mun ſægia med Poſtulanū / ad Mootlætingar þeſſara Tijma ſieu ei verdar þeirrar Dijrdar/ ſem fram vid oſſ mun koma i eilijfu Lijfe/ Rom. 8. O JEſu unn oſſ þeſſarar farſælu Viſtar med þier Eilijflega. O JEſus

JEsu/ lꜳt oss vera þar sem þu ert/ Joh. 17. O JEsu/ virdstu ad þurka øll Tꜳr af þisia Barna Augum / Apoc. 7. O JEsu/ lꜳt vora Hrygd snwast i Glede / Joh. 16. O JEsu / gief ad hvørke Lijf nie Daude/ hvørke Einglar nie Høfdingia-Dæme/ hvørke Nꜳd nie Dypt/ nie nockur Skiepna/ kunne ad skilia oss vid þann Kiærleika/ sem er i þier/ Rom. 8. Og lꜳt oss þier alldrei sleppa/ þar til þu blessar oss med eilijfre Blessan / og vier þig aptur med eilijfu Hosianna i hædstum Hædum. Bænheyr þ O HErra JEsu. Þier med Fødur og Heiløgum Anda/ sie Lof/ Prijs/ Magt og Vellde/ um̃ Allder Allda / AMEN.

Annan Sunnudag i Adventu.

Gudspialled / Luc. 21. Cap.

Þann Tijma JEsus sagde til sinna Lærsveina: Þar munu skie Teikn a Soolu / Tungle og Stiørnum / og a Jørdu Kvalning Þioda og Ørvinglan / Sioor og Bylgiur munu hlioda / og Menn munu fyrer Hrædslu uppþorna / og af Epterbijdingu þeirra Hluta/ sem ad koma skulu yfer allann Heimenn. Þviad Kraptar Himnanna munu hrærast: Og þa munu þeir sia Mannsins Son komanda i Skijunum med Magt og miklu Vellde/ Enn nær þetta tekur ad skie / þa lijted upp og upphefied ydar Høfud/ af þvi ad ydar Endurlausn tekur ad nalægiast. Og hann sagde þeim þessa Epterlijking: Skoded þier Fijkiu-Tried/og øll ønnur Trie/nær þeirra Alldin tekur wt ad sprijnga / þa vited þier ad Sumared er nalægt. So lijka nær þier siaed þetta skie / þa vited ad Guds Rijke er nalægt. Sannlega seige eg ydur/ þad þesse Kynslood mun ei forganga / þangad til ad allt þetta skier. Himenn og Jørd munu forganga/ Enn mijn Ord forganga eige.

Exordium.

EG Dæme aungvann seiger JEsus/ Joh. 8. Hvad er þa þad hann seiger/ Joh. 5. Faderenn dæmer aungvann/ helldur hefur hann Synenum allann Doom i Hendur feinged. Tvent bar til þess Brædur mijner / ad DRottenn talade þesse Ord fyrer Gydingum / þad eina ad þeir dæmdu um̃ hann epter ytre Asynd i

þar

þar þeir sǿgdu skøǿmu ádur: Þu ber siálfur Vitni um þig / þinn Vitnisburdur er ecke gylldur / Enn hann svarade þessu medal annara/ Þier dæmed epter Holldenu / eg dæme aungvann / hann meinte epter Holldenu. Sw var og ǿnnur / ad hann i þad Sinn ecke var kominn til ad láta Doom gánga yfer illar Athafner Manna/ þvi Illgresenu byriade ad vaxa allt til Kornskieru Tymans / Matth. 13. Enn ei ad sidur var þo DRottenn kominn til Dooms a Jǿrdu / so sem hann siálfur vottar / Joh. 9. til þess ad þeir siáande yrdu / er ecke siáu / og þeir ed siáu / skylldu blinder verda / og er þad audvitad hver ad sie þesse Doomur / og yfer hverium hann gieck / sem voru þverbrotner Gydingar / hverier ei villdu JEsum þeckia fyrer Guds Son / af þvi Kraptaverkenu/ er hann giǿrde a hǿnum/ sem blindur var borenn/ Joh. 9. Enn Doomurenn var þesse/ Ef þier varud blinder / þa hefdud þier ecke Synd / enn nu seiged þier: Vier siáum / þar fyrer blyfur ydar Synd / og þott Doomurenn sie so Riettvijs/ ad eckert sie Riett vijsara/ þa er hann þo næsta þungur og hrædelegur / þvi hann er Vndannfare hins Ognarlega Dooms / er a hinum mikla Deige alls Hollds mun ǿll Myskunar gánga yfer alla þa/ sem ecke hafa truad a DRottenn JEsum. Þvi so seiger Guds Sonur/ Joh. 3. Hvǿr sem ecke truer/ hann er þegar dæmdur/ af þvi hann trwde ecke a Nafn Eingietens Sonar Guds. Þesse hinn strange/ enn þo Riette verduge Guds Doomur gieck yfer hinn væsæla Gydinga Lyd ad miklu Leite / þegar þeir hǿfdu upphyllt Mæling Syndarennar. Þess gietur Paulus / Act. 28. Er hann straffar Þvermoodsku þeirra / seigiande: Þar fyrer sie ydur vitanlegt / ad Hiálprade þetta er Heidingium giefed/ og þeir munu þad heyra. Þessarar mikilu Guds Nádar erum vier og hluttakande ordner / er bwum under hinu ysta Heimsins Skaute / Þennann skielfelega Doom yfer Guds eiged Foolke / hǿfum vier og heyrt: Enn gætum ad þvi er Paall seiger til Heidingianna/ þeirra er vid Christne tekeed hǿfdu: Vel/ þeir eru fyrer Vantrwna afbrotner / seiger hann / enn þu stendur fyrer Trwna. Ster þig ecke / helldur vert Ottasleigen/ Rom. 11. Satt er þad sem DRottenn seiger/ ad hann sem ecke truer / sie þegar Dæmdur / Joh. 3. Enn þvi trwa Menn ecke? Þvi Menn koma ecke til Liossens. Þvi koma Menn ecke til Liossens! Þvi Menn Elska meir Myrkred enn Liosed/ af þvi ad þeirra Verk eru vond/ Joh. 3. Þad hiker Jafnvel ad sofa a Kodda Athugaleysesins / sem Andskotenn bitlar sijnum Bǿrnum a / med hanns gamla Vǿggu-Kvæde / er hann er latur: Hvar er Fyrerheit hans Tilkomu/ 2. Pet. 3. So hefur þad geinged i fra Upphafe Veralldar/ og þar fyrer eru Menn so treger ad vakna vid Guds Orda Basunu/ þar til Daudans edur Doomsins Basunu Hlood tekur yfer / og ecke er vært ad sofa leingur. Enn Gud tekur sidann med Eilijfu Ope og Tanna-Gnijstran i Helvijte. Hvǿr þad heyrer / hann hygge þar ad / og gæte þess er Paall sagde til þeirra i Athenu Borg / Act. 17. Gud hefur tilsett einn Dag / a hvǿrium hann Dæma mun alla Jardarkringluna med Riettlæte / fyrer hann Mann er hann hefur fyrerhugad. Þar fyrer vil eg láta mitt Tal vera i þetta Sinn / hvad oss eige ad leida til þess ad bwa oss under hinn sydarsta Dag/ sem vær ecke vitum/ nema ad Morgne upprenne. Hiálpe þier til/ O þu Alsherjar Doomare fyrer JEsum Christum/ AMEN.

Utleggingenn.

ÞAr munu Skie Teikn a Soolu og Tungle og a Stiørnum. Þad ſynest audræded vera/ Brædur mijn'/ ad ecke mune Endurlauſnarenn hafa kalad þetta ſo vegna Læreſveinanna edur Foolkſins/ er þm̃ i þad ſinn nálægt var/ Þvi jafnvel þott ad þr til ſamanns hafe i þrre Meiningu vered/ ad hinn ſydarſte Dagr munde vera ſkamt i burtu/ ſo ſẽ ſiaa maa af ſumu þvi/ er þr hafa ſkrifad epter ſig læted/ Þa hafa ſydann mørg hundrud Ar lided allt til þeſſa Dags/ Helldur er þad ſagt vegna vor/ yfer hvoria lyklegt er/ ad Heims Ende늘 ſie komenn/ Fyrer þvi ættum vier/ ecke ſydſt med Ugg z Andvara ad vænta Tilkomu Drottens/ þot ef Herrans Poſtular ætludu a þm̃ Døgum/ ad hun munde ſo nálæg vera/ hvørſu miklu nær mun hun þa vera oſſ/ er ſo miklu ſydar lifum. Eg hygg ad Teikn þſſe fleſt/ er Lucas giefur um̃ i Evangelio/ mune ecke fiarlæg Doomenum verda/ helldur nærre i ſama Vetfange/ þvi Herrann ſeiger hier/ ad vier munu Þa Siaa MAnnſins SOn Komenda i SKyu Himens/ og er audſært/ ad þeſſ mune ecke langt ad bijda ur þvi ad allt þetta ſkiedur/ ſm̃ maa ſkie ei annad verde enn Fiørbrot Veralldarennar/ þegar Himnarner munu med Stoorbreſtum forganga/ og Høfudſkepnurnar af Hita brædna/ 2. Pet. 3. hvad medal annara maa þar af ræda/ ad Jeſus ſeiger/ Marc. 13. Ad um̃ þann Dag vite eingenn Madur/ og ei jafnvel Einglar a Himnum. Enn ef Teikn þeſſe ſkiedu rwmum Tyma fyrr enn Himenn og Jørd forganga/ þa kynnu þeir ed a Jørdu bua/ ad vita nockud hier um̃/ hvad St. Petur fortekur/ 2. Ep. 3. er hann ſeiger/ Ad Dagur DRottens mune koma ſem Þioofur a Noottu: Enn Þioofurenn giører aungva Vitneſkiu undann ſier/ annars være hn̄ ecke Þiofur/ So er og Dagur DRottens/ þvi eins og Talſnara mun hann koma yfer alla þa ſem a Jørdu bua/ Luc. 21. Drage þvi eingenn ſialfann ſig a Talar/ edur meine/ ad af þvi ad þeſſe Teikn ſem Lucas ſkrifar um̃ i Gudſpiallenu/ eru enn nu ecke øll framkomenn/ og vier merkium aungva Umbreiting a Soolu/ Tungle og Stiørnum/ adra enn hun vered hefur i fra Upphafe Veralldar/ epter venulegu Natturunnar Hlaupe/ ad Drottenn mune þar fyrer ſeinka/ ſo ſm̃ nockrer kalla þad Seinlæte ſeiger Petur/ 2. Pet. 3. Helldur er hann

þolenn

Þolenmodur vid oss/ viltande ei ad nockur fyrerfarest/ helldur ad aller snuest til Yðranar. Latū oss ei þvilijkt i Hug koma/ Brædur mijner/ þvi þad eru Spottaranna þanckar/ er hann seiger ad upp mune rijsa a sijdurstu Døgum/ þeir ed ganga i sijnum eigenn Gyrndum/ seigiande: Hvar er Fyrerheit hans Tilkomu/ 2. Pet. 3. þvi sijdan Fedurner sofnudu/ þa er allt hid sama so sē fra Upphafe Skøpunarennar. Og hū dylur ecke hvar fyrer ad syndugū Mønū/ sem alla Hlute mæla/ epter Fæfrœde Spillingarennar og Sinnunum vorū/sem þioolū upp eins og Gufa/ enn lijdum i burt aptur a Augabragde. Hvar fyrer/seige eg/ ad oss þyke so langt ur verda er hū talar umm þetta sama Efne/ seigiande: Enn eitt sie ydur vitannlegt Elskannleger/ad eirn Dagur er fyrer DRottne so sem þusund Ar/og þusund Ar so sem eirn Dagur. Enn þeir ed þetta ecke samanbera vid Guds Fyrerheit/ þeī þyker so sē ad hann tefie og sie brygdmæll ordenn / so er þad og vijst/ ad jafnvel þoott ad bæde St. Páll og adrer lijse þvi/ad Heims Endernn være yfer þa komenn/ 1. Cor. 10. þa hefur ecke Postulenn vænt hns so brædlega/þar hū seiger/ 2. Tess. 2. Þier skulud ecke skielfast fliotlega i Hugskotū yd ar/nie trublast hvorke af Anda nie Orde/nie af Sendebriefe/sē vier hefdū skrifad/eins og Dagur Drottens være nær þvi komenn: Kann sie þess vegna/ad einhvør hafe teked sier Ordsøk af hans fyrra Pistle til þra/ad skielfa veikar og Istødulitlar Samvitskur/þar ed hū skrifar: Eg hef ei Þorf ad skrifa ydur umm Tijma og Henkugleika / þvi þier giorla vited/ad sa Dagur Drottens mun koma/sem Þiofur a Nottu/ þegar þeir seigia: Þar er Fridur og Tryggleike/ þa er þeim skyndeleg Foreidsla nærre / so sem Jood-Soott þungadre Konu / 1. Tess. 5. Latum oss þvi ecke Andvaralaust lifa/ Brædur mijner/þott DRottenn dvelie/þvi Komande mun hū koma og ecke seinka/ Heb. 10. Enn vier vitum ecke/ a hvørium Tijma ad hann kiemur/ ad Kvollde-Dags edur umm Midnætte/edur þa Hanenn galar/edur snemma Morguns/so ad þegar hann kiemur hastarlega/ ad hann finne ydur ecke sofande. Þad eg seige ydur/þad seige eg øllum/seiger DRottenn/Vake þier/Marc. 13. Latū ecke vora Yðran bijda epter Soolarennar Formyrkvan/ þvi þegar hun

allra ſÿdarſt teke ad ſorkna/ mun Ydranar Tÿmenn ute vera/ hun hefur ſo leinge þionad eſt i Heime þeſſū/ ſo leinge afmarkad tilſetta Tÿma af Gude/ og bored Vitnisburd um̄ hn̄s Viſſku/ hn̄s Ehyd/ hn̄s Giæſku og hn̄s Almætte/ ſo leinge hefur hun ſkyned yfer Ogudlegan̄ Heim þennan̄/ ſo leinge uppruned yfer Rangláta og Rietláta/ ad aller hafa haft nógan̄ Tÿma til ad ydraſt/ og leita Guds mædur en̄ þad ſkÿ-arſta Myrkur byrger hennar fagra Lioos/ ſo hun mun upp þadan̄ alldrei ad Eilÿfu ſkÿna. Hun hefur alldrei fra Veralldar Upphafe formyrkvaſt a moote Natturunnar Edle/ nema ollu Eina Sinne/ þegar Himen og Iord byrgdu ſ Augu ſer/ og ſo ſem ſkielfduſt vid ad horfa þar a/ ad þra Skapare var eins og ein Bolvan a Kroſſenn upphengd-ur/ Matth. 27. En̄ ef hin Natturlega Soolen̄ miſte ſÿna Byrtu af þvi/ ad Sool Rietlætesins formyrkvadeſt um̄ Stundarſaker/ hvad er þa ad undra þott hun alldeilis blind verde/ þegar han̄ kiemur i Skÿu Himens med han̄s heilogu Þuſundum/ Iudæ Piſt. v. 14. Ia/ þegar þeir munu fyrer hinn̄ hærſta og ſÿdaſta Rett kallader verda/ ſem Kon-ung Dÿrdarennar hafa ad nÿu Kroſſfeſtan̄/ og Sattmaalan̄s Blood al-mennelegt hallded/ med hvoriu þeir helgader eru/ Hebr. 10. Lat þier þetta jafnan̄ fyrer Augum vera/ Syndugur Madur/ þegar þu ſier hid bleſſada Heimſins Lioos/ ſem alla Verolldena upplÿſer/ þu ſier hana i Dag upprenna/ þacka Gude þar fyrer/ en̄ þu veitſt ei hvort hun̄ naa mune ſÿnu venjulega Takmarke ad Kvollde Dags/ þu ſier hana i Ægen̄ ganga/ og ad Tungled og Stiornurnar taka aptur ad lÿſa/ en̄ þu veitſt ecke nema a þeirre ſomu Nootlu rene upp Iacobs Stiarna Chriſtur/ Num. 24. annad Sinn̄/ ſem bæde Sool og Tungl mun for-myrkva og ad aungvu giora/ og Stiornunum af Himne ofan̄ ſteipa/ ſo ſem̄ þa eitt Fÿkiutrie kaſtar ſÿnū Avoxtū fra ſier/ nær þad hriſteſt af Stormenum. Lat þar fyrer Soolena ecke undergánga þÿna Vond-ſku: Tru ecke ſo Natur-Myrkrunum fyrer þier/ ad þu minneſt ei vid Sonen̄/ a medan̄ þu ert en̄ a Veige med honum/ ſo ad han̄ verde þier ecke reidur/ Pſalm. 2. Ef kanſkie han̄ byrkeſt i Skÿjum Himens a þeirre ſomu Nootlu. Haf þinn̄ Lampa tendradan̄/ ſem̄ er Lioos Tru-

ar

ar Finar / ad ei verder þu uselokadur/ þegar Brudgumenn kiemur um Midnætte/ Matth. 25. Nhjd Bode Peturs er hann seiger/ 2. Pet. 3. Þar fyrer Elskanleger/ þar þier bijded epter ollu þssu/ þa kostgiæfed ad þier hreiner og Ostraffanleger af honum fundner verded med Fride/ og halldeð Steinlæke Drottens til Reidennar/ ad vera Himlprude. Enn hyggist ad þvi/ hvorsu ad hann mun Obærelega strangur og hardrad-ur verda ollum Gudlausum og þverbrotnum/ er sier hafa a Nadartijm-anum Reide safnad. Hann mun ei koma so sem fordum Daga/ liggian-de i einum Stalle / ecke so sem þier heyrdud Fyrra Sunnudag/ Sitiande a Osnu/ og a Fola klifbærrar Osnu/ Matth. 21. Ecke so sem hann var utleiddur af Þijnghuse Pilati/ berande eina Purpura Kapu og Þyrne Koronu/ Joh. 19. Enn þeir ed allt þetta hafa ad aungvu haft/ þeir munu sia hann so sem einn strangann Doomara. Ellduren brennur fyrer hans Auglite allt til nedsta Helvijtis / Deut. 32. J honum munu Himnarner fandurgliðna/ og Hofudskiepnurnar smelltast/ 2. Pet. 3. Krijngum hann mun geysa eitt hrædelegt Stormvidre / Aller hans megtuger Eingla munu honum fylgia/ og hans heilogu Þusunder umm-hverfis hann stijna/ mz skielfelegre Hofud-Eingelsins Basunu mun hann kalla Lifendur og Dauda i Lopted upp til mots vid sig/ 1. Tess. 4. og eingenn Skiepna mun standast hans Tilkomu/ Mal. 3. Þa mun Sool enn Formyrkvast/ af þvi ad Guds Forsmanarar geingu formyrkvader i Hiupunum sokum þeirra Þeckingarleysis / vegna Hardudar þeirra Hiarta/ 2. Tim. 3. Þa munu Kraptar Himnanna hrærast / af þvi þeir hafa so illt synngad i Himnenum/ og forsmad hann sem i Himnenum byr/ þa mun verda a Jordu Angist og Radleysa Þiodanna/ so sem þa Sior og Bylgiur hlioda/ sem vite þær ecke hvar þær eige ad falla edur hvad af sier ad giora/ þaneinn mun allt Holld verda i Tilkomu Drottens. Þegar Jeremias spaer umm Babilons Eydeleggingu / þa dunar hann so sem eitt Reidar-Slag a þenann Hætt: Þeirra Bylgiur munu dynia/ þeirra Raddar Hliood mun verda so sem mikilla Vatna / Jer. 51. Enn hvad miklu meira mun verda Ostur hinnar stooru Babilon Ver-alldarennar / þegar hun hrapar i Dijked þad/ sem vellur af Ellde og

Breftesteine / Apoc. 21. med øllum þeim sem druckner eru af Vijne
hefiar Hoorunar/Apoc.17. O/hvørsu fegner munu þa þeir/ed smæd
hafa hiñ Fatæka JEsum og hñs Limu/i Velmagt siñe hier a Jørd
uñe / hvørsu giarna munu þeir þa vilia hafa sadt hañ / þegar hañ
hungradur var/svalad hønum/er hñ þyrstur var/hyst hñ/þegar hañ
Gestur var/klædt hñ/þegar hñ nakeñ var/vitiad hñs/ þegar hñ var
siukur og i Myrkva-Stofu / Matth. 25. Hvørsu lyked munu þeim
gagna þa Metord þau/ er þeir keyptu fyrer Guds Vinættu/ Epter-
læte Heims þſſa/er þr møttu framar eñ Drottens Kross/Eigner og
Bugardar/fyrer hvørta þr selldu Sæler sinar/ Sveite Daglaunar-
añs/er þr hafa iñehallded/Hus Eckiuñar og hiñs Fødurlausa/er þr
hafa utsoged/Braud hiñs Einfallda og Naudstadda/er þr hafa svik
ed under sig med Okre & Rangsleitne? Hvad lyked mun allt þetta duga
þeim/nær Verølldeñ og øll hennar Dyrd og Hoffragt stendur i biørtu
Bale/Eñ hiñ Rietlæte Himneñs & Jardar Konungur vill seigia upp
Doomeñ med þessu skielfelega Atkvæde: Farid fra mier bølvader i ey-
lyfañ Elld/sem fyrerbueñ er Diøflenū og øllum hñs Arum/Matth.
25. O DRotteñ vor Gud / hvørsu mun hañ þa Ognarlegur verda i
Augū Fordæmdra Mañā/er ecke eiga framar neirnrar Nadar Von:
Manoha og hañs Kvina sau Guds Son/er hañ stie upp i Fornar-
Elldenum / og hañ meinte þau mundu þar fyrer deyia / Jud. 13.
Esajas/sa Gud sitiande a hæum Stoole/ og hønum fiell st Hugur /
so hñ sagde: Vei mier/eg mun uppræktur verda/ þvi eg hefe saurugar
Varer/og by a medal þſſ Folks/er saurugar Varer hefur/þar eg hefe
sied Drotteñ Allsheriar Konung/Esa.6. Jsraels Syner beiddu Mot
sen ad ganga uppa Fialled og tala siña vegna vid DRotteñ / Exod.
20. þegar Guds Reider sloou i Horeb / og søgdust eige framar giета
heyrt Raustena DRottens Guds sins. Daniel sa Christū vid Fliot-
ed Chid-Dekel/og þar var ecke Mæktur i hønū/øll hñs Fegurd um-
breittest / so hañ hafde aungva Krapta / Dan. 10. Læresveinarner
urdu Otfaslegner/ er hañ kom til þeirra ad lycktum Dyrum/ Luc.24.
Þesser voru þo aller Guds Viner / þeim byrte hañ sig i Nað siñe og
Giædsku/

Giædsku/ þo kunne ecke Breiskleike Holldsins ad standast Nálægd Guddomsins/ hvad, mun þa vid Ovine Drottens skie i Domenum? Þegar hañ utheller þeirre Reideñe i einu Augnablike/ sem þeir hafa safnad sier a Reideñ Dag/ Mañ epter Mañ um̃ alla Æfe. Þegar Josua hiñ ypparste Kieñemadur stood fyrer Eingle þess mikla Ráds og Andskot eñ hønũ til hægre Handar/ til ad motstanda hm̃ i Jerusalems Byggingu/ þa stood hañ i saurugum Klædum/ þar til DRotteñ took hañs Ránglæte fra honum/. Zach. 3. og var þa Guds Sonur hñs Talsmadur. Eñ hvornig munu aller Gudlauser verda/ þegar þeir standa fyrer Domara alls Holds/ þegar Gud sialfur aklagar/ eñ eingeñ afsakar/ þegar Ránglæted ei framar verdur burt tekid/ helldur tilreiknad? Þeir munu standa Skømeñe iklædder / Psalm. 109. Og um̃ Allder Allda utrekner fra hiñe Himnesku Jerusalem/ Apoc. 3. Johañes seiger/ þeir drecka af Vijne Guds breñande Reide/ og kveliast med Ellde z Breñesteine i Auglite heilagra Eingla og Lambsins/ Apoc. 14. og þr munu aungva Ro hafa Nott nie Dag/ þeir munu eta Tungur sijnar ut af Ofraun / og lasta Gud Himensins ut af Kvøl og Særendum sijnũ/ og þeir munu Daudañs Oska/ og hañ mun fra þeim flija/ Apoc. 9. J øllu þessu fa þeir ecke eirn Dropa Vatns til ad kiæla med Tungu sijna/ Luc. 16. Þetta er ad sønu Ognarlegt ad heyra/ Brædur mijner/ eñ þad er þo Guds Ord sem ecke kañ ad liuga/ eñ ef þad kañ ad ofbiooda nockrum ad heyra alleina/ hvad mun þad þa vera ad siá og reyna/ Ecke hefur Guds Ande forgiefens talad þtta/ og so skijrlega uppteikna látid/ eckert af Guds Ordũ mun a Jørdu falla/ Himeñ og Jørd forganga / eñ hañs Ord forganga alldrei / Luc. 21. Lát þau þvi duga þier til þess / ad þu verker þijna Sáluhiálp med Ugg og Otta/ Phil. 2. ad ei komer þu i þeñañ Kvala-Stad/ edur siert varbueñ vid hinum sijdarsta Deige / sem þu ecke veist nær ad þier uppreñur. Hugleid Christeñ Madur/ hvad JEsus segir Joh. 12. Hver sem forsmáer mig/ og medtekur ecke mijn Ord/ hñ hefur þañ sem hañ dæmer/ þad Orded sem eg talade/ þad mun dæma hñ a sijdarsta Deige. Vert þvi ecke Vgglaus edur Ohræddur Barn Guds/ þegar þu situr

under

under Neyrn hñs Orda/ þvi þar er þiñ Domare/ þad muñ a hinū efsta Deigi uppskætt verda/ hvorneñ þu hafer epter þvi leked/ hvorneñ þu hafer epter þvi lifad/ hvorsu fus þu hafer vered a ad heyra þad/ hvad vandlega þu hafer med þ høndlad/ i hvad godu og sidsomu Niar la þu hafer geimt þ/ hvort þu hafer fært þar Avoxt af i Polenſmæde/ Luc. 8. Allt þvilijkt verdur bert þegar Bækurnar verda upplæknar i Doomenum / Apoc. 20. Og epter þvi munku dæmdur verda. Þvi so seiger Paulus / Ad DRottenñ mune dæma leynda Hlute epter sijnu Evangelio a sijdarsta Deige fyrer Christū JEsū/ Rom. 2. Seig þu mier/ Barn Drottens: Munder þu þora ad forsmaa þañ/ er ætte ad dæma um̄ Lijf þitt edur Æru/ edur svara hønū fullum Hnalse/ sierdeilis ef þu þig sekañ visser/ og þier uggvænt þætte/ ad þu munder falla a Malenū? Þad porer eingeñ ad giøra. Ecke eru Dæme til þess/ ad nockur hafe so bited N ofuded af Skemmetie. Eñ þad þora Meñ ad seigia/ ad Prestar seige so margt/ þ sie ecke allt satt/ iafnvel þott þeir ta Embætte sie DRottens/ og þeirra Verk/ þeirra Guds/ Esa. 49. Þekka voga Meñ ad seigia z hugsa under Neyrn Guds Orda/ sem eiga ad dæma þa a sijdarsta Deige. Veistu ecke sagde Pilatus/ ad eg hefe Vallð til ad Krossfesta þig/ og Vallð til ad læta þig lausañ/ eñ hañ laug/ þvi hañ hafde eckert Vallð yfer hinū Alvallda Konunge / nema hønū hefde vered giefed þad af Himnum ofañ. Eñ Christur hefur til þess Vallð i hñs heilaga Orde/ syndugur Madur/ ad fordæma þig/ ef þu kastar þvi a Bak þier aptur/ z so til ad læta þig lausañ/ ef þu hlijder þvi. Hvar fyrer læta Meñ þa hid gooda Ord Guds/ so sem Vind um̄ Eyruñ þioota? Meñ hrædast allañ Voda/ eñ Guds Ord ecke/ þier þyker þeim Tijma vel vared/ er þu gielur skoked þier undañ þess Neyrn/ og munder þar kañskie alldrei koma/ nema þu meir ottad est Meñena eñ Gud/ Eñ munku z gieta skoked þier undañ hinū sijdarsta Dome/ hvar þu skallt þo af þijsu sama Guds Orde dæmdur verda. Og fyrst þu villt ecke heyra Christ/ þar ed hañ seiger: Komed til mijn aller þier sem erfided z þunga erud þiader / eg vil Endurnæra ydur/ Matth. 11. Þa skalltu þo heyra hñ a sijdarsta Deige/ hvort þu villt

edur

edr ecke/er hn seiger/ fared fra mier all' Jllgiørda Mefi. J einu Orde ad seigia/ þar er eingen Hlutur sm meir ætte ad hvetia upp syndugan Man til ad huast vid Daudanu/en sialft Guds Ord/ hvørt han mun dæma/epter hvøriu hn mun dæmast/z fyrer hvørs Foreckun hn mun dæmdr verda. Sie þ þier kient z predikad af hinu Aumasta z Vesæl asta/af einu fatæku og lytilfiolande/ hvør halldeñ er fyrer Afrak og Hreinsun Veralldar/forsmæ þeige ad hellдur/ ef þad eru Guds Ord hn hefur i Munne/z hns Evangeliu/er sagde til sina Postula z allra þra er leitast vid ad feta i þeirra Footspor/ og hans Vmbod a Henda hafa: Hvør sem forsmæer ydur/han forsmæer mig/en hvør han mig forsmæer / han forsmæer þan er mig sende / Luc. 10. Jæ / þoott þad sie frambored af einhvørium/sm ecke giører af þvi hn kiener/ þa kanast þo þar vid/ad Jesus sagde til sina Lærisveina: A Moisis Stoole sitia Skriftlærder og Phariseæi / allt hvad þeir seigia ydur ad vardveita/þad vardveited og giøred/en epter þeirra Verkum skulud þier ecke giøra/þvi þeir tala og giøra ecke/ Matth. 23. Hvør sem nu um þetta vandlega hugsar/han mun þess betur læra ad huast vid þessum hrædelega Deige/med Dagl. gr. Ydran og Apturhvarfe fra Syndum og Glæpum / og þad þess hellдur/ sem lyklegra er ad DROttens Tilkomu sie ei all-langt ad byda/þvi þoott þau Teikneñ er Lucas i þessu Gudspialle umtalar/sieu en þa ecke øll framkomen/og lykast sie/ad ei framkoma mune fyrr en under sialfan Doomen/þa geingur þ eins til hier/so sm fyrer daudlegu Manne/ad Helsotten er leinge ad bua um sig i hns Lykama/ adur en hun slyter Lyfed af honu. So hefur og Gud opinberad oss i synu heilaga Orde nockr Teikn/þau er a syduрstu Døg um skie munu/og eru Vite hins efsta Doms/ er vier vel meigu þeckia og vidkanast a vorum Døgum. Christur seiger/Matth. 24. Ad Evangelium Rykesins skule predikast um allan Heim/til Vitnisburdar øllum Þioodum/og þa mune Endereñ koma. Sitied hvørsu Guds Orda Domur skal yfer alla Men ganga/þar eru og miøg faar Þioder nu i Heimenu/a medal hvørra ei hefur skined Lioos Evangelij/þoott aller hafe ecke vid þvi teked / Han giefur um þar mune verda Hunger/

ur/ Drepsoott og Jardskialftar i øllum Stødum / Matth. 24. og kallar þad Upphaf Hørmungaña / Þetta høfum vier sialfer reynt/ Brædur mijner/og er ecke langt a ad miñast/ Gud giæfe vier værum þß so miñuger sem vera byriade/ef Meñ vilia ecke øfur Teikn þeckia/ þa mættu Meñ þau vidkañast er almeñust eru/og JEsus um̃gietur/ Luc. 18. Þegar Mañsins Sonur kiemur / meinar þu hañ fiñe Tru a Jørdu ? Noog er af Guds Orde / Noog af Evangelij Lærdoome / til Vitnisburdar yfer øllum Møñum/ Matth. 24. Eñ hvørt hiñ saña Guds Otta er so vijda ad fiña / mæ stoorlega efast um̃ / edur seiged mier/ hvada Nyrkne er þ/ ad Almeñingur hefur a ad læra Christelega Tru/edur kieña hana þm̃ er vid þurfa? eñ þo allra sijdst epter heñe ad lifa. Eg hygg þad gange til eins og a Noe Døgū/hvad og er Teikn Mañsins Sonar Tilkomu/ Matth. 24. Þeir ætu og druck u / þeir gyptust z sig gypta lietu/allt til þß Dags/ad Noe gieck iñ i Orkena/ og þecktu ei Flooded/fyrr eñ þad kom og took þa alla i burtu. Jæ/nu a þessū Døgū ædur eñ þeir vita hvad Hioonaband er/ edur kuña meir eñ einn Asne ad uppfræda Børn sijn i Christelegre Tru og ærlegum Lifnade. Þeir gieta þau epter siñe Mynd/ og ala þau upp epter siñe Mynd/ Andskotanum til Þioonustu a stundū/eñ ecke Gude. Eñ fyrst Trueñ er þañeñ/þa er ei Von ad Kiærleikureñ sie betre/so ad rætest eirneñ þad er Frelsareñ seiger ad fram̃ mune koma fyrer hiñ sijdarsta Dag/ad af þvi Ranglæted vex/mune margra Kiærleike kolna/ Matt. 24. Þetta er so vijst fram̃komed / ad mig undrar þad Meñ ecke hafa gleymt Nafnenu/ þar Hluteñ sialfañ er valla hiæ nockrū ad fiña. J einu Orde ad seigia: Meñ þreifa a þvi sm̃ Paulus skrifr/2. Tim. 3. seigiande: Vited/ ad a sijdustu Tijmum munu verda særlegar Tijder/ þar munu verda Meñ Siergooder/Agiarner/ Hoolsamer/Dramblater/ Gudlastarar/Foreldrunū Ohlijduger/Opacklater/Glæpafuller/ Hardbriostader/Neiptrækn'/Lausmāder/Ohijder/Gott hatande/ Svikarar/Þverbrotner/uppblaasner/elskande meir Sælgiæte eñ Gud/ hafande Skin Gudhrædsluñar/ eñ afneita heñar Krapte. Allt þetta hygg eg ad Noe þeckia munde/ef hañ nu mætte lijta upp af Grøf siñe/

og

og þad þecker hvør eirn/ ſa ed giører nockurn Greinar-Mun a millū Dygda og Odygda. A Døgum Noa ſlöckte hiñ Kiellkake Gud Baal Oleyfelegrar Elſku og Loſtagyrndar med Vatnsfloodenu/ fyrr eñ þeir nockud af viſſu/eñ nu tekur Kiærleikureñ ſo ad kølna/ad Hiør tu ſumra Maña mæ ſtockfredeñ kalla/jæ hardare eñ Kopar og Stæl. Hvad er lyklegra eñ ad hiñ alvitre Heimſins Smidur mune bræda þau z ſmellta mz hinu ſydarſta Bæle/fyrr eñ nockurn varer? þetta vil eg nu hafa ſagt/ Brædur myner/ Ydrunar og Athugalauſū til Vidvørunar/eñ ecke ſturludū edur ængrædum Samviſkum til Skielfingar / øllū til Sidbooka og Leidriettingar Lifnadareñs / eñ aungvū til Orvæntingar/ þvi ſo ſem Tilkoma hiñs mikla Guds og Drottens vors JEſu Chriſti mun hrædeleg verda øllum Ogudlegū Møñum/ſo mun hun gledeleg verda øllum þeim er a hñ vona/ og heñar med Þoleñmæde bÿda. Þad kieñer oſſ St. Pæll/2. Teſſ. 1. ſeigiande: Þad er Riettvÿſt fyrer Gude/ad endurgiallda þeim Þiæninguna er ydur þiæ/Eñ ydur ſm þiæſt Endurnæringu medur oſſ/þegar Drotteñ Jeſus opeñ beraſt af Himne med ſÿnum megtugum Einglum. Ad ſø ſu byriar oſſ øllum ad mæta fyrer Doom-Stoole DRottens / 2. Cor. 5. og þar Reikning ad ſtanda / jafnvel af hvøriu Onitiu Orde / i Doomenum/ Matth. 12. Eñ þad er Ohult ad mæta fyrer hañs Doome / ſem ſialfur er Talsmadur ſiña Barna. Sa fer ecke ſekur af Þyngenu/ſem ſialfur a ad dæma/ Eñ nu eru aller Truader eitt med honum/ſo ſem hañ og Fadereñ eru eitt / Joh. 17. Og hañ er Høfud Lykamans / ſem er Chriſteleg Kyrkia/ Eph. 1. Þad er og indællt ad ſtanda hønum Reikning / ſem ſialfur hefur betalad fyrer alla Skulldena / þar fyrer ſeiger JEſus/ Joh. 3. Sa ſem truer a Soneñ/ſa dæmeſt ecke. (hvar Doomſins Ord merker Fordæming)Og aptur ſeiger hañ: Sa ſm heyrer myn Ord/og truer hønū er mig ſender/hñ hefur eilyft Lyf/ og hñ kiemur ecke i Doom(þad er i Fyrerdæming)helldur fer hañ fra Daudanum til Lyffins/ Joh. 5. Þvi ſkylldu þa Guds Børn kvíðaſt hiñ ſydarſta Dag? Mun ein Brudur oktaſt ſyns Brudguma Tilkomu/og ecke helldur a allar Lunder bua ſig til ad fagna hønū? Mun

eitt Barn fela sig fyrer sijnū Fodur. Enn so sem Faderens er Børnunū lijknsamur/ Ps. 103. so vill hinn eilijfe Fader og Fridar Høfdinge/ Es. 9. vera oss nadugur a þeim Deige. Þar fyrer seiger hann og i þessa heilaga Dags Evangelio: Enn Nær þETta TEkur Ad SKie/ Þa lijted upp/ og upphefied ydar Høfud/ af þvi ad ydar Endurlausn er Nalæg. Þad er sem hann segde: Þier skulud ecke leingur nidurluter ganga/ af þeirre Sorg er þier hafed i Heimenū/ þvi þa skulud þier i mier Glede hafa/ Joh. 16. Þier skulud ecke leingur stynia med sialfum ydur/ bijdande epter Arfleidslunne sem er Endurlausn ydar Lijkama/ Rom. 8. þvi hun er þa nalæg. Þier skulud ei leingur kveliast i Fangelse þessa daudlega Lijkama/ þvi þetta er Dagur Endurnæringarennar/ Act. 3. Dagur Endurfædingarennar/ Matth. 19. Dagur Endurlausnarennar/ Eph. 4. Dagur Endurnijungar allra Hluta/ þa munud þier ecke framar syrgia þa Guds Mynd er þier i Adam føpudud/ þvi þier munud sia i Skijum Himens hinn annann Adam/ sem er DRottenn af Himne/ 1. Cor. 15. Og þo Holld af ydar Hollde/ hvør ad er ydar Brooder/ og þo ydar Doomare/ ydur ad øllu samlijkur/ Ebr. 2. ad Syndenne fra teknne/ Enn þo J mynd sijns Fodurs Dijrdarfullrar Persoonu/ Ebr. 1. Hvør ydar forgeingelega Lijkame mun forklæra og samlijka giøra sijnū dijrdlegū Lijkama/ Phil. 3. Lijted upp þier sem leinge hafed leitad ad þvi sem þar uppe er/ Col. 3. Þa skulud þier þad finna. Upphefied ydar Høfud/ sem asamt allre Skiepnunne hafed med ufrieklu Høfde beded epter ydar Endurlausn/ Rom. 8. og siaed ydar Høfud komanda i Skijum Himens. Lijted upp þier sem med Ahyggiu hafed leinge þrad epter hinne himnesku Jerusalem/ Gal. 4. sem þar uppe er/ og ganged nu inn i hana/ Þa mun DRottenn seigia: Komed þier sem nakter erud/ eg mun giefa ydur hreinann Skruda og fa Palmavid i Hendur ydar. Komed þier sem þyrster erud/ eg mun drecka ydur af Straumum lifanda Vatns/ Joh. 4. Komed þier sem hungrader erud/ eg mun metta ydur af nægtar Giædum Guds Huss/ Ps. 35. Komed þier sem Erfided og Þunga erud þiader/ eg mun endurnæra ydur/ Matth. 11. Komed þier sem grated og grated/ eg mun

þerra

þerra øll Taar af ydar Augū/ Apoc. 7. Komed þier sem bored hafed mitt sæta Ok/ og mijna liettā Byrde/ eg vil ydur endurgiallda med eilijfre þijngd Dyrdarennar / 2. Cor. 4. Komed þier sem reiknader erud fyrer Afrak og Hreinsun Verālldar / eg vil setia ydur til Bords med Abrahan/ Isaac og Jacob/ Matth. 8. Jaa/ Komed blessud Børn mijns Fødurs/ og eignest þad Rijked/ sem ydur er fyrerbued fra Upphafe Verālldar/ Matth. 25. Kom O Herra JEsu/ kom og innleid oss i þetta Fagnadarsæla Lambsens Brudkaup og þijna Dyrd/ þu sem lifer og rijker ad Eilijfu / AMEN.

Þridia Sunnudag i Adventu.

Gudspialled/ Matth. 11. Cap.

Vmm þann Tijma. Enn þa ed Johannes heyrde i Bondunum Verkenn Christi/ sende hann ut tvo af sijnum Læresveinum/ og liet seigia hønum : Ertu sa sem koma skal / eda eigum vier ad vænta eins annars ? JEsus svarade og sagde til þeirra : Fared aptur og kunngiøred Johanni hvad þier sioed og heyred. Blinder faa Syn/ Haallter ganga / Lijkþraaer hreinsast/ Dauser heyra/ Dauder uppryssa/ og Fatækum verda Gudspiollenn bodud/ og sæll er sa sem ecke hneixlar sig a mier. Enn ad þeim i burt geingnum/ hoof JEsus ad seigia til Folksins af Johanne. Hvad foorud þier ut a Eydemørku ad sia ? Reyr þann sem af Vinde er skiekenn ? Eda hvad foorud þier ad sia ? Mann Miuk-klæddann ? Sioed/ ad þeir sem miukann Klædnad bera/ eru i Kongañā Husum/ Eda hvad foorud þier ad sia? Eitn Spamann ? Eg seige ydur fyrer Satt / þann meire er enn nockur Spamann/ þviad þesse er sa/ af hvørium skrifad er: Sia þu ad eg sende minn Eingel fyrer þinne Augsyn/ sa er þinn Veg skal tilreida fyrer þier.

Exordium.

Hvørsu skoor ad sie Minduglikt hellagrar Ritningar / Þad kienner oss best allra DRottenn JEsus/ er hann sagde vid Gydinga / sem ecke villdu trwa hønum vyrer Kraptaverkes/ er hann giørde. Rannsaked Ritningarnar / þvi þier meined ydur i þeim ad hafa Eilijft Lijf / og þær eru þad / sem bera Vitne af mier/ Joh. 5. Vel hefur JEsus þetta hvørttveggia samanntekid / ad hønd'a

um̄ Eilyfft Lyf/ og ad vera Vitne af sier / þvi þad er Eilyfft Lyf / ad þeir þecke þig sañañ Gud ad vera/ og þañ þu sender JEsum Christum/ sagde hañ/ Joh. 17. An JEsu Vitnisburdar/ verdur eingeñ hoolpeñ / og hvør sem hañ hefur og medtekur / hañ hefur Lyfed i sier blyfanda / og kañ ecke ad fara a Mis vid Saaluhiaalpena / þar um̄ vitnar St. Petur/ Act. 4. Ad ei sie i ødrum Hiaalpræded / og ad þar sie eckert añad Nafn Møñunum gefed under Himnenum / i hvøriu oss byrie Saaluhoolpnum ad vera / eñ Nafned JEsu Christi. Nu / þar ed heiløg Ritning hendlar um̄ so mikla og veglega Hlute / hvad kañ heñe þa jafnt edur samlykiande ad kallest/ af ødru hvi/ er Synduger Meñ hafa Natur a. JEsus sagde vid Konuna i Samaria / Ef þu visser Guds Giøf / og hvør sa være / er vid þig seiger: Gief mier ad drecka / þa munder þu bidia hañ ad gefa þier lifiande Vatn / Joh. 4. Eñ eg vil seigia: Gud giefe / Meñ þecktu Gud vid sig talande i heilagre Ritningu / þa mundum vier fwsare vera ad drecka af hañs Naadar Straumum / er þar ut af flioota. Hvør hefur kieñt oss ad þeckia Gud vorn Skapara? Hvør hefur Opeñberad oss hañs Vilia? Hvør hefur vysad oss Veigeñ hønum epter ad fylgia? Hvør hefur uppløked vorum Augum ad vier þeckium Syndena? Hvør hefur synt oss hvørneñ vier ættum ad blydka Gud nær hañ reidur er og fa heñar Kvittan? Hvør hefur Opeñberad oss Leindardoom Heilagrar Guddoomsens Þreñingar/ Dyrd Fødursins / Elsku Sonarens / Afsgiafer Heilags Anda? Hvør hefur synt oss þad sem marger Konungar og Spameñ gyrntust ad sia / og sau þad ecke? Luc. 10. Þad sem huled var fyrer Spekingium og Vitringum / eñ nu er Opeñberad Smælingium? Matth. 11. Hefur ecke hiñ Naaduge Gud oss allt þetta auglyst og fyrer eckert gefed i heilagre Ritningu? fyrer siñ Eingietna Son sem er i hañs Skaute/ Joh. 1. Af þessare andlegu Fiehirdslu audgade JEsus Lærsveina Johañis/ þegar þeirra Meistare sende þa til hañs / ad frietta hañ ad/ hvørt hañ være sa sem koma skyllde/ edur ættu þeir eins añars ad vænta/ ecke i þeirre Meiningu / ad Johañes visse þad ecke sialfur / þvi hañ hafde adur vid hañ talad / Matth. 3. helldur til þess/ ad þeim hiaalpad yrde i þeirra Andlegu Fatæktte / Hvad hiñ goode Meistare JEsus giørde med þvi Moote / ad hañ vysar þeim til Verkaña sem af hønum giørdust / og under eins til Ritningaña sem um̄ Messiam spaadu / og þo ad hvørt eitt af þeim Kraftaverkum sem hier standa i Gudspiallenu / sie noog til ad vitna þar um̄/ ad hañ Guds Son ur være / þar Gud er alleina sa sem Dasemdar Verkeñ giører/ Psalm. 72. Þa er þo eckert þeirra sem so berlega vitne um̄ Embætte Messia / so sem þad sydarsta er hier stendur. **Fatækum verda Gudspiølleñ bodud.** Hvør Blessud Ord eiger ollum i þetta Siñ oss fyrer Hendur taka / og af þeim sierdeilis Tveñ Hugleida. Sem er. 1. Um̄ þa Fatæku er hier nefnast. 2. Um̄ þad Evangelium er þeim bodad verdur / Med þeim Lærdoomum er þar af leida.

Þu Myskunsame goode Gud / sem oss hefur med Kioose þyns Sonar Evangeli / vysad hiñ rietta Veg Saaluhiaalpareñar/ Vertu i Verke med oss / ad vier þetta framkomne gietum / þynu Nafne til Dyrdar / eñ oss til Eilyfrar Velferdar/ AMEN.

Utlegg

Utleggingen.

FAtæker/sem hier nefnast/ eru ecke alleinasta þeir/sem vankar Aud legd Heims þessa/helldur og aller þeir/sem a einhvorn Hatt eiga vid bagast Kost ad bua. David var rykur Konungur/og hafde Aura Nægter/þo seiger hann/Ps. 9. Myskuna mier/og lyt a Fatækt mijna. Nu kunna Menn þo ecke ad mootseigia því / ad vor Frelsare/ a medan hann umgieckst hier a Jørdunne / hefur sier i Tage utvaled hina Fatæku og Audvyrdelegu fyrer Heimenum. Sialfur var hann i Fatækt alenn/hans blessud Mooder fieck eckert annad Rum i GiestaHerbergenu / enn eitt Skall til ad fæda hann i Heimenn/ Luc. 2. sem ær allra Hluta Walld/ bæde a Himne og Jørdu. Hans Foostur-Fader var eirn TrieSmidur/ Matth. 13. sem nærde sig af Hand-Biørg sinne. Hans Læresveinar voru Fatæker Fiske-Menn. Flestaller þeir ed hann umgieckst med hier a Jørdunne/ voru Fatæker og umkomulitler. Skamast þu ecke þess vegna Fatæktarennar/Christenn Madur/fyrst hann hefur hana utvaled/ sinn er þo allt Sylfur og Gull/og øll Dyrenn i Skogunn/Ps. 50. Ærleg Fatækt/ er heilagur Hlutur/ þar hann hefur vygt hana/ sem eirn er heilagur/og þo alleina rykur. Fyrerlyt og ecke Fatækann/þu sem Audugur ert/því þad er ad forsmaa hans Skapara/sem giørdest Vreige þinna vegna. Edur því skylldu Menn þann Voyrda/ er Gud hefur so mikels virdt/ad hann hefur fyrer hann þijnst / og lated hønum sitt Evangelium opinberast? Enn hvar fyrer mun vor Frelsare seigia hier/ Ad Evangelium sie Fatækum bodad? Sannlega/ fyrst þess vegna/ad Johannis Læresveinar þeckia mættu/ad Spaadomur Esajæ 61. uppfylldur være. Enn Guds Ande/sem þ Esajam talade/hefur giørla fyrer sied/ad ei mundu þr marger verda/er Christum medtæke/sem lifdu i Velgeingne Heims þessa/so sem Raun gaf Vitne. Skule Menn og Sannleikann seigia/þa kiemur Fatæktenn betur samann vid Christs Evangeliu/ enn Rykdomurenn. Hans Ryke var ecke af þessum Heime/Joh. 18. og því er ecke Von til / ad þeir mune vel skipast under hans Stioornan/ sem hafa GullHnøttenn fyrer sitt Athvarf/ og ei vita af annare Sælu ad

seigia/

ſeigia/ eñ Audæfuñ Heims þeſſa. Þar fyrer ſagde JEſus fordũ Daga
uñ hiñ Ryka Yngis Mañ / ad hægra være Ulfalldanum ad ganga i
giegnum Nalaraugad/ eñ rykum Mañe iñ i Himnarÿke/ Matth. 19.
Ecke þeſſ vegna/ ad hñ rykur var/ helldur af þvi hñ angradeſt þegar
DRottenñ ſagde ad hañ ſkyllde giefa Eigur ſynar Fatækum og fylg-
ia ſier epter. Ja/ ſañlega er Fatækt og Armoodur betur vid Guds
Evangeliũ/ eñ Rykdomur mikell. Þvi ſeiger z Jacob Poſtule/ Cap. 2.
Heyred / Brædur myner Elſkuleger / Hefur ei Gud utvaled Fatæka
Heims þeſſa/ ad þeir verde Auduger i Truñe og Erfingiar þeſſ Ryk-
is/ er hañ heited hefur þeim / er hañ elſka. Eñ þar er næſta hætt
vid / ad þeir mune ecke hafa mikla Aſt a Gude / ſem aſtunda miked
Aura Safn. Hvar fyrer Paulus ſeiger / ad þeir ſẽ ryker vilia verda/
þeir falle i Freiſtingar og Snorur/ og margar Gyrnder ſkadlegar og
Hegniſkulegar / ſem ſteipa Mañenum i Fordiorfun og Olucku / 1.
Tim. 6. og hier kvedur ſo ramt ad/ ad Endurlauſnareñ ſeiger : Þier
gieted ecke under eins Gude þioonad og Mamona/ Matth. 6. og þvi
verr/ hvad morg eru þau Dæmeñ/ ad Meñ elſka meir Akneyte ſyn og
Bugarda/ eñ Drottenñs Kvølldmaaltyd/ ſem þo er ølluni tilbodeñ/ þar
fyrer lætur hañ Blindum/ Halltum og Vanudum ſamañſafna/ Luc.
14. Vier erum Ahyggiuſamer eins og Martha/ og mædumſt i mørgu/
eñ fæer hyggia ad þvi / ad eitt er Naudſynlegt / edur ad utvelia þad
gooda Hlutſkipted / eins og Maria/ Luc. 10. edur ad hafa Þiœning
med Guds Foolke/ helldur eñ Ægyptalands Audæfe/ eins og Moyſes/
Hebr. 11. Eñ þott ad þeſſu ſie nu ſo vared/ munu þa aller utelokader
fra Evangelio/ þeir ed ryker eru/ eñ hiner aller inntekner ſ Fiærre fer
þvi. Abraham hafde Gud giefed Gull og Sylfur / Þræla og Am-
bætter/ Ulfallda og Aſna/ Naut z Saude/ Gen. 24. og þo kallaſt hñ
Fader Truadra/ Rom. 4. og þad var hønum til Riettlætis reiknad/
ad hañ Gude trude/ Rom. 4. og þvi Evangelio er Gud hønum ſialf-
ur bodade / ad i hañs Sæde ſkylldu bleſſaſt allar Þiooder / Gen. 22.
Job var Rykismadur / og var hañ þo Guds Vinur / Job. 1. og 42.
David/ Joſaphat/ Ezechias og Otal fleire/ J Gamla Teſtamentenu
voru

voru Magtar Mesi/og þo eru aller þeir fyrer Evangelium Truor-
essar holpner ordner. Og ad Mesi vike á þad ecke odruvijs er i Nyia
Testamentenu/þa er þad alkunugt/ ad Nicodemus var eirn Høfdinge
Gydinga/þo kom hañ til JEsum a Naattarþele/og þaade Vnderviijs-
un af hønum/Joh. 3. Jairus var Samkundu Høfdinge/ þo leitade
hañ Christi Hiaalpar / Marc. 5. Vm Hundrads Høfdingiañ sagde
JEsus sialfur / ad hañ hefde ecke funded þvilijka Tru i Jsrael /
Matth. 8. og hefur hañ æn Efa eingeñ Smælingie vered/ þar hañ
uppbygde Gydingaña Samkundu/ Luc. 7. Johaña Husfru Chusæ/
er var Raadsmadur Herodis/ Luc. 8. hefur vered rijk Kona/ þo trude
hun a Drotteñ. Joseph af Arimathia var eirn Raad-Herra og Aud-
ugur/þo var hañ Læresveirn Christi / Matth. 27. Cornelius var
rijkur/ þo vottar Eingelleñ um hañ / ad hañs Bæner og Olmusu-
giorder stieu uppstignar fyrer Gud/ Act. 10. Dionysius Areopagita/
var Raads-Herra i Athenuborg/ Act. 17. Paulus Sergius var Hyrd-
stioore/og þo lieku bæder þesser stijrañ/ og tooku Christne af Paulo/
Act. 13. Og hvør kañ øll þvilijk Dæme upp ad telia? Og so sem ad
ecke eru aller Rijker þessare Guds Naad frasskilder / so verda og ecke
helldur aller Fatæker hennar hluttakande. JEsus læknade ecke oll a
Halta edur Blinda/so hefur hñ ecke helldr giort alla Fatæka Saalu
holpna/ jafnvel þott hñ fyrer alla lided hafe. Fiærre sie þvi ad Fa-
tækteñ kuñe nockrum ad afreka Himnarijke / fyrer sialfa sig. So sem
Gud hefur bolvad þm er riettlæter þañ Fatæka fyrer hñs Fatæktar
saker/og æfeller hiñ Rijka fyrer hñs Rijkdoms Skulld/ So giorer hñ
og sialfur hvørugt i sijnu Riettlaata Doome / þvi hia hønū er ecke
Mañgreinar Alit/helldur a øllu Folke sm giorer hñs Vilia hefur hñ
Þocknan/Act. 10. Ad søñu er Rijkdomenum hættara eñ Fatæktiñe/
eñ so sm margur/þvi verr/brukar Audæfeñ til Ohofs z Drambseme/
til ad underþryckia hiñ Volada og Lijtelmagnañ/ so er og Fatæktiñe
ei helldur alltijd Ohætt/ og þvi afbad Agur hana/ad ei neyddest hañ
til ad stela/Prov. 30. Hvørttveggia þitta er epter þvi s med þ er hønd
lad. Olmusugiørder Cornelij voru Gude eins þecktar/Act. 10. og smaa

Peningar Eckiunar/sem lagde meira i Guds Kistuna af synū Fatæk doom / eñ aller hiner Ryku/ Luc. 21. Þar eru Fatæker sem ecke vilia erfida med Hondunum/ og læra þvi ad stela. Þar eru Fatæker sem øfunda hina Ryku/ formæla þeim fyrer aungva adra Søk eñ þa/ad Gud hefur þm̄ meira lanad/hvør þo giører bæde Fatækañ ⁊ Rykañ epter Velþocknan siñe / Prov. 22. Svykia þa i allre Hondlan / meina ad þeir so giøra meige ad Saklausu / hælast þar um̄ i siñ Hoop / hialpa ødrū til ad breyta þañeñ/⁊ kalla þvilykt ad giøra Kiærleikañs Verk/so sm̄ hiñ Ryke etge aungvañ Riett a sier/ nema þañ er hñ nær med Ofbellde. Þeir una Fatæktiñe illa/og stunda med øllum Hætte/ med Riettu ⁊ Raungu ad dryfa hana fra sier. Munu þetta vera þeir Fatæker er Jesus hier um̄ talar i Gudspiallenu/Brædr mijn‘ : længt er fra þvi/helldur þeir ed Fatæktena og allañ aśañ Guds Kross med Þoleñmæde lyda/ sa ed lætur sier nægia med siñ deilldañ Verd. Gud telur ecke Peninga þyna/Christeñ Madr/helldur mæler hñ þitt Hugarfar/hañ er aungvañveigeñ riettelega Fatækur/ sem giarnañ villde taka allt fra øllū ef hañ mætte/jafnvel þott eckert hafe hañ/eins og sa er ecke rykur/sem vill meira hafa/þott hañ hafe alls Nægter/ So er og hiñ ecke Fatækur fyrer Gude/er med Hiartanu gaper yfer øllu þvi hiñ Ryke a/ hiñ Ryka kañ og ecke ad skada hañs Rykdoomur/ ef hñ brukar hñ Gude til Dyrdar/ og Naunganū til Gagnsmuna/sa ed ecke treyster uppa Oriettindeñ edur Ranglæted / edur helldur sig til þess sem ad aungvu er neitt / Vilie hønum Rykdoomur til/ þa fester hañ ecke Hiarta sitt vid hañ/ Ps. 62. Hañ reiser hiñ fallna/ styrker Maal Eckiunar ⁊ hiñs Fødurlausa/upphefur sig ecke i Hiarta synu/ helldur fellst a Jacobs Raad/er hañ seiger Cap. 1. Sa sem rykur er/ hroose sier i Lægingu siñe. Og fyrer þvi ad Gude hefur þocknast margañ audugañ ad giøra/til ad audsyna i þvi so ē øllu ødru syna Giæsku vid Mañañna Sonu/eñ añars veg‘ er nærsta hætt vid/ad Audureñ sm̄ er fagr meige blinda Mañsins Hiarta/þa giør‘ St. Pall Raad fyrer þm̄ sem ryker eru i Christelegre Kyrkiu/1. Tim. 6. (So længt er fra þvi ad hr sieu fra Evangelio utelokader) seigiande: þm̄ sm̄ ryker eru i

Þllo

Villd þssare/ Predika þu ad þeir ecke metnest i Hiortū/ og treyste ecke a Audæfeñ/hellder a þañ lifanda Gud/ sem oss alla Hlute marggiaflega giefur til Notkunar/ad þeir sieu goodgiarner/ad þeir sieu rijker i goodum Verkum/sieu giafmillder og fuser a ad medbijta/safnande sialfum sier goodum Grundvelle til þiñs epterkomanda/so ad þr hreppe eilijft Lijf. Fare nu nockur þessum Postulans Raadū fram/ þa er so laangt fra þvi ad hañ fare hlutlaus af Guds Velgiorningū i Evangelio/ad hañ hefur meire Ordsøk og Efne til ad giora þad Gud hefur i Evangelio boded/helldur eñ hiñ sem snaudur er/eda hvad er þad ad Christur seiger/ad ei skule Vatnsdrucktur Olavnadur vera i Læresveins Nafne giefeñ? Matth. 10. Hvad er hitt er hañ bijdur? Ad Meñ skule giøra sier Vine af hinum Raanglaata Mañona/ so ad þeir medtake oss i eilijfar Tialldbuder/ Luc. 16. Allt er þetta til þess sagt/ad Madureñ lockest med Guds Naadar Fyrerheitum/ til ad dijrka hañ med hañs Gaafum/og Naunganum ad gagna/eñ ef ødruvijs er/ þa klijnger þar og økur Bialla/hun lætur a þetta Naatt/hia Luc. 6. Vei ydur sem rijker erud/ þier hafed ydar Huggun utteked. Og Jacob talar nockud skorinordt þar um̄ Cap. 5. seigiande: Nu vel þier Auduger/graated og veined yfer Ørmungū ydar/sem yfer ydur koma munu/ydar Audæfe eru fueñ / ydar Klæde eru uppeteñ af Møl / ydar Gull og Sylfur er ridgad/og þeirra Rid vitnar a moote ydur/ og mun uppeta ydar Holld so sem Elldur/þier hafed geimt Fiesiooden til hiña sijdustu Dagaña/ Sieted Laun Verkamañaña/sem hafa sleiged ydar Lønd/er þier hafed iñehallded/þau hroopa/Hroop þra er yrkt hafa/ er iñgeinged i Eyru Drottens allsheriar. Þañ veg hefe eg nu sijnt/ Brædur mijner/ad Rijkdom̄ z Faatækt eru Gude jafnkiær/þegar med hvørtveggia er riettelega fared. Þvi vil eg þss ei dylia/ad eg hygg ad Frelsareñ i þssa Dags Evangelio iñebynde þa i þssu Orde/sem hñ talar um̄/ Matth. 5. seigiande: Sæler eru Andlega Volader/þvi ad þra er Guds Rijke. Þetta sijnest raada meiga af sialfum Spaadome Esajæ 61. til hvørs ad Frelsareñ vijsar Johañi i Andsvare sijnu. Hvør Spaadomur so hlioodar: Ande DRottens er yfer mier/af þvi hañ hefur smurt mig/hañ hefur

 sendt

sendt mig ad boda Evangeliũ þm̃ Hoogværu / og ad binda vid þa sem i Hiørtũ eru Sundurknosader. Þetta skilst mier ad vera sama og Andlega Volader/ Matth. 5. Þad eru þeir sem ad til þess finna/ ad i þeim/ þad er i þeirra Holllde býr eckert gott / Rom. 7. Þeir ed þeckia ad þeir hafa Skort a þeirre Hroosuneke/ sem fyrer Gude gillder/ Rom. 3. Þeir ed med hinum Forkapada Syne audmÿkia sig fyrer sÿnum Fødur / Luc. 15. Þeir ed med Tollheimtu-Mañenum voga ecke ad upplÿpta sÿnum Augum til Himens / helldur beria sier a Briootst og seigia: Gud vertu mier Syndugum Lÿknsamur / Luc. 18. Þeim ed so eru Andlega Volader/og reikna sig so ør-fatæka/af øllu þvi sem fyrer Gude gyllda kañ/ad þeim mislÿkar allt a sialfum sier/ þeim hygg eg ad bæde fyrst og sÿdarst tilheyre Evangeliũ/hvort helldur þeir rÿker eru edur Fatæker/þvi so seiger DRotten/ Esa. 66. A þañ lÿt eg sem Fatækur er/ og sundurkramenn i Anda/ og skielfest fyrer Ordum mÿnum. Þegar Guds Sonur kom i Heimeñ/þa villdu Meñ af Verkunum Riettlæter verda/ Eñ hvad seiger JEsus þar um: Nema ydar Riettlæte yfergnæfe meir eñ hiña Skriftlærdu z Phariseaña/ þa kuñed þier ecke iñ ad ganga i Guds Rÿke/ Matth. 5. Þa Tÿundudu þeir Mintu Anis og Kumen/ þad var þeirra Guds Þioonusta/eñ gleymdu þvi sem mest var i Løgmalenu/ Doominũ/ Miskunseminne og Trunñe/ Matth. 23. Þa færdu þeir stoorar Foorner Marc. 7. a HErrans Altare/og ætludu þar fyrer Hoolpner ad verda. Eñ DRotteñ seiger þar uñ/ Es. 66. Hvør ed slatrar Nauke/þ er/s hñ slæe Mañ i Hel/ hvør sem offrar nockrum Smaa-Fienade/ þad er/ sem hañ Halsbrite Hund/ so mikel gillte su utvortis Guds Þioonustañ i hans Augum: Þar funndust ecke marger/sem giordu soodañ Jafnning fyrer Gude/sem David/ helldur hiett þad so: Eg þacka þier Gud/ þad eg em ecke eins og adrer Meñ/Luc. 8. Þesser þottust rÿker vera af goodum Verkum/ og safnvel ødrum lana kuña / eñ hvad seiger JEsus vid Biskupeñ i Laodicea/ þu seiger Eg em full-rÿkur z hefe einskis Þorf/eñ þu veitst ecke/ad þu ert aumur z vesall/blindur z nakeñ/Apoc. 3. og þ hygg eg seigia mætte uñ Marga Mañs a þm̃ Døgum. Þar fyrer var Evan-

gelium

gelũ Fatækũ bodad/ þar fyrer flyckt ist Tollheimtumeñ og Bersynd-uger til JEsum/ Luc. 15. Þar fyrer komu jafnvel Heidner Mẽñ a hũs Fund. Þar fyrer sagde hã til þessa Foolks/ Matth. 21. Sañlega seige eg ydur/ ad Tollheimtumeñ & Puter munu ganga framar ydur iñ i Guds Ryke/ Þvi Johañes kom til ydar med Riettlætesins Veg/ og þier trudud honum ecke/ eñ Tollheimtumeñ og Pukur trudu honum/ eñ þier/ sem ad sꜳud þetta/ jdrudust ecke epter ꜳ / so ad þier trydud honum. Og høfũ vier nu so nockud heyrt þar uñ/ hvilgter ad þesser Fatæk' sieu/ sẽ vor Frelsare talar uñ i Andsvare sijnu til Johañem.

Nu viltum vier hier epter nockud uñ sialft Evangelium tala/ sem þeim bodad verdur. Meñ fyrstu ad efast uñ hvorneñ þad skilia eige/ ad JEsus seiger hier alleina/ Ad Fatækum sieu Gudspiolleñ bodud/ þar þo St. Pall vottar/ Tit. 2. Ad Heilsusamleg Guds Nꜳd sie opeñber ordeñ ølkum Møñum. Hier byriar oss þad ad athuga/ ad jafn-vel þott Christi Evangelium sie ecke nema eitt / þa verdur þo eitt og hid sama Evangelium med Tvøfolldum Hætte predikad/ sa eine hef ur nockud af Løgmꜳlenu alltijd med sier / og frambijdur Guds Nꜳd giefens veitta med Fororde/ ef Meñ ydrast Syndaña og af þeim lꜳ-ta. Þvilijk var su Predikun Christi/ er Marcus uñ gietur/ Cap. 1. JEsus kom i Galileam/ predikande Evangelium Guds Rijkis/ seig-iande: Tijmeñ er uppfylldur/ Guds Ryke er komed/ giored ydran/ og trued Evangelio. Þess hꜳttar var Predikun Johañis Baptistæ / er hañ sagder: Giored ydran/ þvi Guds Ryke er nꜳlægt. Øxeñ er sett til Rootar Triꜳña/ hvørt þad Trie/ sem ecke ber goodañ Avøxt/ skal uppheggvast og i Elld kastast/ Matth. 3. Hier er Oleum Evangelij blandad med sterku Løgmꜳlsins Vijne/ til Lækningar þeim sem medal Ræningia hrasader voru/ Luc. 10. Med þessu Hætte ꜳ Evangeliũ eñ nu ad kieñast i Guds Søfnudũ/ hvar iñe ad bæde eru Vonder og Good er/ Matth. 3. Og þañ Veg byriar Guds Fiꜳrsioodum ut ad skipta i hentugañ Tijma/ so hvør eirn fꜳe þad honũ ber/ þvi ei kom JEsus til ad uppleysa edur af mꜳ/ helldr til ad uppfylla Løgmꜳled/ Matth. 5. Guds Nꜳd i Evangelio hrijn ecke a Mañenñ fyrer utañ eina lif-

 ande

ande Tru: Vndan einne lifande Tru verdur ad ganga for Ydran: Son Ydran er alldrei nema med sonu Angre og Hiartans Trega: Trege Hiartans kan ecke i Mañenū ad uppvekiast fyrer utan Peckingu Syndarennar: Pecking Syndarennar framkiemur af Logmaalenu/ Rom. 7. hvar fyrer þott ad Logmaaled giøre øngvan holpenn af sialfu sier/ samt þionar þad under Evangelium/ truudum Manne til Saluhialpar/ so þegar Bookstafurenn hefur deydt / þa lijfgar Andenn/ 2. Cor. 3. Þegar Logmaaled hefur sundur mared/ þa læknar Evangelium/ þegar Mañeskian af Logmaalenu þecker ad hun hefur eckert annad forþienad enn Helvijte / Guds Reide og eilijfan Dauda / þa tekur Truenn vid hönnu og giører hana lifande apftur fyrer JEsu Dauda / og endurnyar hana til ad giora framveigis Guds Vilia. Þessa Alferd brukade hinn ædste Biskup z mikle Hyrder Saudanna optast til ad leida synduga Menn til Guds Rijkis/ þa somu brukudu og aller hans Þienarar um alla Æfe. Noe var Rietlætis Predikare/ 2. Pet. 2. Nathan straffade David/ ædur enn hann huggade hann / 2. Sam. 12. Alferd Johannis Baptistæ/ er øllum kunnug / Matth. 3. So er nu þesse hinn almennelege Hattur og Mate til ad predika Evangelium / sem aller Guds Ords Þienarar eiga ad vita og bruka. Annar er sa sem tilheyrer angrædum og sturludum Mañeskium/ þeim sem allareidu hafa þeckt Syndena/ og so eru af hennar Vmmþeinkingu sundurmarder/ ad þr reikna sig Overduga Guds Nadar/ og so Fæææder/ ad þeir vita ecke hvad þeir eiga af sier ad giora: þeckia ad sønu Guds Nad/ enn ofbiodur þo Stærd Syndanna: þeir vita ad Sool Rietlætesins JEsus Christus er þeim upprunninn/ Mal. 4. Enn fyrer þui ad þeir treystast ecke til ad lypta sijnum Augum til Himenns upp/ Luc. 18. og ad Þoka Syndanna skilur a millum Guds og þeirra/ Esa. 59. þa sia þeir ecke i giegnum hana sied (fyrr enn Heilagur Ande ridur Truarennar Smyrslum a þeirra Hiartans Augu) hvad fagurt hun skijn/ þeir þeinkia helldur a Stærd Syndanna/ enn til Fiolda Guds Myskunsemda/ og i einu Orde ad seigia/ þad eru þeir Fæææker/ er sier i Lage unn talad er hier i Gudspiallenu/ þim tilheyrer Evangelium einfomis enn Logmaalsins straungu

Nokana.

Hokana. Hvat fyrer ? Þviad Guds Ande hefur alla reidu verkad allt Þ sm Logmaled mätte ad verka/ sm er Þeckingu Syndaña og saña Ydrtan/ er af hesse kiemur. Þeim verdur bodad/ ad hvar sem Syndeñ yfergnæfe/ par yfergnæfe Nadeñ miklu framar/ Rom. 5. Þeim verdur sagt ad Mañsins Son: kom til ad kalla Synduga/ eñ ecke Riettlata til Ydruñar / Matth. 9. Þeim a ad Predika / ad Blooded J Esu hreinse pa af øllum Syndum / 1. Joh. 1. Og þo ad þeirra Synder sieu raudar sm Blood/ skule þær eins hvitar og Snioor verda/ Esa. 1. Þeim seiger David/ Ps. 34. Nalægur er DRottenn þeim sem sundurkramder eru i Hiartū og Harmþrungner i Anda/ til þra seiger Esaias 55. Heyred þier sm þyrster erud/ komed til þessara Vatna/ og sa ed aungvañ Pening hefur/ komed / medtaked og snæded. Komed seige eg og kaued Okeypis og fyrer eckert/ bæde Vyn og Miolk. Til þeirra hroopar sialfur J Esus / sem bored hefur Synder Veralldareñar / Matth. 11. Komed til myn aller þier sm erfided og Þunga þiader erud/ eg vil ydur endurnæra/ til alls þessa seiger øll heiløg Guddomsins Prediking/ Amen. Ezech. 33. Þier seiged/ af þvi ad vorar Yfertrodslur og Synder liggia a oss/ þar fyrer visnum vier upp i þeim / hvørneñ skyllduñ vier meiga lifa? pa seig þeim: so sañarlega sem eg life seiger DRottenn/ þa vil eg ecke Dauda hiñs Ogudlega/ helldur ad hañ snue sier og life. Ecke eru þss Dæme/ ad Fader Myskunsemdaña hafe nockurn þañ fra sier reked / sem til hañs komed hefur / Joh. 6. Þetta er Evangelium Fridarens / sem hier bodad verdur/ Esa. 52. Skal þvi ei syndugur Madur þyna Saalu vera Droolega i þier / þvi þu hefur Frid vid hñ feinged/ hvørs Ovinur þu varst/ þegar hñ gaf siñ Son i Daudañ fyrer þig/ Rom. 5. Þad skiedur hia goodum Konungum/ nær þm fædest eirn Sonur/ ad þr giefa einhvørn Bandingia lausañ/ Eñ Gud Fader liet hroopa til allrar Verallдar i Syns Sonar Fædingu/ Fridur a Jordu z Mønum goodur Vilie/ Luc. 2. Þetta er Evangeliñ Fagnadarens/ Luc. 2. þvi Einglarner sungu/ Eg boda ydur mikeñ Føgnud/ þañ er skier øllu Foolke. Skal þier þvi ecke so Ogna Synder þynar/ þott þær yfrid margar sieu og storar/ ad þu ecke under

eins

eins gledieſt i Gude Heilſugiafara þijnum / Luc. 1. Meire Glede er i Himnenum/ ſeiger JEſus/ yfer einum Syndara / ſem Ydran giører/ helldur eñ yfer niju og nijutiju Riettlætum/ Luc. 15. Nu fyrſt ad ſialfur Gud og hñs Heilager fagna ſo miøg þijnu Apturhvarfe/ þvi ſkyllder þu þa hryggur vera? Þetta er Evangelium Guds Nadar/ Act. 20. og Embætte Forlijkunareñar/ 2. Cor. 5. Eñ þu hrædeſt øll þijn Verk eins z Job/ og veitſt ad jafnvel þitt Riettlæte/ er ſo ſem nidlags Fat/ Eſa. 64. Nu er þetta Nadareñar Evangelium/ i hvøriu Syndaranum verdur frambodeñ Nad ut af Nad/ eñ ef þ er af Nad/ þa er þ ecke af Verkunū/ ſeiger Poſtuleñ/ Rom. 11. Þijn Verk eru vond/ eñ þetta er þo Evangeliū goodra Hluta/ Rom. 10. Þitt Hiarta fordæmer þig/ eñ Johañes ſeiger þo/ ad Gud ſie meire þijnu Hiarta/ og vite alla Hlute/ 1. Joh. 3. Veit hñ alla Hlute/ þa veit hñ og þ/ ad þu ert Andlega voladur/ þvi vill hañ þier Himnarijked giefa/ Matth. 5. Eingeñ er ſa ſnaudur/ er hañ a heillt Kongs Rijke/ þo er Syndareñ rijkare/ þegar hñ a Guds Rijke/ og verdur þa rijkaſtur/ þegar hñ er ſem fatækaſtur/ og mattugur/ þegar hañ veikur er eins og St. Pall/ 2. Cor. 12. Veit Gud alla Hlute/ þa veit hañ og þad/ ad þig hungrar og þyrſter epter Riettlætenu/ Matth. 5. Eñ ef þu ſem Vondur ert/ kañt ad giefa Børnum þijnum goodar Gjafur / ef þu ſem ert aleñ i Synd/ munder ei neita daud-þyrſtum Mañe Vatns-Dryckiar/ mun þa Gud ſem er alleina goodur/ tefia leinge ad ſvala þier med Heiløgum Anda/ þa þig langar epter hoñum/ ſo ſem Hiørteñ epter ferſku Vatne / Pſalm. 42. Þu fellur i þær Synder er Gud hefur þier adur fyrergiefed / og þad optar eñ Einuſiñe / þad er illa giørt/ Læt þig þ af Hiarta angra/ og ſyndga ei þaðeñ framar/ ad þu ecke uppauſer Bruñ Myſkunareñar/ Eñ giæt þo þeſſ ad þetta er Evangelium Forlijkunareñar/ 2. Cor. 5. Chriſtur er Kleñemadur ad Eilijfu/ Hebr. 7. og ſitur til Fødurſins hægre Handar / til ad bidia fyrer oſſ Oaflautañlega. JEſus ſkipade Petre ad fyrergiefa ſijnum Broodur Siøtiuſiñum ſiø ſiñum / Matth. 18. Hyxa ecke ad Fader Myſkunſemdañа mune vera ſijdur nadugur/ eñ hñ ætlar til ad þu ſkuler vera/

fierdeilis þar hñ seiger: Vered Myskunsamer/ so sñ ydar Fader er myskunsamur/ Luc. 6. ef bruka samt ecke Þessa Guds Rad til Hyrdulensis edur til ad giefa Holldenu Taum. Næd ecke ad honū sem Augad hefur skapad og Eyrad hefur plantad/ Psalm. 94. og er Hiartnana og Nyrnana Rañsakare/ Apoc. 2. Þvi hañ lætur ecke ad sier hæda/ Gal. 6. Hafe Gud fyrergiefed þier margar Synder / þa vit ad þier er þess vandara. Þeink a þañ Tjma / hvorsu ad Syndeñ var þier Obærileg / adur eñ Gud huggade þig med Evangelio / hun mun þo befur byta / ef þar kynne ad koma / ad hañ yrde fyrer Alvoru reidur. Slockved ecke Heilagañ Anda seiger Pall Postule/ 1. Tess. 5. Giet ad þvi syndugur Madur/ þvi kañske/ hañ verde ecke so hægt aptur ad kveikia. Sia nu ertu heilbrygdur sagde JEsus vid hñ/ sñ hñ læknade vid Dyked Betesda / syndga nu ei framar / ad ei hende þig añad verra/ Joh. 5. Þu hefur eitt Siñ feiged vid Dyke Guds Nadar / og Eingell hiñs mikla Rads hefur so hrært pad/ ad þier vard til andleg rar Heilsubootar: Sia til ad þu ei aptur misser Heilsuna og verder so ad kvarta uñ med þessū Mañe/ þad þu aungvañ fær sñ ad kaste þier i Dyked/ þegar JEsus er fra geingeñ. Hafe hñ eitt siñ utrekeð Diøfuleñ fra þier/ þa giallt varhuga vid/ ad ei hverfe Satan aptur/ og take siø Anda sier verre/ og verde so þitt hid Sijdara/ argara hinu Fyrra/ Luc. 11. Nu hef eg so med faam Ordum sagt/ Brædur myner/ hvilykt ad sie þad Evangelium/ sem Gaat ækum bodad verdur. Þeñañ Veg gieck Jesus til ad leita ad þuñ sñ añadhvort harmþrungner voru/ og sundurkramder i Mootlætenu / edur Sarder og Lemstrader af Tilfreiingu Syndañna. Hñ hafde ecke morg Ord vid hina Bersyndugu i Simons Huse/ hñ took ordalaust hennar Forsvar a Hendur/ og sagde: Ad henne fyrergiæfust hennar morgu Synder/ af þvi hun elskade mikeð/ Luc. 7. Hañ skipte ecke morgum Ordum vid hina Bloodfallssiuku / er gieck Bak til vid hañ/ og snerte Falld hañs Klæda/ hañ sagde alleina/ Verku hughraust myn Dootter/ þyn Trua giorde þig heilbrigda / Matth. 9. Hañ hafde og ecke laungordt vid hiñ Limafalls siuka / er þeir lieku sijga ofañ af Þakenu nidur fyrer hañs Blessadar

 Fætur/

Fækur/ hañ reiste hañ strax upp med þessu Huggunar Orde: Vertu Hughraustur Sonur/ þier eru þijnar Synder fyrergiefnar/ Matth. 9. Hañ atalde ei stoorum Hoor-Konuna/ til hvorrar hañ sagde: Kona/ hefur nockur fordæmt þig? En hun kvad nei vid/ þa sagde hin Eilijfa Giæska/ so fordæme eg þig ecke helldur/ far burt og syndga nu ei fram ar/ Joh. 8. Eingeñ er þvilijkur Guds Velgiørningur / af ollum þeim Fiølda sem hañs Fødurleg Nææd hefur tiææd syndugū Mønum/ sem þesse/ Eingeñ Hungradur verdur so feigeñ ad eta/ eingeñ Þyrstur ad drecka/ eingeñ Nakeñ ad klædast/ eingeñ Þreyttur ad hvijlast/ eingeñ Utlægur ad nææ Landsvist aptur/ eingeñ Sioohrakeñ Landenu/ eingeñ Siukur Batanum/ eingeñ Þræll Frelsenu/ eingeñ Fiøtradur Lausnenne/ so sem Fátækur verdur Evangelio/ og eirn Syndare sem einskis Von a nema eilijfra Helvijtis Pijsla/ so sem hū verdur þvi feigeñ feige eg/ ad Guds Nææ dar Lioos skijn i hñs Hiarta/ so ad hañ sier med Trúarenñar Augū/ ad hañs Synder kvittar eru. O Herra JEsu Christe/ þu saklausa Lamb Guds/ sem burtu ber allar Veralldarenñar Synder/ Kieñ þu oss ad þeckia vorn Overdugleik/ Drag þu Skijluna fra vorum døpru Augum/ so ad vier mættū sia vora Bligdan/ straffa þu Syndena i oss/ med saare Ydran og Angre Hiartañs fyrer allt þad Illa/ sē vier fra Barnæsku vorre høfū drigt a moote þier/ og þa vier erum so nidursliegner i H iørtū vorū/ og þijn volldug Hønd er oss so sterk ordeñ/ þa riett oss aptur þijna Nææ dar Hønd/ ad vier ei søckvum i Diup Orvæntingarenñar/ helldur forlætum oss þar uppa/ ad þu sert oss af Gude giefeñ til Riettlætis / til Helgunar og eilijfrar Endurlausnar / 1. Cor. 1. Bænheyr þad HErra fyrer þijna Forþienustu/ A M E N.

Fiorda Sunudag i Adventu.

Gudspialled / Joh. 11. Cap.

Og þeim Tijma Gydingar sendu af Jerusalem Presta og Levita/ ad þeir skylldu spyria hañ ad/ hvør ert þu? Og hañ medkieñdest og neitade þvi ecke. Og hañ medkieñdest/ seigjande:

iande: Eige em eg Christur. Og þeir spurdu hañ eñ þa ad/ hvad þa? Ert þu Elias? Hañ sagde/ ei em eg. Ert þu þa Spamadur? Og hañ svarade nei/ ecke. Þa sögdu þeir vid hañ. Hver ert þu þa? So ad vier meigũ Andsvar giefa þeim er oss utsendu. Hvad seiger þu af sialfũ þier? Hañ sagde: Eg em hroopanda Rödd i Eydemörku/ greide þier Götu DRottens/ so sem sagde Esajas Spamadur. Og þeir sem ut voru sender/ voru af Phariseis. Og þeir spurdu hañ ad/ og sögdu til hañs: Þvi skijrer þu þa/ fyrst þu ert ecke Christur/ eige Elias / og eige Spamadur? Johañes svarade þeim og sagde: Eg skijre i Vatne/ eñ sa stood i Mided hia ydur/ hvorn þier þecktud eige. Hañ er sa sem epter mig mun koma / hver ed var fyrer mig / hvers Skoo þveinge eg em ei verdugur upp ad leysa. Þetta skiede i Bethabara/ hinumeigeñ Jordanar / þar sem Johañes skijrde.

Exordium.

I Þessu Hellaga Evangelio er Tvent sem þarf ad athuga. Þad eina ad Johañes seigest ecke Elias vera / eñ JEsus seiger þo um hañ / Matth. 11. Ef þier villed þad medtaka / þa er hañ Elias sa ed koma skal / Og hia Mattheum seiger hañ/ ad Elias komeñ sie/ Matth. 17. Þad er añad/ ad hañ neitar þvi / ad hañ sie Spamadur / eñ hañs Fader Zacharias seiger þo um hañ / Luc. 1. Og þu Sveinn munt kallast Spamadur hiñs Hæsta. Þetta synest hvört ödru gagnstædt vera / Eñ þess byrjar ad giæta / sem St. Petur seiger / ad Spadoomarner eiga ecke wt ad leggiast epter eigeñ Þootta / þvi þeir eru ecke ad Mañlegum Vilia til vor komner / heldur hafa Guds hellager Meñ tilknuder af Hellögum Anda talad / 2. Pet. 1. Og þvi er eingeñ Vegur betre, edur beinne til ad leggia þa wt / helldur eñ sialfs Ritningeñ. Hia Malachiam 4. seiger Ande Guds / Sia eg mun senda Eliam Spamañ til ydar / adur eñ kiemur sa mikle og hrædelege Dagur DRottens. Sa Elias er nu Johañes i Raun og Sañleika / hañ geck undañ Guds Foolke i Anda og Krapte Eliæ / so sem Eingelleñ spaade / Luc. 1. Elias var eirn strangur Vandlætare i Guds Stad. Johañes var og ydranar Predikare. Elias sagde hinum Ogudlega Achab Konunge til Synda siña / 1. Reg. 21. Johañes avitade Herodem Konung / Matth. 14. Elias upprætte ad miklu leite Afgudadyrkanena wr Israel / 1. Reg. 18. Um Johañem seiger Frelsareñ / Matth. 17. ad hañ mune vidrietta alla Hlute. Elias bodade hiñ saña Guds Veg / 1. Reg. 19. Johañes kom med Veg Riettlætesins/ Matth. 21. Um Eliam er spad/ Malach. 4. ad hañ mune snwa Hiörtum Fedrañа til Barnañа/ og Barnañа til Fedrañа/ og þañ sama Spadoom þyder Eingell DRottens uppa Johañem/ Luc. 1. Og ad Meñ ecke efest um þad/ ad Johañes sie Elias sa ed koma atte/ Þa skrifar Matth. 17. Ad þegar Lærisveinarner sau a Fiall

enu Eliam og Moysen tala vid JEsum / er hann forklaradist / þa hafe hann bannad þeim ad seigia þa Syn nockrum / fyrr enn hann være uppriſenn / En þeir spurdu: Phariseer seigia ad Elias eige adur ad koma / En hann sagde: Elias a ad sönnu adur ad koma og Lagfæra alla Hlute. En eg seige ydur / ad Elias er allareidu komenn / enn þeir þecktu hann ecke / helldur giördu vid hann / hvad þeim lykade. So mun og Mannsins Sonur verda pijndur af þeim / þa skilldu Lærisveinarner ad hann talade vid þa um Johannem / seiger Mattheus. So er nu Johannes sa riettur Elias sem koma atte / En þo ecke einn og hinn same Elias Thesbiter / Og so sem Guds Ande seiger / Hos. 3. Ad þeir mune leita syns Konungs Davids / sem þo er ei annad enn Christur. So heiter Johannes hier Elias / jafnvel þott hann ecke Elias være. J ödru Lage neitar Johannes þvi / ad hann Spamadur sie. Hier byrlar ad athuga / ad Gydingar hafa ann Ꝥa vered i þeirre Villu / ad Gud munde ecke einasta senda Eliam Thesbiter i eigenn Personu til þeirra / helldur og einn annann Spamann lykann Moisi / hvad þeir þreyged hafa af siälfs Moisis Ordum / Deut. 18. Er hann sagde: Spamann mun Gud ydur uppvecka af Brædrum ydar lykann mier / hönum skulud þier heyra. Hver Ord alleina eiga um DRottenn JEsum ad skilliast / So sem St. Petur þad utleggur / Act. 3. Þad ma og rada af Ordum Folksins / er sagde um JEsum / Joh. 6. Þesse er sannarlega sa Spamadur / sem i Heimenn koma skal / edur hvad er þad annad / sem stendur / Maccab. 14. Ad Gydingum og Kiennemönnum syndest ad Simon skyllde vera þeirra Hertoge Æfenlega / þar til sa visse Spamadur kiæme / 1. Maccab. 14. Villemenn og grandvarlega athuga Spurn Gydinga / þa er hun þann veg: Ertu sa Spamadurenn? Hvad talad synest um einhvörn vissann Spamann / sem þeir vantu epter / Enn so sem Johannes þvi riettelega neitade / ad hann være Elias epter þeirra Meiningu / So kvad hann og Nei vid hinu med öllum Riette / ad hann sa Spamadur være / sem þeir epter vantu / jafnvel þott hann være Spamadur hins Hæsta / so sem hans Fader Zacharias adur sagt hafde / og meir enn nockur Spamann ad Christi Vitne / Matth. 11. Og er þetta ad seigia um Persoonu Johannis. Enn af hans Andsvörum / eigum vier Christelega Hoogværd ad læra. Hvar um eg framveigis tala vil. Þar til styrke Guds goodur Ande þyrer JEsum Christum / AMEN.

Utleggingenn.

HJd fyrsta Andsvar Johannis / er hann gaf Sendemönnum Gydinga / er þetta: Eg er ei Eg CHRJSTUR: Spurn þeirra var þann veg. Hvor Ert þu? Og synest so sem hann hafe ei viliad bijda epter þvi / ad þeir spyrde hann ad / Hvort hann CHRJSTur være / þvi hann hefur ann Efa vitad / ad þess hattar munde Grunsemd vera / þar fyrer tekur hann þad strax / og seiger: Eg er ei Eg CHRJSTur / og ma þar af sia / hvörsu annt hönum hefur þar um verid / ad

eingeñ skyllde so mikla Hlute uñ sig þeinkia/ hvar fyrer hañ gietur og ecke bundeſt ſydar i Gudſpiallenu/ ad tala ſo Skoreñordt hier uñ/ ad aller ſkilia mættu/ er hañ ſeiger: SA STood i MIded. Hia YDur/ Hvørn þier þecktud eige/ hañ er ſa ſem epter mig mun koma/ hvør og fyrer mig var/ hvørs Skoo-Þveinge eg eñ ei verdugur upp ad leyſa. Gudſpiallamadureñ ſm̃ þetta rikar/ hñ hefur ſo mørg Ord hier uñ/ ſeigiande: HAñ MEDkiendiſt Og NEitade Þvi Ecke / Og Hañ Medkiendiſt/ og ſagde: EI EM EG CHRISTUR. Og er þad audſært þar af/ ad hañ hefur a allar Lunder viliad gyrda fyrer þad/ ad eingeñ ſkylde þvilykar Ofgar i Hug ſier leida: Þañ veg hafa aller Guds Elſkendur Lynder vered / ad þeir hafa fyrerorded ſig/ þa þeir a einhvørn Hatt hafa orded añadhvørt ad nalægiaſt Gud / edur og ad þeirra hefur under eins gieted vered og hiñs ſtoora Kongs/ ſem ollu rædur/ bæde a Himne og Jørdu. Heiløgum Johañi var þetta næſta Ætt geingt ad blygdaſt fyrer ſynum Gude og Skapara. Þegar Guds Mooder Maria heimſokte Moodur hñs Eliſabeth Frændkonu ſyna/ er hun var Olett ad hønum / þa fagnade hun heñe a þeñañ Hatt: / Hvadañ kiemur mier þad/ ad Mooder Drottens mijns kiemur til mijn? Luc. 1. Eins var ſialf Maria Skape fareñ/ er hun ſagde til Eingilſins. Eg em Ambatt DRottens / verde mier epter Orde þijnu. Abraham viſſe ei hvad hñ atte af ſier ad giora/ þegar DRotteñ virdte hañ Vidtals/ þvi ſagde hñ: Eg villde nu giarnañ tala vid DRotten Gud/ þott eg ſie Dupt og Aſka/ Gen. 18. Eg vil ei þar uñ tala/ hvør ſu Poſtular DRottens vørduſt allre þeirre Lotningu / er adrer ſyndugir Meñ villdu veita þm̃/ þa þeir kiendu JEſu/ edur giørdu Kraptaverk i hañs Nafne. Þegar Cornelius fiell til Foota Peturs / þa reiſte Poſtuleñ hañ jafnott a Fætur/ og ſagde: Statt upp/ eg er eiñeñ Madur/ Act. 10. Þegar Folked i Lyſtris ſagde ad Guderner væru Møñum lyker ordner/ og til þeirra ofañkomner/ Act. 14. af þvi ad Paall reiſte þañ a Fætur med einu Orde/ er Fothrumur var fra Moodur Lyfe/ og villdu hafa fært hønū og Barnabæ Foorner/ þa ſundurriſu þeir ſyn Klæde/ ſtucku ſier i Mañþrøngina/ hroopudu og ſøgdu:

Þier Meñ/hvar fyrer giøred þier þetta/Vid erū Meñ/sama Breisk leika og þier underorpner. Jaa / ecke einasta Guds Heilager Meñ og Astviner/hafa þañ veg blygdast fyrer Gude/sem meir eñ skylldugt er/ helldur og hafa hañs volldugu Einglar hid sama giørt. Þad maa medal añara lesa/ Apoc. 19. Þegar Eingelleñ talade vid Johañem/ þa skrifar hañ a þeñañ Hatt: Og eg fiell fram̃ fyrer hn̄s Fætur ad tilbidia hn̄/z hn̄ sagde vid mig: Sia ad þu giører ei þetta/eg em þiñ Medþienare og Brædra þiña/ þeirra er hafa Vitnisburdeñ JEsu/ tilbid þu Gud. Hafe nu Guds heilager Meñ og Postular/hafe Johañ es Baptista/um̃ hvørn Sañleiks Muñureñ vitnar/ad eingeñ sie meire af Kviñuñe fæddur/ Matth. 11. Hafe hañs blessud Mooder/ sem hina mestu Tign hefur af Gude þeiged allra syndugra Mañа / sem borner eru i þeñañ Heim: Hafe Guds heilager Einglar/ sem eru alldeilis aan Syndar: Hafe þesser/seige eg/so audmiukt sig fyrer hn̄s Haatign z Vellde/hvad miklu framar byriar þier þa syndugur Ormur/ad audmiukia þig under volldugu Guds Hønd/sem̃ allur ert i Synd/og ecke eitt Augnablik lifer aan Syndar i hn̄s Auglite. Hafe Sonureñ giørst Fødurnū hlydeñ allt til Daudañs/jaa/allt til Krossens Dauda/Phil. 2. Ef St. Paall/ 1. Cor. 15. seiger/ad a sydarsta Deige/ þegar hañ afhender Rijked Gude og Fødur/ þa mune hn̄ (þo epter Mañdomenū) Undergiefeñ verda hønum/ sem alla Hlute giørde hønū undergiefna/ ætter þu þa ecke ad skammast þyn ad standa upprietttur i hn̄s Auglite/ þu sem optsiñis ert Ohlydugur/Yverbroteñ/Tocmlætur/og forsmaaer hn̄s miklu Myskunseme/sem̃ Daglega er nij og fersk yfer þier a hvørium Morgne/Thren. 3. Hvar fyrer hafa Guds Heilager so audmiukt sig fyrer Gude? Þvi þeir elskudu hañ. Þvi hafa þeir hañ elskad? Þvi þeir þecktu hañ. Þvi þecktu þeir hañ? Þvi þeir lærdu fyrst ad þeckia sialfa sig. Hvad þecktu þr hia sialfū sier? Eckert nema Eymd og Volæde. Hvad hia Gude? Eckert nema Dyrd og Vegsemd. Giør slijkt hid sama og muntu fiña / hvørsu ad þu ert miña eñ ecke i Guds Auglite. Ver þig samañ vid hañ/þott nockud Olijkt sie samañ ad bera/og narsta sundurleitt/ giør þ þo/ þvi slijkur Samburdur mislijkar

hønum

hönū ecke/ ef hñ mætte duga þier til ad kastast vid Eymdþÿna/ z hñs Dÿrdarfulla Hatign / hvøria þo Daudlegur Madur alldrei kañ ad þeckia so sem hun er. Judar spurdu Johañem ad / HVOR ERT ÞU? Ef þu spur ad hvør Gud sie / þa verdur ei svarad / nema med hañs eigeñ Ordum : Gud er eirn Ande / Joh. 4. þo ecke so sem adrer Andar/ helldur Fader Andaña/ Hebr. 12. Og svo Dÿrdlegur / ad hønum maa vid aungvañ Hlut samlÿkia / Esa. 40. Vm hañ verdur ei nær komest ad tala / eñ med þeim Ordum / er under eins medkieña Jafnfræde vora til ad utmala hñs Dÿrd/ sem er/ ad hun sie Omælañleg/ Oendañleg/ Orañsakañleg og Outseigiañleg. Eñ spur sialfañ þig ad/ Hvad ert þu? J Fyrstuñe eckert / og sÿdañ Leir Jardar / sem Gud skoop hiñ Fyrsta Mañ af / Gen. 2. Gud er Eylÿfur/ sa sem er/ og sa sem var/ og sa sem koma mun/ Apoc. 1. Eñ hvør ert þu? nockurskonar Gufa/ er siest um Hrÿd/ eñ hverfur sÿdañ/ Jac. 4. Gud er Omælañlegur/ hañ uppfyller bæde Himeñ og Jørd. Þad vottar Zophar af Naema/ seigiande: Job. 11. Muntu med Huganum gieta komest ad Stærd hiñs Almættuga/ hañ er hærre eñ Himeneñ/ og diupare eñ Helvÿted. Eñ hvør ert þu? Mæl sialfañ þig/ sem ert fæarra Foota Leingd / og megnar ecke med allre þiñe Ahyggiu ad auka eirnre Alen þar vid / Matth. 6. Gud er Alvitur / aller Hlutær eru berer og nakter fyrer hañs Augum / Hebr. 4. Eñ hvør ertu? Þu veitst ecke hvad a Morgun mune skie/ Jac. 4. Gud er Almættugur/ hia hønum er eingeñ Hlutur Omættugur/ Luc. 1. Eñ hvør ert þu? Þu formaatt ecke ad giøra eitt hvÿtt Haar svart a þÿnu Høfde/ Matth. 5. DRotteñ er Riettlætur og goodur / seiger David / Psalm. 25. Og so sem hañ er i sialfum sier/ so er hañ i sÿnum Verkum. Eñ hvør ert þu? Þÿner Þanckar eru vonder i fra Upphafe / Gen. 8. og so eru þÿn Verk / þvi þar er eingeñ sa ed gott giøre / og ecke eirn/ Psalm. 14. Gud er Sañordur/ øll hañs Bodord eru Sañleike/ seiger David/ Psalm. 119. Ef vier Otruer erum / þa er hañ trur/ Sialfum sier kañ hñ ecke ad neita/ seiger Paall/ 2. Tim. 2. Eñ hvør ertu? Spur St. Paal ad/ hañ mun svara þier/ Rom. 3. Verde

Gud

Gud Sañordur/eñ aller Meñ Ligarar. Hvad virdest þier nu syndug-
ur Madur? Muntu ecke/ þegar þu so Helldur Reikning mille Guds og
þijn/ nunt þu ecke (seige eg) fulla Orsøk hafa til ad skammast þijn fyr-
er hañs Auglite/ sem þier so miklu mattkare/ miklu ædre/ miklu betre/
miklu Riettlatare er/ og i einu Orde ad seigia/ hia hvørium þu ert minna
eñ ecke ad reikna/ Og þ utañ allt þetta/ þa hefur hñ þig so Aumañ/
so Fatækañ/ so Bondañ og Onogañ sialfum þier um̃ alla Hlute/ upp
ur Þrecknum hafed / og sett þig i sijns Sonar Rijke /. Col. 1. Eñ
lijtelæckad Hañ / og giort þier ad ølu Samlijkañ / Hebr. 2. Ad þvi
einu undañteknu er hañ var straffadur fyrer/ eñ þu ert frelsadur fra/
sem er Syndeñ/ Hebr. 5. fyrer hvøria hañ er deyddur/ Eñ þu fieckst
Lijfgiøf fyrer hañs Dauda. Þvi skyllder þu þa Aumastur allra skap-
adra Hluta Guds a Jordunñe / Skyllder þu (seige eg) stæra þig edur
metnast i Hiarta þijnu/ so sem̃ værer þu nockud fyrer utañ Gud/ Og ei
miklu helldur med Audmyktt þijns Hiarta/ þacka honū̃ þess ittelegar/
sem̃ hñ hefur giefed þier meira Vit a ad þeckia þad/ og meira til þijn
lagt eñ allra añara. Eirn Guds Eingell hefur honū̃ meira ad þacka
fyrer hiñ miñsta Dropa hñs Giæsku/ er hñ hefur til hñs lagt/ helldur
eñ allar skynlausar Skiepnur/ fyrer øll Natturuñar Giæde og Skøp
un allra Hluta. Eñ þu syndug Mañeskia hefur meira af honū̃ þeig
ed i hinum miñsta Nadar-Mola Andlegra Giæda / helldur eñ allar
Einglañа Hersveiter i øllu þvi sem̃ øllū̃ þm̃ er tillagt/ hvar fyrer: þvi
ad til þss/ ad þu lifa skyllder fyrer Nad Guds/ hefur hñ lated Son siñ
ecke Einglañа/ helldur Abrahams Sæde uppa sig taka/ Hebr. 2. og
giort þitt Hold sem hñ uppa sig took Eingluñū̃ so miklu ædra/ sem
hañ hefur framar þeim ædra Nafn ødlast/ Hebr. 1. og þo lated hiñ
lifanda Gud i Mañlegu Hollde deya mañlegū̃ Dauda /so þu mætter
Gudlegu Lijfe lifa/ þvi hefur hñ so miklu meira til þiñar Upphefdar
unñed eñ til Einglañа / sem JEsum hañs Son hefur meira kostad ad
endurskapa þig/ helldur eñ alla Einglana ad skapa/ fyrer þvi ættu hm̃
so miklu meira ad þacka eñ þeir/ sem̃ hañ hefur meira uppa þig kost-
ad. Eñ hvar med villtu honum þacka? ecke edur hañ Kiøt Hafrañа/
edur

edur dreckur Blood hĳna feitu Vxna / Psalm. 50. Offra honum Lofgiørdene / og giallt honum þÿn Heit / þad er audmiukur Ande og sundurkramed Hiarta / hvørt hañ mun ecke fyrerlÿta / Psalm. 51. Þu kant ad seigia / Eg jafna mier ei saman vid Gud / ei hef eg mig upp a moote hoñu/eg veit/eg a hoñu allt gott ad þacka / og ef hñ vill Doom hallda vid mig / þa hefur hñ Vallð til ad kasta Lyfe og Saalu i eilÿfan Elld / Matth. 10. Þu seiger vel / þvi allt þetta er meir eñ satt / Eñ rañsaka Hiarta þitt vel / hvørt Hugur hefur allt a fylgt Mæle / Hefur þu audmykt þig so fyrer þÿnu Gude sem byrrad hefur / bæde med Orde og Verke ? Ef hañ er þiñ Fader / hvar er þa hañs Heidur? Giæt ad þvi JEsus seiger / Matth. 21. um þañ Son / er Faderen skipade ad erfvida i Vÿngardenum / og hañ kvad ja vid / eñ foor þo hvørge / þad er ei noog ad nalægiast hañ med Vørunum / ef Hiartad er langt þar fra. Vier seigiunst aller eiga ad elska Gud fram yfer alla Hlute / og þad er þad sañna Audmyktar Merke ad elska hñ / eñ Gud nade hvørneñ þad efnt er / þar vier lætu oss a Stundum alla Hlute skylldare vera eñ hañs Ord. Þegar Holdod og Andskoteñ freista þÿn til Syndareñar / eñ þier kiemur þa i Hug ad Gud hafe þad bañad / samt hlÿder þu Holldenu i þess Gyrndum / og lætur Syndena i þvi drottna / Rom. 6. Er þad ecke ad upphefia sig a moote Gude / og meta framar þess Munad eñ hñs Bodord? Hvørier erum vier þa a medañ? Ecke Guds Þioonar / helldur Þrælar Syndareñar / þvi hvør hañ Syndena æfer / hañ er Þræll Syndareñar / seiger JEsus / Joh. 8. Vier eigum ad hrædast og skielfast hañs Ogurlega Nafn / eñ Meñ vanbruka þad a Stundum / til ad Liuga / Stela / og Svÿkia. Hvørier erum vier þa? Þeir ad vÿssu / fyrer hvørra Skulld Guds Nafn lastad verdur medal Heidingiaña / Rom. 2. Vier seigiunst vera skylldugir ad hlÿda hañs Orde / og giøra þar epter / eñ Meñ daufheyrast þar vid / sitia under eirne Predikun hyrdulauser / og ganga þadañ Avaxtar lauser / og sumum ma valla þangad koma / sm þad er um Nønd haft. Hvad erum vier þa? Forgleymañleger Tilheyrendur / eñ ei Gjørendur Ordsins / Jac. 1. J Krosse og Mootgange siest allra best Aud-

 mykteñ

myktett fyrer Gude. Sa audmyker sig tiettelega under hans volduga Hønd/er kysser a Vønd DRottens med Packlæte/ þvi hn̄ er hn̄s Fanñur Læresveirn: Enn þar vill a Stundū nærsta mieg afbera/ þar Menn eru Opolenmoder under DRottens Krosse. Sumer skiooka sier undann hans sæta Oke a allar Lunder med Oleyfelegu Mooke/ og leita þeirra Bragda er Gud hañad hefur. Er slijkt ad audmykia sig fyrer Gude? Fiærre fer þvi. Hvorier erū vier þa? Lijker þm̄ er lijda so sem Þiofar og Mordingiar/ edur þeir sem falla inn i añars Embætte/ 1. Pet. 4. Þvi hvar er vor Audmykt fyrer Gude / ef vier vilium eckert þola hn̄s vegna / Og so sem vier erum nu skylduger a allar Lunder ad audmykia oss fyrer Gude vorum Skapara / So vill hann og ei helldur ad vier skulū forsmaa vora Brædur i Heimenū/ þvi hvør hann seigest elska Gud/enn hatar sinn Brodur/ hann er Liugare seiger Johañes/ þvi ef hn̄ ecke elskar sinn Broodur/ hvørn hann sier/ hvørnenn maa hann Gud elska/ þann hann sier ecke / 1. Joh. 4. Nu er eckert Verkfære Kiærleikans handhægara enn Lijtelæted / þvi þad verdur af øllum elskad: Og med þvi dregur Kiærleikurenn alla til sijn / þa sem ecke Kiærleikann hafa/ Þess vegna seiger Paulus um̄ Dygd þessa/ Kiærleikurenn er ecke mikelæatur/ hn̄ þijkur ei upp/ hn̄ leitar ecke epter þvi sm̄ hn̄s er/ 1. Cor. 13. Og sokum þess ad hann visse/ad Lijtelæted var Band Kiærleikans/ þa bijdur hann Christnum Moñum/ ad þeir hafe hvør añann sier i Virdingum ædra/ Phil. 2. So hefur og JEsus læted øllum sijnum Læresveinum þad Bodord epter/ Hvør sem vill stoor vera ydar a mille/ hann sie ydar Þienare / Matth. 20. Hefde Johañes vered giarn Hiegooma Dijrdar / þa hefde hann ecke neitad þvi ad hann Elias edur Spaamadur være/ þar hn̄ mætte þo hvørttveggia um̄ sig sæla/ þvi ad þad Eina vitnar Christur / Matth. 11. um̄ hañ/ Enn Añad hans Fader Zacharias / Luc. 1. sem ædur er sagt/ Og allt Foolked hiellt hann fyrer Spamann/ Matth. 21. Enn hann villde a moote hvørugu taka/ so hann giæfe Gude Einum Dijrdena. Ecke Olijkur i þessu sijnum Herra/ hvørs Eingell hann var / Mal. 3. Hver þa hann var af hinū Skriftlærda kalladur goode Meistare/ svarade hann: Hvad kallar

þu

þu mig Goodañ? Eingeñ er Goodur nema Gud eirn/ Mark. 10. Ecke neitade HErrañ þvi ad hañ Goodur være/villde þo ecke þiggia þañ Titel af hañs Munñe/ er hañ so kallade epter sijnum þanka/ þad er eins Goodañ & Phariseꝛi veru/ hvøria Folked kallade Gooda/ af þvi þr gafu so miklar Olmusur/ Eñ Saducæos Riettlæta/ af þvi þeir gafu eckert epter / toku ei helldur neitt ranglega fra neinum. Hvar til St. Pall sijnest lijta/ Rom. 5. er hñ seiger/ad valla mune finast nockur sa ed þ Riettlætañ deyr/ þvi kañskie einhvør finidest sa ed dæe fyrer hiñ Gooda. Þañ veg forsmaade Christus og hañs Eingell Johañes sañnrka Virdingu Heims þessa/ Og ei var St. Pall odruvijs lyndur er hañ seiger/ 2. Cor. 12. Ef eg hroosade mier/ þa være eg þo eingeñ Dare/ þvi eg skal satt seigia/ eñ eg hlijfest vid þad/ so ad eingeñ þeinke uñ mig frañ yfer þad sem hñ sier mig vera/ edur heyrer af mier. Johañes seiger hier i Gudspiallenu : GReide þJer GOtu DROTTenis. Ord þau eru tekeñ af Esajæ Spaadoms Bokar 40. Cap. þar ed so stendur: Þar er Rødd eins Hroopanda i Eydemørku/ Greide þier Gøtu DRottenis / og giøred sliettka Vegu Gude vorum i Obygdeñe. Þegar Meñ ridia eirn Veg og giøra hañ færañ/ taka Meñ i burtu Storgrijte & allar Ojøfnur so greidt verde uñ ad fara. Offe og Hroke Veralldar þessarar eru Torfærur þær sem Guds Veg hindra i Mañsins Hiarta. Hvadañ kiemr Strijd & Barætta Mañа a medal? Hvadañ kiemur Ofund og Vlfbud / hvadañ vex Agg/ Reide og Præka/hvadañ uppstijgur Agyrne & Fiedrættur/hvadañ framkiemur Mord og Mañslag/hvadañ er þad ad Meñ tøñast og tiggiast iñebyrdis/ þar til þeir uñ sijder mættu verda uppetner? Zach. 11. Kiemur ecke allt þvilijkt af hiñe bølvudu Drambsemeñe/er Satan iñrætt i Mañaña Hiørtu? Hvørneñ a Zions Konungur ad rijda uñ slijkañ Veg/ þegar sa Drottnareñ kiemur til sijns Musteris? Mal. 3. sem er Mañsins Hiarta. Þeir breiddu sijn Klæde a Veigeñ fyrer hañ / þegar hañ sijdarst iñreid til Jerusalem/og dreifdu Kvistū Triaña a hñs Gøtu/ þad var Audmijktar & Fridar Merke/ þvi a og i burtu ad ridia Stoor Grijte Drambsemeñar og Offlopañs af hñs Leid/ecke med Lijkamlegū

 Verk-

Verkfærum/helldur med Guds Orde/um hvørt Pall skrifar/2. Cor. 10. Ad Vopn Herfarar vorrar sieu ei Lykamleg/helldur krøptug fyrer Gude/nidurbriotande Hugreikingarnar/og allar Hæder sem ad upphef iast a moote Guds þeckingu: Eñ hvøriar munu þær Hæder vera? Pad eru medal annara Fiøll Drambsemeñ/þvi eckert motstrydder sanre Guds þeckingu meir eñ þeckingarleyse syns eigen Overdugleika/sem er Moder Drambsemeñar. Þvi seiger Rødd Hroopandans/ad aller Dal er skule upphefiast/ og øll Fiøll og Hælsar nidurþryckiast. Hvad er þad annad eñ þad sem Guds Mooder syngur i Lofkvædenu / Luc. 1. Dramblatum hrinder hñ af Stoole/eñ upphoof Lytelata. Og þott ad þysse Hroopandans Rødd/spae sier i Lage um Guds Rad i Evangelio/og Lagfæring allra Hluta fyrer Christū/hvørrar Frumkvødull Johañes var/ þa ma eg þ vel heimfæra uppa þetta Efne/þvi Fatækum/ þad er andlega Voludum og audmiukum i Hiarta verda Guds spiolleñ bodud/og þ ecke sydst vegna þeirra Orda er hier standa skomt sydar i þessū 40. Cap. Esajæ/ a þeñañ Hatt: Þar er ein Rødd sem seiger: Predika þu/og eg sagde: Hvad skal eg predika? Allt Holld er Hey/og allt þess agiæte so sem Bloom Akursins: Grased uppþornar og Bloomstred fellur af/þa Ande DRottens blæs a þad/ ia Folked er Hey. Hvar er þa seiged mier/hvar er þa allt vort Atgiørfe og allt þad Meñ dramba af i Heimenū? Er þad Audur og Rykdomur? Fallvallt er þ/og giører margañ vondañ/þ ablast med Ahyggiu/eñ tapast med Sorg. Og nema Meñ giøre so sem Jacob bydur þeim Ryku/ Cap. 1. Ad hroosa sier i sinē Lægingu / þa er þad Volædenu verra. Er þad Metord og Virdingar? Eñ David seiger Madureñ blyfe þo ecke leinge i Heidrenum/ Ps. 49. og Prældomur eru þau reindar. Er þad gofugt Forelldre og Affspreinge? Eñ vier erum þo aller af Adam komner: Hañ var Vllage Guds yr Paradys: Fyrer hvøria Søk/er oss alkuñugt/Gen. 3. Fegurd og Prijde Lykamans/þad er fallvallt/þvi Bloomstrid fellur af seiger Esajas i 40. Cap. Eirn Siukdoomur fær þvi øllu umbreitt: Þvi þegar þu tipfar DRotteñ / þa følnar øll þra Fegurd/ fagur Bunadur og skrautleg Klæde/ Ps. 39.

Pad sagde eirn af þeim gømlu / ad være eins og ef Piçofuren stærde sig af Snøruste-Prooktur og Styrkleike Lykamans? Eñ Nesturen er eñ þa sterkare/ þvi skylldu. Meñ þa ecke hañ virda. Eñ hiñ Almættuge hefur ei Lyst a Styrkleika Nesstns/ edur a Footleggiū Mañsins. Hia DRottne eru þeir vel þeckader/ sm̄ hñ Ottast og til hñs Myskunar vona/ Ps. 147. Hvad er þa framar/ sem Madureñ kuñe so ad meknast af ? Kuñatta og Vysdomur er mest tignad i Heimenum / og er hin agiætasta Guds Giøf / eñ so er hañ bestur / ad hañ sie med Guds Otta kriddadur/ þad vottar St. Jacob/ seigiande: Ef nockur er vijs / edur med Skynseme gæfadur medal ydar / þa auglijse hañ Verk sijn i goodre Vmgeingne med skynsamlegu Hooglæte / Cap. 3. Og hvad eru aller vorer Vitsmuner fyrer utañ þetta? Paall seiger/ ad þeir sieu Hælfverk/ 1. Cor. 13. Og hvad meira er/ ad þeir eru einskis verder/ og jafnvel skadleger/ nema þeim Guds Otte og Kiærleikureñ fylge. Þvi seiger Postuleñ eñ apthur / 1. Cor. 8. Ef einhvør þykest nockud vita/ þa veit hañ þo eñ nu eckert / so sem vita byriar/ Eñ ef nockur Gud elskar/ hañ er fæddur af hønum. Og þott ad Skynsemeñ og Vitsmunerner sieu ein su hin besta Guds Gafa/ er hañs Glæska hefur samt oss med/ þa verdr heñe med Drambsemeñe so spillt/ ad hun verdur Ovite argare/ þvi seiger Paulus/ 1. Cor. 3. Eingeñ ville sialfañ sig. Ef nockur þykest Vitur vera medal ydar i Ollo þessare / hañ verde Heimskr so hñ vitur verde. Þar skilst mier Postuleñ meine/ ad hñ skule giæta ad hvad lijted hñ veit/ so hañ stære sig ecke/ þvi Skynseme Veralldar þessarar seiger hañ/ er Heimska hia Gude/ 1. Cor. 3. Nu þo ad allar þessar Guds Gafur sieu harla goodar / ef þær eru riett brukadar/ þa er samt þess ad giæta/ ad þad er ecke vort eiged/ og hañ a frialst/ sm̄ þad allt lienke/ ad taka þad fra oss a hvøriū Tyma/ sm̄ vier þad vanbrukum. Af øllu þessu siaum vier / hvad lijted ad þad sie/ er daudleger Meñ bruka til Stærelætis / giætande ecke þess / ad Virdingeñ elltar þañ/ sem hana flijr / eñ flijr fyrer þeim hana elltar / ef ei añarstadar/ þa hia Gude. Postuleñ seiger til Gal. 6. Ef nockur þykest vera nockud/ þat hañ er þo eckert/ hñ viller sitt Hiarta/ Eñ ef

vier eckert erum/ þvi vilia Men þa krefia þess/ so sem aðrar Vika- Skulldar/ ad vier sieum virdter af Mønum. Ei seige eg þad/ ad þeim skule ei Neidur veita / er Neidur heyrer / Rom. 13. þvi þad er Guds Bod. Nitt seige eg / ad þeir sem vid eiga ad taka / skule ecke una þvi Illa/ þott af sijkku meige bera a stundum/ þvi sa sem jafar fyrer Gu- de/ þad han eckert sie i hans Auglite / og þad af Alvøru og Hræsn- islaust/ þa sie eg ecke ad hn þurfe meir ad syrgia fyrer Virdingu sine/ helldur en hra/ sem ecke er en nu fæddur. Nia oss er eckert gott/ þvi skylldum vier stæra oss? Nia oss er margt illt/ þvi skylldu vier ei skam- ast vor? Oss kan margt illt til ad falla/ þvi skylldum vier ecke jafnan hrædder vera? Oss kan sialfa margt illt ad henda/ þvi skylldu vier ecke jafnvel hrædast oss sialfa og leggia af ad forlæta oss uppa þad sem eckert er? Ef vier jatum þad fyrer ødrum ad vier eckert sieu/og met- num þad ecke/ þa svykium vier adra. En ef vier meinu þad og þeck- ium þad sem vier vel meigum meina og þeckia/ en hegdum oss ecke þar epter/ þa svykium vier sialfa oss. Gud sa sem er allt i øllu/ 1. Cor. 15. Han lijtelæckade sig þina vegna / Syndugur Madur/ og þu sem ecke ert neitt i neinu / Villt ecke briota Odd af Oflæte þynu hans vegna/Gud/ seige eg en nu/lijtelæckade sig til ad verda Madur/ en Mad urenn vill þo ecke lijtelæcka sig til þess/ ad verda eirn Ande med Gude. Þess meir sem þu audvirder þig fyrer Gude/ þess meire verdur hn i þier/ og þess stærre sem hn i þier verdur/ þess verdur þu stærre i hønum/ þvi Gud mootstendur Drambløtum/ en Lijtelatu giefur han Nad/ seiger Jacob/ Cap. 4. Og hvad hellst sem stoort edur mægtt kallast/ þad er alleina stoort og mægtt i Gude/og fyrer utan han / alldeilis eckert. Þvar fyrer Pall seiger : Nvar han hroosar sier / Han hroose sier i DRottne/ 2. Cor. 11. Þar fyrer / nær sa Guds Madur hefur upp- taled allt þad/ er adrer reiknudu sier til Sylldis / sem er/ ad han være Nebreskur eins og þeir / Israels Madur eins og þeir / Abrahams Sæde eins og þeir/ Christs Þienare en framar en þeir/ Han hafe er- vidad meir en þr/ optar i Nauska vered en þeir/ þa endar hn med þessu Atkvæde/ Ef hroosa skal/ þa vil eg hroosa af þm Hlutum er Veik-

leika

leika nignum vidkoma/ 2. Cor. 11. og eñ framar segger heñ/ Cap. 12.
Eg mun miklu fegnastur hroosa mier af Veikleikanū/ so ad Mattur
DRottens bue i mier/ þar fyrer em eg vel til Frids i Veikleikanū/ J
Forsmaanene/ J Naudunū/ J Offsoknunū/ J Angistene fyrer Christ-
um/ þvi þa eg er Veikur/ þa er eg Mattugur. So er þar nu eingeñ
Rykdoomur/ eingeñ Styrkleike/ eingeñ Neidur/ eingeñ Fegurd/ eingeñ
Skynseme/ eingeñ Mattur/ eingeñ Dyrd/ eingeñ P:lide nema i Gude
alleina/ og eckert þad Meñ kuñe ad vegsamast fyrer/ nema einsømul z
hræsnislaus Audmykt fyrer høñū. Þvi vil eg enda þetta mitt Tal til
ydar Guds Børn med Pauls Ordum / af Pistlenum til Gal. 6. Þad
verde mier ecke/ ad eg hroose mier nema af Krosse DRottens vors JE-
su Christi/ fyrer hvørn mier er Heimureñ Krossfestur/ og eg Heimen-
um. Hønum DRottne JEsu med Fødur og Heiløgum Anda / einum
og þrenum Odaudlegum Konunge/ og alleina Rykum/ sie Lof og Heid-
ur/ Kraptur og Styrkleike/ Æra z Vegsemd/ søgd og sungeñ
af øllum Tungum Eingla og Mañа/ nu hiedañ i fra og
ad Eilyfu/ A M E N.

A Joola Nottena.

Gudspialled/ Luc. 2. Cap.

Vañ Tyma. Og þad bar til a þeim Døgum / ad þad
Bod gieck ut fra Keysaranum Augusto/ þad Heimureñ
allur skyllde Skattskrifast. (Þesse Skattskrift hoofst
fyrst upp þa Cyrenius var Landstioornare i Syria.) Og
þeir fooru aller ad lata Skattskrifa sig / hvør til siñar Borgar. Þa
foor og Joseph af Galilæa ur Borgeñe Nazareth/ upp i Judæam /
til Davids Borgar Bethlehem / af þvi ad hañ var af Huse og Ky-
ne Davids/ so ad hañ liete Skattskrifa sig þar med Mariu siñe Fest-
ar-Konu Oliettre. Eñ þad skiede so / þa ed þau voru þar / ad þeir
Dagar fullnudust/ ad hun skyllde fæda/ og hun fædde siñ Frumgiet-
ñ Son/ og vafde hañ i Reifum/ og lagde hañ nidur i Jotuna/ þvi ad

Hun

hun fieck eckert añad Rum i Giesta-Herbergenu. Og Fiarhyrdarar voru þar i sama Bygdarlage uñ Grandana vid Fiarhusen / sem geymdu og vøktu yfer Hiørd siñe uñ Nootkena. Og sia þu / þad Eingell DRottens stood hia þeim/og Guds Byrte lioomade i kryngum þa / og þeir urdu miøg Ottaslegner. Og Eingellen sagde til þeirra: Hyrded þier ecke ad hrædast. Siaed / eg boda ydur mikeñ Fognud / þañ er skiet øllu Foolke / þviad i Dag er ydur Lausnaren fæddur/Sa ad er Christur DRottenn i Borgeñe Davids. Og hafed þad til Merkis / ad þier munud fiña Barned i Reyfum vafed / og lagt vera i Jøtuna. Og jafnsnart þa var þar hia Einglenum mykell Fiølde Himneskra Hersveita/sem lofudu Gud og søgdu: Dyrd sie Gude i Upphædum/og Fridur a Jørdu/og Mønum goodur Vilie.

Exordium.

Skielffeleg Ognan munde Vesølu Mañkyne hafa stadeð af þvi hrædelega Straffe / med hvørju hiñ Riettlaate Gud fargade hiñe Vantruudu Verølld a Døgum Noa / nema hañs Gæska hefde giørt Sattmaala vid Mañkyned/ ad hañ framar ecke villde Eydeleggia Jørdena med Vatns-Floodenu/ og þessu til Merkis sett Bogañ i Skyen / seigiande: Þegar þesse Boge verdur i Skyenu / þa vil eg miñast a Sattmaalañ a mille Guds og allra lifande Skiepna / af øllu Hollde a Jørduñe / Gen. 9. Med þessum Hætte lyste hiñ Naaduge Gud Fride yfer Jørduñe og þeim þar iñe biva. Og er þad vyst / ad hañ hefur liced under eins til þeirra/ sem a hañs Eingietens Sonar Nafn triva mundu. Flærre sie þvi / ad Regubogeñ kyñe þvi ad vallda / ad Gud yrde Mañenum Naadugur / eckellidur þurfte hañ ad læta miña sig a þad hañ giøra villde / Jafnvel þoott Rieningeñ so tale ad Maña plagsid / Aller Huter eru opner og nakter fyrer hønum / Heb. 4. Eñ þar JEsus siteur til hañs hægre Handar/og hañ sier þar Klooma siñar Dyrdar og Imind siñar Guddoomlegrar Persoonu/Heb. 1. voru Hollde Jøklædda / og bidiande fyrer oss / þa ma hañ ei añars eñ miñast siña miklu Myskunsemda/ sem vered hafa i fra Upphafe/ sidañ hañ lofade af Kvisnuñar Sæde skyllde sundur mola Høggormsins Høfud / Gen. 3. Bid þier eins Teiknis af DRottne þynum Gude / sagde DRottenn til Achas / hvørt helldur þad er nidre i Underdiupunum edur a Hædum uppe / Eñ hañ sagde: Ei vil eg þess bidia / so eg freyste ecke DRottens / Þa sagde Spaamadureñ: So heyred þier þa af Huse Davids / Hvørt er þad oflyted / ad þier þræted Meñena / þad þier eirneñ villed angra miñ Gud / þvi mun DRottenn sialfur gefa ydur eitt Teikn / Sia þu Ein Jomfrw mun Barn Geta / og eitt Son Fæda / og hañ mun hun kalla Immanuel / Esa. 7. Þetta er Teikn hiñs mikla Guds og DRottens vors JEsu Christi / hver ad er Eingell Sattmaalans a millum Guds og Maña/ Mal. 3. Hañ er øllum

til

til Merkes setter / ecke i Skyum Himens / helldur Fæddur af einne Jomfru / a medal vor hier a Jørdunne / til Stadfestu þar um / ad þeir þæe aller Kvittun Syndanna sem a hanns Nafn trwa / Act. 10. Sæl eru þau Augu/ er sia hvad þier sied / sagde Endurlausnarenn vid syna Læresveina / Luc. 10. Enn ecke talade hann alleina um þad / ad lyta sig og heyra med utvortis Skilningarvitum / Marger sau hann og hneixludust a hønum / þeir sau hann / og þar var eckert gyrnelegt a hønum / Esa. 53. Þeir sau hann og byrgdu fyrer Siooner hønum / Luc. 22. Þeir sau hann og hræktu i hanns Andlit / Matth. 26. Þeir sau hann / og sau undir eins syna Villd e hønum. Enn so sem Gud sette sinn Boga i Skyenn til þess/ ad hann være Vndar Teikn øllum Mønnum / Og hefur hann þo sialfum sier geimt ad straffa þeirra Oguðlegt Framferde / sem hanns Nafn forsmadu / so hafa þeir marger sied Christi Pioons Mind hier i Vndrenu / er sia munu hann reidann og Ognarlegann / þegar hann kiemur i Skyum Himens med Mage og miklu Vellde / Luc. 21. Enn ef vier villum vita um hvørra Sioon hann talar / þa heyrum hvad hann sagde vid Thomas Postula / Joh. 20. Af þvi þu sast mig Thoma / þa trwder þu/ Enn Sæler eru þeir sem ecke sia / og trwa þo. Þad er ad sia JEsum Christum Guds og Mariu Son / voru Holldi klæddann / med Augum hiss innra Mannsins/ oss til Kiettlætis / til Helgunar og eilyfrar Saluhialpar giefenn / 1. Cor. 1. Oss seige eg / sem ad i Syndenne erum gietner / og i Syndenne fædder / Psalm. 51. Reidennar Børn / Eph. 2. og Guds Ovijner af Natturunne / Rom. 5. Þesse Dyrdar fulla Sioon verdur yður og øllu Mannkyne frambodenn i Lofsaung heilagra Guds Eingla / Þar þeir syngia: **Fridur a Jørdu / og Mønnum Goodur Vilie.** Og villum vier a þessare Hatydis Nootte þesse 4. Ord nockud giør yfervega / og af þeim hugleida / hvørsu Gledelegur ad þesse Fridur sie / og hvørnenn vier eigum hønum ad taka. Til þessa Eyrindis Framkvæmdar vierdest ad hialpa oss vor Nyfædde Immanuel/ Fyrer Krapt sinnar Forþienustu / AMEN.

Vtleggingenn.

HVad mun þvi vallda/Brædur mijner/ad hiner Himnesku Andar eru so glader a Fædingar Nottu Mannkynsens Endurlausnara? Ecke þurftu þeir Frelsis vid/þvi þeir høfdu ecke Syndgad. JEsus hafde Abrahams og ecke Einglanna Sæde uppa sig teked/ Hebr. 2. Hvad mun þa vallda Gladværd þessare? Guds Sonur er ad sonnu fra Herra/ eirnenn epter Manndoomenum / Hefde hann beded sinn Fødur/ þegar hann var i sinne mestu Angist staddur vor vegna / þa munde hann hafa giefed hønum meir enn Tolf Legion Eingla / Matth. 26. Einglar komu og þioonudu hønum / þa hann var hartnær yfergiefenn/ og so ad seigia Andskotanum ofurselldur/þad hann freistadur yrde/Matth. 4. Fyrer þvi var þad ecke ad undra / þott þeir gladst hefdu / ef hinum

Nyfædda Syne Guds hefde nockur Heidur edur Vpphefd hlotnast / Eñ þad mætte ecke so kalla / þvi Paulus talar so hier um̃/ Phil. 2. Ad hañ hafe lytelæckad sialfañ sig/takande a sig Þioons Mind / og ordeñ Mønum lykur. Þad fyrsta hañ sa þessa vesæla Heims Lioos/ var hañ lagdur i Eirn Stall/ Luc. 2. Og skømu þar epter vard hañ Landflootta/ Matth. 2. og um̃ allar synar Æfe-Stunder hafde hañ ecke þar hañ kyñe Høfde synu ad halla ad/ Matth. 8. Þvi syñest so sem ad hañs Kiørum være ecke so miøg ad fagna i þetta siñ. Hvad þa/ Brædur myner? Vier vitum epter St. Pauls Muñe/ad Einglar-ner eru þionustusamer Andar/ utsender þm̃ til Þioonkunar/ er Sælu hiælpena erfa skulu/Hebr. 1. Og þott ad vier sieum Vesæler og synd-uger/ þa er þo meire Glede hia þeim i Himnenum/yfer einum Synd-ara/sem Yðran giører/helldur eñ yfer Nyu og Nyutyu Rietlætum/ Luc. 15. Þar af er audsært ad þessar Guds Herskveit hafa so teked Ast foostre vid ost auma Meñ/þott vier sieum þeim ad øllum Edlishætt-um Olyker/ ad þeir glediast yfer sierhvørin þvi Happe/ er nockur af oss hlytur/ Eñ ef þeir so glediast yfer allre Giæfu vorre: Þvi mundu þr þa ecke Venia framar lysa þssu Føgnude/þegar oss a Næturtyma uppruñ su Sool / er alldrei hefur nockur fegre yfer Heimeñ skined / og þegar oss su Heill ad Høndum kom/ af hvørre allra Guds Barna/ Rykra z Fatækra/ Hærre og Lægre Stiettar /nalægra og fiarlægra/ fæddra og ofæddra/ tymañleg og eilyf Heill og Hamingia uppspretttur og framflytur. Þess gietur Johañes/ Cap. 1. Er hañ seiger: A af hñs Fyllingu høfu vier aller medteked Naad fyrer Naad. Þar fyrer lioomar hiñ Guddoomlega Byrke i kryngu Hyrdarana/ so sñi vitnande þar um̃/ad hñi være i Heimeñ boreñ/ sm̃ ad er Lioome Fodursins Dyrd-ar/ og Imind hañs Guddoomlegrar Persoonu/ Hebr. 1. Fra hvørium Lioosañna Fødur/ ad øll Good Giøf / og øll fullkomeñ Giøf kiemur. Jacob. 1. Hvørium og þocknast hefur/ ad i synum Syne skule øll Fyll-ing bua. Col. 1. Ja sialf Guddomsins Fylling/hvør ed bygger i hon-um Lykamlega/ Col. 2. Þad er i hañs Blessudum Mañdoome/ er hañ af vorn Holdeog Bloode hefur uppa sig teked/ og giørt Hluttakande

Gud-

Guddoomlegrar Nattúru. Æ off aumra og synduga Men/vier siaum ecke fyrer Blindu Hollðsins/Hvad miked off veitt er i Jesu Hollðtekiu/ Myrkur vors Skilnings fær þad ecke høndlad/ so sem þad er. Enn Guds N. Einglum er jafnañ standa frame fyrer hønu / Matth. 18. þeim er alkunug Sæla su er øllum Guds Børnum er tilbueñ / hvør-re vier kapad høfdum i Adams Falle / þeim eru og ecke Okunugar Pyster Fordæmdra er kveliast munu i Augsyn heilagra Eingla / seig-er Johañes i hañs Openberingum/ Apoc. 14. Þvi er ecke ad undra/ þo Einglarner fagne/þar hiñ añar Adam/sm̃ er Drotteñ af Him-num / 1. Cor. 15. var i Heimeñ boreñ / til ad frelsa off fra øllum þeim Oskøpũ/ þvi þeir elska Mañkyned/ Eñ vissu ad i JEsu Fæd-ingu var Møñunum giefeñ sa Kostur/ ad forlykast vid Gud/og setter verda i hañs Sonar Ryke / Col. 1. Nu er þad vyst ad señu / ad vier ecke ad fullu þeckium hvad vier mist høfum / edur hvør Olucka off bueñ være / Nema Guds Sonur være i Heimeñ komeñ synduga Meñ Sæluhjolpna ad giøra/ 1. Tim. 1. Eñ þo mættum vier ad so mik-lu Leite þeckia vort Andlegt Bolæde/ og so miked hefur off sagt ver-ed af hiñe Eylyfu Dyrdarvist i Himnarykе/ad ef vier legdum nockurn Hug a vort Mæl / þa mundum vier allshugar fegner verda / ad vier høfũ hana aptur feinged/ og rooa øllum Arum ad þvi/ad vier sleptũ heñe ecke aptur ad nyju. Eg hefe noog sagt hier um̃/ þegar eg seige þad med Ordum Esajæ/hvøriu Synder vorar til Leidar koma: Ydar Synder seiger hañ/skilia a mille Guds og ydar/og ydar Ranglækingar vallda þvi/ad hñ byrger sitt Andlit fyrer ydur/og vill ydur ecke Bæn-heyra/Esa. 59. Nu vitũ vier þ/ad vier lifũ ecke eina Stund an Synd ar. Heyred hvad David Konungur talar um̃ allt Holld/Ps. 14. Ps. 5. og 10. og 36. Salomon Prov. 1. Esajas 59. Þar er eingeñ Riett-latur/ꝫ ecke eirn/þar er eingeñ skyniande/og eingeñ sa ad Gude leite/ Aller hafa þeir afviked/aller til samans eru þeir Onyter ordner/þar er eingeñ sa ed gott giøre/og ecke eirn. Nu seiger Paall/er hañ færer þesse Ord til syns Mæls/Rom. 3. Nu vitũ vier ad hvad sem Løgmæl ed seiger/þad seiger þ þm̃ sm̃ under Løgmælenu eru/so ad aller Muñ

ar verde tilbyrgder/ og allur Heimurenn sakfalleñ vid Gud. Eñ ef Guds Sonur være ecke i Heimenn komenn til ad frida fyrer oss/ þa værum vier aller under Lögmälenu/ og eñ þa i vorũ Syndũ/ þviad Lögmaaled er þ Moysen utgiefed/ eñ Nꝏd og Sañleike er skeen fyrer JEsum Christum/ sagde Baptista þegar hañ hoof Christne Boded/ Joh. 1. So adskilia nu Synder vorar a mille Guds og vor. Seiged mier þa/ er þ ecke nu ellrar Glede og Fagnadar vert/ ad hañ er oss i Heimenn borenn/ sem heiter Imanuel/ Esa. 7. Þad er Gud med oss? J hvørs Nafne hiñ nædduge Gud hefur til sinar Christne talad/ þad er til allra þra sm a hñs Nafn trua/ Esa. 54. Þott ad Fiøll þesse hverfe a bak aptur/ og þsser Hälsar ur Stad hrærest/ þa skal mijn Giæska ecke fra þier vijkia/ og Sattmæle mijns Fridar ecke vid þig skilia/ seiger DRotteñ þiñ Miskunare. O hvørsu gledelegt er þetta/ þegar eirn fatækur Syndare/ hvørs Samvitska vitnar a mote hønũ/ ad hñ hafe eckert añad eñ Dauda añ forþienad/ þegar hñ/ seige eg/ hugar til þeirrar Ognarlegu Tijdar/ nær Konungar Jardareñar og Høfdingiarner/ og hiner Rijku og hiner Vollдugu/ seigia til Fiallañа og til Biargañа/ falled yfer oss/ og hylied oss fyrer Auglite hñs sem i Hæsætenu situr/ og þ Reide Lambsins/ Apoc. 6. Þess er og ad giæta/ Brædur mijner/ hvør hañ er/ sem ad vier vorũ Missætter vid/ Ofridureñ er ad þvi Leite hrædelegur/ sem hñ er Vollдugur til/ sm heriar a Landed/ Hvør er sa Konungur/ er hñ færer Hernad a mote ødrũ Konunge/ ad hñ eige setie sig nidur og rædslage/ hvort hañ giete med tiju Þusundũ mætt hønũ/ sem med tuttugu Þusund kiemur a moote hm? sagde DRotteñ vid Lærersveinana/ Luc. 14. til ad sijna þeim hvør ad være Munur Guds og Mañs. Mũnum vier gieta svarad hinũ Rettlꝏta Gude einu a moote Þusund/ ef hañ vill i Dom vid oss ganga/ Job. 9. Hañ er HErrañ/ vier erum Þrælarner/ hañ hefur skapad oss/ vier vanskøpum oss Daglega/ hañ hefur oss allt gott giørt/ vier giørum allt Jllt a moote hønũ. Hañ vegur Fiøllen a Vigt/ og Hälsana med einũ minsta Fingre/ Esa. 40. Vier megnũ ecke ad giora eitt svart Hꝏr hvijtt a voru Høfde/ Matth. 5. Hia hønũ er engeñ Umbreiting edur Mind til Umbreitingar/ Jac.

1. Vier erū ein Bafnskoola/ Vier megnū ecke hinū mēr fra Besalinge hid missa Mein ad vikia án hḱs Vilia/ Hū hefur Balld til ad kasta Lyfe og Saalu i eilyfan Elld / Matth. 10. Hvar vill far stadest nær syukur Herra er reidur ? Hvørsu Fagnadarsæll er þa Bodskapur þesse ad vier Fridkeipter erū/og i Saatt komner vid hān sē allt Balld hefur bæde a Himne og Jordu? Matth. 28. Og ef vier vilium ganga nær og skoda/ hvor ad sie Mismunur Løgmalsins/ sem fyrer Moysen er giefed/Joh. 1. og Evangelii/ sem Christur hefur fært oss ur Skaute Fødursins/ þa er þ i mørgū Nlutū audsied: Løgmaled var med skoor-re Ognan z Reidar þrumū-ulgiefed ef ad jafnvel eitt Kvikinde snerter Fialls-Ræturnar sagde Gud/ Exod. 19. þa skal þad Dauda deyia. Nid fyrsta Nya Testamentesins Evangelium/er med Lofsaung hielag ra Eingla bodad/og almeñelegu Fridar Bode yferlyst. Allt Fialled Sinai skalf z titrade af Guds Ognan. Þar saust Leipftraner og Elld ingar/so ad Moises/s var hiñ meste Fullhuge/z so var kunugz Gude/ ad hañ talade vid hañ eins og Madur vid Mañ talar / Exod. 33. Hañ sagde: Eg em hrædur og skialfande/Hvad Paulus tilteknr til Dæmis ufn þesse stor Undur/Ebr.12. Eñ hier lioomar Guds Byrte i krijngū Hyrdarana. Og Eingilleñ seiger vid þessa vefalings Smala Meñ: Ottest ecke/ þvad i Dag er ydur Lausnareñ fæddur / sa ad er Christur DRotteñ i Borgeñe Davids. Meñ hallda ad Einglarner hafe geinged a mille Guds og Moisen/til ad afhenda honū Løgmaled/eda ad vissu a einhvørn Hatt þionad ad Þsu/þad seiger Stephanus hiñ fyrste Pijslarvottur Guds / nærre med þeim Ordum kvisvarsinum/ Act. 7. Þad stadfester St. Paall/Gal. 3. og Nebr. 2. Eñ ei heyrest ad þeir hafe þa blijdlega til hañs talad/ sem ei var Von/ þvi Løgmaled verkar Reide / Rom. 4. Og er vegna Yfertrodslunar utgiefed/ Gal. 3. Eg vil ecke fa mier til Orda þær grimū Hootaner/ er Løgmalenu fylgia. Ef þu hlijder ecke Raustene z DRottens Guds þijns seiger Moises/Deut. 28. þa skulu allar þessar Bølvaner koma yfer þig og høndla þig: Bølvadur skalltu i Borgeñe vera/bølvadur a Akrenum/bølvud skal þijn Hyrdsla vera/hvar z þnar Afgangs Leifar

eru/ og bølvadur skal þitt Ækffens Avøxtur vera/ þitt Jardar Avøxtur og þitta Sauda/ Bølvadur skalltu vera nær þu geingur inn/ bølvadur nær þu ukgeingur/ med ødru fleira/ og allre þeirre Olucku er Løgmaalsins Yferkrodsla steiper yfer syndug" Manneskiur og hrædelegt er upp ad telia. O/ hvørsu er þad Olykt hønum/ er sagde: Komed til myn aller þier sem erfidet erfiged og þunga erud þiander/ eg vil endurnæra ydur/ Matth. 11. Hann medtok Tollheimtumenn og Bersynduga/ aat og drack med þeim/ Luc. 15. Til ad auvisa þa til Guds Rykis/ þolde Brygsle og Amæle vondra Manna/ þeirra vegna. Hann ed sagde vid hina Bersyndugu Hoorkonu/ hafe eingenn fordæmt þig/ so fordæme eg þig ecke/ helldur/ gack burt og syndga ecke framar / Joh. 8. So ad þad maa satt jaata/ ad hinn nádugi Gud hefr ecke um Skør framm spaad um sinn Eingietenn Son/ Esa. 42. Sia minn Þioon þann er eg annast/ og minn hinn Utvalde/ a hvørium eg hefe Velþocknan/ eg hefe hønum minn Anda giefed/ hann mun Doomenn utflytia medal Heidinna Þiooda/ hann mun hvørke kalla nie hroopa/ og hans Raust mun ecke heyrast a Strætunum/ hann brakada Reyr-Legg mun hann ecke i sundur briootta/ og þann lykt-rogande Hørkveik mun hann ecke utslockva / hann mun kienna ad hallda Domenn med Sannleikanum /hann mun ecke Møglunarsamur nie hrædeleg ur verda/ so ad hann a Jordu Domenn uppbyrie og Eyarnar munu epter hans Løgmaale vænta. Þegar þier nu þetta hvørtveggia samanbered/ Brædur myner/ og ef þier þyckest nockru vid Gud seker vera/ þa er lykelegt ad þier munud finna til i Hiarta ydar / hvørsu gledeleg ad sie JEsu Fæding. Hyllingenn var Fagnudur þesse allra fyrst bodadur/ so sem Von var til/ so ad Spaadomarner yrdu uppfyllder/ þess gieta þeir St. Pall og Barnabas/ Act. 13. er þeir søgdu vid þa: Til ydar byriade fyrst ad tala Guds Ord/ enn vær adrer høfum þess sijdann noted/ þar fyrer spaa Esajas so um Jerusalem: Myrkred mun hylia Jørdena/ og Dimman Piodernar/ Esa. 60. Enn Drottenn mun upprenna yfer þier/ og hans Dyrd mun siaast yfer þier/ og Heidingiarner munu ganga i þynu Liose. Þvi lyser Eingillenn i Samtalenu vid Hyrdarana/ þar hann seiger: Eg Boda ydur mikenn Fognud/ þann er skier øllu Foolke. Hier er ecke Gyd-

ingur

ingur nie Griskur edur Schyta / ecke Prææll edur Frelsinge / Gal. 3. Helldur aller eitt i Christo Jesu/ Col. 3. Epter hns Logmale munu Eyarnar vona/seiger Esajas 42. pad eru heidnar Pioder/ So plagar Ritningen þær optlega ad kalla / Þetta meigū vier bæde ad Raun og Nafne tileinka oss/ sem byggiū Hoolma þessaā/ Ad sønu hefur Guds eilijf Fyrerhyggia skoted oss ut under hid ytsta Heimsins Skaut/ kan skie z ad mørgū þyktia meige/ ad vier høfū Var-Hluta fared af marg re Fullsælu Heimsins/ eñ par a mote høfū vier ecke ad seigia af marg re þrre Olucku og Andstreime/ sm̄ añarstadar i Heimenū plægar synd-uga Meñ/ svo vier erum skylduger ad vidurkieña / ad Gud hefur vel til vor giørt/ ef vier kyñū med ad fara. Eñ hvørneñ sem þssu er var-ed/ þa hefur hñ ecke giørt oss Afskipta af Andlegū Hlutum/ sm̄ mest m rijdur. Stutt Stund er pad/ ad vier eigum vid þetta Tymañlega ad bua/ hvort helldur oss geingur med edur moot. Eñ eins vel er oss JEsu Blessud Tilkoma i Hollded bodud og ødrū/ eins vel hñs Pijna og Daude/ eins vel hañs Vppriśa / eins vel hañs Vppstigning/ eins vel Vtsending hins Heilaga Anda/ a eingu af þssu høfū vier nockurn Skort/ helldur eñ hvør øñur Piood i Heimenū/ og ef eg ma seigia/ þa erū vier betur hier med forsorgader/ eñ marger/ þvi høfū vier aungvu sijdur Ordsok til ad fagna og Lof syngia hinū gooda Gude i Hiørt-um vorum/ Col. 3. helldur eñ allur Heimureñ/ Ja øll Guds Christ-ne/ hvar helst sem hun er i Heimenū/ hun ma jata pad satt ad vera/ er Paulus seiger / Eph. 2. uñ Heidingiana: Nu eru þier i JEsu Christo/ sm̄ adur fiærre vorud/ nalæger ordner fyrer Blood Christi/ þvi hañ er vor Fridur / hañ sem giører eitt af bædum / og Gyrdingu Midveggiarens hefur nidurbroted. J kringum Jerusalems Mustere var eirn Stein-Veggur/ þangad leyfdest Heidingium ad koma/ eñ ecke leingra/ so ad Pionustugiørdeñ ecke saurgud yrde af Oumskornū Møñ um/ og til þessa lijtur Postuleñ i þessū Ordū. Eñ sijdañ Guds Son-ur er i Heimeñ boreñ / þa er i Christo hvørke Vmskurn nie Yferhud/ Gal. 5. Þvi seiger og Paulus aptur / ad hañ afmad hafe Løgmaal Bodordaña/ sem var iñefaled i Setningunum fyrer sitt Holld/ so hañ giørde

giørde i sialfum sier tvo ad einum nyium Manne/ og giørde Frid/ Eph. 2. Þetta er medal annars sa Fridur er Einglarner boda/ Fridur millum Guds og Manna/ þvi Gud er Madur orden / Fridur millum Himens og Jardar / þvi Gud hefur i Christo alla Hlute forlykad vid sig/ (semiande Frid fyrer Blooded hans Kross) hvørt helldur þeir eru a Jørdu edur a Himne/ Col. 1. Fridur vid Heilaga Guds Eingla/ hvørra Sammeyte vier høfdū af oss broted/ þvi seiger Paulus/ ad vier sieu komner til Fiallsins Zion / z til Borgar Guds lifanda Jerusalem hinn ar Himnesku/ og til margra Þusunda Einglanna/ Hebr. 12. Fridur a millū Gydinga og Heidingia/ þvi þ er i JEsu blessadre Hingadkomu framkomed sem Drottenn spaer/ Zach. 8. segiande: A þm Døgū skulu 10. Menn (þad eru marger) af øllum Þioodum og Tungumaalum/ þryfa i Klædafalld Gydingsins/ seigiande: Vier viliū med ydur fara/ þvi vier heyrum Gud er med ydur. Þesse er Immanuel/ hver ed fyrst var sendur til Forlapadra Sauda af Huse Israels/ Matth. 15. enn hafde þo adra Saude er ecke voru af þvi Sauda-Huse/ er honum hyrtade og þangad ad leida/ Joh. 10. so þar yrde eitt Sauda-Hus og eirn Hyrder. O hvilyk Dypt Audæfanna og Guds Speke/ Hier maa þad satt jaata er Petur med stoorre Undran sagde fordū/ Act. 10. er Gud sende hann til ad skyra Cornelium og hans Heima Foolk: Nu reine eg i Sannleika sagde hann/ ad þar er eckert Manngreinar Alit hia Gude / helldur ad sierhvør eirn/ af hvørre Þiood sm hn er/ sm hn Otkast/ og fremur Riettvysena / hann er hønum þocknannlegur / Act. 10. Þar fyrer syngia og Guds Einglar hier i Lofkvædenu: Og MØNNum GODur VIlie/ þad kallar Textenn Velþocknan. Hvar munde þessa Velþocknan vera ad finna/ Brædur mijner? ecke hia vesølu Mann kyne/ allra sijdst a þeim Døgū/ þegar Drottenn kom til sinnar Eygnar og hun þeckte hn ecke/ og kiemur þad hier fram sem Johannes seiger: 1. Pist. 4. Cap. J þvi er Kiærleikurenn foolgenn/ ecke ad vier elskudum Gud/ helldur ad hann elskade oss/ og sende sinn Son/ ad hann yrde Forlykun fyrer vorar Synder. Þetta er ecke af mannlegum Tilverknade skied/ þvi min Christe er Madurenn Andstygd fyrer Gude / helldur fyrer hns

Skulld

Skulld sem er hans elskulegur Sonur / i hvorium honum alleina vel-
þocknast / Matth. 3. Þess hafa hiner ad nioted / hvoria Hold og Blood
hañ hefur uppa sig teked / þvi eingeñ hefur eñ Allour sitt eiged Holld
hatad / Eph. 5. þar fyrer er ecke ad undra / þott Gud hafe Velþocknan
a þeim / hvøria hans Sonur skamast sin ecke Brædur ad kalla / Hebr.
2. Og þar ad Auke fyrer Trunn a hañ eru ordner eirn Ande med
Gude / 1. Cor. 6. Fyrer þvi samfagna nu Guds heilager Einglar
syndugu Mañkyne / er so brádlega høfdu þsse gledelegu Umskipte fein
ged / ad verda Guds Børn af Satans Børnum / Leystngiar Christi af
Syndaretñar Þrælu / Guds Rijkis Erfingiar af Urfum Fordæming-
areñar / Einglunū samlijker og þeirra Samlags Meñ / af Lagamañ
Dioflana / Eñ so sem ad þeir himnesku Andar / fagna þessu so miøg
sem madur er sagt / ad þeir boda Frid og Velþocknan Guds yfer Jord-
uñe / So fagna og Christi Læresveinar / og þad Foolked er honum
fylgde iñ til Jerusalem / þar af / ad Fridur er i Himnenum ordeñ /
þar uñ skrifar so Lucas 19. Og allur Fiølde Læresveinaña tooku til
ad lofa Gud med Føgnude og hærre Røddu / fyrer allar þær Jardteik-
ner er þeir sied høfdu / seigiande. Blessadur sie sa sem kiemur i Nafne
DRottens / Fridur a Himne og Dijrd i Upphædum. Merk þetta vel
Christeñ Madur. Nñ Naduge Gud hefur læted Fridar-Bod gánga
uñ alla Verølldena og lagt sijnum Postulū uppa ad auglijsa Forlijkun
þessa / 1. Cor. 15. Hvar fyrer þeirra Hlioomur er utgeingeñ uñ alla
Heims Bygdena. Rom. 10. Eñ Gud næde hvad fæer þeir eru sem
vilia fallast a þau Raad / ad miñast vid Soneñ so hañ verde oss ecke
reidur / Ps. 2. Gud hefur læted boda Frid a Jordu. Lat þier vera
ant uñ Christeñ Madur / ad verda þsi fulløruggur / ad þar sie og Frid
ur fyrer þig i Himneñū. Aller JEsu Christi Velgiørningar eru i hñs
Fædingu øllum bodner / eirneñ þeim sem Foot-troda Guds Son / og
Sattmaalans Blood almeñelegt hallda / med hvøriu Syndareñ er þo
Helgadur / Hebr. 10. Gud er ad søñu Frelsare allra Mana / Þvi
hans Sonur hefur fyrer alla lided / þo eirna mest Truadra / 1. Tim.
4. Þvi þeir einer meiga Frelsesins nioota / sem trua a Nafn Ein-

giefens Sonar Guds. Gief þui ecke upp a Weige þiñar Saluhialpar fyrre eñ ad Heilagur Ande ber Vitne þijnū Anda þar um̄/ ad þu sert Guds Barn. Rom. 8. Eñ hvorneñ mætti þad ødlast? Þad skiedur ef þu giører aungva Sætt vid hañs Ovine. Ecke vid Dioffuleñ/ þui hñ er Guds svarneñ Ovinur/ vier høfū afneitad øllu hñs Athæfe i Skijrneñe/ hvøria Petur kallar Sattmaala goodrar Samvitsku/ 1. Pet. 3. Ecke Einungis þess vegna/ ad vier i heñe Endurfædder erum/ og høfum Styrk Samvitskuñar þar af/ ad vier erum sætter vid Gud/ og kvitter um̄ Sekt Uppruna Syndareñar/ helldur og hiñs añars/ ad hun miñer oss a um̄ alla vora Æfe/ ad hallda vort Loford af fremsta Megne/ og ad flecka et Samvitskuna med þeim Verkum/ sem Andskotanū eru til Þionustu/ eñ Gude til Stigdar/ Ecke vid Hollded/ þviad þess Þankar eru Reide og Fiandskapur i giegn Gude/ Rom. 8. Eingeñ kañ tveimur Herrum ad þiona/ Matth. 6. Eñ Christur og Belial eiga ecke:t Hlutskipte samañ/ 2. Cor. 6. Nu eru Hollsins Verk auglioos/ þad eru Hoordoomur/ Saurlijfe/ Ohreinleike/ Lausung/ Skurgoda Dyrkun/ Fiølkinge/ Fiandskapur/ Þrætur/ Kappgyrne/ Reide/ þrættaner/ Sundurþyckia/ Flockadrættur/ Øfund/ Mañdrap/ Ofdryckia/ Ofneytsla og þessum lijkt/ Gal. 5. Ef vier þessar Synder ækum/ og lætum þær drottna i voru Hollde/ þa erum vier ecke Guds Viner/ og ecke er hañs Fridur i oss/ ecke kuñum vier helldur vid Samvitskuna Frid ad hafa nema hun sofe/ og mun hun þo sijdar af illum Draum vakna þegar verst gegner/ þegar Andskoteñ kipper Svæfleñū undañ Hofdenu/ Og vier erū sijst kuner til Motgaungu honū i Daudans harda Strijde/ og er þa hætt vid ad heñar Ormur verde ad þm̄ Orme sm̄ alldrei deyr/ Esa. 66. Jñ nema vier Daglega tøkum uppa oss Guds Herskruda/ og leggium allt Kapp a ad støckva þessum Dalldar Flocke/ epter þui sem hvør eirn verdur æsooktur/ þa kuñum vier ecke Frid vid Gud ad hafa/ ecke Guds Børn ad heita/ z i øngre Vissu um̄ Guds Rijke edur Arf Himnaña ad vera/ þui þeir er Christo tilheyra/ Krossfesta sitt Holld med þess Girndum og Tilhneigingum. Gal. 5. Giøred ei helldur Samdrætt vid Heim þeñañ/

þeñañ/ef þier vilied Guds Viner heita/þui Johañes seiger/ 1. Pist.
1. Elsked ecke Heimeñ nie þad sem i hønū er/Ef nockur elskar Heim-
eñ/ þa er ecke Guds Elska i hm̄. Ecke seige eg ad Meñ skule ei hafa
Vm̄geingne vid Heimsins Børn/añars mætti þeir fara ut ur Heim-
enum 1. Cor. 5. seiger Paull: Nitt er og rietttvijst ad um̄gangast frid-
samlega vid þa sem eru af Heimenum/ verde þui ækomed/ þui Paull
seiger eñ aptur/Rom. 12. Ef þad skie kañ/ad svo miklu leite sm̄ i ydar
Valde er/þa hafed Frid vid alla Meñ. Og David hæler þui/ad hm̄
hafe Fridsamur vered/ Ps. 120. jafnvel vid þa sem Frideñ hotudu /
Ps. 119. Nitt seige eg/ ad Meñ skule eckert Sambsende edur Samtøk
hafa vid þa i Illskuñe og Prettvijseñe/ þui þad er ad fara Hernad a
mote Gude/ og verde einhvør af oss til þess kvaddur/ þa eiga Meñ ad
briota þeñañ Frid og offast eige Meñena/ so vier kuñū ad hafa Frid
vid hañ er Saal og Lijf gietur drepid eilijfm̄ Dauda/ Matth. 10. Riett
vijseñ og Fridureñ kyssast hvørt añad / seiger David Psalm. 84. Þar
seigest vel eingeñ vera/(sm̄ ecke Frideñ kiose/eñ aller vilia þo ecke Riett
læted æfa) eins og hvørt kuñe añars ann ad vera. Þar sem ecke er
Riettvijse/þar er alldrei Fridr/þar sm̄ ecke er hiñ sañe Fridur/þar er
alldrei Riettvijse. Þad er hiñ sañe Fridur/ ad hallda Eindrægne med
Gudrækne og godre Skickun/eñ hafa Skamer og Klæke. Þegar Ver-
alldareñar Syner eru megtuger ordner/og hafa broted under sig adra/
so ad eingeñ vogar ad stijga a þad Strá er þeim mislijkar/þa hyggia
Meñ ad þeir sieu i Fride/eñ þad er vijst/ ad þeir ed ødrū hafa rannge-
lega tilgiørt/hafa þa hvad miñstañ Frid/ er þm̄ syneft einskis Ofrid-
ar Von vera / þui Fridur þesse hélldur jafnañ Strijd vid Samvitsk-
una. Og nær þeir hafa aungvañ ad beriast vid/ þa beriast þeir vid
sialfa sig/soddañ Fride eiga øll Guds Børn ad hafna/jafnvel þott þ
sie nu um̄ Stunder Fridseme køllud/ad lijda og samþyckia/edur ad miñ
ska Koste lætast ecke sia hinar verstu Skamer og Odygder: Og Nluk-
seme køllud/ef nockur vandlæter þar um̄/Eñ þad mætte þañ einu gill
da/ sem hefur Frid vid Gud og Samvitsku sijna/ Þui þott hañ jafn-
vel Fridlaus yrde og rækur fra Møñū/þa hefur hañ allt tijd Fridland i

Guds Ryke. Og þo Gud take hañ ei so fliott i burt ur Heimenum/ þa vardveiter hañ þañ hiñ sama fyrer Heimenum/ Joh. 17. Þad er gott ad vera hlutsamur med sama Hætte og Noe / Loth / Moyses / Samuel / David / Elias / Esaias/ Micheas/ Jeremias/ Johañes Baptista/ St. Pall og adrer Guds Meñ / er hielldu Brigsle Christi stærre Virdingu ad vera / eñ Heidur Veralldar þessarar / Ebr. 11. Esaias Cap. 9. nefner vorn Immanuel Fridar Høfdingia/ eñ þo seiger þesse Fridar Høfdinge/ Matth. 10. Meined ecke þad eg sie komeñ til ad senda Frid a Jordu / Eg er ei komeñ til ad senda Frid / helldur Sverd/ þvi eg er komeñ til ad setia Mañeñ upp i mooti Fødurnum/ og Moodurena upp i mooti Doottureñe/ og Sonar-Konuna a mooti Moodur Bonda syns/ og Mañsins Heimamieñ verda hñs Oviner. Hvør er þa Fridur sa er Drotteñ hefur fært oss af Himnum? þad er Fridur milluñ Guds og Mañā/ Eñ ecke Fridur milluñ Guds Barna og hñs Ovina / Fridur vid Samvitskuna / Eñ ecke vid Syndena / Fridur vid Guds Logmaal/ eñ ecke vid Hollded/ eñ ef nockur af þeim er hañ talar um/ Matth. 10. samþycker ecke þessa Fridarkoste/ þa er sa hñs Ovinur/ og ma aungvañ Frid vid þañ sama ad giøra/ þvi sa sem ecke hatar Fødur og Moodur/ Brædur og Systur/ fyrer hñs Skulld/ hañ er hñs ecke verdugur/ Matth. 19. Ad Skilurstu er þetta sa Fridur Guds/ sem ædre er øllum Skilninge/ Phil. 4. Miñ Frid gief eg ydur/ miñ Frid læt eg hia ydur / ecke so sem Heimureñ giefur þa gief eg ydur/ seiger Jesus vid Læresveinana/ Joh. 14. Þad er soddañ Fridur sem giører oss ryka i Fatæktēne/ Frialsa i Þrældomenum/ Glada i Sorgeñe/ Metta i Hungrenu / Innlenda i Utlegdeñe/ og um alla Hlute oss sialfum full-nooga/ þa vier eckert høfum. Þesse Fridur giørde Job Heilbrigdañ i Krømeñe/ David Rietlataññ midt i Syndeñe/ hñ diglade Loffsaungeñ fyrer Pal og Sylas i Myrkvastofuñe/ Act. 16. Hañ glad de Christi Postula þa þeir geingu Fagnande / og þo Hudstrykter ut fra Rædenu/ Act. 5. Hañ huggade Mariu under syns Sonar Krosse/ og eñ nu i Dag alla þa/ er hañ bera med sier. Og fyrer þvi/ Brædur myner/ ad þesse Fridur er so mikell og so dyr/ ad an hañs er eingeñ Fridur/ og þeir

Þeir ed þeinkia a himneska Hlute/ kuña aungvañ Frid ad hafa/ þegar þeir hñs faknar/ þolt oll Verølldeñ hlæe a moote þm: þa Grætbæne eg ydur fyrer ydar Velferdar saker/ ad Endingu med Ordū Pauls/ þar hñ seiger: Vier erum Sendeboдар vegna Christi/ 2. Cor. 5. Og so sem Gud beidde fyrer oss/ þa bidium vier i Christi Nafne/ sæktest vid Gud. Eñ þu Naadarfulle himneske Fader/ sem med dyrmætu Blooде þyns Eingetens Sonar/ hefur endurkeypt Velferd Sælna vorra/ gief þu þijnū Børnū ad elska þig/ elskast Jñbyrdis/ og hallda Eindrægne i Andanū/ so aller þeckia meige/ ad þr sieu þyns Sonar Lærisveinar/ Joh. 13. Gief þm ad hlaupa so Skeid Lijfdaga þssara/ ad þr faae yferuñed fyrer hñ/ sm Heimeñ hefr sigrad/ so ad þyner þionar mætku med Simeonei Fride fara epter Orde þynu/ Luc. 2. nær þier þocknast ad þeir ganga skule Veg allrar Verølldar/ Bænheyr þ̄ Herra himneske Fader/ fyrer JEsum Christum/ Amen.

A Joola Dagen.

Gudspialled/ Joh. 1. Cap.

I Upphafe var Ord. Og þad Ord var hia Gude/ og Gud var þad Ord/ þad sama var i Upphafe hia Gude. Aller Hluter eru fyrer þad giørder/ og aan þess er eckert giørt/ hvad giørt er. J þvi var Lijfed / og Lijfed var Lioos Maññaña. Og Lioosed lijser i Myrkrunum/ og Myrkreñ hafa þad ecke høndlad. Þar var eirn Madur af Gude sendur / a hiet Johañes. Hañ kom til Vitnisburdar / ad hañ bære Vitnisburd af Lioosenu / so ad aller skylldu fyrer hañ trua. Eige var hañ þad Lioos/ helldur ad hañ bære Vitnisburd af Lioosenu. Þad var satt Lioos / hvørt ed upplijser alla Meñ komande i þeñañ Heim. Þad var i Heimenum/ og Heimureñ var fyrer þad giørdur / og Heimureñ þeckte þad eige. Hañ kom til siñar Eignar / og hañs siálfer medtooku hañ eige. Eñ so marger sm hañ medtooku/ þa gaf hañ þeim Magt Guds Børnum ad verda/ þeim sem a hañs Nafn trua. Eige

ge þeim sem af Bloodenu / eda þeim sem af Holldsins Villo / edur af Mansins Vilia / helldur þeim sem af Gude eru fædder. Og Orded vard Holld / og bygde med oss / Og vier saaum hanß Dyrd / Dyrd so sem Eingietens Sonar af Fødurnum / fullan Naadar og Sannleika.

Exordium.

DAniel Spamadur i sinar Bookar ødrum Capitula / seiger fra því / ad Nebucadnezar Kønunge hafe giefest Syn nockur i Draume / er han kvad sydan ad være horfen wr Minne sier / og beidde Følkingis Men syna og Spæsagnara / ad þeir segdu hønum Draumen / en þeir tøldust undan Bode Konungs og svørudu þanveg : Þar er eingen Madur a Jørdunne / er meige giøra þessa Konungsins Skipan / hvar fyrer eingen Høfdinge edur Drotten hefur nockru Sinne þvilyks krafest af nockrum Spamanne edur Caldeo / þvi sa Hlutur er Konunguren æsker epter / er so dyrmætur / ad eingen man han seigia Konunginum nema Goden / hvør ed ecke byggia med Holldenu. Nu jafnvel þott ad Spamenn þesser være Satans Pioonar / þa man þo ecke þvi a moote seigia / ad þesse þeirra Afsøkun var gillda a sina Vegu. En þess meira sem Heidinglar þesser høfdu til Maals syns / þess meira høfum vier Christner Men Gude ad þacka / ad han hefur oss þad i Heimenn sendt / er þad hefur giørt / er einginn Man giøra kunne. Caldea Lands Vitringum þotte þad Nyunger / ad Konguren skyllde leggia þeim uppa þennan Hlut / En hin Alvitre Gud hefur giørt einn nyan Hlut a Jørdu / ad Konan hefur umkringt Manen / Jer. 31. Hvørt Spamadur þesse eige ad skilliast um Holldtekiu DRottens edur ei / er og ecke allvertis viss um / same liggur mier i Hug af þessu / ad þad hefur alldrei um Alldur heyrst / ad nockur hafe undre eins Mey og Mooder vered / ad han sem uppfyller Himen og Jørd krefest i einum Stalle / ad Gud er Madur orden. Margvislega og a marga Vegu hefur Gud talad vid Fedurnar i Fyrnddenne / En þad er nyr Hlutur / ad han talar vid þa fyrer Sonen / Heb. 1. Og ad Gud Ikladdur Mannlegu Holldi / sa Eingietne Sonur Fødursins / sem er i hans Skaute / han i eigen Persoonu Openberar syndugum Mønnum allan hans Vilia og Veg Saaluhialparennar. Spamenner þeir tooku þad / ad Gud munde byggia med Holldenu / En hvad vilium vier þar um tala / Ad Orded er Holld orded / og bygde med oss? Vier heyrdum þad / saaum med Augum vorum og skodudum / og Hendur vorar þreifudu a því / seiger Johannes / 1. Pist. Cap. 1. Godenn eru Mønnunum lyk orden / og ofan komen til vor / søgdu fordum þeir Men i Lystris / er Paulus læknade han er haltur var boren / og villdu hafa veitt þeim Barnabæ Gudlega Lotning / Act. 14. En þeir voru þo ecke nema Men / og hvad hellst þeir giørdu undarlegt / þad giørdu þeir i Nafne JEsu Christi. En i Manndoom DRottens er hin lifande Gud ofan stiggen / og hefur Bygd fest a medal Mannanna / Ja / þvilykur Gud / af hvørs Krapte og fyrer hvørs Almætte ad øll Furduverk a Himne og Jørdu giørd eru. Þa þetta Allra Helgasta og Dasamlegasta Efne

giefur oss Ordsøk ad tala wor uppleſen Texte / hvørium vier viliom ganga nockud nær / og þoott ad ei meige hinum gooda Gude fullþacka þar fyrer / ad eingenn er ſa medal vor / ſem ecke um Guddoomenn Christi nie hans Holldtekiu / Þa ſamt af þvi ad þetta Heilaga Evangelium færer oſs a þa Leid / ſem liggur til ad tala hier umm. Þa viliom vier af þvi alleina hugleida þad / ad Gud ſie Madur ordenn. Hier til ſtyrke oſs goodur Gud med Krapte ſyns Anda / A M E N.

Utleggingenn.

J Upphafe VAR ORD / ſeiger Gudſpiallamadurenn. Eg vil ecke i þetta Sinn fara mier til Orda/edur uppteliа MeiningarMaña/ hvar fyrer hin oñur Guddoomsins Perſona verdur ORD køllud / þo er þad viſt/ad Gydingar nefndu ſo Meſsiam a þeim Døgum/og hefur þad øllum kuñugt vered/ ma ſkie/ þeſs vegna/ ad Ord Fyrerheiteſins uppa hann hlioode. Ad eg ei tale þar um/ ad hinn mattkuge Gud ſkapade fyrer hann alla Hlute/þegar hann baud þeim ad verda med einu Orde/ Gen. 1. edur og hitt/ad hann Holldenu Iklæddur/hefur med Sannleikſins Orde opinberad oſs Fødurſins Vilia/Joh. 1. Enn hvørnenn ſem þeſsu vared er/þa ſeiger Johannes / ad þetta Ord edur Guds Sonur/ hafe vered i Upphafe hia Gude/Hvørt ſem vier nu tøkum þetta Ord UPPhaf/þ Upphaf Eilyfdareñar/ſem Raunar er eckert añad enn ſialf Eilyfdenn/ i hvørre ad ei er Fyrr edur Sydar/ helldur eru þuſund Ar hia Gude/ſo ſem eirn Dagur/og eirn Dagur ſo ſem þuſund Ar ſeiger Petur/2. Pet. 3. Edur vier tøkum þ fyrer Upphaf Skøpunar allra Hluta: Gen. 1. þa er þad audſært/ad Sonur Guds er hann ſameilyfur/Paulus ſeiger/ 1. Cor. 15. ad þegar ſagt verdur/ ad aller Hluter ſieu Christo underlagder/þa ſie þ bert/ad ſa er undantekenn/er hm hefur alla Hlute underlagt. Alyka vil eg hier um ſeigia/nær ſagt verdur/ad Guds Sonur hafe vered i Upphafe Skøpunar allra Hluta/þa er audvitad/ad hann ſialfur hefur alldrei ſkapadur vered/z er þeſs vegna/z hefur vered þ alla Eilyfd. Paulus tekur af Tvymælenn hier um / er hann ſeiger: ad hann hafe vered ædur enn ad aller Hluter voru/Col. 1. Og uppa þad/ad eingenn leide ſier þ i Hug/ad hann ecke ſie Gude Fødr ſameilyfur/þa ſeiger David Konungur/Pſ. 45. Þinn Velldis Stoll O Gud/er um Alldur og ad Eilyfu. Eingenn Efe er a þvi/ad þetta er um JEſum Guds

Son

Son talad/ þvi strax epter seiger David/ Þu hefur Riettlæted elskad/ eñ hatad Ranglæted/ þar fyrer hefur O Gud þiñ Gud smurt þig med Oleo Fagnadarens fram yfer þijna Hluttakendur / Ps. 45. og þesse hin sømu Ord þyder Paulus til Hebreos/1. uppa Jesum/hvør ed epter Mañdomenum smurdur er med H. Anda/ Og hvad meira er/ ad Drotteñ sialfur er þvi samhlioda / er hañ heimfærer uppa sig þau Ord er standa / Esa. 61. Ande DRottens er yfer mier / af þvi hañ hefur smurt mig/ seigiande: Þesse Ritning er i Dag uppfylld/ ad ydur aheyrendum/ Luc. 4. Og so eingeñ meine / ad þetta sie talad alleina um hina epterkomande Eilijfd / þa seiger Micheas / Cap. 5. Þu Bethlehem Ephrata / ert aungvañ veigeñ hin minsta a medal Hertoga Juda / þvi af þier mun framkoma sa Drottnareñ i Jsrael / hvørs Utgangur er i fra Upphafe/ og fyrer allar Allder. Þegar David bidur Guds Son ad spara sijn fau Ar/ þa finur hañ eckert dijrmætara til ad hræra hans blessudu Myskunar Ydur sier til Medaumkunar/ helldur eñ hans eilijfa Gieknad/ þar hañ seiger. Ps. 102. Miñ Sterke Gud/ svipt mier ei burtu midt a mijnum Døgum/ af eilijfum Gieknade eru Ar þijn/ Adur eñ þu Jørdena grundvallader/ og Himnarner eru þijn Handaverk/ þau munu forganga/ eñ þu blijfur/ allt mun það so sem Fat fyrnast/ og so sem ødru Klæde munt þu umbreita þeim/ eñ þu blijfur hiñ same/ og þijn Ar þrotna ecke. Hvær Davids Ord Paulus til Hebreos/Cap. 1. eñ aptur þyder uppa Drotteñ Jesum og hans Guddomlega Nattúru/ edur þvi munde Esajas Cap. 9. kalla hañ Fodur Eilijfdareñar edur eilijfañ Fodur / nema Guds Ande hefde skoted hm þvi i Briost/ ad hañ hefde æfsamt Gude Fodur vered fra Eilijfu? Ecke hefur Esajas talad þetta af sialfum sier/ þvi hañ spaer so greinelega/ ad ad man þreifa/ um þa Hlute er eingeñ Madur vita kuñe / nema Gud være med hønum. Eñ eg em viss um/ ad ef hañ er Fader Eilijfdareñar/ þa er hañ ecke yngre eñ Eilijfdeñ/ eñ fyrst hañ eilijfur er/ þa er lioost þar af/ ad hañ er sañur Gud/ Þess gietur og Johañes hier i Gudspiallenu/ er hañ seiger: OG GUD VAR ÞAD ORD. Hvør Grein ad epter Ordshætte Ritningareñar merker sama og hañ sagt hefde/ Þad

Ord

Ord Var Gud/ So sem þegar hñ seiger i ødru Stad/ Andeñ er Gud/
þ merker/ Gud er eirn Ande/ Joh. 4. Þetta vottar Gudspiallamadur-
eñ mz þm̄ Verkū er eingeñ kūñe ad giøra nema Gud eirn/ er hñ seiger:
Aller Hluter Eru Fyrer Þad GJørder. Hvør vill þa þeinkia um
Christ añad/ eñ ad hañ sañur Gud sie? Mier komai Hug þau Ord er
sagde heideñ Madr: Pythagoras/ en Efa til þss ad hæda ad Meinade
og Arugyrnd daudlegra Maña/ sm̄ þo ecke kuña ad skapa eina Myflu-
gu/ og villa þo so sem Guder kignader vera. Ef nockur þeinker sagde
hñ/ þ hñ mune Gud vera/ þa skape hñ eina Verolld lyka þssare/ z mun
eg hñ strax tilbidia. Johañes Ureklar þta eñ apt:/ so ad aller meige ur
Skugga ganga hier um/ seigiande: An Hñs Er Eckert Giort Hvad
Giort Er. Sie nu eingeñ Hlutur en hañs giordur / þa er þad aud-
sært/ ad hañ sialfur Ogiordur er og Oskapadur/ þvi a millum Skap-
arans og allrar Skiepnu kañ eingeñ Madur ad hyxa edur minda sier
nockurn Hlut/ þar eingeñ hefur sig sialfañ skapad/ og Skiepna eingeñ
hefur giort siñ Skapara/ og so ad vier ei meinum/ ad Guds Sonur
hafe vered alleina nockurskonar Verkfære i Skøpunarverkenu / þa
seiger David med ljoosum Ordum i þeirre Grein / er eg strax las / af
Psalm. 102. ad hañ hafe Verolldena grundvallad/ og ad Himnarner
sieu hañs Handaverk / og ecke einasta hefur hañ þeßa synelegu Ver-
olld skapad/ helldur seiger z Paulus/ Col. 1. Forlakslaust/ ad fyrer hñ/
þad er/ af hm̄ sieu aller Hluter skapader/ sem eru a Himne og Jordu/
hvad synelegt og hvad osynelegt er/ hvort helldur þad eru Troonarner
edur Herradæmeñ/ edur Yfervolldeñ/ edur Valldstiornernar/ allt er þad
fyrer hañ/ og hañs vegna skapad. Med þeßu hinu sijdurstu Ordum vill
Paulus merkiast lata Eingla Guds og hinar Andlegu Verur/ fyrer
utañ Gud eirn/ allra Hluta Skapara/ sem eirn af øllu Oskapdur er.
Nu være þad ad søñu nog til ad vitna um Guddom Frelsarans/ ad hñ
er eilyfur z allra Hluta Skapare/ eñ Johañes lætr ecke kyrt þar med/
helldur seiger hñ : J þVi VAr LJJFed/ Og LJJFed Var LJoos
Mañaña. Med hvøriu hñ teikna vill/ ad allt hvad Lyfs Anda hefur/
Andlegañ edur Lykamlegañ/ þ hefr af þvi sama Lyfe/ og af hñs Fyll-

ingu hofum vier aller medteked. Hvørnen ulmælar Paulus hin saña Gud þ Athenuborgar Moñū/er hn̄ foor til þra med Christne-Lodod: J hm̄ lifū vier/erū vier og hrærunst vier/Act.17. En hvad er pad añ ad eñ pad/sm̄ hin same Postule vitnar um̄ Christ: Col.1. Ad i hønū stande til samañs edur standest aller Hluter. Pad er vardveitest z stior nest af hønū: Pvi seiger og Postulen/Heb.1. Ad hañ bere alla Hluke med Orde syns Kraptar. Eg giet ecke bored allt þra Folk sagde Moises vid Gud/Num. 11. Pegar hañ villde hafa sig undañ þeigeñ ad stijra einsamall Jsraels Folke/af hvøriu Ordtæke Ritningarenn eg þ fylle lega alykta/ad sasem ber alla Hluke mz sijnu krøptuga Orde/hn̄ stior nar øllū Hlutū med Gude Fodur og Heiløgum Anda/bæde a Himne z Jørdu/Hvad sialfur Drotten samþycker/er hn̄ seiger: Pad sm̄ Fader eñ giører/þ giører Sonuren eirnen med/ Joh.5. sem Von er til/þvi hn̄ seiger berlega/ad Faderen sie i sier og hañ i Fødurnū/Joh.14. Jo. hañes seiger/ad LJJfed hafe vered i ORDenu/eñ hvilijkt þ LJJF sie/greiner hn̄ sialfur/Joh.5. So sm̄ Faderen upprekur og lijfgar þa Daudu/so lijfgr z Sonuren þa hn̄ vill. Og þott hn̄ hafe þ ms møfgū Dæmū sañad/þa er þ samt af hns sialfs Vpprisu allra kuñugast crd ed. Adrer Guds Meñ hafa fyrer hns Krapt uppvaked hina Daudu/ eñ eingen hefur sialfañ sig af Daudū vaked/nema hn̄ eirn. Pessa vott ar hn̄ sialfur. Pvi sagde hn̄ vid Gydinga: Brioted þier þta Musteré/ eñ eg skal þ a þrem Døgū upp aptr byggia/eñ hn̄ talade um̄ Musiere sijns Lijkama/seiger Joh.2. Og um̄ Sælena seiger hañ/Par þ elskar Faderen mig/ ad eg læt mijna Sæl fra mier/ so eg hana aptur take / eingen tekur hana fra mier/eñ eg legg hana fra mier sialfur. Eg hefe Vallo til ad leggia hana fra mier/z Vallo til hana aptur ad taka/z þijara ordsaka vegna hafa heilager Guds Meñ i Ritningunne ydug lega kallad hn̄ Gud/þvi Gud er alleina sa ed dasemdarverken giør/Ps.72 Eg hefe allareidu nockur Vitne þar til leidt af hinu gamla Testament enn/z mætte þo eñ fleire telia. En Læresveinarner hns z Postular/sm̄ voru uppfrædder af hønū/sau hn̄ og skodudu/ 1.Joh.1. atu z druncku med hm̄/ Vppa hverra Lærdoom hañs Kyrkia bygd er / þeir ed hañs Vitnis:

Vitnisburd hafa med sijnu eigenn Bloode underskrifad/og læted Lijfed fyrer þenann Sannleika/Þeir luka aller einū Munne upp um þta. Þau Vitne hafe þier heyrt/ er JEsus elskade/ sem var Johannes/er Gudspialled ritad hefur. Enn hann talar enn þa framar/ 1. Joh. 5. seigiande: Vier vitū ad Guds Sonur er komenn/ og ad hann hefur giefed oss Hiarta til ad þeckia hinn Sannarlega/ og ad vier sieū i hinū Sannarlega/ þad er i Guds Syne/hann er sannur Gud og þad eilijfa Lijf. Rom. 1. giefur St. Paull Gude allra Hluta Skapara þann Titil/ad hann sie blessadur um allar Allder: Enn i sama Pistle Cap. 9. seiger hann um JEsū Christ/ af hvoriū (hann meinar Fedrunū) ad Christi er epter Holldenu/hvør ad er Gud yfer øllū Hlutū/blessadur ad Eilijfu. Judas Postule Drottens/hann endar sinn Pistel med þessū Ordū: Gude alleina vorū Frelsara vorum/sie Dyrd og Magt/Kraptur og Vellde/bæde nu og um allar Allder. Þeim sømu Ordū sem Guds eingietenn Sonur hefur skipad oss synduguñ Mønnū ad kvedia Gud vorn Fødur i Drottenlegre Bæn/ Matth. 6. med þeim sømu anvarpar hann hier vorn Frelsara/hvad hann munde ecke giort hafa/nema hann villde hafa hōm Gudlegann Heidur veittann. Drottenn Gud þinn skalltu tilbidia og hōm einū þiona/seiger Moyses Deut. 6. og 10. Og med þessū sømu Ordū rak Jesus Diøfulenn burt fra sier/er hann freistade hans/ og sagdest munde giefa hōm øll Rijke Veralldar/ ef hann felle framm og tilbæde sig/ Matth. 4. hvar af audsært er/ad einsømlū Gude/enn aungvū ødrū tilheyrer soddann Lotning. Enn hvad seiger St. Paull um JEsū/hann seiger ad i hans Nafne skule øll Knie sig beygia/ bæde a Himnū og Jørdunne/og under Jørdunne/ Phil. 2. Og so Menn vite ad hier er eingenn undannteken/ þa seiger Postulenn Heb. 1. i Davids Orda Stad/ad aller Einglar Guds skule hann tilbidia: Enn ef þad skulu Einglarner giøra/hvøriʼed sia yduglega Guds Fødurs Auglit a Himnū/ Matth. 18. þvi munu þa ecke skylldar til þess hiner Oædre Skiepnur? Þegar Johannes villde hafa tilbeded Eingelenn/þann er talade vid hann/ Apoc. 19. þa varnade hann hōm þess og sagde: Sia til/ad ei giører þu þta/ tilbid þu Gud. Enn er hann fiell til Fota Guds Syne/þa aptrade hann hōm ecke/helldur lagde sijna hægre Hønd yfer hann/seigiande: Ottast ecke/

eg em hiñ fyrste & sijdarste/ Apoc. 1. og hvad oft var Drottenn vor til-
bedenn/ jafnvel i sinne Anaud hier a Jordunne. Hin Kanaamiska/ Matth.
15. Maria Syster Lazari/ Joh. 11. Hundrads Høfdingenn/ Matth. 8.
& adrer miklu fleire tilbædu hn̄/ og hn̄ audsijnde þar med/ ad hm̄ Gud-
domlegur Heidur tilheyrde/ ad hn̄ vard vid ollū þessū jafnskiott og þeir
beiddu. Ræningenn sem med hm̄ Krossfestur var/ tilbad hn̄ Daudvona/
sialf ann komenn ad Dauda/ Luc. 23. þa sijnde Jesus fyrer Alvoru ad hn̄
Gud vær/ þvi hversu mætte hn̄ einū storbrota Manne Hinmarijked giefa/
nema hn̄ sialfr ætte þess Valld a Himnū. St. Stephanus Frumburdur
hns Pijslarvotta/ hn̄ tilbad hn̄ midt i Andarslitrunū/ & var hn̄ þa full-
ur af H. Anda/ sem Lucas vottar/ Act. 7. Nerst hafde hn̄ med hre-
sijku Kalle ad JEsus lieksi a Krossenū/ er hañ sagde: Fader i þijnar
Hendur fel eg minn Anda / Luc. 23. Enn hañ giørde þess eingann Mun
og hins er hn̄ sagde: HErra JEsu medtaktu minn Anda. Hvar fyr-
er? þvi hn̄ visse ad Fader og Sonur voru eitt/ og Sonurenn Fødurnum
ad allre Tign / Dijrd og Mætte sanrjafn epter Guddomenum. Heid-
ingiar þr ed af Gude eckert vissu/ og voru an hns i Heimenū/ Eph. 2.
þeir skapudu sier adskilianlegar Meiningar um God sijn/ er þa hof-
du po ecke skapad/ og meintu ad einn være ødrum undergiefenn/ enn þvi-
likt er eckert um JEsum ad þeinkia. So Eilijfur/ so Almæltugur/ so
Alvitur sem Faderenn er/ so er og Sonurenn/ so sem hiñ heilage Atha-
nasius Lærefader hefur oss þad kendt i sinne Truarjatningu. Jehova
vor Gud/ Jehova hañ er einn seiger Moyses/ Deut. 4. Enn ef ecke er
nema einn Gud i Verunne/ og þad er medur vottad ad JEsus sie Gud/
hvernig ma hn̄ þa hm̄ misse vera? Og þvi seiger Postulenn til Heb. 1.
Ad hañ sie utþrickeleg Mind hns Personu. Eg er Jehova/ þad er
mitt Nafn/ & mijna Dijrd vil eg einguñ giefa seiger Drottenn/ Esa. 42.
Være nu ecke Guds Sonur Fødurnū ad ollu jafn/ & være þetta Nafn
ecke Guddomlegrar Veru/ i hverre ad eru þriar adgreindar Personur/
þvi munde Gud þa sialfur Giæskunar Brunnur/ hafa openberad sijna
Dijrd m. þessu Nafne/ þm̄ sm̄ oll Sælarenn Velferd a þvi rijdur ad
vita a hvørn þr eiga ad trua/ & hallda einganñ hm̄ jafnañ? Enn hn̄ hefur

 skapad

ſkipad oß ad trua a Sonen̄. Hvi munde hn̄ ſeigia vid Moiſen/ Exod. 3. Eg mun vera Sa eg vera mun/ og þ ſkalltu ſeigia Sonū Iſraelis/ Sa ed vera mun/ ſende mig til ydar? Hvi munde hn̄ ſeigia þ̄ Munn̄ Eſaiæ: Eg er Jehova/ og fyrer utan̄ mig/ er eingen̄ Gud/ Cap. 45. Munde nockud Guds eingieten̄ Sonur/ ſa ed er i Fodurſins Skaute vanheidra ſin̄ Fodur/ þar med ad giøra ſialfan̄ ſig hm̄ jafnan̄/ nema hn̄ viſſe þad være ſo? Hvi ſeiger han̄ þa/ Apoc. 1. Eg em Alpha og Omega/ Upphaf og Ender/ ſa ſm̄ er/ og ſa ſm̄ var/ og ſa ſm̄ koma mun/ hin̄ Almættuge/ Hvi munde hn̄ ſeigia vid Philippū/ er hn̄ beiddeſt epter ad meiga ſiaa Foduren̄? Philippe/ ſa ſm̄ ſier mig/ hn̄ ſier Foduren̄/ truer þu ecke ad eg em i Fodurnum/ og Faderen̄ i mier? Joh. 14. Hvi munde ſialfur Faderen̄ kalla hn̄ ſijnu Nafne? Edur mun hn̄ ſijna Dijrd ødrū giefa? Hvi ſeig' hn̄ þa Jer. 23. Eg vil uppvekia David eitt riettlaatt Sæde/ Sa ed mun Rijkia ſem Konungur/ og þad ſkal hønū vel-luckaſt/ og hn̄ ſkal fremia Løg og Riettinde a Jordu/ a hn̄s Døgū mun Juda hoolpen̄ verda/ og Iſrael ugglaus bua: þad mun vera Nafn hn̄s/ er hn̄ mun nefna hn̄ med/ Jehova vort Riettlæte? Hvi mun hn̄ aptur itreka þta/ t 33. Cap. ſeigiande: A þm̄ Døgū mun Juda hoolpen̄ verda og Iſrael tryggelega bua/ og ſa ed kallar/ hn̄ mun vera Jehova vort Riettlæter: Mun ei þetta vera hn̄/ ſem oſſ er af Gude giørdur til Riettlætis/ til Helgunar og til eilijfrar Sæluhialpar 1. Cor. 1. Hvar fyrer mun Gud Allsheriar en̄ framar ſeigia um̄ ſin̄ Son/ Hoſ. 1. En̄ eg ſkal Myſkunna Huſenu Juda/ og frelſa þa fyrer Jehova þeirra Gud/ og ei vel eg frelſa þa mz Boga edr Sverde edur Strijde/ Heſtū edur Riddara Lide. Men̄ þreifa a þvi/ ad þta er i Jeſu af Nazareth fullkomnad og framkomed. Han̄ var alen̄ i Fatækt/ Luc. 2. Han̄ uppoolſt i Armood/ Han̄ hafde ei þar hn̄ mætte Høfde ſijnu adhalla/ Matth. 8. Hn̄s Rijke var ecke af þeſſū Heime. Ecke ſtrijddu hn̄s Þienarar fyrer han̄/ Joh. 18. Han̄ ſkipade Petre ad ſliijdra Sverded/ Matth. 26. J ſijnu meſta Yferlæte reid hn̄ eirnre Oſnu in̄ til Jeruſalem/ Matth. 21. Hvadan̄ han̄ var eins og Obota-Madur til Galgan̄s utleiddur/ og hn̄s beſtu Viner og Villdarmen̄ eru deidder hn̄s vegna allan̄ Dagen̄. En̄ þo er i øllu

þessu Volæde Ryke Guds Sonar i hans Barna Hiortum skærra orded enn nockurt Konungs Ryke hefur umm Æfe vered. So eg mæ þ satt jæka/ er Severus Sulpitius seiger/Lib.2.Histor.Sacræ/umm Dræp Guds Barna under Diocletiano Keisara: Vier høfum alldrei frægare Sigur unned/enn þa vier ecke urdum med 10. Ara Offsooknum sigrader. Munde nu øllu þessu vera spæd umm JEsum/edur hann nefndur þvi Nafne/sem Gude einum er eigenlegt/og eingum ødrum mæ ann Syndar tilleggiast/nema hann være eirnrar Veru med Gude Fødur/og honum samjafn ad øllu? Zacharias ecke af sialfum sier/ecke af eigenn Hugbode sijnu/helldur fullur af Heiløgum Anda seiger umm Johannem/Luc.1. Og þu Sveirn munt nefnast Spæmadur hins Hæsta / enn þ er kunnugt ad Johannes var Fyrerrennare JEsu/og Eingill undann hans Auglite sendur/Mal.3. Enn ef hann er hinn allra Hæsta/ Hvorneñ ma þa nockur honum hærre vera ? Ef hann seiger sialfur/eg em hinn Fyrste og Sydarste/Apoc.1.hvør kann hon̄ þa fyrre ad vera?og hvad hallded hefur vered umm Messiam a Hiervist ar Døgum Drottens/þ kiener Johannes 5. seigiande: þess meir sokku þr epter ad deyda hann/ad hann ecke einasta braut Hvijldardagenn/helldur sag de Gud ad vera sinn eigenn Fødur/ giørande sig jafnann Gude/hvad hann mz þessum Ordum giørde: Minn Fad'erfvidar allt hingad til/z eg erfvida. Sem villde hann sagt hafa/ minn Fader er ei bundenn vid Sabbatsdagenn/ ad hann ei stiorne øllum Hlutum bæde a Himne og Jørdu/epter Villd sinne/ so lækna z eg þa Sjuku/epter þvi Vallde sem eg hefe/og mæ þvi ecke a moote seigia/ad þijer ranglæta Menn løludu rættt i þessu. Paulus er skorenordur umm þetta Efne/þegar hann eggiar Christna Menn a Hoog værd og Lijtelæte/seigiande: Vered eins lyndder z Jesus Christus var/ hvør þott hann Guds Mind være/hiellt hann þ ecke fyrer Herfæng Gude jafn ad vera. Og hefe eg so med nockrum Røkum vitnad fyrer ydur/ad Jesus er Gud eilijfur/Almættugur/ alls Heidurs verdugur/og Fødurnum ad øllu jafn epter Guddomenum/ecke þess vegna/Brædr mijn'/ad eg þurfe nockrum i þessum Safnade ad telia Tru hier umm/ þvi þ jæka aller med Hiarta z Munne / helldur ad eg i stuttu Mæle audsijne ut af þessu N. Evangelio/hvijlijkur hann sie er vort auma Holld z Blod hefur uppa sig

teked/hvar um̄ Johan̄es framm̄ talar m; þessu̅ Ordu̅: Og Orded Vard Holld og Bygde Med Oss. Hvøt Ord ecke eiga þan̄ veg ad skiliast / so sem̄ ad Guddomuren̄ sie i Man̄dom um̄breittur/hia Fodur Lios an̄a er eingen̄ Vm̄breiting edur Mind til Vm̄breitingar/seiger Jacob Postule Cap. 1. En̄ þar han̄ nefner Fodur Liosan̄a/þa meinar han̄ Gud: en̄ þ er medur vottad/ad Jesus Christus sie san̄ur Gud/þvi er þvi lángt fiærre/ ad han̄ kun̄e hin̄e minstu Vm̄breitingu underorpen̄ ad vera/og þott ei være an̄ad til Vitnis hier um̄/þa eru Johan̄is eigen̄ Ord er hier standa skømu sidar i Evangelio: VJer Saau̅ Han̄s DÞJrd/ Dyrd So Sem EJNgieten̄s SOnar Af FODurnu̅. En̄ nær sau þeir han̄as ad søn̄u i Kieckingun̄e/ i Kraptaverkunum/ i Skyrnen̄e/en̄ ecke sydst þa han̄ forklaradest a Fiallenu/Matth. 17. og var þ hin̄ same er þr høfdu eted z drucked med/1. Joh. 1. So er þa ecke Guddomuren̄ um̄breittur i Man̄dom/helldur hefur Guds Sonur Man̄domlega Nattúru uppa sig teked/so sem̄ Paulus til Hebreos Cap. 2. ad Orde kiemst/ ad han̄ hafe ecke Einglana/helldur Abrahams Sæde a sig teked/teiknande þar med/ad han̄ hafe Man̄domen̄ teked i Samfelag z Einingu sin̄ar Guddomlegu Persónu/og i þessum Ordu̅: Orded Vard Holld/er venjulegur Ordshattur Ritningaren̄ar/so seiger Gen. 2. Adam vard ad lifande Saalu/þegar Gud blies lifande Anda i Man̄sins Naser/ecke þ ad Lijkamen̄ um̄breittest i Saal/helldr teiknast m; þessu Ordatiltæke/ hin allra nákvæmasta Eining a millu̅ Saalar og Lijkama/hvør miøg so er þessare lijk/þvi so sem̄ Saal og Lijkame verda ad eirnre Persónu/so urdu z tvær Náttururnar i Christo/eirn Gud z Madr/þegar han̄ Holld z Blod uppa sig tok/þetta vitnar allvijda H. Ritning/bæde i Spadomunu̅ i gamla Testamentenu/ so z i Medkien̄ingu þeirra er sau z skodudu han̄/og hvørra Hendur a hm̄ þreifudu/1. Joh. 1. og sau þo han̄s Dijrd/ So sem Eingietens Sonar Af Fødurnu̅. Hin̄ fyrste Vottur i gamla Testamentenu er sialfur Gud/ er han̄ sagde ad Kvin̄un̄ar Sæde skyllde i sundurmeria Høggormsins Høfud/Gen. 3. Hvilijkt ad sie þetta Kvin̄un̄ar Sæde/þ vitnar Esajas Cap. 9. med þessu̅ Ordu̅: Eitt Barn er oss fædt/og eirn Sonur er oss giefen̄/hvørs Høfdingia Domur er a han̄s Herdum/

Herenn/z hans Nafn er Undrunarlegt/Rad/Hekia/Krapft/eilyft Fad
er z Fridar=Hofdinge. Siaed hier/Brædur mijner: Hann sem faddur er/
hann sem Spamadurenn Barnkallar/hann nefner hann und' eins Fødur Ey
lyfdarennar/af hvoriu liost er/ad hann er bæde Gud z Madur. Og ad Pla
sie meint umm Jesum af Nazaret z ecke annad Barn/vottar Esajas Cap.
7. Siaa Þu ad ein Jomfru mun Oliett verda/ z mun Son fæda/z hun
mun hun kalla Immanuel/þ er Gud mz oss. Þetta seiger Lucas Cap.
1. framkomed ad vera. Mørg onnur Vitne mætte hier til leida ef Pad
Tijmenn leifde/enn i hinu Nya Testamentenu eru ecke færre. Hinn sterk=
aste Vottur er Thomas Postule/hvor ecke villde trua fyrr enn hann tok
a/enn Pegar hann liet sijnar Fijngur i Naglaforenn/og sijna Hønd i hans
Sijdu/þa æpte hann upp af Fagnade/z sagde: Drottenn minn z Gud minn/
Joh. 20. St. Pall s var i þridia Himen uppnuminn/z heyrde þar O=
umrædeleg Ord/2. Cor. 12. hann kallar hann hinn mykla Gud/og Frelsara
vorn Jesum Christum/Tit. 2. og hinn same seiger: ad hann sie giørdur af
Sæde Davids epter Holldenu/Rom. 1. Mannsins Sonur sem talade vid
Nicodemum/seigest vera a Himne/ Joh. 3. og aptur seiger hann vid Gyd=
inga/Joh 8. Þier leitest vid ad deyda mig / eirn Mann sem seige ydur
Sannleikann/z sialfur seiger hann/Þeg' hann hafde sialfur apturteked Sæ=
lu sijna/Ande hefr ei Holld nie Bein/so sem Þier siaed mig hafa/Luc.
24. Vier vitum ad ecke fædest af Manne nema Madur/ enn Lucas seiger
ad Maria hafe fætt sinn eingietenn Son/hvar þ ad Postulenn til Hebræ
os skrif'/ad hann sie hluttakande Hollds z Blods eins z Smæ=børnenn/
Heb. 2. Pall seiger enn aptur Col. 2. ad i hm bue øll Fylling Guddom=
sins lijkamlega/þ er reindar fullkomlega z sannarlega. J Fornum gamla
Testamentesins bioo Gud so sem i Skugga epterkomande Giæda/Heb.
10. J Christo høfum vier sialfann Lijkamann/Col. 2. og hann byr i hm eins
z Saal Mannsins byr i hans Lijkama. Krapftur Guds bioo i hans Spaa
mønnum z ødrum Heiløgum/ enn ecke vard hann ein Persona mz þm/hvad liost
er par af/ad Guds Ande veik fra þm a stundum/enn Guddomurenn Christi
hefur alldrei Manndoomenn vidskila orded / fra Þvi fyrsta Augnablike
Gietnadarens/z mun helldur alldrei verda umm alla Eilijfd. Þvi Ein=
gilldenn

gillen er hñ bodade Moodur hñs Gietnadenn/Luc.1. seiger ad hñ mune
drottna yfer Huse Jacobs ad eilyfu/ þ er ad hñ skule alldrei hñs Kon-
ungs Tign afleggia/hvør hm̃ þo ecke er ødruvyse meddeilld/eñ þ Jbud
Guddomsins. Ja/þott hiñ grime Daude sundurslite Saal ꝛ Lykama i
Pijnuñe/þa mætte hñ þo ecke leysa þ Band Einingareñ*/ s var mille
Guddoms ꝛ Mañdoms/þvi hvørsu mætte hñ af sialfũ sier/og af eig
eñ Kroptũ uppryſa ella? Eige veit eg hvørt nockurt Vitne er sterkara
edur liosara um̃ Guddom ꝛ Mañdom Christi i eirnre Personu/helldur
eñ St. Pauls 1. Tim. 3. er hñ seiger: Þad er mikell Leyndardomur Gud
hrædsluñar(þ er Christendomsins)ad Gud er opeñberadur i Holldenu/
riettlætt i Andanũ/er siedur af Einglunũ/er predikadr Heidingiunũ/
er truad i Heimenũ/er uppnumeñ i Dyrdeñe. Hvad er þetta Br. M.
ad Gud sie riettlætur i Andanũ? Kañ nockur ad riettlæta þañ Riett
læta i Jsrael: Eñ þyſſ er ad giæta/ad þta Ord/þ er ad vidurkieña sañ
añ og riettlætañ ad vera. So skrifar Luc. Cap. 7. ad allt Foolked og
Tollheimtumeñerner hafa riettlætt Gud/þ er prysad hñ og medkieñt
sañañ Gud ad vera/i Andanũ seiger Postuleñ/þ er. ept' Guddomenũ/so
seiger Petur/1. Pist. Cap. 3. um̃ Christ/ ad hñ sie deyddur epter Holld
enu/eñ lyfgadur/þ er/lifande epter Andanũ/þ er Guddomenũ/og med
sama Hætte seiger Paulus/Rom. 1. ad hñ sie auglyſtur Guds Sonur i
Mætte epter Anda Heilagleikañs/So er þa Meiningeñ/ad i Christi
Hollde hafe Guddomureñ so auglyſt sig/ad Meñ hafe þreifad og þeckt/
ad Gud hafe i hm̃ bued. Er siedur af Einglunũ/ hvørt helldur þ eru
Postular Drottens/s opt verda Einglar kallader/Mal. 2. Apoc. 1. ed
ur ꝛ Guds Einglar/sm̃ gyrnast ad skignast iñ i þeñañ Leyndardom/1.
Pet. 1. Þa eru hvørutveggiu þyſer fullnoger til Sañinda. Er predik-
adur Heidingium/er truad i Heimenũ/ Þesse Ord syna oss/hvad hiner
fyrstu Christner Meñ hafe hier um̃ hallded/ꝛ hvørneñ Drottens eig
eñ Postular hafa Christũ predikad. Uppnumeñ i Dyrdeñe/hañ sm̃ þr
vissu ad do a Krossenũ/af Daudũ upprisenn/hñ sm̃ aat ꝛ drack med þm̃/
a hvøriũ þra Hendur þreifudu/1. Joh. 1. hañ sau þr til Himens faran
da/med Guddomlegre Dyrd/og Skyed took hñ i burtu fra þra Augũ/

Act. 1. O hvilijkt Dypt Audæfaña og Guds Vijsku. Hier mä allur Eingla z Maña Skilningur i hina mestu Undran falla. Þetta er sa Leyndardomurenn / sm̃ hulenn er ꝩ Vitringum / enn nu er openberadur Smælingum / Matth. 11. Hvør vill utseigia hañs Gietnad? Esa. 53. Hañ er fæddur af Fødurnum ꝩ allar Allder / hvør vill þ utseigia? Hañ er gietenn af Heiløgum Anda i Tijmanum. Hvør vill þ utseigia? Hañ er fæddur af Meyu eirnre / hvør vill þ utseigia? Oss fallast Hendur af Forundran / þegar vier heyrum ad Moisis Stafur verdur ad Høggorme / Exod. 7. Þegar Aarons Vøndur blomgast / Num. 17. Þegar Soolenn stendur kyrr / Jos. 10. Þegar hun geingur um̃ nockur Strik til baka aptur / 2. Reg. 20. Þa Biørgenn klofna i sundur / Matth. 27. Þa Vatned skiptest i tvo Hlute / og stendur eins z Murveggur / Jos. 3. Þegar Elldurenn brenner ecke og giører øngvañ Skada þvi sem i hañ er kastad / Dan. 3. Og er þ þo Ender allrar vorrar Undrunar / ad vier seigium þad sie ecke undarlegt / þott hun sm̃ Natturuna skapad hefur / giete umbreitt Natturuñar Hættum. Enn hvad skulum vier um̃ þ seigia / ad Gud Natturuñar Madur verdur? Og hañ sem var fyrer allar Allder / hlijder Tijmans Løgmæle? Ad Skaparenn fædest af Skiepnuñe? Og hun sm̃ Himen og Jørd taka ecke / verdur i Moodurlijfe iñeluktur? Þesse Gietnadur / þesse Fæding eru so furdanleg / ad þegar Kraptur hins Hæsta yferskygger Riett-truada Sælu / þa gietur hañ slijka Hlute vid hefe / ad Muñurenn fær þeim ecke utklakad / og lætur sier nægia þar med / ad allt Tilefne þessa stoorundrunarlega Furduverks er iñefaled i hañs Almætte / hans Giæsku / hans Vilsku og Omælanlegre Myskunseme / er þad giørt hefur. Hønum sie Lof / Dijrd og Heidur / um̃ Allder Allda / Amen.

Añañ Dag Joola.

Gudspialled / Matth. 23. Cap.

Þañ Tijma sagde JEsus til Gydinga Folksins og Høfdingia Kieñimañaña. Sioed / Eg sende til ydar Spameñ / Spekinga og Skriptlærda / og nockra af þeim munud þier aflijfa og Krossfesta / og suma munud þier Hudstryk-

ia

ia i Samkundu Husū ydar/ og af añare Borg i adra munud þier þa offsækia/ so ad yfer ydur komi allt riettlatt Blod sē a Jordena uthellt er/ i fra Bloode Abels Riettlata / allt til Bloods Sacharie Sonar Barachie / Hvern þier drepud a millum Musteris og Altaris. Sañlega seige eg ydur/ ad allt þetta mun koma yfer þessa Kynslood. Jerusalem/ Jerusalem / þu sem aflijfar Spameñena / og grijter þa er til þijn eru sender / hversu opt hefe eg viliad samañsafna Sonum þijnū/ lijka sem Hænañ samañsafnar Ungū sijnū under Vænge sier / og þier hafed ecke viliad ? Sioed / ydar Hus skal ydur i Eyde læted verda. Þviad eg seige ydur/ ad þier munud eige sia mig upp fra þessu/ þangad til þier seiged: Blessadr sie sa sē kiemur i Nafne Drottens.

Exordium.

Þeger Mest athuga a eina Sijdu Guds Ovtsegianlegañ Heilagleik / hañs Riettlæte og hañs Almætte: Og so añars Vegar / ad Heimureñ er undur sökten i hid vonda / 1. Joh. 5. Hvar ed sialfs Gæskañ lijted añad sier / helldur eñ þad sem hefr er gagnstædelegast / sem er Illskañ og Ogudlegar Athafner syndugra Maña / þa meigum vier med Blygdun vors Andlitis med kieña þad satt ad vera ; sem Moises seiger / Num. 14. DRotteñ er þolenmoodur og miøg Myskunsamur / fyrergiefande Synder og Misgiørder. Nu þoott ad øll Verølldeñ ætte i einu Hloode ad prijsa þessa Guds Gæsku / þa mætte þo sijnast/ ad hañ hefde hvad mest auglijst hana sijnu Foolke a Gamla Testamentesins Døgum / þvi uñ þa mætte þad satt ad vera / sem David seiger / ad Gud hefe ecke so giørt øllu Foolke / Ps. 147. Eñ hvørnin launade su þverbrotna Kynslood sijnum Gude? Hañ klagar sialfur yfer þeim fyrer Moise / Num. 14. Ad þeir hafe Tyusiñum møglad a moote sier i Eydemørkuñe. Hañ sette Miñing sijns Nafns a medal þeirra / Exod. 20. Þar var hañs Elldstoo og hañs Bustadur / Esa. 31. Eñ þeir tooku vid Tiallbuid Molochs / og vid Stiørnu Guds þeirra Remphan / Act. 7. Þeir umhvelltu hañs Skickan / og yfergaffu Guds Bodord fyrer Maña Setninga / Matth. 15. Eñ eyllijfudu hañs Spameñ / sem til þeirra voru sender. Allra sijdarst sende hañ þeim Soneñ / og sagde so sem JEsus kieñer i Epterlijkinguñe / Matth. 21. Þeir munu feila sier fyrer Syne mijnum / eñ þad villde ecke so til ganga / Þeir søgdu: Þesse er Erfingeñ / lætum oss drepa hañ af Døgum / Ja/ vier villium ecke lata þeñañ drottna yfer oss. So hafa þeir og sialfir añ Guds Eingetena Son a Krosseñ upphengt / hañs Spenara og Postula af Lijfe teked / Forsmæd þeirra Aminingar / og eckert Ogiørt læted þad Gude kuñe til Stigdar ad verda / Hvar um JEsus þeim brixlar hier i Evangelio / og under eins fyrerseiger / hvad stoorkostleg Hefnd ad fylgia mune a epter so langvarañe Forsmaan Guds og hañs Helløgu Orda / þegar þeir høfdu uppausid Bruñ

Myskunarennar og uppfyller Mælingu Syndanna: Þvi DROttenn er eirn Hegnare / eirn vandlætande Gud / Jaa / eirn Hegnare er DRottenn a synum Mootstødu Mønnum / og sa ed ei mun gleyma þvi a synum Ovinum seiger Nahum Spamadur. So er nu øll sv Olucka komenn yver þessa vesølu Piood / sem Gud og hanns Spa Menn hafa fyrer sagt / af þvi ad þeir ecke þecktu sinn Vitiunar Tyma / Luc. 19. Og þeirra Hws er þeim i Eyde læted / So sem DRottenn spaer hier i Gudspiallenu / Enn þeir wtreckner um alla Verølld / hafa hvørge blyfannlegann Samastad / nema þad er þeir þiggia verda af þeim er þeir, sijst villdu. Nu høfum vier sied þeirra Ofarer / Brædur myner / Enn giætum ad þvi / ad hvad sem skrifad er / þad er skrifad oss til Lærdooms / Rom. 15. Ei sijdur þetta Heilaga Gudspiall / enn hvørt annad / So ad vier wt af Gydinganna hrædelegu Dæme lærum oss umhugad vera ad leita DRottens medann hann er nælægur / Esa. 55. ad ei føllum vier i nockurt syndsamlegt Andvaraleise / þvi ef Gud hyrmde ecke hinum Natturlegu Kvistunum / þa er uggvænt ad hann oss ei hyrme / Rom. 11. Eg hefe i Guds Nafne æsett i þetta Sinn / ad tala um þa Hlute wt af Gudspiallenu / sem oss kunna ad hvetia til ad rækia Guds Heilaga Ord / og laga vorn Lifnad þar epter / so ad ei kome yver oss þær straungu Hootaner / sem rætst hafa allt ofmiøg a hanns Foolke Gydingum. O DRottenn hiælpa hier til i Nafne JEsu Christi þyns Eingetena Sonar / og gief þynum Børnum Naad Heilaga Anda þar til / Amen / J JEsu Nafne / AMEN.

Indictiones hur

Utleggingen.

ÞAd er vidteked hia øllum Gudhræddum Mønnum / ad Menn hallda þ fyrer stoora Synd ad fara illa med Guds Gaafur / sem hann hefur giefed oss til Notkunar og Lyfs Vpphelldis / og sa er ei þra verdugur / sem ecke hyrder þær og medtekur med stærsta Packlæte og Lofgiørd vid Skaparann. Enn Ord Drottenns / er eingenn almenneleg Guds Giøf: Þad kostade hinn eilyfa Visdom ecke nema fa Ord ad skapa Himen og Jord af eingu Efne / Gen. 1. Af hvørium hann allt til þessarar nælægrar Stundar giefur øllum Skiepnum sitt Foodur. Enn i Syndafallenu giørdest Vanmætturenn so mælltugur / ad hinn goode Gud vard ad taka til Almættes synns / so þad Endurskapad yrde sem Syndenn og Diøfullenn høfdu Vanskapad / og þad kostade hann so miked / ad openbera oss sinn Vilia og Vegs Sæluhialparennar / ad þ eilyfa Ord Fodursins / Joh. 1. hinn Eingietne Sonur Guds / sem er i hanns Skaute / hlaut Þioons Mind a sig ad taka og giørast oss ad øllu lijkur / Phil. 2. ad Syndenne fraatekenne / jaa / ad þola hier i Eymdum vors Holldz allskonar Volæde og Vesølld. Hvad vyrdest ydur þa Børn Drottens? Hvilijk Skømm er þad einn Synda Þræll /

ad

ad froda under Fætur sier hina dyrmætu Perlu/ Matth. 13. sm̄ Drott en̄ Dyrdaren̄ar hefur kostad so miked uppa/ ecke siälfū sier til nockur-ra Nota/ helldur hm̄ til Lækningar/ til Myskunar og Syndalausnar/ sm̄ var hn̄s Ovinur og Barn Reidennar? Rom. 5. Eg vil ecke fæ mier til Orda/ um̄ Postula Drottens JEsu/ hvorter ed uppfyllt hafa Leif-ar Christi Pijnarkvæla a synu Hollde fyrer hn̄s Lijkama/ sm̄ er Sofn-uduren̄/ so sm̄ Paall um̄ sig ritar/ Col. 1. Ecke i þrre Meiningu ad hid allra min̄sta vante a Christi Pijsler til ad frida fyrer syndugt Man̄-kyn hiä Gude/ so ad þr edur nockur an̄ar þyrfte ad bæta hn̄s Forþien-ustu upp/ helldr hin̄s vegna/ ad Guds Sonur hefur ecke einasta lided oss til Forlijkunar/ helldur z til Epterdæmis/ so sm̄ Postulen̄ til Hebræos 12. voттar. Þa hafa þsser Guds Men̄ ad Dæme syns Herra lided alls-konar Hørmungar/ z ad sijdustu Daudan̄ til ad byrka Guds Søfnude (hvørn Paulus hier nefner Christi Lijkama) hn̄s Evangelium/ og ad syna þm̄ bæde med Orde og Epterdæme hina riettu Leid til Himnarijk-is. Nu fyrst hin eilijfa Myskunseme hefur audsynt oss so stoora Giæsku/ oss sem buum a Torfu þessare/ so ad seigia utlæger fra allre Verølldu/ ad vier og niergum reiknast a medal hn̄s Safnada/ þa veru̅ ecke so Opacklæter edur Rænulauser/ ad vier forsmaaum þen̄an̄ dijra Dom sm̄ Guds Astviner hafa vared bæde Fie og Føre til ad utbreida um̄ Verølldena/ so ad þesse JEsu Christi Sendefør hefur og næd til vor/ hvøria þr ecke þecktu edur vissu/ hvørt vier mundū nockurn Tijma Man̄eskiur verda/ edur ei/ helldur giørdu þr þ alleina uk af Hlijdne og Elsku vid sin̄ Herra/ z heitū Kiærleika vid alla þa s̄ a hn̄s Nafn trua mundu/ þvi søkū þss/ ad þr høfdu Vitnisburd H. Anda i Hiarta synu um̄ þad ad þr væru Guds Børn og elskudu hn̄/ og þecktu ad Mottæke þessara Tijma var et verdt þrar Tyrdar/ sem Gud hefur synū tilbued i eilijfu Lijfe/ Rom. 8. Þa villdu þeir kosta Lijfe og Velferd til þess/ ad sm̄ flester kyn̄u hen̄ar niotande ad verda. Epterdæme hin̄s H. Stepha-ni/ hvørs signadre Minning ad þsse blessade Dagur helgadur er/ þ heyrd-um vier af Pistlenū sm̄ nylega var sungen̄ þ Altarenu. O Herra Gud/ hvilijk var hn̄s Rokseme/ hn̄s Vandlæte/ hn̄s Þolenmæde/ þar ed han̄

ad Dæme sijns Frelsara/ beidde ꝥ þm̄ sm̄ hn̄ villde hafa a Guds Veg snued/ þegar hn̄ stod fyrer Daudans Dyrū/ vard hm̄ ꝥ fyrst ad Veige/ ad bidia Dvinū sijnū Myskunar/ Luc. 23. ꝛ sijdan̄ ad fela sin̄ Anda sijnum Frelsara i Hendur/ so kiæra hafde þsse Guds Afvinur/ bæde sijna og þra Velferd. Þad er og kunugt af St. Pals Pistle til Romveria Cap. 9. ad hn̄ seig: Eg æskte sialfr ad vera utrekeñ fra Jesu Christo ꝥ Brædur mijna epter Holldenu/ og ad Postulen̄ hafe ecke talad þta ꝥ Sicasaker/ helldur af fullre Alvøru/ og ef eg mæ seigia/ af nockurskonar Elskunar Ofbode/ lijku þri sem Christo þrijste til þess ad læka heingia sig fyrer Syndaran̄/ ꝥ votta þau Ord er hn̄ skrifar strax ædur a þenan̄ Hatt/ Eg seige Sannleika i Christo eg lijg ecke/ ad samvitande mier Samvitsku minne ꝥ H. Anda/ af hvørium audsært er/ hvad lijtels hn̄ meted hefur sijna Velferd hia an̄arra/ uppa þad hn̄ feinge Vitnisburden̄ JEsu Christi utbreidt/ þm̄ til Syndalausnar ꝛ Sæluhialpar er hn̄ bundu/ offsoktu ꝛ hroktu fra einne Borg i adra/ fra einū ranglatū Domara til an̄ars/ ꝛ mætte hier uppa mørg ønnur Dæme finna/ ef ꝥ Tijden̄ leyfde. En̄ þu sem ætlar hier med þssū Guds Einglū sømu Vist ad hafa i eilijfre Himnarijkis Dyrd/ giæt ad sialfum þier/ ad þu ecke ad litlu hafer þan̄ dyrmæta Hlut/ er þr hafa so mikels meted/ og þegar þu heyrer Johan̄em halshøggven̄/ Matth. 14. Jacob mz sama Hætte lijflaten̄/ Act. 12. Petur krossfestan̄/ og allar Guds Hetiur med smæanarlegū Dauda af Døgū teknar/ fyrer þta Sannleiksins Ord/ og hina mestu Godgierd/ sem øngvan̄ Maka hefur/ þa ber saman̄ hvad fraleitt ad sie þssy/ Tomlæte ꝛ himrana sumra Man̄a/ þeir ed lifa a vorū Døgū/ ꝛ allar Stunder þykia ividælle en̄ þær/ er þeir eiga Guds Eyrende ꝛ Verk sin̄ Sæluhialpar ad giøra. So langt er fra þvi ad þr hafe sig epter nockud gott ad nema/ af þm̄ sm̄ til þess eru setter/ ed ur laale sier umhugad vera/ ad Børn þra edur Hiu lære þad er þm̄ kan̄ til Sidbota ꝛ Sælarnota ad gagna. Jafnvel þott þvi sie nærre a hvøriū helgum Deige yferlijst / ad æn Guds hellögu Orda þeckingar/ kan̄ Madurenn̄ sijdur ad lifa andlegu Lijfe helldr en̄ lijkamlegu/ ꝥ utan̄ Fædslunar. Þad vottar Jesus er hn̄ sannfærde Andskotan̄ fordū Daga med

Moysis

Moyses Ordum/ seigiande: Madurenn lifer ecke af einungis Braude/ Devt. 8. helldr af sierhvøriu Orde þvi er framgeinge af Guds Munne/ Matth. 4. Hvad vill hier af verda/ Børn mijn? nema ad sa er andlega daudur/ sem ecke hefur Foostur Sälu sinne i Guds Orde/ jafnvel þott hann life fullr og feitur i Lijkamanum. O Jerusalem/ Jerusalem/ þu sem aflijfar Spämennena og grijter þa sem til þijn eru sender/ seiger JEsus. Ad sønnu giører þad eingenn medal vor/ enn hvad giøra þeir ed forakta Spädomana og þær Kienningar sem þar ut af eru? þa vantar eckert nema Tækifæred til ad giøra hid sama. Jesus griet yfer Borgenne er hann sa hana og sagde: Ef þu visser hvad til þijns Fridar heyrde/ þa munder þu a þessum þijnum Tijma þar Vaktan a hafa/ enn nu er þad hulid fyrer þijnum Augum/ Luc. 19. Mun hann enn nu ecke i Dag seigia hid sama i sijnu Heilaga Orde/ vid alla Hyrdulausa/ sem ecke vita ad giøra Grein a Tru sinne/ edur skynia meir hvad Christendomr er/ enn blindur Madur kann um Lite ad dæma? Þetta munu Ødgar þykia/ enn eg man spyria/ ef Menn vita þad almennelega/ þvi haga þeir sier ecke þar epter/ og ef Menn þad ecke vita/ þvi leggia þeir ecke allann Hug a ad nema þvi/ man hvøro þeir kunna ecke Guds Børn ad heita/ ecke Himnarijke ad erfa/ og ecke eilijfar Helvijtis Pijsler ad umflyia? Eg vil ei tala um þad/ hvørsu hyrdulauser ad marger eru i þvi/ ad læta Børn og Ungdom læra ad lesa Guds Ord/ sem þo er eitt ægiætt Medal til ad nema Grundvøllenn i hinne sanna Christendome/ og so mikinn Frodleik i Guds Orde/ sem næger til Säluhialpar/ Ecke er ad dyliast vid þad/ ad marger Unglingar eru so Tornæmer/ ad þeir fä ecke teked allt þad af einum Predikunarstol/ sem þeir þurfa til andlegs Upphelldis. Sæded ber ecke Avøxt þott þvi sie kastad i Jørdena/ nema þad rotne/ 1. Cor. 15. ei helldr Guds Ord i Mannsins Hiarta/ nema Menn smellte þad med ydugleg re Umþeinkingu/ ad þessu giæta Menn ecke/ og ætla þad sie nog/ ef Guds Ord þijtur um Eyrun i Kyrkiunne/ og jafnvel þott sumer medtake þad med Fagnade/ um Stundarsaker/ Luc. 8. þa hefur þad ecke alltijd so mikla Rot/ ad þad fære Avøxt/ nema þad sie nært og vøkvad med sijfelldre Astundan. Gud skipade Israel ad þeir skyllldu kryna sitt H. Logmal fyrer Børnum sijnum/ þa þeir sætu i sijnu Huse/ Devt. 6. enn ef so þockte mikid varda um

Log-

Logmaaled/ſem er nockurskonar deydande Bokſtafur/2. Cor. 3. og ong‑
v .. n kann af ſialfu ſier holpeſt ad giøra. Hvad ſkal eg þa ſeigia um Ord
Evangelij/ſem er Kraptur Guds til Saaluhialpar ollum þeim ſem trua/
Rom. 1. Skyllde þad ecke med allre Aſtundan koſtgiæfa edur ſeiged mier/
Brædur mijner/er þad ſo lyted/ad vier meigum þeſſarar Guds Gaafu med
Fride z Freiſe niota/Fyrer hvoria Guds Eingieteñ Sonur hefur Lijf
ſitt laated/og hans heilager Pijſlarvottar epter hann/til ad ſtadfeſta hans
Vitnisburd hia Mañanum Sonum Aſetlega/inn til þeſs hann kiemur? So er
nu Guds heilagt Ord dyrmætt/ſo er þad til Saaluhialpar naudſynlegt/
edur riettara ad ſeigia Omiſſande. Nu vil eg þeſſ hier gieta/ad þetta
tijmanlega Lijf/þad er Eymdum og Andſtreime vafed. Madureñ af Kvin‑
nne fæddur/ er fullur Eymda og færra Lijfdaga/ſeiger H. Job. 14. og
jafnvel þo ſem Heimureñ lætur vel/ad þa una þo ecke a allañ Hatt vel
vid Hag ſinn/ hvar ſkulum vier fa aff ad betra Raad vid ſlyku / enn i Guds
Heilaga Ordes Mørg eru Mañanna Mein. Einn hefur Fullſælu Fiaar/
enn er þo Oheill ad Lijkamans Burdum: Ecke gietur Gots edur Gardar
bætt honum þad/Guds Ord verdur ad hugga hann i hans Veikleika/ So ad
þott Saal z Lijf vanmegneſt/þa lære hann ſamt af þvi ad vona a Drott
enn/Pſ. 73. Maaſkie hann ſie og heilbrigdur/enn ma Ofundarmeñ/þa epter
honum ſitia/og læta hann ecke i Fride/hvorke Nott nie Dag/Eckert ſtød‑
ugt Raad finnur hann vid þvi i Veralldlegum Munnum/edur hia ſinne Skyn‑
ſeme/þott hann ſie Allvitur/þvi vorer Vitsmuner eru Haalfverk/1. Cor.
13. Guds Ord ſkal kieña honum ad varpa allre ſinne Ahyggiu uppa Gud/
hann mun þvi vel til Vegar koma. Kanſkie hann vante og hvorke Heilſu/
Metord nie Vinſællder/enn þa er honum næſta hætt ad ecke falle hann
i Andvaraleiſe/nema hann lære ad þeckia ſig af Guds Orde. Verda ma
hann gyrneſt meira enn hann a/ſo ſem þad giarnañ fylger Audlegdenne. Þad
er verra enn Vanheilſa Lijkamans/þvi þad er nockurskonar Sinnisveiki/
vid þvi giefur Guds Ord honum Raad/ad eckert hafe hann inn i Heimeñ
bored/mune þvi eckert i burtu bera/1. Tim. 6. Lære þvi ad vera rijkur
af goodum Verkum/og medbijta hinum Naudþurftuga/ef hann vill riettelega
Aud ſinn bruka. Kanſkie z hann ſæke tijmanlegañ Munad i Audlegd ſinne/

z seige m z hinu rijka. Et z dreck Saala mijn/ þu hefr til margra Ara samaňsafnad/ Luc. 12. eň Guds Ord minner hň a ad hafa sijna Vnad-semd i Drottne/ hň mune giefa hm̃ þ hňs Hiarta gyrnest/ Ps. 37. Aň er heill Heilsu siňar/ eň hefur Skort a Lijkam-gre Atvinnu z Veralld ar Munů/ hm̃ seiger Guds Ord/ ad þegar haň hafe þ hň kune ad eta og drecka z klædast med/ skule haň ecke framar umsorga edur þ Morg-undeigenň Vmhyggiu bera/ Matth. 6. So ad hvorn Kost Maňlegs Lifnadar sem vier tøkum/ þa er Guds heilagt Ord Book vid ollů Meun um/ so sem Paulus vottar/ ad Gudhrædslaň sie til allra Hluta nytsam leg/ 1. Tim. 4. Þetta vil eg nu ecke sagt hafa i þrre Meiningu/ ad þad sie nog ad heyra Guds Ord z læra þ/ so ad Meň kune Greiner Ritning areňar/ og adra frǽde ukaň ad/ þvi Guds Rijke er ecke foolged i Ordů/ helldur i Krapte/ 1. Cor. 4. Þad er ecke noog ad hroosa Guds heilogů Þijslarvottů/ eň lifa þo ecke epter þra Dæme edur Kieňingu/ þ geinge næst þvi ad uppbyggia LeideSpamaňaňa z prijda Grafer Riettlaat ra/ og seigia: Hefdů vier vered a Døgum Fedra vorra/ villdů vier ecke hafa vered þra Stallbrædur i Lijflaate Spamaňaňa/ Matth. 23. Þvi so sem ad Paall seiger/ Rom. 2. Ad ecke Heyrendur Logmaalsins sieu riettlaater/ helldur þess Giørendur mune Riettlaater verda/ So kallar z Christur þa sæla sm̃ ecke alleina heyra Orded/ helldur þa sm̃ vard-veita þ/ Luc. 11. eň ad vardveita Orded/ þad er ad lifa þar epter. For-giefens vardveita Meň Orded i Hiartanu/ nema þeir læte þ sia i Lijf ernenů/ þvi af þeirra Avoxtum skulu þier þeckia þa/ seiger Herraň/ Matth. 7. Gud latur rigna hid sama Regn yfer Korn-Akureň og Þyrnebuskeň/ eň yfer Korned til þss ad þvi verde samaňsafnad i Hlød una/ eň Þyrnereň verdur uppbrendur/ Matth. 13. og þo er Døggeň hin sama/ Sioe hvor eirn til hvoria Root hň hefur i Hiarta sijnu/ til ad taka a moote hřňe himnesku Døgg/ sem ad er Guds Ord/ giæte sier-hvor ad/ hvad laangt ad þsse Vøkve sijgur/ og i hvada Jord hň fellur. Døggeň er good/ Orded er gott allt þangad til þ kiemur i vondt Hiar-ta/ z verdur þar Ilmur Daudaňs til Daudaňs/ 2. Cor. 2. z þm̃ til For dæmingar sm̃ øngvaň Avoxt færa/ nema Þyrna og Þistla/ sm̃ til eine-

 skis

ſkis añars duga/eñ ad utkaſtaſt og i Ellde brennaſt/Hebr.6.Eñ eg veit
ecke hvørt hun hefur i goda Jord falled/ nema Avexterner þ auglyſe/
Matth.5. So lyſe ydar Lios fyrer Møñū/ad þr ſiae ydar Godverk/
z dyrke ydvarn Fødur ſm a Himnū er. Ecke var ad maſa Gydingū þ
þ ad þr ecke kyñu Rikningarnar. Paulus ſeiger um þa/ad þeir hafe
haft ad ſøñu Vandlætingu Guds/eñ ecke epter Skynſeme/Rom.10.
Þeir voru bæde Skriptlærder og Løgvitringar. Eñ þo kallar JEſus
Phariſæos Blinda/BlindraLeidtogara/z ad þr gleime þvi ſm meſt er
i Løgmalenu/Domenū/Truñe og Myſkunſemeñe/Matth.23.Sadu
væi þokkaſt z Speking* vera/z villdu þreika Spurningar vid Chriſt/
eñ Drotteñ ſagde vid þa/þier villeſt z vited ecke Rikningarn*/Matth
22.Spekingar Gydinga ſem lifdu a Chriſti Døgū voru i þrre Mein-
ingu/ad þr alldrei kyñu ad forganga edur illa fara/ þvi þr væru Abra
hams Syner/Joh.8.Eñ Johañes kiende þeim þad længkū ødruvyſs/
þeg* þſſ* hvørutveggiu komu til hñs Skyrnar/þa ſagde hñ/Matth.
3.Þier Nødrukyn/hvør hefur kiendt ydur ad umflya tilkomande Rei-
de/þar þ giøred verduga Avøxtu Ydraneñe/z ſeiged ecke med ſialfū yd
ur/vier høfū Abraham þ Fødur/ þvi mættugur er Gud ad uppvekia
Abraham Sonu af Steinū þeſſū. Forfedur þeſſa Lyds hielldu miked
uppa hid fyrra Muſtered/er Salomon Konungur liet byggia/z meintu
ad þ alldrei ſkyllde falla/af þvi ad þr ecke riett ſkylldu Guds Fyrerheit/
þvi ſeiger Drotteñ Gud þ Muñ Jeremiæ/Cap.7.Setied ecke Trauſt
ydar a falſka Hluke/ſeigiande: Muſtere Drottens/Muſtere Drottens/
helldur vanded Vegu ydar z Giørder ydar/og giøred riett a mille eins
Mañs og añars/þegar þier ſteled/myrded/dryged Hoor/ ſverted falſk-
lega og dyrked Baal/ſkylldu þier þa koma og ſtanda fyrer mier i þſſu
Huſe/ſem kallad er epter mynu Nafne/og ſeiged: Vier erū Ohulter/
ſo ad þier giøred allrahanda Svyvirdingar/þſſa Mæling ſiña Fedra
uppfylltu Iſraels Syner a Chriſti Døgū/þ er alkuñugt af Joſepho/
Þra eigeñ Sagna Meiſtara/ hvørſu Kappſamlega þeir hielldu uppa
Muſtered/og ſo leinge þad ſtood/villdu þr ecke þydaſt under hid Rom-
verſka Vallo.Þar þ var þ ein Høfud-Søk hia þm/ad tala hid mikñ-

ſta

ska i giegn þessu Guds Huse/ þad syner oss Dæme Christi/ Matth. 26. Dæme Stephani/ Act. 6. Dæme Pauli / Act. 21. hvørier aller voru fyrer þetta hardlega aklagader/ Eñ ecke ad sydur seiger JEsus hier i Gudspiallenu: Ydar Hus Skal Ydur i Eyde Lated Verda. Þad er/ad hiñ volldüge Güd villde þar ecke leinge iñe bua/ þad tok til sneṁa ad rætast/ þegar Fortialldeð mille Musteresins z hiñs ædra Helgasta rifnade i sundr i Pijnuñe Christi/ Luc. 23. voru z ecke miøg mørg Ar til þess/ad Josephus skrifar/ad nockru fyrer Eydelegginguna/ hafe Rødd heyrst i Musterenu/ seigiande: Førū burt hiedañ. Nu vil eg mīnast a þ Drottenn seiger vid Juda/ Jer. 7. Fared þier til mijns Stadar/ sm̄ var i Silo/ hvar eg liet mitt Nafn fyrst bua/ z sioed hvad eg hefe giørt vid hañ þ Illsku mijns Folks Israel. Þar fyrer af þvi ad þier giøred nu øll þiße Verk/ seiger Drottenn/ og ad þier heyred ecke/ þa eg tala til ydar fra Morgne til Kvøllds/ þier giegned mier ecke þegar eg kalla/ þa vil eg giøra vid þetta Hus/ sem kallad er epter mijnu Nafne/ uppa hvørt þier treisted/ og þeñañ Stad/ hvørn eg hefe giefed ydur og ydar Forfedrū/ so sem eg hefe giørt Silo. Nu vil eg seigia i Guds Stad/ Brædur mijner/ Ganged þier til hiñar sÿdare Jerusalem/ z skoded alla þa Olucku sem yfer hana er komeñ / og hvørsu Spaadoomur Herrañs Christi er rætlur a heñe/ ad et munde þar Steirn yfer Steine vera / Luc. 19. Christur seiger: Ydar Hus Mun Ydur i Eyde Lated Verda. Hvar fyrer? þvi þ ecke var framar Guds Hus / þ vottar hañ sialfr skømu sijdar er hañ sagde/ skrifad er/ Mitt Hus er Bæna Hus/ eñ þier hafed giørt þ ad Ræningia Bæle. Christens Mañs Hiarta er i Endurfædinguñe uppbigt til þess ad vera Guds Mustere / vited þier ecke seiger Paall/ 1. Cor. 3. ad þier erud Mustere Guds/ z eñ aptr seiger hñ/ Ydar Limer eru Mustere heilags Anda/ Cap. 6. Hvad verdur þa Br. M. þegar Guds Mustere verdur saurgad? Þad verdur Ræningia Bæle/ þegar þad med illū Hugreñingū Ordū og Giørdū/ sm̄ af Hiartanu frañkoma/ verdur giørt ad Satans Herberge/ mun þ þa framar vera Guds Kyrkia? Þess være Oskande/ ad ecke henke Christna Meñ þ sama og Gydinga/ ad þeir reiddu sig ofmiøg uppa þad/ ad þeir væru

 skÿrder/

skyrder/ geinge til Altaris/ heyrdu Guds Ord i Kyrkiunne. Allt þetta giørdu Gydingar epter þeirre Þioonustu/ sem a Gamla Testamentes sins Døgum skickud var. Þad er ad þioona Gude ad þacka/ ad fæster a medal vor adhafast þær Skamer/ sem þeim er brixlad um. Fæier slaa Menn i hel/ fæster leggiast med Kuinnu sijns Naunga/ Þeir eru nu ecke helldur so marger miøg/ sem funder verda i opinberum Þioofnade/ Enn verda mæ ad margur læte sierhvad af þessu ogiørt/ annadhvort af þvi/ ad hann er ecke so Skape fareñ/ meir helldur enn af Trunne ꝛ Elskunne til Guds ꝛ Kiærleikanum til Naungans/ edur ꝛ ad vær Otlunst Mennena/ ꝛ annadhvort Straff edur Amæle af þeim/ ꝛ er slijkt eingenn Dygd fyrer Gude. Jfenn brenner ecke/ af þvi hann er kalldur/ ꝛ Vatned rennur ei afram þa ꝥ er stiblad upp/ so ꝛ hefur sa eckert Hroos þ Guds/ sem af Natturunne er Sidsamur/ ꝛ ecke hneigdur til Stoorglæpa/ og hefur þo sierhvor eirn so miked Jllt i sier/ ad hann giete med þessu Aflæte Gud dyrkad/ ꝥ munde sierhvor eirn finna/ ef hann geinge nockud skarplega i Rett vid sialfann sig/ og liete sier ecke nægia Skriftargang Pharisearans/ Eg þacka þier Gud/ ꝥ eg em ecke so sem adrer Menn/ Luc. 18. Þeir voru Sidpruder Menn i utvortis Hattsemi/ og lifdu Hardlijfe/ enn þo heyrum vier þra Vitnisburd/ Matth. 23. af honum sem visse hvad med Manninum bioo/ Joh. 2. og so sem þeir þottust ecke þurfa Christs Forþienustu vid/ so Ottast eg ad Menn ydrest nu ecke nema storra Klækia/ enn giøre smæ Synderner ad hinum stærstu Syndum/ og kaste þeim Ydrunarlaust uppa Guds Sonar Hrygg/ þvi hann hafe noogu breidt Baked ad bera þær ꝛ Þad hafde sa goode Herra/ er hann var Hudstrycktur þ mijna Skulld/ sem veit mijns Herra Vilia/ enn giøre hann ecke/ ꝛ hefe þvi mørg Sløg forskulldad/ Luc. 12. Þad hafde hann þegar hann bar sitt Kross ut af Jerusalem minna vegna/ sem læt so illa vid/ ad taka hans Kross uppa mig ꝛ fylgia honum epter/ er hans þvi ecke verdugur/ Matth. 10. Þad hafde hann þegar hann bar mijnar Synder uppa Tried/ ꝛ liet sitt Lijf fyrer þær a hinum smannarlega Krossens Gaalga fyrer mig/ sem ad so tregt veiter ad Krossfesta mitt Holld med þess Girndum og Tilhneigingum/ Gal. 5. enn ad hann vilie taka i moote þeim Syndunum og kasta þeim i Hafsins Diup/ sem

eirn

eirn helldur ecke fyrer Synd/ z ecke þecker hn̄ þad fyrer Synd/ jafnvel þott hn̄ meige þad vel þeckia af Guds heilögu Orde/ ef hañ giæfe sier Stunder til ad rañsaka Guds Vilia og sitt Framferde/ þvi hefur hn̄ ecke lofad og aungvu um̄heited/ ad þær kvittast skule þ hans Dauda/ nema Men̄ þra af Hiarta ydrest. Eg tala um̄ þær/ sem eirn veit og man/ Þvi um̄ hinar Ovitañlegu/ hvorra Fiolda einge̋n veit/ Ps. 19. vil eg ei ødruvÿse tala/ en̄ ad eirn Syndare læte sig af Hiarta angra þad/ ad hn̄ giekur ecke i þssu Hollde eitt Augnablik Syndlaust lifad. O Herra Gud/ þu hiñ Heilage z Riettlæte/ hvør kañ ad vita/ hvad opt hn̄ syndgar/ Aller Heilager hliocta þig Fyrergiefningar ad bidia/ Ps. 32. a þm̄ Deige/ nær Reikningsskapurin̄ skal halldast/ hvad munu vier þa ecke Ohreiner Ormar? Gud verdu oss syndugu̇ Lyknsamur/ og hialpa oss O Herra fyrer þÿna Gæsku/ sm̄ ecke villt Syndarans Dauda/ ad vier lærum ad þeckia vorn Saurugleik/ og sporna vid Syndunum/ so vier mættum med alvarlegre Ydran og þÿns Sonar Bloode af þvegner/ vera visser um̄ Fyrergiefning vorra Afbrota/ ædur en̄ vier forum burt hiedan. Þad veite goodur Gud fyrer JEsu Blessadar Under og Forþienustu/ AMEN.

Þridia Dag Joola.

Gudspialled/ St. Johañ. 21. Cap.

Þañ Tyma/ sagde JEsus til Peturs: Fylg þu mier epter. Petur snere sier vid/ og leit þañ Lærisvein/ epterfylgianda/ sem ad JEsus elskade/ Sa er og um̄ Kvølldmaltydena hafde a hans Briooste leiged/ og sagt: HErra/ Hvør er sa er þig forrædar? Þa ed Petur leit nu þeñan/ seiger hañ til JEsu: HErra/ Hvad skal þesse? JEsus seiger til hn̄s: Ef eg vil hañ blyfe til þess eg kiem/ Hvad kiemur þad vid þig? Fylg þu mier epter. Þa gieck su Ordræda a medal Brædrañа/ þesse Lærisveirn deyr ecke. Og JEsus sagde eige til hn̄s/ hañ deyr eige/ helldur ef eg vil hañ blyfe til þess eg kiem/ hvad kiemur þad vid þig? Þesse er sa Lærisveirn/ er um̄ þetta ber Vitne/ og þetta skrifade/ og vier vitum ad hañs Vitnisburdur er sañur.

Exordium.

NÆrst sialþum DRottne JEsu Christo / og þeim Astgiøþum sem hiñ goode Gud heþur i hønum gieþed vondre Mañeskiu / þa er eingeñ þvilijk / so sem Ræd og Skilningur / er hañ heþur Saaler vorar prydar med / þau ad greina oss þra Villudyrunum / Grøsunum / Kykunum og ødrum Skiepnum a Jørduñe. Eg veit ecke i hvøriu Madureñ være betre eñ Hestureñ / nema ad hañ stiornadest aþ Skynsemeñe / og hvad meira er / ad ein Vitstola Mañeskia / hvøria Gud heþur med Faaseñu straþþad / hun er øllum ødrum Skiepnum midur a sig komeñ / hvad oss sem Heilvita erum þyrer Guds Polcñmæde / ætte ad þrysta til þess ad brwka Dyrgrip þeñañ til Loþs og Dyrdar hønum / er hañ oss gieþed heþur. Eñ Gud næde / ad þar vill vera stoor Brestur a hiaa allmørgum og hiaa plestum / og eg maa seigia hiaa øllum nockur / So ad David heþur nooga Orsøk til ad taka Syndugum Møñum Vara þyrer / ad ecke lijkest þeir Hestum og Mwlum / hvørium Meñ verda Beisle og Bitel i Muñ ad leggia / Psalm. 32. Og samt þykiunst vier aller noogu vitrer / og erum noogu þramvrggder i þvi Skada ad giøra / i þvi ad dæma um adra eñ ecke um sialþa oss / i þvi ad leita epter þvi sem vort er / eñ ecke añars / þvert a moote Postulans Bode / 1. Cor. 10. So þad geingur Olijkt þvi er hañ i ødrum Stad seiger / ad Meñ eru Børn i Skynsemeñe / en ecke i Hreckvijsueñe / 1. Cor. 14. Eg meina i þisse riettu Vitsku / sem Ritningeñ so kallar / og þar i er þoolgeñ ad þeckia Gud og sialþañ sig / og velldur þad þvi / ad Meñ lata sier vera so añt um þad / ad hyggia um añara Mana Hattu / ad Meñ gieþa sier ecke Stunder til ad rañsaka syna eigeñ / hvøriu þo ekkert er þarþara i voru Saluhialpar Verke / og er þesse Spilling Natturuñar so rijk i Mañlegu Hollde / ad Grein aþ heñe heþur stwnged sier wt jaþnvel hiaa Guds Astvinum. Dæme høþum vier a hinum hellaga Petre i upplesnu Gudspialle / Eñ uppa þad ad Meñ vita skyllde / ad þvilijkt er Synd / ja / ein Synd sem margt Illt aþ sier leider / sem sijdar mun sagt verda / þa atalde DRotteñ þeñañ siñ Lærisvein nærsta hardlega og røksamlega þyrer þetta. Nu þoott ad Skapløstur þesse sie ecke hiñ minste Aþvøxtur Spillingarenar / þa vite Meñ þo / ad Gud er so vijs / og so mættugur i Breiskleikanum / ad þar er eckert i Natturu Mañsins so Illt / ad hañ kuñe ecke gott aþ ad giøra / þvi ad Tilhneigingarnar voru i Ondverdu goodar og aþ Gude skapadar / Vanbrwkuneñ giører þær skadlegar / Eñ þegar þær verda hreinsadar þyrer Endurnyungu H. Anda / þa kuña þær eñ nu allar Gude ad Þioona til Vegsemdar / og Endurgietnum Mañe til Saluhialpar. Þar þyrer ad so sem Forvitneñ er skadleg og Haaskasamleg / eþ heñe er beitt i þeim Hlutijm sem Gud heþur bañad / so er hun þørþ og gagnleg sie hun Brwkud til þeirra er hañ boded heþur. Eg vil um hvørtveggia tala med þaum Ordum / epter þvi sem Gud gieþur Nad til. Hvar til hañ styrkia virdest med Kraþte sijns Anda i JESU NAFNE / AMEN.

Vtleggingeñ.

Þad

FAa leider gott af Forvitneñe seiger Ordsħattur gamall: Vier høfū nockrū Sinnū heyrt/ad þær Syndernar er vier miñstar hølldum/ þær kuña ad verda ad þm̄ stærstu/velld: þ þvi/ad Meñ bidia Gud ecke miøg rækelega Fyrergiefningar a þm̄/eins z ad hñ sie skylldug: til ad hallda oss þ til goda/sm̄ vier ecke misvirdū a sialfū oss/ og geingur þ eins til um̄ þta/og um̄ litla Skeinu a Lijkamanū/ þa er vier forsmaū/ad hun verdur opt lega ad Lijfs og Lima Tioone/sie ecke vid giørt/ Eñ þ man kuñugt vera/ad þsse Okostur er ecke halldeñ þ neina Synd af mørgū/ og þo kañskie fyrer Dygd / fyrer Adgiætne / fyrer Kostgiæfne / fyrer Framsijne/og hiner sm̄ hana ecke æfa/fyrer Oþocka og Raadleysingia. Være nu þta eingeñ Stoor-Synd i ødru/ þa er hun þo i þvi/ad hun ecke er halldeñ fyrer Synd / þvi eins kañ ein lijtel Synd ad fordæma Mañeñ fyrer Guds stranga Dome/so sem ein stoor/og verda þær þo þijngstar s alldrei verda þeckkar nie med alvarlegre Ydran af þvegnar: þad sijner oss Dæme Phariseañs og Tollheimtumañsins/hvør ed for Riettlætare hinū apt: i sitt Hus/Luc. 18. Nu er þssu þo ecke so vared um̄ Forvitnena/ad hun sie lijtel Synd/og hafe Meñ ecke añad til Dæmis/þa skignunst ept' þvi/hvørneñ Syndeñ fyrst iñkom i Heimeñ. Pall seiger oss þad hafe skied þ eirn Mañ/i hvøriū aller syndgudu/Rom. 5. med hvøriu Moote var þad? Ritningeñ greiner um̄ þad noogu skijrlega hvørneñ Diøfulleñ sveik vora fyrstu Forelldra/sem er/ad þau skylldu fa Synd til ad þeckia hid Jlla/ og forsmaa Guds Bodord i þvi ad vita hvørneñ Epled smackade/og ad verda Gude lijk/ Gen. 3. Seiged mier Br. M. er ecke af þessare Forvitne komeñ øll Synd/og Daudeñ sm̄ er heñar Verdlaun/iñruñeñ til allra Mañа? Rom. 5. Bid eg ydur þvi ad athuga/sem Christner heita vilied/ ad ef Agg/Reide/Præta/ Ofund/Agyrne/Drambseme/Mañdraap/Hoordoomar/Frillulifnadur/Afgudadyrkan/Gudlastan/ Gal. 5. og adrar Skañer sem steipa Syndarañ i eilijfa Gløtun/ ef þta seige eg eru Okoster halldner ydar a medal/ hvørt ad Forvitneñ sem eg hefe sijnt/ og eñ þa framar skal sijna/ ad sie Mooder alls þessa / sie goodur Kostur edur so lijtel Synd sm̄ hun af Almeñinge halldeñ er. Ad søñu er þ satt/ad vier i øngvañ

Maata

Maata eigñ vorñ fyrstu Forelldrñ ad malasa / þvi þau brukade Gud til þ(e)ss Medals/ad vier sm̃ nu lifñ/kyñum ad verda hluttakande h(an)s Giæfsu. Þo verdur þvi ecke motsagt/ad þ(e)sse þra Forvitnis Synd/hun var hin stærsta Synd/sm̃ af Mañkynenu hefur frameñ vered/allar Synd er sm̃ sydañ giørst hafa/ þær eru ad sonu a moote Gude giørdar/ þo Meñ fremie þær vid Naungañ/eñ þ(e)sse stefnde riettlæti a Guds Dyrd arfullu Nafign/Allt hvad Meñ nu syndga/þ(að) syndga Meñ af Breisk leika edr Illsku Natturuñar/hvørrar þankar eru vonder i fra Barn dome/Gen. 8. eñ þau voru heiløg skøpud/og þar þau voru so Dyrdleg skøpud/ þa gætu þau audvelldlega hallded Guds Bodord. Eg ma ei fæ mier þ(að) til Orda/ad þau steiptu øllñ sijnñ Epterkomurñ i timañlega og eilijfa Ogiæfu hier med/þvi Guds Oumræde leg Giæska sem hefur fyrergiefed þm̃/hefur giefed mier og øllñ ødrñ Stor-Syndurñ nog Medal i sijns eingiefeñs Sonar dijrmætñ og saklausñ Dauda/ til ad fa þ(e)ta endurbætt oss til Sæluhialpar z Myskunar. Eñ hitt vil eg bidia ydur ad hugleida/hvørt ad Gud/sm̃ vegna sijns Riettlætis straff ade so hardlega þ(e)ssa Synd Forvitnena/a vorñ fyrstu Forelldrñ/hvørt h(an)ñ seige eg/mune kalla hana gooda a oss/ sem valla køllñ hana Synd ad vera. Nu so sem ad þesse Synd var i Vpphafe Orsøk til allrar Mañsins Olucku/ so er hun eñ nu til hvørrar Syndar/ef Meñ riett ad gæ/af heñe sprettur allt Ranglæte mote Gude/ mote sialfñ oss og mote Naunganñ. Andskoteñ sagde i Fyrstu vid Konuna: Gud veit ad nær sm̃ þid eted af Eplenu/ þa munu upplukast Augu ydkar/ ad þid verded so sm̃ Guder/skiliande Gott og Illt/Gen. 3. hier af kiemur For vitne su/ad Meñ vilia ecke læta sier nægiast med þ(að) sm̃ Gud hefur op enberad oss i sijnu N. Orde til Sæluhialpar/ hvørneñ vier eigum ad trua/hvørneñ vier eigñ christelega ad lifa/helldur giøra sier otskiliañlegar Grillur um̃ Guds Fyrerhyggiu/um̃ h(an)s Veru/um̃ þær priar Per sonur/um̃ þau heiløgu Sacramenta og margt añad/sem Guds Speke hefur ei unt syndugñ Møññ grant ad þeckia/ og hefur þo allt þ(e)ta so berlega auglijst hvøriñ heilvita Mañe sm̃ ecke forsmaer Vppfræding una/ad h(an)ñ ma þar vel vid una og holpeñ verda/eñ þr sm̃ þa vilia for vitrer

vitrer vera/ þr hafa lært þ af Fiandanū/ ad láta sier ecke nægiast med Guds Giøf/ helldur enda goodū Gáfum og Tijmanū/ sem Gud hefur gefed til ad rækia sijna Sáluhiálp/ og ad kiña ødrū/ til þss ad stign-ast iñ i Gudsleindardoma/ z hid Draunsakanlega Diup hns Guddom-legrar Speke/ lijker Betsemitū/ hvorier af Forvitne skigndust iñ i Ørk-ena/ og urdu þar þ af Guds slegner mørg Þusund Mañа/ 1. Sam. 6. So eru z marger af hinū m͞z Blindne slegner/ þvi Dioftiñ hefur hond-lad þa i þrá Slægvisku/ og hañ veit ad þrætur Vitringaña eru Hie-gomi/ 1. Cor. 3. Eins og Gud sa sm vill ad aller Meñ verde Sáluholp-ner/ 1. Timo. 2. hefde ecke giørt þta liosara/ hefde hñ vitad þad munde Mañeskiuñe vera hagañlegra til Sálarnota; Og þesiñ er nu For-vitneñ þm skadleg/ er sig hegna z landaña kalla/ hvar af øll Vantru/ øll Hiatru/ Afgudadyrkun/ Mañasetningar/ sa allar Tuiarreilur og Andskotañs Evangelister iñkomed i Heimeñ/ og hvør vill þa segia ad Forvitneñ sie ein lijtel Synd? Og þañeñ vanvirda Meñ nu Gud med þssu er vier Speke køllū/ og syndgar so Forvitneñ einnidt a mote hm/ eñ er giører hun þad nuña a mote siálfū oss og Naunganū/ þott ecke eigū vier so Søk þar a/ þar vier erū ecke vorer eigeñ Herrar/ Gud á alla Sokena/ samt lender Skadeñ hia oss/ Honū kuñū vier eckert Illt ad giøra med Forvitneñe. Vær konūstū ei leingra þar med/ eñ hiner er ætludu ad byggia sier Turn upp under Himeneñ/ Gen. 11. Siálfū oss er hun verst/ og so Naunganum. Þegar Diøfulleñ hafde smeigt þvi iñ hia Konuñe/ ad Dvirda Gud/ þa flaug heñe þ strax i Hug ad vita hvorneñ Epled smackade/ og ad locka Mañeñ til Syndareñar/ Gen. 3. So giører hñ eñ i Dag/ þegar hñ fær þvi koled i Hug Mañsins/ ad akta Gud litils/ af þvi hñ skilur ecke allt hñs Rád/ og þar kiemur ei strax Hefnd yfer vondar Athafner/ þa hefur hñ bued sier Rum i hñs Hiarta/ til ad forvitnast um þ/ er hñ skilia kañ/ sm er um Hage Naung-añs. Eingeñ a meire Plágu eñ sa/ er þssu Siukdome er underorpeñ. Hvør er vesælle eñ sá/ hvørs Hiarta ad Diøfulleñ hefur med Agyrne iñtekeð? Eñ mun nockud hiñ Agiarne giera vered eñ Forvitnen? Hañ spur alla Vegana epter þvi/ hvørneñ ødrum gange/ hvad um þeirra

Eigur

Eigur lÿde/hvoriar Vtriettingar þr hafe/ ecke til þess ad samfagna þm̄/ef þad er vel/edur ad samphrnast/ef þ er illa/helldur ad hn̄ meige svæla under sig a einhvorn Hatt Eigur þra/edur hindra þra Vtveg- ur sier til Abata/Takest honū þad ecke/þa leggst hañ uppa Sængena eins z Achab/1. Reg. 21. og tiner ecke vid nema hn̄ fæe Naboth i Nel komed. Ofundena giefur Forvitneñ af sier/og hun foostrar hana. Ein geñ ofundar añañ fyrer þa Hlute/sm̄ hn̄ ecke af veit/ eñ þ er Plaaga hiñs Ofundsiuka/ad hn̄ giefur ei lifad an þss ad forvitnast um̄ Hag sÿns Naunga/jafnvel þott eingeñ Orepsott sie hm̄ þvilÿk/so ꝫ ef hm̄ lÿdur vel/og lÿde hm̄ illa/þa er honū þad ad soñu ein Stundar Glede/ eñ helldur þo jafnañ Spurnū fyrer/hvort þ mune ecke midur vera/og sie þ ei/lÿkar hm̄ illa. Eins er hañ og Andskoteñ/hm̄ þyker vænt um̄ Motgang Mañeskiunar/eñ samt er hn̄ þo eins Vesæll. Hiñ Dramb- sam̄e er Forviteñ/þui hn̄ er Ærugirugur/ hn̄ spyrst fyrer/hvort nock- rum sie meire Lofuiug veitt eñ sier/z fiñe hn̄ Brest þar a/þa eyrir hn̄ þui ecke betr eñ Haman/þa Mardocheus ei villde heidra hn̄ eins z ad- rer/Esth. 5. Og er þetta ein stoor Olucka/ecke einasta þm̄ sem verda fyrer Skadanū og Ofbeldenu/helldur og hinū/ er ala þessa Ovætte i Hiarta sÿnu/og maa þañ med riettu Diofuls oodañ kalla/sm̄ af þessū kemur Andskotans Einglum er plaagadur/þvi hvor þra hefur heila Sveit Diofla/þad er Skama og Lasta/og er Forvitneñ þm̄ so Hand- geingeñ/ad þr verda ad bruka hana til allra siña Vtriettinga i Satans Eyrendū. Hvor er su Olucka Mañа a medal/sm̄ Reideñ z Heipttræken eñ ecke af Stad kome? Sundurþyckia/Tvydrægne/Mord/Mañslog/ Strÿd z Bloods Vthellingar/mun þ ecke allt af heñe koma? Eñ hvad seiger hiñ Vÿse Seneca hier um̄? Vilier þu ecke Heiptrækur vera/þa vert ei Hnÿseñ. Þad er margra Mañа Nattur/ ad þm̄ er mikel For- vitne a ad vita/hvad um̄ þa er talad og Raadslagad/ eñ slÿkt er stoor Þrældomur z fæviſlegt Ordsÿke/þviad soddañ Meñ skal alldrei vanta einhvorn Hræsnara/eitthvor Ligara/sa ed bere i Eyru þra falskar Søgur/Rog z Bakmælge/hvort ad ablar store Oroa i Hiartanu/eñ hialpar eckert til Eyrindañа Framkvæmdar/z lætur optlega þañ/er giefeñ er fyrer slÿku/

slijku/taka uppa sig Oþarfa Mædu z Vm̄hyggiu / z þott Meñ for-
svare slijkt med þvi/ad Meñ hliote ad forvitnast um̄ Rædagiørd' O-
vina sinna/þa er þ einkis vert/þvi Forvitneñ/hvørsu forvitieñ sem hun
er/skal alldrei fa ad vita Nelvingeñ af þvi ô satt er/z þott hun fan-
ge/þa vill þ abla Mañenū langtū meire Okyrrleika i Hiartanu/helldr
eñ Vareigdar edur Framsyne/ z er þusundsinnū betra ad kosta þm̄ Ty-
ma/er Meñ bruka til hiegomlegrar Forvitne/ z til ad vita hvad hvør
Ner-Kierlingeñ um̄ hñ talar / ad bruka hñ/ seige eg/til Kostgiæfne og
Aftundunar i sijnu Kalle z Embætte/og ad varpa sinē Ahyggiu uppa
Drotteñ/Ps. 55. þvi hitt mætte æra/ecke einungis Ostodugañ/helldr
z þñ ô añars være noogu Rædsettur/þar Veralldeñ er full af Hreck-
vijse/ Olru og Opacklæte/ og er eingeñ Vysdomur lakare / ja/ eingeñ
Heimska heimskare eñ su/ad vilia allt þtta vita: Þad er eins z ef nock-
ur hefde ynde af þvi/ ad hafa Mok vid Ofreskiur z ecke Mañeskiur.
Hvad giørū vier oss i Lynd? Munū vier ætla þ/ vier munū med Eing-
lum̄ bua/edur heilogum Mønnū/ og vitum vier ecke ad þeir eru flester
sem uña sialfū sier best? Torsott mun þad/ad venia Illskuna og Vare-
meñsku af þvi alldeilis. Þar þ/þott ad nockur være so fiølkunnugur/ so
ô i Skrøk-Søgū seiger/ad hñ kynne ad giøra sier eirū Speigel/ i hvør
iū hñ sæe alla Bakmælge/Roog/Lyge/maustur/Rædagiørder/volldar
Oster/Vanþacker/ ymislega Doma um̄ vorar Athafner og Lyfernis
hætttu/suma saña/suma logna/af þm̄/ô þo eru jafnvel miklu verre eñ
vier villdū vera. Ef einhvør/seige eg/sæe þtta i einū Speigle z horf-
de þar i litla Stund/ þa munde hm̄ ofbioda/ sierdeilis þm̄/er miklu a
vid adra ad skipta/z kasta Speiglenū i burt/ef hñ heilvita være/z yr-
de þvi hvad fegnast z ad hñ alldrei optar i hñ lite/nema hñ villde verda
eins z Ismael/ad hñs hønd være a motehvørium̄ Mañe/z hvørs Mañs
Hønd a mote hm̄/ Gen. 16. Ulfur af Mañe/og eins og Nebuchane-
sar Stallbroder Vargaña/Dan. 4. Og þesser Hluter er Meñ leitast
so miøg epter ad vita/eru þo optast eins og Þyfur i Skooge/hñ varer
ei leinge/ eins reñur Lyjgeñ aptur þegar søñu mæter/z være þa betur
heima seted/eñ fared/til ad Mañspilla sier z hefna a ødrū þra Hluta

 sem

sm̄ dodna af sialfū sier/eins og Skorpuren̄ þegar hn̄ er fullvaxen̄/ Og breite Men̄ ødruvijs / þa ala Men̄ Illgyrne aññara med Forvitneñe og Grunsemeñe er heñe fylger ǣvalt so sm̄ Skuggen̄ Lijkamanū/ þvi þ er Næste ad erta illt Skap z Samvitskur vondra Maña/ hvørier ed læta opt af/ ef þeir meina ad Strækskapuren̄ sie dulen̄/ Eñ ætle þr ad hn̄ uppvijs sie/ þa drijfa þr Illt ut med Illu/ so framt þr megna/ þar þr vita ad þeir ecke eiga til goods ad giøra. O hvad miklu betra er Rad Salomons i þvi/ ad læta sm̄ Men̄ siæe ecke Oriettlen̄/ z safna so Glod um Ellds yfer Nøfud Ovin̄ sijnū/ til ad færa hn̄ a riettan Leid. Tvær Dækur hefur Forvitnen̄/ sm̄ Men̄ leika vid eins og Smæ-Børn edur Hvelpa medan̄ þær ungar eru/ en̄ þeg^r þær vaxa upp i Mañsins Niartta/ og hafa leinge soged Modurena/ þa verda þær skæder Griper/ þad er Grunsemen̄ og Trugyrnen̄/ So lijkar Systur/ sem þær eru skylldar til. Sa ed misgrun^r hvørn Man̄/ gietr alldrei nockurn truan̄ ætt/ þvi ad hn̄ truir z dyggvare ad einn er/ þess helldur gremst hm̄ þad/ ad hm̄ sie illa truad/ þar ed hn̄ ecke til þess viñur. Medal aññara sijner oss þad Dæme Isbozets Israels Konungs / 2. Sam. 4. Hvør ed misse bæde Rijked og Lijfed fyrer þad/ ad han̄ misgrunade Abner um̄ Legord med Rizpa/ Frillu Sauls Konungs Fedur sijns/ 2. Sam. 3. Þegar Mægur Samsons tortrigde han̄ um̄/ ad hn̄ munde ætla Doltur sitte Einlæte/ þa ellte hn̄ þvi/ ad Samson upptrende Philisteana Akurlend med Refum̄/ Jud. 15. Og so skiedur þ tijtt/ ad nær einn ærlegur Madur er misgrunadur/ ekr hn̄ sie uppa Refs-Nam/ z giøreft ad þm̄ s hn̄ er ætladur ad vera. Þusund ma sina Dæme til þess/ bæde i Ritningu z aññarstad^r/ z þar ad auke/ er hun Illshugar Vitre/ þvi seiger Plautus Skalld um̄ Modurena/ ad þar sie einge Forvitn̄ nema ad han̄ sie under eins Illgiarn. En̄ Chrysostomus/ ad einn goodur Madur ætle skalldan̄ odrū Ills/ og skialldan̄ ætle sig Goods af odrū sem er Vondur siolfur/ þia er hvøriu Orde sañara/ z sañast hier hid fornkvedna/ ad margur ætlar mig sig/ z mætulega dyggvan̄. Og so sm̄ ad hn̄ ed hefur Saar eda Vrkumsl a Lijkamanū/ hn̄ hrikker vid ef nockr kiemur þar nærre/ þott alldrei snerte hn̄ þ/ so ætlar hin̄ Grunsame alls Ills til allra/ jafnvel þra

sem

sm̄ hm̄ eckert Illt giora vilia/edur giora kuñe/af þvi hañ er sialfur sier Ills medvilande. I einu Orde ad seigia: Hun giorer eirn Konung ad Tyraña/eirn Husbonda ad Bødle/eirn Þienara ad Drottens Svikara: Hun er Sarkarspiller millū̄ Hiona/millum Fedgina/ millū̄ Brædra/ millū̄ goodra Vina/og eru til þess Oþriotande Dæme/og dagleg Reinsla kiener þad/og er þo Trugyrneñ hálfu verre. So þad er satt sm̄ i Fornyrdsunne stendur: Aungvū̄ ad trua ecke er gott/ øllū̄ hálfu verra. Eg veit ecke hvørt ad Andskoteñ á nockurt skarbeittara Þyßlarfære/eñ Trugyrnena/ hun er tvieggiad Sverd/ og skadar beggia vegna/ bæde þañ sem talar ella/og hiñ sm̄ logred er a. Reinka nu oss vid þvi/ad Eva trude Høggormenū̄/og Adam heñe. Fyrer Talhlydne Potiphors mætte hiñ saklause Joseph i Vardhallde gista i mørg Ar/ Gen. 39. Fyrer Talhlydne Davids tapade Mephiboset halfū̄ Akrenū̄/2. Sam. 19. og var hañ þo Sonur hañs besta Vinar. Fyrer Trugyrne Assveri Konungs hafde allur Israel nærre þvi Lyfed mist/Est. 3. og auk þessa/þa giefur ecke hiñ Talhlydne hia þvi sneidt/ad vera allra stærsta Narre/ og ad hm̄ linga/hvørsu vitur sem hañ añars er/þvi eingeñ er trugiarn nema hañ sie og mælugur/eñ Mælgeñ er Teikn Heimskuñar/þess giefur Salomon/Prov. 29. seigiande: Sierdu mælugañ Mañ / betre Von er a einū̄ Vitfyrring eñ a hm̄. Og aptur Cap. 17. ad jafnvel eirn Heimskinge ef hañ þeiger/ sie vitur halldeñ/ allt þetta kiemur nu af Forvitneñe sem̄ adur er sagt/og hefe eg nu so utmalad þa Skrymsle ad nockru Leite/ Eñ þo hvørge nærre so sem hun Reindar er.

Eñ nu viliū̄ vier i hiñe sijdare Greineñe skoda hvørneñ vier kuñū̄ ad giora þeñañ Okost ad hinū̄ besta Mañkoste þ Rad Guds og Adstod H. Anda. Þad er vitañlegt Brædur mijner/ad hiñ fyrste og beinaste Vegur til allra Dygda og Mañkosta er sa/ad þeckia sialfañ sigeñ/ sa ß Forvitnena brukar til þess ad rañsaka sitt eiged Hiarta/sijn Ord ß Athafner/hañ mun sijdur skignast um̄ añara Efne/og er þa lijkast ad hañ kvittur verde vid alla þa Okoste ß Oroa/er eg uppkalde i hinū̄ fyrra Partenū̄/so sm̄ Madur ecke fær sied añ sitt Yferlit i þvi Vatne/sm̄ er af Vindenū̄ uppblased/helldur nær þad lygnt er/so er ß Omøgulegt/ ad

ad ſa kuñe ſialfr ſig ad þeckia edur rañſaka/ ẽ eckert añad giører/ eñ ad
forvitnaſt um̃ añara Hage. þ eru dyrmæt Ord v̄ Frelſareñ talade for
dū/ Matth. 7. Þu Hræſnare/ drag fyrſt ut Bialkañ ur þyñu Auga/
og ſiaa til ſydañ/ ad þu faaer utdreiged Flyſſena ur þyns Broodurs
Auga. Þar er i Mañlegre Naatturu nockurskonar Þotte/ ad vier metū
ſialfa oß meir eñ adra/ hñ kiemr af øngvu meir eñ þvi/ ad vier rañſøkū
añara Haattalag meir eñ vort eiged/ maa þad þo vita ſierhvør eirn/ ad
hvørſu ſm̃ hñ vera þyckeſt Koſtū buẽñ/ þa er hañ þo ecke ølū betre/ og
hender oß i þeſſu þ ſama og Stiørnumeiſtarañ fordū/ ad a medañ hñ
var ad ſiaa epter Himentunglunū og gonde upp i Lopted/ fiell hñ i Gryf
iu eina ſem vard fyrer Fotū hñs. Eñ vited þad Br. M. ad allur Vyſ
domur/ ſo ſm̃ ad þeckia Stiarnañā Gaang/ Naatturu Graſañā/ Stein
añā/ Fuglañā/ Fiſkañā/ þ er Faavitſka hia þvi ad þeckia ſialfañ ſig/
og Þſſ er øllū þm̃ umt ſm̃ Gud hefur giefed heila Rænu/ þ er ecke i oð
ru foolged/ eñ ad bera ſīñ Lifnad ſamañ vid Guds Vilia/ ſem bæde er
iñſkrifadur i vor Hiørtu/ Rom. 1. z oß Chriſtnū Mønnū þrælega opeñ
beradur i hñs heilaga Orde/ eñ þvi gleimū vier/ z telnū oß þ til Agiæt
is ſem lytels edur einſkis er vert/ edur vanbrukū þ ſem mikels er vert/
eñ hvad er þ þo er vier kuñū ad virda ſo mikels a oß/ ad vier forſmaaū
adra? Þad eru añachvørt Luckuñar Gæde edur Naatturuñar edur Naad
areñar. Eg vil eirn Formaala hafa fyrer øllu þeſſu/ og þañ ſm̃ Paall
1. Cor. 4. hefur fyrer þm̃/ er ſtærdu ſig af Andans Gaafū. Hvad er þ
Madur/ ad þu ecke þeiged hafer/ z fyrſt þu hefur þ þeiged/ þvi ſtærer
þu þig þa/ ſo ſem þu hefder þad ecke þeiged? Um̃ Luckuñar Giæde/
Aud og Metord vil eg faatt tala/ þad er Almeñinge kuñugt/ ad eingeñ
verdur af þm̃ ægiætare/ marger verre/ z er daarlegt ad hrokaſt upp af
þvi ſem hlotnaſt kañ hinum verſta Mañe/ og hid ſama maa ſeigia um̃
Naatturuñar Gaafur/ þott þær ſieu godar/ þær eru utvortis eda invort
is. Utvortis er Afl z Friſdleike/ eñ um̃ Hreiſtena er þ ad ſeigia/ ad Aſn
en z Vxeñ eru eñ þa ſterkare/ z ſieu þr betre fyrer þ/ þa mætte ſa øf
unda þa/ ſem oorū fremur þykeſt z Ablsmuna ſaker. Eñ hvad Frijd-
hekaune vidvykur/ þa eru Rooſeñ og Liliañ miklu fegre/ eñ hin vanſta

Iom-

Jomfru/ þvi Lausnaren̄ seiger/ Matth. 6. ad Salomon i allre sin̄e Dyrd hafe ecke so skrydddur vered sem þær/ og er þo vitan̄legt/ ad Gud hefur meira lagt til hin̄s liotasta Man̄s/ z hvørnen̄ sem þvi er vared/ þa er þ Ovitulegt/ ad þeckia ecke sialfan̄ sig af Metnade þess Nlutar/ sem eirn Kvillé gietur i burtu fra oss teked/ z Ellen̄ ad vissu ræner alla þa er hen̄ar byda/ en̄ Dauden̄ an̄ars. Innvortis Giæden̄ er Gud hefur prydt oss med/ eru Vitsmunerner/ þær eru hin̄ agiætaste Nlutur/ ef þeir eru til Gods brukader/ z þo allra hellst til ad þeckia Gud z sialfan̄ sig/ en̄ sa ed þ giører/ hm̄ er ecke hætt vid ad forvitnast um̄ an̄ara Man̄a Raadslag edur Naattseme/ hn̄ hefur nog ad giøra/ ad ransaka hvad hn̄ hafe hvørn Dag Gude a moote broted/ og þeinkia sig um̄/ hvørnen̄ hn̄ meige fa þ kvitt hia hm̄/ og leidriett framveigis. J þssu og ødru þvi lyku skylldu Men̄ æfa Forvitnena/ Br. M. i staden̄ þess ad hnysa ept er Naungan̄s Naattū/ hm̄ til Meins/ en̄ sialfū oss til einskis Frama/ og verdur hun þa ad hin̄e bestu Man̄pryde og Vegur til allra goodra Dygda. Naadaren̄ar Giæde eru hinar andlegu Dygder/ Truen̄/ Vonen̄/ Þolen̄mæden̄ og Kiærleikuren̄/ sem er mestur af þessū/ seiger Paall/ 1. Cor. 13. og so þr Avexter sm̄ hier af sprettá. Men̄ vilia vel seigia/ ad slykt giete Men̄ ecke vanbrukad/ þvi þ sie Guds Anda Verkan i oss/ en̄ giætū þss/ ad so sm̄ ad Gud kan̄ ad giøra gott af Illu/ so kan̄ And skoten̄ ad giøra Illt af Godu. Eg heyre ad Paulus i hinū fyrra Pistle til Corinthios z hinū þremur fyrstu Capitulū deiler a þa Christnu i Corintho/ vegna þss/ ad þr stærdu sig af andlegū Giædū/ Eg heyre ad Phariseanū var þ til Rannglætis reiknad/ ad hn̄ sagdest ei vera so sem adrer Men̄/ Luc. 18. Hvad olle þvi Br. M. Vanþeckingen̄ a sialfum sier/ en̄ Forvitnen̄ um̄ Tollheimtumannen̄/ er hn̄ þottest vita syndugre sier ad vera/ sō þo foor riettlaatr fram yfer hm̄ i sitt Nus. Þad er ad sønu meste Daaraskapur/ ad vilia stæra sig af Luckun̄ar og Naatturun̄ar Giædū so sē adur er sagt/ en̄ þo er sa en̄ meire/ ad hroka sier upp af þvi sm̄ naatturleger Kraptar ecke i oss verka/ helldur kiemur ofan̄ fra riettlætis fra Gude/ z er su vyssust Von/ ad hn̄ svipte þn̄ synū Gaafū/ er so illa med þ høndlar. Þu seiger: hn̄ tekur ecke þ Gooda fra Man̄enū/ þvi þad er

honum

hm̄ þocknanlegt: Eg seia þ satt ad vera/ en̄ þ sm̄ Guds Naad hefur
verkad gott mz oss/ þ er ecke leingur gott/ þegar Madurenn tilreiknar sier
Guds Giørning/ en̄ þ giora aller þr/ ed ødrū betre þykiast/ z ecke for-
vitnast um̄ sialfa sig/ hvad miked þa vante a þa Skylldu er þr eiga hm̄
ad giallda/ og kalla sig goda af þvi ad adrer verre eru/ ad þra Hyggiu.
Mun nu ecke Gud reidast slijku/ þegar hn̄s Gaf: eru þan̄veg til Mot-
nadar brukadar? Ju/ meir en̄ hinū er vier kollū stoor-Syndara. Vier
siaū i Epterlijkingunne/ Matth. 25. ad Punded var teked fra hm̄ s ecke
villde leggia þ a Mangarans Bord/ hvad eigū vier þa ad ætla um̄ hn̄
sm̄ fer so illa þar med/ ad i staden̄ þss/ ad hn̄ ætte ad þiona Gude med
þvi i Audmiukt sijns Hiarta/ þa slæst hn̄ i Lid med Fiandanū/ er var i
Ondverdu hinū bestu Gaafū prijddur/ en̄ þess gielldur hn̄ en̄ i Dag/ og
mun ad Eijlijfu giallda/ ad hn̄ upphoof sig a moote hm̄ er hn̄ hafde so
dijrdlegan̄ skapad/ so munu og aller þr ed hm̄ i þessu epterfylgia. Hvor
hefur meire Guds Dyrkare vered en̄ Salomon? 1. Reg. 11. og þo vard
hn̄ straffadur med Fæsinu; Var ecke Jehu hinn̄ meste Vandlætare vegna
Guds yfer Achabs Huse? 2. Reg. 9. þo vard hn̄ ofurselldur i fralett
Sinne/ 2 Reg. 10. Giørde ecke Judas Kraptaverk med hinū Lærsvein-
unū? Matth. 10. og þo eru hn̄s Afdrif Mønnū kunnug. Og kan̄ þ eck-
ert þvilijkū Mønnū ad gagna/ hvad leinge og hvørsu vel sem þr hafa
Gude þienad/ þvi nær þr hvad bester vera þykiast/ og ætla sier einskis
aaboofa vant/ þa verda þr eins z Smaabørn/ þau er ryfa þ sialf i sund-
ur er þm̄ vænst um̄ þyker/ so verdur fyrer hinū/ ad þeir hafa þess eing-
en̄ Not/ er þr hafa þo ma skie kostad miklu Erfide til/ þegar þ skijn
of-fagurt i þra Augū/ af þvi þr ecke forvitnast um̄ sialfa sig/ edr hug-
leida/ ad þott þr giørdu allt þ þr ættu ad giøra/ þa ættu þr samt ad
kalla sig Onijta þiona/ Luc. 17. Og ecke einasta missa Men̄ Launen̄ hier
þ/ so sem Fadurlausnaren̄ seiger um̄ þa ed giøra Goodverken̄ sier til
Hroosunar/ ad þeir hafe sijn Laun utteked/ Matth. 6. helldur verda
Men̄ og þar fyrer eilijflega straffader/ þvi eingen̄ mun þvilijkur Reik-
ningsskapur mæta oss i Doomenū/ so sem Misbrukun Guds Naadar.
En̄ i Sannleika þa er eingen̄ hennar Misbrukun stærre en̄ su/ ad bruka
hana

hana hvert a mote þvi/sm̃ hun er oss giefeñ til/þ er til ad audmykia oss og lijtelæcka/eñ ad prijsa Fødur Liossaña/fra hvørium ad øll good Giøf z øll fullkomeñ Giøf kiemur/Jac.1. Vm̃ allt þtta talar Drottẽ eñ Gud med skiefelegũ Ordũ/Ezech.18. seigiande: Ef hiñ Riettlæte i burtu sniyr sier fra sijnu Riettlæte og breiter vondsleguna/og lifer ept er øllũ þm̃ Svyvirdingũ/ sem hiñ Ogudlege giører/ skyllde hañ lifa? Jæ/allt hñs Riettlæte sm̃ hñ giort hefur/ skal ecke i Minne leggiast/ helldur skal hñ deyia i øllũ hñs Misgiørdũ z Syndũ/sm̃ hñ giørt hefur. Eñ eingeñ er meire Synd/eckert Ranglæte meira/eñ ad ræna Gud þvi sm̃ er alleina hñs/þad er hid gooda sm̃ hñ hefur verkad med oss/eñ bruka þ til ad forsmaa adra. Siaũ þvi til/ad Andskoteñ ræne oss ecke/ 2.Cor.2. Og forvitnunst um̃ Nage vora/ hvørt ad vier finnũ i Hiarta voru Potta nockurn/þ vier sieũ betre i vorũ Augũ/ eñ adrer þr ed vier kollũ verre/þvi þott þ vera kuñe/þa er þ ecke oss ad packa/helldur þre Guds Naad/sm̃ med oss er/1.Cor.15. Og ef vier finnũ soddañ Hugreñing/þa drepũ hana strax med Jhugan vors eigeñ Overdugleika/z lætũ so þeñañ Veikleika Natturuñar verda Ordsok til ad blygdast fyrer Gude/af hvørs Naad vier erũ þ vier erũ/1.Cor.15. Og þad er ecke oss ad packa/þott ei sie hun ydiulaus i oss. Og þegar vier nu hølldũ Reikning vid sialfa oss/þa berũ oss ei samañ vid hina/sm̃ vonder eru. Mun þad nockud Boot fyrer þig/þott aðrar sie verre? Þad heiter so sm̃ hiñ Latinske Ordshattur seiger: Ad hiñ Glaamskigne drottnar a medal hiña blindu: Helldur/ vilier þu i Mañiøfnud fara/ þa ber þig samañ vid Enoch/sm̃ var uppnumeñ/Gen.5. Vid Noa Riettlætesins Predikara/ 2.Pet.2. Vid Abraham Fødur Truadra/ Rom.4. Vid Moisen/er var hiñ Poliñmoodaste Madur a Jørduñe/Num.12. Vid Eliam/2. Reg.2. Vid Johañem Baptistam/ Matth.11. Vid St.Paal/hvør þo er so miøg Ahyggiusamur um̃ Velferd sijna/og eckert treyste sijnu Riettlæte/Phil.3. O Herra Gud/hier kiemur mier i Hug þ/er Petur seiger/1.Pet.4. Ef hiñ Riettlæte verdur naumlega holpeñ/hvar mun þa byrtast hiñ Ogudlege z Syndareñ? Ef St.Paall þottest vid þurfa/ ad verka sijna Saaluhiælp med Ugg z Otta/Phil.3. O hvad hrædder

og skialfande mætti vier þa vera/sem Daglega ifidreckū Ranglæted/ so sm̄ Jorden̄ Vatned/Job. 15. Og þvi kalla eg þ Oska Ræd ad vera/ sm̄ hn̄ giefur Corinthu Borgar Mønū/ 2. Cor. 13. Ransaked sialfa ydur/seiger hn̄/hvort þier erud i Trunē/Proofed sialfa ydur/ þecked þier ydur ecke/ ad JEsus Christus byr i ydur/ nema þier sieud ræker ordner. O hvad stor Þorf er syndugre Mañeskiu a slyku i Vtlegd þess are/Vited þier ecke/Brædur myner/ad Dauden̄ stendur jafnan̄ fyrer Dyrunū/z ad hvørs eins Dauda Dagur/ er hn̄s Doms Dagur? Jaa/ þ vite þier/þvi eru Men̄ þa so Oforvikner um̄ sitt Niættalag i Andleg um Efnū? Margur ætlar þ/kan̄ske/ad ef Samvitskan̄ ecke nagar hn̄ eda klagar um̄ neina Stoorglæpe/ ad han̄ hafe Vitnisburd Andans um̄ þ/ad hn̄ sie Guds Barn/ Rom. 8. En̄ þvi er ecke so vared alltijd/ þvi eingen̄ er so heilagur/ ad hn̄ ecke hafe nooga Orsøk til ad afbidia Synder synar og græta þær fyrer Gude. Þeckingarleised a Syndunū/ og Tomlæted i þvi ad ransaka sitt Hiarta/þ velldur þvi/ad Samvit skan̄ þeg̃i solyttt til þra z sefur hun þa/z mm̄ þ aungvaan̄ veigen̄ geoda Samvitsku kalla. Eirn Storbrota Madur/sm̄ af Hiarta angrar syn ar Illgiørder/er miklu betur a sig komen̄ en̄ hin̄/sem hvørke er heitur nie kalldur/þvi Gud vill skirpa hm̄ ut af synum Munne/Apoc. 3. Og hvad miklu betur var fared hiñe Bersyndugu/sem ad lauk Bak til ad Fotū JEsu/og þvode þær i synū Tarū/og þerrade med Hærlockum synū/kiste þær z smurde med dyrmætu Salve/helldur en̄ Hræsnaranū/ er sagde i Hiarta synu: Ef þsse være Spamadur/þa munde hn̄ vita hvør: su Kona være/er snerter hn̄/ad hun Bersyndug er; Mun ecke þsse Sialfbyrgingur hafa skamast syn/þegar Drotten̄ sagde? Hen̄e fyrer giefst miked/af þvi hun elskade miked/ og hn̄ sagde til hen̄ar: Þier eru þynar Synder fyrergiefnar/þyn Tru giørde þig hoolpna/far i Fride. Eg kan̄ ecke an̄ad ad seiga/ en̄ ad þta var stor Skeinkur/z þsse Smyr slen̄ voru betur launad/ helldur en̄ þott hn̄ hefde giefed hen̄e øll Ryke Veralldaren̄? En̄ eg vil hier um̄ seigia/so s̃ Pall um̄ sig talar/ Þess vegna hefr hn̄ mier myskunad/ seig' hn̄/ad hn̄ synde a mier alla stærd Myskunar sin̄ar/ þeim til Dæmis / er a han̄ trua mundu/1. Tim. 1.

Aller

Aller eigū vier hins sama Von og Kviña þesse/ ef vier latum oss af Hiarta aungra Syndernar/ Eñ þad kañ ecke ad skie/nema vier Smaasmuglega ransokū hin iñstu Hilsne vors Hiarta/ z er þsse Forvitne/ sm̄ eg adur sagt hefe / hin fyrsta Trappa til Himnarijkis/ Þvi af Ranssooknefie kiemur Þeckingeñ / af Þeckingufie Ydraneñ / af Ydranefie Fyrergiefningeñ/af Fyrergiefningufie Elskañ/sm̄ er hin einasta Root allra Dygda z Maskosta/er i Guds Augū kuña ad skarta. Hristed ut/ hristed ut ydᵃʳ Hiortu/O þiᵘ hin Astlausa Þiod/seigᵉʳ Drotteñ Gud hia Zophoniam. Þad er ecke noog ad Meñ jate almeñelega Synder sijnar ꝥ Gude med Muñenū/ seigiande: Eg hefe allskins Synder giort/ til Orda og Verka og vondra Hugreñinga/og kañskie ad Hugur fylge þo lijtt Male a stundū/eñ vier eigū ad leita grandgiæfelega epter þm̄/og rekia upp allañ vorn Alldur/ ꝥ frekast vier til munū/allt i fra Vngmeñis Arum/allra hellst/ nær vier gaungū til Altaris/ hvar vier eigū ad fridmælast vid Gud/i hñs Sonar Kvølldmaaltijd. Ecke er ꝥ helldur noog ad vier høfū einusiñe ydrast Syndaña/ og sierdeilis þeirra/er oss mætte hellst Miñe til reka/helldur eigū vier ad lata oss þær aungra/so opt sem þær oss i Hug koma/so opt sem vier heyrū þær i Guds Orde straffadar/ so opt sm̄ vier heyrū þær af ødrū drygdar/ Og þa munū vier sijdr þykiast upp yfer þm̄ i Hiarta voru. Vier eigū ecke ad gleima þvi so fliott/ad Gud hefur teked oss i Satt aptur/þvi ꝥ heiter ad vilia ecke aptur snua med Vtlendingenū og giefa Gude Dyrdena/Luc. 17. Ef vier gleimū ecke drygdū Syndū/þa vill Gud þm̄ gleima/ eñ gleimū vier þm̄/þa er hætt vid ad hñ miñest þra/Sierdeilis þar ecke er trutt um̄ ad oss kuñe optar ad verda hiner sømu Glæper/edur ad mista Koste/ ad oss lange aptur til Katlaña i Egyptalande/Num. 11. Og þott alldrei være/ þa vitū vier ꝥ/ad Petur afneitade Christo einusiñe/eñ alldrei optar/Þo seigia Christindoms Søgurnar/ad so opt sm̄ hñ epter þad heyrde Hanañ gala/hafe hñ beisklega grated. Eñ Gud næde oss auma Meñ/ Hvad opt høfū vier nu afneitad vorum Skapara med Petre ? Er þad ecke ad afneita Gude/ ad elska Skiepnurnar ? Jaa/ Syndena framar eñ hañ/ ad vilia eckert lijda hañs vegna/ ad vilia ecke lata a

 moote

moote sier hina minstu Hollds Lyst hañs vegna/ ad leggia ecke ad eins hañs Ogurlega og Dyrdarfulla Nafn vid Hirgooma / helldur hafa þad ad Naade/ef eg mætte so seigia/ad vanbruka ecke einasta Hvyldar dagana til adskiliañlegra Synda og Lasta/ helldur hafa Leida a Guds Orde/hafa þ t Fiblskapar Maalū/ hvra allt añad nær þad er kieñt og predikad/ og fylla Kiarkad/sem er Guds Musiere/1. Cor. 3. med sauruga Þanka/þa sem þad er vant til/so Guds Ord hefur ecke Rum þar iñe. Er ecke þetta ad afneita Christo miklu verr eñ St. Petur? Þvi hañ giørde þ af Otta/eñ vær giørū þad ad Naudalausu/eñ faa heyre eg ganga ut og graata med hm/faa tæraſt þegar Haneñ galar i Guds H. Orde/so vier meigū iata/ad iafnvel vor Ydran hefur storSynd vered/ þvi hun hefur eñ nu ecke þraungad oss til ad Krossfesta Hollded edur laata af Syndunū. O vei/O vei/hvørsu langt erū vier þa fra Guds Reige/eñ vitū þo ecke nær sagt verdr/giør Reikningskap þiñor Raadsmeñsku/Luc. 16. og kiemur allt þetta af Forvitnisleisenu um vora eigeñ Hage. Þu seiger vel/ef eingeñ yrde Saaluholpeñ nema sa sem være eins og Petur og Paall/ þa yrdu fæer hoolpner/ Þu seiger satt/ þvi Endurlausnareñ svarade þeim er spurdu hañ ad/hvørt þeir mundu ei fæer verda/sem hoolpner yrdu a þeñañ Hatt: Kieppist vid ad ganga iñ um hid þraungva Hlided/þvi þeir eru marger sem þar vilia iñ ganga og komast þad ecke/Luc. 13. eñ hvad um þad? Sieu þeir nu fæer/sem satt mun vera/ad reikna hia hinū sem tapast/ er þ Gagn ꝑ þig/munstu hafa nockra Skiemtan af þeirra Selskap i Helvyte? Jeg iaata þad/ad þeir munu og marger Saaluhoolpner verda/ sem ecke eru Peturs edur Paals Lykar. Þad syner oss Epterlykingeñ um Penings Stallded / Matth. 20. Eñ treu nier til/ad eins miked heimtar Gud af þier/epter þeirre Naad sem þier er giefeñ/so sem af Petre edur Paale. Drotteñ er goodur Reikningsmadur/hañ heimter eins miked af þeim sem hañ hefur eitt Pund i Hendur feinged/so sem tyu/epter þvi sem Tala reñur til/ Matth. 25. Þad kieñer oss Epterlykingeñ um Sæded er fiell i gooda Jørd/ad sumt færde hundradfalldañ/sumt sextugfalldañ og sumt þrytugfalldañ Avøxt/ Matth. 13. Þar fyrer mattu Ohætt hallda þad

fyrer

fyrer vyst/ad þott ecke sierdu so heilagur sem Enoch/ Gen. 5. so full-trua sem Abraham/ Gen. 15. so þolennmodur sem Job/ Job. 2. so hrein-ur i Bænene sem Elias/ Jac. 5. so hreinn i Lyferneni sem Baptista/ Matth. 11. so brennande i Elskunne sem Petur/ Joh. 21. So alvarlegur og røksamur i Endrækneñe sem Paall/ þa samt ef þu leggur alla A-stundan a/ ad þiona Gude (epter þeirre Nad sem þier er giefenn) i Hei-lagleikanum/ i Truñe/ i þolennmædeñe/ i Bænene/ i Elskune/ i Alvøru-giefneñe/ i Kiærleikanū/ þa ertu Guds Barn: Enn hier um byriar þier stuglega ad forvitnast Kvølld og Morgna/ og ad mæla þynar Athaf-ner med þeirre Nad/ sem Gud hefur þier lient/ hvørt ecke giefur þu meiru affastad/ z þar sem þu Breyst finnur/ ad yðrast þess af Hiarta/ og bidia Gud ad fylla þad mbrestur/ giører þu so/ þa muntu finna Vitnis-burd Andans um þ/ þu siert Guds Barn/ Róm. 8. þa ertu innsigladur med Anda Fyrerheitesins/ Eph. 1. til Dags Endurlausnarenar/ Eph. 4. og hvørt helldur þu lifer eda deyr/ og med hvøriu Mote hinn nad uga Gude þocknast ad lata þig gialldna hina sidurstu Skulld/ a Sioo edur Lande/ i Ellde edur Vatne/ i Svefne edur Vøku/ þa ertu Drott-ens/ Róm. 14. og eingenn fær þig teked af hans Hende/ Joh. 10. helldur þo þu deyer/ muntu samt lifa z med honū eilyflega rykia/ þar sem ad er Gnogt Fagnadarens z gledelegt Lyferne til Fødursins hægre Handar/ Ps. 16. þad veite oss goodur Gud i Nafne sins Eingietenis Sonar JEsu Christi / og giefe oss þar til Styrk Heilags Anda/ A M E N.

Sunnudagenn mille Joola og Attadags.

Gudspialled/ Luc. 2. Cap.

OG hans Fader og Mooder undrudust þad / hvad af hønum sagdest: Og Simeon blessade þau/ og sagde til Mariu Moodur hans: Sia þu/ þesse er settur til Falls og Vppreisu margra i Israel/ Og til Merkis/ hvøriu i mooti mun mælast. Og sialfrar þinnar Aund mun Sverd i gieginū smiu-ga/ so ad auglioos verde Hugskots Hiørtu margra. Og þar var þa

Aña Spakona/ Dootter Phanuels af Kyne Aser / Hun var og kom-
eñ til siña Aara/ og hafde lifad i sio Aar med sijnum Eignar Mañe
fra Meydoome sijnum. Og þesse Eckia hafde nær fioora Vetur uñ
Attrætt/hvær ed eige gieck ur Musterenu/ þioonande Gude Noott og
Dag/ med Føstum og Bænahallde. Þesse gieck samstundis þangad
ad/ og prijsade Drottkeñ/ og sagde af honū til allra þeirra sem End-
urlausnareñar bidu til Jerusalem. Og er þau hofdu allt fullgiort
epter Logmaale Drottens/ sneru þau aptur i Galileam til Borgar siñ-
ar Nazareth. Eñ Sveirneñ vox upp og styrktest i Anda/ fullur Vijs-
dooms/og Guds Naad var med honum.

Exordium.

GUD leit allt þad er hañ hafde skapad seiger Ritningen / og sia þad var allt harla gott / Gen. 1. Stoort er þa Volæde Mañeskiuñar er Andskotiñ hefur fært yfer hana med Syndeñe / ad hinar bestu Guds Skiepnur snwast heñe til hiñs mesta Mootgangs opt og tijdum. Eldureñ er hiñ þarfaste Hlutur / eñ hvørsu opt verdur hañ oss ad Skada? Vatned i sama Mata/ og þo hlutum vier optlega Tioon af þvi: Jafnvel þær Guds Gaafur sem i sialfum sier ecke eru skadvænar / þær snwast oss til hiñs mesta Ohagnadar fyrer Misbrwkun vora. Jll Medferd a Gotse og Peningum hefur steipt mørgum Manne i Olucku / Metordeñ hafa margañ blindad / og sialfa Skynsemena hefur margur Veralldar Sonur so vanbrwkad / ad hønum hefde þarfara vered / ad hafa sinngs Boonda Vit / eñ ad falla so hraparlega a sijnu eigen Bragde / so sem þeir giøra er Paulus seiger / 1. Cor. 3. ad Gud høndle i þeirra Slægvitsku / uñ alle þessa Kleñum vier Flandanum og Uppruna Syndeñe / ad vijsu ecke uñ Sakir fram/ af þeirre Root er øll sw Olucka sprotteñ er synduga Meñ Daglega plægar / bæde i Andlegañ og Lijkamlegañ Mata. Eñ samt er oss þad vitañlegt / ad hiñ Mijskunsame Gud hefur so bætt Ræd vort i Sendingu sijns Eingietiñs Sonar / ad oss mæ jafngooda kalla / nema vier spillitum þvi aptur ad nyu / Þvi Guds Sonur er i Heimeñ komeñ til ad nidurbrioota Diøfulsins Verk / 1. Joh. 3. Eñ hitt er grætlegt til ad vita / ad þad Hiælpræded sem hiñ gamle Simeon so miøg fagnade / og sagde: Ad Gud hefde tilreidt fyrer Auglite Allra Plooda / Luc. 2. Þad vill so fæum gagna / og so fæer af hvørre Plood hafa þess Not / og sw Frelsan er Gud giørde sijnu Foolke / Luc. 1. verdur mørgum ad eñ stærra Þrælsdoome / Lækningeñ ad Eytre/ og sialf Heilsugiøfeñ ad Vanheilsu / fyrer Vanþackar og Ofurmoodsku þeirra Saker / er ecke þeckia siñ Vitiunar Tijma. Þess giettur St. Paull er hañ seiger uñ sig / 2. Cor. 2. Vier erum Christi sætur Jlmur i Gude / bæde i þeim sem hoolpner verda / og hinum sem tapast / þessum ad søñu Jlmur Daudañs til Daudañs / eñ hinum Jlmur Lijfsins til Lijfsins. Og hvad er þad añad er Simeon hier talar i Gudspiallenu / Ad Christur Sie Settur Til

Falls

Falls og Vpprisu margra i Israel? Eg vil þesse heilögu Ord nockud giör Hugleida / og aþ þeim yfervega. 1. Hvörtum DRottenn sie settur til Falls. 2. Hvörtum hañ sie settur til Vpprisu. Hier til styrcke hiñ Madugre Gud mig Nad syns Anda i JESV Nafne / AMEN.

Vtleggingenn.

ÞEsse Er Settur Til Falls seiger Textenn Hvör er þesse/Þad er hñ sm̃ Esajas umspaer Cap. 28. med þessu Ordu: Sia eg set Grund voll i Zion/eirn Stein/eirn utvalenn Stein(so sm̃ Petur þ utleggur/1. Pet. 2.)eirn dyrmætann Hyrning Stein/eirn fastann Grundvöll/sa sm̃ truer hñ mun ecke flyta sier / þ er eirn ꝫ hiñ same s David kvedur um̃ Ps. 118. seigiande: Sa Steirnenn sem Vppbyggendur hafa forsmad/ hñ er ordenn ad Höfde Hyrningar/af Drottne er þ/ ꝫ er undarlegt fyrer vorū Augū. Ad þessu sie so hattad/vottar sialfur Drottenn/ Matth. 21. Er hañ heimfærer þeñann Davids Spadom/uppa sialfann sig/og þa sm̃ ad Lyfflietu Sonenn/er Faderenn sende/þegar þr höfdu adur lyff latid hñs Þiona/þvi hñ seiger strax epter i sama Capitula vid Gydinga: þar fyrer mun Guds Ryke fra ydur teked verda/ og giefed Þiod þre er færer Avöxt þar af/Er þvi audrsaed hvörier þeir sieu/sm̃ ad Guds Sonur er til Falls settur/sem eru fyrst Gydingar/þr Mordingiar er Konung Dyrdarennar af Dögum riedu/1. Cor. 2. og ei skipudust vid Kienningar hñs heilagra Munna og Pyslarvotta epter hñs Himnafór/jafnvel þott þr sæu Teikn og Stoormerke/med hvöriu Drottenn styrkte Christne Boded/so ꝫ eru þ aller þeir sm̃ enn nu i Dag ganga i þra Footspor/og Krossfesta Guds Son ad nyu/Ebr. 6. med Vantru og Gudlausu Framferde/þessu er Zions Hyrningarsteirn til Falls settur/Enn med hvöriu Moote er hñ þa settur? Villde Gud nockud ad þeir skylldu detta um̃ hñ sm̃ falla? Langt er fra þvi/hñ vill ad aller Menn holpner verde og komest til Sannleikssins Vidurkienningar / 1. Tim. 2. Kom nockud Sonurenn i Heimenn til ad fordæma Heimenn? Aungvanveigenn/helldur til þess ad Heimurenn hefde Lyfed fyrer hñ/Joh. 3. Var ecke Steirn þesse so audsær/ad nockur þyrfte ad detta um̃ hñ? Ad sönnu var hñ so audsien/ad eingenn þurfte um̃ hann ad rasa. Borg su er a Fialle stendur/gietur ecke dulest/ Matth. 5. Villdu þeir ei trua sialfū hm̃/ þa

mattu

mælku þr samt Verkunū trua er hn̄ giørde/ Joh. 10. Hvørneñ er hn̄ þa til Falls settur? Þar til svara eg: Ecke til þss/ ad neirn skyllde falla/ helldr aller upprīsa/ David kiener oss þ i þm̄ Ordū er eg strax um̄gat/ þar hn̄ seig'/ Ps. 118. ad Vppbyggendr hafe forsmæd þeñañ Stein/ og þesse sømu Ord Davids brukade St. Petur til ad sañfæra med hiñ Gudlausa Høfudprestaña Flock er fordæmde Jesū/ Act. 4. seigiande: Þesse er sa Steirn er þier Vppbyggendur hafed ad øngvu haft/ hvør ordeñ er ad Høfde Hyrningar/ og ecke er i neinū ødrū Hialpræded. Og þr skipudust þo ecke meir vid þesse Sañyrde/ eñ so/ ad þr hooktudu þm̄/ ad ei skylldu þr kieña edur tala i þssu Nafne framar/ jafnvel þott þm̄ alkuñugt være/ ad þeir Petur og Johañes hefdu skømu ædur i JEsu Nafne giørt þañ heilbrigdañ sm̄ halltur var boreñ/ Act. 3. og er ecke ad undra/ þott Guds Sonur være þss hættar Møñū til Falls settur þ fra Hardudar og Þvermoodsku saker. Látum nu Juda fara/ Brædur mīner/ þr hafa siñ Dom med sier/ z sijn Laun utteked/ eñ giætū ad sialf um oss/ ad ei verde Jesus oss til Falls edur til Asteitingar. Vier vitū hvoriu Christur svarade Johañis Lærersveinū/ er hn̄ giørde þa fra sier til ad spyria Drottiñ ad/ hvør hn̄ være/ Fared z seiged Johañi (sagde hn̄) hvad þier heyred og siaed/ Blinder fa Syn/ Hallter ganga/ Lijkþraer hreinsast/ Dauser heyra/ Dauder upprīsa/ og Fatækum verda Gudspiølleñ bodud/ z sæll er sa sm̄ ecke hneixlar sig a mier/ Matth. 11. Þetta høfū vier alltsamañ heyrt/ z eingeñ efar um̄ Drottiñs Kraptaverk/ med hvøriū hn̄ auglīste þ hn̄ sañur Gud være. Eñ hvørt ad vier samt z ædr ecke hneixlunst a hm̄ sumer hvørier/ þ þyrfte nockud framar ad rañsaka. Einhvør mun spyria/ J hvøriu hneixlunst vier a hm̄? so spurdu z Judar fordū Daga/ Mal. 1. J hvøriu forsmaū vier þitt Nafn? Drottiñ svarade: Þier offred Ohreinū Mat a mīnu Altare/ þo spyried þier/ hvar med saurgū vier þig? Hañ svarar: J þvi ad þier seiged/ Drottiñs Bord er foragtañlegt/ þvi nær þi' offred hinu blinda er þ ecke Jllt/ z nær þier komed fram̄ med þ Hallta z Siuka/ er þ ecke Jllt. Ber þta Hertoga þinū/ muntu hia hm̄ vel þockadr verda/ Seig' Drottiñ Zebaoth. Sama er a Brefeny gooder Viner/ Foorner gamla

Testa-

Testamentesins eru afmꜳdar med þre einu Forn er hiñ ædste Prestur hefur einusiñe inbored i þ AllraHelgasta/ Heb. 9. samt eigū vier Gude lifanda Foorner ad færa/ þad er sialfa oss og vora skynsamlega Þioonustu/ Rom. 12. Eñ þegar vier iñgongū i Mustere Guds/ dauder i hinū vestu Syndū og Glæpū Ydrunarlaust / forsmꜳum vier þa ecke Guds hꜳleita Nafn? Hneixlum vier þa ecke a Christo? Þegar Meñ ganga Oforhuxader til Guds Bords/ ecke reina og profa sialfa sig/ ecke giøra Greinarmun a millū Lykama Drottens & añarar Fædu/ 1. Cor. 11. ecke ransaka siñ Lifnad so þr meige ydrast/ ecke reina hvort þr eru i Trūne/ 2. Cor. 13. ecke hafa fullañ Asetning til ad betra siñ Lifnad/ hallda Meñ þa ecke Bord Drottens foragtanlegt/ saurga Meñ þ þa ecke? Seiged mier i Drottens Nafne/ seiged mier/ er ecke þvilijkt ad hneixlast a Christo/ edr seiger ecke Paulus ad sa ed þvilijkt giører/ hñ sie sekr vid Hollð og Blood hñs/ 1. Cor. 11. hvad er ad hneixlast a Christo/ ef ei er þta? Þegar Meñ ecke hyrda um ad læra hiñ sañа Christeñdom/ so þr fꜳe kieñt hañ Bornū sijnū og Hiuū/ og eru so blinder/ blindra Leidtogarar/ Matth. 15. & þo reka Meñ þta blinda Fꜳe iñ ꝥ Drottens Altare/ til ad eta & drecka sialfū sier Dom/ miklu lijklegra til ad verda þar Satans Forner eñ Guds Offur/ nema hñ vilie meire Myskun a giøra. Seiged mier/ offra Meñ þa ecke hinu blinda? er ecke þ ad hneixlast a Christo? Þegar Meñ vilia under eins þioona Gude og Mamona/ Matth. 6. sitia i Kyrkiuñe/ eñ Hiartad er ut a Bugardenū edur hia Akneitunū/ Luc. 14. Halltra Meñ þa ecke a bꜳdar Sijdur med Prestū Baals/ 1. Reg. 18. Er þ ecke ad offra þvi hallta & veika? Er þ ecke ad hneixlast a Christo/ er seiger: Eingeñ kañ tveimur Herrū ad þiona/ Matth. 6. Bioodū þta einhvoriū Veralldar Høfdingia/ komū med Opvegnū Høndū ꝥ hñs Bord/ giølldū hm̄ einhvorn Vanmeta Grip i Skilldur sijnar/ Svørū hm̄ ut af/ nær vier eigū Tal vid hañ/ Reinū til hvort hañ þyggur þad vel af oss/ og þo viliū vier heimta slijkt af hinū stora Konunge Himens og Jardar. Þetta er ad vijsu ad hneixlast a Christo/ ad Ottast hañ/ sm̄ ecke kañ nema Lykamañ ad granda/ eñ hyrda ei hvad vier giørū vid Gud/ ꝥ Lijfe & Sꜳlu giet kastad i eilijfañ Elld/ Matth.

10. Eg spyr/ Hvar fyrer hneixludust Judar a Christo? Þvi hañ var Fatækur. Guds Fatæker eru eñ nu hia oss/ Þeir eru JEsu Limer/ ef þr under eins eru Andlega Volader. Eñ hvad er tijdara i Heimenum/ eñ ad Ovyrda Fatækañ/ og ecke einasta Ovyrda hñ/ helldur og ad taka fra hm̄ þ lijted sm̄ hñ a/ og ad bruka hñs Sveita til Ohofs og Metnadar. J Lofum Klæda þiña er Blood hiña þurfande Sælna/ seiger Drottenn/ Jer. 2. vid Juda. Þad ma og heimfæra til þra/ er selia hiñ Volada ꝼ eirn Skoo/ Amos. 2. so ad þr sialfer/ þra Syner og Dætur/ gange so sem velbunar Haller og utskorner Pyllarar/ Ps. 144. Er ecke sligt ad hneixlast a Jesu? hvør ed kallar hina Fatæku sijna miñstu Brædr/ Matth. 25. og vill reikna þ vid sig giørt ad vera/ sm̄ þm̄ er giørt. Hvad bar fleira til þss ad Gydingar hneixludust a Drottne? þ/ ad hñ ecke hropade nie hafde mikid um̄ sig/ og eingeñ heyrde Rødd hñs a Strætunū/ Es. 42. So æ sælist og Heimureñ hina spøku og kyrrlatu og forsmaaer þa/ hæder ad þm̄/ kallar þa Opocka og Heimolka/ þeir ed ecke bere Mañskap edur Vitsmune til ad hallda Virdingu siñe/ og briota Ok hins Dramblata af Hælse sier/ Er ecke þetta ad hneixlast a Christo? hvør ed ecke kom i Heimeñ til ad lata sier þiona/ helldur til ad þiona ødrū/ Matth. 20. Hvad er þ eñ þa fram' ð kom Gydingū til ad hneixlast a Guds Syne? Þad/ ad hñ rak Eyrende sijns Fødurs so skøruglega/ og vandlætte um̄ Glæpe og Vantru Ogudlegra Maña. Ecke mun Diøfuleñ vanta þa eñ nu i Dag/ sm̄ ad fylgie þeirra Fotsporū i þssu. Hvør vand' so um̄ illar Athafner Mañaña/ ad ei sie hñ a Hælse teiged? Hvør er sa/ er hñ þycker vegna Guds og hñs Dijrdar/ ad ei sie hñ Hluksam og kalladur og sturle Jsraels? 1. Reg. 18. Ef nockur vill styrkia Mælefne Eckiūñar og hiñs Fødurlausa/ þa giøra þr Samdrætt a mote hm̄/ sm̄ eingeñ Fæda þyker Lostæt/ utañ hun sie tekeñ fra Muñe hins Vesæla og Underþryckta. Hvør er sa/ ef hñ vill hallda goda skickun i Huse sijnu/ ad ecke laste hñ Jllkvitner Meñ og hate? og jafnvel þott ad þr sm̄ vilia hlijda Gude i þssu og vardveita Samvitsku sijna Oflecka da/ þott þr/ seige eg/ giøre allt þtta epter Skylldu sijns Embættis/ þa uppvekr þo Diøfulleñ þm̄ Andskota epter sijnu eigeñ Naf-

ne/

ne/so þn̄ tekst ecke Guds Verk ad giøra. Simeon spaaer um̄ Christ/ ad hn̄ mune sett verda so s Teikn/þ er mote mælest/þ er epter mynn̄ Skilninge so sem eitt uppsett Teikn/ er Menn plaga ad skiooka a. So var z Drottenn/ur þvi hn̄ inngieck þ Kiennemannlega Embætte. Oll Sa kans Børn giørdu sier ad skylldu/ad vega ad hm̄/hvar sm̄ þr kuñu med Ordū og Verkū/so sm̄ liost er af Afesogu hn̄s/er Gudspiallamennir hafa oss rikada epterlæted. Soddañ eitt Teikn eru aller hn̄s Lære sveinar / aller hans Epterfylgiendur i Lærdoomenū og Vandlætenu: Þess giefur sialfur Christur/Esa. 8. Þegar Spaamadurenn beid epter hvad Gud villde seigia/er hn̄ hafde byrgt sitt Andlit þ Huse Jacobs Siaa/ hier er eg og þau Børn/ er Drottenn hefur giefed mier. Vier erū so sem nockurskonar Teikn og Merke hia Jsraels Foolke / hvorn Spaadom ad St. Paall til Hebræos Cap. 2. heimfærer til Christū og hn̄s Barna/z er þ vyst/ad ecke er Læresveinenn framar eñ Meistarenn/ hafe þeir Husbondann kallad Belzebub/hvad munu þr ei giøra vid hn̄s Heimamenn? Matth. 10. Nu er þad ad sønu Gledelegt ad þola þ hn̄s saker/er lofad hefur nogū Launū a Himnū/ Matth. 5. eñ hitt er þm̄ Vøl sm̄ Christi eru/ad þr erfida til Onytis/jafnvel þott ad þra Em bætte sie Drottens/og þeirra Mæalefne þeirra Guds/ Esa. 49. fyrer hinna þrioskn saker/er hneixlast a Christo/ og lijkast er ad hn̄ mune til Falls verda. Sialfrar þinar Ond mun eitt Sverd i giegnum ganga/ sagde Simeon vid Guds Modur/teiknande aan Efa þar med/Harma þa er hennar mundu til Handa bera ut af Mootmælū þm̄/Offsooknū og Pijslū er hn̄ i Anda saa/ad Drottenn munde þola verda/adur eñ hn̄ fein ge oss Synduga leist fraa eilijfum Pijslum. Ein Riett-truud Saal/ er Christi andleg Moder/þ vottar St. Paall til Gal. 4. Sonakorn myn/ med hvoria eg þungbuenn er/ þar til Christur mindast i ydur aptur ad nyu. Mun ecke þsse Jesu Moder kieña i Brioste/nær hun sier Drottenn aptur ad nyu Krossfestann Ebr. 6. þ Augū sier af Børnū Vantruarenn ar/med hinū verstu Syndū z Glæpū/þm̄ til Olucku/sm̄ eins vel z hun eru med Guds Blode endurkeipter/z fær þo ecke vid þvi giørt/helldur eñ Maria vid Pijslū Sonar sijns/Jllsku þeirra vegna/sem ad hneixl-

ast a þm̃: Enn þr hlæra þar ad/og þ Angur/sem̃ Guds Børn kvelur þ þra Ogiæfusaker/ hafa þr ad Skimpe og Athlætre/ þad liggur þm̃ liett i Skape/þott ad Mennn fæest um̃ þtta/og seigia/ad þar siæe ecke meira Bann a sier enn þm̃ er læka sier þeirra Olucku til Hiarta ganga. Seiged mier i Guds Nafne/seiged mier/Er ecke þvilijkt ad hneixlast a Christo? Og er nu so nockud hier um̃ talad.

Nu viliũ vier i sijdare Partenum læra/hvornenn hann sie til Vppo-risu settur. Til Vpprisu Margra seiger Textenn. Oss er kunngt med hvøriu Moote ad Johannes Skijrare hoof sitt Lærdoom. Giøred Yd-ran sagde hann / þviad Guds Rijke er nælagt / Matth. 3. Vidlijkann Formæla hafde St. Petur fyrer Judum/ er hann i fyrstu bodade þeim Heilsugiøf þssa/þa þeir spurdu ad/hvad þeir giøra skylldu: svarade hñ þm̃: Giøred Ydran/z sierhvor ydar læte skijrast i Nafne Drottens Jesu Christi til Fyrergiefningar Syndanna/ Act. 2. So er þa Christ-us þm̃ til Vpprisu settur/sem ydrast Syndanna/og trua ad þær verde sier i hñs Nafne tilgiefnar. Ein alvarleg Ydran er hin fyrsta Trappa til þssarar Vpprisu/epter þ ad Mennn hafa þeckt Veg Sannleikans/enn þ þvi ad Ydranenn verkar ecke i Mannsins Hiarta / nema vier þeckium̃ Syndena/þa er einsætt ad læra Guds Vilia af hñs Løgmæle z Orde/ ecke alleina til ad laga sinn Lifnad þar epter/helldr z til ad þeckia hvad oss er Abota vant/s vier þ vijst vita meigum̃ ad allemiked er/og fleira enn vier þeckia kunnum̃ edr upp ad reikna. Enn þott ad eingenn vita kunne hvad opt hann fellur/ Ps. 19. Samt eigum vier med hinu mesta Athygle ad hallda Daglegt Ransak um̃ sialfa oss og vora Lijfernis Hættu til þss/ ad vier þeckium̃ Syndena og hennar Lioottleik / so þar af vaxe Angur og Trege i Hiarta voru / enn fyrer þvi ad þetta Hiartalag tekur eingenn af sialfum sier/þa vill þar til ydugleg og alvarleg Bæn/ef Ydranenn a so heit ad vera/ad hun Gude lijke/þvi hann nægiest ecke med Hiegooma nockurn/Hiartad a ad brædna og kløckna þ Gude/ ef hann a Syndena burt ad taka/ecke duger soddann Ydran miked sem̃ hñ um̃talar hia Jere-miam/Cap. 3. seigiande: J øllu þssu sneresf ecke til mijn hin frafallna Syster Juda af øllu Hiarta/helldur voru þ ei nema Læte hennar seig-

er

er Drottenn. Eckert kann þ ad duga hia Gude/ ꝫ hn̄ ecke sialfur med oss verkar/ þvi af sialfum oss til megnu vier eckert Gott ad framkvæma/ nema vor Hrygd sie epter Gude/ so sem Pall ad Orde kiemst/ 2. Cor. 7. þa er hun Onytt/ soddann Yðran vill hn̄ skirpa ut af sinum Munne/ þvi hun er volg/ Apoc. 3. Pad er mjøg sagt ꝫ Nicephorus Calistus skrifar epter hinu goda Keysara Theodosio/ er hn̄ sagde/ ad þ være eingenn Undur/ þott nockur dæe/ þar hn̄ være Madur/ enn þ være eins Guds ad kalla þann aptur til Lyffsins med Yðruneñe ꝫ eitt sinn daudur være/ þvi er hier af audsied/ ad Menn skulu byggia Yðranena med Bæn af Gude/ so vel sem allt annad/ ef hun a hm̄ ad þocknast/ og ma þ ecke hindra nockurs Manns Alvørugiefne i Yðraneñe/ þott ei sie hn̄ sier hiña versstu Klækia og Bodorda Broka medvitande. Nog er þad til ad koma ut Tárunu a einu Guds Barne/ ad þ giekur ecke eitt Augnablik syndlaust lifad/ ef Giørder vorar ættu ad stikast a Guds Riettlætis Mælesnuru. Eitt Hiarta ꝫ elskar sinn Gud er hægt ad bleyta/ þ angrast meir af sinu Ofullkomlegleika/ helldr enn hiñ Gudlause af Misfingu allra siña Skamma ꝫ Odæda. So ad David i øllu sinu Heilagleika hn̄ væter sijna Sæng i Tárum alla Nottena/ Ps. 6. vegna sinna Afirdinga/ þar hin̄ Ogudlege Manasses finnr eckert til sinna Storglæpa/ fyrr enn hn̄ er beygdr i þungu Járnvidiu/ 2. Par. 33. Nu þott ad sa hafe miklu aflokid/ sem hefur straffad sialfann sig/ med alvarlegu Trega ꝫ Syndena/ þvi þ a heima hia þm̄ er Postulenn seiger/ Ef vier dæmu sialfa oss/ þa verdu vier ecke dæmder/ 1. Cor. 11. samt er þ ecke nog ad læta sig ydra Syndanna/ nema Menn treyste þvi fullkomlega/ ad hiñ náduge Gud mune sier uppgiefa alla Skulldena/ ꝫ Jesu blessada Forþienustu. Yðranenn kastar Syndar anu nidr ꝫ Guds Fætur/ til ad audmykia sig und' hn̄s volldugа Hønd/ enn Truenn reyser hn̄ upp aptur/ og giører hn̄ þess fulløruggann/ ad hn̄ hafe frjann Tilgang til Nadarstolsins/ Heb. 5. hvørsu ꝫ hn̄ sie hinu versstu Syndu hladenn/ og þ ecke ꝫ nockurs Manns eigenn Verdugleik/ Att edur Atgiørfe/ þvi Gud er heilagre/ Volldugre ꝫ Riettlatare enn so/ ad nockurt af þessu edur einhvør ann ar Veralldlegur Hlutur meige fa hn̄ freinkt edur yferfalad/ helldr skied' þ alleina af hn̄s skiærre og einsam

 alle

alle Godgyrne og Myſkun/ ꝥ þ Lauſnargialld er h̃s eingieteñ Sonur
hefur ad ſøñu utlagt fyrer alla Verølldena/ eñ þr einer munu Not af
hafa ſm̃ a h̃s Nafn trua/ Act. 10. Af Ydraneñe og Truñe framkiem
ur Elſkañ til Guds/ ef þær eru aſtars ſo ſm̃ þm̃ vera byriar. Ydran-
eñ ſyner oſſ vorn Overdugleik/ og hvørneñ vier høfum med Glæpunum uñ
ed til hiña bitru Helvijtis Pijſla: Eñ Trueñ Guds Giæſku og Oraſ-
ſakañleg Myſkunar Ydur/ i þvi ad uppgiefa þau mørgu tiju Þuſund
Punda/ ſm̃ vier ecke einaſta Einuſiñe/ helldur Ar epter Ar/ verdum hiñu
goda Gude ſkylduger um̃/ hvad ef vier yduglega hugleidum ⁊ ſamañberum
i Hiarta voru/ þa kuñum vier ei ad fara a mis vid þ/ ad þar af kvikne ein
breñande Elſka til h̃s/ er ſo vel giør til vor Overdugra/ ⁊ fyrergiefur
oſſ margar Synder/ og hun er hin einaſta Root allra Dygda og Mañ
koſta/ ⁊ jafnvel Løgmalſins Uppfylling/ ſo ſm̃ Paulus um̃ Kiærleikañ
vottar/ Rom. 13. þvi þ er vyſt/ ad ſa ſem elſkar nockurn/ hñ ſkirreſt vid
ad ſtiggia hñ/ ⁊ verde hm̃ þ Ovart/ þa angrar hñ þ af Hiarta/ ⁊ uner
illa Hag ſijnum/ nema hñ faae komed ſier aptur i ſamt Lag og nad h̃s
Vinatte er hm̃ þyker indællt ad elſka. So eru og Guds Børn lynd/ ver
de þau yferſtiggeñ af nockurre Hrøſun/ þa ſtanda þau ſtrax upp aptr
til ad fridmælaſt vid Gud: Þad ſie eg a David/ Pſ. 38. þ ſie eg a Pet-
re/ Matth. 26. og ødrum fleirum/ hvørier/ er þeir hafa ratad i nockurn
Glæp/ hafa þr ecke Frid edur Ro haft/ fyrr eñ þr hafa ſæltſt vid Gud/
hvørn þr af Hiarta elſkudu. Eñ ecke er þſſ ad dylia/ Børn myn god/
ad þr ſem eru i miklum Kiærleika vid Gud/ og ordner eru eirn Ande med
hm̃/ 1. Cor. 6. þeim er miklu vandara eñ ødrum i ſlyku. Fadereñ heimtar
meire Elſku af Syneñum eñ af Þrælnum/ jafnvel þott ſydur giøre hañ
Barned Arflauſt/ helldur eñ Þræleñ utlægañ ur Huſenu: Þad mætte
ætla ad margur hefde meira til uñed vid Gud eñ Moyſes/ þegar hañ
ſleo tviſvar a Kletteñ/ Num. 20. Eñ ꝥ þvi ad hñ var Gude ſo hand-
geingeñ framar ødrum/ þa vard hñ ſtraffadur. Margur Konungur hef
ur læted telia Landsfolked/ til ad vita hvør h̃s Magt være/ ⁊ hvad hñ
mætte reida ſig uppa. Þo vard þ David til Syndar reiknad/ 2. Sam.
24. ſm̃ ſtorrar Syndar/ af þvi hñ i þ ſiñ hafde meira Trauſt a Mañ

ablanum

ablanū eñ a Gude/ er þo so optlega hafde bared fyrer hñ/ og lagt hñs Fiandmeñ ad Velle. So skulū vier z meina um þañ s Gud hefur eitt slīt ad sier teked/ hm̄ veiter hægra ad bera Avøxt eñ hinū/ s eñ þa hefur ecke noted þrar Nædar/ og vitiur hñ þvi til meire Hegningar/ Luc. 12. ef hñ af bregdur. So er þiße Elskan til Guds/ sm̄ af Ydraneñe og Truñe fram kiemur/ nockurskonar Sæde/ hvar af allar godar Dygder sprelta/ sm̄ adrer sagt/ Og af heñe kiemur hin nyia Hlydne og Umboot Lyfdagaña / en hvorrar bæde Ydranen og Truen daudar eru og magtarlausar/ þvi þ er eingen Ydran s lofar Maneñu aptur ad gānga til fornu Synda/ og þ er ecke hin saña Tru sem ei verkar þ Kiærleikañ/ Gal. 5. hvar um St. Jacob noogu skoreñordt talar i syns Pistels 2. Cap. og þeße er hin andlega Vpprisa/ hin fyrre Vpprisa. Sæll er sa sm̄ hefur Hlutdeild i heñe/ seiger Guds Ande i Opeñberingar Bokeñe 20. Og hefe eg nu so med nockrū Rokū sagt/ hvoriū Christur sie til Falls settur/ z hvoriū til Vpprisu. Gud giefe ad hiñs sidara meige z flester niotande verda. Gierest þvi eige Stallbrædur Gydinga/ er þeñ añ Hyrningar Stein forsmædu/ hvør sm̄ yfer hñ fellur/ þañ mun hñ sundurbriota/ og yfer hvørn sem hñ fellur/ þañ mun hñ sundurmola/ Matth. 21. O þier fævyßu Born Veralldareñar/ O þier Pæfuglar þeßa vonda Heims/ torvelldara mun ydur verda ad beria Høfdenu vid þeñañ Stein/ eñ St. Pæle ad spyrna a moote Broddunū/ Act. 9. Hañ hefur fyrer ydur og allra Mana Skulld/ Høggormsins/ þ er Diøfulsins Haus i sundurmolad/ Gen. 3. Munud þier vera sterkare eñ ydar Høfdinge sm̄ er Gud Veralldar þßarar/ z drottnar i ydur/ Bornū Vantruareñar? Eph. 2. Ef ad jafnvel eitt Kvikende snerter Fiallsræturnar/ þa skal þ Dauda deyia/ sagde Gud vid Moysen/ Exod. 19. under þ hñ utgaf sitt heilaga Løgmaal/ Eñ þegar sa Steinneñ sm̄ einuñe er af Fiallenu utskoreñ z sundurbraut Jarned og Leyreñ/ Gulled og Sylfred/ Dan. 2. þegar hñ/ seige eg/ i añad siñ dettur yfer gudlausañ Heim þeñañ i hañs sidare Tilkomu/ munu þa Fiølleñ hylia ydur fyrer hñs Reide? Apoc. 6. munud þier fa stadest i hñs Auglite/ sem jafnvel hin megtugu Kongā Rykeñ hefur i sundurbroted/ Edur vited þier ecke/ ad

Þier Leyr ꝛ Aska erud ja / breyſk Leyrkier / sm̃ opklega dekta sundur af sialfum sier / auk helldur ad þier kunned ad bua vid þenañ fortærandа Elld. Gud er eirn megtugur Konungur / Himeneñ er hans Hasæte / Jørdeñ er Skør hn̄s Foota / Act. 7. og nær hañ drepur Fætenum vid Þufu þessare / vid þessare Madkaveiku / hvar iñe vier synduger Ormar skrijdum / hvør um̃ añan þverañ / þa titrar hun og skielfur / eins og Lauf Blad fyrer Vinde: Munud þier þa stadest gieta hn̄s Tilkomu Dag? Mal. 3. nær hn̄s Reide kekr til ad brenna allt til nedsta Helvijtis / Devt. 32. Þvi forsmaaed þier þa hn̄s Riettinde / þvi hallde þier hn̄s Sende boda fyrer eina Skoo-Þurku / og þvi hafa hn̄s Ord ecke Rum i ydur? Þvi jafnvel þott ydur meige hitna i Brioste um̃ Stundarsaker / þegar Guds Reidar Þruma slær um̃ Eyru ydar af einū Predikunarstol / þa er þo Snioreñ leingur a Steinunū þegar Regned ofañ kiemur / Jer. 18. helldur eñ Minning hans Ognarlega Nafns hia ydur. Þvi vanvyrded þier hn̄s Sacramenta / þvi hneixled þier hn̄s Besalinga / þvi forsmaaed þier hans Bolada / þvi ræned þier hiñ Fatæka / þvi hamled þier Riettenū ad hafa siñ Framgang / þvi hefted þier hiñ Ranglaata / og myrdurdreped hinū Saklausa / þvi hallded þier iñe Sveita Daglaunarans / þvi giored þier allt þetta / og ætled Gud mune ecke færa ydur under siñ Doom ꝥ þessar blodugar Skam̃er og Illgiørder / ef þier seigest ecke hneixlast a JEsu? O þier Eitur Ormar og Nødrukin / vered þo ecke argare eñ Pharisæi og Skriftlærder sm̃ komu til Johañis Skyrnar / Matth. 3. og sinned til ad þier fæed um̃flued tilkomande Reide. Giøred Ydran medañ Guds Ryke er nalægt. Leited Drottens medañ hañ er ad fiña / Esa. 55. og minnest vid Soneñ / ad þier eige ꝥ farest a Veigenum / þegar hn̄s Reide kekur til ad brenna. Sæler eru aller þr ed leita Athvarfs hia hm̃ / seiger David: Jaa / sæler erud þier sm̃ eckert Athvarf hafed i Heime þessū / þvi Drotteñ er ydar Hlutskipte. Sæler erud þier / s̃ alla Hlute hafed yfergiefed / ꝛ jafnvel sialfa ydur / þvi þier skulud fa Hundradfallt aptur ꝛ erfa eilijft Lijf / Matth. 19. Sæler erud þier sm̃ forsmaaed allt Yferlæte ꝛ Skarkala Veralldareñar / þvi þier leited ad þvi sm̃ þar uppe er / Col. 3. Sæler erud þier / nær þier alla Hlute þola

vilied

villed þ Guds saker/ þvi ydar Verdkaup er nóglegt a Himnū/ Matth. 5. Sæler erud þier midt i Hørmungunū/ midt i Armæsunū/ midt i øllū þm̄ Raunū sm̄ ydur til Handa bera/ þvi Guds Kraptur fullkomnast i ydar Breiskleika/ z þa þt° veiker erud/ þa erud þier mætkuger/ 2. Cor. 12. Sæler erud þier nær Heimurenn kallar ydur Afrak z Hreinsun Veralld°/ þvi þa erud þier dÿrmæter i Drottens Augū/ þier skulud sia ydar Glede nær þeir munu til Skammar verda feiger Drottens/ Esa. 66. Þad sm̄ Heimsins Børn kroda under Fotunū/ þad er Guds Hnøsæte a medal vor. Eins ydrande Syndara Hiarta/ Esa. 57. eins Guds Vesælings Saala/ er hn̄s Himinn a Jørdunne. Mørg Skur rigner þadann ad so nu yfer þennann Tarannа Dal/ enn aller þeir Dropar falla i Guds Siod/ Ps. 56. hn̄ telur þa og geimer so sm̄ annad Fulgu Fie/ hn̄ grefur ecke þta Pund i Jørdu/ helldur skilar þvi aptur med yfermæta miklū Avexte/ þegar þ verdur uppskored med Glede/ sm̄ hier var i Tarunū nidursæd/ Ps. 126. Nid nættúrlega Regned kiemur fra Himnū ofann/ z frioofgar Jørdena/ so hun ber Avøxt. Tar hinna andlega Vøludu i Heime þss̄ū koma fra Gude/ þau fæta þann Avøxt er safnadur verdur i Bindinne Guds Barna/ i hinne storu Endurfædingu sm̄ Lausnarenn umm giekur/ Matth. 19. Ef eg leige neckurs Manns Jørd under Bu mitt/ þa krefur hn̄ mig Landskulldar hvørt Ar/ og þ þss̄ vegna/ ad hn̄ ætlar mig ecke fullvedia/ edur mæ ecke sialfur missa. Enn þvi er ecke so vared fyrer hinnū stoora Akurmanne/ Gude Allsheriar/ Joh. 15. Eg vil allshugar feigenn byggia hm̄ Hiarta mitt / læte hann Ploog Løgmalsins/ Ploog Ydranarennar/ Ploog Hørmunganna ganga umm þennann stoorgrÿtta Akur so sm̄ hn̄ vill/ læte hn̄ Gudlaus Villudÿr Heims þss̄a spora hn̄ i sundur z Fotū kroda/ so sm̄ hm̄ blessudū lÿkar/ þ er mier þ minnstu/ þeg ar eg veit hn̄ er mier nædugur/ og eg mæ alltÿd missa so miked sm̄ hn̄ vill læta mig missa/ þvi einkis freistar hn̄ yfer Megn framm/ 1. Cor. 10. Og þott mier þÿkia meige/ so sm̄ hann svare mier ecke hvørs Ars Rentu/ sm̄ þo ecke er/ þa mæ eg þo vita/ ad hn̄ er bæde trur og Fullvedia/ z er eg þss̄ fullvruggur ad hn̄ mune umm sÿder endurgiallda mier hina litklu Byrde Hørmungarennar/ sem varer umm Augnablik/ med yferæ gnæfann

gnæfanlegrar Dyrdar eilyfre Þyngd / 2. Cor. 4. Hvørkar niootande ad verda / uñe og veite øllum Guds Bornū hin hæleita Guddoomsins Þreking / Hvørre ad sie Lof og Dyrd / Vellde og Kraptur um Allder Allda / A M E N.

A Nijaars Dag.

Gudspialled / Luc. 2. Cap.

J Þañ Tijma. Epter þad ad aatta Dagar voru lidner / og þad Barned skyllde umskierast / var hañs Nafn kallad JEsus. Hvad er kallad var af Einglenum / adur eñ þad hañ var Gieteñ i Moodur Kvide.

Exordium.

Komed og skoded Verken DRottens segir Skalldeð / Ps. 66. Hvad virduglegur hañ er i Verkum synum vid Mañaña Sonu. Til þessa vil eg eirneñ hafa kvatt ydur / Brædur myner / a þessum Hatydars Deige. Hvørneñ Guds Dyrdarfulla Almætte dasamlega skioornar Arenu off til Nota / Þad heyrum vier i hinum 74. Psalme / þar David seiger: Þin er Dagureñ / þyn er eirneñ Nootteñ / Lioosed og Soolena hefur þu tilbwed / Jardarenñar Ender hefur þu afmarkad / Sumar og Vetur hefur þu skapad / Hier yfer lætum vier nærsta lýted / Børn myn. Gud giæfe ei siindugt þeir ed møgla þegar þesse hañs Raadstøpun er ecke epter vorum syndugum Villa. Hvar fyrer? Þvi þad skiedur Daglega / og vier heyrum þess Not a hvørre Stundu / og þycker þad Skillda Guds ad sviptta oss ecke þvi hañ eitt Siñ gaf. Jeg heyre ecke ad Jonas hafe þackad Gude fyrer Lundeñ a medañ hañ stood / eñ reidur vard hañ þa hañ visnade / Jon. 4. Munde ecke hiñ Blinde verda allshugar feigiñ / nærte hañ hid blessada Lioos Soolareñar Augum lyta? Eñ hinum Heilsdigna þicker þad lytels vert. Hvørsu laungar hañ / er Omæder epter Vatnenu? Þad sie eg a Konungenum Dario / er hañ drack hiñ saurgasta Drick Aþe sinar wr Hest Farenu / Eñ þo ecke sydur af Ofverlyfingenne / um hiñ Ryka Mañ / er aske eins Vatns Dropa af Fyngre Lazari / þa hañ vaknade upp i Helvijte og Kvølunum / Luc. 16. hvørn hañ mun þo lytels metted hafa / þegar hañ lieck sier ad allre Fullsælu Veralldar. Jeg tek hina Almeñelegustu Hlute / sem minst eru af Møñum virdter / til ad syna vort Oþackläte vid Gud i Stadeñ þeirra Hluta / er hañs Mildre øllum jafnt veiter / Vondum og Goodum / Rykum og Fatækum / Stund epter Stund / Dag epter Dag / Aar epter Aar. O miñ Gud / Hvørsu skulum vier hier giallda? Ekert hefur Snaudur fyrer.

ad gleþa. Hvøriu skulum vier svara? Ecke Einu a moote Þusund/ Joh. 9. Hvad skulum vier ꝥ oss giøra? Hvꝛt er þangad ad flyia / sem Hønd þijn nær oss ecke / Ps. 139. Vier villdum ad sønnu gleþa þier alla oss med Sælu og Lykama / en þad er allt þitt / þu hefur oss þad ꝥdur gleþed. Gud næm þad vier høfum teked þijne Limu/ og giørt þa ad Satans Limum : Leid þa til Verkfæra Ranglætenu / og Syndeñe til Jbudar / Rom. 6. So vier mættum kvijda þvi / ad hiñ Hellage i Jsrael munde lata hvøllykum Saurendum utkasta edur þau i Ellde brenna. Eitt høfum vier til Rꝥds epter/ sem er Forþienusta þyns Eingetens Sonar. Vier høfum Ohlydnger vered/ Dan. 9. Hañ var hlijdugur allt til Daudans/ Phil. 2. Vier høfum Løgmaaled broted / hañ er komeñ til ad uppfylla Løgmaaled / Matth. 5. Vier erum Oumskorner i Hiørtum og Eyrum / Act. 7. Hañ hefur umskieraſt latted / so hañ umskiere Jsraels Hiarta og hans Sædes Hiarta / Devt. 30. Løgmaaled lysser Bølvan yfer þeim sem ecke helldur allt þad sem skrifad stendur i Løgmaalenu / Devt. 27. Eñ Guds Eingeteñ Sonur hefur Bølvan Løgmaalsins uppa sig teked i siñe Umskurn / þvi Paulus seiger: Ad sa sem umskieraſt lætur / hañ sie Skulldunautur alls Løgmaalsins / Gal. 5. Eñ þo hañ Løgmaaled uppfyllte / þa hefur hañ samt Løgmaalsins Bølvan þolad / hañ eirn sem giørde allt þad i Løgmaalenu skrifad er / Hañ einsamall er a moote Løgmaalenu ad sialfs sijns Vilia daeñ. Hañ eirn sem ætte alla Hlute / Hañ betalade þad hañ rænte ecke / Ps. 69. Og hañ sem er Gud blessadur um Allder / Rom. 9. Hañ er so sem giñur Bølvan uppheingdur. Lated þvilijkañ Guddomsins Kiærleika upprycka ydar Hiørtum i Himeneñ um Stundar saker fra Jardneskum Hegooma / til ad umskieraſt med Christo / ad hvørs Allra Helgustu Umskurn / er oss bodud verdur i þessu Evangelio / Vier villdum læra ad umskieraſt i Andlegañ Maata / Eph. 4. Vill eg þvi lata Tal mitt vera þar um i þetta Siñ / Hvørneñ hiñe Andlegu Umskurn hꝥtte ad sie. DRotteñ Umskier þu Hiørtu vor med Sverde Andans / So þetta vel luckest / fyrer JESVM Christum / AMEN.

Utleggingeñ.

Ef þu vardveiter ecke Løgmaaled/ þa er þijn Umskurn ordeñ ad Yfer hud/ seiger Paull/ Rom. 2. Ad sønnu kalade hñ þ Gydingunū til Blygdunᵛ. Eñ þo maa hier af sia/ ad hin ytre Umskurn mune ecke hafa einhlijt vered til Saaluhialpᵛ. So s þ var nu ꝥ Gydingū/ so er þ z fyrer oss/ Brædur mijner/ þvi ecke meigū vier vænta oss betre Kosta eñ hiner Naatturlegu Kvisterner/ Rom. 11. Ecke eru aller þr full-christner/ s̄ op einberlega eru skijrder/ helldur þr sm̄ fyrer Skijrnena eru med Christo grepter ꝥder til Daudans/ og lifa i Endurnijungu Lijfdagaña/ Rom. 6. Packer z Lof sieu eilijfū Gude/ sm̄ fyrer Vatns-Saueñ i Ordenu hefur Endurgieted oss i Christo til lifande Vonar/ 1. Pet. 1. Eñ þar fyrer

 hefur

hefur hn̄ Endurgieled oss/ad vier skyllcū Gude lifa eñ Syndenē deyia. Þar skal koma eitn Dagur seiger Drottenn fyrer Munn Jeremiæ Cap. 9. ad eg skal heimsækia alla Oumskorna/ sem eru i Umskurnenē. Þar af ræd eg/ad margur mune hafa bored þetta Teikn a sijnū Lijkama/ sem ecke hefur haft þess mikel Not i sijnu Hiarta/ ecke siþdur eñ nu. Munu ecke allmarger giefast þr/ed hroosa sier af Gudhrædslunē/ eñ afneita þo hennar Krapte/ 1. Tim. 3. Margur mun skijrdur med Vatne z Anda i fyrstu/ sem illa lijdur ad lata sig med Christo fyrer Hollvsins Deyd-ingu umskiera. Aller Heidingiar eru Oumskorner seiger Drottenn/ Jer. 9. Eñ Israels Hus er Oumskored i Hiarta. Þar er ad ottast fyrer/ad Gud hafe eñ nu i Dag Orsök til ad seigia/ad Tyrkiar z Tarkar sieu Oskijrder/ eñ marger þr ed sig Christna nefna/ sieu Oskijrder i Anda/ edur ecke Umskorner þre Umskurn/er Paulus um talar/er hn̄ seiger: Þier erud Umskorner þre Umskurn/ sem ecke er med Hondū gior/hvør ad er Umskurn Christi/ Col. 2. Þad er Deyding Holldlegra Gyrnda/ fyrer Christi Dauda/Christi Upprisu og Christi Anda. Nu verdur i Skriptenē sterdeilis gieted um Andlega Umskurn a tveimur Lijkam-ans Portū. Bæda nefner Stephanus Þijslarvottur Drottens/seigiandi: Þier Hardsvijrader z Oumskorner i Hiortū z Eyrū/þier motstand-ed jafnañ Heilogū Anda/ Act. 7. Hiartad kallar Ritningeñ Mañsins Husgkot og Krapta Salarennar/er þvi fylgia/þ vill Gud lata Umskiera sier till Ibudar. Af Hiartanu utganga vondar Hugraner/ Mañ drap/Hordomar/Frillulijfe/Þiofnadr/ Liugvitne/ Lastmælge/ Matth. 15. Þetta Illyrme ber ad utþreinsa ur Hiartanu/ef Gud skal þar inne bua fyrer H. Anda. Synder z Glæper eru Diofulsins Fostur/hvør hn̄ gieted hefr vid spilltre Mañsins Natturu/fyrer Sampycke Viliāns/ eñ hvørsu mā Guds Eingieteñ Sonur/sem er Lioome hañs Dijrdar og Imind hñs Guddoomlegrar Persoonu/ Ebr. 1. eiga Sess vid Diof ulsins Dætur? Hañ hefur Trulofad sier hreina Brude/þa ed hvørke Fleck nie Hrucku hefde/ Eph. 5. Þvi er ei Von ad hañ vilie i sama Herberge lijda þessar Helvijtis Ambatter. Rek ut Ambattena med henn ar Syne/þvi Sonr Ambattarenñ skal ei erfa med Syne hiñar Frialsu seiger

seiger Ritningen/Gal. 4. Syner Ambáttarennar eru Helvítis Verk/ þau byriar ut ad reka i Eydemörku/ásamt Móodurenne/eda ad minsta Koste/ad temia hana/so ad Agar drottne ecke yfer Sara/ nie Ismael ofsæke Isaac/Gen. 21. Ef þyn Hond eda þinn Fotur hneixlar þig seiger Jesus/Matth. 18. þa snyd hn burt og snara hm fra þier/þad heiter ad umskierast i andlegann Máta. Ecke hefur Gud Þocknan a þvi ad nockur meide edur hamle Lykama sinn/eins og Baals Prestar/ 1. Reg. 18. og þott hn hefde/þa være sa Footur edur Hond betur afhöggven/ sm ætlar ad draga Mannenn til Helvítis/betra er þau volne hier a Jordunne/enn fyrde eilijflega i Helvijte. Enn þess þarf ei vid/ þar er Sverd Andans/Heb. 4. sm affsnydur so ecke a sier/ þ giörer Svida um Hrijd/ enn þ bæter eilijflega/ þ verkar Hrygd um Stundarsaker/enn epter a gief ur þ fridsamlegann Avöxt Riettlætesins/Heb. 12. Þier gieted ecke under eins drucked Christi Kaleik og Diösulsins/ seiger Pall/ 1. Cor. 10. Hefde Guds Heilagleike giefad lided Andskotans Saurende/munde hn ecke hafa vered utsnaradur af Himne / Gud villde ecke lijda Satans Nálægd i Himnarijke/eige helldur i synu Rijke hier a Jordunne/sm er i Guds Barna Hiörtum. Guds Rijke er inne hia ydur/seiger Frelsarenn/Luc. 17. Enn hvör hn Syndenne þionar/þ er/hvör hana lætur drottna i synum Lykama/hn hefur giörst Andskotans Madur/enn rænded Þegn und ann Gude. Þvi seiger Paulus/Rom. 6. Vited þier ecke/ad hvörium þier hlaupest i Þrældoom til Hlydnis/ þess Þrælar erud þier er þier hlyded/ hvört helldr Syndenne til Dauda/edur Hlydnenne til Riettlætis: slæted et villa ydr/Eg vil þiona Gude i Verkunum/enn hvad mier flijgur i Skap/ sæ eg ei vidgiört. Þad er ad vijsu satt / Fuglarner verda ad sönnu ad fliuga yfer Höfuded/þad er hægt ad banna/enn ecke þurfa þr ad hreidra sig i Hárenu. Eg vil þiona Gude i Verkunni seiger þu/hvad þarft ætlar þu ad þioona Syndenne i Hiartanu: sia þa til ad þu fáer ei sama Vitnisburd og Pharisei/ad hid ytra sierdu fagur/eins og daudra Manna Grafer/enn innvortis fullur med allskonar Óþeckt/Matth. 23. Þegar Hiartad er gott/þa er meire Von a ad allt sie gott/þvi Gud álijtur Hiartad/1. Sam. 16. Goodur Madur af goodu Fiesiod syns Hiarta/fram-

ber

ber Gott/ seiger Hiartnañ Rañsakare/ Matth. 12. Eingeñ kañ ad seigia/ mitt Hiarta er hreint/ eg em klaar af Syndeñe/ Prov. 20. Hitt kañ eg af Alvøru ad giøra/ ad bidia Gud ad skapa i mier hreint Hiarta/ Ps. 51. Hvad ef ecke tekst ad øllu Leite vegna þrar Syndar s i mier byr/ Rom. 7. þa tekst þ fyrer Jesu Blod/ sm̄ hreinsar mig af øllū Syndū/ 1. Joh. 1. þvi hn̄ er komeñ til ad kalla Synduga eñ ecke Riettlaata til Ydranar/ Matth. 9. Eg hafde nærre þvi sagt / ad Davids Synder hefde betre vered eñ Phariseaña Riettlæte. David drygde ecke Syndena mz þvi Hiartalage/ ad hun skyllde Velgiørd heita/ helldr af Mañlegū Veikleika/ Eñ allt Phariseaña Riettlæte/ var ecke nema Synd/ þvi Goodverk þra framkomu ecke af Hiarta/ helldr til þss ad byrtast þ Møñū/ Matth. 6. Og þo villdu þr þ skyllde þ Gude gillda. Sa Gud sm̄ lætur þm̄ alla Hlute þiena til gooda/ er hn̄ elska/ Rom. 8. Hañ liet Davids Synd honum fyrer bestu verda/ 2. Sam. 12. Eñ Phariseaña Riettlæte snerest þm̄ jafnañ i Synd/ so sm̄ allt þ/ er ecke framkiemur af Trūne/ Rom. 14. An hvørrar Omøgulegt er Gude ad þocknast/ Hebr. 11. Eingeñ seiger oss betur eñ Moises hvørneñ Mañsins Hiarta umskored verdur/ Devt. 30. Drotteñ mun umskiera þitt Hiarta/ so ad þu elsker Drotteñ Gud þiñ af øllu Hiarta þinu/ og af allre Ondu þiñe/ ad þu lifer. Elskañ til Guds/ er þ Verkfære/ s best afsnidr Synder og Leste. Hiñ Agiarne viñur alla Hlute fyrer Rykdom. Hvad sparar sa Heiptrækie til þess/ ad hn̄ fæe sinū Ovin fyrerkomed? Lytels hefur margur Daudañ agtad þ Metorda saker/ og þvi skyllde þa ecke Gud vera so sterkur i þm̄ er hn̄ elska/ so sm̄ Andskoteñ i Børnū Vantruareñar? Eph. 2. Sa sm̄ elskar Vin siñ/ hn̄ kostar Kapps um̄/ ad giøra sm̄ mest epter Giede hn̄s. Aller Hluter eru sameigenleger Vina a millū/ ef þ er Falslaus Elska. Elskañ samteinger alla Hlute/ so ad Skynlauser z jafnvel dauder Hluter teingiast sijn a mille/ þss vegna/ ad hvørs Nattura a vid añañ. Ef þsa Elskuñar Logmal/ er nu so rykt i Natturu Hlutaña/ þvi skyllde þ ecke hvøriñ Mun framar a millū Guds og Mañsins/ s epter hn̄s Mind er skapadr? Eingeñ Efe er a þvi/ ad sa s fyrst være komeñ i fullkomeñ Kiærleika vid Gud/ hn̄ telde øngvañ Hlut

epter

epter sier ad giøra hn̄s vegna/ hn̄ giæfe sig z allt sitt alleina Gude/ so hn̄ mætte hn̄ eirn avinna/ z hn̄ yrde eitt mz hm̄/ z allt hvad Gud bydur z ødrū virdest þungt ad vera/ þ yrde hm̄ føt Byrde/ z þvi seiger Pall/ Rom. 13. Ad sa s̄ elskar/ hafe Løgmaaled uppfyllt. Gud er Kiærleikur eñ seiger Johañes/ 1. Pist. 4. Cap. Og sa sm̄ er i Kiærleikanū/ hn̄ er i Gude z Gud i hm̄. O Herra Gud / hvilijkt er þta? Hvørneñ ma sa skora sig undañ nockrū Hlut/ ad þola Guds vegna/ i hvørrū Gud hlyt- Kañ sa um̄ Æfe illa ad fara/ s̄ er i Gude? Fellur hn̄ i Synd nockra/ þa er Guds styrkve Armleggur nælægur ad reisa hn̄/ Ps. 145. Ef hañs Hiarta fordæmer hn̄/ þa er Gud mattugre hn̄s Hiarta/ 1. Joh. 3. Ef vendskufull Heimsins Epterdæme ætla ad villa hn̄/ þa er ei Guds Fing-ur hm̄ fiarlægur til ad benda hm̄ a hiñ rietta Veg: Og ef Satan fer a Hendur einum med Her Freistingaña/ þa hefur hn̄ þañ ad Vistū in̄ sier/ s̄ ad er trur/ z øngvañ lætur freistast yfer Megn fram̄/ 1. Cor. 10. Þvi ætla eg so/ ad eckert sie kroptugra/ eckert ægiætara z eckert heil næmara Medal til ad um̄skiera Mañsins Hiarta/ eñ Elskañ til þess eilijfa Gooda/ sem er hiñ lifande Gud. Eg gat og þess fyrer skømu / Brædr mijner/ ad Meñ ættu sijn Eyru i andlegañ Mata ad um̄skiera. Eyrun eru Dyr Hiartans/ i giegnū hvør margt geingur/ bæde Illt og Gott/ Sælt er sa sm̄ þisu fast helldur/ eñ utskufar hinu. Paulus vara ar oss vid/ ad eingeñ ful Ræda utgange af Munne vorū/ Eph. 4. Hun a ecke helldur ad ganga iñ um̄ Eyrun. Þad er gømul Affsøkun þra sm̄ tamt er ad heyra Lyte z Skamm̄er um̄ siñ Naunga: Eg giet ecke byrgt þ Eyru mier/ eñ kañske fære mundu illa tala/ nema þeg þyste ad hey ra. Eg vil vera fámtaladur hier um̄/ þvi bragt mun vera ad temia Muñ hiñ prettvijsu Kynslodar/ er Høggorma Eitur folged hefur under Tun gurotū s̄/ hv hiñ gamle Dreke er kallast Diøfull z Andskote/ Apoc. 12. hefur sier Hreidur buid/ og lagt þar Eggiñ þm̄/ ur hvørrū um̄ sijd er mun kvikna sa Ormur er alldrei deyr/ Esa. 66. nema Tungañ adur vær skoreñ verde. Alleina vil eg tala um̄ þ fyrer Guds Børnū/ hvørt ad sie hid hellsta Medal til ad um̄skiera Eyrun i andlegañ Mata/ þ er Guds lifanda Ord/ s̄ er hvarhvast Sverd/ utgangande af hn̄s Munne/

sem

sem ad skrÿddur er Blodlitudu Klæde/Konungur Konungana og Drottenn Drottnana/ Apoc.19. David kallar þ lystelegast Grashaga/Ps.23. eñ Gud næde / hvad tregt er Mönnum þo þangad komed ? Paulus nefner þ Krapt Guds til Saluhialpar ollum þeim sem trua/Rom.1. Enn þar er ad ottast fyrer/ ad þ verde hinum Vantruudu/Guds Kraptur til Fordæmingar/ þvi Endurlausnaren seiger/Joh.12. Pad Orded sem eg tala mun fordæma þa/Og sannast hier ecke sÿdst/ad þ er eins z tvÿegg ad Sverd/er skier a bædar Sÿdur/þa ed hialpast til Ydranar/hina til eilijfrar Refsingar. Matur er Mannsins Megin/seigium vier/eñ hvad er Salen ef hun misser Guds Orda? Eins z St. Pall talar um Eckiuna þa ed i Sÿrndum lifer/hun er lifande daud/1.Tim.5. Frilla Dioflsins er hun og Helvÿtes Elldsneyte. Hvad velldur nu þessum Leida/ Born mijn ? þad sama er eg talade i Midverdu um hinar almennelegu Guds Refsingar/af þvi Guds Ord er so nægt i Heimenum nu orded/þa vegnar þvi eins og Elementunum/ad þad er foragtad. Eg sie/a medan Menner urdu ad fara med Christne Boded i giegnum Hudstrokur og Krossfestingar. Pegar Paulus var hálshoggvenn/Petur Krossfestur/ Jacobus med Beinbrote lijflaatenn/Laurentius steikt z a Rist/þa urdu þr glader ad þr mættu lijda nockud fyrer JEsu Nafns Skullds/þa vard Guds Ord Monnum kærara eñ Hunang og Hunangs Seimur/Ps.119. þa fannst margur sa er keypte þa dÿrmætu Perluna/ sem Endurlausnaren talar um/ Matth.13. fyrer alla Aleigu sijna. Enn nu þyker þvi ollu illa vared s Gude er giefed. Pu villt kannskie seigia/þa være Raad ad giefa upp ad predika Christum um Nockud/ og munde Menn þa epter þvi langa eins og a fyrre Dogunum/ Eg villde ad eg giæte Oriett til sumra Manna þanka/eñ þvi er verr/ad eg hygg ad nockrer mune fiñ ost þeir ed giarna mundu hafa Umskipte a Svijnunum og Christo med Gergesenis/Matth.8. Pvi heyrt hafa Menn Skrilne þra er laata sier um Muñ fara/ ad eige sie þeim Matur i Messunne. Pu talar vel/være Guds Ord i burtu teked/þa mundu Menn leita þss med Angist: Munde þad og ecke gott Raad/ad Gud tæke Soolena af Himnenum um nockra Daga/so feingiu Menn Vit a/ad þacka Gude fyrer hennar Gagnsemet

þad

Þad maa eige seiger þu/ þvi þa mundu aller Meñ utaf deyia/ og eing
eñ lifde til ad giøra Gude Þacker/ þar David seiger/ Ps. 6. Þeir þacka
ecke Gude/ sem i Grøfena eru ofañ farner. Jeg jaata þ sialf ad vera/
Eñ mund' þu leinge lifa i Gude/ ef hñs Ord væru i burtu tekeñ? Eige
hygg eg þ/ Þvi Frelsareñ seiger/ þau ſieu Lijf og Ande/ Joh. 6. Hvar
fyrer ? Af þvi ad Saaleñ hefur eckert Lijf fyrer utañ þau. Eñ tru
mier til/ ad þu sm̃ sneret Bakenu vid Guds Myskunar Fadme a med-
añ þu mætter niota hñs Orda/ þu munder verda illur Apturhvarfs
til ad leita hñs/ þa hñ er ecke leingur ad fiña. Þu seiger: Sooleñ maa
eige burtu hverfa/ so Meñerner mættu lifa/ Eñ ef þu mætter sofa a
medañ/ þa hygg eg þ litlu skipta. So þyke þier og nu sm̃ i Syndunũ
sefur a øngvu ryda/ þott Sool Riettlætesins burtu lijde z ætte alldrei
apturkvæmt/ eñ þ munde añad heita/ þa þu uppvaknar i Sal Myrk
rañ a/ hvar þr ellda Saalũ Ogudlegra Mañ a. Þeck þvi Giæsku Gudes/
aumur Madur/ og kañast þar vid/ ad eins z hñ lætur hid fagra Lioos
Heimsins reñ a upp yfer Ranglaata og Riettlaata/ Matth. 5. til þss ad
Mañkyned meige lifa/ jafnvel þott sumer þar eckert i þyggia vilie/ so
vill hñ einneñ ad hin fagra Byrte Evangelij/ sm̃ er Lios a Vegũ vorũ/
Ps. 119. skijne i christelegre Kyrkiu/ þott þ verde af morgũ forsmaad/
uppa þ/ ad øngvũ tape hñ af þm̃ hñ adur þeckte. Og þsse er Ordsek
eñ/ hvar þ hñ ecke sender Hungur fiña Orda i Landed/ Amos. 8. Ord
Christi bue rijkuglega medal ydar/ ad þier kieñed med allre Vitsku/ og
aamiñed sialfa ydur med andlegũ Dicktũ/ Psalmũ z Kvædũ/ syngiande
Drottne i ydar Hiørtũ/ seiger Paall/ Col. 3. Þesse var Jþrott hiña fyr
stu christeña Mañ a/ i stadeñ hvørs ad Diøfulleñ hefur iñfært i Heim
eñ/ Brixle/ Haad/ Kiesne/ skamarleg Ord og fiblslegt Hial/ sm̃ Christ-
nũ soomer ecke/ Eph. 5. So eg er hræddur um̃/ Brædur mijner/ ad ef
St. Paall mætte lijta upp af Grøf siñe/ og sia sig um̃ i heñe/ sem nu
Christne nefnest/ þa munde hñ ecke vijda fiña JEsu Christi Trigda
Pant/ Eph. 1. sm̃ hñ hefur heñe epterlaated/ og kallast H. Ande/ og hñ
munde snarara þeckia hana þ Andskotañs Frillu / helldur eñ Brude
hñs Krossfesta. Edur hvar fiña Meñ nu þ/ sm̃ hñ voltar um̃ sig og

ſijna Samchriſtna? 1. Cor. 4. Þegar oſſ er formælt/ þa bleſſum vier/
Þegar vier oſſ ofſokter erū/ lijdū vier þad. Langt mun vera ad leita epter
Dæme Stephani/ Act. 7. og Jacobs Poſtula/ hvørier ed beiddu þ þm/
er þa aftoku. Mig ugger og ef Jacob mætte hverfa aptur i Heimeñ/
þa munde hañ kalla ſumra Chriſteñdom Diøfla Tru / þvi ſo ſeiger
hñ i ſijns Piſtils Cap. 2. Þu truer ad Gud ſie eirn/ þvi trua og Diøfl
arner og ſkielfaſt þar af. Og Gud giæfe þar finduſt ei þr/ ſm ad nocke
ru Leite eru verre eñ Diøflarner/ Þeir giøra ecke epter þra Tru/ þvi
þr hafa ecke Von Fyrergiefningareñar/ þar þr eru utrekner fra Aſio
nu Guds eilijflega/ og med Myrkrañа Hleckiū fiøtrader/ 2. Pet. 2. Eñ
þott Gud utbreide bædar Hendur/ Eſ. 65. þott hñ hroope/ Þu hefur
drygt Hooraner med mørgū Elſkuga/ Kom ſamt aptur til mijn ſeiger
Drotteñ Gud/ Jer. 3. Þott hañ læte Døgū optar heyra: Eg vil ecke
ſyndugs Mañs Dauda/ helldur ad hñ ſnue ſier og life/ Ezech. 33. Þott
hñ læte almeñelega utberaſt: Þvoed ydur/ Hreinſed ydur/ Taked ydar
Illſku Breitne fra Auglite mijnu/ komed ſtijdañ ꝛ eiguñſt Løg vid. Þott
ydar Synder ſieu raudar ſm Blod/ þa ſkulu þær Sniohvijtar verda/ og
þo þær ſieu eins ꝛ Purpure raudᵛ/ ſkulu þær verda hvijtar ſē Ull/ Eſ.
1. Þott vier meigū ſo tijtt heyra/ ad þegar hiñ Ogudlege ſnijr ſier fra
øllū ſijnū Syndū/ er hñ giørt hefur ꝛ vardveiter Guds Bodord/ ꝛ giør
er Domeñ og Rietkvijſena/ þa ſkule hañ lifa og ecke deyia/ Ezech. 18.
allra hñs Misgiørda ſkule ecke miñſt verda/ ſamt lætur ecke Illvirkeñ
af/ ꝛ Folked ſnijr ſier ecke til hñs/ er þ tiptar/ Jer. 8. ſo þ mæ ſatt ſæ
ta/ er David talar uñ hiñ Ogudlega/ Pſ. 14. ad hñ ſeige i Hiarta ſij
nu/ þar er eingeñ Gud. Þvi hræduſt Meñ/ ad Gude miſlijkade Ogud
legt Athæfe/ þa munde ecke ſo mikill Offe/ Ranglæte/ Hardydge/ Lig
ar/ Bakmælge/ Rogur/ Agg/ Reide/ Præta/ Agyrne/ Þiofnadr ꝛ allra
handa Andſkotans Þionuſta drottna ſo freklega i Heimenū/ ad jafnvel
ſumt af þſſu være þ Dygder halldeð. Hvad mun nu þſſu vallda/ Børn
mijne aññad eñ þ/ ad Meñ tilbyrgia Eyruñ þ H. Guds Orde. Paulus
kallar Ord Guds Sverd Andans/ Eph. 6. Þad er ſa beitte Knijfur/
med hvøriū vor Eyru eiga ad umſkeraſt/ eñ þſſe Beneñ ſvijda miøg ſo
hinum

hinū gamla Adam/ ꝛ þott hn̄ meige þau a stundū þola/ þa hafast þau so illa/ ad þar svellur uſſ til eilijfs Dauda. Nan̄ hallar sier aptur a Kodda Syndan̄a/ til ad saman̄ hruga sier Lærendū/ epter þvi sm̄ Eyrun klæia/ 2. Tim. 4. Nan̄ er eins og Zippora var fordum/ er hun mætte naudug um̄skiera sin̄ Son/ Exod. 4. Þegar Moises kiemur med Nijkf en̄/ þa kalla Men̄ hn̄ Blood-Brudguma/ edur Bloodgiarugan̄ Man̄/ giætande ecke ad þvi/ ad Gud er utfaren̄ i Bræde sine til ad deyda/ ef ecke er vid giørt. Gud baud sijnu Folke/ Exod. 21. ad a siøunda hvør-iu Are/ skylldu þr hallda eitt Nyaldar Ar/ og a medal an̄ara Bodorda sette hn̄/ ad a þvi Are skyllde Anaudugu Folke Lausn giefast/ en̄ sa er ei villde Frelse þiggia/ hn̄ mætte hn̄s Herra taka og setia Al i giegnū Eyru hm̄/ ꝛ festa vid Dyr edur Dyrustaf/ ꝛ skyllde hn̄ vera hn̄s Þræll upp þadan̄ æfenlega/ Exod. 21. Ecke einasta a hvøriu siøunda Are/ helldur a hvøriū siøunda Deige/ eigū vier þan̄ Kost/ ad leysast af Andskotans ꝛ Syndaren̄ Þrældome/ þvi þ er Meining alls Evangelij/ sm̄ oss predikad er/ ad vier sieū friælser vid Syndena/ ecke til þess ad lifa i hen̄e/ helldur ordner Gude Handgeingner/ til þss ad deyia fra Syndun-um/ so sm̄ Paall seiger/ Rom. 6. Þier erud frelster af Synden̄e/ ordner Þionar Rietlætesins. En̄ ef nockur vill ei Lausn þiggia og lætur sig festa a Eyrun̄ vid Port Helvijtan̄a/ Andskotanū til eilijfs Þrældoms/ þa er audsært/ ad hn̄s sijdara verdur argara hinu fyrra/ 2. Pet. 2. O Herra Gud/ mier kiemur i Hug/ hvørnen̄ Guds Eingieten̄ Sonur vijk ur þssare Løgmaals Grein til sijn/ Ps. 40. er hn̄ seiger til sijns Himneska Fødurs. Offur og Foornfæringar villder þu ecke/ en̄ Eyru mijn hefur þu i giegnum stunged/ Teiknande med þessare Þrældoms Mynd hina allra herfeleguſtu Anaud/ er hn̄ polde ꝥ Præl Syndaren̄ar/ þar hn̄/ sm̄ allt Valld er giefed/ bæde a Himne ꝛ Iørdu/ Matth. 28. kom i Heimen̄/ ecke til ad læta sier þiona/ helldr ad hn̄ ødrū þionade/ Matth. 20. þar hn̄ hafde verre Kiør en̄ Hræfvikinde Jardaren̄ar/ og Fuglar-ner under Himnenū/ Matth. 8. hvør þo ecke lætur eirn Titling a Jørdu detta an sijns Vilia/ Matth. 10. þar hn̄ fieck eckert Rum i Giesta Herbergenu/ Luc. 2. sem uppfyller bæde Himen og Iørd/ þar hn̄ vard

Maña Þurfe/ ſē uppfyller alla vora Naudþurft epter Rijkdome ſiñar Dyrdar/ Phil. 4. og hñ bar ſitt Kroſſ/ ſē ad ber alla Hluke med Orde ſijns Kraptar/ Ebr. 1. Þetta giørde hñ ſeiger Pall/ þegar hñ mætte vel Sælu hafa: Og þo vill Syndareñ ecke lia hm̄ Eyru ſijn til þſſ/ ad hñ meige eilijflega med hm̄ rijkia/ eñ a þo añars vegar øngvañ añañ Koſt/ nema pijnaſt eilijflega. Gud næde þ/ ad vier erū ecke Olijkt a oſſ komner/ og Cicero ſkrifar um̄ Catadupos/ hvøtier ad bua vid Foſſana i Aañe Nilo/ þ þr heyre vert eñ adrer Meñ. So giører Nidur Veralldar þſſarar oſſ dauf a/ ſo vier gieturñ ecke giætt ad Drotteñs Rauſtu. Johañes ſeiger i hañs Opeñberana Cap. 1. Ad Rødd Mañſins Sonar er til hñs talade/ hafe vered ſo ſē Ludurs Hliomur. Nærſta fagurt mæ Gledſkapur Veralldareñar læka i Eyrū ſyndugra Maña/ ad vier fæū ecke þ hm̄ adgiætt Rauſtu Brudgumañs er hañ ſo hætt kallar: Hvad velldur þſſu? Þvi Eyrun eru ſo fonr a hitt/ ad Meñ þeckia ecke hvørt fra ødru. Mijner Sauder þeckia mijna Rauſt/ ſeiger hiñ goode Hyrder/ Joh. 10. Hvad vill hier a epter fylgia/ Børn mijn/ z þr ſē ecke þeckia hñs Røddu/ þr eru ecke hñs Sauder. Hvad mun fyrer þm̄ liggia? Hvad vill Doomareñ ſeigia a hinū mikla og ſtranga Deige? Ecke þecke eg ydur/ fared fra mier aller Illgiørda Meñ/ Matth. 7. Þa mun Saudunū ſkipad verda a hægre Hlid/ eñ Hofrunū a hina vinſtre/ Matth. 25. Aller vilia ad ſøñu i Saudaflocknū vera/ eñ þr ſē ecke villdu þeckia Hyrderſins Rauſt i Nædeñe/ þr munu verda med Hofrunū Arf ad taka i Kvøleñe. Hvør ſem elſkar mig og vardveiter mijn Ord/ til hñs mun eg koma z miñ Fader/ og Viſtarveru hia hm̄ giøra/ ſeiger Endurlauſnareñ/ Joh. 14. Hvad mgiæt ad ſie þeſſe Sambud/ veit eingeñ nema ſa ed ſmackad hefur/ hvad ſætur ad Gud er. Eñ hvar eiga Meñ ad fæ þeññañ Smeck nema i hñs Orde? Þar verdur JEſus Chriſtus framreiddr til andlegrar Nautnar um̄ hvøria hñ ſialfur þañveg talar/ Joh. 6. Hvør ſē etur mitt Holld og dreckur mitt Blood/ hñ ſkal ecke Daudañ ſmacka ad Eilijfu. Luked þvi upp Dyrū ydar Eyrna/ Guds elſkuleg Børn/ ſvo Konungur Dyrdareñar meige iñganga i ydar Hiarta/ Pſ. 24. Læted þær ecke læſtar hm̄/ ſo hñ læſe ecke aptur fyrer ydur

Himn-

Himnunum/ dreped ei Hende a mote frambodeke Nad/ og hagast ecke til
Vandræda vid hann/ sem ydur elskade ad fyrra Bragde. Hann hefur sitt
Lijf i Daudann giefed til þess/ ad þier faa kynnud hans gledelega Raust ad
heyra/ þvi einginn hefur umm Alldur Gud sienann/ Sa Eingietne Sonur
Fodursins hefur oss þad openberad/ Joh. 1. O hvad Vilstola er þa Mann
eskiann/ sem tredur þann Dyrgrip under Fotum/ er utvegadur er med Guds
eigenn Bloode. Þeinked til þess/ ad hann laungade epter ad lijda Helvijtis
Pijsler ydar vegna / læted ydur eirnenn launga epter hann / so þier kunned
þar seinna ad ummfadma/ enn eilijflega med honum lifa. O þu eilijfa Ord
Fodursins Herra Jesu Christe/ þu sem ert sætare enn Hunang/ frijd-
are enn Solenn/ gledelegre enn Einglanna Saungur/ Ahrær þu vor dofenn
Eyru/ upplijk voru Hiarta/ endurnija vorn Anda/ so oss leidest umm siid-
er Endeme þessa vonda Heims/ Enn giøre fusa ad renna epter þier: Þu
eilijfa Glede/ lat þijn fagnadarrijku Ord vera Epterlæte Sælna vor-
ra/ so ad vier hofum vora Lystinng i Legmale þijnu Dag og Nott/ Ps.
1. Og þegar vor Augu sia ecke leingur/ vor Eyru heyra ecke leingur/
og vor Tunga giefur ecke kalad leingur/ ad vier þa Verduger mlycktast
mættum hinn fagra Saung/ Heilagur/ Heilagur/ Heilagur ertu Drott-
enn Gud Zebaoth/ Es. 6. Eilijflega ad heyra i þijnu Rijke/ hvar eing-
enn Nott er/ Apoc. 22. og einginn Umskipte Liosssens og Myrkursins/
Þad Vænherre Gud Fader Myskunsemdanna/ fyrer hid dijrmæta
Blood sijns Eingietens Sonar/ og sende oss þar til Nad
sijns Anda/ A M E N.

Sunnudagenn mille Attadags og Þrettanda.

Gudspialled / Matth. 2. Cap.

G er Herodes sa þad/ ad hann var gabbadur af Vitringun-
um/ vard hann reidur/ og sende ut/ og liet drepa øll Svein-
børn til Bethlehem/ og i øllum hennar Endemørkum/ Tvæ-
vetur og þadann af yngre/ epter þeim Tijma/ sem hann hafde
utspurt af Vitringunum. Þa uppfylltest hvad sagt er fyrer Jeremiam
Spamann/ sem seiger: A Hædum hefur heyrst Kall mikellrar Kvein-
unar/

unar/Ops og Ylbrunar/Rachel æpte Sonu syna/ og villde ecke hugg-
ast lata / þviad þad var med þeim ute.

Exordium.

Reidest eñ Syndged ecke seiger Paulus Eph. 4. Latted eige Soolena undi-
erganga ydar Reide. Mun nockud Postulen gefa Mønum Leife til ad
reidast med þessum Ordum? Edur er þar nockur Riettferdug Reide til?
Þvi ma ei neita ad þad sie riett / ad hata þa sem Gud hata og hans Riett-
inde / So seigest David hata Samkundu hiña Illgiørnu / Ps. 26. Og Ps. 139.
Seiger hañ eñ aptur: Mun eg ei hata þa DRotteñ / er þig hata / og hafa Leida
a þeim er reisa sig upp a moote þier? Med fullu Hatre hata eg þa / og þeir eru
ordner mier ad Ovinum. Þa syner Madureñ ad hañ elske Gud af Alvøru / ef
hañ glarnar stendur af synum Riette / eñ þycker Guds vegna / og þad er ad vysu
sw Reide er fylgia a hvørium Christnum Mañe / eñ þo tirna mest þeim sem yfer
adra eru i Guds Stad setter. Ritningeñ gefur Moyse þañ Vitnisburd / ad hañ
hafe vered hiñ þoleñmoodaste Madur a Jørduñe / Num. 12. og eige fiñst þad ad
hønum hafe ruñed i Skap / þoott Israels Børn so optlega settu sig upp i moote
hønum. Miklu helldur beidde hañ Gud fyrer þeim nær þeir høfdu syndgast / sa /
hañ villde hafa mist syna Velferd fyrer þeirra / er hañ sagde vid Gud / Exod. 32.
Munt þu fyrergefa þeim syna Synd? Añars drag mitt Nafn wt wr þeirre
Book er þu skrifad hefur/ og er þad þo alkuñugt/ hvørsu akaflega hañ reiddest /
er hañ kom ofañ af Fiallenu/ og sa Afgudadyrkun Foolksins. Vidlijkt er Dæme
St. Pauls / er hañ æskte sier ad vera wtrekeñ fra Christo fyrer Brædur syna epte
er Holldenu / Rom. 9. og er þo kuñugt af Giørninga Book Postulaña / hvørsu
hañ vandlætte vegna Guds nu þa sømu. So og eru kuñug Dæme Phineæ / Num.
25. Samuels / 1. Sam. 15. Jonathans / 1. Sam. 14. Davids / 1 Sam. 17.
Ezechiæ Konungs / 2. Reg. 18. Nehemiæ / Nehem. 13. og añara Guds Maña/
sem hafa teked sier þad nærre / er þeir hafa heyrt edur sied Gud Dyrdarenar vanv-
irdtañ af nockrum / hans Heilaga Nafn lastad / edur hans Bodord undir Foot-
um troden / og er Gude valla nockur Hlutur þægare / sem audrædid er af þeirra
Straffe / sem i þvilyku hafa Toomlæter vered / ad þeir hafa mætt bera þeirra
Synder / er þeir hafa sied i giegnum Fyngur vid / so sem lioost er af Dæme Eli
Kieñemañs / er hañ stie fram yfer Glæpe Sona sina / 1. Sam. 3. Sauls Kon-
ungs / er hañ hyrmde Amalechita Konunge / 1. Sam. 15. og Achabs / þa hañ
vægde Konungenum af Syria / 1. Reg. 20. Nu hoott ad þessu sie so vared / þa
hygg eg ad eige sie Postulaños Meining i þessu / ad hañ epterlæte Mañenum ad
reidast / edur tale um þess hattar Reide er eg Samstundis umgat / þvi hañ byd-
ur i þessum Ordum / ad Sooleñ eige skule undergañga Mañsins Reide / hvad
so er ad skilia / ad Madur ei skule erfa kingur eñ til Kvøllds þad hønum er a
moote giørt. Eñ Gudlegt Vandlæte og Hatur a Løstum og Odygdum a alldrei
vid oss ad skilia / Þvi meinar Postuleñ hier / ad Meñ skule temia Reidena / þoott
hun kuñe ad flioga i Mañsins Hiarta / og hvørke læta hana na so mikille Yfer-
hønd / ad hun framkome i Orde nie Verke / og eñ þa sydur ale Foolskuna i Hiart-
anu/

ann / so hun verde ad Hatre /. Hvad þvi velldur ad Manneskiann verdur Ulfur af Manne / Þrall Syndarennar af Christi Lærersveine / og Ofspulsins Barn af Guds Barne. Þæme uppa þess hattar Reide høfum vier a hinum grima Herode i upplesnu Evangelio / wt af hvørium vier hugleida vilium i þetta Sinn. 1. Hvad skadlegur og dærlegur Løstur ad Reidenn sie. 2. Hvørnenn vier eigum ad stilla hana. Hinn goode Gud virdest Nadarsamlega ad framkvæma þetta Tyrende hia oss / med Adstod syns H. Anda i JESU Nafne / AMEN.

Utleggingenn.

OG er Herodes sa ad hann var gabbadur af Vitringunum / vard hann reidur / seiger Textenn. Hvør var hin fyrsta Orsøk til hans Reide? Þad var Metorda Gyrndenn. Strax sem hann fieck ad heyra af Kiennemanna Høfdingiunum ⁊ Skriptlærdum Lydsins / hvar Christur munde fædast / skaut Diøfullenn honum i Briost ad Lyfflaata þad nyfædda Konungs Efne Jesum / þad syner oss Samtal hans vid Vitringana / og so Avysan su / er þeir feingu af Guds Alfu i Svefne / ad hverfa aptur til baka i sitt Fødur-Land umm annann Veg. Meiningenn var su / ad hann kynne ad stadfesta sinn Tignar-Stol og sinna Nidia epter sig. Hvørnenn Metorda-Girndenn sie i fyrstu til komenn / er audsært af Falle Satans / ⁊ Falle vorra fyrstu Forelldra / af hvøriu øll Olucka er inrunnenn til allra Manna / ⁊ a medal annara Reidenn. Og fyrst Madurenn hefur giort oss Adams Nidium so storann Skada / þa er audvitad / ad Dotturenn er henne lyk / nema verre sie. Hvør er su Olucka i Heimenum / er Reidenn ecke af stad kome? Hun er Verkfære allra Lasta ⁊ Odygda. Hun er eins ⁊ ein Puka / sem lifer epter hvørs Manns Villd / so þionar Reidenn øllum Skømum / þegar a þarf ad hallda. Hvør drap Abel þegar Cain øfundade hann? Gen. 4. Hvør kveikte Elldenn i Balachs Nøsum / er hann villde mootstanda Guds Folke? Num. 24. Hvør kom Eliab til ad atyrda sinn Brodur David / er hann forsmaade hann? 1. Sam. 17. Hvør rak Saul til ad offsækia sinn Dottur-Mag / 1. Sam. 19. og ad drepa Kiennemennena i Nobe? 1. Sam. 22. Hvør framkvæmde Achabs vondann Asetning? 1. Reg. 21. Hvad brukade Haman til ad svala Drambsemenne med? Est. 3. hvørnenn fieck Joab Metordum synum hallded? 2. Sam. 3. ⁊ 20. nema med Reidenne / ⁊ var þo honum þo ecke nema Stundar-Fridur. Øllu þessu kom Reidenn af stad / ⁊ er hun so eirn almennelegur Bødull all

ra Skam̃a & Odygda. Eg veit ad bæde Aristoteles & Cicero skrifa/ad hun sie Brȳne Hugprydẽnar/& ad einges vilie nockurt Storvirke/nema reidur sie: Pad gietur valla satt vered/& eige kiem: Þ samast vid sialfa Þa/er Þr seigia ad Hugprydẽn skule vera a Skynsemẽne grundvollud. Eñ sa sm̃ reidur er/hñ er Vitlaus/og Þvi seiger Horatius/ad hun sie nockurskonar stutt Æde/Teiknande þar med/ad einges sie Munur Þss/ sm̃ reidur & hiñs sm̃ Vitstola er/nema ad Reidẽn varer skiemur/Æded leingur: Og eru þo Dæme til þess / ad sumer hafa bued so leinge ad Heiptẽne/ ad þeir alldrei hafa orded Heilvita aptur. Heiptẽn er eitt Andskotans Reidarslag/Gen. 4. Hun afmindar alla Mañsins Lime og Lide/ hun kveiker Bal i Augunum/ hun hleiper Bloode i Nasernar/ Bolgu i Kiñarnar/Æde og Stiornleise i Tunguna/Deyfu fyrer Eyrun/ hun lætur Mañen gnysta med Tonnunũ/ fliuga med Hondunum/ ada med Fotunũ/hun skiekur og hrister allañ Lykamañ/og aflagar/so sm̃ þegar Hafid er uppblased af Stoorvidre. Og i einu Orde ad seigia: Hun giører Mañen ad Ofreskiu og ad Holldgietnũ Diofle i Augũ Þra sm̃ Heilvita eru/& ef hun so afskræmer Asynd Mañsins Þ odrum Moñũ/hvørnen mun hun þa ecke afmynda Sælena i Guds Auglite? Seiged mier/ Hvilykur Diofull mun þar inne bua/ sem Alit Mañsins verdur hid ytra so afskræmt? Hvilykur Elldur mun vera i þvi Hiarta/ er hañ lyster sig þañen ut i hvørn eirn Lid og Lim? Þad er ollum liosst / ad eckert styrker og efler Sambud Mañaña i Heimenum / meir eñ Kiærleikurẽn/þvi hañ er Band Fridarins/Eph. 4. Hañ bindur samañ Hiørtu Mañaña/ og hañ samteinger og vidhelldur Christi Lykama/sem er hañs Kyrkia hier a Jordune. Eñ hvad seiger Salomon / Prov. 18. Hvør gietur þolad eirn reidañ Mañ? hvar af audsied er/ad hñ/sm̃ Reidegiarn er/hañ er Ohæfur til Samneytis añara Mañá/ og Ohæfur til ad vera Christi Limur og hañs Kyrkiu. Hvad er hñ þa? Andskotans Limur & Þra Stallbroder/sm̃ tonlast & tyggiast Iñbyrdis/þar til Þr um̃ syder verda uppetner/Gal. 5. Eg hefe nockrũ siñũ heyrt a Tal Þra/er seigia: Meñ verda ad reidast/og læta til sijn taka/añars verde Meñ forsmæder/og ad hvør Madur giore sier dællt

vid

vid þañ sm̄ eckert Sine hefur/ þui skal þ Nafningsskapur og Stórmen-
ska ad reidast ækaflega/ so ad þeir hrøckve undañ er einu̅ nockþægia.
Ecke ræteſt þta avallt/ so vel fare/ þui añadhvørt reideſt eg vid Of
Meſie mitt/ edur vid miñ Jafningia/ edur vid mier miñe Mañ. Reideſt
eg vid þañ s er meire Mañkar eñ eg/ þa er eg diarflegur/ z reise mier
Nurdar. As um̄ Dyl/ þvi so seiger Sprach: Þrætta ei vid þañ/ sm̄ er
rijkare þier. Sie hñ miñ Jafninge/ þa vite Meñ/ ad eckert er þvilijkt
Fool/ ad ecke eige sier Jafningia. Og þegar Meñ beria tveim Steinu̅
samañ/ þa er vanſied hvør þra fyrre brotnar. Sie hñ Miñemañkar/
þa giøre eg sialfu̅ mi' Oriett/ ad eg spille mier a hm̄/ sm̄ eg giet alltyd
nad Jøfnude af Reidelauſt/ Og ef mig koſt' þ Omak nockut/ þa vil
eg þo hugsa/ ef eg være Nugprudur/ ad þad sieu Smæmuner ad ulhella
Reide siñe yfer þañ/ sm̄ øngva Motstødu gietur veitt/ og þvi kalla eg
sælla z Samvitskubetra ad fylgia Rædu̅ þra Salomons/ Prov. 25. og
Pæls Postula/ Rom. 12. Ad safna Glodu̅ Eldz yfer Høfud Ovinar
sijns med Goodgiørdu̅/ so hñ skameſt sijn z rodne af Bligdan/ ad hañ
hafe mier illa tilgiørt/ er ecke meir ræke hñs Motgiørder eñ so/ ad eg
gief hm̄ ad eta/ nær hñ er hungradur/ z ad drecka nær hñ er þyrſtur/
z hvør sm̄ ødruvijs kiener / hañ framfylger so kappsamlega Satans
Evangelio medal Mañña / so sm̄ Guds Pijſlarvottar Christi Lær-
dome/ þr ed blessudu nær þr lagkader voru/ z þoldu þ ad þr voru offsokt
er/ 1. Cor. 4. Eg vil eige fæ mier þad til Orda/ hvørn Skada Meñ
giøra sialfu̅ sier med Reideñe. Sa sm̄ giarn er til Reide/ hñ er jafnañ
Siñis veikur. Eingeñ er so var i Umgeingne siñe/ ad hañ giete giørt
hm̄ til Mæta/ og eru þr þo færſter af oſſ/ er so regle nidur Athafner
sijnar/ ad ecke verde ad funded/ eñ hñ sm̄ reideñ er/ hñ er eins og Ellldur
i Sinu. Hvad sm̄ ecke er epter hñs Skape/ þ grijpur hñ eins og Elld
ureñ Tundred/ z þar þ utañ spiller Reideñ Heilsu Lijkamans/ ecke all-
lijted. Þvi seiger hiñ Vijse: Vandlætneñ og Reideñ stitta Dagana og
flijta Elleñe/ Syr. 30. Eg vil ei tala um̄/ hvørsu opt ad hun spiller
Gotse z Formegun Mañña. Hiñ Reidegiarne er eins z sa er bijr i Stræ
Huse/ hñ kañ ad vera fullrijkur ad Morgne/ Eñ ef Eldureñ grijpr þ/

T verdur

verdur hn̄ Husgangs Madur ad Kvollde. Skam̃a Stund verdur Hønd Høgge feigen̄/ seigiū vier. Hvad margur hefur giort þ i Bræde siñe/ a einu Augnablike / sem han̄ hefur ydrast epter alla sijna Æfe? Þad er valla Mañkostur þvilijkur/ sm̄ ad hafa Valld a Tungu siñe/ & þ er so Naudsynlegt/ ad St. Petur seiger/ 1. Pist. 3. Hvør s vill elska Lijfed/ & sia goda Daga/ hn̄ hallde Tungu siñe fra illu. En̄ þad er hm̄ Omøgulegt s reiden̄ er/ þvi hn̄ hefur eckert Valld a neinū sijnū Lim/ auk helldr Tunguñe/ er Jacob seiger bægara sie ad temia/ en̄ alla Natturu Dyrañа/ Fuglaña & Fiskaña/ Jac. 3. Nu þott ad þ sie nogu stor Olucka/ sem alla reidu er upptaled / þa er þo ecke bued þar med: Reiden̄ er ad soñu kollud stutt Æde/ en̄ ecke er þ hia ollū. Hia allmorgū snijst hun upp i Hatur/ & eingen̄ hatar sa añan̄/ ad hn̄ hafe hm̄ ecke fyrst reidur orded. Fiærū þm̄ sm̄ reidast þyker Reide sijn rænglæt vera/ & med soddan̄ Mote verdur hun ad Hatre i Mañsins Hiarta/ og surnar þar iñe til þss hun skiem̃er Kiered/ og er þa illa fared med Guds Mustere/ 2. Cor. 6. Þegar þ er giort ad soddan̄ Diofla Bæle/ Hvar Andskoten̄ iñe rijker med sio Ondū sier verre/ Luc. 11. Þvi Heipten̄ er alldrei einsomul/ Ofund/ Drambseme/ Rogur/ Lyge/ Bakmælge/ Agg/ Præta/ Tvijdrægne/ og margt añad Illþijde fylger heñe giarna. Pæll seiger i þm̄ Ordum er eg i Ondverdu las fyrer ydur: Læted ecke Soolena underganga ydar Reide/ med hvoriu hn̄ tekur oss Vara fyrer/ ad þott oss henda kyñe ad reidast/ þa skulū vier þo ecke læta Reidena ad Hatre verda. En̄ strax þar epter seiger han̄/ Giefed ei Dioflenū Rum/ Eph. 4. og bender oss til m& þm̄ Ordū/ ad þar sm̄ Andskoten̄ er Husbonde/ þar mune þla hn̄s Hyske m& hm̄ Samsæte eiga/ & er þm̄ Mañe vijst Helvijte/ so fliott sm̄ Anden̄ skreppur ut af Kroppnū/ sem af þssū Putū er kvalen̄/ nema hn̄ hreinse ædur Saalu sijna m& heitre Ydran/ & er rædlegt ad ætla ecke til/ ad Daudans Beiskia skule þad giora/ þvi vandhitt er a hvort þar verdur Tomi til þss/ ef so kan̄ til ad bera ad hn̄ kome ad Skyndingu. En̄ stoor Sær þurfa mikla Grædslu. Þetta Groom er ecke so fliott ut þveiged/ er so leinge hefur bued um̄ sig i Mañsins Hiarta. En̄ hitt er vijst/ ad so sm̄ þr aller fa Kvittun Synda siña/ er fyrergiefa ut af Hiar

ta

ka sijnu Brodr hans Misgiørder/ nær þeir hefiar leita af Alvøru i Nafne JEsu Christi/ So verda z hinu sijnar Synder aptur halldnar/ er ala Natur til Naungans/ og Gud vill þa ecke heyra/ þott þeir utbreide sijnar Hendur/ Esa. 1. z bidie mørgum Ordum. Hvar fyrer? Þvi þott ad ei sieu Hendur þeirra full^r af Bloode fyrer Otta sak^s/ þa er þo Hiarta þeirra. Og hygg eg sa bere ecke langt af Mordingianum/ sem Hrædslann þ Straffenu alleina hamlar ad slaa sinn Brodr i Hel. Verda maa ad Cain hefde læted Abel lifa/ Gen. 4. og Joab/ Ashael z Abner/ 2. Sam. 2. z 20. hefdu þeir Ottast Boduls Øxena. Og hefe eg nu ad nockru Leite sagt hvørsu skadleg ad sie Reidenn z Heiptræknenn/ enn ecke er hun sijdr dærleg z heimskuleg. Hvørier eru giarnaster a Reide? Þ eru Børn/ þ eru vesæler Menn z heimsker/ Þar umm talar Salomon/ Prov. 12. Hinn Fæviijse hleiper framm Reide sinne/ enn sa er vitur/ er hann læst ecke sinn Oriettenn. Seiged mier þier Babilons Giædingar/ þier Veralldarennar Phaetontes/ NB. sem vilied dansa a allra Manna Høfdum/ z soopa allt þ er ydur misliijkar i burtu / med hinum snarpa Reidennar Vende. Vilied þier læta hallda ydur lijka þessum? Þier seiged/ margur stor z vitur Høfdinge/ hefur vered hneigdur til Reide/ þ er þess verr/ þa hafa þeir miøg so nidurdreped Tign sinne. Homerus skrifar umm Agamemnon/ er Grickeer nefndu Konung Konunganna/ af þvi hann var þ Tide þra i Trojumanna Bardøgum/ ad þa hann hafe vered i goodu Skape/ hafe hann vered Godunum lijkur ad Millde og Vijsdome: Enn þegar Reidenn took hann/ grimmare enn hin versku VargaDijr. Sæied þo hvad hid heidna Skalld dæmer hier umm: Godunum eignar hann Vitskuna z Milldena/ enn Reidena Vørgunum. Þad er z riett dæmt/ þvi eingenn kann meir Gude adlijkiast/ enn med Giæskunne. Þar þ sagde Drottenn: Vered Myskunsamer lijka sem ydar Fader er myskunsamur/ Luc. 6. Og eckert lætur verr a einum Konunge/ sem er næstur Gude/ enn Reidenn. Þeimer øllum framar hroosad/ sem stioornad

NB. Skallden dikta umm Phaetontem / ad hann hafe vered Soolarennar Sonur/ og feinged af Fødur sijnum med Bæn / ad hann mætte stijra Soolar Vagnenum einn Dag. Þad tokst hønum so illa / ad hann datt af Himnenum / þegar hann var komenn sem hæst i Lopted. Þvi kallast aller Ofsa Menn / sem hvørke þeckia Gud nie sialfa sig / Veralldarennar Phaetontes.

hafa med Riette og Myskunseme/ eñ hinñ/ er rijkt hafa med Nardydge og Ofbellde/ jafnvel þo þr hafe mikt Rijke meira eñ hiner. Alexander hiñ stoore/ hefde eñ þa stærre vered/ hefde hañ Clitum Parmenionem ꝛ Calistenem Odrepna lated/ helldur eñ þott hñ hefde broted under sig allañ Heimeñ/ þvi var þad ægiætt er hñs Skolameistare Aristoteles skrifade hm̃ til (er hñ heyrde ad Reideñ og Offeñ tooku til ad aflaga Giedsmune hñs) Ja þeñañ Heatt: þeir sem reidast/ þr reidast sier meire Moñū. Eñ þar er eingeñ stærre eñ þu/ þvi byrr þier ecke ad reidast. Sæmed hier hvørt Reideñ og Foolskañ giører nockurn meire Mañ/ ef riett er æliteð? Alldeilis ecke/ þvi hun giører þñ sm̃ añars være mikell Madur / ad Kvikende Veralldar og Athlæe skynsamra Mañia. Þvi var þad Vitulega talad af Cicerone fyrer Julio Keysara: Ad sa eine Dagur/ er hñ gaf Marcello Landsvist/ hñ giørde hñ frægare eñ allar hñs Sigurvinningar. Kalla Meñ þ ecke hiñ niesta Dæraskap ad farga sialfū sier/ eñ hiñ Reide er Bijflugūñe lijkur/ þegar hun stijngur/ þa stijngur hun sialfa sig i Hel/ og skilur Lijfed epter i Sarenu. So giører ꝛ optlega/ sa ed lætur Reidena fyrer sig ræda/ drepe hñ ecke siñ Ovin/ so hñ verde aptur drepeñ/ þa drepur hñ þo gott Mañord sitt/ hñ drepur goda Samvitskiu/ ja/ Sælena ef til vill/ ef hñ mellter Reidena med sier þar til hun uldnar i Hiartanu. Sa sm̃ dreckur Oforvarandis nockud Bañvænt/ hñ mæ sia til hvørneñ hñ fæe þvi ælt upp aptur þad fyrsta hñ verdur þss var/ añars er Daudeñ viss/ so er og i þijsu/ hende nockurn þa Avirding/ ad hñ reidest Brodur sijnū/ þa siæe hñ til ad hñ fæe Heiptena a braut reked/ þ fyrsta hñ verdur Heilvita aptur/ ꝛ kiemi til sialfs sijns/ añars myrder hñ Sælu sijna/ hañ myrder eirn Mañ i Hiarta sijnu/ so opt sē hñ minnest med Heiptrækne a þ sm̃ vid hñ vār ef giørt: So opt sm̃ hñ æsker Hefndar yfer sijnū Ovin/ So opt sm̃ hañ fagnar yfer þre Hefnd/ er hñ aðra reidu feinged hefur yfer sijnū Naunga. Þvi ef Christur seiger: Ad sa s lijtur eina Konu til ad gyrnast hana/ hñ hafe allareidu drijgt Hoor mz henñe i sijnu Hiarta/ Matth. 5. þa er lijklegt ad Heipteñ mune ecke hafa meira Frelse i Himneñū/ helldr eñ Oleifeleg Elska/ þott hvørtveggia sie Andstigd fyrer Gude. Seig-

ed

ed mier/ hvada Dáraskapur er þa þ/ ad spilla so Vinattu hans med Folskunne/ sem sagt hefur: Nema þier fyrergiefed Mönnunum þra Misgiörder/ þa vill minn Himneskur Fader ecke tilgiefa ydur ydar Synder/ Matth. 6. ad Menn nä henne ecke aptur/ fyrr enn Menn hafa sæst vid Brodur sinn/ og være þa betur heima seted enn fared. Ollum þyker miked fyrer ad bidia Forlats a Avirdingum sinum/ og enn þa meira ad læta und ann hm sem oss hefur tilgiört. Þetta verdur þo ad vera/ ef Menn skulu hallda Guds Vinattu. Christur bidur ecke fyrer þær Syndernar/ sem hann veit ad hans Fader ecke tilgiefur. O Gud näde oss/ hvörsu illa er hm þa fared/ sem Guds Sonur vill ecke bidia fyrer/ þvi kalla eg þ hinn mesta Dáraskap/ ad fremia þ i Brædrædie/ þ hvört Menn annad hvört skulu missa Guds Ast i Himnenum/ edur z Virdingu sijna hia Mönnunum. Enn eg hefe allareidu sijnt/ ad sa verdur annad hvört ad giöra s Neipt rækur er/ z være þa betra alldrei ad reidast/ edur ad minnsta Koste læta Reidena ecke fä so miked Walld yfer sier/ ad hun briotest ut um Munn enn edur Hendurnar. Og hefe eg so nockud talad um þ/ hvad skadleg og dárleg ad Reidenn sie. Nu viliū vier siþann heyra med hvöriu Moote Menn fäe henne best i Taume halldid.

Þad er ad tala yfer sig/ ad seigiast vilia edur kunna Reidenne aldeilis fra sier ad hrinda. Fordillo heidenna Spekinga er þad/ enn ecke Þecking Christenna Manna a sialfum sier. Þad er eins Ohægt/ og einhvör seigia vilde/ þ hann kynne olldungis ad deyda Spilling Natturunnar so hun hreif de sier alldrei/ og er þ alldeilis Omögulegt/ so leinge vier berum epter oss þennann daudlega Lijkama. Þad er z ecke riettvegt/ alldrei ad reidast: Reid ast eigum vier Syndum og Glæpum/ Reidast eigum vier sialfum oss/ nær vier fremium eitthvad af slijku. Reidast eigum vier og vandlæta fyrer Guds saker/ þvi er þ hvörke mögulegt nie gagnlegt Reidena alldeilis burt ad taka/ enn ad setia Skordur vid henne/ ad hun minnst gange hun yfer Mæl Hoogværesins edr kreinke Samvitskuna/ þar um a christenn Madur ad læta sier hugad vera/ z er þ hid fyrsta/ ad vier ydugleg a hugleidum hvad skadlegur og dárlegur Löstur ad Reidenn sie / hvar um eg nockud talad hefe i hinum fyrra Partenum. Þar næst er þ/ ad Menn varest þra Selskap

er oss mest kuña ad egna til Reide/ edur sialfer eru med þíssū Skaplest plagader/þat um̄ talar Salomon Prov. 22. Verk ecke Vinur Reidens Mañs/og gack ecke med hinū Galda/ ad þu lærer ecke hañs Vegu/og hneixlei Saalu þïna. Þar ad auke ad Meñ varest þær Orsaker/hvar af Reiden̄ plagar giarnañ ad kvikna i Mañsins Briooste. Og er þad hid fyrsta/ad vier ecke buū yfer neinū illum Asekninge. Hvad þesse Blood Hunds Herodes hafe i Siñe haft/er af Gudspialls Historiuñe auglioost/ sem̄ var ad Lïflaata þ saklausa/nÿfædda Konungs Efne JEsū/ecke so af Reide edur illu Skape i Fyrstuñe/ so sem̄ af Metorda Gyrnd/sem̄ adur er sagt/eñ er hañ saa ad þsse hañs illur Asekningur hafde ei fram̄ gang/þa kveikte Diöfullen̄ Foolskuna i hañs Hiarta/so hañ liet myrda þsse saklausu Börn: Ecke var þad hid fyrsta Bragd Satans vid hañ/ adur hafde hañ laated af Dögū ráda sÿna eigeñ Sonu/Alexandrum & Aristobulum/er þr voru rægder vid hañ/ so sem̄ ad sætu þeir hm̄ epter Rÿkenu/og þo aan Orsaka/so sem af Sögunum ráda maa. Þetta er alltÿtt i Heimenū/ sa sem ecke kiemur fram̄ siñe illre Fyreræt lan/hañ reidest aungvum Hlut so miög / sem þvi/ so hañ gietur ecke aflaated: Þad saa Meñ a Pharaone / er hañ fieck ecke halldeb Jsrael a moote Guds Vilia/Exod. 14. Þad sÿner oss Dæme Sauls Konungs/ er hañ gat ecke David fyrerkomed/ 1. Sam. 21. Achabs Dæme/ er hañ ecke fieck svællt under sig Nabots Vÿngard/1. Reg. 21. Gydinga/er þr feingu þvi ecke raaded vid Postulana/ ad laata af ad predika ut af JEsu Nafne/Act. 5. Oærlegt er þañeñ ad vilia strÿda vid hiñ Almættuga. So blindar nu Reiden̄ þañ/sem̄ hūn hefur i Siñe. Añad hvort trude Herodes Spaadomunū/edur hañ trude þm̄ ecke. Ef hañ þm̄ ecke trude/ Hvad dreo hañ þa til þss/ad fremia þad Gudlausa Mord ? Og ef hañ þm̄ trude/þa var þ Gloopska ad vilia beriast vid Gud/eñ þ saa hañ ecke þ Heipteñe/og þssare Foolsku velldur nu illur Asekningur. Bondskañ er Frilla Diöfulsens/og eitt frioofsamt Kvikende: Ein Jllska gietur þusund adrar af sier/og er Reiden̄ og Heiptræknen̄ Foosturmoder allra þra. Vakte þvi hver christen̄ Madur Hiarta sitt/& laate þar aungva syndsamlega Gyrnd iñe drottna/helldur bidie Gud ad skapa hreint Hiar-

ka i sier/Ps. 51. Þa mun hm̃ sydur verda hætt vid Reidenne. Ad sønu er þ mannlegt ad reidast/þeg^r eirn hefur gott i Sinne z fær þvi ecke fram̃ komed þ̇ annarra Illsku saker/(sm̃ optlega skiedr)z er þ skillt Gudlegre Vandlætingu/enn þo skulu Menn ecke giefa þn̄ TaumReidenne/ad Menn trode Guds Bodord under Footunnu/þvi ei ma Illt giøra/so ad Gott framkome/Rom. 3. Giørn helldur Skylldu vors Embættis med Þolenn mæde/enn felun Gude Avøxtenn a Hendur. Enn hitt er vyst/ad þss verre sm̃ Asetningurenn er/þss stærre verdur Reidenn z Ortelkvysare/ef Asetning urenn ødlast ecke sinn Framgang: Þad velldur þvi/ ad ef eirn hreckvyss Madur giefur framkvæmt Gyrndsyna/þa fagnar hn̄ i Hiarta synu/ a medann hm̃ þyker vænt um̃ Skømmena/hefur og marga/sem eins eru Skape farner z hn̄/hrosande þvilyku/z kalla þ vel giort/og þott ecke sieu þr/þa vantar eirn Magt^r Mann alldrei eirn Hræsnara/sm̃ gyller þ þ̇ hns Augun/sem hm̃ reindar þykia þo Klaker ad vera. Enn bere af þvi/ad hn̄ nae Fyrerætlan sinne/ þ gremst hm̃/þvi hn̄ veit ecke einasta ad Illmennska syn er i Lioos komenn/helldur þar a ofann verdur hn̄ spiad ur z lyktur af hvørium Manne/so sm̃ sa ed tok til ad byggia z gat þ ecke fullendad. Þad syner oss Dæme Mordingians Herodis/er hn̄ sa ad hn̄ var gabbadur af Vitringunum/þa vard hn̄ æfa reidur. Eingenn Hlutur er sa/er so miøg upperte illt Skap/so s Forsmaanenn/z ecke einasta þa sm̃ vonder eru/helldur og gooda Menn/ ef þr eru annars nockud Stoor-Hiartader/og þss vegna/er þad hid annad Raad a mote Reidenne/ad lyta ecke stoort a sig/helldur ad eignast Saal syna i Þolennmæde epter Bode Lausnarans/Luc. 21. Þvi þ̇ utann þ/ad Drambsemenn spiller Mannkost unna ur Manna/hvørsu vel sm̃ eirn er ad sier um̃ marga Hlute/þa giøra aller Menn sier ad Skylldu/ad krefia þn̄ s mikel-laatur er/z þykest ødrum betre/og giefur hn̄ so ecke a mis vid þad fared/ad eige bere hm̃ margt Reide Efne til handa/og þvi er gott ad temia sier nockurskonar Mann udleika/og um̃ alla Hlute fram̃ Kiærleikann/ um̃ hvørn Paulus skrif-ar/1. Cor. 13. Kiærleikurenn er Þolennmodur og Goodgiarn/Kiærleikur-enn øfundar ecke/ Kiærleikurenn giører eige Illmannlega/eige þyfur hann upp/hn̄ er eige Ofsidsamur/hn̄ leitar ecke epter þvi sem hns er/hann er

eige

eige Punglyndur/ hn̄ þeinker ecke Jllt/ z er i þssare Gullvægu Malsgrein allt þad ässebunded/ sem afstijra ma Reide og Fiandskap/ en̄ efla Frid z Eindrægne Manna a medal. Veralldenn kieppest nu um̄ Stund er vid/ ad tilla sier sem̄ hærst/ z sa er lijtkur af mørgum̄ er þ gíører ecke/ so sem hafe hn̄ eige Vit a/ ad hallda Virdingu sinne/ nema hann trode sier fram̄. O hvad betra er z Ohultara/ ad setia sig i hinn̄ ysta Sess/ epter Lausnarans Rade/ Luc. 14. þa mun Virdingenn sialfkrafa epter fylgia þm̄ ed so giøra. En̄ hn̄ sem tiller sier a þa Troppu sem̄ hn̄ er eige vaxenn til ad stijga uppa/ hn̄ ma vel taka sier Vara/ad ei þurfe hn̄ ad briota Odd af Oflæte sijnu/ og ef so kann til ad bera/ þa er einge̅n̄ osiur Von a hm̄ sem̄ hefur giørt mikid af sialfum̄ sier/ en̄ ad hm̄ gremiest þ/ z hn̄ kieppest vid a allar Lunder ad fa Nefnd þar yfer/ Er hm̄ þvi illa fared hvørn Veg sem̄ þ tekst. Nær hn̄ Nefndenne/ þa stelur hn̄ henne fra Gude/ er seiger: Myn er Nefndenn/ eg vil endurgialldа/ Rom. 12. En̄ here af þvi/ verdr hn̄ lijkur af sijnum̄ Likum̄/ Veralldarennar Børnum̄/ hvør ed forsmaer þa er Guds Syne fylgia i þvi ad forsma Oriettenn. Hvørsu miklu betra er þa ad hafa i fyrstunne snided sier Stack epter Vexte/ so ecke þurfe þr ad sniþda hn̄ upp aptur er þu sijdst villder/ þn̄ til hn̄ verdur mækulegur/ eda kannskie oflitell/ og sagt verde til þijn: Gief þessum̄ Rum/ Luc. 14. þott eige sie hn̄ heidarlegre en̄ þu/ sem þu mætt vijkia fyrer/ þvi er rædlegt ad hafa sig i Noose/ef Menn̄ vilia ei gefa sialfum̄ sier nie ødrum̄ Orsøk til Reide og Fiandskapar. Menn̄ skulu ei helldur vera allt ofgranskygner epter Oriettenum̄/ edur gløggver i þvi ad leggia þad ut a vondann Veg sem̄ oss er tilgiørt/ þ kann margt ad vera giørt af Fævijsse/ af Bradræde/ af Trauste til Vinattu vorrar/ af Otta/ af annarra Fortølum̄/ er sa reiknar sier ad vera til Smaanar giørt/ sem̄ er allt of vidkvæmr/ hvørium̄ sijn Virding er særare/ en̄ þott hn̄ være skorenn eda brenndur/ z reidest þar fyrer optlega Ofyrersynju/ en̄ villde kannskie alldrei reidst hafa/ þegar hn̄ finnur Saklеikann/ z hefur i Bræde sinne annad hvørt giørt stærre Oriett edr þolad/ helldur en̄ Tilgiørdenn var i fyrstunne/ en̄ skammast sijn ad jæta sijdann ad hn̄ hafe fared villt/ þott hann þecke þ nær hm̄ er Reidenn runnenn. Og þott einhvør Ovirde

nockurn

nockurn af mẽtkū Raade/ þa er þ vijslega sagt/ er Salomon skrifar/ Prov. 12. ad hñ sie vitur sem lætur s hñ eige siaae Orietten/ þvi Orietturen er eins stoor/ so sem hñ er af hm metẽ/ er hñ lydur. Eingenn reidist/ nema hañ ætle sig Vanvirdkañ a einhvørn Hatt. J øllu þessu er eckert betra Raad / eñ ad giefa Reideñe Stunder/ og ut hella henne ecke strax sem hun tekur eitn/ þvi Bideñ kañ margt ad auglysa/ z Pretteñ i Hiartanu kañ ad siatna a medañ/ og sa sem Vijs er/ hñ giører so/ þ er heilnæmt ad pretta sialfañ sig i þvilyku/ z þeg' Meñ reider eru/ ad ætla sier ad byda betre Tyma til ad hefna syns Vansa/ eñ a medañ kañ eitthvad ad skie/ eg kañ ad deyia/ z sk mig þa alldrei ydra þss ad eg hafe slept Hefndeñe. Hañ kañ ad deyia sem mier tilgiørde/ og giet eg þa eige helldur ydrast þss/ ad eg tilgaf hm/ hvøriū eg þo giarnañ vil samfagna i Himnarykie/ z verde hvørugt af þssu/ þa kanskie hñ ydrest/ z fære mi' aptur Virdingu myna med Avexte/ þa hefe eg vel beded z teked Hlut a þurru Lande. Verde eige helldur þ/ þa hefe eg Toom til ad huxa mig um/ hvørneñ eg fæe þ bætt/ er eg lided hefe/ mz s minnstū Skada beggia ock'. alleina er ad vakta sig þ þvi/ ad Heipteñ snuest ecke upp i Hatr/ ef meñ geima Reidena/ s þm er hætt vid/ er ecke ottast Gud/ z hvøriū ad fol er syn eilyf Velferd þ Virdingu Heims þssa. Guds Børn giora þ ecke/ sem Himnarykied erfa vilia/ þau laata Solena ecke undergauga syna Reide/ nie giefa Dioflenū Rum/ Eph. 4. Eñ hvørneñ sem øllu þssu er vared/ þa fæ eg alltyd Toom til þss/ ef eg hepte Reidena/ medañ hun er sem brædust/ ad huxa um hvad betra sie ad lykiast mynū Frelsara/ sem Motmælen þolde/ Ebr. 12. og drotkna so med hm Eilyflega/ helldur eñ ad vada uppe med Heimenū z fyrerfarast so med hm og øllu þvi sem i hm er / 1. Joh. 2. Þvi vil eg bruka Raad hiñs gamla Platonis/ er hñ baud þm sem reidur være ad skoda sig i Speigle/ a mædañ hñ være hvad grimmastur/ og munde hñ hrædast sialfañ sig/ eñ eg villde skoda mig i minne Molld z Dufti/ þeg' nockud fra lide/ ef eg giæte stillt Brædena/ mædañ hun er s mest/ z skoda þar hvad lyted eg a und' sialfū mier/ eg sem er eitt Bloomstur er følnar/ strax sem Ande Drottens blæs a þ/ Es. 40. ein Vatns-Boola/ sem þytur upp af Vindenū/ ein Gu-

 fa

sa/er stest um Stundarsaker/og hverfur sydan/Jac. 4. og mun eg þa brádlega skammast myn/og þeinkia helldur á Vesolld mijna/en Nefndena yfer hm/sm ecke hefur kannske meira syndgad en eg a mooke Gude/sm bæda ockur skapad hefur/ og i hvøs Hende ad stendur beggia ockar Giæfa og Ogiæfa. Eg vil alleina gledia mig af þvi/ef hm þocknast ad læta mig þola Oriett sijna vegna/Matth. 5. En eg aumka minn Ovin/ad hn ecke þeinker hid sama og eg vil þeinkia. So hugleided nu þta/Drottens Børn/Aller þier sm elsked ydar tijmanlega Velferd/þier sm elsked yd' Saaluhialp/z aller þier sm Gud elsked/giefed ydur stunder til ad þeinkia um hvad skadlegur Hlutur ad Reidenn sie/hvørsu skammvinn ad sie su Glede/er sa hefur af Nefndenne/er hana tekur fra Gude. Læted ydur i Hug koma/ad Saaler ydar bua i Hey-Huse/þvi allt Holld er Hey seiger Raust Predikarans/ sem hroopar i Eydemørku/ Es. 40. Hvørsu fliott kan þ ad verda til Osku brennt/þegar i þvi kvijknar af Heiptenne/z hvar erum vier þa? Hvad verdur af þm/er sialfur hefur eid lagt þ Herberge/er Gud fieck Saalu hns til ad bua i? nema ad Guds Reide-Elldur tekur vid Oskunne og brennur i henne allt til nedsta Helvijtis/Deut. 32. fra eirnre Eilijfd til annarar. Vert þvi snarlega sampyckur þijnum Mootstødu Manne/ a medan þu ert enn þa a Veige med hm/ad ecke ofurselie hn þig Doomaranum/ en Doomarenn Kvalaranum/ og verder þu so i Dijblissu kastadur. Sannlega seige eg þier/þu munt þadan ecke utfara / fyrr en þu hefur golldet hinn sijdarsta Pening / Matth. 5. sem alldrei verda mun um alla Eilijfd. Þar fra vardveite hinn myskunsame goode Gud/alla þa sm a hns Myskun og Giæsku treysta / fyrer JEsu Christi Forþienustu/ Amen.

A Prettanda Dag Joola.

Gudspialled / Matth. 2. Cap.

Þær ed JEsus var fæddur i Bethlehem a Gydinga Lande/a Døgum Herodis Konungs. Sia þu/þa komu Vitringar af Austurælfu til Jerusalem / og søgdu ; Hvar er sa Nijfædde Konungur Gydinga? Þviad vier høfum sied hns Stiørnu i Austurvege/ og erum komner ad tilbidia hn. En er Herodes

Konungur

Konungur heyrde þad/ skielfdist hn og øll Jerusalem med hm. Og hn liet samann safna øllu Kiennemanna Høfdingiu og Skriptlærdu Lydsins/ og forheyrde af þm/ hvar Christur skyllde fædast. Enn þr søgdu hm: J Bethlehem a Gydinga Lande. Þviad so er skrifad þ Spamannenn: Og þu Bethlehem a Gydinga Lande/ ert aungvann veigenn hinn minnsta a mial Høfdingia Juda/ þviad af þier mun koma Hertoge sa/ ed stiorna skal yfer mitt Folk Jsrael. Þa kallade Herodes Vitringana Heimuglega til sijn/ og spurde þa inelega ad/ a hvøriu Tijma þ Stiarnan hafde byrst þm/ og vijsade þm til Bethlehem/ og sagde: Fared þier/ og spyried vandlega ad Sveinenu/ og nær þier finned hann/ þa kunngiøred mier þad aptur/ so ad eg kome eirnenn ad tilbidia hn. Sem þeir høfdu nu hlijdt Konungenu/ foru þr af Stad. Og sia þu/ ad Stiarnan sem þr høfdu sied i Austurælfu/ gieck framme fyrer þeim/ alle þar til hun kom og stood þar uppe yfer/ hvar ed Barned var. Enn er þeir sau Stiørnuna/ glødduft þr af miklu Fagnade/ og geingu i Hused inn/ og fundu þar Barned/ med Mariu Moodur þess/ fiellu fram og tilbadu þad. Og ad uppluknum sijnu Fiarsioodu/ offrudu þeir þvi Giafer/ Gull/ Reykelse og Myrru. Og feingu Andsvar i Svefne/ ad þier kiæme ecke aptur til Herodem/ og fooru so annann Veg aptur i sitt Land.

Exordium.

Snemma taka Børn til Meina / seiger Ordshattur vor gamall / og er hann sann ur. Madurenn fædest til Eymdanna / eins og Neistarner upp i Loptet fliuga / Job. 5. Fullur Hørmungar og fárra Lijfdaga / og 14. Allar Skiepnur Guds er hann giørt hefur oss til Þarþinda / þær eru ad nockru Leite sialfbærar / skømmu epter þad þær wtkoma af Moodur Lijfe / þeim hefur Gud og Natturann tillagt af sialfum sier / hvad þau skulu hylia sig med og vardve veita fyrer Kulda og Illvidrum. Madurenn fædest nakenn i Heim þennann / þau fædast þeigiande af Moodur Lijfe: Manneskiann med Ope og Tarum / so sem Lyde hun vid þvi / ad hennar byriar ad gangast i gegnum Tarana Dal / a medann hun nær er Lijfe ad hallda. Jørdenn er Vøggu Sæng edur Stooren Fiskana / nær þau wtklaked eru. Manneskiann ma ecke Lijfe hallda / nema hun a alla Vegu sie nærd og uppfostrud. Þesse er Upprune vor/ hvørium so a stundum epter fylger sidan Omætt ugt / nær vier vøgunst a Legg / er þetta so hinn minnste Hlute Mannlegra Eymda er vier hølum a Omaulga Alldre vorum. Og er þad ecke ad undra a oss / hvørra Fødur sagt var i Ondverdu / ad i Sveita sijns Andlitis skyllde hann sijns Braudz neyta / og nære sig af Jørdunne med Erfvide alla sijna Daga / Gen. 3. Hann hafde

til þess vñed / og vier sydañ sem af hønum Konungeganñ. Ad þad eru Undur at hiñ añar Adam / sem er DRottenn af Himne / 1. Cor. 15. hañ skule vid sama / og eñ þa miklu lakare Koste bwa / jafnvel þoott hañ sie epter Holldenu af Adam kominñ: Þad heyrum vier þo i þessa Dags Evangelio / þar Konungur Himens og Jardar / mæ Svikum og Ofsookrum hiñs Grimma Herodis mæta. Valla var hañ fyrer i Heimeñ borenñ / eñ ad Andskotenñ uppfyllte Hiarta þess Gudlausa Konungs til ad utslöckva Lioos Heimsens / og aflyfa hañ sem øllum giefur Lyf og Anda / Og fyrer þvi ad þesse Vikslæfur Herodis voru Upphaf DRottenns Hørmunga / er hañ þola mætte strax i Iñgaungu þessa Naatturlega Lyfs / þa sa Refsed med Slægdarfullre Underhyggiu / leitade so freklega epter ad vita hvar DRottenn være fæddur / alltina til ad rada hañ af Døgum / sem Raun gaf sydañ Vitnum / Þa vil eg tala fram vegis um þetta Efne i Heimenum / sem hønum villa epterfylgia i þessum Tarañ Dal sem i hañs Þjird / og þad i Tveññ Lage. 1. Vil eg rada um Guds Barna Mootlæte / hvad farflegt þad sie. 2. Um Guds Adstod i Mootlætenu. Hiñ goode Gud stioorne Tungu miñe og Hiørtum ydar med sijnum Anda / sier til Lofs og Dyrdar / fyrer JEsum Christum / Amen.

Utleggingenn.

DRottenn JEsus sagde vid Lærisveina sijna / Luc. 18. Hver sem ecke medtekur Himnarijke so sem Ungbarn / hañ kañ ecke ad inganga i þad. Eñ eg vil seigia / Brædur mijner / Nema þier giøreist eins og Ungbarn / þad er Maria sagde i Jotuna / þa fared þier ecke inngeinged i Guds Rijke. Hier med vil eg ecke þad meint hafa / ad nockur af oss Adams Børnum / kuñe so fullkomenn / so heilagur / so riettlætur ad vera / sem hañ er ecke visse af Synd / 2. Cor. 5. helldur so sem Drottenn seiger / Luc. 6. Vered myskunsamer / lijka so sem ydar Fader er myskunsamur / og er þo syndugur Mañ eitta langt fra þvi / ad jafnast vid Gud i Myskunsemeñe / so vel sem øllu ødru / helldur bjodur Frelsarenn oss / ad breita epter hønum sem mest verdur. So eigum vier Drottne Jesu ad lijkiast i øllum vorum Lyfernis Hættum / ad so miklu Leite sem oss er møgulegt i þessum daudlega Lijkama / og þad ecke sijst i Krossburdenum / hvornenn hañs Fæding / hañs Uppfoostur og allur hañs Alldur / var Fatækt og Eymdum hladenn / er oss alkuñugt af Guds spiallamañaña Bookum. Meinum þvi ecke / Brædur mijner / ad vier munum sleppa hia ad drecka af Kalknum med Christo / Ps. 110. hier i Utlegdeñe / ef vier viljum nyktt Gledeñar Vijn med hønum drecka i Guds Rijke / Matth. 26. Miñest þess Ords er eg sagda ydur / seiger Jesus vid Lærisveinana / Joh. 15. Ecke er Þrællenn fyrer Herra sijnum. Hafe þeir mig ofsookt / þa

munu

munu þr ydur eirneñ offækia/ hañ hlaut þañ Kaleik af ad drecka/ er hñs Fader hafde hm̃ afskeinktañ/ so ad Ritningeñ uppfylltest/ Joh. 15. Vier skulum og Ritningana uppfylla/ Matth. 26. med þvi ad drecka hñs Kaleik/ hvør ed seiger/ ad i giegnū margar Hørmungar byrie oss iñ ad ganga i Guds Ryke. St. Petur bydur oss/ Act. 14. ad vier skulum hugga oss þar vid i Mootgangenū/ ad vorer Brædur i Heimenū hafa þvilykt ad lyda. Eñ hvad miklu helldur ættū vier ad hressa Gied vort þar vid/ ad þta er oss med sialfū Guds Syne sameigenlegt/ hvør ad er Høfundur z Fullkomnare Truareñar/ Hebr. 12. Þvi seiger Pall/ 2 Cor. 1. Ad so sem ad Christi Pyslter yfergnæfe til fyn/ so yfergnæfe og fyn Huggun fyrer Christū. Vitringar þsser/ er Gudspialled umgietur/ þr Offrudu hinū Nyfædda JEsu/ Gull/ Reykelse og Myrru. Allt voru þta Konunglegar Gafur. So var hñ fatækur sm̃ allt Sylfur z Gull a/ Jørdena z allt hvad i Jørdusñe er/ Ps. 50. ad hñ mætte þta þygg a af framandi Mønnū/ Eñ þvilykts einkis krefur hañ nu af oss/ þar hñ er ingeingeñ i syna Dyrd/ utañ hvad vier skyllduger erū ad hialpa hñs naudstøddū Limū/ med þvi sm̃ Gud oss lanad hefur/ um̃ hvøria hñ seiger/ Matth. 25. Hvad þier giørdud eirnū af þssū mynū minstu Brædrū/ þ giørdud þier mier. Hvørs krefur hñ þa af oss? Eirnrar sañrar z lifande Truar/ þ er þ Gull/ sm̃ vier eigū Gude Himnaña Konunge ad bioda/ eñ hun reinest hvad mest i Hørmungusñe. Pad er hægt ad trua Gude nær allt ad Oskū geingur. Valla vitū vier hvørt vier riett-truader erū/ fyrr eñ i Mannraununū. Pad orkar ecke a Hreyste Kappañs fyrr eñ a Hoolmenū. Eige vita Meñ hvørsu ad Styremadureñ er for fall/ nema i Ølgu-Sionū og Andvidrenu. Og eige hvørsu dyggur ad Hyrdereñ er/ fyrr eñ hañ sier Ulfeñ koma. So reinest og Trueñ vor i Motlætenu. Pad er sa Elldur/ er Gull þta skal reinast i/ z so sm̃ Gull ed smelltest i Elldenū/ eñ tapar ecke þyngd sine ef þ gott er/ eñ Heyed z Halmeñ breñer hñ upp: So reinast Guds Børn i Mootgangenum/ styrkiast/ eblast/ vidurkveikiast og leidriettast / eñ i sama Mootgange kollsteipast Vantruareñar Børn/ fortynast/ eydeleggiast/ ørvænta og falla i Vyl og Efaseme/ hiner þacka Gude/ lofa hñ z pryssa/ kyssande

a hñs Fodurlegañ Nyklingar Bond/ med allre Audmykt og Trufastre Von/ hvor ed alldrei lætur til Skam̃ar verda/ Rom. 5. Þsier lasta Guds H. Nafn/ mogla/ leita allra añara Medala eñ ad snua sier til hñs sẽ þa typtar. Hier um̃ talar St. Petur mæta vel/ 1. Pist. 1. seigiande ; Þier erud glader/ jafnvel þott þier um̃ litla Stund ef vid þarf/ hrigder verded med adskiliañlegum Freistingũ/ So ad Reynsla ydvarar Truar verde Gullsins Reynslu dyrmætare/ hvort ed forgeingur/ og verdur þo i Ellde reint/ til Lofs & Heidurs & Dyrdar i Opeñberan Jesu Christi. Med Reikelsenu verda teiknadar Bæner Heilagra i Opeñberuñ hiñs heilaga Johañis/ Cap. 5. & 8. Eñ Gud nade oss/ hvorsu ad vier kallder erũ i Bænenñe. J Medlætenu giører Madureñ Gud af sialfũ sier/ þegar allt ad Oskũ geingur/ og þykest einkis Þurfe vera/ eñ veit ecke þ hñ er fatækur & voladur/ ber & nakeñ/ Apoc. 3. Meñ seigia/ þar er Fridur & Tryggleike / eñ vita ei nær eñ Ogiæfañ bradlega yfer þa kiemur / so sẽ Jodsott Olietta Konu/ 1. Tess. 5. Gud nade þañ sẽ Bænarlaus er i vondre Verolldu Þssare/ betra er nakeñ ad ganga i Orustu/ & Mallaus fram fyrer Doomarañ / helldur eñ Bænarlaus fram̃ ad ganga i Heimenñ. Eñ þetta Reykelse tendrast ecke betur af neinũ Hlut/ eñ af Ellde Motlætingañna. Þvi seiger David/ Ps. 34. Hiner Riettlatu köll udu til Drottens/ & hñ Bænheyrde þa/ & frelsade þa af öllũ Hormung um þra. Meñ fa ecke Elld af Stalenu/ nema Meñ slae þvi vid Tiñuna/ & so læra Meñ ad þreita vid Gud med heitre Bæn i Motgangenum/ so sem Von er til/ þvi hñ sẽ heitt skal bidia/ hñ skal myked a þvi liggia/ er hñ bidur um̃. Vier erũ soddañ Sialfbyrgingar þegar Verolldeñ lætur epter oss / ad vier þykiunst oss um̃ alla Hlute full-nogger vera/ so sẽ eckert hefdũ vier ad þiggia af Fodur Liosañña/ fra hvoriũ þo kiemur öll good Giof/ og öll fullkomeñ Giof/ Jac. 1. Mootlætid hlijtur ad verka i oss Nitañ & Alvorugiefnena i Bænenñe/ þvi añars erũ vier kallder og dofner i þvi ad bidia Gud. Ecke hefde hin Cananæiska þreitt so vid Drotteñ med Bænenñe/ nema heñar Dotter hefde vered so þunglega plagud/ Matth. 15. Ecke hefde samkunduHofdingeñ leitad Christs/ nema Dott' hñs hefde andast/ Matth. 9. & Koningsmadureñ

hefde

hefde vel heima seted/ hefde eige Vanheilsu þe hñs Sonar teked hñ af stad/ Joh. 4. Og þo tt ad oss daglega ligge so miked a Guds Adstod/ ad vier erũ aller uppa hana komn̄/ þa siaa Meñ þ samt ecke fyrr eñ i Mot gangenũ. So kveiker nu Gud þa sitt Vpplypkingar Offur med Ellde Moklætingañá hier a Jordunñe/ so þ verde eitn Sætleiks Ilmur ꝑ hm̃ i Himnenũ. Fyrer Myrruna hafa Lærefedur christelegrar Kyrkiu/ og medal añara Gregorius hiñ mikle viliad skiliast laata Deydingu Holld sins/ af þvi ad hun beisk er/ eñ gefur þo af sier Ilm miog sætañ. Eing eñ Foorn er Gude þeckare eñ þesse/ næst Truñe a Christũ/ og hun verk ar ecke i Maãkenũ/ nema þ Truna/ eñ þo allra hellst i Mootlætenu. Þegar hiñ gamle Adam tekur til ad verda fullur og feitur/ og giorast Lauslætur/ so sm̃ Moises sagde um̃ Israel/ Deut/ 32. Þa leggur hiñ Alvosse Gud vid hñ Krossens Beisle/ so hñ tamen̄ verde og Krossfestur med Christo. Þad er/ ad hin illa Girnd sm̃ i oss byr/ verde afmaad med Krossgauñguñe epter vorũ Frelsara. Hiñ blessada Holld vard so Vañ burda a Krossenũ/ ad hñ gat dæied og lated sijna Saalu fra sier. Eñ hñ vard Lijfgadur aptur epter Andanũ/ so sm̃ Petur seiger/ 1. Pet. 3. Þad er epter Guddomenũ: Þad skiede til þess/ ad hñ til-legde vorũ Anda þañ Styrk/ ad hid syndumspillta Holld/ gæte dæied i oss/ eñ vier epter Andanũ lifad/ vard so hiñ same Hlutur/ sem ollade honũ Mañlegs Veikleika/ Orsok til Gudlegs Kraptar i oss/ og hefur JEsus alldrei meira Almættis Verk framied/ eñ þegar hñ sm̃ veikastur var. So verda z þr sm̃ af Andanũ fædder eru sterkvaster i Gude þegar Holldsed deydest og hiñ gamle Madur er sm̃ veikastur. Þetta vottar St. Paall er hñ seiger/ 2. Cor. 4. Alla Tijma bern̄ vier um̃ kriñg Deydingu Drottens JEsu i Lijkamanum/ so ad Lijf JEsu verde og augliooſt i vorũ Lijkama. Seiged mier/ Br. M. Kañ nockurt Hlutskipte/ nockur Heidur/ nockurt Rijke þvilijkt ad vera/ so sm̃ ad kallast/ z ad vera Guds Barn? Oll Veralldareñar Metord eru Prældoomur hia þvi Nafne. Madureñ blijfur ecke leinge i Heidrenũ seiger David/ Ps. 49. Hvorsu haa Volld edur Virding sm̃ einhvor hefur/ eñ þaa Hlutskipte maa eingeñ af oss taka. Vier erũ teiknader i hñs Hondũ/ Esa. 49. af hvors Hende eingeñ fær

oss

og slited/ Joh. 10. Eñ hvad seiger Postuleñ til Hebreos/ Cap. 12. Hvern Drottiñ elskar/ þñ agar hñ/ & hñ kyptar hañ Son/ er hñ ad sier tekr. Ef þier Ogunena þoled/ þa mun Gud kiæ sig ydur eins & Børnū. Þvi hvør er sa Sonur/ er Fadereñ ecke vandlæte um̄/ Eñ ef þier erud fyrer utañ Aga/ hvørs aller Hluttakendur eru/ þa eru þier Hior-Børn og ecke Syner. Hier af ræd eg þ/ ad Krosseñ Christi mæ reiknast Þantur Arfleifdar vorrar/ og eitt Trygda Merke/ sem Guds Sonur hefur fest uppa sijna Elskulega Brude/ og so sem Feste Peningur þess Bustadar/ sem Guds Børn hafa i hañs Rijke heima teked/ Þvi hier høfum vier ecke stadfastañ Samastad/ helldur væntum eins aññars/ þar sem vor Borgar-Riettur er/ sem er a Himnū/ Phil. 3. Þad er þ Merke/ er St. Paall um̄ talar/ Gal. 6. er hñ seiger: Ad Heimureñ sie sier Krossfestur/ & hñ Heimenū. Hiedañ af (seiger hñ) giøre mier eingeñ Onæd/ þvi eg ber Teikn JEsu Christi a mijnū Lijkama/ þar þ er Mootlæted alldrei so þungt/ og eingeñ Hørmung so mikel/ ad su Huggun ecke yfergnæfe/ ad vier eigū vissa Arf-Von i Guds Rijke medañ vier berū Christi Kross med Þolenmæde. Þar um̄ talar St. Paall/ Rom. 8. Sialfur Andeñ ber Vitne vorū Anda ad vier sieū Guds Børn/ eñ ef vier Børn erum/ þa erū vier og Erfingiar/ Jaa/ Erfingiar Guds/ eñ Samarfar Christi: Ef vier lijdū med hm̄/ ad vier eirneñ med hm̄ Dijrdleger verdū. Hñ seiger eñ aptur/ ad ef vier vonudū a Christ alleina i þessu Lijfe/ þa værum vier vesælaster allra Mañā/ 1. Cor. 15. Eg vil & þ seigia/ ad vier værū allra Mañā sælaster/ ef vier dijrkudū Gud þ Epterlæte þessa Heims alleina/ eins & hñ hafe ecke añad Hus undirbuū meira og betra fyrerbued þm̄/ er hañ elska. Reidunst þvi ecke/ Br. M. þott vier sium̄ hinum Ogudlega vel ganga / Ps. 73. eñ Guds Børn Hørmungar lijda. Þott Gud hafe a stundū margt læted epter Elskendū sijnū / þa er þ reindar ecke so eigenlegt Christendomenū/ ad þm̄ lijde jafnañ vel/ sem eru Christi Þegnar. Ogudleger hafa eckert a Himnū/ so hafa & Guds Børn eckert i Heimenū/ & þott þm̄ falle Rijkdomur til/ þa festa þau ecke Hiartad vid hñ/ Ps. 62. Hier um̄ aminner St. Petur næsta Heilnæmlega/ 1. Pet. 4. m3 þessū Ordū. Elskanleger (seiger hñ) skielfest ecke so ō Okun

uger af Reinslu þre er fram̄ vid ydr kiemr af Elldenū/til ad freista yd
ar/so sm̄ hefde ydur nockud Oveniulegt tilfalled/helldr gledest af þvi/
ad þier erud Hluttakendur Hørmunga Christi/so ad þegar hn̄s Dyrd
opeñberast/ ad þier gledjest þa Fagnande. Þegar Skyeñ hafa nockra
stund byrgt fyrer Soolena/þa skijn hun hvad fegurst. Þess meira sem
vier lijdū hier fyrer Christs saker/ þess helldur munū vier fagna/ nær
vier skulū med hm̄ Dyrdleger verda/Rom. 8. Sa kañ alldrei huggadur
ad verda/ sm̄ eige harmade. Maa sa nockud Sigrenū hroosa/sem eige
bardest? Gud kañ ecke ad afþerra þau Taareñ i eilijfu Lijfe/ er alldrei
voru uthellt i þssu. Lijtū þvi ecke til nærverande Hrellingar/hvør ad
er skam̄viñ/helldur til epterkomande Farsælldar/sm̄ er eilijf/vitande ꝥ/
ad Motlætingar þssara Tijma eru eige verdar þrar Dyrdar/sm̄ vid oss
mun opeñber verda i eilijfu Lijfe/Rom. 8. z hin lietta Hørmung/er vær
hier lijdū/ ablar oss Oumrædelegs Þunga eilijfrar Dyrdar/2. Cor. 4.
Hvørja Gud oss giefe fyrer Forþienustu Sonarens / Amen.

Hvad þvi Skijdara vidvijkur/er eg hiet um̄ ad tala/þa stendur hier i
Gudspiallenu/ Ad Vitringar hafe komed ur Austurveige/ og fært Bar
ne þessu Gaafur. Þetta sijner oss Guds Almattugs Fødurlega Um-
hyggiu og Forsion fyrer sijnum Børnū/ midt i Motgangenum/midt i
Orbyrgdeñe/ z sañast a þssu maal afars/ad Jesus hefur oss til Ept-
erdæmes lided/1. Pet. 2. Hiñ alskigne Gud/ fyrer hvørs Augū ad aller
Hluter opner og nakter eru/ Hebr. 4. hn̄ visse vel hvad laa fyrer sijnum
Eingietna Syne/ z hvørsu hn̄s Hønd hafde aasett ad plaaga hn̄ vorra
Synda vegna/Es. 53. med langre og mædusamre Reysu/z langre Ut-
legd i Egyptalande/z ꝥ strax sm̄ hn̄ i þeñan Eymda Dal boreñ var/
samt liet Gud hn̄ ecke alldeilis Hialparlausañ/helldur sende þssa Okien
du Meñ af fiarlægu Lande/til ad bæta hn̄s Naudþurft/z hn̄s fatæk
rar Modur. Tvent hefur hiñ goode Gud med þssu Almættis og Mysk-
unar Verke utriett. Hid fyrra/ad hn̄ sijnde ad þta Hialpræde tilheyr-
de heidnū Þiodū/Es. 49. hvørter ad voru aan Guds i Heimenum/og
fiarlæger Israels Rietke/Eph. 2. Þad Foolk er sat i Myrkrunū saa
Lioos mikid/Es. 9. Þvi eige er lijklegt ad þsser vijsu Meñ hafe duled

Þ þ Londū ſynū er þr ſau z heyrdu/ hvar epter ſydañ fylgde Chriſtne
Boded medal añara Þioda. Nañ ſende þeſſa framande Meñ ſo ſem i
Vmbode Heidingiaña/til ad hylla þñañ nyfædda Konung yfer ſig/til
þeſſ ad hñ drottna ſkyllde til ytſtu Veralldareñar Endemarka/ Pſ. 2.
O hvørſu ættū vier þeſſu ad fagna/ hvørier eige vorū Guds Folk/ 1.
Pet. 2. eñ hñ hefur þo kallad ſitt Folk. Hvørſu ættum vier ad pryſa
hñs Riettlæte yfer hñs eigeñ/z hñs Myſkunſeme yfer oſſ/ſm vorū añ-
arleger/ad hiner nattúrlegu Kviſterner eru afbrotner/eñ vier iñplant-
ader ſm vorū ville. Vȳnvidur/Rom. 11. Nañ rak ſiñ Eingieteñ Son i
Vtlegd a Ægyptaland/ſtrax a Omalga Alldre/eñ hñ hefur flutt Vyn
Vid af Ægyptalande aptur/ af þvi Þrældoms Huſenu/ og grodur-
ſett hñ i þvi Landenu er hñ villde giefa þm/Pſ. 80. Þad ma eg heim
færa uppa oſſ/hvørra Fedur ad voru Syndareñar z Diøfulſins Anaud
underokader / er þeir geingu til Mal-lauſra Skurgoda / 1. Cor. 12.
Alldrei kuñum vier nooglega ad mikla og upphefia hañs Guddomlega
Speke og Fødurlega Forſion/ad hñ med þſſu Vitringaña Dæme ſȳnt
hefur/ad ſa være i Heimeñ boreñ/ſ er vor Fridur z giører eitt af bad-
um/og Gyrdingu Midveggiarens hefur afbroted/ Eph. 2. Þar hañ
afmad hefur Ovinſkapeñ/hvørt ad var Løgmal Bodordaña/ſm var
iñefaled i Setningunū fyrer ſitt Holld/ſo hñ giørde tvo ad einū nyium
Mañe og ſemde Frid / ſo þar er nu af Gydingum þeim ed trudu / og
Heidingium/ er adur ecke trudu/orded eitt Sauda-Hus og eirn Hyrder/
Joh. 10. Þetta var hid allra meſta Myſkunar Verk/ vid þa er voru
hinū ſarruſtu Eymdū vafder og meſta Salar Voda/Eñ ſo ad Guds
Fødurleg Giæſka liete oſſ vita / ad hm og umhugad være um Lykamē
vora/þa ſier hañ ſynū elſkulega Syne/hvør ad i Volæde aleñ var/hañ
ſier hm Farborda med þeſſu Mote ſm adur er ſagt. Ð Eſra Gud/hñ
kom til ſiña eigeñ/z hñs eigeñ medtoku hñ ecke/ſeiger Johañes/Cap.
1. Arla ſyndu þ Gydingar/Hañs Mooder fieck eckert Rum i Gieſta
Herbergenu/til ad fæda Himeñs og Jardar Skapara i Heimeñ/nema
eirn Stall/Luc. 2. Eñ framande Meñ þred eckert af Gude viſſu/þr
komu um ſanga Vegu til ad færa honū Giafer. An Efa hefur hiñ
goode

goode Gud þetta giørt medal an̄ars til þess/ad þau eige skylldu Naud
lijda a Floottanū i Ægyptaland. Mætlugur var hn̄ ad siaa þm̄ borged
med ødru Mote. Hn̄ gat læted hvørt Heystrꝗ a Jørdun̄e ad Gulle ver
da. Þad var ecke meira Kraptaverk/ad leida þen̄an̄ litla Hoop i gieg-
nū Eydemørkena/ en allra Medala/ til Ægyptalands fra Canaan/
helldur en̄ mørg Þusund Jsraels Sona ur Ægypto in̄ i Canaans Land/
og forsorga þa um̄ heil fiørutijger Aar i Eydemørkun̄e. En̄ Gud vill
de hier med sijna bæde Moodur hn̄s og Foostur-Fødur/ sem og øllum
þeim/ er þetta Evangeliū sijdan̄ heyrt hafa og a han̄s Nafn trua/ad
jafnvel þott han̄ Konungur være/ þa være han̄s Rijke ecke af þessum
Heime/Joh. 18. Og so ættu aller þeir Lynder ad vera/sm̄ hm̄ villdu til
Handa ganga/ad læta sier nægia 1. Tim. 6. sin̄ deilldan̄ Verd/bæde i
Medlæte og Mootlæte. Og þegar vier høfū þad vier skulū fædast og
klædast med / ad vier lætum oss þa nægia / ef Gud vill so vera læta.
Vppa sin̄ Eingieten̄ Son hafde Gud lagt alla Byrde Synda vorra/
Es. 53. Su Anaud took til strax i Vøggu/an̄ars hefde han̄ ecke i Ar-
mood fæddur vered/og Landflotta orded/en̄ ef hm̄ var so um̄ hugad um̄
hn̄/ þa er hn̄ reidur var Syndaren̄ar vegna/ ad hn̄ þta giørde/ad han̄
sende hm̄ Eingla til Þioonustu/þa hn̄ freistadur var/Matth. 4. Ad
hn̄ sende hm̄ Eingil af Himne i hn̄s bitra Dauda-Strijde / Luc. 22.
Þvi villtu þa ørvænta um̄ Guds Adstod i Motgangenū/sm̄ i hm̄ ꝛ þ
hū ert sættur vid Gud/Col. 1. Og Jesu Christi Samarfe orden̄. Eru
ecke øll vor Høfud Haar talen̄? Mun þa eitt af þeim falla a Jørdu
an vors Fødurs Vilia/þar slijkt maa ecke eirn Titling henda? Matth.
10. og hvørsu dijrmætare erū vier þo Titlingunū/sm̄ med Guds Blode
erū endurkeypter: Act. 20. en̄ ef Guds Vilie verdur a oss/hvøriu høf
um vier þa ad kvijda? Er hn̄ fatækur ad hn̄ giete ecke hialpad? Edur
hardsvijradur ad hn̄ vilie ecke? Þvi møglū vier þa strax sem ecke er fyr
er Augunū þad sm̄ eta skal? Hvar fyrer þijngia Men̄ Hiørtu sijn med
Sorgū þessarar Næringar? Luc. 21. Þvi hripsa þr Naungan̄s Braud
ut af han̄s Mun̄e/sm̄ Ballded hafa/strax sm̄ þa vantar? Þvi sokkia
hiner med adskilian̄legū Vndan̄skotum og Rangsleitne er Yfervalld-

 enū

enu eiga Tolla og Tiunder ad gialda? Þvi hallda Meñ Daglaunar
añs Sveita inne? Þvi prettast Meñ a iñbyrdis i Kaupũ og Solum?
Allt þta er af hinũ Vonda/og giora þad nockrer af þvi/ad þr eru so
lynder/ Adrer þss vegna/ ad þr hyrda ecke um̃ þott ad þr bruke Leifar
Eckiunar/ z Arf hiñs Fodurlausa til Ohofs og Ofmetnadar/ eñ flest
er þess vegna/ ad þr vantreysta Gude/ eñ hvad miklu betra er ad bruka
Davids Rad/Ps.55. og varpa siñe Ahyggiu uppa Drottẽñ/þvi hñ
mun þvi vel til Vegar koma. Hañ kañ ad giefa Vatn af Helluñe þeg
ar hñ vill/Exod.17. Hñ gietur sadt sitt Folk med Mañа/Exod.16.
nær hm̃ þocknast. Hañ gietur synt Agar Bruñeñ a Þurlendenu/ nær
hun til hñs kallar/Gen.21. Hñ gietur forsorgad Jonas i Hvalfisks sins
Kvide/ Jon.2. og jafnvel læted Hrafneñ þañ grædugasta Hræfugl/
færa Eliæ Fædslu/1.Reg.17. Eñ Vantrueñ seiger ad Gud giore ecke
Jardteikner eins og a Eliæ Dogum. Eg jata þad/þess þarf og ecke
vid/Gud hefur so leinge synt oss Giæsku syna z Almætte/ ad vier mætt
um vel trua/þott ecke siaũ vier Teikn og Stormerke/Eñ þo vil eg þ
seigia/ad være þar til Eliæ Tru/Eliæ Bæn/og Eliæ Kiærleike/þa er
Eliæ Gud eiñ og hiñ same/ef hm̃ þætte Kraptaverkaña vid þurfa.
Eñ mier synest eige þurfa Jardteikner til þss/edur ad um̃breita Nætt
urunar Nattũ/ad Gud vardveite þa sm̃ hm̃ treysta/og hñ i Anda og
Sañleika ækalla/z siæe þm̃ Farborda/bæde þa illa z vel geingur/þvi
þss hefur alldrei Misbrestur orded fra fyrstu Heims Skopun/allt til
þessa Dags. Þad Ord stendur stodugt seiger Postuleñ/ 2.Tim.2. ad
þecker Gud syna. Eda vill nockur skrifa hm̃ fyrer/med hvoriu Mote
hñ hialpa skal? Seig mier/ hvor myndade þig nær þu eingeñ varst?
Ps.139. Hvor forsorgade þig i Modur Lyfe? Hvor leidde þig ut þad
añ? Hvor gaf þier Alldur z Voxt/Mæl z Vit? Giorder þu þtta sialf
ur? Eda hialpader þu nockud þar til med þiñe Ahyggiu? Seig mier/
Er þa ecke Lyfed meira eñ Fædslañ? Og Lykameñ meira eñ Klædnad
ureñ? Matth.6 Hvor lætur Grased a Jordũñe vaxa? Seiger ecke Je
sus ad þ verde ad Akurkalleñũ sofanda/Marc.4. Hvor plantar Trien
i Skogenũ? Hvor lætur Saudena fiolga a Jorduñe? Hvor framleider
Fiskana

Fiskana af Sionū? Hvør giefur Regned a Jørdena i hagstadan Tijma/ Paall sagde Gud giørde þ til Vitnisburdar um̄ sialfan̄ sig/ Act. 14. Være þier eirnen̄ rignt i Verølldena i Dag / og þu sæer ad allt þad skiede/ munder þu ecke kalla þ Kraptaverk. So verda Guds Almætt-is Verk/ eirn almen̄ur Hlutur hia oss/ i hvørium vier þo ecke hid min̄sta skilia kun̄um. Han̄ lætur mig þo margt Mootlæte þola/ seiger þu: Þvi man̄ eg hungra og þyrsta? Þvi han̄ vill kien̄a þier/ ad Maduren̄ life ecke af einusaman̄ Braude / helldur sierhvøriu Orde sem fram̄-geingur af Guds Mun̄e/ Matth. 4. Þvi em eg Siukur og Saar? Til þess/ ad Lijkaman̄s Veikl. ſa verde ad Andan̄s Heilbrygde. Þvi misse ed þ Gud mier ædur lanad hefur? So þu ecke fester Hiartad þar vid/ Ps. 62. Þvi verdur mijn̄um kiærustu Vinū og Adstodar Mōnū i burtu svipt? So ad Gud sie þin̄ beste Vinur/ og þu lærer ad þeckia/ ad hia hønum einū er Hialpen̄/ Es. 43. þa øll Man̄leg Hialp er ute. Hlusta þvi til þess er Eliphas Temanites sagde vid Job / af han̄s Bookar Cap. 5. San̄lega er sa Madur sæll er Gud typtar/ fyrerlijt þu ecke Straffan hin̄s Almættuga/ Han̄ hreller sialfur og læknar. Hn̄ slær/ en̄ hn̄s Hendur græda. Af sex Hørmungū mun hn̄ utrickia þier/ og i hin̄e siøundu skal eige snerta þig hid Vonda. J Hungrenu mun han̄ frelsa þig fra Daudanū/ og i Strijdenu af Sverdsins Hende. Vel er þ satt sm̄ Postulen̄ seiger/ Ebr. 12. Ad øll Typtan medan̄ hun æligg-ur/ þyker hun Sorg & eingen̄ Glede vera/ en̄ hun giefur þo eptera frid-samlegan̄ Avøxt Riettlætesins. Þar fyrer geingur þ Guds Børnū/ so sm̄ hn̄ um̄ sig jatar/ 2. Cor. 4. Vier høfū þen̄an̄ Fiesiood i Leir-Kier-um/ so ad Yferburder Kraptarens sieu af Gude og ecke af oss. J øllu þiaunst vier/ en̄ verdū þo eige adþreingder/ Vier efunst/ en̄ ørvæntū eige/ Vier lijdū Offsokn/ en̄ verdū eige yfergiefner/ Oss verdur nidur-varpad/ en̄ vier fyrerførunst þo ecke/ Hvar fyrer/ Brædur mijner: Þvi ad oss hender eige nema Man̄leg Freistne/ 1. Cor. 10. Þad er soddan̄ Motlæte sm̄ Mōnū er bærelegt/ En̄ hn̄ er trur/ og freistar einkis yfer Megn fram̄/ so ad margur Lazarus/ sa ed liggur þ Dyrū hin̄s Rijka/ fullur Kauna/ Luc. 16. hn̄ er tekur til Frids/ en̄ eirn Veralldar Son-

ut/hvørnAgyrndeñ Daglega plagar/hvøriū Ofundeñ sligkur/hvørn Reideñ breñer/ hvørn Hofmoodureñ uppblæs/ so hañ hefur eige Frid nema einhvør steike/hvar a moot Guds Vinur hroosar sier af Nørmungunū/ vitande ad Nørmungeñ verkar Þoleñmæde/ eñ Þoleñmædeñ Reinsluna/eñ Reinslañ Vonena/eñ Voneñ lætur eige til Skam̄ar verda/ Rom. 5. Þviad Elska Guds er uthellt i Hiørtū vorū þ Heilagañ Anda sem oss giefeñ er/ Rom. 5. Jatum þvi satt ad vera er Jacob seiger/Cap. 5. Sæll er sa Madur er Freistinguna þoler/þvi nær hañ reindur verdur/mun hñ ødlast Coronu Lyffsins/hvørre Drotteñ hefur heited þeim er hañ elskar. Heñar nioo tande ad verda/uñe oss Myskunsamur Gud / Konungur Eilijfrar Dyrdar / fyrer Son siñ JESVM / AMEN.

Fyrsta Suñudag epter Þrettanda.

Gudspialled / Luc. 2. Cap.

Þañ Tijma. Og þa ed Hañ var tolf Aara gamall / fooru þaug upp til Jerusalem/epter Sidvenju Hatijdardagsins. Og er þeir Dagar voru lidner / og þau fooru Heimleidis / vard Barned JEsus epter i Jerusalem/og hñs Forelldrar vissu þ ecke. Eñ þau meintu þad/ad hñ være hia Selskapnū/og voru so komeñ eina Dagferd/ og leitudu hañs medal Frænda og Kuñingia. Og þa ed þau fundu hñ ecke/geingu þau aptur til Jerusalem/og leitudu ad hm̄. Eñ þad skiede so epter þria Daga/ad þau fundu hañ i Musterenu/ sitiande midt a mille Lærefedrañā/ heyrande þeim og adspyriande þa. Eñ aller þeir er hañ heyrdu/undrudust yfer hñs Skilninge z Andsvørū. Og er þau sau hñ/hnickte þm̄ vid. Eñ hñs Mod er sagde til hñs; Son miñ/þvi breytter þu so vid ockur? Sia þu/Fad er þiñ z eg leitudū harmþrungeñ ad þier. Og hñ sagde til þra; Hvad er þ þid leited ad mier? Vissud þid ecke/ad mier byriade ad vera i þeim Hlutū sm̄ mijns Fødurs eru? Eñ þau underskoodu ecke þetta Ord/ sem hñ mællte til þra. Og hñ foor med þm̄ ofañ/ z kom til Nazareth/var þm̄ og hlijdeñ. Eñ hñs Mooder geymde øll þesse Ord i sijnu Hiarta. Og JEsu þrokst Alldur og Vitska/og Nad hia Gude og Møñum.

Exordium.

Exordium.

HVør sem ecke medtekur Himmarijke sem ann̄ad Vng-Barn / hañ mun ecke Jñ-gang a t þad / seiger Endurlausnaren̄ / Marc. 10. Hvad skulum vier hier til seigia / Br. M? Jeg ætla ad Hollde og Bloode mune þetta Ovgar þyk-ia / og er þess øll Von / þvi þaug erfa sialf ecke Guds Rijke / 1. Cor. 15. Er þar pyrer lijklegt / ad þau mune ecke kuña mykla Grein a þeim Hlutum / er til Guds Rijkis heyra. Hvørnen̄ kañ Madureñ ad Endurfædast þa hañ er gamall? Hvørt getur hañ horfed aptur i siñar Moodur Kvid / og fædst so ad nyu? sagde Nicodemus / Joh. 3. Og slijkar Tølur mun Holld og Blood telia sier: Skal eg ¦ ava aptur eins og Vng-Barn / og verda Vitþyrringur eins og Vng-Barn / og lata ¦ llum Lætum eins og Vng-Barn? Eda eru Himnaña Dyr so þraungvar / ad eg verd ad skrijda a fioorum Footum iñ i Guds Rijke eins og Vng-Barn? Þraung-var eru þær ad sonu Christeñ Madur / og þad so miøg / ad hægra er Vlpalldan-um ad ganga i giegnum Nalar-Augad / helldur eñ Rijkum Mañe iñ i Himna-Rijke / Matth. 19. Og Leideñ er þangad so þraung / ad marger villa hana ganga og geta þad ecke / ad Vitne Christi / Luc. 13. Eñ ecke er þad Meining vors Frelsara / ad þad sie Vegur til Himmarijkis ad ganga i Bernsku edur Vngdæme / helldur eñ hitt ad Mañeskium byrtade aptur ad hverfa i Kvid siñar Moodur. Paulus seiger oss best hvørneñ þvi hagar / med þessum Ordum: Vered ecke Børn i Skilningenum / helldur i Hreckvijseñe / 1. Cor. 14. Sa er alltijd noogu Vitur / er sier lætur stioorna af Anda DRottens: Hañ er Fæðvijsare eñ Nauted og Asnen̄ / Esa. 1. sem mootstendur Heiløgum Anda. Vier þyker þad Vesalmañlegt ad æpa eins og Barn / eñ ecke þoocte þad David / sem ad Tæradest þyrer Gude um̄ allar Nætur / Ps. 6. Ecke Ezechiæ Konunge / sem tijste eins og Tranañ / og kurrade eins og Duufañ / Esa. 38. Ecke Manasse / sem giørde þetta Ydrañ þyrer siñar Syndir / 2. Par, 33. og voru þesser eingeñ Lyddemeñe. Ecke Petre / sem geck wt og græt beisklega / Matth. 26. Og ecke hiñe Bersyndugu / er þvode JEsu Fætur i Tæarum sijnum / og þerrade med Hærlockunum / Luc. 7. Þesser breyttu epter Smæbørnunum / og þañeñ ætla eg plester hafe geinged iñ i Himmarijke. Gud nade vort Eymdarstand hier i Heimenum / Þegar vier vorum Omalga Børn / og vissum eingeñ Skille Goods edur Jlls / þa var Himnarijke vort / eñ nær vier drøgu-wst a Legg / giørast sumer Helvijtis Elldebrandar. Gott er ad sonu ad vaxa ad Alldre / og under eins ad Vitsku og Naad hia Gude og Møñum / eins og Barned JESVS. Eñ hvad Jllskuñe vidvijkur / þa ætla eg gott sie ad vara allvæl af Barns Alldre / Þvi kalla eg hañ heppeñ / sem ecke veit af fleire Oodygdum ad seigia / eñ hañ er fæddur med / Jafnvel þo allt sie Holldlegt þad af Hollde nu er fædt / Joh. 3. Eñ þad mæ þo ad myklu Leite bæta med Christelegum Aga og Vpp-fræding / æn hvørrar Syndumspillt Nattura / er eins næm a þad Jlla / so sem Tundred tekur a moote Elldenum. Vm̄ þetta vil eg nockud framar tala ut af þessu H. Evangelio / er vier villium i Tvo Hlute della. 1. Vm̄ Skylldu Forelldrana vid Børneñ. 2. Vm̄ Barnaña Skylldu vid Forelldrana. Eñ þu sem ordeñ ert Hluttakande Hollds og Bloods / eins og Smæ-Børneñ / HErra JEsus

Christus,

Christe / Stiorna þu hiørtum vorum / so oss fwsa giøre ad fylgia þijnu blessudu Dygda Dæme / og send oss þar til Nad þyns H. Anda / A M E N.

Utleggingeñ.

HJd fyrsta sem̃ Forelldrarner eru Børnunu̅ skylldugir um̃/ þad er Lij-kamleg Forsorgun/ Føt ꝛ Fæde/ þ kienner sialf Natturañ/ Nimeñ ꝛ Jørd hropa þad Daglega. Aller Hluter hafa Forsorgun af þvi sem̃ þr eru fædder af/ Villudyreñ a Mørkeñe/ þau grim̃u Leoneñ/ ꝛ hinar Olmu Byrnur afrækia ecke sitt Fostur. Tried hefur sitt Vøkva af Rootteñe/ og Ormu̅ Jardareñar giefur hun sijna Fædu/ ꝛ vier eru̅ sialfer kommer af heñe i Undverdu/ og øll sijn Børn hefur hun fyrer Almættis Krapt Drottens foostrad/ allt til þessa Dags/ Þacker sie hm̃ ad eilijfu/ sem̃ hana dæsamlega friofgar/ med Feite Vagnleidar siñar/ Ps. 65. Þetta er ad søñu skylldugt ꝛ Naudsynlegt/ eñ þo er þ hiñ miñste Partur/ jafnvel þott sumer þykest øllu hafa aflokid þegar so er giørt. Þad er þo Halfverk/ nema miña sie/ þvi betra er ad kasta Afkvæme sijnu ut a Mørkena/ eñ ad læta þad uppalast i øllu̅ Odygdu̅/ Diøflenu̅ til Þionustu. Hvad er þa framar? Hvad heyru̅ vier af Forelldru̅ Jesu? Þegar Hañ Var Tolf Ara GAmall/ Høfdu Þau Hañ Upp Til Jerusalem. J Exod. 34. stendur/ ad Drottiñ hafe giefid þetta Bodord: Þrisvar a Are hvøriu skulu aller þijner Kallmeñ mæta fyrer Auglite Drottens Guds þijns: Þessu Bode voru þau Joseph og Maria hlijdug/ ꝛ tøldu ecke epter sier ad reisa um̃ langañ Veg/ allt fra Nazareth i Galilæa upp til Jerusalem. Merk hier hvad þst a ad vera i christelegu Uppelde/ sem̃ er Otte Drottens. Þad sē fyrst kiemur i Kiered/ þ lyktar þ leingst af seiger hiñ Romverske Ordshattur. So eru og Berneñ/ Þad fyrst er hia þm̃ iñplantad/ þvi hallda þau leingst/ eñ eckert er þvilijkt/ sem̃ Otte Drottens. Hañ er eins og Sæded þ Meñ i Jordena leggia/ þ kañ eige añad/ eñ ad bera sier lijkañ Avøxt: Þar fyrer a þ ad vera þitt fyrst a Verk/ christeñ Madur/ ad iñræta hia Barnenu elskuna til Guds/ og mun allt añad gott med miña Erfide a epter fylgia. Læknisdoma giefa Meñ iñ a tomañ Maga/ og hallda þ gott til Heilsubotar. Vier fædumst i þeñañ Heim sjuker af Syndeñe / þvi i Syndeñe em eg aleñ

seiger

seiger David/ ⁊ i Syndeñe hitnade miñe Modur med mier/ Ps. 51. En
hvør mun þvilijk Lækning þar vid/ sem Elskan til Guds? Lat þiñ Son
drecka hana iñ med Modur-Miolkeñe/ og muntu abla hm̄ Andlegrar
Heilbrygde/ ⁊ þ medur eñ allt añad iñ kiemur/ medur eñ hid unga Hiarta
saurgast af Heimsins Ohreinendum/ af vondre Umgeingne og illum Dæm
um/ ad þ sie þa fullt af Elskuñe til Guds og Dygdaña/ so þa Satan
kiemur ⁊ ber ad Dyrum med Hamre Lastaña/ þa verde hñ snarlega broken
a Bak aptur/ af þeim sem hm̄ er yfersterkare/ Luc. 11. Lastadu Blygdun-
arlaust/ þar mun alltijd eitthvad vid loda/ seigia hin Hreckvijsu Diøf
ulsins Børn/ sem tamt er ad bera illt i Høfdingiaña Eyru/ til ad a abla
Fiandmøñum sijnum Opocka. Bruka hid sama vid Barn þitt med ødrum
Hætte. Tala jafnan um Gud/ hvad godur hñ sie/ ⁊ hvørsu volldugr/ ad
hñ hafe Himen og Jørd skapad/ hvad miked gott hñ Møñum veite/
hvørneñ hñ þa daglega forsorge/ hvørsu goodur hñ sie þeim/ sem hñ
ottast/ hvad dijrdlega Vist hñ hafe tilbued þeim med sialfum sier/ er hñ el
ska og nockud lijda i Heime þessum hñs vegna/ hvørsu agiæt Giøf ad sie
Jesus Christus/ ⁊ hvørneñ hñ hafe eirneñ Ungbarn giørst þ Maññaña
Hialprædis saker. Tala þta þ Barnenu christeñ Madur/ þ er su hreina
og skinsamlega Miolk/ sem ad Petur um talar/ 1. Pet. 2. Ad vier skulum
girnast/ so ad vier vøxum til Sæluhialpar/ og tru mier til/ þ mun eige
Avaxtarlaust verda/ jafnvel þott Bernskañ sie enn i Ungdomsins Hiar
ta. Prov. 22. Þvi af Muñe Smæbarnaña ⁊ Briostmylkingaña hefur
hñ sier Lofed tilreidt/ Ps. 8. Þetta mætte einfalldlegt þykia/ þ er þo þ/
man hvørs eingeñ hefur vitur orded. Jeg skamast mijn ecke ad tala þad
til Guds Barna/ sem Moysi þotte eingeñ Minkun ad tala til Israels
Sona/ edur hvad seiger hñ? Devt. 6. Þesse Ord sem eg byd þier i Dag/
skalltu leggia uppa Hiarta þitt/ ⁊ bryna þau allt jafnt þ þijnum Børnum/
og ræda um þau nær þu situr i þijnu Huse/ og binda þau til Merkis
a þijna Hønd/ ⁊ skrifa þau a þijna Dyrustafe/ og þau skulu vera þier
miñing Teikn þ þijnum Augum. Hvar um talade Moyses þta? um Guds
Løgmaal sem þo deyder/ 2. Cor. 3. Hvad miklu framar ma eg þ seigia
um Ord Evangelij/ sem er Lijf og Ande/ Joh. 6. Og fyrer þvi ad allt

Løgmaaled er i tveimur Bodordū innefaled/ sem er ad elska Gud af øllu Hiarta/ z Naungañ sm̄ sialfañ sig/ Matth. 22. Þa undervijsa Barnenu strax a unga Alldre/ hvørneñ aller sieu ordn' eirn Madur i Christo/ Gal. 3. eñ hñ sie Hofuded/ Eph. 1. Hvad skammarlegt þad sie/ ad eirn Limureñ forsmaaer annañ/ edur ad þr tønlest z tryggest innbyrdis/ þar til þr mættu um̄ sijder verda uppetner: Ja hvada Merke hiñ goode JEsus hefur sett uppa sijna Læresveina/ ad aller skule þeckia þa þar af/ ad þr elske hvør annañ/ Joh. 13. Brijn fyrer Syne þijnū Christelegar Dygder og Gudrækelegt Athæfe/ Hogværdena/ Kiærleikañ/ Myskunsemena/ Þolenmædena/ Riettvijsena/ Goodfijsena/ Sparsemena/ Hugprijdena. Afmaala þær so sm̄ Drottenns Eingla i hñs Augū/ so ad hñ faae Elsku til slijkra Hluta/ og hafe þa kiærare eñ allt annad/ og þecke hvørsu Gud hafe þa kiæra er slijkt ydka/ og hvørneñ ad aller Ogiæter Hluter/ sm̄ Meñ hafa mestar Mætur a i Heimenū/ plage slijkre Atferd epter ad fylgia/ so sem er Heidur/ Mettord/ Audsæla/ og annad stundlegt Epterlæte er Gud veiter mørgū af sijnū Vinū: Eñ kunne odruvijse ad falla/ þa sie Dygdeñ sijn eigeñ Verdlaun i þessu Lijfe/ z hafe Fyrerheit eilijfrar Sælu i Himnarijke. Laat hñ sm̄ allra seinast naa Odygdernar ad þeckia/ eñ elska alldrei. Drep þra Nafn ut i hñs Eyrū/ og gior Lesturna ad Skrijmslū og Ofreskiū/ leid hm̄ þ Siooner þra Straff og illar Vilfarer/ er þvilijkt adhafast/ og ad hñ mune slijkañ Kost eiga/ nema hñ gjallde varhuga vid: med soddañ Forkølū er christelegt og skynsamlegt ad hræda ungar Mañeskiur/ eñ eige med Grijlū/ Draugū og Forynīū. Upphaf Vitskunnar er Otte Drottenns/ Ps. 111. eñ ecke ad hrædast Fiendur og Puka/ hvøria þr alldrei sied hafa er hvad mest þar um̄ rausa. Um̄fram̄ alla Hlute vert sialfur hiñ skiæraste Dygda Speigell fyrer þijnu Afkvæme. Laat eckert lioott sioost i Fare þijnu / hvad hiñ Unge kunne epter ad henda. Børneñ trua Forelldrunum eins og Gude/ og meina þ sie allt Gott sem þau giøra. Laat ecke Hlijdne Undergref nenar glæpast a Agne Illskunnar. Fyrer øngvum a meire Blygdun ad bera/ eñ fyrer einum Ingling. Þad er betra ad giora Lioott eitthvad i Høfdingians Auglite eñ Barnsins. Hvar a þiñ Sonur gott ad læra/

ef

ef hn̄ sier eige til Fødursins añad eñ þ Jllt er? Munt þu/ sm̄ Ckū ert bladeñ hafa giefed hn̄ so næmañ a Dygdern" /ad hn̄ lære þær sialf kra fa/ er hañ sier alldrei þ sier nema Odygder? Kuñe þig þvi Mañlegt ad henda/ so sem opt skiedur/ þa kak þier Vara fyrer / ad hiñ Unge Madur vite sem miñst þar af/þvi eg vil helldur ad Ovinur miñ siae Jllt til myn/ helldur eñ Sonur miñ/ Þegar eg giæte ad hvørsu þung ad Guds Hønd vard yfer Jeroboam Syne Nebat / sm̄ ad kom Jsrael til ad syndga/1.Reg.14. Pad er z ecke noog ad þu vardveiter sialfañ þig/vakta og Barn þitt fyrer vondū Selskap/þvi illt Samtal spiller goodū Sidū/seiger Postuleñ/ 1. Cor. 15. og lyked Surdeyg styrer allt Deyged/ 1.Cor.5. Jeg sie hier i Gudspiallenu/ ad Joseph og Maria leitudu ad JEsu a medal Frænda z Kuñingia/sem voru Gudhræddet Meñ/eñ ecke medal Jllþydis/Hvar fyrer; Þvi hn̄ var ecke þeßhattar Selskap vanur. Þau fundu hn̄ og i Musterenu/Sitiande midt a mille Lærefedrañs/ eñ ecke uk a Strætū medal Gaarunga. Eingeñ kañ um̄ þad Nøgū ad hyggia/hvad vondur Selskapur giører/ þ geingur tregt ad venia vonda Nattkuru a hid goda/hitt er liett ad temia gooda a hid Vonda. Juda hefde kañskie ecke vered Hluttakare i Mansale NB. Josephs/ hefde ecke spillt hm̄ Selskapur Brædra siña/ Gen. 37. Dina hefde hallded Æru siñe/hefde hun ecke komed i lauslætar Hendur/Gen 34. Paulus hefde et offokt Guds Christne/ nema hn̄ hefde ædur vered druckeñ af Surdeyge Phariseañs/Matth.16. Þott ad vier sieum giefner og fædder i Syndeñe/þa er þo Barnañs Hiarta lykt hreinum Pappyr/þared aller Hluter verda rikader a. Ef þ er gott/þ blyfz/ er þ Jllt/ þ er ecke helldur so liett uk ad skafa/ so ecke a siae/ Ungeingne Hreckvyßra Mañs er heimuglegt Sykur / eirn Nattur-Pioofur / ein Mordpyla/ein Drepsott sm̄ i Myrkruñū lædest/Ps.91. eirn Høggorm ur i Barme og Rotnan i Beinunū/Prov.12. Hallt þvi hinū ungu Arū fra styrkre Olifian. Barned samþycker þ kañskie ecke strax sm̄ þ heyr er/eñ tru mier til/ad eitt vondt Ord grefur meir um̄ sig i Hiartanu eñ Flyßeñ i Holldenu. Ef nockur styngur Fyngreñ a Vared medañ þ er

 blautt/

N.B. Mañ er Præll / ad sella Mansale / er ad sella i Prældoom.

blautt/þa verdur þar Hola epter/og hun varer þegar þ hardnar/tekst z ecke helldur i burt nema þ sie brædt aptur. So er z Barned. Þad eirn Vngur numde/þ kañ hn̄ gamall. Gietur og kañske ecke gleimt þo hn̄ villde/og þo hn̄ kiñe. Þa er betra Neillt eñ Bætt. Lꝍt þvi sem miñst verda Spiollen̄/so eige þurfe ad endurbæta. Þar er Storlæte nockurt i flestra Mañ a Niortū/ Jer. 17. þvi Madureñ er drambsamt Dyr. Þad er ad søñu skadleg Tilhneiging / kañ þo til Gagns ad koma/ sie heñe vel stiornad/lꝍt þiñ unga Son læra ad forsmꝍ þ sm̄ Jllt er/og virda þa ad aungvu sm̄ ecke vanda sialfa sig/ Þad Storlæte er skadlaust/ þvi Postuleñ seiger ūm þa sm̄ lꝍtast Brædur(þ er Christner)vera/eñ eru þo Neidingiar i Hiartanu/ ad med þvilijkum skule Meñ ecke Matar-Naufn hafa/1. Cor. 5. Ad þssu undañgeingnu/þa venied og Børn yd ar til Ydne z Astundunar. So sm̄ Lete og Omeñska hefur ablad morg: um mikellra Lasta/so hefur Ydne z Elium margañ Osoma i burtu tek-ed. Høfdinge fra Athenuborgar-Mañā Solon/hn̄ sette fordū Daga/ ad sa sm̄ ecke hefde kient Syne sijnū neitt Handverk/ hn̄ skyllde ecke eiga Stiled af hm̄ Fostur i siñe Elle. Eg kañ ecke ad seigia ad þ være christe-legt/hitt seiger eg ad þ var gagnsamt/þo eg valla vite hvad sa er For-elldrumū skylldugur um̄/sm̄ er uppaleñ i Lete z Omeñsku/so hañ gietur ecke feinged sier Atviñu/þa hn̄ er fullþroska. Og þott aller sꝍe eige til þss komest ad setia Barn sitt til Menta/þa vited ad Ærlegt Erf-vide er Gude eins þægt/þvi hia hm̄ er hvørke þræll nie Frelsinge/hellder aller eitt i Jesu Christo seiger Postuleñ/Gal. 3. Þad være eige gott ad aller væru Herrameñ/eg ætla þa yrdu aller Bændur/hvad Verolldeñ eige þoler fyrer Mañaña Jllsku saker; Bondeñ vid Orfed er eins þæg ur Gude þegar hañ giører Verk siñar Kallanar/So sem Domareñ i sijnu Sæte/edur Presureñ fyrer Altarenu. Jesus var ecke til Booka settur/þvi søgdu hn̄s Oviner/hvadañ kiemur hm̄ Frꝍde þsse/Matth. 13. er hn̄ hefur þo ecke a Bækur lært? Þad skiede af Guds mikellu Rꝍ de/so eingeñ kyñe ad seigia/þad hn̄ hefde sijna Speke af Moñū. Eñ Timburmañsins Son/Marc. 6. var hn̄ kalladur/z sialfur Smidur nefn dur. Þvi er audvitad/ ad hañ mune ecke Ydiulaus vered hafa i Vng-

deme

dome sijnu/ helldur numed þad sama Handverk / þo mikla sumer epter Børnū sijnū ad læra ad leitast sijns Brauds i Sveita sijns Andlitis/ vitende ecke þ ad sa sm̄ uppelst Yðiulaus/ hn̄ er nærst þvi ad verda Ærulaus/ Þvi þeg' hn̄ kan̄ eckert ad vita/ hvad giet: hn̄ an̄ad giørt en̄ ad hlaupa med Þiofū til ad stela/ z verda sijdan̄ dreigen̄ i Gaalgan̄ til ad hanga: Margt mætte hier um̄ fram' tala/ en̄ eg læt hier vidbijda i þta sin̄/ og vil Jhuga fram̄veigis/ hvad Børnen̄ eru apt: a mot Foreldrunū skyllðug. Og hn̄ foor ofan̄ med þm̄/ og kom til Nazareth/ var þm̄ og hlijden̄ seiger Textēn. Hvilijkt er þta/ Br. M. Skaparen̄ hlijdnast Skiepnune/ Gud Mañenum/ Herran̄ Ambaattene. O min̄ Herra Jesu/ hvilijkt er Þions Mijnd þsse: Þad er ecke um̄ stør fram̄ talad/ ad þu lided hefur oss til Epterdæmis/ 1. Pet. 2. Merke þ aller þr ed under Foreldra Vallde eru/ z an̄ara sm̄ i Foreldra Stad setter eru/ Hvørsu Ovidurkvæmelegt þ er/ ad briotast a mote þm̄ sm̄ vier ecke einasta eigū sialft Lijfed/ helldur og Foostur og Upphellde ad þacka. Þier Børn vered hlijdug Fedrū ydar i Drottne seiger Paall/ Eph. 6. Þvi þ er riettvijst/ Heidra Fødur þin̄ og Moodur/ þad er hid fyrsta Bodord med Fyrerheite/ ad þier vel vegne/ og þu stert Langlijfur a Jørdune. Hvar fyrer seiger han̄ i Drottne: Þvi ecke einasta vegna Foreldran̄a/ helldur og Guds vegna a þm̄ ad hlijda. Gud er allra vor Fader/ Eph. 4. og med þvi allra fegursta Nafne hefur han̄ auglijst sijna Elsku til vor Man̄ana. Han̄ kun̄ū vier ecke ad sia og lifa/ Exod. 33. Þvi hefur han̄ sett Foreldrana i sin̄ Stad/ ad vier skulum dyrka sig med Hlijdnene vid þa. Hin̄ fyrsta Heidur og Lotningu/ hefur Gud sialfū sier stiled af Man̄enum/ þaug eru in̄ebunden̄ i hin̄e fyrre Bodorda Tøblune. Þad allra fyrsta i þre sijdare/ hefur hn̄ læted vera þad Fioorda Bodorded/ so sm̄ Hlijdnen̄ vid Foreldrana være sa Hlutur er umfram̄ adra være mest verdur/ þta er hid einasta Bodord med Fyrerheite/ z er ecke Olykende ad hin̄ Almætuga Speke sem leikur vid Man̄an̄a Børn/ Prov. 8. hafe þ giørt i þre Meiningu/ ad Ungdomuren̄ sm̄ alla Hlute vitur þ føgur Loford/ en̄ ecke hefur Vit a ødrū Dygdū en̄ Hlijdnene/ sm̄ er Rot hin̄a/ skyllde hafa eitt hvad þad ad gangast fyrer/ sem in̄ i Augun geinge/ en̄

Þott ad Gud hafe hier Tijmanlegre Blessan heited/ þa vite Men̄/ ad hitt er eige fraskiled/helldur þar s̄ þta Stundlega endar/þar tekur hid Eilijfa vid. Sæll er sa sm̄ misser nockud af Leingd Lijfdaga sin̄a/til ad naa sm̄ fyrst in̄ i Rijke Himnan̄a/ þvi leinge ad lifa er leinge ad syndga/ þ maa og ecke leinge kallast sm̄ einhvørn Tijma skal En̄da taka/ bregd ef þvi Leingd Lijfdagan̄a hier a Jørdun̄e/ þa bregdst hun ecke a Lande lifande Man̄a. Ohlijdne er Galldra Glæpur seiger Skriften̄/1. Sam. 15. Hvar fyrer? eda hvad er Galldur? Þad er Afguda Dyrkan/ en̄ sa hin̄ Ohlijdne giører sialfan̄ sig ad Gude: Þvi seiger Paulus/Rom. 13. Ad sa sem mootstande Valldstiornen̄e/han̄ mootstande Gude/en̄ hn̄ ed Forelldrunū motstendur/hn̄ giører hid sama. Þad er næsta merkelegt sm̄ ad sagde Jeremias Spaamadur/vid Sonu Jonadabs Sonar Rechab/ Jer. 35. Þegar Israel aatte ad utleidast i Herleidinguna med Kvin̄ū og Børnū/þa sagde Spaamaduren̄ i Guds Stad/til Rechabs Sona: Af þvi þier hlijddud Bodorde Jonadabs Fødur ydar / og þier giøred sm̄ hn̄ baud ydur/vardveitande øll hn̄s Bodord/þar fyrer seiger Drott en̄ Allsheriar: Þar skal ecke upprætast eirn Madur fyrer Jonadab Syne Rechabs/ad eige stande hn̄ fram̄e fyrer mier alla Tijma. Og ad Men̄ vite/ad Hlijdnen̄ar Fyrerheit naae leingra en̄ til Israels Sona/ þa voru Rechabitar framande Men̄/og ecke af Israels Sonū/ og var þanen̄ Fyrerheited teked fra Børnū Fyrerheitesins/en̄ giefed þm̄ er eige høfdu Fyrerheit. So sia Men̄ nu/ad þar er eckert Man̄greinar Alit hia Gude/helldur a øllu Folke og Tungumaalū/sm̄ giører hn̄s Vilia/ hefur hn̄ Þocknan/Act. 10. Og so sem Gud hefur i Naad sin̄e blessad Hlijdnena vid Forelldrana/so hefur hn̄ og i sin̄e Grimdar Reide Ohlijdnena straffad. Hrædeleg eru þau Ord er Drotten̄ talade vid Samuel/ 1. Sam. 3. um̄ Sonu Eli/þa þeir træssudu a mote sijnum Fødur: Jeg skal giøra eirn Hlut i Israel/ ad hvør þad heyrer/ han̄s Eyru skulu klijngia þar vid. Jeg hefe svared Eli Huse: So san̄arlega sem eg life/ad Eli Hus Misgiørd skal ecke forlijkud verda med Gaafum edur Foornfæringū ad Eilijfu. Og hvørsu margur hafe hier fyrer straffad ut vered/er oflangt upp ad reikna. Fyrer þta miste Ruben sijna Frum

gietningu/

giefningu/ Gen. 49. Fyrer þad hieck Absalon i Eykenn/ 2. Sam. 18. Fyrer þad vard Canaan/ Sonur Cams bølvadur/ Gen. 9. Þad sama uktiekke Neronis Nønd til ad myrda sialfan̄ sig/ og adrer hafa med ødru moke heingder vered. Og hvad vilium vier langt leita? Giaktu ad Oskop um þessa auma Lands/ Þar Sonuren̄ skipar Fødurnū. Faderen̄ þorer ecke ad tala i midt Noof vid Sonen̄. Faderen̄ vin̄ur Bake broknu/ Sonuren̄ sefur a bæde sijn Eyru. Fødurenn hungrar og þyrster/ Sonuren̄ er fullur og feitur. Faderen̄ hefur øngva Roo fyrr en̄ hn̄ hefur klaked þui upp/ sem hn̄ gieted hefr/ en̄ Sonuren̄ vill læta Fødurnū vera veitt i øllu þui hn̄ læst giora/ hvad þo aungvan̄ veigen̄ er/ þui Faderen̄ þigger eckert af Synenū/ þott hn̄ ale hn̄. Nn̄ giorer eige meira en̄ giallda aptur þ͛ hm̄ lenad var. Ecke þarf eg ad seigia/ ad þ͛ þ͛ka kome Nefnd Drottenis og Reide yfer Land vort/ þui þ͛ka er noog Nefnd i sialfu sier/ þar þesser/ sem so eru uppalder/ ganga Neilbrigder Bæa a mille/ þ͛ eru vorer Olmusu Men̄/ og vier fædū þa i Guds Nafne: Þad eru þ͛r ed utsiuga Nus Eckna og Føðurlausra/ og þ͛r ed drecka aftara Guds Barna Sveitta/ jafnvel þott þ͛r eige i sijnū eigen̄ ad næra sig af Jørdunne/ Gen. 3.
Solon var eitt sin̄ adspurdur/ hvar þ͛ hn̄ hefde aungvar Vidløgur hafft vid Fødur-Dræped? En̄ han̄ svarade: ad han̄ hefde alldrei þeinkt til þ͛ss/ ad þ͛ munde nockrū i Nug koma. Eg medkienne og þ͛/ og packa Gude þ͛/ ad hn̄ hefur vardveitt Land vort fra so skielfelegre Olucku i langa Tijma/ jafnvel þott þess Dæme sieu annarstadar. En̄ sa ed formæler Fødur og Modur/ Prov. 20. sa ed hæder Fødurenn en̄ foragtar Modurena/ Prov. 30. Nn̄ sem med Illu einu launar alla þa Mædu og Þiænningu/ sem hn̄s Forelldrar hafa uppa hn̄ kostad/ Nan̄ sem med Ogudlegu Athæfe/ Skømū og Løstū kvelur þ͛ Briost/ þ͛ hvøriu hn̄ boren̄ var/ so þ͛ka hefur marga Gudhrædda Forelldra til Dauda dreiged: Mun hn̄ vera langt fra Fødur-Morde? Og so sem̄ þ͛ mæ hin stærsta Glede vera ad sia sitt Afkvæme framganga i Guds Otta/ so hlytur þad ad vera hin mesta Niarta-Sorg og Nugar-Angist ad sia sijna eigen̄ Sælu illa fara. Børnen̄ eru kveikt af Forelldranna Veru/ En̄ eingen̄ hefur um̄ Allder sitt eiged Nolld hatad/ helldur fostrar hn̄ þ͛ og nærer/ Eph. 5. Zelevchus Nøfdinge þeirra i Locris/ er han̄ hafde þad i Løg leidt/ ad

sa sem tæke med añars Mañs Egta-Konu/ skyllde Augun missa / þa hendte ꝥ hñs eigeñ Son/hvar ꝧ hñ liet stijnga ut hñs þad eina Auga/ eñ sitt añad/til ad fullnægia Legmaalenu. Þad auglÿste ⁊ Psamenites Egyptalands Konungur/þegar Børn hñs voru svÿvirdt og illa utleik eñ/þa griet hñ ecke helldur eñ Steirn/eñ þegar hñ sa Vine sijna til Lijflats leidda/þa taaradest hñ miøg so/⁊ er hñ var ad Orsøkeñe spurd ur/svarade hñ þvi/ ad i Motgange Vina siña skylldu Meñ græta/eñ Barnaña Olucka være stærre ⁊ særare eñ so/ad hun tæke nockrum Taar um/⁊ allt mun helldur skorta/eñ ad þvilijkt finest eñ nu i Dag/jafnvel a medal vor. Hvad sijnest þier þa/christeñ Madur? Hvilijkur Ogiørning ur er ꝥ/ad sælga þra Hiarta med Ohlijdne og illu Athæfe/er so heitt elska/af hvørra Saalu/ þijn Saala so fast hanger/so sem Jacobs af Benjamins? Gen. 44. Þad var i Løgum haft hia Athenu Moñũ/ad sa semecke villde Foreldrana forsorga/hñ skyllde Ærulaus vera. Eg kañ ecke ad seigia ꝥ Oriettvÿst/þvi þar er eingrar Æru Von hia hm̃/ sem ecke vill uña þm̃ Lijfs Uppeldis/ sem hm̃ hefur til Lijfsins hialp-ad. Þar fyrer/Børn mijn/Giæted ad ydur ꝧ Guds saker/og leided ecke yfer ydur timañlega og eilijfa Olucku med Ohlijdne og Forsmaan For-elldraña. Þier kalled aller Gud ydar Fødur/sm̃ a Himnũ er/eñ hñ vill ecke þss Fader heita/sm̃ foragtar sijna Forelldra/þvi elske hñ ecke siñ Fødur/hvørn hñ siet/hvørsu maa hñ Gud elska/þañ er hñ sier ecke? 1. Joh. 4. O HErra JEsu Christe/ þu sem Fødurnũ hlijdeñ giordest allt til Daudañs/ja/allt til Krossens Dauda/ Phil. 2. Gief þu ad vier fyrer þijnar/ og þijns og vors himneska Fødur Saker/ verdum so allre Mañlegre Skickan undergiefner/ 1. Pet. 2. ad þu vilier oss þeckia ꝧ þijn Børn a hinum efsta Deige/nær þu kiemur ad endurgiallda sier-hvøriũ einũ epter sijnũ Verkũ/2. Cor. 5. Sier i Lage bidiũ vier goode Gud/gief Børnunũ hlijded Hiarta/og vernda þau fra vondre Verølld þessare/ so þau elske þig/ elske Forelldrana/ elske Yferbodarana/ elske Dygder og Mañkoste/Og i einu Orde ad seigia/ad þau vaxe og proo-fist ad Alldre/Vitsku og Naad hia Gude og Moñum. Bænheyr þad fyrer JEsu Forþienustu / Amen.

Añañ

Añañ Suñudag epter Þrettanda.

Gudspialled / Joh. 2. Cap.

Þañ Týma. Þar giørdest Brudkaup i Cana Galileæ/ og Mooder JEsu var þar. Eñ JEsus og h̄s Læresveinar voru og bodner til Brudkaupsins. Og er þa þraut Výn/ sagde Mooder JEsu til h̄s: Þeir hafa ecke Výn. JEsus sagde til heñar: Þu Kvíña/ hvad hefe eg med þig? Mýn Stund er eñ ecke komeñ. Mooder hañs sagde til Þioonustumañaña: Hvad helst hañ seiger ydur/ þad giøred. Eñ þar voru sex Steinkier sett/ epter Veniu Ebreskra Maña Hreinsunar / og hvørt eitt tock Tvo edur Þria Mæler. JEsus sagde til þeirra: Filled upp Kieren af Vatne/ og þeir filltu þaug allt a Barma. Og JEsus sagde til þra: Helled nu a/ og færed Kiæmeistaranum/ og þr færdu h̄m. Eñ þa Kiæmeistareñ smackade Vatned/ þad ad Výne var orded/ og h̄n visse ecke hvadañ þad kom/ eñ Þionustumeñerner sem Vatned sooktu/ vissu þad: Þa kallade hañ a Brudgumañ/ og seiger h̄m: Aller Meñ giefa i Fyrstu hid goda Výned/ og nær þr taka ølvader ad giørast/ þa þad hid liettara / Eñ þu hefur geimt hid gooda allt til þessa. Þetta er hid fyrsta Jardteikn sem JEsus giørde til Cana i Galilæa. Og hañ opeñberade sýna Dýrd. Og hañs Læresveinar trudu a hañ.

Exordium.

Eg hefe Trwlofad ydur einum Mañe Christo / ad eg fære ydur hønum hreina Meyu / seiger St. Pall / 2. Cor. 11. Hvør skyllde hafa vogad ad koma so Ordum ad þeirre Einingu sem er a mille Guds og Maña / hefde ecke Guds Ande fyrstur lagt þad i Muñ sińa heilagra Maña? Og er þad þo ecke ad undra / þui Ordeñ eiga epter Hlutunum ad lýkia. J Leindardoom Holldtekiuñar vors Frelsara / er Gud samteingdur Mañlegre Natturu / þad Himneska vid hid Jardneska / þad Eilýfa vid hid Daudlega / þad Synelega vid hid Osynelega / hid Skapada vid þad Oskapta / og þad med so sterku Bande / ad ecke mæ adskilia / og þar ad auke eru þeir sem Gud elska / Eirn Ande med Christo. Þeñañ Orañsakañlega Leindardoom hefur hiñe Eilýfu Speke þocknast ad Jardteikna med Sambwd daudlegra Maña / þar Madur og Kona samañkoma i ærlegum og heiløgum Egtaskap. Nu þoott ad Himneskra og Jardneskra Hluta kuñe valla nockur Jøfnudur ad hugsast / autheldur talast edur giørast / þa er þo Eiñingeñ a mille Guds og Maña / miøg so lýk einum Christelegum Egtaskap: Beggi

la Høfundur er hiñ Almættuge Gud / Hvørttveggia hefur Kiærleikureñ sam-
teingt / so sem hrein Elska fester Gudhræddra Hioona Sæler eina vid adra / So
hefur JEsus af Eintoomre Elsku og Kiærleika ofañstiged i vort auma Hold /
og giørst Safnadarens Høfud / eins og Madureñ Kviñuñar / Eph. 5. Og Paulus
talar eñ fa nær þessu i sama Capitula / seigiande: Vier erum Limer hiñs sama
Lykama / Hold af hañs Holde og Bein af hañs Beinum / og med sømu Ordum
wtskyrde vor Fader Adam þær Tegunder sem Natturañ baud hønum / ad være a
mille hañs og vorrar fyrstu Moodur / er hañ sagde: Þesse er Hold af mynu Holde /
og Bein af mynum Beinum / Gen. 2. Þar fyrer Itrekar Paulus cirnig / hina
fyrstu Hioonavygslu / Eph. 5. med þessum Ordum: Af þeim Tveimur skal eitt
Hold verda. Vor Herra telur alleinasta Eina Orsøk til þess / ad Egta-Foolk
skilia meige / Matth. 5. Sem er Hoordoomureñ. So skilst eige Christur vid nock-
ra syndugo Mañs Sælu / þa er hañ hefur sier Eitt Siñ festa / nema hun take
framhia hønum / Heimeñ / Holded og Dioflleñ / Og þo seiger hin eiliifa Mysk-
unsemeñ / Jer. 2. Sla þeir plaga ad seigia: Ef Madur lætur Konu syna eina /
og hun geingur ad eiga añañ Mañ / Mun hañ hverfa ad heñe aptur? Mun ecke
þad Land magnlega saurgast? Eñ þu hefur Hooraner dryygt med mørgum Elsk-
uga. Snw þo aptur til myn seiger DRotteñ Gud. Egtaskapureñ er af Gude
Innstifradur / til ad fiolga Mañkynenu i Heimenum / þad baud Gud i Ondverdu /
er hañ sagde: Vaxed og margfalldest / og uppfylled Jørdena / Gen. 1. Þad Itr-
ekade hañ epter Flooded vid Noa / Gen. 9. og þess sama Ords Almættis Kraft-
ur er eñ nu nyr og ferskur / og mun verda allt til Enda Veralldar. JEsu Brwd-
ur er eirneñ nærsta frioofsøm margra Barna Mooder / heñar Vñusta Spaa / er a
heñe farsællega rætt / ad hin Einsamla hefur fleire Børn eñ hun sem Mañeñ hef-
ur / Esa. 54. Hañ hefur med H. Guds Orde Otal Barna vid heñe gieted / 1. Pet.
1. hvør nu standa umhverfes hañs Bord a Himnum / Ps. 128. so sem Pælmaf-
vidar Kvister a Vatnsbøckum plantader / Ps. 1. Þess gietur Jacob Postule /
Cap. 1. Hañ hefur sialfskrafa gieted oss med Orde syns Kraptar / ad vier sieum
nockurskonar Frumburder hañs Skiepnu. Þessu hroosar Brwdgumeñ / Es. 8.
Seigiande: Sixed myn Børn sem DRotteñ hefur gefed mier. Þar yfer fagn-
ar Brwdureñ / Es. 49. med þessum Ordum: Hvør hefur gieted þessa? Jeg var
Obyria / burtflutt og ad Herfange tekeñ / Hvør hefur uppaled þessa? Jeg var
yfergiefeñ og Einsømul. Hvar voru þesser? Christeleg Kyrkia elur Fiølda
Barna / þvi heñar Vñuste er alltyd hiñ same / og hañs Ar taka aungvañ Enda /
Ps. 102. Hañ er sa Madur Zemach under hvørium Ellyfflega grær / Zach. 6.
hvørs Ande ad lyfgar. Gydingaña Samkunda er Ein Obyria / þvi hun hefur
fleiged siñ Mañ i Hel / eñ fadmar hiñ afgamla og wtdauda Moysen / hvørs Book-
stafur ad deyder / 2. Cor. 3. Nu fyrst hinum eiliifa Gude hefur þocknast ad tekna
so hæleita Hlute med Hioonabando Samvisteñe / þa giætum þess / Brædur myn-
er / med hvad mikelle Æru og Virdingu / ad oss byriar ad vanda þa Heiløgu
Stiett. Þar um vil eg nockud framveiges tala wt af þessu heiløgu Evangelio.

Eñ þu sem oss hefur Trwlofad þier i Naad og Myskunseme / Eiliifc Sonur
lifanda Guds / Vpplys þu Hiørtu vor / so ad þetta vort Aform farsællega luck-
est / og gief þar til Naad þyns Heilaga Anda / AMEN.

Ytleggingeñ.

Vtleggingeñ.

ÞAr Giørdest Brudkaup i Cana Galileæ/ seiger Texteñ: Og JEsu Mooder Var Þar. Sumer hafa tilgieted ad þesse Brud-Hiion hafe vered Att-Meñ Guds Modur/ og nockrer hallda ad Brudgumeñ vered hafe Johañes Postule/ þvi hañ eirn skrifar þetta/ og þeiger þo um Nøfneñ/ so sem Plagsidur hañs er/ nær hañ um sialfañ sig eitthvad merkelegt skrifar. Vm þetta er eckert vyst/ rijdur z a øngvu. Hitt er aud rꜳded/ ad hier hafa Gudhræddar Persoñur bued Rꜳdahag siñ/ þvi ecke hefde Jesu Moder ꜳtt Sess vid þau ella/ og er þ af þessu ad læra/ ad Meñ take Gudhrædda Meñ til Rꜳdaneitis mz sier/ þeg' slijkt a ad byrja/ eñ ecke hlaupa til slijkra Efna þ Rꜳd fram/ eige helldur hlijdest a Fortølur þra/ er añad hvørt sialfer ecke vita Footū sijnū Forrꜳd/ edur þ eigeñ Gagnsmuna saker steipa einū Oreindū og Fꜳtiꜳnū i þa Grifiu sem hañ mꜳ æfeñlega gista og alldrei blijdañ Dag siꜳ. J Egtaskaparar Mꜳlū er þ eins z i Strijdenu/ þar mꜳ eige villast tvisvar. Sa sem eitt siñ fiell i Valeñ/ hañ reis alldrei upp sijdañ/ z hañ s byri' siñ Rꜳdahag/ mꜳ buast vid ad tebla vid slijkañ Kost allañ siñ Alldur/ er hañ teked hefur. Jeg heyre ad Jesu Mooder var hier ad Heimbode/ og hañs Lærisveinar. Eñ hvad seiger hañ sialfur? Matth. 12. Sa sem giører Vilia mijns Fødurs sem a Himnū er/ hañ er miñ Broder/ Syster z Moder/ þ eru þr ed Ottast Gud og elska. Slijkū eiga Guds Børn epter ad leita. Eingeñ er þvilijk Heimañ-Fylgia sem Otte Guds og ærlegt Vpphellde. Abraham liet Eleazar siñ Þienara sveria sier vid Gud/ ad hañ skyllde aungva taka Syne sijnū til Egta af Canaans Dætrū/ Gen. 24. So miked þotte hm a þvi rijda/ ad Børn sijn ecke skylldu draga Ok mz Ogudlegū/ 2. Cor. 6. Drotteñ Allsheriar lagde rijkt a vid sitt Folk/ ad eige skylldu þr teingiast þm Gudlausu Þiodū/ er hañ rak ut ur Canaans Lande/ Deut. 7. Þad bar til þess/ ad eige skylldu þr villa Hiarta þra fra Gude/ og temiast a alla þa Ohæfu/ þ hvøria hiner voru utdrifner/ eda ꜳsamt þm verda fyrer Guds straungu Hefndar Hende/ er alla reidu var utrieft til ad hvølfa hinū fulla Mæler Syndañā yfer þra eigeñ Høfud. Syner Veralldar þessarar spyria fyrst allra epter

Audæfū og Rykdome/so sm̄ øll er Von til/þvi hvar þra Fiesiodur er/ þar er Hiarta þra/ Matth. 6. Nu mā þo ecke slykar Guds Gafur lasta/þegar þ eru hans Gafur/og ecke Brand hiñs Volada/Sveite Daglaunaranns/edur Hus Eckiunnar/eñ eg sie þo aptur a mot/ad Heimurenn mun fyrerfarast mz øllu þvi sm̄ i hm̄ er/1. Joh. 2. og hvør eru þa þss Not sm̄ eirn hefur sett þ sitt Gud & ædska Hiartans Traust? Þar er fliott til ad svara: Hn̄ er Gudlaus og Huggunarlaus/og auk þessa/ þott vier skylldū epter Mañlegū Plagsid tala/ þa iata eg þad satt ad vera/sem hn̄ sagde fordū: Eg vil helldur Mañenn sem Peningenn brestur/helldur eñ Peningenn þañ er Mañenn vantar/þvi hvad skal Audur eñ hinū Arga/edur Bogenn þm̄ er eige kañ ad nyta hn̄? Þad være eins & ad kaupa margar Hørpur handa þm̄ sm̄ ecke kañ a Hørpu/eda Bækur fyrer þañ sm̄ ecke hefur lært a Bok. Audur er godur þm̄ er kañ ad bruka hn̄/hinū er hn̄ eins og røgū Mañe langt Vopn/ eñ eingeñ veit þa Kunst/nema sa sem Gudhræddur er/ og giører sier Vine af hinum gamla Ranglætis Mamona/þa ed medtaka hn̄ i eilyfar Tialldbuder/Luc. 16. Og i stuttu Maale ad seigia/sa er einast a Auds verdur sm̄ Audeñ forsmaaer/ Ecke þ hn̄ fyrerlyte Guds Gafur edur kaste þeim a Glædur/helldur fester ecke Hiarta sitt þar vid/og lætur ecke Mamon drottna yfer sier/ helldur drottnar yfer hm̄. Og fyrst þssu er so vared/ þa er ecke ad stægiast til Audsins sem a ad vera Þrælleñ / helldur til Guds Otta sem a ad vera Herrañ. Adrer eru giefner þ Attū og gøfugu Forelldre/þ er ad søñu ægiætt/þvi tydar ber þ vid/ad goder koma af goodū/ og Stoormeñe hafa betre Raad til ad ala upp Børn syn ef þr villa vel/helldur eñ Smælingiar. Þo er allt holldlegt þ af Holldenu er fædt/Joh. 3. og aller eigū vier til Adams ad telia/og ecke taka Meñ allyd Dygdernar i Arf. Jeg vil helldur ad eirn giøre Abrahams Verk/eñ ad hn̄ sie Abrahams Sonur/þvi lytt gagnar þm̄ gøfugt Afspreinge/ō meir er til Minkunar Ætt siñe/eñ hun kyñe ad vera hm̄ til Sonia/ & næst er þ hvøriū sm̄ sialfur er hn̄. Þr sm̄ þa hafa eñ mikla Vit/þr gangast þ Lit/ og so ætla eg allmarger binde þ Sattmaal/sm̄ eingeñ mā riufa so ad Skøpū fare/nema Daudeñ. Fagurt Gots er

þad

þ ad sönu en̄ nærsta fallvallt/ þvi allt Holld er Hey/ z allur þss Blome so sm̄ Gras Akursins. Þegar Guds Ande blæs þar a/ þa visnar þad/ seiger Rødd Hroopandans i Eydemørku/ Es. 40. Lijtell Kville/ eitt Oforvarandes Tilfelle/ ein Myfluga/ sem er hid mīnsta Kvikende/ kan̄ ad eyda Mannsins Frijdleik z hn̄s Styrk/ so þar er ecke epter af. Dygd en̄ er ein/ so sem hiñ gamle Cicero sagde/ sm̄ er med diupū Rootū nidur fest/ hvør alldrei veikiast kan̄/ og alldrei ur Stad ad hræraſt/ og ef hn̄ hafde so miked Traust a Dygdeñe/ sm̄ þo kuñe ecke ad meta hana ødru vijse/ helldur en̄ añar Neidinge: Hvad dijrt ætter þu þa christeñ Madur Gudhrædsluna ad kaupa/ sm̄ er til allra Hluta nytsamleg? 1. Tim. 4. Giefed mier þessa sagde Samson hiñ sterke/ þvi hun þocknast mijnum Augū/ Jud. 14. Þad vær diupvitur Røksemd þ Doomaran̄ i Jsrael. Dalila þocknadest og so hans Augū/ En̄ han̄ vard añars var/ þegar hun olle þvi ad hn̄ blindadur var a þm̄ somu Augū/ er komu hm̄ til ad gyrnast hana/ Jud. 16. Og mæ af hans Dæme læra þ/ ad so verde a Svinū sm̄ Osvinū/ En̄ hvørnenn sm̄ hm̄ er fared/ þa ætla eg ad marg ur en̄ nu i Dag gyrnest þ er hn̄ glæpest a/ og sana so sijdan Ordskvid Salomonis Konungs / er best visse af slijku ad seigia/ Ad vond Kona sie eins z Reykur i Augunū. Epter øllu þssu spyria nu heidnar Þiood er/ Matth. 6. og þr sem eins eru lynder/ En̄ hvørt nockur elsk" Gud edur ræker sijn̄ Christeñdoom / edur hefur JEsum ad Heimbode/ þar spyria fæer epter af oss/ sm̄ þo læʒunst Christner vera/ og eg hefe O-vijda heyrt adspurt i Lande voru/ hvørt eirn sm̄ leikar Konfangs Ott ast Gud/ hvørt hn̄ ræker hns Bodord/ hvørt hn̄ giefe Olmusu nema fyrer Fordilldar skulld/ hvørt hn̄ være riettsijn/ astundunarsam i sijne Kallan edur eige/ hvørt hn̄ hefde Sine edur Hiarta til ad voga nockru Omake edur ødrū Munū uppa sijna z añara Velferd/ eda hefde adrar Christelegar Dygder til ad bera. En̄ hvørt hn̄ rijkur være/ kyñe vel ad hræsna þ Møñū/ kyñe ad koma so Aru sijñe fyrer Bord/ ad hn̄ giæte a einhvørn Hatt stopped Mynkunarlaust fyrer Almuga / kyñe vel ad hylia Ulfen̄ under Saudar-Gæruñe/ Og i einu Orde ad seigia/ stela/ svijkia/ liuga og ræna/ under Hylmingu Gudræknessar og Hoglætesins/

Þar hefe eg heyrt nærre þvi med berū Ordū umtalad/ Og so er fared Christenndoomenum hia allmørgū. Være þa eige betra ad taka JEsum til Rææds og Heimbods med sier/ sem allt Valld er giefed / bæde a Himne og Jørdu/ Matth. 28. Hvør ed allt stundlegt Epterlæte kan̄ yfergnæfanlega ad veita Astvinū sijnū/epter þvi sm̄ hn̄s alvitra Rææd sier þm̄ best haga/ Og ef hn̄ þad ecke veiter/ þa veiter hn̄ þ sm̄ er øllu ædra/øllū þm̄ sm̄ hn̄ oftast/sm̄ er sialfur hn̄ og hn̄s Vinætta/sm̄ alld rei bregst/þott Himen og Jørd forgange. Þad var stor Virding ad Jesu Mooder og hn̄s Læresveinar voru ad Veitslu þſſare/en̄ þ tekur yfer ad Men̄ heyra i Evangelio / ad JEsus hafe hier sialfur vered. Abraham vard gladur vid ad han̄ sæ Dag Man̄sins Sonar/ Joh. 8. og þeckte hn̄ þo valla. En̄ hvilijkt er þta / ad JEsus Christus Sonur Guds lifanda/ Matth. 16. voru Hollde iklæddur/sanur Gud og san̄ ur Madur/hn̄ virdest ad prijda Samkomu þſſa med sine Nalægd. O min̄ Herra JEsu. Hvad er þo Madurē̄n þſſ/ad þu min̄est hn̄s? Eda Man̄sins Sonur ad þu vitier hn̄s? Hin̄ Riettlæte þſſ Ranglæta/Hin̄ Odaudlege þſſ Daudlega/og Konungur Dyrdaren̄ ar þisons Syndar en̄ar? En̄ allt hefur þu þta giort min̄ Herra/til þſſ ad kien̄a Børnū þijnū/hvornen̄ þau eige ad byria þ Sattmææl/ꝫ þu hefur viliad læta veraLijking þin̄ar Guddomlegrar Elsku til vor aumra Man̄a. Ecke er Jesus einasta nælægur þſſū Brudhioonū/ helldur eiga allar christnar Man̄eskiur þan̄ sama Kost sm̄ hm̄ vilia til sijn bioda: þott JEsus sie oſſ ecke nælægur sijnelega/so sm̄ hn̄ var a Døgū sin̄ar Holldsvistar/þa eiga þo øll Gudhræddar Hiørtu Kost a hn̄s Nalægd/þvi hn̄ hefur sialfur lofad/ Matth. 28. ad hn̄ vilie vera hia oſſ allt til Veralldaren̄ar Enda. Ecke hefur hn̄ þ einasta sagt til Læresveinan̄a/helldur til allra þra ꝫ a hn̄ trua mundu/ þvi Postulan̄a Dagar þrutu laungu þ Veralldaren̄ar Enda/helldur mææ hier um̄ ætla þ sama sm̄ Drotten̄ sagde fordū til þra: Þad eg seige ydur/þ seige eg øllū/ Marc. 13. Biood Jesu med heitre Bæn til þijns Brudkaups/christen̄ Madur/og mun hn̄ ad vijſu verda þin̄ Giestur. Riett-truad Hiarta þarf eige leinge ad leita ad Jesu/þ er hn̄s Kyrkia/1. Cor. 6. Og mun Drottnaren̄ ecke tefia ad koma

til

til sijns Musteris/ þegar hañ til þess kvaddur er/ Mal. 3. Eitt Harm-þrunged z sundurknosad Hiarta fyrerlijtur hañ alldrei/ þvi þ er su Forn eñ/ sm̃ hm̃ lijkar/ Ps. 51. Þad eru þær Vister/ er hønū skal fagna med/ og hñs Þegnskyllda hia Mañaña Børnū. Sie þvi JEsus hiñ fyrste og sijdarste Giestur til allra vorra Brudkaupa: Þar sm̃ hñ er/ þangad vill Faderen̄ og H. Ande koma/ og Vistarveru hia þm̃ giøra/ Joh. 14. sm̃ Guds Syne hafa til sijns Brudkaups boded. Adrer Viner og Giest er yfergiefa oss z kañast valla vid oss epteræ/ sierdeilis ef nockud skyllde a þeim liggia/ so ad Vinskapuren̄ er ute / þegar af er Koñuñe. Þeir hafa Matar-Ast a oss/ eñ øngva adra/ flest-aller. Eñ Jesus yfergief z alldrei þa/ er hm̃ treista. Snarara kañ Faderen̄ ad giefa Synenū Hoggorm þ Fisk/ z Stein fyrer Braud/ Luc. 11. helldur eñ Gud kuñe ad neyta þm̃ um̃ godar Gæfur/ er hañ med riett-truudu Hiarta þar um̃ bidia. Helldur kañ Moodureñ ad gleima sijnu Barne/ Avexte sijns Kvidar/ Es. 49. helldur eñ JEsus kuñe þm̃ ad gleima/ sem hñ elska. Og fyrst þesse Giestur er so ægiætur/ sem nu er sagt/ þa sieu øll christeñ Egta Hioon alvarlega æmiñt um̃/ ad skicka sier so i sijnū Egtaskap/ ad þau fæle ecke i burtu fra sier/ so milldañ/ so Giæskurijkañ z so Vollduganñ Herra. Paulus leggur Heilræde hier til/ Eph. 5. seigiande: Þier Meñ/ elsked Egtakonur ydar/ so sē Christur Søfnudeñ/ z gaf sig sialfañ ut þ hñ. Omøgulegt er ad søñu daudlegū Moñū/ ad vera so fullkomeñ a Elskuñe hvør vid añañ/ so sem Christur hefur vid oss vered/ þo kuña Meñ ad breita epter hñs Elsku/ so miked sm̃ møgulegt er. Mier þiker Lijklegt/ ad sa sm̃ tidt hugsar til þess/ hvørsu kiæra ad Jesus hafde hñs Sælu/ þegar hñs Sæla vard hrygg allt i Daudañ/ Matth. 26. til ad utvega syndugū Sælū eilijfa Glede/ hñ mune skyrrast vid ad hata sitt eiged Holld/ Eph. 5. og afrækia þ sem a ad vera ein Sæla med hm̃. Eñ Gud næde/ hvad fæer hugsa hier til? Og hvad Olijkur er sumra Maña Egtaskapar Underbuningur z Sambud Christi Elsku til siñar Brudar. Losta og Lægiæde taka marger til Ræds med sier/ þegar so Vegsamlegañ Rædahag skal byria/ þeinkiande lijted um̃ þ hvørt þeir giete veitt sier z sijnū ærlega Forsorgun/ eda hvørt þr here Vit z Meñ-

ningu

ingu til ad ala Børn sijn upp i Guds Otta og godū Sidū. Allt ofmarg er hlaupa saman med litlu meire Ahyggiu/ en̄ Nestar og Mular / og Þegar Gyrnden̄ er sleckt um̄ Stundarsaker/ þa yfergiefur hvørt an̄ad/ edur lifa i Hionabandenu eins og Vargar: Frillulifnadur er slijkt/ og ecke ærlegur Egtaskapur/ og þott þ kallest so þ Mønnunū/ þa er Guds Domur ødruvijse en̄ Man̄an̄a Domar. Sa sem lijtur eina Konu til ad gyrnast hana/ hn̄ hef: allareidu drygt Hor mz hen̄e i sijnu Hiarta seiger Lausnaren̄/ Matth. 5. Þar af ræd eg/ ad sa sm̄ ætlar Konu sin̄e Einlæte (edur Kona sm̄ feigen̄ villde vera vid Man̄en̄ skilen̄) þau hafa alla reidu yfergiefed hvørt an̄ad. Sa sm̄ illa mz hen̄e lifer/ hn̄ hefur tapad hinū betra Hluta Egtaskaparins sm̄ er Eining Hiartnan̄a/ og i sundur slited þ sm̄ Gud hefur skipad ad eitt skyllde vera/ Gen. 2. Christur gaf sitt Lijf i Daudan̄ þ sijna Brude/ Eph. 5. Ad sønu er þ valla heimtande af syndugre Náttúru/ ad hun so heitt elske/ þo eru þss mørg Dæme Aſtarstadar i Heimenum/ ad margur vogar Lijfenu fyrer Kvin̄u og Børn. En̄ hvad giøra Men̄ i þssu Idiulausa Lande? þad sama sm̄ Salomon seiger um̄ Letingian̄: Eg vil en̄ þa sofa lijted/ & en̄ nu dotta nockud/ og en̄ þa leggia mijnar Hendur saman̄ litla Stund/ þangad til Trebyrgden̄ kiemur/ so sm̄ eirn Ferda-Madur/ & Skorturen̄ eins & ein Hetia/ Prov. 6. Konurnar hafa og Bodord af St. Paale i þessum sama Capitula/ sm̄ eg ádur um̄gat. Han̄ seiger: Konurnar vere sijnū Møn̄um undergiefnar so sm̄ Drottne/ þviad Maduren̄ er Konun̄ar Høfud/ so sm̄ Christur Safnadaren̄s. Þar fyrer/ so sem Søfnuduren̄ er undergiefen̄ Christo/ so eiga & Konurnar ad vera sijnū Møn̄ū undergiefnar i øllu. Med Elsku a slijkt ad vera/ Br. M. En̄ eige med Ofbellde. Maduren̄ er ad sønu Konun̄ar Høfud & Herra/ Gen. 3. En̄ hn̄s Herradæme a ad vera in̄efaled i Elsku og ecke Ofrijke. Høfuded sier þ Lijkaman̄ū til þss ad hm̄ vel vegne / en̄ ecke meide sig edur steite. Hiner adrer Limerner utrietta þ sem Høfuded álycktar/ en̄ þ a so þ ad sia/ ad eige sie til Skada nie Hindrunar. Stiorne Men̄ Konū eins og Christur Søfnudenū/ hn̄ rædur alldrei nema til Farsælldar/ þm̄ sm̄ vilia láta sier af han̄s Anda stiorna. En̄ su Man̄eskia/ sem ecke vill hn̄s Rádū hlijda/

hun

Hun kañ ecke ad heita hñs Brudur. So gief eg eige helldur kallad þa Egta-Konu/ sem ecke vill fara ad gods Mañs Rädū. Ecke helldur þañ Egtamañ/ sem illa rædur/ ef hñ hefur betur Vit a. J Moysis Løgum bañade Gud ad nockur Kallmadur skyllde fæta sig i Kveña Buning/ og ad ein Kona skyllde bua sig eins og Kallmadur: Þetta er Lyklegast / ad hiñ Alvitre Konungur hafe sett til ad hallda goda Skickun medal sijns Folks/ og til ad afstyra Lauslæte og Hneixlissamre Vmgeingne millū Karla og Kveña. Eñ þo kyñu Meñ þess til ad giefa/ ad a nidal añan være hier med teiknad/ ad eirn Kallmadur skyllde ecke lata þ Valld/ er hñ epter Guds Bode hefur yfer Konuñe/ og Konañ eckert Valld taka sier til yfer Mañenū/ Þvi ein Kona sem vill räda fyrer Bonda sijnū/ hun tekur uppa sig Kallmañs Buning/ og eirn Egtamadur er so miøg velltest ur sijnu Bonda Sæte/ ad hñ lætur Konuna þ sig räda/ hañ byr sig Kveña Buninge/ og mä ei framar Husbonde kallast/ og er hvørtveggia bañad ad umhverfa Guds Skickun/ þvi hvørtveggia hefur hñ bañad/ er þ þvi ein Andstygd þ hm̄. Þetta seige eg ecke þss vegna/ ad eige sie þ Soomasamlegt hvøriū Mañe/ ad þeckiast holl Räd goodrar Konu. Hefde Pilatus hlydt Konu siñe/ þa hefde hñ ecke giørst sekur i Bloode hiñs Riettlata/ Matth. 27. Aurelianus Keysare gaf þañ Vitnisburd Zenobiæ Drottningu/ ad med heñar Rädū og Fylge/ hefde Odenatus heñar Husbonde Persana sigrad. Munde þ skada David ad hñ hlydde Abigael? 1. Sam. 25. edur Joab Räde Kviñuñar i Abel Beth-Mahaca? 2. Sam. 20. Þvi seiger og Salomon/ Prov. 14. ad ein skynsøm Kona bygge Hused. So kañ og opt til ad bera/ ad Kviñañ sie framar Vite borēn eñ Madureñ/ og er þa eingeñ Minkun ad fallast a Räd heñar/ Eñ þar fyrer a hun ecke ad hefia sig upp yfer Mañeñ. Eirn Þienare kañ ad skynia margt framar eñ hñs Herra/ samt er hañ þo ecke Herra. Þad kañ og opt ad henda sig/ ad eirn Rädgiafe sie vijsare eñ hñs Konungur/ samt er hñ þo ecke nema Rädgiafe/ So er og ein Kona alldrei nema Kona/ hvørsu sem hun er vel ad sier um̄ alla Hlute/ hun kiemst alldrei hærra eñ ad vera Høfudprydе Bonda sijns/ eins og Salomon talar um̄ godar Konur/ Vilie hun

meira vera/ þa smänar hun bæde sig & hn̄/ og heiter hun þa Rotnan i hn̄s Beinū/ Prov. 12. sem er eingeñ Æru Titill. Gud hefur Hlutunū nærsta vÿslega hagad: Mañenū hefur hañ giefed Afl og Vitsmune/ KoñuñeFegurd og Blÿdlæte/ hvørtvegge eiga so sÿnar Gæfur ad bru-ka ad Gude þocknest. Kallmadureñ a ad bruka Stÿrkleika siñ til Er-fidis/ eñ ecke til Ofstopa/ Vitsmunena til Forsioonar/ og ecke Hreck-vÿse: Konañ Fegurd sÿna til ad þocknast Mañenū/ þvi þ hefur Gud skapad i Naatturuñe/ eñ eige til Lauslætis/ þvi þ hefur Diøfulleñ iñ-fært i Heimeñ. Blÿdleika siñ til ad mvikia Mañsins Giedsmune/ eñ ecke til ad snÿkia hn̄ til vondra Verka/ eins & Jessabel/ 1. Reg. 21. Jeg Jtreka eñ þa aptur hina føgru Paals Samlÿkingu um̄ Christum og Søfnudeñ/ þvi hvørge er christelegū Egtaskap meire Virding giør/ eñ i heñe/ þott Sonur Guds lifanda hafe virdt oss þss/ ad kalla oss sÿna Brude/ þa er hn̄s Dÿrd øngvu ad miñe/ helldur øllu meire i allra þra Hiarta sm̄ hn̄ elska/ Hn̄s Brudur hefur og alla sÿna Æru & Virdingu þar af/ ad hun er hn̄s Brudur/ og elske hn̄ eirn og virde/ og þar þ utañ hefur hun øngva. Konañ hefur og øngva Æru: þegar hun Ovirder Mañeñ. Paall seiger/ Eph. 5. ad sa sm̄ elske sÿna Egtakonu/ hn̄ elske sialfañ sig/ og sama er um̄ Konuna ad seigia/ þegar hun Mañeñ vird-er/ giører hun sialfre sier Virdingu/ & su þ ecke giører/ hun rÿfur Guds skipan/ & setur Skørena upp i Beckeñ: Hvilÿkt Hionaband er ecke øllu stickanlegra/ helldur eñ ef einhvør geinge a Høfdenu. Salomon seig-er/ ad ein þægeleg Kona/ sie Corona Mañsins/ Prov. 12. og er þ i þvi mest iñefaled/ ad hun hlÿdeñ sie/ og giøre hm̄ allt til Sooma. Þeir sem nu Jesū vilia hafa med sier ad Heimbode/ þeir skulu med slÿku Skape ganga ad eigast / þa mun alltÿd vel farnast og alldrei illa / þa mun Christi Ok sætt finast og hn̄s Byrde liett/ Matth. 11. ef hm̄ þocknast ad spena sÿn Børn þ siñ Ploog. Romveriar sm̄ & Gricker hafa nefndt Hioneñ mz sama Nafne ō Akneyte þau er draga eitt Ok. Nauteñ verda þvi so von þegar þau samsveitast/ ad eitt hialpar ødru til/ & eitt hegdar sier svo i sÿnu Erfide vid añad/ ad Plogureñ kuñe ō lietast æfram ad ganga: Sima til christner Meñ/ ad eige sieþ vier lakare eñ þau Vitlu

dÿreñ

dyreñ er Gud hefur sett oss yfer / og giefed oss til ad lietta under vort Erfide/med hvøriu vier eigū ad næra oss af Jørdunñe/þar hñ hefur so miklu meira til vor lagt eñ þra/ad fyrer utañ hiñ fagra Lykama er hñ hefur oss giefed/og hina skynsemdarfullu Saal er hm̄ stiornar/þa hefur hñ endurkeypt oss med synu eigeñ Bloode/Act. 20. Nø fū Raad JEsu Modur/er hun sagde til þienarana/hvad hellst hñ skipar ydur þad giøred. Eñ hvør eru þa hñs Raad? Paall seiger oss þ/ Gal. 6. Eitt bere añars Byrde/ꝛ þa munud þier uppfylla Christi Løgmaal/þ hefur ad søñu Postuleñ øllū sagt/eñ ecke syðst Nionunū. Þa mun hin Almætt uga Orlætis Hønd er sedur allar lifande Skiepnur / bæta allañ vorn Breñt/og snua øllu Vatne Moklætinganña i sætt Vyn Gledeñar: Og þegar Verølld þsse hætter ad dryckia oss med Vyne syns Munadar/og þ tekur til ꝫ Yferburde þeckingareñar Drottenñs vors JEsu Christi ad smacka oss illa/þa vier finnū øngva Huggun i Heimenū/ꝛ hñ dryck tar oss med Galle og Edike eins og vorn Brudguma/ Matth. 27. þa mun Jesus giefa hid gooda Vyned/ þa mun hñ drecka oss til af Nægd argiædū syns Hus s/ Ps. 36. Þa mun hñ læta oss smacka Sætleik epterkomande Alldar/hvør ecke er Matur nie Dryckur/helldur Fridur og Fognudur i H. Anda / Rom. 14. Hvørs niootande ad verda hier i Naadeñe/ og syðañ eilyflega i Dyrdeñe/oss unñe og veite Gud himneskur Fader/ fyrer Forþienustu syns Eingietens Sonar JESV Christi / AMEN.

Pridia Suñudag epter Prettanda.

Gudspialled/ Matth. 8. Cap.

Vpañ Tyma. Og þa ed JEsus gieck ofañ af Fiallenu/fylgde hñ margt Foolk epter. Og siaa þu/ad Lyk þraa Madur kom/tilbad hñ ꝛ sagde. Herra/ef þu villt/þa giefur þu mig hreinsad. Og Jesus riette ut Hondena/æhrærde hñ ꝛ sagde: Eg vil/verdu hreirn/ og jafnsnart vard hñs Lykþraa hrein. Og JEsus sagde til hañs. Siaa þu til / ad þu seiger þad eige neinum/ helldur far þu og syn þig Kiennemøñunum / og Offra þeirre Gaafu / er Moyses baud til Vitnisburdar yfer þeim. Eñ þa ed JEsus

 gieck

gieck inn i Capernaum/ kom til hans Hundrads Høfdinge nockur/ bid-
iande hann og sagde: HErra/ Þioon minn liggur Limafallssiukur
heima/ og kvelst þunglega. JEsus sagde til hans: Eg vil koma og
lækna hann. Og Hundradshøfdinginn svarade og sagde: HErra/ eg
em þess ei verdugur/ ad þu ganger inn under mitt Þak/ helldur seig þu
eitt Ord/ og mun minn Þioon heilbrygdur verda. Þvad eg em Mad-
ur Yfervalldenu undergiefenn / hafande under mier Strijdsfoolk / og
nær eg seige þessum/ Far/ þa fer hann/ og ødrum/ Kom þu/ og hann kiemur/
og Þræle mijnum/ Gior þetta/ og hann giører þ. Enn þa ed JEsus heyrde
þetta/ undradest hann/ og sagde til þeirra er hm epterfylgdu: Sannlega
seige eg ydur: ad þvilijka Tru hefe eg ecke funded i Jsrael. Enn eg
seige ydur / þad marger munu koma af Austre og Vestre/ og sitia til
Bords med Abraham/ Jsaac og Jacob i Rijke Himnanna/ enn Rijkesins
Syner munu verda utrekner i hid ytsta Myrkur / þar sem vera mun
Oop og Gnijstran Tannanna. Og JEsus sagde til Hundradshøfd-
ingians: Gack þu hiedann / verde þier epter þvi sem þu truder. Og
hans Þioon vard heill a þeirre sømu Stundu.

Exordium.

NAkKa er nockur sa Vitnisburdur i Heilagre Ritningu/ er so kroptuglega
votte / ad Gud og Madur eru samteingder i eirnre Persoonu DRottens
vors JEsu Christi / sem þeu Ord er skrifud standa i Pistlenum til Colo.
2. Þar Postulenn seiger: Ad i Christo bwe øll Fylling Guddoomsins Lijk-
amlega. Nærsta Bermællter hefur Paulus vered um Leyndardoom Hollds-
tekiunnar vors Frelsara i þessare Malsgrein / þvi hvar Guddoomsins Fylling byr/
þar byr Gud allur / og allur hans Kraptur / hans Almætte / hans Guddoomlega
Speke / hans Riettlæte / og hans mikla Myskunseme / og allt annad sem Mannleg
Hyggia kann ad giøra sier i Lund um Guds Oransakanlega Veru/ og þar Gud byr
Lijkamlega / þar byr hann so sem Saalen i Lijkamanum. Og so sem Saaler vor-
ar eru samteingdar Lijkømunum/ So ræd eg af þessum Postulans Ordum/ ad Gud
hafe samteingdur vered Christi Manndoomlegre Nattúru. Og þvilijka Ordat-
hætte ma fleire lesa i Sendebrefunum hins Heilaga Pauls og annara Guds Manna.
Nu þo ad vor Frelsare hafe allmarga Votta sinnar Guddoomlegu Hætignar / og
hennar Jbwdar i voru Holdi / þa hefur hann samt enn þar framar viliad styrkia þesse
Sannindi um sinn Guddoomlega Krapt / med Teiknum og Stoormerkium / hver
eingenn kunne ad giøra nema Gud/ sem alleina Dasemdar Verken giører / Ps. 136.
Þetta atte ecke ad minsta Leite ad styrkia Tru vora / Brædur mijner / i Rymdal

dal

dal þessum / þvi hañ er Gud sem vort Holld og Blood hefur uppa sig teked. Gud er i Hollde voru freistadur a allan Hatt lijka so sem vier / þo an Syndar / Ebr. 5. Gud kañ ad samþynast vorum Eymdum. Gud hefur vora Siwkdooma bored / og vorum Ortumstum a sig hladed / Es. 53. Gud er þijndur i voru / og þoli synu Hollde / fyrer vorar / eñ eke synar Synder. Gud hefur med synu eigen Bloode Christnena Endurleyst / Act. 20. Gud hefur giefed oss siñ Lykama til Mautnar / og med Bloode synu hefur hañ dryckad oss / Joh. 6. Gud hefur i voru Hollde lided / og i þvi sama er hañ inngeingen i syna Dyrd / Luc. 24. og hefur sett sig til Kraptarens hægre Handar / Ebr. 1. J þessare Tru ætte oss ad styrkia medan akarra / þad heilaga Evangelium er vier strax heyrdum lesed / J hvøriu vor blessade Endurlausnare med Tvøfelldu Kraptaverke Auglyste siñ Guddoomlegañ Mátt og Vellde: Eñ søkum þess / ad eg fyrer vyst veit ad þar er eingeñ af ydur / sem efar hier uñ / og eg hefe þeñañ Formula tekid / længtum helldur til Uppvakningar i Þacklætenu vid Guds Sonar Oumrædelega Giæsku / helldur eñ til ad tella nockrum Tru uñ þa Hlute sem aller jata saña ad vera / og eingeñ Tvijmæle leika a i nockurs Mañs Hiarta / þa villum vier helldur a þessare hælgre Stundu Jhuga / hvørneñ vier eigum þessar Guds Dasemder og Velgiørninga oss i Nye ad færa. Og skulum vier þvi alleinasta i þetta Siñ oss fyrer Hendur taka hid fyrra Kraptaverked / uñ Lækning hins Lykþraa / og þar af yfervega. 1. Hvad Skadsamlegur og Vidurstyggelegur Siwkdoomur ad sie hin Andlega Lykþraa SYNDEN. 2. Hvørneñ vier eigum af henne heiler ad verda.

Eñ þu gooda Meistare JEsu / sem vor Krankdæme hefur bored / Tala þu Eitt Ord oss til Lyknar hia þynum Himneska Fødur / ad hañ sende oss siñ Anda til þessa Verks / og munum vier heilbrygder verda / Bænheyr þad O Herra fyrer þitt dyrmæta Blood og Forþienustu / AMEN.

Utleggingen.

HJer skendur i Upphafe Gudspiallsens / ad þegar JEsus var komeñ af Fiallenu / hafe hm̄ mætt Lykþraar Madur. Ollū er oss kunnugt / hvørsu skiædur ad er þsse Siukdomur / þar hñ smygur i giegnū Ædar z Synar / Holld z Bein / eins z nockurskonar Eytur / z er svo ad seigia almennelegRotnan Lykamans. H var þ Aaron sagde fordū Daga / Num. 12. Er hñ bad þ Systur bra Moisis og synar Mariam / þa hun hafde møglad sialf og gint hñ til ad møgla a moote Gude z Moise / og vard þar fyrer med Lykþraa slegeñ. Alst mig miñ Herra sagde hañ: Eg bid / Legg ecke a ockur Giølld Syndareñar / med hvørre vid høfum darelega breitt og syndgad. Jeg bid / ad eige verde þsse lyk Nræe þvi / hvørs hálfur Lykame er uppeteñ þa þad utgeingur af Lyfe sinar Moodur. So hañ var siñu Lykþraeñ er / þa er þo Syndeñ hálfu verre / bæde

Sælu z Lijkama hefur heñr Spilling iñteked/ eingeñ Limur Lijkamañs/
eingeñ Tilhneiging Sælareñar er su/ ad eige strijde i giegn Gude. Aug
un hlaupa epter siñe Fysn og drambsømu Lijferne/ 1. Joh. 2. Muñureñ
bijr yfer Nøggorma Eytre/ Rom. 3. Hendurnar utrietta Meñ til ad ræ
na og stela/ til ad slaa og deyda. Fæturnar eru skiotar til ad hlaupa hiñ
breida Veg/ s̄ til Gløtunareñar liggur/ Matth. 7. Eyrun dauf heyrast
vid Drottens Orde/ Ps. 58. eñ klæia epter nijum Lærdomū/ 2. Tim. 4.
epter Roog og Bakmælge/ epter Naungañs Ohroodre/ og nælega øllu
Þvi/ er Meñ vilia þar Illt i bera. Nasernar hitna af Foolsku/ þegar
vier siaañ þañ/ er vier þykiunst eiga nockrar Heipter ad gialda/ edur ef
einhvør vitder Þka smañgta Rik og Osku nockru miña/ helldur eñ heñar
Mikelæte hlijda þyker/ þegar Luckuñar Svipvinde hefur hvirflad heñe
uñ Stundarsaker i Lopted upp til ad blinda Þra Augu/ er oss samfara
verda uñ Eymda Dal þeñañ/ edur mæta oss i hm̄/ veit þo ei nær eñ Þ
fellur aptur a Jørdena/ hvadañ Þ kom/ og verdur Foolū troded/ þegar
Vedrenu slotar/ sm̄ þo litlu ædur numde vid Skyeñ/ og sævissū Møñū
þotte/ sm̄ ad føre a Vængiū Vindaña/ Ps. 104. næst Gude yfer Him
ni og Haudur. Skynsemeñ er afløgud/ so þegar Holldeð rædur fyrer
hana/ þa er hun Ovinætta i giegn Gude/ Rom. 8. Vilieñ er hælfu
verre/ Þvi hañ kiepper i mooct Andanū/ Gal. 5. og af Hiartanu fram-
koma illar Hugsaner/ Agg/ Reide/ Þræta/ Mord/ Mañdrap/ Hooran-
er/ Matth. 15. og añad þvium lijkt. So er þesse vesæla Tialldbuð ecke
añad eñ eitt Hospital daudsiukra Lima/ sm̄ af Andskotanū og Syndeñe
eitrader eru. Þad jatar Esajas Cap. 1. þar hñ seiger: Ad allt Høf-
uded sie siukt/ allt Hiartad sie veikt/ fra hvirfle og allt til Ilia/ sieu ecke
nema Saar/ Kaun/ Beniar z Þrote. Adrar Sotter verda flestar med ein
Hvøriu nøte læknadar/ eñ Lijkþrætteñ ecke/ hun skilur eige vid Lijkamañ
fyrr eñ Lijkameñ skilar Sæleñe. Fueñ i Grøfeñe/ er Eideleggıng heil-
brigdra Lijkama: Hñ maa kallast Vppbygging Þra/ sm̄ rotna lifande/
Þvi sielegre er ein Molldar-Hruga/ eñ Lijkþræ Mañeskia. Syndeñ er i
øngvu betre/ nema midur sie: Hun skilur eige vid oss/ æ so leinge vier ber
um epter oss þeñañ dauðlega Lijkama/ Þvi þott vier sieñ Þ Guds Al-
mættis

mæktis Krapt i heilagre Vatnslaug endurfædder/ samt græt þo alldrei ad heilu/ um̃ hid gamla Mein Adams Spillingar/ og hid eitrada Nøggorms Bit. Anden̄ er ad søku reidubuen̄/ en̄ Holldid er veikt/ Matth. 26 og þau tvø berast Bana-Spiool epter/ so eins Lijf er an̄ars Daude/ þott vier sieū grepkrader m; Christo þ Skyrnena til Daudans/ Rom. 6. þa lifer þo Neiste Syndaren̄ar i Mollden̄e/ sem optlega vekur hin̄ gamla Adam a Fætur aptur. Þad geingur eins um̃ vorn Eimdar Hag i þessu Lijfe/ eins og Josua skrifar um̃ Israels Sonu/ Jos. 23. ad þeir forsoomudu ad utreka hina Canaanisku epter Guds Bode / ad Gud hafe læted þm̃ epter nockra af þm̃ Þioodū/ er hā formællte/ þm̃ til Asteitingar/ þ er þm̃ til Motlætis/ so er þ og fyrer oss/ sem geingner erum yfer um̃ Jordan epter JEsu / þ er i giegnū heilaga Vatnslaug/ til ad byggia i þvi fyrerheitna Landenu / sem er Rijke Guds Sonar. Þar verdur þo alltijd nockud epter oss til Asteitingar/ hellst af þvi vier erū Toomlæter ad støckva þm̃ Dalldar Flocke/ sm̃ Gud hatar/ eins og Israel i Canaan/ so ad hier um̃ hafa eirnen̄ Heilager kvartad/ og med al an̄ara St. Pæll/ Rom. 7. Þar hn̄ seiger: Ad hid vonda lode vid sig/ þa hn̄ vilie giøra hid Gooda. Nu er þan̄veg Synden̄e vared/ B. M. z þ mæ um̃ hana seigia/ sm̃ Han̄ibal sagde fordū um̃ Romveria z þra Borg: Ad bægt munde Ulfū þm̃ þ ad koma/ nema Skoguren̄ høggven̄ være/ er þeir pløgudu ad flija i/ So verdur og eige helldur Synden̄ afmæd/ fyrr en̄ þra hen̄ar Hreyse er nidurbroted/ og er med soddan̄ moote þess Kostur bekre sm̃ daudur er/ helldur en̄ hin̄s er sig kallar ad lifa/ allt eins og hin̄s Lijkþræa. Þad synest mier St. Pæll samþycke/ þegar hn̄ seiger: ad Dauden̄ sie sin̄ Abate/ og ad hn̄ girnest ad leysast hiedan̄ og vera med Christo/ hvad han̄ kallar miklu betra/ Phil. 1. En̄ i þvi mā Lijkþræen̄ kallast Heilbrygde hia Synden̄e/ ad hun skilur vid Man̄en̄ i Daudanū/ en̄ Synden̄ filger øllū þm̃ epter Daudan̄/ sm̃ ecke verda med Jesu Bloode afþvegner i þessu Lijfe/ so þra Reikur mun uppstijga um̃ alla Eilijfd/ Apoc. 14. þra Elldur ecke slockna/ og þra Ormur ecke ut af deya/ Esa. 66. Lijkþræen̄ er afskræmelegur Siukleike/ hun eyder Man̄sins Fegurd/ so adra heilbrygda Men̄ huggar þar vid/ og þr ford

ast

ast þra Naalægd/ jafnvel þr sem af Christelegre Medaumkan hræraft Myskunar yfer Eymdū þra. Þar þ baud Gud/ Levit. 13: ad soddast Manneskiur skylldu hylia Asioonur synar. Ecke er Syndenn betre/ ef vor Augu være so skign/ ad vier siaa mættū hennar Omind. Vier høfū Vid bióda þeim Lykþraa/ af þvi vier erum ecke aller eins af Gude plagad-er/ enn vor Andleg Illsku Kyle og Graptrarmein kyssū vær iafnbyrdis/ og sialfū vel yfer þeim/ nema þau hafest so illa/ ad Fnadæme sleust fra Van heilenda/ og ber þad til þess/ ad aller vier erū med slyku Marke brennder/ sumer meira/ sumer minna/ þvi einginn er sa ed Gott giøre/ og ecke eirn/ Ps. 14. Gud giæfe vier mættū skynia/ hvad illa ad vorar Skammer lyta ut i hans Auglite/ þar hann fyrer þra Skulld vill snua vid oss Bakenu/ og ecke Andlitenu: Hvad seiger Gud hia Esaiam/ Cap. 1. um Mann-anna Guds Þioonustu? Lated af ad Offra hiegomlegū Gaafū/ Reykel-senn eru Andstygd fyrer mier. Og skømu sidar/ Ydar Tunglkomu Nær-tyder og hin vissu Helgehølldenn hatar myn Saala/ þær eru mier mædu samar/ og eg em þreittur ad bera. Sie nu þannenn vort Gudræknis Verk i hanns Augum sumra hvorra/ Hvilykar munu þa vera hinar verstu Synder og Glæper/ sem ad hroopa i Himenenn? Vier vorū ad skøpuskap ser epter dyrdlegre Guds Mynd/ enn Illyrmesklækia og Lasta hefur upp eted vorn andlegann Frydleik/ z Holldsfue Syndarennar hefur spillt voru Atgiørfe. Mætte oss þvi til Hugar koma/ ad skyla Lykþraa Asionu vora ar/ sem i Guds Auglite er Ossyn ordenn / þar Asiaana hins fegursta a medal Mannanna Sona/ Ps. 45. JEsu Christi/ sem er Jmynd Guds dyrd arfullrar Personu/ Hebr. 1. hun var byrgd medan hann var sleigenn fyrer vora Skulld/ Marc. 14. hvoria Andskotenn sleiged hefur med andlegum Kaunū. O hvad nædugur erþu lyknsame Gud/ ad þu so vægder syndugū Mønnū/ ad þær sem þinn Kross a Herdū bera/ voru adgreinder fra þeim/ sem hid sama høfdu forþienad / enn þyna heiløgu Eingla lætur þu ecke byrgia fra oss/ helldur þiona oss z a Høndū bera/ jafnvel þegar vier sem verst ut litum i þynu dyrdarfulla Auglite. Þinn Eingetenn Son hefur þu utreked fra Auglite þynu vor vegna/ hann er Madkur og ecke Mad-ur ordenn/ Ps. 22. Hanns Alit var andstyggelegra enn annara Manna/ Es.

53.

53. Þetta var þiñ true Þion/sem var hlydugur allt til Daudans/ja/
allt til Krossens Dauda/Phil. 2. Eñ til vor utbreider þu hendar Hend
ur allañ Dageñ/Es. 65. sm̃ Ohlyduger erū/og giører oss i hm̃ þyn ut-
valeñ Børn/ Einglum̃ samlyk/Matth. 22. ja/samlijka hns dyrdar-
legū Lykama/ Phil. 3. Lykþræer Meñ hafa illa lyktande Anda/er og
þess øll Von / þviad allur Nattturlegur Vesse Lykamans er spilltur.
Hvilykt er Syndeñ/og þo øllu verre/jafnvel þott ad vier finnū þar ecke
til/hvøriar Samdauna erū ordner hennar Ylldu. Paulus talar so um̃ ha
na i Davids Orda stad/Rom. 3. Ad þra Barke sie ein vpd-opeñ Grof.
Eñ um̃ Grafer framlideña talar so Herrañ/Matth. 23. Ad þær sieu
hid iñra fullar med daudra Mañа Bein og allskins Opeckt. So er og
þm̃ Mañe hattad / er grafed hefur Sælu syna i syndugum Kroppe/
sialfa dauda i Syndum̃/og varpad ofañ a hana fulū Leyr Gyrnda og
Lasta/hun ablar vidurstyggelegrar Andfylu i Guds Auglite/þm̃ er læ
ta hana drottna i synū daudlegū Lykama/Rom. 6. og leifa henne ad ell
dast þar iñe. Hennar Straff brennur allt til nedsta Helvytis/Deut. 32.
eñ hennar Reñна uppstygur ꝥ Guds Nasære. Er þta sa Fadmur/sem
vier eigū Brudgumanum ad bioda/þa hañ frambrunar af Fylabeins
Hølleñe? Ps. 19. Er þ sa Koss/sm̃ vier eigū ad fagna med/þm̃ Vor-
unū a hvøriar Nadeñ er uthellt? Ps. 45. Er þta su Fegurd/sm̃ hñ æ
ad gangast ꝥ/i hvørs Auglite/ad ecke Himnaña Himnar eru hreiner/
Job. 15. Og hvad a þesse Andardrattur skylldt vid Harmþrungeñ og
sundurknosadañ Anda/ er Konungur Dyrdareñar vill ecke fyrerlyta ?
Ps. 51. Vier buū oss i Skart/hvør fyrer ødrū/og leggiū Kapp a þad/
sumer fyrer Hæversku Skulld/eñ sumer til Lauslætes: Eñ fær hyrda
um̃ þ/hvørt þr hreiner sieu i Guds Augū. Vei/vei ydur Skriftlærdū
og Pharisæis seiger Lausnareñ/ Matth. 23. Þier ed hreinsed þ ytra
af Kierunū/eñ hid iñra er fullt af Rane og Ohæfu. Þu blindur Pha-
risæus/hreinsa fyrst hid iñra af Bikarnū z Diskenū/so þra ytre Par
tar hreiner verde. Þessa ættu Guds Børn ad giæta/og þvo Daglega
Kam Syndaña af Hiarta sinu med heitre Ydran og JEsu Bloode/
þa være þss meire Von/ad vier yrdum ecke so Andramer fyrer Gude.

Og þo margt meige nu fleira hier um̃ tala/ þa viliũ vier læta þetta so sagt vera um̃ Skadseme Syndareñar/ eñ hugleida Framveigis/ hvørneñ vier eigum oss Rꝏda ad leita / so hun ecke kvelie oss i eilijfre Helsoott. Hvar fra Gud vardveite øll sijn Børn i JEsu Nafne/ Amen.

Nu fyrst ad þesse Andlega Lijkþrꝏ Syndeñ/ er so skadlegur/ so hrædelegur/ so vidurstiggelegur/ og so bañværn Siukdomur/ sem̃ nu hefe eg sagt/ og þier munud aller med mier sañа/ og þ sem̃ yfertekur/ ad hun er so langviñ/ ad hun mun alldreige yfergiefa oss/ fyrr eñ vier hana yfergiefum/ þa er einsætt ad leita þess Medals sem alleina vid hefñe ꝏ/ ꝏdur eñ vier erum so yferkomner/ ad ecke er Von til Apturbata. Hvad viliũ vier þa hier til giøra? Hvad giørde þesse Lijkþrꝏ Madur? Þegar vor blessade Endurlausnare/ kom ofañ af Fiallenu/ mætte hañ hm̃ og bad: HErra/ Ef Þu Villt/ Þa Giefur Þu Mig Hreinsad. Hañs Bæn var riett-skickud/ af þvi hañ bad um̃ Lijkamañs Heilbrygde/ þa beidde hañ med Fororde. Vier þurfũ ecke þañeñ ad bidia moote Syndeñe/ þvi vier eigũ fyrer Sælũ ad sia/ hvøriar hñ hefur med sijnu dijrmæta Bloode endurleyst/ Act. 20. Hvar fyrer skylldũ vier med Fororde bidia/ þar vier vitũ hñ vill vier hreiner verdũ/ og hañ hefur svared vid sitt Lijf/ ad hñ ecke vilie syndugs Mañs Dauda/ helldur ad hñ snue sier og life? Ezech. 33 Og þar fyrer er hñ i þeñañ Heim komeñ/ ad aller þr sem a hñ trua/ fyrerfarest ecke/ helldur hafe eilijft Lijf/ Joh. 3. Þesse aume Madur jatade siñ Veikleika þ Drottne. Gior slijkt hid sama/ Barn Guds/ drag ecke Dulur a þijn Afbrot þ Gude/ z fegra ecke þijna Illsku i hñs Auglite. Þeink helldur þ sama õ David/ þegar hñ sagde/ Ps. 32. Eg jatade Drottne mijna Misgiørd/ z þa fyrergafstu mier þ. Christur hefur algiørla vitad/ ad þesse Madur var Lijkþrꝏr/ ꝏdur eñ hñ kallade til hñs/ þott hñ ecke hefde vered audkiendur af sijnũ Buninge/ þa mun hñs Guddoomis Speke ecke sijdur hafa þeckt hñs Meinlæte/ helldur eñ heñar/ sem gieck bak til vid hañ/ Luc. 8. og valla þorde ad snerta Falld hñs Klæda. Lat þier af þessu til Hugar koma ad hñ mune ecke Okuñug þijn andleg Lijkþrꝏ/ eñ a medañ þu þeiger/ þa er ungeñ Von ad hñ utrietti Hondena Holldsuneñ og Daudeñ i Sꝏrunũ

er ad ſøñu liootur Aſyndum/ eñ ecke mun þ lijka betur ut i Læknarañs
Augũ/ þott hñ ſie ſtrokeñ yfer med Purpura Farfanũ. Hugſa til þeſſ/
hvad lijted þ gagnade vorũ fyrſtu Forelldrũ ad ſkyla ſier med Fijkiublød
unũ/ Gen. 3. þa Nattura'ñ baud þm̃/ ad þau nakeñ væru/ mikla miñ
þier þ gagna/ ad draga Ský Hyrduleyſeſins ẏ Skom̃ þijna/ þvi þott
ad bæde Diøfulleñ og þitt eiged Holld giete ſvæft þig um̃ Stund/ þa
munu þid ecke ſtijnga Iſraelis Vakkara Svefnþorn/ þviad ecke ſyfiar
hñ/ Pſ. 121. og hñs Auga ſier hvad i Myrkruñ er huled/ Syr. 23. A-
dam vard feigeñ ad þyggia Skiñkyrteleñ af Gude/ Gen. 3. til ad hylia
ſijna Blygdun med/ og ad veria ſyndugañ Lijkama ſiñ ẏ Kulda og tijm
añlegu Froſte. Þu munt og verda ad kaupa eirn nijañ Klædnad / af
hinũ odrũ Adam/ 1. Cor. 15. ſo ad Bligdan þijns Klædleyſis ecke op-
iñbereſt/ Apoc. 3. og ad þu ecke breñer i eilijfum Ellde. Dyl þvi ecke
þijn Afbrot fyrer Gude/ chriſteñ Madur/ þa mun hañ þau hylia/ og
lypt Skijlune af þijnũ Syndũ/ ſo mun hñ draga hana fra ſijnu Aug-
lite/ þvi aungvañ þañ ſm̃ til hñs kiemur/ vill hñ fra ſier reka/ Joh. 6.
Þegar vier viliũ ecke ſiaa edur þeckia vor Lyte/ þa ſier Gud þau hvad
beſt/ þvi vorar heimuglegar Synder ſetur hñ ẏ ſijnu Auglite/ Pſ. 90.
Eñ þegar vier ſiaañ/ þa ſier hñ þær ecke/ þvi hñ hefur heited/ ad kaſta
þm̃ i Hafſins Diup/ Mich. 7. og minnaſt þra ecke ad Eilijfu. Veriũ
þvi ecke ſo einfallder ſem Fiſkureñ/ hvør ad vænter ſier einſkis Voda/
þegar hañ hefur Høfuded faled / þvi þott vier ſtijngũ vor Augu ut /
nær oſſ ofbiooda vorer Klæker/ þott vier villdũ ſeigia Fiøllunũ hylied
oſſ/ og Hælſuñ hrinied yfer oſſ/ Apoc. 6. þa ſkorter Gud ecke Beiſkiet
te til ad rañsaka vorn ſyndugañ Kropp/ þegar hñ hefur ſpañad ſiñ Bo-
ga/ Pſ. 7. þvi aller Hluter eru berer og nakter ẏ hñs Augũ/ Heb. 4.
Þegar hiñ Lijkþrææ beidde/ þa dvaldeſt þ eige leinge ẏ/ ad Jeſus bæn-
heyrde hñ/ Riette ut Hondena og ſagde: Eg Vil/ Vertu Hreirn. Þad
var goods Þocka Merke hia Perſa Konunge / ad riettа ad einhvøriũ
ſiñ Velldis Sprota/ hvad leſa maa um̃ Eſter Drottningu/ þegar hun
gieck ẏ Konungeñ Aſſverum/ Eſt. 5. Hvør er þijn Velldisſpijra/ þu
Konungur Dijrdareñar? Þad er þijn Almattis Hond/ ſm̃ allt verkar/

J hvøria Faderen̄ hefur allt Vallō giefed/ bæde a Himne og Jordu/
Matth. 28. af hvørre eingen̄ kañ ad grijpa Saude þijna/ Joh. 10. hun
er eige stutt ordeñ/ ad hun kuñe ecke ad hiálpa/ Es. 59. Hun er eige
aptur lokud/ þ hun vilie eige Myskuña/ hun er eige Ablvana/ so hun
megne eige ad frelsa. Þad er Guds sterka Hønd/ z utrietttur Armleggur/
Devt. 4. Þad er Hønd Guds/ i hvørre ad eru Tilsne Jardar/ og Styrk
leike Fiallaña/ Ps. 95. J hvørre aller Heilager eru/ Devt. 33. Ja/ i
hvørre ad er øll lifande Sál/ og allra Maña Ande/ Job. 12. Þegar
Syndareñ stijngur Hendeñe i siñ eigen̄ Barm/ og dregur hana ut aptur
hvijta af Lijkþrá/ eins z Moyses/ Exod. 4. mun hñ þa þora ad drepa
Hende siñe a Odd hiñs ≂ lmáttuga Velldis Sprota/ eins og Ester z
Færre sie þvi/ ad nockur være miña Traust til ad mæla vid Fødur Mijsk
unsemdaña/ eñ hun hafde a Konunge hinū mikelláta. Hñ hafde hana
ad Herfange teked/ Est. 2. eñ Jesus hefur oss af Herleidinguñe ut þrif
ed. Hañ kvadst fus ad skipta med heñe Konungs Rijkenu/ Est. 5. Þad
kuñe hñ ecke mørgū ad bioda/ nema hñ giæfe upp sialfur Tignar Nafn
ed. Eñ Jesus hefur øllū seigia láted/ sem hñ elska: Komed blessader
Børn mijns Fødurs/ og eignest þ Rijke sm̄ ydur er fyrerbued fra Upp
hafe Veralldar/ Matth. 25. og er þo sialfur Konungur ad Eilijfu/ og
hañs Rijkisstoll varer um̄ Alldur og Æfe/ Ps. 2. Hañ hefur ad fyrra
bragde riett oss sijna Hønd/ þa hñ trulofade oss sier i Nád z Mijsk un
seme/ Os. 2. riettū hm̄ aptur vorar Truar Hendur/ og trulofunst hm̄ i
Elsku og Undergiefne. Hñ riettter ad oss siñ og vorn Trygda Pant/ sm̄
er Heilagur Ande/ Pantur Arfleifdar vorrar/ Eph. 1. hvørn hñ hef
ur sendt oss af sijnū Fødur. Drepū ecke Hendeñe vid þvilijkre Sæmd/
og motstøndū ecke Heiløgū Anda/ so eige verde Guds Rijke fra oss tek
ed/ og ødrū giefed/ Matth. 21. Eg Vil/ Vertu Hreinn sagde JEsus/
eñ hvad seiger Gud vid oss? Es. 1. Þvoed ydur/ hreinsed ydur/ taked yd
ar illa Breitne fra Auglite mijnu/ kornū sijdañ og eigunst Løg vid/ þott
ydar Synder sieu raudar sem Blod/ skulu þær verda hvijtar sm̄ Snior/
z þott þær sieu raudar sm̄ Purpure/ skulu þær Ullhvijtar verda. Hvør
sem sialfur vel vill/ hañ þarf ecke ad efast um̄ Guds Vilia. Gud gaf
Hañ

ſiñ Son i Daudañ til þſſ vier kyñu ad hreinſaſt/ þvi ſkyllde hñ þa ecke vilia oſſ hreina? Þar hañ er allareidu ukgiefeñ. Þad velldur einaſta vorū Saurendū/ad vier viliū ecke hreiner vera/þyker helldur vænt um/ ad vellta oſſ i Endeme Syndañna/ og gleimum þvi a medañ/ad i hina himneſku Jeruſalem maa eckert Saurugt iñkoma/ Apoc. 21. Hier ſtendur i Evangelio/ Ad JEſus Gieck Ofañ Af Fiallenu. Hvad munde vor HErra þar ad hafaſt? Hañ talade fyrer Foolkenu / þa agiætu Predikun ſem ſkrifud er hia Matth. Cap. 5. 6. 7. J hvorre medal añarra ad ſtanda þeſſe bleſſudu og huggunarfullu Ord: Bidied og mun ydur giefaſt/ Leited og munud þier fiña/ Knyed aa/ og mun fyrer ydur upploked verda. Þvi hvør ſem ad bidur/ hñ mun medtaka/og hvør ſem leitar mun fiña/ Er þar nockur Madur af ydur/ef Sonureñ bidur hñ um Braud/ad hñ giefe hm̄ Stein? Ellegar ef hñ bidur um Fiſk/ad hñ riette ad hm̄ Høggorm? Þar fyrer ef þier ſem Vonder erud/kuñed ad giefa goodar Gaafur Bornū ydar / Hvar fyrer mun ecke miñ himneſke Fader giefa þm̄ Gott/ſem hañ þar um bidia? Nu fyrſt ad Sañleikſins Muñur hefur þañeñ talad/þvi ſkyllde eg efaſt um/ad hñ vilie mig Lykþraañ hreinſa/ fallen reiſa/ villtañ leidrietta/ og harmþrungeñ og ſundurkraſadañ endurnæra? Eñ epter þvi eg ſie ad Jeſus/ þeg ar hñ gieck ofañ af Fiallenu/þa ſtadfeſte hñ allt þad hñ ſagt hafde/ med þſſu tveimur dirmæku Kraptaverkū/ſo veit eg ad Skylldañ byður mier/ſem er hiñ veſælaſte Ormur/er ſkrydur a hñs Footſkør/ad ſaña mijna Vidurkieñingu/med alvarlegre Vidleitne þra Verka og Athafna/ er hñ hefur ſkipad ad dyrka ſig med/ Sierdeilis þar eg heyre hañ ſeiger i þſſare ſømu Predikun/ad þr mune ecke aller ſm til ſijn ſeige/ Herra/Herra/iñganga i Guds Ryke/ Matth. 7. helldur þr ſem giora Vilia ſijns Fødurs/þſſ ſm a Himnū er. Þvi ſo ſem eirn godur Lækner nægieſt ecke þar med/ad giora hiñ Siuka heilbrigdañ/helldur tekur hñ Vara fyrer þm̄ Hlutū ſem hñs Heilſu kuña framveigis ad ſkada/ſierdeilis þm̄/af hvøriū hañ veit/ad hñ hefur haft ſijn Vanheilende/ſo ad ecke falle hñ aptur i ſømu Sott. So Giaſkurlſkur þykeſt eg vita ad miñ Heilſugiafare er/ad hñ alvarlega vill/ad eg fordeſt alla þa Olif

tan/ſ hñ veit ad myna Saalu hreinkt hefur/ſo ad ecke verde mitt hid Sijdara argara hinu fyrra/2. Pet. 2. Pad kiener mier hñs lijknarfulla Tilhlutan/ þa hñ frelſade Horkonuna fra Afellis Domenu/og ſagde: Kona/hefur nockur fordæmt þig/ Eñ hun kvad ney vid/ Og hñ mlyckt ade med hſñ Ordu: So fordæme eg þig eige helldur/gack hiedañ z ſynd ga ecke framar/Joh. 8. Drotteñ ſeiger til hſſa Lijkþraa Mañs: Far og ſyn þig Kieñemonunum/Offra þijna Gaafu þa er Moyſes Befur Boded Til Vitnisburdar yfer þm. J Levit. Bookar 14. Cap. ſtendur/Ad þr ſem hreinſader voru af Lijkþraa/ ſkylldu offra tveimur Fugl um/hvorra añar ætte ad ſlaatraſt/eñ hiñ dyfaſt i Blod hſſ ſlaatrada/ og ſijdañ laus giefaſt og burtu fliuga. Þetta miñer mig a ad þeinkia þat uñ / ad Guds Eingietenſ Sonur er miña vegna fyrer utañ alla Verdſkulldan ſlaatradur/og a Kroſſeñs Altare foornfærdur/Gude til eins Sætleiks Jlms/Eph. 5. eñ mier er dyft i hñs Blod/og þar fyrer em eg laus giefeñ/ſm hñ lijflaated hefe/og i burtu flogeñ/ſomt veit eg þo mijna Skylldu/ad eg ad nockru Leite ſkal ſkijraſt þre Skijrn ſem hñ ſkijrſt hefur/Matth. 20. Þer/ad miñ gamle Madur a med hm ad kroſſ feſtaſt/ Rom. 6. ædur eñ Saala mijn fær uppfloged til Himna og iñgeinged i hñs Dyrd/a Land lifande Mañ/Pſ. 116. Hvart ad koma/ og þar Eilijflega med hm ad fagna / bæde mier og øllu Guds Børnum/ veite og giefe Myſkunſamur og goodur Gud / fyrer Forþienuſtu ſijns Eingietenſ Sonar / og Naad heilags Anda / A M E N.

Fioorda Suñudag epter Þrettanda.

Gudſpialled / Matth. 8. Cap.

OG er JEſus ſtie a Skip/ fylgdu hañs Læreſveinar hønu epter. Og ſiaa þu/ad mikell Okyrrleike giørdeſt i Sioonum/ ſo ad Skiped laa under Afølllum/ eñ hañ ſvaf. Og hñs Læreſveinar geingu til hñs/vøktu hñ upp/ og ſøgdu: HErra/hialpa þu oſſ/vier forgaungñ. Eñ JEſus ſagde til þeirra: Hvad hrædeſt þier Lijtel-truader? Þa reys hañ upp/haſtade a Vindeñ og Sioonñ/og þar vard Logn miked. Eñ Meñerner undruduſt/

og ſøgdu: Hvilïkur er þeſſe / hvad Vindur og Sioor hlyda hønum.

Exordium.

HIRRRr Ogudlege Heimur þeſſe / hvørs Høfdinge ad Satan nefneſt / Joh. 14. Han̄ ſyneſt miog ſo vel kun̄a ad ſamlykiaſt vid Hafed. Siooren̄ er eitt Oſtødug Høfud-Skiepna: þegar han̄ er ſem blydaſtur / veit ecke fyrre til a Steinum / en̄ han̄ umhverfeſt nære i Augnabliki og rys Fiøllunum hærra. So en og ecki i Heimer um ſtat feſt / þegar han̄ bladrar uppa nockurn / eins og Pioosgiefen̄ Hundur / þa er Guds Børnum af hønum Skaden̄ vys / og ſiafn vel han̄s eigen̄ Børnum optlega. Poott ad Satan og han̄s Viner hate Gud meſt / og þa / ſem Eire eru med hønum / þa er han̄ þo i ſialſum ſier ſundurþyckur. Ecke Elſkaſt han̄s Pioonuſtu Men̄ leinge Innbyrdis / þegar þar er ad kieppa um̄ þad / ſem þeir hafa giørt ſier ad Gudum. So ſem Chriſti Pienarar eru vidkvæmer nær þeirra Hønd er meidt / So er og Vløfullen̄ i ſin̄e Kynſlood. Pegar Laban vantade ſyn Skurgod / þa ran̄ han̄ ſafn ſkioott epter Jacob / Gen. 31. þott han̄ være han̄s Magur / og ſo er Heimur þeſſe Innbyrdis / þegar han̄ maa ſiaa a Bak einhvørs þeſſ / ſem Drambſemen̄ og Fiſin Augnan̄a hafa feſt ſin̄ Trwnad a / þa rifur han̄ Vinſkapin̄ / iafnvel vid þa ſem han̄ lietſt hafa hvad kiæraſta. Joab er ecke leinge Vinur Amaſæ / 2. Sam. 20. Pegar han̄ Ottaſt han̄ mune tapa nockru af Virdingu ſin̄e / Ecke helldur ræker Abſalon Brooderniꝺ vid Ammon / 2. Sam. 13. Pegar Heiptrækn̄en blæs han̄ upp: Mitt a medal þeſſarar hreckvyſu Kynſloodar / verdur hin̄ litle Hoopur Chriſti ad bwa / og mæta adſkillanlegum Aræſum og Hneixlunum / So ad i Villu mæten leidaſt / ef ſkie kyn̄e / iafnvel Ut-vallder / Matth. 24. So ſem Noe og han̄s Hyſke var i hin̄e Vantrwudu Verølld / Gen. 6. So ſem Loth var i Sodoma / Gen. 19. Abraham i Gerar / Gen. 20. Iſrael i Egyptalande og Caldæa / Exod. 1. So eru Guds Viner i Verølld þeſſare. Hvad er hier til Raads / Brædur mijner / ſo vel þare ? og Men̄ ſieu viſſer um̄ / ad þeir eige lyde Skipbrot a Saalu ſin̄e ? Eitt veit eg ſem alldrei ſkal bregdaſt / þad kien̄er DRotten̄ oſſ hiaa Matth. 7. Pegar han̄ ædur hafde teked ſignum Kiæreſveinum Vara fyrer Fals Spaamøn̄um / ſegiande: Hvør ſem heyrer þeſſe myn Ord / og giører epter þeim / hønum vil eg lykia vid eirn Forſialan̄ Man̄ / þan̄ er bygde Hws ſitt a Biarge / en̄ þar giørdeſt Regn og Vatns-Flooden̄ komu / og Vindarner bleſu og ſtøllu yfer þad Hws / En̄ þad datt ecke / þvi þad var a Biarge bygt. Petta Biarg er DRotten̄ JEſus / Pad er ſaa Hyrningar-Steirnen̄ i Zion / Eſa. 28. ſem Gud hefur bygt ſyna Chriſtne a / Hvør ſem yfer han̄ bygdur er / han̄ mun alldrei Kollſteipaſt / helldur ſtødugur blyfa. Kiæreſveinar DRottens tooku til ad vekiaſt i Trwn̄e þegar han̄ ſvaf / en̄ Vedred took ad hefia Sooen̄ / ſo þeim laa vid ad Forgaanga / þa tooku þeir þad til Raads / ad þeir vøktu han̄ / og gaafu hønum til Vitundar Neyd ſyna. Chriſtne Guds er lyk einu Skipe / ſem velltest i Olgu Sioo Veralldar þeſſarar / hun hefur Chriſtum iafnan̄ a ſinu Bordi. Tøkum þvi ſama Raad og Kiæreſveinarner hier tooku / þegar Siooren̄ / þad eru Aræſer / Fiandſkapur / Illkvittne / Hneixlaner / Laſtmæle og allskonar Ohlutvendne þeſſarar vondu Veralldar teſur til ad ganga a þetta

Drottinſ

Drottens Skip / Hvørs aller þeir hafa sier ad vænta / sem hlæ hønum hafa Fat-teked / so þeir mega fiña til þess / er Paulus um̃ sig talar / Ad þar sie Baratta hid ytra / eñ Stryd hid Innra / 2. Cor. 7. Vil eg þvi af þessu H. Evangelio og Dæme Læresveinaña tala alleina um̃ þa Hlute / sem eiga ad giøra oss Fulltrwa um̃ hañs Adstod i øllum vorum Naudsynium. Hialpa oss hier til Almaduge Gud og Fader med Krapte þijns Anda / fyrer Sonarens Forþienustu / AMEN.

Utleggingeñ.

ÞEss mœ allvyjda giæta i Æfesogu Drottens vors / ad þegar hñ hafed einhvøria merkelega Predikun flutt / þa stadfeste hñ Kieñinguna med einhvøriu Kraptaverke. So giørde hñ þegar hñ gieck ofañ af Fiallenu / hvar hñ hafde talad Eyrende Rijkesins þ Folkenu / Matth. 5. og hñ læknade hiñ Lijkþraa. So giørde hñ og hier / þar hñ allañ Dageñ hafde kiendt Folkenu med þm̃ fogru Epterlijkingū / er skrifadar standa / Matth. 13. um̃ Illgresed / um̃ Mustardskorned / um̃ Surdeiged / um̃ Perluna og um̃ Fiskiooded / og adrar fleire. Eñ strax a epter fylgde þetta Dijrdlega Kraptaverk / er Gudspialled um̃ giefur / Marc. 4. Nu var þ ecke alleina giørt fyrer Læresveinana / Br. M. helldur hefur og Guds Ande þvilijkt Stoormerke uppteikna læted oss til Lærdoms / ad vier sm̃ høfū teked vid Truñe a Drotteñ JEsū / og erū i hñs Nafne skijrder / vier skulū læra ad treysta hm̃ i øllum vorū Naudsyniū. Þesse var nu Adferd Drottens / bæde a hñs Niervistar Døgū / so og strax epter hñs Himnafør / leinge fram epter Æfe Christneñar. Þvi skrifar Marcus / Cap. 16. um̃ Postulana / ad þr hafe geinged ut / predikande allstadar / ad Drottne Samverkanda og Orded styrkianda / med epterfylgiande Teiknū. Eñ þvi var misjafnt teked af Heimenū / so sm̃ auglioft er af Giørninga Book Postulaña. Þetta Dijrdlega Kraptaverk skiede i Næivist hñs elskulegu Læresveina. Matthæus skrif' / Cap. 13. ad margt Folk hafe safnast ad hm̃ / so hañ blessadur vard ad stijga a Skip fyrer Mañþraungeñe / eñ Folked sat i Fiøruñe og heyrde a. Flester munu þr hafa vered i þssū mykla Hoop / sm̃ meir hefur fijst ad heyra Mælsnille hñs / helldur eñ ad skilia edur geima Krapt Ordaña / þ ræd eg af þvi / ad eingeñ spurde hñ epter Meiningu Epterlijkingaña / nema hñs Læresveinar / hvad hm̃ mn Efa mislijkad hefur / sm̃ Von var / þvi sagde

hañ

hn̄ vid þa: Ydur er unt ad vita Leindardom Himnarijkis/ en̄ þm̄ er þ ecke giefed/ Matth. 13. So er z Kyrkiuganga vor a stundū. Aller flyck iast til ad heyra eins Mannz Predikun/ sm̄ talar sniallt/ en̄ Koolfesta þo ecke meir i Hiartanu þan̄ heimuglega Krapt/ s bijr i Ordenu/ helldur en̄ þott eirn Ovite talade/ so þr fære Avøxt þar af/ z giørest sanner Christi Lærisveinar. Drotten̄ giørde þta mikla Kraptaverk þso fāu/ af þvi þar voru so fæer s gæfu miken̄ Gaum ad Predikunenne/ hn̄ talade þ Muga Mannz af Skipenu/ so aller heyra mættu z skilia Guds Veg/ hefde þm̄ vered um̄ þ hugad/ z þ skiede nærre Lande/ en̄ Kraptaverked giørde hn̄ z i Skipenu/ midt a Sioonū/ þar fæer voru hia hm̄ Innanbords/ og eigenema þeir sem løgdu uppa Hiartad/ þad hn̄ talad hafde. Þar þ/ Barn Guds/ vilier þu vera fullviss um̄ Adstod Guds i Sioo-Roote Veralldar þssar/ þa skal til fyrst/ ad þu siert Christi sann ur Lærisveirn. Heyr hn̄s Ord/ og lat þier vænt um̄ þ þykia/ ecke einasta um̄ Stundarsaker/ helldur geim þ i Hiartanu: Stunda epter ad fa þess riettan̄ Skilning/ Laga þinn̄ Lifnad þar epter/ fær þar af Avøxt i Þoleinmæde/ Luc. 8. so þegr Andvidre Hørmunganna mæter þr/ ad þu siert þa viss um̄/ ad þu hafer Guds Son innan̄ Skipsborda/ þa mattu vera þss fulløruggur/ ad Drotten̄ er øllū þm̄ nalægur/ sm̄ hn̄ akalla/ Ps. 145. Þad er hid hellsta a einu Skipe/ ad þvi sie vel styrt/ sæedeilis i Dolgu Sioonū. Lijkamer vorer eru Skip Salaren̄/ hvøriu hun stiorna a/ so hun nae Høfnenne um̄ sijder a Lande lifande Mannaf Ps. 116. a hinu fyrerheitnu Landenu. Gief hm̄ ecke ofmiken̄ Taum/ brælka hn̄ eins z St. Pall/ Ræk Hollded ad søknu/ en̄ þo ecke so ad þu leyfer þvi sijnar Gyrnder ad rækia/ Rom. 13. Lat ecke Salu þinne vera þ sm̄ Palinuro vard/ þegar hn̄ sofnade vid Styred/ þa datt hn̄ utbyrdis. Eins kan̄ Salu þinne ad verda/ utan̄ þu vaker og bidier/ so þu faller ecke i Freistne/ Matth. 26. og ef hun kan̄ ad sofna/ sem optlega skiedur/ þa sia til ad þu hafer Jesū i Skutnū/ ad hn̄ vekie þig/ nær hn̄ sier þu ætlar ad forganga. Sala þijn sefur opt þo Lijkamans Augu vake. Drotten̄ sofnade epter Natturlegū Natte/ þvi hn̄ var ad allre Hegdan fundenn so sm̄ Madur/ Phil. 2. so hn̄ kynne ad samþijnast þijnū

 Eymdū/

Eymdū/Hebr. 5. samt vakte hn̄s Guddomur/þvi hn̄ er Israels Vakt
are/hvør ed ecke sefur/og ecke sefiar hn̄/ Ps. 121. Og þar hn̄ nu i voru
hollde situr til Kraptarens hægre Handar/Marc. 16. þa hefur hn̄ vak
ande Auga yfer sine Christne/ hvøria hn̄ endurkeypt hefur med sijnu
eigenn Bloode/Act. 20. Ja/a øllū hennar Limū/sem hann þecker þ sijna
Læresveina/Bid þvi med Skalldenu: Vak þu minn JEsu/vak i mier/
Vaka lát þu mig eins i þier / Sälenn vake þa sofnar Lijf/ Sie hun
ætijd i þinne Hlijf. Þegar þu so giører/og þ af Hiarta/og stundar ept
er ad hallda þier vakande i hn̄s Þionustu/og lætur ecke Satan dilla
þier a Kodda Syndanna/þa mættu vera fulltrua þar um̄/ad Svefn-
læte Veralldarennar skulu alldrei æra þig/þott hun velltest um̄/og ber-
ie Hæl og Hnacka. Diøfullenn/sem̄ er hennar Høfdinge/skal alldrei reisa
so mikla Bolgu i henne/ad þier sie hætt vid ad forganga/ þ kienna mier
hn̄s Fyrerheit/er sagt hefur: Ottest ecke/eg hefe Heimenn sigrad/Joh.
16. þ seigia mier hn̄s Ord/er sagde: Høfdinge þessa Heims er dæmdur/
og med mig hefur hn̄ eckert/Joh. 14. Hafe hn̄ eckert med hn̄/so hefur
hn̄ ecke helldur m; þa sem̄ i hm̄ eru/ꝛ hn̄ i þm̄/þr sem̄ eru Limer hn̄s Lij-
kama/og hvad meira er/ad þr eru ordner eirn Ande med hm̄. Þvi seiger
Johannes/1. Joh. 5. Hvad sem af Gude er fædt/þ yfervinnur Heimenn.
Hvad vill sa Ottast sem hefur soddann eirn Fødur? Ynglingum setia
Menn Fiarhalldsmenn/ꝛ þykest sa godu bættur sem̄ ødlast þann einhvørn
sem̄ er Fullvedia/ꝛ lijklegur til ad giøra hm̄ Riett/ꝛ forsvara hn̄ fyrer
Rangsleitne Ordadvandra Manna/jafnvel þo þ gange misjafnt til med
ad vor Mannanna/samt lata aller ærleger Menn sier vera um̄ þ hugad/enn
hvørnenn sem̄ þvi er vared/þa eru aller þr ed Gud oftast hn̄s Omagar/
og er þm̄ miklu betur raadstafad/helldur enn hinu Volldugustu Heimsins
Giædingū og Velldarmønnū. Seiged mier/Hvad skal eins Manns Full-
true hafa til ad bera/nema Mattenn ꝛ Viliann: um̄ hvørugt kunnū vier
ad efast hia Gude. Mattenn siaūm vier i þessa Dags Evangelio/ þott
ecke være annad til/ē þo fleira ꝛ stærra er/enn ad allar Einglā ꝛ Manna
Tungur fáe þ um̄ allar Allder upptaled/Hn̄ hastade a Vindenn ꝛ Sio
enn/og þa vard strax Logn miked/so þr søgdu: Hvilijkur Er þesse/Ad
Vindur

Vindur og Siór Hlyda Hm̄: Eingen̄ Hlutur er Gude Omøgulegre en̄
an̄ar/ Luc. 1. Pad kostar hn̄ ecke meira/ ad steipa allre Verølldeñe um̄
koll/ en̄ ad drepa eirn Titling/ Nañ hefur alldrei haft miked þ neinu i
allre sin̄e Rijkisstioornan/ nema þui/ ad leysa Syndaran̄ ur Helvijte/ og
þo giorde vorn̄ Freslara Elskan̄ til sijns Ovin̄ þta Ok so sætt/ ad hn̄
lange ade til ad drecka þan̄ Kaleik er hn̄s Fader skeinkte hm̄/ Luc. 22. og
acktade ecke Forsmanena/ seiger Postulen̄. Gud giæfe ad Elskan̄ til
hn̄s kyn̄e ad giøra oss hn̄s Byrde so lietta. Og þar ed øll Guds Skiep
na/ er so eckert i hn̄s Hende/ þa man eg fulltreysta/ ad hn̄ þ eige þurfte
ad tala nema eitt Ord til hin̄s brusanda Hafs/ hm̄ mune eige vera um̄
Megn/ ad vardveita mig hin̄ vesælasta Orm 8 liggur a hn̄s Fotskør/ i
Olgu Heims þssa. Hn̄ tal. til Siofar Hafsins: Hingad skalltu komast
og ecke leingra / hier skulu þijnar stolltu Bylgiur leggia sig/ Job. 38.
Þui mun hm̄ veita hægt ad drepa Offan̄ i hin̄ Dramblata / so þar
verde Logn miked/ edur z ad slaa hm̄ Høgg vid Eyra/ Ps. 3. so hn̄s Stad
ur fin̄est ecke meir/ ef hm̄ so lijkar. So mikels Mættar er nu þsse store
Konungur Himenfis z Jardar/ hvør vill prijfa mig af hn̄s Hende/ Joh.
10. Kan̄ nockud Uxen̄ ad giøra/ nema hen̄e sie beitt/ eda Søgen̄ ad ut
rietta/ nema hen̄e sie stijrt/ eins miked kun̄a Men̄erner mier ad giøra /
nema Gud leyfe þm̄/ þui vil eg seigia med David nær Heimuren̄ hatar
mig: Drotten̄ er mitt Lios og mijn Heill/ fyrer hvørium̄ skal eg ottast?
Drotten̄ er Verndare mijns Lijfs/ hvørn skal eg hrædast? Ps. 27. En̄
þ hn̄ leifer skal mier kiærkomed vera/ han̄ agar mig þui hn̄ elskar mig/
Heb. 12. hn̄ kyptar mig þui hn̄ vill leidrietta mig/ hn̄ særer mig þui hn̄
vill græda mig/ Os. 6. og er þad Daaraskapur þ mig/ sem læst møijta
Vin min̄/ ef hm̄ yfersiest/ sm̄ stijke Barn mitt/ nær þ giører þ sm̄ eige
byriar/ sm̄ læt skiera og brenna eitt fued Saar a mijnu̅ Astman̄e/ so han̄
heill verde/ ad eg skule ecke taka hiuu sama af Hende Drottens. Þar
þ skal eg eige helldur efast um̄ Viliann̄/ þ lære eg z af þssu Gudspialle.
Læresveinarner vøktu Drotten̄/ z þ med Umkvørtun nockurre/ z Mis
trauste a hn̄s Almætte. Þui Marcus skrifar Cap. 4. er hn̄ seiger fra
þssu mikla Kraptaverke/ ad þeir hafe sagt: Meistare/ þu hyrder ecke

 um̄

um̃ þ/ad vier forgaungū. Hvad var þta ad seigia vid han̄/hvørs Almætte þr vel mættu þeckia? Hvør ed so mørg Kraptaverk hafde giørt þm̃ astmande. Samt vard hn̄ fliotare til ad hialpa þm̃/og ad hasta a Vinden̄ og Sioen̄/helldur en̄ til ad ælelia þa ꝼ þssa Efaseme og Tru arleysu. Þetta hender oss opt lega nær vier biðiū epter Drottne a þurr lendenu seiger David/Ps. 63. Vier meinū hn̄ sofe þott vier vitū ad hn̄ syfie ecke/vier kollū ad hns Hønd sie stutt orden̄/þo oss sie alkunugt af Guds Orde/ ad hun ecke einasta kallast hin sterka Hønd Drottens/og utrieckur Armleggur med miklū Undrū/Deut. 4. helldur og hin millda Hønd Drottens/s giefur ad vier samanseFnū/z þa hn̄ upplykur hene/ seðiunst vier af Giæðū/Ps. 145. Og þott vier sieū nu so kyllrad'z esa samer/eige ad sijdur er hn̄ oss hvad nærstur/þegar vier ætlū hn̄ fiarlæg an̄ vera. Þegar Joseph liet sm̃ hn̄ ætlade ad taka Benjamin t Varð hallð/þa gat hn̄ valla Tarū hallded/þegar hn̄ Olkade Bræðrū sijnū med sine Reide /þa fieck hn̄ þo ecke leint sier fyrer þm̃/Gen. 45. Ætlū ecke ad Fader Myskunsemdaña mune sijdur nædugur vera/ edur kiera i Brioste um̃ sijn Børn/þott hn̄ typte þau þm̃ til goda/þvi hn̄ straff ar/en̄ ecke af Hiarta/ Thren. 3. Han̄ burtrekur /en̄ ecke eilijflega. O hætt er þvi/alldrei steiper Drotten̄ nockrū þm̃ sm̃ hin̄ allraminsta Tru ar Neista geimer i Hiarta sijnu so diupt niður i Afgrun̄ Hørmungaña/ ad þr alldeilis ørvænte sier Nædar hns/ jafnvel þott þr sieu a stundū langt leidder/þvi þtt logande Hørkveik mun han̄ ecke utslockva/Es. 42. Gud straffade Synder vorar um̃ skamt med Oaran nockurre/ þar epter vitiade hn̄ vor med Landplagu/hvør ed tok fra oss vora kiærustu Astvine/z hid besta Folk/munde oss þa ecke þykia horfa til Vandræda? hvilijk Auðn var þa i Landenu? so ad þr sm̃ holldlega voru staðder/toku til ad efast um̃/ ad vier mundū hier leinge Bygdū hallda. En̄ hvørsu hefur hin millda Hønd Drottens sijdan̄ Coronad Ared? Hvørsu hafa hns Footspor af Feite droped? Ps. 65. Med hvilijkre Argiæsku hefur hn̄ blessad oss/so ad vier ecke einasta høfū øngvan̄ Skort lided/helldur flester bued vid betre Kost en̄ nockurn Tijma aður? Er ecke þta sijnelegt Almættis og Giæskumerke Drottens? Hvørt skylldū vier leita i Hør-

mungeñe/

mungeñe/nema til hn̄s/sm̄ so vl̄s/so mattugur z giæskurſkur er? Eg vil taka mier Orsøk af þessu dyrlega Kraptaverke / til ad tala nockud vid ydur/sm̄ um̄ Sioen̄ fared/og leited Næringar ydar i Hafsins Diupe. Hversu opt hefur hin̄ godde Gud vardveitt ydur i Lyfshaskanum? Hvad tyt hafed þier mætt seigia med David/Ps.18. Hn̄ sende ut af Nædeñe og sotte mig/og dro mig upp ur mikl. Votnum. Drotten̄ hefur optlega giørt Furduverk a ydur/þegar Daudans Bønd hafa umkryngt ydur/Ps.18. og þier meintud þier ætludud ad forganga/þa hefur hn̄ þo rickt ydur upp ur Daudans Porte / Ps. 9. og frelsad ydar Sæler ur Heliu. Þar er eige længt a ad minast/vier lifum̄ en̄ nu sem eige erum miøg til Ara komner/ og munum̄ þ ad Drotten̄ hefur a sama Deige kollvarpad sumum̄/en̄ suma hefur hn̄ vardveitt undrunarlega z Olykklega þ Maña Sionum̄/og þta optar en̄ einusiñe/ ecke þar þ ad þr sm̄ tyndust/ hafe syndugre vered/en̄ hiner sem afkomust/ meir en̄ þeir sem Turnen̄ fiell yfer i Siloa/edur þr ed Pilatus slatrade i Galilæa voru sekare en̄ adrer/Luc.13. Helldur til ad syna Rietklæte sitt a þm̄ sm̄ hn̄ burt tok/ oss sm̄ lifum̄ til Epterdæmis og vorum̄ Epterkomendum̄/en̄ Næd syna a hinum/er hn̄ sparade/so hn̄ med bædum̄ Hondum̄ leidde oss þverbrotnar Mañeskiur til Ydranar / ad eige søfnum̄ vier oss Reide a Dag Reidennar / og Guds Rietklætis Doms/Rom.2. En̄ Gud næde hvorn Avøxt þ færer. Eg giet ecke þvi hroosad/ad aller þr ed voga Lyfe synu ut a Sioen̄/take Jesum̄ i Bat med sier/Og eg þore ad seigia/ad valla drygia sumer Men̄ fleire edur meire Synder/Gude til Styggdar/en̄ nær Men̄ þiggia hina mestu Blessan af hn̄s orlætis Hende/so ecke er ad undra þott hn̄ meige lykia heñe aptur a stundum̄ þ oss/ og skamta oss ur Hnefa/sm̄ Men̄ plaga ad seigia/ja/þott hn̄ straffe oss med Skipreikum̄ z Mañtione/til ad kyppa oss lyfada Kalfa. Alkuñugt er þ ollum̄ Mønnum̄/hvilykt Framferde/hvada Munnsøfnudur/Gialyfe/Stræfskapr/Lyge/Ran z Þiofnadur/ad ædur er i þvilykum̄ Selskøpum̄ med langtum̄ meire Frekiu z Oskamfeilne en̄ añarstadar/so hn̄ þykest godubættur/sm̄ verst giætur læted/og þ þyker Kallmenska og Snille ad vera fremstur i Flocke nær Men̄ slykt adhafast. Þegar þier roed til Fiskiar/lætest þier bidia Gud

þ ydur/ eñ hvad mikell þar filge Hugur Mæle/er af þvi audsært/ er þier kaled og giøred sumer hvørier/ nær þier erud under Vad setter/ þa formælid þier ydar Veidarfærū/ydar Verkfærū/ydar Lagemeñū/ þeg^r ecke er allt ept^r Villo yd^r. Og þ^r þr^t ætlud ad bidia Gud ad blessa/ seige þier ad Andskotenn skule taka. So sæer nu Fiandmadureñ Illgresenu/ Matth. 13. bæde a Sioo og Lande. Þegar Gud sender ydur þ a Aungu- leñ/er ydur ecke likar/ forsmaed þier þ/ bløoted þvi/ ꝫ kasted þvi apt ur i hñs Nadar Fadm/sem hñ er þa hvad mest ad utbreida til ydar. O þier Rangsnuner ꝫ Þackingarlauser Syndarar. Late Drottenn sinn Vind blæsa a Sioenn/so ydur þyker hafft vid Lyftione/ þa kalled þier ad sønu til Drottenns/ ꝫ vera a/ eñ giæted ad/ hvort þ mune eige kuña ad eiga heima hia ydur allmorgū/ sem Drottenn sagde vid Juda/ Jer. Cap. 2. Þegar Neydenn yfergeingur/ þa seigia þr: Vpp þu og hialpa oss/ Eñ hvar eru þa Guder þijner/ sem þu hefur giørt þier i Blood þm upp ad standa/ Lat sia hvort þr kuña ad hiælpa þier i Neideñe/ þegar so til ber þ ydur/ O þier Gudlauser Meñ. Hvar er þa Andskoteñ/ er þier so tijdt ákalled/og bidied ad taka bæde ydur ꝫ ydar Stallbrædur? Hvar er hñ þa? Mun hañ nockud hiælpa ydur ur Neydeñe/ þegar þier ligged under Afølluñ? Mier mun saklaust vera ad ávarpa hñ med sømu Ordū og Elias talade um Jessabels Baal fordū Daga: Kalled hatt þvi hñ er eirn Gud og hefur myked ad giøra/ 1. Reg. 18. Veit eg ad hñ hefur Rijke so myked i Heimenū/ sem Gud liær hm til ad straffa med Synder Mañaña/ eñ helldur mun hñ uppæsa Siafarhafed þm til Skada/ ef hñ þo hefur þad Valld/ eñ eige mun hañ hasta a Sioenn nie Vindeñ/ Þa Magt gaf hiñ almættke Konungur Syne sijnū/og ecke Fiandanū/ sem er Fange og Vtlage Guds. Eitkis er af hm nema Ills eins Von/ þvi hñ rædur ecke þ ødru. Eñ þegar þier so kalled til Guds i Neideñe/ munud þier giøra hafft fullt Traust a hm/ ad hñ utrycke ydur þadañ/ Ps. 91. Nær þier þañenn leited Atvinnu ydar. Eckert Fyrerheit hafed þier þar um/ nema þ/ ad a hvørium Tijma/ sem hiñ Ogudlege snyr sier fra sijnu Ogudlegu Athæfe / þa skule hñs Synda ecke ad eilijfu minnst verda/ Ezech. 18. Og stendur þad ad sønu Oraskad um alla Æfe. Eñ

giæted

giæted ad þier sem so Oguðlega lifad hafeð/ hvørt ydur mune ecke fyrr koma til hugar/ þegar þier rated i Lyfshásk nockurn/ ad sorga þ þessu auma Lyfe/ hvørt þier þo skulud einhvørn Tijma missa/ helldur en̄ ad befala yd^r Sæter Skaparanū af alvøru. Orsøk þa hefe eg til ad efast hier um̄/ ad þar eru so fáer/ sem Gud hefur sýnt Dandan̄/ ad þr life betur epter en̄ ádur. En̄ hvad er soddan̄? Gud er nálægur øllū þm̄ sem hn̄ okkast/ en̄ eg kan̄ ecke ad seigia/ ad þr økleſt hn̄/ sem hn̄ eitt sin̄ hefur leist ur Heliu/ og eru þo øngvu betre sýdan̄. Þegar Gud giefur ødrum meira en̄ ydr/ þa øfunded þier þa. Þier erud Rángeigder/ af þvi hn̄ er Goodgiarn/ Matt. 20. Þier spilled Veidum þra/ ef þier giæted/ & i þvi reke þier Satans Eyrende/ þvi han̄ leitast vid ad koma þvi til Vegar/ ad Man̄eskian̄ hafe sem minst Gagn af Orlæte Drottens. Ecke giørde so Petur og Felagar hn̄s/ er Drotten̄ gaf þm̄ hina myklu Blessan/ er Lucas skrifar um̄/ Cap. 5. Þeir bendtu sýnū Feløgū/ ad þeir kiæmu og hiálpudu þm̄/ & meddeilldu þm̄ af þre Guds Blessan/ er þeir feinged høfdu. En̄ eg þore ad seigia/ ad nockrer af ydur eru so Lynder/ ad þr nærre þvi helldur søckva villia/ en̄ un̄a sýnum Nabua nockurs af þvi þr hafa ofmiked. So & forsmáed þier hina ødra/ sem min̄a er veitt/ so sem være þad ydar Atburdū ad þacka/ og þier mættud skamta ydur ur Guds Hende þ þier vilied/ & giæted lýted ad þvi/ sem Páll seiger: Hvad er þ Madur/ ad þu ecke þeiged hafer? 1. Cor. 4. Sumer af ydur trua a sin̄ Fiske Galldur/ og hefur þa Andskoten̄ sýnt Kunst sýna i Hiarta ydar/ þegar hn̄ kiemur ydur til ad dyrka sig & þacka sier fyrer Guds Gæfur. Ecke giørde þ Petur. J Þynu NAFNE Vil Eg Netenu Utvarpa sagde hn̄ til JEsum/ Luc. 5. En̄ þegar þier bruked Runer og Ristingar/ med hvøriū þier þo min̄a en̄ eckert faaed ukriett/ Kasted þier þa ecke Netenu ut i Fiandans Nafne? O min̄ Herra og Gud/ eg giet ecke nooglega ádast ad þinne Þolenmæde/ ad þu setur ecke Krook i Naser Andskotan̄s/ Ezech. 29. eins & Hvalsens i Egyptalande fordū/ og lætur þa draga Diøfulen̄ upp a Aunglenū/ er so hæda þitt Nafn/ ad hn̄ gleipe þa lifande eins & Jørden̄ Core/ Datan & Abiram/ Num. 16. Læred af Petre ad fiska/ gooder Men̄/ hn̄ er hin̄ beste Formadur/

þott

þott hñ sæke ute alla Nottena og feinge eckert/ þa møglade hñ ecke/
helldur sagde: EPter þynu ORde Vil Eg NEtenu Vtkasta. Ecke
ørvænte hñ/ þott Drottenñ lete hñ bijda epter sier/ eñ þegar hñ blessade
hñ/ þa fyrervard hñ sig og gaf Gude Dyrdena. Ecke giøra þeir so/ er
hroka sier upp af Guds Láne/ so ad være þr þess verdugre eñ adrer. Ford
est slykañ Dáraskap/ ef þier vilied vera visser uñ Guds Adstod i Næst-
añu/ Taked med allre Hiartañs Audmykt a moote hñs Blessan/ hvort
helldur hun er mykel edur lytel/ og sianed ecke Ossionū yfer þm/ sm hñ
hefur meira giefed. Forsmáed ʒ ecke hina/ er hñ miña lánar/ helldr sie
hver ánægdur med siñ deilldañ Verd/ og giallde Gude skylldugar Þack
er þar fyrer/ Hirded og Faung ydar Skynsamlega/ og ongted ecke Guds
Gáfur. Ef þier ovyrded þær / og legged ad litlu/ nær þier Nægter
hafed/ þa ovyrded þier Skaparañ/ sem þær giefed hefur. Vered og
minnuger Kiærleikañs/ ad þier gleimed ecke hinum Volada og Þurfa-
Mañenum/ og syned Þacklæte ydar vid Gud/ ecke einasta med Orde /
helldur og Verke/ 1. Joh. 3. vid hñs Fátæka Naudstadda Limu. Ecke
fáe þier hm betur launad/ eñ med soddañ Moote/ þvi jafnvel þott ad
Madureñ sie Vesæll til þess/ ad hañ kuñe Gude nockud aptur ad giall-
da/ þa vill þo Mañsins Sonur a hiñu efsta Deige seigia: Hvad þier
giørdud einū af þessum hiñū Miñstu/ þad giørdud þier mier/ Matth.
25. Eñ uñ alla Hlute fram/ þa feled Gude a Hendur Saal og Lyka-
ma/ nær þier draged ut a Diuped til ad leita ydar Næringar: Hugleided
ad þar eru valla tveir Þumlungar a milli Lyfs og Dauda/ hvilykur
Vode er þad þa og Saalar Háske/ ad trua so Ostødugū Hlut þ Saalu
siñe sem Hafed er/ nema Meñ sieu þar uñ ádur fullvisser/ ad hvørt
þr lifa edur deyia/ þa sieu þr Drottenñs? Rom. 14. Sa sem ut a Sioo-
eñ fer/ þ er eins og gange hñ i Orustu/ hñ er ecke viss uñ ad ná Lande-
nu aptur / Eñ þott ad hiñū Almáttuga Gude sie ecke uñ Megn ad
vardveita hñna/ eins vel a Sioo og Lande/ þa mætte mier þo til Hugar
koma/ ad vanda mig hvad mest/ og leita Drottenñs Hiálpar þegar eg sie
Hæstañ fyrer Auguñ. Eg hefe uñ þta Efne nockud langtala ve-
zed/ og þ fyrer þvi/ ad eg hygg þss vel vid þurfe/ þvi margur er Odæll/
Hyrdulaus

Nyrdulaus og Ohlutvandur/ſteſtlande ecke um/nema ad fylla Kroppen/ og gillder eina þott Saalen ſvellte/ og vona eg ad Guds Børnn mune þad ecke Ohægt vera/ er eg hier um ſagt hefe/ hiner verda ſkiu fram ad fara/ er Heilſuſamlegar Aminningar ad øngvu hafa/ og velldur þo ecke ſa ed varer/ þott ad verr fare/ þr munu ad komaſt Raunenie/ er þ forſmaa/ nær Vppſkieru Tymen kiemur. Og vil eg ſo aptur hverfa til hins/ er eg i Ondverdu hoof um ad tala/ ſem var/ ad Men ſkylldu varpa allre ſinu Ahyggiu uppa Gud/ Pſ. 55. og hm alleina treyſta/ þa vier erum i Neyd einhvøria edur Motlæte. Ad ſønu er oſſ eige bañad/ mikiu helldur leift ad leita Mañaña Hiaalpar nær oſſ aliggur / þvi Meñerner eru ſkapader hvør ødrū til Adſtodar/ z hafa Guds Bod um þ ad ſtyrkia hvør añan Jſibyrdis/ Gal. 6. Gud nade/ ad þvi er a øng vañ Veg ſo epterfylgt ſ byriade/ Eñ ef vier þt a riett athugū/ þa dreg ur Mañleg Hialp oſſ ſo ſkamt a Veg a ſtundū/ ſuma vantar Efnen/ adra Viliañ/ nockrer eru langt fra oſſ/ og nea eige til vor þott vilídu/ nær i Raunernar rekur/ eñ Gud breſtur alldrei Mattleñ/ alldrei Viliañ ſo ſm adur er ſagt/ z Meñ ſkulu eige þurfa ad ſenda langt epter hm/ þvi hñ er nalægur ollū þm ſ hñ akalla/ Pſ. 145. Hier ad auke er ſum um vorū Meinū ſo hattad/ ad eingen Mañlegur Kraptur giefur ræd ed Boot a þm/ eñ þar er eckert þ Bol/ ſm allra Meina Grædare kune eige ad lækna. Vel kuña Meñerner ad hialpa Lijfe voru opt ſega/ eñ þo ſo ad hñ vilie hafa oſſ holped i þ ſiñ/ añars ecke/ þvi øll lifande Saal er i hñs Hende/ Job. 12. eñ þ ſtilur Guds og Maña Adſtod/ ad þott hñ deyde/ þa lijfgar hñ eilijflega. Þvi þ ſk ſkie/ ſagde Lauſnaren/ Joh. 11. ad hvør ſm truer a mig/ þott hñ deye/ þa ſkal hñ ſamt lifa. Giætū og þſſ/ Brædur mijner/ ad þott vier af Mañū Lidveitſlu þiggiū/ þa kiem ur hun ſamt fra Gude. Edur hvadañ er þ ad oſſ kiemur Hialp a ſtund um/ þadañ ſm Olijklegaſt er/ og vier vænlū henar ſijdſt fra? Ecke var Moyſes/ þa hñ var Landflootta/ Exod. 2. til þſſ lijklegur/ ad leida Jſ rael ut af Egyptalande. Gedeons Ætt var hin minſta a medal Man aſſe/ z hñ minſtur medal ſiña Brædra/ Jud. 6. þo ſende Gud hñ til ad frelſa Jſrael af Hende Madianitaña. Hñ ſende Otiendа Meñ af ſiar
 ſagu

lægu Lande/til ad fara Syne sijnū Vegarnesle/er hñ var eñ þa i Reif um/Matth.2.Hñ sende hm̄ eirn framande Mañ Simon af Cyrenia/ til ad bera Krossen med hm̄/Matth.27.Hñ sende Nicodemū z Joseph af Arimathia/til ad giøra hñs Vtfør heidarlega/ Joh.19. Eingeñ Madur kañ um̄ þ Nøgū ad hyggia/hvørneñ Gud fer ad hialpa/þegar hñ er nædugur/Hñ kañ ad giefa Jsrael Vatn af Hellune/Num.20. Hñ giefur sendt Eliæ Fædslu med Hrøfnunū/1.Reg.17.z mettad marg ar Þusunder Mañs med fæū Braudū z Fiskū/Joh.6.Og eg veit ad þar er nærre eingeñ af oss/sm̄ til Ara erū komner/ad eige hafe hñ ein hvørn Tijma reint soddañ undrunarlega Guds Adstod/ef vier hefdum Vit a epter ad taka/og tilreikna þ Gude sm̄ hñs er/Eñ sumer trua a Mætt siñ z Megeñ/z þyktast stalfer afreka alla Hlute/Jafnvel Folk eg ætle ad hinū megtuga Himnañā Konunge verde lijted þ þvi ad giøra oss Þrauternar so þungar / ad Mañlegur Krapkur næe skamt til ad kasta þm̄ af sier/ þad hefur hñ opklega synt. Hvad vard ur þm̄ Fim̄ Konungunū sm̄ Abraham hrakke med nockrū Huskørlū sijnū?Gen.14. Hvad vard af øllū Risunū i Canaans Lande/sm̄ hrucku undañ Josua? Jos.12. Hvad vard ur Pharao er hañ treyste a sijna miklu Magt og sagde: Hvør er Jehova/ad eg skyllde hlijda hm̄? Exod.5. Hvad vard ur hinū sterka Goliat/er David rotade hñ med Steins Høggenu? 1. Sam.17.Nockrer treysta a Vijsdom z Framsyne/ eñ þ er z Hiegome. Hvad stodudu Absalon Achithophels Klokende? 2. Sam.16. Edur Adonia Joabs Slægvitska?1.Reg.1.Bæda þa stoou þra eigeñ Prett er um̄ Halseñ.Hvar fyrer? þviad Gud var ecke til Radaneytis tekeñ. Sumer giøra þeñañ fallvallta Mañion ad sijnu Athvarfe/ 1. Tim. 6.og vilia alla Hlute med hm̄ utrietta/eñ þad er eitt vesællt Traust. Guds Gæfa er hañ ad søñu/ef hañ er riett feingeñ/añars ecke. Eñ øngvū mæ hñ duga nema Drottenz hialpe/ og allra sijdst mæ hñ Sæl unne gagna/nema þra sm̄ giøra sier Vine af hm̄/er medtaka þa i eilijf ar Tialldbuder/Luc.16.og eru þar þ rijker i goodū Verkū.1.Tim.6. Eñ hvørneñ sm̄ øllū þßū er hættad/ þa er hinū þo verst fared/ er so lijtt treysta Gude sijnū/ad þr meina ad Høfdingia z Veralldar Mañā

Gunst

Gunst mune duga þm̄ framar eñ Ast hisis mikla Allsherjar Drottens/er ollu rædur bæde a Himne z Jordu/z giora þvi marga Oleifelega Hlufe þm̄ i Vil/eñ moote hm̄. Og ætla ad þr mune kuña ad bera Skiolld fyrer sig/er þo ecker eiga under sialfū sier/ þegar Drotteñ er reidur. Ofarer hra er so hafa breitt/ma allvøda lesa i Ritninguñe/ So sm̄ þegar Drotteñ reiddest Juda Konungū/ er þr leitudu Hialpar til Syrlands z Egyptalands Konunga/ og kioru helldur ad vera fra Naudungarmeñ/eñ ad lata Drotteñ rijkia yfer sī z heita hs̄ Frelsingiar. Hvilijkt skylldu øll Guds Børn varast/helldr leita hs̄ i allre Neyd/til hvørs þm̄ er varpad i fra Moodur Lijfe/ Ps. 22. Og haga so Lijferne sijnu/ad hñ þecke þa þ sijn Børn/sijna Astmeñ z Brædur sijns Eingietens Sonar JEsu Christi. Heyred þat fyrer Ord Drottens/ af Esaiæ Spaadoms Bookar/33. Cap. Hvør hñ geingur i Riett vijseñe z talar hvad Riett er/ Hvør hñ hatar Rangindeñ z Agyrndena/z helldur sijnū Høndū fra þvi ad þyggia Skeinkingar/ Hvør hñ tilbyrger sijn Eyru/ad ecke heyre hñ Mañdrap/z lijkur Augu sijn til/ ad eige siaie hñ þau Jllsku Þøreñ/Sa mun i Hædunū bua/og Biørg eñ munu hs̄ Vyrke og Verndar Hlijf vera/Hañs Braud mun hønū giefast/sitt Vatn mun hñ vijst hafa. Eñ þu Domare allrar Veralldarennar/s i Himnenū bijr/vertu Sool og Skiølldur þiña Barna sem a þig vona/og lat þau alldrei verda hiñū skiæda Mordingia Diøflenū edur hs̄ Limū ad Herfange/Lat þau bijda epter þier med Þoleñmæde/z sleppa þier ecke þar til þu blessar þau z inleider i þijns Sonar Dijrd. Bænheyr þ nadugi Fader fyrer hs̄ Forþienustu/ Amen/ J JEsu Nafne / AMEN.

Fimta Suñudag epter Prettanda.

Gudspialled/ Matth. 13. Cap.

Þañ Tijma. Adra Epterlijking lagde JEsus fram fyrer þa/ og sagde : Himnarijke er lijkt þeim Mañe / hvør ed saade goodu Saade i Akur sinn / Eñ þa Meñ svæfu / kom Ovinur hañs og saade Illgrese med i bland Hveitenu / og gieck i burt. Eñ er Grased spratt upp og bar Avøxt / þa auglijstest

ęst og Illgresed. Eñ Þionustumeñerner geingu til Husfodursins og søgdu hm̄: Herra/ sáder þu ecke goodu Sæde i Akur þin̄/ hvadañ kiemur hm̄ þa Illgresed? Og hn̄ sagde til þra: Fiandmadureñ hefur þ giørt. Þionustumeñerner søgdu þa: Villtu ad vier førū og utlesū þ? Og hn̄ sagde: Nei/ so ad þier uppræted eige Hveited under eins / nær þier utlesed Illgresed. Lated hvørtveggia vaxa allt til Kornskurdarens / og a Kornskieru-Tijmañ skal eg seigia til Kornskurdarmañana: Lesed fyrst samañ Illgresed/ og binded þ samañ i Bindene til ad brena þvi. Eñ Hveitenu samañsafned i mijna Kornhlodu.

Exordium.

HAD eru hrædeleg Ord sem Esajas Spamadur talar til Gydinga Cap. 6. Er hañ seiger: Heyred mvallt / Siaed mvallt / og þecked þo ecke. Gud vere oss Lyknsamur. Hvilijkt er þetta skielfelega Strapp? Hvad er þess sälla eñ ad hafa Skilningar Vitteñ af Gude þeiged / og hafa þo ecke Not af þeim til þeirra Hluta sem þau eru tilgiørd? Þad er ad vera lijkur þeim Skurtgodunum er David umtalar / Ad þau hafe Muñ og mæle ecke/ Naser og lycte ecke / Hendur og threife ecke / Fætur og gange ecke / Ps. 115. Og er þo ecke ad undraþoort sodañ Strapp kiæme yfer þa sem þessa Mælleysingia/ þessa dauda Hlute / Stocka og Steina giørdu sier ad Gudum / og dyrkudu þa i Stadeñ hiñs lifanda Guds/ sem bæde þa og alla Hlute skapad hefur / Þvi David seiger hier strax epter / ad þeir ed giøra þau sieu lijker þeim. Eñ þess er ad giæta / Børn mijn / ad Spadoomur þessi Esaiæ/ hefur att sier leingre Alldur / eñ um hans Daga / þvi þegar DRotteñ JEsus framsette fyrer Foolked Epterlijkinguna um Sæded er fiell i fernslags Jørd / Matth. 13. Og Læresveinarner spurdu hañ ad / hvar fyrer hañ talade i Epterlijkingum til þeirra / þa vijkur hañ þessum Spadoome Esaiæ til Gydinga er lifdu a hans Døgum og forsmadu Evangelium Rijkesens / er hañ bodade þeim / seigiande: Þar fyrer uppfyllest a þeim Spadoomur Esaiæ/ er seiger: Ad Heyrande mune þeir heyra og ecke skilia / og siaande mune þeir sia og ei þeckia: Ecke er su Meining Frelsarans / ad Gud vilie ecke una þeim Skilnings siña Heilögu Orda og Riettinda / Þvi hañ vill ad aller Meñ hoolpner verde/ og komest til Sañleiksins Vidurkieñingar / 1. Tim. 2. Helldur seiger Esajas / og DRotteñ epter hønum Orsøkena til þessarar Andlegu Deifur og Blindne i sama Stad med þessum Ordum: Hiarta þessa Foolks er hart orded / og þeir heyra þunglega med Eyrunum / og lykia Augunum aftur/ so þeir siae ecke med Augunum / og heyre ecke med Eyrunum / og skilie med Hiartanu / ad þeir snuwe sier og eg lækne þa / Esa. 6. Hvar af audsiæt er/ ad Sökeñ er hia Mønnunum/ og ecke hia Gude. DRotteñ sette fram margar Epterlijkingar i þessum sama Capitula / og medal añara þa ed Hamstundis var uppleseñ / eñ eingeñ var sa ed spyrde hañ epter þeñar Þyding/ nema alleina hans Læresveinar. So lijted ræktudu þeir þessa

Guds

Guds Giøf / þar fyrer var þeim ecke unt ad vita Leindardoom Himnarykis. Ecke þarf eg þessa fegru Eptirlyking fyrer ydur wt ad skyra / Hin stoore Bysk-up / 1. Pet. 2. med þa vellærdu Tunguna / Es. 50. hefur þad so vel giørt med þeim Ordum / ad ecke er Aboota vant / Þar han frarade Lærisveinunum hana / Matth. 13. Sa er sæde hinu gooda Sæde / er Mannsins Sonur / en Akuren er Heimuren / en þid gooda Sæded eru Rykesins Syner / en Illgresed eru Syner hins Vonda / en Ovinuren er sæde þvi / er Diøfullen / en Kornskurdar Tymen er Ender Heimsins / en Slattrumenner eru Einglarner. Þar fyrer so sem Illgresenu verdur samansafnad og i Elld uppbrent / so mun og verda a Heims Endenum. Mannsins Sonur mun senda Eingla syna / þeir ed munu samansafna wr hans Ryke øllum Hneixlunum / og þeim ed yfer troda Løgmaled / kastande þeim i Ellds Ofnen / Þar mun verda Oop og Tannagnystran / Þa munu Riettlater skyna eins og Sool i Ryke syns Fødurs. Hvør Eyru hefur ad heyra / han heyre. Þesse er Utskyringen / Brædur myner / Og er þad Mæla sannast / ad hun er so ugliæt / ad Gydingar hefdu vel mætt forvitnast nockud framar um Skilning Eptirlykinga-arennar / so sem Lærisveinarner giørdu / hefdu þeir lagt nockurn Hug a sitt Mal. En þesser ad giæta / Børn Guds / ad fyrst ad Spaadoomur Esajæ naade til Gyd-inga sem lifdu a Christi Døgum / meir en 700 Arum sydar / og var þa af hønum staufestur / Þa er audvitad / ad han eirnen nær til vorra Daga sem nu lifum / þvi so sem þad ad Guds Ryke er til vor komed fra Gydingum / søkum þess Þeckingar-leysis sem i þeim var / Eph. 4. Sa eru og til vor kommar allar þær Vidløgur og Hootaner / sem a þeim munu ad fullu hrína / er giøra sig þess en nu i Dag Ov-verduga / og forsma Guds Son og under Footum troda / Heb. 10. Nu fyrer þvi ad eingen Þørf er ad wtskyra þessa Predikun HErrans / framar en giørt er / so sem adur er sagt / Þa vil eg kvedia ydur þeim dyrmætu Ordum er han Endar þessa syna Utleggingu med: Hvør Eyru hefur ad heyra han heyre. Og alleina tala um þa Hlute af Gudspiallenu / er oss vekia meige til ad þeckia vorn Vitiunar Tyma. Hialpa oss þar til O þu goode Gud med Naad þyns Anda / fyrer JESUM Christum / AMEN.

Utleggingen.

FRelsaren seiger i ondverdu Gudspiallenu / Ad Himinryke Sie Lykt Manne nockrum er Sæde goodu Sæde i Akur sinn. Af hans eigen Ut-leggingu er audsied / ad Sæded merker hier aflad en i næst fyrerfarande Epterlykingu / þar merker þ Guds Ord / en hier Mennena / ð Guds Ord eiga ad heyra. Þessu gooda Sæde / sæde DRottenn strax i Upphafe Sköpunar. Gott Sæde voru þau Adam og Eva / þegar Gud sæde þm nidur i Alldingardenn. Margt hefr þar Gras fagurt vered / mørg føgur Eyk / og margur blomlegur Avøxtur / þo eingen nærre til Lyka vid þau / þvi Madurenn var epter Guds Mind skapadur / seiger Ritningen / Gen. 1.

Wœru þau þſſ vegna længt af øllū ſkøpudū Skiepnū a Jørdunie/ Eñ jafnſkiott kom þar Fiandmadureñ/ Gen. 3. og ſtack þeim Andlegañ Svefnþorn/ ſo þau tooku nidur fyrer ſig/og virdtu meir þa Skiepnu Guds/ſm̄ þm̄ var miklu Oœdre/helldur eñ ſialfa ſig/ epter Slœgdarfullre Diofulſins Aeggian. Sijdañ hefur hñ alldrei vankad Sœde til ad ſpilla Guds Akre med. Strax var þar eirn Mordinge i Adams Huſe/ Gen. 4. Og þott ad Gud ſette hañ ut fra þm̄ litla Safnade ſiña Barna/ſm̄ þa var a Jørdunie/ þa varde þ ecke leinge/ þar til Ovinureñ ſœde aptur Jllgreſenu a medal Hveitefins/og kom Guds Sonū/ſm̄ voru þr af Nidiū Adams/er Guds Otta giœttu til ad elſka Mañaña Dœtur/ſm̄ voru Cains Affſpreinge/ hvar af ox þ Jllgreſe/fyrer hvørt ad Gud upprœtte hina vantruudu Verølld/ Gen. 6. Þegar hm̄ i þad ſiñ virdteſt Kornſkieru Tijmeñ komeñ vera/og ecke var epter nema Jllgreſe eitt a Jørdunie/ad frateknū Noa og hſs Hyſke/og þo var þar eirn Spottare/eirn Ohlijdeñ Sonur i hſs Huſe/Gen. 9. ſo ad epter Flooded/þeg^r þar voru ecke nema ætta Kornſtœnger i Guds Akre/ þa var þo eitt Jllgreſe a medal þra/Og er framlidu Stunder/ kiœkde þſa Andſkotañs Sœdverk ſo Hveited/ad þſſ giœtte valla/z þ ſo mieg/ad þad œtlade ad vaxa upp i Himneñ þegar þr bygdu Turneñ Babel/Gen. 11. z œlludu ſier ad taka Rœdeñ af hinū Almœttuga/ſo ad eige ſkylldu þr adſkiliaſt/og ſo hefur þad ſafnañ geinged fram̄ epter Wølldunū. Þegar Gud kallade Abraham af Vr i Caldea Lande/Gen. 12. og uppfrœdde hñ ſialfur i þre himneſku Speke/þa ſœde hiñ alvitre Husfader goodu Sœde i Canaans Lande/þo ſpratt þar upp ſtrax eitt Jllgreſe/eirn Hœd Fugl Jſmael/ Gen. 21. eirn Offoknare/ein Ambœtt/ſem ad vanvyrte Husmoodur ſijna/Gen. 16. J Kvide Rebecku voru tvœr Pioodev/og ſa meire offokte pañ miña/Gen. 25. Eſau Gudlaus Madur hiñ froma Jacob/Gen. 27. Og þo var ecke Jacobs Hus fyrer utan Jllgreſe/Þar var ein Lausiœt Dotter/Gen. 34. Þar voru tveir Mordingiar/Gen. 34. Þar var eirn Sonur / er fleckade ſijns Fodur Sœng / Gen. 35. Þar voru niju Brœdur/er ſelldu ſiñ eigeñ Broodur Manſale/Gen. 37. Langt er allt ſoddañ upp ad telia. A medal tolf Chriſti Læreſveina

var þar eitt Drotteñs Svikare Joh. 6. Þegar Akur hñs Christi var sem bloomlegastur / so ad aller Hluter voru Sameigeñleger med þeim Truudu/og þr selldu Eigner sijnar/ og bæru fram fyrer Fætur Postulaña/ Act. 4. þa skaut Dioful leñ þar strax Illgresenu iñ/ þegar Ananias og Saphira leindu af Jardar Verdenu/ Act. 5. Hvorneñ Simon hiñ Fiolkuñuge/ Act. 8. spillte Guds Christne/ er lioost bæde af Postulaña Giorningū og ødrū Christeñdooms Søgum. Og hvørsu miøg Paulus kvartar uñ Vanskickunena i Drottens Kvølldmaltijd/ 1. Cor. 11. so og skamarlegt Samræde med nærkomnū sier/ er hañ seiger/ad ecke heyrest jafnvel medal Heidingiaña/ 1. Cor. 5. Þad maa alkuñugt vera af hñs Briefū til Safnadarens i Corintho. Fyrst nu ad Dioful leñ fieck slijku til Vegar komed a medañ Gud talade sialfur vid Meñena/ eins z Madur vid Mañ talar/ a medañ hñs eingieteñ Sonur/ voru Holl de Iklæddur/ flutte Eyrende sijns himneska Fødur hier a Jørduñe/ med añ heilagur Ande med synelegū Krapte og Jarteiknū auglijste sitt Guddoms Almætte i Møñunū z a mal Maña ña/ þa æklunst ecke til ad hñ mune nu sijdur verka i Børnū Vantruareñar/ Eph. 2. þar vier meigū gløgglega vid þ kañast/ af þm Løstū og Skømū/ er Daglega i Vøxt fara a medal vor/ ad Satan er ofañ komeñ / hafande Bræde mykla / Apoc. 12. Þvi mætte oss vera uñhugad ad þeckia vorn vitiunar Tijma/ er oss so opt lega bodadur verdur i Guds H. Orde/ z vilie Meñ ecke Guds vitiunar Tijma peckia/ þa þecke Meñ þo Andskotañs/ þvi sijdañ Christne hooffst i Lande þessu/ hygg eg hñ alldrei hafe meira Rijke haft vor a medal i suñū Hlutum/ eñ nu uñ Stunder. A øllū Olldū hefur hañ saad Illgresenu a medal Hveitesins/ Eñ þo hefur þ optast vered z vijdast/ ad Skømeñ hefur Skøm heited/ z Dygdeñ Dygd/ jafnvel hia þm/ sm ecke hafa Dygdena elskad nie hatad Skømena: Eñ nu heyrest mier ad Meñ hrose sier af Løstunū/ z setie Dygdaña Nafn uppa þa. Ismael er tekeñ til ad offækia Isaac/ og Agar ætlar ad reka Sara ut ur Husenu. Abimelech er fareñ ad drepa hina skilgietnu Brædurnar/ Jud. 9. so hñ Fridlu Sonureñ meige einsamall rijkia. Agyrndeñ er framsijne kølluđ/ Drambsemeñ Høfdingskapur/ Næsneñ Vitska/ þegar Meñ

brioota

brioka Riettēñ/ kalla Meñ ꝥ ad byggia hñ/ þegar Meñ sleppa Skælk
um & Illrædis-Møñū Ohegndū/ þa nefna Meñ ꝥ Kiærleika & Mysk
unseme. Nyrduleyse & Tomlæte i sijnu Kalle & Embætte/ heiter Speke
og Fridseme. A Døgum Christi Onyttu þr Guds Logmaal med sijnū
Setningum/ Matth. 15. þa høfdu þeir ecke Log-Book nema Moisis
Logmaal. Eñ þess være Oskande/ ad ecke Onyttu Meñ nu Konungsens
Log med sijnū eigeñ Potta/ nær þm rædur so vid ad horfa. So falsar
nu Andskoteñ Guds Stedja a mzal vor/ & setur hñs Mynd & Yferskrift
a svikeñ Malm/ & þta verkar hñ med Slægd & Kuñattu so mikelle/ ad
so sm ad Illgresed er vandþeckt fra Hveitenu/ ædur eñ ꝥ er fullvaxed/
Matth. 7. so þeckia Meñ ecke þssa Ulfa/ fyrr eñ Saudargiærañ er af
þm dreigeñ/ og þr bijta Høfuded af Skømeñe/ so hun fær ecke leingur
dulest. Veit eg ad Fiandmadureñ brukar Einfelldne og Hugleyse marg
ra til slijkra Hluta/ og er ꝥ nogu Illt/ þvi Grætlegt er til þss ad vita/
ad Fæktianskañ & Otteñ ꝥ þvi/ sm eckert er/ skule so drokna i Verelld-
eñe/ ad fær añad hvørt vite hvad þr eiga ad giøra/ edur þore þott vi-
ta meige/ Eñ hvørneñ sm þvi er vared/ þa villda eg þss Oska/ ad þeg
ar Drotteñ lijtur af Himne ofañ yfer Mañaña Sonu/ Ps. 14. ad hñ
hefde þa ecke Orsok til ad klaga eins & Jeremias Cap. 5. er hñ seiger:
Nu vel/ sa aume Flockureñ & skynlaus/ vitande ecke neitt af Drottens
Veige/ og af sijns Guds Riettindū. Eg vil ganga til hiña Vollduga
& tala vid þa/ þr munu vita af Drottens Veige/ og sijns Guds Riett
indū/ Eñ aller samañ høfdu þeir Oked broted og Togeñ i sundur slit
ed. Hvar fyrer kiemur nu øll þesse Olucka? Þvi hefur Fiandmadureñ
so mykeñ Framgang? Er hañ sterkare eñ Gud & Fiærre sie þvi/ hañs
Sonur hefur einusiñe rænt hñ sijne Harneskiu og sijnū Vopnū/ a hvør
hañ treyste/ Luc. 11. Hvad þa? Hvør er Orsokeñ? Þvi ad Meñ vilia
helldur liaa Limu sijna til Jbudar Syndeñe/ helldur eñ Riettlætenu til
Verkfæra/ Rom. 6. Gud vill læta erfida i sijnū Vijngarde/ Matth.
20. Þar ꝥ vill margur hafa sig undañ þeigeñ ad liaast hm til Þioon-
ustu/ jafnvel þott ad þm sieu Launeñ vijs a Himnum/ er hm til Handa
ganga/ eñ ꝥ er Jlidællt ad giorast Verkþræll Andskotañs/ þvi hñ legg
ur

ur Kodda under Höfud Syndarans/ Ezech. 13. Þott Mens þeir vilje vite/ ad hann launer med Ellde og Brennesteine/ Apoc. 14. med Ope og Tannagnÿst kan/ Matth. 13. so sem Drottenn adkvedur skÿdarst i Utskÿringu þessarar Epterlijkingar. Þ Egar MEnn Svæfu / Kom Fiandmadurenn Og Sade ILLgresenu Medal Hveitesins/ seiger i Textanum. Ecke er med þessu meint ein Stiett helldur enn önnur/ Enn allenna Tækefære þad sem Ovinurenn brukade til ad sa Illgresenu nidursæd i Akurenn/ þad var Svefn Tijmenn. Samt mun eg taka mier Orsök hier af til ad tala þar um/ ad eg hygg oss verde nockud Svefnsamt allmörgum i badum þeim Stiettum/ sem Ufertadenn hafa/ so ad Fiandmanenum þar þä optlega giefest Tækefære til ad spilla Guds Akre med Illgresenu. Taked fyrst til a minnum Nelge doom sagde Drottenn vid Jerusalems Engla/ er hann baud þeim ad sia þa alla sem ecke teiknader voru/ Ezech. 9. Eg vil fyrst taka a oss sem be til Aarons Skruda. Hvornenn mun lijda um hinar smaau Kornsteingur-nar i Guds Akre? Mun þær ecke vanta a stundum þann heilnæma Vök va/ er þær eiga ad sprettta af/ so ad þeim kÿne saknad ad verda i bindene Guds Barna/ þegar Uppskierutijmenn kiemur? Eg hygg ad i þessu sie mikell Brestr hia allmörgum/ hvad Gud nadarsamlega lagfære/ og giefe þeim ad ydrast er i þessu er so mijog Abota vant. Enn seiged mier/ hvad giora þier ed þanenn breitar? So fa þier ecke? Mun ecke Fiandmadurenn hafa nooga Orsök til ad sa Illgresenu þegar so til geingur? Þad er hægt ad giora Hveited ad Illgrese/ enn ad lata Hveited aptur hverfa til sinnar fyrre Natturu/ þegar þad er einu sinne orded ad Illgrese/ þad heyre eg sagt ad sie Omögulegt/ so er þvi og vared i Guds Akre/ margs Ungmennis Natt ura kann ad vera god/ enn þvi velldur Fiandmadurenn/ og þier sem eiga hier um ad hyrda/ nær þeir forsooma sitt Verk/ og giefa hönum Rum/ ad hun venst a þad Illa sem er audnæmt/ þvi hun heyrde lijted af þvi Gooda/ og dregst so Unglingurenn a Legg/ ad bægt kann vera vid ad giora/ Venur so adra epter sier/ nær hann er gamall ordenn/ So ad þesse Drepsott smÿg ur so Mann af Manne / þar til hun spiller heilum Akre. Þeir sem eta þetta Illgrese/ sem hier gietur um i Evangelio/ verda blinder edur glaam-skigner: Hvad mynu þier verda/ sem uppalast med þeim er svo eru uppalds

er ? Blinder af Blindū Leidsogurū. Og þetta sia nockrer af vorum Kiennemonnū og leggia þar ecke til. Sofa Menn þa ecke? Mun Satan forsoma þta Tækefære? Eg vil ei tala um̄ þ/ hvørsu lijted ad sumer af oss vanda Kienninguna af Predikunarstoolnū/ Finnast munu þeir ed ætla sig vel hafa reked Guds Erende/ Ef þeir fylla upp Eyru Til-heyrendanna med Nærreyste nockru z Mælge þre er hvørge a heima/ enn giæta ecke ad þvi/ hvørt hinn Sturlade finnur Huggun þar i/ hinn Fávijse Leidriettng/ hinn Dofne og Hyrdulause Uppvakning/ hinn Ogudlege og sa ed forsmaer Gud og hans Riettinde/ þ sem hm̄ tilheyrer/ sem er Hootun Guds Reide og eilijfrar Fyrerdæmingar. Hvørt aller þesser finna þ i eirnre Predikun/ þ athuga sumer Menn ecke so gaumgiæfelega a stundum/ þegar Menn hripsa eitthvad ut ur eirnre Book til ad giøra Af-sokun sijna/ giætande ecke miøg smasmuglega ad/ hvørt þ gagnade ad tala a þre Tijd/ edur i þm̄ Søfnude/ sem hm̄ er a Hendur falenn til Um-onnunar/ samt þvo Menn Hendur sijnar þ Folkenu/ z kalla sig saklausa af Bloode hins Rietlæta/ Matth. 27. sem þo ecke hrijn a þm̄ er tapast/ sokū Fáfrædis þessara Vesalinga. Enn hm̄ sem i Guds Stad er settur/ forsomade ad giefa hans Hiuū i riettann Tijma þ þm̄ byriar/ Luc. 12. og ætlar ad Gud mune ecke krefia þess af sinne Hende sijdann/ Ezech. 33. jafnvel þott hinn Fáfroode meige deya i sijnū Syndū/ nema Gud vilie meire Myskun a giøra/ vegna hans Toomlætis er hm̄ a ad under-vijsa/ z amminna Foreldra z Husbændur ad giøra Skylldu sijna/ þar sem hann fær ei sialfur tilkomest. Seiged mier/ er ecke þvilijkt ad sofa? Mun Ovinurenn ecke færa ut sinn Reit i Guds Akre vid allt þta? Eg vil ei fá mier til Orda/ hvørsu ad margur Leigulide er ragur i þvi ad straffa Døygder og Glæpe hia þm̄ sem eru nockurs Mæls metande/ ein Mæl-tijd Matar/ eirn Bikar æfeings Dryckiar/ eitt Hundrads Virde edur minna a Skiandenn/ hvar af allar Synder hins Gudlausa/ hia þm̄ er so eru lynder/ launande so ſka marlega sijnum Velgiørda Mønnū/ ad þeir pretta þa um̄ Gagn Sælar sinnar/ og þann mesta Velgiørning er þeir kynnu þm̄ apltur ad sijna/ s er ad segia þm̄ til Synda sinna/ so vanhelga þr Gud hia eirn Miølhnefa/ so sem Drottenn ad Orde kiemst/ Ezech. 13.

Og

Og þott eckert af þessu i mille kome/ þa helldur Otten þ Ofrijke þess Volduga/ mørgū af þm er sig kalla Vmbodsmeñ Christi so i Taume/ ad þr ecke þora Muñenū upp ad liuka/ hvøriar hellst Skamer og Klæke sm þr horfa a. O vei/ O vei/ Seiged mier i Guds Nafne/ seiged mier / er ecke þvilijkt ad sofa? Mun ecke Fiandmaduren hlæia ad þssu/ nær Guds Þienarar draga hñs Ploog so Kappsamlega/ og fiña ad þ megi um vorar Tijder seigia/ er Drotteñ sagde fordū um Hyrdarana i Juda: Aller þra Vokumeñ eru blinder z vita alls eckert/ Mallauser Hundar eru þr/ og kuña ecke ad giellta/ Þeir eru later/ liggia og sofa giarna/ Es. 56. og þsser hiner grædugu Hundar/ kuña þo alldrei sadder ad verda/ Og þta hid Sijdarsta velldur/ ad Meñ eru so spaker i þvi ad umvanda vid adra i Guds Stad. Balaks Fiemuner orka þss ad Asnañ verdur fliootare til ad seigia satt / helldur eñ Spamadureñ sem a heñe sitiur/ Num. 22. So þegar eitn Høfdinge fær ecke ad heyra Sañleikañ af Presteñ sijnū / sem m og mæ seigia hm til Syndaña oc allrar Misvyrdingar/ þa verdur hñ a stundū ad heyra þ af Fiandmañe sijnū/ af hinū minsta Þienara/ af einū Bonda/ sm ad giører Skøm til Kieñemañsins/ er þta ætte ad giora sier til Forsvors hia Gude/ eñ hinū til Sælar Bata z øngrar Mijnkunar/ nema hñ þyke st meire Madur eñ David er þolde Nathan Spamañe Sañyrdeñ Reidelaust/ 2. Sam. 12. Og ef hñ heyrer þad af øngvū af þssū/ þa mun hñ þ heyra af Domara alls Hollds a sijdarsta Deige. Og þott Meñ sieu nu so spaker vid Høfdingiana z þa hvørra Vallds Mañ oftast/ þa vantar Meñ ecke sumahvøria a stundū / ad bruka sijns Embættis Myndugleika vid Lijtelmagnañ/ ecke til ad leidrietta hañ/ edur til ad vandlæta i Guds Stad / helldur til ad Otta Moñū med þvi Vallde er vier høfū til ad leysa og binda Syndena a Jørdu/ Matth. 16. og til ad hefna sijn a þm er Meñ þykiast varhendt eiga/ Gud veit ad eg lyg ecke/ ad þesse mune Dæmeñ giefast/ og þo fleire eñ eitt. Eñ eg bid ydur/ ad þier athuged/ þier sem þetta adhafest / eg bid seige eg i Guds Nafne/ ad þier athuged/ hvad skielfeleg Nædung ad þta sie/ og hvørsu ad Blood Drottens Jesu/ þad Dijra Sattmalans Blod mune hropa i Himeneñ/ þegar þ er so almeñe

 legt

legt hallded af einū Synda þræl / er væneſt ad þeſſu Guds Vmbode / ſem fyrer þra z allra Manna Synder er Kroſſfeſtur/ Seiged mier þier Dárar/ mun Gud hafa nockrū uſñ boded ad foottroda þañeñ ſitt eiged Blood? Hvørs minſte Drope ad er dyrmætare/ eñ ad Himeñ og Jørd meige i nockurn Samjøfnud koma. Þeſſu vil eg hafa viked til þeirra er ſetia eirn Veſæling ut fra heilogu Altaresins Sacramento þ litlar edur øngvar Saker/ og opplega þær er þr ſialfer þykiaſt vid hañ eiga. Vited þier ecke/ þier Hræſnar/ ad þvilikt Vtſetning er eitt Drottens Reidarſlag til þſſ ad ſtraffa mz Gudlauſa Meñ/ og hñs Nafns Forſmænara. Þo ſkameſt þier ydar ecke ad taka ydr þ i Hønd til ad ſlaa þa med/ er ydur er illt i Skape vid. Hvørſu vel hafe þier geimt ydar Herra Bodords? er hñ ſeiger: Bleſſed þa er ydur bølva/ Giøred þm Gott ed ydur offækia/ Matth. 5. ad þier ſieud Børn mīns Fødur ſm a Himnū er. Eñ þegar þier bruked hñs Dyrdarfullu Stormerke til ad refſa þm er þier þykeſt eiga Hefnder ad giallda/ hvørs Syner erud þier þa? Ecke hñs er ſkipade ad lijda Illgreſed til Kornſkieru Tijmañs/ helldur hiñs ſm er Mordinge Sælnañā/ Joh. 8. Ecke hñs ſem gieck i kring/ giørde Gott z grædde alla/ Act. 10. Helldur hñs er geingur um kring ſm greniande Leon/ leitande ad þm/ er hñ fær uppſvelgda/ 1. Pet. 5. Þegar Drotteñ Jeſus gieck um Samariam fordum Daga/ þa ſende hañ undañ ſier Læreſveinana / ad tilreida ſier Herberge i Borgeñe/ eñ Bæjar-Meñ villdu ecke taka vid hm/ þvi hñ hafde þañ Snid a ſier / ſm villde hñ reiſa til Jeruſalem/ Eñ Samaritani høfudu alla þa/ er ſooktu helgar Tijder þangad/ þa reidduſt þeir Jacobus og Johañes/ og ſøgdu: Meiſtare/ villtu ecke ad vier ſeigū ad Elldur kome af Himne z fortære þm/ ſo ſem eins og Elias giørde/ Eñ hñ bleſſadur ſnereſt vid/ ſtraffade þa og ſagde: Þier vited ecke hvørs Anda þier erud / þvi Mañſins Sonur kom ecke ad hañ fortijnde Sælum Mañaña/ helldur ad hñ þær holpnar giørde/ Matth. 9. Þetta giørdu þeir Johañes og Jacobus af Einfelldne og Oþørfu Vandlæte vegna Drottens / og þo ætalde hñ þa ſo hardlega/ Eñ af hvøriū Anda giøred þier þtta? Ecke Guds/ helldur Andſkotañs. Seiged mier/ Er ecke þad ad kalla

Elld

Elld af Himne/ad bañad Moñunū hina kroÿkugustu Lækning Sælar
siñar/og steipa þm̄ so til Helvijtis/ad so mykklu Leite/sm̄ i ydar Vallde
stendur? O þier skynlauser Vargar/Lækid af soddañ Æde/nema þier
sialfer vilied þola Bræde Drottens um̄ alla Eilijfd/i þui Dijke sm̄ rijker
af Ellde og Breñesteine/Apoc.21. Vakned upp og sofed eige lengur/
Giøred ydran/ þuiad ydar Hiarta er ecke riett ꝧ Gude/ Act.8. Hver
Eyru hefur ad heyra/hñ heyre. Eg villde og fætt eitt vid ydur talad
hafa/þier Veralldar Høfdingiar/med ydar godu Leife. Munu þr ecke
finast ydar a medal/er Svefnhoggve sitie a i Domara Sæte/edur nær
Meñ eiga ad giøra Verk siñar Kallanar/sm̄ Gud og Konungureñ hafa
þm̄ a Hendr faled: Eg vil eige tala um̄ ꝧ/hvørsu meñ leika sier Fordilld
ar i ad spilla Stefnū og Vitnū/þvert a mote Løgmalenu/nær Moñū
rædur so vid ad horfa/ad utleggia Løgeñ epter þui/s Meñ þykiast vid
þurfa i ꝧ siñ/og aka þm̄ eins & Seglū epter Vedrenu. Þau munu Dæ
me giefast/ad eirn og hiñ same Domare hefur i eirnre Søk dæmt epter
einū Løgmale/& þvert a mote hinu sama i ødru eins Male/ecke ꝧ nock
ur Ollijk Aivik edur Hættalag Satañæ/helldur alleina epter þui/sem
hñ hefur uññad þm̄ til/sm̄ hafa vered fyrer Dome hñs. Seiged mier/
Er ecke Tta ad sofa? Þiker ydur ecke Von a ad Akur Fiandmañsins
groe vid Tta. Hvørsu Ohlijfner eru Meñ i þui ad tradka Malunū/
og þott eg segde Bligdunarlauser/þa segda eg ecke ofmikid/þui Meñ
giøra ꝧ so berlega a stundū/ad þad er øllū heilvita Moñū augliost/ad
Meñ setia þær Flækiur i Doma synna/sm̄ eirn Talsmadur/edur sa sm̄
ætte ad veria Hofud sitt/ skyllde ecke añarstadar þora ad bruka sier til
Forsvars. Eg vil eige fæ mier til Orda um̄ opeñbera Riettar-Neitun/
hvørsu Slægvitrer Meñ eru i þui ad skiota Malū a Frest/ an allra
Orsaka/so ad hiñ Fatæke & Einstædingureñ/& jafnvel a stundū þott
hñ sie Malsmetande/ef Domareñ er hm̄ motfalleñ/þeir neidast til ad
standa af Riette synū/ og þm̄ leidest edur hafa ecke Efne a/ad sækia
hñ framar/og vilia helldur giefa epter Søk syna/eñ spilla Tijdeñe/og
voga Gotze & Omake uppa þañ Riett/sm̄ Meñ eiga ad sækia i þvilijkar
Hendur. Hvad synest ydur nu gooder Meñ? Mun ecke Sealkureñ og

hiñ Ogudlege vara vid allt þta/ og æfa sømu Skañer Otkalaust : Og
Þegar hm̃ so hrøckur yfer/ søkiñ Rangsleitnis þra/ er Riettlenũ eiga ad
styra/ þa kallar hiñ Ohlutvande/ ad Gud hafe Þocknan a sier/ af þvi
hñ lætr hñ vara til Kornskieru Tijmans/ Eñ þr s Gud hefr um̃ boded/
forsoma ad taka Hneixled & hid vonda i burt ur Israel/ Deut. 17. Þeg
ar nu so her vid/ þa kalla eg ad Riettureñ sofe/ af þvi eingeñ er til ad
vekia hñ / er ecke slijkt ad rœda Diøflenũ Verk þræla til Handa i siñ
Akur? sm̃ ad miklu sÿdur forsoma hñs Verk/ eñ hiner er Guds Ploog
eiga ad draga/ & være gott ef hiʼ m̃ være kirt lœted. Eñ þß være Osk-
ande/ ad ecke lidu meñ alleina hinar verstu Skamer & Ohæfu/ helldur og
tæke þær ecke i Forsvar/ so s er Vanskickun og Olæde under Guds Or-
da Heyrn/ Gudlastaner/ Vanbrukun hañs dÿrdarfulla Nafns/ til ad
skieña siñ Nœunga med/ & margt þvilijkt fleira/ sm̃ Heidvirdur Madur
mætte skamast sijn ad nefna/ eñ sumer ecke bligdast vid ad forsvara/ ed-
ur ad minsta Koste nærre Ostraffad læta/ so þ s añarstadar i christnũ
Løndũ/ er med Vtlegd/ edur og ødrũ þungũ Aløgũ straffad/ þvi sleppa
Meñ hier alldeiles/ edur og lætast straffa þ so sem litla Yfersioon eñ
ongvañ Stoorglæp. Eg hefe lesed i Guds Mañs Rite/ er lifde fyrer
Hundrad Arũ hier i Lande/ hvørs Sæl nu lifer i Himneñũ/ eñ Mining
eñ er ægiæt a Jordufie : Hñ seigest hafa talad vid eitn Mañ/ er sagt
hafe/ ad hñ ecke villde sveria rœngañ Eid/ þott hm̃ sex hundrud giefeñ
være/ eñ hefde hid siøunda vered i Bode/ þa munde kañskie hafa ruñed
a hñ tvær Grijmur/ skrifar þße Guds Madur. Þetta var ad søñu ein
Høfud·Skøm/ er hñ talar um̃/ Eñ ecke hygg eg Meñ þurfe ad kaupa
soddañ nu um̃ Stunder Sumstadar/ þ mun fæst Okeypis/ ef Domar-
eñ er velviliadur þm̃ er æliggur/ sierdeilis ef ecke liggur vid nema Guds
& Konungsins Riettur. Seiged mier/ Mun þ ecke eiga hia þm̃ heima/
er so breita/ sem Drotteñ seiger vid Juda/ Ezech. 16. Ollũ Skiækium
verdur Fie giefed til / Eñ þu hefur giefed þÿnum Fylgiu·Møñum
Peninga. Er ecke þta ad sofa? Er þ ad undra ad þuñskipad er i Guds
Akre af Hveitestaungeñe/ nær so til geingur/ og þott Guds þienarar
kvarte hier um̃/ og fære jafnvel slijkt under Løg a stundũ/ epter Skyll-

du

du ſijns Embættis/ þa ſæ þr øngvu a orkad/ mæta helldur Armſum þar fyrer/ og ei bligdaſt hiner þar vid/ þoft þeim ſie hier um̄ brixlad/ helldur ſlæ vid þvi Hnackanū/ ſo ſem̄ Men̄ plaga ad ſeigia/ og giøra eins og Salomon ſeiger um̄ Skiækiuna/ ad hun ſtrijke ſier um̄ Andliked og ſeige: Eg hefe eckert illa giørt/ Prov. 30. Þeir blygdaſt þar vid ad ſøn̄u um̄ Stundar ſaker/ en̄ reka ei ad ſijdur Fiandan̄s Eyrende/ ſo ſem̄ hefdu þeir Valld ſitt z Veitſlur af hønū þeiged/ en̄ ecke af Gude nie Konungenū. Þyke nu nockrū ſo ſem̄ ad þta hitte a ſig/ þa mun ſa giefa Hliood af ſier ſem̄ ækienur/ en̄ margt af þſſu er alnǣrra z kun̄ugra/ en̄ ad hier þurfe mørg Vitne ad leida. Eg fin̄ þ ecke m̄ þvi ad grafaſt þar epter/ þta er yfer allt ſeiger Drotten̄ um̄ Klæke Gydinga/ Jer. 2. Bref z Doomar Man̄a ſkulu þ ſatt giøra/ er eg ritad hefe/ z ſialfer þr ed æfa þvilijkt/ munu þ þeckia/ þott eige vilie þeir ad giøra/ nema þr ſieu forbrender i Samvitſkum/ og hafe miſt alla Tilfin̄ingu z Nema hin̄ grænduge Hræfugl Diøfullen̄ hafe rigna læked i Augu þm̄ heitum Saur/ eins og Tillingarner i Augu hins gamla Tobiæ fordum Daga/ Tob. 2. Sagan̄ ſeiger ad hn̄ hafe læknadur orded m̄ Galle Fiſkiarens/ þegar þvi var ryded a han̄s Augu / þa datt Hreiſtred af þm̄/ Tob. 11. En̄ eg veit ecke hvad þeſſum mune til Lækningar verda/ fyrſt Guds Blood fær þeſſ ei orkad/ z ecke þad beiſka Gall og Edik/ er hønū var bored/ Matth. 27. þegar hn̄ kvaldeſt fyrer þeſſar þra og allrar Veralldarennar Synder. Eg veit ecke hvad þra Augū mune uppliuka/ nema hin ſtæka Svala Helvijtis Ellds/ hun mun liuka þm̄ upp ad viſſu. An̄ara Man̄a Augu ſkiemer Reikuren̄ og ſlioofgar þau/ en̄ þeſſa mun hin eilijfa Svala Heilſkigna giøra/ ad þeir ſo lokſins ſiæe hvør an̄ars Skøm̄/ ſ hafa giørt Samband a moote Gude z hn̄s Chriſtne/ z ecke villdu upplæta ſijn Augu a moote hn̄s Riettlætis z Nadar Geiſlū/ medan̄ þeir plægudu hn̄s Vtvalda i Rijke ſijns Fødur/ ſem er Hofdinge þſſa Heims: Og þ er um̄ þa riett ſagt er Seneca ſkrif um̄ Claudium/ ad hn̄ ecke þeckt hafe ad hn̄ daudur var/ fyir en̄ hn̄ ſæ Lijk ſitt ſijna. Seiged mier nu i Drottens Nafne/ ſeiged mier/ er ecke þvilijkt ad ſofa? Er ecke þ ad vera Sændmadur Fiandman̄s ſins/ z ſpilla Guds

Korn

Kornekru af ollū Kroptū? Hvør Eyru hefur ad heyra/hī heyre. So heyre pier nu Ord Drottens sem i Landenu bued/pier sem hās Vmbod er a Nendur faled. Heyred pier sem standed fyrer Altare hins allra Hæsta/ hvad hañ bijdur ydur / af Ezechielis Spadoms Bookar 33. Cap. Eg hefe sett þig fyrer Vord yfer Israels Hus / nær eg seige til hins Ogudlega/ þu skalt Dauda deyia/og þu varar hī ecke vid/og seiger hm̄ þad ecke/so ad hiñ Ogudlege kune ad vakta sig vid sijnu O-gudlegu Athæfe/so ad hn̄ meige lifa/ þa sk hiñ Ogudlege deyia þ sīna Synda saker/ eñ hans Bloods vil eg krefia af þīne Nende. Og so ad þier kunned med þss meira Frelse og Myndugleika/og betre Samvitsku ad straffa/Ogna og aminña i Guds Stad/þa haged Lijferne ydar so sm̄ Christi Pienarar og Raadsmeñ hns Leindardoma/1. Cor. 4. giefande øngvū neckra Hneixlan/so ad vor Pioonusta verde ecke lostud/helldur i ollū Hlutū hegdū oss/so sem Guds Pioonustu Meñ/epter Bode St. Pals/2. Cor. 6. Neyred þier hiner Volldugu i Landenu/og þier sem Gud hefur Sverded i Hendur feinged / Heyred þier Ord Drottens / Læred Gott ad giora/Leited epter Riettenū/Giored riett hinū Vnder þryckta/Sæked hiñ Munadarlausa Logū nær/og taked ad ydur Mal-efne Ekkiunar/Esa. 1. Halldēd Doomeñ og Riettvijsena/Frelsed hiñ Vnderþryckta af Nende Offoknarans/og sturled ecke hiñ Framanda/ Fodurleysingiañ og Ekkiuna/og giøred øngvū Ofrijke/seiger Drotteñ Zebaoth/Jer. 22. Nuxed ecke med ydur/ad nær þier þssar Guds Amiñ ingar ad øngvu hafed/ad hn̄ mune þa vera lijkur ydur/þott hñ þeige/ Ps. 50. og læte ydur vara til Kornskieru Tijmans/þvi hn̄ mun straffa ydur og tala vid ydur under Augun/nema þier ydrest af Hiarta. Læted af illu og læred gott ad giora. Vandlæted i Guds Stad/og uppræted Hneixled z hid vonda ur Israel/Deut. 22. Aſſars mun þ heita þ ydur: O þier af Moisis og Aarons Huse/ Hvør sm̄ mig forsmaer/hañ vil eg forsmaa/1. Sam. 2. Þijn Sala skal vera fyrer hns Salu/ 1. Reg. 20. Þier erud Guder kallader/ og aller erud þier Syner hins Hæsta/ gooder Meñ/eñ þo munud þier deyia so sem Mañeskiur/Ps. 82. Neyr ed þetta til samans Andleger og Veralldleger/ Neyred hvad Drotteñ

seiger

seiger ad ꝍlyckun i Ableggingunne/ ad Illgresenu mune verda kastad i Ellds-Ofnenn/ Þar mune verda Oop og Tannagnÿstran. Ef þra Dom ur verdur so strangur/ sem þ ydar Banrꝍckar saker kapast/ Hvilijkur mun þa ydar Doomur verda/ nema þier gialldid Varhuga vid. O þier christner Menn/ O þier sem med Guds Sonar Blode erud Endurkeypter z i hans Dauda skijrder/ Act. 20. Giefed Gꝍtur ad sialfum ydur og allre Hiordenne/ sem Gud hefur afrekad med sijnu eigenn Bloode / hvor i sinn Stad/ Pundid er stoort / Reikningskapurenn er mikell/ Guds Blood er dyrt/ hans Reide er þung/ Doomarenn er strangur/ Lijfed er stutt/ Daud enn er viss/ Helvijte er heitt/ Eilijfdenn er laung/ og þier vited ecke nær ed Hussbondenn kiemur. Enn i hvoria þa Att sem Eikenn fellur/ þar liggur hun/ Eccles. 11. Latted ydur þvi ecke villa med Ogudlegum Heimsins Dꝍmum/ hered ydur eige saman vid þa sem þier kalled ydur verre/ þeirra Fordꝍming verdur ecke ydar Afbꝍtun/ þvi hvor eirn mun sijna Byrde bera/ Gal. 6. Nema þier ꝍtled ad ydur mune þar fyrer verda roorra i Helvijte z Kvolunum/ ad adrer sꝍta þijngre Hefndum enn þier þikest hafa tilunned. Satt er þ ad sonnu/ ad Guds Riettlꝍte mun skamta Hegning una epter Tilverknadenum / og vega Straffed ut epter Þyngd Syndanna/ enn giꝍt þess ad ollum mun verda þar Obꝍrelegt/ og so sem ad Avallder i Dgrd Himnanna munu eige ofunda hvor annan/ þott eirn skijne fegra enn annar / so munu eige helldur Fordꝍmder hafa neina Roo af þvi/ þott eirn kveliest meir enn annar/ mꝍl þvi ecke Bondsku þijna saman vid hans/ s forþienad hefur heitara Helvijte/ helldur giꝍr Ydran a med an þar seigest enn þa i Dag/ Heb. 3. so ei komer þu i þann Kvalastad/ Luc. 16. helldur skijna meiger eins og Sool i Rijke þijns Fodur. Þad veite hinn goode Gud/ ollum þeim sem under hans Merke strijda/ i Alegd þessare/ fyrer JEsum Christum/ AMEN.

A Hreinsunar Hatijd Mariu.

Gudspialled/ Luc. 2. Cap.

A Þeim Tijma. Þa Dagar hennar Hreinsunar fullnudust epter Moyses Logum/ hofdu þau hann til Jerusalem/ uppa þad þau a Hendur fꝍle hann Drottne/ so sem skrifad er i Logmꝍle Drottens/

ad allt hvad Kallkyns var/ þad er fyrst opnade sinar Modur Kvid/ þa skyllde kallast Drottne helgad. Og ad þau giæfe Offred epter þvi sem seigest i Logmaale DRottens / tvær Turtil-Dufur / eda tvo Dufu-Unga. Og sia/ ad Madur var þar i Jerusalem/ sa ed Simeon hiet/ og þesse Mañ var Riettlætur og Gudhræddur / bijdande epter Huggun Israels/ z heilagur Ande var m3 hm. Simeon hafde z Andsvar feinged af heilögu Anda/ ad hñ skyllde ecke Daudañ sia/ nema hñ sæe adur fyrre Christ Drottens. Og hñ kom af Andans Tilladan i Mustered/ og þa Foreldrarner høfdu Barned JEsum i Mustered / og giordu fyrer hönum epter Sidvenju Lagañá/ og hañ took hañ þa uppa sijna Armlegge/ Lofade Gud og sagde: DRotten/ lætt nu þiñ Þioon i Fride fara/ epter þvi sem þu hefur sagt / þviad mijn Augu hafa sied þitt Hialpræd/ þad þu tilreidder fyrer Auglite allra Þiooda. Eitt Lioos til Uppbyrtingar heidnu Þioodu/ og til Dyrdar þijns Folks Israel.

Exordium.

Marger Veralldar Høfdingiar / sem og adrer Vyser og Gooder Meñ hafa sier Óskad / ad þeir mætte lifa so leinge i Heime þessum / ad þeir feinge bunded Enda a Fyrerætlan sijna / eñ þad hefur þeim misjafnt tekest. Augustus Keysare er sagt ad optlega hafe tálad þad vid Vine sijna / ad hañ villde lifa meiga / þar til hañ hefde ad fullu skipad Rykisstioorneñe i þvi Romverska Vellde/ og verdur ecke a moote þvi sagt/ ad hönum tookst þad ad mikla Leite. Eige verdur þvi helldur neytad / ad i þessum Asetninge var mikel Hugþrijde. Hiñ stoore Solimañus Tyrkiaña Høfdinge/ æskte sier ad deya ecke fyrr / eñ hañ hefde uñed Høfud-Staden i Keysarañs Ryke / eñ Gud liet þad ecke epter hönum / Daudeñ vañ a hönum adur eñ hañ fieck Borgena uñed/ Og hender þetta marga þa sem alleina vilia lifa til þess ad sedlast a adra / og utvelcta gyrngar Hendur til þeirra Hluta sem eige eru þeirra. Þusunda Mañaña Ósk er sú giarnañ/ ad þeir mætte lifa so leinge/ þar til þeir hefdu afloked Erfide sijnu / Skriftum og Bookum / og ødru þvi er þeir fyrer Stafne hafa / Og er i slykum Tvent ad skoda. Eitt er nockurskonar Ærlegur Metnadur / og Elska goods Nafns og Rikties epter sig daudañ / hvad ecke er Lasts vert / þvi hun hefur mörgum komed til Dygdar og Astundunar. Añad er Vilie og Asetningur til ad kieña ødrum / og sierdeilis Epterkomendunum / sem Loflegt er og mikellrar Hroosunar verdt / þvi þad ber epter sier Elsku og Hugþocka nyteñ til Mañkynsins / hvøretu eckert er ari / gixtara / eckert Gude þeckara / og ef eg ma so ad Orde komast / eckert Gude lykara / þvi hañ elskar øll sijn Handaverk. Eñ hvørntem sem øllu þessu er vared / þa er eitt Naudsynlegt / og eitt er þad gooda Hlutskifted / sem eingeñ mæ af þeim taka / Luc. 10. er þad hafa utvaled / sem er ad hafa svo lifad / svo trwað og svo

frä tilreidt sig / ádur enn Madur geingur Veg allrar Verälldar / Jos. 23. ad hann sie fullviss þar um / ad hann i Fride fare af þessum Heime. Þvi prysa og Hlutskipte hinns gooda og gamla Simeonis / Ecke svo miøg i þvi / ad honum hlotnadest ad sin Heimsins Skapara og Endurlausnara med synum Augum / so sem hann hier seiger i Lofsaunginum / og ad taka hann uppa Armlegge syna / so sem hitt / ad hann wt af fullu Trauste um Guds Naad og eilyfa Vist med hønum / sauing so ad seigia þenna Gledelega Lofsaung yfer sialfum sier: **Nu lætur þu Drotten Þioon þinn J Fride Fara Epter Orde Þijnu / Þviad Mijn Augu Hafa Sied þitt Hialpræde.** So þad mä kalla / ad hanns Lijk-psalmur / og Fædingar og Fagnadar Vijkur Endurlausnaranum tilkvedenn / være eirn og hinn same. Sæll er sa Kvidur er þig bar / og þaug Briooste er þu mylktter / sagde Kvinnann fordum vid vorn HErra / Enn hann svarade henne: Hvad um þad / Sæler eru þeir sem heyra Guds Ord og vardveita þau / Luc. 11. Þetta kiemur mier til þess / ad mier þyker meir koma til þess / ad Simeon beid med Þolinmæde eptir Huggun Jsraels / og ad Heilagur Ande var med hønum / helldur enn hins / ad hann sä JEsum / og took hann i Faung sier / ádur enn hann skyldest vid þetta Lyf / Þvi eingenn er þvilijk Sæla og eingenn Styrkur i Daudanum so mikell / so sem ad hafa sied JEsum med Truarennar Augum / og fadmad hann med hennar Ørmum / Þad kiennet hann sialfur er hann sagde vid Thomam / Af þvi þu sast mig Thoma truder þu / enn sæler eru þeir sem ecke siä og trua þo / Joh. 20. Þenna Kost eiga aller þeir ed Ord Guds heyra / i hvøriu JEsus Christus hinn Krossfeste er oss fyrer Augum afmaaladur / Gal. 3. Sa sem epter þvi geingur / hann mun med Simeone allshugar feigenn og gladur skilliast vid hreckvijsa Verølld þessa / og kalla Daudann sinn Abata. Og fyrer þvi ad þessa gooda Manns er minnst i Gudspiallenu / er strax var upplesed / Þa villium vier af hønum læra / hvørnenn vier eigum Fridsamlega ad lifa / so vier kunnum i Fride hiedann ad fara. Þar til hiælpe hinn Nadarfulle Gud / fyrer Forþienustu syns Eingetens Sonar JEsu Christi / Amen.

Vtleggingenn.

HVad Mann ad Simeon þesse vered hafe greiner ecke Rikningenn um / Þeir ed skrifa ad hann hafe Kiennemadur vered / færa eckert til syns Maals / þad er eige helldur lijklegt / annars munde Gudspiallamadurenn ecke hafa þagad um þad / helldur enn um Zachariam Fødur Johannis Skijrara / Luc. 1. Lijklegre er þra Meining er ætla ad hann vered hafe Sonur Hillelis er Gydinganna Meistarar seigia ad vered hafe Lærefader Gamalielis / hvør ed sagde hina røksamlegu Meining syna um Christne Lærdoms ... Oldungarner hielldu Raadstefnu um Postulana og þra Lærdom / Act. 5. Þetta er ad sønnu ecke vijst / enn ef svo er / þa var þad ecke ad undra þott Gamaliel framar ødrum skigndest i þenna Lærdom / þar hann hefur mann Efa

heyrt af sijnu Meystara/ ad Nuggun Israelis/epter hvørre han beid/ munde ecke fiarlæg vera/ hvad hn̄ rædd hefur af Spaadomunū þm̄ er voru af Messia/ er þa tooku marger fram̄ ad koma. Meistarar Gyd-inga høfdu marga Læresveina/ Joh. 4. sem sia maa af Christo z Jo hanse/ Luc. 10. So hefur z aan Efa Simeon haft fleire en̄ færre/ z er þ vijst/ad hn̄ hefur ecke sijdst talad þ þm̄ um̄ þssa Nøfudgrein Truar ennar/ er hliodade um̄ Meesiam og hn̄s Tilkomu/ þvi ecke hefur hn̄ ver ed sa einaste er vænte epter hinū sanna Messia med Alhyggiu so mik-elle/ Pad seiger oss Lucas i þssū sama Capitula/ af hvørrū Gudspiall ed er teked/ þar han̄ skrifar ad Anna Dotter Phanuelis af Kyne As-er/ hafe talad af hønū til allra þeirra er Endurlausnarennar bidu til Jerusalem / hvøriet aan Efa vered hafa af Skoola Simeonis edur hans Lijka. Nvar af oss sie pad kiennt/ ad Mess velie til ad uppfræda Børn sijn/ Ecke einasta Vijsa Messe og Lærda / helldur Sidsama og Gudhrædda/ þa ed undervijse þm̄ i OttaDrottens/ og kenne þra ungu Ar a Rietkvijse og Gudrækne/ ef þr vilia ad þau life so i Neime þssū/ ad þau sieu viss um̄ ad deya Rietlaatra Manna Dauda/ Num. 23. nær þaug leysast hiedan. Pad stendur hier i Gudspiallenu um̄ Simeon / Ad han̄ hafe Rietlaatur Madur vered. Ecke meinar Ritningen̄ hier/ ad hn̄ hafe af sialfū sier vered fullkomlega Rietlaatur/ pad er ecke hia Mannlegū Kroptū ad finna. Aller vier meigū seigia med Job/ Cap. 9. Bille eg Rietlæta mig/ þa fordæmer min̄ Munur mig. Ef eg seige mig Saklausan̄/ þa sijner hn̄ ad eg er Ranglaatur. Vilium vier þ Gude Rietlaater vera/ þa meigū vier kasta fra oss/ bæde voru Rietlæte og voru Ranglæte. Rietlætenu i þan̄ Maala/ ad Madur treyste ecke a þ/ helldur reikne þ þreck ad vera/ so hn̄ avinne Christū/ og finnest i hønū/ hafande ecke sitt Rietlæte/ sem er af Løgmaalenu/ helldur þ sem er af Trune a JEsum Christū eins og Paulus/ Phil. 3. En̄ Ranglætenu þss vegna/ ad Truen̄ er daud aan Verkanna/ seiger Jacob/ Cap. 2. Og Gud er heilagur/ hm̄ lijkar ecke Oguðlegt Athæfe/ Ps. 5. Nvad ecke er i þre Veru sagt/ ad Madurenn giete alldeilis afklædst þssū vonda Synd arennar Nam/ a medan̄ han̄ lifer i Nolldenu/ helldur aa han̄ af fremsta

Megne

Megne ad leitast vid ad krossfesta hin gamla Manen/ Róm. 6. Judar seigia i Skrøksøgu sinne eirure / ad þegar Noe giørde Sonu sijna fra sier til ad byggia Verølldena/ þa hafe hn feinged þm i Hendur nockrar Reliqvias edur Meniar hins gamla Adams/ Fødur vór allra/ kanske lykar þm ed Papist hafa þykiast epter sijna helga Men/ z eru i miklu Gillde hia þm. Forvisleg er Saga þsse ad sønnu/ en þó miker hun mig a ad hugleida med Trega nockrn/ ad Forfaderen Noe/ sem var Riettlætur Madur/ Gen. 6. og Riettlætesins Predikare/ 2. Pet. 2. til hvers ad aller Men i þisse seinne Verolldu eiga Kyn sitt ad rekia/ han hefur oss epterlated nockrar Leifar hins gamla Adams/ er vier Daglega finn um i vorū Lyndi/ so ad Paulus seiger: Hollded girnest i moke Andanū/ og Anden i mote Holldenu/ og þessi er hvort a moote ødru/ so ad þ þier villied jafnvel ecke giøra/ þ giøred þier/ en ef þier leidest af Andanū/ þa erud þier ecke under Løgmalenu/ Gal. 5. En ef vier ecke erū under Løgmalenu/ þa erū vier Riettlæter/ og þannig var ad sønu hin gamle Simeon Riettlætur. En ecke meinar þo Gudspiallamadurenn hier þessa Riettlæte/ edur þ oss verdur þ Lausnarans Forþienustu tilreiknad/ helld ur merker þessi Ord Riettlætur i þssū Stødū/ pad sama og vier køllū godann Man og Radsvinnan/ þan er vandar Ord sijn og Giørder/ bæde fyrer Gude og Mønnum/ og so merker pad vijda i Ritningunne. Verdu Fromur og Riettvijs seiger David/ Ps. 37. þvi slijkū mun ad sijdurstu vel ganga. Hin Riettlæte sa ed frammgeingur i Einfelldne sijns Hiarta/ mun læta farsæl Børn epter sig seiger Salomon/ Prov. 28. Þessa Riettvijse a hvør Christen Madur ad kenna sier / annars er han ecke Christen/ um hana hefur margur Heidinge vel talad/ og hana so kamed sier/ ad lijted hefur sijnst Abooka vant þ Mana Auglite/ hvar med þr hafa giørt Skøm til Christena margra hvørra/ þeir ed øngvan elska nema sialfa sig/ z hyrda eckert um hvornen þr æsælast Lijtelmagnan. Aristoteles seiger/ ad hun sie hin kostulegasta Dygd/ og allar Dygder sieu i henne folgnar/ þ er og satt/ þvi an hennar meiga pær ecke Dygda Nafn bera. Vitskan z Framsijnen er Nieckvijse/ ef ecke fylger henne Riettvijsen. Hugprydenn er eitt Boduls Sverd/ nema hun stioornest af

Riettvijsenie. Orlæted hvørt aller Men elska/þ er po Glopska og Aflæ Mana/ef þ vantar Riettvijsena. Sa sm eys uk Femunu sijnu til Oniitis/edur giefur þm er sijst skyllde/en lætur þurfamañen og Dag launaran missa/mun hn ecke Ofvitur z Dare kalladur? Sparsemen er ein ægiæt Dygd/en po er hun best mz Riettsijne. Sa s sparar ødrū þ þm byriar ad giefa/hn er kargur og ecke sparsamur/og ef han sparar sialfū sier pad sm Lijkamen vid þarf/ pa er hn sialfs sijns Opocke/ef hn giører þ af Kiergtu eirnre/og ecke til ad temia sitt Hold/ad hn þss betur fære Gude piönad/ eins og Paulus seigest þrælka sin eigen Lijkama. En hitt er Lofleg z Gude pægt/ef nockur sparar Lijkama sijn um / jafnvel leifelegt Epterlæte fyrer hans saker. Eingen Dygd er ægiætare en Myskunsemen/med hene kunna synduger Men allra mest ad lijkiast Gude Skapara sijnū/ Luc. 6. En ef hun er æn Riettlætis/so Men vægia þm sm Gud bijdur ad straffa/pa er hun ein Svivirding og meste Glæpur i Auglite hins hærsta Domara. Og i einu Orde ad seigia: Riettvijsen er su Mælesnura / a hvøria ad stikast eiga Ord vor og Giorder. Veit eg ad einhvør kan ad seigia : Eg ber ecke Vitsmune til þss ad sia z þeckia hvad riett er/Hvørnen mæ eg þa giøra þ e mier kan optlega ad skiootast i sijkū. Þar til svara eg: Ad helst er þad i Domū og ødrū Vandrædū/ad Men þurfa so mykillrar Skynseme med/ z er þm rædlegt/s eru sier Fævitsku sinar medvitande/ ad þr sieu þar fra/og ecke trode sier in i Doomara Sæte/ edur hlaupe til þess mykla Vanda/eins z lijfadur Hestur til Bardaga/sm po margur Dare giører/en hvørnen sm þvi er vared/ þa er þ almenelegt/ad margur giører verr en hn veit/En øllū kan yfer ad stæst/ þ er Mannlegt/ z mæ þad hvør Madur ødrū jæta/En i Daglegre Vmgeingne/i Kaupū og Sølum/i Vmtale um Nauungan/i Spekt z Kyrlæte vid hn/ i þre Virdingu/sm men eiga ad sijna Foreldrū og Yferbodurū/þa er eingen Neil vita Madur so Fævijs/ ad han ecke nockurn Veigen vite hvad han æ ad giøra/ ef hn giefur sier Stunder til ad athuga þad. Og hvad um gilldir/eru vier ecke aller nogu Vidkvæmer og Granskigner/til ad þeckia þad/sem oss sialfū er a mote broted? En þessa Augreiningu skylldum

vier

vier bruka/nær vier eigū nockru vid adra ad skipta/hvi hier ælla eg dir ge su ægiæta Regla/ sē Frelsaren̄ hefur oss epterlæted. Hvad hier vilt ted ad Men̄erner giøre ydur/þ giøred þēir eirnen̄/Matth. 7. Og sa sē hana hefr jafnan fyrer Augū sier/ hn̄ mun sialldur syndga. En̄ þsa for smaer nu Heims þsse z þyker i þvi litell Wisdomur: vera/samt æklar hn̄ sig ad deyia Simeonis Dauda/jafnvel þott hn̄ verde ad Skindingu i burtu svipt/a mæan þr hvad mest eru ad æfa Svik/Prette/Fedræslt/ Underferle/ Fiandskap og allra Handa Rangsleitne/ eins og ad þvi lijkra sie Himnarijke. En̄ eg seige ydur i Vmbode Guds / fyrer hvørium eg stend/ ad nema þier giøred ydran/ leggid af Ligar og Prette / Agyrnd og Vnderhyggiu/og adra þvilijka Løstu/sē mokstrijda Riett-vijsen̄e/ þa munud þier ecke in̄ganga i Guds Rijke. Þetta kien̄er mier Jesus Christus/hvør sialfur er alls Holldz Domare/og rædur fyrer Himnen̄ū/er hn̄ sagde/Luc. 18. Hvør han̄ ecke medtekur Guds Rijke so sem Vngbarn/han̄ mun ecke in̄ganga i þad. Bered ydur nu saman̄ vid soddan̄ eitt Barn/og rannsaked hvørt þier erud þvilijker i Goodlyndenu og Einfallдleikanū/og ef þier kunned ad fin̄a þss nockurn Mun/þa vited ad þier erud eins langt fra Himnarijke. Þar er ei vid ad dyliast/nema þier villed reingia Ord Drotten̄s. Seiged mier/hvørier munu sitia til Bords med Simeone/med Abraham/Isaac og Jacob i Rijke Himnan̄a/Matth. 8. Þad seiger David oss i Psalmenū 15. med þssū Ordū: Drotten̄/ hvør mun bua i þin̄e Tialldbud? Hvør mun stadnæmast a þijnu heilaga Fialle? Han̄ sa ed framgeingur Flecklaus/z giører Riettvijsena/og talar San̄leikan̄ ut af Hiarta/ hvør ed ecke Bakmæler med sin̄e Tungu/og Naunga sijnū eckert Illt giører/og leggur ecke sijnū Naunga neitt Lastlegt til/ hvør ed einkis aktar hin̄ Ogudlega/en̄ i Heidre hefur hin̄ Gudhrædda/ hvør ed helldur þad er hn̄ sver sijnū Naunga/ hvør hn̄ giefur ecke Fie sitt ut uppa Okur/z tekur ecke Mutur yfer þn̄ Saklausa/Hvør ed þsa giører/hn̄ mun vel vegna Æfen̄lega. Hier stan̄ed þier hvørier ad verda mune Bord-Giester i Lambsins Brudkaupe. Ydur hefur þ laungu boded vered/Langt er sidan̄ Husbonden̄ liet seigia: Mijner Vxar z aled Fie er slatrad/allt er til reidu/ Komed til Brud

kaupsins/

kaupsins / Matth. 22. Rañsaked nu sialfa ydur hvørt ad þier erud skrijdder Brudkaups Klæde/ ef hñ kañ ad koma um̃ Midnætte/ þad er/ nær ydur miñst varer. Eg veit þier seiged/ ad Gud hafe mørgũ Synd ernar fyrergiefed/ O ja/ þ er satt/ eñ þo þm̃ einũ sm̃ þra hafa ydrast ut af Hiarta. Læred af Illu og læred Gott ad giøra/ Es. 1. Þetta vited þier hin rangsnuna Kynslod/ eñ merked þ þo ecke/ samt uppeted þier þo Guds Folk/ og aled sialfa ydur/ eñ Drottiñ akalla þeir ecke/ Ps. 14. So snued aptur i Guds Nafne / snued aptur/ Eg grætbæne ydur fyrer hid dyra Blood Jesu Christi og ydar Velferdar saker/ leited Fridareñs/ og fylged hm̃ epter/ Ps. 34 Otteſt Drotteñ og giøred Riett vissena/ Act. 10. so Gud fæe Velþocknan a ydur/ og burtkaste ecke eilijflega. Og er þad so sagt um̃ Riettlæte Simeonis.

I añañ Mata stendur hier um̃ Simeon / ad hañ hafe Gudrækeñ vered. So sm̃ ad øll su Skyllda/ er vier eigũ Naunganũ ad sijna/ og oss er fyrerskrifud i hiñe sijdare Bodorda Tobluñe/ hun er i Riettvijseñe iñefaleñ. So er og hin er vier eigũ Gude ad giallda / og oss bodeñ er i hiñe fyrre/ i Gudrækneñe foolgeñ. Hañ var Gudhræddur Madur seiger Lucas/ hñ brukar þ Ord er merker Guds Dyrkara/ þañ ed ræker hñs Bodord/ ecke so af Otta/ so sem af Elsku og Virdingu. Þañeñ a og christeñ Madur lyndur ad vera/ þott þ sie ecke Onijtt ad hrædast Gud/ af þvi hñ er Riettlatur/ og strangur Vandlætare/ Exod. 20. þa er þ eige fullkomeñ Guds Dyrkun. Otteñ duger til þess ad reka Syndarañ til Guds/ þegar hñ hugleider þ/ ad hñ hafe hñs Reide forþienad. Eñ Jhugan Guds Fødurlegrar Giæsku/ hñs Speke/ hñs Þoleñmæde uppvekur Elskuna i Mañsins Hiarta/ s læctur oss verda eitt m Gude/ og kveiker soddañ Unadsemd i vorre Saal/ ad Meñ forsmaa alla Hlute safnvel hia Krosse Drottiñs/ eins og St. Paall/ Phil. 3. so eg maa seigia/ Ad Otteñ er Fader Gudhræsluñar / eñ Elskañ til hñs er Mooder ad heñe. Otteñ gietur hana i Fyrstuñe/ (þvi seigia Gudlauser Meñ/ ad Otteñ hafe Gudena giørt) eñ Elskañ tekur vid heñe/ elur hana og nærer i Hiarta Mañsins/ a medañ hun er ecke Fullburda/ eins og ein Mooder sitt Fooſtur/ þar til hun kiemur i Lioos/ og auglijser sig i good

um

um Verkũ/og smaamsamaň vex hun eins ꝛ aň ad Vngmeńe/epter full komnũ Maler Christi Allдurs/segir Paulus/ Eph. 4. so ad hvilijk dasamleg Skiepna heilags Anda/skijn so semeińt Lioos a medal hiňar hreckvijsu Kynslodar/ so sem ein Sool a Himneńi/ecke eins og Sool Ezechiæ Konungs/hvør ed gieck til Baka/ 2. Reg. 20. Ecke eins og Sool Josuæ/hvør ed stood kyrr/ Jos. 10. helldur eins og Sool Davids/hvør ed gledur sig af ad hlaupa siň Veg/Ps. 19. Þvi sa ed Gud elskar/hm̃ þyker eńdallt ad giøra þ hm̃ lijkar/ꝛ lætur sier jafnaň i þvi framfara. Cicero utmaalar Gudræknena þaňeń/ad hun sie Rietlvijse a mote Gude/hň sagde vel/þvi hň sagde allt þ hň visse edr vita kune/ ꝛ var ecke meire Von a heidnũ Maňe/ ꝛ hefur hň þo eń þa talad christelegar (ef eg ma so seigia um̃ eirn Heidingia) i ødrũ Stad hier um̃/ þar hň seiger. Ef Gudhrædslaň er i burtu tekeń/þa gietur þ eige ødruvijs orded/eń ad allur Truskapur og allt Samneyte Maňa a medal/ og hin kostulegasta Dygd Rietlvijseń fare og i burt/Þetta er vijsiega talad/þvi sa sm̃ ecke Gud ottast/sm̃ ad i Augnabliki gietur kastad hm̃ i Afgruň Helvijtis/hň kaun eige verda miøg hlijfeń vid siň Jafningia/ Þad sia Meń a hinũ Gudlausu Satans Þrælũ/er seigia i Hiarta sÿ nu: Þar er eingeń Gud/Ps. 14. hvørke hallda þr Ord nie Eiorder/og øngvũ hlijfa þeir/sm̃ þr fa Hønd yfer. Til þssa eru Dæmin/jafnvel i Lande voru/ecke miøg gømul/ ꝛ er hier af audsært/ad þ er dagsatt er hiň same skrifar/ad Gudleised take allaň Truskap i burtu ur Verølldeńe/og spille so Sambud Maňaňa/ad ecke er vært i Heimeńi aň þss/ ad Meń ottest Gud/og þ la Valld Guds er so rijkt a medal Maňaňa/ ad jafnvel Afguda Dyrkun Heidingiaňa/sm̃ voru aň Guds i Heimen um/ Eph. 2. hefur þvi valldеd/ad þr ecke uppætu hvør aňaň. Svo eg vil hier um̃ seigia/vidlijkt og Aurelius Alexander Keysare svarade þm̃ er villdu giøra Samkundur christeňa Maňa ad Dryckiu ꝛ Legu-Kofũ/ ad miklu betra være ad Gud þar med einhvøriu Mote dyrkadest/eń ad þau skylldu brukast til slijkra Odæda. Þad var Roksamlegt ꝛ Konungleg Svar af heidnũ Maňe/ so vil eg seigia/ ad betra er/til ad hallda Samvist Maňaňa vid i Heimenũ/ad dyrka Gud med einhvøriu mote/

þegar eige eru til þess brukadar/ hinar versku Synder og Glæper/ sem Diofullenn lætur sier þiona mz/ helldur enn hafa ongva Tru a hann/ þvi þ munde giora Verolldena ad Nerbudu Madianita / hvar eirn rickte Sverde a mote sijnu eigenn Brodur og Lagsmanne/ Jud.7. Satt er þ sem Johannes seiger/ ad hvor sem ecke elskar sinn Broodur hvorn hann sier/ hvorneñ kann hn Gud ad elska þann hn sier ecke 1. Joh. 4. Enn eg þore og ad seigia/ad hn sem ecke elskar Gud/ sem hefur skapad hn/ endurleyst og helgad/ hvorneñ gietur hn sinn Brodur elskad? Þvi bægt mun oss sem Vonder erum/og under Syndena sellder/ Rom. 7. ad elska Ovine vora/ Blessa þa er oss bolva/ giora þm gott sem vid oss Misgiora/ Matth. 5. Nema vier gioru þ þ Guds Saker/og verdur þvi Otten z Elskan til Guds undann ad ganga/og sie hun alvarleg/ þa er einsætt ad hitt a epterfylger/ þvi sa sem hn elskar/ hann vardveiter hns Bodord/1. Joh. 5. og er þta eitt af þm hellstu sem nu sagda eg/ ad elska Ovin sinn. Hvad sem nu Heidingiar ritad hafa umm Gudhrædsluna er alltsamann godra Giallda verdt/og dugar ad Vissu til þess/ ad syna oss christnu Monnu/ hvorsu ad hun hafe þokt Omissande/ jafnvel þm er mest liku epter þvi Nalæga/og ecke so epter þvi sem þar uppe er. Enn St. Paull kiener oss hennar Nytseme miklu betur/ 1. Tim. 4. Seigiande: Ad Gudhrædslann sie til allra Nluta þarfleg/ hafande Fyrerheit/ bæde þssa Lyfs sem nu er/ og so hins komanda. J gamla Testamentenu/ hafde þsse Hofud-Dygd mikel Fyrerheit umm Lijkamlega Farsælld/ so sem allvijda ma lesa/ bæde i Moisis Boku og annarstadar/ Kannskie þss vegna ad Guds Folk a þm Dogum / hofdu fleire Bodorda og Setninga ad geima enn vier christner Menn/ so og voru ecke Fyrerheitenn so lios umm Odrd hinar epterkomande Sælu i Guds Rijke/ Enn sijdann Jesus Christus hefur afmad Ovinskap enn/ Logmal Bodordanna/ sem var innefaled i Setningunu þ sitt Hollð/ so sem Paulus ad Orde kiemst/ Eph. 2. Sijdann vier hofum feinged ad sia og heyra þ sem marger Konungar z Spamenn girntust ad heyra z sia/ z sau þad ecke/ Luc. 10. Sijdann hafa Guds Astvinar ecke so stor Fyrerheit umm Lijkamlega Farsælld/ z þ til þss/ad Sætleike epterkomande Allda ar/ hvorn vier smockum i hinu gooda Guds Orde/ Nebr. 6. Nu yfergnæf

er allra kyrnaflegast Fögnud og Medlæte/ so ad þr ed Gud elska & lijda þ Christi saker/ eru glader i Hörmungum̄/ & hallda þ mikenn Fögnud/ nær þr rata i ymislegar Freistingar/ so sem̄ Jacob byvur/ Cap. 1. Vitande þ/ ad Reinsla Truar vorrar/ hun ablar Þolenmædis. Ecke er vid þ ad dyliast/ Br. M. Ad sa sem̄ vill Gudhræddur vera/ hn̄ mu bua sig Hrygg under Christi Ok/ 2. Tim. 3. Eins og þegar einn Kappe byr sig til Orustu/ & þott Gud læte hm̄ heppnast Luku & Heidur i Verölldenne/ sem̄ hn̄ og hefur mörgū af sijnū Astvinū veitt/ þa er þar þo alltijd einhvor Baratta/ añadhvert hid jnra edur hid ytra. Sie þar ecke ann ad/ þa er þar Andskotenn og hn̄s Þrælar/ sem jafnann offækia þa sem geinged hafa a Maala m̄ Christo. Satan kieppest vid af öllu Megne ad nidurbriota Guds Rijke/ og alldrei lætur hañ af ad skiota sijnum Orfū a Guds Heer i Verölldu þessare/ so leinge sem̄ hn̄ heiter Diofull & Andskote/ og þarf til þess mykla Gudhrædslu og Alvöruglefne ad sta hm̄ og hn̄s Arū i mote staded/ bæde Synelegū og Osynelegū. Eñ þegar hiñ myk le Guds Kraptur er so mattugur i Breiskleika sinna Astvina/ ad þr fa stadest Araaser vondra Maña/ þeg hn̄ styrk þa & stöduga giör er i sijnū Ordū & Truñe allt til Afeloka/ þa kalla eg ad hvad mest fast est Ord St. Paals/ ad Gudhrædslañ hafe Fyrerheit þessa Lijfs/ og hef ur hiñ almattuge Gud þ optlega og Undrunarsamlega framkoma lat ad/ & lætur eñ nu i Dag a öllū þm̄ er hm̄ treysta. St. Paall kall hina Utvöldu Guds/ þau Kier i hn̄s Huse/ er hañ hefur til Heidurs sett/ Rom. 9. A þesse Kier fellur Dupt nockud a stundū/ so þ hender sig/ ad þau verda jafnvel groomtekenn. Vonder Meñ eru ein Þvaga/ sem hn̄ hreinsar þesse sijn Kier m̄/ so þau verde hæf til Þionustugiörd arenar/ & setur þau so aptur inn i Guds Hus/ nær þau eru hrein orden/ eñ Þvög unñe kastar hn̄ i burt/ ad hun verde Footū trodeñ. Gud leifer ad þeir ed hn̄ ottast/ verde a stundū nidurþrycktter/ eñ alldrei underþrycktter/ sa sem̄ fæst vid einn Gudhræddañ Mañ/ þad er so sem̄ berie hn̄ einn Kleck med Vende/ Vöndureñ slitnar/ eñ Klettureñ verdur hiñ same/ eins & sa er vill kæfa Elldiñ m̄ Oliu/ hun fortærest/ eñ Elldureñ logar þess glad ar/ Þad er eins & ad binda Samson m̄ Streingiū/ þr hrucku i sundur

 eins

eins z Nørprædur/ er hñ rietke sig/ Jud. 16. Samson hiellt sijnū mikla
Styrk/ allt þar til Skiækian fieck rakad hñs Haar af. Guds Børn
eru Ossgrande/ allt so leinge þau hallda sier vid Drottēn Jesū/ hvør ad
er Safnadarens Høfud/ Eph. 5. Eñ þegar þm̄ verdur þ ad taka hina
flærædu Dalila Veralldena i Fadm sier/ þa missa þau allt sitt Abl/
Hun stijngur þeirra Augu ut og gjører þa Philistæis/ þad er Satans
Børnū ad Nerfange/ ia ad Spotte og Athlætre/ Nema Meñ danse
epter Þra Pijpu/ og er þa Daudeñ vijs/ nema Meñ deyde sialfa sig ad
nijiu eins og Samson/ Jud. 16. Þad er drepe hiñ gamla Adam med hñs
Syrndū og Tilhneigingū/ og burtkaste Fijsn Augnañā z Drambsømu
Lijferne/ ad Meñ verde heilskigner aptur/ og siaū Ljosed i hñs Ljose/
er oss hefur fyrer siñ Dauda sett til Arfskiptis Heilagra i Ljoosenu/
Col. 1. So er nu Gudrækneñ a sig komeñ/ og so er hun Þørf og Nyt-
samleg/ ia/ Omissande i þessu Lijfe/ Eñ þo gagnar hun hvad mest i
Daudanū/ þvi hñ verdur þm̄ Jñgangur til Lijfsins/ er Gud Ottast/ til
ad medtaka þar Fyrerheit epterkomande Alldar. Sa sm̄ hefur i Lijfenu
tamed sier Rietkvissena vid Naungañ/ og Ottañ z Elskuna a Gude/ hñ
fagnar Daudanū/ og segger gladur med Simeone: Nu lætur Drottēn
þioon þiñ i Fride fara epter Orde þijnu: Þvi eins og Simeon hafde
Andsvar feinged af heilogū Anda/ ad hñ skyllde eige Daudañ sia/ ne-
ma hñ sæe adr Christ Drottenns/ so bera z þsser jafnañ mz sier Vitnis-
burd heilags Anda i sijnu Hiarta/ ad þr sieu Guds Børn/ Rom. 8. nær
sm̄ þau leysast i burt hiedañ. Hvørneñ kañ soddañ eirn Guds Astvinur
Daudanū ad kvijda? Daudeñ er ad sønu hrædelegur/ þvi hñ er Verd-
laun Syndarenar/ Rom. 6. Eñ hvøriū er hñ hrædelegur? þm̄ sem ecke
eru Heimenū dauder/ eñ ecke þm̄/ hvørra Lijf Christur er/ eñ Daudañ
kalla þr siñ Abata/ Phil. 1. Daudeñ er oz syndugū Mønū eins z Myrk-
rid er Børnunū/ þau ottast þ/ þss vegna/ ad þau ætla i þvi mune bua
nockur skonar Vode/ og sierdeilis þau/ sm̄ heimsker Meñ leggia i Vana
siñ ad fæla med Grylum og Ofreskium: So er Daudeñ/ af þvi Meñ
heyra so myked um̄ hñs Grimleika talad/ þvi kvijda meñ so fyrer hm̄/
og veit þo eingeñ hvad mykell hñ er: Hver veit hvort meñ fiña meir

til

til i Daudann/enn i Fædinguñe? Þetta man eingeñ/Eingeñ er helldur apktur komeñ til ad segia oss hitt. Þar er varla nockur so lijkelfiørleg Tilhneiging/ad hun ecke forsmæe Daudañ. Heipkrækneñ agtar Daudañ ad øngvu/ Þad sijner oss þeirra Dæme/ er selia sitt Lijf fyrer Lijf Ovina siña. Hvad margur hefur dæed fyrer Ast Kvenna / sem er Hiegoome i sialfu sier. Syrach kieñer oss/ad hm̄ sem a mooke geingur þyke Daudeñ sætur/ Eccl.41. Ofte þ Vanvirdu nockurre/giører Daudañ liettañ. Medaumkaneñ giører hid sama. Þegar Otho Keysare villde helldur taka Lijfed af sialfu sier/eñ ad lata straahøggva Lid sitt nidur med Sverds Eggiū/þa voru marger af hns Fylgiurum/er alleina af Medaumkan løgdu Hendur a sialfa sig/eñ ef Hiegoomeñ virder Daudañ so lijkels/hvad liettur mun hñ þa vera þm̄/sm̄ fara i Fride hiedañ/ og vita ad hñ er Jñgangur til Lijffins. Ritningeñ talar um̄ Daudañ/ so sm̄ Endurlausn af Fangelse. Allur Jsrael sa Aaron leysast seiger Num.20. Eg gyrnest ad leysast hiedañ z vera med Christo/hvad myk læbetra er/seiger Paull/Phil.1. So þyker og øllū þm̄/er Heimureñ er krossfestur vegna Christs/og þr Heimenū/Gal.6. þeir Andvarpa med Paulo og segia: Æ eg syndugur Madur/hvør mun leysa mig fra þessum daudlega Lijkama: Rom.7. Ottast þvi ei ad deyia/ christeñ Madur/helldur ad deyia Jlla/ þad mun þier til eilijfs Lijfs gagna. Þad er gott Daudañ ad ottast/til þss ad fordast þ/med hvøriu vier forþienū hiñ eilijfa Dauda. Tijmanlegur Daude er ecke i sialfū sier Ognarlegur/nema vier seigium viliũm/ad þad sie Jllt/ ad sleppa ur Fangelse/ur Þrældome/ur Sioovolke/þvi hvad er þetta Lijf añad: Þad er hrædelegt sem epter hñ kiemur/ ef odruvijse fer eñ vel. Þad er vitañlegt/ad Daudeñ er Guds Børnū Jñgangur til eilijfrar Sælu. Og þvi skyllda eg þa ei vilia ganga eitt Skrit i Bardaga til ad vinna heillt Konunga Rijke? Eñ þm̄ er tapast/verdur hañ Leid til eilijfra Kvala. Nu veit eg ad þioofureñ hrædest ecke Stigañ sem liggur upp i Gaalgañ / eñ Snøruna hrædest hñ. So er þ og dæarlegt fyrer þañ sem hefur leitad epter Helvijte alla Æfe stijna/ad hñ skule hiñ tijmañlega Dauda hrædast/og ecke miklu helldur hiñ eilijfa sm̄ a epter fylger/hñ mætte Oska

 og

og feigeñ verda/ ad Helſolkeñ og Fiørbrokeñ mæktu vara um alla Ei-
lijfd/ef hñ mætte þar med ſleppa fra hinū eilijfa Elldi/ſm̄ fyrerbueñ
er Diøflenū og øllū hñs Einglū/ Matth. 25. þvi þar mun belur lijta.
Þar fyrer/ O þu ſyndugur Madur/ nær þu ſier hiñ Nakta og villt ei
klæda hñ/hiñ Svanga og villt ecke metta hñ/og hiñ Þyrſta og villt ei
giefa hønū ad drecka/ jæ/ nær þu ſier Ovin þiñ hungra edur þyrſta/
z villt ecke giefa hm̄ ad eta edur drecka. Nær hiñ Vollduge z hiñ Ve-
ſæle ſtanda bæder fyrer Dome þijnū/ nær þu ætt ad vandlæta i Guds
Stad/edur hialpa hm̄ū Naudſtadda til Riettarens/ nær Reideñ tekur
þig/nær Loſteñ blindar þig/ nær Agyrndeñ kvelur þig/ nær Ofundeñ
freiſtar þijn/og i einu Orde ad ſegia/nær Diøfulleñ/Hollded z Heim
ureñ vilia locka þig til ad ſtyggia þiñ Gud/læt þa Daudañ vera þier
Ognarlegañ/Imynda þier hñ þa ſo ſm̄ eirn ſkielfelegañ Helvijtis Ar/
þañ er bueñ ſie til ad gleipa Sæilu þijna og færa i eilijfar Pijſler: Læt
ſm̄ hñ fyrer Dyrunū ſtande/og eige ad heimta þig under hiñs vollduga
Guds Dom/til ad giøra Reikning fyrer þad/er þu ætlar Samſtundis
ad fremia. Þañeñ ſkulu Meñ Daudañ hrædaſt/og hñ ed ſo giører/og
kemur ſier Þta Hugarfar/og lifer þar epter i Guds Otta og Truñe a
Chriſtum/hñ þarf ei ad kvijda/hñ mun med Simeone Daudanū fag-
na/ hñ mun i Fride burtu leyſaſt og deya Riettlætra Mañs Dauda.
Hvad oſſ øllū/jæ/øllū ſijnū Børnū/hvar helſt þau eru uñ Heimeñ/
uñe og veite/ Gud Fridarens/ Gud Fagnadarens og Gud Lijf-
ſins og Daudañs / fyrer ſiñ Eingieteñ Son JEſum
Chriſtum/ A M E N.

Siøtta Suñudag epter Þrettanda.

ÞEſſa Dags Evangelium ſem ſkrifad ſtendur hiaa Matth. 11. Cap. Og ſo prediKuneña þar yfer / Maa leſa þañ XXVII. Suñudag epter Trinitatis / hvør og tilheyrer þeſſum Deige / þvi þegar þeſſe Suñudagur tilfellur / ſem ſkialldañ er / þa eru ecke ſo marger Suñudagar a millum Trinitatis og Adventu.

Fyrſta Suñudag i Nijuvikna Føſtu.

Gudſpialled / Matth. 20. Cap.

J þañ

A þañ Tijma. Sagde JEsus til siña Lærisveina / þessa Epterlijking. Himnarijke er lijkt einum Husfødur / sem utgieck sneñia Morguns / Verkameñ ad leigia i siñ Vijngard. Eñ ad giørdum Samninge vid Verkameñena / ad Daglegu Penings-Gialllde / sende hañ þa i siñ Vijngard. Og nærre þridiu Stundu gieck hañ ut / og leit adra Idiulausa standa a Torgenu / og sagde til þra: Fared þier og so i Vijngardeñ / og hvad Riettvijst er mun eg giefa ydur / og þeir geingu burt þangad. Og hañ gieck eñ ut aptur um siøttu og nijundu Stund / og giørde slijkt hid sama. Nærre elleftu Stundu gieck hañ ut / og fañ eñ adra standa Idiulausa / og sagde til þeirra: Hvar fyrer standed þier hier allañ Dag Idiulauser? Þeir søgdu til hañs: Þviad eingeñ hefur leigt oss. Hañ seiger til þra: Fared þier og i miñ Vijngard / og hvad Riettvijst er skulud þier fa. Eñ þa Kvølld var komed / sagde Herrañ Vijngardsins til sijns Rads mañs: Kalla þu Verkmeñena / og giallld þeim Verdkauped / og tak til fra hinū Seinustu / allt til hinna Fyrstu. Þa komu þeir sem nærre elleftu Stundu leigder voru / og medtook hvør þra siñ Pening. Eñ hiner sem fyrster komu / þeir þeinktu ad þr mundu fa meira. Og hvør þra medtook siñ Pening. Og þa er þeir høfdu hañ medteked / møgludu þeir a mote Husfødurnū / og søgdu: Þesser enu Seinustu hafa eina Stund erfidad / og þu giørder þa jafna vid oss / sem bored høfum Hita og Þunga Dagsins. Eñ hañ svarade og sagde til eins þeirra: Vinur / eige giøre eg þier Oriett / Erttu ecke asattur ordeñ vid mig um eirn Pening? Taktu hvad þitt er / og far i burt / eñ þessum hinum Seinasta vil eg giefa so sem þier. Eda lofast mier ecke ad giøra af mijnu hvad eg vil? Eda ertu þar fyrer Rangeygdur / þo ad eg sie Goodgiarn? So verda Seinaster hiner Fyrstu / og Fyrster hiner Seinustu / Þviad marger eru Kallader / eñ fáer Utvalder.

Exordium.

ÞEgar St. Paall / 1. Cor. 2. skyrer fra / hvør ad hafe vered Atferd sijn i Christne-Bodenu / er hønum var a Hendur faled / þa talar hañ svo medal annara Orda: Þegar eg kom til ydar Brædur / þa kom eg ecke med Ypperlegte Ordañna edur Spekennar / er eg bodade ydur Evangelium. Þad mar

vijda

vijda stat i heilagre Ritningu / ad Gud hefur ecke villad lata sijn Eyrende vera bundeñ vid Mælsnille mikla. Þegar Moyses afsakade sig fyrer Gude fra Sendeferdenne til Pharao / talde hañ þad mest til / ad sier være þungt um Mal / þa svarade Gud hønum: Eg skal vera med Munne þijnum og kieña þier hvad þu mæla skallt / Exod. 4. Vidlijkt þieck Jeremias ad heyra / er hañ talldest undañ ad flytia Guds Eyrende til Jerusalems Maña / og sagde: Ach DRotteñ / eg er ungur og kañ ecke ad tala / Eñ DRotteñ svarade: Seig ecke / eg er ungur / helldur til þeirra sem eg sende þig skallt þu fara / og þu skallt tala allt hvad eg skipa þier / Jer. 1. Hvi mun hinum Almattuga hafa þocknast ad haga þessu svo? Sialfur hefur hañ Mañenum Muñeñ gefed / Exod. 4. skyllde hañ þa ecke villa lata brwka Gafur-sijnar sier til Dyrdar og Lofs? Þar hañ aungvañ Hlut hefur i Natturuñe forgiefens skapad / auk helldur Mæluæred / sem er ein med þeim bestu Guds Gafum. Paulus kieñer oss Orsøkena hier til med berum Ordum / 1. Cor. 1. Seigiande: Christur hefur sendt mig / ecke til ad skijra / helldur til ad predika / ecke med Spakmælum / svo ad Krosseñ Christi verde ecke ad engvu. Hvørneñ mæ Krosseñ Christi af Spakmælunum nockra Nidrun hafa? Þad kieñer Pall strax epter i sama Cap. Þvi sw Ræda um Krosseñ / seiger hañ / er Heimska þeim sem fyrerfarast / eñ oss sem hoolpner verdum / Kraptur Guds. Eingeñ Hlutur er svo foraktanlegur fyrer Heimenum / svo sem Christi Kross / svo ad þa sem hañ a Herdum bera / kallar Postuleñ Afrak og Greinsun Veralldar: Eckert er þo krøptugra Medal til ad draga synduga Meñ til Himnarijkis / helldur eñ hañs. Afreks Verk hefur alldrei þvilijkt uñed vered / hvørke a Himnum nie under Himinenum / svo sem þad / er JEsus Guds Sonur vañ a Krossenum / þegar hañ fortlijkade Heimeñ vid Gud / eñ nidurbraut Diøfulsins Rijke / og took Herleidinguna ad Herfange. Þetta sitt Sigurmerke hefur hañ þeinged sijnum Strijdsmøñum / ad þeir bere þad fyrer Hertoga sijnum i hañs Bardøgum hier a Jørduñe. Skyllde nu svo dijrmætur Hlutur hafa sitt Aglæte af Mañlegre Speke edur Mælsnille / þa være hønum þad ecke lijted Nidurdrep / hins og añars vegna / ad þad mæ satt um oss jata / sem Pall eñ aptur seiger / Ad vier erum ecke marger Skynsamer epter Holldenu / 1. Cor. 1. Ecke marger Gøfuger / eñ hia Gude er eckert Mañgreinar Alit / Act. 10. Hañ þecker best sijna / hañ hefur Fafroodum læted i Fafræde undervijsa / svo hañ giørde þa hyggna / eñ þad er þo sw Fafkieñska sem er allre Mañlegre Vitsku ædre / 1. Cor. 1. Hañ hefur med hinu sama Fafræde leidt þa Hyggnu til Guds Rijkis / sem hafa villad fylgia Radum Pals ad verda Heimsker / svo þeir Vitrer yrde. Þad sie eg a Nicodemo / Joh. 3. hvørn JEsus høndlade med / svo sem añañ Brioostmylking / jafnvel þoott hañ være Meistare i Israel. Og ecke hefur þetta einasta vered Atferd St. Pals / helldur og añarra Christi Postula / hvørier i þessu hafa fylgt Dæme sijns Meistara / þvi jafnvel þoott ad allvijda meige rekia Spor hañs Guddoomlega Vijsdooms / þa eru þess og mørg Dæme / hvørneñ hañ teked hefur Lijkingar af Almeñelegum Hlutum / til ad kieña Fafroodum Guds Gøtu / til þess ad hiñ heimuglege Kraptur Guds Speke / sem i hønum bioo / mætte Samfara verda þeim Hlutum er þeir best þeckiu / og Daglega fyrer Augum sau / er skyllde eñ Af-

lats

lata mikla þa a þau Lijfsins Ord sem framfliutu af hans blessada Munne : Til Dæmis hier um vil eg taka hina fögru Eptirlijking er stendur i þessu h. Evangelio / ut ur hvørre margur Veralldar Vitringur hefur margar Meiningar spunned / Enn eg vil med faam Ordum tala nockud framar fyrer ydar Kiærleika um hennar riettan Skilning / þad framast eg veit af Guds Orde / og þar med hugleida hvørnenn vier eigum ad skicka oss i Guds Vijngarde / svo oss verde ecke kadan med Elsamo i burtu visad. JEsu / þu blessada Vijntrie / a hvøriu vier innplantader erum / Send oss þinn Anda / sa ed leide oss i allan Sannleika / og kienn oss riettan Skilning þijns h. Orda / AMEN.

Utleggingenn.

ALLt fra Upphafe Mañsins Sköpunar og til þessa Dags/hefur Drottenn utgeinged til ad leigia Verkamenn i sinn Vijngard/og enn nu giörer hann þ med Ydranar z Syndanna Fyrergiefningar Predikun-Rodd Propandans heyrest enn nu i Eydemörku Veralldar þessarar hia oss/seigiande: Giøred verduga Avøxtu Ydranennar/Øxenn er sett til Rotar Triennа/hvørt þ Trie sem ecke ber godann Avøxt mun upphøggvast z i Elld kastast/Math.3. Husfaderenn hefr leigt Verkamenn i sinn Vijngard/enn ecke Letingia/þar a Guds Eyrende ad giøra/um hvørt Jeremias svo seiger/Jer.48.ad bølvadr skule sa vera s Verk Drottens giører svik samlega. Eingenn hefur sig sialfur leigdann i þenna Vijngard/þ er sannkveded hier um/sem Esajas talar under Personu Guds/Es.65. Jeg er fundenn af þeim s ecke leitudu ad mier/z mælte þ stor Fasinna vera/hvør sem þar riett ad hygde/þar vier svo fundner erum/ og i hans Vijngard/þ er i Rijke Guds Sonar setter / ad lata Syslaner þessa Heims vefiast svo þ fier/ ad Menn þeinke aldrei hvørt ecke a Guds Verk/edur z giøra þ med hangande Hende/ þarfara være þeim ad alldrei hefdu þr leigder vered/og stæde enn nu a Torgenu idiulauser/þvi so seiger Endurlausnarenn hia Luc.10.um þa er ecke villdu medtaka Guds Rijke: Jeg seige ydur ad Sodomæ mun barelegra vera a þeim Deige/helldr enn þre Borg. Hvilijkt er þa/Br.M: Husbondenn er utgeingenn ad leita þrælsins/ Konungurenn ad bioda honum sem hafde burtu hlauped/ hinn alleina Rijke hinn Allsþurfanda/Domarenn Utlaganum/ Brudgumenn hennar sem dryggt hafde Horaner med mörgum Elskuga/og hann sem oss hefur elskad i JEsu Christo þegar vier vorum hans Oviner/Rom.5.oss s ad elskudum Heim

þenna/og þ sm̄ i hm̄ er/Fysn Augnanna og drambsamt Lijferne/ 1. Joh. 2. Þess gietur Johannes/ 1. Joh. 4. J þvi er Kiærleikurenn/ecke ad vier elskudum Gud/ helldur ad hn̄ elskade oss/ og sende Son sinn til Forlijkunar þ Synder vorar/Þo fæst hin auma Manneskia svo lijted um̄ þa Joiu er henne bodenn er i Guds Vijngarde/eins z Menn væru þangad leigd er til ad bada i Roosum/og ecke til ad bera Hita og Þunga Dagsins. Hefur þa JEsus sveitst Blodenu/ Luc. 22. til þess ad vier skylldum i Syndarennar Eptterlæte lifa: Hefur hn̄ Vijnpressuna troded/ Es. 63. til þess ad vier skylldum̄ færa sur Vijnber? Hefur hann litad sinn Kyrtil i Vijne/og sinn Mottul i Vijnberia Bloode/Gen. 49. til þess ad Syndaren̄ Blod Sakramalans almennelegt hallde? Heb. 10. Hefur hn̄ þar fyrer afdrucked hinn fleitefulla Kaleik Guds Reide/ad vier skulum̄ sitia ad Heim bode hiñar vondu Babylon / af hvørrar Hoordooms Vijne ad Þioodernar drucknar eru? Apoc. 18. Fiærre sie þvi. St. Páll kienner oss þad langtum̄ ødruvijse/Eph. 2. er hn̄ seiger: Vier erum̄ nij Skiepna i Christo/ til ad giøra Goodverk þau er Gud hefur tilbued ad vier gøngum̄ i þm̄/ Enn hvør eru þau Verk er hann tilbued hefur / eda hvilijk Idia er oss ætlud i hn̄s Vijngarde? Þad telur Páll upp/Gal. 5. Kiærleike/Føgnudur/Fridur/Þolenmæde/Goodgyrne/Giæska/Tru/Hoogværd/Sparneytne: Enn mier er Spurn / Mun Brudgumenn plocka mørg þvilijk Ber/ þeg^r hn̄ itgeingur i Alldenngardenn til ad skiemta sier þar m3 henne sm̄ hn̄s Hiarta elskar? Jeg er hræddur um̄/ad þ farnest ecke betur sumum af Triánum̄/helldur enn Fykenne sm̄ Frelsarenn bølvade þeg^r hn̄ fann øngvann Avøxt a henne/ Matth. 21. nema midur sie/ þvi hun bar øngvann̄ eg hygg þvi verr/ad finnast mune þr ed bere illa eina. Gud klagade Jerusalem ad hun bære sur Vijnber og Villu Vijnvide/ Es. 5. Enn þess være ad Oska / ad ecke yrde sagt til Christnennar/ svo sem hun nu tekur til ad giørast eins og til Jerusalem fordum̄: Samaria hefur ecke ad Helminge syndgad sm̄ þu/ þu hefur margfiolgad þijnar Misgiørder/meir enn þær/og þu hefur riettlætt þijnar Systur med þijnum̄ Svyvirdingum̄/ Ezech. 16. Forum̄ eigi vill er vega/ Brædur mijner/og þeinkium̄ ecke ad vier munum̄ þvi allenna fyrerhijta / ad vier leigder sieum / þad være

hæilsu

hælfu verra/ eñ ad seigia: Abraham høfum vier fyrer Fødur/ eñ giøra þo eingeñ Abrahams Verk/ Joh. 8. Vier erum ad søñu leigder/ vier erum skijrder/ vier erum Christo i Skijrneñe iñplantader/ eñ hñ seiger/ Joh. 15. Jeg er hid saña Vijnkrie/ og miñ Fader er Akur-Madureñ/ hvørn þañ Kvist a mier sem ecke ber Avøxt/ mun hañ burttaka: Nañ seiger og ecke: hvør sm̄ mier er einuñiñe iñplantadur/ helldur: hvør sm̄ blijfur i mier/ og eg i hønū/ hañ ber mikeñ Avøxt/ þvi an mijn gieted þier eckert giørt/ eñ ef nockur blijfur ecke i mier/ hñ er utkastadur eins z Vijnkvistur/ z uppþornadur/ z þr samañsafna þm̄ og i Elld kasta/ og þeir munu breña. Adur eñ Adam fiell fra Gude/ þa var hñ af hm̄ settur i eirn Alldengard/ hvørn hñ skipade hønū ad yrkia/ Gen. 2. Og fyrst þvi var so hættad i Heilagleikañs Stande/ þa er lijklegt ad Gud mune eige villa læta þad nu ødruvijse vera i sijnū Vijngarde/ þar vier erū Syndareñar vegna/ under þ Løgmæl skyllder/ ad neyta vors Brauds i Sveita vors Andlitis/ og næra oss med Erfide af Jørduñe alla vora Lijfdaga/ Gen. 3. Eñ ef þ æ svo ad vera i þm̄ Vtrietlingum/ sm̄ vier nærū a þsa Lijkamlega Lijf/ hvad miklu framar mun þad skylldt i voru Sæluhiælpar Eyrende. Vier høfū aller stoort Pund af Gude medtek ed/ Eingeñ þarf meira med eñ hm̄ tiltruad er: Nockrer hafa Audlegd Veralldar þessarar/ sumer Embætte/ nockrer Vitsku og Speke/ og sumer Abl og Atgiørfe Lijkamans. Af øllu þssu byrtar Reikningskap ad standa: Eñ hvørneñ forst hm̄ þ/ er bar sitt Pund fram Avaxtarlaust hvørt er hñ hafde i Jørdu grafed? Hñ fieck þañ Doom/ ad þr skylldu kasta hinū Onijta Þion i hin ytstu Myrkur/ hvar vera munde Oop og Tañagnijstran/ Matth. 25. Hvad mun þa verda um̄ hñ/ s̄ ecke einasta skilar Avaxtarlausu Punde sijnu/ helldur leggur þ a Satans Bord/ til ad uppbyggia þar med hñs Rijke? Litt gagnar hm̄ ad vera leigdur i Guds Vijngard/ þvi hñs Idia er su eina þar iñe ad giøra Christs Kyrk iu ad Belials Krambud/ lijkur þm̄/ er Gud talar um̄/ Ezech. 16. Þu hef ur teked mitt Gull z mitt Silfur/ s̄ ad eg gaf þier/ z giørt þier Mañs lijkan af/ til ad hooraſt med. Hiñ Onijte Þion sagde vid Hussføðureñ: Meðtak hvad þitt er/ eñ Hussfadereñ mun vid hiñ vonda Þion aptur

seigia: Tak hvad þitt er/ og far/ er Fordæming Daudans/gack i burtu fra mier i eilijfann Elld/ sem fyrerbuenn er Dioflenum og ollum hans Arum/ Matth. 25. Drage þvi einginn sialfann sig a Tælar/edur ætle þad/ad i Drottens Vijngarde sie eckert/edur Illt ad giora. Hußfaderenn hefde ecke ætaled þa/sem allann Dagenn stoodu Idjulauser a Torgenu/hefde þvi eins hæktad vered i hans Vijngarde/Þar þad er þad ecke noog ad leggia Hondena a Plogenn/enn lijta aptur/þvi sa ed þad giorer/hann er ecke hæfur til Guds Rijkis/enn þott þad sie sialfsagd Skillda vor ad erfida i Guds Vijngarde/svo miked sem vier berum Mætt og Megn til/þa vere einginn so blindur/ ad hann ætle ad hann hafe til Skulldar ad reikna hia Gude. Ad sønnu seiger Paull/Rom. 10. Ad sa sem giorer hvad Løgmalsins er/ hann life i þvi/og þad sama seiger sialft Løgmaled. Hvør eru þa Laun-enn/ef Menn skulu tala epter Guds Riettlæte? Ecke annad enn hann lifa skule/og ecke deyia/Levit. 18. Vier heyrum ecke ad vorum fyrstu Forelldrum hafe heited vered Launum nockrum/þott þau vardveittu Guds Bodord/enn ef þau bryte þad/ætttu þau Dauda ad deya/Svo kunna vor Goodverk alldrei neitt ad forþiena af Gude / Þad kiener oss Endurlausnarenn / Luc. 17. seigiande: Er þar nockur af ydur/sa hefur eirn Þræl/er plæg-er/edur helldur Hiord a Beit/ad hann seige til hans/strax sem hann geingur inn af Akrenum/Kom hijngad og sit til Bords/enn mun hann ecke seigia honum? Bu til þad eg snæde/gyrd þig og þioona mier/þar til eg hefe eted og drucked/sijdann skalltu eta og drecka. Mun hann packa þeim þræl þad/ad hann giorde hvad honum skyckad var? Jeg meina Nei. So og þier/þegar þier giort hafed/allt hvad ydur boded er/þa seiged: Vier erum Onijter þioonar/ þvi vier giordum hvad vier ættum ad giora. So hafa Goodverkenn einginn Verdlaun epter Rietkenni/ enn hinum Vondu tilheyrer Straff ad rietku. Goodverkenn eru jafnann Skyllda/enn hin vondu eru Afgiørd a mote Skylldunne. Hin bestu Godverk forþiena eckert/þvi þad er eins og ad betala Skulld sijna/enn hid minnsta Afbrot vikur til Reide/þvi þa von er so miked til Skulldaukningar: Þess gietur Jacob Postule/2. Cap. Sa sem helldur allt Løgmaled/ enn verdur brotlegur i einu Bodorde / hann er sekur vid øll. Ad sønnu stendur hier i Epterlijkingunne/Ad Nu stad erenn

ered hafe giert Samning vid Verkamennena / um eirn Pening / Enn ecke er þad so ad skilia/Br. M. so sem þegar Madur semur vid Mann/ helldur talar Drotten hia ad Manlegum Plagsid. Peningur þesse er JEsus Christus/hinn sanne Jsraels Sickill/med hvørium Foornernar lesstar voru fra Lyflatenu a gamla Testamentesins Døgum/enn syndugar Sal er þ Jesum Christum fra eilijfum Dauda. Enn Samningurenn skiede i Ond verdu vid vora fyrstu Forelldra epter Falled/þegar Gud af Einskiærre Nꜳd og Myskun sinne hiet þvi/ad Kvinnunnar Sæde skyllde i sundur mer ia Høggormsins Hofud/Gen. 3. Nann verdur Jtrekadur so opt sem vier heyrum af Guds Orde/ad vier sieum af Nꜳd hoolpner vordner/og ecke af Verkunum/Eph. 2. Ad Gud hafe epter Myskun sinne giort oss hiꜳlpelega/enn ecke af Verkunum/sem vier giordum/Tit. 3. þegar oss sagt verdur/ ad hvør sem a JEsu Nafn truer/skule ecke fyrerfarast/helldur hafa eilijft Lijf/Joh. 3. Og þesse Samningur hefur eirn og hinn same vered fra hinu fyrsta Fyrerheite/z mun verda allt til Veralldarennar Enda vid alla þa/er forlꜳta sig uppa Sonarens Forþienustu med hreinne Tru/ þvi Jesu þessum bera aller Spꜳmenn Vitne/ad i hans Nafne fꜳe þr aller Syndanna Fyrergiefning/sem a hann trua/ Act. 10. Og er hier af audsꜳrt/ ad þsta er eingenn almennelegur Samningur/helldur lijkt þvi/þegar eirn godur og Rꜳdvandur Madur heiter nockrum einhvørium godu/ꜳn allrar Verdskulldunar/þa reiknar hann sig skylldugann þad hallda/uppa þ ad hans Ord bregdest ecke. Og ef ad finnast kann einhvør so Lyndur a medal vor/ sem vonder erum/hvad miklu framar mun Gud/sem er alleina godur/vera bundenn vid sijn Loford/ Luc. 11. þar hans Ord forgꜳnga alldrei/þott Himen z Jord forgange/Luc. 21. Hvar þ eingenn kann ut af þssu Launa rans Orda Tiltæke/ad reikna til nockurrar Verdskulldunar hia Gude/ helldur blijfur hid sama/sem Pꜳll seiger/ Rom. 3. ad allur Heimurenn verde Løgfallenn fyrer honum. Og so sem þad/ad þr sem komu um siøttu/ nijundu og ellefftu Stund/ feingu af Nꜳd þ þr feingu/so er og Samningurenn vid þa Fyrstu af Einskiærre Nꜳd giordur/ þvi sialfrꜳdur var Herrann ad lꜳta sinn Vijngard audann liggia/ nema hans Giæska hefde knud hann til ad leita epter þm / er hann mætte hiꜳlpa. Jeg veit ad

 nockrer

nockrer hafa steitt sig a þm̃ Ordĩ/er skrifar Jacob Postule/ 2.Cap. z þañeñ hlioda: Sier þu ecke ad Trueñ hefur samverkad hũs Verk um/z Trueñ er af Verkunũ til Lykta leidd/z Skriftañ er uppfylld/er seiger: Abraham trude Gude/z þ vard hm̃ til Riettlætis reiknad/Sia ed þier þar þ/ad Madureñ Riettlætist af Verkunũ/og ecke af Trune alleina. þetta hefur nockrũ þott gagnstædt þvi/ er bæde St. Pall/ og oll N.Rikning med einu Hlioode vottar/sm̃ er þeirrar Meiningar/ ad Madureñ verde af Truñe hoolpeñ/og ecke af Verkunum/Rom. 4. Eñ þess er giæfande hvør ad sie Meining Jacobs i þessũ Pistle: Hañ talle Ordastad vid þa er hielldu sig vel Christna/ef þr trydu a Gud/ og játudu hañ eirn ad vera eins og Dioflarner/ eñ auglystu ecke Tru syna mz Christelegũ Verkũ/þad byrka þsse Ord/er standa skømu ædur i sama Capitula: Ef Brooder edur Systir eru nakeñ/z skorter Dag lega Næring / eñ einhvør ydar seiger / Fared i Fride / vermed ydur og mettest/eñ giefed þm̃ þo eige þ Lykamanũ er þarflegt/ Hvad gagnar þad? So er og Trueñ/ ef hun hefur eige Verkeñ/ hun er daud fyrer sialfa sig. Hier giører Jacob bert fyrer Mønum hvad hañ meinar: So sm̃ þ er ecke Myskun ad seigia: Verm þig z mettast/ Svo er þ z ecke helldur Tru/ ad seigia: Eg true a Gud og hañs Son/eñ afneita Gude mz Verkunũ aptur a moot/Svo sm̃ þ er eckert Myskunarverk ad giefa all^x synar Eigz Fatæktũ/eñ hafa þo ecke Kiærleikañ/1.Cor. 13. Svo forþiena og eige helldur Verkeñ neitt i sialfu sier : Vilie eg seigia / ad Verkeñ viste til nockurs hia Gude/ þa vil eg og seigia/ ad Efnid i einum Smijdisgrip forþiene Laun / af þvi hañ er vel giørd ur / eñ svo sem hañ kuñe ecke ad giøra sig fyrer utañ Hagleik Mañs sins / so hafa og Verkeñ allt sitt Agiæte af Truñe / sem er Guds Verk i Mañenũ/Joh.6.Seiged mier þa/ hvar er þeirra Verdskulld- an? Trueñ samverkar Verkunũ seiger Jacob/ Eg jata þad/þvi aun heñar væru þau Synd/ Rom. 14. Nun verkar þad med þeim/ ad þau Syndlaus reiknast/forþiena þo eckert. Trueñ fullkomnast af Verkun- um/Meñ sia ad eirn er sterkur/ af þvi/ ad hñ kañ ad lypta miklu/añ- ars visse eingeñ þad hñ sterkur være. Lioosed þeckest ad vera Lioos af

Byrkuñe.

Byrtuñe. Abraham audsýnde sig ad vera Truadañ/ af þvi hñ giørde hvad Gud baud hm̄/ Þañeñ fullkomnast Trueñ af Verkunū/ eñ ecke ødruvýsse/nema einhvør villde seigia/ad Verkeñ være Partur af Truareñar Veru/og være þ̄ eins og ad seigia/ad þ̄ være Mañenū Verulegt ad ganga og standa. Hiteñ fylger Elldenū/Harkañ Jarnenu/Byrtañ Sooluñe/þo er hvørke Hiteñ Elldur/ nie Harkañ Jarn/ nie Byrtañ Sol/eige helldur eru Verkeñ Tru/þo þau fylge Truñe/og ecke riettlæta þau/þo þau framkome af þm̄ sm̄ Riettlætur reiknast þ̄ Truna. Abraham trude Gude/z þ̄ var hm̄ til Riettlætis reiknad seiger Jacob/ Eñ eckert gott Verk gietur Skrifteñ um̄/Gen. 15. þegar Gud matte hñs Tru so mikels/helldur alleina um̄ þ̄/ ad hañ hafe Gude truad til þss/ad hñs Sæde skyllde verda so sm̄ Stiørnur Himens/eñ Jacob tekur þ̄ samañ vid hñs Truarverk/þegar hañ villde offra Syne sýnū/Gen. 22. til ad styrkia þar med sýna Meiningu/sm̄ er su/ad Trueñ sie daud ꝏn Verkaña/af Verkunū riettlætest madur/z ecke af Truñe alleina: Um̄ Auglýsingu Truareñar talar Jacob hier/og eige um̄ sialfa Truna/um̄ Truarjátningana þ̄ Møñū / og ecke um̄ Truareñar Krapt þ̄ Gude/ þ̄ kieña mier hñs eigeñ Ord i sama Capitula: Syn mier þýna Tru af Verkunū. Og ad þier viked/Brædur mýner/ad þetta er meir eñ Hiegome einn/þa merker þ̄ta Ord ad Riettlæta/ i H. Ritningu optast ecke añad eñ ad auglýsa sig edur adra Riettlæta ad vera. Þu hefur Riettlætt þýna Systur med þýnū Sojvirdingū seiger Drotteñ um̄ Jerusalem/Ezech. 16. Hvørneñ kuñe hun ad riettlæta/sm̄ sialf var øllū Skømū vafeñ? eñ þ̄ kuñe hun ad giøra/ad sýna ad hun være sier riettlætare/ad þu riettlætest i þýnū Ordū/þegar þu dæmest/seiger David um Gud/Ps. 51. Hvør vill Gud Riettlæta? sm̄ sialfur er alleina Riettlætur? eñ ad byrta hñs Riettlæte fyrer Møñū/ þ̄ kuña Meñ ad giøra. Tollheimtumeñerner Riettlættu Gud/er þr skýrder voru med Skýrn Johañis/Luc. 7. Hvørneñ gætu þr Gud Riettlætt? synduger Meñ og framar ødrū Løstū og Lýtū hladner/eñ ad þeckia og opeñbera Riettlæte Guds / þad var þra Skyllda. Jacob seiger: Madureñ riettlætest af Verkunū. Eñ hvørneñ kañ Madur ad riettlætast af þvi ꝫ er eins og

niður-

nidurlags Fat/ Es.64. af þvi sem er Synd/ Rom.14. af þvi sem er Skylldu verk Onytra Þioona/ Luc.17. Enn þess eru Verkenn umkomenn ad auglysa/ ad Gud byr i Manenum fyrer Truna/ ad Tru Manssins er kroptug fyrer Kiærleikann/ ad þ sie lifande og ecke daud Tru/ hvør ed stiornist af H. Anda til godra Verka/ epter Bode vors Endurlausnara/ Matth.5. Svo lyse ydar Lioos þ Mønnum/ ad þr dyrke ydar Fødur sem a Himnum er. Nu er þessu svo vared/ Br. M. ad einginn hefur til neinnar Skulldar ad telia hia Gude/ og þ er þ sem Endurlausnarenn hier seiger i Epterlyk- sie under Personu Hussfødursins. Vinur/ Eig Giøre Eg þier Orietl / etc. Fyrst einginn hefur af Gude neitt forskullda/ er þ þa ecke nogu stor Nad/ ad hann hefur alla leigt i sinn Vyngard/ þad er/ alla kallad til Ydranar og Syndanna Fyrergiefningar/ enn þott adrer bere þar Hita z Þunga Dagsins/ og sieu strax ad Morgne kallader/ munu þr meiga lyta rongu Auga til þess/ þott hann sem umm ønguann Hlut er nockrum skylldugur/ þott hann/ seige eg/ myskune einhvørium a Daudastundunne? Mun Samuel meiga sia Offsionum yfer Paulo? Jeremias yfer Tollheimtumanenum Mattheo? Matth.9. Josias yfer Manasse? Baptista yfer Tito og Timotheo/ edur þesser aller yfer Ræningianum a Krossenum? Luc.22. Stærre sie þvi/ Gude er i sialfs Vallde/ ad lata hvørn eirn hafa so miked fyrer Himnaryke/ sem hm poeknast/ þvi aller meddtaka af Nad og ecke af Verdskulldan. Og þo eirn sveittest Blodenu i Guds Vyngarde/ fra þvi fyrsta hann hefur Vit a/ og til þess hann giæfe Ondena upp/ þa hefur hann ecke med Verkunum meira forþienad af Himnaryke/ helldur enn hinn sem i Andlatenu var kalladur/ þvi a mille hins Eilyfa/ sem er Guds Ryke/ z þess er Enda tekur/ sem eru daud segra Manna Verk/ er einginn Jøfnudur/ so eitt meige med ødru kaupast ad rietttum Sølum. Svo vill nu Drottenn hafa synt/ ad hiner Fyrstu verde hiner Sydustu/ þegar Menn vilia ganga i Rietkt vid Gud/ og mogla vid Husfødurenn/ og Sydarster hiner Fyrstu þegar hann vill nadugur vera/ þeim sem hann er nadugur/ Rom.9. og er þo ecke hier þ nockurt Mangrein ar Allt hia Gude/ þvi Marger Eru Kallader Enn Faer Utvalder. Balaam/ Saul/ Achab/ Judas/ z adrer miklu fleire/ þr voru kallader/ enn

en̄ þr breitku epter Fødur sijnū/og stoodu ecke i Sannleikanum. Joh. 8.
Gud hefur ecke sagt þm̄ sm̄ kalladerr eru/ helldur þm̄ sem er Trur allt til Enda/ vil eg giefa Coronu Lijfsins. Apoc. 2. Utvalningen̄ er ad sönu allt so viss hia Gude/ þvi han̄ hefur Utvaled þa sem han̄ veit i Köllunen̄e stöduger standa munu/en̄ öngvan̄ hefur hn̄ kallad med þm̄ Skilmaala ad hn̄ skillde eige kun̄a fra ad falla/ en̄ vier erū ecke visser um̄ vora Utvalningu med ödru moote en̄ þvi/ ad so leinge sem Truen̄ er i oss kröptug þ Kiærleikan̄/ Gal. 5. So leinge erū vier Guds Börn/og þvi rædur Petur riett/ 2. Cap. 1. Talande um̄ Truna z hennar Avexte/ fremmed i Tru ydar Dygdena/ i Dygdenne Vitskuna/ i Vitskunne Spaar semena/ i Spaarsemenne þolen̄mædena/ i þolen̄mædenne Gudræknēna/ i Gudræknenne Brodurlegan̄ Kiærleika/ i Kiærleikanū Elskuna/ þvi nær þta er hia ydur/ og yfergnæfer/ þa giörer þ ydur ecke ydulausa/ edur forgiefens erfidande/ til þeckingar Drottens vors JEsu Christi/ þvi hvörium̄ sm̄ þta eige fylger/ han̄ er blindur/og leitar ad Veigenum med Hendenne/ gleymande þvi ad hn̄ er af gömlū Syndum hreinsadur/ Þar fyrer kosted kapps um̄ Brædur/ ad giöra ydar Kallan og ydar Utvalningu vissa/ þvi nær þier þta giöred/munud þier alldrei falla. Med sodd- an̄ Mote en̄ öngvu ödru/ verdū vier visser um̄ Utvalningu vora/ Þar fyrer hefur z Gud vijsad oss i sin̄ Vijngard til ad erfida/ en̄ ecke i Heim en̄ til ad rannsaka sitt Leyndar Raad. En̄ so Men̄ best vite hvörnen̄ þ saman̄ hanger/ þa seiger Paall þad med faam Ordū/ Rom. 8. a þennan̄ Hatt: Hvöria hn̄ ædur þeckte/ þa hefur hn̄ fyrerhugad/ hvöria hn̄ fyr erhugad hefur/ þa hefur hn̄ kallad/ en̄ hvöria hn̄ kallad hefur/ þa hef ur hn̄ Riettlætt/ en̄ hvöria hn̄ Riettlætt hefur/ þa hefur hn̄ Dijrdlega giört. Hvörrar Dyrdar og eilijfrar Farsælldar oss unne ad nioota um̄ tilijfar Allder/ Gud rijkur af Naad/ fyrer sin̄ Eingietenn̄ Son JESUM Christum / og sende þar til sin̄ Heilaga Anda /

A M E N.

Annan̄ Sun̄udag i Nijuvikna Føstu.

Gudspialled / Luc. 8. Cap.

J þañ Tyma. Og þa ed margt Foolk var samañkomed / og þad dreif til hns ur Stødunū/ sagde hañ i Epterlykingu: Sa gieck ut sem sæde/ ad sá Sæde sijnu. Og þa hañ sæde/ fiell sumt utañ hiá Veigenū/ vard Footū troded/ og Fuglar Loptsins átu þad. Og sumt fiell a Hellu/ og nær ed þ spratt upp/ visnade þad/ af þvi ad þad hafde eige Vøkvañ. Og sumt fiell a medal þyrna/ og Þyrnerner spruttu upp med og kiæfdu þ nidur. Og sumt fiell i gooda Jørd/ og þ vox upp og bar hundradfalldañ Avøxt. Þa ed hn̄ sagde þta/ kallade hañ: Hvør Eyru hefur ad heyra/ heyre hañ. Eñ hns Lærefveinar spurdu hañ ad / hvør ed være þesse Epterlyking. Eñ hañ sagde: Ydur er unt ad vita Leynda Dooma Guds Rykis/ eñ þm̄ ødrū i Epterlykingū/ so ad siáande þa siae þr eige/ og áheyrande þa skilie þr þad eige. Eñ þesse er Epterlykingeñ. Sæded er Guds Ord. Eñ hiner vid Veigeñ/ eru þr sm̄ heyra þad/ eñ epter þ kiemur Diøfulleñ og tekur burtu Orded ur þra Hiørtū / so ad þeir skule ecke trua og verda hiálpleger. Eñ þeir a Hellune eru þeir / sem medtaka Orded med Føgnude/ þa þeir heyra þad/ og þesser hafa ecke Root / hvørier um̄ Stundarsaker trua / og a Freistingar Tymanum falla þr fra. Eñ þ sm̄ fiell a millū Þyrnoña/ eru þr/ sm̄ þad heyra/ & velktast i Sorgū/ Audæfū & Gyrndū þssara Lyfdaga/ kiefiast & færa ongvañ Avøxt. Eñ þ sm̄ i gooda Jørd fiell/ eru þr sm̄ heyra Orded/ & behallda þvi i goodu og sidsømu Hiarta/ og færa Avøxt i Þoleñmæde.

Exordium.

Ef þier Vardveited mijna Setninga og mijn Riettinde / Sa Madur sem þad giører / hañ skal lifa af þvi / seiger DRottenn / Levit. 18. Riett vyst er þetta Løgmaal svo sem aller Doomar DRottens / eñ Obærelegt er þad Syndugum Møñum / þvi hvør er sa ed Løgmaaled hallded giete? Eingeñ af øllum Adams Afkvæmum / nema hañ eirn sem giørdest Bølvan fyrer oss / Gal. 3. er Løgmaalsins Bølvan þorþienad høfdum. Bølvadur vere sa sem ecke helldur allt þad sem i Løgmaalenu stendur / so hañ giøre þad / seiger Moyses i Guds Umboode / Deut. 27. Þesse Kostur var Obærelegur þeim sem ecke gieta eitt Augnablik Syndlaust lifad / og er þad vyst ad hiñ Almattuge Gud hefur ecke sitt H. Løgmaal utgefed i þeirre Meiningu ad nockur munde þad hallded gieta / helldur til þess / ad Mieñ skylldu laga sig Lifned þar epter / ad so miklu Leite sem Mañlegur Kraptur þar orkad/ og svo i ødru Lage til þess / ad Syndugar Mieñ vita mætti hvad

hvad miked þa brestur a ad uppfylla þad sem Lögmáled bydur / svo þad yrde vor Tiptunar Meistare til Christum. Nu þoott ad Lögmáled sie strangt / þa hef-ur hinn goode Gud læted þvi alltijd fylgia Evangelium / allt fra þvi hann wtgaf hann fyrsta Nádar Bodskap / ad Kvinnunnar Sæde skyllde i sundurmeria Höggorm-sins Høfud / Gen. 3. Stoor var sw Nád ad sønnu / og svo stoor / ad øll Veralldenn getur hana alldrei fullþakkad. Enn svo sem ad hun er mikel / svo er og miked þeirra Straff / sem hana forsmáa. Þegar Israel villde sig hafa undanþeigenn ad tala vid DRottenn j Horeb / er hann wtgaf sitt H. Lögmál / Exod. 20. Þa sagde Gud vid Moysen / Eg vil uppvekia þeim einn Spámann af synum Bræd-rum eins og þu ert / Deut. 18. Og eg vil leggia myn Ord i hanns Munn / hann skal seigia þeim allt hvad eg byd hønum / og hvør sem ecke heyrer myn Ord / sem hann talar i mijnu Nafne / af þeim hinum sama vil eg þess krefia. O vor Gud / vert þu oss Nádugur / hvørsu illa er þeim fared sem Gud vill krefia Skulldar-innar? Hønum mun verda i hid ytstu Myrkur kastad / og mun ecke þadann wtfara / fyrr enn hann hefur borgad hinn sydarsta Pening / Matth. 18. sem alldrei verdur um alla Eilyfd. Þoott Lögmáled være bæde strangt og Riettvijst / þa gieck þo ecke hinn Náduge Gud epter þeim Sektum sem þad Mønnunum a Hendur sagde / vegna þess Lausnargiallds / er hann hafde sialfur tilbwed oss og fyrerhugad i synum Eingetnum Syne / sem var sw eina Boot vid þvi Sære / er Diøfullenn veitte Adam og øllu hanns Hyske / Forsmáe hana nockur / þa seiger Moyses oss i þeim Ordum / er eg strax umgat / hvad vid þvi liggur / sem er ad Gud mune krefia þess af Hende hins sama. Ef nockur syndgade a moote Moysis Lög-um / þa vard þad þo forlykad i Gamla Testamentenu med Offrum og Foorn-færingum / i hvørium ad Christur var fyrermyndadur / svo sem Paulus Hebr. 10. vottar / a medann Syndenn var under Guds Þolenmæde / Enn nu þar Skuggenn er i burtu horfenn / enn vier høfum sialfa Hlutena / Rom. 3. þa verdur Syndenn burttekenn med sannre Trw a JEsum Chistum. Þetta verdur oss boded i øllu Guds Evangelio / sem er hid Andlega Sæded / af hvøriu hinn Nyie Madur gietst, enn verdur i Hiarta voru / um hvørt Frelsarenn talar i þessa Dags Evangelio. Enn þad er Grætlegt til ad vita / ad þesse Náð er svo mørgum framboden / kiend og predikud / enn svo fáer hafa þess Not sem hier má sia / fyrer þeirra eigen Fors-oomunar Saker. Vier villium þetta H. Gudspiall nockud giør yfervega / og af þvi Hugleida hvad DRottenn seiger um þa Fernslags Jørd / er took vid Sæd-enu. O vor Gud / Laat þitt Ord sem i Dag verdur kiennt / falla i gooda Jørd / svo vier bærum þar af Avøxt i Þolenmæde. Bænheyr þad Himneske Fader / fyrer þinn Eingietenn Son JESVM Christum / AMEN.

Vtleggingenn.

VOr Endurlausnare talar þannenn um hina fyrstu Tilheyrend: i Upphafe Gudspiallsins / ad sumt af Sædenu hafe falled utann hia Veigenu / og orded Footum troded / og Fuglar Loptsins hafe uppeted þad. Hann leggur þad sialfur svo ut / ad þad sieu þeir / sem vid Veigenn eru / enn eptera kome

Diøfullenn og take Orded ur þra Hiørtū. Þeir eru vid Veigenn ſeger
JEſus/og ecke a Veigenū. Þad mun vallda/ ad Orded er Diøflenum
ſvo audſookt i þra Hiørtu / væru þr a Guds Veige/ munde þ leingur
vefiaſt fyrer hiñ illa Ovin ad grafaſt epter þſſū dyra Fieſiood. Eg
em Vegurenn/Sañleikurenn og Lyfed/Eingenn kiemſt til Fødurſens ne-
ma i giegnū mig ſeiger Lauſnarenn/Joh.14. A þſſū Veige Sæluhiælp
arennar eiga oſſ Guds H. Ord ad leida/añars fælma Meñ epter Veig
enum og eru blinder/2. Pet.1. Eñ hvørſu ma nockur ſiaa Liosed i hñs
Liose/1.Tim.6. nema þ Chriſtū i hñs Liose/ſm er Guds Ord/ef Meñ
ſnua þar vid Bakenu/og ecke Andlitenu/eñ horfa aller uppa ſiñ Veg/
Eſ.53. Nia Math.7. ræder Frelſarenn um tveñ a Vegu a þeñan hatt:
Ganged iñ um hid þraungva Ported/ þvi hid vyda Port og hiñ breide
Vegur leider Afvega til Gløtunarennar/ ʒ þr eru marger ed hñ ganga.
Þesser eru þeir er vid Veigenn ſtanda/Br. M./ a hvørra Vegū ad byr
Sorg og Armæda/ ʒ þeckia ecke Veg Fridarens/ Eſ.59. hvørra Vegur
ad er hall/og þr munu dreifaſt æfram i Þokuñe ʒ i heñe hrapa/ Jer.
23. Lauſnarenn ſeiger/ ad Sæded falle utañ hia Veigenū/ hñ meinar Ak
urreinarnar: þ s i þær fellr/vardveiteſt/ þvi Jørdenn er plægd/og aller
varaſt ad ganga þar um. Eñ þr s vid Veigenn ſtanda i Guds Akre/eru
ſu Jørd/er Plogur Løgmalſins hefur alldrei geinged um til ad myſkia
Akurenn/eige helldur Guds Vagn/s ad er Evangelij Lærdomur/til ad fet
ta Jørdena. Hvad ſm þar fellur i/verdur af Fuglū Himens/þ er vondū
Aundū uppeted/edur og Fotū troded/ þvi þa er Perlū þ Svijn kaſtad/
Matth.7. Hvørnenn byr Gud i Mañanna Hiørtū? J ſynu H. Orde.
Hvørnenn a þ Hiarta tilreidt ad vera/ ſem hñ vill bua i? Angrad og
ſundurkramed/Eſ.57. Þad ſm ecke fellur i ſoddañ Hiarta/þ fellur ut
añ hia Veigenū/utañ hia Guds Akursreinū/og verdur Footū troded/
þvi aller Veiger Drottens eru Myſkun og Sañleike/øllū þm er vard-
veita hñs Sattmal/Pſ.25. eñ Vegur Ogudhræddra mun fyrerfaraſt/
Pſ.1. JEſus ſeiger ad Johañes hafe komed med Veg Riettlætesins/
Matth.21. Eñ hvørnenn var ſa Vegur er Johañes kieñde? Giøred
Ydran/þvi Guds Ryke er nalægt/Matth.3. Sa ſem ecke geingur a

þeſſum

Þyſſū Veige/ hn̄ geingur ecke a Guds Veige/ ecke a Riettlætiſins Veige/ ecke a Fridarens Veige: J einu Orde ad ſeigia/ hn̄ geingur utan hiä Veigenum. Predikaren̄ ſeiger/ Cap. 11. Ad hiner Oguðlegu gange a Vegū ſijns Hiarta/ en̄ hvørnen̄ Vegur er ꝼ þſſ Mans Hiarta/ ſm̄ dauf heyreſt vid Guds H. Orde? Þad er almen̄eleg Þiodbraut Laſta ꝫ verſtu Klækia/ hvar Agg/ Reide/ Þrætar/ Man̄dräp/ Hordomur/ Frillulifnadur/ ſ̄ af Hiartanu framkoma/ Matth. 15. Hafa troded ſier Gadd i Jskolldu Man̄ſins Hiarta/ ſvo Guds Ord fær ecke Rum i þm̄/ og ef nockud af Sædenu kan̄ ad hriota þar in̄/ verdur þad Footū troded. Þeſſer eru þr er fyrer Sidaſaker ganga in̄ i Guds Helgedoom/ til ad byrtaſt þ Mønū. Þeir Hræſnarar/ Vel hefur Gud um̄ þa talad fyrer Mun̄ Ezechiæ/ 33. Cap. Þu Man̄ſins Son/ þr koma til þyn ſvo ſm̄ Folked er vant ad koma/ og þr ſitia fyrer þier ſo ſm̄ mitt Folk/ og heyra þyn Ord/ en̄ þeir giøra þar ecke epter/ helldur giøra þr Hædvyſſur þar af med Munne ſijnū/ Þra Hiarta ſtundar epter Abata/ þu ert þm̄ eins og Amors Vyſſa/ ſu ed lætur vel og er føgur ad leika/ þvi þr heyra þyn Ord/ en̄ giøra þar ecke epter/ og er þ ſkielfeleg Fæſin̄a/ Br. M. er hin̄ ſlæge Diøfull hefur blindad Man̄an̄a Hugſkots Augu med/ ad Men̄ leggia Eyrun vid ſkam̄arlegū Ordū og fiflſlegu Hiale/ en̄ byrgia þau fyrer Guds Evangelio/ þau ſtanda open̄ fyrer Hafgyu Saungū Veraldarenar/ en̄ Brudgumans Rauſtu heyra þau ſvo þunglega ad ecke er ſijnt þau mune bregda vid fyrr en̄ Høfud-Eingelſins Baſuna lætur i Skyū Himens. Dæmafrood Æfentijre og Lygaſøgur læka Men̄ ſier in̄dællt ad heyra/ en̄ vilie nockur framtelia Guds Daſemder um̄ Storvyrke vorrar Skøpunar/ um̄ Myſkunarverk vorrar Endurlauſnar/ um̄ Leyndardom vorrar Helgunar/ þar velger Men̄ vid ſo ſem odru Lieftmete/ ſvo eg ſie ecke an̄ad i ſumra Man̄a Fare/ en̄ ad þeir mune þeinkia hid ſama um̄ Guds Ords Þienara/ ſm̄ Athenu Borgar Men̄ kvædu upp um̄ Paulum/ er hn̄ talde þm̄ chriſtelega Tru/ en̄ þr ſøgdu: Hvad mun Ordſnæpur þeſſe vilia ſier? Act. 17. Giæted þo ad i Guds Nafne/ chriſtner Men̄/ hvilijkur Hlutur ad Guds Ord er/ þad er Foodur Sælnar vorrar/ Matth. 4. Þvi an̄ þeſſ munu vier deya/ þad er Lyf

og Ande/Joh.6. þvi an þeſſ erū vier i Syndunū dauder/þad er Leid-
arvyſer til Himnarijkis/Pſ.119. þvi fyrer utan þ munū vier ofan fara
i hin ytſtu Myrkur / hvar vera mun Op og Tañagnijſtran. Og fyrſt
vier þta vitū/og þ er i Niorkū vorū þ Doome Samvitſku vorrar ſañ-
proofad/þa þyker mier ſa ecke kvalrædur vera/z ecke miked kvijda Nel
vijtis Pijſlū/ſm̄ lætur þ eins z añañ Vind um̄ Eyrun þioota/ſvo ſm̄
þ kome ecke vid hñ/ ſm̄ af Gude er talad/ og alltijd mune eitthvad til
eilijfs Lijfs verda. Næſt þeſſum talar Endurlauſnareñ um̄ þa er hñ
ſamlijker Grijttre Jordu/i hvoria þegar Sæded fiell z ſpratt upp/þa
viſnade þ/af þvi þ hafde ecke Vøkva: Þeſſer eru þr/ſm̄ heyra Guds
Ord z medtaka þ med Føgnude/ z hafa þo ecke Root/þt um̄ Stundar
ſaker trua þr/eñ a Freiſtingar Tijmanū falla þr þ' fra. Jeg kañ ecke
añad ad ſeigia/ eñ þeſſū er ad nockru Leite betur hattad eñ hinū/ þvi
ijſklegre er ſa til Apturhvarfs/ſ ad ſmackad hefur hvad ſætur ad Gud
er/helldur eñ hiñ ſem ævallt motſtendur H. Anda. Þo er þad med þvi
Moote ad þr læte ſig Leidrietta af Anda Drottens/nær þr villt fara/
añars mnnu þr bua vid verre Koſt eñ hiner/þvi þ Orded ſm̄ þr heyrdu/
mun fordæma þa/Joh.12. Petur fiell fra a Freiſtingar Tijmanum/
eñ Jeſu bijda Tillit ſnere hm̄ aptur ſo hñ gieck ut og griet beiſklega/
Matth.26. Aaron fiell fra þegar hñ ottadeſt Folkſins Reide/ Exod.
32. Eñ hañ hvarf aptur a Guds Veg/ſo hañs Synd var hm̄ ecke til
Dauda reiknud. Sialfur Moyſes var ecke langt þar fra/ er hañ ſloo
tveimſiñū a Kletteñ/ Num.20. hvar til hañ þo ei hafde Guds Bod-
ord/ Eñ aller þſſer voru næſta Leidetamer aptur a Guds Goku. Judas
fiell z fra/eñ ſkipadeſt ecke vid Chriſti Amiñingu i Kvølldmaaltijdeñe/
Joh.13. ecke vid hñs blijda Avarp i Grasgardenū/ Luc.22. og ecke ne-
ma til Jlls vid hiñ harda Doom er hñ ſa ad ætlade ad ganga yfer ſiñ
Herra/Matth.27. Saul fiell og fra a Freiſtingar Tijmanū/ eñ leit-
ade ecke Guds i ſijnū Mootgange/helldur Galldra Konuñar/1. Sam.
28. Þvi fiell hañ a ſitt eiged Sverd/ 31. Cap. Achab medtook Orded
med Føgnude/ ſo hñ ſat i Seck og Øſku og griet fyrer Gude/1. Reg.
21. eñ ecke ad ſijdur fiell hañ fra og ſende til Frietta vid Baal/eñ liet

aflijfa

afstyfa Spámeñ Drottens. Þvi er eg viss um/ ad þesser mune Obæ-
telegre Kost eiga eñ hiner/ sem alldrei hafa a Guds Veige geinged/ eñ
hvad mun þssu vallda/ Br. M.? Ecke añad eñ ad Hiartad er hardt/
svo ad Sæded fær øngvañ Vøkva. Guds Ord hafa eige giekad utied
so a Þriotskuna/ ad þ hafe smelltst i þeim fyrer hreina Ydran/ ad hid
himneska Sæded hafe feinged nockra fasta Root. Marger vilia Guds
Viner vera þegar allt leikur i Lynde/ eñ þegar Soolbrune Motlæting-
aña tekur til ad hafa sijnar Verkaner i Guds Akre/ þa visna þr Avext-
erner brádlega sem ecke eru vel grodursetter. Ef Meñ læta Steineñ
i Elld/ þa verdur hñ gloandi um Hrijd/ eñ ecke mijkest hañ/ nema hañ
ad Ösku breñe/ Eins er þss Mañs Hiarta sm Spámadureñ klagar yf-
er/ Jer. 8. ad sie hardara eñ Demant. Drotteñ kyptar þa med Vende
sijns Ords/ eñ þr fiña þar ecke til/ hñ heller yfer þa Oleo Fagnadar-
ens/ þ geingur eige iñ i Steineñ. Þegar Gud giefur Regn a Jørdena/
þa fellur þ eins yfer frioffsama Stade z Ofrioffsama/ harda z miuka.
Þad er vijst/ ad hvørtveggiu bera nockurn Avøxt mæañ þ yferstendur/
eñ þegar Sooleñ tekur ad breña/ þa verdur su Grein þssarra/ ad hvad
sm yfer hina hørdu og Omiuku Stade fiell/ þ þornar brádlega upp/
þvi þ kañ eckert sier lijkt i Hellusteinenū/ sm þ kyñe ad vardveita: Hin
Platseñ færa Avøxt þss meire z meire sm Soleñ meir verkar/ þvi þra
Mykende hallda þvi er þau hlutu/ og hid besta þar af stijgur ecke upp
i Lopted aptur/ helldur snijst Avextenū i Vøkva og Vessa: So verdur
og Guds Ord predikad Vondū og Goodū/ Bliugū og Hardsvijrudū. J
þssū breñer Elldur Motlætingaña allañ Vøkva i burt/ eñ i hinū ver-
kar hñ fridsamlegañ Avøxt Rietlætesins/ Hebr. 13. Alldrei hefur Guds
Kyrkia meir eblst eñ i Moolgangenū. Þegar JEsu Nafn mætte ecke
nefna fyrer utañ Lijfshæska/ þa frioffgadest Guds Alldengardur best/
Þegar Krapkur JEsu Blods sm var i Ordenu/ fañ Guds Akur mijkt-
añ med blodugū Ydranar Tarū i Hiartanu/ þa kviknade Kiærleikur-
eñ/ þa spratt upp Þoleñmædeñ/ þa grere Trueñ/ þa vox Lijtelæted/
þa lifnade Myskunsemeñ/ þa dafnade Hoogværdeñ/ þa brañ Elskañ
til Guds/ hvad heitast/ so ad hvørke Lijf nie Daude/ hvørke Englar
nie

nie Valldstiekker nie Høfdingia Dæme / hvørke hid nalæga nie þad
Epterkomanda/ hvørke Hæd nie Dypt/ nie nockur øñur Skiepna/ kuñe
ad skilia Guds Elskendur vid þañ Kiærleika/ sem er i Christo JEsu/
Rom. 8. Eñ sydañ Møñiñ tok til ad leidast ad draga Oked med Chri-
sto/ þa hefur ecke Plogur Løgmalsins rist so diupt i Mañaña Hiørtuñ.
Meñ vilia aller med hønū rykia/ eñ fæer med hm̄ lyda/ og hyggia ad
mæteleg Gudhrædsla duge noog til Saluhialpar/ þar þ kolnar Hiar-
ta Mañsins so/ ad Guds Ord/ þ himneska Sæded/ verdur ecke i Bein og
Merg iñdrucked/ þ þvi vex z Korned i Guds Akre miøg so þunt/ so ad
ein Staungeñ æper til añarar/ z Andskoteñ hefur mz Bæle Oleyfeleg
rar Heimsins Elsku breñt oss marga Dyla þar iñe/ Var fyrer tem þier
christelega Ydran/ O þu Guds Barn/ sm̄ villt Saluhialpena erfa/ a
medañ Gud lætur þier ad Oskū ganga/ og laat Miñing þiña Synda og
hñs Afgiafa mykia Hiarta þitt/ so ad H. Ande sm̄ byr i Ordenu meige
una þ' iñe/ þt þu veitst ecke nær ed Hitleg Freistingaña tek: til ad breña/
z þu þurfer brædlega a ad hallda/ z þott þ verde eige fyrr eñ a Daud
añs Stundu/ e hvørn Dag yfer hænger/ þa þeink ad þær eru þa vissar:
Eñ øngvū hefur veitt af a þre hørdu Tyd/ þ m̄ einū hefur þa best veg
nad/ vid hvøria Ande Drottens hefur talad i Hiartanu/ i þvi Ordenu
sm̄ þr adur mundu z rotfestu þ' iñe/ til heilnæms Veganestis i gegnū
hiñ myrkva Daudañs Dal/ iñ a Land iifande Mañā. Hinum þridiu
Tilheyrendū dregur vor Herra Dæme af þvi Sæde sem fiell a medal
Þyrna/ eñ Þyrneñ sprullu upp med z kiæfdu þ nidur: Þad eru þr seig
er hñ er heyra Orded/ og velkiast i Sorgū/ Audæfū og Gyrndū þssarra
Lyfdaga/ kiefiast z færa øngvañ Avøxt. Hvilyka Hindrun ad þla Ill
grese giøre Akurløndum Guds/ eru fleire Dæme til/ eñ seigia þurfe.
Margañ hefur Bukserg og Ahyggia fra Gude dreiged. Þar sm̄ þiñ
Fiesiooдur er/ þar er þitt Hiarta/ seiger Endurlausnareñ/ Matth. 6.
Hvørneñ fær Meñ þa under eins Gude þionad og Mamona? Endur
lausnareñ seiger/ ad Þyrneñ hafe vaxed upp med z kiæft Sæded nidur.
Ecke seiger hñ ad Korned hafe ecke og nockud vaxed/ eñ þo er þad eige
ad meira Leite eñ svo/ ad hñ reiknar þ þ øngvañ Avøxt/ hvar þ: Af
þvi

Þvi Þyrneñ høfdu Yferhønd/ eñ Kornstaungeñ þroskadest alldrei/ svo ad Axed næde ut ad sprijnga. Lijkt er þetta Gudhrædslu sumra Maña/ þr ed giarna ræfia Ord Drottens/ þr hafa þ um̄ Nond/ þr bidiast þ/ þr læraſt þ Gude/ þr syngia og lesa / þr heyra giarna talad um̄ Gud og hñs N. Velgiørnder/ og læzast þ sialfer giøra med fullre Alvøru/ eñ straffa adra sm̄ þa eru tomlætare i sine Þionustu. Eñ þegar Broder edur Syster eru nakeñ/og hafa Skort a tijmañlegre Næringu/ þa giefa þr þm̄ þo ecke hvad Lijkamanū er naudsynlegt/ Jacob. 2. Þegar þr sia Þiofeñ/hlaupa þeir med hm̄ ad stela/ Ps. 50. ef ecke med almeñelegre Laumung/ þa med Yfervarpe Laga z Rietlinda. Siae þr nockud gyrne legt/ verdur Bukſorgeñ þm̄ svo Obæreleg sm̄ Achab/ ad þr nærre þvi leggiast upp a Sængena/ 1. Reg. 21. Nær þ er ecke þ Augunū sem eta skal/ þa er ecke Trueñ a Gud betur grundvøllud eñ svo/ ad Meñ spyria med Heidingiunū/ hvad skulū vier eta/ eda hvøriu eigū vier ad klædast? Matth. 6. Um̄ Asnans Skugga / og um̄ Geitarhæreñ kȩñast þeir og tyggiast iñbyrdis/ þar til þr mættu um̄ sijder verda uppetner/ og ef einhvør giører nockud af vid þa/ þad ræfia þr iñ til Daudans. Siae þr Veg til ad Fieflefta einhvørn / spara þr ecke Roog nie Lijge/ Þyke eitthvad indælt vera/ þa stendur Guds Elska og hñs Ord til Baka/ eñ Holldenu er þionad i þess Girndum og Tilhneigingum. So vaxa nu Þyrneñ upp fullū Fetū/ eñ Sæde Guds Orda dempast/ og bera ecke Avøxt/ og a Gudhrædsluñe ber ecke þ Illgresesins Ofvexte / hvørt hun sie nockur i Hiartanu/ þ vita eige adrer nema af Avøxtunū/ hitt er Deig enn liosara/ ad alldrei kiemst hun leingra eñ i Mūneñ/ eñ hiner Limer ner erfida i Satans Akre/ Og sijnest mier ad þsser elske Gud med sømu Elsku og hñs Limu/ er þr seigia: Vermed ydur og mettest/ Jacob. 2. eñ giefa þm̄ þo ecke rt. Slijkt er i Raun z Sañleika ad hrosa sier af Gud hrædsluñe/ eñ afneita þo heñar Krapte/ 1. Tim. 3. Og svo sm̄ JEsus sagde vid Juda/ ad utsiuga Hus Eckna z Fodurlausra under Hylmingu langra Bæna/ Matth. 23. og kañ þecke ad fara a añañ Hatt/ þvi eige verda Vijnbereñ samañleseñ af Þyrnunū/ nie Fijkiurnar af Þistlunū/ Matth. 7. Gudhrædsla soddañ Maña/ er eins z Tal hins Heimska/ þ

Guds/um̃ hvort Salomon seiger: Ad ꝥ sie eins z Þyrnekvister i Hønd
hins druckna/Prov. 26. Þyrneren̄ er nærsta Brádþroska/velldur þad
þvi/ad hñ dregur til sijn allañ Vøkva ur Jørdun̄e/svo þau Grøsen̄/
er i Nánd vaxa/þau fá ecke til Vidurlijfis/z þeß betre Vøkva sem̃ hñ
nijtur/þeß lijklegra er ad hñ belur bloomgest. Svo er Hreckvijsen̄/þeg-
ar hun er pløntud i Nálægd Dygdan̄a/(svo kalla eg Skin Gudhræd-
slun̄ar)þa tekur hun þeß meira Abl. Þegar Odygden̄ er bryniud med
Lijkingu Guds Herkkruda/þa hefur hun stoorañ Myndugleika/jafnvel
þott ꝥ sie ecke nema Hamur eirn/og Satans Eingill i Liossens Eingel
um̃steiptur/en̄ eige ad sijdur mun rætast a þeim Spádomur Esa. 10.
Elldurenn mun uppbren̄a hñs Þyrna og hñs Þistla a einū Deige. Þyr
narner eru blomleger nærsta/en̄ skarpt stijnga þr ef Ogiætelega er a þm̃
teked. Þan̄en̄ er Ahyggia og Buksorg þessara Lijfdaga/Hun lofar øllu
fogru/Gulle og Silfre/fullū Kornhlødū/Ynde og Epterlæte/en̄ þr ed
stijfa Hiarta sijnir þar med/þr fá þo eckert Ynde/helldur eins og hiñ
Vatnssiuka þyrster æ þeß meir/sem̃ hñ meira dreckur/So er þeß frekare
Agyrnden̄/sem meire er Auduren̄/og hun etur sialfa sig/og elur sig þo
sialfa/Hun er bæde Hungur og Fylle/Ynde og Sorg/og þo er alldrei so
miked Epterlæted/ad ecke sie meira Andstreymed/og ꝥ sem̃ yfertekur/ad
hun kiefur þa Unadsemd/er Men̄ eiga i Drottne ad hafa/og meltar
sijna Þræla mz Harmabraude einu/og dryckiar þa med Omissis-Øle/so
þeim gleimest ad safna sier Fiesiod a Himnū/hvøriū ecke kan̄ Mølur
nie Rid ad granda/nie Þioofar epftergrafast/Matth. 6. O þu dijrkeyp-
ta Jesu Brud christeleg Kyrkia/Lat þier ꝥ til Rifia ren̄a/ad þiñ Un̄-
uste er med Þyrnū Koronadur a yckar Heidurs Deige/en̄ þu ræktar þa
Þyrnana best/sem̃ hñs blessada Høfud hafa hvad smárast stunged i Þijn-
uste/ꝥ eru þijnar Synder z þitt Epterlæte/þu sem̃ ert afrekud mz Guds
eigen̄ Blode/Act. 20. Svo ꝥ er ecke all-lijtid Sorgarefne hvør sem̃ þeß
giæter/ad hid Oforgeingelega Sæde Guds Orda/sem̃ Petur talar um̃/
ꝥ proast valla svo hier a Jørdun̄e/ad Bindene hñs Barna verde fullt
i Heimenū. Romverjar kølludu ꝥ Opacklæktañ Akur/sem ecke svarade
Kostnadenū og Erfidenu/En̄ ꝥ man hiñ Allsvalldande Huß-Fader ad

rietku

rieckiu seigia um̄ sin̄ Akur/ þvi ef nockur vill meta til samans Guds Ein
getens Sonar dyrmæta Blood/ hvørs minste Drope ad er kostulegre
en̄ øll Ryke Veralldarennar & þra Dyrd/ og so hin̄ fiorda Part af þm̄/
sm̄ Orded heyra/ad hinū Oreiknudū/ sem þar ꝥ utan̄ eru/þa mun hn̄
jmta ad Christi Erfide og hn̄s Akurs Avexte sie Olijkt fared/og øng
van̄veigen̄ saman̄ ad jafna. Hvør Eyru hefur ad heyra/hn̄ heyre þ.
Hvørier eru hiner fiordu Tilheyrendur/Br. M? Þad eru þr sm̄ JE-
sus samlijker þvi Sædenu/er fiell i Goda Jørd og bar hundradfalldan̄
Avøxt. Þetta þyder Drottenn uppa þa/sm̄ behallda Ordenu i godu og
stødsømu Hiarta/og færa þar af Avøxt i Þolenmæde. Gud hefur lof-
ad ad sitt Ord skyllde ecke koma tomt til sijn aptur/ þvi hefur hn̄ ecke
lofad/ad þ skule hia øllū verka Saaluhiaalpena/hvar ꝥ? Þvi þar eru
svo marger sm̄ þvi ecke hallda i godu Hiarta/og ecke aller sm̄ lita þvi
Rum i Hiartanu. Hid sama Ord var predikad Pharao og øllū han̄s
Þienurū/ En̄ þo seiger Ritningenn/ad sumer af þm̄ hafe Ottast Ord
Drottens/en̄ Pharao forherdte sitt Hiarta. Hid sama JEsu Christi
Evangeliū kienn̄de Paulus og Barnabas i Iconio / og þar true mikell
Fiølde/bæde Gydinga og Gryckia/en̄ Judar þeir ed Vantruader voru/
æstu upp Heidingiana i moote Brædrunum/Act.14. Hid sama Guds
Ord kienn̄de Jesus øllū þm̄/er til hn̄s heyrdu og sau hn̄s Kraptaverk/
þo søgdu nockrer ad hn̄ Jarteikner giørde ꝥ Beelzebub/Luc.11. Adrer
leitudu epter Teikne af Himne/þo fan̄st þar ein Kona/er fagnade hn̄s
Kienningu/og sagde: Sæll er sa Kvidur er þig bar/og þau Brioſt er þu
mylkter. Andsvar JEsu uppa Ord hennar minner mig a ad tala um̄/
hvørsu Gledelegt ad er Guds H. Ord i þess Mans Hiarta/sem hefur
Lysting sijna i hn̄s Løgmaale/Ps.1. Hn̄ sagde/Hvad um̄ ꝥ: Sæler eru
þr s̄ heyra Guds Ord & vardveita þau. Eg þykest vita ad mørg mune
so Lynd sem Kona þsse/er hun liet a sier heyra/ad hun villde hafa ver-
ed JEsu Lijkamleg Mooder / hefde hun þan̄ Kost mætt eiga / en̄ eg
heyre ad hvørre einnre christenne Saalu er boden̄ betre Kostur/ sm̄ er ad
heyra Guds Ord og vardveita þau. Ecke hafde Maria miklu Blijdlæte
Heimsins ad fagna / þott hun være Mooder ad Konunge Himens og

Jardar, Eñ þ heyre eg ad hun hafe vardveitt øll hñs Ord i ſijnu Hiar-
ta/ Luc. 2. Þad heyre eg og ad Simeon ſeiger i þeſſum Cap. Ad hennar
Aundu mune Sverd i giegnū ſmiuga/ þ hefur mann alls Efa vered/ þeg-
ar hun ſtood under Kroſſenū/ og hun ſaa hñs Hendur og Fætur i giegnū
ſtungnar/ er hun elſkade ſo ſem ſitt eiged Hiarta. Af þſſu ſie eg Mariu
ſæla ad vera/ þui þau Ord er hun vardveitte i ſijnu Hiarta/ hafa hialp-
ad henne ſlijk Oſkøp ad þola / Þad ſama veit eg ad Guds Ord verkar
i allra þra Hiørtū/ ſm̄ hn̄ elſka/ og eru J. Eſu andlegar Mædur. Mitt
Ok er ſætt z mijn Byrde liett/ ſeiger Endurlauſnarenn/ Math. 11. Ecke
þyker þ Heimſins Børnū/ þr ed Oked i ſundur brioota. Eñ hvør mun
þ liett giøra? Þad giører Guds Ord/ ſm̄ Riett-truud Sala vardveiter
i Hiartanu/ hvørt ed telur henne Tru um þ/ ad Mooklætingar þeſſara
Tijma/ ſieu eige verdar þrar Dijrdar/ ſm̄ fram̄ vid oſſ mun koma i ei-
lijfu Lijfe/ Rom. 8. Sæler eru þier nær Meñerner hallmæla ydur / og
tala i giegn ydur alla Vondſku fyrer mijns Nafns ſaker/ þo Liugan-
de/ Seiger hn̄ eñ aptur/ Matth. 5. Fagned og vered glader/ þviad ydar
Verdkaup er nooglegt a Himnū. Eñ hvør mun giøra oſſ viſſa um̄ þſſe
Verdlaun? Þad giører H. Ande/ ſm̄ bijr i Ordenu þvi/ er eitt harm-
þrungenn og ſundurknoſadur Ande vardveiter i goodu z ſidſømu Hiar-
ta/ þvi hn̄ er Pantur vorrar Arfleifdar/ Eph. 1. Svo ſem eg er þeſſ
fullviſſ/ ad mier verdur eingenn Skotaſkulld ur ſannudu Fie/ a medan̄ eg
Pant hefe: Svo og langtum framar er eg þeſſ fulløruggur/ ad mier
mune øll Harmkvæle þſſa Heims m z eilijfre Glede endurgolldenn verda/
(jafnvel þo eg þeſſ Overdugur ſie) a medan̄ eg vardveite Guds Ord i
goodu z ſidſømu Hiarta/ þvi Ande Guds ber Vitne mijnū Anda/ ad eg
ſie Guds Barn/ Rom. 8. Og FÆrer AVøxt i ÞOlenmæde / ſeiger
H. Erran: Hvørugt giefur annars an vered. Sa ſm̄ vardveiter Guds
Ord/ hn̄ færer Avøxt i Þolenmæde/ z hn̄ ſm̄ Avøxt i Þolenmæde fær-
er/ hn̄ vardveiter Guds Ord. Þeſſ giefur Johannes i hñs fyrſta Brie-
fe Cap. 2. med þſſum Ordū: Ef nockur ſeiger eg elſka Gud/ og vard-
veiter ecke hñs Bodord/ hn̄ er Liugare. Villt þu chriſtenn Madur vita
hvørt ad Guds Ord bijr i Hiarta þijnu edur ei/ þa reyn og profa ſialf-

añ þig/ hvørt þu manst þ af Gude er sagt/ hvørt þu hefur Lyst a ad tala um hñ/ hvørt þier mis þocknast/ er þu heyrer hñs Nafn lastad/ hvørt þu gledst af þvi/ þa hñs Ord hefur framgang/ hvørt þu elskar þa/ er hñ elska/ hvørt þu ert fliotur ad tilgiefa Misgiørdernar/ hvørt þu kienner i Briostе um þa/ sem̃ Naud lijda/ og elskar þa ecke einasta med Orde og Tungu/ helldur med Verke og Sañleika/ hvørt þu audmyker þig ꝼ Gude med þacklæte þijns Hiarta/ þegar þier vel vegnar/ hvørt þu kysser a hñs Vønd nær hñ þig typtar/ þegar þu freistast af Andskotañs/ Heimsins og Holldsins Vielū/ eñ þier kiemur þa under eins i Hug hvad Gud hefur bañad/ hvørt þu læfur þa af/ z Elskañ til Guds rædur meir eñ Fijsn Holldsins: Fiñur þu þ̄ta hia þier/ þott þ sie i Veikleika/ og a stundū meige ofbera/ þa er þ vijst/ ad Guds Ord og hñs Ande dreckmar i Hiarta þijnu/ eñ añars ecke/ þvi so seiger Lausnareñ: Ef nockur elskar mig/ þa sk: hñ mijn Ord vardveita/ Joh. 14. eñ ef Skap þitt bijdur þier allt añad/ þa seige eg þier i Nafne Jesu Christi hins Krossfesta og blessada/ sem þijna Sælu hefur fra Helvijte endurleyst/ tak þier Vara og bid Gud ad skapa i þier hreint Hiarta/ og giefa þier nijañ Anda/ þt eg þore ad setia mijna Sælu i Ved/ ad þu geimer vanfæra Sælu i heilbrygdū Lijkama / og herbergiar vondañ Giest i vænu Huse/ eñ veitst ecke nær a Veggeñ skrifad verdur: Þu Dare/ a þessare Nottu skulu þr þijna Sælu fra þier taka/ Luc. 11. Hvad gagnar þ þañ Mañeñū/ ad hñ ætte alla Verolld þessa/ z lijdur so Skipbrot a Sælu siñe. O þu eilijfa Ord Fødursins sem̃ varst i Upphafe hia Gude/ fyrer hvørn ad Allderner skapadar eru/ Endurskapa þu Hiarta vort/ ad vier verdū nij Skiepna i þier/ Lat þu þitt sæta Ord vera vort ædsta Epterlæte hier Tijmañlega/ svo ad vier meigū þess Oumrædelega Fagnadar niota eilijflega. Veit oss þad O Herra JEsu Christe/ fyrer þitt dijrmæta Blod og blessada Forþienustu. Þier sie med Fødur og H. Anda/ Dijrd/ Heidur og Lof/ fra þvi nu er og um Allder Allda/ A M E N.

Suñudageñ i Føstu Jñgang.

Gudspialled / Matth. 3. Cap.

A Þann Tijma. Kom JEsus af Galilæa ad Jordan til Johannem/ uppa þad ad hann skijrdest af honum. Enn Johannes varnade hm̃ þess/ og sagde: Mier er Þørf ad eg skijrest af Þier/ og þu kiemur til mijn. Enn JEsus svarade og sagde til hans: Lattu nu so vera/ þviad so hæfer oss allt Riettlæte upp ad fylla. Og þa liet hann þad epter hm̃. Enn er JEsus var skijrdur/ stie hann jafnskiott upp ur Vatnenu. Og sia / ad Himnarner lukust upp yfer hm̃/ og Johannes sa Guds Anda ofann stijga sem Dufu/ og yfer hann koma. Og sia/ ad Roddenn af Himne sagde: Þesse er Sonur minn Elskulegur/ ad hvørium mier vel þocknast.

Exordium.

NEg vil uppvekia þeim Eirn Spamann af þeirra Brædrum eins og þu ert / sagde DRottenn vid Moysen / Deut. 18. Þesse Ritning er a vorum Frelsara JEsu Christo ad fullu uppfylld / þar ed hann strax epter sijna allra helgustu Skijrn i Anne Jordan var settur af Gude sijnum Fødur til Kiennemanns skapar og Spamanns Embættis Nya Testamentesins / og smurdur med Oleo Fagnadarens fram yfer sijna Hluttakendur / Ps. 45. So ad uppfylltest þad sagt er fyrer Munn Esaiæ / 61. Cap. Og hinn eilijfa Spekenn Guds uppa sialfann sig fyrer / Luc. 4. Ande DRottens er yfer mier af þvi hann hefur smurt mig/ hann hefur sendt mig til ad predika Voludum / ad leggia vid þau sundurkrosudu Hiørtun/ til ad predika þeim Hertekny Frelsed / þeim Føngnudu Lausnena / hinum Blindu ad þeir verde Heilskigner / ad eg frelse hina Sundurkrømdu. Enn hvørnenn ma eg þad skilia / ad þesse mikle Spamadur sie eins og Moyses / þar hann var Madur syndugur/ Enn þesse ann Syndar? Þess er ad giæta hier i / ad Gud spaer/ ad hann mune eins og Moyses verda / enn Moyses þo ecke jafn honum: Lykur ad sønnu i allre Mannlegre Hegdan og Edle uppmærkiannar Natturu / enn nær i sta Olykur epter þeirre Dyrd sem hann atte i Upphafe hia sijnum Fødur / og i Sannleika er vor Endurlausnare Moysi i mørgum Hlutum lijkur. Moyses var eirn Madur / Christur er og Hold af voru Holde / og Bein af vorum Beinum. Moyses var af Gude sendur / enn um sig talar JEsus hia Johanne: Svo sem Fadirenn sende mig/ þa sende eg ydur / Joh. 20. Moyses utleidde af Egyptalande / JEsus hefur frelsad oss af Syndarennar Þrældoome. Gud uthellte sijnum Anda yfer Moysen/ og gaf hønum Vitsku og Spøke til ad Dæma sitt Foolk / miklu framar þo yfer JEsum Christum / þvi hønum hefur hann ann Mælingar giefed. Joh. 3. Gud toak af Anda Moysis og lagde yfer Olldungana i Israel / Num. 11. Af JEsu Fyllingu høfum vier aller medteked / Joh. 1. Þar var eige so plagadur Madur sem Moyses / Num. 12. Hvør hefur svo plagadur vered sem JEsus? Moyses var Hertoge i Israel sa ed leidde Guds Fylkingar i Eydemørkinne / JEsus Guds Sonur er hinn mikle Hertoge / sem af Bethlehem er utgeingenn /

Mich.

Mich. 5. til ad ꝛæda hans Foolk Jsrael. Jsrael hræddest fyrer Auglite DRottens i Horeb / Exod. 21. og sagde vid Moysen: Eige villum vier framar heyra Raustena DRottens Guds / þar þu uppa Fiallid / og tala vid han fyrer oss. Af þessu raada er ad Moyses i þad Sinn hafe vered Medalgangare millum Guds og hans Foolks: Þessrar Meiningar hefur og vered Stephanus Pijslarvottur DRottens / er han sagde um Moysen / Act. 7. þegar han þyder þenna merkelega Spaadoom uppa vorn Frelsara / seigiande: Þesse er han ed var i Samkundunne i Eydemørkunne med Einglenum / Sa ed talade vid han og Fedur vora / Sa ed med took þad lifanda Ord / ad han gæfe oss þad / En þott ad Moyses i þann Maata være Medalgangare mille Guds og Jsraels Sona / þa hefur þo Sonur Guds eitt ædra Embætte ødlast / vorden Arnadarmadur hins betra Testamentis / sem stadfest er uppa betra Fyrerheit / Heb. 8. Vid þenna Mismun a mille Moysis og Christi Medalgaungu hefur Paulus kannast / Hebræos 12. Cap. med þessum Ordum: Þier erud ecke geingner til þess Fialls sem þreifanlegt er / og med Elde brennur / nie til Þoku edur Myrkurs og Ovedurs / nie til Ludur-Þyts edur Raddar Ordana / vid hvøria þeir Ottudust er hana heyrdu / þad eige yrde til þeirra Ord ed talad / helldur erud þier komner til Fiallsins Zion / og til Medalgangara hins Nyia Testamentis JEsum / og til Bloodsins Adreifingar / þad betur talar en Abels Blood. Þetta er þad dyrmæta Blood Guds Eingetens Sonar / Apoc. 1. JEsu Christi / med hvøriu han þvær oss synduga Menn sem komum i þenna Heim / i Skyrnar-Laugenne af øllum vorum Syndum / og uppa þad han helgade øll Vøtn til Hialpsamlegs Medals Endurfædingarennar / þa hefur han lated skalþan sig i Anne Jordan skijra / svo sem vier nu Samstundis heyrdum af þessa Dags Evangelio / af hvøriu vier villum Einasta yfervega / hvad stoor og mikell ad sie Kraftur Skyrnarennar i Framkvæmd vorrar Saaluhialpar / og hvørier ad sieu hennar Avexter. Þu Myskunsame Gud / sem bæde hefur plantad og Avøxt-en giefur / Gief þu ad um þenna þinn Haleita Leyndardoom svo talad og eptertekid verde / ad þitt Allra Helgasta Nafn vegsamest a medal vor / En vier mættum þinar Eilijfu Myskunnar Saaluhialpleg Not hafa / Fyrer Fullkynge þyns Elskulega Sonar i Krafte H. Anda / AMEN.

Utleggingen.

DRottenn sagde vid Nicodemum fordum Daga: Joh. 3. Ad hvad sem af Holldenu fædt være / þad være Holld / en hvilijkt ad sie vor Holldleg Fæding / þad utmaalar Guds Ande allra best fyrer Munn Paals / er hann seiger: Eph. 2. Ad vier sieum af Nattúrunne Reidennar Børn. Hvad kann þvi aumara ad vera / en under Guds Reide eru / þar hun er eirn fortærande Elldur / sa ed brennur allt til nedsta Helvijtis: Deut. 32. En hvørnenn erum vier nu vid þessa Volæde kvitter vordner? Þad høfum vier ødlast i Skyrnar-Sacram. Þess giefur St. Paall / Eph. 5. seigiande: Christur

hefur

hefur hreinſad Søfnuden̄ med Vatnslaugeñe i Ordenu. Nañ ſeiger eñ aptur/ Ad Gud hafe þrifed oſſ ut af Vallde Myrkrañа og ſett oſſ i Rÿke ſÿns Sonar/ Col. 1. Nær mun þetta hafa giørſt ? Ad vÿſu i Skÿrneñe. Hvørt er Valld Myrkrañаt þ er Diøfulſins Rÿke/ Eph. 6. Hvørt er Guds Sonar Rÿke ? Þad er Fridur og Føgnudur i H. Anda: Rom. 14. Þier vorud fordū Myrkur ſeiger Páll um̄ Heidingiana/ mædur eñ þr voru af Gude Endurfæddex/ eñ nu erud þier Lioos i Drottne/ Eph. 5. Euis vorū vier aller a oſſ komner/ mædur eñ Guds et lÿfa Myrſkun endurbætte vorn ſyndugañ Gietnad med Vatne og Anda. Svo mikill Munur ſem nu er a mille Lioosſins og Myrkurſins/ mille Dags og Nætur/ mille Solareñar og þra Hluta ſm̄ hun upplÿſer/ ſvo miked Dÿup ſm̄ þar er ſtadfeſt a millū Lazarū i Fadme Abrahams og hiñs rÿka Sælgiætingſ/ þar hn̄ pÿneſt i Helvÿte og Kvølum̄/ Luc. 16. So ſtor Mismunur er ad ſÿnu Leite mille þra ſm̄ alleina af Holldenu/ z þra ſm̄ i Skÿrneñe verda af Andanū fædder/ þvi vor Lausnare ſeiger hia Joh. 3. Cap. vid Nicodemū: Nema einhvør verde endurfæddur af Vatne og Anda/ þa kañ hn̄ ecke iñ ad ganga i Guds Rÿke. Þetta tala eg ecke i þre Meiningu/ ad eg hafe hiñ miñſta Þanka þar um̄/ ad ſmаa Børneñ ſm̄ añad hvørt i Modurlÿfe burtkallaſt/ eda deya ſtrax epter þ þau boreñ eru i Heimeñ/ edr hindraſt a einhvørn Hatt fra Skÿrnareñ Bleſſan/ ad þau mune ecke eilÿfs Lÿfs Erfingiar verda/ helldur af þvi ad Drotteñ ætte Ordaſtad vid Nicodemū/ eirn fullordeñ Mañ/ ſm̄ ecke var ſo uppfræddur i þre Guds Rÿkis Stiorn/ ſem Chriſtur hoof hier a Jørduñe/ med Endurgietningu ſyndugra Mañа þ Vatn og Anda/ er Nÿungar þottu hia þm̄ ſm̄ af Vmſkurneñe voru/ ſierdeilis Phariſæū/ af hvøriū Nicodemus var/ þa epter þvi (ſeige eg) ad hn̄ villde und ervÿſa hm̄ i Lærdoome Nÿa Teſtamentesins/ þa ſÿner hn̄ hm̄/ ad ſa ed nu vilie hoolpeñ verda/ hn̄ meige ſkÿraſt lata. Eirn Konungur er ecke bundeñ vid þau Løg ſm̄ hn̄ ſialfur giefed hefur/ ſvo hn̄ meige þm̄ ecke umbreita/ nær þ ei ſkiedur a mote Guds Løgū/ þvi ſkyllde þa hiñ mikle Stioornare allrar Veralldar/ vera ſo faſtur vid ſÿna Setninga/ ad hm̄ leifdeſt ecke ad giora ſÿnū Skiepnū gott/ med þm̄ Hætte ſm̄ hns alvitra

Raade

Rꝏde haga þyker? Guds Sekningar skyllda oss under hñs Hlydne i øllu
þvi sm̃ i voru Vallde er/ eñ ecke sialfañ hñ/ svo hñ þ ecke utrietta kuñe
sm̃ hñ vill/ med þm̃ Hætte sm̃ hñ sialfur vill. Forøktun Skyrnareñar
og ecke heñar Brestur fordæmer syndugañ Mañ/ eñ sa kañ ecke ad for-
ackta sm̃ eige kañ ad adgreina Jllt og Gott. Nia Gude er eingeñ Hlutur
Omꝏttugur/ Luc. 1. Þvi mun þa þsse vera? Mꝏttugur er Gud ad upp
vekia Abraham Sonu af Steinuñ/ Matth. 3. þvi þa ecke ad flytia
þra Sæler i Abrahams Skaut? hvorra Lyfstunduñ hñ sialfur rædur.
Ef Gud villde endurfæda Mañeñ an Skyrnareñar / munde hñ þ ecke
gieta edur meiga? Sañlega. Eg sie hñ hefur endurfædt þa sm̃ a Gam
la Testamentesins Døguñ lifdu/ fyrer Medal Vmskurnareñar/ Eñ ef
honuñ þocknadest alldungis fyrer utañ nockurt Medal ad endurgieta
Mañeñ til eilyfs Lyfs/ munde þ ecke i hñs Vallde standa? eingeñ Efe
er a þvi. St. Paull styrker mig i þre Tru/ Rom. 4. talande þar um̃/ m̃
hvøriu moote Abraham hafe vered reiknud Tru syn til Riettlætis/
med hvøriu mote var hun tilreiknud? seiger hñ/ Hvørt þegar hñ var i
Vmskurneñe edur Yferhudeñe? Ecke i Vmskurneñe helldur Yferhud
eñe. Hafe nu Gud Abraham Fødur Truadra endurfædt þ utañ Sacra
mentañna medal/ þvi skal hñ ecke kuña r vilia þ sama giøra vid þa sm̃
ecke verdur so lꝏngs Lyfs audeð/ ad þr meige i Skyrneñe endurfædast.
Ad eg ecke tale um̃ Adam/ Set/ Lamech/ Matusalem/ Enoch r Noa/ m̃
Otal þusund ødrū s̃ meñ fillelega trua ad nu life m; Gude i Himneniñ/
r andader eru adr eñ Sacramenteñ voru innstiptud. Og ad Meñ vite/ ad
þssu sie eins vared siidañ Sacramenteñ innsett voru/ þa sie oss vitañlegt/
ad hñ sm̃ kuñe holpeñ ad giøra þau Børneñ i gamla Testamentenu/ sm̃
burtkølluðust innañ þss attunda Dags/ hvør ætlad var til Vmskurnar
eñr/ Gen. 17. hñ sm̃ myskunade sig yfer þa s̃ deydu i Eydemørkeñe O-
umskorner/ Jos. 5. Hñ s̃ uthellte H. Anda yfer Corneliuñ r þa sm̃ voru
i hñs Huse/ adur eñ þr nockurn Tyma skyrder voru/ so ad Petur sag-
de: Hvør maa baña þm̃ Vatned/ sem medteked hafa H. Anda eins og
vier? Act. 10. Hñs diupu Myskun̄ Vd:/ Luc. 1. sm̃ øngvañ Botn hafa/
þau eru ecke øll saman utruñeñ i Skyrn Sacreñ/ helld; reña hñs miklu

Myskunar Læker eirneigeñ til þessara Smælingia / af hvorium Fader
Myskunsemdaña vill ecke ad nockur fyrerfarest/ Matth. 18. Þeim sem̃
truader voru af Vmskurneñe hnickle vid þ/ ad H. Ande fiell yf' heidn'
Þiooder/ Act. 10. sem eckert af Gude vissu ædur eñ þr skijrder voru/ So
skiedur þ eñ nu i Dag/ ad þ sem̃ Omøgulegt er þ Møñunum/ þ er møgu
legt þ Gude/ Matth. 19. David Konungur/ þott hñ stor syndugur Mad
ur være/ þa er eckert ad heyra añad a hñs Kvedlingum/ eñ ad hañ hafe
ætlad sier eilijfa Vist hia Gude/ þegar hñ harmade siñ Son/ hvørn hñ
gieted hafde med Bersabe/ hvør ed framar ødrum hñs Børnum mætte kall
ast gieteñ ꝛ fæddur i Syndeñe/ sa ed ꝛ deyde ædur eñ hñ umskoreñ vard/
Hañ huggade sig med þessum Ordum þegar hñ reis upp ur Duptenu/ þar
hañ griet Synd sijna þ Gude: Eg kiem til hñs og hañ ecke til mijn/ 2.
Sam. 12. Af hvøriu audsied er/ ad hñ hefur vered fulltrua þar um̃/ ad
hñ være undañ sier fareñ i þa gledelegu Vist/ hvar ad er Sadning Fag
nadarens/ so sem̃ hñ þ sialfur kallar. Hvad fiarlæger ad sieu Guds og
Mañа Domar/ er a medal añarra audsied af Jonæ Spamañs Sogu/
þegar hñ nærre þvi brixlade Gude um̃ sijna Þoleñmæde/ Jonæ 4. med
þessum Ordum: Jeg veit þu ert Nadugur ꝛ Myskunsamur/ Þoleñmodur ꝛ
nærsta Goodgiarn: Eñ Gud svarade hm̃ þessu medal añarra/ Munt
Þu riettelega reidast? þu hlijfder Lundenum uppa hvørn þu ecke erfidad
er/ og eckert giørder þu til hñs Fullkomnunar/ þvi hñ ox a Nottu/ og
Næturgamall visnade hñ; Skyllde eg þa ecke þyrma Ninive þm̃ stora
Stad/ i hvørium ad eru fleire eñ Hundrad og tuttugu Þusunder/ er ecke
vita til hægre nie vinstre Handar/ og mørg Villudyr. Hafe nu Bruñur
Myskunsemdaña so Nadugur vered/ ad hñ villde þyrma þeim Ogud'
lega Stad vegna Oumskoreña Heidingiaña Barna/ hafe hañ helldur
viliad þola þa Illsku/ sem̃ i Himeneñ var uppstijgeñ þ hñ/ helldur eñ ad
eydeleggia øll Dyreñ sem̃ þar iñe voru/ Jon. 1. Þvi skyllde eg þa ecke
ganga ur Skugga þar um̃/ ad hñ mune myskuna sig yfer eitt Omal'
ga Fostur/ sem̃ eckert kañ til þess/ ad þ ei leingur lifer. Nu þott ad Gude
vorum sie i sialfs Vallde ad taka Mañeskiuna i Sætt vid sig og endur'
giefa til eilijfs Lijfs/ med hvøriu hellst møte/ sem hm̃ þ þocknast/ epter
siñe

siñe Almættis Goodgyrne/Samt er þad hiñ verste Glæpur ef nockur forsmæer edur forsoomar þa Hialpsamlega Medal. Þott eirn Huss-Fader meige med ødru moote ufrietta þa Hlute/er hñ skipar sijnu Þienara/mun hiñ þar fyrer vera Sikn-saka/ ef hñ forsmæer sijns Herra Raadstøfun. Gud hafde noog Raad ad sla i Hel Koning Amalecitañ/ þott ecke hefde hañ brukad Sauls Hønd þar til/ Eñ af þvi hañ var koomlatur i Guds Eyrenda Framkvæmd/þa vard Israels Ryke rifed af hñs Hende og giefed hñs Þienara/ 1. Sam. 15. Munde nockud Achab z hñs Hus umflyia Oluckuna/ þa hñ forsmæde Drottens Vilia i þvi ad drepa Benhadad Syrlands Konung. 1. Reg. 20. Jafnvel þott hiñ sterke Gud hefde þusund Vege til ad tortyna hm̃. Þad sm̃ Umskurneñ var i gamla Testamentenu / þad er Skyrneñ i þvi nyia. Eñ hvørsu miked hafe vardad um̃ Umskurnena/vottar sialfur Gud/Gen. 17. þegar hñ stiptade þ H. Sacramentũ/segiande: Allt Kallkyns/sm̃ ecke umskier Yferhud sijns Holds/hñs Saal skal upprækast fra mijnu Foolke/ þvi hñ hefur Onytt mitt Saattmaala/hvøriu Samkynia er / þad Drottenñ talade vid Nicodemũ/og eg hefe adur aminist. Nu þott ad Barnanna Velferd sie hier undanteken/ sem adur er sagt/ þa vite þo hiner gømlu/ sem forsoma a þm̃ svoddañ Hialprædesins Medal / ad Gud vill þss krefia af þra Hende/þar fyrer skielfdest og Zippora Kvinna Moysis/ þa hañ tafde ad umskiera siñ Son/ Exod. 4. añad-hvert fyrer hennar Umtølur edur einhvørn añañ Tilgang / eñ Gud mætte þm̃ i Giesta-Herbergenu/og ætlade ad sla Moysen i Hel þ þssa Forsoomun: Þvi skyllde ecke syndugũ Møñũ framar øllu ødru þykia mikels verdt um̃ þeñañ hæleita Hlut. Sa Stadur hvar vor Endurlausnare liet Skyrast/ hefur man Efa vered Betabara/ þar ed Johañes skyrde/ sm̃ rada ma þar af/ad Drottenñ gieck strax epter Skyrnena ut Eydemørkena ad freistast/og epter Freistinguna kom hñ til Johañem i Betabara aptur/hvar hñ var ad þssu Guds Verke/Joh. 1. Þetta Ord merker Ferjustad/af þvi mikla Dasemdarverke/sem Gud giørde vid sitt Folk/ þegar hñ leidde þad i þessu sama Platze þurrum Footũ i giegnũ Ana Jordan iñ i Canaans Land/og verdur so hier um̃ skrifad/

Jos. 3. ad Ørk Drottens hafe staded mitt i Fliootenu. Þetta atte ad minna oss a/ad Jesus Christus er hin sanna Ørk Saattmaalans a mille Guds og Manna/ hvør ed i Skyrnenne sameñ verdur r. Hañ er sa riette Naadarstooll/hvørn Gud hefur sett þ Tinna i hñs Bloode/ hvar med hñ frambyodur þ Riettlæte/sm̄ þ hm̄ er fullkomed. Þar þ ertu þu minn Jesu ofanstyggeñ i Jordan/allt Riettlæte upp ad fylla/þu hefur staded midt i Vatns-Floodenu/so vier þurrū Footū iñgeingiñ i Guds Ryke. Þu eilyfe Jehoschua/sm̄ oss hefur hoolpna giørt i hærsiñ Nædū/Þig hefur Gud/ þinn Gud dasamlega miklad/ langt fram̄ yfer Josuam a þyñū Skyrnar Deige/þegar hñ gaf þier fyrer Skyrnar Saaeñ i Ordenu heidnar Þiooder og Endemørk Jardareñar til Arfleifdar/ Ps. 2. Þu blessada Saattmaals Ørk/ J. þier er bundeñ Saattmaale goodrar Samvitsku vid hiñ stranga z Riettlaata Gud/ r. Pet. 3. hvørs Utlagar vier erū vordner i Adam/og Landraadū vid hñ seker med Diøfulsins þioonkan// Þu hefur sundurklofed/ecke Vatnsfolleñ/ helldur Himnana/sm̄ mz Þfertrodslu Løgmaalsins voru tilbyrgder. Þu ert adreifdur mz þvi rietta Saattmaals Bloode/sm̄ i vorn Skyrnar Saa er utrufted oss/ til Riettlætis z Helgunar. Þu Stoore Hertoge Guds Heilogu Þusunda/þu hefur þ þyna H.-Skyrn flutt oss yfer uñ Jordan/ z stilled vora Utlegd // Þu hefur fært oss fra Egyptalande til Canaan / fra Myrkruñū til Liossins/fra Diøfulsins Vallde/og sett oss i þitt Ryke/ Col. 1. Siaae hier nu christner Meñ/hvad miked oss Skyrneñ gagnar/ z þott Gud rate adra Leid iñ i þad fyrerheitna Landed med þra Saalerer/er hañ sialfur burtkallar adur eñ þm̄ þessa Medals auded verdur/ Þa er audvitad hier af/hvad miklu svoddañ Guds Raadstøfun orkar/ til vorrar Saaluhialpar. J fam̄ Ordū ad seigia/Hun er þad fyrsta Þort til Saaluhialpareñar. Endurlausnareñ kallar sig Dyr Saudañna/Joh. 10. Hier verdur hñ allra fyrst a Veige fyrer øllū þm̄/er syd att eiga Lyfsins Veg ad ganga iñ i Guds Dyrdar Ryke/og hun er hin fyrsta Trappa til Andlegs Lyfs/ so sm̄ hiñ Lykamlege Gietnadur til þss Holldlega. Vier erum i Skyrneñe Endurgietner/þvi Paulus seiger: Ad vier svo marger/ sem skyrder erū/ vier hofū iklædst Christo/

Gal. 3. Eñ aptur seiger hñ/ 2 Cor. 5. Ad ef nockur er i Christo/ þa sie hañ ny Skiepna/og fyrer þessa nyia Skiepnu byr Christur i vorum Hiørtum/ Eph. 3. Fyrer hana køllunst vier Guds Musstere/ 2. Cor. 6. Fyrer hana verdū vier innplantader a hid sanna Wijnntried/ Joh. 15. JEsum Christum/ Fyrer hana heitum vier Limer Christi Lijkama/ 1. Cor. 12. Vier hofdū i Falle vorra fyrstu Foreldra misst hid sanna Riettlæte/ svo ad vorar bestu Athafner voru eige betre i Guds Auglite / eñ Nidlags Fat/ Esa. 64. JEsus hefur bætt vort Raad med sijnu Riettlæte/ eñ þad kuñe ecke þm̄ til ad reiknast/ sem voru Guds Ovuiner/ þvi hefur hañ i Skijrnēne Endurfædt oss og giørt oss Guds Børn af Diøfulsins Børnū/ svo hn̄s Eingietens Sonar Dijrdarfulla og yfergnæfanlega Riettlæte yrde tilreiknad hn̄s Brædrū eñ ecke Andskotans Limū. Þad er ecke um̄ skør fram̄ ad Drottenn seiger vid Johañem/ LAT Þu So Vera / þAnnenn Byriar Oss Allt RIettlæte Upp Ad Fylla. Ad Christur þyrfte ecke sijna vegna ad skijrast / er kuñugra medal vor eñ um̄ þurfe ad tala / þvi hvørnenn kuña Meñ ad skygna Glased eda Solena biartare ad giøra? Helldur er Christur skijrdur/ svo vel sm̄ um̄skorenn/ uppa þad ad hn̄ helgade Sacramentenn/ og forþienade oss Arftoku Guds Barna fyrer þau somu. Christur var ad sønnu alltijd vort Riettlæte/ þvi Gud sende Sonenn i Heimenn/ ad hn̄ vort Riettlæte yrde/ 1. Cor. 1. Hañ er ordenn Bølvan fyrer oss / ad vier yrdū Guds Riettlæte i hm̄/ Gal. 3. Hañ er Jehova vort Riettlæte/ Jer. 23. og þetta Riettlæte hefur vor Herra med sijnū allra helgasta Dauda oss utvegad/ Eñ hier vantade þ Medal med hvøriu oss skyllde þetta Riettlæte tilreiknast/ so þ kynne a oss ad hrijna/ hvørt eg seige Skijrnena ad vera/ og þ Skijrnena Endurgietningunna/ þvi erū vier og i hn̄s Dauda skijrder/ þvi true eg þess fastar sm̄ St. Paall helldur styrker mig i þre Tru/ er hañ seiger/ Tit/ 3. Ad hn̄ hafe oss hoolpna giørt fyrer Endurgietningar Vatns Smeñ og Endurnyungar H. Anda/ hvøriū hn̄ hefur nooglega uthellt yfer oss/ svo vier Riettlatter fyrer hn̄s Naad/ yrdū Erfingiar eilijfs Lijfs epter Vonenne. Svo er nu vor Skijrn bygd a Christi allra Helgustu Skijrn/ eñ af vorre Skijrn framkiemur Riettlætingenn fyrer Gude/ sem er

Fyrergiefning Syndaña› Þessu skyner mier ad Faderēn lyse/ þegar vor Brooder/ sem oss er ad øllu lykur/ ad Syndeñe undañtekeñe/ þegar hñ stie upp ur Añe Jordan/ seigiande: Þesse er miñ Elskulegur Sonur í hvørium mier Velþocknast. Til hvørs er þiñ Sonur i Heimeñ komeñ Naaduge Fader? Synduga Meñ Saaluhoolpna ad giøra/ 1. Tim. 1. Þvi hefur hñ i siñe Skyrn allt Rietklæte uppfyllt? Til ad kalla synduga og ecke Rietklæta til Yfdranar/ Matth. 9. Þvi liet hañ Skyrnena vera Jñgang syns Kieñemañlega Embættis? Þvi hñ villde hun yrde vor Jñgangur til hiñs Andlega Kieñemañskapar. Þvi er Herrañ af synū Þienara skyrdur/ Skaparēn af Skiepnuñe/ Gud af Mañenum/ Sooleñ af Morgunstiørnuñe/ hiñ Heilage af Syndarañū/ Meistarēn af Læresveinenū? So ad þu þ þyssa z alla adra hñs Forþienustu/ giørd er synduga Meñ þyna Þienara/ þynar Skiepnur/ þyns Sonar Læresveina verduga og hæfelega i hñs Nafne ad framkvæma a ødrū synū Lykum þetta sitt Eyrende/ og ad skyra med Vatne eins og Johañes/ þar Drottenñ sialfur vill med Anda skyra. Þetta hefur hønum þocknast fyrer sialfañ sig ad utrietta/ i hvørium þu hefur alla þyna Velþocknan. Muntu þa hafa Oþocka a þeim/ sem hñ ecke skamast syn/ Brædur ad kalla fyrer sømu Skyrn? Ef hñ hefur i siñe Skyrn allt Rietklæte uppfyllt/ munt þu þa ganga i Doom vid Ranglætañ/ sēm i hñs Dauda er skyrdur? Ecke er þad ætlande til þiña heitu Myskunar Yfdra/ sēm giefed hefur oss Sonenñ þegar vier vorū eñ þa þyner Oviner/ Rom. 5. ad þu muner ecke giefa oss alla Hlute med hm̄/ Rom. 8. þar hñ hefur i Endurgiefningar Laugeñe giørt oss ad þynū Børnū/ þar fyrer vegsømū vier þyna Guddoomlega Hatign i bliugustu Audmykt vors Hiarta/ eñ nu i Dag standande i þynu Auglite/ med þyns Þienara St. Peturs Ordū/ af hñs fyrra Pistels 1. Cap. seigiande: Blessadur sie Gud z Fader Drottenñs vors Jesu Christi/ s af siñe mikille Myskunseme hefur endurgiefed oss til lifande Vonar þ Upprisu Jesu Christi fra Daudū/ til [illegible] Arfleifdar sēm ecke kañ ad skiemast/ ecke saurgast z ecke ad folna/ hvør oss er ætlud a Himnū. Hvørneñ madur sie epter Holldlegu Edle/ þ syner oss St. Paull a þvī sēm ad øngvu nyta syna Endurfæd-

ingu/

ingu/og ecke hyrda um̄ hana ad endurnyia. Um̄ Skilningen̄ talar hañ/ ad Holldsins Vitsmuner sieu Reide z Fiandskapur i giegn Gude/Rom. 8. Um̄ Viliañ/ad Hollded gyrnest i moote Andanū/Gal. 5. Um̄ Gyrndernar/ad þær strijde i moote Saaluñe/1. Pet. 2. Þott ad þesse Vanheilsa Saalareñar verde nu alldrei fyllelega læknud so leinge vier lifum i þessu Hollde/so sem Paulus þ noglega vottar/ med mikellre Harmakløgun yfer sialfū sier/Rom. 7. þa samt verda vorar Saaler i Skijrnarñe þ Verkan H. Anda tilbunar til ad mootstanda þui Jlla/ og vorer Limer til Riettlætesins Jbudar/epter þre Mæling sem ad þka Forgeingelega kañ ad þola/so ad þegar H. Ande straffar i oss Syndena/uppvekur Truna/ebler Þoleñmædena/styrker Vonena/kveiker Elskuna til Guds og Naungans/añadhvørt þ Ordsins Heyrn/ i hvøriu hañ byr/ edur og þ Gudrækelega Þanka/þa giefur sa hm̄ samsiñt z auked syna Endurnyiung/ sem hm̄ ecke mootstendur/ añadhvørt med Hyrduleyse/ Þverud edur sialfskapadre Vantru/hvør ad søñu er i voru Vallde/so sm̄ allt hid Jlla/eñ ecke Truen̄/hvør ad er Guds Verk/Joh. 6. og seig er vor Endurlausnare oss allra best Greinarmun a millū þessara tveggia Flocka/þra sm̄ nockur/og þra sm̄ eingen̄ Not hafa siñar Endurfædingar/Joh. 15. Eg em̄ þ saña Vijnvie/eñ Fader miñ er Vijngards Madureñ/sierhvørn þañ Kvist sem ecke ber Avøxt/mun hñ burttaka/ z hvørn þañ sm̄ Avøxt ber/mun hñ hreinsa/ad hñ bere meire Avøxt. So verdū vier nu i Skijrneñe endurnyiader til godra Verka/hvad Paulus vottar/Rom. 6. Vier erū jardader med Christo þ Skijrnena til Dauðans/ad lijka sm̄ Christur er uppriseñ fra Daudū þ Dijrd Fødursins/so eigū vier ad ganga i Endurnyiungu Lijfdagaña. Þañeñ verdū vier nu i Skijrneñe andlega Endurfædder/Riettlætter z Endurnyiader/z þott ad vor Godverk/ef nockur væru/sieu Ofullkomeñ/og ecke i sialfū sier betreñ margra Heidingia/ þa samt lijka þau Gude betur/ þui þau framkoma af þm̄ s. i Skijrneñe eru Guds Børn ordner/z Riettlætter i hesslagre Vatnslaug þ þañ Fullnad sm̄ Gude er golldeñ i Christi saklausū Dauda/ eñ oss tilreiknadur þ Endurfædinguna. Jeg fæ mier ecke til Orda um̄ þa sm̄ þar þ utañ eru/1. Cor. 5. Gud veit þ sialfur sm̄ Mañ

eñ

en skapad hefur/ af hvørium Krapte verkast i þeim þær Dygder/ sem oss munde torsokt epter ad breita / og hvørk Allt þær hafa i Guds Dyrd arfulla Augliti/ er hønum kunnugast sem er Doomare alls Hollds. Jeg þacka alleina hans almaattugre Goodgyrne/ ad hann hefur oss sem a hans Nafn trua/ þessa Veg tilbued/ og opennberad til Saaluhiaalparennar/ og fæ mier Orsok hier ut af ad þeinkia/ hvad mikla Obærelegta oss mune verda a Doomsins Deige/ helldur enn þeim/ ef vier afrækium þessa Guds Naad/ og gongum ecke verduglega þre Kallan/ hvar til vier erum kallader. Draged ydur þar fyrer ecke sialfer a Taalar/ Vr. M. so sem mundum vier þar þ meira Frelse hafa til ad syndga/ ad vier erum endurgiefner. Þesse Guds Godgyrne er ad krossfesta i oss hinn gamla Adam / enn ecke ala hann a Eptre Syndarennar. Nun er af Gude skipud til ad temia Hollded/ enn ecke til þess ad ræckia þ so miøg/ ad þ fremie sijnar Gyrnder/ Rom. 13. Þad er nogu stor Velgiørningur sem Gud oss giørde i Skijrnenne/ ad hann tilltreo so vorar Saaler daudar i Syndunum/ ad H. Ande kynne i þeim ad lifa og verka Gudrækelegt Athæfe/ þott ecke heimtum vier þ af honum/ ad hann lååte sier þ allt þocknast sem voru Hollde gott þyker. Skulum vier þa i Syndunum blyfa svo ad Naaden yfergnæfe ? seiger Pall/ Rom. 6. Hierre sie þvi seiger hann/ vier sem dauder erum Syndenne/ hvørnenn skyllum vier framvegis i hefie lifa ? Ef vier erum inplantader Lijking hans Dauda/ þa munum vier og verda Lijking hans Vpprisu seiger hann. Hvor St. Pals Ord eg so skil / ad fyrst Gud hefur deydt Abl Syndarennar i oss med sijns Sonar Dauda i Skijrnenne/ þa hafe hann giefed oss so mik en Andakrapt ad vier giætum uppriseд af Dauda Syndanna/ so þær ecke þrykkie framar i vorum daudlegum Lijkama/ og være ecke so/ ad nockud af þessu stæde i voru Vallde/ sem Endurfæddder erum/ munde Ritningenn ecke so tijdt skipa oss ad deyda hinn gamla Manninn/ er sig fordiarfar i Gyrndum Villudoomsins/ edur hvad er þad Pall seiger? Rom. 12. Samlaged ydur ecke Heime þessum/ helldur umbmyndeд ydur med Endurnijung ydvars Hiarta. J øllum þvilijkum Greinum Ritningarennar sie eg ecke annad enn ad Guds Ande vorkynne ecke endurfæddum Manne ad þocknast honum. Su er þess Meiningenn/ jafnvel þott ad vier i ongvann Maata algiørder sieum/

edur

edur kuñum Guds Lǿgmaal upp ad fylla/ samt hefur Gud giefed oss i Skijrneñe so mikla Krapta/ ad vier gietũ viliad hid Goda/ sasnvel þott hid Vonda lode vid oss/ Rom. 7. og þurfũ ecke ad motstanda H. Anda/ eñ adhyllast Hollðsins Verk. So læted ydur nu sagt vera/ Br. M. ad þier þessũ Gudrækelegũ Aminningũ hlijduger steud / og yferveged Guds Dulseigtañlega Giæsku/ sem ydur i H. Vatnslaug hefur andlega End urgiefed/ ecke til þss ad þier liæed Limu ydar Rannglætenu til Jbudar/ helldur ad þier helged Gud i þeim so sem nijar Skiepnur. Alijted þañ Soo ma sem Guds Fǿdurleg Giæska hefur ydur i Skijrneñe veitkañ/ þar ydur er Magt giefeñ Guds Bǿrnum ad vera/ Joh. 1. hta hvǿrre Sæmd ad allrar Veralldarheñar Tign og Herradæme er Endeme ad ret kna/ Gal. 3. Þier erud i Skijrneñe Christo Jklædder / hvǿrsu meiged þier þañ fagra Skruda nijda z aka mz saurugũ Hollðsins Verkũ: Vit ed ad Christur z Belial eiga eckert Hlutskipte samañ/ 2. Cor. 6. hvǿr su meiged þier þa tveimur so Olijkũ Herrũ þioona? Þier erud i Skijrn eñe Christi Limer vordner / vared ydur þ þier giǿred ecke Christi Lime ad Satans Limũ/ 1. Cor. 6. Þier erud i Skijrneñe vijgder og helgader til ad vera Guds Mustere/ eñ þañ sm̃ þ saurgar vill hñ straff a/ seiger Paulus. Þier erud iñplantader a hid saña Vijntrie Christũ/ Joh 15. Siaed til ad þier ecke verded afhǿggner og i Elld kastader. Allt hvad Gud hefur ydur Gott giǿrt i andlegũ Efnũ/ ad hañ hefur giefed ydur siñ Eingieteñ Son/ Ad hñ hefur ydur fyrer hañ opeñberad siñ Vilia/ ad hñ liet hñ hungra og þyrsta/ ad hñ liet hñ afklædast/ hudstrijkiast/ Hrækũ z Slǿgũ Ogudlegra Maña undergiefeñ/ og med Þyrnũ Coron adañ verda/ og um̃ sijder þola hiñ smanarlega Krossens Dauda/ ad hñ hefur tilreiknad ydur Rannglætũ hñs blessada Riettlæte/ sm̃ alleina þ hm̃ gyllder/ z utsendt siñ Anda i ydar Hiǿrtu til eins Pants og Jñsigl is þar uppa: Þad allt samañ so miked sm̃ þ er/ sem þo er so miked/ ad Himeñ og Jǿrd eru ecke Heystrms Virde þar hia ad reikna/ Þad allt samañ seige eg/ er oss i Skijrneñe giefed/ þvi er þad Skǿm̃ vor/ ad af rækia þijsa storu Guds Nad og ganga i Lid med Fiandanũ z hñs Arũ/ sem aungvu launa þa Þionustu er Meñ veita þeim/ nema eilijfre Kvǿl

og Pijslum i þvi Dijke sem vellur af Ellde og Brenniſteine/ Apoc. 19. Hvar fra oss og oll sijn Børn vardveite goodur Gud i Nafne JEsu Christi / AMEN.

Fyrsta Sunnudag i Føstu.

Gudspialled / Matth. 4. Cap.

I Pann Tijma. Þa var JEsus leiddur af Anda a Eydemørk / Vppa þad ad hann yrde freistadur af Diøflenum. Og þa hann hafde fastad fiørutyger Daga/ og fiørutyge Nætta/hungrade hann sijdan. Og Freistarenn geck til hans/ og sagde: Ef ad þu ert Guds Sonur/ þa seig þu ad Steinar þesser verde ad Braudum. Enn hann svarade og sagde: Skrifad er / Madurenn lifer ecke af Einusamann Braude / helldur af sierhvøriu Orde / þvi sem frammgeingur af Guds Munne. Þa took Diøfullenn hann med sier i Borgena Helgu / og sette hann uppa Musteris Bustena og sagde til hans: Ef ad þu ert Guds Sonur / fleig þier hier ofann af / þviad skrifad er: Ad hann mune biooda Einglum sijnum umm þig/ ad a Høndum bere þeir þig / so ad þu steyter ecke Foot þinn vid Steine. JEsus sagde til hans: Enn aptur er skrifad / Eige skalltu freista DRottens Guds þijns. Og enn aptur flutte Diøfullenn hann med sier uppa eitt miøg ofurhatt Fiall/og sijnde hm øll Rijke Veralldarennar og þeirra Dijrd. Og sagde til hans: Allt þetta mun eg giefa þier / ef ad þu frammfellur og tilbidur mig. Þa sagde JEsus til hans: Far i burt fra mier Andskote/ þviad skrifad er: DRottenn Gud þinn skalltu tilbidia/og honum einum þioona: Þa forliet Diøfullenn hann. Og sia þu/ad Einglar komu til hans/ og þioonudu hønum.

Exordium.

I 1. Sam. 17. Verdur oss kiendt umm David / er sijdann vard Konungur i Israel/ og Risann Goliath/ hvørsu þesse var af hinum ad velle lagdur med Einum Slaungu-Steine. Þesse Frækleikur Davids var so miøg agiætt ur / ad Konurnar geingu ut af Israels Borgum / og sungu: Saul vann Sigur a Þusund / enn David a Tyu Þusund / 1. Sam. 18. Nu þoott ad þetta Afreksverk Davids sie merkelegrar Hroosunar verdugt / þa hefur þo Sonur Davids / Matth. 1. HErrann JEsus Christus/ eitt annad miklu meira unned a hinum

helvijtska

helvijtska Goliath Andskotanum / sa ed brixlade Fylkingum Guds lifanda a sydi, an han sveik vora Fyrstu Forelldra i Paradijs / þar han hefur Høggormsins Høf-ud i sundurbroted / Gen. 3. med þeim Steine / sem Uppbyggiendur hafa forsmad / þad er med sialfum sier / Þvi sied / Hier er meire en Goliath / Han var eirn Madur / Satan er eirn Diøfull. Þott Goliath være Ogurlegur / þa var han allur þar sem han var siedur. Satan er ein Hamhleypa / svo han bregdur sier jafnvel i Liossens Engels Lijke / 2. Cor. 11. Goliath fylgdu ed sinu mørg Þusund Philistæana / en Andskotanum fylger Oflyande Her. Þridiung Stiarnana dregur hin baarlege Dreke i synum Hala / Apoc. 12. og mikla Svelt Ogudlegra Manna/ sem hans Merke fylgia. Þennan sterka Hervijking hefur JEsus Sonur Davids sigrad / og afklædt han sinne Harneskiu og synum Vopnum a hvør han treiste / Luc. 11. Hafe nu Kvinnurnar i Israel prijsad David med þessum Dyrdar Vijse / fyrer þan Sigur / er han van a Risanum / þvi skylldu þa ecke Zions Dætur / sem eru Guds Andlegar Meyar syngia og spila i synum Hiørtum fyrer þessum Konunge / seigiande: David vañ Sigur a Tyu Þusundum / en JEsus Sonur Davids a Oteliande Þusundum Þusunda / A margra Þusunda Høfdingia / A Þusund Viela Meistara / og hefur synar H. Þusunder af hans Vallde Hertekid. Medal annara DRottens vors Frægdarverka / heyrum vier i þessa Dags Evangelio sitt Einvijge/ millum þess allra Besta og hins allra Versta / millum þess Stoora Michaelis / og hins gamla Dreka / sem kallast Diøfull og Andskote / ecke a Himnenum/ svo sem Apoc. 12. verdur umgieted / sem er Guds Hæsæte / helldur a Jørdunne/ hvøria Satan kallar sitt Rijke. Og søkum þess / ad þetta Huggunarrijka Efne verdur a þessum H. Deige predikad i Christnum Søfnudum medal vor/ Þa viliium vier þad nockud framar yfervega / og af vorum Hertoga læra / hvørnenn vier eigum Holldsins / Heimsins og Andskotans Freistingum i moote ad standa.

Enn styrke oss hier til DRottenn med Nad sinne fyrer JEsum Christum/ Amen.

Utleggingen.

Vægt er øll Vielabrøgd Satans upp ad telia/ Enn Gud nade oss / Fleire mættum vier þeckia/helldur enn ad vier hyrdum umm ad varast. J þessu H. Evangelio heyrum vier/ad hn mz þrefølldu Athlaupe rædur a Lausnarann. J fyrstu seiger hn: Ef þu ert Guds Sonur/þa Seig þu Ad STeinar þEsser VErde Ad BRaudum: Med hvøriu ad lijklegt er/ad hn hafe villad reina/hvørt hn være hinn fyrerheitne Messias edr ei/ þvi hn visse ad Messiæ voru aller Hluter under Fætur lagder/ Ps. 8. Og hn var Herra og Erfinge allra Hluta. Ef þu ert Guds Sonur seiger hinn Vonde: þad man ecke satt vera sem þu heyrder vid Jordan/ ad þu Guds Sonur værer/þar hn lætur þig hungra! Hvørsu aumkunarlega hefur Gud syna Velþocknan i þier : ad hn hefur þig yfergiefed hier i Eydemørku a medal Villu-Dyra/ Marc. 1. Og ef so vera kann

ad hn̄ reyne þig med sodren̄ mote/ þa lind Enda hier a/ og reyn aptur hvørsu San̄søgull & Hallden̄ordur hn̄ er/ og seig ad Steinar þesser verde ad Braudum/ svo þu neyta meiger. Jeg efast ecke um̄ ad Holld og Blood mune og þvilijkar Forløsur hafa fyrer þm̄/ er mootdrægt eiga i Heimenū. Gud hefur lofad þ hn̄ vilie min̄ Fader vera/ Hvørnen̄ er eg þa vorden̄ ad Hia-Barne? Han̄ seiger ad Lijfed sie meira en̄ Fædslan̄ & Lijkamen̄ meir en̄ Klædnaduren̄/ Matth. 6. Nu hefur hn̄ mier hvørt tveggia i fyrstu giefed/ þvi fæ eg þa ecke eitthvad þessu til Vidurhalls? Betra være mier þ eg hefde hvørugs hluttakande vorded/ helldur en̄ eg a hvørutveggia Naud lijde. Ef eg er hn̄s Sonur/ þvi giefur hn̄ mier þa Stein fyrer Braud/ edur Høggorm fyrer Fisk/ Luc. 11. Þar han̄ hefur þo sagt sig ad vera Fødur Myskunsemdan̄a/ 2. Cor. 1. En̄ eg sm̄ vondur er og mørgū Syndū hladen̄/ villde þ ecke giøra vid mitt Barn. Þetta predikar Holld & Blod/ þegar þ er ecke fyrer Augunū sm̄ ætla skal. Hvad skal hier til seigia/ christen̄ Madur? Þad sm̄ JEsus Andskotan̄ um svarade: Maduren̄ Lifer Ecke Af Einusaman̄ Braude/ Helldur Af Sierhvøriu Þvi Orde/ Sem Framgeingur Af Guds Munne. Med þessū Ordū hefur ecke Christur sagt þier/ ad þu skuler burt kasta allre Ahyggiu fyrer Lijkamlegre Næringu/ ecke lofad ad giefa þier þitt Braud/ nema i Sveita þijns Andlitis/ Gen. 3. Ecke heldur ad Hrafnarner skule færa þier Fædslu/ 1. Reg. 17. Þegar þu sefur med hn̄ um lata/ Helldur svarade Frelsaren̄ Andskotanū ut af med þessu mote/ og kien̄de þier under eins/ ad jafnvel þo hn̄ liete þig lijda Brest a Lijkamlegre Farsælld/ Skyllder þu ecke ætla ad hn̄ mune eige kastast vid þitt Faderne/ so leinge sm̄ þu hn̄ ottast/ og ræner hn̄ ecke sijnū Heidre/ Þvi hvørn þan̄ Son sm̄ Faderen̄ elskar/ þan̄ agar han̄/ Heb. 12. Ef Gud vill ad eg life/ þa giefur hn̄ mier Braud til ad lifa af/ Lætur hn̄ mig lijda Skort a Braude/ þa vill hn̄ samt ad eg life i Trun̄e og Von̄en̄e. Jeg vil bera mig epter min̄e Atvin̄u med øllū þm̄ Hætte/ sem Gud hefur lofad/ & epter þvi Orde sē fra geinged er af hn̄s Mun̄e. Þocknest hm̄ ad mitt Ervide skule ecke blessast epter min̄e Tilætlan/ þa veit eg samt ad hn̄ hefur ecke burtkastad mier strax i Laudans Hendur. Giefe

Gud

Gud mier ecke Braud ſo eg fæe lifad/ þa lætur hñ mig deyia/ſo eg ei lyflega life. Er mier vandara um̄ eñ hns Eingietnu Syne/hvørn hñ liet hungra ſo hñ freiſtadur yrde? A eg ad læta mig þad undra/þo hñ freiſte myn um̄ Stundarſaker/ſm̄ ecke er nema Ættleidingur? þad ſm̄ hiner Ægyptſku ſøgdu vid Joſeph/Gen. 47. þad ſama vil eg vid miñ Gud ſeigia/þegar Hungurs Naudeñ took til ad kvelia þa allt til Dauda/þa ſøgdu þr: Lat oſſ med voru Lyfe og Eignum vera Pharaonis Præla/þad oſs er lifa meigū z ecke deyia. Take Gud þad hñs er/ef hm̄ ſo þocknaſt/z jafnvel ſialft Lyfed/hvørt hñ ſialfur gaf/Jeg vil bæde med þvi z ollu/ſm̄ mier tilheyrer/ vera hñs Præll/ ſo eg Æfenlega med honum ryke / þad vardar mig ad litlu þott hañ læte mig ecke lifa af Braude/þegar eg life af þeim Ordum/ſem framgeingeñ eru af hañs Muñe / ad hañ vilie ecke freiſta myn yfer Megn fram̄/ helldur giefa Freiſtinguñe þañ Enda/ad eg ſtadeſt fæe/ 1. Cor. 10. Madureñ Lifer Ecke Af Einuſamañ Braude ſeiger Lauſnareñ : Ordeñ eru tekeñ af Deuteronomij Bookar 8. Cap. þar Moyſes ſagde vid Iſraels Sonu: þar ꝥ hefur Gud þvyngad þig/ og læted þig Hungur lyda/ad hñ giæfe þier Man/ hvørt þu þeckter ecke og ecke Fedur þyner/ſo ad þeir kieñdu þier þad/ad Madureñ lifer ecke af einuſamañ Braude / helldur ſierhvørtu þvi Orde ſm̄ framgeingur af Guds Muñe. Jeg er hrædour um̄ ad ſla Mæl kuñe hia ſumū af oſſ heima ad eiga. Hvad muñu þr ed nu allvyda i Heimeñū uppvaxa heyra af Fedrunū/ſo þeir kieñe þm̄ þad : Færed hyngad/bered hyngad ſo ad vorar Hyrdſlur fullar verde/ og þar ſie eingeñ Skortur i Huſum vorum / eñ ecke ad leita Næringar ſiñar epter þvi Orde ſem framgeinged er af Guds Muñe / ecke ad læra nockud þad Soome er i/med hvørtu þeir kuñe ſialfer ſyna Næringu ad utvega / ſvo þeir vite og meige med goodre Samvitſku ſeigia þad þeir ete ſitt eiged Braud/2.Teſſa 3. So ad þegar Skortureñ uppa fellur/þa fara Meñ ad hnoda Braud af Steinum/þad er af þeim Hlutum ſem Gud hefur ecke þar til ſtickad/ og alldrei þar til ætlad / þvi eru ſo marger þeir ed med Oleyfelegu og Oærlegu Moote leita ſiñar Næringar/og byda ecke epter þvi ad Gud hialpe/bæde þeſſ

vegna / ad þeir lærdu alldrei nema Odygder af Fedrū sijnū til ad leita Brauds med/ heyrdu & um̄ fætt an̄ad talad/ hins & an̄ars/ ad þr hafa a Gude eckert Traust/ þar þr vita ad hn̄ ecke brukar slijka Atferd til ad fæda sijna. Þegar JEsum hungrade/ talar Satan um̄ Braud/ þvi hn̄ visse þ var þ hellsta sem̄ hn̄ mætte gangast fyrer. Þessa Slægsmune hefur Holld og Blod af sijnū Meistara lært: þ sem hvør er giefen̄ þ/ þar um̄ þeinker hn̄ optast/ þ sem einhvør vid þarf/ þad brukar Satan til ad locka Man̄en̄ til vondra Verka: og svo sem eirn klookur Veidemadur/ hn̄ leggur þad Agn fyrer Ogred sem̄ hn̄ veit þvi lostugast þyker/ og þa þegar han̄ hyggur þ hafa mesta Epterløngun/ svo fiskar og Satan med Þørfen̄e/ og kriddar Agned med Vellystingun̄e. Seig þu Ad Steinar þesser Verde ad Braudū: Þetta sagde hn̄ vid Guds Son/ & hn̄ lætur ecke af ad predika hid sama þ ødrū sem̄ eiga Guds Børn ad heita/ jafnvel þott þa drage eingen̄ Naudr til/ & er þvi æ verr & midr/ ad hm̄ tekst meir en̄ skyllde i slijku hiaa allra handa Folke. Jeg spyr: Hn̄ er uppskier hvar hn̄ ecke sæde/ giører hn̄ ecke Steina ad Braudū? Han̄ sem̄ utsuggur Hus Eckna og Fødurlausra/ Matth. 23. under HylminguLaga & Riettinda/ hn̄ e svijkur sin̄ Naunga i Kaupū & Sølū/ hn̄ sem̄ leggur Agn Onaudsynlegra og Skadsamlegra Hluta þ hns Oframsijne og Farræde / til ad læta han̄ hungra a hin̄e vondu Tijd / en̄ setter sialfan̄ sig þar med/ sa ed in̄ehelldur Sveita þs er erfidar/ sa ed svijkur þan̄ i sijnu Erfide sem̄ hn̄ elur/ klæder og launar hm̄/ munu ecke aller þsser & þr ed þm̄ lijker eru/ munu þr ecke seige eg/ giøra Steina ad Braudū? Þetta eru Kraptaverk Andskotan̄s/ er han̄ verkar i Børnū Vantruaren̄a/ m: hvørjū hn̄ stiornar sijnu Rijke/ & leider margan̄ Einfalldan̄ til sin̄ar Þionustu. Satan apar epter Gude / hvør ed alla Hlute giørde af øngvu / og Satans Villdarmen̄ epter Christo han̄s Smurda/ hvør ed stadfeste sitt Rijke med Furduverkū. Þegar Fianden̄ hefur kient einū ad feita sig af øngvu nema an̄arra Bloode/ hvørt ad þm̄ Ovørū er floted burt ur Audnū/ þa þeni hn̄ sig ut sem̄ an̄ar Jstru Mage/ Ps. 73. svo ad fæfroder Men̄ glæpa a hn̄ so sem̄ a an̄ad Furduverk/ & nema þ sie af Himnū komed sem̄ hn̄ talar & bijdur/ jafnvel þott

eingen̄

eingeñ sie Nytegoodmie skyckur i Guds Dyrdarfulla Auglite. Ad eg nu ecke tale um̄ þa sem̄ þiggia Guds Olmusu/ hvørta hn̄ skipar i sijnu Nafne ad giefa þm̄/ er hañ virdest ad kalla sijna Limu/ eñ under Skine þrar føgru Nafnbootar/ stela þr/ liuga og ræna/ eru Bakmæluger/ Opæck læter/ Illgrdter/ Nædgiarner/ formæla þm̄ er þrioota þm̄ sitt Braud/ og i stadeñ þess ad sañer Guds Limer leita sier Olmusu i hn̄s Otta/ hia þm̄ sem̄ hn̄ hefur skipad ad meðtaka þa so sem̄ sialfañ sig/ þa fremia þsser allra handa Skam̄er og Leste i hn̄s Nafne/ liuga vid þ og svijkia/ sveria z formæla/ uppa þ þr fae sijnū Oodædū skylt þ Mønū. Þesser hygg eg framar øllū ødrū giøre Steina ad Braudū/ verda þo af oss æ stundum jafnframt ødrū sem rietta Tilsølu eiga/ Bordsetter i þvi almeñelega Hospitale/ sem̄ Gud Allsheriar Konungur hefur stiptad i sine christelegre Kyrkiu. Munum vier þessa mikel Not hafa / Br. M. i Vpprisu Riettlætra/ ef vier giørū þ vijsvitande? Eda þykiunst vier truer Raadsmeñ vera yfer Guds Gotse/ sem̄ hn̄ hefur oss til Vmrræda/ og ecke æfeñlegrar Eignar feinged / þar vier giørū øngvañ Greinarmun a þessū/ og køstum Forsorgun Guds Fatækra Lima/ fyrer Andskotañs Limu/ giørande þañeñ ecke Steina ad Braudū/ helldur Braud ad Steinū i þra grædugū Muñe/ hvøriū Leyndarbraud smackast lystelega/ eñ sydañ uppfyllest Muñureñ med Smæsteina/ so sem Salomon ad Orde kiemst i hn̄s Ordskvidū/ Prov. 20. og sialfa oss ad þra Hluttøkurū i Syndeñe/ under Skine Myskunsemeñar og godrar Meiningar/ eñ allra hellst Mañords vegna / hvørt oss mun þo ecke fylgia epter Daudañ/ allra sijst iñ i eilijft Lijf/ þvi þar hafa ecke Fyrerheit nema þær Olmusur sem giefnar eru i Læresveins Nafne/ Matth. 10. Þad ma vel skiliast um̄ þa s eru sañar Christi Læresveinar/ takande siñ Kross uppa sig og fylgia hm̄ so epter. Þetta giørū vier Brædur og þykiunst vel giøra/ jafnvel þott oss meige alkuñugt Bodord St. Paals/ 2. Tess. 3. er hn̄ seiger: Þegar vier vorū hia ydur/ budū vier ydur þ/ ad ef nockur vill ecke erfida/ þa skal hañ ecke eta/ Þvi vier heyrū ad nockrer ganga a medal ydar Ostickañlega/ giørande eckert/ helldur hnysa fæfeingelega (hvørt Mark vier meigū þeckia a nockrū vorū Olmusumøñum/)

þessum

þessū bioodū vier seiger Paulus/ fyrer Drottenn vorn Jesum Christū/ ad þr erfide med Spekt og ete sitt eiged Braud / Eñ ef nockur hlijder ecke þessu voru Bode/þa teikned mier þ til/og hafed ecke Sam̄geingne med hm̄ so hñ skam̄est sijn. Um̄ hina fyrstu Freistinguna høfum vier nu heyrt þañeñ talad/eñ þegar Satan merker ad hm̄ tekst ecke ad locka Jesū mz Efasemeñe/reiner hñ til a hiñ Veigeñ/z vill freista hñs med Oftrauste. Noegu vel talade Satan um̄ sialfañ sig/ Job.1. Ad hñ sagdest hafa geinged um̄ kryng/þvi þ̃ utañ þ hñ geingur um̄ kring sm̄ greniande Leon/leitande ad þm̄ sem hñ kuñe upp ad svelgia/þa er hm̄ þesse Atferd nærsta tøm/er hañ brukar hier vid Christū/ ad fara um̄ kring z leitast vid a allar Sijdur/eins z eirn slægvitur Hertoge þa hñ umsitur eina Borg/eñ Vearmeñ hafa med øllū Lids-Abla fyrerbuest i þm̄ Stad sm̄ þr ætludu sier mestrar Hættu Von/þa fer hñ ad þm̄ Ovørum i kring/og rædst þar til sem eingeñ er Vørn fyrer. Svo giører Diøfulleñ/grete hñ ecke flækt Mañeñ i Hørtulæyse/leitar hañ til med ofmiklū Ahuga/ef ecke i Mistrauste/þa mz Oftrauste ef ecke med Hofmood/þa med Hugleyse/ef ecke i Heimsku/þa med Siervitsku/z so fram̄ veigis. Ef Þu Ert Guds Sonur/Þa Fleig Þier Nier Ofañ af. Alkuñugt er oz/Br.M. hvad margur er a medal vor ŝ Ofarlega fer med sitt Lijf/so sm̄ være þad eirn Hlutur/er hñ kyñe strax aptur ad kaupa eins og adra Vøru: Soddañ Apaskap kalla Meñ Hugprijde/og hvør Dæreñ metst vid añañ/svo sm̄ være þad godur Hlutur. Ad spara ecke Lijf sitt fyrer Guds Saker/þegar hñ vill þad so hafa/og Meñ hafa Guds Ord fyrer sier/ad þ sie hñs Vilie/þad er hiñ ágiætaste Hlutur z Elskumerke til Guds/þvi eingeñ elskar eirn meir/eñ hñ giefe sitt Lijf ut fyrer hñ/Joh.15. So er þ og kostulegt/ef nockur vogar Lijfe sijnu/ Lande og Lijdū til Varnar/ þvi þ er Kiærleikans Verk/Gud hefur þ og samþyckt/ og boded allvijda hia sijnu Foolke Israel. Og jeg sie ad Lausnareñ ecke Ovirdte Hundrads-Høfdingiañ/þott hñ Strijdsmadur være/ Matth.8. Eige helldur vijsade Johañes Strijdsmøñunū fra sijne Skyrn/helldur gaf þm̄ Bodord/hvorneñ þr lifa skylldu i sijnu Stande/ Luc.3. Eñ þad skiedur tijdast/Br.M. ad þeir sem eru diarfaster i

Heimsk-

Heimskuñe/þr eru ragaster i þessū Hlutū/og kiemur þ ecke til af Hugprijde/helldur af Óvitur leik og Einfølde/af þvi Gud hefur raidreilt þa so tijdt i Naudkanū/ þa meina þr ad þ skule alltijd eins ganga. Eñ hvør vill skylldahiñ Almattkuga til þss? Hñ vill ecke lata krua sier til þra Hluka/sm hñ ecke lofad hefur. Gud hefur lofad/ad hñs Einglar bære oss a Høndū sier/ Ps. 91. Eñ ecke nema a Vegū vorū. Þvi Orde stalDiøfulleñ undañ/þa hñ talade vid Christ/z mā skie hñ stele þvi z ur þijnu Hiarta/þa hñ gyller fyrer þier Haaskañ/og þu meinar þ sie allt þiñ Vegur/sm þier hefur einusiñe fleyst yfer/Slijkt er ad freista Drottens / hvør Synd ad hefur hiñ versta Vitnisburd i Ritninguñe/ Eñ ef þu i burtu deyr midt i þssare hrædelegu Synd/hvad mun þa af Saluñe verda? Lat þvi ecke locka þig af fiblslegre Akiefd edr fanijtu Hroose/(sem þo er ecke nema i Heimskra Mufie)til ad lijda Skipbrot a Salu þiñe/fyrer hvørja Guds Sonur er dæudū/ Rom. 14. Nu þolt Daarafkapureñ sie stoor hia mørgū i þssu/þa er hñ þo ecke miñe i ødrū Efnum. Satan visse ad skrifad var um Messiam : Snart mun sa Drottnareñ koma til sijns Musteris/Mal. 3. hef: hm mattt þvi lijklegt þykia/ad ef hñ þætteft Messias vera/þa munde hm hier flest allt leyf ast. Þegar Gud hefur nockrū stort Vmdæme i Hendur feinged/og sett hñ uppa þ haa i siñ Stad/þa er hætt vid ad Holld og Blod meige ad hm hvijsla/ Hier kañ mier eingeñ ad granda/ Og hvad jeg adhefst/þad mū gott þykia. Fyrer þssar Satans Vmtolur hefur margur Halsteñ broted. Og af þvi hñ munde ecke til þss Stadar/er hñ var tekeñ fra/ sm er Leyt Jardareñ at/þegar hønū var lypt upp i Nadena/ þa vard Falled hærra eñ hñ varde/ so ad þad Leyrkiered/sm Ovarlega var med fared/datt i Smamola. Þegar Meñ eru i Guds Stad setter/þa þeink ia þr lijtt þar til / ad þeir eru af sama Efne giørder og adrer Meñ. Þetta hefur mørgū komed til ad ætla ad hñ være Guds Jgyllde/þegar hñ ried fyrer ødrū/ so ad nockrer hafa lided þ Nafneñe/ad setta þad hæleita Nafn uppa eina Vatnsboolu/hvar um Caligula/Nero/Domitianus og adrer bera lioosast Vitne. Þar verdur ecke a mooke mællt ad Madureñ er eitt drambsamt Dyr/Jer. 17. Strax z Luciusar Svip

vinde hefur brugded vorreMolld z Oſku i Copfed upp um̃ Stundarſak er/þa vilia ſumer Meñ vera eins og Rik i allra Maña Augū/giætan de ecke þar ad/ad þegarVedrenu ſlotar/þa fellur Dupted a Jørdena/ hvadañ þad kom/ſo þeir ſm̃ blinder urdu i þſſū Dyk/ verda heilſkigner aptur/og troda þ under Footunū/fyrer hvøriu þeir hræddust litlu ad ur. Hier vid kaſtaſt David Konungur/ ſem bæde a ſier og ſynum reink hafde Luckuñar Mislynde/ er hñ ſeiger/Pſ.1. ad þeir Ogudlegu ſieu eins og Rik þad/hvøriu Vindureñ feiker/þar fyrer kuñe þeir ecke ad ſtandaſt i Domenū. Fyrer þvi/hafe Gud nockurn hæst ſettañ/z giort hñ ædre ødrū Møñū/er þ i Vysdoome eda i Yfervallde/ er þad i Aud og Rykedæme/er þad i Lykamans Styrkleika/ edur ødru Atgiørfe/þa þeinke hñ med ſier/ad hñ a ecke þar med ad høndla/ ſo ſem hm̃ ſialfū lykar/ helldur ſo ſem Gud hefur boded/og hafe fyrer Augum ſier þad Pæll ſeiger: Hvad er þ Madur/ad þu hafer þad ecke þeiged? 1.Cor. 4. Pier erud Guder ſeigerDavid/Pſ.82.eñ þo ſkulud þier eins z Meñ deyia. Tøkū oſſ Orſøk þar af ad þeinkia/ad þott Gud hafe ſett uppa oſſ nockra Lyking ſialfs ſyns/edur Skugga ſiñar Tignar i þvi ad rat da fyrer ødrū/þa kiemur þo ſa Dagur um̃ ſyder/ad Meñ ſkulu ſtanda Reikningſkap af ſyra Raadsmeñſku/Luc.16.Pad var vel tilfunded ſm̃ Tals-Madur fra i Scytia ſagde vid hñ ſtoora Alexandrū: Ef þu ert Gud/þa ætt þu ad mebyta Møñunū þynGiæde/eñ ecke ad taka fra fra þm̃. Ecke var Guds Eingiekns SyneDmættugt ad ſtyga ofañ af Muſteris-Buſteñe/eñ hñ villde ecke giøra Kraptaverk Andſkotanū til Eptirlætis/eige helldur til Skiemtunar Herodi edur hñs Villdarmoñ um/Luc.23. Hañ giørde ſyn Dæſemdarverk alldrei forgiefens/helldur Møñunum til gooda/ Hañ læknade Siuka/Act.10. Mettade Hungrada/Joh.6. Vppvakte Dauda/Joh.11. Snere Vatne i Vyn/þegar medþurfte / Joh. 2. Þu ſem af Gude hefur frañ yfer adra miked þeiged/ Gack i hañs bleſſud Footſpor / og ef þu villt ſyna þyna Yferburde i nockru/þa giør þad til Gagns og Nota þynum Brædrum i Heimenum / og laat øngvum Illa lyda af Guds Gæfum fyrer þyna Vanbrukun / Eñ ſyn ecke Fordillð þyna þar med / Andſkotanum og

vondre

vondre Verølldu til Athlækurs og Augna Gamañs. Nu høfum vier
Þañeñ heyrt þeſſar Tvær Freiſtingar: Eñ þegar Satan fiñur ad hñ
ecke neitt orkar med Efaſemeñe edur Oftrauſtenu / med hvøriũ hañ
plagar almeñelega ad pretta Mañeñ i Heimenũ/og eru hñs Daglegar
Veidebrellur/ þa tekur hñ til þſſ ſm̃ hñ viſſe ad ſterkaſt var/ ſem er O-
leyfeleg Gyrnd til Audæfa & Metorda. Texteñ ſeiger ad hñ hafe fært
Herrañ uppa eitt ofurhætt Fiall/& ſȳnt hm̃ þadañ øll Rȳke Veralld
areñar og þra Dȳrd/ſagt ſȳdañ: Allt Þetta Vil Eg Giefa Þier/Ef
Þu Fellur Fram̃ Og Tilbidur Mig. Hier var æred miked i Bode E.
G. B. og er ꝥ Mæla ſañaſt/ad margur hefur loted Andſkotanũ fyrer
Miña. Miña var þad ſm̃ Balaam vañ til þeſſ ad hñ villde formæla
Iſrael/ Num. 22. Miña var Gullkungañ og Kæpañ og þr 200. Sik-
lar Silfurs/ſem Achan miſte Lȳfed fyrer/Joſ. 7. Eige var Naboths
Vȳngardur ſo mikels Virde/ſem Achab tapade fyrer Lȳfenu/ Rȳkenu
og allre ſiñe Velferd/ 1. Reg. 21. Eige var Hækȳda Klædnadureñ og
þau tvø Centener Silfurs/ſm̃ Gezi laug ut af Naaman hinũ Syrlend
ſka/ 2. Reg. 5. miked ad reikna hia þſſu/og hvad voru þeir 30. Silfur
Peningar ſm̃ Judas keypte/Matth. 27. fyrer Skapara Himeñs & Jard
ar. Hvørſu næm ad ſie þeſſe Andſkotañs Snara til ad veida ſyndugar
Sæler/þar eru Otal Dæme uppa. Eñ giæt ad þeim Ordum Chriſteñ.
Madur ſ̄ þiñ Endurlauſnare ſeiger: Hvad gagnar ꝥ Mañenũ/þo hñ
eigneſt alla Verølldu/ eñ lȳde Tøpun a Sælu ſiñe/ Matth. 16. Eg
medkieñe ad Gots og Peningar eru ſtor Guds Gæfa/þegar þau eru af
Guds Hende medtekeñ/eñ ecke hripſud ut af Muñe ſȳns Náunga/hiñs
Fátæka/Eckiuñar & hiñs Fødurlauſa/ Eñ eige eru þau þſſ verd/ad
falla a Knie fyrer Andſkotanũ/til þſſ ad eignaſt ꝥ ſm̃ ecke er nema til
Þȳngſla/& til ad þrælka fyrer þm̃ Omaga ſm̃ ecke hefur Vit a hvad
vid hñ er giørt/til ad þiona einũ Nȳdinge ſm̃ alldrei ſadde ſiñ Þienara/
hvad ꝥr þo aller giøra ſ̄ añadhvørt abla Fiæreñs m& Rángeni ũ edur
feſta ſitt Hiarta þar vid. Hin grim̃u Villudȳreñ a Mørkeñe hafa ſiñ
viſſañ Skamt/og þau taka ecke Brádena nema hungrud. Eñ Græd-
ge hiñs Fiegiarna tekur alldrei Enda/ hañ etur alltȳd / og er þo

 alltȳd

alltijd solltest / Nast Ottast ecke Gud / og eige skaffast hast sijn fyrer Mønnunum / hast hyrmer ecke Fødur nie Moodur / hast underþrycker Eckiuna og ræner hist Fødurlausa/ hvorin eckert er herfelegra Meist ara Sticke Andskotans / En ad horfa uppa eirn Guds Befaling / sem Naudsþaddur er/ og slijta þast Bita Brauds fra hans Mungrudst Muñe/ sem hin millda Drottens Hønd hefur hønum riett til ad fedia hast a. Pad er satt sem Paall seiger/ad Fiegyrndeñ sie Root alls hins Jlla. 1. Tim. 6. Vilie Meñ uppræta Jllgresed af Akrenum/ þa skulu Meñ Rotena eirneigen burttaka. Eg efast z ecke um/ad sa sem Agyrnd ena hefur ukskufad ur sijnu Hiarta/ hañ hefur og gyrdt ꝧ marga Leste/ Þvi hvad er ꝧ Jllt/sem ecke filger einu Fie-Pukas Meinsære/Mañ dræp/Lyge/Svik/Fals/Agg/ Þræta og aflad/ sem hier ut af fædest/ Svo ad eirn af þeim Spoku fordum/ er hañ var adspurdur/hvert ad være hid versta Dyr a Jørdune/Þa svarade hañ: Ad þad være Leon og Byrner a Fiøllunu/en Agiarner Meñ i Bygdene. Jeg veit ecke lij. kare Skur-God eñ Mamon og Molloch/ Svijvirding Amons Barna/ 1. Reg. 11. Nvar ed sitt Nafn hefur af Rijke. Þessum Afgud offrudu Heidner Meñ/ og a stundum Gydingar Børn sijn/ og lietu þau ganga i gegnum Elldeñ/ hønum til Þioonustu/ 2. Reg. 21. Nvorñ ecke Oliker eru þr/ sē kveikia i Hiørtū Barna sijña/strax a unga Allדre Oleiselega Elsku til Auds z Fiærabla/ z kieña þeim ad þiena Mamona fyrr eñ Gude/ og ad hafa sitt Ynde z Eptierlæte i Ohørfū Maurum/ langt framar eñ i goodū Sidū og Dygdū / þar til ad Lijf og Saal standa i bistu Vaale/ Og þott nu ad Metorda-Gyrndeñ halldest af flestū ad vera nær Mañdygdunū/ þa eru þo bædar skadlegar/ z halldast giarnañ i Hendur/ þo so/ ad þar sem Metorda Gyrndeñ er einsamañ/þa er hun þess stærre ef Agyrndeñ hefer ecke fylger / þvi Agyrndeñ er þung og dregur þañ til Jardarenar/ sem vill kreppast uppa ꝧ hæsta. Eñ i þvi eru þær so lijker/ ad ein Stet kañ nockurn Tijma ad vera añare/ad þær giøra bædr z æskningunu ad skiædare Studdome z Saddningunu ad Gull te/ Þvi eins og hin Agiarne vill hafa meir/ sem hefur meir hefur/og vantar alltijd eirneñ þ/ sem hañ hefur/ Svo er og hiñ Metorda-Giarne alldrei

Anægdur

manægdur med þ Stand sem hañ er i/helldur kuppest alltyd uppeyter. Pad er z fullkomlega satt/ad Meforda-Gyrndeñ hef: ecke færrū sleipt eñ Fiesyukneñ/ Fyrer hana er oll Olucka iñkomeñ i Heimeñ ~ Pegar Diøfulleñ villde helldur skiorna eñ hlyda/ pa hrapade hñ morgū til Olucku. Jeg þykest vita ad Eva hafe ecke geingest so þ Eplenu/ helldur mune þad hafa geinged heñe i Augu/ad hun ætte Gude lyk ad verda/ Gen. 3. Hvad miklu Illu hefur nu Metorda-Gyrndeñ af stad komed skdañ i Heimenum ? Nu sloo Mariam Aaronis Syster med Lykþra/ Num. 12. Nu sauk Jørdusie upp under Core/ Datan og Abiram/Num. 16. Nu hengde Absalon upp i Eikena/2. Sam. 15. og 18. Nu blandade Ofsu Zambri samañ vid Konungsins Hus Oftu / 1. Reg. 16. Og er þad nu lytels verdt og næsta maklegt/ þo hun flæe siñ eigeñ Mañ um Hals/ eñ þad er miklu hryggelegra og aumkunarverdara/ Pegar heilū Londū og Rykiū illa lydur fyrer eins Hroka/ og þad kostar margra Mañā Goss og Velferd/ þegar tveir Storer þrætta. Gud giæfe Meñ villdu þo giæta þar ad / ad su Æra sem Meñ hafa af Metordunū/er øngvañveigeñ verd þss Erfidre sm̄ þar er uppakost ad = Añadhvort komast Meñ þar til med Riettu edur Rangu/ef med Riettu/ þa skulu meñ leinge þrælka/ædur eñ meñ koma til nockurs/ z þ mæked Erfide komast meñ til aſiars stærra/ þvi þa meñ eru þar komner/ taka Meñ Vallð yfer ødrū/eñ missa Valldeð yfer sialfū sier/ þvi ein kostgiæfeñ Yfervallds Persona er ecke sialfrad/ helldur allra þræ Pienare sem hñ er yfesbodeñ/og ma tydt vaka þegar hiner sofa. Eñ hafe hñ geinged hiñ ranga Veg med Satans Lerkū/þa heiter Tignar Sæteð Stooll Nauðungareñar / og er Svitverding bæde fyrer Gude og Møñum/ svo sm̄ Predikareñ seiger Cap. 7. Ad sa sem ranglega tekur sier Valldeð til/ mune haladur verda. Pvi hygg eg þad rietl være sem Joas Israels Konungur sagde vid Amaziam Juda Konung/ Pu hefur sleiged Edom/ þar fyrer er þitt Hiarta upphafed/haf þu þyna Vegsemd og sit i þynu Huse/hvar fyrer skylldar þu skipta þier af Illu/so þu faller og Juda med þier/ 2. Cron. 25. Svo er nu Agyrnd og Ofmetnadur mesta skadleger Lester / þar þ vilte Satan freista þyn þar

 med

med christen Madur/ þa slær hn̄ med Guds Orde/ so sm̄ JEsus giørde/ Vijk fra mier Satan/ þt skrifad er / Drottenn Gud þin̄ skallt þu tilbidia/ Og Hm̄ Einū þioona. Nu er þadølldungis Omøgulegt under eins Gude ad þioona og Mamona/ Matth. 6. Vilier þu þar fyrer ad þitt Hiarta sie Guds Musstere/ þa rek Satan ut þadann m; hn̄s bølvadre Aura-Elsku. Satan m̄ ecke þad hn̄ giefur/ helldur er þad allt þioofstoled/ sm̄ af hn̄s Hende er þeiged. Vei þier Satan/ Hvør hefur giefed þier øll Rijke Verålldarenar/ so þu meiger þau aptur giefa ? Þu mätt ecke Raad a eirnre Mijflugu/ nema Gud leife/ Og þott þu mætter nockru hier um̄ rada/ þa viliū vier ecke taka þijnu Bode/ en̄ sleppa hm̄ sm̄ bæde Himen z Jørd hefur i sin̄e Hende/ sm̄ oss hefur Saal z Lijkama giefed/ sem oss hefur frelsad fra þijnu Vallde/ Col. 1. sem hefur giefed sitt Lijf i Daudan̄ fyrer oss/ Joh. 10. sem hefur sendt sin̄ Anda i vor Hiørtu/ Gal. 4. sem ad ber Vitnisburd vorū Anda/ ad vier sieū Guds Børn/ Rom. 8. O þu Eilijfe Konungur Dijrdarenar/ sm̄ ad ert Hoog vær og af Hiarta Lijtelætur/ kien̄ þu oss ad epterfylgia þijnu blessada Dijrdar-Dæme hier i Heime / svo vier meigum þier sijdan̄ inn i þijna eilijfu Dijrd fylgia/ og inn til þss himneska Nætbords upphæfder verda/ til ad syngia þeirre Hæleitu Guddoomsins Þrenningu eilijfa Dijrd og Lof um̄ allar Allder Allda/ A M E N.

Annan̄ Sunnudag i Føstu.

Gudspialled / Matth. 15. Cap.

Þan̄ Tijma. Og JEsus gieck burt þadan̄ / og foor i Landsbygder Tyri og Sydonis. Og siaa þu/ ad Canversk Kona gieck ut af þeim somu Takmørkum / kallade epter Hønum/ seigiande: Herra / Sonur Davids/ Myskuna þu mier/ mijn Dootter kvelst illa af Dioflenum. Og han̄ svarade hen̄e aungvu Orde: Hans Lærest veinar geingu til hn̄s/ bædu hn̄ og søgdu: Lættu hana fara/ af þvi hun kallar epter oss. En̄ han̄ svarade og sagde: Eg em ecke sendur nema til fortapadra Sauda / af Huse Israels. En̄ hun kom og tilbad han̄ / seigiande : Herra / hiælpa þu mier. En̄ hn̄ svarade hen̄e og sagde: Þad er ecke gott ad taka Braud-

ed Barnana/ og kasta þvi fyrer Hvølpana. Enn hun sagde: Satt er þad Herra. Enn þo eta Hvølparner af Molum þeim/ sem detta af Borde Drottna þeirra. Þa svarade JEsus og sagde til hennar: O Kona/ mikel er þijn Tru/ Verde þier so sem þu villt. Og a þeirre sømu Stundu vard hennar Dootter heilbrigd.

Exordium

HJer bidium i vorre Drottenlegre Bæn / Børn Guds Elskuleg. Eige Leid Þu Oss i Freistne. Nu er Tvøfølld Freistne til / ønnur kiemur af Gude / ønnur af Andskotanum / ønnur leider til Lyksins / ønnur til Helvijtis. Su sem af Gude kiemur / hun er hennar Rækileg / sem kiemur af Satan. Þad er ecke Ósamt hinum Almattuga Konunge / ad lata Diøfulenn detta a sijnu eigenn Bragde / og sijna Freistne hans Freistingar yfervinna. Enn þo ad þessar Athafner Guds og Diøfulsins hafe sama Nafn / þa eiga þær þo ecke saman nema Nafnid. Diøfullenn geingur ecke i Berhøgg vid Mennena / þvi hann veit þeir varast sig / helldur hefur hann Tvo Stallbrædur / sem ecke eru svo uggvæner / enn þo ecke ølluˋ sydur skadvæner / Annar er hid Ytra / Annar hid Jnnra: Þesse er vort Holld og Blood med þess Tilhneigingum / Hinn er Verølldenn med sijnum illum Dæmum: Hin sijdare af þvi hann er vondur / og liggur i þvi Vonda / 1. Joh. 5. þa leider hann til hins Jlla. Sa fyrre er hálfu verri. Margur kann sa ad forðast adra / sem ecke getur varvast sialfann sig. Holld og Blood er gamall Skutuls Sveinn Diøfulsins / sem framreider allra Handa Rietar / enn þo Eitradar Vister. Þegar Andskotenn byr ut Manneskiune til Sadnings / enn Salenn liggur blind i Sængenne eins og Jsaac / og veit eige hvørt þad eru helldur Jacobs edur Esau Hendur / sem hun þreifar a / jafnvel þo hana grune til ad þeckia Raustena / Gen. 27. So miked lanngar hana i þann þeirra Kiøt / veit þo ecke ad giøra Grein a / hvørt helldur hann er med Bøgglum veiddur / edur af Hiørdenne tekenn. Vei þeirre Borg / hvar ed bæde hefur Óvinena utann fyrer Portunum / og lijka inne a Strætunum / Enn ønguvu betur erum vier a oss komner i Andlegum Efnum. Alla vega umkringer Holldid oss / a hægre Sydu med Girnd Audæfa og Metorda / a vinstre Hlid med Ørbyrgd og Ørvilnglan / Fyrer framann oss stendur Sialfs Þootten og Virding vora eigenn Agiætis / A Bak vid oss Afsøkun og Þeckingarleise Syndarennar / Jnnvortis Sløg Samviskunnar / illar Girnder og Tilreigingar. Þesse er nu Andskotans Freistne og Elldlegar Pylur þess Hreckvysa / Eph. 6. Enn søkum þess þær eru Syndugre Manneskiu svo skædar / ad þar er eingenn Lijfs edur Heilsu Von / ef Diøfullenn / Heimurenn og Holldid meiga sijnu fram fara / þa Freistar Gud Manns sins / Sálunne til Heilsubootar. Enn Gud Freistar vor / bæde sialfra vor vegna og svo Naunganns. Þad sem Diøfullenn giører med illum Heimsins Eptterdæmum til Jlls / þad giører Gud til Eptterdæmis med Krossburdenum til Goods. Margur munde hallda sig Saklausann / nema Gud typtade hann og rire Mootlætingarinnar Vatne a vor blindu Augu / svo ad vier siaum vora Ómynd. Þegar Gud byrtest Feðrunum i Gamla Testamentenu / þa skiede þad opt i einu Leyptrande

Styr/

Skyt / og svo trwe eg þad werde eñ nu i Dag/ ad valla þær Meñ ekert Gud sienañ/ nema hañs Dyrd bregde fyrer oss i Þoku Mootlætinganã / Þvi a medañ vel geingur / þyckest Madureñ svo sem sialfskiled eiga allt þad hañ þiggur af DRottne / Eñ þegar hañ tekur þad burt / þa leita Meñ hañs med Angist. Kuñuglega talar David hier um̃/ Ps. 30. Eg sagde þa mier vel geck / Eg skal alldrei skiliast fra DRottne / þvi þu DRotteñ veiter Stadfestu mijnu Biarge med þiñe Þocknan / Eñ þegar þu byrger þitt Andlit fyrer mier / þa skielfdest eg / þa kallade eg til DRottens / og eg grátbænde hañ. Aptur freistar Gud þeirra er hañ vill / ödrum til Eptirdæmis / svo sem Abrahams og Jobs / hvad liost er af hañs Sögu/ ei öllum er skrifad til Eptirdæmis. Og siaum vier nu af þessu/ ad Gud freistar Mañsins / bæde þeim til Gagns / er hañ leggur siñ Kross a Herdar / svo og ödrum til Fyrermyndunar. J þessu 6. Dags Evangelio / heyrum vier Dæme eirnrar Kvinu / hvör ed þa fyrst leitade ad Christo / þegar Naudeñ þrysti heñe þar til. Og villum vier þad nu med þess Lærdoomum yfervega / epter þvi sem Gud gefur Nad til. Hialpa oss þar til nadugе Gud fyrer þiñ Son JEsum / Amen.

Utleggingeñ.

ÞEgar Marcus seiger fra þessare Historiu i hñs Gudspialla/ Cap. 7. þa gietur hñ um̃ ad JEsus hafe so sem faled sig i þessum Stad / þvi hñ hafe geinged iñ i eitt Hus/ og hafe eige viliad lata neirn vita þad. Hvar varstu nu miñ Herra? Sem seiger: Eg er fundeñ af þeim sem ecke leitudu ad mier/ þu sem ad hroopader/ Matth. 11. Komed til mijn aller þier sem erfided og þunga erud þiader/ Eg vil endurnæra ydur. Hvar varstu þa? Er nockud þijn Hønd stutt vordeñ ad þu kuñer ecke/ eda þitt Eyra/ so tillukt ad þu vilier ecke hialpa? Sañlega er þ ecke/ helldur kiemr þ hier fram̃ s hin eilyfa Spekeñ seiger Eg leik mier vid Mañaña Sonu/ Prov. 8. Svo plagar Fader Myskunsemdarña ad breyta vid sijn Børn/ hñ hylur sig um̃ Stundarsaker/ so ad Meñ eskiañ leite hañs Andlitis. Visse JEsus ad Lazarus Vinur hñs lá veikur/ Joh. 11. samt var hñ fiarlægur hm̃ a medañ hñ tok hñ burtu. Eige var hönũ Okuñugt ad Vijnskortur var i Cana/ eñ þo droo hañ undañ ad snua Vatnenu i Vijn/ þar til hñs Stund var komeñ/ Joh. 2. Ymislega freister Gud vid sijna. Hvør hefur nockurn Tijma hñs Raad giafe vered? Rom. 11. Hñ deillde a Konungs Mañeñ þa hñ leitade hialpar vegna Sonar sijns/ Joh. 4. Hñ baud Hundrads-Höfdingianũ ad ganga Samstundis heim og lækna Þioon hñs / Matth. 8. Hañ fañ strax Krapt ut af sier ganga þa hin Bloodfallssiuka hrærde vid hañs

Klædafallde/ Marc. 5. Enn fyrer þessare Naudstøddu Konu hylur hann sig. Þo kann ecke Sool Rietlætesens ad leyna sier/ þvi seiger og Marc us/ad þesse Kona hafe heyrt af Jesu og þar fyrer til hans komed/ þvi hann hafe eige gietad dulest. Hvør er þa Boon hennar? Hun hroopade og sagde: H Erra SOnur Davids Myskuna Þu Mier. O hvad dyrmæt ur Hlutur er Krossenn/ hann kann ad reka Manenn ut af Tyro og Sidon/ þ er af vondre Verolldu þessare til ad leita ad Christo. Hann er eirn And legur Segulsteirn/sem Manañā Skalhiørtun upprycker i Nædernar til Guds lifanda. HErra Sonur Davids seiger þesse Kona. Faaord er Bæn hennar/ enn ecke er hier epterskiled þad sem audmiukre Syndugs Mans Bæn a ad fylgia. Med Herra-Titlenum jatar hun synu Under giefne/var hann Herra/þa var hun hans Ambatt/enn med Nafne Davids Sonar telur hun sig i ætt vid hann. Ecke þ hun være af David komenn/ helldur af Adam / hvørs Nidie David var. O minn JEsu/ þeir eru þijn Moder og þijner Brædur/sem eru þijner Læresveinar/ Matth. 12. Enn þijner Læresveinar eru aller þr er þitt Ok uppa sig taka/og fylgia þier epter/ Luc. 14. Medal hvørra þesse Utlendingur var eige hinn synd-ugste. Þad var henne ecke nog minn Jesu ad þu varst hennar Herra/þ er annad ad kunna/annad ad vilia/enn þ hun kallar þig Davids Son/þad er Holld af hennar Hollde og Bein af hennar Beinum/þ var biturt Skeyte/ sem ann alls Efa hefur stunged þijn Myskunar Hiartu. Þetta styrker St. Paall/ Heb. 2. seigiande: Hann byriade Brædrunum i øllu samlijkur ad vera/uppa þ hann Myskunsamur være/og trur Biskup i þvi sem hia Gude atte ad giøra/þvi søkum þess hann lided hefr þa hann var freistadur/þa kann hann og ad hialpa þeim/ sem freistader eru. Myskuna þu mier seiger Konann: Hun kiemur til JEsum/ecke svo sem til annars Lækners/þann er Menn bioda Laun fyrer sitt Omak/ecke helldur i Trauste sinnar Fortienustu. Myskuna þu mier seiger hun/enn ecke minne Dootttur. Jatande þar med/ ad ecke þyrfte hennar Dootter einasta Myskunar vid / helldur være og sialf hun Overdug i Guds Auglite sinna Synda vegna/ þ hun skyllde hialpa hennar Lijfs-Afkvæme/hvørt hun eige einasta hafde gieted og fædt i Syndenne/helldur uppaled medal Ogudlegra Manna

vid Satans Þionustu/og i hñs Dyrkan. Lær hier af syndugur Mad-
ur/ Nær þu framkiemur fyrer Gud ad þiggia nockud af hñs ærlætis
Nende/ad afneita sialfũ þier z allũ þijnũ Verdugleik/og giør ecke þijn
Goodverk/ef nockur eru/ ad hiñe verstu Synd/med ofmiklu Trauste a
þm/ edur Dælæte vid sialfañ þig/ helldur seig þu med þessare Konu
og David: Myskuna þu mier Gud epter mikillre Myskunseme þiñe/og
epter Mikeleik Myskunsemda þiña/afmaa þu mitt Ranglæte/ Ps. 51.
Þesse Fæmda Mañeskia leggur Orsøkena til:/ hvar þ hun so grææt-
bæne/ MJn DOtter K.Velst Jlla Af Dioflenũ. O Neyd/O Neyd/
O Sörg / O Sörg / Hvad goodur Skoolameistare ertu? Og hvørsu
sijnt er þier um ad giøra hinar fæmdu Tungurnar vel Talande?
Eckert er hier eptirskiled / sem eitt Mañs Hiarta kyñe ad hræra til
Medaumkunar/svo hier var a øngvañ Veg hægt undañ ad komast þ
þañ/sem allt Valld hefur/bæde a Himne og Jørdu/ Matth. 28. Og
er þo under eins soLijknsamur sem Faderen er Børnunũ Myskunsamur/
Ps. 103. Hun kallar hñ Herra/þvi treyster hun/ad hñ giøre/hun kallar
hñ Son Davids/þvi vard hñ ad vilia/hun bidur um Myskun/ Hvørt
villde þa Brunnur Myskunareñar læka sijna Lække rena/ef ecke i soddañ
Truar-Skaut? Eñ þta eykur miøg so a/ad hun bidur fyrer sitt eiged
Lyfs Afkvæme/ hvørs Sal ad hieck af heñar Sal/ eins og Jacobs
og Benjamins. Hun seiger: Mijn Doottir/þad var sart/hun kvelst/
þad var hørfelegra/hun kvelst illa/þ var Obærelegt/og þad af Diøfl-
enũ/þad yfergieck alla Tijmanlega Hørmung. Lykamlegur Siukdom-
ur liggur æred þungt a/og nærsta hart er ad sia uppa sijna þegar svo
tilfellur/eñ þad geingur nærst hinũ bitru Helvijtis Pijslũ/þegar And-
skotañ fær Leyfe til med sijnũ Jllsku Krapte ad bua i Syndugs Mañs
Hollde/z slijta þ z kremia epter sijnũ Vilia. Hvad fast mun hñ heita
Moodur-Ast hafa þreyngt ad hñs Hiarta/ er sialfur seiger/ Es. 49.
Kañ nockud Moodureñ ad gleyma sijnu Barne/ Syne sijns Kvidar/og
þo hun gleime þvi/þa vil eg samt ecke gleima þier. Sia eg kiem/vill
þesse Kona seigia: Eg er ein Vesæl Mooder og bid um Myskun/ ecke
um Mune þessarar Veralldar/ecke um Lijf Ovina miña/ alleina bid eg
ad

ad mitt Barn/ s er Guds volud Skiepna/ ad þ mætte frijast fra Diofulsins Vallde og Ofrijke. Mun ecke Jesus hafa þeinkt til sinar Modur/ sm̄ stood sijdañ under hs Krosse/ þegar hñ hieck þar so sem Madkur eñ ecke Madur afmyndadur af Diofulsins Þrælū? Mun nu ecke hañ/ sem i bitrustu Daudans Angist og Helvijtis Kvolum staddur/ sa Aumur a siñe Modur/ mun hñ ecke/ seige eg/ hafa aumkast yfer þssare voludu Maneskiu? Eige er þ ad efa/ sm̄ sijdar gaf Raun Vitne. Eñ þo seiger Textiñ oss/ ad hañ hafe ecke svarad heñe einu Orde. Hvilijkt er þetta? Ofañ a alla heñar Neyd/ eykur þetta nærsta miklu. Hin blessada Riettlætis Sool/ Mal. 4. upprañ heñe um̄ Stundarsaker/ Eñ Sky Þagnareñar dreg þ hana apftur. Hvad skal hier til seigia? Kañ ecke þad eilijfa Orded ad tala? Heyrer hñ ecke/ sem Eyrad hefur plant ad? Er hñ Afundeñ/ sem ollum bijdur til sijn ad koma? Matth. 11. Hvar eru nu þijn Ord/ miñ Herra Jesu/ er þu sagder fyrer Muñ Es. 65. Cap. Þad skal skie adr eñ þeir ækalla mig/ vil eg svara/ og a med añ þr eru ad bidia/ vil eg Bænheyra þa. Þetta sijnest hi' allt ad engvu verda. Eñ vier viliū standa hier vid um̄ Stund/ G. E. B. Þad være ecke gott fyrer oss/ ad vier skylldum ollum Stundū Bænheyrder verda/ Þeir eru eige aller / sm̄ Gud fæe til sijn leidt med Taume Nædareñar/ nema hañ slæe odruhvoriu med Svipu Tipsunareñar. Þegar vel gieck/ sneru vier Bakenu vid Gude/ Vier fooru illa med hs Gafur/ Vier forsoomudū ad brioota vort Braud hinū Þurfstuga og Volada. Oss fanst eckert til/ þegar Gud liet oss falla allt i Kiør/ og eige þad u Meñ Guds Yrlæte/ so sem af honū komed/ helldur so sem af vorum Handabla/ vorū Athurdū/ vorre Framsijne: Er þa ad furda þott hñ meige þeigia um̄ Stundarsak' vid oss? So ad vier holldū oss ecke Sak lausa/ og lærū/ ad oll god Giøf og fullkomeñ Giøf kiemur ad ofañ fra Fodur Liosaña/ Jacob. 1. Og ecke giører Gud einasta þetta vid hina Prælaatu/ helldur z vid sijn Elskuleg Børn. Sañlega hefur hñ kient i Brioste um̄ Eymd þssarar Konu/ eñ þo svarar hñ heñe ecke einu Orde: Hñ vill þeir bidie svo þeir fæe/ leite svo þr fiñe/ knije a/ svo fyrer þim̄ upploked verde/ Luc. 11. Heyred David Konung/ sem var Astvinur

Drottens/hvørsu hañ klagar yfer hañs Þøgn vid sig/ hvørt helldur
hñ talar þ under siñe edur Messiæ Persoonu/ Hvar fyrer ert þu Fiar-
lægur mijnu Hiælpræde / og svo fiærre mijnu Hroope Gud miñ/ Dag
og Noott kalla eg til þijn / og fiñ þo øngva Hvijld/ Psalm. 22. Nu/
þott ad Gud svo þeige vid oss a Stundum / þa mun hañ samt Hiælp-
ena ecke leinge undañdraga/svare hñ ecke svo sem vier viliū/þa svarar
hñ svo sm̃ hañ vill/vier vitum eige hvørs vier bidiū/eñ hañ veit hvad
oss er fyrer bestu. Ef vier yrdum alltijd Bænheyrder/ þa kañske hañ
giæfe oss Høggorm fyrer Fisk/edur Stein fyrer Braud/Jæ/Høggorms
Eyru fyrer umskoreñ Eyru/Steinhiarta þ Kioklegt Hiarta/eñ þ sa-
ma er a mote hñs Fødurlegu Hiartalage. Hañ Bænheyrde ecke Eliam
þa hñ bad hñ ad taka sijna Sælu fra sier/1.Reg.19. Helldur gaf hañ
hm̃ Krapt til ad motstanda Jessabel og øllu Achabs Huse. Hañ heyr-
de ecke so brædlega Harmakløgun Jobs/ eñ hañ gaf hønū yfermæla
mikla Þoleñmæde/Job.2. Hañ took eige Kaleikeñ fra sijnū Elskulega
Syne/helldur sende hønū Eingel af Himne/ Luc. 22. Og svo gjører
Gud eñ nu vid hñs Sam-Arfa/take hñ ecke fra þm̃ Hørmungena/ þa
sender hñ þm̃ þo Krapt til ad bera hana. Hvørt er betra ad reka Giand-
mañeñ burt/edur ad giefa einū Megn og Mætt til ad sigra hñ? Hefde
Goliath a Bak aptur herfad/hvar var þa Davids Sigur? 1.Sam.
17. Hefde eige Israel barest vid Cananita/ þa hefde hñ ecke eignest þ
Fyrerheitna Landed. Hefde eige Jacob glijmt vid Gud/þa hefde hañ
eige hloted Israels Nafn. Gen.32. Og hefde ecke þesse Kona þreytt
med Bæneñe vid hiñ Almattuga/ þa hefde hun eige heyrt þsse Fagn-
adar Ord: Kona/Mikel Er Þijn Trua. Þegar Læresveinar vors End-
urlausnara formerktu ad hñ svarade heñe øngvu/þa hrærdust þeir af
Medaumkan/ og seigia: Lat þu hana fara/þvi hun kallar epter oss.
O hvad gott Epterdæme hefur þu hier/ christeñ Madur. Sæler eru
Myskunsamer seiger Endurlausnareñ/þvi þr munu Myskun hliota/
Matth. 5. Guds Myskunseme þurfū vier Daglega vid/ og án heñar
kuñū vier ecke ad lifa. Vilier þu ad Gud sie þier nadugur/þa vert ecke
Afundeñ vid þañ sm̃ þig bidur/eda frasnueñ þm̃ sm̃ af þier vill Lan
tata/

taka/ Matth. 5. Þvi hvorsu mä Gud opna þier sijna Myskunar Bruña/ ef þu tilbyrger þijna Læke fyrir hinū Naudstadda/ og sie svo ad þu hafer eige Efne a ad Myskuna med Verke/ so sem þu villder/ þa ælskar þo Drotteñ Hiartad. Sa sem Myskunar meir eñ hañ hefur Raad til/ hañ hefur giort sitt Myskunar Verk jafnvægt sijnū Vilia/ og hefur myskun ad meir eñ hañ kuñe ad myskuna. Ecke er hier talad um eirn helldur eñ aðañ af Læresveinunū/ helldur hafa þeir aller i einu Hlioode meint ad iñtaka Drottens Myskunar Hiarta. O Gud giæfe christner Meñ villdu vera Samtaka i Bæneñe. Hvad er þad vier seigiū i vorre Truar-jatningu? Jeg truee Samneyte Heilagra. Er þad alleinasta ad jata eirn og hiñ sama Gud? Ad vera med eirnre Skijrn skijrder? Ad koma samañ i einu Guds Huse? og med taka eirn og hiñ sama Lijkama og Blod Jesu Christi? Heilsøngvañveigeñ/ helldur þar ad auke ad hallda Eindrægne i Andanū/ Eph. 4. med Bænū og Fyrerbeidslū fyrir øllū Mønū/ 1. Tim. 2. Bidied hvorier fyrir ødrū seiger St. Jacob/ Cap. 5. ad þier Heilbrygder verded/ þvi miked mä Bæn hiñs Riettlæta/ þa hun er heit. Sialfur Drotteñ seiger/ Matth. 18. Ef tveir af ydur sampyckia a Jørdu um hvørn þañ Hlut/ sem þier bidied/ þa skal ydur þad veitast af mijnū Fødur/ sem er a Himnū. Og ef Gud heyrer svo tveggia Bæn/ hvad miklu frænnor mun hañs Fødur Hiarta komast vid/ þa eirn heill Søfnudur uthellir sijnum Bænū i Eindrægne Andans? Gud elskar Meñena þa hañ sier ad hvør þra elskar aðañ. Eirn Vatns-Drope/ ef hañ er eiñsamañ/ þa þornar hañ brædlega/ eñ falle hañ i Sioeñ/ þa geimest hañ Otijndur: Svo eru og Tæra-Dropar christeña Maña/ ef þeir falla samañ/ þa verdur þar eitt Vatns-Flod af sem allt upp i Himeneñ vex/ þar til það fellur i Nadarstrauma hiñs Almættuga Guds/ sem framfliota af hañs Nadarstæte/ og reña so aptur ofañ til vor a Jørdena. Damparner sem uppstijga af Jørduñe/ samañsafnast i Loptenu/ þegar þeir verda ofur þunger og þietter/ þa sundurdreifast þeir af Vindenū/ so ecke kañ i giegnū þa ad briotast og falla aptur yfer ymsar Alfur Jardarekiar/ heñe til Frjofgunar. Andvarpaner Guds Barna/ sem uppstijga af heitu Hiarta/ þær samañsafnast fyrir Guds Nadarstæte/ þar til þær verda hañs Myskunar

Ydrū ofur pungar/so ad Nimnarjke ledur Ofrijke/ Matth. 11. Par af verdur hin hialpsamlega Neatsdøgg Guds Godgyrne z Myskunar/sem fellur af pui himneska Hermon yfer pa jardnesku Zion/Ps. 133. hvørre Ande Drottens sundurdreifer og utskipter medal Mañana Sona. Pad er eige noog/pott eirn edur tveir bidie fyrer øllū. Po Gud hafe miked giort þ Bæn Moisis/ Abrahams/ Eliæ/ Elizei/ St. Pals og añarra Guds Astvina/ pa er Gud ecke skylldugur ad giora so ollu Folke. Mu nu og fæer vera peim lijker a vorum Døgum. Margra Tru hygg eg ad nu meige leggia vid Abrahams og Eliæ Tru. Fyrer almeñelegre Plægu/skal almeñelega bidia/pvi a stundū er Gud so lyndur/ad hñ vill straffa pa Godu med peim Vondu i Landenu. Nafed pvi Rad Endurlausnarans/ M. E. Luc. 18. Bidied Oaflætañlega z letiest ecke/pvi hvar fyrer skyllde Gud eige frelsa sijna Utvalda/pott hñ undañdrage Nialpena? Sañlega seige eg ydur/hñ mun frelsa pa. Hvørt Svar gief ur nu Frelsarēñ sijnum Læresveinū hier uppa? Eg Em Eige Sendur Nema Til FORtapadra Sauda Af Huse Israels. Petta sijnest nockud pungskiled i fyrsta Alite/eñ hefur po siñ stadfastañ Grundvøll i Ritningūñe. Epter sijnu Spæmañs Embætte var hañ eige sendur nema til Gydinga. Epter sijnu Kieñemañlega Embætte/var hñ øllum sendur/pvi þ alla hefur hñ forlijkad. Hañ bañade ad søñu Læresveinunum ad ganga a Veg Heidingiaña eda i Samverskar Borger/helldur til fortapadra Sauda af Huse Israels/ Matth. 10. Po seiger hñ hia Johañem/ Cap. 10. Jeg hefe og adra Saude / sem ecke eru af pessu Sauda Huse/pa byriar mier og hier til ad leida. Ecke heyre eg ad Jesus hafe a sijnū Hiervistar-Døgū predikad medal Heidingiaña/pvi þ var hñs Spæmañs Embætte/Hñs Tijme var eñ pa ecke komeñ/ Fortialldeð var eñ nu ecke sundurrifed/par var eñ nu eige nidurbroteñ sa Veggureñ/sem a millum var/Eph. 2. edur vorded eitt af bædum/pad skiede allra fyrst i hñs Pijnu/ Dauda og Upprisu/pvi skomu par epter baud hañ sijnū Læresveinū ad fara ut um allañ Heimeñ/ Matth. 28. St. Pall porer ad seigia/Rom. 3. Er Gud alleinasta Gud Gydinga/og eige Heidingiaz Sañarlega og svo Heidingia/pviad Gud er eitn/hvar

ed riettkæka mun Vinskurnena i Trunne og Yferhüdena fyrer Truna. Svo var nu JEsus sendur alleina til Gydinga epter synu Spámans Embætte/ En so sm̄ Faderenn sende hn̄ til Gydinga/ so sende hn̄ syna Læresveina til Heidingia. Epter hinu Kiennemannlega Embættenu/ er hn̄ ollum Heime sendur/ þvi Johannes seiger Forsaksláust/ Hann er Forlykun fyrer vorar/ og ecke einasta fyrer vorar (þad er Gydinganna) helldur og fyrer allrar Veralldarennar Synder/ 1. Joh. 2. Epter synu Konunglega Embætte var hn̄ og ollum sendur/ þvi hn̄s Gud hafde giefed hm̄ Endemørk Jardarennar og heidnar Þioder til Arfleifdar/ Ps. 2. Og er þ epter tekta verdt/ ad þau tvø Kraptaverk/ sm̄ Drottenn giørde medal Heidenna Þiooda/ annad þar/ annad hia Gergesenis/ Matth. 8. Þau voru bæde til ad auglysa hn̄s Almættis Herradign/ þvi i hvorutveggia sinn rak hn̄ Diøfulenn ut/ sm̄ kallar sig Drottenn Veralldar þessarar. Hvad giører nu þesse Kvinna til vid Afsvar þetta? Hun lætur ecke af/ helldur sæker þessu Tækefære/ þar hun sier Læresveinarner tala hennar Mále. Lær hier christenn Madur/ ad þreytast ecke i Bænenne/ þott Gud hialpe ecke strax/ sm̄ þu kallar/ þa hefur hn̄ þo ecke forgleimt myskunsamur ad vera. Fødurlegt Hiarta hefur Gud: Hn̄ er ecke so sm̄ Stockur eda Steinn. Forgiefens hefur hn̄ þa straffad Gudleyse Mannanna/ sm̄ ganga til Mællausra Skurgoda/ ef hn̄ være þm̄ sialfur lykur. Gud er ecke eins Sinnadur og Madurenn/ ef nockur Olmusumadur liggur jafnann vid Dyr hins ryka/ þa heiter hn̄ Þrælbænenn/ Oskickanlegur/ Heimtufrekur. Þad verdur so þ oss Mønnunum/ þvi vier megnum eige margra Þorf ad fylla/ enn Afgrunne Myskunarennar er ecke so hækkad/ þess optar sm̄ hn̄ er bedenn/ þess kiærara er þ hm̄/ þvi hn̄ kann ad uppfylla alla vora Naudþurft/ epter Rykdome sinnar Dyrdar/ Phil. 4. Þeir neiddu hn̄/ seiger um̄ þa tvo sm̄ til Emaus geingu/ Luc. 24. Gud vill láta þvynga sig med heitre Bæn/ og þ er hm̄ Indælt ad þola Ofryke af truudum Syndara. Su þrælkelsne er god sm̄ Gude þocknast/ og su Orusta nætte liettfalla/ þar s̄ madur er viss um̄ Sigurenn. Sa s̄ af Trunne vill Elldenn fra verdur optar ad slá/ enn Einusinne. Vilier þu og ad Guddoomsins Giæsku Neistar stockve ut af Hellu Hiælpradesins/ þa verdur þu opt

ar enn Einusinne ad slaa med Hamre Bænarennar/ & ecke aflaata/ þar til þu a einhvørn Haatt Bænheyrdur verdur. Menn skulu & Audmiuklega bidia. Mattheus seiger/ þesse Kona hafe tilbeded hann. Marcus seiger/ hun hafe falled til Foota Jesu/ Marc. 7. Pad Ord er ad Eilijfu satt sem David seiger/ Ps. 34. Nalægur er Drottenn þeim Harmþrungnu i Hiørtum/ & þa Sundurkrømdu i Anda frelsar hann. Hvør sem vill uppausa Vatn af nockrum Brunne/ hann maa beigia sig. Hvør er Brunnur þess Smaanda & Lifanda? hvers ed sier þott einginn sinne/ hvers ed lifer i oss/ þo ad vier deyum. Hvør sem vill af hans Naad & Myskun uppausa/ hann kriupe audmiukur a sijn Hiartans Knie. Josua fiell til Jardar nidur/ & joos Molldu yfer Hofud sier fyrer Drottne/ Jos. 7. David lagdest flatur a Jørdu fyrer hans Tignarvellde/ 2. Sam. 12. Sialfur Guds Sonur kastade sier flotum a Jørdena fyrer sijnum Himneska Fødur/ Matth. 26. Og þvi skylldum vier þa eige beigia Knie fyrer Fødur Drottens vors JEsu Christi/ Eph. 3. Sa sem vill vera mikell i Himnarijke/ hann skal fyrst giøra sig lijtenn hier a Jardrijke. Pad er ecke Vegur til ad liuka upp Guds Myskunar Dyrum/ ad standa innst i Kyrkiu & bidiast fyrer/ en forsmaa Tollheimtumanenn sem stendur langt i fra/ Luc. 18. Tak þijn Sko-Føt af/ sagde Gud vid Moysen/ þvi sa Stadur er Heilagur er þu stendur a/ Exod. 3. Vor Bænastadur er Heilagur Stadur/ Par er Guds Mustere/ hvar hellst þad er/ þar er øll Heilog Guddoomsins Prenning a Tale vid oss. Oll Ohreinende Drambsemennar/ allt Endemie sialfs Þottans a þar i burtu ad vera. Hvørt Andsvar fær nu þesse angraada Manneskia uppa þessa sijna audmiuka Bæn? Pad Er Eige Gott Ad TAka BRauded BArnanna Og KAsta Þvi FYrer Hundana. Hørd var þesse Ræda/ Hvørsu maatte Drottenn þunglegra svara? en ecke fiellst henne Hugur vid allt þetta/ helldur svarar hun: SAtt Er Þad HErra/ En Þo Eta Hundarner Af Molum Þeim/ Sem DEtta Af BOrdum DRottna ÞEirra. Þott Abrahams Munnur hefde hier komenn vered til ad kieppa med Bænene vid Gud um Sodoma/ Gen. 18. þa hefde hann ecke kunnad betur ad mæla. Ecke þycker hun vid Sannyrde þesse/ helldur þess meir hun er Ourt/ þess audmiukare er hun ad bidia. Hina hordustu Freistingu giør-

er

er Hun ad sæfustu Huggun. Þau Orden Christi / er Hene brixludu um̄ sin̄ Overdugleik/þau brukar Hun sier til Forsvars/ og þ sm̄ syndest ad horfa Hene til mestu Orvæntingar/ vard Hene til ædstu Blessunar/og er hier af audsied/ad Gud lætur þm̄ alla Hlute til gooda verda/sm̄ hn̄ elska/Rom.8.Hun slær vorn Herra/ef svo mætte ad Orde komast/med hn̄s eigen̄ Sverde: Satt er þ Herra/ eg em Hundur i þynu Auglite/ og Hefe ongvan̄ Riett med Børnum̄. Þad er Rielkvyst ad þau mettest fyrst/Þu Hefur tilreidt eina mikla Maaltyd fyrer þm̄/ og þyner Vxar og aledFie er slatrad/Matth.22. En̄ i slykuGiestabode munu nockrer Molar a Golfed falla/sierdeiles þar Børnen̄/sm̄ mett eru/hyrda eige so vandlega þar um̄/Þesser Molar nægia mier aumreHund-Tyk/ Eg em þin̄Hundur: En̄ mun nockudHussbonden̄ slaa sin̄Hund fra sier/þa hn̄ vill fylgia hm̄ epter? Eg er eige svo vænten̄/ad eg gyrnest ad sitia til Bords med Børnum̄/Leyf mier þo samt ad tyna Molana med Hund unu̅/þa Braud-Mola/sm̄ þynBørn vilia ecke nyta/Leif mier og min̄e Dottur þa upp ad tyna/ og þo vid hofu̅ þa ecke forþienad/ þa veit eg ad þu/sm̄ ert eirnHerra/og þar ad auke DavidsSonur min̄Skapare/ og þo min̄ Brooder/þu muner eige ockur allra Vesælustu Skiepnur/ en̄ þo þynarSkiepnur/ad sønu Hund-Tykur/en̄ þo þynar Hund-Tyk ur i Hungre og Vesølld ut af deyia laata. Fyrer þessare svo oblugre Tru/liet hin̄ Almaattuge sygrast/ Hans Hiarta brast i honu̅/svo hn̄ hlaut Hene Myskunsamur ad vera/ Jer.31. Og Brun̄ur Myskunsemd an̄a vard ad opnast i slykreHræringu/so ad þadan̄ utflaut eirn lifande Naadarstraumur/til ad Endurnæra þessarar KvinuSorgbited Hiarta. Þanen̄ verdur hn̄ hier yferunen̄ af sine eigen̄ Giaslu/e þo er Osigran de/hn̄ verdur til Fanga teken̄/sem Hefur Herleidinguna ad Herfange teked. Han̄ þurfte valla eitt Ord til ad utreka Diofulen̄/Matth. 4. En̄ med morgu̅ Ordu̅ fær hn̄ ecke þyssa Tru fra sier reked/so ad alltyd verde Sønur a hn̄s Maale. Hvorn þan̄ sem til myn kiemur/vil eg ecke fra mier reka/Joh.6. Athuga þu nu/christen̄ Madur/nockud um̄ þyn Efne hier ut af. Munt þu i Guds Auglite betur vera a þig komen̄/en̄ eirn Hundur? Þu ert ad sønu Christen̄/þesse Kona var Heidin̄/þu ert

skyrdur og inkeken i Guds Samkunda/ hun var ecke. Þu heyrer Guds Heilögu Ord Daglega / En hun alleinasta Rykted af JEsu : En hygg ad hvad Endurlausnaren seiger : Drottningen af Arabia mun upprijsa a Effsta Deige og dæma þessa Kynslood / þvi hun kom længa Vegu ad heyra Speke Salomonis / og siaed hier er meire en Salomon/ Matth.12. Svo er eg og hræddur um ad Kona þesse mune dæma marga þa er Christner kallast/hun sem hier ber Hunds Nafn/talde ecke epter sier ad leita ad Christo/ og fylgia honum epter / þo hun yrde ecke so fliootl bænheyrd. En hvør er nu sa er leite ad Drottne/eda kalle af Alvøru til hans i Normunguner Drottenn typtar oss/en vier finnum þat ecke til/hann slær oss en vier betrum oss ecke/Jer. 5. Men hafa hardara And lit en Steirnenn/og vilia ecke snua sier. Hundarner hafa nockra Rækt a sijnu Afkvæme. Þesse Heidna Manneskia var af innstu Hiarta Sorg tilknuenn ad leita sier Hialpar hia þeim himneska Lækner vegna sinnar Dottur sem plagud var af Dioflenum/en hvad fæer eru nu þeir/sem fæira sijn Børn til JEsum med Christelegum Aga og Umvøndun / og giefa eige jafnvel lided ad Omennskunnar Diofull sie fra þeim reken med Guds Ords Kienningu og goodre Tilsøgn. Þesse Kvinna gieck ut af Tyro og Sydon þeim Ogudlegu Stødunum til JEsum/ en hvad tregt er oss komed til ad ganga ut af vondre Verølldu þessare og fylgia honum/ jafnvel þo Sælenn ligge Vikstola i Æde Syndarennar. Þesse Kvinna reiddest ecke þo henne være øfuglega svarad/ en hvad giora þeir sem møgla a mote Gude þa ecke geingur allt ad Oskum/ og formæla hans Nøfudskiepnum/þa þær epter Skipan sijns Herra eru oss mootfallnar/hvørtar Gud hefur oss þo giefed af Oumrædelegre Giæsku sinne til ad hallda vid voru Opacklæta Lyfe. Hundar komu og sleikku Lazari Sꝏr/en ecke fieck hann ad sed ja sig af þeim Molum sem duttu af Borde hins rijka/Luc. 16. So finnast og marger Omyskunsamer/Harduduger en i Dag/hvørier ad hafa Gnægt Veralldar þessarar/en læta þo sinn Naunga Hungur lijda/og ef þesser Ogudleger Løster skylldu finnast mæal christenna Manna/sa ecke er ad efa/ hvad erum vier þa betre en Heidingiar i Guds ógurdarfulla Auglite? O vor Gud & almattuge Skapare/vert þu oss Syndugum Lyknsamur/& til

reikna

reikna oss ecke vorar Illgiørder epter þra Verdskulldan / helldur minn- stu þinar mikelldar Myskunseme. Vor Dotter/ þ er vor Saala/ kvelst þunglega af Diøflenū / hvørre han Ognar med hrædelegre Minning Illgiørdaña. Illa høfū vier lifad/ eñ þu Christe ert þ vorar Illgiørd- er uppheingdur/ fleire eru vorar Ranglætingar helldur eñ Taar vorra Augna/ eñ langtū fleire eru þo Dropar þiñar Myskunar/ sem ad upp renna yfer oss syndugū Mønnū ny z fersk a hvøriū Morgne/ Harmagr. Jerem. 3. Allra Maña syndugasta teliū vier oss/ hvor i siñ Stad/ eñ þeckiū þig þo ad vera hiñ allra Helgasta sem þ oss Ranglæta ert Bøl van ordeñ. Vier erū eige betre eñ Hundar i þijnu Dyrdarfulla Augli- te/ þar vier høfū forþienad ad utelokast fra þre himnesku Jerusalem/ Apoc. 21. Eñ samt erū vier þo þijner Hundar z viliū helldur so heita/ eñ Andskotans Oska-Børn. Vier kiorū helldur ad tijna Molana under þijnu Borde/ eñ hafa full Hus med Ogudlegū: Meigū vier ecke Børn kallast/ þa giør oss so sem eirn af þijnū Leigumønū/ Luc. 15. Meige og þ ecke/ þa lat oss Riett hafa med þijnū Hundū. þott vier teliū oss O- verduga ad sitia til Bords med Abraham/ Isaac og Jacob/ Matth. 8. þa viliū vier samt i þijnu Leyfe skrijda under Borded med hiñe Cana- anisku. Gott er oss ad ahanga Drottne/ med hvøriu hellst moote þijn eilijfa Myskun vill þ vera lata/ þott vier faū ecke þau Kiør sem Rijke sins Syner/ þa holldū vier fullgott ad vera Dyraverder i Huse Drott- ens vors/ Ps. 84. þad næger oss þegar vier alleina ecke utkastader verd um i hin ytstu Myrkur. O þu Lijknarfulle Gud og Naaduge Fader/ þegar vier allra sijdarst utgøngū af Tyro og Sidon/ sem er af Heime þessū þ Tijmanlegañ Dauda/ eñ Andskoteñ gyrnest ad kvelia vora Saalu med eilijfū þijslū/ Myskuna oss þa þ JEsu Davids Sonar Skulld/ og lat oss verda epter þvi sem vier viliū/ sem er/ ad vier frelster af Synd/ Dauda/ Diøfle og Helvijte/ meigum þier þioona i Riettlæte og Heilagleika uñ allar Allder Allda/ Amen/ i JEsu Nafne / A M E N.

Þridia Suñudag i Føstu.

Gudspialled / Luc. 11. Cap.

þeim Tyma. JEsus rak ut Diøful þañ er Mællaus var. Og þad skiede / þa Diøfulleñ var utfareñ / ad hiñ Mællause talade / og Foolked undradest þad. Eñ nockrer ut af þeim søgdu: Fyrer Belzebub Diøfla Høfdingia þa drijfur hañ Diøflana ut. Adrer freistudu hañs / og leitudu af hønum epter Teikne af Himne: Eñ er hañ sæ þeirra Hugreñingar / sagde hañ til þeirra: Hvørt Rijke / sem i sialfu sier er sundurþyckt / þad mun eydast / og hvørt Hus mun yfer añad hrapa. Og ef Andskoteñ er i sialfum sier sundurþyckur / hvørneñ mæ hañs Rijke þa standast / fyrst þier seiged mig fyrer Belzebub utreka Diøflana? Eñ ef eg fyrer Belzebub utrek Diøflana / fyrer hvørn utreka þa ydar Syner? þar fyrer skulu þeir og verda ydrer Doomendur. Eñ ef eg rek ut Diøflana med Guds Fijngre / Sañlega er þa Guds Rijke komed til ydar. Nær ed sterkur Hervopnadur vardveiter sitt Andyre / þa er allt med Mak hvad hañ æ. Eñ nær añar Yfersterkare kiemur og yferviñur hañ / þa fletter hañ hañ øllū Hertijum / a hvør ed hañ treyste / og i sundurskipter so hañs Herfænge. Hvør hañ er eige med mier / sa er a moote mier / og hvør sem samañ safnar ecke med mier / sa sundurdreifer. Nær Ohreirn Ande fer ut af Mañenum / rænfar hañ um þurra Stade / leitar ad Hvijld og fiñur ecke / þa seiger hañ: Eg vil apturhverfa i Hus mitt / hvadañ eg foor ut. Og þa hañ kiemur / fiñur hañ þad soopad og prijdt. Þa fer hañ og tekur med sier sio adra Anda sier verre / og sem þeir eru þar iñkomner / byggia þeir þar / og verdur so þess Mañs hid seinasta verra hinu fyrra. Eñ þad skiede þa hañ talade þetta / ad Kona nockur ut af Folkenu / hoof upp sijna Raust og sagde til hañs: Sæll er sa Kvidur sem þig bar / og þaug Brioost sem þu mylkter. Eñ hañ sagde: Jæ ad vijsu. Sæler eru þeir sem heyra Guds Ord / og vardveita þad.

Exordium.

ECRE Er Laan Leingur Eñ Lied Er seigia Meñ i Fornkvednum Ordskætte / og er hañ satur / þvi þegar Eiganden aptur heimter / þa er hañs Riettur ute ad bruka / sem Laaned took: Og svo sem þvi er hattad almeñelega a meñal vor Mañaña / Só er þad eirneñ a sig komed a mille Guds og

Satans

Satans. Andskotenn hefur a Stundum nærsta Margfrækur vered til ad høndla med hans Skiepnur / þa hønum fyrer Einhvørn Tilgáng hefur þad leyft vered / Enn øngvann veigenn má hann giøra yfer þeim moote Vilia hins Almættuga. Ad sønu heyrdum vier ei alls fyrer laungu / ad hinn Blygdunarlause Diøfull baud vorum HErra / ad hann villde giefa hønum øll Ryke Veralldarennar og þeirra Dyrd / Matth. 4. Enn hvad miked Ryke hafdet þu þa i Heimenum Satan? Er þu þordet ecke ad bwa i Svynunum fyrer utann Leyfe DRottens vors / Matth. 8. Syne sønum hefur Gud feinged Raad yfer Verølldenne / hvørn hann sett hefur Erfingia allra Hluta / Hebr. 1. Hønum hefur hann giefed allt Valld / bæde a Himne og Jørdu / Matth. 28. enn ecke Diøflenum. Þar fyrer / þoott ad DRottenn kalle hann Høfdingia þessa Heims hia Joh. 14. þa er þad ei svo ad skilia / ad hann med Frialsu hafe nockra Stioorn a Jørdu i þeim Hlutum / sem Valldstioornenne vidkoma / helldur meinar Lausnarenn þar med Heimenn / sem eru þeir Ogudlegu / þad eru Vantrwadar Børn / Eph. 2. I hvørium Diøfullenn mættugur er till ad dryfa þa epter Villd sinne / til allskyns Synda og Lasta. Ei þorde hann ad granda Jobs Lykama fyrr enn Gud gaf hønum Leyfe þar til / Job. 2. Ei gat hann Petur siktad / þvi vors Endurlausnara Bæn mætte meira / Luc. 22. Og svo sem Andskotenn hefur eckert med Christum / edur þa sem i hønum eru / Svo kann ei helldur hans Børn Guds Børnum ad granda framar enn Gud leyfer. Oll vor Høfud-Hær eru talenn / og ecke fellur eirn Titlingur a Jørdu ann hans Villa / Matth. 10. Nu þo ad Satan vel vite / ad hann megnar eckert med øllum sønum Illsku-Krapte a moote Einu Guds Orde / þa fær hann ei vid sinne Illsku giørt ad mæda Gud og hans Utvalda. Allvel er svo sterkur Kastale / ad ei þurfe ad vaka svo leinge Strydet yferstendur. Nu er Lijf þetta ecke annad enn sífelld Barátta / Job. 7. Bæde hid Ytra og Innra / þvi er Þørf ad Sálenn vake i Stattanu / sem er Slot Lykamans / og bidie svo ad vier føllum ecke i Freistne / Matth. 26. Jeg sagde fyrer Skømmu / Børn Miin / ad Andskotenn hefde eckert med þa sem eru Guds Handgeingner / enn þad gillder a medann þeir eru i hans Þienustu / enn ecke annars. Svo marger sem ecke geingu wt af synu Hwse þa Noott / sem Paaska-Lambed var ad Kvøllde eted / þeir urdu fyrst fyrer Mord-Englenum i Egyptalande / Exod. 12. Guds Osynleg Kyrkia hier a Jørdunne / er Hwsed / hvar inne hid Saklausa Guds Lamb / sem burt took Heimsins Synder / verdur Daglega slátrad og offrad i Rett-Trwadra Hiørtum þeim Himneska Fødur til Sætleiks Ilms; Gánger þu wt af þessu Hwse / Christenn Madur / þa kann eg ecke ad seigia þig Ohultann fyrer Draaps-Englenum / Enn þyker hitt lijkara / ad þu meiger i hans Hendur falla. I þessu Ho. Evangelio høfum vier Epterdæme / bæde uppa Andskotans Illvilla Medferd a Syndugum Mønnum / Og so hans Barna Hreckvyse a moote Gude og hans Børnum. Vil eg þvi i þetta Sinn tala /
1. Um Diøfulsins Valld yfer syndugu Hollde a hinum fyrre Døgunum / og so nu.
2. Um hans Illsku i þvi ad spilla vorre Andlegre Velferd. Styrk oss þar til Naadarfulle Gud / med Krapte þijns Anda / I JESU Nafne / AMEN.

Utleggingenn.

MJøg so Aumkunarlega hefur þesse Manneskia halldeñ vered/ sm̃ hier um̃ giefur i Gudspiallenu: Þvi hvad kañ Vesælla ad vera/ eñ þeg ar Tunga Mañsins er bundeñ i hñs Muñe/ so hañ fær ecke talad vid adra Meñ sier til Skiemtunar/ Sige kvartad um̃ þa Nauð/ sm̃ hñ æng ra. Eirn Mallepsingur er i Heimenü so sem fyrer utan Heimeñ/ Nañ hefur Tungu z talar ecke/ z ecke ølu betur eñ ein Lijkneskia er hñ a sig komeñ. Nu eykur þ þo miklu a/ ad ræda er af Gudspiallenu/ ad þesse Plaga hafe vered af Dioflenü/ og er þvi ecke ad neita/ ad Gud hefur Andskotanum leyft mikla Naud i Lijkamlegü Efnum/ a Døgü gamla Testamentesins/ a Nærvistar Døgü vors Frelsara/ a Døgum hñs Postula/ hvøria hñ sier i Lage utsende i sijnu Nafne til ad planta siñ Wijngard a medal Mañaña Sona hier a Jørduñe/ og so nockra Stund fram̃ epter Olldunum/ til ad styrkia og auka þessa nyiu Plantan/ med Auglijsingu sijns Mattar yfer Dioflenü. Hñs Dulteigiañlegre Mysk unseme og Raad høfü vier þ ad packa/ ad vier finum ecke so miøg þar til a vorü Døgum / ad Dioflenü sie leyft ad hafa Valld yfer Mañ eskiuñe i Lijkamlegañ Mata. Fiærre sie þvi/ ad eg seige þad Gud kuñe ecke ef hñ vill/ ad bruka Andskotañ til ad straffa Synder Mañaña/ þvi hñ er i hñs Hende/ so sm̃ øll hñs Verk. Nu efast eg um̃/ hvørt þ sie hñs Vilie nu um̃ Stunder. Sa alvitre Konungur hefur Þusund Veige og Mata til ad stioorna sijnu Rijke. Eins og eitt Kongs Rijke um̃ breytest a marga Vegu epter Tijdunü/ so siãñ vier eirneigeñ/ ad þ er skied i Guds Rijke hier a Jørduñe. Ad sonu er hñ ecke sialfur i nockru Umbreytañlegur/ helldur um̃breyter hñ øllü Nlutü/ epter þvi sem hñs Guddoomlegu Speke haga þyker. Hñ talade sialfur vid Fedurnar fyrer Floded/ Nañ giørde slijkt hid sama vid Abraham og hñs Epterkom endur/ allt til Moysen. Moyses took Rietkindeñ af hañs Muñe/ og fieck þau Israels Sonü/ og hañ gaf þm̃ fyrer hñs Nønd sitt N. Løg mal/ skrifad a Steintøblü til ad lifa epter/ Exod. 24. Nañ stioornade sialfur eins og eirn Veralldlegur Konungur sijnu Folke/ þar til þr vil du ei leingur lata hñ drottna yfer sier/ og hñ gaf þm̃ Saul Konung i Brade siñe/ Hos. 13. Hañ talade þo vid hñs Epterkomendur þ Muñ

siña

sin̄a Spamanna/og jafnvel i Herleidinguñe lagde han̄ sitt Ord i þeirra Muñ. Eñ i Tijmans Vppfyllingu hefur hn̄ talad vid oss þ Soneñ/ Heb.1.og lated hn̄ sem er utgeingeñ af hn̄s Skaute/Joh.1.opeñbera Mosñunn̄ sin̄ Vilia/eñ þegar hn̄ stie til Himna z iñgieck i sijna Dijrd/ þa sende hn̄ Postulum sijnum H.Anda af sijnn̄ Fødur/Joh.15.sa er leidde þa i allañ Sañleik/Joh.16. og kiende þm̄ ecke einasta hvad þeir tala mættu fyrer þm̄/sem Saluhialpena erfa skylldu/helldur og fyrer Herrum og Konungum̄/Matth.10.sem offokku Guds Evangeliū.Þess er eru þr/sem oss hafa Guds Vilia skrifadañ epterlated i Gudspiøllum/Sendebrefū og Opeñberunn̄/fyrer hvør ad Guds Kyrkia stioornast eñ nu i Dag hier a Jørduñe. Sijdañ þeirra Daga vitum vier ecke til ad Gud hafe talad vid Meñena/nema i þssu sijnu H.Orde/hvørt ed eñ nu Daglega kieñest og predikast medal vor. Af þssu sia vier hvørsu margbreitt ad hefur vered Rijkiesstiorn þess Mattuga Allsheriar Konungs hier a Jorduñe. Eñ hvad Satans Vtrieltingū vidvijkur/þa sie eg ad hañ hefur leyft hm̄ marga Hlute ad fremia a Gamla Testamentesins Døgū. Hoñū þocknadest ad læta hn̄ slæ sin̄ Þienara Job/ med Sarū z Raunū/Job.2. uppa þ hn̄ reynde hn̄s Þoleñmæde/og sijnde Andskotanū hvørsu ad Guds Kraptur være i Mañsins Breiskleika mættugur/2.Cor.12.Hn̄ leyfde Tøframoñū Pharaonis marga undarlega Hlute ad giøra þ Satans Krapt/Exod.7.8.uppa þad hn̄ med þm̄/og þr med hm̄ yrdu til Skam̄ar/fyrer Moysi Guds Þienara.Gud leid hm̄ ad æklaga Josuam hin̄ ypparsta Prest.Zach.3.so hn̄ af hinum ædsta Biskupe Sælna vorra straffadur yrde/og añad þvi um̄ lijkt/ er ad lesa i Søgū Gamla Testamentesins.Hvar fyrer munde nu Gud giøra þtta? Ecke þss vegna/ad hn̄ ei giæte med sijnū Almættis Krapte alla Hlute verkad/epter þvi sm̄ sialfur vill hn̄/ þvi fyrer hm̄ er eckert Ord Omættugt/ Luc.1. helldur eins og hn̄ liet Pharaonem standa og ecke um̄ Koll steypast/þar til hn̄ optsiñes audsijnde sijna miklu Magt a hm̄/Rom.9. Svo liet hn̄ a þm̄ Døgū Andskotañ bruka a stundū sijna Magt/til ad læta Mañkyned sia/hvad miklu Gud være hn̄ sterkare/so þr lærdu ad trua a eirn Drottenn Gud/z øngvañ añañ. Allrei

hefur

hefur þo Andskotenn feinged so mikla Magt til ad opeñbera sig Moñ-
unū/so sm̄ a Nolldsvistar Døgum vors Lausnara/og lijtur þ eins ut/
so sm̄ Gud hafe viliad geyma sijnū Eingietna Syne þa sterkustu Or-
ustu moote honū / so hañs Sigur yrde þess frægare medal Mañaña.
Hñ talade vid hñ sialfañ/eins og Madur talar vid Mañ/Matth. 8.
Hañ kvalde Dottur þrrar Canaaniskū/Matth. 15. Hañ kastade þeim
Diøfuloda a Vatn og Elld/Matth. 17. Hañ biod i þm̄ tveimur Gero-
gesenis/Matth 8. Hañ giørde þeñañ Maillausañ/sm̄ vor Texte um̄
talar. Hvar fyrer mun þetta skied vera/ B. M. Mañsins Styrkleika
siaa Meñ ecke/nema hñ hafe einhvørn ad reyna Orku vid. Og so sem
Endurlausnareñ seiger i þssu Evangelio/ þeg eirn sterkur Hervopnadr
vardveiter sitt Andyre/þa er allt med Mak/hvad hñ a/etc. Þad var
vorū Herra þ minnstu/ad þvijnga Diøfuleñ epter siñe Villd. Añad var
hñs Eyrende meira i Heimeñ/s var ad luka þa Sekt/er Mañkyned ætte
Gude ad gialda. Eñ so sm̄ Drotteñ i Gamla Testamentenu leyfde And-
skotanū ad sijna Megn sitt ødruhvøriu/Moñunū til Epterdæmar/svo
leifdest og þssu Illhvele ad vada hvad mest uppe og bruka Magt Myrk-
rañs / a medañ Guds Sonur um̄giecst hier a Jørduñe i Mynd eins
Þions/þm̄ øllū til Truarstyrkingar/sm̄ a hñs Nafn trua villdu/ad þr
siaa mættu ad so Audvirdelegur/sem hñ var/ þa være hñ þo sa sm̄ af
Gude sendur være til ad nidurbriota Diøfulsins Verk/ 1. Joh. 3. og
med øllu ad sundurmola Høggormsins Høfud/Gen. 3. Hefde og Guds
Eingieteñ Sonur strax sem hñ var til Himna fareñ/bunded so Hend-
urnar a Diøflenū/ad hñ hefde ecke feinged ødruhvøriu ad sina sig sialf-
añ a Mønneñ/þa kañskie/ad Illþijded i Verølldeñe hefde sagt eins og
þsser søgdu/ad þ Belzebub hefde hñ utreked Diøflana a sijnū Hiervist-
ar Døgū/þvi gaf hñ hm̄ z nockurn Taum um̄ Postulaña Daga s er
ad siaa af þra Giørninga Bok/z a medal añara þegar Satan mætte
til Skam̄ar sier medkieña/ JEsū veit eg/og Paal þecke eg/eñ hvørier
erud þier? Act. 19. Þad er og lijklegt/ad fatæku Fiskurū/sm̄ hielldust
fyrer Afskum Veralldar/munde ecke hafa storū truad vered i þm̄ Hlut-
um/sm̄ so eru Gagnstæder Holldlegre Skynseme/sem Christs Evan-
gelium

gelin̄ er/hefde hn̄ ei stadfest Þra Predikun med Þssū og ødrū jafnvægū Kraptaverkum. Dásamlega hefur Gud uppbygt sÿna Kyrkiu hier a Jørdun̄e/hvør sm̄ þar ad vill giæta/ ad hn̄ hefur læted hana vaxa ꝥ utan̄ allt Man̄legt Yferlæte/z alleina af þm̄ Nlutū/sm̄ ecke standa i nockurs Man̄s Vallde/nema hm̄ sie ꝥ af Gude giefed/z er hun i Þssu lÿk Salomonis Mustere/sm̄ bygt var fyrer utan̄ allt Nareyste/so þar heyrdest ecke Axar edur Namars Nliood/1.Reg.6. Seiged mier/hvørt nockur Akrunadur hefur so byriast sm̄ þesse? Edur so leinge stødugur staded/nema hm̄ hafe framfylgt vered af Man̄legu Vallde? En̄ sÿdan̄ hin̄ Alhage Smidur hafde so fastan̄ Grundvøll lagt ꝥ Spámen̄ena og Postulana/Eph.2. Og allra hellst fyrer hin̄ sterka Hyrningarstein/ hvørn Gud hefur sett i Zion/Esa.28. Ad hn̄ yrde Høfud Hyrningar um̄ Alldur og Æfe/so ad vel mætte ofan̄ a byggia/þa hefur hn̄ læted Spádomunū slota og Kraptaverkum̄ lin̄a. Gud giører øngvan̄ Hlut Forgiefens/z so sm̄ ꝥ ecke var Naudsynlegt ad Gud kalade framar vid Men̄ena/edur open̄berade sig epter Postulan̄a Daga og Spámanan̄a/ þar allur Guds Vilie er open̄ber i Þra Bokū z Psalmū/Svo lagde hn̄ z Napt a Andskotan̄ epter ꝥ hn̄ ei þurfte framar auglÿsa sÿna miklu Magt a hm̄. Jeg veit eingen̄ Røk til ad Gud hafe giefed Satan nock urn Tÿma Taum/alleina til ad kvelia Men̄ena/þvi hn̄ hefur nog Rád til ad straffa Synder vorar an̄ Þss/helldur an̄adhvørt til ad reyna sin̄a Barna Tru/edur sialfum høn̄ū til Hegningar. Eda seiged mier/ nær Satan hefur auglÿst sÿna Magt/nema sier til Svÿvirdu og sÿnu Rÿ- ke til Nidurdreps. Sÿdan̄ Gude hefur nu þocknast ad bruka øngvar Med øl til ad stiorna med sin̄e Kyrkiu/sm̄ er hid skiæra Lios Evangelÿ/þa vill Gud ecke leika ꝥ Man̄legre Forvitne med Open̄berunū edur Krapta verkū/þar Þr eru Dassakan̄leger/sem ei vilia Guds Orde trua. Hero- des vænte ad hn̄ munde siá Teikn af JEsu/Luc.23/ En̄ JEsus var ecke i Heimen̄ komen̄ til ad skiemta Herodi. Satan villde eirnen̄ ad hn̄ auglÿste sitt Almætte a Steinunū/Matth.4. En̄ Christur sÿnde hm̄ ad hn̄ var sa Almattuge Hyrningar Steirn/sm̄ hn̄s Høfud hefur i sund ur broted. Þetta Folk beiddest epter Teikne af Himne/ og þotte ꝥ ecke

noeg ad þeir sáu Dioffulenn utrekenn / enn Herrann sagde þm̄ skyllde ecke Teikn giefast nema Jonæ Spamannz/ Matth.12. Þvi eins z Jonas var Ninive/ munde Mannsins Sonur verda þssare Kynslood. Enn þr s̄ nu ecke vilia Gude trua/ nema þeir þykest Dioffulenn siaa / skule ekkert Teikn siaa/nema Mansins Son^r/hvørsGreftrunar z Vppristu Teikn ad Jonas var. Og vilie þeir ecke þar med nægiast/ munu þeir siaa hn̄s Teikn i Skyum Himens/ er hann kiemur med Magt og miklu Vellde/ Matth.24. ad fordæma bæde þra Niatru og þeirra Vantru / sem a Jørdu biggia. J Annann Maata vil eg taka mier Orsøk af þssu Maal-lausa Manne til ad skoda aasamt ydur/ hvørt ecke er sumum Mønn̄ i Verølldu þssare eins miked Afatt i Andlegre / so sem honn̄ var i Lyk-kamlegre Heilsu: Enn þurfu vier langt ad leita ad Dæmn̄ þar uppa. Hvørra Kostur var betre þra/ er søgdu ad JEsus ræke ut Dioflana fyrer Beelzebub/edur þssa Maalleysings? J hinu fyrsta Bodorde hefur Drottenn tilreidt sier eitt Mustere i Manenū/ seigiande: Þu skallt ecke hafa aannarlega Gude fyrer mier/ Exod. 20. Hvad hann utleggur i ødr̄ stad/seigiande. Elska skallt þu Drotten Gud þinn af ølluHiarta þynu/ og allreAundu þinne/og ølluHugskote þynu/ Devt.6. Enn strax i ødru Bodordenu hefur hn̄ skickad Kienemann til þssa Musteris/ sm̄ er Tung-ann. Þegar Kiennemennerner i Gamla Testamentenu foru til Frietta vid DRottenn/þa leitudu þeir hn̄s opptarst i Helgedoomenum/svo tekur og Tungann af Hiartanu/allt þad hun tala skal/og af þess Nægd mæler Munnurenn: Enn seiged mier/Verdur nockud Guds Mustere helgad/þo þar være HiegomlegAfenttyr z Skrøksøgur þuldar? Enn siydur verdur Hiartad helgad med faanytu þaunkum. Ad eg tale ecke um̄ skammarleg Ord og fiflslegt Hial/sem Christnū soomer ecke/ Eph.5. Soddann er undarleg Døgn i Guds Kyrrū. David byydur ad Menn sieu ecke eins og Hest^r z Mul^r/hvørū Menn verda Bitel z Beisl i Munn ad leggia/Ps. 32 Enn þ er Sorglegt ad vita hvørsu Maallausar Skiepnur eru frem-re mørgum Gudlausum/sem vanhelga hanns H. Nafn/ forsmaa hanns Ordthæda ad hn̄s Þienurū/spotta hn̄s Kienningar og alldrei edur all-siallðan taka sier hn̄s Dyrdarfulla Nafn i Munn/nema þa þeir liuga

edur

edur sveria. Asnaň kalade fordū Daga/ Num. 22. Þegar Gud sende sin Eingel til Balaam ad mootstanda hønū og hun kalade rielt. Eñ þau Ofomdu Villudyreñ s ad nu uppalast i Heimenū a Andskotans Stalle hafa lært aña dhvørt eckert ed: illt ad tala/ þa Gud send° sijna Eingla/ Mal. 2. þ er sijna kiesiemeñ til þz ad leida þa til Himnarijkes. Eru ecke soddañ fraleitar Mañeskiur halldnar af dauf ñ Diøfle? Jeg vil nu ei tala uñ Bænræktarleysed i Heimenū. Hvør er sa er leite ad Drottne z akalle hñ i Neydeñe/ Ps. 59. Meñ lætast koma samañ i Huse Guds/ z Meñ kriupa þar nidur til ad Fridmælast vid hiñ Almægtuga/ eñ Gud giæfe þ være med sañre Tru/ Lijtelæte z audmiukū Anda. Allt þ sm̄ ecke er af Truñe þad er Synd/ Rom. 14. Sa sm̄ bidur an Truar/ hñ bidur ecke einunges Forgiefens/ helldur giører sijna Bæn ad Synd/ so sm̄ David Oskar þm̄ Ogudlegu/ Ps. 109. Og Meñ lasta Gud meir eñ dyrka mz soddañ Bænū/ verande ecke einasta Mælhallter/ helldur verr eñ Mællauser fyrer hønū. Ecke þarf mikeñ Ordafiølda til ad vera Mælsniall þ Gude/ sm̄ er Hiartnaña z Nyrnaña Rañsakare/ Jer. 17. Eingeñ sa Moises Varer bærast/ Exod. 14. z sagde þo Gud vid hñ/ Þvi hropar þu þañeñ til mijn? Konañ sm̄ uñgiekur/ Matth. 9. talade ecke Ord fra Muñe/ helld: sagde mz sialfre si°/ ef ad eg mætte ad eins snerta Falld hñs Klæda/ þa munda eg Heilbrigd verda/ þo vard Mijst unsemdaña Afgruñ ad byrka sig þ heñe med þssū Ordū: Vert þu Hug hraust Dotter/ þijn Trua giørde þig heilbrigda. Hvør kañ oss hier uñ betur ad undervijsa eñ sa Eingietne Sonur Fødursins s er i hñs Skaute? Þar hñ seiger til siña Læresveina/ Matth. 6. Þegar þier bidiest þ þa vered ecke margorder so sm̄ Heidingiar þeir ed hyggia/ ad þr fyrer Mælge sijna Bænheyrder verde. J Anda og Sañleika ber oss ad bidia/ Joh. 4. Þa tala Meñ noogu sliett þ Gude/ þvi þ er sa Mælshættur s hm̄ þocknast. Aller Meñ kostgiæfa ad tala þre Tungu sm̄ Konungur eñ talar/ so eiga vor Bænarord Guds Orde samlijk ad vera/ uñ hvørt David so talar: Herra þijn Ord eru gloande/ z þar epter vill hñ breika nær hñ seiger: Herra/ mijnar Varer skulu þijnu Lofe utfleyta. So sm̄ heitt Vatn i Suduñe yfergeingur og skumar/ hvørt ed ei kañ leingur

ad hallda sier i Kaltenū fyrer Hita/ z þ kallar St. Páll/ Rom. 12. ad vera gloande i Andanū/ en þssar Glædur Hiartans æstundar hiñ vond de Mælleysis Diøfull ad utslöckva a einhvørn Hátt/ so þo vier kollū/ þa skule Gud ecke heyra/ og þo vier bidiū/ skulū vier ecke Bænheyrder verda/ z þo vier utbreidiū vorar Hendur/ þa hylir þo Gud sijn Augu þ oss / Esa. 1. Þvi glepur hañ fyrer oss i Bænenne med Hiegcomlegum Þaunkū/ mz Vantru/ mz Epterlaungun til vorra Vxa og Bugarda/ eda mz Velgiu Andans/ so vier ecke medtekner/ helldur utskirpter verdū af Guds Munne/ Apoc. 3. O oss auma/ vier erum ei betur a oss komner en Lazarus / hvør ed ecke kunne ad ganga fyrr en Christur skipade ad leysa af hm̄ Bøndeñ/ Joh. 11. Svo erum og vier/ ad vier meigū ecke tala riett vid Gud i Bænenne/ nema hñ uppleyse Fiøtr vorrar Tungu/ og utreke Mælleysesins Diøful/ en legge Elldkol sijns Anda a vorar saurugar Varer/ Esa. 6. Þañeñ erum vier nu vid Gud/ en vid Náungañ øngvu betre. Hvør kañ stærre ad vera Tunguñar Brestr en sa/ nær Meñ giøra stoorañ Roog af þvi/ sem eckert er? Hvad kañ Vidurstyggelegra ad hugsast edur talast/ en ad bruka Tunguna/ hvør ad er eirn hiñ beste Limur a Mañsins Lijkama/ sm̄ giørd er til ad lofa Gud sin Skapara/ til ad forsvara siñ Náunga/ til ad semia Frid millū Sundurlyndra/ ad bruka hana seige eg til ad myrda hiñ Saklausa/ z stuga Lijf z Æru af sijnū Náunga? Lygeñ er verre øllū ødrum Andskotans illsku Kundū/ þvi er sa plagadur med vondñ Diøfle og þungu Mælleyse/ er sier hana temur. Øll Synd er Lyge/ og fyrer hina fyrstu Andskotans Lyge/ Gen. 3. er øll Synd iñkomeñ i Heimeñ/ og sijdañ utruneñ til allra Mañna/ og þott ad aller sieu ecke ad þssu fundner/ þa er þo hier fyrer utañ mørg Tunguñar Vanbrukan/ sem i allañ Máta er Osæmāde. Þar eru þr til/ er eckert Velgiørt þyker/ utañ hvad þr sialfer giøra/ z lasta añara Giørder/ jafnvel þær/ sem ecke Lastverdar eru. Falle margvijsleger Doomar um̄ eirn Hlut / kieppast þeir vid ad filla þañ Flock/ er fører a hiñ verra Veg. Þesser eru giarnañ sialfer hiner lijdstu z ødrū lakare/ z af þvi þeir vita ad þr eru sialfer illa ræmder/ þa ætla þeir ad añara Ohroodar mune þeirra Afsøkun verda. Þu

Nærfrare/

Hræsnare/ seiger Frelsaren̄: Drag fyrst Biælkan̄ ut ur þijnu Auga/ Luc. 6. Þad være vel adgiætande/ ad sa være Heilskygn sialfur/ sem dæmer um̄ an̄ars Blindne. Jeg veit ad ꝥ er Loflegt ad seigia ein̄i til sijna Lasta/ þvi seiger Drottenn Gud/ Levit. 10. Þu skallt straffa þin̄ Náunga/ so þu berer ei Skulld hn̄s vegna/ en̄ ꝥ er ad vera epter Skynseme/ so ad Gaukuren̄ dæme ecke um̄ Svana Hliode/ eda Hrafnen̄ um̄ Sundfuglana. O Herra Gud/ hvør kan̄ ad vita hvad opt hn̄ syndgar? Ps. 19. Dæmed ecke seiger Endurlausnaren̄/ so þier verded ecke dæmder. Fordæmed ecke/ svo ad þier verded ecke Fordæmder/ Þvi med þeim sama Mæler/ sē þier ødrū mæled/ mun ydur aptur mællt verda/ Matth. 7. Hvad margur dæmer sialfan̄ sig Ovitande/ þegar hn̄ adra dæmer ꝥ somu Leste/ er hn̄ er mest hladen̄ sialfur? Og eckert er tydara en̄ ꝥ/ ad Men̄ lyta ꝥ a ødrū/ er ꝥr vita med sialfū sier/ viliande þan̄en̄ dyliast ꝥ Mønnunū. Þar eru ꝛ soddan̄ skynlausar Man̄eskiur til/ sē lyta sin̄ Naunga ꝥ þa Hlute/ sē hm̄ er ecke i sialfs Vallde ad giøra vid. Soddan̄ er eirn skadlegur Illsku Ande/ þvi hvør hn̄ forakktar Fátækan̄/ hn̄ hæder Skaparan̄/ seiger Salomon/ Prov. 17. Svo er og um̄ hvad an̄ad. Sie einhvør Vitgrannur/ Vesæll/ Ofrijdur/ Mallhalltur/ eda hefur nockurn þvilijkan̄ Brest Natturun̄ar/ sē hn̄ fær ecke adgiort/ þa fin̄ast þo soddan̄ Vitstola Man̄eskiur/ sē ecke skam̄ast sijn ad hafa þvilijkt ad Hæde. Heyr þu syndugur Madur/ er hn̄ Fátækur/ seig meir/ J hvørju ert þu Audugre? Þar hn̄ vantar Fiemunena/ hvørium̄ Mølur ꝛ Rid kan̄ ad granda/ en̄ þig vantar Þeckinguna a Gude ꝛ sialfū þier. Er hn̄ Vanskapadur ꝛ er so Giørvilegur/ Þorer þu ad seigia ꝥ liott/ sē Gud hefur so vera lated? En̄ lijt þig hid ifra/ ef þu matt/ ꝛ skoda hvørnen̄ Diofullen̄ hefur afmyndad Sálu þijna/ ꝥ þu matt ecke lyta riettu Auga til Guds Skiepnu. Han̄ er Vitgrannur ꝛ veit ei hvad giøra byriar/ Hvørju ert þu Vitrare? Þar þu med Siælfs þottanū og hn̄s Nidran̄ giører þig hm̄ þijs Fávijsare/ sē Odur Madur er Heimskum argare. Lucifer/ hvørs ed gieted er hier i Evangelio/ var af þm̄ i Samaria Beelzebub kalladur/ þad er Flugna Høfdinge/ ꝛ ꝥ af þvi/ ad Illsku Ondunū i Loptenu verdur vid Flugur samlijkt/ Eph. 6. en̄

þad er fra Art ad sækia þar mest ad ødrum lifande Skiepnū/sm̄ þm̄ er Meinsamast/z hvar ſ Nørunded er af/þar setiast þær a z stijnga. Þeim eru hiner Ogudlegu Spottarar lijker/ ſ eru þrottker um̄ aūars Mein/z una sier illa nema einhvør sleike sig/sveria sig so i Ættena ad þr sieu af Fiandanū/um̄ hvørn Paulus talar/Eph. 2. ad hañ sie eirn Høfdinge/sm̄ Valld hafe i Loptenu/verkande i Þvermodskuñar Børnum. Þesse Malhellske drotknar nu so miøg i Heimenum/ad þott aller hate hana a ødrū/sm̄ Von er/ þvi hun spiller hiñi besta Hlut/ sm̄ er gott Mañord og Rykte/þa gieta so fæer vaned Tungu sijna þar um̄/ og eru þr af Dioflenū þunglega plagader/ sem þañeñ lynder eru/ og være øllu betra ad þeim være Tungañ ur Muñe skoreñ/ helldur eñ ad þeir sieu vel talande til þess ad safna sier þeim Syndum/er þvi vallda ad þr ecke fa eirn Vatnsdropa til ad kiæla hana med/nær þr pijnast i Helvijtis Ellde/Luc. 16. af hvørium St. Jacob seiger/ad þvilijkar Tungur sieu upptendradar. Þvi ef Endurlausnareñ skipar ad utstijnga þ Augad/sm̄ hneixlar/Matth. 18. þa er lijklegt ad hid sama meige þess helldur um̄ Tunguna seigia/sem hun er hæfare til ad drijgia fleire og verre Synder/nær hun misbrukud er. O Herra Jesu Christe/þu sak-lausa Guds Lamb/sm̄ ecke upplaukst þijnū Muñe/helldur eñ Saudur til Slatrunar leiddur/Esa. 53. Virdst þu ad temia vora Tungu til ad lofa og dyrka þitt H. Nafn a medañ vier hrekiunst i Utlegd þessare/so ad vier þier eilijft Lof sijngia meigū i Dijrd Himnaña/med øllū Utvøldum Guds Børnum / A M E N.

Suñudageñ i Midføstu.

Gudspialled / Joh. 6. Cap.

Þeim Tijma. Epter þetta foor JEsus yfer um̄ Siæfarhafed Galileæ / sem liggur vid Stadeñ Tiberiadis / og mykell Mañfiølde fylgde hønum epter / þviad þeir sau hañs Jarteikn / sem hañ giørde a þeim sem siuker voru. JEsus gieck uppa sitt Fiall / og settest þar nidur med sijnum Lærisveinum: Eñ þa var Paskahatijd Gydinga nalæg. Og JEsus leit þa upp/ og sa ad mykell Mañfiølde kom til hañs / þa sagde hañ til

Philippum;

Philippum: Hvadan kaupum vier Braud so ad þesser neyte? Enn þetta sagde hann til ad freysta hanns þar med/ Þviad hann visse sialfur hvad hann villde giøra. Philippus svarade hønum: Braud fyrer Tvo Hundrud Peninga nægest þeim ecke / so ad hvør eirn fae þa nockud lýted. Eirn af hanns Læresveinum/sem ad var Andreas Brooder Simonar Petri/sagde hønum: Eitt Ungmenne er hier/sem hefur Fimm Biggbraud og Tvo Fiska. Enn hvad skal þetta a medal so margra? Þa sagde JEsus: Laated Mennena setiast nidur ad borda. Enn þar var i þeim Stad Gras miked: Og þar settust nidur ad borda/ Kallmenn ad Tølu / nær Fimm Þusunder. Enn JEsus took Braudenn/þa hann hafde Þacker giort/og fieck sijnum Læresveinum/ enn þeir feingu þeim sem til Bordsins høfdu setst: Slijkt hid sama af Fiskunum/so miked sem hvør villde hafa. Enn þa þeir voru metter/ sagde hann til sinna Læresveina: Safned samann þeim Leifum sem af geingu/so ad eckert spillest. Enn þeir søfnudu þeim samann/ og fylltu upp Tolf Karfer medur þessar Leifar / af þeim Fimm Byggbraudum/ hvøriar ad voru auk þess sem þeir høfdu neytt. Enn þa er þesser Menn sau hvørt Teikn ad JEsus giørde / søgdu þeir: Þesse er sannarlega sa Spaamadur sem i heimenn skal koma. Enn þa JEsus formerkte þad / ad þeir mundu koma og handtaka hann / og giøra hann ad Kongunge / Veik hann einsamann burt / upp aptur a Fialled.

Exordium.

FIRRI af þeim Gømlu Spekingum sagde Fordum Daga / ad Natturann være ænægd med lijted: Enn ef vier eigum ad skrifa under med hønum / þa munar nockru hvørenn Natturunnar Þydding er tekenn / Þvi skilliest fyrer þetta ecke nema Saal og Lijkame i sialfum sier / þa er þad satt ad þau þurfa ecke mikels vid af Veralldlegum Munum sier til Vidværis. Þegar Lijkamenn er Offyllten og Ofproßenn/ þa er hønum noog/Enn þegar Saalenn gyrnest ei framar/ þa er hun ænægd og varðar litlu med hvørlu þesse Naudþurft er uppfyllld / Þvi eins vel unde Adam i Skinn-Kyrtlenum / Gen. 3. og Salomon i allre sinne Prijde / Matth. 6. og Johannes ellu betur i Ulfallds Felldenum / Matth. 3. helldur enn Herodes i sinne Purpura Kaapu / Act. 12. Enn sie Natturunnar Gloosa tekenn fyrer Syndumspillt Mannsins Edle / þa hefur hun nær þvi alldrei noog / hun er Elldenum lijk/sem þess meir logar sem meir er i hann borenn. Bloodsugann sleppur hvørgenn kinn syder þegar hun er full ordenn / Enn Syndumspillt Nattura sialldann

Þvi

Þvi er hun leggst a. Sadningenn er hennar Orsøk til æ meira Hungurs / og hun verdur alldrei sødd nema med Sulltenum. Vilie nockur sedia hennar Fykn / þa tekst þad ecke med ødru Moote enn ad draga vid hana Foodred / svo hun dragest sialf upp um syder. Hvad lytels ad Nátturann af sialfre sier vid þurfe / þad kiennir oss Frelsaren hiá Luc. 12. Cap. medal annarra þar hann seiger: Vered ecke Hugsiwker fyrer ydru Lyfe hvad þier skulud eta / eda fyrer ydar Lykama / hvørt iu þier skulud klædast / Er ecke Lyfed meir enn Fædslann? Og Lykamenn meir enn Klædnadurenn? Enn þoott ad vor Nattura þurfe ecke margra Hluta eda mikillrar Umsorgunar vid / þa hefur Gud samt tilskickad ad Madurenn skule med Erfide næra sig af Jørdunne alla sýna Lyfdaga. Þad gamla Løgmaal stendur enn nu i Dag Oraskad / J Sveita þyns Andlitis skallt þu þyns Brauds neyta / Gen. 3. Gud hefur lofad ad blessa Israels Erfide / Deut. 28. enn ecke hans Idiuleyse / hann giefur ad sønnu þeim er hann elska sitt Braud þa þeir sofa / Ps. 127. Hann lætur Himinenn rigna / Jørdena groa / Fienadenn Avaxtarsamann verda og Vøtnenn af sier giefa allra handa Fiska / þoott Madurenn sofe: Enn samt hefur hann þo ecke hier med leyft ad hann skule alldrei vaka / øngvum hefur hann heited ad steikt Gias skule fliwga i Munn hønum. Letenn er eirn lifande Daude og vakande Svefn / og vinnur ecke nema til Ohocka bæde hiá Gude og Mønnum. Ef nockur rietter Einhvørium Olmusu og hann nenner ecke vid ad taka / Hvad kann sa vid þvi sem giefur? Og svo er þad eirnenn / þegar Gud upplykur sinne Milldu Hende til ad sedia allar lifande Skiepnur / og lætur Grased vaxa a Jørdunne / Fiskenn tingast i Vøtnunum / Fienadenn avaxtast a Landenu / Enn Mennerner forsooma ad hyrda þessar Guds Gafur / Er þa nockud Skullden hiá vorum Skapara? Laungt fra þvi. Man liet hann rigna ad sønnu a Eydemørkunne / Exod. 16. enn sialfer mætti Israels Syner þad samannlesa / og alldrei veit eg ad Mannenum sie Atvinn sinne lofad nema hann hafe Umsorgun þar fyrer med synu Erfide / þo ecke med Heidinglegre Bwksorg / med hvørre Gud bannar ad þyngia Hiørtun / Luc. 21. J Einu Orde ad seigia / ad leita fyrst Guds Rykis og hans Riettlætis / svo oss allt annad Gott tilleggiest / Matth. 6. Þad er sa riette Vegur / enn þadann fra liggia Tvær Villu Gøtur / Onnur til Lete og Omennsku / Onnur til ofmikellrar Ahyggiu. Badar verda oss bannadar i upplesnu Evangelio / Af hvørtu eg vil þad alleina tala i þetta Sinn / hvørnenn vier eigum Christelega og Ærlega ad leita Næringar vorrar.

Hialpa oss hier til goode Myskunsemdanna Fader fyrer JEsum Christum / Amen.

Vtleggingen.

J Upphafe þessa H. Evangelij heyrum vier / B. G. E. ad þegar vor Herra foor yfer um Sioonn / sem liggur vid Stadenn Tyberias / þa hafe Mannfiolde mikill fylgt hønum epter / þviad þeir sau þær Jarteikner er hann giørde a þeim siuku. Sannlega hefur þad vered Erende þessa Folks ad heyra JEsum og hans Kienningar / hvøriar hann stadfeste med Kraptaverkum. Þeir telia ecke epter sier ad fylgia Hønum epter / þo hann geinge

a Eydemørku/Þvi JEsus Gieck Vppa Eitt Fiall (eiger Textenn/ z þr føst ecke um̃ þ ad þr hofdu eckert til Matar med sier/og ei helldur var þᵃ ad fa i Obygdenne. Lær hier af christen̄ Madr/hvørnenn þu allt ad haga Daglega þinnu Framferde. Þesser voru 5000. ad Tølu / en̄ Gud giæfe ad 5. findest i mørgū Þusundū a medal vor / s̃ læta sier um̃ hugad vera/ad leita fyrst Guds Rijkis/og hn̄s Riettlætis/ædur en̄ þr fara ad þyngia sitt Hiarta med Sorgū þssarar Næringar. Ecke er hier gieted um̃ ad þetta hafe skied a Sabbats edur Hølldardeige/ þ hefur og ecke vered/Þvi oftars munde Drottenn hafa byrst i Samkundunne/og ecke vered a Reisū þan̄ sama Dag: Þu skallt og ecke meina ad þ sie nog ad þu hlauper til Kyrkiunar hvør helgan̄ Dag. Hvørn Dag ættu ad offra Gude þackargiørdenne/þvi hvørn Dag er hn̄s Myskun nij og fersk yfer þijnu Høfde/Thren. 3. Þu medtekur a hvørium̄ Deige þitt Dagelegt Braud mz þijnū Munne/þvi a z þin̄ Munnur daglega ad lofa z prijsa hn̄ s̃ þig z allar lifande Skiepnur mettᵘ med sinne Velþocknan/en̄ þu ert Hyrdulijtell þar um̃/z þier þyker þre Stundu illa vared vera/s̃ þu giefur Gude til ad bidia hn̄ um̃ sijna Blessan/eins og hm̄ sie veitt i þvi ad myskuna þier. Hvørn Afgud giører þu sialfan̄ þig? Meinar þu ad eitnrᵛ Skundᵛ Erfide drage þier meira en̄ hn̄s Adstod s̃m i einu Augnablike snere Vatne i Vijn / Joh. 2. Sem med sinne Blessan mettade 5000. Mann̄s af 5. Byggbraudū? Mun þitt Vikuverk med allre þinne Abyggiu verka meir en̄ hn̄ s̃ a 6. Døgū skapade hid dasamlega Storvirke Himens og Jardar? Gen. 1. Og þo ert þu svoddan̄ Sialfbyrgingur/ad þu villt ecke fa hn̄ i Lid med þier/ædur en̄ þu geingur til þijns Erfidis. Veitst þu ecke ad Madurenn lifer eige af einusaman̄ Braude/ helldur af sierhvøriu Orde s̃m frameingur af Guds Munne/Deut. 8. Tveir Veiger liggia til alls Nætta i Heimenum/ an̄ar i giegnū mykel Vm̄svif med Martha/ Luc. 10/ En̄ an̄ar med Mariu/ad þvo Fætur JEsu med sijnū Tarū/ og þerra þær med Hárlockū sijnum/Joh. 11. Ecke seige eg ad þssar Leider kunne ecke saman̄ ad liggia/z þott sin fare hvøria/ad þr kunne ecke bader ad hafa sama Náttursiad/ þvi Martha z Maria kunna vel ad forlijkast i einu Huse/þo so ad hun giøre ecke þssa

afskipta edur klaga yfer hefie/ þvi hun hefur utvaled þad gooda Hlut skipted/ Luc. 10. Luckulegt er þad Hus/ hvar Forsioon og Gudrækne halldast i Hendur/ so ad Maria bidur en Martha stidur/ Ed skule allrars hvørs man vera/ þa er sa langtum beiske sem liggur Rieklighnis til Guds/ helldur en hin ò lætur oss flækiast i kryngū hns Skiepnur. Vor Ahyggia ꝛ Erfide kan ad bregdast. Hvad margur vinnur Bake brotnu/ og þryfst ecke samt? en Gudrækneñ hefur alldrei nockrū brugdest/ helld ur verda þeim aller Hluter ad goodu/ jafnvel sialfur Skorkureñ/ sem ad Gud elska/ Rom. 8. Sieu þr Lykamlega Volader/ þa eru þeir i Gude Ryker/ sieu þr forakkader i Heimenū/ þa eru þeir þo mykels metner i Himnenum. Skal eg kalla han Rykañ sem a mørg Naut og Saude? Og ecke myklu helldur þañ / sem a Himens og Jardar Skapara. Ef Gud blessar ecke syna Þioonustu med Rykdoome / þa bregdest þad þo alldrei/ ad hn blesse hana med sialfum sier. Sa er ecke rykur sem mikid a/ helldur hin sm lætur sier nægia: Eñ hañ sm hefur Gud/ hn er allt tijd anægdur/ þvi þegar hn hefur Drotteñ/ þa skeyter hn hvørke um Himen nie Jørd/ Ps. 73. Mig skal ecke furda þo Gud lææe a stundum syna Elskendur vanta Audlegd Heims þessa / þvi hn hefur giefed þm langtū betra /, sm er sialfañ sig. Þegar nockur hledur sitt Skip med nytsamlega Vøru/ þa liekter hn a sier Barlestefie. Hvad skyllde hañ/ sm fullur er af Gude/ vilia þyngia sig med Mammona? Og mun hn ei alla vegana varast Diøfulsins Snørur/ ò Gud hefur einusinne veiddan i synu Nete? Sa sm Gud hefur/ hañ hefur meir en allt/ og hañ sm ecke hefur Gud/ hañ hefur minna en ecke neitt / svo verdur giefed þeim sem hefur/ og teked fra þeim sem ecke hefur / eirneigen þad hañ hefur edur meinar sig hafa/ Marc. 4. Vier heyrum frammverges i Gudspiallenu ad Drotteñ seiger vid Philippum: HVar KAupum VJer BRaud/ SVo Ad Þesser Neyte? Allt Valld hafde JEsus a Himne og Jørdu/ Matth. 28. þo rædgast hañ um þetta vid sin Læresvein/ hvar þeir kuñe Rædslu ad kaupa. Med hvørju Orde hn bender þier til/ christen Madur/ hvørneñ þu att ad leita þinar Atvinnu/ ò er i allan leyfelegañ Mata. Ecke ad Andskotans Rade/ þvi hn stelz øllu þvi hn rædur til/ og

og ert þu þa þess Þiofsnautur ef þu fyrer þess Aeggian ukvegar þier Fooſtur: Ecke med Okre/ þvi Drottenn ſeiger. Þu ſkallt ei ſeia þijna Peninga þijnn Broodur til Okurs/ Deut. 23. Ecke med Kugun edur Narddrægne/ þvi Gud hefur Andſtygd a þeim/ ſem ſelur Lytelmagna, fyrer eirn Pening/ og hinn Fatæka fyrer eirn Skoo/ Amos. 2. Næſt þeſſum ſitia i Andſkotans Rijke Þioofarner/ ſem utrteltſa ſtinar Nendur til aſ-arlegra Fiarmuna/ um hvoria St. Paull ſeiger/ 1. Cor. 6. ad þeir ecke eigneſt eilijft Lijf/ og i Sannleika þa er Þioofurenn Svijvirding bæde þ Gude og Mønnum. Ad ſønnu ſeiger Syrach/ Cap. 20. ad lijdanlegre ſie Þioofurenn enn Lygarenn/ þo munu bader til Olucku verda. Enn þegar eirn Oddada Skielmer tvinnar hvortveggia ſamann/ mun hann ecke flietta Oluckunnar Snøru handa ſijnum eigenn Halſe? Og þott hann meige umfly-ia þa Timanlegu/ þa er eckert vijſara/ enn ad hann ſalgad verde med ei-lijfre Kyrkingu i Helvijte/ þvi eg hafde nærre þvi ſagt / ad þad være Þiooffsins Lucka/ef hann yrde heingdur/ef ſkie mætte ad Galgenn frijade hann fra Helvijte. Heyred þier Satans Børn/ef nockrer erud/ ſem meig-ed Ord mijn heyra / edur til þeirra ſpyria : Erud þier enn nu ecke O-þyrſter vordner af Bloode fatæks Almuga hier i Lande? Nær vilted þier læta af ad utſiuga Hus fra ſem ydur Forſorgun veita med ſijnu Erfide? Skulu Guds Børn leinge bera ydar Svijvirdingar? A Gud oſſ leinge reidur ad vera þ ydar Saker? Geingur ydur þ ecke til Niarta/ ad hann ſtraffar þa þ ydar Skulld/ ſem ydur ala? Hafed þier ecke heyrt/ hvør ſu Gud vard reidur vid Iſrael þ einſamann Achans Þioofnad? Joſ. 7. Vited þier ecke hvad Drottenn ſeiger hia Zach. 5? Þad er ſu Bølvan ſem utgeingur yfer Landed/ þvi aller Þioofar verda ſagder froomer ept er þeſſu Brefe/ enn eg vil þ frammkoma læta ſeiger Drottenn Zebaoth / ad þ ſkal koma yfer Þiooffens Hus/ og þeſſ Hus ſem ſver Falſklega vid mitt Nafn/ og þad ſkal blijfa i þeirra Huſe og eyda þvi med þeſſ Stockum og Steinum. Þeinked þier þa/ fyrſt hann lijdur ydur ad plaga ſijn Børn medann ydar Tijme yferſtendur og Magt Myrkranna/ þ Gud mu-ne vera eins z þier/ af þvi hann þeiger? Pſ. 50. og ſier þo þetta/ og ecke vilia umm ſijder ydar Ogudlegs Athæfis i ſiñe Reide/ ſem ad brennur allt

til nedsta Neidßlis/ Devt. 32. Þar fyrer læked af Illu/ O þier Eyt-
ur Ormar og Nødrukyn/ z læred gott ad giøra/ Esa. 1. Hvor hñ hef-
ur stoled/ hñ stele ei framar/ helldur Erfide med Høndunũ/ Eph. 4.
Mauren er eirn veikur Hoopur/ þo ukvega þeir sijna Fædslu um Sum-
arldmañ. Kimlßen er og veikur Lijdur/ þo byggia þr sitt Hus a Stein-
um. Gras-Hoppurnar hafa engvañ Konung/ þo ganga þær ut allar
i Hoop. Søngu-Rofañ vinnur med sijnu Foctũ/ og er i Konungaña Hy-
bijlũ/ Prov. 30. Þetta giøra hin vesælustu Kvykinde Jardar/ eñ hvad
giøred þier/ sem Gud hefur giefed skynsemdarfulla Sal i heilbrygdum
Lijkama? O þier hin hreckvijsa Kynslood/ hvørsu villed þier umflija
Guds Reide og Fyrerdæmingena? Matth. 23. nema þier ydrest af Hiar-
ta. Gudspiallamadureñ seiger ad JEsus hafe Talad þesse Ord til
ad Freista Hañs Med/ Þvi Hañ Visse Sialfur Hvad Hañ Villde
Giøra: Þu skallt og ecke læta þig þ undra þott Gud reyne sijna/ christ-
eñ Madur: Gud freistar ad sønu einkis Mañs til Ills seiger Jacob/
Cap. 1. Eñ til Goods freistar Gud Mañsins / so ad Reynsla vorrar
Truar fiñest Gullenu dijrmætare/ 1. Pet. 1. til Lofs z Dijrdar Christo.
Abraham vard freistadur/ Gen. 22. so hñ være Fyrermyndum allra A-
brahams Sona/ su Canaaniska/ Matth. 15. so eingeñ ørvænte þott
Gud meige þegia um Skund vid Bænum sinna Barna. Merkelegt er
þetta ad Drotteñ spyr Philippũ ad þessu framar ødrũ/ sañlega þvi hñ
hefur Truarveikur vered/ so ad þ dijrdlega Krapta verk er hñ villde giø-
ra/ mætte þess helldur ganga hm til Hiarta. Eda hvad seiger vor Herra/
Joh. 14. vid sama Læresvein/ er hñ beidde ad hñ sijnde þñ Fødureñ/
truer þu ecke ad Fadereñ er i mier og eg i hm? Og varla ødruvijse voru
hiner Læresveinarner a sig komner / hvar þ Endurlausnareñ straffar
þa/ Matth. 16. þa þeir høfdu Braudeð epterskiled/ seigiande: O þier
Lijtiltruader/ eñ þa skilied þier ecke/ muned þier ecke þau 5. Braudeñ
þar ed voru 5000. Mañas? Og hvad margar Karfer þier uppføckud.
So vill nu vor JEsus med Reynslune og Auglijsingu sijns Almættis
midt i freistinguñe smæmsamañ inplanta Truna hia sijnũ Læresveinũ/
z sama giør hñ eñ nu i Dag þa hñ Hiælpena undandregur ecur læt-
veniuleg

venjuleg Lyfs Medøl bresta. Gud næde/ þott Meñ sieu Christi Lære-
sveinū i flestu Olljker nu i Heimenū/ þa fiñast þo marger fra Lykar i
þessu/ Braud þ 200. Peninga næger þm̄ ecke. Eñ hvad giorum vier þ
Strax sem vier høfū ecke fullañ MagaMakar/ þa er þar Muñureñ
fullur Orvæntingar. Ef þar er ecke allt þ Augunū sem eka skal/ þa
seiger hiñ Vantruade/ þott Gud giøre Glugga a Himeneñ/ þa kañ þ
ecke ad skie ad Meñ life/ 2. Reg. 7. Eñ hiñ Matvande giefur ecke lif-
ad vid þ Liettmete sm̄ Daglega fellur/ hñ seiger/ hvar vill þesse giefa
oss Kiøt a Eydemørku: Num. 11. Syñest nockud Omøgulegt/ þa hæd-
er masleg Skynseme þar ad. Hvørneñ skal þsse giefa oss sitt Holld ad
eta og sitt Blood ad drecka? Joh. 6. Þesse Orvæntingareñar og O-
þolenmædis Ord byrgia fyrst og opt aptur Guds Myskunar Dyr/ so hñ
lætur hinn Gudlausa verda epter Tru siñe. Heyred þier mier/ er þa nock-
urt Ord Omøgulegt þ Gude? hñ ꝫ skapad hefur Steineñ kañ hñ ecke
ad giefa Vatn af hm̄? Num. 20. Hñ sm̄ giørt hefur Vatned/ hvad liett
veiter hm̄ ad umhverfa þvi i Vyn? Joh. 2. Er hønū nockud bægara
ad lata mig fiña Gull i Fisksens Muñe/ helldur eñ i Filsnū Jardar?
Er ecke Hrafneñ grádug Skiepna? þo liet hñ Eliam fa af hñs Muñe
Kiøt og Braud/ 1. Reg. 17. Þressar nockur Oleum ut af Leyrkierum?
Og þo fyllte Spamañsins Bæn og Eckiuñar Tru so morg Kier allt
a Barma/ 2. Reg. 4. Þu seiger Gud giøre ecke Kraptaverk a þessum
Døgū so sm̄ Eliæ. Eg nedkieñe þad/ þvi þss giørest ecke Þørf. Gud
hefur giort so morg Kraptaverk sydañ Eliæ Daga/ ad þa sm̄ ecke vill
Gude trua fyrer þau/ hañ munde ei helldur trua þott hañ sæe Eliæ
Kraptaverk. Þar eru ei helldur marger a vorū Døgū/ sm̄ þioona Gude
eins ꝫ Elias. Være þar Eliæ Tru/ hñs Arvekne ꝫ Astundan i Guds
Þionustu/ þa tru mier til/ ad Eliæ Gud er eirn og hiñ same/ og ecke
umbreytest hñ. Þu seiger: Gud giører eingeñ Kraptaverk/ eñ hvørt er
meira ad giøra alla Hlute af øngvu/ Gen. 1. Eda ad giøra Vatn
ad Vijne? Eda Steina ad Braudū? Mier syñest eckert meira Krapta-
verk eñ þ/ ad Gud kañ ad forsorga þañ Vantruada. Læresveinarner
gatu ecke utreked Tunglmeina Diøfuleñ þ þeirra Vantruar Saker/

Matth.17.eñ eins mikedValld hefurGud yferDioflenũ sm̃ yfer ødrũ sinnũ Skiepnũ/þvi sijnest mier þad yfer Mata miked Kraptaverk/ad Gud lætur hinũVantruada z Opacklata nockurnNluk ad nockru godu verda. Þar fyrer C. G. B. ef Mañlegur Veikleike kañ ad koma iñ hia oss so sem Christi Lærisveinũ/ ef vier erũ þeim lijker i Truarveikleike/þa verũ þeim ecke Olijker i Nlijdnesse: þeir giørdu slijkt er þm̃ var skipad/ þeir stoodu ecke upp i Nøsunũ a sijnũ Nerra/ eins og ad være þekta Omedal/ svo sem ad giøra vorer Þioonustumeñ a þessũ Døgũ/ sie þm̃ skipad nockud Ovenilegt/þa hroopar hiñ lake ad þar sie Lioon a Veigenum/ Prov.22. Giørum þvi Verk Kallanar vorrar i Guds Okta/ og vørpum allre vorre Ahyggiu uppa Gud/ hañ mun þvi vel til Vegar koma/1.Pet.5.JEsus Took BRauded J Sijnar NEndur seiger Textenn : J þær blessudu Nendur took hañ þad / i hvøriar Faderenn hefur lagt alla Nluke/Joh.3. Framar seiger Gudspialled ad hñ hafe liked Augũ til Nimens og giørt þacker. Ei þurfte vor JEsus þssarar Blessunar vid/ til ad giøra Kraptaverk þ sialfañ sig/þad vottar hñ sialfur hia Joh.11.seigiande: Eg þacka þier Fader ad þu Bænheyrder mig/ eñ eg visse þu munder mig Bænheyra/hielldur vegna Foolksens sem i kringum er/ so ad þeir true þad þu hefur sendt mig. Þar fyrer skallt þu vita/Syndugur Madur/hvøriũ Gud giefur Dag lega sijna Blessan/ad þiñ Endurlausnare hefur giefed þier eitt blessad Dæme hier med/þad þu trua skyllder ad þijn Faung z Fæda verdur þa hellst til Blessunar þegar hun er i hñs Nafne blessud. Þad er ei miña verdt ad giæta feingensFiaar eñ ad abla/sømu Atferd skal og Christeñ Madur hafa til hvørstveggia. Jeg sagde þ skømu þess skyllde i Guds Okta leita/so seige eg eñ nu ad þss skal i GudsOkta neyta. Nvad seig er Drottenn uñ þa sem treysta a Mætt siñ og Megen/Esa.8. Vered eller þier Lijder/ og reñed þo undañ/ Nerklæded ydur og hlauped þo a Flootta/ bued ydur ut og flijed þo undañ / alykted eina Radagiørd og þar verde þo ecke af/ hafed Samtøk/eñ þ hafe þo øngvañ Stad/og allt eins eru Sofn Mañа z Addrætter þutañ BlessanDrottenns. Margar hyrdulaus menn ad þka sie ecke nema fangitt Nial/sa ed ecke einasta

hleiþur

hleipur sm̄ añar Hundur til siñar Fødu/ helldur z lætur sier alldrei til Hugar koma ad bidia Gud ad blessa syn Efne. Øll Skiepnañ er good seiger Pall/ 1. Tim. 4. z eckert burtkastande/ ef hun er m3 þack læte medtekeñ / þvi hun helgast þ̄ Orded z Bænena. Eñ Gud nade hvada þacker hin Eilysa Myskunseme mā fā fyrer syna Daglega Blessan hia mørgum Mañe. Jeg meina þ̄ sie sañast/ ad vier setiumst nidur ad eta a stundū/ z rysū upp til ad dansa/ Exod. 32. O Mañeskia/ er þa Gud leingur ad svipta eñ ad giefa? Reidur helldur eñ Myskunsamur ad vera? Syrach. 5. Take hñ oss nockud mootdrægt tilfalla/ þ̄ liggur so þungt med oss sm̄ Bly / eñ ef hañ opnar syna Myskunarryku ørlætis Hønd/ þ̄ er hia oss liettara eñ Fis. Framveiges stendur i vorum Texta: AD JEsus Nafe FEnged Synum Læresveinum BRauded/ Eñ þEir FEngu þEim / Sem Til BOrdsens Sǣtu / SLykt Nid Sama Af FJskunum / Svo MJked Sem HVør Vilde Hafa. Þetta syneft mier vera ein ægiæt Lyfs Regla fyrer christeñ Mañ/ hvørneñ hañ a ad høndla med Guds Gæfur/ sm̄ hønum eru i Hendur feingnar. Jørdeñ er Drottens og allt hvad þar iñe bygger/ Ps. 24. Syna Rædsmeñ hefur hañ sett yfer Eigur synar: Hvør er sa true Rædsmadur/ seiger JEsus/ Luc. 12. Er hñs Herra setur yfer syn Hiu/ þad hñ giefe þm̄ i riettañ Tyma þ̄ sm̄ þeim berē Sæll er sa Þioon/ sem hñs Herra fiñur svo giøra/ þa ed hañ kiemur. Eins og JEsus fieck synū Læresveinū i Hendur Brauded/ til ad utskipta þvi medal Bordsitiendaña: So hefur hñ og þm̄/ er hm̄ þocknast/ afhendt Audlegd þ̄ssa Heims/ til ad utbyta medal þurftugra. Þu skallt ecke meina christeñ Madur/ ad þ̄ sie allt þitt eiged sem þu medferdis hefz: Þad Braud s̄ afgangs er i þynu Huse/ er Forsorgun hiñs Volada. Sa Møttull er þu þarft ecke ad bruka/ er Klæde hiñs Naktta/ Luc. 3. Þau Faung sm̄ a añañ Veg hia þier skiemast og funa/ eru Lyfsbiørg hiñs Naudþurftuga/ þar fyrer giører þu so mørgū Fatækum Oriett/ sem þu mætter añars/ þier ad skadliklu hialpa/ ef þu þvi iñehelldur pa hiñ Volade/ sm̄ er sañur Ølmusu Madur/ vid þarf. Ef þurfū vier ad brioota nidur vorar Kornhlødur og giøra adrar stærre/ so

leinge

leinge vier høfum Fatæka hia oss. Korned liggur Jdiulaust i Moldunne og verdur kanskie um sijder af Ormū uppeted/ en hia hinū Fatæka ber þad Avøxt/ so sem a Akrenum. Soddan Akursmeñ eru næsta þarfer. Jeg vil helldur sa einu Korne i Muñ hins Fatæka/ helldur eñ Tiju i Jørdena. Jeg vil helldur sa hinum Volada tiju Peninga / eñ kasta Hundrad a Mangaraños Bord/ hñ mun þvi med Þusundfølldū Abaka apkurskila/ ef ecke i þessū Heime/ samt i Vpprisu Riettlætra/ hvar eirn Vatnsdryckur mun ecke Olaunadur verda/ Matth. 10. Nu ñ Ranglæte Radsmadur var Ofrægdur vid sin Herra/ svo sem hefde hñ eydt hñs Gotze/ Luc. 16. Meined þier ecke og ad Hrop hins Fatæka og Eckiuñ ar mun Ofrægia þa i Nimnenū fyrer lifanda Gude/ sm liggia a Guds Gsafū/ svo sem Ormur a Gulle/ og ala Agyrndena/ eñ Fatækur fellur af Hungre i Froste og stoorre Neyd/ þvi er illa ukfocad / sem ofvel er geymt/ þvi slijkt er Eldds Matur og Orma Fæda/ eñ kiemur ecke i Guds Kistuna/ svo þad verde ad Himneskum Fiesiod / hvøriū Mølur og Rid kañ ecke ad granda/ Matth. 6. Fordū Daga i Gamla Testamentenu/ þa hafde Gud skiled sier vissar Foerner fyrer Syndernar/ ecke i þeirre Meiningu/ ad Blod Vxana og Hafrana kynne ad hreinsa Samviskurnar/ helldur voru þar i fyrermyndud epterkomande Giæde/ sm er Blood ed Jesu Christi/ hvørt ed hreinsar oss af øllū vorū Syndū. Eñ þesser Tijda Sider eru fyrer laungu afteknar/ þar Guds Eingieteñ Sonur er i Holldenu opeñberadur/ og hefur fyrer sitt eiged Blood einusiñe iñgenged i þ allra Helgasta ad utvegadre eilijfre Endurlausn/ Ebr. 6. Þo eiga vorar Forner og Vpplypkingar Offur Dagléga ad uppstijga i Himeneñ fyrer Guds Nasjœte/ ecke einasta med Bæn og Andvarpan/ helldur med Olmusugiørdū vid Fatæka. Þijnar Bæner og Olmusugiørder eru uppstignar fyrer Gud sagde Posttuleñ vid Corneliū / Act. 10. Þad er su Forn sem Gude lijkar framar eñ Blood Vxana og Hafrana þa þ framkiemur af Triuudu Hiarta/ þvi seiger Paulus til Ebr. 13. Gott ad giøra og ad utbijta gleimed ecke/ þvi ad slijkt Offur þocknast Gude. Hvar þ mun Gud læta suma Meñ vera Rijka/ suma Fatæka i Heimenū? Møgulegt er hm̄ ad læta alla vera jafna/ og øngvañ þurfa

añars

añars m3. Marg^r eru Orsaker þar til/eñ þo ecke hin sijdsta ad Gud vill
lata sig dyrka a soddañ Mañeskiũ: þ þier giørdud einũ af þssũ minstu/
þ giørdud þier mier seig' alls Hollds Domare a sijdasta Deige/ Matth.
25. Miked er þ/ ad Gud sem er einkis þurfe vill þiggia i þvi sm̃ hinũ
Fatæka er gott giørt: Þar eigũ vier ad sijna vora Elsku til Guds /
þar er Skole vorrar Gudhrædslu/ þar er þ Altare s vier eigũ ad leggia
vora Gafu uppa. Ein Brudur skiemter sier vid Mynd sijns Brudguma
þar til hñ kiemur. Vor Meistare er nu tekeñ fra voru Nøfde og hafeñ
yfer alla Himna: Mig hafed þier ecke alltijd hia ydr/ eñ Fatæka hafed
þier hia ydur/ sagde hañ/ Joh. 12. Þeir eru hñs lifande Epkermynd/
og hañs Timer sem fara Vt og Austur / og ecke hafa hvar þeir kuñe
Høfde sijnu ad halla ad. Jeg meina ecke þa/ sem fyrer Omeñsku sak-
er bidia um̃ Olmusu / edur hina Drambsømu Teke-Maga / sem alla
Hlute heimta af Sialfs Vallde / og giallda Bølvan og Formæling i
Laun ef þra Hals er ecke fylltur/ helldur þa sm̃ añadhvort hafa stik-
ed siñe Heilsu med Ærlegu Erfide / eda Gud hefur siñ Kross a Herdar
lagt(þvi ecke heyre eg miñ Herra hafa nockurn Hlut med Sialfskylldu
utheimt/ þo hañ hefde allt Valld bæde a Himne og Jørdu/ Matth.
28.) Þa byriar ad medtaka i JEsu Nafne/ og miñast þss er Drottens
baud/ Deut. 15. Alla Tijma munu þar verda Fatæker i Landenu/ þvi
bijd eg þier og seige ad þu skuler uppliuka þiñe Hende fyrer þijnum
Brodur sem þurftugur og Fatækur er i Landenu. Eñ Þa Þeir voru
nu metter(seiger Texteñ) sagde hañ til siña Læresveina/ safned sam-
añ þeim Leyfum sem afgangs eru / svo ad eckert spillest / og ad þeir
hafe fyllt upp tolf Karfer med Afgangs Leyfar. Hier kieñer vor
Endurlausnare þier Syndugur Madur Løgmal Christelegrar For-
sioonar/ sem er ad hyrda vel Guds Gafur. Gud sa allt þad hñ hafde
skapad/ og sa þ var allt harla gott seiger Ritningeñ/ Gen. 1. Ef þad
var allt gott fyrer honũ i hvørs Auglite Himnarner eru ecke hreiner/
Job. 15. skyllde þa nockur Skiepna vera so audvirdeleg i þijnũ Augũ/
O þu sauruga Mañeskia/ ad þu viũder þar ecke um̃ hyrda? O Herra
Gud/ vorar Synder/ vorar Synder/ vort Oþacklæte og Ofmetnadur

Og stendur

stendur mier nu fyrer Augum. Hvad giørum vier a Þeim goodu Tym-
um̄/ Þegar Drottenn lætur syna Blessan sin̄ Mælingar falla af Him̄
um ofann i vort Skaut? Mun̄u vier nærsta hyrtner vera i Lande Þessu
ad samannsafna Þm̄ Leyfū sem oss Afgangs verda? Er ecke allur an̄-
ar Hiegoome dyrmætare i vorum Augū en̄ Þad sem Gud giefur oss til
Foosturs; Velger ecke vora Þioonustumenn vid daglegre Fædslu? Hyrda
Menn stort um̄ ad nyta Guds Gafur? so sm̄ giøra mætte. Þessar Synd
er berum vier sijdan̄/ kan̄ skie Þad kiæme sier æred vel i Dyrtijdenne sem
eingenn nyter Þegar allt er nog. O hvad margann kan̄ Þa ad hungra ept
er Þvi sem hn̄ nu Fortredur? Þo kostum vier Skulldenne uppa Gud/ en̄
eingenn gæter ad Þvi ad oss er Þsse Nefndenn nærsta makleg/ & ad vier høf
um Þad og ann̄ad Þusundsinnum verra forskulldad. Lætum oss Þessara
Synda ydrast/ Børn myn/ og Þar til Hiarta gan̄ga med Gudrækeleg
Asetninge ad breyta forsiallega frammveges. Gud hefur aungvann Hluk
giordann forgiefens/ so vill hn̄ og ecke lata illa nie Onaudsynlega Þar
med fara. So er og et helldur Gude Þæg Metordagyrnd Þeirra er sooa
Guds Gafū til ad utvega sier stort Nafn Þar med. Hvad talar Drott
en̄ um̄ Þa er giøra synar Ølmusur ꝥ Mon̄u? Sannlega seige eg ydur
Þad Þr hafa syn Laun uttekid seiger hn̄/ Matth. 6. Þad er Hiegoma
dyrd og fanytt Hros Man̄an̄a. Frelsarenn liet giefa Þssu Folke ad eta/
Þar til Þr voru metter/ Þvi er afgieck skipade hann upp ad safna. Þad
er Christelegt ad metta Maga hins Hungrada/ en̄ ad sedia Auga hins
Grænduga er Onaudsynlegt; Þar eru marger sm̄ Menn giøra verre med
ofur myklu Orlæte og alltijd reidubuna til ad gapa epter sama. Þad
er Gudrækelegt ad safna Nægtum Þegar vel geingur/ svo Þar sie til ad
hiælpa af i Þeirre vondu Tijd. Þad er ein good Forsioon ad minnast Þss
umlidna/ hugsa um̄ Þad nærveranda/ og siaa fyrer Þvi Okomna/ Þo ꝥ
utann Buksorg og Ochristelega Ahyggiu. Josephs Framsyne er hros-
ad ad hn̄ fyllte Kornhlødur Pharaonis a Þeim goodu Aarum/ og frels-
ade Landed af Hungre Þa illa gieck/ hvar ꝥ hn̄ kalladest Landsens Fad
er/ Gen. 41. Þad er og hælfu verra ad eyda Onaudsynlega uppa siælf
ann sig i Ofmetnade Klædnadarens og Ohofe Matar og Dryckiar. Ad

søsnu

ſøñu hefur Gud ecke bañad ad hafa Jñdæle af ſijnū Skiepnū/ þo ſo / ad Meñ gledie ſig med Otta/og gleyme ecke hinum þurftuga. Ecke er vijſt ad Dœmur hiñs Rijka hefde vorded ſvo ſkielfelega ſtrangur/hefde ei Lazarus leiged Valnande ꝥ hñs Dyrum/ Luc.16. Siaalfur Gud hefur giefed eitt Lœgmaal hier um̄ ſijnu Folke/Deut.16.Þu ſkallt veta gladur ꝥ Drottne þijnū/ þiñ Sonur og þijn Dootter/ þiñ Þienare og þijn Ambaatt/Leviteñ ſem er iñañ þiña Porthyra/hiñ Framande/ hiñ Foðurlauſe/og Eckiañ ſm̄ er hia þier i þm̄ Stad ſm̄ Drotteñ Gud þiñ hefur utvaled þad hañs Nafn ſkule hia þier bua. Svo hefe eg nu ad nockru Leite ſijnt þañ rietta Veg til ad leita Atvinnu ſiñar ut af þſſu H. Evangelio/epter þvi ſm̄ eg ſkil af Guds Orde. Svo leited nu fyrſt Guds Rijkis og hañs Riettlætis / Matth. 6. Bruked leyfeleg Medøl i øllum ydar Athøfnum og Vtrietttingum. Treyſted Gude ad hñ mune ydur og ydar forſorga/þa þier ſo giøred/bidied þañ Almætt uga ad bleſſa ydar Faung/ ydar Karfer og Afgangs Leyfar: Gleymed ecke hinum þurftuga og Volada. Laated ydar Olmuſur framkoma af Truñe og Elſkuñe til Guds og Naungans. Hondled Vareigdar ſamlega med Guds Giøf/og vered þacklaater bæde i Orde og Verke/giøred þta/og munud þier alldrei Jlla fara. Eñ Drotteñ Gud eilijfur Konungur og alleina rijkur/ hñ uppfylle alla ydar Naudþurft epter ſijnū Dijrdar Rijkdoome i Chriſto JEſu/ Phil.4. og giefe fyrer hñs Forþienuſtu/ ad þier ad afſtadeñe Armædu þeſſa Lijfs/ mætted iñleidder verda i Føgnud ydvars Herra/til ad ſitia til Bords med Abraham/Jſa ac og Jacob/Matth.8. og mettaſt af nægdar Giædū Guds Huſſ:
Þad Bænheyre Myſkunſamur Gud fyrer ſiñ Son
JEſum Chriſtum / A M E N.

Suñudageñ epter Midpøſtu.

Gudſpialled/ Joh. 8. Cap.

Þañ Tijma. JEſus ſagde til Gydingaña og Hofdingia Kieñemañaña: Hvør er ſa af ydur/ þad hañ meige ſtraffa mig um̄ nockra Synd? Eñ ef eg ſeige ydur Sañleikañ/ hvar fyrer trued þier mier þa ecke? Hvør hañ er af Gude/

ſa heyrer Guds Ord/ þar fyrer heyre þier þau eige/ þviad þier erud ei af Gude. Eñ Gydingarner ſvörudu/ og ſögdu til hñs: Seigium vier ecke vel/ þad þu ert Samverſkur/ og hefur Diöfuleñ? JEſus ſvarade: Eg hefe ecke Diöful / helldur heidra eg miñ Födur / og þier vanheidred mig. Eg leita ei ad miñe Dyrd / ſa er ſem leitar og dæmer. Sañlega/ ſañlega ſeige eg ydur/ hvör hañ geimer myn Ord/ hañ mun ecke Daudañ ſiaa ad Eilyfu. Þa ſögdu Gydingarner til hañs: Nu þeckium vier ad þu hefur Diöfuleñ. Abraham er daudur / og Spaameñerner / og þu ſeiger / Ef ad ſaa er nockur ſem geimer myn Ord/ hñ ſkal ecke Daudañ ſmacka ad Eilyfu, Hvört ertu meire Födur vorum Abraham/ hvör ed framlideñ er / og Spaameñerner eru og framlidner? Hvörn giörer þu ſialfañ þig? JEſus ſvarade: Ef ad eg vegſama mig ſialfur/ þa er myn Dyrd eingeñ. Miñ Fader er ſa ſem mig vegſamar / hvörn þier ſeiged ydar Gud vera / og þier þecked hañ þo ecke: Eñ eg þecke hañ / og ef eg ſegde þad / eg þeckte hañ eige / þa være eg eirn Liugare lykur ydur. Helldur þecke eg hañ / og eg geime hañs Ord. Abraham Fader ydar gladdeſt ad hañ ſkyllde ſiaa miñ Dag/ og hañ ſaa hañ/ og vard gladur vid. Þa ſögdu Gydingar til hañs: Þu ert eñ ecke Fimtugur / og þo ſaaſtu Abraham? JEſus ſagde til þeirra: Sañlega/ ſañlega ſeige eg ydur/ ad aadur eñ Abraham var/ em eg. Þa tooku þeir upp Steina/ ſo ad þeir köſtudu a hañ. Eñ JEſus fordade ſier / og gieck ut ur Muſterenu.

Exordium.

I Añarar Kongaña Bookar 9. Cap. Leſum vier / ad þegar Sendemadur Spaamañſis Eliſæi hafde ſmurt Jehu til Konungs yfer Iſrael / þa hafde hañs Herra Þienarar ſagt vid hañ / Hvad villde þeſſe Vitfyrringur til þyn? Svo voru nu Jorams Villdarmeñ Lynder / af þvi þeir ecke þecktu Drottens Raad. Jeg er og hræddur um̃/ ad þoott eg i Dag epter Guds Skippan / vilie ſmyria þeirra Sæler til Andlegra Konunga og Rikemaña / ſem af Gude eru / med Himneſku Oleo / ſem er Guds Heilagt Ord / þa mune eg ecke betur wolyta i þeirra Augum / ſem Holldlega Sinader eru / helldur eñ eirn Vitfyrringur / þegar eg tala um̃ þa Hlute ſem Guds Anda eru og Holldlegur Madur ecke ſkilur / 1. Cor. 2. Og er mier þad fyrer minſtu ad eg af Mañlegum Deigi dæmdur verde / 1. Cor. 4. Þvi gott er ad eiga Hlutſkipte med St. Paale vid hvörn Feſtus Landsdoomare ſagde/ þa hañ talade um̃ Chriſti Pyning og Upprisu

Fram-

Framlidenna / ad hann være galenn vordenn / Act. 26. Enn þad ængrar mig þramar / ad Hold og Blood gefur sier ecke Grunder til ad rannsaka Dypt og Hæd Guds Vitsku / og þa Speke sem hann hefur Mønnunum Openberad. Þegar Felix heyrde talad um Truna a Christum / um Hreinlyfed / um Riettlæted / um Epterkomm ande Doom / þa skielfest hann vid / og lætur bjoda ad hlusta til þess fyrr enn hann hefur Toomstund / Act. 24. Agrippæ Konunge liggur vid ad verda Christenn / enn fyrer þvi ad hann hefur annad ad sysla / þa dregst þad undann / Act. 26. Hinn Ryke Yngtingur vill ad sønnu þær ad vita hiaa JEsu / hvad hann skule giøra / svo hann eigneſt eilyft Lyf / En þegar hann heyrer ad hann skule selia allar Eigner synar og gefa Fatækum / þa verdur hann hryggur / Matth. 19. Hvad kiemur til þessa? Þad alleina / ad Menn hafa ecke vel smackad hvad sætur ad Gud er / Ps. 34. Og ecke komed Auga a þa Perlunna sem Madurenn saa / og sellde allt hvad hann atte fyrer þa sømu / Matth. 13. Þvi eingenn gyrnest þad sem hann ecke þecker. Og þad er Orsøkenn hvar fyrer ad Guds H. Ord verda af svo fææum medteken. Þad og annad / ad þar er svo mikell Ovinskapur a mille Holldsins og Andans / Gal. 5. Ljoossens og Myrkursins / Riettlætesins og Ranglætesins / Christum og Belial / 2. Cor. 6. Guds Kyrkiu og Skurgodanna / ad eingenn kann til Christum ad koma / nema sa Himneske Faderenn drage hann seiger Endurlausnarenn / Joh. 6. Hvar til hann brukar sitt H. Ord. Enn þeir ed ei hyrda um ad ganga i Ljoosenu / eda smacka hid gooda Guds Ord og Krapt Epterkomande Alldar / Ebr. 6. Hvørnenn meiga þeir umflyia þad ad Myrkurenn høndle þa ecke? Same eru þo Guds Ord Lyf og Ande svo sem Endurlausnarenn vottar / Joh. 6. Og Gulled er Gull þo þad verde af Svynunum Foottroded. Svo er og þad Orded af Krossenum Christi Heimska þeim sem tapader verda / Enn oss sem hoolpner verdum / er þad Kraptur Guds seiger Paulus / 1. Cor. 1. Ekert Stryd atto vor Blessade Endurlausnare meira vid Synduga Menn hier a Jørdunne / enn ad giøra Mismun a mille Holldsins og Andans / svo ad jafnvel Nicodemus sem var einn Meistare i Israel / Joh. 3. Og Gudhræddur Madur / hann var i þessu næsta Tornæmur. Ad eg tale ecke um þann Ogudlega Hoop Phariseanna og Skriptlærdra sem alldrei villdu læra telia sier Tru hier um / og ecke lietu sier skiliast þad / þo hann segde / Vier dæmed epter Holldenu / Joh. 8. Þier erud hier ad nedann / eg er ad ofann. Og enn nu i þessu Samtale sem DRottenn a vid þann Ofyrerlatsama Flock Gydinga heyrum vier / ad a mille ber um þessa Spurningu. Eg vil um þad alleina tala i þetta Sinn / hvørnenn þeim hættad sie sem af Gude eru / ur af þessum heiløgu Ordum: HVOR HANN ER AF GVDE / HANN HEYRER GVDS ORD. DRottenn gefe oss sinn Anda hier til fyrer JESVM Christum / AMEN.

Utleggingenn.

AF Gude eru aller Hluter i Ondverdu E. G. B. Sosem þar stendur Gen. 1. J Upphafe skapade Gud Himenn z Jørd / og enn nu er þad svo / ad aller Hluter meiga af honum seigiast / þvi hann stioornar og styrer

 øllum

ollum Aulum / fra þvi minsta Skridkvikende Jardar / allt til þess stærsta Dyrs sem er i Nattuerunnar Rijke/og i honum erum vier/ lifū vier og hrærunst vier/ Act.17. Enn ecke er þad þo Meining vors Endurlausnara i greindum Ordum. Þeir kallast og af Gude ad vera sem i hans Nadar Sattmaala eru innteknet / svo sem Israel var til forna kalladur Guds Folk/ af þvi þeim var Guds Sattmaal og hns Ord i Hendur feinged epter Guds Fyrerheite til Abraham. So erū og aller vier af Gude sem høfū Iklædst JEsu Christo i Skijrneñe/Gal.3.og eigum ad samteingiast hm̄ i Dyrdeñe/ Heilagleikanum og Ostraffañ-leguFram̄ferde/ Eph.6. Eñ eins og þvi hattad er i voru Lykamlegu Edle/ad Meñ taka ecke allttjd Vøxt edur Abl/nie adra Koste i Arf ept er Forelldrana/og margur er sijnū Olykur þo skylldur sie/Svo eru þar fleire Ismael helldr eñ Isaac i Huse Drottens/sm̄ ad er christeleg Kyrkia/og þr ganga ecke aller i Andanū sm̄ þo eru i øndverdu af Andanum Endurfædder/þvi er og ecke þla eigenleg Meining vors Endurlausnara i þssū Ordū/helldur meinar hn̄ þa sm̄ fyrst eru af Vatne og Anda Endurfædder i Skijrneñe/Joh.3. og JEsu Christo fyrer sanna og lifande Tru eru inplantader / vordner andleger Kvister a þvi blessada Wijnkrie sem hann umgietur/ Joh. Cap. 15. og bera þar fyrer mikenn Avøxt/hvørinn hn̄ hefur giefed Magt Guds Børnū ad verda/ þm̄ sm̄ a hans Nafn trua/ sem ecke af Bloodenu/ edur Holldsins Villd edur Mañsins Vilia/ helldur af Andanum eru fædder/Joh.1. Þeir ed sijna þ i sijnu Fram̄ferde / ad þeir sieu flutter fra Daudanū til Lijfsins af þvi þeir elske Brædurnar/1.Joh.3. Ecke seige eg þeir sieu einasta af Gude sem eru an Syndar/þvi þa yrde eckert Holld hoolped. Ef vier seigium þad vier høfū ecke Synd/ þa tælum vier sialfa oss seiger Johañes/1.Joh.1. Hrenn er ecke strax sett til Rotar Trianna sm̄ nockur Blod følna/þo Kvisturenn um̄ nockra Stund bere ecke Avøxt/þa er hn̄ ecke strax afhøggvenn. Sa himneske Vrtagards Vørdur bidur sin̄ Fødr ad hid visna Trie meige enn nu standa eitt Aar/og hn̄ meige bera My keyrijngū þ og rækta þad/ Luc.13. Þvi mun hn̄ ecke kasta þvi strax i Elldenn sm̄ þ ber lijtenn Avøxt. Mun hn̄ nockud utslockva þann lijtlog-

anda

anda Nør-Kveik/ eda þñ brakada Reyr i sundurbriooka/ Es. 42. Nei aungvañ veigeñ/ hñ mun forsiallega breida/ so s Faderen talar um sitt Son/ Es. 53. Hañ mun auka oss Trúna/ Luc. 17. og bidia siñ Himneska Fodur fyrer oss þ hun þrotne ecke/ Luc. 22. helldur tala eg hier um þa s syndga ad sønu/ eñ lata þo ecke Syndena drottna i sijnū daudlegū Lykama/ Rom. 6. þa sm af Mañlegū Veikleika giora hid vonda er þr vilia ecke giora/ eñ giora þo so myked gott s þr gieta/ þar ed eirn og hiñ same þionar Guds Løgmale i sijnu Hugskote/ eñ þvijngast þo til af Ofbellde Náttúrunar ad þiona Syndarenar Løgmale/ Rom. 7. Og i einu Orde ad segia/ sa sm er syndugur ad sønu/ eñ þo þ Christi Forþienustu jafnañ i Guds Auglite Rietlátur/ z þott hñ syndge/ þa hefur hañ Arnadar Mañeñ a Himnū JEsū Christū hiñ Rietlata/ sem er Forlijkun fyrer hañs Synder/ 1. Joh. 2. Sa sem nu þañeñ er af Gude og Gud i hønū/ þegar hñ hefur Gud/ þa hyrder hañ hvørke um Himen nie Jørd/ Ps. 73. Vei þm sem er einsamañ seiger Predikareñ/ Cap. 4. þvi ef hñ fellur/ þa er eingeñ ad reisa hñ/ eñ sa er allðrei einsamañ sm Gud er med/ þvi Gud er i og med hm/ Rom. 14. Fellur hañ/ þa stendur hñ upp aptur/ þvi Gud reiser hñ: Ratar hañ i nockra Villu/ þa viller þo Heimureñ alldrei so um hañ/ ad hañ rate ecke heim aptur/ þvi Guds Nádarfullt Tillit mijkar hñ. Hiñ Gudlause sinur ei til þo hñ syndge meir eñ hiñ daude þo hñ sie bareñ/ eñ þ Hiarta sm lifer i Gude/ þ er vidkvæmt vid Brodd Syndareñar. Ei þurfte Nathan leinge ad telia um fyrer David/ 2. Sam. 12. Drotteñ leit einasta til Pheturs/ og hañ gieck ut og griet beisklega/ Matth. 26. Sa sem af Gude er/ hñ yfergiefur alla Hlute Guds vegna/ hñ er i Heimenum so sm fyrer utañ Heimeñ/ svo sm Fatækur/ og þo marga Audgande/ svo sem ecker hafande/ eñ eignast þo alla Hlute/ 2. Cor. 6. Sa sem uñ Hafed sigler/ hñ hugar þo jafnañ um hvørneñ hñ meige komast i gooda Høfn. Hñ sm ut a Akureñ geingur til ad ervida/ hñ hefur þo jafnañ sitt Hus i þankañū/ og til þss giører hñ alla Hlute ad hñ sæe þ vel forsorgad/ so er og hñ sem af Gude er/ þott hañ verde ad flækiast vid Sysslaner Heimsins ept' Naudþurft Lijkamañs/ þa er hñs Takmark hia

Gude/

Gude/ hn̄ slepper sier ecke so vid nockurn Hlut/ ad hn̄ hallde ei hønum:
Falle hn̄s Erfide hønū liett og vel/ þad miñer hn̄ a ad packa Gude ꝥ
sijna Giæsku og Epterlæte: Vilie ꝥ mootdrægt falla/ þa yfergnæfer
þo Guds Elska hia hønū. Ok Christi er hønum Hunang i Munne/
og hn̄s Byrde liett a hn̄s Herdū/ Matth. 11. Þvi Gud hiælpar hm̄
til ad bera: Hn̄ lærer ꝥ Guds Saker bæde hær og lægur ad vera/ sadd-
ur og hungradur/ noog ad hafa og Skort ad lijda / og alla Hlute for-
mær hañ fyrer þañ sem hn̄ styrker JEsū Christum/ Phil. 4. Þott hn̄
gange i giegnū Myrkvañ Dal og Daudañs Skugga / þa hrædest hn̄
aungva Olucku/ Ps. 23. Vere so til ad nockur sie i Fængelse byrgdur/
hvad vardar um̄ þad? Jeg sie Paulus og Silas eru længtū gladare i
Fængelsenu helldur eñ þr sem ad Dryckiu sitia/ Act. 16. Sooleñ upp-
liomar þeñañ vorn Horizont edur Sioonhverfis-Hrijng/ og giører A-
sijnd Heimsins biarta fyrer vorū Augū / þo gietur Skij-Flookeñ byrgt
hana fyrer oss. Eñ hvør vill byrgia fyrer mier þa søñu Rietlætesins
Sool? Mal. 4. Kañ nockur ad utelykia fra mier Fødur Liooßañs?
Jac. 1. Hañ sem kom ad lucktū Dyrū/ og stood midt a mille siña Lære-
sveina/ og sagde: Fridur sie med ydur/ Joh. 20. Kuña nockur Myrkur/
nockrer Mur^r ad loka hn̄ ute fra mijnu Hiarta? So hn̄ giefe mier ecke
siñ Frid hvørn Verølldeñ kañ ei giefa/ z hun ætlar mune vera Helvijte
allra Eymda. Ef eg er Landflootta/ munu þr nockud reka mig þæng-
ad/ hvar ecke er Hønd Drottens? Ps. 139. Sie eg foraktadur af Heim-
enum/ þad er mier noog ad eg verd heidradur af Gude/ af bædū kuña
fæer under eins virdter ad vera. Sæler erud þier sagde Lausnareñ/
Matth. 5. nær Meñerner hallmæla ydur z tala i giegn ydur alla Vond
skꝛu ꝥ mijns Nafns Saker þo liugande. Hvørt skal eg nu helldur ut-
velia ad lijda illt med Guds Foolke/ Heb. 11. Eda ad hafa Tijmanlegt
Epterlæte Syndareñar? Jeg hyrde ei myked um̄ þa Ofundar Meñ sm̄
Gud hatar. Hvad liett fellur hm̄ ad forsmæ Heimeñ sm̄ forsmædur er
af Heimenum: Hafe eg mist Agiæte Veralldar þessarar/ hvad rgdur
mier a þvi? Þad voru eingeñ ursøku Giæde/ sem svo fallvøllt voru/
ad þau kuñu ad missast / og þo eg misse allt þad eg a iñ ad Hudeñe/
þa

þa hefe eg þo eckert mist/ þvi eckert af þessu var mitt/ þa eg kom nak-
en i Heimen / en Gud var alltijd minn med einhvoriu Moote / svo eg
lifde ecke fyrr en eg atte hann fyrer Skapara / og þad Eignar-Skial
bætteft i Skijrnenne/ og vard underskrifad med JEsu dijrmæta Blode/
og innsiglad med H. Anda / svo ad minn Vinur er minn og eg em hans /
Cant. 6. allt fra Modurlijfe epter Skøpunar-Endurlausnar og Helg-
unar-Riettenum/ honum vil eg alldrei sleppa/ fare allt annad sem auded
verdur: Take hann Heilsuna fra mier/ þa er hun þo i Siælfs-Valld/ eg
a þar øngva Søk a / eg by i Leygu-Huse / og a sa friælst ad byggia
þad og briota/ sem er Husbondenn: hvørke sade eg nie plantade þad helld-
ur enn Jonas Lundenn/ Jon. 4. Þo minn Sala kunne umm Stund ad verda
Orøleg i mier sem Jonæ/ þa veit eg ad su Sott er ecke til Dauda/ hun
stendur upp þegar minn Heilsugiafare lekur i Hond hennar og seiger:
Talitha Kumi/ þad er/ Stulka/ rijs upp/ og er mier þad noog þegar
minn betre Partur er heilbrygdur/ þad er Sælenn. Þad kann ecke storum ad
veikiast/ hvørs Krapfur ad Gud er/ þad sie mier noog ad eg veit eg er af
Gude/ og hann er mier Nadugur/ þa hefe eg Frelse i Bondunum/ Fødur-
land i Utlegdenne/ Heidur i Forsmanenne/ Rijkdom i Skortenum/ Heilsu
i Siukdomenum/ Allsnægtada Farsælld i allskonar Eymdum og Hørm-
ungum. Hvørnenn kann sa ad klaga ad hann vante Hoos/ sem bijr midt i
Sooluune? Kann sa ad beria sier umm Armood/ sem einusinne hefur eignast
allrar Veralldarennar Skapara? Hvad kann mig þad ad vanta/ sem Christ-
ur sie mier ecke? Vil eg hafa Mat z Dryck/ þa seiger Christur: Mitt
Holld er sannarleg Fæda og mitt Blood sannur Dryckur/ Joh. 6. Vil eg
Klædnad hafa/ Jklæded ydur Herranum Christo/ seiger Postulenn/ Rom.
13. Er eg siukur og þarf Lækninga vid/ þa er Christur Lijfsins Trie/
hvørs Blød ad þiena til Heidingianna Lækningar/ Apoc. 22. Ef eg vil
ugglaus bua/ þa flytur hann mig ut i eirn sterkann Kastala/ min Saal
vonar uppa hann alleina/ þvi hann er min Von/ mitt Traust/ Ps. 18.
min Hialp og min Hlijf/ so eg mun ei falla. Hia Gude er mitt Hialp
ræde/ min Dijrd/ mitt Styrktar-Biarg og mitt Athvarf er til hans/
seiger David/ Ps. 62. Kvijde eg vid Daudanum/ þa er Christur Upprisa

añ z Lijfed/Joh. 11. Og þo ad eg deye/ þa mun eg samt lifa/epter þvi
sm̃ Hñ lofad hefur. Vilie eg hafa alla Andlega Farsælld/hvørs kañ eg
ad øska/sm̃ ad Christr sie mier ecke? þar Hñ er mier af Gude giørdr til
Riettlætis/Helgunar og eilijfrar Saaluhiaalpar/ 1. Cor. 1. Allt þetta
hefur sa hia sier/sm̃ er af Gude/ef ecke so fullkomlega sem vier viliũ/
þa samt er þar Vilie til hins Fullkomna/sm̃ er ædre allre Tijmañlegre
Farsælld/Þvi ef Guds fullkomeñ Ibud er eckert añad eñ Himnarijke/
þar Gud er allt i øllu/þvi skyllde þa ecke hañs Vistarvera med oss a
Jørduñe / þvi skyllde hun ecke vera eitt Jardneskt Himnarijke? Sijn-
est mier þvi ad þessar tvær Sælur mune ecke i sialfum sier/nema þvi/
ad ein er betre eñ øñur / og ein algiørdare eñ øñur / og øngvañ añañ
Mun giører St. Paall þeirra/ þegar hñ seiger/ ad nær þad kome sem
algiørt er/ þa afleggest þ sem Haalfverked er/og ad vier siaaum nu svo
sem fyrer Speigel og i Raadgaatu/ eñ þa munum vier siaa Auglite til
Auglitis/1. Cor. 13. Framar/ E. G. B. hvad sañarlegt er/hvad ær-
legt er/hvad Riettvijst er/hvad hreinlegt er/ hvad Astsamlegt er/hvad
vel soomer/er þad Dygd nockur edur gott Rykte/ Phil. 4. Þad hugsar
hñ epter sm̃ af Gude er/ og þ veiter hm̃ liettara ad uppausa af Bruñe
Naadareñar/helldur eñ þm̃/sm̃ leita epter soddañ i Fræde-Bokũ Heid
ingiaña. Hvørin þott um̃ Dygder z Mañkoste hafe skrifad bæde vel og
viturlega epter Mañlegũ hætte/þa er þvi alltijd so vared ad sa s dreck
ur ur Ohreinũ Farveige/hñ maa vel vara sig vid ad ecke flioote Saur-
endeñ i Muñeñ mz/ og þo Vatned sijnest tært ad vera/ þa smackar þ
alltijd af Leyrnũ / so er og þetta. Vilie Meñ af Heims-Spekingaña
Vatns-Reñũ drecka Vijsdomeñ/þa er alltijd hætt vid ad þar flioote
i bland nockrar Agner Holldlegrar Skynseme/ sm̃ ad er Reide z Fiand
skapur i giegn Gude/Rom. 8. þvi þo þær sieu utruñar i Upphafe af
þm̃ saña Vijsdooms Bruñe/ þa fer þeim eins og ødru Vatne/ ad þ
dregur Daam af þm̃ Farveg er þad reñur um̃. Trued mier/svo eru og
Spekingaña Læker/ ad þeir tapa sijnũ Uppruna þa þr reña um̃ Leyr
velltu syndumspilltrar Naatturu. Þad sm̃ adrer hafa med stooru Erf-
ide/ þ vijñur sa sem Gud elskar med stooru Epterlæte. Eirn Romver-
skur

skur Heidinge/þar ed hañ lꝏ i sijnu Lystegarde med Kuñingiũ sijnũ/og þotte vænt um̃ sialfañ sig/hañ sagde: Gud giæfe/þetta være ad giøra vel/Meinande svo/ad være þad so Jñdælt/þa villde hñ alldrei añad giøra. Eñ þvi er ecke svo vared fyrer þm̃/s m̃ Gud elska. Liett falla Lestverkeñ/seigium vier/og so er þ fyrer þm̃/ sem elska Gud/þvi þott ad Spilling Natturuñar strijde a mote þvi sem Guds Anda er/ Gal. 5. þa verdur hun þo liettar yfe runeñ af Elskuñe til Guds/helldur eñ af Natturuñar Kroptũ. Þegar Madureñ a eirn Vin z añañ Kuñing ia/og þr bidia bæder um̃ sama Hlut/þa lætur hñ þo siñ Vin fyrersit ia/og so giører sa sm̃ elskar Gud/þo hm̃ þyke torvelldt ad læta a moo te Hollдenu/þa metur hñ þo Gud meir. Þar voru nockrer Spekingar i Fyrndeñe/er kølludust Stoici/þr villdu dempa eina Tilhneiging med asiare/og setia þær svo i Lag/eñ þ er langsamt nockud og vinst alldrei vel/þvi Høfudeñ a þre Hydra/N. B. Syndumspilltre Nattŭru/þau spretta jafnskiott upp aptur þo þau sieu smæmsamañ afhøggveñ. Elskañ til Guds er eirn Andlegur Hercules/sa ed Hælseñ a Skrijmsl enu sunderbrijtur/svo þau nꝏ ecke so fliott ad vaxa: Hun setur Tilhneigingarnar best i Lag / ecke ad hun take þær burt eins og Stoici villdu giøra/helldur þvingar hun þær til ad giøra sijna Skylldu/ og temur þær med frialslegum og Ꝟndælũ Þrældoome. Hun kieñer Elskuñe ad elska Gud alleina og eckert añad / Reideñe ad vandlæta i Guds Stad/Ofundeñe ad kieppast sem hæst i Christi Skoola/Orvænting uñe ad vona einkis Goods af Heimenũ/Voneñe ad þola og bijda/Gleđ eñe ad hafa sijna Vnadsemd i Drottne / Hrygdeñe ad angrast siña Synda vegna/Hrædsluñe ad ottast Gud/Dyrfskuñe ad ottast ei Mieñ ena/s m̃ ecke kuña nema Lijkamañ ad deyda: Og hvad er hier margt um̃ ad tala/hvørsu ad allar christelegar Dygder uppspretta af Elskuñe til Guds og Nauungañs: hvøriar alldrei kuña ad skilia helldur eñ Sooleñ z Byrtañ/Þad utmælar eingeñ betur eñ St. Paall/1. Cor. 13. seigian de: Kiærleikureñ er Þoleñmoodur og Vingiarnlegur / Kiærleikureñ er

 ecke

N. B. Hydra var eirn Vatns/Ormur med møgum Høfdum / so sem Skallden dicta / þo eitt være aphøggved / Ox þad aptur : Eñ Hercules hioo a Halseñ / so þau uxu alldrei sijdañ.

ecke Ofundsiukur/ Kiærleikuren̄ giører eckert Illmak̄lega/ eige blæs hn̄ sig upp/ hn̄ er ecke Offstopafamur/ eige leitar hn̄ þess hvad hn̄s er/ eige lætur hn̄ giøra sig reitan̄/ hn̄ leitar eige epter Skada/ eige fagnar hn̄ yfer Ranglætenu/ en̄ fagnar San̄leikanū/ han̄ um̄ber alla Hlute/ han̄ truer øllu/ han̄ vonar allt/ han̄ umlijdur alla Hlute. H. vad Gott nu sie med soddan̄ Mote af Gude ad vera/ þ hefur ecke þra Eyra heyrt nie Auga sied/ z ecke hefur þ i þra Hug edur Hiarta komed/ 1. Cor. 2. sem af Hreimenū eru: En̄ uppa þ sierhvør og eirn kuñe ad reina og proofa sialfan̄ sig/ og vita sitt andlegt Faderne/ þa leggur Drottenn hier til eitt Kieñeteikn þra sm̄ eru af Gude/ z er þta/ ad þr heyre Guds Ord: En̄ hvørnen̄ a þ ad heyra? Ecke so sm̄ Judar/ þeir ed heyrdu Rædu Stephani/ og skæruft i Hiørtum sijnū af Hatre/ Act. 7. Ecke svo sm̄ Evtichus/ hvøriū vard so vært under Predikun St. Pals/ ad hn̄ sofnade og datt daudur ofan̄ ur Vindauganu/ Act. 20. Drotten̄ utleggur sijna Meining sialfur i þessum Texta / seigiande: HVer Sem Geimer Mijn ORd / Han̄ Mun Ecke DAudan̄ Sia Ad EIlijfu. En̄ þo allra best i Epterlijkinguñe um̄ Saded/ Luc. 8. seigiande: Ad Saded sm̄ fiell i goda Jørd/ sieu þr sm̄ heyra Orded/ og vardveita þ i godu og siosømu Hiarta/ og færa þar af Avøxt i Þoleñmæde. Þetta er nu vijst Mark a þm̄ sem ad eru Guds Børn. Drage þvi eingen̄ sialfan̄ sig a Tælar/ sm̄ þta heyrer/ og ætle ecke han̄ mune vera af Gude/ ef hn̄ ecke geimer hn̄s Ord. Sa Saudur er ecke af Hiørduñe s ecke þecker Raust Hyrdersins/ Joh. 10. Su elskar ecke sin̄ Bn̄usta/ s ecke gietur heyrt hn̄ tala. Sa Mage er ecke heilbrigdur sm̄ ad velger vid Fæduñe. Hvør sa maa þa Gud lifa i þre Sælu sm̄ bijdur vid Guds Orde? Þar fyrer sijn dugur Madur/ ef þier leidast Guds heiløgu Kieñingar/ siert þu tregur til ad ganga þangad sm̄ Guds Ord er um̄ Hønd haft. Þyke þier þ þa komed er vid þijn Mein og þijnar Synder straffadar/ virdest þier þad lietvægt sm̄ af Guds Orde er fyrer heited/ og þu aktar þ ecke mikels/ ef þu hefur ecke Astundun ad framkvæma þ i Verkunū sm̄ þu heyrer med Eyrunū/ so san̄arlega sem Gud lifer i Himnenū/ þar er ecke hn̄s Ande i þier/ og þu ert daudur i Syndum̄ þijnum/ hier um̄ er ecke ad villast/

ast/ Og seige Sannleika i Christo / og lÿg ecke. Sannlega er annadhvort Guds Brud edur Diøfulsins Frilla seiger Augustinus/og þo þad þyke ꝏfurlega talad/þa viknar sialfur Sannleikurinn Christur þ sallt ad vera. Hia Luc. 11. seigiande: Hvør hann er ecke med mier/hann er a mote mier/og hvør hann ecke samansafnar med mier/hann sundurdreifer/ þ so seige eg/ sa sem ecke heyrer Ordid/og vardveiter þ/hann forakter þad/en sa sem þad forakter/þa mun þ fordæma hann a þeim sijdarsta Deige/Joh. 12. Jeg hafde nærre þvi sagt/ad betra være ad vera Kalldur en Volgur i sijnum Sæluhialpar Efnum. Af hinum stærstu Syndurum hafa vorded hiner bestu Menn. Hvilikur var Manasses 2. Paral. 33. Hvilikur Paull? Act. 9. Hvilik hin Bersyndugas Luc. 7. En þad er Furduverk/ad af einum Volgum skule verda heilagur Madur/ hvar fyrer? Þvi hann meiner sig ecke ad vera vondann/ hann seiger: Eg em audugur þ rijkur vorden/ og einkis Þurfe/ eins og Eingellinn af Laodicea / en Gud seiger: Þu veist ecke þ þu ert Aumur og Fatækur og Blindur og Nakenn/ Apoc. 3. O Herra Gud vert þu oss Nadugur/ Sie hvør ad sialfum sier/ þvi vær eigum aller fyrer Sælu ad sia. Hvør a ad hiugga þig i þijnu Andlaate/ef þu hefur eckert numed af Guds Orde? Þu villt Presturenn kome til þijn þa þu berst vid Andenu/seig mier: A hann þa fyrst ad undervijsa þier? þegar Eyrun heyra ecke leingur/ Tungann talar ecke leingur. Seint er ad Nerklæda sig þegar a Holmenn er komed. Sa sem saung med Bijflugum Veralldar þessarar a Sumartijma Lijfsins/hann ma svellta a hinum bitra Kulda Deige Daudans. O hvad gott være þa ad hafa safnad nockru i Kornhlødu sijns Hiarta af þvi goda Guds Orda Sæde/ so þar være nockud til Veganestis i giegnum þann myrkva Dal og Daudans Skugga/sem er Vegur allrar Veralldar fra þessu auma Lijfe/ Jos. 23. Svo aminne eg ydur nu i Drottne og grátbæne fyrer lifanda Gud og ydar Sæluhialp / Gauged i Liosenu medann þad er hia ydur/ so Myrkuren hondle ydur ecke/Joh. 12. Þar eru vonder Dagar/Diøfull enn er ofann komenn hafande Bræde mikla/ þvi hann veit hann hefur stuttann Tijma/ Apoc. 12. Afrækid þvi ecke Guds heilaga Ord / hvort ad er Sverd Andans/so ad þier giæted Mootstødu veitt a þeim vonda Tijma/

Eph. 6. Finne nockur sitt Hiarta ecke riett skickad til ad heyra þ/ hann bidie Gud ad skapa i sier nytt Hiarta/ þvi þad tekur einginn af sialfum sier/verde hann ecke so fliott Bænheyrdur/ þa bidie hann aptur og aptur/ og vilie þ undanndragast/þa bidie hann Oaflatanlega/ Luc. 18. Dag og Nott/og preyte vid Gud med Bænene/ad þad Lambed af Kyne Juda kome/og take sialfur þa læstu Book/og virdest henne sialfur upp ad lu- ka/ Apoc. 5. Einginn Madur skal telia mier þa Tru / ad Gud mune ecke giefa þeim heilagann Anda sem hann þar umm bidia. Komed og med audmiukum Anda under Ordsins Heyrn reidubuner ad medtaka allt þad sem Gud hefur befalad/ eins og Petur sagde vid Cornelium/Act. 10. Fanngtar og Verallddlegar Hugsaner sieu langt i burt a þeim Tijma/þvi einginn kann tveimur Herrum i Senn ad þioona/Matth. 6. fierdeilis svo Olijkum sem Gud og Belial eru. Þeinked ecke svo med ydur/ eg veit þta adur/ eg hefe þad adur heyrt / þvi þott svo kunne ad vera/ þa hefur Gud sijna Tijma til ad verka i Hiartanu/ og hann er i Ordenu/ þvi sieu Eyrun/sem ad eru Dyr Hiartans/alltijd open fyrer Konunge Dijrdar- ennar. Vered ei Grycktium lijker/ umm hvoria Demostenes sagde: Ad þa hann talade umm Skugga Asnans/ þa hefde hann nooga Tilheyrendur/enn þa hann talade umm Grycklands Velferd/þa stijnge aller Fijngrunum i Eyr un. Latted Svida Ranglætingarnar taka af ydur þann Eyrna- Klæda/sem Pall umm giefur/2. Tim. 4. ad þeir vilie heyra þ þeim þocknast og hvad Nijstarlegt er/ Es. 30. helldur vered Lærdoominum og Straffinu H. Anda undergiefner. Fared og ei i Mannvyrdingar umm Kiennendanna Gafur edur Malfære/þvi allt Guds Ord er gott/og sa er eckert sem talar/helldur Gud sem verkar. Guds Kraptur fullkomnast opt i Veik leikanum/2. Cor. 12. Hvad er Pall? Edda hvad er Apollo? 1. Cor. 3. Þeir eru Þienarar hans/ a hvorn þier trued/ epter þvi sem hann hefur hvorium einum giefed. Drottenn var ecke i Vedrenu/og ecke i Jardskialft anum/og ecke i Elldenum/ þa hann talade vid Eliam i Hellenum/helldur i Vindblænum / 1. Reg. 19. Svo er og Gud ecke bundenn vid stoora Malsnilld/og hans Rijke er ecke innefaled i Ordum/helldur i Krapte/1. Cor. 4. Sa sem alleina tekur epter fallegum Ordum og fogrum Mals-

greinum/

greinū/hn̄ skeiker Rytena/eñ Kiarnañ snerker hn̄ ecke. Vær eigū Nyk-ena ad brioka/ ef vier viliū rieʃt fa smack ad epterkomande Alldar Sæt-leik/hvør oss mun sydañ Mn-Mælingar-frambodeñ verda i þvi Himn-eska Brudkaupe/ þar hiñ fegurste medal Mañaña Sona/ Ps. 45. mun drycka hana sem hañs Hiarta elskar/ Cant. 3. med lifande Vatns-straumum sem framfliooka af Stoole Guds og Lambsins/ Apoc. 22. Til þeirrar allra Tignarlegustu Nætkydar ad samañsafnast / uñ þu oss Konungur eilyfrar Dyrdar/og þitt vegsamlega Nafn þar eilyflega ad prysa. Bænheyr þad goode Gud fyrer Forþienustu þyns Eingieteñs Sonar / A M E N.

A Bodunar Dag Mariæ.

Gudspialled/ Luc. 1. Cap.

NN a hinū siotta Mānude var Gabriel Eingell sendur af Gude i þa Borg i Galilæa/sm̄ nefnest Nazareth/til þrrar Meyar er fostnud var þeim Mañe ed Joseph hiet/af Huse Davids/og Heite Meyareñar var Maria. Og Eingelleñ gieck iñ til heñar/ og sagde: Heil sierdu Nādarfulla/Drotteñ er med þier/Blessuderdu a medal Kveña. Eñ þa hun sa hn̄/vard hun hrædd af hañs Ordum/og hugleidde ad hvilykt være þesse Kvedia. Og Eing-elleñ sagde til heñar: Ottast þu ecke Maria / þviad þu fanst Nād hia Gude. Siā/þu munt Barn giefa i Kvide þynum/og munt Son fæda / og hañs Nafn skalltu kalla JESVS. Hañ mun mykell verda/ og kallast Sonur hins Hædsta: Og Gud Drotteñ mun giefa honum Sæte syns Fødurs Davids / og hañ mun rykia yfer Huse Jacobs ad Eilyfu / hañs Rykis mun og eingeñ Ender verda. Þa sagde Maria til Eingelsins: Hvørneñ skal þad skie / af þvi ad eg hefe aungvañ Mañ kient? Eingelleñ svarade / og sagde til heñar: Heilagur Ande mun koma yfer þig / og Kraptur hins Hædsta mun yferskyggia þig. Af þvi / og þad hid Helga sem af þier mun fæd-ast/ skal nefnast Sonur Guds. Og siā þu / ad Elizabeth Frænd-kona þyn/ hefur og Son gieted i Elle siñe/og þesse er Siotte Mān-udur heñar / sem kollud var Obyria / þviad Gude er eckert Ord O-

mættugt.

mætkugt. Eñ Maria sagde: Sia / Eg em Ambatt Drottens / Verde mier epter Orde þynu. Og Eingellen veik fra hene.

Exordium.

SVO sem kalt Vatn er þyrstre Sælu / svo er goodur Bodskapur af fiarlægu Lande / seiger Salomon / Prov. 25. Þad mæ I Dag seigia / ad vier høfum goodan Bodskap heyrt af fiarlægu Lande. Hvad er fiarlægra hvørt ødru eñ Himen og Jørd / Gud og Madureñ / Himnarÿke og Helvÿte? Eñ hvad heyrum vier hier i Gudspiallenu / Br. M.? Vier heyrum ad Gabriel Eingell hafe sendur vered fra Gude / Til hvørs? Til eirnrar Meyar / sem føstnud var þeim Mañe / er Joseph hiet / þad er til daudlegrar Mañeskiu / og ecke var hañ einasta til heñar sendur / þoott hañ i þad Siñ ætte alleina Tal vid hana / helldur til alls Mañkyns / Þvi lÿser Eingelleñ a Fædingar Nootti DRottens / er hañ sagde vid Hyrdarana: Eg boda ydur mikeñ Fagnud / hañ er skiet øllu Foolke / Luc. 2. Mooder DRottens mætte kallast svo sem Umbodsmadur alls Mañkynsins af Gude skickadur / til ad taka fyrst allra vid þessare Heilsusamlegre Guds Naad / er sÿdañ var Opeñberud øllum Mønum / svo sem vor Fyrsta Mooder took vid þvi Blessada Fyrerheite / ad Kvinuñar Sæde skyllde sundurmeria Høggormsins Høfud / Gen. 3. vegna allra sinna Erfingia: Svo took og Guds Mooder vid Fullkomnan Fyrerheitesins / vid hinu Fyrerheitna Sædenu / vid sialfum Lÿkamanum / sem ádur var fyrermyndadur i Skugganum / Þvi kalla eg þetta goodan Bodskap af fiarlægu Lande / og hæta þad satt vera sem Eitn sagde um þessa dyrdlega Hatÿd / ad hun sie Bloomstur allra Hatÿda. A hene er Keisstureñ af Root Jesse teken fyrst til ad bloomgast / Esa. 11. Veturen er umlideñ / Stoorvidred er horfed og burtuviked / og Bloomstureñ læta sig sig i Lande voru / seiger i Lofkvædenu / Cant. 2. Ja / sa Blessade Avøxtur er sig kallar Bloomstur Akursins / og eina Liliu i Dølunum: Hañ spratt fyrst upp i Nazareth / er þÿdest hin Bloomlega. Ungted var þetta Bloomstur i Fyrstune. Hañ var eitt Foostur i Moodur-Lÿfe / sÿdañ eitt Barn / og sÿdarst Æfesiñar vard hañ hiñ Fyrerlitlegaste og Forsmæ̈narlegaste / sem Esajas vottar / Es. 53. Ja / miñstur allra þeirra / sem hañ med sÿnum Syndum kvaled hafa / eñ fyrer þad hefur hañ ædreift marga Heidingia / og utbreidt sÿna Dyrd um allar Alfur Heimsbygdareñar / svo ad vier jafnvel sem hier liggium a þessum Hala Veraldareñar / Vier bwum under hans Skugga / og þoott vier sieum af øllum Heimenum forsmæder / samt hefur þo hiñ goode Gud virdt oss þess / ad hañ hefur breidt yfer oss siñ Klædafalld / þar vier laaum alls nakter a Vÿdavangenum i voru Bloode / og sagt ad vier skyldum lifa / Ezech. 16. Þvi meigum vier ei sÿdur eñ hvør ønur Þiood i Heimenum kalla þessa Hatÿd mikla / og hana med Glede og Føgnude hallda. Være ei þesse Gledelege Bodskapur a Jørdu sendur / þa være Christur ecke fæddur til ad helga vora Fæding / ecke umskoreñ til ad taka a sig Løgmalsins Bølvan / ecke Heidingiunum birtur / ecke dæeñ fyrer Synder vorar / ecke uppriseñ oss til Riettlætis / ecke uppstigeñ til ad bidia fyrer oss / og ecke hefde hañ a Hvÿtasuñu Døgum sendt siñ Anda yfer sÿna Postula. Þvi mæ eg seigia ad

þesse

þesse Hátyd ber allar Hátijder i Skaute sijnu/ og má þeirra Moodet kallast. Hier hefur Gud Fader tekid til ad hallda Brwdkaup Sonar syns / Matth. 22. Hier hefur Sonurenn Trwlofad oss sier i Nád og Myskunseme / Hos. 2. Hier hefur H. Ande bygt sier eitt Mustere / 1. Cor. 6. Ecke einasta i hønum / sem er hid Allra Helgasta i þessare Kyrkiu / helldur og i øllum hañs Limum / øllum þeim Andlegum Steinum / sem hañs Helgedoomur er bygdur af hier a Jørdune / og af hañs Fylling medtekid hafa / og þvi til eg Kvedia ydur / Br. M. med þeim Ordum er hiner Lijkþrau Men tøludu syn a mille Fordum Daga / er Gud hafde frelsad Samariam af Hende þeirra Syrlendsku : þesse Dagur / er Dagur Goods Bodskapar / 2. Reg. 7. Skylldum vier þegia yfer þvi? Kunnug má oss vera vor Andleg Lijkþrá i hvørre vier getner og fædder erum / þvi skylldum vier þegia yfer þessu mykla Hiálpræde DRottens / helldur enn þeir? Þar i Dag er Guds Barna Borg af Vallde Myrkrenna frelsud/ þvi skylldum vier draga vora Lofgiørd / vora Ydran / vora Þackargiørd undañ til Morguns? Gaungum þvi nær þessu H. Evangelio i Nafne DRottens/ og hugleidum af þvi um̃ Stund/ hvørsu Hálettur og Gagnsamur ad sie þesse Leyndardoomur. O DRotteñ styrk oss med Krapte þijns Anda / svo ad þetta Eyrende megi vellukast i JEsu Nafne / AMEN.

Vtleggingeñ.

ÞAd er hægra/ B. M. ad lofa eirn Hlut/ sem ecke er meira eñ almennelegs Hroos verdur/ helldur eñ þañ s̃m Afbrygde er allra ágiæta Hluta/ velldur þ þvi/ ad Meñ giefa prijdt þa Hlute med Ordunum/ s̃m ad i siálfum sier ecke eru so prijdeleger. Eñ hvad skulum vier um̃ þa segia/ hvørra Dijrd og Agiæte eingeñ kañ med Ordum ad utmála / so þegar Meñ hafa sagt um̃ þa allt þ s̃m Hiartad fær uppþenkt z Muñureñ utkalad/ þa er þo eckert sagt svo sem verdugt er þvilijkre Hátign. A medal þssara dijrdlegu Hluta kalla eg ad vera Leyndardom Holldtekiuñar Drottens vors Jesu Christi. Hvad Sendeførene siálfre vidvijkur/ þa var til heñar valeñ Gabriel Eingell/ ecke eirn almeñelegur Eingell/ helldur eirn Høfud Eingell. Veralldleger Kongar og Høfdingiar/ þegar þr leita Konfangs Sonū sijnū til ágiæta Konunga / þa velia þr til þss Eyrendis sijna villdustu Meñ/ so var og Gabriel valeñ i þssa Sendefør/ eirn Guds Kappe/ so s̃m hñs Nafn hliodar/ og hñs Eingielnum Syne nærsta Handgeingeñ/ s̃m ráda má af Daniels Spaadoms Book ar 9. Cap. Hvør og um̃ sig vitnar/ Luc. 1. ad hñ stande fram̃e fyrer Gude. Hvilijkur Sendebode hæfde vel so Tignarlegu Eyrende. Eñ til hvørr

ar var hañ þa sendur? Ad sønu til eirnrar Konungs Dottur/ þvi hun var af Ruse og Kyne Davids/ eñ hvørre þa var øll Verallðleg Konunga Tign horfeñ/ so hun var ein umkomulaus fatæk Mey/ z so lytels meteñ af Neimenu/ ad hun fieck ecke añad Rum i Giesta Herbergenu/ eñ eirn Stall til ad leggia i siñ Frumgietteñ Son/ Luc. 2. Nimens z Jordar Konung. O hvad satt er þ s Postuleñ skrifar: Þad s u-gøfugt er þ Neimenu/og þ sm einkis meted er/ þ hefur Gud utvaled/ z þ s ecke er/ svo hñ afmæde þ sm er/ 1. Cor. 1. Skyrlyfe og heiløg Fatæk Guds Moodur/ var miklu dyrdlegre i Auglite hiñs Hæsta Konungs/ sm er alleina vyss og alleina Rykur / helldur eñ øll Ryke Veralldareñar og Þra Dyrd/ Añars munde hañ hafa løfed hñ fædast af Keysarans Doottur/ sem þa hafde Einvallds Ꝛæd i Neimenum/ eñ ecke af eirnre munadarlausre Stulku. Hvad þa? Mun hñs Tign nockud minka vid þad/ ad hñ hefur lytelæckad siñ Son? Fiærre fie þvi/ þar fyrer er hun hvad mest vordeñ/ hefde hñ ei so giørt/ þa hefde Sonureñ ecke feinged Þiooðernar og Endemørk Veralldareñar til Arfleifdar / Ps. 2. Fyrer syna Holldtekiu hefur hñ Herleidinguna ad Herfange teked/ allur Neimureñ var under Diøfulsins Vallde / nema Gud hefde heilted þvi blessada Kviñuñar Sæde/ er i Dag var i Meyar Lyfe gieled/ eñ med þvi hefur hañs Eingietteñ Sonur broted stoort Skard i Diøfulsins Vellde/ svo ad Johañes er hñ sa Himnana opna/ þa sa hñ þar Fiølda so mikeñ/ ad eingeñ gat taled/ Apoc. 7. og hefur margur sydañ vid aukest/ ja/ eikst eñ nu i Dag/ og mun aukast þar til Verøllð þrytur/ þacker sieu goodū Gude ad Eilyfu. Satt er þad/ ad ecke ma vid Guds Hatign auka/ hun verdur i sialfu sier hvørke stærre nie miñe af vorū Volldum. Eñ þo ad þessu sie svo hattad/ þa verdur þvi ecke neytad/ ad Christi Persoonu hefur mikell Soome aukest i þeim Sigre er hañ fieck yfer Andskotanū/ er hñ flette hñ synū Herklædū a hvør hñ treyste/ Luc. 11. eñ took synar heilogu Þusunder af hñs Hende/ og þ þeñañ dyrdlega Sigur/ hefur Guds Sonur epter Mañdoomenum ødlast Nafn yfer øllū Nøfnū/ so ad i Nafne Jesu Christi skulu sig øll Kníe beygia/ bæde a Himnū og a Jørduñe/ og under Jørduñe/ Phil. 2. Eñ

hvørnenn

Hvørnenn hefur hann þennann dyra Sigur unned/nema i vorru Hollde ? sem i Dag var i Meyar Lyfe plantad af Heilogum Anda / i þvi hefur hann lided/ i þvi hefur hann Sigre hroosad/ i þvi situr hann til Kraptð-arens hægre Handar/og i þvi mun hann aptur koma til ad dæma Lifend-ur og Dauda/ enn innleida oss sem a hans Nafn trua i sitt Brudkaup/ og þvi kalla eg nu þessa Sendefør miøg vegsamlega / þ þra Skulld sem þessa Bodskapar noted hafa/þvi Gud auglyser hvad mest sitt Almætte/ sinn Vysdoom og syna Fødurlega Giæsku/ i þvi ad giøra gott af þeim Hlutum sem i sialfum sier audvirdelegaster og verster eru/so sem var allt Mannkyn i Synd og Dauda falled. Fra hvørium er þesse Sendefør ? Fra Gude/seiger Textenn. Þegar eg Gud nefne/ þa hefe eg noog sagt/ Eingenn er þvilykur og ei kann nockur i Samjøfnud vid hann ad koma / þ kann og eingenn Manna edur Eingla Skilningur ad grypa edur jmynda-sier/hvad stor Munur ad sie mille Skaparans og Skiepnunnar. Hann sem er Alvys/ Almættugur/Eilyfur/ Omælannlegur og Orannsakannlegur/ þar hann byr i þvi Lioose sem eingenn fær tilkomest/1.Tim.6. Hann sem ecke einasta skoop Himen og Jørd af øngvu Efne/stiornar þeim/vid-helldur og vardveiter þau aan alls Omaks og Erfidis/ fra Upphafe Skøpunar z inn til þessa Dags/helldur kann hann/ef hann vill/ad skapa med einu Orde Otal Þusund Veralldir adrar eins og þesse synelege Heimur er. Hann sender af Himnum ofann til syndugra Manna/er hann styggt høfdu og til Reide reikt. O minn Gud/hvad er þo Madurenn þess ad þu minnest hans? Ps.8. Þegar eg hugleide þetta/þa smellest mitt Hiarta i mier ut af Blygdan/ad svodann ein skielfeleg Hatign/hann giører Sen-defør ofann af synu Nædsæte til vor daudra Hunda/til vor syndugra Or-ma/ þar vier skrydum i Leyrvelltu þessare/ og maa hier af þessa Sende-før meire øllum Velgiørdum kalla/þott eckert annad være. Enn hvilyk-ur er nu þesse Bodskapurenn? Þad syner oss fyrst Kvedia Eingelsins vid Guds Modur. Heil siert þu Nædarfulla/ Drottenn sie med þier/blessud Siert Þu A Medal KVenna. Hun mætte med øllum Riette kallast hin Nædarfulla/ þvi hun vard Mooder ad honum sem er fullur Nædar og Sannleika/so sem Johannes umm hann vottar/Joh.1. Og ecke einasta hun/helldur allar Andlegar Christi Mædur/sem er hvør ein riett-tru-

ud Sæla/ Matth. 12. er af hañs Fyllingu medteked hefur Naad fyrer Naad. Drotteñ er mz þier þu Hetia ſagde Eingelleñ vid Gideon fordū Daga/ er hñ heilſade honum/ Judic. 6. Þad ræktest z/ þvi fyrer hñs Hønd ſloo Drotteñ i Hel Madianita ē læu eins z EingesSpretkur i Jeſreels Dal/ med þrem Hundrudū Mañs/ Jud. 7. Eñ þott þ være miked Guds Furduverk/ þa var þad lýted hia þeſſu/ ad Maria bar i ſýnū Kvide þañ DrotteñHimens z Jardar/ ē ber alla Hlute mz Orde ſýns Kraptar/ Heb. 1. Bleſſud var hun a mzal Kveña/ þvi eingeñ Kveñ madur fra Upphafe Veralldar hefur ſoddañ tÿmañlega Sæmd hloted ſē hun/ er giørdeſt þar Mooder ſē hiñ allra Hæſte var Fader ad hin um allra Nædſta. Eñ ecke hefur ein Riett-chriſteñ Sæla er JEſum andlega gteted hefr/ miñe Bleſſun þeyged/ þvi lýſer hū ſialfur/ er hñ kallar þa ſýna Moodur/ Syſtur z Brædur/ er hñs Ord heyrdu/ Luc. 8. Fyrer þvi er þeſſe andleige Gietnadur ſvo miklu meire hinū Lýkam lega/ ſem ad allar Andlegar Gæfur eru hinū meire og betre/ Þvi for giefens hefde Moder Drottens bored Heimſins Frelſara i ſýnū Kvide/ nema hun hefde og bored hñ i ſýnu Hiarta/ kalla eg hana þvi ſalle ʒar af/ ad hun vardveitte øll hñs Ord/ Luc. 2. helldur eñ af þvi ad hañ mylkte Brioſt heñar/ þvi hvad uñ þad/ Sæler eru þr ſē heyra Guds Ord og vardveita þad/ ſagde hñ ſialfur fordū vid Kviñuna er prýſade Sælu hñs Moodur / Luc. 11. Og ſvo giører nu þeſſe Kvedia Eingel-ſins Sendeforena miøg ſo fræga og veglega/ ad eckert kañ gledelegra upp ad hugſaſt. Kvediuñe fylger ſtrax a epter høfud Erended/ þ flytur Guds Sendebode med þeſſum Ordum: SJa þu Munt BArn GJetta J Kvide Þýnū og Munt Son fæda/ og hñs Nafn ſkallt þu Kalla JESUS/ Hañ Mun Kallaſt SOnur Hins HAErſta. etc. Miked er i þeſſū Ordum iñefaled / og meir eñ ſyndug Tunga meige þad ut-ſkýra. Hid Fyrſta er/ ad hun ſkule Barn gieta/ þad er Mañeſkiu eins og hun var og heñar Fedur ad øllum Edlis Nattū/ ad Syndeñe eirnre fratekeñe/ þad ſkilur Eingelleñ undañ er hañ ſeiger: Ad Þad Heilaga ſem af heñe mune fædaſt/ ſkule kallaſt Sonur Guds: So var þa Chri-ſtur hluttakande Holds og Bloods eins og Smæbørneñ/ Heb. 2. Svo

ſem

sem Bornenn hafe sitt Holld og Blood/ þ er Mannlega Nattúru/ Saal
og Lijkama af Forelldrunum / So hafe Christur af siñe Moodur og
Fedrunn epter Holldenu/ bæde Saal og Lijkama. Nu seiger DRottenn
sialfur vid Nicodemū: Hvad af Holldenu er fædt/ þad er Holld/ Joh. 3.
og teiknade hn̄ þar med spillta Mañsins Nattúru. Hvad þa? Var
Mañdomurenn Christi Syndinn spilltur? Fiærre sie þvi/ þar fyrer sten-
dur hier i Gudspiallenu: HEIlagur ANde Mun KOma Yfer Þig
Og KRaptur Hins Hæsta Mun YFerskyggia Þig. Til hvørs? Til
þss medal añara/ ad helga og tilreida hennar Blood/ af hvøriu DRott-
ne var Lijkamenn tilbuenn / svo ad øll Fylling Guddoomsins kyñe ad búa
þar i Lijkamlega/ Col. 2. Med hvøriu Moote þad sie skied/ veit Gud
einn/ sm̄ er Meistare þessa Furduverks/ um̄ hvørt þad mā med riettu
seigia sm̄ skrifad er um̄ Salomons Hæsæte/ ad þvilijkt hafe ecke giørt
vered i nockru Konungs Rijke/ 1. Reg. 10. Og þad sem eg nu sagt hefe
um̄ Christi allra helgasta Lijkama/ og þ Efne er hn̄ var myndadur af/
þad sama er um̄ hn̄s dijru Saal ad seigia. Lijkamenn er Herberge Saal-
arennar/ ecke mætte i svoodann Herberge / sem af H. Anda var tilreidt
þ Krapt hins allra Hæsta / ecke mætte þar byggia nema einn hreinn
z heilagur Gestur. Mañsins Saal hafde framar syndgad enn Lijkamenn/
hun var og Hofundur Syndarennar i Mañenū/ þvi mætte hn̄s Saala
ecke sijdur Oflecked vera/ sm̄ Saaler vorar hefur ur Heliu leyst/ helldur
enn Lijkamenn. Postulenn seiger ad i hønū bue aller Fiaarsiooder Vitsku-
nnar/ Col. 2. Bigguu þeir i Lijkamanū edur i Saalunne? J Saalunne ad
vijsu/ eins og Skynsemenn hia oss og þad Gott sem henne fylger. Svo
er allur Christur hreinn og heilagur sm̄ ei kuñe añars ad vera/ þar hn̄
var gietenn af H. Anda. Þvi epter þ Eingellenn hafde sagt/ ad heilag-
ur Ande munde yfer hana koma/ þa leggur hn̄ þta til: Og Þad Hei-
laga Sem Af Þier Mun FÆdast / SKal KAllast SOnur GUds:
Og ad Menn gange ur Skugga um̄ þad/ ad Christur sie gietenn i Mey-
ar Lijfe eins og añad Foostur / ad þvi frateknu / ad þar komu eingenn
Mañs-Vølld til/ so sm̄ hun seiger hier vid Eingelenn: Hvørnenn Kann
ÞEtta Ad SKie/ Þar Eg Hefe Ongvan Mann KJendt? Og Guds

Ande samsiñer heñe/ Matth. 1. seigiande: Ad Joseph hafe ei kiendt hana þar til hun fædde siñ Frumgieteñ Son. Ad Meñ gange ur Skugga um̄ þad seige eg/ þa vottar Matth. Cap. 1. ad hun hafe fundest þungud af heiløgum Anda/ og nockru sijdar/ Ad þ sem af heñe gieted var/ hafe vered af H. Anda/ z samt er þo ecke H. Ande Fader ad Christo/ helldur tilbio hn̄ og helgade/ sem ꜳdur er sagt/ þ Efne i Lijfe Jomfrur Mariu sem Drottneñ myndadest af/ og fram̄kvæmde so þeñañ allra heilagasta Gietnad m̄z sijnū Oran̄sakañlega Guddoms Krapte. Þañ eñ byriade allt Riettlæte upp ad fylla/ Matth. 3. Br. M. þvi þ vard af syndlausu Hollde ad lukast sem af syndugu var tilunñed. Þad Mustere vard heilagt ad vera/ i hvørre þre Foorn ꜳtte ad offra sem Gude lijka skyllde fyrer allar Veralldareñar Synder. Sa Kieñemadur hlaut ad vera Ostraffañlegur sem iñganga skyllde/ ecke Einusiñe a Are hvøriu (eins og Aaron og hañs Epterkomendur) helldur øllu Einusiñe i þad allra Helgasta/ ad utvegadre eilijfre Endurlausn/ Hebr. 9. Þvi seiger Paulus/ Svoddañ Biskup heyrde oss/ Heilagur/ Saklaus/ Ofleckad/ ur/ fraskileñ Syndurunum/ og vordeñ Himnunum hærre/ Heb. 7. Þad er upphafeñ yfer alla Himna/ hvar þ allra Helgasta er/ i hvørt hn̄ er iñgeingeñ og selftur Gude a hægra Veg i voru Hollde: Og siꜳ Meñ aptur af þssu hvad gledelegur ad sie þsse Bodskapur/ og þsse Sendeførd vegsamleg. Eñ þad tekur yfer/ Christner Meñ/ ad Gud er hier Madur vordeñ. J sama Vetfange sem heilagur Ande tilbioo JEsu Mañdoom/ svo ad hun gat siñ Son/ under eins og i sama Augnablike took hn̄ øñur Guddomsins Persona Mañdomeñ i Samfielag med sier/ med so føstu Sambande og ecke Samblande/ ad þ hefur sijdañ alldrei slitnad/ og mun ecke um̄ alla Eilijfd slitna. Jꜳ/ Daudeñ gat þ ecke slited/ jafnvel þott hn̄ adskillde Sꜳl z Lijkama Drottens/ þvi añars hefde hn̄ ecke sialfur sijna Sꜳlu apturteked/ hvøria hn̄ sialfur fra sier liet/ Joh. 10. Þta vottar Guds Ande s sialfur var Verkmeistareñ/ tvisvar i þssu H. Gudspialle. Fyrst þar hn̄ seigir: Ad Barned s hun gieta mune/ skule kallast Sonur hins hærsta/ þ er Guds/ þvi eingeñ er hm̄ hærre/ Aptur/ ad þ heilaga s af heñe mune fædast/ skule kallast Sonur Guds. taked epter þsu

B. M.

B. M. þott eg tale i Samfræde um̄ so hana Nluke/ þan̄ ꝺ hun gat eins
og Guds Son/ þan̄ fædde hun eins og Guds Son/ svo ad eingen̄ Vm̄-
breyting hefur vorded fra Gietnadenum allt til Fædingarennar/ i Ein
ingu Persoonunnar/ sem ei er Von/ þvi hia Gude er eingen̄ Vm̄breyt
ing nie Skugge til Vm̄breytingar/ seiger Jacob/ Jacob. 1. Hvad þa?
Er Christur Guds Fødurs Natturlegur Sonur epter Mann̄domenū? Ad
visu er hn̄/ en̄ ecke epter Natturlegū Nætte/ helldur ꝥ Eining hinnar
Guddomlegu og Mann̄domlegu Natturunnar/ søkum þess/ ad hin ønnur
Persoona Guddomsins/ Guds eilijfur Sonur took a sig Mann̄doomen̄/
so gietur þad ecke adskilest/ ad sa sem er Guds Sonur fra Eilijfu/ en̄ i
Tijmans Vppfyllingu vard Madur/ hn̄ er i Raun og Sannleika ad øllu
Leite Guds Sonur/ og þar fyrer er hn̄ vor Fridur/ sm̄ hefur giørt eitt
af badū/ Eph. 2. Men̄ kunna ad seigia/ ad hier um̄ sie ei so Naudsyn-
legt ad tala/ og ad Men̄ skilie ei þennan̄ Leyndardom/ sm̄ satt er: En̄ so
mikid giefa Men̄ skiled ꝺ Gud hefur viliad lata oss skilia/ oss til Sælu
hialpar. Þad er ecke lijtel Huggun ꝥ eirn Syndara/ ad Gud er Fader
Christi epter Mann̄domenū/ þar Christur kallar oss sijna Brædur/ Ebr
2. Adam var Guds Sonur/ sem Lucas vottar/ 3. Cap. En̄ i Fallenu
giørdest hn̄ Diøfulsins Sonur. Hvørnen̄ atte nu Adams Sonur aptur
ad verda Guds Sonur/ nema hin̄ eilijfe Sonur Guds yrde Adams Son
ur/ sa ed geingest under Sekt Brædra sinna? Þad sm̄ broted var a mote
Gude/ ꝥ vard af Gude ad gialldast. Þad sm̄ af Mann̄enū var broted/ ꝥ
vard af Mann̄enū ad betast. Gud kun̄e ecke einsamall ad lijda: Madren̄
ecke einsamall ad fullnægia Guds Riettlæte. Hvørnen̄ atte ꝥta ad skie/
nema Gud yrde Madur? og lide ꝥ þad/ sem vier med vorū Syndū høfū
broted/ þvi er ꝥta ecke lijtel Huggun / og hvad seige eg lijtel? Þesse er
hin einasta Huggun syndugs Mann̄s/ og eingen̄ er ønnur/ Sa sem hana
ecke hefur/ hm̄ er visst Helvijte/ þvi eckert Nafn er annad giefed Mønn
um under Himnenum / i hvøriu oss byriar Saluhoolpnum ad verda /
helldur en̄ Nafned JEsu/ Act. 4. hvørt hønum var hier giefed/ hvad
og kallad var af Englenū / adur en̄ hn̄ var giefen̄ i Moodur Kvide/
seiger Lucas 2. Cap. Er han̄ seiger oss Vm̄skurnar Søgu Drottens.

D

O hvílijk Dypt Audæfana og Guds Speke. Þetta er ein Feste/ sem Guds Sonur gaf sinne Brude i Trygda-Pant / i hvørre eitt Furduverk hænger af ødru/ eins og eirn Hleckur af ødrū. Skapare Himensins er ein Skiepna vordeñ. Eilijfdeñ er giefeñ i Tijmans Uppfyllingu/ Gal. 4. Ein Jomfru verdur Olielt/ Esa. 7. Hun sem af Gude er skøpud/ verdur Guds Mooder. Hañ verdur i Moodurlijfe iñeluckt ur/ sem Himnaña Himnar ecke teked fa/ 1. Reg. 8. Hañ sem dunar i Himnenū/ hñ grætur i Stallenū: Sa ed allar lifande Skepnur fedur/ Ps. 145. nærest i Moodurkvide. Skiepnañ lætur til þ Efne sm̃ Skapareñ var giørdur af. Sooleñ hefur Lios feinged af Stiørnuñe. Moodereñ var yngre eñ Barned/ eñ Barned stærra eñ Modereñ. Miñ Herra/ Þu sagder/ er þu villder sijna þijnū Læresveinū ad þu værer Holld af voru Hollde: Ande hefur ecke Holld nie Bein/ svo sem þier sied mig hafa/ Luc. 24. Eñ hier sie eg ad Andeñ er vordeñ Holld/ þvi Gud er eirn Ande/ Joh. 4. og vard þo Holld. Svo seiger Johañes 1. Cap. Orded vard Holld og bygde med oss/ og vier saaum hañs Dyrd/ Dyrd svo sem Eingietens Sonar af Fødurnū. Þetta eru stærre Undur eñ øll Undur/ og maa hier ad Fyrstu og Sijdustu kalla ad þesse Sendeför og þesse Bodskapur sie Dasamlegur/ Hæleitur & yfer allañ Maña Undrunarlegur. Gud giefe oss þar ad koma sm̃ vier meigū Eilijflega ad hønum dææst/ med þm̃ Fagnade/ s̄ ecke hefur hier Eyra heyrt edur Auga sied/ og ecke i Mañs Hug edur Hiarta komed/ 1. Cor. 2. Eñ nu vilium vier skoda hvør ad sie Nytsemd þessa Bodskapar/ og er hun ad vijsu so stor/ ad hun verdur alldrei fullþackud. Eilijf Ar skal til þess hafa ad vegsama Guds eilijfa Giæsku. So elskade Gud Heimeñ/ seiger Lausnareñ/ ad hñ gaf ut siñ Eingieteñ Son til þess/ ad aller þeir sm̃ a hñ trua/ fyrerfarest ecke/ helldur hafe eilijft Lijf/ Joh. 3. Nær gaf hañ oss hañ fyrst? A hñs Gietnadar Deige/ eñ fyrst hñ hafde oss hñ einusiñe giefed/ þvi skyllde hañ þa ecke giefa oss alla Hlute med hm̃/ Rom. 8. Til hvørs gaf hñ Soneñ? Til þess/ ad þr sm̃ a hñ trydu skylldu ecke fyrerfarast/ þ er/ ad þm̃ ecke skyllde verda skipad fra Guds Domstoole i eilijfañ Elld/ sem fyrerbueñ er Dioflenū og øllū hñs Arū. Hefde Gud

giørt

giort oss ad Kvikendum Jardar og Viṅudyrum/og læred oss svo ut af slockna eins og Fienadareṅs Anda/ þa voru þad good Kiør hia þvi ad þynast eilijflega i Helvijte/ eṅ hṅ hefur eṅ þa bekur til vor giort/ þar aller þr's a hṅs Son trua skulu hafa eilijft Lijf/ þ er Oendaṅlega Dyrd ♥viss z Sælu mz hm og i hm/fra eirnre Eilijfd til aṅarar. Hvor vill þa fa Ordū adkomed/ hvilijkt Guds Ast oz er veitt i hollð lekiu Drottens? Vier vitū aller hvilijk Byrde ad er Guds N. Logmal/ og hvørt ad sie Straff þeirra er Logmaled briooka/ þad seiger oss Moyses/ Devt/27. med svo skielfelegū Ordū/ad jafnvel þeim mætte ofblooda sem vila ad þr eru fra Logmalsins Bølvan frelsader/og er þad þo ei nema tijmaṅlegt Volæde sm hṅ uppreiknar/ svo eg vil seigia/ ad fa sm heyrde Logmaled z þss Vidløgur/z ætte sier ecke Lausnar Von fra þss Bølvan/ hṅ være ad miklu Leite i Helvijte/ jafnvel hier a Jørduṅe/og hefde ei nockra Roo um eitt Augnablik. Eṅ hvad seiger Paulus/ Gal. 4.? Þegar Tijmaṅs Uppfylling kom/sende Gud Son sinṅ giordaṅ af Kviṅuṅe Logmalenu undergiefeṅ/so hṅ leysste þa sm under Logmalenu voru/uppa þ vier ødludumst Barna Riettenṅ. Nær skiede þad? A hans Giefnadar Deige/ Eṅ hvad miked oss sie i þvi vettt/skaṅ vier best/ef vier hugleidū hvilijkur Munur sie þss/ad vera Samarfe Jesu Christi/ og so hiṅs/ ad vera Þræll Logmalsins hier i Lijfe/ og so Fange Satans i ødrū Heime. J einu Orde ad seigia/allar Lijfs og Salar Heillær/sem Guds Børn byggia af Drottne/ þær eru oss i þvi Augnablike veittar/er JEsus var giefeṅ i Meyar Lijfe. Eingeṅ fegre Sool hefur yfer Heimeṅ skyned eṅ su/þegar Sool Riettlætesins Mal. 4. uppraṅ oss syndugū Møṅū i þeṅar Kvide. Vier vorū nidursøkter i Afgruṅ herfelegustu Eymda og Volædis/ oss vantade þaṅ sem riette oss eirn Streing til ad upprijckia oss ur þessu Diupe. Þrij-þætter Streingur slijknar forvelldlega seiger hiṅ Vijse/ Ecc. 4. þesse streingur var Drottenṅ JEsus af Lijkama/ Salu og Guddoomenū samaṅspuṅeṅ/hṅ var ofaṅlæteṅ i Eymder vors Hollds/med hm hefur Guds megtuge Arm leggur ryckt oss ut af Vallde Myrkraṅa / Oss vantade eina Foorn þa er kynne þ Gude ad gillda/ hans var ecke ad fa hia oss Møṅuṅū/ eirn

Brooder kunne ecke aftan ad leysa/ Ps. 49. og þott Gud hefde skapad eirn heilagan Man af Adams Nidium / og lated hn̄ lijda/ þa nærde hn̄ skamt bæde til ad gieta utstaded hinar bitru Helvijtis Pijsler/ so og til ad fullnægia Gude ꝥ Syndena/ þvi er Gud Madur vorden/ so Guddoom-uren hialpade Mandoomenum til ad þola Pijslernar/ og giøra Lausnar gialldeð dijrmætt og gilldt i Auglite hins stranga Domara: Enn Man doomuren Gude (ef eg ma so ad Orde komast) til ad deya. Vier þurf-tum einhvørs Sættmála vid/ til Stadfestingar þeim Fride er Gud giørde vid Mannkyned. Sijdan Gud er Madur vorden/ hn̄ hefur trulof-ad sier vora Nattúru i Meyarennar Kvide: Med þessu Teingdum er Frid uren stadfestur mille Himens og Jardar/ mille Guds og Manna/ mille Riettlætesins og Myskunarennar. Vær þurftum nockurskonar Veg til Himensins/ hvadan vier utlæger vorum. Gud er Madur vorden/ hann er Vegurenn/ Sannleikurenn og Lijfed/ Joh. 14. Hn̄ er Jacobs Stige sem nær fra Jørdu allt til Himens/ Gen. 28. þvi hn̄ er ofankomenn af Him ne i vort auma Holld/ enn vort Holld er uppnumed/ Fiøllen eru lækkud/ Dalerner eru uppfyllder/ Esa. 40. Himenenn hefur lækkad sig allt til Jardar/ Jørdenn er upphafen allt til Himna/ Og um þennan Jacobs Stiga munu Einglar a sijdann bera Saaler vorar i Abrahams Skaut/ til ad fagna þar Eilijflega. Vier vorum Gude mørg tiju Þusund Pun da skyllduger/ Matth. 18. Þar la ecke annad ꝥ oss enn ad verda kastader i hin ytstu Myrkr. Eingenn hafde ꝥ hn̄ gralda skyllde/ þvi er Gud Madr vorden. Faderenn gaf oss eirn rijkann Brodur sem eirn gallt ꝥ alla. Ad sijd ustu villde Gud ecke einasta frelsa oss af Myrkranna Vallde i Helvijte/ helldur og hefia oss til Rijkis i Himnenum/ Enn oss vantade Rokfemd og Skial til þess/ ad hn̄ villde so giøra. Hn̄s Giæska var alltijd til reidu i fra Upphafe Verralldar/ ja/ adur enn Grundvollur Verralldarennar var lagdur. Enn ꝥ var ad ugga/ ad vier mundum giøra hana Onijta a oss ꝥ Vantruarennar saker. Þad var ecke lijklegt ad eirn Glæpafullur Land-rada Madur/ eirn Spillvirke/ sem alla reidu hafde Snøruna um Halsenn og uned til Galgans/ hn̄ munde ætla ad Konungurenn munde hn̄ aptur kalla fra Galganum til Rijkis/ ur Bødulsens Hondum til sijns H[illegible]bords/

og

og giøra hn̄ Ækkleiding af Aklaga/sitt Barn af Diøfulsins Þræl/og sin̄ Þienara af Drottens Svikara. Þess vegna er Gud Madur vorden̄/ þar fyrer hefur hn̄ giefed oss þ Teikn/ er han̄ hiet ad giefa a Døgū Achas Konungs/Esa.7. um̄ hvørt ad giefur i þessa Nætt tijdes Dags vemulegū Pistle/þar so stendur: Fyrer þa Skulld mun Drotten̄ giefa ydur eitt Teikn. Siaa þu ad ein Jomfru mun Barn giela/og eirn Son fæda/og hn̄ mun hun kalla Immanuel/þ er Gud med oss/Gud i Man̄ enū z Orded i Hollde nu/þ er JEsus/Lausnare/Frelsare/Sæluhiælp are/þvi so kun̄e einge ad heita nema Gud bygge i hønū. Þetta er nu fullkomen̄ Vissa um̄ Sætt vora vid Gud/ sa oss reidur var/þvi hafe hn̄ giefed oss hn̄ i hvøriū hm̄ alleina velþocknast/Matth.3.z ofurselt hn̄ i Daudans Pijsler til ad forlijka oss vid sialfan̄ sig/Rom.5. Þegar vier en̄ þa vorū hn̄s Oviner. Hvørnen̄ kun̄ū vier þa ad efast um̄ Vpp giøf vorra Synda?Mun hn̄ kasta þm̄ i eilijfan̄ Elld sm̄ a hn̄s Nafn trua/er hn̄ tok so nærre sier ad giefa oss? Mun hn̄ tilreikna þm̄ Synd ernar/hvørra Synder hn̄s Eingieten̄ Sonur hefur burtu bored/ Joh. 1. nær vier ydrunst þra af Hiarta? Mun hn̄ klaga oss fyrer þa Hand-skriftena sem hn̄ hefur alla reidu a Krossen̄ neglt? Col. 2. Fiærre sie þ Fødur Mijskunsemdan̄a: Og þsse er nu sa gledelege Bodskapuren̄ er eg i Ondverdu hiet um̄ ad tala. O eitt fagnadarsamlegt Ord/O eitt san̄kallad Evangelium/O eitt æskelegt Fridarbod/ med hvøriu Heilsan̄ verdur frambóden̄ hinū Veika/Vppgiøfen̄ hinum Seka/ Lausnen̄ hinū Herteknu/Frelsed Þrælunū/Lijfed hinū Dauda/ og þm̄ sm̄ einkis Von ættu nema eilijfra Kvala i Helvijte / med Diøflenū og øllū hn̄s Ærum / eilijf Sæla / eilijfur Føgnudur og eilijft Samneyte med hin̄e hæleitu Guddomsins Þren̄ingu og heiløgū Einglū i hin̄e himnesku Jerusalem/hvørrar Sool og Tungl ad Gud er/Apoc.21.og hvar eingen̄ Vm̄skipte eru Lioossens nie Myrkursins/ Jac. 1. Þessarar Tignar / þessarar Dyrdar og þessarar Full-Sælu/un̄ þu oss niootande ad verda goode Gud / fyrer Ærnan og Forþienustu þijns Eingietens Sonar JEsu Christi vors Frelsara / A M E N.

A Palma Suñudag.

Gudspialled stendur a hiñ Fyrsta Suñudag i Advento.

Exordium.

Jer høfum øngvañ Konung nema Keysarañ / søgdu Gydingar Fordum Daga / Joh. 19. þar þeir vilde ecke lata Konung Dyrdarennar rykia yfer sier / Luc. 19. Eñ eg hyggest vita ad Christner Meñ mune ecke samsiña þeim Ogudlega Flock / þvi jafnvel þott vier eigum Enge ad hafa fyrer Konunga vora / er hañ sett hefur til ad stioorna synu Foolke / sierdeilis vier / er hañ hefur Milda og Riettvysa Konunga giefed Eirn epter Añañ / þa vitum vier þo ad Gud hefur sett siñ Konung yfer sitt heilaga Fiall Zion / Ps. 2. Hvørs Ryke ecke er af þessum Heime / Joh. 18. Og þo er hañ Heimsins Skapare / Ebr. 1. Hvørs Herradæme ad bera fyrer synduga Meñ um Stundarsaker / til ad uppfylla Spaadoom Zachariæ / Cap. 9. Þegar hañ reid iñ til Jerusalem / eñ hañs Rykis-Stiool varer þo um Allder Alda / Ebr. 1. Varer Høfdingiar stioorna med Magt og miklu Valde / Verølldeñ er soo skipud / ad ecke verdur giørt ætomed / Eñ Christur i synu Nadar Ryke stioornar med synu H. Orde og Sacramentunum / þvi seiger Paulus / 2. Cor 10. Vopn Herfarar vorrar eru ecke Lykamleg / helldur Kraptur Guds til ad nidurbrioota Gyrdingarnar. Verølldleger Herrar taka Skatt af synum Þegnum / Matth. 17. Og er þad Riettvyst / þvi þesse vor Konungur hefur þad skipad / eñ hañ giefur øllum allt og upplykur sine milldu Hende / til ad sedia allar lifande Skiepnur / Ps. 145. DRottiñ sagde vid Petrum: Verølldleger Konungar / hvørt taka þeir Skatt af synum Børnum eda af Añarlegum? Eñ Petur svarade: Af Añarlegum: Og vor HErra sagde: Þa eru Børneñ frij / Matth. 17. Eñ þad gieingur ødruvyse til i Guds Ryke / hier tekur Konungureñ Skatt af synum Børnum / sem þo er ecke Gull nie Silfur / helldur Harmþrungeñ og Sundurkramdur Ande. Fordum Daga mætte eingeñ mæta Persoonu Konungs / nema hañ Offrade hønum einhvørre Gaafu / og er Boonde nockur vard a Veige fyrer einum af þeim / hafde hañ þad ecke til er hañ kynne ad bioodast / Eñ i þessu Vandrædum took hañ Vatn i Lofann sier og færde Konungenum / og seigia Meñ þad hafe vered vel þeigged. Vier mætum vorjum Konunge Daglega / þvi allañ Dageñ utbreider hañ siñ Fadm til vor / Esa. 63. Eckert høfum vier þad vier kuñum ad bioodast þessum Allsherjar DRottne / Blood Uxaña og Hafraña þocknast hønum ecke / Ps. 50. Allt Silfur og Gull er hañs / jafnvel vor bestu Verk eru eins og Nidlags-Fat / Es. 64. Gudrækeleg Taar vorra Augna / og þad Vatn sem ydrande Maria Høfud eru full af / Eirn audmiukur Ande og lytelaatt Hiarta er hañs Offur / Ps. 51. Betur lykar hønum Foota-Þvottur hiñar Bersyndugu eñ Heimbod Simonar / Luc. 7. Betur Marie Audmykt i Hiartanu / helldur eñ Umsorgun Marthæ i Hwsenu / Luc. 10. Hiñ beiske Grætur Peturs / Matth. 26. helldur eñ Offur Vitringaña / Matth. 2. þott hvørutveggia være Packnæmelegt. Hin besta Þegnskyllda Guds af Møñunum er þetta / og Truweñ sem verkar fyrer Kiærleikañ / Gal. 5. Eñ

þesse

þesse Konungar svo Mæktugur sem hañ er / Svo Prydelegur sem hañ er / Svo Alvalldur sem hañ er / Svo Ennskurgtur sem hañ er / þa er hañ þo til vor komeñ Hoogvær sitiande a Osnu elne. Hafe nu Konungur Pyrdarennar vered svo Hoogvær fyrer vora Skulld/ Þa lætum oss ganga nær Gudspialle þessu / og læra nockud af hønum sem er Hoogvær og af Hiarta Lytelætur / Matth. 11. Þad er hina Andlegu Hoogværd sem oss a ad fylgia iñ i Himnarijke med Smæ-Børnunum / Matth. 18. Og um hana vil eg tala fyrer ydrum Kiærleika wt af þessu H. Evangelio. Hvar til oss styrke hiñ Naduge Gud i JEsu Nafne / Amen.

Utleggingen.

FAre þier i þad Kauptun sem gagnvart ydur er / og strax muñud þier Fiña Osnu Bundna Og Folañ Hia Nenne / seiger DRottenn. Af þessu er audsied / ad hñ visse alla Hlute / og ef hñ var Alvitur / þa var hñ og Almæktugur / Allsstadar nælægur og Ondvælañlegur / þvi Guddoomsins Eigenlegleikar meiga ecke adskiliast / hvar fyrer vier fiñum ad øll Fylling Guddomsins hefur bued i hønu Lijkamlega / Col. 2. Hvad længt eru nu aller daudleger Meñ fra svoddañ Nakign? Ad sønu hefur Gud sagt nuked til margra / z þar verdur ecke a moke sagt / ad Madureñ er hin ypparlegasta Skiepna Guds sem vier fiñum med voru Augu / eñ þ hefur Jesus fram yfer alla adra / ad hñ er bæde Gud og Madur. Hvilijkt er þa þetta Oumræddelega Lytelæte / ad hñ sem øll Dyr a Jørduñe skapad hefur / hañ virder sig so Litels ad sitia a eiñe Asna / sem er eitt hid audvirdelegasta Kvikende medal Dyrana. Sia hier / christeñ Madur / hvad lijtels verd ad sie Hoffragt Veralldareñar i Guds dyrdarfulla Auglite. Hier er ecke Pharaonis Vagn sem Joseph var i fluttur / Gen. 41. Ecke Mardochei Hestur sem Ahasverus skipade hm ad rijda a sijnu heidurs Dege / Est. 6. Ecke hiñ Elldlege Vagn z Hestar sem færdu Eliam til Himna / 2. Reg. 2. helldur eirn lijtelmooslegur Asne / þo stærer eirn syndugur Ormur sig af Buningenu / og af þvi Yferlæte er hñ hledur utañ a sig. Þad er allvijda ad sia i Æfesøgu DRottens / hvad lijtels hñ hefur meted Oflæte Veralldareñar. Hñ var fæddur i eiñe Stalle / Luc. 2. Hñ for a Fæte þegar hñ gieck um kring / giørde gott og grædde alla / Act. 10. Hñ rijdur hier eiñu Asna / og hygg eg þ hafe þo vered hid mesta hñs Yferlæte hier a Jørduñe. Þeink nu um syndugur Madur / hvilijk Fænsika þ sie / ad metnast i Hiarta sijnu þo Gud læte einhvørn skijna i

Prÿde Veralldar þssar*/ecke seige eg/ad Gude misþocknest Lÿkamlegt
Hreinlæte eda fagur Bunadur i sialfū sier/ þegar þau sambiooda þess
Virdingu er þvilÿkt brukar/langt helldur meina eg/ad Gud hafe øng-
van Misþocka a þvi þott hn̄s Skiepnū sie hallded til Prÿdis/ þ sÿn-
er mier Aaronis Buningur/Exod. 28. þad vottar Sættmæls Örken̄
og Nædarstoollen̄/Exod. 25. þad sÿner Jerusalems Mustere/1. Reg. 6.
þad sÿner Salomon med allre sin̄e Dÿrd/ 1. Reg. 10. hvørre i Ritning
nne hroosad verdur/en̄ hitt seige eg/ ad stæra sig þar af/þad er And-
stygd fyrer Gude. Ecke true eg ad hønū hafe illa lÿkad su Bygging er
Nebucadnezar liet giøra i Babilon/en̄ fyrer þvi hn̄ stærde sig þar af/
þa vard hm̄ giefed Villudÿrs Hiarta/so hn̄ æt Gras med Koikendū a
Mørken̄e/Dan. 4. Ecke hefur Gud reidst vid Herodem af þvi hn̄ var
Mælsniallur/þvi sialfur hafde hn̄ hm̄ Mælfæred giefed/ en̄ sokū þss
ad hn̄ gaf ecke Gude Dÿrdena/þa var hn̄ sleigen̄ af Eingle Drottens/
Act. 12. Kan̄ skie ad Gud hefde læted Hvalfisken̄ i Egyptalande vera
kyrran̄ i sÿnu Vatne/ hefde hn̄ ecke sagt: Mitt Vatn er mitt/ og eg
hefe giort mier þ/ Ezech. 29. Ecke er vÿst ad hn̄ hefde sett Kroken̄ i
Zenacheribs Naser/hefde hn̄ ecke lastad Nafn Drottens. Þesse er hin̄
Riettlæte Domur hin̄s Alvalda Konungs/ad Dramblætū hrinder hn̄
af Stole/en̄ Lÿtelætū giefur hn̄ Næd/Luc. 1. Betra er ad audmÿkiast
med hinū Hogværu/en̄ ad utskipta Herfange med þm̄ Drambsømu/
seiger Salomon/ Prov. 16. Hvar af audsied er/ad þo Gud hefde mik-
ed til hn̄s lagt/og upphafed hn̄ a Stol sÿns Fødurs/og giørt hn̄ veg
samlegre/bæde ad Vite og Rÿkdoome/helldur en̄ adra Konunga i Aust
urælfun̄e a hn̄s Døgū/1. Reg. 10. þa hefur hn̄ kan̄ast vid/ad hn̄ hefde
þad allt þeyged og ecke teked af sialfū sier. Svo var og David han̄s
Fader lyndur/hvørs Audmÿktar merkelegt Dæme vier høfū i an̄arar
Sam. B. 6. Cap. þegar Drottningen̄ Michol brixlade hm̄ med þessū
Ordū: Hvørsu vegsamlegur var Konungurenn af Israel i Dag/ hvør
ed afklæddest þ Ambættum Þienara sin̄a/ og liet Naken̄ sem Fantar?
En̄ hn̄ svarade: Eg vil leika fyrer Drottne þm̄ s̄ utvalde mig/hella
ur en̄ þin̄ Fodur ꝛ helldur en̄ allt hn̄s Hus/ og hefur skipad mig Høfd
ingia

ingia yfer Drottens Folk Jsrael/ og eg vil eñ nu minne verda/og eg vil lijtelæcka mig i mijnu Auglite/og vegsamast med þm̄ Ambættunū/sem þu talader um̄. Ad eg tale ecke um̄ Abraham/ Jacob/ Moysen/Josaphat/ Ezechiam z adra fleire/ hvørier aller voru af Gude med mikellre Tign sæmder/og þra Audmykt i Andanū er þo hrosad i Ritningunne. Gud næde oss/ hvad høfū vier ad stæra oss af synduger Meñ? Er ecke Madureñ ein Vatnsboola; hvør þo ad þioote upp um̄ Stundarsaker af Vinde Luckunnar / þa hiadnar hun jafnskiott aptur / þegar hiñ same a hana blæs. Er ecke allt Holld Hey? Og allur þess Heilagleike/ lijka svo sem Bloomstur Akursins? Grased visnade og Bloomstred datt af/þviad Ande Drottens blies a þad. Sannarlega er allt Folked Hey: Grased visnade/og Bloomstred datt nidur/eñ Ord Drottens var er Eilijflega/Es.40. Hier er eingeñ undanteteñ/rijkur eda fatækur/ Gøfugur eda u-gøfugur/Smaar edur Stoor/Vitur eda Vankunnande/ Þræll edur Herra/og þetta eru Guds Ord/hvør æfenlega vara/er oss þetta seigia: Læte þvi eingeñ ofurdætt ad sialfum sier/þvi allt hvad vier høfum/hvad gott edur Kostulegt sem̄ þad er/þad er þo alltsamañ Lans Fie/og ecke vort eiged. Seiged mier/hvar af skylldu Meñ þo stæra sig? Af Aud og Rijkedæme? Þvi skyllde eg hroka mier upp af þvi sem̄ Luckañ kañ eins ad giefa einū Nydinge/so sem̄ besta Mañe/sem̄ ablad er med mikille Ahyggiu a mørgū Arū/eñ fargast i einu Augnablike/ef til vill. Þvi skal eg giøra mig stoorañ/ þott eg hafe eirn Omaga medferdis/sem̄ eg hlijt alltijd ad þrælka fyrer/og so er Opacklætur og Oriettvijs/ad hañ sedur alldrei sijna Fyrervinnu? Vilium vier athuga/B. M. af hvøriu flester eru i Fyrstunne rijker vorðner: Fæster munu þr vera/sem̄ Nattúrañ hefur hiælpad þar til ad ølluLeite/edur þra eittsamañ Erfide/ mz hvøriu Gud hefur skipad ad næra sig af Jørdunne/Gen. 3. Eg vænte ad so hafe flester audgast/ad þr eda þra Forfedur hafe teked nockud rænglega fra ødrū. Eñ seiged mier/ er þ Riettvijst ad Meñ stære sig upp yfer einhvøriū af þvi/ad hañs Forfedur hafa teked nockud fra hiñs Forfedrū? Eingū Mañe mun þad þykia/þegar Meñ gæ ad hvornen Nuturen er i sialfū sier/eda hvad er nu framveiges ad stæ-

ra

ra sig af? Eru þ Viksmuner? Jeg medkiene ad þr eru hiñ kostulegaste Hlutur sm̄ Gud hefur lagt til syndugra Maña/ eñ þo eru þr fallvallt er eins og añad/ Og hvad lijted er þ vier vitum/ hia þvi sem vier ecke vitum? Madureñ veit ecke siñ Sess edur Gaungu / seiger Ritningeñ/ Og hvorsu vill hañ þo meira vita? og þott ad þeir sieu i sialfum sier gooder / þa verda þeir þo af vorre Misbrukun optlega nijder / allra mest af Drambsemeñe. Riett giørde Gud/ so sm̄ alla Hlute/ i þvi hañ gaf Nebucadnezar Villudijrs Hiarta/ Dan. 4. sm̄ ædur er sagt/ og sama ætla eg þa hende/ sem forsmaa adra hia sialfum sier/ og þykiast einersamañ vita alla Hlute/ hvad þa opkast hender/ sm̄ miñst vita/ z þa þr þykiast øllum hyggnare/ verda þeir Skiptingum heimskare. Margur Gortare hefur z stært sig af Hreyste Lijkamans/ giætande ecke ad þvi/ ad lijtell Kville kañ ad svipta Mañeñ sijnu Afle. Sum' hrosa sier af Fegurd Lijkamans/ og er hun ad søñu ægiætur Hlutur/ þa hun ecke er brukud til Laustætis edur Ofmetnadar/ eñ einsamañ er hun Agiætis lij til/ þvi Madur kañ ad maala eitt Bijlæte fagurt/ og er þad þo ecke so gott/ sem hiñ lioofaste Madur. Hvad er nu framveiges verdt ad stæra sig af? Dygder z Mañkoster eru mest verder af øllū þm̄ Hlutū/ sm̄ fiñast hia Daudlegū Møñū/ eñ þr verda ad Okostū þegar Dramblætid þm̄ spiller. Þvi seiger Salomon/ Vanvirdañ epterfylger hinū Stoorlæta/ eñ hiñ sm̄ er Lijtelætur i Anda/ mun Vegsemdeñ umfadma/ Prov. 16. Lijtelætid er fegursta Skart Dygdaña/ aan þess verdur Framsyneñ ad Vnderferle/ Riettlætid ad Hardidge/ Augpryden ad Ofdirfsku/ Sparsemeñ ad Nijdsku/ Jeg meina hid Christelega Lijtelæte/ sm̄ er eirn audmiukur Ande fyrer Gude/ z kañast vid z þecker þ/ ad Meñ eru Meñ og Mañlegum Tilfellum undervorpner. SJaa Þiñ KONungur KJemur Til Þijn HOOgvær/ seiger Texteñ. Ef Konungur Dijrdarennar Ps. 24. svo Lijtelækar sig fyrer oss syndugum Møñum/ þvi skylldum vier synduger Meñ stæra oss upp yfer vorū Brædrū. Drottiñ Himens og Jardar kiemur til vor aumra Maña/ sm̄ eckert tøkū med oss i þeñañ Heim/ og muñū eckert i burtu bera/ 1. Tim. 6. Hiñ Fegurste medal MañañaSona/ Ps. 45. kiemur til vor/ sm̄ fra Hvirfle og allt til Ilia

erum

erū ecke nema Saar/ Benjar og Þrote/ Esa. 1. Lataū oss þ til Hiarta ganga/ Hvad stoor Munur ad er vor og hn̄s/ Vier erum þr ed styggiū/ hn̄ er sa sm̄ misgiørt var a moote/ hn̄ þarf ecke vor med/ eñ vier kun̄um ecke eitt Augnablik ad lifa fyrer utañ hn̄s Myskun. Latum vort Hiarta komast vid af þvi/ ad hañ er siukur af Elsku/ Cant. 2. ofañ til vor komeñ/ þegar vier hn̄ hofudum. Ef vorar Synder ecke angra oss/ ef vier hrædunst ecke þeirra Straff/ þa latum þo þañ Dum̄rædelega Elskuñar Bruna smellta vort Hiarta/ ad hn̄ kiemur med so mikille Noogværd iñ til Jerusalem / til ad lata sig kvelia og Krossfesta fyrer mīnar z þīnar Synder/ christeñ Madur. Hañ grætur yfer Borgeñe/ hvørrar Jñbyggendur ad ecke þeckt u siñ Vitiunar Tīma/ Luc. 19. af hvøriū hañ visse þo ad hañ munde so Naaduglega utleiteñ verda/ sem hn̄s Pīslar Saga vottar. Fyrst hn̄ hefur nu allt þetta utied fyrer oss synduga Jardar-Madka/ þa latū oss giøra þ hn̄ oss skipad hefr/ sm̄ er/ ad læra af hm̄ hina søñu Noogværd sem Gud ælstur/ giørande eckert af Kappe edur fyrer Hiegoma Dyrd/ helldur af Lytelæte/ hafande hvør añañ fier i Virdingū ædre/ Phil. 2. Audsynū og vort Lytelæte i Verkunū/ so ad bæde Gud og Meñ siae ad vier leggiū ecke ofmikla Virding a sialfa oss. Drotteñ sagde til Læresveinañā i þssu Evangelio/ þegar hn̄ skipade þm̄ ad taka Asnuna: EF EJnhvør SEiger NOckud Til YDar/ Þa SEiged Ad HErrañ HAfe ÞEirra Þorf. Allt Valld hafde Jesus/ bæde a Himne z Jørdu/ þvi alla Hlute hafde Fad ereñ lagt i Sonarens Hendur / Matth. 28. þvi synest ad þ hefde ecke vered um̄fram hn̄s Raad/ þott hn̄ hefde teked þta Dyr ad fornspurdū Eigandanū/ þo villde hañ þ ecke giøra/ uppa þ hn̄ synde oss hvørneñ vier eigū hvør vid añañ ad breyta. Eñ hvad giøra sumer af oss? Þyk er oss þ mikels verdt ad giøra Lytelmagnañ fornspurdañ/ ad þm̄ Hlutū er vier eignast viliū? Mun Jessabel virda þ sier ad leita Liugvitna i moote Naboth/ og lata grýta hn̄ sýdañ i Hel/ þegar Achab vill eignast hn̄s Vyngard? 1. Reg. 21. O Gud giæfe ecke være þvilijk Dæme hia oss/ þott Meñ radest þss miña i / sm̄ vier høfū vallded miña helldur eñ Achab hafde. Ad søñu er skickanlega z Lytelæta Umgeinge ecke

ad lasta: Nun kañ ecke so ad kallast Dygd/so sm̄ Dygdaña Førunaut ur/z margur hefz sa hana til ad bera/sm̄ ecke hefz sialfar Dygdernar/ z m: heñe hafa sumer teked allt fra øllū/eñ þo er ecke hid saña Lyte-læte i þvi iñefaled ad taka Hatteñ af ꝥ Møñum/iafnvel þo ꝥ sie ecke lastande i sialfu sier. Ytvortis og Iñvortis Lytelæte/er ad søñu hvør tveggia gott/eñ skule añarshvørs án vera/þa villda eg helldr ad Hattz eñ sæte kyrr a Høfdenu/helldur eñ ad Aumingians Kiooll være rifeñ af hñs Kroppe/so ad Gud klagade mig ecke sīdañ ad eg fielle fram i Pant settū Klædū i hñs Huse/Amos. 2. Vi' heyrū i Gudspiallenu/ad margt af Folkenu sm̄ epterfylgde Lausnaranū/ ħ Afe VReidt Sijn Klæde a Veigeñ/ Eñ ADrer Hoggved Kviste Af TRiamū. Þad var stoort Audmyktar Merke af þssu Foolke/og eg veit ad þier/christner Meñ/ villdud sama giøra/ef þier mættud hñs Nalægdar niota. Eñ tru mier til/ad hñ er ecke so langt i burtu/ s þu hyggur/ þvi hñ hefur sagt: Eg vil vera hia ydur allt til Enda Veralldar/ Matth. 28. Og ef þar ecke annad er/þa eru þar nooger Klædleysingiar/ sm̄ hñ kallar sijna Lime/ ꝥ eru sañer Olmusu Meñ: Breidū vor Klæde a Veigeñ ꝥ þa/so ad ꝥr ecke i Klædleyse ut af deye / sem ad bera Teikn IEsu Christi a sijnū Lykama/og eru epter hñs Myad skapader/so vel sm̄ vier adrer/sm̄ betre Raad hofū/þa offrum vier hinu sañarlega Lytelæte/og latū Gud sia ad vier þykiumst ecke upp yfer þeim sem hañ hefur miña tillagt. Christur vill ecke lata luta sier einungis med Ordū/helldur med Verke og Sañleika/Eph. 2. ecke helldur sijnū Limum/þvi hañ er Safnadarens Høfud/Rom. 12. eñ vier erū hvør añars Limur. Þar mun koma sa Dagur ad sagt mun verda til þra sem hafa medteked Guds Volada i hñs Nafne/ þegr Christur mun rañad siñ iñrijda til Jerusalem/ ꝥ er til siñar christelegrar Kyrkiu/ecke grætande svo sm̄ nu/helldur med Magt og miklu Vellde/ þegar Høfud-Eingelsins Ludur mun gialla yfer þeim sem a Jordu bua: Komed þier blessader mijns Fødur/og eignest ꝥ Ryke sem ydur var tilbued fra Upphafe Veralldar / Þvi ad hungradur var eg/og þier gæfud mier ad Eta/Þyrstur var eg/og þier gæfud mier ad Drecka/ Giestur var eg/ og þier hystud mig / Nakeñ var eg/ og þier Klæddud mig/Siukur var eg/og þier Vitiudud mijn/ I Myrkvastofu

var eg/og þier Komud til mijn/Þa munu hiner Riettlætu svara hm̄ z seigia: H. Erra/hvenær sau̅m vier þig Hungradan̄ og Seddum̄ þig? eda Þyrstan̄ z gaafum̄ þier ad drecka? eda hvenær sau̅m vier þig Giestkomen̄ og Hysstum̄ þig/eda Naken̄ og Klæddum̄ þig? eda hvenær saaum vier þig Siukan̄ eda i Myrkvastofu og Komu̅ til þijn? Og Konunguren̄ mun svara og seigia til þra: Sannlega seige eg ydur/ Ad hvad þier giørdud einu̅ af þessu̅ mijnu minstu Brædru̅/ þ giørdud þier mier/ Matth. 25. Þa mun þ ecke koma i Epterþørf ad hafa breidt sijn Klæde a Veigen̄ þ Christi Limu/ þad mun verda stoor Fiesiodur a Himnu̅/ad hafa lijtels aktad Gull og Gersemar/ og Kostulegan̄ Bunad/ þegar allt þetta stendur i bioerta Bæle/ z dugar til einkis nema ad kveikia Elld under þm̄ sm̄ hafa fest sitt Hiarta þar vid. Þike oss vænt um̄ þ fanytsa Skart/ sm̄ vier vefium̄ i þessa forgeingelega Lijkama/ og þ svo mieg/ ad sumer af oss være til Frids ad flytia med sier nockud ur þessare Verølldu/ þa er Raad þ vid þvi/ ad klæda Fatæka/ þeir munu oss þ med Abata aptur giefa/ sem er Riettlætesins Skrude / fægadur i Lambsins Bloode. Eckert beru̅ vier i burtu mz oss hiedan̄/ nema þ s Guds Volldu̅ er giefed/ þad mun oss aptur rijkuglega golldeð verda i Vpprisu Riettlatra. Svo læred nu af ydar Frelsara/ Br. M. ad vera Hoogværer Og Af Hiarta Lijtelater/ bæde i Orde og Verke. Han̄ hefur ecke sagt til vor: Læred af mier ad skapa allan̄ Heimen̄/ ecke ad giøra Kraptaverk i Heimenu̅/ ecke ad vanda fyrer Velferd allra Manna/ helldur hefur hn̄ skipad oss ad Læra af sier Hoogværdena. Sa sm̄ vill byggia sitt Hus stødug lega/ hn̄ þeinke um̄ Grundvøll Lijtelætesins/ þvi hvør sa ed sig upphefur hn̄ skal nidurlægiast/ z hvør ed sig nidurlæger hn̄ skal upphafen̄ verda/ Matth. 23. En̄ þu O H. Erra JEsu Christe sm̄ ert hid fullkomnasta Epterdæme Lijtelætesins og Hoogværdarennar/ virdst þu ad taka burt fra oss Hroka Syndumspilltrar Natturu/ so ad vier taka mættu̅ þan̄ rietta Veigen̄ inn i þitt Rijke/ þad veit þu oss Myskunsame Herra/ sem hefur Lijtelæckad sialfan̄ þig/ uppa þ vier vegsamleger yrdu̅/ og bid þin̄ himneska Fødur þ oss / ad hn̄ sende oss þar til sin̄ H. Anda/ Amen/ J JEsu Nafne/ AMEN.

A Skijrdag.

Pistillen / 1. Cor. 11. Cap.

MOdder Brædur. Þvi eg medtook þad af DRottne sem eg hefe ydur giefed. Af þvi ad DRotteñ JEsus / a þeirre Nott er hñ var sviken̄ / Took hñ Brauded / giørde Þacker / braut þad / og sagde: Taked og Eted / Þetta er miñ Lijkame / Sa fyrer ydur verdur broteñ / Giøred þad i mijna Miñing. Sømuleides og eirneñ Kaleikeñ / epter þad hañ hafde Kvølldmaaltijd enn eted / seigiande: Þesse Kaleikur er Nyt Testamentum i mijnu Bloode. Giøred þetta so opt sem þier drecked þar af i mijna Miñing. Þviad so opt sem þier eted af þessu Braude / og drecked af þessū Kaleik / skulud þier kuñgiøra Dauda DRottens / þangad til hañ kiemur. Hvør hñ etur nu af þessu Braude / og dreckur af þessū Kaleik DRottens Overdugur / sa er sekur vid Holld og Blood DRottens. Eñ hvør Madur proofe sig sialfur / og ete so af þessu Braude / og drecke so af þessū Kaleik. Þviad hvør hañ etur og dreckur Overdugur / sa etur og dreckur sialfum sier doom / Giørande ecke Greinarmun a DRottens Lijkama.

Exordium.

SÆLL er sa Madur sem etur Braud i Guds Ryke / sagde Fordum Gydingureñ er sat til Bords med vorum Frelsara / þa hañ var ad Heimbode eins af Phariseaña Høfdingium / Luc. 14. Hañ hefur aat Eta meint hier med alla þa Sælu er þeim biveiter / sem sitia til Bords med Abraham / Isaac og Jacob i Ryke Himnaña. Þesse Madur sagde ad vijsu satt / eñ þorgiefens vænta Meñ hiñar eilijfur Sælu / nema vier faaum hier i Lyfe nockurn Forsmeck heñar / Eñ hvar faaum vier hañ? J Guds heiløgu Orde ad søñu / eñ þo allra hellst i þeim heiløgu Sacramentis. Hvilijkur Føgnudur er þad eirnre Riett-trwadre Sælu / ad hun veit / ad hun i Skijrneñe er vordeñ Guds Vinur af Reideñar Barne / Eph. 2. og Hluttakande allra JEsu Christi Velgiørninga / sem hañ med siñe beisku Kvøl og Dauda hefur oss aprekad / og til Styrkingar Trw siñe þar uñ / etur hañ Guds Lykama og dreckur hañs Blod i og med hinum Jardnesku Hlutum Braude og Vyne. J Ordenu heyrum vier Raust Brwdgum-añs / Cant. 5. Eñ i H. Kvølldmaaltyd DRotteñs / kysser hañ hana med Kossē sijns Muñs er hañs Hiarta elskar / Cant. 1. Þar uppvekur hañ Elskuna til sijn / þar styrker hañ Trwna / þar lijfgar hañ Vonena / þar eykur hañ Glevena og giefur oss Forsmeck Himnarijkis. David gat ecke meire Æru veitt Mephiboseth

Syne

Syne Jonatans Vinar syns / 2. Sam. 9. edur Vin synum Barsilai / 2. Sam. 19. Enn ad þeir skylldu eta Braud vid hans eiged Bord. O hvylyk Æra er þetta þa / B. M. ad Konungur Dyrdarennar setur oss vid sitt eiged Bord? Hann framreider þat / ecke eirn aleet Kalf / eins og Fader hins tynda Sonarens / sem geteur um i Eptterlykinguñe / Luc. 15. Helldur sialfann sig þad Saklausa Guds Lamb / sem fra Veralldarennar Upphafe slatrad er / Apoc. 5. Hungrudum til Sadningar. Nathan Spamadur kunne ecke ad fæ annad Vigtugra til ad syna David / hvøsu miøg hinn Fatæke Madur hefde elskad þann Sauden sem hinn Ryke took fra hønum / helldur enn þad / ad hann gaf hønum ad eta af synum Braudbita / og ad drecka af synu Klere / 2. Sam. 12. O JEsu / vier erum þyner volader Sauder / þu hefur auglyst þinn brennande Kiærleika i mørgum þynum Velgiørningum / enn þo hvad mest i þvi / ad þu hefur gefed oss þitt Holld ad eta og þitt Blood ad drecka / þad sama Holld og Blood sem a Krossenum hieck og uthellt var / enn nu situr til Kraptarens hægre Handar til ad byrtast fyrer Auglite Guds / til ad afmæ Syndena med Foornfæringu sialfs þyna / Heb. 9. Þu hefur til þessa Gestabods kallad Fatæka / Vanada / Hallta og Blinda / Luc. 14. Þad er oss allmar syndugar Manneskiur / hvøria Syndenn og Diøfullenn svo illa høfdu utleiked / ad fra Hvirfle og allt til Ylia var þar ei nema Saar / Beniar og Þrote / Esa. 1. Enn eg Ottast nærsta miøg ad þetta Lykar sinnest vor a medal / er St. Paall svo hardlega atelur fyrer Ofsidsemi þeirra og Vanrækt a þessu Himneska Bordhallde / þat hann seiger til Corinthios: Þessu hroosa eg ecke ad þier samankomed ecke til hins Gooda / helldur til hins Verra eins / 1. Cor. 11. Þo giefur hann þeim og eitt agiætt Bodord / hvørnenn þeir skule tilreida sig under þessa H. Nautn i þessum Ordum: Hvør Madur proofe sig sialfur / og ete svo af þessu Braude og drecke af þessum Kaleik. Og ecke einasta hefur hann þeim þad gefed / helldur og øllum Christnum Mønnum / er med þessum Hætte villia kunngiøra Dauda DRottens / Hvar fyrer eg vil og ut af þessum H. pistle tala um þa sierlegustu Hlute er heyra til Christelegs Undirbuunings þessarar þaatiku DRottens Kvølldmaaltydar. Hinn goode Gud virdest ad styrkia oss hier til med Naad syns Anda i JESU Nafne / AMEN.

Utleggingen.

ÞAd a ad vera oz allkunnugt / Br. M. ad i Skyrnenne hef Gud giørt eirn Naad Sattmaala vid oss auma Menn / þar vier fædunst i Heim þennann / dauder i Syndunum. Nu er oss þad vitanlegt / ad vier Daglega riufum þennann Samning / ecke alleinasta af rasande Raade / helldur og optsinnis med Vilia z Asetninge / enn þvi vallda Guds diupu Myskunar Ydur / ad vier eigum Kost a ad nyiu ad forlyka oss vid hann / z til þess hefur hann sett z innstiptad þ. H. Altaresens Sacramentum / i hvøriu vor Skyrnar Sattmaale verdur ad fullu endurnyadur / Guds Naad ad nyiu framboden sann

ydrande Manne/og hn̄ avallt skulldbunden̄ til ad giora verduga Avøxtu Ydranenne/Math.3. Þad vill Drottenn̄ boded hafa/er hn̄ seiger hia Lucam 22. Cap. Svo opt sem̄ þier giored þetta/drecked þ i mijna Minning/ Hvad Paulus i Textanum̄ kallar ad kunngiora Dauda Drottens. En̄ hvilijk a þesse Minning ad vera/Br. M. ? Ecke svo sem þegar vier drecku Konungsins Skaal/edur Vina vorra og Naunga/þ være ad giora lijtinn Greinarmun a Lijkama Drottens og annare Fædu/helldur eigum̄ vier þess ad minnast med Hiartans Angre og Trega/ad vorar Bloodugar Jll giorder hafa Dijrdarennar Herroga Krossfestann/ad oss verde þær þ hans Dauda og Forþienustu alldeilis tilgiefnar/ef vier ydrunst af Hiarta. So er nu Christeleg Ydran so ad seigia/hin fyrsta Trappa sem̄ liggur upp ad þessu Nadborde Drottens. En̄ þess er ad giæta Barn Guds/ ad hun sie heil og alvarleg. Christur giørde ecke um̄ Gaum ad lijda þ Synder þijnar/Þu ætt og ad lata þig af insta Hiartans Rootum̄ anngra þad/ad þu hafer hann modgad og modger Daglega. Hier til heyrer nakvæm og grandgiæfeleg Þeinking Guds H. Boderda: Hvornenn maa hn̄ þeckia Syndena/sem ecke er sannfroodur um̄ Guds Vilia? En̄ hvørsu maa sa ydrast Syndarennar/er hana ei þecker? Og sa sem̄ ecke ydrast/ hn̄ etur og dreckur Overdugur/en̄ hn̄ ed þ giører/er sekur vid Holld og Blod Drottens/seiger Paulus i upplesnum̄ Texta. O hvørsu hrædeleg mun þesse Sekt/christner Menn. Vier kynnum ad leida oss i Hug/ad þeir ed ofsvitande athugalaust og Overduger ganga til Guds Bords/þeir væru ecke ollu minna seker i Auglite hinns Riettlæta Guds/en̄ þr sem̄ hn̄ Krossfestu/þvi þr hafa Christi Vitne þar um̄/ad þr ecke vitad hafe hvad þr gierdu/Luc.23. En̄ þ maa hvørium̄ einum̄ Christnum̄ Manne vera vitanlegt/ad Gud hefur sendt Son sinn i Heimenn synduga Menn Saalu holpna ad giora/z ad hn̄ sialfr hefur giefed sitt Lijf ut þ sijna Saude/ Joh.10. Hvøriu til Stadfestu hn̄ giefur oss sitt Holld ad eta og Blod ad drecka. Edur seiged mier/Hvad er þ sem̄ Paulus til Heb.10. kallar ad foottroda Guds Son? og ad hallda Sattmaalans Blood almennelegt/med hvøriu vier erum endurkeipter. Mun þ ecke stappa nærre þvi/ þ hier stendur i Textanum? Ad Giøra Ecke Greinarmun a Drottens Lijkama.

Lijkama. Hvad er þad añad/ eñ ad hallda hñ almeñelegañ? Eñ Paulus
seiger/ ad þr ed þvilijkt giøra/ ete z drecke sialfum sier Doom/ þ er/ ad þr
giøre sig eilijfrar Fyrerdæmingar seka/ nema þeir rade Boot a slijku og
ydrist af Hiarta. Kome þier þvi til Hugar syndugur Madur/ ad þu ecke
hafer so verduglega geinged til Guds Bords/ sem þ hefur byriad/ þa
orvænt þier ad sønu ecke Guds Nadar/ helldur ydrast/ og læt þier ei
til Hugar koma ad bruka þssa hiælpsamlega Naudn/ fyrr eñ þu hefr
lært ad reina og profa sialfañ þig svo sem byriar/ þvi þu sier hvilijkañ
Næska þu ert vidomeñ/ nær þu stendur vid Herrans Bord/ nema þu
gialldir Varhugn vid. Drag þo ecke slijkt undañ med Toomlæte og
ødrū Vmsvifū/ þvi þu sem ert sañfærdur þar um i Hiarta þijnu/ ad
þu optlega hefur Onijtt þiñ Skirnar Sattmaala: Þier mætte til Hug-
ar koma/ sem fliotast og opstast ad forlijka þig vid Gud i H. Altaresins
Sacramento. Þar fyrer/ þott eingeñ eige svo Ofrodur ad koma i þeñ
añ H. Stad/ þa afsakar þ hñ ecke ad hñ hefur ei vered sier ut um Þeck-
ingu Guds Bodorda og riettañ Skilning a sijnu Saaluhialpar Efnū/
þvi sa sem añ Løgmaals syndgar/ hñ mun añ Løgmaals fapast/ seiger
Paulus/ Rom. 2. J Skirnene verdur oss uppa løgd almeñeleg Hlijd-
ne Guds Bodorda. Vm hana erum vier skylldugir/ þa vier drøgunst a
Legg og giefū lært ad kuña nockra Grein Jlls og Goods. Sie þier þvi
fyrst umhugad/ christeñ Madur/ hvørt þu ert ungur edur gamall/ ad þu
gænger smaasmuglega i giegnū øll Guds Bodord/ med allre Athygle/
Rañsaka hvad i þm er boded edur bañad/ hvøriar Dygder i hvøriu eru
bodnar/ z hvørier Lester edur Klæker þar eru bañader. Nockud af þssu
er ad sønu giort i þm Bokū/ er hlijda til vors Barna Lærdoms/ jafn-
vel þott eg Oska villde ad þad være nockud greinelegar brijnt þ Vng-
domenū og Fæfroodū/ helldur eñ almeñelega gioreft/ svo þeir lærdu ad
þeckia Edle z Nattfalag christelegra Dygda/ hvar af Vanart z Oedle
Glæpaña er audþeckt. Þeink og ecke ad vondar Hugreñingar sieu ecke
Fordæmañlegar Synder. Til hvørs seiger Endurlausnareñ/ Matth.
5. Ad sa s lijtur eina Konu til ad girnast hana/ hñ hafe alla reidu drygt
Hoor med heñe i sijnu Hiarta: Hvar þ seiger hñ/ sa sem reidest Brodur
sijnum/

ſijnũ / ſie Raads ſekur? Þvi ſagde hañ vid Phariſæana: Hvar fyrer huxed þier ſo Jllt i ydrum Hiørtũ? Matth. 9. Drage eingeñ ſialfañ ſig a Tælar/ til þeſſ er hiñ alſkigne Gud Hiarknaña og Nyrnaña Rañſakare/ Jer. 17. ad hñ dæmer allt hvilijkt og fordæmer a oſſ/ nema vier þeſſ ydrunſt af Hiarta eins vel ſem Orda ꝛ Verka/ Og hvad ſem hñ hef ur bañad ad giøra og tala/ þad hefur hñ og bañad ad hugſa. Og uppa þ Ydraneñ kuñe ad nockru Leite ad ſambiooda Stærd Syndareñar/ þa athugum Grandgiæfelega Mismun þra/ epter þra Hætkalage og Atburdum/ Tilgaange og Orſøkũ/ er oſſ droou þar til/ eñ eingeñ kañ ad jæta edur ydraſt riettelega þrar Syndar/ er hñ þecker ecke Stærd heñar og Jllſku/ og traudt kañ Madureñ ad læta af þm Glæp/ ſem hñ ecke veit hvøria Verkan hefur haft i ſier edur hvad ſig hefur tildreiged ad drygia hñ. Þar eru til Ovitañlegar Synder/ ſem ſkie añadhvørt af þvi ad Meñ vita ecke hvad gioreſt/ ſo ſ Pall/ er hñ ſagdeſt ei hafa vitad ad þ var hiñ ypparſte Kieñemadur til hvørs hañ talade/ Act. 23. Edur Mooder þra Zebedei Sona/ er ei viſſe hvørs hun beidde/ Matth. 20. Þær reiknar Gud ecke Endurfæddũ Mañe til Syndar/ þvi eingeñ Fordæming er a þm/ ſem eru i Chriſto Jeſu/ Rom. 8. Eñ þo med þvi mote/ ad Vanvitſkañ kome ecke af Aſetninge til ad ſyndga/ ſo Meñ vilie ecke læra Guds Vilia til þeſſ/ ad ei þurfe epter hm ad lifa. Lijkar þeſſũ eru þær ed Meñ giøra af raſande Raade/ af Gleymſku/ af Bradræde/ ſo ſem þegar Petur hioo Eyrad af Malchus/ Joh. 18. þegar Læreſveinar ner þrætudu um/ hvør þrra meſtur være/ Marc. 9. þegar þeir villdu kalla Elld af Himne/ Luc. 9. Þeſſum Syndum er hiñ goode Gud og ſo Nædugur/ þott þær i ſialfũ ſier ſtorar ſieu/ hvar uppa allſtadar Dæme eru/ Eñ oſſ byriar grandgiæfelega ad taka Vara a Lijfernis Hættũ vorũ/ og læra ad þeckia Breſte vora/ añars mun Bradræded og Vangiætſlañ ecke afbæta meir þeſſhatt Synder/ helldr eñ Vanvitſkañ hin ar. Nu eru þo Synder/ ſem Meñ drygia þvert a moote Samvitſkuñe/ og ad heñe Naudugre/ hafande ad øngvu Guds Bod ꝑ einhvørs Tilgangs Saker. Þvilijkar Synder kuña ad verda ad ſtoorũ Syndũ/ þott þær ſieu ſmaar i ſialfũ ſier/ Og þad ſem ecke er Synd i ſialfu ſier/ þad

reiknaſt

reiknast fyrer Synd nær Mens ælla þ̄ mune vera Gude a moote/ eñ giøra þad ei ad Sydur/ þvi hañ dæmer epter Asetningenum/ og ecke epter Vitsmunum. J Selskap þessara Synda var Aaronis og Mariu/ er þau møgludu i giegn Gude og Moyse/ Num. 12. Davids þegar hñ tok Husfru Vriæ Hetiters Frillutake / eñ sloo Boonda heñar i Hel med Sverde Amons Barna/ 2. Sam. 11. Þessar Synder verda ei af þvegnar nema med heitū ydrunar Tarū/ þvi storSaar þurfa mikla Græd slu/ Eñ hiñ Riettlaate Gud er vandur ad Virdingu siñe/ og lætur ei ad sier hæda/ Gal. 6. Þess er og ad giæta/ Br. M. ad þær Synder/ sem oss jduglega henda / þær reita hiñ Myskunsama Gud nærsta miøg til Reide / þvi þad mætte sijnast ad Meñ med soddañ Ogudlegu Athæfe giørdu Leik til þess ad styggia hñ. Oss verda Syndernar med þvi Forsorde tilgiefnar/ ad vier leggiū af vora Jllsku Breitne. Lærū af Jllu og lærū Gott ad giøra/ Esa. 1. Þvi ef vier æfū þañeñ Syndena/ jafnvel þott vier lækunst ydrast heñar/ þa mætte virdast ad hinsfidarsta Synd hefde forbroted Fyrergiefningu allra hiña/ eñ eingeñ veit hvort hñ fær Toom til ad ydrast heñar / edur hvort Gud vill liena hoñū ydran til Apturhvarfs (sem Paulus ad Orde kiemst/ 2. Tim. 2.) er svo leinge hefur giørt Handverk af Syndeñe. Þar fyrer kyriar øllū þeim er til Guds Bords ganga/ ad athuga/ ad þær Synder er oss henda epter þ̄/ ad vier høfū lofad Gude Betrun Lyfernesins/ þær eru þijngre og orka meire Hegningar/ eñ hinar er vier adur giørdum/ þviad i þessu Sacramente verdur Skyrnar Saattmaaleñ endurnyiadur/ sem adur er sagt/ og vier verdū ad Nyu Tryggrofar vid Gud/ nema vier af fremsta Megne leggiū allt Kapp a ad hallda vor Sære. Vid þessum Syndū er flestøllū nockud hætt/ jafnvel þeim sem ecke eru langt fra Guds Veige/ og þær henda Guds Børn a stundū/ Eñ um̄ þa vil eg ecke tala/ sem eru so Samdauna vordner Rænglætenu/ ad þr ecke þeckia Syndena fyrer Synd/ þott þeir vite ad Gud hafe bañad hana/ þeir Leidriettast ecke vid Guds Straff og Aløgur / þeir taka Syndena i Forsvar / og vilia riettlæta hana/ reidast Guds Þienurū edur og goodum Viñū sijnū þa þeir aavaldet verda. Þeir elska Syndena ecke alleina a sialfū sier/ helld-

ur ꝛ samsiña þeim er hana giøra/ Rom. 1. Þad hender Guds Børn/ ad þad gooda sm̃ þau vilia giøra/ þad giøra þau ecke / Rom. 7. Eñ Þsser elska eckert Gott ꝛ hafa Gaman af Jllu / bæde hia sialfũ sier ꝛ ødrũ/ lockande adra til vondra Verka/ og eru i þvi so sem nockurskonar Vm̃bodsmeñ Fiandans / þvi þad er hñs Embætte. Þessa nefner St. Pall/ 1. Tim. 4. forbrenidar Samvitskur/ og munu þeir verda tller Apturhvarfs/ nema þeim sie i Tyma Grædslu leitad. Nu er eingeñ Efe a þvi ad soddañ Makeskiur fiñast i Guds Kyrkiu / fyrer þvi verd eg hier um̃ ad tala/ þvi þa er Gudleysed komed a hina efstu Trøppu/ og gietur varla hærra stijged/ og eingeñ Hlutur er þeim vijsare eñ eilijft Helvijtis Baal/ nema þr læte sig Leidriettka af Guds Anda. Og er þad ecke noog Christeñ Madur/ ad þu lærer ad þeckia Syndena af Yfervegan Guds Bodorda/ edur heñar Hættalag af þvi sm̃ nu er sagt. Þu ætt þar ad auke/ ad rañsaka þitt eiged Lijferne/ ꝛ gançar tarlega i Riett vid sialfañ þig. Þad var Olucka vorra fyrstu Forelldra/ ad þau lærdu ad þeckia hid Jlla/ Gen. 3. eñ Gud er svo hagur/ ad hñ kañ ad giøra gooda Hlute af vondũ/ og þvi kañ Þeckeng Jllskuñar ad gagna oss til Sæluhialpar / þo meir a sialfum oss eñ a ødrum. Þad er ecke Mañvant ad þeckia hvad Jllt er i añars Fare/ eñ sa sm̃ dæmer sialfañ sig/ hñ verdur ecke af Drottne dæmdur: Þad skiedur nær Meñ bera Lijferne sitt/ Ord/ Giørder ꝛ Hugreniñgar samañ vid Guds Løgmaal/ eñ þar yfirsiest margur vid/ sumer þss vegna/ ad þr ætla/ ad þar mune ecke so skarprar Rañsoknar vid þurfa/ adrer hiñs/ ad þr kvijda vid ad yfa sin funu Sareñ/ þvi þau svijda magnlega nær þau rañsøkud eru m̃ Løgmaalsins Brodde/ giætande ecke ad þvi/ ad soddañ verkar þo eptera fridsamlegañ Avøxt Riettlætesins/ Hebr. 12. færa Meñ þvi alla Hlute sier til Vm̃botar/ ecke einasta þ ødrũ/ hvad ecke er so ad sia/ helldur og fyrer sialfũ sier og Dome sñar eigeñ Samvitsku/ so ad hñ sm̃ langt er fra þvi ad elska Gud um̃fram̃ alla Hlute/ hñ kallar sig vel hafa giørt og afloked þre Skylldu/ ef hñ les Bæn sijna Kvølld og Morgna/ edur sijngur honum eirn Psalm til Dijrdar. Sa sem er giarn a Bloot og Svardaga/ nefner þ Nafnsle Ørde. hñ sm̃ afræker Guds Hvijldardaga/

nefner

nefner þ Afvundan ꝛ Idiuseme. ef Meñ formæla ecke Fødr ꝛ Modur/ jafnvel þo þr sieu þm̄ Ohlyduger i øllu þvi sm̄ þr þora/ ꝛ ef Forelld-rarner klæda Børneñ ꝛ fæda/ þo þr lijde ad þau alest upp i øllu Reide-leyse/ ꝛ jafnvel sumer i Skømū ꝛ Odygdū/ þa þykiast Meñ hafa giørt e-mikeñ Part Skylldu siñar: Sa s̄ Reideñ er ꝛ Heiptrækur/ hñ kallar þ Hugprÿde. Hiñ Lauslæte vill læta Oskyckanlega Umgeingne heita Mañudleika og Kurteyse. Hiñ Agiarne nefner sig Framsÿnañ og For-simlañ. Þeg" Meñ ecke bera opeñberlega falskañ Vitnisburd edr sveria Lÿge uppa siñ Naunga / þykiast Meñ vera skilder vid hid Attunda Bodord/ og kañ skie sumer hrædest þo meir Doomarañ eñ Gud/ eñ ecke eru Meñ so liufer a þ alltÿd ad bera Sañleikanū Vitne. Litla Smæ Skreytne edur Svigurmæle um̄ siñ Naunga/ Lausmælge/ Roogburd a millū godra Vina/ edur Illt Umtal i Høfdingiaña Eyru/ þad teikna Meñ sumer ad øngvu/ eñ sumer ad hversdags Brestū/ sem Gud mune audvelldlega stÿga framyfer/ þott Meñ ydrest þess ecke miøg/ edur æfe þad ad Gamne sier/ epter þ þr hafa feinged Fyrergiefning Syndaña/ athugande ei þ/ ad þvilÿkt er nærst til ad fordæma Syndarañ/ sm̄ fyrer litla edur øngva Synd er hallded. Þvi seiger Lausnareñ: Sa sem upp leyser eitt af þessū miñstu Bodordū / hañ skal miñstur kallast i Him-narÿke/ Matth. 5. Þad er/ hañ skal þar alldrei iñkoma. Þañeñ byggia Meñ Odygdunū/ Andskotans Dætrū/ Heima-Jørdena/ sm̄ er Hiartad/ af hvøriu framkoma vondar Hugsaner/ Mañslög/ Hoordomur/ Frillu lÿfe/ Þiofnadur/ Falsvitne/ Gudlastaner/ Matth. 15. Eñ reka Dygder-nar/ edur rietttara ad seigia/ Mynder Dygdaña i Hiæleigurnar/ sm̄ eru Lække vor ꝛ utvortis Hegdan til þss ad forsvara Heimagardeñ/ og byrk-ast hvør fyrer ødrū/ eñ Meñ giæta ecke ad þvi/ ad hñ sm̄ Augad hef-ur skapad/ Ps. 94. Hañ sier hvad i Myrkrunum er huled/ þvi skylldu Meñ þa vilia fegra sitt Mal fyrer hm̄. Þvi dylia Meñ Siukdoom-eñ fyrer Læknarañū/ þvi striuka Meñ Purpura-Litnū yfer hin funu Sarreñ/ þad heiter ad færa Christ i eina Purpura Kapu / ad dylia þ hm̄ Meinsemder sÿnar/ eñ ætlast þo til Lækningar af hm̄/ eins og þr kiefu sm̄ hañ Konungur være/ eñ hielldu hañ þo fyrer Illrædis Mañ.

Guds Sonur maa ongvan̄ Hooru-Farva lyda a sine Brude/ ecke meir
en̄ Gud villde lata bera Skiækiu edur Hunds-Verd in̄ i sitt Helgedom/
Deut.23. Þar fyrer sie þad Alyktan þessa mijns Maals/ad þegar þu
christen̄ Saala ætlar ad trulofast þijnum Brudguma i H. Altaresins
Sacramento/hvar þu att ad verda eirn Ande med hm̄/ og Limur hn̄s
Lijkama/1.Cor.6. þa lat alla Hræsne fiærre vera. Ran̄saka þin̄ Lif
nad sem̄ adur er sagt/ber eckert i Bakeslaka fyrer þier hia hm̄ sem̄ veit
hvad mz Mañenū byr/Joh.2. Skignst epter hvad þier hefr framfared
a Guds Vegige sydan̄ þu seinast lofader þijnū Frelsara Trygdū/hvort
þu hefr tamed þitt illfusa Holld um̄ nockurn Lost er a þig stridt hefr/
og hvoria Atburde þu haft hefur til ad krossfesta hin̄ gamla Mañen̄.
Rom. 6. Yfervega hvorsu stoor Herra þad er sem̄ þu modgad hefur/
ad hn̄ hefur Valld til ad kasta Lijfe z Saalu i eilijfan̄ Elld/ Matth.10.
Og þo er hn̄ so þolenmoodur og goodgiarn/ad hn̄ hefur sparad þig og
latid allt epter þier midt i Syndunū/z kan̄ skie valla feinged eitt Þack
lætis Ord þar fyrer af Munne þijnū/ hvorn þu hefur til alls an̄ars bruk-
ad/ Hugleid fra Dæme sem̄ ecke hafa meir syndgad en̄ þu/hvorsu Gud
hefur hegnt a þeim̄ Ovirdingar sin̄ar. Lat so þijna Illsku kien̄a þier/
og þitt Frahvarf giora þig vitran̄. Þeck og hvorsu illt og beiskt þad
er/ad þu hefur yfergiefed Drottenn Gud þin̄/Jer.2. og þegar þu þad
en̄ giorer/þa giefur þu varla fared a mis vid þ/ ad Hiarta þitt bræd-
ne i þier so sem̄ an̄ad Vax / af Ihugan Guds Naadar / af Þeckingu
Syndan̄a/af Epterbid Helvijtis Pijslar z þier eru bunar/nema þu ydr-
est af Hiarta. En̄ vilie ecke hier mz aværkast/þa lat samt ecke af ad
bidia Gud um̄ sin̄ H. Anda/ sa ed skape hreint Hiarta i þier/ og giefe
þier nyian̄ vissan̄ Anda/Ps.51. hvers hn̄ maa þui ecke synia vegna sin̄a
Fyrerheita/ þvi ef Madurenn stood upp a Nattarþele / til ad faa Vin
fijnū þ hn̄ vidþurfte/Luc.11. Ef hin̄ ranglaate Doomare/sem̄ hvorke
Ottadest Gud nie Men̄/ef han̄ liet skipast vid þrabeidne Eckiunnar/
Luc. 18. Ef vier sem̄ vonder erum/kun̄ū ad giefa Bornū vorū goodar
Giafr/ hvad miklu framar mun vor himneske Fader giefa þeim̄ H. An-
da sem̄ hn̄ þar um̄ bidia/Luc. 11. Þetta stendur æfinlega stodugt/ þvi
hann

hñ er trú/ sialfūi sier kañ hñ ecke ad neita/ 2. Tim. 2. Þess heitara sē þta Angur er/ þess þægra er þad Gude/ allt fram til þss ad þu taker til ad efast um̄ Guds Náad/ eñ vid þvi er ecke hætt/ hañ mun fliootur verda til ad læta Truna lifna/ nær þu ert so a þig komeñ/ z synd þier Krapt syns Sonar Forþienustu/ med ølluñ hns Velgiørningū/ þa heiter þad so: Sæler eru þeir sem hungra og þyrsta epter Riettlætenu/ þvi þeir munu sadder verda/ Matth. 5. Þar fyrer Guds Barn/ þu hvørs Hiarta hns Ande hefr sundurmared med Þeckingu Syndareñar z Guds Giæsku/ þu skallt þess fulløruggur vera/ ad hvar sē ad Syndeñ yfergnæfer/ þar yfergnæfer Nádeñ miklu framar/ Rom. 5. Fyrer þvi / nær þu stendur vid Drottens Bord Raudur af Ovirdingu vegna þiña Synda eins og Ephraim/ Jer. 31. Þa lyst Truarekar Augum a þad saklausa Guds Lamb/ sē burt hefur bored Heimsins Synder/ Joh. 1. hvørn Gud hefur þar fyrer sett til Náadarstools fyrer hans Blood/ Rom. 3. Hañ er Forlikun ecke einasta fyrer þra Synder er lifdu á hns Døgū/ helldur allrar Verølldareñar Synder/ 1. Joh. 2. Þar fyrer er hñ og fyrer þynar/ hvørsu miøg sem þu ert hinū versti Lystū hladeñ/ þvi harmþrungeñ z sundurknosadañ Anda/ mun hñ ecke fyrerlyta/ Ps. 51. og til Stadfestu þar um̄/ giefur hñ þier i H. Altaresins Sacramente þañ sama Lijkama sē broteñ var fyrer þig/ seiger Páll hier i Textanū/ þ skiede þegar þynar Synder er hñ bar uppa Trieð/ þegar þær mørdu hns allraheilagasta Lijkama i sundr a Krossens Galga/ þegar Oguðlegra Mañaheendur niðurbrutu þ Musteret er hñ sialfur upp byggde aptur a þridia Deige/ Joh. 2. þier til Riettlætis. Hafe nu hin eilijfa Giæska sparad þig ned i þeim Syndunum sem Krossfestu hñ/ þvi mun hañ þa ecke Nádugur vera / þar þu ert a Veigenum ad hverfa aptur fra þeim ? Eñ þott ad Yrdraneñ og Trueñ sieu fullnoogar til ad ødlast Kvitkun Syndaña hia Gude/ þa kañ þo hvørug þeirra ad standast fyrer utañ nyia Hlydne/ þvi nema so sie ad nockur hafe fastlega ásett ad sporna vid þeim Glæpum / hvørra Miking ad hñ vard so beisk i Ydraneñe/ þa er þad heima hia hm̄ er Petur seiger/ 1. Epist. 2. Ef ad þr epter þ þr hafa um̄flued Saurganer Heimsins

þ Þeckingu Drottens vors Jesu Christi/flæktast i þm aptur og verda sigrader/þa eru þra hin skdare Kior verre hinū fyrre/þvi betra hefde þm vered alldrei ad hafa þeckt Veg Riettlætesins/en ad þeckiū hönū ad hverfa fra þvi helga Bodorde/sem þm er i Hendur feinged. Enn þ Hender þa/sm seiger i hinū sañа Ordshætte/ad Hundurenn geingur aptur til Spÿuñar/og Þveiged Svijn velltet sier i hinū sama Saur. Nu fyrer þvi ad hier er ecke vid ad dyliast/en syndumspillt Náttura er eitt Ofamed Dyr/þa er rádlegt ad taka til ad leggia vid hana Beisled nockru mádur en Menn fara ad forlijka sig vid Gud i Sacramentenu/nema Menn hafe þ mádur giort længvaranlega/ö þo mun siallofeinged. Eingen vond Tilhneiging sem ecke er ad nockru Leite deydd/má fylgia oss/christner Menn/til þessa Bords. Ef Synden lifer i oss/þa erū vier dauð er i henne/en eingenn giefur daudū Manne ad eta. Þetta er andleg Fæda/ & þvi hlijtur sa andlegu Lijfe ad lifa/er hana medtaka skal. Braudeð og Vijned medtaka aller og þar med Guds Lijkama / en þar hia er oñur Naufn/um hvoria Drottenn talar/Joh. 6. Sa sm etur mitt Holld og dreckur mitt Blood/hñ sk ecke Daudan smacka ad eilijfu. Nefñar verda þr einer hluttakande er sig hafa verduglega tilreidt/ hun skredur opt þ utan Sacramented/en þo a hun i Sacramentenu hellst ad skie Vilier þu hennar niootande verda/þa sia til ad þu framkomer skrijddur Brudkaups Klæde/ Matth. 22. añars verdur ecke af Trulofunenne vid þañ fegursta medal Mañanna Sona/ Ps. 45. Þad er ei noog ad hafa um stundarsaker uthreinsad Hiartad med Sooplimū Ydranarennar/helldur byriar strax ad safna i þad hinū bestu Dygdū/ so ef hiñ Ohreine Ande kañ aptur ad hverfa med sio ödrū sier verre/ad hñ finne þ þa ecke tomt/ & verde so þitt siddara argara hinu fyrra/Luc. 11. Veit eg ad þetta er eirn torvelldur Hlutur/þvi þ er su Barátta mille Holldsins og Andans er gyrnest hvort i moot ödru / Gal. 5. Enn hvad skulu Menn seigia ? Þar sm eingenn Barátta er/þar er eingenn Sigurvinning/þar fyrer sa sm ætlar sier ad uppbyria nijan Lifnad/hñ legge mest Kapp a ad brioia þær Gyrnder/sm hñ er mest tilhneigdur. Þier er ecke Okunugt ef þu leggur nockurn Hug a þitt Mál/af hvorin Nytsū þu mest verdur lock

adur

a:ur til ad giøra Illt/varaſt þa hina ſømu/þott ei ſieu þeir vonder ꝫ ſialfū ſier. Eingeñ Hertoge ſtrÿder leinge einſamañ/hvorſu vitur eđa volldugur ſem hañ er/ og ſo eru Leſterner/ef þeir eru einer um̄ ſig / þa er hægra ad fyrerkoma þeim. Um̄ fram alla Hlute/þa læt Gud ſia/ ad þier ſie Alvara ad lifa vel/og þa er hn̄s Adſtod vÿs/ſem þier drego ur þuſundſiñū meir eñ aller þÿner Atburder/þvi án myn megned þier eckert/ſagde Jeſus vid Læreſveinana/Joh.15. Sa ſm̄ ecke hatar Syndena/hn̄ geingur Overdugur til Guds Bords/eñ ſa ſm̄ hana hatar/hn̄ hefur alvarlegañ Aſetning til ad læta af heñe / þvi eingeñ vill Um̄geingne hafa med þm̄ ſem hn̄ ad Nalre hefur. Læt Gud ſiſia þta hia þier/nær hn̄ rañſakar Hiarta þitt/ꝫ ſvÿk ei ſialfañ þig/hn̄ gietur þu ecke ſviked. Eg veit þad er Torvelldt ad læta allt a mooſe Hollde og Bloode / eñ hafer þu nockurn Tÿma af Hiarta ydraſt og funded til GudsReide og Samvitſkuñar Verke: Hafe þÿnar Synder giørt þier nockurn Tÿma Helvÿte heitt/ þa rædgaſt um̄ vid ſialfañ þig/ nær þu freiſtadr verdur af einhvørre Syrnd/hvørt þu eiger ad viſia þ til ſkam̄ viñs Munadar/ad þola ſtrax a epter ſlÿka Kvøl. Munde David hafa viljad leika ſier ad ſømu Synd/epter þ hn̄ hafde ſo leinge kæraſt fyrer Gude ? Munde Petur ecke hellđur hafa i Daudañ geinged/ eñ ad afneita Chriſto/hellđur eñ ad lÿda ad nÿiū Afølur Samvitſku ſiñar/ þegar hn̄ gieck ut og griet beiſklega? Matth.26. Ætla þier og ecke þad/ad læta epter þier eirn Breſt/eñ þiona Gude i hinu/þvi ſa ſm̄ brÿtur eitt Bedorded/hn̄ er i øllū ſekur/ſeiger Poſtuleñ/Jac.2. Eingeñ af þÿnum Dygdū kañ ad ſtandaſt fyrer Guds Riettlætis Doome / hvi munu þær þa riettlæta Slæpena? Snÿd þvi allt Ogudlegt Athæfe burtu/ ſo miked ſm̄ þu fær orkad/ eñ þar ſm̄ þÿner Kraptar dvÿna/þa tekur Chriſti Forþienuſta vid. Meina og ecke þ ſie nog/ad þu nockra Stund ganger a Guds Veige/þvi þeim ſem er trur allt til Daudañs/mun eg giefa Coronu Lÿffins/ſeiger Drotteñ i Opiñberingar Bookeñe/2. C. Og eg vil eñ framar ſegia: Ad þ vill hellđur fordæma þig/ eñ riettlæta/ad þu hefur einhvørn Tÿma Gude þioonad/ef þu hverfur þar fra aptur/ þvi þad er Teikn til þeſſ ad Gud hefur lient þier ſo mikla

Kraptaſ,

Krapta/ad þu giefur geinged hinn riettа Veg ē til Lyffsins liggr/verdur so Skullden hia þier/enn ecke hia Gude. Umfram alla Hlute sem til ad þu Otteſt hann z elsker/þa munt þu øngvann Samkmaala giøra vid hans Ovine/sem eru Hollded/Heimurenn z Diøfullenn/helldur munu allar christelegar Dygder sialfkrafa spretta i Akre Hiarta þyns / eins og Korned vex þ ukann Mannsins Umak/ þa Sædenu er i Jordena kastad/ Og þad er sa einaste og beinaste Vegur til ad lifa Gudrækelega/og sa sem a hønum er/ fer alldrei villur Vegar. Nu hefe eg einfalldlega sagt hid hellsta er þeim byrr ad hugleida ē vilia verduglega til Guds Bords ganga/enn eg hefe sagt þ Børnum og samfroodum Mønnum/ hina sem vijser eru og kunna Guds Veg/þa næger ad minna a Christi Ord/er hann sagde: Luc. 12. Sa Þioon er veit sijns Herra Vilia og giører hann ecke/ hann mun mørgum Høggum slegenn verda. Enn þu sem Foornfærdur ert fyrer vorra Synda Skulld Herra Jesu Christe/Styrk þu oss bæde i þessu og øllu ødru Verke Saluhialpar vorrar. Bænheyr þad vor Frelsare/Hvørium med Fødur og H. Anda sie Magt og Vellde/ Lof/ Heidur og Pris umm Allder / Amen.

A Føstudagenn Langa.

Exordium.

Engre Skiepnu sinne hefur Guds Giæska meira veitt enn Syndugum Manne / og varla er þo nockur tregare til ad þeckia hans Giæsku. Þegar Adam hafde eckert a moote Gude giørt / og ecke af hønum þeiged nema Skøpunena / og so vallo yfer hinum ødrum Skiepnum a Jørdunne / þa er lyklegt ad eingenn Hlutur hafe hønum innilegre vered / enn ad lofa sinn Skapara / og gledia sig i Undran hans Dasemdarverka / Enn sijdann Gud hønum meira veitte i Fyrergiefningu Syndanna / og Fyrerheite þess Blessada Kvinnunnar Sædis / Gen. 3. Þa eru Adams Nidiar bitner fra þeim Hlutum sem heyra til Guds Dyrdar. Heilager Einglar sem framme fyrer hønum standa / hafa einasta hinn Dyrdlega Skapnad og Sæluvist med Gude af hans Hende þeyged. Guds Sonur hefur Abrahams Sæde enn ecke þa uppa sig teked / Heb. 2. Samt eru þeir Þioonustusamer Andar / Hebr. 1. Enn Madurenn hvøren Gud hefur Skapad / Skapadann Endurleyst / Endurleystann Endurgieted / Endurgietenn / med JEsu Holde og Bloode mettad og dryckiad / og uppfyllt med sijnum Astgiøfum / hønum finst lyted þar til / og er nærsta Toomlatur i sinne Guds Þioonustu. Einglar komu og þioonudu Christo i hans Manndoome / Matth. 4. Enn hans Faolk villde ecke þioona hønum / Eingell-

enn

eñ bodade hañs Getnad / þeir prijsudu hañs Fædingu / Luc. 1. og 2. Eingelleñ
kom af Himne og styrkte hañ i Kvølene/ Luc. 22. Eñ hañs Eigen giørdu hañs
Sælu hryggva allt i Daudañ. Einglarner boodudu hañs Uppriisu hiä Grøf-
eñe / Eñ hañs Foolk og Prestarner keyptu Ljwgvotta til ad mootseigia heñe /
Matth. 26. Øll Skepnañ mæner med wtríettu Høfde epter Guds Barna Aug-
lysingu / seiger Paulus/ Rom. 8. Og hun stynur til samans / og er til samans so
sem i Barnburde. Fyrer vora Skulld er Jørdeñ bølvud / Fyrer vora Skulld
mä hun Þyrna og Þistla bera / Gen. 3. Fyrer vora Skulld er hun Þrældoomen-
um undergefud / Eñ i øllu þessu Auglyser hun þo Dyrd syns Skapara / hvøren
Madureñ vanvirder med Oþacklæte og vondum Verkum. Ef ad þesser þegdu /
þa mundu Steinarner brædlega hroopa / sagde Frelsareñ vid Gydinga / þa Børn-
eñ swngu Hosiañä / Matth. 21. O HErra Gud / Høfdu Steinarner Orsøk til
ad hroopa þa Christur Jñreid til Jerusalem ? Hvad høfdu þeir ecke þegar hañ
var af Jerusalem so sem Bølvan wtrekeñ ? Ef Dauder Hluter mättu vakna vid/
þa Lyfsins HErra kom til siñar Arfleifdar / hvad mättu þeir ecke þegar Lyfed
dóo a Krossenum ? Skylldu Musterisins Vegger hafa giefed Hlood af sier / hef-
du Børneñ þagad ? Hvad var þa øll Verølldeñ ecke skylldug ad giøra / þar aller
løstudu / hæddu og brixludu/ og a Krossens Gälga negldu heñar Skapara? Þetta
hroopar øll Natturañ yfer Oþacklätu og Ogudlegu Mañkyne a Pijslar-Deige
allrar Veralldareñar Lausnara / þvi samþyñest hun synum Skapara i hañs Pynu/
so sem ecke hefde hun Rænu a ad giøra syna Embættis Skylldu / þar Mañeskiañ
var so Afsiña/ ad hun Aflyfade siñ Lyfgiafara. Þesse Natturuñar Umbrot
hefe eg æsett i Dag fyrer ydrum Kiærleika ad yfervega. Og viltum vier þar
fyrer i þetta Siñ Hugleida þau sierlegustu Furduverk sem ad skiedu i Pynu vors
Endurlausnara / med þeim Lærdoomum sem vier oss til Huggunar og Aminningar
taka meigum þar af. Styrk oss til þessa Verks O Gud i JEsu Nafne/ Amen.

Utleggingeñ.

ÞAr urdu Myrkur yfer alla Jørdena/og Sooleñ miste syna Byrtu/
seiger i Textanum. Hvørt þesse Formyrkvan hafe einasta skied i
Gydinga Lande/edur yfer allañ Heimeñ/ vil eg i þetta siñ ecke fæ mier
til Orda. Vær viliñ alleinasta færa oss i Nyt þetta Dääsemdarverk/
til Gudrækelegrar Umþeinkingar/vitande ad þetta so vel sem aller Guds
Giørningar eru skieder oss til Lærdooms. Hvørsu mætte hid blessada
Heimsins Lios lysa Mønnunum/ þar Mañañna Endurlausnare var kval
eñ/ og þad skiæra Lioos sem upplyser alla Meñ sem koma i þeñañ Heim/
Joh. 1. took under ad ganga? Sool Riettlætesins/ Mal. 4. var siñe
Undergøngu nærre/ þar Daudans Skugga took til ad slæ yfer þau all
ra Helgustu Augu/ sem ad eru þusundsiñum skiærare eñ Sooleñ/ Syr. 23.
Þvi var þess øll Von/ ad hun Natturlega skamadest syn ad lysa. Þegar

Men̄ sia eirn vidurstyggelegan̄ Hlut sin̄ aller blygdast vid Augunū ad lijta/ þa snua Men̄ sier undan̄/edur jafnvel byrgia þ Augu sier. Sool ena kalla spaker Men̄ Auga Heimsins / hun hefur alldrei so blygdun-arlaust Verk yferskined sin̄ þta/ad Gudlauser Heidingiar og Hardsvijr ader Gydingar tooku Konung Dyrdarennar af Lyfe / þar sialft Lyfed var aflyfad/ þar Daudans Daude mætte Dauda deya / Ps. 13. þar Dagurenn vard ad Nottu Myrkranna Verka/þvi byrger Natturann þ Augu sier/ad hun ei skyllde horfa a/ ad Natturunnar Herra være þan̄ en̄ af Dögū rædenn. J mikelle Sorg z Harmkvælū plögudu Judar ad byrgia synar Asiaaner. David gieck med huldu Höfde yfer um̄ Lækenn Cidron 2. Sam. 15. So seiger Micheas 3. Cap. Siaaendurner munu til Skam̄ar verda/ og Spaasagnararner blygdast/ og þeir munu aller byrgia synar Asioonur/ þvi þar er ei Andsvar fra Drottne. Hier byrg er Himenenn sitt Andlit/og þoler þar ecke yfer/ad hn̄ sin̄ uppfiller bæde Himen z Jörd/ 1. Reg. 8. Han̄ i hvörs Auglite Himnanna Himnar ecke eru hreiner/Job. 15. ja/hvörs Hæsæte ad Himenenn er/Esa. 66. han̄ skule a sine Footskör einū Madke og ecke Manne lyfur verda/ Ps. 22. Formyrkvun Soolarennar orsakast þar af (epter þvi þ̄ hiner Vijsu seigia) ad Tungled geingur a mille Soolarennar og Jardarennar. Þo skiede þ ecke i þessare formyrkvan /þar Tungled var i sine Fyllingu / hvar-fyrer hun var a moote Natturunne/þvi giefur þetta mier Orsök til ad þeinkia þar um̄/ad vorar daudlegar Illgiörder settu sig a mille Christi Man̄doms i Pijnunne/og þss blyda Auglits Fodursins/hvert ad er Sool þrar Himnesku Jerusalem/ Apoc. 21. so ad Geyslar hns Fodurlegrar Elsku/nædu ecke ad skijna i giegnū þær/yfer þan̄ Elskulegasta Guds/ z su Velþocknan sin̄ hn̄ hefur i synū Eingietna Syne/ Matth. 3. um̄-hverfdest/ef so mætte ad Orde komast/i hin̄ stora Byrdar-þunga hns Reide / hvør ed kvalde Jesu blessadan̄ Lykama og Saal allt til Daud-ans. Sia hier christenn Madur þn̄ brennheita Kiærleika lifanda Guds/s hn̄ hefur elskad þig med þegar þu varst hns Ovinur/Rom. 5. Er ecke þta skied til þss ad þynar Synder ecke adskilie þin̄ Gud og þig? Es. 59. Og þegar ad Skugge Myrkranna Verka og hiner fulu Dampar þinna

Illgiörda

Illgiørda z Bodorda Broka stijga upp i Himenen̄ þ hin̄ riettlata Doo-
mara/ ad Christur med sine Forþienustu afmae þær þa so s̄ an̄ad Sky/
Es. 44. og kaste þm̄ i Hafsins Diup/ so þra ecke ad eilijfu minnst verde/
Mich. 7. Vm̄ þessa Formyrkvan spaer Amos i 8. C. a þen̄an̄ Hatt:
A þm̄ Tijma vil eg lata Soolena underganga um̄ Middege / og allt
Landed myrkt verda a Deigenu. Min̄ Herra JEsu/ þvi munde ecke þ
blessada Lioos Veralldaren̄ar innebyrgia sitt Lioosma/ þar Lioome Fødur
sins Dijrdar/ og Jmynd hs Guddomlegrar Personu tæmde sialfan̄ sig/
so sem Paulus ad Orde kiemst/ Phil. 2. og Guddoomuren̄ (so ad seig-
ta) hulde sitt Auglit fyrer Man̄doomenum þegar Christur leid. Þvi
skillde ecke Landed myrkt verda? þeg" Lijfsins Trie/ hvørs Blød ad þie-
na til Heidingiana Lækning"/ Apoc. 22. var af heiden̄a Man̄a Miysk-
unarlausum̄ Høndum̄ upprætt af Lande lifande Man̄a. Epter þ mikla
Myrkur sem̄ skiede fordum̄ i Ægyptalande/ Exod. 10. þa fylgde Israels
Sona Frelsun og Vtleidsla af þvi Prældoms Husenu/ en̄ þessum̄ Myrk
rum hefur fylgt eitt eilijft Frelse fra Syndaren̄ar Prældoome. Ept-
er Myrkuren̄ i Ægyptalande kom Slatrun Paaskalambsins/ Exod. 12.
en̄ i þessu Myrkrum̄ verdur þ sama Paaskalamb slatrad a Krossens Alt-
are/ sem̄ ber allrar Veralldaren̄ar Synder/ Joh. 1. Gydingar høfdu bed-
ed Christum um̄ Teikn af Himne/ Luc. 11. Sia hier eitt Teikn sem
skied er i Augu allrar Veralldaren̄ar. Hvilijk: mun hn̄ vera i Dijrden̄e/
sem so er krøptugur i Pijnun̄e? Hvør mun han̄ vera lifande/ sem er so
Volldugur deyande? Hvad øblugur mun hn̄ Drottnande/ er so drottn-
ar yfer hinum miklu Høfudskiepnum i Mynd eins Pioons lijdande: J
Exod. B. 10. C. skipade Drotten̄ Gud Moysi ad uppriett a sijna Hønd
til Himens/ ad þar yrde Myrkur yfer allt Landed/ og þar vord Myrkur
z Poka i Ægyptalande um̄ þria Daga/ so eirn Madr: sa ecke sin̄ Brod-
ur/ en̄ øllum̄ Israels Sonum̄ var lioost i þra Hijbijlum̄: En̄ siaed/ hier er
meir en̄ Moyses/ hier er JEsus Sonur Guds lifanda/ han̄ utbreider
bædar sijnar Hendur a moote Himnum a Krossens Trie/ hier verdur
Myrkur yfer allt Landed um̄ þriar Stunder: en̄ i þessu Myrkre hefur
øllum̄ andlegum̄ Israels Sonum̄ upprun̄ed eitt skiært og fagurlegt Lioos/ so

eirn Broder þarf ei ødrū ad kienna/ helldur verda þr aller af Gude lærder/ Jer. 31. og aller þr ed a JEsū Christū trua/ hvør ed gaf sitt Lijf ut fyrer syna Brædur/ þeckia hvør an̄an fyrer Systur og Brædur/ og eru eitt Jn̄byrdis so sm̄ hn̄ og Faderen̄ eru Eitt/ Joh. 17. O Herra Gud/ hvad skal eg hier til seigia? Eg vil bruka þ sama Orda Tiltæke sm̄ Jeremias t 2. Cap. brukar yfer Syndū Jsraels Foolks/ seigiande: Himenen̄ skyllde grua þ yfer/ hrædast og skielfast mikelega. Hier syneft mier ad Himenen̄ og Himnan̄a Krapt ͬ giøre af Alvøru þssa Befalning Drottens. En̄ þu christen̄ Madur sem ert hin veikasta Bola af Floode þssarar Veralldar/ kiemur þier ecke til Hugar ad byrgia þitt Andlit sm̄ er fullt af Ovyrdingu/ þegar þu heyrer ad Soolen̄ sm̄ daglega upprenur yfer þier Ranglatū/ Matth. 5. hun sortn ͬ t þyns Skapara herfelegustu Nidurlægingu? Veitst þu ecke hvad St. Paull seiger; Eph. 5. Þier vorud fordū Myrkur/ en̄ nu erud þier Lios i Drottne/ ganged so s. Liossins Børn. J þssū miklu myrkrū s þu heyrer i Dag vera talad um̄/ hefur Leoned af Kyne Juda/ Apoc. 5. Myrkran̄a Høfdingia sigrad z Herleidinguna ad Herfange teked/ Eph. 4. og þig s eilyflega ætter ad kvelíast i ytstu Myrkrū med Ope og Tan̄agnystran/ þrifed ut af þre Grifiun̄e/ hvar eckert Vatn var in̄e/ Zach. 9. Paulus skrifade þsse Ord til þrra i Epheso/ sem af Heidingiū høfdu Christner giørst. Þu ert og christen̄ af Heidingiū komen̄/ hvørier af Gude eckert vissu. Seig mier/ Hefur þu aflagt Verken̄ Myrkran̄a/ sydan̄ þu heyrder Jesū a Krosse/ en̄ fyrer þig uppheingdan̄? Þegar þu les ad þu skuler ottast og Elska Gud/ en̄ fremur þo ann̄ Vm̄þeinkingar þ hm̄ vell lykar/ sem er syndugt Athæfe/ eru ecke þad Myrkran̄a Verk? Þegar þu hugsar Jllt i þynu Hiarta og fremur allar Odæder under Skyne Meynleysesins og Gudhrædslun̄ ͬ/ en̄ veitst þo ad hn̄ sier hvad i Myrkrunū er huled/ Syr. 23. Heiter þ ecke ad vilia blinda hn̄/ sem Augad hefur skapad? Þa þu sier eirn Vesæling Naud lyda/ sm̄ eins miked færde in̄ i Heimen̄ z þu/ z allt eins miked mun burtu bera/ en̄ þu byrger þyn Augu fyrer hm̄/ og styngur þau helldur ut/ en̄ ad þau skule sia Aumur a hm̄/ er þa ecke æred myrkt þ Augū þier? Þegar einū geingur i Vil/ og hn̄s Lucka er þier

þo eingeñ Afdrǽttur/ eñ þitt Hiarta gremst yfer þvi/ z þu ert Nǽung
eygdur af hn̄s Velgeingne/ munt þu þa þ Myrkre þiñ ˇ Ofundar/ giet
ta rakad þñ Veg/ s Guds Born seta eiga iñ til Lijfsins? Þeg.ˇ þu elsk-
ar þijn eigeñ Lijke/ og Bialkeñ i þijnu Auga skygger a alla þijna Klǽ-
ke/ eñ Flijseñ i Nǽungañs Auga/ er þier ævallt þ Sioonū/ Matth. 7.
Er þ ecke Sparsnǽkke eigeñ Þooktans? Þegar einhvør af Mañlegū
Veikleika giører edur talar þier nockud a moote/ eñ þu sierst ecke fyrer/
jafnvel ad voga þiñe eigeñ Velferd hm̄ til Olucku/ mun þa ecke Myrk
ur Foolskuñar apturbyrgia þijn Augu/ so þau gǽe ecke ad/ ad skam̄a
Stund verde Hønd Høgge feigeñ? Þegar Satan hefur þig uppa eitt
ofurhǽtt Fiall/ og sijner þier øll Rijke Veralldareñar og þrra Dijrd/
Matth. 4. eñ þu veitst upp yfer þier stendur Drottiñ Gud þiñ/ sm̄ þu
alleina ǽtt ad tilbidia/ munu þa ecke reña a þig tvǽr Grijmur/ hvøriū
helldur þu eiger ad þiena Gude edur Mamon? Ecke munu þr aller vera/
sm̄ med goodre Samvitsku hroosa kuñe/ ad ecke hafe vorded myrkt fyrer
Augū sier i þvilijku Tilfelle. Þegar dǽma a mille Brodur og Brodur/
a millū Bloods og Bloods / eñ hiñ Vollduge ber Fie i Doomeñ / eda
Otteñ kvelur/ eda Vinǽttañ kytlar þa Hønd/ sm̄ a Sverdenū helldur/
Mun þa ei Andskoteñ setia Brillur uppa Riettarans Naser/ so hñ ecke
sjáe rañad þañ Høggstad sm̄ hñ ǽtte? Villdū vier nu reña vorū Aug
um fra Gialijfe Veralldar þiarar uñ stundarsaker/ og bera þsse Verk
samañ vid Lioos Guds heiløgu Orda/ þa þyker mier ecke Olijklegt ad
Andlit vorrar Samvitsku munde rodna fyrer Gude. Med hvøriūm
Augū skal eg lijta þiñ Brodur Joab? sagde Abner fordū Daga/ þegar
Hasael rañ epter hm̄ i Bardaganū/ ef ad eg slǽ þig i Hel? 2. Sam. 2.
Eñ hvørtu viliū vier Gude eilijfū Konunge og alleina rijkū svara/ þar
vier høfū hañs Son Krossfestañ? og þ vor Myrkra Verk / er Magt
Myrkrañā yfer hñ komeñ. Munū vier þora helldur eñ Hollheimtumad
ureñ/ Luc. 18. ad lypta Augū vorū upp til Himeñs? Munū vier diarf-
are verda eñ vor Fader Adam? Sa er falde sig þ Gude / og þorde ecke
ad lijta hñs Auglit/ Gen. 3. Þar fyrer/ christeñ Madur/ kañast þar vid/
ad þier ber Blygdun þijns Andlitis / eñ honū ber Dijrdeñ og Heidur.

 eñ/

eñ/Dan. 9. J Afftañ Mæla seiger Pijslar-Sagañ/Ad FORtialldid i Musterenu Hafe i Sundur-rifnad FRa OFañverdu/ Allt Nidur i GJegn. Von var ad þ Mustered sm var med Hondũ giort/munde ei standast þa Ogn/ad hid dyrdlega Mustere hñs Lijkama var nidurbroted Joh. 2. Þetta Fortiallð adskilde þ allra Heilagasta fra sialfu Musterenu/ hvar iñe var a Døgũ Salomonis/Sattmæls-Ørkeñ/ Nædar-Stollen og Vøndur Aaronis/sm voru Skugge epterkomande Giæda/ Heb. 9. Því sundurrifnar Fortialldid/ad Skuggeñ yrde burtteken/þar vier høfum sialfa Hlutena. Ørk Sattmalans nille Guds og Mañа var uppfest a Krossens Trie. JEsus sm er eirn Nædar-Stooll i sijnu Bloode/Rom. 3. var hier øllũ giefeñ. Kvisturen af Root Jesse var bloomgadur/Es. 11. Lijfsins Braud var af Himnũ ofañkomed og øllũ fraũboded/so ad hvør sm æte þar af/skyllde ei Daudañ smacka ad eilijfu/Joh. 6. Jñ fyrer Fortialldid i þ allra Helgasta/mætte ei ganga nema hiñ ædste Kieñemañ eitt Siñ a Are/eñ þ rifnar hier i sundur/til ad audsijna þar med/ad hiñ ædste Biskup vorra Sælna/er þ sitt eiged Blood/einusiñe iñgeingeñ i þ allra Helgasta/ad utvegadre eilijfre Endurlausn/Ebr. 9. Þar þ er oss nu þ allra Helgasta opnad/sm er i Himnũ/so vier høfũ fryañ Tilgang til þss Himneska Nædar-Stools/af hvørs Fyllingu vier høfũ aller medteked Næd fyrer Næd/ Joh. 1. Ei mætte Almuge Mañа iñganga þ Fortialldid i Musterenu/ Levt. 16. eñ hier er þ sundurrifed þ hñs Dauda/ sem hefur fullnægt Løgmælenu/og lided fyrer þ/sem vier med vorũ Syndũ høfdũ forskulldad/so ad hvør eirn Riett-truadur er Guds Kieñemadur i sijnu Hiarta/ Apoc. 1. sm er hñs Mustere. Hañ hefur Fortialldid i sundurrifed/og þar med i burtu teked þñ Veggeñ/s mille var/z giørt eitt af Bædũ/Eph. 2. so þar yrde eitt Sauda-Hus z eirn Hyrder/Joh. 10. z ei være fram' Kall edur Kona/Þræll nie Freisinge/Gydingur nie Grikkur/helldr aller eitt i Christo Jesu/Gal. 3. Kieñemañа høfdingeñ hafde ædr rifed sijn Klæde a mote Guds Bode/er hñ kieñde Frelsarañũ Gudløstun: Eñ Gud Allsherr' uppa þ hñ audsijnde ad hñ z hñs Selskapur væru sek' i þre Ohæfu/hũ læt: Fortialldid sundurrifna. Þesse Atburdr ætte nu ad kieña oss

Mijner

Myner elskañleger/ad sundurrÿfa ecke vor Klæde/ helldur Hiørtu vor med heitre Ydran/ Joel.2. Giæt ad syndug Mañeskia/ hvad Ovidur-kvæmelegt þer/ad þiñ Lausnare hæng' a hinū smænarlegasta Krossens Galga. Hñs Hørund er sundursliteð af hudstrokunū/sundurmared af Høggunū/sundurrifed af þyrne Broddū/sundurstunged af Roglunū/ sundurflakande af Sarū og Beniū/og Lokfins sundurkramed/sundur kreist z sundurmared af Guds elldlegū ReideSvipū z Obærelegū Þun ga þiña Synda/sm hñ hefur bored/z Hegningarefiar s a hm̄ læ/uppa þad þu hefder Frideñ/Es.53. þegar þu villt þta fyrer þier virda/þa mætte þier under eins til Hugar koma/ad draga þa Skyluna fra Augū Salar þiñar/sm þar leinge hefur fyrerhæanged/z glepur so þ þÿnum ikra Mañe/ad þu þecker hvørke Gud nie sialfañ þig. Villt þu vera Guds andlegz Kieñemadz i þÿnu Hiarta/sm ad er hñs Mustere/þa byr tar þier ad alhuga i hvada Herberge hñ vill bua/s er i einu sundurkno sudu Hiarta/Es.57. Forner Gamla Testamentesins eru ad søñu fyrer JEsu dyrmætu Forn a Krossens Altare afmaadar og ad øngvu giørd ar/ eñ þar þ skallt þu ecke meina/ ad þu eiger øngva Skulld Gude ad giallda. Eñ hvilÿkt er þad Offred sm hm̄ þocknast? Þar seiger David fra i Ps.40. Blod Bxaña og Hafraña þocknast þier ecke: eñ Harm-þrungeñ og sundurknosadañ Anda munt þu ecke fyrerlÿta / Ps. 51. J þridia Maaka seigia Gudspiallameñerner/Ad Jørdeñ Hafe Skolf-ed. Hvad hrædelegur hefur Jardskialfte þesse vered/Børn mÿn: þar ecke einasta Fialled Golgata/a hvørtu ad stood Drottens Kross/helldur øll Verølldeñ hefur leiked a Reideskialfe. Plinius eirn heideñ Madur seiger fra/ ad a Valldstioornar Døgū Tiberÿ Keysara um̄ þta Skeid hafe 14. Stader i Gricklande og i þre miñe Asia i Gruñ nidur falled/ hvørra Nøfn Cornelius Tacitus i añare Book siña Añaala øll upp-telur. Hefur nu þsse skielfelege Jardskialfte vered eitt Teikn Guds Al mæktugs Heiptar Reide/þar hñs Eingieteñ Sonur/i hvøriū hm̄ alleina vel þocknast/Matth.3. er fyrer añarlegar Synder af hinū Syndugustu so hardlega utleikeñ/ þ giefur Messias til Vitundar i Ps.18. med þss are Harma-Kløgun: Daudans Angist hefur um̄kringt mig/z Belials

Becker

Becker hafa Ognad mier/ Eg kallade til DRottens/ og Jordeñ tit-
rade og skalf/ og Grundvollur Fiallaña hrærdest og umturnadest/ þvi
hañ vard reidur. O miñ HErra Gud/ Hvad stoor er þyn Þoleñmæde
yfer Syndeñe og Ogudlegu Mañaña Athæfe? Hier gieck so mikel Ogn-
an a/ ad Jordeñ gat ecke stadest under þeim Þunga/ þa heñar Skap-
are leid. Nátturañ took ad glidna i sundur/ þvi þær Hendurnar voru
a Krosseñ negldar/ sem vega heñar Þunga med einu Fyngre og ihelkta
Siafar Hafed i syñu Hnefa/ Esa. 45. Hañ ber alla Hlute med Orde
syns Kraptar/ Ebr. 1. Þvi skylldu þa ecke aller Hluter sundurbresta/ þa
hañ sem hefur Ord eilyfs Lyfs/ Joh. 6. mætte deyia? Þegar Løgmæled
var Fordum utgiefed/ þa skalf Jørdeñ/ ⁊ Fiølleñ bifudust ⁊ titrudu eins
⁊ eitt Strá/ Exod. 19. Eñ siá/ hier liggr øll Løgmælsins Bølvan a
þeim/ sem Løgmæled hafde utgiefed/ eñ hafde þo i allañ Máta upp-
fyllt Løgmæled. Þvi skielfur Jørdeñ af Ognañ/ ad su Handskrifteñ
sem moote oss var/ er boreñ uppa Tried/ og a Krosseñ negld/ Col. 2. eñ
Evangelium/ sem er Kraptur Guds til Sæluhiálpar/ øllum þeim sem trua/
Rom. 1. er hier underskrifad med hañs Bloode/ sem vordeñ er Bølvan ꝥ
oss/ Gal. 3. Core/ Datan og Abiram møgludu moote Gude/ þar fyrer
urdu þeir lifande i Jørdena nidur ad fara/ Num. 16. Eñ meire Moot-
mæle hefur þu hier þolad miñ HErra JEsu / þvi er ei ad furda/ þo
Jørdeñ opne sig/ og biode sig til ad svelgia þa Ogudlegu Skálka/ sem ꝥ
saklausa Guds Lamb høfdu a Krosseñ neglt? Eñ hier siáum vier ad þitt
Blood er Forlykun ꝥ allar Veralldareñar Synder / ad þynum Kvølurum
hefur þyrmt vered fyrer þyna Bæn i þiñe bitru Pynu / Luc. 23. eñ
Nátturañ má samþyknast syñu Gude. Þeir høfdu hroopad til forna/
Krossfestu hañ/ Krossfestu hañ/ eñ hier opnar Jørdeñ siñ Muñ til ad kuñ
giøra þitt Sakleyse ⁊ áklaga Gydinga. Þegar Adam neytte þess for-
bodna Avaxtar Jardareñar/ þa var Jørduñe bølvad/ Gen. 3. Eñ su
Bølvan linadest ꝥ þess fyrerheitna Sædis Skulld. Nu má syñast ad
Jørdeñ/ þar hiñ añar Adam/ sem er Drotteñ af Himne/ var pyndur a
heñe/ ad hun kvyjde vid ad heñe verde ad nyiu bølvad med eilyfre Bølvan.
O Herra Himneske Fader/ Fader allrar Nádar og Myskunseme/ vier

meigum

meigũ jæta ꝥ um̃ oſſ/ ſm̃ Jeremias ſeiger i 5. Cap. Ad vier høfũ hardar Aſioonur/ ſo ſm̃ eirn Steirn/ og viliũ ecke um̃venda oſſ. Vor Hiørtu eru hardare eñ Klettur/ þar Biørgeñ i ſundur klofna og Jørdeñ ſkielfur/ eñ oſſ kiemur ei til Hugar ad læra oſſ Ogna þær Synder/ ſm̃ hafa þiñ Son Kroſſfeſtañ. GRafer FRamlideña Lukuſt upp/ Eñ vier erũ ſo dauder i Syndunũ / og ſo diupt nidurgrafner i Rænglæted / ad vier fæum ei riſed upp ur hiñe fulu Grøf Holds og Bloods a moote vorum Herra. Af þyns Eingietens Sonar Sijdu/ ſm̃ er Hella vors Hiælpræ̈dis/ ut rẽñur Blood og Vatn/ Joh. 19. Eñ af vorum Augum gietur ei ſtocked eitt Ydranar Tár. JORden Skalf. Og BJørgeñ i ſundur klofnudu a Þijnu-Deige vors HErra. O/ hvad meiga vor Hiørtu vera Steinũ hardare/ þar Minning Droſteñs Dauda / er vier høllduñ a þeſſum Deige / kañ þau ecke ad mykia til Ydranar og Apturhvarfs fra Ogudlegu Athæfe. O hvad ſtoor Munur er þo a milliñ Guds og Mañs/ ad hañs Hiarta breſtur yfer einũ ydrande Syndara/ ſo hañ hlijtur hm̃ myſkunſamur ad vera/ Jer. 31. eñ Syndarañs Hiarta er ſo Obifañlegt/ ad JEſu dijrmæta Blood / ꝥ hvøriu øll Verølldeñ liet a Reide ſkialfe/ ꝥ fær ecke orkad þvi ad Madureñ græte ſijna Synd ꝥ Gude. O þu almættuge Gud/ ſẽ alla Hlute kañt framar ad giøra/ eñ vier kuñum ad hugsa edr mæla/ Eph. 3. Vñ ſkier þu vor Eyru og Hiørtu med Sverde þiña H. Orda/ ſo ad þau meige fiña til Synda ſiña og Chriſti bitru Kvalar: Lát oſſ medañ Nádartijmeñ eñ nu yferſtendur þeinkia þar til/ ad hañ mun apturkoma i Skyum Himens med Magt og miklu Vellde. Elldureñ mun breña ꝥ hañs Auglite/ i hvøriũ Himnarner munu forganga/ med Stoorbreſtũ/ og Høfudſkiepnurnar af Hita brædna/ ædur eñ allt þetta ſkier/ 2. Pet. 3. O Herra Gud/ Gief oſſ þa ad vier upphefiũ vor Høfud/ ſo ad vier þeckiũ vorn Vitiunar Tijma/ ſo vier læriũ ad fela oſſ i Biargſkorunũ / ſem eru bleſſadar Under þijns Eingietens Sonar/ og þar i dyliaſt medañ Reideñ fram hia geingur/ Eſ. 26. ſvo ad vier a þeirre vondu Tijd mættũ fraſkilder þeim Ogudlegu/ er JEſũ ad nyiu Kroſſfeſta og Footkroda hañs Blood/ Hebr. 10. Hvovorn Skruda i Lambſins Bloode/ Apoc. 7. og med þvi dijrdlega Skar-

te ifiganga i hans Brudkaup og þa himnesku Jerusalem / til ad lofa þig Eilijflega / þu Nalæita Guddoomsins Þrenning. Þad veite oss Gud Fader / Sonur og H. Ande fyrer Christi blessada Forþienustu / AMEN.

A Paaska-Dagenn.

Gudspialled / Marc. 16. Cap.

OG þa ed Þvott-Dagurenn var umlidenn / keyptu þær Maria Magdalena / og Maria Jacobi og Salome / dijrleg Smyrsl / ad þær kiæme og smyrde JEsum. Og miog snemma Morgunsenn Þvott-Dagana / Komu þær til Grafarennar um Soolar Upprunna. Og þær søgdu sijn a mille: Hvør mun vellta fyrer oss Steinenum af Grafarmunnanum? Og sem þær litu þangad / saau þær ad Steinenn var afvelltur. Enn hann var ad sønn næsta mykell. Og þær geingu inn i Grøfena / og saau eitt Ungmenne sitia til hægre Handar / skrijddann sijdu Klæde hvijtu / og þær urdu Ottaslegnar. Enn hann sagde til þeirra: Eige skulud þier hrædast. Þier leited ad hinum Krossfesta JEsu af Nazareth / hann er Upprisenn / og er ecke hier. Sioed þann Stad hvar þeir løgdu hann. Nu farid þier burt og segied hans Lærisveinum og Petre / þad hann mune ganga fyrer ydur i Galilæam. Þar munud þier siaa hann / so sem hann sagde ydur.

Exordium.

A Steinenn sem Uppbyggiarar hafa burtu kastad / hann er vorden ad Høfde Hyrningar / af DRottne er þesse / og er undarlegur fyrer Augn-um. / A þessum Deige hefur DRottenn þad giørt / Føgnum og verum glader a hønum / segier David Konungur / Psalm: 118. Ad þetta Kvæde sie ordt um Mannkynsins Frelsara / vottar sialfur hann / Matth. 21. Er hann þydder þennan Spaadoom uppa sig / hvør og so i hans Dauda og Upprisu ad fullu Rætt framkomenn er. Hyrnenn þeir hafe hønum burtkastad / þad høfdum vier heyrt a umlidnum Føstu Tyma. Enn hefde DRottenn ad eins vort auma Holld og Blood uppa sig teked / og daaed i þvi sama fyrer allar Veralldarennar Synder / þa hefde hann ad sønnu ad fullu loked þa Skullo er vier mættum Gude ad gialda / Þar fyrer sagde hann og under sitt Andlaat hangande a Krossenum /

ad þad Fullkomnad være / Joh. 19. Eñ ecke vorum vier vijsser i þvi ad hañ hefde golldet fyrer oss hiñ Sydarsta Peñing / nema hañ hefde af Fiötrum Daudañs leystur vered / og þad sama kuñgiøra læted / og siælfur sig Opeñbered / Og þvi kallast og þad riett sagt / ad JEsus Christus sie ad Høfde Hyrningar vordeñ i siñe Dyrdlegu Upprisu. A þessum Deige hefur DROTTeñ þad giört seiger Skællded / Føgnum þvi og verum glader a hønum: Eckert hefur oss þvilijkt til Riettlætes vored / Guds Børn / og eingeñ Sool hefur oss fegre upprunned eñ þesse. Adra Daga giører hin Nattuirlega Soolen med siñe Uppraas / Eñ þeñañ Sool Riettlætesins siælf / er hina skapad hefur. Þegar Soolen upprenur / fyrmyrkvar hun hin øñur Himintunglen med Nælægd siñar Byrtu / Eñ þegar hin Blessada Sool Riettlætesins undergieck i hinu bitra Dauda Strijde / þa giørde hun hina myrkva / þegar hun hvad fegurst skein: So mikid Valld hafde hañ bæde a Himne og Jørdu midt i Daudanum / hvad mikla Byrte mun hun þa bera i allra Riett-trwadra Hiørtum i siñe Upprisu? Þesse hin fagra Sool rañ oss upp fyrst allra i hañs Gietnade / eñ strax epter hañs Fædingu drogu brædlega fyrer hana Sky vors auma Hollds Veikleika / og sijdañ Daudañs / er hañ þo ecke forþienad hafde. Eñ a þessum Deige er hun so eitt Siñ upprunneñ / ad hun mun framar alldrei undergaanga / þvi Christur uppriseñ af Daudum / deyr ecke meir / og Daudeñ rijker ei framar yfer hønum / seiger Paulus / Rom. 6. Þeir slátrudu hønum so sem Lambe / eñ hañ reis upp aptur so sem ungt Leon. Johañes Baptista kallar hañ þad Saklausa Guds Lamb / sem i burtu ber Veralldareñar Synder / i hañs Nidurlægingu / Joh. 1. Johañes Evangelista nefner hañ þad Leoned af Kyne Juda / sem Sigureñ uñed hafe / Apoc. 5. i siñe Upprisu. Føgnum þvi og glader verum / Christner Meñ / Syngiande og Spilande DRotene i Hiørtum vorum. Guds Hellager Einglar þeir Himnesku Andar / hvørium Guds Sonur eckert hafde wtvegad med sijnum Dauda / þeir fagna sijnum HErra i hañs Upprisu / Joh. 20. Þvi skylldum þa ecke vier Allshugar fegner verda Synduger Ormar! sem vorum Daudañs Meñ / hefde ecke DRotteñ uppresed oss til Riettlætis. Christi Postular trwdu ecke Upprisu DRotteñs fyrer Fagnadar Saker / Luc. 24. Þesse hræds Føgnudur var meire eñ so / ad hañ leyfde þeim ad grunda hvad sañast være i slijkru Brage / Eñ vier sem trwum fyrer þeirra Vitnisburd / Lærum oss þeim samfagna og glada vera / þad bijdur oss Guds heiløg Mooder / og heñar Selskapur / Þad biooda oss Einglar DRottens / Þad biooda oss hañs Postular / Þad biooda oss Himen og Jørd / Þad bijdur oss siælfur hañ i hvøro Nafne vier Sigrenum hroosum / seigiande til siñar Christne: Vakned upp og sijnged þier sem i Duftenu ligged / þegar þier hafed nidursteiged hina Andøgnu til Jardar / Esa. 26. Og uppa þad / Brædur mijner / ad vier mættum þad þess betur framkvæme / Villium vier af þessa Hatijdardags Evangelio nockud gips yferfara Upprisu DRotteñs med þeim Ausxtum og Ahrifingum sem þar af rijsa.

J þessu Eyrende hiælpe oss goodur Gud / fyrer Forþienustu sijns Eingietens Sonar med Nad Hellags Anda / AMEN.

Utleggingen.

ÞAcker og Lof sie eilijfū Gude fyrer þa Naad/ ad JEsu Dijrdar-
fullu Vpprisu þarf ecke med Vitnū ad stadfesta / nu sem stend-
ur/ þvi þar er eingeñ a medal Christeña Maña/ sem þ ecke jate/
Eñ a hinū fyrstu Døgū Christneñar/ løgdu Guds heilager Meñ ecke
so miked Kapp a nockurn Hlut sē þeñañ/ og þvi sagde Petur fordum
Daga/ Act. 1. Þad byriar ad eirn af þeim Møñum/ sem med oss ver-
ed hafa alla þa Tijd/ er Drottenñ JEsus gieck iñ og ut a medal vor /
byriande a Skijrn Johannis / allt til þessa Dags/ er hañ var fra oss
uppnumeñ/ ad eirn af þeim verde Vottur hañs Vpprisu medur oss/ og
eñ framar þa ed Petur talde um̄ fyrer Judū/ hvøriar JEsum Kross-
festañ hofdu: Þier Afneitudud hinñ Heilaga z Riettlata/ eñ beiddust
epter ad ydr yrde Mørdingeñ giefeñ/ eñ Høfund Lijfsens deyddud þier/
hvørn Gud hefur uppvaked af Daudū/ hvørs vier aller Vottar erū/
Act. 3. og um̄ alla Postulana til samans ber Lucas Vitne seigiande/
Act, 4. Og med miklum Krapte vitnudu Postularner um̄ Vpprisu
Drottenñs vors JEsu Christi: Þetta er ecke af Møñū skied/ Vr. Mo-
helldur af Gude/ so ad hañs Sañleike stadfestur yrde a medal Hira/ til
Myskunar þeim og Syndalausnar. So seiger Petur aptur/ Act. 10.
Þeñañ uppvakte Gud a þridia Deige/ og giørde þ bert/ ecke ollu Folke/
helldur fyrer Vottum þeim/ sem af Gude tilskickader voru/ oss sem ad
atum og druckum med honū. Og uppa þad ad Christi Lærefvejnar ec-
ke nu ad fara villt i þessu/ þa hefur hañ i heila 40. Daga um̄geingest
med þeim hier a Jordune/ adur eñ hñ til Himna stie/ Act. 1. og syndi
þeim klaarlega/ ecke einasta ad hñ uppriseñ være/ helldur med sama Lij-
kama/ og þo forklarudum/ med Madlegū Lijkama/ og þo Dijrdlegum/
med þm̄ Lijkama sem a Krossenū hieck/ og i Grøfena var nidurlagdur/
og þo er Volldugleg a uppriseñ/ ad luckte Grøfeñe og Steinenū Vaf-
velltum. Ad hañ hafde Nattúrlegañ Mañs Lijkama vottar hñ/ Luc.
24. Sioed og þreifed a/ þvi Ande hefur ecke Holld nie Bein/ sem þier
sioed mig hafa. Ad þ være sa same Lijkame/ auglijser hñ nockru sydar
i þessum Capitula Lucæ/ seigiande: Sioed mijnar Hendur og Fætur/
ad eg em þad sialfur: Hañ talade vid þa/ hañ braut Braudeñ/ hñ at

og

og drack med þm/eins og til forna/hn liet þa þreifa a þvi ſama Holl-
de/og ſynde þm̄ þær ſømu Hendur ſem a Kroſſen negldar voru/og þa
Sijdu/ er med Lenſunne var i giegnū ſtungen / þar han̄ ko i ſama Sin̄
inngieck til þeirra ad lucktum Dyrum/ ſo ſem annar Ande/ ad þeir ſkyl-
lldu ad þ være hiñ ſame Lijkame ſem leid/ og þo Dyrd Ovenjulegre
prijddur. Ja/til þeſſ ad eckert vantade þm̄ til Truarſtyrkingar/ Took
hn̄ til a Moyſe og øllum Spamønnunū / og lagde ut fyrer þeim allar
Ritningar / ſem af honum voru / Leidande þeim fyrer Sioner / ad
Chriſto byriade þetta ad lijda/ og inganga ſo i ſijna Dyrd / ſo ad hiarta
hiarta brann i þeim/ er han̄ talade vid þa a Veigenū/ Luc. 24. En̄ ſo
ad þeir mættu fyrer viſſt vita/ ad hn̄ bæde Gud og Madur være/og ad
Mañdoomuren̄ være ecke i Daudanū vid Guddoomen̄ ſkilen̄/ Jtrekade
han̄ eitt af þeim Kraptaverkum̄ er han̄ adur giort hafde / og upp er
teiknad hia Joh. 21. þegar hn̄ kom̄ til þra/er þeir voru ad Fiſkeveid-
um/og høfdu um̄ Noottena einkis ablad/en̄ hn̄ baud þm̄ ad varpa ut
Netinu til hægre Handar/hvad ſo tooſt/ ad þeir gatu þau valla inne-
byrgt fyrer Mergd Fiſkana/er i voru komner. Nu/þar ed Einglarner
hafa Drottens Vppriſu bodad/ Hellagar Kvinnur þeim truad/ Poſtu-
larner hafa hn̄ ſied a honum þreifad/og vid hn̄ talad/ JEſus ſialfu-
ur ſig opeñberad/og utlagt Ritningarnar/þær ſem af honum voru/og
i hvørium hns Vppriſu ſpaad var og fyrermyndud/og Guds heilager
Men̄ hafa Þuſundū ſaman̄ lated ſitt Lijf uppa þeñañ Sañleika/þa er
hn̄ viſſare og a faſtare Rokū bygdur en̄ hønū mooſeigia meige. En̄
hvøriar mune Orſaker þær/Br. M. hvar fyrer ad ſo vandlega er bu-
ed um̄ þetta dijrmæta Efnes Ein er ſu/ad Guds Sonur i hns Vpp-
riſu hroofade Sigre yfer Dauda og Diøfle/og auglijſte oſſ ſyndugum
Moñū/vegna hvørra hn̄ þeñañ dijra Sigur uñed hefur/ ad han̄ være
Daudans Daude og Helvijtis Olifian/ Oſ. 13. Herleidingen̄ være ad
Herfange teken̄/en̄ han̄ undireins hefde fridad fyrer oſſ hia Gude og
Fødur. Þeſſe er hin̄ helſta Nytſeme Vppriſu Drottens. Hina adra
ſeiger oſſ Paulus/ Rom. 6. med þeſſū Ordū: Vier erum̄ jardader med
honum fyrer Skijrnena til Daudans/ad lijka ſo ſem Chriſtur er upp-

vakeñ fra Daudum fyrer Dyrd Fødurſins/ſvo eigum vier ad ganga i Endurnyjung Lyfdagaña. Þar til er Chriſtur dæeñ/ad i oſſ meige fyrer hans Dauda / deyddur verda hiñ gamle Madureñ / þad er Vppruna Syndeñ/ ecke ad hun elldungis ut af deye / helldur deyr heñar Jllſku Kraptur/ecke ad hun burttekeñ verde/helldur heñar Sekt fyrergiefeñ/ ecke ad Madureñ i Endurgiefninguñe heilagur verde/ helldur medtekur hañ heilagañ Anda / fyrer hvørn hañ fram̃veigis dempad gietur Holldſins Girnder / Ecke Riettlætur i ſiælfum ſier / helldur fyrer Chriſti Riettlæte/ fyrer hvørt hønum veiteſt ſa Anda Kraptur/ ad hañ gietur uppriſed med Chriſto/ og geinged i Endurnyjungu Lyfdagaña/þvi ſeiger Paulus fram̃veigis: Vitande þ ad vor gamle Madur er under eins Kroſſfeſtur/ ſo ad afmæeſt Lykame Syndareñar/ad ecke þioonum vier Syndeñe framar/ Rom. 6. Ecke ſeiger Paulus ad vier Syndlauſer ſieum/ þvi þeſſ er ecke ad vænta af Holldenu under Syndena ſelldu/helldur ſeiger hañ ad vier ecke þioonū Syndeñe/ þad er lækum hana ecke drottna i vorum daudlegum Lykama / ad vier hlydum heñe i heñar Girndum/ſo ſem hañ ad Orde kiemſt i ſama Capitula. Þeſſe er hñs Meining i Ordunū er vier ſtrax heyrdum/ þvi hañ ſvarar þvi ſm̃ hñ øndverdlega i Capitulanū þm̃ ſiøtta fram̃ſetur a þeñañ Hætt: Skulum vier þa i Syndunum dvelia/ſo ad Naadeñ yfergnæfe? Fiærre ſie þvi. Tveggia Guds Velgiørninga giefur og St. Paall i greindū Ordum: Endurgiefningareñar og Endurnyjungareñar. Vier erū Jardader med Chriſto fyrer Skyrnena til Daudañs/þad er Endurgiefningeñ. So eigum vier ad ganga i Endurnyjungu Lyfdagaña / þad er Endurnyjungeñ: Hin fyrre ſkiedur i einu Augnablike i heilagre Vatnslaug: Hin ſydare æ ad fram̃koma um̃ alla Æfe vora/ og fara Dag vaxande/ſo ad ſmaamſamañ afmæeſt Lykame Syndareñar/og ſo ſem vier i Chriſtelegū Frædum leſum/ Ad ſa gamle Madureñ/ þad er Vppruna Syndeñ/ Daglega dreckeſt og deydeſt/ fyrer Jdran og Yferbot/eñ fram̃kome og upp aptur ryſe eirn nyr Madur/ſa ed life i Heilagleika og Riettlæte fyrer Gude æfeñlega. Hin fyrre er alleina Guds Verk i oſſ/ſo ſm̃ Paulus ſeiger/Tit. 3. Ecke af Riettlætis Verkunū

ſem

sem vier giørdū/ helldur af Myskun sinne hefur hañ oss hoolpna giørt fyrer Endurgiefningar Laugena. Nu in fyrdare stendur ad nockru Leite i voru Valldē. Pad vottar St. Paall / Eph. 4. Endurnyest i Anda ydvars Hugskots / og Jklædest einum nyum Mañe / sem epter Gude skapadur er/ i Heilagleika og Riettlæte. Hvørtveggia kallast Vmskurn Hiartans i gamla Testamentenu/ Endurgiefningeñ/ Deut. 30. Gud mun umskiera þitt Hiarta. Endurnyungeñ/ Jer. 4. Vmskiered ydur fyrer Drottne/og burtlaked Yferhud ydar Hugskots/ þier Meñ Juda og Jerusalems Borgarar/ad ecke frambrune myn Grimd so sem añar Elldur þañ eingeñ sløckt fær/sokū Jllsku ydar Athafna. Hier kunū vier nu ad sia Skylldu vora/Brædur myner/og hve mikell Nauðsyñ oss bueñ er/nema vier giolldū varhuga vid/z rysū upp mz Christo Drottne vorū/i hvørs Dauda vier skyrder erū/Rom. 6. z þ hvørn vier høfū Barna Riettteñ meðteked/Gal. 4. Ef þier erud upprisner mz Christo/þa leited þss ō þar uppe er/hvar Christr er sitiande a hægre Hond Gude. Hugsed um þad sem þar uppe er/og ecke þad sem er a Jørdune/ seiger Paall/Col. 3. O hvilijk er Fæsiña Daudlegra Mana/ þar vier vordner erū Borgar Meñ Heilagra/og Guds Heimilis Meñ/Eph. 2. Pad Meñ sockva sier nidur i Leyrvellti og Endeme Heims þessa/sem þo mun fyrerfarast med ollu þvi / sem i hønum er/ eñ yfergiefa sijns Fødur Heimkyñe. Giætum þess / ad vier erum i Skyrneñe vordner Kvister a hinu Andlega Vynktre Drottne JEsu Christo / til ad bera mikeñ Avøxt/eñ hvørn þañ Kvist sim ecke Avøxt ber/mun Vyngardz Madureñ/sem er hañs Fader/ af høggva og i Ellde breña/ Joh. 15. O hvad herfeleg eru þau Vmskipte/af einum Himneskum Vynvid/ad giørast Helvytis Elldebrandur/ af Christi Þienara/ Satans Þræll/ af Guds Oskabarne/Reideñar Barn/ og þ fyrer stundlegt Epterlæte Syndareñar/hvørrar Verdlaun eru i þeim Pitte/sem rykur af Ellde og Breñesteine/ Apoc. 21. Eñ framar seiger Paulus/Col. 2. Þier erud grefl rader med Christo i Skyrneñe/i hvørre þier og uppvakter erud þ Krapt Truareñar a Gud/sem hañ uppvaked hefur. Hvør mun þesse Kraptur Truareñar vera/Brædur myner: Pad seiger Paall oss aptur/

Gal. 5. er hañ ſo ad Orde kiemſt/ ad i JEſu Chriſto (þad er i þeim Kluſū/ ſm̄ JEſu Chriſto vidkoma) gillde hvørke Umſkurn nie Yferhud/ helldur Tru ſu / ſem fyrer Kiærleikañ verkar. Eñ hvøtier eru þa Kiærleikañs Avexter? Pæll kieñer oſſ þ/ 1. Cor. 13. ſeigiande: Kiærleikureñ er þoleñmoodur og Goodgiarn / Kiærleikureñ øfundar ecke / Kiærleikureñ giører ei Illmañlega/ hñ þytur ei upp/ hñ er ei Oſidſamur/ hañ leitar ecke epter þvi ſem hañs er/ hañ er ei þunglyndur/ hañ þeinker ecke Illt/ hñ fagnar ecke yfer Ranglætenu/ eñ ſamfagnar Sañleikanū. Hier telur Pæll upp allar Chriſtelegar Dygder/ er af Kiærleikanū/ ſo ſm̄ ødrū Bruñe framfliota eins og adrer hreiner frioſgande Læker/ til allra þrra ſem vier eigum nockru vid ad ſkipta i Heimenū/ og ſa ſm̄ temur ſier þær og Daglega jdkar/ hñ mæ þſſ fulløruggur veraſ ad hñ hefur med Chriſto vel uppriſed/ og er honum fyrer ſaña og lifande Tru iñplantadur/ þvi ad Elſkañ er Kraptur Truareñar og heñar Lyfsmark / þar fyrer ſeiger Poſtuleñ Afdrætkarlauſt / ad Trueñ ſie daud añ Verkaña/ Jacob. 2. Og St. Pæll ſem vard (fyrer þeirra Skulld ſem forliektu ſig uppa Løgmælſins Verk) ad hrooſa Truñe ſo mieg/ ad nockrer hafa ſteitt ſig þar a/ þo añ Orſakar/ og meint ad ei þyrfte Goodverkeñ ad giøra/ Hañ ſeiger ſiælfur/ 1. Cor. 13. þo ad eg hefde alla Tru/ ſo ad eg megnade Fiølleñ ur ſtad ad hræra/ & hefde ecke Kiærleikañ/ þa være eg þo eckert. Viliū vier lyta til vors fyrra Nættalags ædur eñ vier Endurfædder vorū/ & heyra hvad Paulus þar um̄ ſeiger/ Eph. 2. Gud ſa ed ryſkur er af Naad fyrer ſiñ mikla Kiærleika/ med hvoriū hñ elſkade oſſ/ hefur lyfgad oſſ med Chriſto/ þegar vier dauder vorum i Syndunum / og hefur under eins uppvaked oſſ / og æſamt Chriſto JEſu ſeit oſſ i Himnaryke. J Skyrneñe riette Gud oſſ fyrſt allra ſyna Myſkunar Hønd/ þegar vier miſtu kuñū ad hialpa oſſ i vorum̄ Sæluhiælpar Efnū/ eñ eirn Brioostmylkingur Lyfe ſynu/ þa reiſte hañ oſſ upp ur Saurendū Nætturlegrar Spillingar/ þa took hañ oſſ iñ i ſiñ eilyfa Sættmæla/ þa trulofade hñ oſſ ſier i Naad & Myſkunſeme/ Oſ. 2. þa ſette hñ oſſ i Ryke ſyns Sonar/ Col. 1. Eñ hvad er þad/ Brædur mÿner/ ad vier brioolunſt ur Fadme hñs ad Nyu/ med

Jdkun

Jdkun vondra Verka/ er Guds Børnū sæma ecke/ og forlætū Meista-
ra vors Ungdooms/ sm̄ took oss upp/ þar vier lágum i voru Bloode/ ut
kastader a Vijdavangenum/ Ezech. 16. eñ gøngū Diøflenū til Han-
da/ hvørium vier afneytad høfū/ og øllum hañs Verkū. Er þad ecke ad
kasta sier aptur i sama Saur/ þott vier Einusiñe uppreister sieū? Edur
munū vier þss nockur Not hafa/ ad Gud hefur med sijnū sterka Arm-
legg Handdreiged oss af Diøflenū i Endurgieldninguñe/ ef vier legg-
ium Lag vort vid Satan aptur? Latum oss til Hugar koma/ Brædur
mijner/ hvad margt og miked JEsus þolad hefur þegar hñ mátte þo
vel Sælu hafa/ Hebr. 12. adur eñ hñ fieck uppriſed oss til Riettlætis.
Sa sm̄ heyrer Guds Son yfergiefeñ/ Matth. 26. Gud blessadañ um̄
Allder/ Rom. 9. so sem Bølvan uppheingdañ/ Gal. 3. og hñ sem gallt
þ hñ ecke rænte/ medal Ræningia taleñ/ Marc. 15. og veit ad þetta er
skied þ alla þa Illsku sm̄ ad Syndareñ hefur uñed til Helvijtis med/ og
ecke leitast vid ad Krossfesta sitt Holld med þess Gyrndū og Tilhneig-
ingum/ svo hm̄ mætte Christi vegna Heimureñ verda Krossfestur/ eins
og Paale/ Gal. 6. þeim verdur alldrei auded med Christo upp ad rijsa i
Nádeñe/ svo hañ Eilijflega med hønū life i Dijrdeñe. Fyrer þvi á-
miñer Petur nærsta vel/ seigiande: Med þvi ad Christur hefur nu fyr
er oss lided i Holldenu/ þa brinied ydur m̄ sama Hugarfare/ þviad hvør
a Holldenu lijdur/ hañ lætur af Syndeñe/ Eph. 4. so ad hañ þadañ i
fra/ hvad epter er Æfeñar i Holldenu/ life/ eige ad Mañlegū Gyrndū/
helldur ad Guds Vilia. Hvad er þ ad vier seigiunst ydrast vondra Ver
ka/ nema vier ſ upprijsū med Christo? Vier komū hvørt Ar/ og þrisvar/
fioorar Reysur a Are/ epter þvi sm̄ hvør er lyndur til fram̄ þ Kieñe-
mañeñ/ þar hñ situr i Guds Stad til ad fyrergiefa oss Syndernar/ ecke
þm̄ s nálægiast Gud med Vørunū alleina/ Es. 29. helldur þm̄/ hvørra
Hiarta ad riett er þ Drottne. Vier seigiunst bera Angur og Trega þ
Syndena (Gud giæfe ad Hugur safnañ Maale fylgde/ og ad vier villd-
um af heñe láta og vidsiá Framveigis) og er hñ hefur so i Guds Um̄
bode tilsagt oss Kvittun vorra Afgiørda/ meinū vier oss ad fara Riett
látare heim aptur i vort Hus/ Luc. 18. og þ er i Sañleika satt a þm̄/

sm̄ vel hafa reint og proofad sialfa sig/og af Alvøru audmykt sig under volduga Guds Hønd/þviad Christi Loford er ꝥ þvi/ad hvørrū hellst Guds Þienare fyrergiefur Syndernar/þm̄ sieu þær fyrergiefnar/Joh. 20. þo ecke nema þeim sm̄ elska sin̄ Lausnara og rækia hn̄s Bod/þvi-ad St. Paall lȳser Bølvan yfer þa sm̄ ecke elska Drotten̄ JEsum/1. Cor. 16. og eru þr þa langt fra Syndan̄a Fyrergiefningu. Hin̄e Ber-syndugu fyrergafst miked/þviad hun elskade miked/ Luc. 7. Hvørnen̄ viliū vier kallast elska Christ edur med hm̄ upprȳsa/ ef vier afrækium Bod hn̄s? Ef hn̄ er vor Fader/hvar er þa hn̄s Heidur? Mal. 1. Sa sm̄ ecke tekur sin̄ Kross uppa sig og fylger hm̄ epter/Matth. 10. hn̄ er hn̄s ecke verdugur: En̄ Kross er varla þvilīkur Hollde og Bloode/svo sm̄ ad uppfylla Christi Løgmaal/sm̄ þo er ecke nema i einu Bodorde in̄e faled/sm̄ er/ad bera hvør an̄ars Byrde/edur elska hvør an̄an̄ In̄byrd-is/ad Vitne St. Paals/ Gal. 6. Þvi dæme eg so/Brædur mȳner/ad sa sm̄ ecke stundar epter ad vardveita Christi Løgmaal/han̄ elskar han̄ ecke/sa sem ecke elskar hn̄/nȳtur ecke hn̄s Forþienustu/sa sm̄ ecke nȳtur hn̄s Forþienustu/hn̄ er bølvadur/og er en̄ þa i sīnum Syndum/hvør-su opt sm̄ Presturen̄ lȳser þeirra Kvittun yfer hm̄/ þviad hn̄ er Mad-ur/og veit ecke a stundū hvørtū hn̄ fyrergiefur Syndernar/þviad Guds alleina er ad ran̄saka Hiartad/þar fyrer eigum vier ecke ad taka þad sm̄ Gud hefur talad ængrædū Sælum til Truarstyrkingar/ Illskun̄e og Prettvīsen̄e til Afbøtunar. En̄ giætū ad oss i Jesu Nafne/Bræd-ur mȳner/hvad opt høfū vier Syndan̄a Kvittun þeyged/ en̄ þad mun tilbored hafa / ad vier høfum aptur fram̄komed ecke einasta med þær somu/ helldur og adrar verre a stundum. Hvad lītt hefur oss þa vered giefed um̄ ad hallda ꝥ Loford/er vier giørdū Gude i Jatningu Synd-an̄a/ ædur en̄ vier þædum heilaga Aflausn af Hende han̄s Þienara? Hvørsu treger høfū vier vered a Heyrn hn̄s Orda ? Hvad Ofuser til ad elska vorn Naunga / ad forlæta hønum han̄s Afbrot / ad giøra þeim Gott sem vid oss Misgiøra/ad forsvara han̄ og færa alla Hlu-te a betra Veg/ ad stilla Reidena/ ad læta han̄s Eigur kyrrar ? Og i einu Orde ad seigia / ad rȳsa upp med Christo og bera Krossen̄ epter

hønum/

hønū/þad er/ ad deyda þañ gamla Mañeñ er sig fordiarfar i Gyrnd-
um Villudoomsins? Eph. 4. Jæ/þvi verr/ad margur mun finast sa
ed strax sm̄ hañ er komeñ fra Prestsens Kniæm/vellter hñ sier i sama
Saur/& hefur aungva Vidleitne til þss ad læta af øllu þvi Jlla/er hñ
strax medkieñde og lofade Ym̄bot a/og þad i Oftrauste Naadar Guds
& fallvalltre Von længra Lyfdaga. Ecke er slykt ad upprysa med Chri
sto edur bera Krosseñ epter hønum / helldur ad gabba hiñ Krossfesta.
Eñ heyred hvad Paulus til Heb. seiger i 10. Cap. Sa s̄ ad øngvu hef-
ur Moysis Løgmaal/ hañ sk epter Vitne tveggia edur þriggia Vægd-
arlaust deya: Hvad þyngra Straffs verdugur meined þier hñ reiknast
mune/er foottredur Guds Son/ og Sættmaalañs Blood/ med hvøriu
ad hñ Endurleystur er/almeñelegt helldur/og vanvirder Anda Naadar-
eñar? Hvad er þad/ad vier jætum alleina vorar Synder fyrer Gude/
Mun hønum nockur Þocknan i þvi? Hañ þarf ei þess vid/ hañ veit
þær betur eñ vær/þviad aller Hluter eru berer og nakter ꝥ hañs Aug-
um/ Heb. 4. Þad er nærre þvi / ad brixla Gude med Jona Spaamañe
um̄ sijna Myskunseme/Jon. 4. So sem hañ ecke sie under eins Riett-
lætur/og take alleina Skullda Reikningeñ fyrer Skullda-Lukninguna/
hvad oss munde þykia skoott a einum Doomara/þvi kuñum vier þa ad
ætlast til þss af Gude/hvørs stranga Riettlæte øngva Þurdu maa lij-
da? Þad sie fiærre/ ad eg lijted giøre ur JEsu Forþienustu/hñs Pijnu
og Dauda/hñs Vpprisu og øllu þvi hñ uñed hefur oss til Myskunar/
þviad hvad er jafnvægt Guds Riettlæte? Hia hvøriu Himeñ og Jørd
eru miña eñ eitt Sandkorn ad reikna/nema þssar Afgiafer Frelsarañs.
Hitt seige eg/ad þad heyrer þeim ecke til sem ætla sier ad lifa i Synd-
unum/uppa þad ad Naadeñ yfergnæfe. Harmþrungeñ og sundurknos-
adur Ande er alleina ꝥ Offred sm̄ Gude þocknast/Ps. 51. Hvar fyrer?
þviad Christi Forþienusta hrijn a þvi/ nær þui er so hættad/ eñ ecke
añars/so ad Gud vill ecke tilreikna Mañenum giørdar Synder/eñ ecke
er þetta Aflaats-Bref til ad meiga framveigis Syndena drijgia/ þvi
Christur er komeñ til ad uppfylla Løgmaaled/eñ ecke ad uppleysa þad/
Matth. 5. Til ad forlijka ꝥ Syndena/ eñ ecke til þess Madureñ skule

 syndga:

syndga: Til ad deyda Syndena i voru Holldе þ sijna Vpprisu/ enn er til þess ad hun skule drockna i vorum daudlegum Lijkama. Þu seiger: Eg angrast af øllu þvi Illa sem eg hefe moote Gude giørt/ enn hvar er þad Angur/ þegar þu leikur þier ad sømu Syndenne eins og ødru Tafle? Þu seiger: Eg hata Syndena/ Laat þa sia ad þu elsker Gud/ og drijgerer ecke þad hann bannad hefur. Þu seiger: Eg elska Gud sem mier hefur so margar Synder fyrergiefed/ Laat þa sia under eins/ ad þu elsker ecke þad hann hatar/ þviad þessum tveimur Herrum maa ecke i senn þioona/ Matth. 6. Annad er þad/ ad Syndenn hender Manenn/ og hann samþyckest henne umm Stund/ Annad þad/ ad laata hana drockna i sier/ hafa Lyst af henne/ og giøra Handverk þar af/ Þad Fyrra giefur ecke ad øllu Leite skiled vid oss a medann vier berum epter oss Lijkama þessa Dauda/ so ad jafnvel Paulus seigest giøra þad Vonda er hann þo ecke giøra vilie/ Rom. 7. Nu Skÿdara er hia Børnum Vantruarennar algeingt/ umm hvoria Paall talar/ Rom. 1. er hann uppreiknar Skammer þær ed med al Heidingianna tijdkudust/ og alykktar med þessum Ordum: Hvorier ed jafnvel þott þeir þeckti Guds Riettlꝫte (sem er/ ad þeir ed þvilijkt giøra sieu Dauda verder) þa giøre þeir þad ecke ad eins/ helldur samsinna þeim er þad giøra/ Rom. 1. Þegar Gud er hvad Naadugastur i sijnu Evangelio/ þa er þad þo alldrei ødruvijsse enn so sem hann seiger/ Es. 1. Lated af Illu/ og læred gott ad giøra/ komed sijdann og eigunst Log vid/ þott ydar Synder sieu raudar sem Blood/ þa skulu þær verda hvijtar sem Snioor/ og þo þær sieu sem Purpure raudar/ skulu þær verda hvijtar sem Vll/ og Paall er þvi samhlioda/ Rom. 8. Er hann voktar/ ad eingenn Fyrerdæming sie framar yfer þeim sem eru i Christo JEsu/ þeim sem ei ganga epter Holldenu/ helldur epter Andanum. Þetta er eitt æfenlegt Evangelium/ sem varad hefur i fra Heimsins Upphafe/ og geinged hefur i giegnum baada Guds Testamenta/ og er so Oumbreyt-anlegt sem hann er sialfur/ hia hvørium ecke er Umbreyting nie Skugge Umbreytingar/ Jac. 1. So þott ad Eingell af Himne kiæme ad pre-dika annad/ sem þo er Omøgulegt/ þa villda eg med Paulo seigia: Ad þad bølvad vera skyllde/ Gal. 1. Hlijdum þvi fyrer Raade St. Peturs/

er

er hñ seiger: Legged af Jllsku alla/ og øll Svikræde og Smiadur/og Ofund og alla Bakmælge / og gyrnest hiñar skynsamlegu og hreinu Mioolkur so sem nyfædd Børn / uppa þad/ ad þier proodest fyrer þa sømu/ ef þier smackad hafed hvad liufur Drottenn er/ til hvørs vier komner erum/ so sem til eins lifanda Steins/ hvør af Møñū er burt kastadur/ eñ af Gude er utvalenn og dyrmætur / 1. Pet. 2. Nootteñ er umliden eñ Dagurenn tekur ad nælgast/ leggium þvi af Verkeñ Myrk rañа og Jklædunst Herklædum Lioossins/ Rom. 13. JEsus Christus er a þessum blessada Dags Morgne upprisenn. Hañ er vorden mørgum til Falls og Vpprisu i Jsrael/ epter þvi sem hiñ gamle Simeon Raad fyrer giørde/ Luc. 2. Rysum þvi upp med hønum/ ad ecke falle hañ yfer oss/ og i sundurmerie med hinu ødrum er hønum burtkastad hafa/ Allra helst þar vier vitū Tymañ/ ad oss er mæl upp ad rysa af Svef ne Syndañа/ þvi nu er Hialprxded oss nær eñ vier nockurn Tyma trud um/ sagde Paall / Rom. 13. Vier vitum ecke hvad nælæg ad er vor Endurlausn / edur nær Høfud Eingelsins Ludur kvedur vid i Skyum Himens/ og þar vort Paaska Lamb Christur er fyrer oss Foornfærdur/ þa høllðñ Haatydena ecke i hinu gamla Surdeige Jllskuñar og Prett vysseñar / helldur i Osyrdu Braude Hreinlyndesins og Sañleikans/ 1. Cor. 5. Þad saklausa Guds Lamb sem i burtu ber Heimsins Synder/ Joh. 1. Þad verdur eñ nu Foornfært i Himnenum/ so opt sem oss vero da Syndernar fyrergiefnar a Jørduñe / þvi seiger Postulenn/ Heb. 9. Hañ er i Himenenn inngeingeñ/ ad hñ byrtest vor vegna fyrer Guds Aug lite/ sialfur Forneñ/ sialfur Kieñemadureñ/ og sialfur Gud sa ed Foorn ena þyggur: Þvi ætte christeña Mañа Lyfferne ad vera eitt sífellt Paa skahalld/ þar til þad fullkomnast i Guds Ryke epter hñs Loforde/ og vier munum eilyfar Paasker med hønū hallda a Lande lifande Mañа/ þar ed verda mun eilyfur Hvyldardagur/ Es. 66. og vier munum med fostu Elskuñar Bande teingiast vid hñ sm̄ oss hefur so heitt elskad/ ad hñ doo fyrer oss Ranglata/ Rom. 5. hvør ad er sialfur Vpprisan og Lyfed/ Joh. 11. Hønum med Fødur og Heiløgum Anda sie Oendañ legt Lof og Dyrd / Nu hiedañ i fra og ad Eilyfu / AMEN.

Annan Dag Pæska.

Gudspialled / Luc. 24. Cap.

I Þann Tijma. Og sia / Ad tveir af þeim geingu a þann sama Dag til nockurs Kauptuns / þad ed var fra Jerusalem sextiju Skeidarum / ad Nafne Emaus. Og þeir voru ad tala um alla þa Hlute sijn a millum / sem vid høfdu bored. Og þad skiede þa þeir ræddust vid / og spurdust a sijn a millum/ad sialfur JEsus nælægdest þa / og gieck samframt þeim. Enn þeirra Augu voru so halldenn/ad þeir þecktu hann eige. Og hann sagde til þeirra : Hvad er þad fyrer Rædu / sem þid høndled ydar a mille reikande / og erud hryggver þar af ? Þa svarade eirn er Cleophas var ad Nafne / og sagde til hans : Ertu alleina so Framande til Jerusalem/ad þu veitst eige hvad a þessum Døgum þar inne giørst hefur ? Enn hann sagde til þeirra : Hvad er þad ? Þeir søgdu til hans : Þad/af JESV af Nazareth / Hver ed var Spámanns-Madur/Mattkugur i Verkum og Ordum fyrer Gude og øllu Foolke. Hvørnenn ad vorer Høfud-Prestar og Høfdingiar selldu hann i Fyrer-dæmingu Daudans / og Krossfestu hann. Enn vier vonudum ad hann munde Endurleysa Israel. Og yfer allt þetta er nu hinn þridie Dagur i Dag/ er þetta skiede. So og hafa skielft oss nockrar Kvinnur af oss til/ þær ed ærla høfdu hia Grøfenne vered/ og fundu ecke hans Lijkama/ komu og søgdu sig eirnenn hafa sied Einglanna Syoner/ þeir sem seigia hann lifa. Og nockrer ut af oss geingu til Grafarennar / og fundu eins lijka og Konurnar høfdu sagt / enn hann sæu þeir ecke. Og hann sagde til þeirra : O þier heimsker og treger i Hiarta / ad trua þvi øllu sem Spámennerner hafa talad. Hlaut Christur ecke þetta ad lijda/og inn ganga so i sijna Dyrd? Og hann took til fra Moyse og øllum Spámønnum / og lagde ut fyrer þeim allar Ritningar / þær af hønum voru. Og þeir tooku ad nálgast Kauptuned þad þeir geingu til / Og hann liet þa sem villde hann leingra ganga / þeir neyddu hann og søgdu : Vertu hia oss HErra/ þviad Kvøllda tekur/ og a Dagenn lijdur. Hann gieck inn og var hia þeim. Og þad skie-

de/ þa hann sat med þeim til Bords / Ad hann took Braudeð/ blessade þad og braut / og riette ad þeim. Þa opnuðust þeirra Augu / so ad þeir þeckstu hann / Og hann hvarf fra þeirra Augum. Og þeir søgdu syn a mille : Brann ecke ockar Hiarta i ockur / þa hann talade vid ockur a Veigenum / og opnade fyrer ockur Ritningarnar ? Og þeir stoodu upp a sømu Stundu/ og sneru aptur til Jerusalem/ og fundu þa Ellefu samansafnada / og þa sem med þeim voru. Hvører ed søgdu : DRottenn er sannarlega upprisenn / og hefur birtst Simoni. Og þeir søgdu hvad giørst hefde a Veigenum / og hvørnenn þeir hefdu þeckt hann / J þvi hann braut Braudeð.

Exordium.

Þessa Hatijdis Dags Evangelio heyrum vier/ ad Tveir af JEsu Lære-sveinum geingu fra Jerusalem til nockurs Kauptuns/er nefnðest Emaus / þad þyder Kastala. Þad gefur mier þa Hugleiding / ad aller viliium vier / Brædur myner / læta leida oss wt i einn sterkann Kastala med David / Ps. 108. So vier kunnum Ohulter bwa / Enn þad er vansied / hvørt vier erum all-er so bwser til ad gaanga med JEsu Læresveinum wt af Jerusalem : Eg meina ecke hana sem er riett Christenna Manna Samkunda hier a Jørdunne / Gal. 4. edur hina sem þar uppe er / hvar vor Umgeingne ætte ad vera / helldur hana sem er i Prælkan med synum Børnum./ hvør ed myrdte sinn Konung og giørde hans Hwsi ad Ræningia Bæle / Luc. 10. Þad er wt af hinne vondu Babilon / Apoc. 17. og 18. Hvør ad er Lykneskia Veralldar þessarar / og ecke lætur af ad Krossfesta DRottenn ad Nyu / og Ofsækia hann i synum Limum. Vier heyrum i Gudspiall-enu / ad JEsus hafe nalægast þessa syna Astvine a Veigenum / og geinged jafn-framt þeim. Similum til / Brædur myner / ad vier meigum og niota hans Nalægdar a hinne hættu og torvelldu Leid vorra Lyfdaga / og ad hann gange jafn-framt oss / þar til vier erum til vors Sydarsta Herbergis komner. Vier vil-ium af Dæme þessara Tveggia læra. 1. Hvad vier eigum ad giøra og adhaf-ast / so JEsus vilie unna oss sinnar Nalægdar. 2. Hvørnenn vier eigum hønum ad hallda so vier missum hann ecke. Hialpa oss hier til goode JESU/ og upp-lwk vorum Augum ad vier þeckium þig / Bønheyr þad HErra fyrer þyna For-þienustu / AMEN.

Utleggingenn.

Og sia ad Tveir af þeim fooru þann sama Dag til nockurs Kaup-tuns/seiger Textenn. Af hvørium? Af hans Læresveinum sem unn-geingust med hønu/fylgdu hønu epter/heyrdu hans Kienningar/hlyddu þeim/elskudu hann Lifande og hørmudu hans Daudann/enn voru ecke vi-

ſer i þvi ad hn̄ være upp aptur riſen. Vilier þu Chriſten Madur ad Jeſus uþe þier Nálægdar ſinar / þa breyt epter hn̄ a allar Lunder/ haf þiña Vn̄geingne med JEſu/ tala vid hn̄ i þijnum Bænum i þijnu Hiarta/ þa muntu fiña ad ſu Eilijfa Speken Guds hefur Lyſt af ad bua hia Mañaña Sonū/ Prov. 8. Fylg hønū epter/ þad er/ tak þiñ Kroſſ uppa þig/ añars ertu ecke hn̄s Læreſveinn/ Luc. 24. Nake Gud þyrmt þier fyrer utvortis Kroſſburde/ þa giør þ̄ þ̄ſſ helldur til Þacklætis vid hañ er ſo væger þijnum Breiſkleika/ og Kroſſfeſt þitt Holld med þeſſ Gyrndum og Tilhneigingum/ þvi ſo ſeiger Paulus/ Gal. 5. ad þeir giøre ſem Chriſto tilheyra/ þad eru þeir ſem eru Chriſti Læreſveinar/ og nær þu kemur þier ſoddañ Kroſſburd/ þa mattu vita ad hn̄ er þier Nálægur/ þvi hn̄s Kraptur er i Breyſkū Mattugur/ 2. Cor. 12. Heyr hn̄s Ord/ lat þier þad vera ſætara eñ Hunang og Hunangsſeim/ Pſ. 119. Gack jduglega þangad ſm̄ þ̄ er kient og um̄ Hønd haft/ og ecke þ̄ Sidaſaker/ helldur til ad læra nockud þier til Truarſtyrkingar/ til Huggunar/ til Sidbota/ & vert viſſ um̄ ad hn̄ er þier Nálægur/ þvi hvar ſm̄ Tveir edur þryr eru ſamañkomner i mijnu Nafne / þ̄ er til ad prijſa mitt Nafn/ heyra mitt Ord/ & tala vid mig i ſijnū Bænū/ þar vil eg vera midt a millū þra ſeiger Drotten hia Matth. 18. Eñ um̄ alla Hlute fram̄ þa kappkoſta ad ná þvi Hlutſkipte ſm̄ bæde þ̄ſſer hn̄s Læreſveinar og adrer hlutu/ ſm̄ var ad elſka hn̄/ þ̄ matt þu ſiá a þra Dæme/ þvi lijſer ſialfur Drotten/ er hn̄ ſeiger: HVad Er þad Fyrer Ræda Er þid Høndled yckar A Mille REikande / Og Erud HRyggver þar Af? Hvar fyrer voru þr Reikande: þvi Gud hafde ſleiged Hyrderen/ & Sauder Hiardareñar voru ſundurtviſtrader/ Matt. 26. Hvar þ̄ voru þeir Hryggver? þviad þra Meiſtare var teken fra þra Høfde: Hier med ſijndu þeir Elſku þa/ er þr høfdu a hm̄/ og ecke leiner Cleophas Orſøkeñe til Sorgareñar i Andſvare ſijnu uppa Spurningu Drottens. Siá hvad kiærañ hañ hefur haft hn̄ ſøgdu Gydingar er JEſus Táradeſt vid Grøf Lazari/ Joh. 11. Þeſſer ſijndu hvad kiærañ þeir høfdu JEſū/ af þvi þr ſpurgdu hn̄ Láten. Giør ſama/ chriſten Madur/ þar þu veitſt hn̄ er Vppriſen/ & ſitur til Kraptarens

hægre

hægre Handar. Elska Jesum þa mun hñ þig elska/ þvi so seiger hñ/ Joh. 14. Hvør hañ elskar mig/ hañ vardveiter myn Ord/ og Fader miñ mun elska hañ/ og til hñs munum vid koma/ og Vistarveru hia hõnum giøra. Børn Veralldarennar fæst ecke miøg um̃ þott þau vante JEsum/ hvar fyrer? Þvi þau elskudu hñ alldrei. Sa griet ecke ꝥ Gull/ sm̃ ecke ætte þad/ seig᷑ Ordtaked. Heimurenn brøser smætt ad þvi þott Jesus hverfe hõnum/ og þyker svo sem þad kome ecke sier vid hvørt hañ er uppriseñ edur ecke/ þegar hñ hef᷑ siñ Gullhnøtt ad kreista a/ þa er hñ sattur. Þegar hañs Svijn/ þad eru hñs saurug Verk ⁊ Ohreinar Girnder/ meiga vera Omakslaus/ þa er hañ til Frids þoott JEsus vijke ur hañs Landsalfum / Matth. 8. þegar hañ hefur syn Skurgod i Dan og Bethel til ad vardveita syn Landamerke/ og til ad hallda Stiorn yfer Folkenu/ ad ecke falle þad fra hõnū til Guds Þionustu sem i Jerusalem/ 1. Reg. 12. þad er i Guds Samkundu/ tyd kast/ þa þykest hañ hafa vijslega um̃ sig bued/ eñ þsser voru ei so linder. Hvad heyrum vier hier i Gudspiallenu? þeir voru ad tala a Veigenum um̃ alla þa Hlute sm̃ til høfdu bored. Og framar seiger i Textanū/ þegar þeir voru ad bera sig samañ og spyriast a/ hafe JEsus nælægst þeim. Hvørt hid sierlegasta Jñtak Rædunar vered hafe/ þad mæ sia af Andsvare Cleophæ/ sem er: ad JEsus hafe vered Ofurseldur i Fyrerdæmingu Daudans/ og sie nu allt hiñ þridie Dagur sydañ/ eñ Einglarner hafe sagt Kvinnunum ad hañ Lifde. Þeir hafa æn Efa vered ad bera sig sundur og samañ um̃ þetta/ hvad hier um̃ hallda skyllde. O hvad satt er þad sem Drottenn seiger/ Esa. 42. um̃ siñ Son JEsū/ þañ bræckada Reir mun hñ ecke i sundurbriooka/ og þañ riukanda Lÿnkveik/ mun hañ ecke utslocva. Mikell var þesse Veikleike Læresveinanña/ hvar fyrer hñ ⁊ ætalde þa hardlega/ so sm̃ hier stendur sydar i Gudspiallenu. Eñ meire var þo hñs Giæska sm̃ villde samlaga sig þeim/ og vera hiñ þridie Madur a Reisuñe/ til ad leidrietta þa/ ad et skylldu þeir ganga framar i þssare Villu. Lucas skrifar ad þra Augu hafe svo hallden vered/ ad þeir þeckktu hñ ecke/ ꝥ hefur æn alls Efa af Gude skied: Nefde Drottenn strax opeñberad þeim sig/ þa hef-

de hñ ei feinged ſvo Orſøk til ad læta þa ſkamaſt ſijn ꝥ þeirra Van-
tru og Þeckingarleyſe a Ritningunñ / ecke til ad kveikia þañ Bruna
i Hiarta þra / ſm̃ orſakadeſt af Utleggingu Spaadoomaña / hañ hafde
aadur noogu berlega talad ꝥ þm̃ um̃ ſijna Piijnu og Uppriſu / Matth.
16. eñ ꝥ hafde þo ecke ſvo mikeñ Stad i þeirra Hiarta ad þeir trydu
Kvinnunum er ſøgdu hañ uppriſeñ. Mikel var Blindne þeſſe / eins og
hñ ſem uppvakte Lazarum / Joh. 11. Doottur Jairi / Marc. 5. og Son
Eckiuñar af Naim / Luc. 7. hñ munde ei kuña ad læta ſijna Saalu fra
ſier / og taka hana aptur / nær hønum þocknadeſt / Joh. 10. Nu villde
hñ fyrſt læta þa þeckia Vantru ſijna af Utleggingu Ritningaña / og
ſijdañ augliſa þm̃ ad hañ være hiñ ſame / er þær høfdu um̃ ſpaad / þar
var ad ſøkiu eirn Truarneyſte i Hiarta þra / eñ hñ var ſvo diupt fal-
eñ i Øſku Vanþeckingareñar / ad hañ ſem viſſe hvad med þeim bioo /
Joh. 2. villde fyrſt rydia heñe i burtu med Utleggingu Spaadoom-
aña / og ſijdañ blaaſa ad hønum med ſijnum Anda / ſo þar kvikn ade eirn
Elldur af / hvør ed ſijdañ brañ i þra Hiarta / hvad þr ſialfer iaatudu.
Widliijka Atferd brukar Drotteñ eñ nu i Dag vid ſijn Børn. Hvad opt
eru vor Augu ſo halldeñ / ad vier þeckiū hañ ecke / þegar vier rotum i
einhvørn Mootgang / þa køllum vier ad hñs Hønd ſie ſtutt vordeñ / og
ad hñ hafe forgleimt Myſkunſamur ad vera / jafnvel þott vier i Guds
Orde høfū ſo mørg Fyrerheit um̃ hñs Adſtod i Mootlætenu. Þegar
oſſ vantar hñs innre Hugſvølun / finnū ecke til hñs Anda / ecke til Fyrer
giefningar Syndaña / oſſ þykia þær ſtærre vera / eñ ad þær kuñe ſo aud
velldlega ad fyrergiefaſt / þa eru vor Augu ſo halldeñ / ad vier þeckium
hñ ecke. Mørg eru ſlijk Tilfelle fyrer þeim ſem Gud elſka / og þarf
þo ei ad kalla ꝥ Tilfelle eins og Læreſveinarner hier kølludu / þvi þr
þecktu ei Guds Raad / miña hender hñs Børn aan hñs Vilia / helldur
er ꝥ Reinſla Truareñar / þegar Meñ þykiaſt kallder i Bæneñe / kallder
i Vøraneñe / efaſt um̃ ſijna Utvalningu / vantreyſta ſier ad þr faae ſtød-
uger ſtaded allt til Enda. Þegar vier fordæmum øll vor Goodverk /
ef þau maa ſo kalla / og ætlum ad Gud mune ei taka þau fyrer Avexte
Truareñar / af þvi þau ſieu ſo Ofullkomeñ / þegar oſſ ſijnaſt ad Høndū

þeir /

ber/þa eru vor Augu so halldenn/ad vier þeckium hann ecke. Ja/ þegar ein almenneleg Synd verdur so stoor i þeß Augum sem eckert villde Gude a moote giøra/ad hann ætlar hann mune vera sier Reidur/eins og Lære-sveinarner er þeir høfdu gleymt ad taka Braudeð med sier/ Matth. 16. þa þeckium vier JEsum ecke. Enn nær vier høfum þanenn yfergiefeð siaalfa oß/þa opnar hann oß fyrst Ritningarnar: J Mooklætenu seiger hann oß þad sama og Læresveinunum: Byriade ei Christo þetta ad lijda og inganga so i sijna Dijrd? Enn sa skal med hønum lijda sem med hønum skal Dijrdlegur verda/ Rom. 8. Tekr hann hinn Ogudlega vada uppe og hafa Yferhøndena/þa skipar hann oß med David/Ps. 73. inn i Helge-doomenn/þad er hans heilaga Ord og Ritningarnar/til ad skoda þar hvør nenn hann brepter vid hinn Gudlausa / ef vor Saala er Orooleg i oß med David/Ps. 42. af einhvøriu þvi er eg strax uppkalde edur ødru þvi-lijku/þa skipar hann oß ad bijda epter Drottne/edur vier faaum ad heyra med Paulo: Lát þier nægia mijna Naad/minn Kraptur fullkomnast i Breiskum/ 2. Cor. 12. Og þegar vier so høfum leitad ad hønum i Ritningunum/þa mun hann vera oß nalægur/þa finnum vier hann/þa blæs hann ad Neista vorrar Truar med sijnum Anda/ so ad vier þeckium Pant vorrar Arfleifdar/Eph. 1. Og efunst ecke umm Guds Vinattu nie eilijft Lijf so leinge vier hann høfum/ þa brennur vort Hiarta i oß/ þar kvikna Elldur Elskunnar/Elldur Truarennar/Elldur Kiærleikans/ sem eru Guds Foorner i hans Mustere/sem er vort Hiarta. So er nu Drottenn JEsus nalægur øllum þeim sem a hann trua þott veiker sieu. Ommrædeleg var Giæska Drottens i þvi ad opennbera sig Astvinum sijnum strax sem hann var Uppriseñ af Dauda/hvørier hann þo aller høfdu yfer giefed og fra hønum flued / Matth. 26. Nema hans Mooder og Jo-hannes med faam-einum Kvinnum er stoodu vid Krossenn/ Joh. 19. Ja/ Petre sem hann hafde þrisvar afneitad/skipudu Einglarner sier i lage ad boda hans Upprisu/ Marc. 16. Mariu Magdalenu/fra hvørre hann hafde utrekeð sio Diøfla/Luc. 8. opennberade hann sig fyrst allra Manna/ Joh. 20. An Efa þvi hun hefur vereð Sorgbitenn og Veiktruud/þvi epter Christo spurde hun so sem framliðnum Manne: Þeir hafa burt
 teked

teked Herran min̄/og eg veit ei hvar þeir hafa lagt hn̄. Og af Sam-
tale Drottēs vid hana/maa hvad mest raada/hvørsu hønū hefur ver-
ed um̄giefed ad hugsvala þeirra Ørmæddum Saalum. Snert þu mig
ecke sagde hn̄/ þvi eg em en̄ nu ecke uppstigen̄ til mijns Fødur/helldur
far til Brædra minna og seig þm̄/ad eg fer upp til mijns Fødur og ydv-
vars Fødur/ etc. Skilie eg þetta riett/ þa er su Meiningen̄/ Maria
hefur villad fagna hønum sem Von var/og þreifa a hønū/en̄ hn̄ liet
sier so ant um̄ vera/ad hun flytte sijnum Brædrum strax þetta Føge-
nud/ þvi varnade han̄ hen̄e þess/ ad ei skyllde hun tefia sig/ þvi eg em
en̄ nu ecke uppstigen̄ til mijns Fødur: Þier verdur noogur Tijme til ad
tala vid mig/og þreifa a mier/þar til eg uppstig/far skindelega z kun̄-
giør mijnum Brædrum þssa Glede fyrst. Þesse hygg eg sie Meiningen̄
i Ordum Drottēs / edur þvi skyllde han̄ annars banna hen̄e ad snerta
sig helldur en̄ Thomæ og hinū Læresveinunū/ Joh. 20. En̄ hvornen̄
sm̄ þssu er vared (eg læt hvørn eirn raada sin̄e Meiningu hier um̄) þa
tek eg þta til Dæmis um Føderlega Giæsku Drottēs og Medaumkun
med þeim Truarveiku/ þeir høfdu yfergiefed hn̄/ hn̄ leitar ad þeim ad
fyrra Bragde/þeir maattu reiknast burthlaupner/ han̄ kallar þa sijna
Brædur/ Joh. 20. Þesser Tveir sem geingu til Emaus/ hofdu ecke
nærre vered þegar hiner adrer feingu Bodskapen̄ um̄ þ ad Drottinn hef-
de byrst Simoni/ þo vill hn̄ ecke ad þeir skule fara varhluta af þessa-
re Blessan/helldur medtaka hana Samdægris og hn̄ upprecis/ eins z
hiner/ hvar af þ. maa siaa ad Truarveiken̄ kan̄ ecke ad hindra Naadgd
Christi / helldur so sem good Mooder læfur sier mest umhugad vera þ.
Barn sem veikt er / so er og Drotten̄ þeim naakvæmastur er i Trun̄e
hvad veikaster eru. Ein veik Tru er og Tru/ein vanheil Hønd tekur
eins vel vid Ølmusu og ein fullhraust. Ein lijtel Tru er þo Tru /
Eirn Vatnsdrope er sømu Natturu og Siooren̄/Ein lijtel Perla/er
þo Perla/Eirn Neiste er og Elldur/ Eitt Barn er so vel Man̄eskia/
sm̄ eirn Fullorden̄ / Dverguren̄ eins vel og Risen̄. Dootter hin̄ar Ca-
naanisku/ Matth. 15. Og hin̄ Tunglsiuke/ Matth. 17. Bæde voru
þau af Dioflenū plaagud/en̄ eins hægt veitte Drottne ad lækna han̄/

þott

þott Fader hans være Truarveikur/ so sem hana/ þott Mooder hen̄ar være Truarsterk/ z eins vel himspade Drottens Konungs Manenū/ Joh. 4. so sem Hundradshøfdingianum/ Matth. 8. En̄ hvad skulu þeir nu til Marks hafa um̄ þad sem Truarveiker eru/ ad þeir sieu i Trunne/ Hun er so lijtel a stundum og Olioos / ad vier þeckium hana ecke þott hun sie inne hia oss. Magdalena sa JEsū og talade vid hn̄/ en̄ þeckte hn̄ þo ecke/ Joh. 20. Sama hender og Guds Børn/ ad þau ei þeckia JEsum a stundum/ þott hn̄ gange jafnframt þeim/ eins og þessum Læresveinum. Skodum þvi Dæme þeirra/ og færum þad heim uppa oss/ þeir voru Sorgbitner/ Hvat af z Þvi þa vantade JEsum. Siert þu z hryggr af þvi ad þu finn z ecke þinn Lausnara i hiarta þijnu/ þad er nær þu efast um̄ Syndanna Fyrergiefning/ þa leita epter hønū med Brudenne er giefur um̄ i Lofkvædenu/ Cant. 3. Þu veitst ecke hvar þr hafa lagt Herran̄ þinn eins og Maria/ þa bruka þessa Sorg til ad lækna sialfa sig med. Holld og Blood vekur hana ecke/ þad Sorgar fyrer þvi sm̄ Madurenn a ad eta og drecka/ en̄ ecke fyrer Christo. Guds Anda Verk er hun i þier/ og er Christur þa ecke langt i burtu/ þvi hn̄ og heilagur Ande eru eitt/ og nium hn̄ koma z Leitena þegar minst von um varer. Þesser Guds Viner voru ad tala um̄ alla þa Hlute sem til falled høfdu/ um̄ Krapttaverk Drottens/ þar þr sogdu han̄ hefde vered SPaadooms MAdur MAttugur i ORdum Og VErkum. Vm̄ hn̄s Pijnu/ um̄ hn̄s Vpprisu sem lioost er af Gudspiallenu: Haf og þetta til merkis/ sie þier indællt ad tala um̄ Gud/ um̄ hn̄s Dasemdarverk/ hn̄s Stoormerke/ hn̄s Velgiørninga/ hafer þu þijna Lyst i þessu og meiger giarnan̄ heyra adra tala þar um̄/ þa byr Christur i þier. En̄ hafer þu Leida a Guds Orde/ þyke þier um̄ allt annad meira Gaman ad tala/ ef þu venur Munn̄ þinn til føllrar Rædu/ sieu skammarleg Ord z fiblslegt Hial þitt Eptersæte/ halldet þu Guds Dyrkun̄ fyrer eckert/ þyke þier lijted koma til þess ad þiona hønum/ og metur hans Vmbun̄ er ad miklu/ helldr forsmaa' þaer til hn̄s vonna/ þa tak þier Vara/ þvi so san̄arlega sm̄ JEsus er þm̄ nálægur sem langar epter hønū/ þott Veiktruader sieu / so vissulega er han̄ þier horfenn / þott einkis Meins þykest þu

kieña/ og faſt ecke apkur nema med heitre Bæn og ſaſtre Ydran. Nu þott þad ſie heilnæmt og Gude þocknanlegt ad tala um̃ alla Drottens Velgiørninga/ þa er þo eckert Huggunarſamlegra en̄ ad tala um̃ hns Dauda og Vppriſu/ ſo ſem þeſſer giordu: Þeir toludu i Fæfræde og Einfalldleika. En̄ Gud giæfe ad vier ſin̄ betur erũ uppfrædder i þeſſare Nimueſku Speke/ helldur en̄ þeir voru i þad Sin̄ / vier villdũ þeſſ helldr læta oſſ þſſar hæleitu Guds Dæſemder til Hiarta ganga og oſſ i Nyt færa/ſem vier erum Sanfroodare hier um̃. Eckert er þad i voru Sæluhiælpar Verke/ ad Minning JEſu Kvala/ hns Dauda og Vppriſu kuñe ecke ad utrietta i þvi Hiarta ſem jduglega þar um̃ hugſar. Þegar eg minneſt a Synder mijnar/ ſin̄ opt hafa ſkyggt fra mier Gud/ hn̄ ypparſta Gooda/ og mier ecke ſo hitnar i Brioofte/ſin̄ eg giarnaſt vilde/ þa mætte þ koma Suduñe upp a Hiarta mijnu/ ad Guds Sonur er þ mig Ræmglæ̃tañ Saklaus kvalen̄ og deyddur/ Rom. 5. Þykeſt eg i Bænen̄e kalldur vera/ þa mætte þ ſmellta Hiarta mitt/ ad Guds Ein getin̄ Sonur ſveitleſt Blodenu/ er hn̄ badſt fyrer/ Luc. 22. under mine Synda Byrde/ og vard þo ecke Bænheyrdur/ ſo han̄ giorde mijna Bæn kroptuga fyrer Gude/ þott hun ſie veik. Hafe eg Opocka a nockrum Mañe/ og gief ecke ſo fliott dreped þa Freiſtingu/ þa hugſa eg til þſſ/ ad Drotten̄ min̄ bad fyrer Yferkrodſlu-Mønnunũ/ þm̃ er han̄ kvoldu / Luc. 23. Og mun eg brædlega ſkamaſt mijn ad rækia þad Lijtilræde/ er min̄ Brooder mier til giørde. Elſke eg Heimen̄ edur nockud þad ſem i honum er/ þa rekur hns Elſka þad brædlega ut/ ſem doo fyrer mijnar Synder/ þegar eg var hans Ovinur/ Rom. 5. ſo eg meige Eilijflega lifa ef eg forſmæe Heimen̄/ en̄ elſka hn̄ ſem mig hefur ſo heitt elſkad. Ofbiode mier Stærd min̄a Synda/ þa min̄er heilagur Ande mig a/ ad Gud er dæmen̄ i mijnu Hollde/ og hafe eg ſied han̄ dæmen̄ þ mijnar Synder/ þa ſie eg han̄ vel uppriſen̄ mier til Riettlætis/ Rom. 4. Læreſveinarner þecktu Drotten̄ i þvi hn̄ braut Brauded/ So þeckia og Chriſtner Men̄ hn̄ allra beſt/ nær hn̄ brytur oſſ þ helga Braud i Alltareſins Sacramento/ ſin̄ ad er Meddeiling hns Lykama/ og drecka þañ Bleſſunaren̄ ar Kaleik er vier bleſſum/ ſin̄ og er Meddeiling hns Blods/ 1. Cor. 10.

Þa

Þa er hñ oss hvad nálægastur/ þa siáum vier hñ hvad best med Augum Truarennar/ þa þeckium vier hñs Guddoomlega Elsku/ og skodum hñs Myskunar Ydur algiorlega / ad hañ ecke einasta hefur giefed sitt Lijf i Daudañ þ oss og uthellt sijnu Blode/helldur og fæder Sæler vorar a þvi hinu sama oss til Truarstyrkingar um̄ alla sijna Velgiorninga/þar kuñgiorū vier hñs Dauda/ þar skodum vier hñ upprisen̄/þvi læge hñ eñ þa i Grøfeñe/hvørneñ mætte hñ giefa oss sitt Holld ad eta edur sitt Blood ad drecka ? Nu hefe eg so nockud talad um̄ hvørneñ vier eigum ad skicka oss so JEsus vilie oss nálægiast. Epterfylger ad minast a med fám Ordum/ hvørneñ vier eigū ad hallda honum/ so vier missum hañ ecke. Þad er ecke minna verdt ad giæta feingens Fiár/eñ abla þess/og þad má seigia um̄ JEsum/ Margur hefur ad sönu feinged hñ Einusiñe iñ til sijn/er þo hefur mist hñ sijdañ/ & sum er alldrei aptur feinged. Judas sellde hñ eitt Siñ fyrer Agyrndarsaker/Luc. 22. og miste hañs so ad Eilijfu/ hañ mun sier marga Stall-Brædur i Heimenum eiga. Petur miste hañ og/eñ fieck hañ þo aptur med beyskum Græte/Matth. 26. Þvi er þ vijst hier af/ad Meñ kuña ad missa JEsum/þott Meñ hafe eitt siñ noted hñs Nálægdar. Þar fyrer bañar Paulus og ad hryggia heilagañ Anda/Eph. 4. Já/ hañ seiger: Vier skulū ei slöckva Andañ/ 1. Tess. 5. Sömu. Atburde skal til þss hafa ad soñu ad hallda JEsu/so sem̄ ad lada hñ ad sier i Fyrstuñe / hvørugt giefa Meñ án Guds Anda / þvi eingeñ kañ JEsum Drotteñ ad nefna fyrer utañ hñ seiger Paulus/ 1. Cor. 12. Eñ ad moothstanda ecke heilögū Anda/þad er i Mañsins Vallde/sierdeilis þss sem Endurfæddur er med Vatne og Anda. Eg vil ei Itreka þ aptur sem ádur er sagt/um̄ þad ad nioota JEsu Nálægdar/ Eñ eitt sie eg hier i Fare Læresveinana/sem batt hñ svo ad hañ gieck iñ og var hia þeim: Hañ Liet Sem Hañ Villde Leingra Ganga/ Eñ Þeir Neyddu Hañ Og Sögdu: Vert Hia Oss HErra/Þviad Kvollda Tekur Og A Dageñ Lijdur. Nytsijk ad hafe vered Naudung þesse / er audsied hier af/ þad var ein audmiuk Bæn/ Svoddañ Ofrijke hefur Drotteñ opt lided/So neydde hñ Konungs Madureñ/Joh. 4. So neydde hñ hin

Cananæis

Canaaniska/ Matth. 15. So neyddi Abraham Gud/ er hañ bad fyrer Sodomitum/ Gen. 18. So neydde Moyses hñ/ er hønum tookst ecke añ ad eñ Myskuna Jsrael/ So neydde Jacob hñ/ er hñ sagde: Eg slepp pier ecke fyrr eñ pu blessar mig/ Gen. 32. JEsus lætur opt sem vilie hñ leingra ganga/ pegar hñ leggur oss siñ Kross a Herdar/ eñ vier stañum ecke ad hañ er oss nælægur/ so sem adur er sagt. Pegar vor Gyrende luckast ecke/ sñ vier po rekum i hñs Nafne/ fyrer Mañaña Ofbelldis Saker/ eñ vier peckium ecke hañs Tilgang. Hvad skal pa hier til giøra? Eigum vier pa ad sleppa hønum/ og leita Rads hia Heimenu? Fiarre sie pvi/ Hvad pa? Giøru eins og pessir giørdu/ Neydum hañ med audmiukre Bæn og Andvørpum / ad hañ vilie hia oss vera. Eingum af oss hefur pvilijk Sorg tilfalled/ sem pessum Guds Vinu/ peir høfdu mist hañ/ sem peir høfdu allt sitt Traust a/ fyrer hvørn peir kañskie høfdu yfergiefed alla Hlute/ eins og Petur sagde uñ pa Toolf/ Matth. 19. peir voru epter i Hers-Hondum/ og pordu valla ad sia uppa nockurn Mañ / par aller vissu ad peir høfdu vered hañs Læresveinar / er so Mynkunarsamlega var Vtleikeñ fyrer skømu/ og hvørsu uggvænt peim vered hafe/ pad sijner oss bæde Dæme peirra er forlietu hñ i Grasgardenum/ og St. Peturs / er Offeñ preingde hñ til ad kañast ecke vid hñ/ fyrer hvørn hañ po skømu adur villde Lijfed læta/ Matth. 26. sem og pad/ ad peir lokudu Dyrunum ad sier / fyrer Hrædslu Saker vid Gydinga/ Joh. 20. samt neyddu peir peñañ framande Mañ/ (pvi ei vissu peir pa añars) til ad vera hia sier: hvar fyrer? af pvi hañ talade uñ JEsum/ og opnade fyrer peim Ritning arnar/ so peirra Hiarta brañ i peim. Pessum Mañe villdu peir ecke fyrer hvørn Mun sleppa. Eñ pu Guds Barn/ sem pecker JEsū og veitst hñ uppriseñ & setstañ til Krapfarens hægre Handar/ ad hñ bidie fyrer pier/ Rom. 8. Villt pu ei taka petta sama Rad/ pegar pier sijnest hñ vilia frañ hia pier ganga? O ju Guds Barn / Fødurlegt Hiarta hefur Gud: Pañ er hægt ad locka/ er sialfur vill dansa/ pu tekr alldrei so feigens Hende vid Guds Nadar Hugsvølun/ nær pig langar epter Drottne a pyrrlendenu eins og David/ ad hañ sie ecke Ciufare

are til ad veita þier Hana. Þegar Alexander hinn stoore hafde lagst um̃ Borgena Tyrum med sijnũ Herflockũ/ þa skrifar Plutarchus/ ad suma af Borgarmønnum hafe dreimt/ ad Goden villdu flytia ur Borg enne og i Herbuder Konungs/ enn þeir bundu þau med Hleckiũ ad ei skyllu þau i burtu komast. O hvørsu miked høfum vier Christner Mønn Gude ad þacka. Grætlegt er til þess ad vita/ hvørnenn Andskotenn hefur blindad Vantruarennar Børn. Vesælings Guder voru þad og aumur Atrunadur/ ad trua a þann sem þr ælludu ad þr mundu fær til Fanga teked/ enn Drottenn JEsus hefur feinged oss adra Feste til ad binda sig med/ þ er hans eigenn Bæn/ hvør ed ritud stendur hia Lucam 11. Cap. og Matth. 6. Og skømũ sijdar i sama Capitula kiener hann oss/ hvørn enn vier skulum leggia þesse Bønd a sig/ med þessum Ordum: Bidied og mun ydur giefast/ Leited/ og munud þier finna/ Knijed a/ og mun fyrer ydur uppluked verda. Og þa enn framar kiener hann oss/ hvørsu ad þesse Feste sie sterk og Obilande/ er hann seiger: Þvi hvør sem bidur/ hann skal medtaka/ og hvør sem leitar/ hann skal finna/ og hvør sem ad æknijr/ fyrer hønũ skal uppluked verda/ enn med þessu hefur hann sijnt/ ad oss ecke einasta byriade Oaflaatanlega ad bidia/ svo sem Lucas vottar/ 18. Cap. helldur heitt og ákaflega/ eins og Drottenn i Grasgardenum/ Luc. 22. Eins og Tertulianus skrifar um̃ Christna a sijnum Døgum/ ad þr kome samann i eitt/ z med nockurskonar Fylkingu z Athlaupe take Gud til Fanga. O hvad Olijk er þesse kallda Verølld sijku. Menn hyggia þad sie noog/ ad falla a Knien og hallda Klutunum fyrer Augunn/ og murra þar eitthvad er þeir ei sialfer skilia / eins og Esaias skrifar um̃ Phitons Andann/ og þa sem foru til Friettta vid hina Daudu/ Esa. 8. Er þetta Samneyte Heilagra? Er þetta hin sanna christelega Kyrkia? Mun nockud Andenn bidia fyrer þm̃ med Dumræddlegũ Andvørpunũ? O nei/ sannlega seige eg ydur / ad betra er alldrei ad bidia / þvi þeirra Bæn verdur ad Synd/ Ps. 109. og þeirra Guds Þionusta ad Offre hinna Fávijsu/ Ecc. 5. Þessara Læresveina Hiarta brann i þeim ǽdur enn þr neyddu hann med sier inn ad ganga. Siaa og til christenn Madur/ ad þu a einhvørn Hatt fæer smellt þitt Hiarta/ ǽdur enn þu krijpur

 fram

fram fyrer Guds Hátign i þijnum Bænastad: Þad er hægt ad giora þ Kyrkiuste under hans Orda Heyrn/ ef þad er riett predikad/ og þu lær þvi Eyrun/ og þar fyrer utan/ strax sem þu Augunum upplijkur a Morgna/ þa Jhuga hans Giæsku og þijna Illsku/ hans Tign og þinn Overdugleik/ hans Velgiørninga og Vernd yfer þier/ og þitt Hyrdu-leyse og Vanþacklæte/ og nær þu hefur so giørt um Nottina/ þa gack til Bænarennar/ og bid Andann ad bidia med þier/ þvi þu viter ei hvøre þu ætt ad bidia/ Rom. 8. Bruka somu Atferd a Kvølldum/ og lát þessa Þanka svæfa þig/ þa er þ vijst/ ad þu verdur a einhvørn Natt Bæn-heyrdur Act. 7. Moyses var eitt fagurt Barn Alits/ sem Ritningenn seiger/ hann predikade so vel fyrer Dootktur Pharaonis med Barns-Grætinum er hann lá i Reyr-Kystlenum/ ad hun komst vid i Hiarta sijnu/ og fieck Aumur a hønum/ Exod. 2. Miklu fegre mun þa vera i Guds Auglite sem med JEsu Bloode er madreifdur. O hvørnenn munu hans Myskunar Ydur fá leynt sier nær hann heyrer þeirra Grát/ og sier þau Tár sem ut eru hellt i hid rauda Haf Guds Eingietens Sonar dijr-mæta Bloods/ hvørt miklu hærra kallar enn Abels Blood/ Heb. 12. Þar þ mijner Elskuleger/ gleymed ecke ad bidia jduglega og alvarlega um Nærvist JEsu: Slepped hønum ecke fyrr enn hann blessar ydur til Fulls. Þegar hønum er tapad/ þa er øllu tapad/ medann þier hønum fast hallded/ þa er øllu hallded/ þott þier missed alla Hlute og jafnvel siálft Lijfed/ þa erud þier jafn rijker/ þegar þier eiged hann fyrer allt. Valld er giefed bæde a Himne og a Jørdu/ Matth. 28. Og hafe þar nockurn Tijma vered Þørf a ad neyda JEsum til ad ganga inn til sijn/ og vera hia sier/ þa er þad a þessum sijdarstu og verstu Døgum. VErt Þu Hia Oss HErra PVad KVollda TEkur Og A DAgenn Lijdur/ søgdu þesser Guds Menn. Þad má kalla/ ad alla reidu take miøg so til ad Kvøllda i Heimenum: Myrkur Ranglætesins taka til ad byrgia þ oss Sool Riettlætesins/ hin sanna Guds Þecking og Skilningur a hans H. Orde/ er umsnuenn i Kapprædur og Þrætkaner. Þeir sem eiga ad hafa Lykel Vitskunar/ Sumda þad mest hvørnenn þeir merge flækta adra i Spurningum þeim er þeir ecke siálfer skilia/ og þykiast nukler. Menn þeg-

ar þeir vel Mußhøggvast/ eñ hiñe søfiu Þeckingu Guds og Hñs Lær-
doomβ sleppa Meñ nu uñ Stunder/ og þad velldur þvi ad nockru Lei-
te/ ad Lijferned er øngvañveiges so sem Christnum soomer/ þar Meñ
skula Guds Rijke vera foolged i Ordum einum. Meñ hafa Skyn Gud-
hrædslunar eñ afneyta hennar Kraptt/ 2. Tim.3. so varla er ad fiña
Tru a Jordu/ Luc. 18. eg meina þa Tru/ sem verke fyrer Kiærleik-
añ/ Gal. 5. So þad er stoor Naudsyn ollum Guds Børnum ad neyda
Christum ad vera hia sier/ þar allt teiknar til þss ad Dagur Drottens
muine ei længt i burtu vera/og þott ei være/ þa veit eg ecke nema þad
Augnablik sm eg life a þe Kvolld miña Lijfdaga/ þvi vil eg Jesu hall-
da og honum ecke sleppa/ so nær sem eg dey/ þa deye eg med Lausnara
miñ i Fadmenum/og ad hvort sm eg life edur dey/ þa se eg Hñs/ Rom.
14. Slepp þu mier sagde hañ fordum vid Jacob/ þvi ad nu Dagar/
Gen. 32. Miñ HErra / eg vil ecke sleppa þier/ þviad nu Kvølldar /
Eg sleppe þier ecke fyrr eñ þu blessar mig/ þvi eg veit ecke nær eñ Myrk-
ur Daudañs byrger miñ Augu. Nootteñ er umlideñ/ eñ Dagureñ tek-
ur ad nalgast sagde Paall a sijnum Døgum / Rom. 13. Þad var og
satt/ þviad þa var Sol Riettlætesins/ so ad seigia/ nijlega upprunneñ
og skein fagurt i Heimenum leinge fram epter Olldunum. Eñ nu
ætla eg ad þss umvige umhverfa/og seigia: Dagureñ er harknær um-
lideñ/ eñ Nootteñ er i Nænd. Vert þvi hia oss Herra/ þviad Kvollda
tekur og a Dageñ lijdur. Jæ/ O HErra JEsu Christe/ þegar dregur
ad NockreÆfe vorrar/og vor Augu taka til ad formyrkvast i Daudan-
um/ so þau sia ecke leingur/ Vert þu þa hia oss þegar aller hafa for-
lated oss/ og vier sialfer hofu yfergiefed oss / eñ varpad Saalu og Lij-
fe i þiñ Myskunar Fadm/ Lat oss þa leggia vora TruarHond i þijna
Sijdu/og heñar Fingur i Naglaforeñ/og gief ad vier þa sieum truad-
er og ecke Vantruader. Upplijk þa vorum Saalar Augum/ ad vier
þeckium þig oss af Gude giefeñ til Riettlætis / til Helgunar og til
eilijfrar Saaluhialpar. Bænheyr þad goode JEsu/ fyrer
þitt Blood og Forþienustu/ Amen/ J JEsu
Nafne / A M E N.

Pridia Dag Paska.

Gudspialled / Luc. 24. Cap.

Þann Tijma. Þa Lærefveinarner voru nu eń ad tala um þetta / stood sialfur JEsus midt i mille þeirra / og sagde til þeirra : Fridur sie med ydur. Eń þeir skielfdust z urdu hrædd er / og meintu ad þeir sæe Anda nockurn. Og hań sagde til þeirra : Hvar fyrer skielfest þier / og þvi koma slijker þankar i ydar Hiortu? Sioed mijnar Hendur og mijnar Fætur / ad eg em þetta sialfur. Þreifed a mier og skoded / þviad Ande hefur ei Holld og Bein / so sem þier sioed mig hafa. Og þa hań sagde þad / sijnde hań þeim Hendur og Fætur. Og er þeir trudu eń eige / fyrer Fagnadar saker / og undrande þad / þa sagde hań til þeirra : Hafe þier hier nockud Matarlegt ? Og þeir logdu fyrer hań Stycke af Steiktum Fiske / og Hunangs Seim / Og hań took þad og at fyrer þeirra Augum. Og hań sagde til þeirra : Þetta eru þau Ord / hvør eg talade til ydar / þa eg var eń nu hia ydur / þviad þad hlaut allt ad fullkomnast sem af mier er skrifad i Moysis Logmale / og i Spamańa Bockum og Psalmum. Þa opnade hań þeirra Hugskot / so ad þeir skildu Ritningarnar / og sagde til þeirra : So er þad skrifad / og svo byriade Christo ad lijda / og upp ad rijsa a þridia Deige fra Daudum / og predikast lata i sijnu Nafne / Ydran og Fyrergiefning Syndańa a medal allra Þiooda / upphefiande i Jerusalem. Eń þier erud Vottar allra þessara Hluta.

Exordium.

Fridur a Jørdu og Mønnum goodur Vilie / Sungu Englarner Fordum / þegar Mankynsins Endurlausnare var i Heimenn borenn / Luc. 2. Þa mattu þeir Himnesku Englar lofa þessu Fridar-Bode i Dyrdarne synu Herra / þar hań sa eitt Omalga Barn i Stallinum / og atte so marga epter Ofsoknar / sem ad þurfte til ad fremia þennan Frid mille Guds og Manna. Eń nu / þar hań fyrer Krossins Dauda hafde afmad allan Ovinskap sem hafde Vid veldamaure þrat Erkyþum Fride hindrat / þa lyser hań sialfur þessum Fride yfer synum Elskulegum Lærefveinum / hvørter ad sydast voru med þetta Fridar-Bodsk um allań Heimeń epter hans Skipan. Eń fyrer þvi / ad vier eignum og þessa Fridar-Bods Hlutakanar vorder / þa villum vier af Gudspiallenu Huglejda.

1. — hvilikur ad sie þesse Fridur. 2. Hvørnen vier eigum hønum ad taka. Þar til hialpe oss hun goode Gud fyrer JESUM Christum / AMEN.

Utleggingen.

Hvilikur ad þesse Fridur sie / Brædur mijner / þad sian Mesk / var Mest ahuga hvørt ad var Sekt Mankynsins / er þad styggt hafde hiñ Almattuga Gud. Er Fridur Jehu? sagde fordum Joram Jsraels Konungur / er hañ mætte hønum a Vegenum / eñ Jehu svarade: Hvad gilldet þig um Frid? Þar Hoordoomar og Tofrar Moodur þiñ ar vara eñ nu / 2. Reg. 9. Ad vijsu er þad satt / ad vor fyrsta Mooder hafde ecke þær Skamer adhafst sem Jessabel / eñ þo med ecke þvi neitt af af heñar fyrstu Synd / eru komnar allar þær Synder / er i Heimenum hafa sijdañ drygdar vered. Þetta Sekt varde allt til þess ad vor Frelsare Nøfdinge neglde þa Handskriftena a Træd / sem i giegn oss var / undet eins og hans blessudu Hendur og Fætur voru a Krossen negldar. Þar var einginn riett kalladur Fridur sidur fyrer syndugt Mañkyn / iafnvel þott ad Synden være allt þangad til undet Guds Þolenmæde / Rom. 3. Noe bygyde DROttne eitt Altare / epter þad hañ var frelsadur af Vatnsfloodenu og Fornfærde þar a allra handa hreinum Dyrum / so ad Gud lyktade eirn Sætleiks Jlm og lijste Fride yfer Mañkyninu / feig farde. Ecke vil eg framar bolva Jørdunñe þ Mañsins saker / Gen. 8. Þesse Fridur varde þo ecke nema til Ehylalegs Frelsis / eñ þa voru Sætter nar Offurar vid Gud / nema hañ hefde vitiad vor upprunen af Nadar i sijnum Mijskuñar Jdrum med Sendingu sijns Eingetens Sonar i vort Hollð / þegar þad saklausa Guds Lamb var a Krosenu Fornfært þ allar Veralldarennar Synder / med hverju ad bæde Noa og allar adrar Gamla Testamentesins Forner eru helgadar og fullkomnadar / þa lyktade Gud eirn fullkoiñ Sætleiks Jlm. Og þegar hañ hafde hra lpad hønum ut af Dandanum / sem Paulus seiger / Ebr. 9. ut af þvi Reidens ar Floode sem geck i ad hans Saala i Krossenu / þa hefur þesse ni kla Hetria / ad uppleisum T a dons Fiølru med ollum Riettletiss. Þessum Fride i ser sijnum Bræd rum. Þegar Brædur Josephs høfdu funed Fred i Sættum / er þeir ecke allu Von a / þa urdu þeir Ottasleguer /

 so

so þeir vissu ecke hvad þeir skylldu Raads taka / Gen. 43. Þa sagde Raadsmadur hñs til þrra: Fridur sie med ydur / Ottest þier ecke / Ydar Gud og ydar Fødur Gud hefur sendt Fied i ydar Sioodu. Þeir høfdu i þad siñ eckert Illt giørt / samt Ottudust þeir og meintu sier munde kient verda um̃ þssa Varmenskiu. Eñ hvad hafde syndugt Mañkyn i moote Gude giørt? Þad hafde rænt hñ synum Heidre / þad hafde Lyflaated þañs Eingietña Son med synum Illgiørdum / og ofañ a allt þetta ecke þeckt meir sitt Vitiunar Tyma / Luc. 19. helldur eñ Jacobs Syner vissu hvørneñ Fied var apturkomed i Secke þeirra. Veralldleger Høfdingiar / er þr giøra Frid vid añañ / þa stadfesta þeir hñ med Brefum og Ritningũ / edur og seliast Gisla a. Þess þurfte ei hier af vorre Hende / þvi vier ættum vid þañ eirn ad skipta / sem øngva Vissu þurfte af vorre Alfu og a alls Koste vid oss / ef vier ecke hølldum hañs Fridar Saattmaal. Eñ so hañ take allañ Efa fra synum Læresveinum um̃ þetta Fridar-Bod / þa syner hñ þeim þad / sem ollu sterkara og Obrygdulla var eñ nockurs Konungs Hønd edur Innsigle / er hañ synde þeim synar Hendur og Fætur. Gledelegt var þetta Fridar-Bod Læresveinunum / Br. M. eñ ecke høfum vier miña þeiged i þvi / hvorra Fedur vorn am̃ Guds i Heimenum / Eph. 2. Hvilykur er hañ sem vier hofdum flued fra / Ja / fra hvørium vier Daglega flyium / og briootum hñs Raad af oss med Syndunũ? þad er Konungur Himens og Jardar / Drottiñ sterkur Vandlætare / vitiande Ranglætis Fedrana a Sonunum i þridiu og fioordu Ættkvysl / Exod. 20. Ja / munde vitiad hafa i þusund Lidu allt til Enda Veralldar / nema ad vier Riettlætter fyrer Truna hefdũ Frid vid Gud fyrer Drottiñ vorn JEsum Christum / Rom. 5. Nu er þad vyst ad Syndeñ reiknast so stoor sem hñ er til / sem hun er a moote giord. Eñ um̃ Guds Hatign er kunnug ra eñ fra þurfe ad segia. O Guds Barn / hvilyk Glede er þad þa ad hafa Frid feinged vid svoddañ Konung / og svoddañ eirn Frid / sm̃ alldrei um̃ Ætt maa riufast / nema hañ af oss rofeñ verde / hvar fyrer þvi er ecke ad gleima / ad skomu adur eñ Drottiñ fieck Læresveinunũ i Hendur Lykla Vallded til ad fyrergiefa og apturhallda Syndunũ / þa lyke

hañ

han̄ Fride yfer þeim / Joh. 20. Þar fyrer nær þesse Fridur til allra þeirra sem taka Kvittun Synda sinna af Gude fyrer hans Radsman̄s Þionustu. Nu er eitt Aflaats-Bref sem Christur underskrifar med þeirra Hende a Høfud allra Riett-truadra / en̄ innsiglar þad sialfur i þeirra Hiarta med heiløgū Anda / hvør ad er Pantur Arfleifdar vorrar / Eph. 1. Þess gietur Paulus / 2. Cor. 5. seigiande: Gud hefur i Christo sætt Heimen̄ vid sialfan̄ sig / tilreiknande þeim̄ ecke þeirra Mis-ertrodslur / og leggiande oss uppa ad boda Forlykun þessa. Þvi hvørs Synder kvittar eru / han̄ hefur Frid vid Gud / Frid vid hans Løgmaal / og Frid vid Samviskuna. O / hvørsu fagrer eru þa Fætur þeirra sem̄ Fridenn boda / Es. 52. Og hvad kunne Gledelegra þeim̄ ad bodast / er satu i Myrkrunum en̄ þesse Fridur / Nah. 1. So vier meigum þvi fagna er Zach. skrifar Cap. 9. Han̄ mun fyrer Testamentesins Blood utleida hina bundnu af þre Grifinne / hvar eckert Vatn var inne / z boda Heidingiunum Fridenn. Og hefur hin eilyfa Giafka ecke lated þar med bu-ed / ad han̄ hefur giefed oss Syndernar kvittar / og giørt Frid vid oss i sijnum Syne. Þad dijra Giallд sem hin eilyfa Nadtign lauk i vorū Hollde a Krossenum / mætte en̄ þa meire Blessan / meire Sælu / og meire Fagnnd afreka / þad var / ad han̄ sette oss i sijns Sonar Rijke / Col. 1. hvart ad ecke er Matur nie Dryckur / helldur Fridur og Fognudur i Heiløgum Anda / Rom. 14. Þegar Verallдleger Høfdingiar giefa ein-hvørium Grid / þa þykiast þeir vel giøra ef þeir lata hn̄ hallda Lijfe og Landsvist. David gaf Simei Lijf / 2. Sam. 16. og þotte vel giørt ur þvi sem̄ radt var. Salomon gaf hønum Landsvist / þo med þvi Meole / ad han̄ fære ecke ut af Jerusalem / 1. Reg. 2. Josua gaf Gibe-onitunum Frid / og þad til ad hallda Loford sitt er hn̄ villde ecke breg-da / og lagde han̄ þeim þo nockurskonar Þrældoom uppa ad høggva Trie og bera Vatn til Þionustugiørdarennar / Jos. 9. En̄ hvad er Gud skylldugur ad hallda vid oss Menena / sem Daglega briootū þan̄ Eid er vier unnum hønum i Skyrnenne / nær hn̄ Trulofade oss sijnum Syne fyrer hans Blood med Heiløgum Anda. Ja / hvad opt høfum vier rofed þad Heit er vier so tydt høfum giørt hønū i Skriptarstol-

num /

num/ ad aflæta og sier vid Syndunum. Og samt hefur hañ ecke eins asta uppgiefed oss/ og Daglega uppgiefur øllum þeim/ sem vid hañ Fridmælast / alla Skullldena / og þau mørgu tiju Þusund Punda / er vier so tijdt verdum honum skyllduger/ Matth. 18. helldur lofar oss Omælanlegrar Dijrdar eilijfre Þyngd/ fyrer Muñ sijns Þienara St. Pauls/ 2. Cor. 4. øllum þeim sem bera vilia hid sæta Ok Christi og hañs lietta Byrde. Jaa/ øllum þeim ed sier til hañs snua vilia fra sijnu illu Athæfe og vondre Breitne/ allt fram under Daudastundena. Hvilijkur er þa þesse Fridur? Edur hvør fær hañ noglega prijsad. Ecke hefur Drottenn heited sijnum Børnum Veralldarenar Fride/ miklu helldur seiger hañ þeir skule hafa Angist i Heimenum/ Joh. 16. eñ þvi hefur hañ lofad ad þeir skylldu hafa Frid i sier/ Joh. 15. Jaa/ þann Frid sem Verølldeñ kañ ei ad giefa/ og þann Frid sem eingeñ kañ af oss taka/ Joh. 16. so leinge vier høfum Frid vid hañ sem oss þeñan Frid alleina giefed hefur og giefa kañ/ eñ eingeñ añar. Þar verdur alldrei so tryggelega bued um nockra Veralldarenar Sætt edur Fridar Giørning / ad Meñ kuñe ad seigia ad hañ skule leinge stadfastur vera. Hañ kañ ad vara i tveggia Konunga Tijd þra a mille / medañ þeir lifa bæder/ og þo ecke alltijd. Hvad leinge helldst Sætteñ a mille Syrlands og Samariam / er Achab og Benhadad giørdu/ 1. Reg. 20. Hvørsu vel efnde Ptolomeus þad hañ heited hafde Doottur-Mañe sijnum Alexandro/ edur Romveriar Gydingum/ 1. Macc. 10. og 11. Eñ uppa þañ Frid ma reida sig/ er Gud heiter oss syndugum Møñum/ þar er alldrei Lyge fundeñ i hañs Muñe. Eckert er tijdara eñ þad i Heimenum/ ad þegar Tveir hafa Osætter vered / og þeir lætast þo sættast heilum Sættum og jafnvel sveriast Eyda a / ad sa bregdur af er sijdañ fær Vallded meira / og finnur sier allt til Orsaka helldur eñ ad hañ ecke hefne sijns Vansa/ sierdeilis ef hañ þykiest hafa vorded under i Sætteñe / þvi er þesse Malshættur Heimsins : Vakta þig fyrer þeim Vin er þu hefur sætst vid. Eñ þetta er ecke ad Ottast hia Gude/ øll hañs Verk eru Myskun og Sañleike/ Ps. 25. Hañ er trur/ sialfum sier kañ hañ ecke ad neita/ 2. Tim. 2. Nema ef vier viliu kalla þad Brygdmælge / ad þær Hefnder koma ecke strax

yfer

yfer vondar Giørder sem hann hefur hookad þeim/ enn vier kregdum Dagglega af/ og ecke giefum vier umm eitt Augnablik hallded vor Sære/ þo hefur hann ecke utskufad oss / ecke hefur hann enn nu broted þann Frid vid oss/ sem hann giort hefur vid aumt Mannkyn fyrer synns Sonar Dauda/ Rom. 8. jafnvel þott þad sæka meige/ ad a þessum Tijmum hafe allt Holld fordiarfad sinn Veg / ei sijdur enn a Dogum Noa / Gen. 6. svo Menn kunna øngva Orsøk til þess ad færa/ ad hinn strænge og Riettlaate Doomare ecke kollsteipe þessare vantruudu Verolld / nema þa/ ad hann er Gud og ecke Madur/ Hos. 11. Þetta munu Ofgar þykia er eg tala/ enn giætum ad hvørsu fleire Manneskiur þar eru nu i Heimenum enn a Dogum Noa/ hvørsu lijtell ad er Christenndoomurenn hia Heidingiunum/ Hvad fæer af Christenndomenum sem iæta þa riettu Tru/ og hvad fæer af þeim sem hana iæta/ er fæ ra verduga Avøxtu hennar. Hvørnenn a þessu stendur/ veit Gud eirn / þad er ei Monnunum unt ad vita. Verda mæ ad þarsieu fleire Guds Børn enn Menn hyggia/ þvi Elias visse jafnvel ecke ad þar voru so mørg Þusund i Israels Rijke / sem ecke høfdu beygt sijn Knie fyrer Baal/ 1. Reg. 19. Enn ættu Menn epter ytra Alite edur Mannlegre Skynseme ad dæma / þa kynne einhvor ad vijsu ad ætla/ ad i Vorolld þessare mundu ecke ollu fleire vera Riettlæt / epter þvi sem Tala rennur til/ helldur enn fyrer Flooded. Þetta skrifa eg alleina til þess ad Menn þecke Guds Ummrædelega Giæsku og Trufeste/ ad hann helldur vid oss enn nu i Dag þann Sættmaal er hann giørde vid Noa. Hvad miklu framar mun hann þa hallda þa Sætt er hann giort hefur vid syna Utvalda i Christo. Þess er og ad giæta/ Brædur myner/ ad þott vier giørum Frid vid Mennena/ sem oss Volldugre/ Gøfugre og Sterkare eru/ þa er ecke trutt umm ad þeir kunne ad duga oss þott þeir villdu/ nær adrer þeim sterkare rijsa a moote oss/ þvi allt Holld er Hey/ seiger Rødd Hroopandans / Esa. 40. Lijted gagnade þad Juda og Ephraim ad þeir sendu til Konungsins af Assyria og Egyptalande/ þvi Drottenn sagde: Hann skal ecke kunna ad græda ydur/ og ecke ad lækna ydar Sær/ þvi eg em so sem grimmt Leon a moote Ephraim/ og so sem ungt Leon a moote Juda/ Os. 6. Soddann Munur er nu a þeim Fride sem Verolld-

eñ giefur/ og þeim er Gud giefur: Sieu þeir so Mæktuger/ so Viner sterker/ so Frændmarger sem þeir vera vilia/ Eg a eirn Vin sem alld rei skal bregdast / Eg em Hans / og Hañ er miñ / Cant. 6. Hañ er megnugur um̄ ad fella Krook i Zenacheribs Naser/ Esa. 37. Hañ giek ur dreckt Pharao og hans Vognum/ og Reidmønnum/ Exod. 14. Hañ kañ ad sla Jeroboams Her/ þott hñ hafe um̄kryngt Abiam. 2. Paral. 13. og þockneft hønum ad læka vonda Meñ hafa Yfirhøndena / þa vil eg seigia med David: Giøre hañ vid mig hvad Gott er / i hans Auglite/ 2. Sam. 15. Þad næger mier ad eg hefe Frid vid hañ sem er Gud Fridarens/ 2. Cor. 13. Hañ giefur mier Frid i Ofsookuunum/ Riikdoom i Armoodnum/ Virdingu i Forsmaneñe/ Heilbrigde i Siuk doomenum / Sadning i Hungrenu / Glede i Sorgeñe/ Þad næger mier ad hañ er miñ Vinur/ þegar aller mijner Viner hafa mig yfergiefed. Seiged mier/ hvad vill Verølldeñ giøra þm̄ er Gud hefur giørt so lyn da/ ecke meir eñ eitt Barn einu Risa edur Skollahvelpureñ Leonenu. Ef eg er i Lande einhvoriu þar sem Herskæft er/ eñ veit þo ad þar er Fridur i mijnu Lande/ hvar eg hefe Bu mitt/ mijna Vine og Frændur z allañ Lykamlegañ Barnad/ þa er eg þo betur til Frids þott eg sie med al Ovina staddur/ eg er ei nema ein Mañeskia/ eg vil seigia med Spek ingnū/ Eg ber allt mitt med mier/ eg vil a einhvorn hatt sia til hvorn eñ eg Lyfs afkomest og nae mijnu Fødurlande. Guds Børn eru ad sønu i Hers-Høndū/ i Vtlegd hijsare/ eñ þeirra Vm̄geingne og þeirra Borgar-Rietbur er a Himnum/ Phil. 3. Allt hvad þau hafa i Verø lldeñe/ þad er ecke þeirra/ Gud gaf þ ad sønu þeim til Brukunar og Medferd / eñ þau hafa ecke fest Hiarta sitt þar vid/ helldur hafa þau þad Gude aptur giefed/ eru þad Gots edur Gardar / Metord og Vird ingar/ Gull edur Silfur/ þad er ecke þeirra eiged/ þad er Christi sie allt samañ/ og jafnvel sialft Lyfed/ eñ fra Fasta-Eign eru Lande lyfe ande Manna. Eg vil sia til hvorneñ eg kuñe ad na þangad Lyfs/ hvar eingeñ skal Lyfed fra mier taka / hvad mier alldrei mun bregdast / so leinge sem eg hefe Frid vid hañ/ sem er Fridarens Gud/ sem er Lyfsins Høfdinge/ Act. 3. JEsus Christus/ hvor ed daudur var/ og sia hañ

lifer/

lifer/ Apoc. 1. so seinge/ Eg veit miñ Endurlausnare lifer / so Ottast eg eckert Stryd/ hoñ er ecke um̄ Megn ad leidseigia mier i giegnum miña Fiandmaña Hendur/ ja/ i giegnū sialfañ Daudañ iñ til Lyfsins/ eg ad láta mig lifa þott eg deye/ þvi hvørt eg life edur dey þa er eg þo hñs/ Rom. 14. Þvi vil eg seigia: Daude hvar er þiñ Broddur/ Helvyte hvar er þiñ Sigur? 1. Cor. 15. Gud er sa sem oss hefur Sigureñ giefed fyrer Drotteñ vorn JEsum Christū/ hoñ sie Lof/ Dyrd og Heidur ad Eilyfu/ Amen. Og er nu þetta sagt þar um̄/ hvilykur ad þesse Fridur sie/ Epterfylger ad tala um̄ hvørneñ vier eigum honum ad taka.

Þad er ecke noog/ Guds Børn/ ad þyggia Grid af einum Konunge nema Meñ hallde þau. Zedechias Konungur took Grid af Nebuchadnezar / hver ed gaf honum Konungs Ryke i Juda epter Franda siñ Joachim/ 2. Reg. 24. Eñ hañ giorde Uppreist a moote honum og hiellt ecke Sættena/ hvar fyrer hañ took hñ fangeñ/ stack hñs Augu ut og flutte til Babilon / 2. Reg. 25. Margur hefur sa teked Grid af Gude i Skyrneñe fyrer Christi Blood/ sem skytst undañ hm̄ aptur og gioreſt Satans Madur / med Vantru og Syndsamlegu Athæfe / og verdur þa hiñ seinne Villañ argare hiñe fyrre/ Matth. 27. Hvar med giefum vier þa vid hiñ Almattuga Frid hallded? Ef vier erum hñs Þegnar vordner/ þa eigum vier honum Skylldur ad giallda. Hin fyrsta Þegnskyllda vor vid hañ / er audmiukt Þacklæte Hiarta vors fyrer þeñañ hæleita Velgiørning/ Offred Drottne Lofgiørdeñe seiger David. Varla mā miña vera Br. M. eñ ad vier Offrum honum Kalfum Vara vorra/ Os. 14. Þad er Lofgiørdeñe/ er sknū Eingietna Syne þvi saklausa Guds Lambe liet slatra a Krossens Altare til ad forlyka Heimeñ vid sialfañ sig. Margur þykest ad soñu þeñañ Skatt luka Gude/ ef hañ syngur honum eitt Psalmvers med Muñenum alleina/ eñ hvørt ad Hugur fylge Male / þad athuga Meñ ecke so giarna/ so hñ mun hafa Orsøk til ad seigia vid marga þa sem latast þacka hm̄ hier fyrer: Þetta Folk nalægest mig med Vørunum/ eñ þeirra Hiarta er langt þar fra/ Esa. 29. Eñ hvørsu miøg ad Meñ briote Guds

Frid af sier med þijnu Opackläte/ þad sama vier medal annarra a þeim tiju Lijkþraa er Jesus hreinsade/ umm hvoria hann sagde: Voru ecke tiju hreinsader? enn hvar eru hiner niju? Luc. 17. Fannst eingenn sa ed aptur snere og giæfe Gude Dijrdena / Nema þesse Utlendingur? Og hann sagde til hans: Statt upp og gack burt/ þijn Tru giørde þig hoolpenn. Niner voru alleina a Lijkamanum hreinsader/ þesse bæde a Salu og Lijkama/ þvi eckert talade Drottenn umm Tru þeirra/ og mun Salarennar Heilbrygde hafa fared þar epter. Eg er og nærsta miøg uggande umm/ ad þar finnest varla eirn a medal tiju/ sem þa Hialpræde/ þennann mikla Frid sem oss er i Christi Dauda og Upprisu bodadur/ so þecke sem byriar. Flester lata sier nægia med þad ad sijna sig Kiennemanninum i Kyrkiunne i Skriptastoolnum i utvortis Jatningu Tiuar sinnar Einusinne edur Tvisvar a Are/ enn hvort ad Samviskann kiemst vid af Tilfinningu Syndanna / hvort Elskann til Guds er so miøg heit/ þar umm mætte efast hia allmørgum/ þvi annars mundu Menn hafa meire Vidleitne a ad hafna Syndunum/ og Elskann til Guds munde framar sprelta ut med Verkunum/ so hann þar med yrde Dijrkadur/ þad er ad snua aptur og giefa Gude Dijrdena/ ad snua sier fra sijnu Ogudlegu Athæfe/ og taka sijna Illsku Breitne fra hans Auglite/ Esa. 1. Ef hann er vor Fader/ Hvar er þa hans Heidur? Ef hann er vor Herra/ Hvar er þa hans Virding? Mal. 1. Þad er mikils verdt ad lofa Gud og þacka honum med Munnenum/ þad giora og Hrafns Ungarner/ seiger David/ Psalm. 147. og eru þeir ecke med hans Sonar Bloode afkeyptir. Ecke þurfte de þ Gud nema eitt Ord ad skapa þa og alla Heimenn/ Gen. 1. enn hvad seiger Paulus vid oss? 1. Cor. 6. Þier erud Verde keypter/ Þar fyrer dyrked Gud i ydar Lijkama/ og i ydar Anda hvortveir ad eru Guds. Hvornenn skulum vier hann dyrka i vorum Lijkama? Hvad seiger hann enn aptur/ Col. 3. Deyded ydar Jardneska Limu/ Saurlijfe/ Ohreinlete/ Lauslæte/ vonda Girnd/ Agyrne sem er Skurgoda Dijrkan / fyrer hvørt ad kiemur Reide Guds yfer Børn Vantruarennar. Legged af allt þvilijkt/ Reide/ Girnd/ Illsku/ Gudlastun/ Njotyrde fra ydar Munne/ þad er ad dyrka Gud i sijnum Lijkama/ ad affsnida þessa Limu hins Gamla Mannsins.

Mañsins. Postulen seiger/ ad ꝼ þvilijkt kome Guds Reide yfer Børn Vantruarennar/ so med hvad Omøgulegt þer ad hafa Frid vid Gud/ ne-ma Men afleggie þesse Verk Myrkranna/ sem Von er a/ þvi ecke hef. Gud lated fædast sinn Son til þess/ ad vier þioonum Syndenne i hennar Gyrnd-um/ edur latum hana drottna i vorum Daudlegum Lijkama/ Rom. 6. þvi hann hefur ecke kallad oss til Ohreinleika/ helldur til Helgunar seiger Postulenn / 1. Tess. 4. Enn hvornenn meigum vier Gud vegsama i vor-um Anda ? Pad er i Saalum vorum / pad er/ ef vier færum Andans Avexte/ hvørier eru þeir ? Pad seiger oss Paulus/ Gal. 5. Pad er Kiær-leike / Fognudur / Fridur/ Polenmæde/ Goodgyrne/ Goodfyse/ Tru / Hoogværd/ Bindende/ og endar hann so þetta Tal med annare Mals-grein/ sem alla Guds Þioonustu i sier innebindur/ seigande : Enn þeir sem Christi eru/ Krossfesta sitt Holld med þess Gyrndum og Tilhneig-ingum : Hvør sem pad Daglega gjører epter þvi sem Guds Ande fær i hanns Breiskleika verkad/ hann maa vera fullviss um Guds Vinattu/ sosem vel þott einginn giete fullkomenn vered i þessu daudlega Hollde / þvi ef vier gøngum i Andanum/ þa erum vier ecke under Løgmalenu/ Gal. 5. Enn þetta Frelse eigum vier ecke ad bruka til þess/ ad lata epter oss Smaa-Syndernar / er vier so kollum / og ætla pad sie noog ad varast Stoor-Glæpena. Þar er einginn so litil Synd til/ ad ei sie hun noog til ad fordæma Mañenn ef Gud vill i Doom vid oss ganga. David bad Gud Forlaats a sijnum heimuglegum Syndum / Psalm. 19. Þvi mun pad ecke Ohullt ad drygia hinar Smaau vijsvitande. St. Paall sagde, enn sosem vel ecke skyllde Kiøt eta ef hann visse sinn Brooder hneixladenn / 1. Cor. 8. Og mun margur hallda pad fyrer litla Synd/ pad er alld-rei so litil Synd/ sem Guds Riettlæte fordæmer/ enn hann fordæmer allar þær sem vier litlar edur ongvar kollum. Pad er allt Synd sem Helvijte forþienar/ Enn þær forþiena allar pad/ sem Madurenn lætur vijsvitande epter sier / og liggur i þeim viliande / sosem vel þott er sie þvilijkt af Monnunum kallad nema Guds Barna Brester. Smaa-Regned væter eins mikid og Stoordroparner / þær smaau Syndernar kunna ad verda hvad skadvænastar/ þvi vier Reiknum þær ecke og varast þær fleistar/ og

þvoki þær sieu smaar i vorum Augum/ þa verda þær þo stoorar/ nær vier byggium þeim leinge heima. Eirn lijtill Ormur / þegar han̄ er svolgen̄ i Magan̄/ þa etur Han̄ so leinge um̄ sig/ ad han̄ verdur stoor/ nema han̄ an̄adhvort sie drepen̄/eda hønum sie uppsellt. Eirn lijtill Puke þegar hn̄ er einusinne inn komen̄ i Hiarta Man̄sins/ giefur vorded ad stoorum Diøfle/ef han̄ er laaten̄ hindrunarlaust/og þegar hn̄ er so vaxen̄/giefur han̄ teked Siø Anda sier verre/ Luc. 11. Men̄ taka eirn lijten̄ Dreing til Foostus/ef hn̄ er Skalkur/sem marger eru/ þa giør er han̄ sig ad Husbonda/nær han̄ er fullorden̄/og rædur sijna Lijka inn̄ i Hused/ þar til han̄ med sijnum Fielogum drepur Husbondan̄ / ef han̄ þorer/ og giører sig Herra af Gotzenu. So eru hinar litlu Syndernar/ þau dalitlu Børn Satans/ er vier leikū oss ad/ medan̄ þau ung eru/ þau verda vor Ofmeñe um̄ sijder / og taka vort Andlegt Lijf fra oss/ og eyda þm̄ Fiesiood ur voru Hiarta sem med Guds Bloode keyptur er. Sumt Gaman og Gledskapur/ sem heiter Kurteyse i Fyrstuñe/ kan̄ ad verda ad Hædne og Spieskap/ so þegar Men̄ hafa leinge vaned sig a ad hæda Mekena/ og þvi er hroosad af þeirra Lijkum/er leita sier Fordilldar i slijku / þa fer þeim so fram̄ i Kunsteñe/ ad þeir fara ad hæda ad Gude og han̄s Heilaga Nafne. Þad þyker hia oss Saklijted ad leggia Guds Nafn vid Hiegooma ad Gamne sier i daglegu Tale/edur kalla a Andskotan̄/en̄ sa sem þta hefur leinge tamed sier/hønum mun ecke þykia miked fyrer ad bruka þad sama til ad liuga Lijf og Æru af sijnum Naunga/ han̄ sem reiknar þad fyrer øngva Synd/ ad han̄ forsoome ad ganga til Kyrkiun̄ar/og leitur sier ad Hiegooman̄ a Guds helgum Døgū/ han̄ kan̄ ad verda yfergiefen̄ i so fraleitt Siñe/ ad hn̄ þeinke / ad þ sie ecke nema fyrer Sida saker ad Men̄ bruke helgar Tijder. Eg seige þta til Dæmis um̄ allt þ er Men̄ giora a mote hinum Bodordunum/ sem hvør eirn kan̄ ad skilia/ ef han̄ vill giefa nockurn Gaum ad Fram̄ferde sijnu/ og taka Vara a Saalusiñe. Fyrer þvi/ef þier vilied hafa Frid vid Gud/ Br. M. þa dreped þessa smaPuka / edur ad vijsu giøred þa so Vanmeka / ad þeir ecke verde ydar Ofur-Efle / an̄ars munud þier ecke Frid vid Gud hafa. En̄ sokum

þess/

þess/ad eingeñ af oss er so Adgiæteñ edur Varkaar/ad ecke falle Bletk-
ur a vort Skyrnar-Fat a hvørre Stundu/sasnvel þrra sm̃ bester eru/
þa eigum vier i hvørt Siñ/sem vier af nockurre Hrøsun verdū yfer-
stigner/ ad þvo þañ af med beiskum Ydrunar Taarum/ ef vier viliū
Frid vid Gud hafa. Jaa / vier eigum ad ganga streingelega i Doom
vid sialfa oss / og ecke laata vora Ydran stiga fram̃ yfer almeñelegar
Synder/ þvi þær fordæma eins Mañeñ og hinar stooru/ nema Meñ
þeirra af Hiarta ydrest: Giætum þess/ad Gud er Riettlætur/hañ er
Epterga̋ngssamur og strangur Sooknare / hañ heimter ecke alleina
stoor Summurnar/helldur vill hañ laata gillda hiñ sijdarsta Pening/
Matth. 5. Hvar med faaum vier þessa Sekt loked nema med Christi
Forþienustu/ sem er Oendañleg: Eñ hun verdur øngvum tilreiknud/
nema þeim/sem ydrast af Hiarta Syndañā. Ad søñu kuña Meñ ecke
aktra ad ydrast sier i Lage/ hvør veit hvad opt hñ feller ? Psalm. 19.
Giefur þu uppreiknad alla þijna Ungdooms Breste ? Hvør maa telia
alla sauruga Þanka og Onytia Ord ? Þad er ad vilia telia Sandeñ og
Bylgiur Siaafarens / Eñ þar vier erum oss þess Samvitande/ad vier
so opt hrøsum / so ad øll vor Reisa fra Vøggūñe til Grafareñar /
er varla añad eñ eirn sijfelldur Blood-Badall/ þa eigum vier ad laata
oss þad af Hiarta angra / ad vier erum so under Syndena fellder /
Rom. 7. Jaa / i Samtale vid vora Vine og Naunga / edur og nær
vier steppum oss i Gaman og Gledskap / þa byriar Riett-Christnum
Mañe ecke einasta Adgiætnum ad vera / ad ei styggi hañ Gud med
Muñe sijnum/ helldur og i hvørt Siñ/ nær hañ kiemur til sialfs sijn
aptur/ad hugleida hvørt ecke hafe hñ rasad med siñe Tungu/ og finne
hñ þad/sem aun Efa optlega finna ma/ad laata sig þess af Hiarta ydr-
ra og bidia Gud um̃ Naad/ef vier viliū vera fullvisser um̃ hañs Vin-
attu/ Z ecke einasta eigū vier þær Synder ad fordast sm̃ eru Riettlþris
a moote Guds skielfelegu Naafrgn/ helldur Z ef vier viliū hañs Vin-
er vera/ þa eigum vier ad kappkosta ad hallda Frid vid vora Brædur
i Heimenum/ Rom. 12. Hvad er þad fyrer Fridur er Drottens spaer
um̃ ad verda mune i Rijke Christi / Esa. 2. Ad þeir mune giora

Sverden

Sverden ad Ploog-Jarnum/og ſijnar Stanger ad Ljaa/ og ein Þiood ſkule ecke ryckia Sverde moote adrare/ og þr ſkule ei fram ad læra Strijds Alferd. Hvad ſijneſt ydur / Børn mijn? Mun þetta vera ſa Fridur/ ſem Verølldenn giefur? Ecke Teiknar til þeſſ nu um Stunder/ þar ein Þiood rijs upp i moote adrare/og Frændur og Naungar beraſt Bana-Spioot epter / helldur er þad Fridur Guds ſa ædre er øllum Skilninge / Phil. 4. Þad er øll Andleg Farſælld/ ſem Guds Poſtular/Paulus/Petrus/Judas/ og Johannes i ſijnum Opennberunum jafnann Oſka Guds Søfnudum / enn ecke er þad ſijſt Eindrægne Andanns / ſem øll Børn hafa a mille ſijn/ hvar hellſt þau eru i Heimenum. Sa ſem ecke er i þeſſum Fridar Sam̃mala ſkebundenn/ hann er ecke Limur hinnar ſonnu og Oſijnelegu Guds Kyrkiu. Vakte ſig þvi hver og einn ſa er vill Chriſti Limur heita/ ad ei ale hann nockurt Hatur til ſijns Naunga. Og er þad ecke noog ad vier hølldum Frid vid Vine og Frændur/ Tollheimtumenn og Þutur giøra þad og hid ſama/Luc. 6. helldur byd-ur Endurlauſnarenn oſſ/ ad vier elſkum Ovine vora/ Matth. 5. Þad Løg-mal er þungt ad ſonnu Hollde og Bloode/ enn ecke ſo mioog þeim ſem epter Gude er ſkapadur/ og leitaſt vid ad breyta epter ſijnum Lauſnara/ hvør ed beidde fyrer þeim er hann kvøldu/ Luc. 23. Eiger þu nockurn Ovin/ Chriſtenn Madur/ þa giæt þeſſ ad Gud er þinn beſte Vinur/ og Andſkotenn hinn argaſte Ovinur / giør þvi ecke þad hinum til Styggdar enn þeſſum til Þægdar ad hataſt vid þann ſem er þinn Brooder epter Nattruſie/ fyrer hvørn Guds Sonur hefur Kvol og Dauda lided eins og þig. Ef þu hatar þinn Ovin og þad ſo mioog / ad þu villder hans Dauda/ þa giør hønum Gott/ ſem til ad þu fær giort þier hann ad Vin med goodu Atlæte/ fæer eru ſvo Hreckvijſer ad þad takeſt ecke / enn ef þu fær þvi til Vegar komed/ þa hefur þu dreped Ovinenn / enn frelſad þinn Broodur og giefed hønum Lijfed / 1. Joh. 5. Og afrekad Sælu enna Gude til Handa/ ſem er ſtærre Sigur enn þott nockur hefde Konga-rijkenn under ſig broted/ þvi hun hefur Guds Sonar Blood koſtad/ hjaa hveriu øll Verølldenn er Fis ad reikna. Svoddann Hefnd er ecke einaſta Saklaus / helldur og Gude kiær og af øllum hans Børnum vel

mliteſt.

Mikeñ. Gud giæfe ad Christner Meñ villdu kenna sier þetta Hugar-
far/ þa munde Fridur og Eindrægne halldast betur Maña a medal/
helldur eñ skiedur nu um̃ Stunder / þa mundu Meñ Frid hafa vid
sialfa sig og Samvitsku sijna/ Frid fyrer Heimenũ/ þvi sa ed þvilijkt
giører / hañ er af Gude fæddur / og yfervinnur Heimeñ / 1. Joh. 5.
Frid fyrer Diøflenum / þvi hañ er Christi Barn / sem Diøflenum
hefur utsnarad / og troded hañ under siña Barna Fætur / Rom. 16.
Ja/ Frid vid hiñ lifanda Gud sm̃ øllu rædur bæde a Himne og Jørdu/
J hvørs Rijke ad Fridureñ og Rietklæted kyssa hvørt añad/ Psalm.
85. hier i Tijmanum/ eñ i Eilijfdeñe mun a Fridnum eingeñ Ender
verda/ Esa. 9. Þeirrar Sælu Vistar niootande ad verda/ uñ þu
oss þijnum Børnum O þu Stoore Gud Fridareñs/ Rom. 16.
fyrer hiñ sama Fridareñs Høfdingia JEsum
Christum/ Esa. 9. A M E N.

Fyrsta Suñudag epter Paaska.

Gudspialled/ Joh. 20. Cap.

OG ad Kvøllde þess sama Hvyldardags / þa ed Lærésveinar-
ner voru samañkomner ad lycktum Dyrum fyrer Hrædslu-
saker vid Gydinga / Kom JEsus þar / og stood i Mided /
og sagde til þeirra: Fridur sie med ydur. Og þa hañ sagde
þetta/ Sijnde hañ þeim Hendurnar og sijna Sijdu. Eñ Lærésvein-
arner glødduſt vid/ ad þeir saau HErrañ. JEsus sagde þa eñ aptur
til þeirra/ Fridur sie med ydur. Lijka sem Fadereñ sende mig/ so sen-
de eg ydur. Eñ sem hañ sagde þetta / Blies hañ a þa og sagde til
þeirra: Medtaked þier Heilagañ Anda / hvørium hellst þier fyrer-
giefed Syndernar / þeim eru þær fyrergiefnar / Og hvørium hellst
þier aptur hallded þær/ þa eru þær þeim aptur halldnar. Eñ Thom-
as eirn af þeim toolf/ sem kalladest Tvijbure / var eige med þeim/ þa
JEsus kom. Eñ hiner adrer Lærésveinarner søgdu til hañs: Vier
høfum sied HErrañ. Eñ hañ sagde til þeirra : Nema ad eg siaae
Naglafører i hañs Høndum / og ad eg læte miñ Fijngur i Nagla-
Ccc førerñ/

förñ/ og legge mijna Hønd i hans Sijdu/ þa true eg ecke. Og ept- er atta Daga voru eñ aptur hans Læresveinar þar inne / og Thomas med þeim/ Kom JEsus ad lyktum Dyrum/ stood i Mided / og sagde: Fridur sie med ydur. Sijdañ sagde hañ til Thomam / Riettu þitt Fijngur hijngad/ og skoda mijnar Hendur/lypt upp þinne Hende og legg á mijna Sijdu / og vert ecke vantruadur / helldur truadur. Thomas svarade og sagde til hans: DRottenn miñ og Gud miñ. JEsus sagde til hans: Af þvi þu sæst mig Thoma/truder þu/Sæler eru þeir sem ecke sjá og trua þo. Mørg oñur Teikn giørde JEsus i Augsyn sinna Læresveina/ hvør ad eige eru skrifud i þessare Book / eñ þetta er þvi skrifad/ so ad þier trued þad/ ad JEsus sie Christus Sonur Guds / og ad þier so truader / hefdud Lijfed i hans Nafne.

Exordium.

Hegar JESUS hafde læknad hiñ Limafallssiuka med þvi Orde ad hañ sagde til hans: Þier eru þijnar Synder Fyrergefnar / Matth. 9. Þa prijsade Foolked Gud / er þvilijka Magt hefde Mønnunum gefed. Ecke hefur þetta Foolk so undrast yfer sialfu Kraptaverkenu / þvi þeir voru þessu alvaner af Frelsaranum / añars mundu þeir ecke hafa þart þeña veika Mañ til hans / helldur yfer þvi / ad hañ læknade med Orda Tiltæke þessu / þvi þad hafde a þeirra Døgum ecke heyrst ad nockur Madur hefde Valld til ad fyrergefa Syndeñar / hvar af Phariseei tooku Orsøk til ad bera sier þa Ofæfu i Muñ / ad hañ Gudlastade. Eñ hañ sem auglyste sitt Valld til ad fyrergefa Synderñar med þessu Kraptaverke / so ad þeir ed þad sau undrudust og prysudu Gud / er þvilijka Magt hefde Mønnunum gefed / Hañ same hefur og þetta Valld i Hendur þeinged Syndugum Mønnum synum Postulum / so sem vier strax heyrdum af Gudspiallenu / og ecke einasta þeim / helldur og øllum þeirra Eptirkomendum allt til Veralldareñar Enda / Matth. 28. Ad þeir i hans Nafne fyrergefe Synderñar / ecke so sem af sialfum sier / helldur so sem Christi þienarar / og Radsmeñ Guds Leyndardooma / sem Paulus vottar / 1. Cor. 4. Eñ so miked / so hatt leitt og so Guddoomlegt sem þetta Valld er / so vanfared er og med þad / bæde fyrer þa sem þad i Hende hafa / og so hina er under þvi eru / ad hvøruger forgripe sig a hans Dyrdlegre og Ognarlegre Hatign / sem ad er Hofundur þessa mikla Umbods / Og fyrer þvi ad a þessu rijdur / øll Velferd Christens Mans (sem er ad fa Kvittun Syndaña) þa vil eg nu ad þessu Siñe tala um þetta Efne / sem er. 1. Hvør ad sie Skyllda þeirra er ødrum eiga ad boda þetta Fyrergiefning/ og 2. Hiñar sem hana þiggia eiga. Gud styrke oss i þessu Verke med Nad syns gooda Anda J JESU Nafne / AMEN.

Utleggingeñ

Vtleggingen.

T Vent er þ ſ Christi Þienar^eiga i þſſu Guds Eyrende ad akhuga/ ſem er 1. Ad ecke bode þeir Kvittun Syndaña þeim/ſem hefiar eru Overduger. 2. Ad þeir hallde heñe ecke fyrer hinum / er hun med riettu tilheyrer. Hiner fyrre eru med kveñu Moote/aña hvort eru þr Falfrooder/edur og Ogudleger og Hardſvijrader. Hverigum af þeſſum a Kendsmadur Christi ad boda Syndaña Kvittun : ecke þm fyrre/þvi ſm ẽ etur z dreckur Overdugur/hñ er ſekur vid Holld og Blod Drott-eñs/ſeiger Paulus/1. Cor.11. Eñ ſm etur og dreckur Overdugur/ſem ecke reyner z proofar ſialfañ ſig/ eñ hverneg mm ſm reyna ſialfañ ſig er ei þecker Syndenaȝ eñ hverneg mm hñ Syndena þeckia ann Logmaal-ſins þeckingar :Mn hvørs ad ſafnvel St. Paall ecke þeckte ad Gyrndeñ var Synd / Rom. 7. Pad er ollum Moñum kuñugt / ad eingeñ fær kvitta Syndena i Heimenũ/utañ hñ bere Angur z Trega fyrer hana/ eñ hverneg mm hañ lata ſig angra þa Synd/ er hañ þecker ecke/og er þta þo ecke nema Helfteñ af Skylldu vorre. Ecke er þ noog ad þeckia Syndena og angraſt af heñe. Litlu gagnade þ Cain og Judas þott hiñ ſegde / Miñ Synd er meire eñ ad hun fyrergiefeñ verde/ Gen. 4. Eñ þſſe/Jeg hefe illagiort þad eg ſveik ſaklauſt Blood/Matth.27. St. Peturs/Matth.26. Davids/2.Sam.12.hiñ^ Berſyndugu/Luc. 7.og aňarra ſoddañ Maña þeckingu/ſkal hafa til þſſ ad fa Syndena kvitta/Þar ȝ ſokũ þſſ ad Blooded JEſu Christi hreinſar oſſ af ollũ vorũ Syndũ/1.Joh.1. og ad i eingum odrũ er Saaluhialpeñ/Act.4. Þa kañ eingeñ ad fa hia Gude Lanſn Syndaña fyrer utañ hñs þeck ingu/ og er þad ad ſoñu ecke noog ad Meñ vite/ ad hñ ſie fyrer Synd-ernar dæñ/Rom.4. helldur og ad tileinka ſier hañs Forþienuſtu/ og trua þvi faſtlega ad þ ſaklauſa Guds Lamb hafe eiñig ſijnar Synder i burtu teked/Joh.1. Þeim ſm ecke er uñ þetta hvorttveggia alldeilis Sañfærdur i Hiarta ſijnu/ hm a Guds Þienare ecke ad boda Kvittun Syndaña / helldur ad underviſa hm med allre Koſtgiæfne Veg Saalu-hialpareñar/og leida hñ til Christũ med Heilſuſamlegre Kieñingu. O Gud giæfe ad þſſu villdu giæta ecke einungis Kieñemeñerner/helldur og

þeir ed Børnũ og Hiuũ eiga ad undervÿsa og uppala i Aga og Um-
vøndun Drottens/ Eph. 6. Þa være eg viss um̃ ad ecke mundu so opt-
lega verda Helgedoomarner Hundũ giefner/ Matth. 7. nie Perlum fyr
er Svÿn kastad/ sem mig ugger ad a stundũ skie mune þ Vantræktarsak
er þra er Gud hefur um̃boded ad taka Vara a sÿsku : Hveriu vill eiñ
Sælaus og Toomlætur Leigulide svara hinum Alvallda Konunge a
sÿdarsta Deige/ þegar hñ krefur siña Sauda Bloods af hañs Hendē
eñ hañ hefur forsoomad ad undervÿsa þeim/ og ad giefa Guds Hiuum
i riettañ Tÿma þad hønũ byriad hefur/ hañ hefur kalad fyrer þm̃ þad
sm̃ var Hiegoome/ haft fyrer þeim nockrar fanÿtar Spurningar/ sem
lÿtt til Sæluhiælpar gagna/ til þss ad sÿnast vid ad giøra eitthvad/ & ad
fyrra sig Vÿtũ/ eñ alldrei lagt hiñ rietta Grundvøll Sæluhiælpareñ-
ar i Mañaña Hiarta/ ei kieñt þm̃ Syndena ad þeckia/ ecke utlistad fyr
er þeim heñar Greiner og Tegunder/ ecke utmælad hvørsu ad hun er
vidurstÿggeleg þ Gude/ ei sÿnt þm̃ Veigeñ til ad fæ heñar Kvittun /
edur vaked Angur og Trega fyrer sÿn Afbrot i þra Hiarta/ nie Krapt
hiñar soñu Truar er verkar fyrer Kiærleikañ/ Gal. 5. Og i þessare
Fæfkiænsku hleypur Vesælingureñ iñ ad Skriptar-Stoolnũ/ og þigg-
ur Kvittun Syndaña af Presteñũ/ jafnvel þott ecke sie hñ heñe nær/
helldur eñ eiñ Heidinge/ sem eckert af Gude veit nie hañs Christe/ og
i þessu uppelst hñ/ J þessu lifer hañ/ og i þessu deÿr hñ og uppvaknar
i Helvÿte og Kvølunũ/ nema Gud vilie meire Myskun a giøra/ og all-
ar sig þo ad vera Full-Christeñ/ og ad Sæla sÿn mune strax i Himeneñ
uppfliuga/ & hun skreppr ut af Lÿkamañũ/ af þvi eingeñ sagde hm̃ þ/
og eingeñ ad þvi fañ/ hvørsu sm̃ hñ var O-froodur i sÿnũ Christeñ-
Doome/ Þetta hid sama vil eg sagt hafa Forelldrum og Hussbændũ/
hvørier i þessu vera eiga so sm̃ Prestaña øñur Hønd/ þvi ef satt skal
seigia/ þa er þad Ofællun fyrer eiñ Guds Ords Þienara ad hñ giete
lagt hvørt Barn sier a Knie/ og sÿnt allt þad kiendt sm̃ þr vid þurfa/
sierdeilis i þssu fætæka Lande/ eñ ad hafa alvarlega Umsion hier um̃/
ransaka hverneg þad tilgeingur/ æmiñа þa sm̃ eru Hyrdulauser / Leid
rietta þa sem villt fara/ strassa þa sem moote mæla/ vÿsa þm̃ ut af

Guds

Gud Kyrkiu og Samnerke christeña Maña er ecke lærta sig Leidrietta med hoogværum Anda/ Gal. 6. Þad á þeim ecke ad vorkyñast/ eñ Gud náde hvøria Adstod þeir fá i slijku hia allmørgũ/ Oskande være ad ecke findust þr ed reidast ef ad slijku er funded/ og leggia Natur á Guds Þienara nær þr vilia forda Sælun: Þra vid Eilijfum Helvijtis Pijslum/ þr hafa þra Gudrækelegar Aminingar i Skimpe/ og kalla þ Presta Firrur z Nlutseme/ hvar fyrer? af þvi þr sialfer eckert kuña/ eñ skam-ast sijn ad læra þad gamler/ er þeir nenku ecke unger ad nema/ og vilia helldur steypa sier og Børnum sijnũ og Hiuum i Afgruñ Helvijtis/ eñ ad láta sig leidrietta/ og er þad aũt ofkuñugt af Sæfræde hiña ungu i þessu auma Lande / hvad lijted ad hiner gømlu kuña mune. O þier skynlausar Mañeskiur/ kalled þier ecke þ hid argasta Mord ef nockur fargar sijnu Lijfs-Afkvæme vijsvitande/ og þo er þ Kiærleiks-Dygd/ hia þvi ad spara þeim þad er þeim meige verda til Sælargagns/ þvi þad er ad myrda Sælena / hver ad er med Guds Bloode Endurleyst/ Act. 20. og er mikllu miñe Synd ad bera ut Børn sijn nijfædd/ sem þo er hiñ verste Glæpur/ þvi þa eru þau under Guds Myskunseme/ helldur eñ ad klekia þeim upp Fiandanum til Þioonustu. Hafed þier ecke heyrt hvørsu ad DRottẽ vard reidur þeim er offradu Børnum sijn Moloch fordum Daga/ Levit. 20. og lietu þau ganga i gegnum Elldeñ þeim Andskota til Dijrkunar? Devt. 18. Eñ hvad giøra þr betur sem láta sijn Børn uppalast i illu Reidsleyse? vited þier ecke ad þier hafed þau i Syndeñe getted og fædt? Ps. 51. Hvad liggur þa añad fyrer hønum sem af Nattúruñe er Reideñar Barn/ Eph. 2. helldur eñ Eilijflega ad fyrerfarast/ nema hañ lære hiñ saña Christeñdoom/ so ad hañ meige umflyia tilkomande Reide? Þier seiged vel/ þau eru i Skijrneñe Endurfædd og Guds Børn vordeñ/ þad er vel/ eñ hvørsu illa kieñed þier þeim ad hallda sitt Skijrnar Sattmála/ nær þau alldrei fá ad vita hvad Skijrneñ er/ edur hvad þeim er veitt i heñe/ hvøriu þau hafe þar Gude lofad / edur hvernig þau eige ad bera sig ad hallda þad / edur fá þess Kuñun er þau afbriota? O vei/ O vei/ hvørsu aumur er þesse Christ-endoomur/ Bærelegra mun einu Tyrkia verda á Doomsins Deige/ eñ

slijkum Foreldrū/ og vil eg hafa þtta sagt til þra einungis sm̄ Hyrdū lauser eru uṁ Velferd sijna og sinna/ og meina ad Gud hafe giefed sier Børnenn/alleina til ad leika sier ad/ eñ ecke til hiñā sem leggia nockra Rækt hier vid / er Gud giæfe ad sem flester være. Hiner adrer sem Guds þienarar eiga Syndunum aptur ad halida/eru þeir sm̄ kannske hafa noog Vit a þvi er þr eiga ad trua og giøra/eñ lifa alldeilis ecke þar epter/helldur ganga fram̄ i allskonar Syndum og Glæpū Ydrunarlaust/forsmæande Gud og hñs dyrmætaOrd/og hafande ad eingu þ þeim sagt verdur i Guds Stad. Slijker eiga med riettu eckert Samneyte ad hafa med ødrum Guds Børnum/hvørier helst sem þeir eru/ Rijker edur Fatæker / Vesæler edur Vollduger / þvi ef Pall seiger / 1. Cor. 5. ad ef nockur sa er Brooder (það er Christeñ) kallast / sie Frillulijfes Madur/ Lastmæll/Agiarn/ Skurgoda Dijrkare edur þess Nattar/ þa skule Meñ einga Vmgeingne med þvilijkum hafa/ þa er það aughoost ad þvilijkū æ ecke Syndaña Kvittun ad boda/ nema þr ydrest af Hiarta og aflæte Glæpunū/ og sa Kieñemadur er seiger þm̄ sijnar Synder kvittar i Guds Stad/hñ lijgur uppa Gud/er hañ leyser það sem Gud hafde hønū alldrei um̄boded/ hñ tekur fram̄ fyrer Hendur a Christe sem Meñ plaga ad seigia/og giører hñ ad þm̄ Gude sem ad þocknast Ogudlegt Athæfe / Ps. 5. Stoor Vande liggur a einum Kieñemañe i slijku/ef hañ vill finnast trur. Ecke seige eg ad þeim skule fravijsa Aflausn Synda siña/sm̄ misgrunadur er um̄ einhvørn Glæp/ það mæ hinū besta Mañe giøra. Ein skiæd Tunga kañ snarlega ad lioosta upp einhvertium Ohroodre um̄ goodan̄ Mañ / hvar til þusund Dæme eru/slijkt a ad eingu ad hafa/helldur ad afslijra svoddan̄ vondu Vm̄tale um̄ Nαungañ. Eñ Guds þienare a ad vera Vandlætingasamur/eñ þo med Skynseme/ og ecke byggia so vigtugañ Hlut sem ad er Lyklavalldsens Brukun a hvørium þvættinge/ Rom.10. Eñ þessa þarf ecke vid Br. M. þar eru opeñberer Løster og Skam̄er sem ad eingu eru akkader / hverke af þeim ed þar fremia og kañ skie ecke helldur so sem vera ætte af sumum sem það ættu ad straffa. Hverneg mun þ tilganga med Guds Heilaga Nafns Vanbrukun medal Ohlutvandra

Mañā

Mañá med Yokun hañs heilaga Ords? Munu ei fiñast þeir ed hafa þañ Dyrgrip ad Athlætre og i Fylskapar-Mælum. Hvad er ljdara eñ Ohlydne og Otru Barna og Hiua vid Forelldra og Husbændur / vond Forlykun mille Hiona / Hardydge Yfer bodarañá vid hina aumu og vesælu sm̃ under þrra Vallde eru / so Meñ læta Vargana hlaupa frij eñ straffa Dufurnar. Hatur og Ulfbud eru ordeñ ad Kallmeñsku og Hugprijde / Meñ bera ꝥ ecke einungis Heimuglega med sier i Hiartanu / hvar um̃ Kieñemaduren̄ ei kañ ad dæma / helldur syna þad Daglega J Verkunum / J Ordunum / J Umgeingneñe / Okur og Asælne / Myskunarleyse vid hiñ Volada og Naudstadda / Bakmælge og illur Muñsøfnudur vid Næungañ : Allt þta eru daudlegar Synder og mæ øllum kuñugt vera / ad þær ei verda fyrergiefnar i Himnenum / nema Meñ ydrest þeirra a Jørduñe / og þad vita Guds Þienarar / ad fyrer slykt kiemur hañs Reide yfer þa ed þad fremia / Eph. 5. Nu seige eg ꝥ ecke ad Meñ skule strax fraavijsa þm̃ er i þssu kuña seker ad fiñast / ef þr syna a sier nockur Ydrunar Merke / jafnvel þoott Betrunen̄ verde ecke i einu svo merkeleg / hitt seige eg / ad þr eiga þvilyka Syndara med allre Alud og Kostgiæfne ad aminna / og Leidrietta þa med hoogværū Anda er funder verda i nockurre Hrøsun / Gal. 6. fyrst i Einrume / vilie þr ecke þar vid skipast / þa i tveggia Gudhræddra Mañá Vidurvist / Læte þeir eñ þa ecke af nie leitest vid ad betra sig / þa veit eg ei betur eñ soddañ þverbrotnū Mañeskium eige Syndernar aptur ad halldast / þad kieñer oss ecke einasta DRotteñ JEsus / Matth. 18. m̃ þssū Ordum. Ef þiñ Brooder syndgar a moote þier / þa far þu og tal hñ a mille þyn ꝫ hñs / ef hñ heyrer þier / þa hefur þu unñed þiñ Brooder / eñ ef hañ heyrer þier ecke / þa tak med þier eiñ edur tvo / svo ad i Muñe tveggia edur þriggia verde øll Ord stadfest / eñ vilie hñ ecke þm̃ heyra / þa seig þad Søfnudenū / eñ vilie hañ ecke Søfnudenum heyra / þa hallt hñ so sem Heidingia og Tollheimtumañ / helldur er og þessu aldeiles samhlioda Konunglegt Løgmaal i þessum Løndum og Rykiū / um̃ þau Afbrot sem ecke verda so hentuglega med Veralldlegū Riette straffud / og ef DRotteñ skipar einū af Søfnudenū þañeg ad breyta

vid

vid þañ er Honū a moote brÿtur / hvad mykla helldur mun þetta sagt vera Kieñemoñunum sem i Guds Stad vandlæta eiga. Take þvi ecke eiñ Drottenis Þioon Vara a slÿku/ þa er nærsta hætt vid/ ad hñ giøre sig Nluttakara i añarlegū Syndū/ og hafe Samfelag vid Ofrioof som Verk Myrkrana/ þvert a moote Postulans Bode / Rom. 1. Og er þetta nu sagt um̄ þa sm̄ Guds Þienarar eiga ad apturhallda Synd ena. Eñ þar fyrer hefe eg um̄ Kieñemañana Skylldu talad i þessum Stad/ ad eingeñ hafe þa edur Dygrde/ þoott þeir giøre Skylldu sÿns Embættis i slÿku/ þar þeim er so mykell Vande a Hende.

Hvørier ad hiner sieu er Syndena skal leysa hia/ er audsært af þvi sm̄ allareidu er sagt um̄ hina/ sm̄ er alla synduga Meñ/ hvørsu herfelega edur stoorkostlega sem þr syndgast hafa moote Gude/ Ja/ hvørsu leinge sem þeir hafa vellt sier i Syndunū/ þa sem ad fulla Grein hafa a ad rerna og prøfa sialfa sig/ og læta sig af Hiarta Syndernar angra / og lofa Bm̄boot med sañre Tru a Christi Forþienustu / þvi hiñ Næduge Giæskunar Brunur/ vill eingañ þañ fra sier reka sm̄ til hñs kiemur/ Joh. 6. þvi kallade hañ hærte Raustu fordū Daga og sagde: Komed til mÿn aller þier sem Erfided og þunga erud þiader / eg vil Endurnæra ydur/ Matth. 11. Og gillder þta ecke einasta um̄ þa sm̄ eñ þa eru fullhrauster z kuña framveigis ad betra sig/ helldur z um̄ hina sm̄ þ Daudañ liggia/ og jafnvel þa sm̄ Mælenu tapad hafa/ ef þeir eru med Ræmu/ og eiñ adgiæteñ Drottenis þienare merker þra Hiartañ lega Epterlaungun/ Angur og Trega þ Syndernar/ þvad a hvørium Tÿma/ sm̄ hiñ Ogudlege snÿr sier fra sÿnu Ogudlegu Athæfe/ þa skal hñ lifa og ecke deyia/ allra hñs Synda skal ecke ad Eilÿfu minst verda seiger Drotteñ þ Muñ Ezechielis i 18. Cap. Og þott hiñ næduge Gud ō allañ Dageñ utbreider sÿnar Hendur til Ohlÿdugs Folks/ Es. 65. sie jafnañ reidubueñ ad taka vid Syndaranum/ nær hañ ydrast af Hiarta/ þa eru hñs diupu Myskunar Ydur þo alldrei nækvæmare eñ i Daudañū/ þvi þa veit hin eilÿfa Giædska/ sm̄ ecke vill syndugs Mañs Dauda/ ad ecke er Tÿme til ad draga Nædena undañ. Og er þetta nu þañeg sagt um̄ þ hellsta sm̄ ad Guds Ords þienarar eiga ad taka Va

ra a i þessu Hæleika Efne/ eñ þ þui ad margur Einfalldur/ edur og so Hyrdulaus kañ ad skeika sig a þssu Naadarenar Frelse/ þott alldrei giø re Kieñemadureñ sitt Embætte so Athugasamlega/ þa verd eg z nock ud hier uñ ad tala/ og þad þss helldur/ ad Andskoteñ er Þusund Viela Smidur/ viñe hañ eckert a þa einu Sijduna/ þa leitar hñ a hina. Þess er eru z med tvennu Mote/ añadhvert eru þ þeir/ sm af Hyrduleyse og Offrauste meina ad þr fæe Kvittun Syndaña ef Presstureñ þm hana alleina tilsegir i Guds Nafne / Edur og hiner sem vegna Fiølda og Stærdar siña Misgiørda fa þui varla truad/ ad Guds Þienare hafe Vallo hier til þott þeir ydrest. Hvad vidvijkur hiñi fyrra Hoopinu/ sem vera mun øllu stærre/ þa vite þ sierhvør eiñ/ ad lijka sem Christur sagde vid Lærestveinana forduni/ Luc. 10. Hvør ydur heyrer/ hañ heyrer mier / og meinte þo alleina i þm Hlutñ sem þier boded i mijnu Nafne og epter miñe Skyckan. So er þui og vared/ ad ef nockur Guds Ords Þienare / bodar þeim Kvittun Syndaña sem ecke ydrast og ecke trua a Guds Son og hañs Forþienustu / þa er hañs Þioonusta Onijt/ og verdur baadum þeim til Dooms-Afellis/ Prestenum ef hañ þad veit/ eñ hiñu þott Prestureñ þad ecke vite/ þui maa hvørs eins Samvitska bera hønu lioosast Vitne hier uñ / Eñ ef Prestureñ afleyser Oguðlegañ an Vitundar siñar/ þa er hñs Þioonustu hattad eins og einum Doomara/ þeim ed geingur rangañ Doom epter følsku Vitne/ samt er ecke Doomureñ riettur / þoott hiñ er dæmde sie Saklaus / so er og þess Blood yfer hñs Høfde/ Ezech. 33. sem jatar Synder sijnar fyrer Prestenum / eñ þo ecke af Hiarta edur med verdugre Ydran/ eñ Guds Þienare er Sykn saka/ jafnvel þott hañs Þioonusta sie Ogylld i Himnenu/ søkum þess Ydrunarleysis er hana þiggur. Þad er nærsta faavijslegt/ ad eiñ Syndare meinar ad sier verde sijnar Yferkrodslur fyrergiefnar/ þott ecke ydrest hñ þra edur hafe nockurn Asetning edur Vidleitne til ad betra siñ Lifnad / ef Kieñemadureñ alleina leggur hønu Hønd i Høfud og bodar þeirra Kvittun. Giæt þess O aumur Madur / ad eingeñ hefur meire Mindugleika eñ saa vill/ er hønum gaf hñ. Nu er þad vijst/ ad Gud tekur ecke vid Syndaranum nema hñ lææte sig angra

Syndernar/og lofe ad betra sig: Þad skal alldrei finnast i allre Ritning unne ad Gud lofe Naad sinne nema yðrande Manne/ hverneg villt þu þa vænta þess af Kiennemannsens Hende / sem Gud hefur honum alldrei i Hendur feinged/og hann ecke sialfur vill edur kann giøra vegna sijns stran ga Rietlætis/sem honum eins skylldt er og Myskunsemeñ/og mun þad þier ecke gagna/þott ad Presturenn sie þier samvitande i Nyrduleysenu/ lꜳt hann et draga þig a Tꜳlar/ þott hann eige ad vita betur enn þu/þvi hann giorer i þvi Andskotans og ecke Guds Verk/ ad boda honum Kvittun Syndanna sem hellдar er Overdugur. Þad er Diøfulsens Slægd / ad giøra lijted ur Syndenne fyrer Mañenum/ og kalla ad Menn meige komast af vid Gud med einkomre Jafnngu edur ulvorkis Negdan Lijkamans. Vara þig i Guds Nafne / vara þig/ slijkt vill þier lijted gagna a þisse Daudastundu/ þvi hinn Ogudlege skal deyja fyrer sijnar Synder seiger Drottenn/Ezech. 13. Jafnvel þo hinn Rietlꜳte Gud/vilie krefia hans Bloods af þess Kiennemanns Hende/er forsoomar ad seigia honum til Syndarennar. Þad er merkelegt sem hier stendur i Gudspiallenu / ad adur enn Drottenn fieck Læresveinunum i Hendur Lykla-Vallded/þa blies hann a þa og sagde: Medtaked heilagann Anda. Nu þott Andans Gꜳfa sie ecke so rijk a þessum Døgum hiꜳ Guds Þienurum so sem hun þa var/þar Vitnisburdurenn J Esu Christi er viduekenn af øllum þeim er Christner kallast/og jafnvel af þeim medkiendur sem ecke epter hann lifa/ samt er eingenn Efe a þvi/ ad Guds Ande er i þeim og verkar med þeim sem þar umm bidia af Hiarta/og rækia sitt Embætte. Enn hver sem ad bodar Yðrunarlausum Kvittun Syndanna/ og hann veit þad/hann talar ecke af Guds Anda/þvi Andans Embætte er ad straffa Heimenn umm Syndena/ Joh. 16. Enn eckert er Sliovorleyse meira/enn ad seigia þa Synd kvitta sem et er/og sem þad giører/ hann strꜳdrnast ecke af heilogum Anda/helldur dregur bæde sialfann sig og adra a Tꜳlar. Nu kann einhver ad þeinkia/fyrst ad Kvittun Syndanna er þar i fooigenn/ad Madur ydrest þeirra og true Christi Forþienustu/hvad þarf eg þa Prestsens Þioonustu vidꝛ Mier næger þad ad eg ydrast og true. Eg er hun þar fyrer Gagnlaus christenn Madur/ helldur Ønissande/þvi fyrer ut

allt

eñ þad/ad margur er veikur/ margur Truarlytell/ margur skurladur/ margur freistadur/margur Efasamur/þa eru þra Guds Ord og Fyrerheit. Hver ert þu þa sem forsmæer Christi Skickan? Veitst þu betur hvad Syndugū Mañe gagnar til Saaluhiaalpar / helldur eñ hañ sem þier hefur hana afrekad med sijnū Dauda? Þad er vyst/ad Gud bæde vill og kañ ad giøra þañ hoolpeñ sem ecke nær heilagre Skyrn/eñ hver sem hana forsmæer/þad verdur honum til Fordæmingar/og vidlykt er i þessu/ Sa sem ei kañ ad naa Prests Funde/þa er honū þad fullt/ad Guds Ande uppvekur i hm̄ saña Ydran fyrer Syndernar og Truna a JEsum/og hañ hefur noog i hiñe Andlegu Nautn er Drottē um talar hia Johañem/ Cap. 6. seigiande: Hvør sem etur mitt Holld/og dreckur mitt Blood / hañ skal ecke Daudañ smacka ad Eilyfu/ under hverja ad Ande Drottēs afleyser hañ med þeim Vitnisburde ad hañ sie Guds Barn / Rom. 8. Eñ sa sem forsmæer þau Medøl er Guds Sonur hefur skyckad og iñsett hier til/edur þykest þeirra ei vid þurfa/ hñ maa ei Christeñ Mañ nefna / eñ þad munu þr einer þykiast giøra meiga er Syndeñ ecke miøg til Hiarta geingur/og heiter þad þa so/ad heiler þurfa ecke Læknarans vid/ Matth. 9. Hiner sem ad hun er of þung Byrde vordeñ/so ad þeir hafa ecke Frid i Beinum sijnum fyrer heñe/ Ps. 38. Þeir munu Alls-Hugar fegner verda þessum Myskunar Ordum: Hvad þier leysed a Jørdu/ þad skal a Himnum leyst verda/ Matth. 16. Þeir þyggia med allre Hiartans Audmykt eina Hugguno ar Grein af Muñe Guds Ords Þienara/so sem eiñ Svala-Drick af Guds Naadar Bruñe uppauseñ. Eñ hverier eru hiner? Eg Ottast þ mune meir vera Dofe Samvitskuñar / helldur eñ Heilbrygde / er þeir reida sig uppa. Eg hefe talad vid suma Meñ/sem hafa læted sier um Muñ fara/ ad þau Ord er standa i vorum Skriptagange: Eg er hiñ syndugasta z forhvirdelegasta Mañeskia sē verda maa bæde fyrer Gude og Mønnum / þau villdu þeir ecke so vidkañast/ þvi ad þeir væru stæ fyrer sumum Glæpum sem adrer drÿia/og synest þess vegna ad þad sie nockurskonar Hræsne fyrer Gude ad jaata sig ad vera hiñ stærsta Syndara. Eñ eg ottast ad slykt kome nockud af Rañsoknarleyse sialfs synes

hver þecker Mañanna Hiortu nema sa s þau skapad hefur? hver kañ ad vita hversu mikla Krapta eiñ hefur til ad mootstanda Syndeñe/ nema hñ sm̃ þa giefed hefur? Hvør veit nema eg sie stærre Syndare sm̃ hañ meira lænad hefur/ helldur eñ hiñ sem ad verr lifer fyrer Møñunum? Eg sie margañ drygia þær Synder / sem eg vil bidia Gud ad vardveita mig fra/ eñ kañ skie ad miñ Skapnadur sie þañig ad eg hafe Vidbiood a þeim/ og er þad ecke mier ad þacka/ eñ life þo epter Gyrndū miñnum i ødru sem eg er Lundlageñ a/ og hañ er ecke giefeñ fyrer/ verda maa og ad hañ hafe ecke þeiged so mikla Andans Raad til ad stryda i giegn Syndeñe sem eg. Eñ hvørsu opt mootstend eg nu Guds Anda/ þegar hñ miñer mig a ad giøra þad ecke sm̃ eg kalla litla Synd/ edur læta af þui sm̃ eg er vanur til/ eñ þyker ecke stoort i spuñed vera? þegar eg þta skoda / þa vil eg sia til hvørt þesse Synd kañ ecke ad verda so fordæmañleg i Guds Auglite/ so sem hid versta Mord hia þeim sem ad Gud kañskie ecke eñ þa so alvarlega Tucktad hefur med Strøffun syns Anda/ og hverneg sm̃ þssu er vared/ þa veit eg eitt/ ad eingeñ veit betur hvar Skooreñ ad hønū krepper/ helldur eñ sa sem hañ ber a Fætenum. So þecke eg og hia eingum fleire Synder eñ hia mier/ þui eg er eingū so margra samvitande/ & þ munu aller seigia er rañsaka Hiarta sitt ydarlega/ Eñ sieu þar adrer syndugre/ þad veit Gud/ eg veit þ ecke/ & fell eg þa i Forundran yfer hñs Giæsku & Þoleñmæde yfer þm̃/ þui mier þyker varla meiga a þ auka ad hañ mig sparar. Hier seigest og ecke/ Eg hefe allar Synder drygt/ helldur allskyns. Margur er sa ed ecke hefur Mañ veiged/ ecke kreinkt syns Naunga Husfru/ ecke stoled med Leind/ ecke Fals Vitne bored/ Eñ sa sm̃ vill seigia/ ad hñ ei hafe drygt neitt þvilijkt/ hñ seiger under eins/ ad hñ hafe þsse Bodord halld ed/ sm̃ eg þore ad seigia vafa mune nockur vera/ og þui er þsse Jatning riett/ og ecke einasta riett/ helldur þarfleg hvørjū christnū Mañe/ & hafe Meñ ecke añad til Dæmis hier um/ þa hafa Meñ Ord Pauls/ er hñ seiger: Þad er sañarlegt Ord og i allañ Mata verdugt ad medtakast/ ad JEsus Christus er komeñ i þeña Heim/ synduga Meñ Saaluhoolpna ad giøra/ a medal hverra eg em hiñ meste/ 1. Tim. 1. Og er

þetta

þetta nu sagt um þa/ sem ad kallo-sindader eru i þrra Jatningu og Yd-
ran fyrer Gude. En þott ad hiner sem ad ofbiodur Stærd sinna Illgiær
da/og Guds Reide er þr forþienad hafa/ þockt þeir/ seige eg sieu nær
Guds Ryke/ þa er þm samt nærsta hætt/ nema þr styrrnest af Anda
Drottens/sem byr i hans Orde/ þvi Diofullenn er slægur/so sem hann
kann ad mynka Syndena fyrer hinum Toomlæta og Nyrdulausa/ so giet
ur hn og stæckad hana fyrer þm Angraada og Hugsiuka. En læt þier
til Hugar koma Guds Barn / ad þ eru ecke Kraptar þinar Náttúru/
sm ad uppvekia i þier svoddan Trega/ helldur er þ Ande Guds sm ad
straffar Syndena þier til Leidrettingar/hn sm ad sært hefur Hiarta
þitt med Brodde Logmálsins/Os.6. hum er ecke um Megn ad græda
þig med Smyrslum Evangelij. Sa sem vill giora einhvern kostulegann
Grip af Gullenu/hann smellter þ mædur med Elldenum/ So lætur Guds
Ande þitt Hiarta brædna i þier so sm annad Vax med þeckingu Synd
arennar/so þu verder þess kostuligre i Guds Auglite nær hn svalar þier
aptur med Huggun sinne. Sa sem meir er fyrergiefed hann elskar meir
sagde DRottenn fordum vid Simon / Luc. 7. En þu veitst ecke hvad
miked þier er fyrergiefed/ nema þier hitne alvarlega um Hiartarætur
nar uf af Tilfinningu eilyfra Pyßla/sm þu hefur forþienad. Vert þvi
Efalaus um Kvittun Synda þinna / nær þu ert so a þig komenn. Ad
sonu er þad satt/ ad stoor Sar þurfa mikla Grædslu/ og ad Synder
vorar sieu hin versta Sar/ þad verdur ei utskafed. En David seiger/
Forlát mier Synd myna fyrer þyns Nafns Skulld þvi hun er mikel/
sieu þar nu mikiar/þa er þo hns Nafn meira/hvorium Gud hefur gief
ed Nafn yfer øllum Nøfnum/Phil. 2. Hvørt er hns Nafnit Eilyfur Fad
er og Fridar-Hofdinge/ Es. 9. Þar fyrer/ so sem Faderenn er Børn-
unum Lyknsamur/so vill hann vera oss Myskunsamur. Hans Naad yf-
ergnæfer allann Skilning / Þar fyrer kann Syndenn alldrei ad vekia so
mikla Styrtølld i angrædu Hiarta/ ad hvar sem ad hun yfergnæfer/
þar yfergnæfe þo Naadenn miklu framar/Rom. 5. Gud doo ecke til þss
ad þu skyllder orvænta/ helldur trua. Meira kostade hann ad giallda þ
Syndernar helldur enn fyrergiefa sijdann. Lat þss vegna ecke þvi ofann

a allar þijnar Synder/ ad þu giører hn̄ þan̄ Ortett/ ad han̄ sm̄ þol-
de hin̄ smænarlega Dauda og bitrustu Helvijtis Pijsler ꝼ hinar verstu
og hrooplegustu Skam̄er sin̄a Ovina/ han̄ mune burtu reka fra sier ein̄
ydrande Syndara sm̄ til hn̄s kiemur i Nafne hn̄s Forþienustu. Hver-
ke Ydranena nie Truna tekur þu af sialfū þier/ han̄ sm̄ kveikte i þier
Ydranena/ hn̄ mun ei læta Truna vanta/ þvi hn̄ veit ad hin er Ougt-
an þſſarar. Þar fyrer/ nær þu hefur hin̄ mesta Oþocka a sialfū þier/
þa ert þu Gude hvad þeckastur/ þvi meire Glede er i Himnenum yfer
einū syndugū sem Ydran giører/ helldur en̄ yfer 99. Rietlætū/ Luc. 15.
Nu þecke eg suma Men̄ z hefe þeckt/ sm̄ ad søku ecke efast um̄ Krapt
og Verdugleika JEsu Forþienustu/ nie Guds Omælaklega Mijskun
seme ad þm̄ mune Syndernar fyrergiefast/ ef þr giøra verduga Ydran/
en̄ þ liggur þm̄ yfermæta þungt i Skape/ ad þeir fæe ei so heita Yd-
ran giort/ ad hun sambiode Stærd og Fiølda Syndan̄a/ af þvi þr eru
sier hin̄a verstu Glæpa z Bodorda brota medvitande/ en̄ þr fæe ecke so
Hiarta sitt i sundurmared med Løgmalsins Hamre/ sm̄ hn̄ lijke/ er ecke
bijr nema i sundurknosudū Hiørtū/ Esa. 57. Og er þetta ad søku ecke
Ofyrersynia / þvi eiga soddan̄ Manieskiur ad kosta øllum Sælar og
Lijfs Krøptum til ad sundurslijta og plæga Hiarta sitt med jduglegre
Minningu þra Glæpa er þr drygt hafa/ og ecke sijdur Stærsku Drott-
ens er þr hafa stygt/ helldur en̄ hn̄s Reide/ og mun þessháttar Man̄-
eskia ꝼ jduglega Bæn og Bana / an alls Efa fæ Gyrnd sijns Hiar-
ta af hønum/ er þesse Foorn alleina lijkar/ Ps. 51. En̄ þott ad Tæren̄
renne ecke af Augunum/ þa er þad a stundum Nattúrun̄ar Brestur/ og
heimter Gud þad af eingum sem hn̄ hefur ecke giefed hønū. Noog er
þ ef hin̄ innre Madurin̄ klagar sig/ ásakar/ sakfeller og straffar. En̄
ef þier virdast þijnar Synder en̄ þa stærre/ en̄ ad þier lijke vid sialfan̄
þig/ þa vit ad þetta er hin þægelegasta og mesta Yferhool hia Gude/
sem af þin̄e Hende mæ framkoma/ og munt þu heyra med St. Paale/
Lat þier nægiast mijna Nad/ min̄ Kraptur er i Breyskū mattugur/
2. Cor. 12. og er ei Ollykt ad hin̄ Alvijse Gud giøre þier sijkt til goda/
þvi ef þu þyckest hafa ad fullu Ydran giørt fyrer Syndernar/ þa mæ

skie

skie/ad þier være hætt vid ad falla til fra aptur. Hallt þier þỹ vegna vid hỹs Myskunar Fætur/ z slepp hm̃ ecke fyrr eñ hñ hefur blessad þig. Hier er oss gott ad vera sagde Petur/ þegar JEsus forklaradest a Fiallenu Helga/ Vier vilium giora hier þriaar Tialldbuder/ þier eina/ Moisi eina z Eliæ eina sagde hñ/ Matth. 17. Eg gledst ad sønu med Petre af þỹssare Dyrdar-Stoon/ 2. Pet. 1. og æskest ad hefie i allañ Mata/ eñ þore þo ecke ad Oska mier hinar sømu/ a medañ eg ber epter mier Lykama þessa Dauda/ þeñañ fula Synda Seck/ þeñañ vonda Ham/ fullañ allra Synda og Lasta/ þvi eg kvijde vid ad mijn syndug Augu/ er so margt Illt hafa sied z vanẽ um̃ þott/ ad þau mundu ecke standast þañ Himneska Dyrdar Lioma/ mier munde hid sama i Hug koma og Manoha sagde fordum Daga vid Konu sijna/ vid høfũ sied Eingel DRottens/ þvi munum vid Eflaust deya/ Jud. 13. Eñ mætte mier þad heppnast O Herra JEsu sem hinne Bersyndugu fordum/ ad skrijda ad þijnũ blessudu Footũ/ og þvo þær i Taarum mijns Hiarta/ og smyria med Oleo minnar Ydranar/ Luc. 7. Þa villda eg segia: Hier er mier gott ad vera/ þar vil eg flatur liggia/ þadañ skal mig eingeñ dragað. þar skal mig eingeñ fordæma/ þar skal eingeñ mier um̃ mijnar Synder brigsla/ helldur mun eg heyra þau Fagnadar Ord/ hm̃ fyrergefst miked/ þvi hañ elskade myked/ Far i Fride þijn Trua giorde þig hoolpeñ. O HErra/ þegar vier kostũ oss flater til Skarar Foota þiña/ Ps. 110. Ecke med Ovinũ þijnũ/ helldur med þessare Saba-Konu/ þa laat þiñ gooda Anda mæla þesse Huggunar Ord i vorum Hiørtum. Bænheyr þad Naadarfulle Gud fyrer JEsu þijns Sonar Forþienustu/ og gief oss þar til þessa þijns sama Anda Styrk/ og Adstod i hans Nafne/ AMEN.

Aññañ Suñudag epter Paaska.

Gudspialled/ Joh. 10. Cap.

JEsus sagde til Gydinganna: Eg em goodur Hyrder. Goodur Hyrder giefur sitt Lijf ut fyrer sijna Saude/ eñ Leigu-liden og hañ sem ecke er Hyrder/ hvors ad Sauderner eru ecke eigenleger/ Nar hañ sier Ulfeñ koma/ þa yfergiefur

hañ

hañ Saudena / og flyr i buk. Og Ulfureñ gryper Saudena / og sundurdreifer þeim. Eñ Leiguliðeñ flyr af þvi hañ er Leigulide/og giæter ecke Saudaña. Eg em goodur Hyrder / og eg þecke myna Saude / og eg þeckest af mynum / So sem ad Fadereñ þecker mig/ og eg þecke Fødureñ/ og eg legg mitt Lyf ut fyrer myna Saude. Eg hefe og adra Saude / sem ei eru af þessu Saudahuse / þa byriar mier og hier til ad leida / og þeir munu heyra myna Rodd. Og þar mun verda eitt Sauda-Hus / og eirn Hyrder.

Exordium.

J Fyrra pistle til Tim. 3. Seiger Postuleñ / ad þad sie mykell Leindardoom ur Gudhrædsluñar ad Christur sie Heidingiunum predikadur. Gudhrædslu nefner hañ hier Christeñdoomeñ / So sem vyda annarstadar i synum pistlum / Þad er hiñ saña Lærdoom uñ Frelsara Heimsins. Þad er su Gledelega Hyrdersins Raust / er DRotteñ talar uñ hier i Gudspiallenu / hver og hefur fagurt lioomad a medal vor / Þvi seiger hañ: Eg hefe og adra Saude sem ecke eru af þessu Saudar-Huse / J hvørium hañ bender til Spaadooms Ezechielis. 37. Hvar DRotteñ so talar: Miñ Þioon David skal vera Konungur yfer þeim/ og þeir skulu aller hafa eiñ Hyrder / ad þeir gange i mynum Riettendum. Gledeligt er þetta ad heyra / Br. M. fyrer þad Foolk er sat i Myrkrunum / Esa. 9. Og fyrer þeirra Efterkomendur sem erum vier. Eñ so Gledeligt sem þad er / so hryggelegt er til þess ad vita / ad þeir eru so faaer sem þad vill rækast a nu a þessum verstu og sydustu Døgum / þvi svo feigens Hende sem ad marger af Heidingium tooku a moote hinu fyrsta Christne Bode / Svo faaer eru nu þeir vorðner/ sem ecke drepe Hendeñe vid þessare Guds Nad / og so sem ad Christur kañ varla kañ er hañ þeckte i siñe fyrre Tilkomu / so er ad ugga / ad hvad sem hañ lefur ut þessu ad koma / þa mune hañ valla fiña Trw a Jørdu / Luc. 18. Edur þa er hañ þecke fyrer syna. Og fyrer þad ad þad er so Almeñt vorded / ad daufheyrast vid Raustu hiñs gooda Hyrders / Þa vil eg ut af Evangelio tala uñ þa Hlute er kuña ad uppvekia oss til ad liaa heñe vor Eyru / so ad vier ecke ut af sofnum i Daudanum. Gief oss þar til þiñ Anda Himneske Fader / Fyrer JESU Forþienustu / AMEN.

Utleggingeñ.

Vakna upp þu sem sefur/og ryß upp af Daudanum seiger Postuleñ Eph. 5. so mun Christur upplysa þig. Eñ hvar vid skyllde sa vakna er sefur i Syndunu? Hvar vid skyllde hñ upprysa sm er daudur i þeim? neima vid Raust hiñs gooda Hyrders/er sagde forduñ Daga þa hñ framsette Eptirlykinguna uñ Saded/ Matth. 13. hvert ad er Guds Ord/

Ord/ hvor Eyru hefur ad heyra/ hn̄ heyre. Guds Rodd er þetta eñ ecke Mañа sagde Folked þ er heyrde a Tal Herodis af þvi hañ talade so snïallt/ Act. 12. Eñ eg maa þad ollu helldur fœra heim til þess gooda Hyrders Saudañа/ þess Biskupsens med þa vellærdu Tunguna/ Es. 50. Þad eru Guds Ord eñ ecke Mañа er hn̄ talar/ og þyckest eg noog hafa sagt þegar eg seige/ ad þad Guds Ord see. Þu Syndugur Madur er þta heyrer/ laat þier þad til Hiarta ganga/ og hugsa hver sa er sem vid þig talar/ þad er eingeñ Jardneskur Hofdinge/ ecke Konungur edur Keysare/ og munder þu þo heyra þa med hiñe mestu Athygle / eñ þ er Drottieñ Himens og Jardar/ sa ed hefur Konungañа Hiortu sier i Hende/ og oll Verolldeñ leikur fyrer hm̄ a Reide-Skialfe þegar hañ talar/ Prov. 21. Mykill maa vera Munur Abrahams Forfodur og þyn/ ad þegar hañ talade vid DRottieñ og þo i Mañs Lyke / þa vard hañ so audmiukur ad hañ sagde: Nu villda eg þo tala vid DRottieñ þott ad eg sie Molld og Aska/ Gen. 18. Og tok sa Guds Madur þo añаtta Eyrende og ecke sitt i þ Siñ/ eñ þu sm̄ ad liggur hrasadur medal Ræningia/ Luc. 10. og giefur þier einga Biorg veitt/ Jaa/ þu sm̄ vellter þier i Syndunum Daglega eins og eiñ Madur i siñe Hoyslu / þu villt ecke heyra þegar DRottieñ kallar i synu heilaga Orde. Hugleid ad ef þu ætter ad taka Eyrende nockru af Hofdingia einhvoriū/ og þu svarader hm̄ ollu odru eñ þvi sm̄ til þess heyrde/ edur þu letest þad ecke heyra/ munde hañ ecke braadlega reidur verda og reka þig a Dyr? edur laata i Fiotur kasta? O hvad myked skilur þa Gud og Meñena/ Hvorsu opt kallar hn̄ oss fyrer sig i synu heilaga Orde? Hvorsu opt verda oss hn̄s Eyrinde a Hendur falen? Hvad tyd byđur hn̄ oss hvad vier giora skulum/ og Ogiort laata? Eñ þ geingur eins fyrer morgū af oss/ eins og Syrach skrifar um̄ hiñ Heimska/ ad þad er eins vid hn̄ ad tala og þañ ed sefur/ nær þu hafder loked Rædūñe/ spyr hn̄ epter hvad þu sagder/ Syr. 22. Eins geingur þad morgum þeim ed Orded heyra edur lesa/ Meñ muna þad varla medañ þad heyrt edur lesed er / auk helldur ad þeir fære þess nockurn Avoxt/ Riett eins og St. Jacob talar hier um̄/ ad ef nockur er Ordsens Heyrare og ecke Giorare / hañ sie lykur þeim

Mañe er siñ Náttúrlegañ Yferlit i Speigle skodar/ Jac. 1. þri hañ skodade sig / gieck burt og gleimde hvilijkur hañ var. So siaum vier (ef vier þo sumer ad þvi giærum) i heilögu Guds Orde/ hañs Giæsku og vora Illsku / hañs Þolenmæde og vora Þvermoodsku/ hañs O-utseigiañlegañ Kiærleika ꝛ vort Hatur ꝛ Leida ꝫ vier berū til hñs Kiett-enda / eñ vier gleymū þvi svo flioott ad þad hefur lijted Stad hia oss til Apturhvarfs fra Syndunū nie Lifnadarens Leidrietlingar. Giætum þo ad þvi i JEsu Nafne/ Giætum ad hversu dijrmætt ad þetta Orded er / og hvad myked þad hefur kostad oss ad byrta. Þad er ecke eins og þad Orded er Gud talade i Upphafe / og skoop þar med Himen og Jörd/ Gen. 1. Ecke eins og þad hañ talade til vorra Fyrstu Forelldra/ er hañ straffade þau fyrer Syndena / og rak ut af Paradijs / Gen. 3. Ecke eins og þad hañ talade til Israels Sona i Eydemorkuñe/ og þr beiddust undañ ad heyra þad/ Exod. 20. Helldur er þad Lijfsins Ord/ Joh. 6. fyrer hvort ad Guds Sonur hefr uppa sig teked vort auma Holld og Blood/ og i þssu sama Hollde lided allar Eymder Mañlegs Holldz / Hungur / Þorsta/ Klæddleyse/ Vlegd/ Obyrgd/ Hrædingar og Brijxle Oguðlegra Mañna/ Offsookner/ Fiotur/ Hraka/ Hudstrokur/ Högg ꝛ Slög/ og ad sijdustu hiñ Smæānarlega Dauda a Krossens Galga. Allt þtta vañ hñ eilijfa Hátign til þess ad Opeñbera þtta Lijfsins Ord sijnū Fiandmoñū er geinged höfdu i Sveit med Andskotanum. Og þo skamast sijn ecke eiñ Giæsijfur og þverbroteñ Syndare ad troda þessa Guds Gæfu under Fotunū/ lætur naudga sier til ad heyra þad og læra/ og kallar þm veitt i sm Guds Sonar Umbod a Hende hafa / ef þeir fa þrijst hm til ad sijna sig under Heyrn Guds Orda/ seig mier þu sm ekur þier vid ad sitia under eiñe Predikun/ hvert mun Guds Son hafa kostad meira ad fa sitt Ord þier Opeñberad/ ed ur þig ad heyra þ: Þu munt nærre gieta er þu les hñs Pijslar-Sögu/ hitt veit eg ad hñ langade til ad lijda allar þær Kvaler ꝫ þar i rikadar eru þiña vegna / eñ hvert þig langar so til ad heyra þad Orded af Krossenum/ þad bid eg sialfañ þig ad Hugleida. Seiged mier eñ aptur/ hvera vegna mun hiñ goode Gud hafa unñed so miked til aumra

Mañā

Manna Saaluhiaalpar? þurfte hñ þſſ ſiaͤlfur vid? Fiærre ſie þvi: Himnarner utſkijra hañs Dijrd/ og Feſtingeñ Verk hañs Handa/ Pſ. 19. Mtinde hañ hafa ſided nockurn Skort a Dijrd ſiñe/ þott Mañeſkiañ hefde Eilijflega kvaleſt i Helvijte? Nei/ eins Vegſamlegt hefde verid hañs Riettlæte/ ſo ſem nu er hañs Giæſka / þott eingum hefde hañ Miſkunad/er hoñu nockud veitt i vorre þioonuſtu ? Laangt fra/ þar ſtanda frame fyrer hoñu Otal Þuſund Himneſkra Herſkara/ſem lofa hñ og vrijſa aan Afllaats Noott og Dag/hvetra Dijrdlegar Radder og Lofſaungar laangt yferganga vort ſyndugt Kvak/er vier læknumſt vegſama Gud med hier a Jordune. Hvar fyrer letur hñ þa ſitt dijrmæta Ord Predika ? Hveriñ til Gagns og Gooda? Þier/ þier/O þu Rænulaus og þverbrotteñ Syndare / og þad ut af einſkiærre Nææd ſiñe / og. þo leggia ſynduger Meñ þeña Himneſka Leyndardoom ad ſo litlu / ad. Meñ vilia nalægt allt añad heyra. Sie þad ei añad ſem kuñe ad þvijnga oſſ til ad hafa Matur a Guds heilaga Orde/ þa lijtū til vorrar ſaurugrar Fædingar/ Hvad vorum vier nær vier fæddumſt i Heim þeña af Moodur Lijfe ? Reideñar Børn/ Eph. 2. Eintoomis Holld og Blood / Joh. 3. Sem ei kañ Guds Rijke ad erfa / 1. Cor. 15. Eñ hvad erum vier nu ? Guds Børn og Erfingiar Eilijfs Lijfs/Gal. 4. Ef vier truum a Guds Son og vardveitum hñs Ord/ Eñ hvar fyrer er þad ſkied? Mun ecke þ Guds heilagt Ord ? Hvert ad er i Vatnenu og med Vatnenu / nær vier giørumſt Guds Børn af Reideñar Børnum i Heilagre Vatns-Laug. So er þa Guds Heilagt Ord hin fyrſta Mioolk / Hveria vier iñdreckum ſtrax med Moodur-Miioolkeñe / Fyrer hveria vier ødlumſt hid Andlega Lijf / An hvers hid Lijkamlega / er eckert añad eñ Daude. Eñ Gud nææde oſſ auma og ſynduga / ad þegar vier drøgumſt a Legg / þa velger oſſ vid þeſſare Barna-Fædu/aan hverrar Eingeñ Spekingur/ Eingeñ Meiſtare/ Eingeñ Doctor hefur þo fullordeñ giørſt i Guds Þeckingu. Eñ hvad velldur þvi/ B. M. ? þad medal añara/ad marger Oviitrer og Hyrdulauſer Forelldrar/er ſiaͤlfer kañſkie lijted edur eckert vita ſier til Saaluhiaalpar/þeir leifa Børnunū fyrr ad veniaſt a Brioost hiñar Giaalijfu

Noru Veralldarefiar/helldur enn a hina skynsamligu z Osviknu Miolk er St. Petur dreckur þm til af/ 1. Pet. 2. ad þau vaxe i henne. Giæted þo ad Sælum ydar / Christner Menn / þott þier ecke miked hyrded umm Sæler Barna ydar/þvi Gud mun eflaust krefia þra af ydar Hende/ Ezech. 33. sem vegna ydar Forsomunar eilijflega glatadar verda. Enn þott ad þad hafe vered Foreldranna Skulld ad þau hafe ei uppfrædt nockurn a hans Ungmennis Alldre/þa vite hn samt/ad þad verdur hns eigenn Skulld þegar hn kiemur til Vits og Ara/ef hn fer æfram i slikru Ovite og Hyrdulesyse/ Þar fyrer ef nockur er sa ad hann vante þad er hann vita þarf til sinnar Sæluhiælpar/ sm eg dylst ecke vid/ ad fleire enn færre vera mune/þa læte hn sier umm alla Hlute fram vera ant umm/ ad fa þss Leidrietting hia þm sm betur vita/ef hn elskar Sælu sijna/ og skammest sijn ecke / þvi fyrer hverium vill hn skammast sijn? Ecke fyrer sijnum Sælusorgara/þvi ef þar er nockur Guds Anda Neiste i honum/ þa mun hn fagna þvi ad eirn sa frooddur Vesælingur vill leita Rads til hns i sijnum Sæluhialpar Efnum/ecke fyrer neinnu Gudhræddum edur Vitrum Manne/þvi so langt er fra þvi ad nockur sa sem Gud elskar mune hlæia ad þvi/ad þr mundu kalla þad Lofs verdt/og vera eins Lynder og þeir sm i Himnenum eru/ hvar meire Fognudur er yfer einum Syndara/sm Ydran giorer/ helldur enn yfer 99. Riettlatum/ Luc. 15. Fyrer hverium skylldé hn þa skammast sijn? Fyrer Gærungum Veralldarennar sem iafnvel hlæia ad Gude og ollu þvi hm tilheyrer. Enn þess er stoor Munur ad taka a moote þvi Spotte sm einkis er verdt/ og ad standa med Kinnroda fyrer Guds Doome a sijdarsta Deige/ og hverneg sm ollu þssu er vared/ þa hygged ad/ hvert ad sie minne Minkun ad aller vite þ eirn verde ad fara til Helvijtis fyrer Vanvitsku saker/ellegar ad Leidriettast af odrum sm betur vita/ so Menn kunne ad verda Erfingiar Eilijfs Lijfs.   Nu er þad ecke noog Guds Barn/ ad þu kunner þin Barna Lærdoom/ og viter hvad þu att ad trua/ og nockurn veigenn ad giora/ þar eru so morg Tilfelle sem ad oss mæta a þisse Nætturomu Reisu fra Voggunne til Grafarennar/bæde i Andlegann og Lijkamlegann Mata/ad sa sm vill fara hyna riettu Leid/hn giefur ecke vered an Leid

arvijsers

arvÿſers Guds Heilagra Orda/hvert David ſeiger ad ſie Licos a ſÿnū Vegū og Lampe Fota ſiña/ Pſ. 119. Hn̄ ſm̄ þo var eirn vitur Konungur. Med Guds Orde verdū vier Endurfædder/ med Guds Orde Vppfrædder/ þau temia vorn Vngdom/ Styrkia Fullordens Áren/ Hugga Elliena. Hvad er eirn Vnglingur ſa ed ecke hefur Gud ſier fyrer Augum? Hn̄ er eitt Radlauſt Villudÿr/ eitt galed Fole/ þvi ſeiger David: Hver neg kan Æſkumadurenn ad ganga ſiñ Veg Oſtraffanlega? ef hn̄ helldur ſier vid þÿn Ord/ Pſ. 119. Þvi verdur mørgum þeim er Guds Ord og goodar Menter forſmaa i Vngdomenū/ ad þeir elldaſt alldrei þott þeir Allrader verde/ Enn hvar eiga þeir Gud ad finna? Hvar eiga þr hn̄ ad ſiaa/ nema i hn̄s Orde/ Hvad er Madurenn þa hn̄ er fullordenn ān Guds Orda? Lꝛtum hm̄ Rÿkdoom hlotnaſt/ han̄ er Satans og Mamons þienare/ nema han̄ lære i goodum Verkum rÿkur ad vera/ ſem Paulus bÿdur/ 1. Tim. 6. Enn hvar ſkal hn̄ þad læra nema i Gud Orde? Lꝛtum hn̄ ſettaſt i Mekord og Virdingar/ Hvad er hn̄ fyrer utan Leidſøgū Guds Orda? Eitt Skip þ utan̄ Stÿre/ nockurskonar Rik ſem Vindurenn upp i Loptid feiker/ þad ſiaaſt vier (þvi verr) a mørgū Afglapa/ ſm̄ ad Luckan̄ tiller upp i hæan̄ Seſſ/ ſialfū ſier a ſtundū til Spotts ꝛ Mÿnkun̄/ enn ødrū til Skada ꝛ Meinſemdꝛ. Ellenn er ad ſonu i ſialfre ſier Heidarleg/ jafnvel epter Guds Bode/ Levit. 19. Oſkande være ad hver Vngu hefde þar epter Vilia edur Vit a ad ſÿna henne tilbærelegan̄ Heidur. Enn eiñ gamall Madur fyrer utan̄ Otta Drottenns/ er Vidundur Veralldar/ þvi Guds Otte er þ ſm̄ hn̄ ætte framar ollu ad læra a ſÿnū Æfe-Stundum og kunna ødrum ad kienna ſem yngre eru/ maa þvi ſÿnaſt ad han̄ hafe lÿtenn Avøxt Æfe ſinnar/ en hn̄ er ungū verre i þeckingu Guds og hn̄s Heiløgu Orda. Seiged mier/ J hvøriu er vor Chriſtendoomur meſt foolgenn? J þm̄ þremur Hlutum ad eg meina/ ad yd raſt Syndanna/ ad trua þær verde ſier fyrer Chriſtū fyrergiefnar/ og ſo ad læta af þm̄ framveiges. Enn hvetneg villtu þeckia Syndena/ nema Guds Ord ſÿne þier hana? Þad er eitt Speigell i hveriū Madurenn kan̄ ad ſkoda hvilÿkur hn̄ ſie. Ared edur Agnernar i Loptenu ſiaaū vier ecke ſierd/ nema i Soolargeiſlanum. Eiackū þſſ/ Brædur mÿner/ ad þott

oſſ ſie i Bodordunū ſagt/ hvad vier eigū ad giøra og Ogiørt láta/ þa er þ margt ſmátt i Fare voru ſm̄ Bodordunū er mootſtádeligt/ og vier mundū ecke ſkynia nema oſſ være þ framᵛſijnt af Guds heilaga Orde/ ſem ad er hiñ fegurſte Geiſle þrar bleſſudu Riettlætesins Soolar. Eñ eingeñ er afſakadur þott eige vite hñ Guds Vilia/ þvi ſa ſm̄ añ Løg máls ſyndgar/ hñ ſkal añLøgmáls fyrerfaraſt/ ſeiger Poſtuleñ/ Rom. 2. Hvad eigū vier um̄ ſiálfañ Gud ad tala? Lijed til hañа fyrre Dag aña ſagde Moiſes vid Iſrael/ Lijtū til Heidingiaña/ Fedra vorra/ hver ier ad geingu til Máállauſra Skurgoda og þioonudu þm̄/ 1. Cor. 12. O hverſu máttū vier þa hinū Allsvalldanda Gude þacker kuña med grátande Tarū/ ad hñ hefur oſſ ſijna Náſign/ ſijna Giæſku/ ſitt Riett láte/ ſijna Polenmæde og ſijna Guddoomlega Speke opeñberad i ſijnu Heilaga Orde/ ſo ad nær vier berum vort ſaurugt Lijferne/ er vier ſkodum i Speigle Løgmálſens/ ſamañ vid hañs Guddoomlegañ Tig-nar Lioomа/ þa fáum vier Vit a ad ſkámaſt vor/ ad ydraſt/ ad aud-mykia oſſ under Volldugа Guds Hønd/ og Offra honum þeirre Foorneñe er honum alleina lijkar af vorre Hende/ ſem er Harmþrungeñ og Sunddurknoſadur Ande/ Pſ. 51. Nu þegar vier hefum ſo þeckt Syndena/ og ſiáū oſſ ecke añad bued eñ eilijfar Helvijtis Pijſler/ hvar villdū vier fá Boot vid þeſſu? Være oſſ þad ecke opeñberad i Guds Orde ad hñs Sonur være i Heimeñ komeñ til ad kalla Synduga og ecke Riettláta til Ydranar/ Matth. 9. Þegar Andſkoteñ lætur einum Glæpa-Mañe ſem allañ ſiñ Alldur hefur i Vondſkuñe aled/ Ofbiooda þær Syndernar ſem hñ hefur lockad hñ til/ ſo hñ a ſkamt til ad Ør-vænta ſier Guds Nádar: Hvar vill hū fá Boot vid þſſu? ef ei hefde hñ þau Lyknar Ord Guds/ ad ſo ſañarlega ſem hñ lifе/ vilie hañ ecke Syndarans Dauda/ Ezech. 33. og øñur þvilijk. Nu þegar þu átt ad uppbyria hina niju Hlijdne/ og ſijna ad þu ſiert Guds Barn vordeñ af Þræl Syndareñar/ eñ Andſkoteñ/ Heimureñ og Hollded freiſta þijn/ hvar villt þu fá Ráad til ad utſløckva øll Elldleg Skepte hiñs Prett-vijſa/ Eph. 6. nema i Guds Orde? Hver kieñer þier ad kroſſfeſta Holld ed med þeſſ Gyrndū og Tilhneigingū/ Gal. 5. nema Guds Ord? Hver

yfer-

yfervinnur Heimeñ/nema sa sem fæddur er af Gude? 1. Joh. 5. Hvar fyrer? Þvi hañs Sæde er i honum seiger Johañes/ 1. Pist. 3. Hvort er þad Sæded? Þad er Guds Ord seiger Drotteñ i Eyterlykinguñe hiaa Lucam. Cap. 8.

Hier verd eg z ad miñast nockud a vora Kyrkiugaungu/ z Heyrn Guds Orda i hñs Huse. Þad er oss ollū vitanlegt/ad i synu Mustere hefur Gud sett Miñing syns Nafns/ þar vill hñ dyrkast z tilbidiast/ Exod. 20. Þar eigū vier ad tala vid hañ i vorū Bænum/og heyra hañ aptur til vor talande i synu heilaga Orde / þar eigum vier ad taka Kietken-deñ af Kieñemañsens Muñe/ þvi hñ er Eingell Drottens/Malach. 2. Kiñingeñ er ad sønu Bruñur hiñs lifanda Vatns er Christur vill oss giefa/ hver z af þvi dreckur/ hñ mun ecke þyrsta ad eilyfu/Joh. 4. Eñ vier meigū flester seigia eins og hin fatæka Samaritska Kvina sagde vid JEsum fordum/ þad er diupt ofañ i Bruñeñ/eñ vier hofū eckert ad ausa med. Guds Ords Þienarar eiga ad vera oss i þssu so sē Rebecha var Eleazar Abrahams Sendemañe/ad hun joos Vatned upp af Bruñenū fyrer hñ og hñs Ulfallda / Gen. 24. eins og Jacob var Rachel/ er hañ vellte hinū mykla Steine af Bruñenū / so heñar Fodur Hiord kuñe ad drecka / Gen. 29. Þeir eiga ad sundurskiufa Ord Sañleikans fyrer oss/ 2. Tim. 2. og giefa Guds Hiuū i riettañ Tyma þad þm hyriar/ Luc. 12. Þvi hverneg meiga þr trua nema þm sie Predikad seiger Paulus/ Rom. 10. Naf þvi Raad Salomonis er hañ seiger/ Ecc. 5. Vakta þynar Fætur nær þu geingur i Guds Hus/og vert helldur bueñ til ad heyra / eñ til ad giefa Offur hiña Heimsku. Soddañ Offur mā kalla þra Guds Þionustu er byrkast i hñs Huse/ alleina fyrer Sida saker/ eñ hugsa allt añad eñ ūm þad sem talad er. Nu veit eg þo christeñ Madur/ad þu seiger/þott mynar Þanckar kuñe ad hvarfla hyngad edur þangad/jafnvel under Predikuneñe/þa fæ eg ecke vid þvi giørt/ hvørsu vel sē eg villde. Eg veit þad er satt/og þ mā hvør Madur odrum iatta/ þvi Mañsins Þanckar eru vonder fraa Barndoome / Gen. 8. Eñ hitt giora Meñ vid giørt / ad þeir sieu ei Langdvølum i hurtu nar Meñ under Guds Orda Heyrn sitia, þvi

Raad

Naad eru nockur vid þvi B. G. ad missa verde af þessu helldur kann ecke almennelega skiedur. Eg vil ecke hier tala um Ogudlegar Manneskiur er setia sig til ad hugsa allt annad enn þad sem af Guds Orde talad er/ til ad stytta sier med þær Stunder er þær ættu Gude ad giefa. Um soddann Andskotans Mußere vil eg ecke tala/ hinu vil eg Raadleggia er giarnan vilia Orded heyra/ enn faa þad ecke giort sem villdu þeir/ þ Naadkunnar Breyskleika saker. Nu Fyrsta er / ad nær þu geingur i Guds Hus/ þa gior þad ecke af Vferdreyskap/ helldur Alvoru. Enn fyrer þvi ad soddann Hugarfar tokum vier ecke af siálfum oss/ þa bidium Gud Innelega um ad giefa oss Astundan og Eptertekt sinna heilogu Orda/ nær vier Inngaungum i hans Hus / hvad nær vier giorum af Hiarta/ þa er eingenn Efe a þvi/ ad hans Ande bidur fyrer oss med Oumrædelegum Andvarpanum/ Rom. 8. og framkvæmer i oss þad gooda Verked. Nær Annad er Elskann til Guds/ hvoria vier ødlumst bæde med Þanckunn ef hun er alvarleg og dugleg / svo og med stiellldre Ihugan Guds Tigner og vors Overdugleika/ hans Orlætis og vorrar Þarfar/ hans Giæsku og vorrar Illsku/ hans Þolenmæde og vorrar Þvermoodsku/ og kann oss alldrei ad bresta Orsok til þessa/ þvi a hvoriu Augnabliki med tokum vier hans Nodar Velgiorninga/ og a hvoriu Augnabliki syndgumst vier a moote honum/ so þegar vier berum þetta samann i Hiarta voru/ þott ei sie nema Kvølld og Morgna/ þa kunnum vier ecke ad fara a mis vid þad / ad faa eina brennande Elsku til hans sem oss Ogudlega og Synduga Orma sparer i Naad sinne/ og giører oss ei ad sidur allt til gooda/ þott vier hann vijsvitande til Reide reitum. Nu er þad vitanlegt/ ad ef vier elskum nockurn og virdum/ þa vigtum vier hvort Ord er hann talar/ og þiker vænt um þad/ og þott þad sie Heimska a Stundum/ þa er vor Breiskleike so mikell/ ad vier holldum þad Gullvægt hvad sem ut af hans Munne kiemur / og þvi skylldum vier þa ecke elska Guds Ord ef vier hann elskum / þar þau eru i siálfum sier dyrmætare enn hid besta Gull/ z sætare enn Hunang z Hunangsseimur z David seiger/ Ps. 119. Enn þa framar hofum vier ecke Ynde z Gaman af ad heyra talad um þa Hlute er oss þyker vænt um. Siooe Madurenn talar giarnann um Siglingar/

ingar / Skriids-Madureñ um̃ Orlog / hinum Agiarna leidest alldrei ad heyra rædt um̃ Fiarablañ / Vissenda-Mañenum um̃ Heims Speke / Logvitringnum um̃ þess-hattar Higginde / þvi hvar ydar Fiarsioodur er / þar er ydar Hiarta sagde JEsus / Matth. 6. Aller erum vier Onæmer a þid Gooda i Fyrstunne. Einn Vnglingur þa hañ er fyrst settur til Menta / þa er hönum leid su Ydia / eñ epter at fær hañ so mykla Lyst þar til / ad hañ giefur varla añad giørt / So skal sa vita ad hier er vel framm̃ fared a Guds Veige sem elskar hñs Ord / sem Meñ fyrst Elskuna) þa er ecke ad ugga um̃ Epterteckena / þvi m̃ner Saud er heyra m̃na Raust seiger Guds Sonur hier i Evangelio. Og seiged mier / Br. M. Vm̃ hvad alle oss væña ad þykia / eñ um̃ Sæler vorar / sem vier þo ecke vitum̃ nema fra oss teknar verde a hveriu Augnableke / þvi skylldum̃ vier þa ecke giefa hiñ mesta Gaum ad þvi er þm̃ hiælpa kañ / ecke til nockurs Stundargagns / helldur til eilyfra Nota? Eñ þessa Elsku og Rækt til vorra eigeñ Sælna munum̃ vier ødlast ef vier venium̃ oss a ad bera samañ þa dyrdlegu Vist sm̃ øllum̃ Guds Børnum̃ er fyrerbueñ med Christo i hañs Rijke / og so Fordæmidra Pijsler i Helvijte / hvar þr eta sijnar Tungur ut af Pijnu og Ofraun Kvalañа / Apoc. 16. J þridia Mæta Barn Guds / nær þier aflarleger edur synduger þænkar i Hug fliuga under Guds Orda Heyrn / þa læt þa somu verda þier til Vppvakningar / ad þu skamest þijn / ad þu hafer þañeg saurgad Guds Mustere / og slæ þañeg Andskotañ med sijnu eigeñ Sverde / þvi ad vijssu mun þig angra þ ef þu ert Guds Barn / ad þu ert so under Syndena selldur / Rom. 7. ad þu giefur ecke eina Stund vakad med Drottne / Matth. 26. Og nær þig þad angrar / þa munt þu brædliga leita aptur til ad fiña Hugsvølun Sælu þine i þvi s̃ þ̃ þier er talad af helgum̃ Stad. Villdu Meñ nu þetta þrent Gaumgiæfelega Athuga / þa er eg fullkomlega vijss um̃ ad margur fære betre heim aptur i sitt Hus / Luc. 18. undañ Guds Orda Heyrn / helldur eñ mig ugger ad Meñ Almeñelega giøre / Hvad Gud Næde. Nu er þad þo ecke noog Br. M. ad Meñ heyre Guds Ord med Athygle / nema Meñ fære þar af Avøxt i þoleñmæde / Luc. 8. Vier eigum ad Rootfesta þad / so

z Grodursetia i Hiartanu/ ad nær vier freistumst af einhvørre Synd/
ad vier þa strax høfũ ørugt Vÿge / a moote hẽñe/ i þvi sẽ vier høf-
um numed af Guds heilagre Kieñingu. Hvad giørde vor goode Meist-
are nær hañ var freistadur/þoott ecke være hønum hætt vid ad sigrast
af Diøflenum/ þa stoo hañ samt þañ Ovin med Guds Orde i heilar
þriar Reisur/so ad hñ skamadest sÿn/og forliet hñ seiger Gudspialla
madureñ/Matth. 4. Giør þu eins christeñ Madur / eñ hverneg villt
þu fa þad giørt/nema þu hafer numed þad z geimt i Hiarta þÿnu?
Og kuñer þu af einhvørre Freistingu yferstÿgeñ ad verda/hverneg villt
þu fa Lækning þar vid/nema af þvi s þu kant af Guds Orde? J sama
mata nær þu fær orsøk edr Tækefære til ad giøra nockud gott/þa eiga
heiløg Guds Ord er þu hefr safnad i Fiesiod hiarta þÿns/ad miña þig
þar a/og giører þu ecke þtta/ þa ma þier þad ad litlu gagna/hversu
Bænheitur/hversu Gudrækeñ sẽ ad þu situr under eiñe Predikun/ þvi
þad vill eins tilganga og uñ Sæded/Luc. 8. þad er fiell i grÿtta Jørd
z a medal Þirna/ad soddañ Mañeskiur añadhvert medtaka Orded med
Fagnade/eñ hafa þo ecke nockra Rot/þvi uñ Stundarsaker trua þr/
og falla fra a Tÿma Freistingareñar/edur og ad Þyrnen/þ eru Sorg/
Audæfe og Gyrnder Heims þßa vaxa upp med þvi og kefia þad/so ad
þad færer eingañ Avøxt. Eg efast ecke uñ ad þar mune nockrer vera
sem æsekia sier Gudrækelegañ Lifnad nær þra Synder eru straffadar i
Guds Orde/eñ hvad faaer þr sleu/ er fylle þ med Verkenu/er audsært
af Ogudlegu Frañferde Mañañ i Heimenũ. Gud giæfe þar være eiñ
Samaritan a mille tÿu Gydinga/Luc. 17. Eiñ Abraham i Gerar/Gen
20. Og tÿu Gudhrædder i Sodoma/Gen. 18. Þig ydrar af Hiarta þß
er þu hefur Gude a mote broted/ z þu lofar ad syndga ecke vÿsvitande
framveiges. Eñ seig mier kiære/nær ætlar þu til þß ad taka ad lifa
betur? Munu þr ei fæer er hlaupa strax ur Tollbudeñe med Levi og
fylgia Christo epter? Luc. 5. Nær ætlũ vier ad taka til ad elska Gud og
hñs heilaga Ord/ad virda og ottast hñs Nafn/sẽ oss byriar/ad heidra
Foreldra og Yferbodna/Exod. 20. ad aga Børn sÿn og uppala þau i
Otta Drottenñs/ Eph. 6. Nær ætl hiñ Heiptræke ad taka til ad elska

sitt

sin Boin/ Matth. 5. Nien Laustmæle ad giora Samkmæla vid sijn Augu/ Job. 31. Nien Agiarne ad læta af ad stela/ræna og syrkia/Eph. 4. Lyg aren ad rægia og bakkala/1. Pet. 2. Nær ællin vier ad hreinsa Hiörtu vor af þessum daudlegum Verkum og Syndvirdingum / Kannskie nær vier gietum ecke leingur/edur nockru epter lyvier erum dauder. En David seig er/Ps. 115. Ad þr prijse ecke Gud sem ofan fara i Helvijted/og mun þ þa verda nockud um seina/ ad giallda hm þa Skulld er hm ætte hver ad luka. O þu Naduge Gud / skapa þu i oss hreint Hiarta / og gief oss einn nyan vissann Anda/Ps. 51. Snu þu oss Drottenn/þa er oss snu- ed/ Jer. 31. Lat oss hafa Lysting vora i þijnu Logmæle/og tala um þ Daga og Nætur/Ps. 1. Sieu þijn heilögu Ord Epterlæte vorra Sal na og þijn Rietlinde framar af oss meken en Gnægd allra Audæfa. Isra el sagde fordum Daga vid Moisen er Guds Reider sloou i Horeb. Vier viltum ecke framar heyra Raustena Drottens Guds vors/tala þu til vor/ Exod. 20. En Moises hefur ecke Forgiefens sagt til þra. En Spamann mun Drottenn Gud ydar uppvekia ydur/ af Brædrum ydar lijkan mier/hm skulud þier hlijda/Deut. 18. Lijkan ad sönu/O Moises/ en þo miklu betre/miklu ædre/miklu fullkomnare/hvør ed eitt lijtilogan de Horkveik mun ecke utslöckva/edur brakadann Reyr i sundurbriota/ Es. 42. Pad ert þu O Herra Jesu Christe sannur Gud z sannur Madr/ þar þ seigim vier m3 fullu Trauste/ecke m3 Israel/helldr m3 Samuel: Tala þu Drottenn/þijner Þienarar heyra/1. Sam. 3. Vier vilium hns Roddu heyra/er læt: oss seigia: Giored Ydran/þviad Guds Rijke er nær lægt/ Matth. 3. en ecke ofmiög oklast Rodd hns er seig: bölvad: sie sa sm ecke helldur allt þ sm skrifad stendur i Logmalenu/Deut. 27. Vier aumer og vesæler Jardar Madkar / vilium hm heyra er seiger: Komed til mijn aller þier sm Erfide dryged/og Þunga erud þiader/eg vil end urnæra ydr/Matth. 11. En vier skielfumst ad heyra hns Raust ed seig er: Hver sm giører þetta hn mun lifa i þvi/Levit. 18. Þar fyrer tala þu til vor Drottenn/hverk helldur þad skiedur med Þrumu Logmalsins til ad straffa i oss Syndena / edur i Blijdvidre Evangelij til ad hugga oss aptur/ þa vilium vier Allshugar fegner seigia: Blessadur sie sa

sem kiemur i Nafne DRottens/ Matth. 21. Gief oss þad Hiartalag O HErra JEsu fyrer þyna Forþienustu/ AMEN.

Þridia Sunnudag epter Paaska.

Gudspialled/ Joh. 16. Cap.

Vm þaņ Tyma. Sagde JEsus til sinna Lærersveina. Jnnaņ lytels Tyma munu þier ecke sia mig/ og þa eņ innaņ lytels Tyma munu þier eņ sia mig aptur/ þvi eg fer til Fødurens sins. Þa søgdu sumer af hans Lærersveinum syn a mille. Hvad er þad ad haņ seiger til vor/ Jnnaņ lytels Tyma þa munu þier ecke sia mig/ og þa eņ innaņ lytels Tyma/ munu þier sia mig aptur/ þvi eg fer til Fødursins? Þa søgdu þeir/ hvad er þad haņ seiger oss/ Jnnaņ lytels Tyma? Vier vitum ecke hvad haņ seiger. Eņ JEsus formerkte/ ad þeir villdu spyrta haņ ad/ og sagde til þeirra: Þier spyrred ad þessu ydar a mille/ þad eg sagde ydur. Jnnaņ lytels Tyma munu þier ecke sia mig/ og þa aptur innaņ lytels Tyma munu þier sia mig. Sannlega seige eg ydur/ þier munud syrta og grata/ eņ heimureņ mun fagna/ og þier munud hryggver verda/ eņ ydar hrygd skal snuast i Fagnud. Ein Kona/ nær hun skal fæda/ þa hefur hun Hrygd/ þvi hennar Stund er komeņ. Eņ þa hun hefur Barned fædt/ minnest hun ecke þess Harmkvæls fyrer Fagnadar Saker/ þvi ad Madur er i Heimeņ borreņ. Og þier hafed nu ad sønnu Hrygd/ Eņ eg vil sia ydur aptur/ og ydart Hiarta skal fagna/ og ydarn Føgnud skal eingeņ fra ydur taka. A þeim Deige munu þier mig og einskis spyria.

Exordium.

HAD verde mier ecke ad eg hroose mier af nockrum Hlut/ nema af Krosse DRottens vors JEsu Christi/ seiger St. Pall/ Gal. 6. Ader hroosa sier af Audlegd sinne og Magtum/ eins og hiņ ryke Mann/ Luc. 12. Nocker af Mictordum synum eins og Nebuchadnezar/ Dan. 4. Sumer af Afle og Kallmenſku eins og Goliat/ 1. Sam. 17. Herodes af sinne Malsnille/ Act. 12. og gaf ecke Gude Dyrdena. Pilatus af Magt sinne/ Joh. 19. Er hann þoottest hafa Valld til ad Krossfesta JEsum og til ad lata haņ Lausaņ/. Hrer af stoorum Ættum eins og Gydingar er søgdust hafa Abraham fyrer Fødur/ Matth. 3. Og hvad er þad sem ad Drambseme þessarar gladlyndu Verallvar telur sier ecke til Gylldis/ hvad helldur vonda Hlute. Hiņ Ogudlege Lamech hroosade

sier

sier af Hoolkunne / fyrer Kongum sinum / Gen. 4. En eru þeir nu allet þeir lyster er stæra sig af Odygdunum / þa hefur Andskotenn sett Meistarastycke sitt i Hiarta Syndarans / hann fyrst kiemur hønum til ad drygia Glæpenn / og sydann ad lata sier vænt um þann þyckia / Þui ep ad Hroosunenn gioerer hvorutveggia / ad eyda þeim allra bestu Hlute ecke Einungis Gudsta / hellduer og ad Synd / so sem Lausnarenn vottar / Matth. 6. um þa er giørdu Goodverk til Fordilldar sier / ad þeir hafa sin Laun wtteked : Hvad mun þad vera þa ad stæra sig af Kløkunum ? En Paulus er ecke so lyndur / Hann hroosar sier af þui sem Verølldenn kallar einkis Hools vert / af þui sem hun forsmaaer / þui sem hun undann flyr med Skeglum og Arum / og skal hellduer fremia allar Odygder / enn ad hun verde fyrer þui / þad er Krossenn Drottens JEsu Christi / og þui seiger Postulenn hier strax epter / Fyrer huorn mier er Heimurenn Krossfestur / og eg Heimenum. Þad er alkunugt / ad Krossenn var hid Smaanarlegasta Pyslarfære i þa Daga / og þui var þad hønum valed sem er Konungur Dyrdarennar til þess ad bera þar uppa vorar Synder. En so hædugslegt sem þad var / so mikla Andstygd seigest Paulus hafa a Heimenum / og slykann Vidbiood hafe hann a sier. Hyred hier Christner Menn huørneg þeir eru Skape farner sem vordner eru Eitt med Christo / og huørra Kosta þeir eiga ad vænta sier i Heime þessum. Einga mun hann hafa klarare hafe af Mønnunum enn syna Elskulega Lærersueina sem hafdu yfergiefed alla Hlute fyrer hans Skullđ / Matth. 19. Og þo seiger hann þeim fyrer i þessu Heilaga Evangelio / Ad þeir mune Syta og Grata / enn Heimurenn mune fagna : Sama vill hann hafa sagt enn nu / þeim er hann af Hiarta Elska. Og vil eg þui alleinasta wt af Gudspiallenu tala um þa Hlute sem oss meige leida til ad bera hans Ok Þolenmoodlega.

O Þu Krossfeste JESV hialpa oss þar til med Naad þyns Anda / Bænheyr þad O HErra fyrer þyna Forþienustu / AMEN.

Vtleggingenn.

HVilekt Verk ann ad være i kyrre ad verka hia oss Þolenmædena i Mootlætenu / þa mætkum vier þo hugleida huadann þad kiemur / þad er fra Gude / Huort villt þu fyrer hønum flyia ? Seiger nockud Leirkiered til þess er þad giørt hefur / Huar fyrer giørder þu mig so ? Rom. 9. Og fyrst ad vier erum i Guds Hende so sem Leir / þa er þad Ovitulegt ad mogla a moote hønum / huad hellst sem hann vid oss gioerer / hann typtar oss sem oss giørt hefur / hann sem oss giørt hefur / hann hefur giørt Himen og Iørd / Hoodenar þeim / rædur þeim / og kann ad eydeleggia þau nær sem hann vill / þui mun eg kieppa vid þuilykann HErra ? Þui vil eg glyma vid sialfann mig ? Og giøra myna Mædu enn þa stærre med Oþolenmæde ? Oll Verølldarennar Raad duga ecke a moote hans Vilia / Prov. 21. Og aller Helvytis Kraptar meiga ecke auka hinu minnsta vid myna Plaagu / fram

yfer þad sem hann áſett hefur/ þvi vil eg þa kÿſſa vid ſvoddañ Hátign/ ſvoddañ Speke / ſvoddañ Almætte ſem varer / Rædur og Stioornar. Þegar Ótal Hundrud Þuſund (hvilÿker Ormar ſem eg) eru ad Molldu vordner / þvi mun eg þa beria Høfdenu vid þañ Stein ſem a mig er kaſtadur af ſo volldugre Hende ? Þar fyrer Br. M. nær Mooklæt-ed oſſ ad Høndum ber / þa hugſum til þeirrar Skylldu er vier eigum Gude ad giallda/ ſem er ad audmykia oſſ under hañs vollduga Hønd/ 1. Pet. 5. Hvad ecke er ſo ſtoor Kunſt i Medlætenu / jafnvel þott vier gleymum þvi optlegana. Eñ i Mootgangenum ſieſt þad hveria Virdo-ting vier høfum a hønum/ og hvad myked vier viliūm fyrer hañ viña. Lytum til Jobs/ þvi hañs Þolenmæde verdur oſſ af Poſtulanum ſett til Epterdæmis/ Jac. 5. Þegar Guds Hønd hafde ſvipt hañ øllum ſijnū Børnum / allre ſiñe Aleigu/ Þrælum og Ambáttum / þa ſagde hañ: Gud gaf og Gud aftook / ſie Nafn Drottens Vegſamad ad Eilijfu / Job. 1. Hønū var David lÿkur/ þa hañ flude fyrer Abſalon og ſagde: 2. Sam. 15. Seige hañ ſo/ eg hefe ecke Þocknan a þier / ſiá hier em eg/ giøre hañ vid mig hvad gott þyker i hañs Auglite/ hvar fyrer hañ og ſeiger/ Pſ. 39. Jeg vard Mállaus og opnade ecke miñ Muñ/ af þvi þu giørder þad. Eins eigum vier Skape farner ad vera Brædur M. ef vier ut af Gruñe Hiartans viliūm kiá vora Audmykt fyrer Gude/ og ef vier erum nu ſkylldoger til þeſſa alleina fyrer þvi ad hañ er vor Gud/ vor Herra og vor Skapare/ hvad myklu framar erum vier þa Skullbundner/ þar ed hañ typtar oſſ alldrei nema ſialfum oſſ til hiñs beſta. Seiged mier/ mun nockud Gud/ ſa ad er Bruñur allrar Giæſku/ mun hañ nockud hafa Ynde af þvi ad plaga ſijn Børn? Og ecke giøra þad myklu helldur þeim ſialfum til gooda? Lætum oſſ ecke eigna Fødur Myſkunſemdañá/ 2. Cor. 1. þa Hardydge ſem vier køllum hid veſta og grimlegaſta a Fiandanum og hañs Limum/ ſem er ad hafa Gaman af Eymdum og Mootgange ſyndugra Mañá. Hvad þa ? Munde oſſ þykia þad Slefnlegt Barn ſem fliÿge i Hæred a Fødur ſijnum nær hañ agar þad? Og er þvi verr og midur ad vier ſtrøffū optlega vor Børn og Þienara alleina til þeſſ ad ſkeika Skape voru a þeim/ Eñ hañ plæg-

ar

ar ecke af Hiarta edur straffar Mañāña Børn/ Thren. 3. Þar ꝥ er ꝥ hid mesta Rænuleyse ꝥ oss ad mogla under hñs Fodurlegre Hyrtin-gu. Seiged mier eñ aptur / þegar eiñ Lækner birlar oss suraū Dryck til ad giøra vorn Lijkama heilbrygdañ/ edur hñ skier upp Saarēñ so ad þau skule groa þss fliootara/ styggiumst vier nockud vid hñ/ edur moot mælū þvi er hñ vill giørt hafa vid oss? Þad giører eingeñ sa sm̄ heil-vita er og elskar Heilsu sijna/ helldur þackū vier hønum þar fyrer/ og giølldū hønum Laun þar a ofañ/ jafnvel þott hm̄ mistakest/ sem opt lega skiedur. O Guds Barn/ skyllder þu þa espast vid hiñ gooda Lækn-ers hvers miuka Græders Hønd ad sker þijn daudleg Saar/ til hverra þu ecke kiener fyrr eñ hñ lijfgar þau med Beyskiu Krossburdarens/ og ecke myklu helldur taka feigens Hende þar a moot/ og giallda hm̄ allar Þacker þar ꝥ? Ef eiñ Fader sæe sitt Barn framfara i allre Vondsku og illu Athæfe/ og hñ ecke straffade ꝥ/ ef skie mætte ad þad Leidriett-est þar vid/ munde hønñ ecke a Hælse leiged vera af øllum Møñum? J Sañleika/ þvi hañ være þss verdur hañ være Bødull og ecke Fader er þañeg breitte vid sitt eiged Holld og Blood/ og þo vitum vier heimta af Gude/ ad hñ læte oss bada i Roosum og lifa ad Munudum vorum/ Jaa/ fara fram i allskonar Syndum og Glæpum/ og heita samt vor Fader/ þar hañ er þo sa Gud/ er ecke þocknast Ogudlegt Athæfe/ Ps. 5. Værū vier an Typtunar/ þa værū vier Hoor-Børn og ecke Syn-er/ Hebr. 12. Dæmed þvi sialfer Br. M. hvert helldur þier viljed eiga Gud fyrer Nadugañ Fodur og þola Hyrtinguna / edur ad hañ takest ecke vid ydur og læte ydur lifa ad eigeñ Villd ydar/ og verde ydur so eiñ strangur og Ognarlegur Doomare/ þegar þier eiged hønū Reikning-skap ad standa af Ordum og Giørdum / sem ad er hin allra herfeleg-asta og skielfelegasta Olucka. Hvad sijnest ydur þa christner Meñ/ mun ꝥ ecke vera tilvinnande ad þiggia eina Naduga Refsing af sijns Fod-ur hende/ z þott hun ætte ad vara uñ allañ vorn Alldur/ sē miøg sialld-añ er/ til þss ad verda kvittur vid øll þau Oskøp sm̄ ad dynia munu yfer Sælkiera Veralldar þessarar i Helvijte og Kvølunū fra eilife Eilijfd til Eilijfdar. Gud nade oss auma og synduga/ vier berum opt og tijdum

sina

eina vanheila Sæl i Heilbrygdum Lijkama. Þegar Lijkamanum lijdur vel/ þa hyrdum vier a stundum lijtt um̄ Sælena / hvør þo ætte ad sia bæde fyrer sier og hønum/ þvi bæde skulu þau hin somu Kiør hafa um̄ alla Eilijfd/ Eñ ef Hun lætur epter hønū þad hn̄ vill/ þa velltest hun miøg ur Tign sinne/ bædū þm̄ til Obætanlegs Skada. Hver veit nema Þrote Drambsemenar edur Vatns-Sijke Agyrndarenar/ edur Kallda Ohoofsemenar/ edur Brioost Veike Ofundarenar/ edur Dofe Letenn-ar/ edur Ade Reidenar og Heiptræknenar / plæge Sælu þijna/ og þu finner þar ecke til. Varla er nockur su Sæl a medal vor/ sem ecke hafe Snert af einhvøriu þessu / eñ Krossen er su eina Heilsubool / sem æ vid ollu þvilijku. Vid Lijkamans Siukdomū eiga adskilianleger Dryck-er/ epter þvi sm̄ hvøriū er hættad/ Eñ vid Sælarenar Meinū æ all-eina Kross-Bikar Drottens JEsu/ þott hn̄ sie beiskur nockud/ þ ætte oss einu ad gillda/ þegar hn̄ giører oss Heilbrygda/ nema vier elskū meir Daudan eñ Lijfed/ Sootten meir eñ Heilsuna/ Kroppen meir eñ Sæl-ena/ og er þ þo ecke ad elska hn̄/ ad læta þad epter hm̄/ sem hefer mæ til skada verda/ þvi han̄ skal þess eilijflega Giolld hafa sem hn̄ i þessu fra hefe dregur sier til Tijmanlegs og forgeingelegs Munadar. Þar fyrer ef vier elskum vora Lijkame og þad so miøg sem ad sijnelegt er a flestum/ þa giørū þad þo fyrer þeirra Skulld / ef eige annars vegna/ ad vier þockum Gude fyrer þad hn̄ typtar þa hier/ so þeir ecke sijdan̄ mæte eilijfum Plagum i Helvijte/ 1. Cor. 11. Þar fyrer Guds Barn/ nær Drottens millda Hønd slær þig a Einhvørn Hætt til ad græda Sælu þijna þar m̄/ þa tak ecke alleinasta þar a mot med Þolenmæde/ helldur og þacka hm̄ fyrer þan̄ Nædargiørning ad han̄ ecke vill yfer giefa þig i framleitt Sinne edur i Girnder þijns Hiarta/ Ps. 18. Og ef þu villt þacklatur vera fyrer so stooran Velgiørning / þa sijn þad i Verkunum er þu jatar med Munnenū. Vier høfum alla Reidu heyrt nockud um̄ þad hvar til ad Gud sender oss Krossen/ sm̄ er til þss ad vier eige skulum hallda oss saklausa/ helldur betra vort Lijferne. Sviptum þvi ecke Gud sijnū Asetninge edur sialfa oss þeirre Næd er han̄ hugde oss ad veita. O hversu illa er þa fared med þssa Heilsusamlegu Guds

Næd/

Naad / z hvad lijtel Not munt þu þa hafa þess syndugur Madur er þu lided hefur / Ja / stoor Giolld: Þvi þ er ad giora Drottens Kross ad Ræningians Krosse / þad er riett so sem Petur seiger / 1. Pet. 4. Ad lijda so sem Þioofur og Jllvirke / og so sem hañ ed fellur iñ i añars Embætte-Nallt þad og ecke noog ad þu læter af ad syndga þess vegna ad þu giefer ecke syndgad / añad hvert þ Neilsubreste / vegna Fatæktar / edur fyrer Otta Saker vid Meñena. Þioofureñ stelur ecke helldur þegar hñ er bundeñ / og ecke fremur Noorkarleñ sijna Synd nær hñ er ute lokadur / hvad ecke er fra Dygdū ad þacka / helldur rañsaka siálf-añ þig / hvad þier mune hafa asfallt orded / hvers vegna Gud mune hafa lagt þeña Kross a þig / og munt þu þ skiott fiña þegar þu stijng ur Hendeñe i þiñ eigeñ Barm / Exod. 4. Og nær þu þad fiñur / þa raad Bot a þvi / ydrast þess af Hiarta og frem þad alldrei optar / helldur bid Gud ad giefa þier naad sijna til ad standa a moote þvilijkre Synd / Med svoddañ Mote verdur þessu Himneska Lækner launad / añad heimt er hñ ecke af oss. Þegar Jesus sa þañ Mañ gangande i Musterenu er hñ skømu adur hafde læknad hia Vatnenu Bethesda / þa krafde hañ einkis af honum / helldur sagde alleina: Sia nu ert þu heill vordeñ / syndga ecke framar ad ecke hende þig añad verra / Joh. 5. Þar fyrer Christeñ Madur / hafer þu siukur vered / hafer þu ratad i Armood og Fiarmissu / hafer þu vorded fyrer Aræsum og Ofsooknum Veralldar Mañа / eñ ert aptur vordeñ fullhraustur / fullrijkur / og hefur feinged Magt yfer Ovinum þijnū / þa gialld eige þa Vanþöck aptur a moote Gude þijnū / hver ed sende þier Krosseñ til ad betra þig / og lietta honum af þier til ad sijna þier Giæsku sijna / gialld hm ecke so illa (seige eg) ad þu bruker Heilsuna til ad drijgia sømu Synder med hverium þu vanst til Siukdomsins / Audlegdena til Dhoofs og Metnadar / Vallded til ad hefna a þm sm vid þig ofgiort hafa / þvi ef vier slijkt giorū / þa hefde þad vered betra fyrer oss ad vier hefdum leiged i Kør og lifad i Armood og Forsmaan alla vora Daga / so ad Saaleñ hefde kuñad hoolpeñ ad verda a Deige DRottens / 1. Cor. 5. Nu eigum vier ecke alleina ad lijta til Guds Fødurligrar Giæsku / i þvi ad lijda Þoleñmodliga alle

 þad

þad sm̄ hn̄ lætur oss til Handa bera/ helldur og til hans Oranſakanligu Speke og Vÿsdooms sem ad yfergnæfer allan Skilning. Einn Fader kann ad vilia Barne sÿnu vel/ en brestur kann skie Vitsmune til ad siaa hvad þvi gagnar/ og þo hn̄ bere Skyn þar a/ þa blindast vor Skynseme optlega af holldlegre Elsku/ en vid þsu er ecke hætt hia hinū Alvÿsa Gude. Þar fyrer latum oss þad sagt vera ad þoott vier eige skynium nie siaum Guds Tilgang / þegar hann neitar oss um̄ þa Hlute er vier Oskum epter/ þa er þad oss til hins besta/ og eckert kann fyrer oss gagnligra ad vera edur upp ad hugsast en þ sm̄ hn̄ lætur vid oss fram koma/ ef vier giefum oss olldungis a hns Valld og latum hn̄ rada. Israel beidde Gud um̄ Kiøt i Eydemørkene/ Num. 14. Og hann gaf þm̄ þ til Hegningar þm̄/ þr beiddu hn̄ og um̄ Konung/ 1. Sam. 8. Er þm̄ leiddest ad vera under hns allra Vÿsustu og Radugustu Stioornan/ og hn̄ gaf þeim einn Konung i Reide sinne / Os. 13. Þar er eingenn Efe a / ad ef Barned mætte siallft rada/ þa føre þad sier optlega ad Voda/ og eins erum vier fævþsser eins og Born i vorum Andligū Efnum / vier Oskū oss Heilbrygde/ Audæfa/ Metorda/ allt þetta eru ad sønu Guds goodar Gafur / en skadsamar þeim sem ecke kunna med ad fara/ so ad Endurlausnarenn seiger: Jafnvel ef þÿn Hønd edur þinn Fotur hneixlar þig/ þa sniid þ af og snara þvi fra þier/ þvi betra er þier halltur og Handarvane inn ad ganga til Lÿfsins / en ad þu hafer tvær Hendur og tvo Fætur / og verder i eilÿfann Elld kastadur / Matth. 5. Ad sønu heimtar eige Drottenn af oss ad vier so stoort Jrradumst vid hverta þa Tilhneiging er vier freistumst af/ þvi hn̄ hefr giefed oss ofn Medel til þss/ ad Krossfesta Holldeđ mz/ adur en til þssa kome/ en þ er hns Meining/ helldur enn ad vier skylldū i eilÿfū Ellde þÿnast/ þa være oss þarfara ad missa Lÿf og Limu. Hversu vÿs og hversu Radugur er þa hinn Goode Gud ad hann agar oss i Meata/ og so sem oss ad minstū Skada verda meige/ til þess ad vier kunnū ad um̄flyia Helvÿtis Pÿsler/ en verda hluttakande Guds Barna Sælu a Himnū med honū eilÿflega? Og i þssū Guds Oranſakanliga Vÿsdome hofū vier jafnann eina stadfasta Huggun/ þvi hns Stærka og Medaumkan verdur hann alldrei vidskila.

Fyrer

Fyrer þvi/þott ad Mootlæted ofbioode oſſ a ſtundū/z vier faū varla under þvi riſed/ þa lætum oſſ til hugar koma/ ad þad er oſſ af honū uppalagt/ ſem veit hve mikels ad vier vidþurfum og þolum. Skvor Saar þurfa mikla Grædſlu/eñ hū er trur z freiſtar einkis yfer Megn fram/1.Cor.10. Ecke eitt Naar fellur af voru Hofde ann hūs Viliaſt Matth.10. Og miklu ſkiður hefdū vier vid ſo margar þrauter ad ber-iaſt/nema þ være epter hūs Skamte og epter hūs Velþocknan. Vier þurfū og ecke ad efaſt uñ ad vier ſæum Mootlæted ſtadeſt/þoott all-drei þyke oſſ ſo Ovænlega æhorfaſt/þegar vier koſtū oſſ i hūs Miſkun-ar Fadm/og under hūs bleſſada Umſioon og Fyrerhyggiu. Þar fyrer ſagde David/þo eg ræfe i myrkvū Dal og Daudans Skugga þa hræd eſt eg einga Olucku/þvi þu ert hia mier/þin Vondur z Stafur hugga mig/Pſ.23. Og Drotten ſeiger vid hū/þott þuſund falle þi^s til afar ar Nandar/og tiu þuſund til hiſkar hægre/þa ſkulu þeir ecke nær þier koma/Pſ.91. So oruggur Kaſtale er Drotteñ þm ed hū oltaſt/jafn-vel midt i Nørmungunū/og þad geingur til eins og hū ſagde vid Lære ſveinana hier i Gudſpiallenu. Jñañ lijtils Tijma munud þier ecke ſiaa mig/og aptur iñañ lijtils Tijma munud þier ſiaa mig. Og ſo ſem ad Læreſveinarner ſkildu ecke i þ ſiñ hvad hū ſagde/helldr uppfylleſt þra Hiarta af Hrygd/af þvi ad hū ſagde þad. So geingur þ og til fyrer Guds Børnum opt lega i Mootlætenu/ad þau meina ad þau ſieu yfer giefeñ/eñ ſamt heyrer hū þeirra Graatbeidne/og þrra Bæn er Þækn-anlig fyrer hm/eñ hūs Tijme er eñ þa ecke komeñ/Joh.2. Hvert helld ur ad eg lijt þeña fagra Heim ſem ad er harla goodur ſo ſem oll Guds Skiepna/edur eg þeinke uñ hiñ Ogudliga ſmi Diøfulleñ hefur tilbued og nidurſeckt i hid vonda/ þa kañ eg hverke ad orvænta i Mootgang eñū/ eige helldur ad efaſt uñ Kvittun mina Synda ſem eru Orſok til Mootlætens/ þviad i hinū og jafnvel a hinu minſta Skrid-Kvikinde ſie eg auglioost Dæme hiñs Guddomliga Almættis/Speke og Giæſku/ ad þvi er ollu af hm ſo vijsliga ſtioornad og nidurſkickad / ad hañ þvi ollu vid Magt helldur/hveriu i ſiñe Tegund fra Heimſins Upphafe i ſo morg þuſund Ar/ ad þar er ecke ein eñ nu undergeingeñ/og ſo veit

eg þa fyrer vijst ad hm̄ er ecke unn̄ Megit ad vardveita mig syndugan̄ Orm/ sm̄ ad epter hn̄s Mynd var i Adam skapadur/ Gen. 1. og med hn̄s Sonar dyrmætu Bloode endurleystur/ 1. Pet. 1. Jafnvel midt i Sorgunnū/ midt i Armæsunum/ midt i Sálar og Lijfs sterkasta Ofbode/ ef hn̄ vill láta þ yfer mig koma. Enn nær eg þetta fyrer mier virde og allar þær Oodæder sm̄ af hm̄ i framme eru hafdar/ Villur/ Meinsære/ Gudelastaner/ Mañdrap/ Hoordooma/ Lyge/ Þiofnad/ Ofbellde/ Rangsleitne/ og alla þa Ohæfu er Satan fær plantad i Hiørtum Vantruarenar Barna/ þa tek eg mier þar af Huggun og fullnadar Traust/ um hins Myskunsama Guds Fodurlega Giæsku/ ad hn̄ ecke kolsteypper þessare vondu Verølldu/ helldur med Rykdoome syns Langlundar Gieds/ Rom. 2. vill leida so marga til Yferbootar sem aptur snua vilia. Þvi veit eg ad hann mune ecke utskufa mier Overdugum Synda Þræl/ edur láta mig einan̄ i Mootlætenu/ þott þad sie Straff minna Synda og Illgiørda/ þar eg læt mig fyrer Krapt hn̄s Anda ut af Hiarta ydra Synda minna/ og a daglega Barættu vid eitt Ostyrelatt Hollo sem kiepper i gegn Andanum/ Gal. 5. Þvi hafe hn̄ veitt mier hid meira/ sm̄ er ad ydrast Syndanna þegar eg var enn þa Satans Barn/ þa mun hn̄ ecke synia mier hins minna/ sm̄ er ad vardveita mig i Mootgangen̄i þar eg er hn̄s Þienare vorden̄ fyrer hn̄s Raad/ hveria hann ecke hefur giefed mier til þss ad hun skyllde a mier Ongvt verda/ helldur til Lofs og Dyrdar sialfum sier/ enn mier til eilijfs Sálar Fagnadar. DRotten̄ sagde Lærisveinum̄ fyrerfram̄ þessar Aminningar/ af hveriu med at an̄ars sia mā hn̄s Guddoomligan̄ Visdoom og Giæsku ecke minne. Heimurenn̄ segier alldrei nema Ogiæfu fyrerfram̄/ jafnvel þott hun sie hm̄ vijs so vel sem ollum þeim er hn̄ elska/ hann Predikar eins og hiner Ogudligu/ Prov. 1. sem Von er a/ þvi hann er ecke annad enn Samkunda Apoc. 1. Andskotans/ er hann hefur safnad sier af Guds Vtlogum og Ogudlegum Synda Þrælum/ sie segia: far þu med oss/ vier viliu̇m finna med Herfang og aller eitt Siod hafa/ Prov. 1. Enn ecke leggia þr til hins ad þr skulu og aller eitt Hlutskipte hafa i þvi Dijkenu sem vellur af Ellde og Brenesteine/. Apoc. 21. Þad vill ecke DRotten̄/ hann sagde

fyrer-

fyrerfrań hads hier og opllega anarsstadar Lærefveinum hvad a þra Daga dryfa munde/og hid sama hefur hań ollū þeim sagt er honum vilia Epterfylgia med þssū Ordū: Hver sem vill mitt Lærefvein vera/ hń take siń Kross uppa sig og fylge mier epter/Matth. 16. Eckert er þvilíkt Rad vid Mootgangenū so sem ad buast vid honum/ Sa sem þ giører Daglega hń hefur mikfu lietf af Byrdeńe nær hun dettur a Buumst vid Illu/þvi hid goda skadar oss ecke/segia Meñ i gømlu Ord take/ J Dag em eg heilbrygdr/eg vil þeinkia mz mier hvert eg verda munde ef eg vanheill yrde/eg vil venia mig a ad læta eige allt ept mit þad mig girner/ so mier bregde sidur vid ef þad kyńe mier ad Hønd um koma/sem eg giæte ecke af mier kastad þoott eg villde. J Dag em eg Full-rykur/ Eg vil þo bruka Heimeń so ad eg ecke Vanbruke hań/ og so miked af þvi sem Gud hefur lænad/ sem later nager og mier soomer ad bruka/ þa skal Fatæklen alldrei kasta mier i neitt Nugat-Wyl/ ef eg kań i hana ad rata/ Eg vil hyrda þad Gud giefur/eń ecke festa þar vid Hiarta mitt/ þa mun mier þykia mina fyrer ad missa þad. J Dag ræd eg fyrer ødrum/ so ad aller hlyda mijnu Bode og Bañe sm eg er yferstpadur/þ Valld vil eg bruka i Hoofe og ecke med Offa neinum/þvi þar kań ad koma/ad þr rade fyrer mier og kuńe eg af þm nockurn Ojøfnud ad þola/þa lyd eg hń med betre Sam vitsku/hafe eg ecke ádur til hńs unned. So skal Madur bua sier i Hag eń/a medań allt leikur i Lynde/kome þ ecke uppa er vier Rad fyrer giort um/þa er þvi Omake vel spillt/ Alldrei visse eg Abata meire Skada/ þvi ad minsta Koste hugsū vier eige so Illt a medań/ og lyklegt er ad vier munum ecke særa oss so miøg af Velmagteñe þegar vier buumst vid hvorutveggiu. Nu þott ad allt þetta sm eg hefe sagt/elge ad styrkia oss a ad lyda þolenmoodlega þań Kross er Gud oss a Herdar leggur/ þa er þo ad hroosa þra Kiørū fram yfer alla Krostens Krossberendur/ sm ecke einasta taka a mote hńs Ogun an Moglunar/helldur og hafa Glede z Inde af þvi ad lyda nockud fyrer Christi Saker. Eg vændest i Upphafe St. Pals Ordū/ad hń skrifar/Gal. 6. Þad verde mier ecke ad eg hroose mier af nockrū Hlut/utań af Krosse Drottens vors JE-

ju Christi. Þegar Páll brukar þetta Ord sem hier stendur ad Hroo-
sa/ þa merker þad ecke so ad stæra sig af einhverju/ svo sem ad fagna
og glediast af þvi/og ad hafa Ynde þar af. Sama Orda Tiltæke bruk
ar hñ/Rom.5.sergiande: Og ecke einasta þad/helldur hroosum vier oss
einnig edur gledium oss af Hormungunñ / vitande ad Hörmungeñ verk
ar Þoleñmædena/eñ Þoleñmædeñ Reinsluna/eñ Reinslañ Vonena/eñ
Voneñ lætur alldrei til Skamar verda/þviad Elska Guds er uthellt i
Hiortuñ voruñ fyrer heilagañ Anda sem oss er giefeñ. Þetta eru merke-
leg og gullvæg Ord/sieu þau riett yfervegud. Hvar fyrer gledur hñ sig
i Hörmunguñ ? þviad Elska Guds var uthellt i hñs Hiarta þ Hei-
lagañ Anda sm̃ honum var giefeñ. Heyrñ þad Endurlausnareñ sagde
vid sijna Lærisveina. Eg skal ecke leata ydur Munadarlausa/ helldur
skal eg sioa ydur aptur/Joh.14. Þad giorde sa blessade Herra ad sonu
epter sijna Vpprisu/eñ hñs sijneleg Vist med þm̃/droo þa ecke langt a
Veg hefde hñ ecke sendt þm̃ H. Anda af sijnu Fodur/Þvi sagde hañ.
Þad batar ydur ad eg fare i burtu hiedañ / þvi/ nema eg fare i burtu
hiedañ/kiemur ecke Huggareñ til ydar. Þesse er hiñ same H. Ande fyrer
hvern ad Paulus seiger ad Elska Guds sie uthellt i sitt Hiarta/ hun
giorer Christi Ok sætt/og hñs Byrde lietta/Matth.11. Hun velldur
þvi ad hñs Bodord eru ecke þung/1.Joh.5.Hun deyfer alla Kvol/alla
Hrygd/alla Armædu Veralldar Þijsarar/ sa ed hana hefur fyrst odlast/
hñ þarf ecke Mootlætenu ad kvijda/hñ sooktredur allar Hormungar/
hm̃ er Heimureñ krossfestur og hñ Heimenum/þad sie eg berslijnelega a
Christi Postuluñ er þeir voru glader af þvi ad þr mattu lijda þ JEsu
Nafns Skulld/ Act.5. Þad sie eg a hñs H. Þijslarvottuñ laungt fram
epter Ufe Christneñar/ ad þr geingu til herfeleguftu Kvala og Þijsla
miklu gladare helldur eñ adrer til Giestabods. O Herra Gud/ fagurt
mai þm̃ vera Himnarijke a sijdañ/hveriñ Gud er so sætur midt i Horm
unguñ/ad þr siña ecke til þra fyrer Elskuñe til hñs s kyptar þa. Ad
þetta sieu ecke Ykiur/helldur ad þvilijker Guds Viner sieu til/þ votta
eg med Pauls Ordum/er hañ seiger/ 2. Cor.12. Eg em vel til Frids i
Veikleikañ/i Forsmænege/ i Nauduñ/ i Offsooknuñ/ i Angistenñe

fyrer

fyrer Christum/ þvi þa eg em Veikur/ þa em eg Mattugur/ og þ er þ sama sem Drottens herter hier Læresveinanū/ er hañ sagde: Ydar Hrygd skal snuast i Fognud. Ecke meinte hañ einasta þa Sælu Von er þeir attu vyssa med hønū eilijflega i hñs Dyrdar Rijke/ helldur og Huggun Guds Anda i Mañraununum/ þvi alldrei voru þr an Motlætis hier a Jordune/ og samt skrifar Paulus/ ad þr sieu so sem hrygger og þo jafnañ glader/ 2. Cor. 6. Nu þott oss vante miked a ad vera svo Afgiørder i Elskune til Guds/ sem þssar Drottens Heliur voru/ þa eigū vier samt ad kreppast epter þra fullkomnu Dæme/ so miked sem oss er mogulegt/ og hugga oss i øllū Mañraunum vorum vid epterkomande Sælu/ vitande þad ad hin lietta Byrde Hørmungarenar sē varer um Augnablik / hun ablar oss yfergnæfañlegrar Dyrdar eilijfrar Þyngdar/ 2. Cor. 4. Og þetta er þ Paulus seiger/ Rom. 5. er eg strax umiñtest ad Þolenmædeñ verke Reinsluna/ Reinslañ Vonena/ eñ Voneñ lāte eige til Skamar verda/ Hvar fyrer? Þviad Trueñ/ er Voneñe jafnañ fylger/ hun er Vera þra Hluta sē koma skulu/ Heb. 11. hvers vegna þr ed bera Christi Ok/ þr eiga vijst Himnarijke/ þ er Pantur epterkomande Farsælldar/ vid hvern hñs Brudur gledur sig/ þar til hñ kiemur/ og inleider hana i Lambsins Brudkaup/ so þegar hun hryggest af Mootlætenu/ þa gledst hun eins miked edur meira af þre Dyrd sē vid oss mun framkoma i eilijfu Lijfe/ hverrar eige eru verdar Mootlætingar þssara Tijma/ Rom. 8. Þetta utmalar vor Lausnare med nærsta fogru Dæme hier i Gudspiallenu/ þar ed hañ seiger: Ein Kona nær hun skal fæda/ þa hefur hun Hrygd/ þviad heñar Stund er komeñ/ eñ þa hun hefur Barned fædt/ minest hun ecke þss Harmkvælis fyrer Fagnadar saker/ þviad Madur er i Heimeñ boreñ. Hvad vita Meñ ecke i þessum Heime fyrer Veralldar Hofdingja/ og þ fyrer lijtil og Oviss Laun? Jafnmargur vogar Lijfenu og kañ ekie siñe eilijfre Velferd a stundum / og endest ecke til ad njota þess er hñ ætlar sier til Launa. O Guds Børn/ þvi skylldum vier þa telja epter oss ad lijda nockud fyrer Himnarijke / fyrer hin eilijfu Launeñ/ fyrer þad dyrmæta Hnossed/ af hverju þr alldrei sleppa kuña sem riettelega Skeided hlaupa? 1. Cor. 9. Fyrer hina

kostu-

kostulegu Riettlætesins Coronu/ 2. Tim. 4. sem þeim er af Gudi selgd er hafa barest goodre Barattu/ hallded Truna z goodre Samvitsku: Eitt Madur sa ed situr i Tign z Neidre/ mun hann ecke þacka synum Fødur/ ad hann hefur hann so vysolega uppaled/ ad hann maa reiknast þrar Æru verdur a synum fullordens Alldre? Mun hann nockud telia þann Vandar Naggenn er hann hefur sleigenn vered? Og hversu ællu vier þa allar þacker ad kunna vorum himneska Fødur/ sa ed tugtar syn Børn upp til eilyfs Lyfs/ til himneskrar Konungs Tignar / til ad lifa og rykia med hønum eilyfflega? Hvør mun þa minnast þra Tarana sem hann hefur fellt i þessum Eimdardal/ nema hann sem ad hefur hellt þeim i sinn Sjood/ Ps. 56. og þa alla Reidu þerrad þau af sinna Barna Augum/ Apoc. 7. Þa mun þad verda uppskored i Dyrdenne sem hier var saad i Hørmungenne / Ps. 126. þa mun þra Gledesaungr fagurt lata i hinne biortu Jerusalem er Guds Dyrd uppliomar/ Apoc. 21. Hverra Op z Veinan ad Heimsins Børnum var til Spotts og Athlaturs hia Sorgar-Voknunum i hinne dimmu Babilon/ Ps. 137. Verolldu þessare. Hverrar Æru og Vegsemdar oss unne ad niota hin blessada Guddoomsins þrening fyrer JEsu Christi Bloods Krapt og Forþienustu / AMEN.

A þann Almennelega Vxna Dag.

Pistillenn / Esaiæ 55. Cap.

Leited DROTTens a medan Hann er ad finna / Kalled A Hann a medan Hann er nælægur. Sa hinn Ogudlege late af synum Veige / Og Illvirkenn af sinne Hugsan og snue sier til DROTTens/ þa mun Hann Myskunna hønum/ Og til Guds vors/ þviad i hia hønum er mikel Fyrergiefning.

Exordium.

J Gamla Testamentenu innsetti DRottenn Eina Hatyd sem halldast skyllde Arlega i hinum Siøunda Manade / og a Tyunda Deige sama Manadar/ er Menn sydan kallad hafa Hreinsunar Hatyd. A þeim Deige var boded ad Israel skyllde þuynga Saaler synar / þad er, stælpa sig/ so sem þar um mæler / Levit. 16. Þesse Hatyd er ad sønnu aftekenn i Nya Testamentenu med ødrum sydskum Sioornum. Eff nøger svo eina og algiørda Foorn sem Einusinne er lite þoren i þad Allra heilagasta af hinum Ypparsta Biskupe Saalna vorra / Ebr. 9.

Eff

Eñ samt er þo Jdraneñ fyrer Syndernar ecke afteken / so lenge sem vier ecke leggꝫ
um af ad Syndga / so lenge meigum vier ecke leggia af ad ydrast / eñ þad mun ej
verda fyrr eñ Lykame Syndareñar verdur med öllu afmadur / Rom. 6. Þvi
ætte med riettu allt Christeñs Mañs Lyf ad vera ein Hreinsunar Hatyd / edur
ad minsta koste ættum vier ad gefa oss nockra Stund a hverium Deige til ad
ydrast og jata Synder vorar. Sa sem ætlar sier ad syndga nær Synden plag-
ar hönum i Hug og ydrast sydañ / hañ er ecke betre eñ sa sem ætlar ad draga Jdr-
ranena undañ til Daudañs / þvi hañ veit ei nær hañ deya mune. Nu erum vier
oss med vitande þess Brædur mijner / ad þar falla so marger Dagar wr hia oss / og
kañske þvi verr ad nockrer þeinkia hier allsialldeñ til / Þvi er nu þesse Dagur af
Konungenum tilsettur / ad hañ sie vor Föstu og Bæna Dagur. Gud giæfe ad
hañ være þar epter halldeñ af oss med allre Gudrækne / so sem hañ er Naudsynleg-
ur / og ad ecke fyñdust þeir sem giöra Gys ad vor Föstuñe / med hverre þo Guds hei-
lager Meñ hafa þreyngt Bænum sijnum i gegnum Skyeñ Fordum Daga medañ
Guds Foolk hiet Guds Foolk og Christneñ Christne / eñ sydañ hun hiet Loami /
þad er / Ecke mitt Foolk / og Meñ yfergæfu heñ lifanda Gud / margur hver / eñ
giördu Magañ ad sijnum Gude / þa er Fastañ vorden ad Athlætre / so vel sem öll
Alvörugiefne i Guds Pionkan: Meñ hallda epter Blodvinum eñ hafa slept Ar-
vexternum / so David munde seigia ef hañ nu lifde / Eg hulde mijna Saalu i Föst-
unni og þad vard mier ad Brixle / Ps. 69. O oss Aumar og Rænulausar Mañ-
eskiur / mun hönum Fastañ mislyka? Er seiger hia Joel / Cap. 2. Snwest til
mijn af öllu Hiarta med Föstum og Grate og Harme. Og so ad þier vited ad
þad ecke er ödruvijs i hinu Nyia Testamentenu / þa vill eg spyria ydur ad hvert
Gude mune ecke hafa þocknast Fasta Cornelij sem var heidiñ Madur? Er hañ
sagde vid Petur / Act. 10. Nu er aña Reidu hiñ Floorde Dagur ad eg hefe fast-
ad / og er eg heidvdest fyrer uñ hina Nyundu Stund i mijnu Hwse / þa stood hia
mier Eiñ Madur i hwijtu Klæde er sagde vid mig: Corneli / þijna Bæna og Öl-
musugiörda er miñst i Guds Auglite. Mun Endurlausnaranum hafa þockt
Fastañ Ongvt? Er hañ sagde vid Lærisveinana þegar þeir gatu ecke wtreked
Tunglmeina Diöfulen / Þetta Diöfla Kyn verdur ecke wtreked nema med Föst-
um og Bænahallde. Verde Diöfullen wtrekeñ af ödrum med Föstum og Bæna-
hallde / Matth. 17. Þvi skylldu Meñ ei kuña ad reka hañ wt fra sialfum sier?
Verde Diöfullen wtreked med Föstuñe / Þvi skylldu Meñ þa ei kuña ad þar Gude
Jñbygt med heñe? Þvi þad er vijst ad hvadañ sem Satan er wtrekeñ / þar vill
Gud byggia / Þetta seige eg ei þess vegna / ad Fastañ viñe til nockurs i sialfre sier /
eñ þad vlenar allt Guds Ord ad Bæneñ verde fröptugre fyrer hana / Fastañ ma
ekert an Bænareñar / Bæneñ verkar optlega an Föstuñar. Fastañ hialpar til
ad drepa hiñ Gamla Mañeñ sem er Andskote Bænareñar og alls Gudrækeligs
Framferdis / Sie hun ecke i betre Veru giörd / þa er hun Hræsne. Heyrum hiñ
gamla Syrach hier uñ / Sa sem þvær sig epter hiñ Dauda / og snerter aptur daud-
añ Mañ / Til hvers gagnar hañs Þvottur? Syr. 35. So er og sa Madur er
fastar i sijnum Syndum / og giörer aptur þar sömu / Hvad vañ hañ med þvi?
Ad hañ audmyke sig / Hver mun heyra hañs Bæn? Esaias kieñer oss i upplesnum

þiſke hverneg þeirre ſømu Soffn eige Hattad ad vera / ſem ec. / ad hin Ogætlege þaſte þyrer ſijn vond Verk og Jllvirken þyrer ſijna Hugſan / og þaneg ſkiper han̄ D.Rottens ad leita. Vel eg hvi vt af þeſſum Eſaiæ Ordum Hugleida ad þeſſu Sin̄e hverneg vier eigum ad leita Guds hvern vier ſo margfalldlega ſtyggt høfum. Hialpa oſſ O HErra til ad giøra ſo þetta þitt Verk / ad vier þig kunned og þundnum halloed giettum. Bænheyr þad goode Gud þyrer JEſum Chriſtum / Amen.

Utleggingen̄.

Hverneg vier eigum D.Rottens ad leita / þarf ecke langt epter ad leita / þad ſeiger ſialfur Drotten̄ oſſ / Jer. 50. med þeſſum Ordum: A þm̄ Døgum ſkulu Jſraels Syner koma med Børnum Juda / þeir ſkulu ganga an afläts grætande og leita Drottens Guds ſijns. Gydingar leitudu hn̄s a hin̄e ſijdurſtu Kvalan̄a Nottu mz Sverdū og Staungū / med Lycktū og Logbrøndum / Matth. 26. Vier ſkulum ei þaneg leita Drottens ſ medkiendū ad vorar Synder hafa kvaled hn̄ ſm̄ var fraſkil en̄ Syndurunum / Ebr. 7. Hverneg ſkulum vier hans þa leita? Med Narmþrungnū og ſundurknoſudum Anda / þad er med ſannre Ydran. Veigen̄ viliū vier ad ſønū aller til Chriſtū / en̄ ꝥ fellur ecke øllū ſo liett ad ganga hn̄. Eina Chriſtelega Ydran er hægt ad nefna / en̄ ꝥ veiter mørgū bagt ad giøra hana / ſafnvel þott oſſ breſte alldrei Efne þar til / ſem eru Synder vorar og Rangalætingar / er Daglega ſtijga upp i Nimened fyrer Gud. Margur kætſt ydraſt og ſmaka ſijnar Synder fyrer Gude / En̄ eg Ottaſt ad þegar Gud lijtur af Nimnū ofan̄ yfer Man̄anna Sonu / þa mune hn̄ fin̄a ſo marga Pharaons / Exod. 20. Sauls / 1. Sam. 24. Jeroboams / 1. Reg. 13. og Achabs / 1. Reg. 21. Ydran / þad er / Nytur fyrer utan̄ Kiarna / Sky fyrer utan̄ Vatn / Viſnadar Eykur Avaxtarlauſar tviſvar ſinū upprætkar ſo ſm̄ Judas Poſtule ad Orde kiemſt i ſijnū Piſtle. En̄ Davids / 2. Sam. 12. Joſua / Joſ. 7. Ezechiæ / Eſ. 38. og Peturs / Matth. 26. Lijkar munu færre vera / hvad Gud Nadarſamlega betre. Hvad er ꝥ þa Brædur M. ſem eins chriſtins Man̄s Ydran a ad hafa til ad bera? Tvent er þad ſierdeilis. 1. Ad hun ſie heit og alvarleg. 2. Ad hun ſie ecke offſein. Hvad hinu fyrra viðvijkur / þa veit eg ad ſønū ad hin̄ Naduge Gud þigger opt af Viliann fyrer Verked / hvi han̄ þeckir vorn Vanmatt og Ofullkom legleika /

legleika/ En̄ i Ydranar Verkenu heimter hn̄ af oss ad vier framleggiu
allt þad vier tilhøfū og drøgū ecke af. Sa sm̄ kiemur fram̄ fyrer Gud
til ad jata sijnar Synder/ og ad bidia um̄ Kvittun a þm̄/ og ecke uthell-
er sijnu Hiarta af fremsta Megne fyrer hm̄/ ecke lætur Sálar og Lijk-
amans Krapta verda samtaka i þvi ad sundurmeria sitt Hiarta med
Jhugan siña Jllgiørda og Guds Giæsku/ sijns Tomlætis og hn̄s Riett-
lætis/ siña Lijka z Helvijtis Ellds sm̄ þau hafa forþienad. Eg veit ecke
seige eg/ hvad miklu hn̄ er betre en̄ Ananias og Saphira sm̄ leyndu af
Verde Akursins/ Act. 5. Þvi eins og þau lugu ad Heilogum Anda er
skynbarliga biov i Postulunum/ So mætt þu og vita/ ad nær þu kiem
ur i þitt Bænastad/ þa stendur þu i Guds Auglite sm̄ alla Hlute sier/
og jafnvel hin insstu Filsne þijns Hiarta ran̄sakar. Gabba þvi ecke Gud
med eintomre utvortis Hegdan/ þvi hn̄ lætur ecke ad sier hæda/ Gal. 6.
Og hafe þig sa Glæpur nockrū sin̄ hendt/ þa vit ad þad er ein hroop
leg Synd i Guds Auglite/ jaa stærre en̄ allar þijnar Synder/ þvi hun
apturhelldur øllū hinū er þu ætter ad afþvo med heitū Ydrunar Tár
um. Giør þvi Ydran i Nafne Drottens/ giør Ydran seige eg/ og lát
þig angra þad af Hiarta ad þu hafer kastad Høndunū til so veglege
rar Guds Þionustu. Villt þu vita hvad mikla Ydran ad Gud heimter
af þier fyrer Syndena/ þa vill hn̄ ad Beiskia Ydranaren̄ar skule sam
svooda Stærd Syndaren̄ar / þar fyrer / nær þu med sialfum þier les
þitt Synda Registur fyrer Gude / þa hugleid hve miked Gaman edur
Glede þu hafder af sierhverre Stoor-Synd sm̄ þig rekur Miñe til/ og
bid Gud ad sla a Hiarta þitt med Moisis Sprota/ ad þu meiger hrygg
iast so miked sm̄ þu gladdest ádur/ og verder þu hier um̄ Bænheyrdur/
sem an alls Efa verdur ef þu bidur heitt/ bidur Iduglega/ Joh. 16.
og bidur i JEsu Nafne/ þa munt þu einkis Jmissa/ þvi su Glede er
þu af syndsamlegu Athæfe hafder/ z ablade þier Hrygdar i Guds Aug
lite sijdan/ hun mun þier med einū ædre og meire Fognude endurgolldenn
verda/ Nær þu finnur ad þu ert kvittur vid Gud/ en̄ sloppenn ur Diof-
ulsins Nete. Þess giotur Paulus / 2. Cor. 7. Þier erud epter Gude
hryggver vordner/ so þier hafed eingañ Skada af oss feinged/ þvi su

Hrygd sem epter Gude er/hun verkar Ydrun til Hialpradis/hverrar ei þarf ad ydrast. Þegar þier villed ydrast Brædur minner/og þier seted ydur uppa Doomstool ydvar Hiarta til ad dæma sialfa ydur so þier verd ed ecke af Drottne dæmder/ 1. Cor. 11. þa ælsted ecke Syndena epter Mannligu Þanka/ Vier fyrergiefum oss alltijd nockud sialfer/og finnum eitthvad til Afsokunar. Konann bar Sokena uppa Ormenn/enn Madurenn gaf Konunne Skulldena/ Gen. 3. Aaron seger/Eg kastade Gullenu i Elldenn og þar af vard þesse Kalfur/ Exod. 32. Eins erum vier aller Skaps farner enn nu i Dag ef vier latum oss sialfrada/ og vilium ecke lata Guds Anda vid oss rada. Metum þvi ecke Synder vorar epter vorum Þootta/helldur epter hans Heilagleika/hans Rielttæke/meole hveriu þær giordar eru. Metum þær epter J Esu særu Pijslum/epter þvi Lausnargialld sem Gud hefur loked i voru Nollde/ þa munum vier sia hvad reidur Gud er þeim Syndunum sem oss jafnvel þyker litted i fyrstu ed a stundum/Þoott allur Heimurenn flyte i Taarum umm allann sinn Alldur/ þa megnade hann ecke hina minstu Synd ad hreinsa i Guds Augsite/ nema hans Sonar Forþienusta giorde þau gylld. So stoor/so affskræmeleg er Syndenn fyrer hans Doome/enn Christs Forþienusta verdur eingum til Lijfs/nema þeim sem af Hiarta lætur sig angra Syndena/ af þvi ecke ad þu muner komast af vid Gud med einfomis Jatningu Munnsins/nema Hugur fylge Maale. Sa sem alleina jatar Syndena med Munnenum/ enn angrar hana ecke i Hiartanu/hann er eins og sa er sekur Ummbudernar af Saarenu/enn leggur ecke Plastured þar vid. Guds Sonur er ad sonnu i Heimenn komenn til ad lækna þa sundurknosada/ Es. 61. Enn hverneg a hann ad lækna þig Barn mitt ef Hiarta þitt er heillt og Obroted. Þar er einn Gull-Kalfur nærre þvi i hvers Manns Hiarta/þ er Verolld þesse sem ad sierhver af oss hefur einhvern Atrunad a/epter þvi sem hver er Syndur til/ og jafnvel þeir sem Gud elska vilia/þeim er eins hattad og þeim/er ad sonnu tilbadu Gud i Jerusalem enn offrudu þo a Hædunum/1. Reg. 22. So er þad fyrer oss aumum Monnum/vær seigiumst lata Gud ganga þ/enn flester af oss hafa þo einhverta Nima Tru/Sumer Rijkdoom/Sumer Metord/ og sumer Munade sijna / og

a medan vier hofum þa framhiá Gude/ þo er hætt vid ad vier ecke af Hiarta ydrumst/ þvi eigū vier ad bregda vid/ þa eins og Moises giorde vid Kalfenn/ hann brende hann til Osku/ kastade honum i Vatn/ og let allann Israel drecka hann i sig til Blygdunar sialfū þeim/ ad þeir hefdu teked Egyptalands Skurgoda Þionustu / **Syndirdingar frá hinū lifanda Gude**/ Exod. 32. Svo eigū vier ad hondla vid Rachels Skurgod/ þeim er hun situr a og leyner / Gen. 31. þad eru heimuglegar Syrnder Salna vorra / sem ecke eru audsienar ollum. Vier eigum ad lata Moisen brenna þær til Osku med Elldingunum af Sinai / og kasta þeim i Flood vorra Ydranar Tara/ og drecka þær sialfer upp/ so þær hverfe Exod. 32. Alldeilis/ og verde ad eingu/ þ vardar ad litlu þoolt vier stondū rauder af Syvirdingu i Guds Auglite med Ephraim/ Jer. 31. þvi hann sier þat hvert sem er/ Laban og Jacob kunnum vier ad prettka/ Gen. 31. enn ecke Jacobs Gud/ Ps. 94. þvi hann er Hiartnanna og Nyrnanna Rannsakare/ og sier hvad i Myrkrunum er hulid. Sundurkrised ydar Hiortu / og ecke ydar Klæde seiger Drottenn/ Joel. 2. Gydingar plegudu a þeim Dog um ad ryfa sijn Klæde nær þeim rann i Skap / annadhvert þegar þeim bar nockur Sorg til Handa/ edur þr vandlætta i Guds Stad/ eins z Yfersennaren Caiphas lietst giora/ Matth. 26. Enn hver Sorg skyllde oss meire tilfalla enn su/ ad vid hofū hinn gooda Gud styggdann/ um hvern skylldum vier meir vandlæta enn um sialfa oss / þvi eingum erum vier so margs Ills medvitande/ ef ecke i Verkunū og Ordunū/ þa samt i Hugrenningunū. Eitt sundurrifed Fat gagnar til lytils/ Sundurkrysū vor Hiortu med Ydraneñe/ og þa munū vier finna ad jafnvel vort Riettlæte er ecke betra enn nidlags Fat sem Esajas votlar i 64. C. þa munū vier hvad best utlijta i Guds Auglite. Þegar vier athugum hvar frá vier erum falliner/ þa mun hann giefa oss einnhvern Klædnad/ so ad Minkun vors Fatlegsis ecke sieest. Nu er þad ecke noog ad Hiarta vort klockne fyrer Gude um Skundarsaker/ ef vier hvorsū þo aptur til somu Synda/ þa vill þad lijted gagna ad vier hofū audmykt oss fyrer Gude. Þeirre Ydranon er illa vared sem leggur Manninū alleina uppa Hrygdena enn ecke burt tekur Sektena. Enn vid þad er ecke ad dyliast Br. M. ad þre Ydran-

er ſo haattad ſm leifer Manſenn ad vellta ſier apfur i ſama Saur. Sa hiñ Ogudlige latte af ſinum vondum Vege/og Illvirkeſt af ſine Hug ſan og ſnue ſier til Drottens / ſeiger Textenn. Hier er þad ad merkia Fornmsſn / ad Spamadurenn kallar ecke ad Mezñ hafe ſnued ſier til Drottens/nema vier tokū vora Illſku Breitne fra hſis Auglite. þad er alkunugt hverſu ad hiñ Gudlauſe Amnon Sonur Davids Konungs breytte ſkamarlega vid Syſtur ſijna Thamar/ad hañ rak hana ut af Huſenu/er hañ hafde vanbrukad hennar Lykama/ 2. Sam. 13. Eñ þo eigum vier eins vid Syndena ad breyta / þvi hun er ecke betra verd/vier þeckium ecke hennar Lyte þ Blindu Hollðſins / fyrr eñ Guds Ande rid-ur Smyrſlum Hdranarennar a Augu vors iſtra Mañs/ Apoc. 3. Eñ nær hñ ſo giort hefur og vier fyrer Nad Guds þeckiū vora Blygdan/ þa eigū vier med ollu ad rydia Glæpunum burt ur Hiortum vorum/og eiga ad leyna af þvi Sakans Nerfange ſem Gud hefur bolvad/Joſ. 6. helldur brena þ upp til kalldra Kola/ad ſvo miklu Leite ſem mogu-legt er i þeſſū daudlega Lykama/og Guds Giaff a fær i oſſ verkad. Og þ þvi ad þeſſu er ſvo vared / þa eigū vier Daglega ad endurnyia vora Hdran/ þvi Daglega m hiñ gamle Adam i oſſ ad dreckiaſt og deydaſt. Ecke ſeige eg þ/ ad Meñ giete Syndlauſt lifad / þad er Guds eins ad ſyndga ecke/eñ þ er Gudhrædds Mañs ad ydraſt Syndañar og ræda Boot a hene/eñ Gud tilreiknar ecke þeim ſem eru i Chriſto þær Synd-ernar ſm ad Ovilia edur Mañlegū Breiſkleika kuña ad henda oſſ/Nitt vill hñ ad Meñ ſkule Daglega ydraſt/þvi Daglega ſyndgū vier og for þienum ecke añad eñ Straff. Gud hialpe oſſ / ef vier ſegdum ad vier hefdum ei Synd ſeiger Johañes/1. Piſt. 1. þa drogum vier oſſ ſialfer a Tælar/og Guds Sanleike er ecke i oſſ. Ja/allt vort Lijf er ei nema Synd/være þ ecke bætt fyrer Guds Sonar Dauda/ þegar vier hugdū ad lifa eiñ Tijma Syndlauſt eftrañ/z vier lijtū apfur nær hñ liden er/ þa mætte oſſ hrilla vid þvi ſem vier hugdū beſt ad giora/ og ſo margt Ai gnablik ſ er þar i/ſo margar Þyrne-Broddur munde ſlijnga Salu vora/ nema Drottens Forþienuſta hefde giort Athafner vorar gylld ar i Auglite hiñs ſtranga Domarā. Gud nade oſſ fatrædar Mañ-

eſſtur/

eſkiur/hverſu ad vier erū under Syndena felder. Sa ſem vill ſkoda Stiørnu nockra i eiñe Sioonar-Pipu/ hañ ſkal leita leinge ad heñe ádur eñ hañ fær komed Auga a hana/ og nær hañ hefur þ tekeſt/ er hñ ſo ſkialfhendur ad hañ varla fær vidhalldeſt / ſo ad hañ ecke miſſe heñar aptur. So erū vier i Andlegū Efnū/ vier ſkulū fyrſt leinge þreyngia hiñ gamla Mañeñ ádur eñ vier fáum hina bleſſudu Jacobs Stiørnu/ Num. 24. J Eſum riett ſiena/ og nær vier þ ødlaſt høfū/ þa eru vorar Truar Hendur ſo Oſtyrkvar/ ad þar er nærſta hætt vid ad hun kuñe ad hverfa oſſ aptur/ nema Gud ſtyrke vora Armlegge. Ja/ hiner beſtu af oſſ eru eins og fylgeſpakur Hundur/ hñ reñur ad ſøñu Veigeñ epter ſinū Husbonda nockra Stund/ eñ ef hñ ſier eitt Dyr/ eiñ Sauð/ eiñ Heſt/ eiñ Titling/ þa hleipur hañ epter þvi. So eru og vorar Hugreñingar/ vier reñum þiñ til Guds i vorū Bænum under hñs Orda Heyrn/ a vorum Ydrunar Tijmum / og kañ ſkie nockrer opklega þar fyrer utañ/ eñ ſtrax ſem þar ſtijgur fyrer oſſ eitthvert Glis Veralldareñar / einhver Abata Von/ eitthvert Reide-Efne/ eitthvert Broslegt ſem oſſ þyker Skiemtan ad/ jafnvel þott þad a ſtundum ſie Naunganum til Hneiſu og Ohrodurs/ þegar þetta edur añad þvilijkt ſem Veralldeñ er full af bregdur fyrer oſſ/ þa bregdū vier opt af Veigenū/ z hlaupū epter þvi/ og giælū vier þa lijtt undañfareña Synda er oſſ urdu ſo beiſkar i Ydraneñe/ ad þar var ecke Fridur i vorū Beinū fyrer Guds Ognan/ Pſ. 38. Ef vier lätum oſſ villa Ofgangt epter ſlijkum Hiegooma. Nu er þar þo eingeñ ſ kuñe ad vardveita ſo vel ſitt Hiarta/ Ja/ eg nu ſeigia Muñ og Hendur/ ad ecke verde a fyrer hm i þviſhattar Hlutū/ og þ Daglega/ fyrer þvi ſtiaum vier og/ ad vier hvern Dag/ Ja/ a hverre Stundu høfū nog Ydranar Efne/ og er þvi betur þvi opkar/ þvi ſa er ſier temur þad Hugarfar/ hañ lærer bæde ad ſia gior epter Athøfnum ſinū/ ſo og er lijklegt ad hñ mune ecke hverfa aptur til Stoorglapaña/ þvi ef hñ ſo lærer ad ydraſt Daglega þrra Breſta ſem hñ fær varla edur ecke vidgiørt/ þa mun hm i Hug koma/ hvad ſart þ mune kvelja hñs Samvitſku ef hñ ſkyllde rata i nockurn Ogiørning. So eigum vier nu ad leitaſt vid ad afmaſtgkama Syndareñar/ Rom. 6. Þad er illa

byggt

lygt ad brióta eitt gamallt Hus nidur og tilla þvi upp aptur af somu Rofū. Meñ skulu ecke einasta deyda hiñ gamla Mañeñ er sig fordiarf ar i Syndū Villudoom sins/ helldur a þar ad upprijsa eiñ nyr Madur sa ed life i Heilagleika og Riettlæte ꝥ Gude Ækeñlega / añars geing ur hiñ aptur/ og eiñ Dioful sm̄ Einusiñe er utrekeñ/ hñ tekur sio ad ra Anda sier verre/ Luc. 11. og hverfur aptur i þad Hus hvadañ hañ utfoor. Giærum ad hvering ꝥr hafa breytt sem af Hiarta hafa yd rast. Petur var miklu Truarsterkare epter ꝥ hñ hafde til fulls græt ed þad hañ hafde Truna mist/ Matth. 26. og fieck so meire Nad eñ hñ mist hafde/ Act. 2. Eiñ stoor Syndare sm̄ af Hiarta ydrast hefur/ hñ er miklu lijklegre til ad standa stødugur/ helldur eñ eiñ sm̄ meinar ad sier hafe eckert a orded/ og er af Moñum goodur halldeñ. Gude er og miklu þægre soddañ Stoorbrota Mañs Ydran og Elska til Guds sm̄ optast mikel er/ af þvi hoñū fyrergafst mikid/ Luc. 7. helldur eñ Ydrun arlaust Meinleise ꝥss er lijted edur eckert finur til Synda siña/ þar fyr er sie Ydraneñ so heit / so kroptug og so alvarlig/ ad ꝥ leitskest i vorre Sælu sm̄ ædur þotte satt i Lijfernenu/ og ad þad kvelie oss i Hiarta nu/ er ædur gladde i Holldenu/ so opt sem vier miñumst a vorar eigeñ Synder/ edur heyrum þær af ødrum drygdar/ og þa miñum vier sijd ur aptur a ný sam þyckiast þeim Glæpunum er Drottiñ hefur oss eitt Siñ kvittad giefed. J Exod. 29. stendur ritad uñ Breñefoornernar / sm̄ z voru Syndefoorner/ ad þær ættu med heilu Lijke ad uppbreñast. J Lev. 1. Er Kieñemoñunū skipad ad þvo Jñifle soddañ Breñefoorna og svo Fæturnar. Nu bijdur St. Pall oss Rom. 12. ad vier skulum offra Gude Lijkame vora / eina lifande Foorn Heilaga / Gude þæge lega / þad er su Breñefoorn er hm̄ lijkar i hinu Nyia Testamentinu. Þvoum þvi Jñiflen/ þvoum Hiarta vort/ bleytū þad ut i heitum Yd runar Tærum/ þvoum Fætur vorar af þm̄ Saurændum er þær hafa atast i a hinū breida Veigenum sm̄ liggur til Glotunareñar/ Matth. 7. DRotteñ sagde vid Petur Joh. 13. Sa sem þveigeñ er/ hañ þarf ecke ad þvo nema uñ Fæturnar. Frelsareñ droo hier Dæme af þm̄ sm̄ Laug edur Bad taka/ ꝥr þvo Fæturnar sijdarst þegar Lijkameñ er allur

þveigeñ,

Þveigeñ. O Guds Børn/ vier erum ad ſøñu aller þvegner/ i Skýrn-
arlaugeñe/ i hverta Jeſu dýrmæta Blood er utrunñed/ eñ vorar Fætur
hafa ſýdañ geinged a vondū Veige/ og daglega eigū vier Leid i giegnū
Fen og Oveige þeſſarar Veralldar. Eingeñ er ſo vel Skoofatadur/
Eph. 6. So reidubueñ ad framfylgia Evangelio Fridareñs/ ad el
flettest nockud uppa. Forgiefeñs erū vier i Skýrneñe af þvegner/ nema
vor iñre Madur ſkýreſt daglega i Tara-Floode vorrar Ydranar. Þad
er ecke noog ad vera ſkýrdur i Jordan/ vær ſkulum og ſkýraſt i Mara/
Ex. 15. Þvoū þvi Hiartad ſm er Bruñur Illſkuñar/ af hveriu fram
koma vondar Hugſaner/ Matth. 15. Med chriſteligre Ydran/ hreinſum
Fæturnar med ſama Hætte/ og hiñ Ogudlige læte af ſýnū Vege/ legg-
ium ſo þeſſa Foorn uppa DRottens Altare. Þegar Aaron hafde
helgad Samkundu Tialldbudena og Verkfære Þioonuſtugiordareñar
og lagt Breñefornena uppa Altared/ þa gieck Elldur ut fra Drottne
z forțærde þvi/ Lev. 9. Þegar hin Nyia Tialldbud Guds ſm er Hiarta
eins aumgrads Syndara/ þegar hun er hreinſud og helgud med Ydran
eñe/ þa mun heilagur Ande i þvi byrtaſt i einum Ellds Loga/ og upp
kveikia i þeſſ Mañs Hiarta eina breñande Elſku til Guds/ er hm ſo
margar Synder hefur tilgiefed/ ſæ ſem heñe hefur eitt Siñ nad/ hañ
hefur nad þvi gooda Hlutſkiptenu/ hønum mun hægra ad mootſtanda
Syndeñe ſo leinge hun ecke ſlockn̄/ þa er ecke hætt vid ad hñ læte Synd
ena i ſier drottna/ Hun uppbreñer allt Sorp Veralldlegra Syrndañ
Hiartanu. Þegar Gideon hafde lagt Breñefoornena uppa Kletteñ/
epter þvi ſem Eingell DRottens baud hønū/ þa riette Eingilleñ ſiñ
Staf ut er var i hñs Hende og ſnerte Fornena/ og þar ſpratt Elldur
upp af Biargenu/ og forțærde Kiøtenu og hinū Oſýrdu Braudunū/
Jud. 6. Legg þýna Foorn chriſteñ Madur uppa þañ Stein ſm Vpp
byggendur forſmædu/ Pſ. 118. Þañ utvallda Hyrningar Stein er Gud
hefur ſett i Zion JEſum Chriſtū/ Eſ. 28. Þar mun Elldur ut fra
hønū gaunga/ Ja/ eiñ breñande Elſkuñar og Truareñar Elldur ſem
upptendrar þýna Foorn/ ſo Gud ſm lýr i Hædunum lukte eiñ ſætleiks
Ilm þar af/ z hefe eg nu ſo uñ þ nockud talad hverſu ad Ydrañeñ eige

 kroplug

krøpkug ad vera til Aptúrhvarfs fra Syndunū/og til Motstødu þm.
Nu þelt ad Men̄ ſeu um̄ þ ſañfærder i Hiarta ſijnu ad eingeñ kuñe ad eignaſt eilijft Lijf/nema ſa ſm̄ af Hiarta ydraſt Syndaña og lætur af þm̄/þa eru vier ſo treger til þſſa Verks/ og vier lætū oſſ allt añad meir um̄hugad vera. Seiged mier/hver er ſa ed ſeige/þar er nogur Tijme til ad verda rijkur? til ad taka Veitſlur z Virdingar? til ad reiſa til Gieſtabods? Seiger ein Jomfru/þar er nogur Tijme til ad gypkaſt ef heñe bijdſt þ Rad ſm̄ heñe lijkar? edur ſa hvers Aſne edur Naut ad fell ur i Pitt/ad þ ſie noogur Tijme til ad draga þad upp. Eda ef Elldur kviknar i eins Mañs Huſe/ad noogur Tijme ſie til ad ſlockva hñ? Eñ til þeſſ ad kveikia vora Lampa/til ad fagna Brudgumanum Chriſtó/ Matth.25. til ad draga ſialfa oſſ upp ur Fene Syndaña/til ad ſlockva Baal Syrndaña ſm̄ Diøfulleñ hefur uppkendrad i Hiarta voru/til þſſ kollū vier ad alltijd ſie noogur Tijme/eins og hefdū vier Feſte-Bref af Gude uppa Lijfdagana. Þier vited hvad St. Paull ſeiger/Gal.5. Holld ſins Verk eru opeñber/ ſem eru Hoordomur/ Saurlijfe/ Ohreinleike / Lauſung/ Skurgoda Dyrkan/ Fiolkinge/ Fiandſkapur/ Prætur/ Kapp-girne/ Prællan/ Sundurþyckia/ Slockadrallur/ Ofund/ Mañdrap/ Ofdryckia/ Ofneitſla/ og þeſſu lijkt/ hvad eg ſeige ydur þ og hefe ædur ſagt/ad þr ed þvilijkt giora/erfa ecke Guds Rijke/ſeiger hñ. Nu hafa aller af oſſ framed eitthvert af þſſu edur þvilijku/kañ ſkie leingſt Allo ur's ſijns/z ſumer ecke eñ nu aflæted/eñ vier vilū ecke nær ſagt verdur: þu Dare/a þſſare Nottu munu þr þijna Saal fra þier taka/Luc.12. og kemur ſa einga Advørun. Ecke kaſtar Daudeñ ollū fyrſt i Bana-Sængena. Margur deyr ſo hañ ſier ecke Daudañ fyrer Augum ſier. J einu Augnabragde/ i Svefne/ midt i Syndunū kipper hañ ſumum i burtu/ Eñ þu veiſt ecke hvad hellſt af þſſu ad þier mune ætlad. Seig mier þa i Guds Nafne/ ſeig mier / er þar alltijd noogur Tijme til ad ydraſt? er þ vijſurlegt ad draga ſijna Vm̄boot undañ i Trauſte længra Lijfdaga/eins og hefdū vier giort Samtmæla vid Daudañ? Vor Dauda ſtund er alltijd / þvi ſkyllde vor Ydrunarſtund alltijd vera / þu ſeiger / þad tekſt mier ecke/þvi medañ eg ſyndga giet eg ecke ydraſt/þ er ſatt/

þvi

þvi Ydranen̄ kiemur ecke fyrr en̄ epter Syndena / Gud giæfe ad hun kiæme þo jafnan̄ strax ad hen̄e drygdre/og mundum vier skalldnar synd-ga / fyrst þvi verdur ecke ækomid ad vier hugsum til þess nær Synden̄ grijpur oss/hvad beisk Ydran þar verde a epter ad fylgia ef Synden̄ a ad verda oss fyrergiefen̄. Gud giæfe vier villdum giora eins og Dufa Noa/Gen. 8. Hun flaug ut og kom aptur strax med ein̄ Oliu-Kvist i Mun̄enum sem var Fridar Merke. Gud giæfe seige eg ad vier villdum eins giora þegar vier fliugum ut af Guds Ork med syndsamlegu Af-hæfe/ ad vier villdum þa hverfa strax aptur i Orkena / og fridmælast vid Gud/og ecke lijktast Hrafnenum er alldrei kom aptur/Gen. 8. Br. M. So leinge sem vier erum i Syndunum / so leinge erum vier under Guds Reide / Joh. 3. So leinge vier an Ydrunar lifum / erum̄ vier under Satans Wallde/ Act. 26. Vitskola man̄ sa vera sem þetta vill eiga yfer Høfde sier: En̄ Gud frambijdur sijna Myskunseme med þeim Skilmæla/J Dag J Dag mean̄ þu heyrer mijna Rødd þa forherd ecke þitt Hiarta/Ps. 95. Diøfullen̄ heiter oss og Guds Myskunseme med þessu Skilyrde: A Morgun / A Morgun/ en̄ adur en̄ þesse Morgun kiemur/þa kan̄t þu ad vera uppvaknadur i Helvijte z Kvølum̄. Esau kom seint med Brædena/þvi foor han̄ a Mis vid Blessanena/Gen. 27. Pharao þuste epter Jsrael ut i Hafed rauda/Exod. 14. en̄ villde fliijta sier aptur til sama Lands er Siooren̄ gein yfer Høfde hm̄/en̄ þad var þa allt um seinan̄. O þu syndug Man̄eskia þu sem meinar ad þar sie alltijd nooguur Tijme til ad ydrast/þeink a þetta Dæme/Ef þu geingur Ottalaust æfram̄ i hinu rauda Hafe blodugra Synda og Jllgiorda/og þeinker alldrei til Apturhvarfs/hvad veitst þu nær Guds Reide-Flood steipest yfer þig/ad þier Ovørū/so þu gieter ecke aptur snued. Spar-ed Tijman̄ seiger Paulus/ Eph. 5. Þegar vier høfum miked ad sijsla Br. M. er oss þyker æliggia/þa køllū vier hvern Tijma/hvert Augna blik ad vera dijrmætt. O seiged mier li/ggur oss a nockrū Hlut so miog sem ad komast i Sætt vid hin̄ Almattuga/ þo lætum vier oss so lijked þar um ant vera. Ef nockur slepper godu Tækefære til ad framkvæma einhvern Hlut sier til Gagnsmuna/ þa hlæi vier ad hōnū/ ef vier ecke

hyrdu um̃ han̄ / aumkum han̄ og ætelltum ef han̄ er vor Vinur / hende þad oss sialfa / þa ydrumst vier epter / en̄ Diøfullen̄ hlær ad oss ad vier forsoomum̃ ad taka a mote Guds Giøf medan̄ hun er fyrer Høndum. Margt kalla Men̄ Heimsku i Verølldenne / z hver af oss hlær ad ødrum̃ / en̄ eingen̄ er þvilijkur Dáraskapur sem̃ sa er oss marga hender / þ er ad skioota Ydranenne a Frest. Han̄ er syndgar i þvi Trauste ad han̄ mune gamall verda / han̄ er lijkur þeim̃ er byrgir Skip sitt i þeirre Von ad han̄ mune komast til Lands a Flaka einum. Eg hefe adur sagt ad Synden̄ verde ecke fyrergiefen̄ nema ad Ydranen̄ ad nockrum Leite sambiode henne / hveriu Deige næger sijn Plaaning seiger Endurlausnaren̄ / Matth. 6. Munde þ ecke verda oss noogu þungt ad ydrast a hveriu Kvøllde fyrer hvers Dags Synder / ef vier hefdum̃ þeirra Registur vel uppskrifad i Hiartanu? Þott ecke skiootum̃ vier þvi a Frest Dag epter Dag / Aar epter Aar / Mun ecke þesse Byrde verda nockud þung um̃ sijder? Sa sem̃ er ødrum̃ hꝏdur og a ad vinna Dags-Verk / ef han̄ forsoomar framan̄ af Deigenum̃ / mun han̄ ecke þess betur meiga herda a sier þegar han̄ tekur til Verksens? Sa sem̃ hefur i Ungdomenum̃ lijtels agtad Syndena / mun ecke Ydranen verda honum̃ þess þyngre i Ellenne ef han̄ a Guds Rijke ad erfa? Vier vitum̃ ecke hvad gamall David var þegar han̄ sagde ad Synd ernar være sier of þung Byrde vordnar / Hvad mundu þær ecke vorded hafa hefde han̄ dreiged þær undan̄ allt til Daudans. Eingen̄ er sa af oss ad han̄ legge hinar þyngstu Klyfiar a hin̄ veikasta Eyk / og þo villum̃ vier kasta allra verra Lijfdaga Syndum̃ uppa vorn Hrygg þegar vier erum̃ so Ellemooder / ad vier hofum̃ noog ad bera sialfa oss. O hversu vijslega var þ þvi giort af David? er han̄ beidde Gud ad láta sig ecke giallda sinna Ungdoms Synda / Ps. 25. Eitt Sꝏr er hægast ad græda medan̄ þad er nytt. So er og Synden̄ / hun verdur best læknud ad ferskum̃ Giørninge. A Morgnana taka Men̄ Læknisdom inn̄ a fastan̄ Maga. Ydranen̄ er Lækning Syndarennar / sem̃ þier hana Barn mitt a Morgne þijns Alldurs / medan̄ þu fullhraustur ert / Þeink a þin̄ Skapara i Ungdome þijnum̃ adur en̄ þeir vondu Dagarner koma / og þu seiger / Þad lijkar mier ecke / Eccl. 12. Paulus skipar oss ad krossfesta Holldid / Gal.

5. Eñ þ er liñill Kroß fyrer hiñ gamla Adam ad baña hm̃ þ sem hñ giefur ecke haft Skiemtan af leingur / þad er ad vyßu ad offra Gude þvi hallta og laniada / Mal. 1. og mæla hm̃ med Mæler hins Framanda / eñ Fiandañ med Israels Mæler. Þyrm Elle þiñe ef þu kañt heñar ad bijda / z bijder þu ecke / þa munt þu fiña ad þu hefur eingañ Skada nær Kvølld þiñar Æfe kiemur / þott þ sie um̃ Middeige þijns Alldurs edur jafnvel fyrr. Veit eg ad Gud hefur mørgum snued a sijnum gomlū Alldre / eñ under þvi er ecke ad eiga / þott hañ sie Myskunsamur / hañ hefur alldrei lofad ad læta þañ kasta Ellebelgnū til ad ydrast / z alldrei þeinker til ad afklædast hiñ gamla Adam mz añ hñ fullhraustur var. Þu giorer nyg ungañ aptur so sem eiñ Ørn / seiger David. Ps. 103. Þad er eñ Eka þeß vegna / ad David endurnyiade sijna Ydran Daglega. Eru ecke Tolf Stunder i Deigenū? seiger Endurlausnareñ / Joh. 11. Eg heyre Vijngards Herrañ liet Verkameñ leigia um̃ elleftu Stund / Matth. 20. eñ sijdar ecke. Veit eg ad Gud hef z mørgum i Andlátenu myskunad / z hñ myskunar ollū z hñs Nadar leita / eñ þau munu Dæmeñ færre vera / ad sa hafe snued sier af Hiarta til Guds i Andlátenu / sm̃ hñ forsmad hefur alla Æfe sijna. Spamadureñ seiger i Textanū: Eited DRottenß medañ hañ er ad fiña / kalled a hañ medañ hañ er Nalægur / so sm̃ giore hañ Rad fyrer þvi / ad s u Tijd kuñe ad koma / ad hañ læte sig ei leingur fiña / ad hañ vilie ecke framar vera Nalægur / ad hñ vilie ecke heyra þott vier margkalader sieū / og utbreidū bædar Hendur vorar / Es. 1. ad hñ iñlóke sig i einu Skye z eingeñ Bæn kiemst i gegnū / so sm̃ Jeremias ad Orde kiemst. Thren. 3. O Guds Born / lætū oß / lætū oß ecke bijda epter þre Tijd / hver veit nær hun er? Hver veit nær Mæler Syndaña er uppfylltur? Hver veit nær Høfud-Eingelsins Ludur kvedur vid i Skyū Hiniens? Snued ydur þvi til DRottens Vnger og Gamler / Ryker og Fatæker / Bollduger og Vesæler / þa mun hñ myskuna oß / og til Guds vors / þvi hia hønum er mikel Fyrergiefning. Eingeñ Hlutur er hm̃ Omattugur / Luc. 1. So er og eingeñ Mæler hñs Miskunar / fra hñs Knicam hefur eingeñ synjande fared / sm̃ hñs leitad hefur med Angre og Trega. So fliott sem

David

David jatade Afgiørd ſijna/ ſo fliott ſiet Drottenn ſeigia honum/ Gud hefur þijna Synd i burt teked/ 2. Sam. 12. Manaſſes ſtynur ecke fyrr i Bøndunum/ 2. Par. 33. enn ad hans Misgiørder eru fyrergiefnar i Nafni hennar. Minn Herra JEſu/ þu ſagder Fordum vid Simon/ Luc. 7. Þeim ſem lijted er fyrergiefed/ hann elſkar lijted. Herra/ þar er eingenn af oſſ ſem hier liggium a þiſſe Foolſkør ſ lijted er fyrergiefed. Morg Tiju Pußund Punda eru oſſ uppgiefenn hinum verſtu Skullda Þrioottum. Herra/ ef þ er møgulegt/ þa gief oſſ ad vier elſkum ſo miked/ ſem oſſ er tilgiefed. Vier erum forkapader Syner/ ſem høfum ſooad vorre Fødurleifd/ enn leitum þo aptur til Fødur Huſa/ Luc. 15. Drottenn þu hefur runned a Veg þ oſſ/ og breidt ut þinn Fadm a moote oſſ/ þu hefur mætt oſſ a midre Leid z teked fagnande i moote oſſ/ Laat oſſ þvi alldrei gleyma/ z alldrei verda i ſo fraleitt Sinne yfergiefna/ ad vier hverfum burt aptur til ad eta Draf med Svijnum/ helldur ad oſſ ſmackeſt ſo þijnar Viſter/ þijner V rar og aled Fie/ Luc. 14. er þu tilreider oſſ hier i Nadenne/ ad vier megum ſitia til Bords med Abraham/ Iſaac z Jacob i Dijrdenne/ Matth. 8. Bænheyr þad goode Gud fyrer JEſu Chriſti Forþienuſtu/ Amen.

Fioorda Sunnudag epter Paaſka.

Gudſpialled/ Joh. 16. Cap.

JEſus ſagde til ſinna Læreſveina: Nu fer eg til hans ſem mig ſende/ og eingenn af ydur ſpyr mig ad/ hvort fer þu? Helldur af þvi ad eg talade þetta til ydar/ þa uppfylleſt ydar Hiarta af Hrygd. Enn eg ſeige ydur þo Sannleikann/ ad þad batar ydur/ ad eg fare hiedann. Þvi ef ad eg fer ei i burt hiedann/ þa kiemur eige Huggarenn til ydar. Enn ef eg fer i burt hiedann/ mun eg ſenda hann til ydar. Og þa ed hann kiemur/ ſtraffar hann Heimenn um Syndena/ og um Riettlæted/ og um Doomenn. Vm Syndena/ af þvi þeir truda ecke a mig. Enn um Riettlæted/ þviad eg fer til Fodurſins/ og epter þad ſiaed þier mig ecke. Enn um Doomenn/ þvi ad Hofdinge þeſſa Heims er dæmdur. Eg hefe enn nu margt ad ſegia ydur/ enn þier kunned ecke adſinne ad bera þad. Enn nær ed ſa Sannleik-

ſins

ſins Andenn kiemur / þa mun hann kienna ydur allann Sannleik / þviad hann talar ecke af ſialfum ſier / helldur hvad hann heyrde / þad talar hann/ og hvad epterkomande er / þad kunngiører hann ydur / hann ſame mun og auglijſa mig / þviad af mijnu mun hann þad taka og kunngiøra ydur. Allt hvad hellst Faderenn hefur/ þad er mitt. Þar fyrer ſagda eg ydur/ ad af mijnu mun hann þad taka/ og kunngiøra ydur.

Exordium.

EG mun bidia minn Fødur ſeiger Endurlauſnarenn / Joh. 14. Og hann mun ſenda ydur Enn annan Tale Mann / þann er blyfe hia ydur Eilijflega / Anda Sannleikſins / hvern Heimurenn kann eige medtekid / þvi hann ſier hann ecke / og þecker hann ecke / enn þier þeckid hann / þvi hann mun blijfa hia ydur og i ydur vera. Læreſveinar Herrans voru Sorgbitner af þvi ad hann ſagde þeim fyrer ſijna Burtfør til Fødurſins / Joh. 16. So ſem vier ſtrax heyrdum af Evangelio. Enn til þeſſ ad þeir ſkylldu ecke allt Otæmilega ſturlaſt þar af / þa gaf hann þeim þetta bleſſada Fyrerheit / hvert hann efnde ſtrax epter ſijna Himnafør / þar hann ſende Heilagann Anda yfer þa med miklum Krafte og Undrunum / Act. 2. Er fylgde þeim a ſidann i øllum þeirra Embættis Utrietttingum / Og kann hinne Þridiu Guddoomſins perſoonu ecke Hugguuarſamligra Nafn ad giefaſt enn þetta / ad hann ſie vor Tals-Madur / Rom. 8. þvi ef Gud er med oſſ/ hver er þa a moote oſſ? ſeiger Poſtulenn. Enn ad H. Ande ſie Gud/ ber Skijrnenn vor lioosaſt Vitne umm / þvi eige være þar til ønnur Røk / þar vier verdum i hans Nafne ſkijrder aſamt Fødur og Sonar / Matth. 28. Hann er vor Tals-Madur i Endurfæd-ingunne / þvi hann kienner oſſ ad fyrer þar byrie oſſ inn ad ganga i Guds Rijke / Act. 14. Vor Tals-Madur i vorum Veikleika / þvi hann ber vorum Anda Vitn-ne umm ad vier ſieum Guds Børn / Rom. 8. Vor Tals-Madur hia Gude / þvi hann bidur fyrer oſſ med Osegianlegum Andvørpunum: Vor Tals-Madur i þvi ad undervijſa oſſ / þvi hann leider oſſ i allann Sannleika: Vor Tals-Madur i Mot-gangi er oſſ optlega hender / Søkum vors Overdugleika / þvi hann er Pantur vorrar Arfleifdar / Eph. 1. Enn ſo ſem þad ad Einum Tals-Manne heyrer ecke alleina til ad forſvara og afſaka þann er hann ad ſier tekur / og Hugdreyſta hann og undervijſa hverneg hann ſkule haga ſier fyrer Doomaranum edur ſijnum Herra / helldur og er þad hans Embætte / ad mootſtanda hans Ovinum / og ad ſannfæra þa ſem a moote mæla / So er þad og Hellags Anda Verk / ecke alleinaſta ad hugga Guds Børn / og leida þau i allann Sannleika/ helldur og ad ſtraffa og byrgia Munn enn a þeirra Ovinum. Þetta Embætte H. Anda er inneſalid i þeim Ordum / er Guds Sonur talar hier i Evangelio / ad hann mune ſtraffa Heimenn umm Syndena og umm Riettlæted og umm Doomenn: Og fyrer þvi ad þau þykia ecke ſo audſkilenn / þa vil eg lata þad vera Innehald minnar Einfalldrar Rædu i þetta Sinn/ ad wtſkyra þau. DRottenn hiälpe þar til med Naad ſijns Anda J JEſu Nafne/ Amen.

Utleggingenn.

Nar

HÆr hañ kiemur mun hañ straffa/ edur Sañfæra Heimeñ um̃ Syndena/ seiger Endurlausnareñ. Eingeñ Efe er a þvi Br. M. ad þetta sie ad skiliast um̃ hina storu Vantruaðeñar Synd/ hver ed drottnade i Heimeñu framar Venju a Hiervistar Døgū vors Lausnara: Eg seige i Heimeñu/ þad er i Vantruareñar Børnum/ Eph. 2. svo ad bæde Gydingar og Heidingiar voru under þessare Synd/ þar Gydingar Oskudu Teikns seiger Pall/ 1. Cor. 1. Eñ Gricker (þad eru Heidingiar) leitudu ad Speke/ hiner villdu ecke trua nema þr sæe Teikn og Stoormerke/ og þoott þeir mørg sæe/ Oskudu þeir samt Teikns af Himne. Þesser leitudu ad Speke og meintu ad þr med Natturuñar Skilninge feinge griped hiñ Oranñsakanliga Guddoomsins Dyrdar Lioома / sem uppfyller bæde Himen og Jørd/ hvern Guds Sonur var sendur til ad openbera. Eñ fyrer þvi ad hañ vard Gydingum ad Hneixlan/ eñ Grickium ad Heimsku fyrer þeirra Vantruar saker/ þa var Heilagur Ande utsendur til ad sañfæra Heimeñ um̃ þeñañ Guds Sañleika. Ad þetta sie ad skiliast/ er Deigeñu ljosara af Orsøkeñe er Drottẽñ færer hier til/ sem er þesse: Af þvi þr trudu ecke a mig. Hañ talar um̃ þetta so sem eiñ undanfareñ Hlut/ eñ þa var allareidu komed ad hañs Burtfør til Fødursins. Nu er þ kunnugt hversu lioоser ad voru Spaadoomarner og Ritningarnar sem af hm̃ voru/ hveriar hañ baud þm̃ ad rañsaka/ Joh. 5. samt villdu þr ecke lata hañ drottna yfer sier. Þeirra eigeñ Sende-Meñ bæru Vitne um̃ ad alldrei hefde nockur Madur talad so sem þesse talade/ Joh. 7. Þo søgdu þr ad hañ Gudlastade/ þr sau hñs Kraptaverk/ og jatudu ad eingeñ kyñe þvilikt ad giøra/ nema Gud være med hønum/ Joh. 3. samt bæru þeir sier þa Ohæfu i Muñ ad hañ være Samverskur og hefde Diøfuleñ/ Joh. 8. Þeir høfdu þ Augunū hñs allra heilagasta Lyfernes/ þo kølludu þeir hñ Ofneytslu Mañ og Vyn svelgiara/ Vin Tollheimtumañana og Bersyndugra/ Matth. 11. Þeir kuñu ecke ad straffa hñ um̃ nockra Synd/ Joh. 8. Þo kløgudu þr hñ/ so sem hañ ed frafnere Folkenu og bañade ad giefa Keysaranū Skatt/ Luc. 23. Þesse var su Gudlausa Vantruareñar Synd sem Jesus hier um̃talar/ hun verdur og a Stundū kølllud Synd i Ritningunñe framar

ødrum

ødrum Syndum. Um̃ Jeroboam stendur skrifad i Konga Bookunum/ ad hañ hafe komed Jsrael til ad syndga/ 1. Reg. 12. Þad er til Vantru ar og Afguda Dyrkanar ? ef þier værud blinder (seiger Lausnareñ vid Gydinga) þa hefdud þier ecke Synd/ eñ nu þar þier seiged vier sioum/ þa blyfur ydar Synd / Joh. 9. Hvar eige kañ añad meint ad vera eñ Synd Vantruareñar/ þvi þ utañ hana høfdu þeir þo margar Synd-er/ Jaa/ þesse er su hrædelega Synd er hañ um̃talar/ Joh. 15. 22. 24. Hefde eg ecke komed og talad til þra þa hefdu þr ecke Synd/ eñ nu hafa þr ecke þ þeir kuñe ad skyla Synd siñe med/ hvar fyrer miñ HErra ? þvi hefde þsse eina Synd i burtu vered/ þa hefdu allar hinar afmaadar orded. Jaa eñ aptur/ hefda eg ecke giørt þau Verk a medal þeirra sem eingeñ kañ ad giøra/ þa hefdu þr ecke Synd/ eñ nu hafa þr sied þau/ og hata bæde mig og miñ Fødur/ og þsa er su stora Vantru areñar Synd sem øllu ødrū framar Synd kallast i Ritninguñe/ hvar fyrer ? Þviad medañ hun blyfur / blyfa allar adrar. Lækning Sælareñar og allra vorra Meina er alleina su Forlykun sem Jesus giørt hefur er hñ bar vorar Synder uppa Tried/ 1. Pet. 2. Hver sem þvi ecke truer/ þañ vill Drottiñ ad H. Ande sañfære/ þviad med þvi ad trua riettelega a hñ/ verda allar adrar Synder i burtu teknar/ vill hñ þvi ad Heimureñ verde sañfærdur um̃ þessa einu Synd/ þviad þ hana eina verda allar hinar bundnar og apturhalldnar/ þad giører Jesus bert/ Joh. 3. Seigiande: Sa sm̃ ecke truer/ hñ er þegar dæmdur/ z aptur seiger hñ i sama Cap. Sa sem ecke truer Synenum / hañ mun ecke sia Lyfed / helldur blyfur Guds Reide yfer honum/ Jaa eñ framar/ Ef þier ecke trued þvi ad eg sie/ þa munud þier deyia i ydar Syndum/ þad er/ ad eg sie Lioos Heim-sins/ so sem hañ hafde skommu adur um̃ sig vitnad/ Joh. 8. Sia med hier Br. M. ad Vantrueñ er ein Hofud Synd/ og øllum ødrū meire. Og er nu audsiert hier af/ ad hun er su Synd er DRottiñ um̃talar hier i Evangelio / og þoott ecke være añad til Vitnis hier um̃/ þa eru þau Undur og Stoormerke er H. Ande byrte med siñ Guddoms Krapt und er eins og Sakleyse/ Almætte og Guddoom Christi/ strax epter hañs Himnafør/ til ad sañfæra Heimeñ um̃ þssa skielfelegu Vantruareñar

 Synd/

Synd/edur hvad sijnest ydur um̃ hina miklu Raust er kom af Himne so sem þiootande Stormvidres/og fyllte uppHused þar Postularner inne voru/um̃ þar Elldligu Tungur er settu sig yfer sierhvern þra/um̃ þau adskilianlegu Tungumaal er þr tøludu epter þvi sm̃ H. Ande gaf þm̃ ut ad tala/Act.2.Seiger ecke Lucas/ad þr ed þad heyrdu hafe vorded fra sier numder z Tvijlraader/seigiande hver vid aũan: Hvad er þetta? Hvad virdest ydur um̃ hina fyrstu Predikun St. Peturs/er hañ giørde i sama Sinne? Hverneg hñ sagde þm̃ ad JEsus af Nazareth hefde ødlast Anda Fyrerheitesins af Fødurnũ og utheillt þvi er þeir þa sau z heyrdu/og hverneg ad þr stungust i sijnũ Hiørtum er þeir heyrdu þetta og søgdu: Gooder Brædur/hvad skulũ vier giøra/seiged mier/ Var ecke þta ad satisfæra þa um̃ hina hrædelegu Synd/ ad þeir høfdu ecke truad hm̃/helldur Krossfest Høfdingia Lijfsins? Ad eg tale ecke um̃ øll þau Undur og Jardteikner er fylgdu Christnet Bodenu i þa Daga/so ad hiner Grimmu Heidingiar sem voru æn Guds i Heimenum/ Eph. 2. Geingu D Rottne til Handa og medkooku hañs Vitnisburd. Þvi hrosar Paall/seigiande: Eg hefe allt fra Jerusalem og þar um̃ kring/ allt til Illyricum fullkomnad Evangeliũ Christi/Rom.15.Nu ʒoott ad þta sie eigenleg Meining Lausnarans i þessũ Ordum sm̃ nu hefe eg sagt og sijnt med nockrum Røkum/ þa eigũ vier þo ad vita/B.M. ad þta Embætte H.Anda nær einig til vor/þvi Frelsareñ sagde vid þa/ ad þesse H. Ande skyllde vera hia þm̃ Afeñlega/Joh.14. Eñ þeir eru fyrer laungu komner til Hvijldar Drottens / samt hefur Gud ecke yfer giefed sijna Christne/þvi eigũ vier eñ nu ad leita ad hm̃ i hñs H. Orde sm̃ i fyrstuñe var predikad ad hm̃ samverkanda og styrkianda med epterfylgtande Taknũ/seiger Marcus/ Marc.16.Hvert hñ er eñ nu ecke vidskila ordeñ. O hversu værũ vier færvijser ad þeckia Syndena nema H. Ande satisfærde oss þar um̃ i Guds Orde/jæ eñ þa epter þ vier høfum lært vorn Christeñdoom i Barnalærdoomenũ/þa kollũ vier margt þ Syndlaust ad vera sem þo er ein fordæmanlig Synd ꝼ Gude/ef hañ vill i Dom vid oss ganga/og þar ad auke þa ma þ kuñugt vera/hverneg ad Christeñdomenũ er almeñeliga hattad Maña a mzal/þ sumer

kalla

kalla sig vel Christna ef þr trua a Gud/ z þvi ad Christur hafe þijnst fyrer Synder Heimsins. Eñ St. Jacob helldur þ langtum ødruvijse/ þar hñ seiger: Ad Trueñ sie daud an Verkañа/ Jac. 2. Nu ef sw Tru er daud sm̃ ad ecke verkar fyrer Kiærleikañ/ Gal. 5. so sm̃ Paulus giør er Raad fyrer hiñe sømu Tru/ er þ þa ecke Vantru? Ja i Sañleika/ hun er Vantruñe verre/ þvi su Tru af hverre Madureñ alleina þecker Gud/ og veit ad hañ er bæde goodur/ og þo under eins Riettlætur/ eñ forsmæer þo hñs Vilia/ og ecke æstundar ad læra hñ/ so hñ ad miñsta koste þeckia meige hvad langt ad hñ sie fra þvi ad hñ giete hm̃ Fullnæ tu giørt/ hun hialpar meir til ad fordæma eiñ helldur eñ Sæluhoolpeñ ad giøra/ þviad Dioflarner trua þvi eiñeg z skielfast þar af seiger S. Jacob/ Jac. 2. Eñ seiged mier/ hvar a holldlegur Madur ad fa slijka Þeckingu nema hñ saññærdur sie þar uñ af H. Anda? Petur seiger til Safnadaña i Asia: Þier foorud aller vrllt sm̃ Sauder/ eñ nu erud þier uñhverfder til Hyrders og Biskups Sæalna ydar/ 1. Pet. 2. Med hon- um tekur Paulus under / seigiande: Þier vorud Myrkur til forna/ eñ nu erud þier Lioos i Drottne/ Eph. 5. Hvar þ munde þad skie nema þ Verkan H. Anda sm̃ bioo i Ordenu og straffade Heimeñ uñ Syndena. Holld og Blod hefur ecke opeñberad þier þla sagde Drottiñ vid Petur/ helldur miñ Fader s er a Himnũ/ Matth. 16. og hid sama ma eg seig- ia uñ Þeckingu Syndareñar. Fyrer Guds Anda erũ vier Endurfædd. er i Skijrneñe/ Joh. 3. Endurnyader i Hugskotñ vorñ. Hañ skapar i oss nijtt Hiarta/ Ps. 51. Hañ leider oss til JEsum Christũ/ an hvers vier feingiũ ecke til hñs komest/ so s vier medkieñũ i hiñe þridiu Grein vorrar Truarjatningar/ eñ hvar med giører hñ þla? An Efa i fyrst- uñe med Þeckingu Syndareñar. Seiged mier/ Hverl er þ Offred s Gude þocknast? Er þ ecke harmþrungeñ z sundurknosadur Ande? s David seiger/ Ps. 51. Su Sæal s ad hrygg er ut af Stærd Illskuñar/ og geing ur bogeñ og veik/ þau Augu sem þreitt eru / Ein hungrud Sæal mun giefa þier Dijrdena z Riettlæted Drotteñ/ seiger Baruch/ Cap. 2. Eñ hvar viliũ vier fa þessa Hrygd/ Hver vekur i oss þetta Andlega Hung ur? þad giører Ande Drottens med Þeckingu Syndareñar/ bæde i Guds

H. Orde og so med sijnum kropstugu Innvortis Hrærijngum/ þegar hann dregur þa Skyluna fra Augum Salarennar/ sem Andskotenn hefur heingt þar þ/ at vier sioum hversu vier hofum hinn gooda Gud til Reide reitt med margra Ara Ohlydne/ og sijner oss under eins Guds Ommrædeliga Giæsku og Þolenmæde yfer ollu þessu/ sem morgum þeim hefur ad Skyndingu i burtu kipt/ sem kannske ecke hafa meir syndgad enn vær. Hvad meined þier Br. M.? Munum vier taka þessar Hugrenningar af sialfum oss? O nei/ þvi vier erum ecke megnuger um/ af sialfum oss til neitt gott ad hugleida/ 2. Cor. 3. auk helldur ad framkvæma/ hvadann þa/ nema af H. Anda? hver ed sannfærer oss um Syndena. Gydingar hofdu Logmaled/ af þvi þecktu þr þo ecke Syndena/ Eige meintu þr sumer hverier ad illar Hugsaner være Synd/ jafnvel þott Logmaled segde þeim/ Þu skallt eige girnast/ Exod. 20. Þar fyrer lyker Drottenn þm vid Grafer Framlidenna sem utann voru prydelegar/ enn innann fullar af allra handa Oþeckt/ Matth. 23. Þeim munde hafa þott þ undarligt ad sa sem reiddest Brodur sijnum skyllde vera Raadesekur/ Sa sem lite eina Kvinnu til ad girnast hana/ hn hefde alla reidu drygt Hoor med henne i sijnu Hiarta/ Matth. 5. edur ad Madurenn være skylldugur til ad giora þm gott sem vid hn misgiorer. So mikell er nu Munur Bookstafsins og Andans/ hinn deyder ef hn er einsamann/ þesse lijfgar/ enn brukar Logmaled fyrst til ad deyda/ þ er ad sundurmeria og kiena Syndarann ad hn sie Dauda sekur / og þaneg innelykur Gud alla under Ohlydnenne/ uppa þ hann myskunne ollum/ Rom 11. Vite þier ecke ad þier erud Mustere Guds? seiger Paulus/ 1. Cor. 3. Eg ætla ad so fare best Guds Þioonustann i þessare Kyrkiu/ ad Moisis hafe Vassann i Logmalenu/ enn Christur Tenoren i Evangelio/ þvi hinns goda Hyrders Raust man þo yfertaka og hærra lata enn Moisis Reidarþruma. Þad er einn gledelegur Tvysaungur i Eyrum mæddrar Samvitsku/ og þa rætest þ med fullu og ollu er Drottenn sagde fordum Daga/ Guds Rijke er inne hia ydur/ Luc. 17. jafnvel Angred fyrer Syndena er Guds Bornum þæckara enn oll Heimsins Kræse hans Sonum/ og þau Taarenn er einn Syndare feller i Guds Siood/ þau smacka honum betur helldur enn Vijn hinnar flærmdu Dalila Verallldarennar hennar

Fylgiu.

Fylgiumonn. Og þvi seiger Laufnaren hier strax epter/ Ad H. Ande mune sannfæra Heimenn umm Rietlætid/ af þvi hann fare til Fodursins. Christur meinar hier i fyrstu sitt eiged Rietlæte og Sakleyse/ þad hlaut ad epter ad fylgia/ þegar Guds Ande hafde straffad Heimenn umm þa skielfelegu Synd/ ad þeir trudu honum ecke/ helldur festu hann uppa Galgann/ er þeir kunna þo ecke ad straffa umm nockra Synd/ þa hlaut þad epter ad fylgia (seige eg) ad hann sannfærde þann sama Heim umm hans Rietlæte ad þeir høfdu Lijfsins Hertoga Krossfest/ so sem Petur sagde þeim/ Act. 3. Þa kunnu þeir ad seigia ad hann være Timburmannsins Sonur/ Matth. 1. ad þeir þeckte Fodur hans og Moodur / ad hann være Samverskur og hefde Diøfulenn / Joh. 8. Ad hann fyrer Beelzebub Diøfla Høfdingia ræke ut Diøflana/ Luc. 11. Þa kunnu þeir ad giefa hønum þad ad Dauda-Sok/ ad hann kallade sig Konunginn Christum/ Luc. 23. Jaa/ ef hann være Guds Sonur/ ad hann skyllde stijga ofann af Krossenum/ Matth. 27. Þa var þad Tijme fyrer þig O þu hinn Gudlause Biskup Caipha ad rijfa þijn Klæde/ af þvi hann jatade sig Guds Son ad vera/ Matth. 26. Þa var Tijme til alls þessa þegar hann ad sigrudum Dauda/ Diøfle og Helvijte/ upphafenn yfer alla Himna/ hafde sett sig til Krapfarens hægre Handar/ og til Vitnisburdar umm sitt Almætte/ sitt Rietlæte og Dyrdarfulla Nꜳdign sende hinn H. Anda yfer sijna Þiona og Ambætter med stoorum Undrunum og Tæknum/ Jaa/ yfer sijna Fiandmenn og Offsooknara/ so ad marger af Kiennemønnum hlydnudust Trunne seiger Lucas/ Act. 6. Þegar umkomulauser Fiskemenn ræku ut Diøflana/ læknudu Siukdoma/ Opennberudu leynda Hlute sem einginn Manna kunne ad vita/ so sem Ananiæ og Zaphiræ Dæme vitna/ Act. 5. Og þetta skiede allt i hans Nafne sem hiner ꜳdur høfdu kvaled / Nidstrykt og a Galgann uppheingt mille tveggia Spillvirkia. Med øllum þessum Gudoomlegum Furduverkum sannfærde nu H. Ande Verølldena i þa Daga. Þvi eg fer til Fødursins/ seiger Herrann. Þetta hid sama brukade H. Ande þad Munn Peturs til ad sannfæra þa umm Christi Rietlæte er heyrdu a Tal hans/ Act. 2. er hann vitnar af Spaadoome Davids Konungs umm Uppriso og Uppstigning Drottens Jesu/ seigiande: Ecke er Da-

vid uppfaren̄ i Himenen̄/er hn̄ seiger sialfur: Drottenn sagde mijnum Drottne/sit þu mier til hægre Handar/þar til eg legg Ovine þijna til Skarar Foota þier. Vite þvi allt Israels Hus þ vijst/ad Gud hefur giort hn̄ ad Christe z Herra þeñā sama Jesū er þier Krossfestud/Og ad þsse sie Meiningen̄ i Ordū Drottens/vottar þ sm̄ hier epterfylger: Og epter þad siaed þier mig ecke. Ad sønu sau han̄ Lærisveinarner epter hans Upprisu/ en̄ ecke med sømu Asijnd og adur/ ecke i þioons Mynd / helldur so sem ein̄ Sigurvegara / ecke so sem þeir sau han̄ i Grasgardenū bunden̄ og fiøtradan̄/ helldur Englunū lijkan̄/þar han̄ gieck in̄ ad luktum Dyrum til þra/Joh. 20. Ecke so sem eina Bølvan a Krossen̄ uppheingdan̄ / Deut. 21. helldur upprisen̄ af Daudum/ ad Daudans þijnu uppleijstre. Allt þta vottade hn̄s Riettlæte og Saklet-se/þvi þ var Omøgulegt/so sm̄ Petur sagde/ad hn̄ kynne af Daudanū halldenn ad verda / Act. 2. En̄ allra hellst meinar Drottenn hier sijna Himnafør/ad þeir mundu hn̄ ecke sia ur þvi/ad hn̄ giordest fyrer þm̄ Osijnelegur/og Skyed took hn̄ burt fra þeirra Augum/ Act. 1. Og er nu af þssu øllu Riettlæte DRottens sanbevijsad fyrer Vitnisburd H. Anda/sm̄ fam̄ Døgū þar epter kom yfer Postulana med sijnelegū Guds Krapte/so ad þeir Tungur toludu/Diøfla utraku/løgdu Hendur yf-er Siuka og þeim batnade/søgdu fyrer Ovordna Hlute/so sm̄ hn̄ ad-ur fyrer sagde og seiger berlega hier i Gudspiallenu med þessū Ordū: Þar ed sa Sanleiksins Anden̄ kiemur / þa mun han̄ kieña ydur allan̄ Sanleik/þvi hn̄ talar ecke af sialfū sier/helldur hvad han̄ heyrde/ þad talar hn̄/ z hvad epterkomande er/ þ kungiører hn̄ ydur/hn̄ same mun og vegsama mig/þvi af mijnu mun hn̄ þ taka og kungiøra ydur. Hvad sijnest ydur B. M. Er ecke þvilijkt ad sanfæra Heimen̄ um̄ Riettlæte Drottens JEsu? Og af þssu JEsu Christi allra helgasta Riettlæte hanger vort Riettlæte/ eg meina þad oss tilreiknad verdur/ þvi þad er Raunar hn̄s Riettlæte/og þar fyrer heyrer oss og so til þta Embætte H. Anda eige sijdur en̄ þeim sm̄ lifdu a Postulana Døgum: Og byr-iar oss hier fyrst ad athuga þau Order han̄ talade til Lærisveinana / skømu sijdar/Joh. 16. Jnan̄ lijtils Tijma munud þier ecke sia mig/og

apturJstan lytils Tyma muniid þier sia mig aptur/þvi eg fer til Fød ursins. Af hverium Ordum þad audsært er/ad DRottenn kallar syna Pynu/sinn Dauda/syna Greptran z Vpprisu i þyssu Stad/syna Burt-før til Fødursins / asamt Himnaførsle. Nu er þad øllum Mønnum augliooſt/ad Riettlæte syndugs Mans er i þvi foolged/ad Christur er fyrer oss dauđ/uppriseñ z til Himna fareñ: Þvi seiger z Pall/ad hañ sie dauđ fyrer vorar Synder/ og uppriseñ oss til Riettlætis/ Rom. 4. Eñ forgiefens værꝛ hñ dauđ og uppriseñ/være hñ ecke til Himna farenn og sestur til Kraptarens hægre Handar til ad bidia þ oss / hvadan hañ og hefur sent oss sinn Anda/ sa ed Truna i oss verkar/ fyrer hveria Madureñ alleina verdur Riettlatur fyrer Gude / Rom. 3. Allt þetta kieñer hañ best sialfur med sam̄ Ordum / Luc. 24. er hañ sagde vid Læresveinana under syna Himnafør: Svo er þad skrifad z svo byriade Christo ad lyda og upprysa af Daudum a þridia Deige / og predika læta i synu Nafne Ydran og Syndanna Fyrergiefning hia øllū Þiodū/ z kiennir þyse Partur Embættisl. Anda miøg vel samañ vid hin fyr ra/ þviad i Þeckingu Syndareñar er Ydraneñ foolgeñ/ eñ Riettlæted i Fyrergiefningu Syndanna/ og þvi vil eg taka mier hin gledelegu St. Pals Ord i Muñ um̄ þetta Efne/er hñ seiger: Rom. 8. Hver vill ma-saka Guds Vtvaldar? Gud er sa sem̄ Riettlæter/hver er sa ed fordæmer Christur er sa sem dauđ er/ Ja / eñ framar uppriseñ/ hver einig er a hægre Hond Gudſ/sa einig er Medalgangare fyrer oss. Sie þvi mitt Riettlæte ecke betra eñ utdlags Fat/ Es. 64. Guds heilagur Ande hef-ur sañfært Heimeñ/ sañfært Løgmaaled/ sañfært Diøfuleñ/ja/sañ-fært myna angrada z sturlada Samvitsku/sm̄ klagar mig um̄ Fiølda miña Synda Daglega/hñ hefur sañfært þau seige eg um̄ Jesu Christi Riettlæte/sem vorded er mitt/þvi hañ er Jehova vort Riettlæte/Jer. 23. og bæde mier og øllū stoor Syndurū af Gude giefeñ til Riettlætis/ til Helgunar og enlyfrar Endurlausnar/1. Cor. 1. Hafe Adam forþien ad med hiñe fyrstu Synd ad verda utrekeñ ur Paradys med synu Rang-læte/hafe hñ lokad heñe aptur epter sier og øllu synu Afkvæme/Hafe eg hans syndugur Nidie fylgt honū epter i Ranglætenu so þar er ecke

ert nema Fordæmanlegt i mier þad eg hefe af hinu fyrra Adam med-
teked / hvern Lucas kallar Guds Son / Luc. 3. en giørde bæde sig og
mig og allt sitt Hyske ad Diøfulsins Børnum fyrer Yferkrodsluna/ þa
sannfærer þo Guds goodur Ande mig um þ / ad hinn eilijfe Guds Son-
ur/ hinn annar Adam/ sem er DRottenn af Himne/ 1. Cor. 15. hver ad hef-
ur Davids Lykil/ og upplijkur so einginn kann aptur ad læsa/ Apoc. 3.
Hann hefur bæde mier og øllum þeim upploked Rijke Himnanna/ sem med
Angre sijns Hiarta skrijda ad Footum hans og seigia: Fader/ eg hefe synd
gast i Himenenn og fyrer þier/ eg em eige verdur ad kallast þinn Sonur/
Gior mig svo sem eirn af þijnum Leigu-Mønnum/ Luc. 15. Hverier eru
mijner Oviner? Hvar eru mijner Aklagendur? Þad er Løgmaaled/ þad er
Heimurenn/ þad er Diøfullenn/ þad er mijn eigenn Samvitska/ eg Ottast
þa ecke / þegar DRottenn er mier Nadugur þ mijns Endurlausnara
Riettlæte. Þeir eru Bødlar Guds nær hann er reidur/ enn þeim sem i JEsu
Christo er/ vid hann sattur og kvittur gieta þeir eckert Mein unned/ ecke Løg
maaled/ þvi hann er komenn Løgmaaled upp ad fylla / Matth. 5. Ecke
Heimurenn/ þvi hann seigest hafa Heimenn sigrad/ Joh. 16. Ecke Diøf-
ullenn/ þviad Høfdinge þessa Heims er dæmdur/ Joh. 14. Ecke mijn
Samvitska/ þvi Johannes seiger/ ef ydar Hiarta fordæmer ydur/ þa er
þo Gud meire ydar Hiarta/ 1. Joh. 3. Og Petur seiger um Skijrnena
ad hun sie Sattmaale goodrar Samvitsku/ 1. Pet. 3. Þott eg hafe hann
yfertroded / þa veit eg þo ad hans Blood er utrunned i Skijrnar Sæenn
sem mig Overdugann Præl hefur elskad meir enn sialfann sig. JEsus er
bæde Gud og Madur/ Guds Eingietenn Sonur og þo Davids Sonur/
Matth. 1. Þar sie eg Gud hefur straffad a Gude mijnar Synder / og
þann Mann og minn Broodur epter Holldenu/ i hverium ad byr øll Filling
Guddoomsins Lijkamlega/ Col. 2. Hefur hann ad afrekadre minne Endur-
lausn sett sier til hægre Handar/ Þar fyrer gietur hann ecke straffad hans
Riettlæte a mier/ hvers Ranglæte hann straffade a hm/ þegar hann giørdest
Bølvan fyrer mijnar Synder/ Gal. 3. Sem eylijfa Bølvan forþienad
hafe, Gud hef: alldrei unned meira Frægdar Verk/ helldr enn þa hann leyste
[illegible] Orma ur eilijfu Bane. Þorum [illegible] hefur hann mit ad
skipta

skipta vid þ sem̃ eckert var/ so sem̃ þegar hañ giørde Himen og Jørd af eingu Efne/ Gen. 1. Edur vid Skiepnur syñar/ so sem̃ þegar hañ liet Sooleña standa kyrra / Jos. 10. Klauf Hafed i sundur / Exod. 14. Sende Plaagr yfer Egyptaland ꝛ añad þvilijkt/ eñ i vorre Endurlausn matte hñ ad byria vid sialfañ sig ꝛ sitt Rietlæte/ hveriu eige maa raska/ þvi er eg þijs fullvruggur/ ad hñ lætur ecke svoddañ Stoorvirke til Onyttes verda a þm̃ ő freista a Forþienustu hñs Eingietens Son þott ad synduger sieu/ þviad syndugra ꝛ ecke Rietlaata er hñ komeñ ad kalla til Ydranar/ Matth. 9. Hvad skulū vier þa hier til seigia seiger Paall/ Rom. 6. Skulum vier dvelia í Syndunum/ so ad Naaden yfergnæfe ꝛ Frarre sie þvi. Drottenñ seiger hier i Gudspiallenu/ ad heilagur Ande mune saññæra Heimeñ um̃ Domeñ/ af þvi ad Hofdinge þssa Heims sie dæmdur. Hver ad sie þsse Høfdinge/ er audvitad/ þad er Satan/ hver hiñ same kallast Diøfla Høfdinge/ Matth. 12. Eñ þar þ kallast hañ so/ ad Heimureñ liggur i hñu Vonda/ 1. Joh. 5. Eñ hañ er alls Jlls Høfundur/ honum þioonar mikell Herskare i Heimenum/ allra hellst Mañeskiañ med adskilianlegū Syndū og Glæpū/ so ad hañ er meglug ur i Børnum Vantruareñar seiger Paall/ Eph. 2. þad er i Heimsins Børnū/ hñ er dæmdur/ Tøñ fyrer Tøñ/ Auga fyrer Auga seiger Løg maaled/ Lev. 24. Satan var øll Orsøk i þvi ad Christur var deyddur/ Kvaleñ / Hudstrycktur / og matte Helvijtis Pijñer þola / er Syndeñ hafde til uñed / Þar ꝼ er hañ dæmdur til Myrkrañā Hleckia eylijflega i Helvijte/ 2. Pet. 2. Hñ er dæmdur/ þad er sigradur og utrekeñ/ so seiger Drottenñ hia Joh. 12. under syña Pijnu. Nu er Domur Heimsins/ nu mun Høfdinge þssa Heims verda utsnaradr. Þad er alkuñugt hversu ad Satan drottnade i Verølldeñe adr eñ Jesus kom i Heimeñ/ ja/ adr eñ hñ sigrade Diøfuleñ a Krossenū / hversu ad øll Lønd voru full af hiñe verstu Afgudadyrkan/ ꝛ sialfre Guds Þionustu a medal Jsraels Barna hafde hñ so spillt/ ad þegar hañ sem Løgmaaled hafde utgiefed kom i Heimeñ/ hñ þeckte ecke Guds Løgmaal hia syñu Folke/ þar fyrer klagar hñ/ Marc. 7. seigiande epter Esaja: Þeir dyrka mig forgiefens er þr kieña þañ Lærdom ő eru Mañā Setningar/ þvi þier ganged fram̃ hia

Guds Bodordū/og hallded Mañā Setningar/ Þvott Bikara og Kiera/ z margt añad þvilgkt giored þier. Eñ þegar Guds Ande var uthelltur yfer allt Holld/ so sem Joel hafde fyrerspaad/ Joel. 2. þa urdu hier a snøgg Umſkipte/ so sem Lucas ſkrifar i Poſtulaña Giørningum/ 2. So hefur nu DRottenn JEſus utreked Diøfuleñ ut ſijnu Rijke med Guds Fijngre/ Luc. 11. ſm er H. Ande/ vordeñ ſialfur Høfud alls Høfd ingiadæmis/ og hefur flett hiñ ſterka Hervopnada øllū ſijnū Herklædū a hver hñ treyſte/ Matth. 4. So Diøfulleñ hefur ſialfur naudugur bored Vitne um hñs Almætte og Guddoms Krapt/ þvi lijſte hñ medal añara af Muñe Skulkuñar ā rañ epter hm Paale z hñs Førunautū i marga Daga/ og hroopade: Þeſſer Meñ eru Þioonar Guds hiñs hæd ſta ſm boda ydur Veg Velferdarēñar/ Act. 16. Þañeg aat Diøfulleñ ſialf: ofañ i ſig allar Gudlaſtaner ſiña Verkfæra. Og þegar Þr flettu hiñ H. og Kiettlæta ſijnū Klædū/ og heingdu hañ nakeñ uppa Tried/ þa hef: hñ und'eins afklædt Høfdingia-Dæmeñ z Magt'-Volldeñ/ og þau opeñberlega til Skodunar framleidt/ Col. 2. hroosande Sigre yfer þm a Kroſſenū. Og um þeña Dom ſem nu þañeg er yfer Diøſl enum geingeñ/ ſañfærde Guds heilagur Ande Heimeñ/ ecke einaſta þa Ogudlegu ā mættu þreifa a ſlijku/ helldur z alla þa ſm hñ umſnere til Hlydnes Chriſto og giorde hm þionuſtu-bundna/ og þad ſama verkar hñ eñ nu i Dagi Guds H. Orde/ þegar þad er hreint og klaart/ og med Alvøru nockurre og Røkſeme kiendt og predikad/ þvi jafnvel þoott ad Diøfulleñ ſie bundeñ/ þa lætur hñ þo ecke af ad ſkioota ſijnū Ørvū a Guds Her. Þar fyrer Chriſtner Meñ/ fyrſt ad vor Konungur hefur ſo miteñ Sigur uñed a Diøflenum / og ſo Vegſamligañ Doom yfer hm feingeð / þa lætū oſſ ecke þa Skøm henda ad vier yfergiefū Her foga Chriſtis/ eñ gaungum i Sid med Fiandanū aptur/ edur þioonū hm framveges i Syndeñe og Ogudligu Alhæfe a moote Samvitſkuñe / Verū miñuger þeſſ Eids er vier ſoorū hinū lifanda Gude i Skijrneñe/ ad vier ſkulldū hm og øllum hñs Skoormerkiū/ eñ afneitudum Fiand anū og øllum hñs Svikū og Vielum. Ecke hefur Guds Sonur þeña dyra Sigur uñed fyrer ſialfañ ſig: Þeirrar hæleilu Guddomſins Þreñ

ingar

ingar Oraskanliga Riettlæte var fullnægt þ hina fyrstu Synd Dioſ-
ulsins/þegar hñ var utsnaradur af Himne. Gud took Riett siñ af hm̃
fyrer sialfañ sig i eilyfum Kvølum/ fyrer oss synduga Orma og Guds
Ovine er þesse fræge Sigur uñeñ/ hñu Lyfe/siñe bitru Kvøl og Dau-
da hefur hin eilyfa Giæska til þss kostad ad fæ Herleidinguna ad Her-
fange teked/Eph. 4. og oss Sigureñ giefed/med þssu oþrmæla Lausnar
giallde hefur hñ oss heilagañ Anda afrekad/ til ad kieña oss ad þeckia
Syndena/ad þeckia hid sañа Riettlæte sm̃ er af Truñe/og til ad endur
nyia vor Hugskot/ sc ad vier giefum ef vilium Gude Þioonad. Verum
þvi eige so Opacklæter edur sialfuni oss vonder / ad vier slæckvum H.
Anda/ 1. Tess. 5. med vyssvitande Glæpū og Illgiordū i giegn vorum
Frelsara sem oss hefur so dyru Verde keypta/og þar hñ hefur uthellt
hønum i vor Hiortu fyrst i Skyrneñe / sydañ Daglega nælægt i syñu
H. Orde/ ef vier forsmāū þ ecke/þa seigiñ ecke ad þad sie oss Omøgu-
legt Gude ad þocknast/ 1. Cor. 3. Þvi hañ kañ alla Hlute framar ad
giøra eñ vier kuñū ad hugsa edur mæla þar sem hñ fiñur goodañ Vil
ia. Þad er Slægd Diøfulsens ad hñ breiter vid oss eins og þr sm̃ Moi
ses giørde fra sier iñ i Canaans Land/þr søgdu illa af Landenu/Num.
13. So breiter og Satan / hvar sem hañ hefur vaned Holl(d)ed a synar
Kræsingar/þ eru Skamer og Leste/ ad hñ kallar þ Omøgulegt Gude
ad þocknast/þar hñ sie eiñ strængur Herra s̄ ad uppskiere þar hñ ecke
sæde/Luc. 19. Þad lygur þu Satan/þvi fyrer utañ þad ad allt hvad
vier giørum er ecke utañ Hálfverk sem Postuleñ vottar / 1. Cor. 13.
og verdur þad so af Gude þeiged / Þa styrker Andeñ vorn Vanmætt
seiger Paulus/Rom. 8. Og hañ bregdst alldrei þssum sm̃ bidia um̃ hñs
Adstod/og allt hvad vier giørum gott/ef so mæ nockurt heita/af þvi
vier giørū/þad er hñs Verk i oss/hñ verkar þad ad Guds Bodord eru
eige þung/ 1. Joh. 5. Hvar þ? Þviad Elska Guds er uthellt i vorum
Hiortū fyrer H. Anda sem oss er giefeñ/ Rom. 5. Hañ giører Christi
Ok sætt/og hñs Byrde lietta/Matth. 11. Hvar fyrer? Þviad Elskañ
til JEsū yfervinur alla Hlute/og þad er eins og St. Páll seiger: Eg
formæ alla Hlute fyrer hñ s̄ mig mættugañ giører Christū/ Phil. 4.

I christelegu Lyferne er miklu meire Glede og Unadsemd/ jafnvel i þſſū
Heime/ helldur en i allskyns Fullſælu Veralldarennar/ En ef vier eige til
þſſa finnū/ þa velldur þ þvi/ ad Vane Syndarennar er allt ofrykur i oſſ
vorden/ Reinū til fyrſt og ſøkum til ad beriaſt Kallmannlega/ Giæmum
til hvert vier et finnū Adſtod H. Anda/ og þegar vier fyrer Guds Nad
høfū yfervunned/ hvad man allt Efa ſkiedur ef vier leggiū nockurn Hug
a vort Mal/ þa munū vier ecke vilia umſkipta þott allur Heimuren i
Bode være/ og kalla Skrýded lytilsverdt hia þeirre Glede er vier finnum
i Vinattu Guds/ og i godre Samvitſku/ en þad ma eige undandraga
christenn Madur. Tef ecke ad ſnua um til Drottens/ ſeiger hinn gamle
Syrach. 5. Cap. og ſkioot þvi ecke a Freſt Dag fra Deige. Giørum
oſſ vidſkila Oguðlega Verølld þſſa og hennar Athæfe ſtrax ſem Andenn
kallar til vor af Openberingar Bookenne/ ſegiande: Ganged ut af henne
mitt Folk/ ad þier verded ecke Hluttakande i hennar Syndū/ og medtak=
ed af hennar Plagū/ Apoc. 18. og þetta lætur Gud a hverium helgum
Deige klyngia fyrer vorū Eyrum. Þegar Loth fordum Daga tafde ad
ganga ut af Sodoma/ þa took Eingellenn i Hønd hønum/ og dro hann
Nalfveiges Naudugann ut þadann/ ſo ad hann ecke tyndeſt i Bænenū
med ødrum/ Gen. 19. O hverſu opt tekur hinn Naduge Gud i Hønd
vora med Kroſſenum/ med Epterdæmunū/ med hinū ſtraungu Løgmaal
ſins Hootunū/ og dregur oſſ Nauduga ut af vondre Verølld þſſare/ ad
vier ecke fyrerførumſt med henne. Loth beidde Leyfis ad hann mætte bua
i Zoar ſem var nælæg Sodoma/ Gen. 19. en hann tafde þar ecke lein=
ge/ hefur og ecke þorad ſokum þeſſ hrædelega Straffs/ er kom yfer
hinar Borgernar. Giør ſlykt hid ſama Barn Guds/ þegar þu ert einu
ſinne fyrer Guds Nad utgeingenn fra Heimenū/ ſem er riett ein Sodo=
ma/ þa ſtadnæmſt ecke i Nagrenninu/ þad er/ kappkoſta ad deyda allt=
deilis hinar førnu Syndet/ Rek ut Ambættena/ Gal. 4. þad er ſynd=
ſamliga Náttúru med Syne hennar/ vondū Vana/ ad ſo miklu Leite
ſem þier er mogulegt. Drep hinn gamla Mannenn/ ſvo ad Chriſtur meige
i þier lifa// annars er hætt vid/ ad þott Zoar ſie lytil/ þa kunne hun ad
verda ad Sodoma fyrer Nagrennis Saker/ og þig meige aptur langa

til

til Kiøtkatlanna i Egyptalande. Og hefe eg nu so talad um̃ þetta þre-
fallдt Embætte H. Anda / hvad eg hygg Guds Orde samhlioода vee-
ra/og under þvi er falenn allur vor Christendoomur/sem er i Fyrstu ad
þeckia Syndena til ad ydrast. JEsu Christi fullkomna Riettlæte til
þess ad trua ad oss verde hun fyrergiefenn. Og Doom Andskotans til
þess ad afneita honum̃ og ollu hans Athæfe/og hanger þetta so hvert
af ødru/ad ecke ert mæ annars missa/ef vor Christendoomur a fullkom-
enn ad vera. Enn þu ver Gud sem ryktur ert af Naad/kienn þu oss ad þeck-
ia Synder vorar/ z ad ydrast þra af ollu Hiarta/ z nær þu reiser oss
a Fætur aptr ur voru Dupte z Ösku/m̃ Truñe a þinn eingietenn Son/
þa gior oss hinar fyrre Synder so leidar/ ad vier styggum vid þm̃ so sm̃
añare Ðpeст/enn kienn oss ad lifa Sparsamlega/Gudrækelega z Riett-
ferduglega i Heime þessu/ad vier mættum Ostraffanleger finnast i Til-
komu JEsu Christi vors Frelsara/z af hm̃ inleidder verda i hid fagn-
adarsæla Lambsins Brudkaup. Gief oss þar til þinn H. Anda
Nadduge Fader/ fyrer þann sama þinn Eingietenn Son
JEsum Christum / A M E N.

Fimta Suñudag epter Paaska.

Gudspialled / Joh. 16. Cap.

SEGIR JEsus sagde til sinna Lærisveina/ Sannlega / Sannlega
seige eg ydur/hvørs þier bided Fødurenn i mynu Nafne /
þad mun hann giefa ydur. Hingad til hafe þier einskis
bedid i mynu Nafne. Bidied / þa munu þier medtaka / so
ad ydar Fognudur sie fullkomlegur. Þetta hefe eg talad i Ordskvidum̃
til ydar/sa Tyme kiemur/ad eg tala eige leingur i Ordskvidum̃ til yd-
ar / helldur mun eg kunngiora ydur Opennberlega af mynum Fødur.
A þeim Dege munu þier og bidia i mynu Nafne. Og eige seige eg
ydur/ad eg mune bidia Fødurenn fyrer ydur/ þviad sialfur Faderenn elsk-
ar ydur / af þvi þier elsked mig / og trued þad ad eg sie af Gude ut-
geingenn. Eg em af Fødurnum utgeingenn/ og komenn i þennan Heim.
Eg yfergief/forlæt og aptur þennan Heim / og fer til Fødursins. Og hans
Lærisveinar seigia þa til hans: Sia/Nu talar þu berlega/og mæler

øngva Ordskvidu. Nu vitum vier/ ad þu veitst alla Hlute/ og þu þarft ecke ad nockur spyrie þig. Fyrer ꝥ truum vier/ þu sierst af Gude utgeingenn.

Exordium.

DROTTENN Gud þinn er Einn Fortærande Elldur/ sagde Moises Fordum Daga vid Israels Sonu/ Deut. 4. Hvøda mætte Einn Aumar Syndare fyrer/ sem eckert annad gjører enn ad forþiena Daudann/ ad koma fram fyrer so Dyrdarfullann/ so Ognarligann Gud/ hvers Reide ad brennur yfer þeim sem hann hatar allt til nedsta Helvitis/ Deut. 32. Hverneg mun Eitt Halm-Strá/ Ein Vatns-Boola kunna ad bida vid svoddann einn Fortærande Elld/ þo skulum vier fram fyrer hann koma/ þvi hver vill dyliast fyrer hans Auglite? Nu þott ad þad vitanlegt sie ad vorar Synder adskilie millum vors Guds og vor/ Esa. 59. Þa hroopade þo Fader Myskunsemdanna: Komed til min aller þier sem Erfided og Þwnga erud hlader/ Eg vil Endurnæra ydur/ Matth. 11. Hvar fyrer þott ad Gud sie Einn Fortærande Elldur/ sem Paulus ad Orde kiemst/ Hebr. 12. Þa megum vier jatta þad um oss satt ad vera er hann skrifar Gydingum til i sama Brefe og sama Cap. Þier erud komner til Fiallsins Zion/ og Borgar Guds Lifanda Jerusalem hinnar Himnesku/ og til margra þusunda Einglanna/ af hverju vier siaum hvad micked oss er veitt i Christo JESU DRottne vorum/ ad vier sem fiærre vorum/ hverra Fedur ad voru an Guds i Heimenum/ Eph. 2. Vier erum fyrer hann vorder Guds Heimamenn/ og vor Borgar-Riettur er a Himnum/ so sem Páll seiger/ Phil. 3. Enn med hverju Moote faaum vier þa Saurugar Maneskiur helldst nærre komed þessum Guddooms fins Dyrdar-Lioosma sem ad byr i þvi Lioose sem einginn fær til komest/ 1. Tim. 6. Þad skiedur i hanns H. Orde og Sacramentunum/ enn ecke sydst i einne Audmiukre Christens Manns Bæn/ þar hinn Vesæle talar vid hinn Vollduga/ hinn Lyfslause vid Doomarann/ Þrællenn vid Herrann/ Einn Syndugur Ormur vid Himens og Jardar Skapara/ So sem þa Madur vid Mann talar og Einn Vinur vid annann/ Exod. 33. Hvar eirnn Harmþrwngenn og Sundurkraminn Ande þreinger sier i gegnum Skyenn med Oumræddeligum Andvørpunum fram fyrer Guds Tignar-Stool i Himnenum/ og verdur af hønum Bænheyrdur/ so ad Himnarijke lydur Ofryke/ Matth. 11. Og til þessa Sameals bydur oss nu hier i Dag Eingell hinns Mykla Raads/ þar hann seiger hier i Gudspiallenu: Sannlega seige eg ydur/ Hvers þier bidied Fødurenn i mijnu Nafne/ þad mun hann gefa ydur. Enn hier er nockur Vande a Br. M. sem er ad vier høgum so Bænenne ad vier sieum vissser um Bænheyrsluna/ og þiññum til hennar (þvi hanns Fyrerheit bregdast alldrei) Og þvi vil eg nu tala nockud þar um a þessu Styndarkorne/ hverneg Bænenne eige hattad ad vera/ og er sierdeilis i þvi Tvent ad athuga/ Sem er/ 1. Ad hun sie heit og alvarlig/ 2. Ad hun framkome af Trwudu Hiarta.

Enn hann sem alla Hlute kann framar ad vita enn eg kann fyrer ad mæla/ Hann fyrke oss hier til med Naad sijns Anda fyrer JESUM Christum/ AMEN.

Utleggingenn.

Þegar

ÞEgar vier vilium offra Gude Bænū vorum og Þackargiørdum/ þa hugleidū fyrst allra/ hversu skielfelig Nærign þad er/ sem vier komū fyrer/ sm̄ er Konungur Konunganā og DRottenn DRottnanā/ 1. Tim. 6. Sa ad er allrar Veralldareñar Domare/ Gen. 18. og i hvers Augū ad Himnanā Himnar ecke eru hreiner/ Job. 15. So langt er fra þvi/ ad nockurt Saurugt meige nærre hm̄ koma/ þegar hn̄ reidur er/ eñ vier erum aller so sm̄ sa Ohreine/ seiger Esajas/ 64. Cap. og jafnvel vort Riettlæte er so sm̄ ndlags Fat. Hvad hellst sm̄ ad snerter þetta Fiall/ þad skal Dauda deyia/ þar skal eingeñ Hond snerta þ/ añars skal þad grytast edur i Hel skoted verda/ hvert helldur þ er Madur edur Kvikinde sagde DRotteñ fordū vid Moisen/ under þad hn̄ utgaf sitt H. Log mæl a Fiallenu Sina/ Exod. 14. So hrædelegt/ so Ognarligt er hañs Tignarvellde þegar hn̄ vill þad syna. Nu vilium vier seigia ad hn̄ sie blydkadur þ Sonarens Forþienustu sm̄ satt er/ eñ þss er ad giæta Br. M. ad þm̄ einu mun hn̄ blydlega taka/ sem fyrer Christi Blood fram̄ koma/ eñ þm̄ einū mun Christi Blod og hñs Forþienusta þar til gagna/ sm̄ heñar leita med Angrædu og sundurknosudu Hiarta. Lat þier þvi til Hugar koma syndugur Madur/ þegar þu fellur fram̄ fyrer Gud i þynū Bænastad/ hvilykur Hæske þad sie ad koma nærre þessum breñanda Ellde/ nema þu adur so tilreiddur siert/ ad þu faaer hn̄ slecktañ med Tarū þyns Hiarta. Þegar þu hefur nu Ihugad hvilykur ad Gud sie/ og hversu reidur syndsamligu Athæfe/ þa athuga hvilykur ad ert sialfur þu/ Molld og Aska so sem Abraham sagde/ Gen. 18. Gietteñ og fæddur i Syndeñe/ Ps. 51. Og af Natturuñe til Reideñar Barn/ Eph. 2. Ad soñu Endurfæddur i Skyrnneñe þ Christi Blood og Guds Vinur kalladur. Eñ hversu opt hefur þu nu rofrd þin Skyrnar Sattmala/ og ecke loked þyn Sære hinū allra Nadsta/ þu hefur vered buen til ad giøra allt þ s hn̄ hefur bañad/ z nærsta tregr til ad framkvæma þad hn̄ boded hefur/ og hafe Guds Nad verkad nockud gott med þier/ þa hefur þ þo af þiñe Hende vered Ofullkomed/ og giefur eingañ Veg eñ stadest i hñs Auglite sm̄ er fullkomeñ og heilagur/ so langt er fra þvi ad þad meige sambioda þvi illa s þu giort hefur/ edur afplana

þad/

þad/ þvi þu giørder þo eckert annad enn þad þu ætler ad giøra Luc. 17.
Og er þo vel ef þad so er/ þegar þu hefur hvad bestur vered/ enn reikna
nu upp med sialfum þier allt Ydiuleyse i Guds Vijngarde/ alla Hiegoma
Þanka/ øll Onytiu Ord fyrer utann Stoorglæpena/ Ogudlegann Verk-
nad/ Ord og Hugsaner/ og þott ad Guds Reide og hans Domur sie enn nu
ecke felldur yfer þijnar vidurstyggelegar og Klækiafullar Athafner/
þa er hann ecke þier lijkur þott hann siae þad og þeige/ Ps. 50. Helldur er
þad annadhvert ad hann med Þolennmæde sinne vill draga þig til Ydrunar/
Rom. 2. Ellegar og ad hann lætur þig vaxa til Kornskierutijmans/ þar
til þu asamt hinu Illgresenu verdur upphøggvenn og i Elld kastadur/
Matth. 13. Til ad giallda honum þar/ med eilijfum Pijslum/ þad sem þu
ecke villder luka honum hier i Naadenne med Angre þijns Hiarta/ og Af-
læte vondra Verka a medann þar sagdest enn J dag/ Ebr. 3. Ver nu
allt þetta saman vid hans Guddoomlega Hatign/ nær þu villt bidiast
fyrer/ hverssu hann er volldugur enn þu vesæll/ hann heilagur/ enn þu allur
i Synd/ hann hreinn enn þu hefur saurugar Varer/ Og þegar þu þetta gior-
er med Athygle nockurre/ þa er lijklegt ad þier mune helldur enn ecke renna
i Skap vid sialfann þig/ ad þu synduger Ormur hefur so moodgad hann
a hvers Fotskør þu liggur/ og Walld hefur til ad spyrna þier med Lijfe
og Saalu ofann i eilijfann Elld/ Matth. 10. Og framar þessu/ þa hugleid
hans Giæsku vid þig framkomna/ þviad þu Ottest alleina hans Magt
og Vellde/ þad er Þrælsotte einn er jafnvel Dioflarner hafa og skielf-
ast þar af/ Jac. 2. Enn þott hann sie ecke Onijtur Mannenum sem alltijd er
aptur kvamt til Guds/ ef hann ydrast og er i þvi øllu betur vared enn Diøfl-
unum/ þa er hann þo ecke einhlijtur til Saaluhiaalpar/ þvi Menn eiga ecke
einungis ad Ottast Gud/ helldur ad elska hann einnig/ og kiemur Ottenn
hellst af Jhugan hans Mattar og Riettlætis/ enn Elskann af Tilfinningu
hans Giæsku. Viltu þu þvi audmykia þig fyrer honum ut af Hiarta i
Bænenne/ þa laat þier i Hugkoma hvilijkur þu varst þegar þier var kast
ad inn i Heimenn so sem ødru Hræ/ J Andlegann Maata daudum i Upp-
runa Syndenne/ og hverneg hann hefur þig med Vatne og Anda End-
urgietedd i Skijrnenne/ Joh. 3. Til eina lifande Vonar/ 1. Pet. 1.
Og

Og giort þar vid þig Saattmaala goodrar Samvitsku / 1. Pet. 3. Eg vil eige faa mier þad til Orda hverju ad hann goodur er/ og ad hans Myskunseme varer Eilijflega/ Ps. 118. Og ecke Einasta fæder allar lifande Skiepnur/ Ps. 145. helldur og Mannenn/ hver ed af sialfum sier til er hinn allra verste og Opacklaatafte af øllum Guds Handaverkum sem hann er yfer skipadur. Og poott ad vier allt þetta heimlum af honum so sem med Sialfskylldu / og møglum þegar nockud kann ad bresta / þa minn enn hann ecke a vorar Illgiørder/ ecke a þa Glæpena sem ad hans Eingietenn Son kvaled hafa/ helldur a sijna miklu Myskunseme sem vered hefur i fra Upphafe/ Ps. 25. og allstur Forþienustu Sonarens/ hveria Synd arenn þo marg opt forsmaaer/ og svipter oss ecke i burtu midt i voru Oguðligu Athæfe/ til þess ad hann fae dreiged oss til Ydranar/ jafnsparar marganu þann sem hefde forþienad ad eiga Saalu Fielagann Core Datan og Abiram/ hveria Jørdenn svalg i sig lifande/ Num. 16. af þvi þeir forsmaa du hans Bodord. Tak þessa Dumrædelega Giæsku þijns Skapara i nællta þitt Hiarta/ nær þu kiemur framm fyrer hann ad bidia þier Fridar af honum er þu so stoorkostlega hefur til Reide reitt/ og Daglega moodgar/ og hallt þad fyrer vijst ad þu muner Erindeslaus fara/ umm hvad hellst sem þu bidur/ nema þu fyrst af Alvøru bidier umm Kvittun Syndanna/ þvi hier umm maa eg seigia þad sem hann sagde er blindur var borenn og Jesus lækn ade/ Joh. 9. Eg veit ad Gud bænheyrer ecke synduga/ og meinte hann þar med Heidingia og Oguðliga Menn. Enn hvad skulum vier seigia? Þar er ein genn Christenn so heilagur ad hann sie ecke Heidingium verre / nema hann þigge Kvittun Syndanna af Gude med sannre Ydran/ þvi hann veit Veg enn til Lijfsins og geingur hann ecke/ Luc. 12. Drottenn hafde þann Formaala fyrer þeim Halfvijsna er þaade Heilbrygde Lijkamans af honum : Þier eru þijnar Synder fyrergiefnar/ Matth. 9. Enn miklu sijdur meigum vier ødlast Lækning Saalarennar nema vorar Synder verde i burtu teknar. Og þessar Hugreningar ættu nu ad bleila vor Hiørtu fyrer Gude/ þegar vier offrum honum vorum Bænum/ so ad ecke hende oss þad sem David bid ur hinum Oguðlega/ Ps. 109. Ad hans Bæn verde ad Synd/ hvad þo man Efa skiedur/ nær vorar Bæner eru eige nema Flapur Munnsins/ og

ecke af Root Hiartans. Eg vil eige um þ tala hvad þarf ad Syndar en hefur a ad bidia Gud. Vitū vier ecke ad allar vorar Lijfs og Salar Heiller þar hanga alleina af hns Myskunseme? Hvad er Madurenn z ein Vatnsbola/einGufa er fiest um stundarsaker z hiadnar skiodan/Jac. 4. En hve mikill Hæsska er þsse Vatnsbola/ þsse Reikur undervorpenn z þar er ecke so vesæl Skiepna i Heimenū/ ad eige kune hun ad vinna oss Mein/nema Gud sæe þ Rade voru: Ein Myfluga kan ad taka af oss Lijfed/ þad vier Etum og Dreckū kan ad sælga oss ef til vill/en hvad vilium vier þa tala um hina megtugu Ovine Sælna vorra/Diøfulenn sm er þusund Vielia Smidur/Heimenn sm er hns Cyrende Reke z vort eiged Holld/hvers Gyrnder ad i moote Saluñe stryda/1. Pet. 2. Hvorneg kunnū vier þessum ad veriast nema med Bænkne? vier sium þad a hinum Bænarlausu/ hveria Gud hefur yfergiefed i frælest Sinne/og einskis svyfast ad giora Gude a moote/ sleppande Taumnum vid And skotann/Heimenn z sitt eiged Holld/leisande þvi sinar Gyrnder ad rækia/ Rom. 13. Þar til þr nunni um syder af þvi Skadsemd/ja/eilijfa Fyrerdæming uppskiera/ Gal. 6. Og þvi munde Endurlausnarenn leggia so rijkt a vid sina Lærisveina um þenna Hlut/ hefde han eige vilad ad þr mættu ecke þess an vera ad bidia. Vaked og bidied so ad þier falled ecke i Freistne/Matth. 26. Og aptur/Vaked og bidied þvi þier viled ecke nær Tijmenn er/ Marc. 13. Nu kan einhver ad þeinkia/ Eg giet ecke ydrast Syndana/ og ecke rækelega eda heitt beded/ nema Gud giefe mier þ/og verd eg þad af hm med Bæn ad þiggia i fyrstu/en þa er eg syndugur kalldur og hardur og i allan Mata illa stickadur til ad bidia Gud/allt kan þta satt ad vera/en seig mier christenn Madur/giekur þu ydrast þess er þu tilgiører Mistunnum? Vijst giekur þu/þad sm Menn iafnvel a morgūStalls/ad hn ydrast epter þegar hn er buenn ad fremia Glæpenn / þvi skylldur þu þa ecke læta þig angra þ þu hefur Gude a mote broted/ef þu nenter einhvorn Tijma ad hugsa umframferde þitt z Guds Riettlate. Giekur Stoorbrota Madurenn beded Konungenn um Lijf sitt? Edur sa Hungrade um Mat? Þad gieta bæder þeir/og þad af Alvoru/iafnvel med grætande Tarū/hvad mun þvi vallda/ad þu

giet: ecke beded hiñ Almaattuga Gud paſieg? Pad gaatu po Heidingi /
peir Taaruduſt fyrer ſijnum Afgudum þegar Hungur edur Drepſooτt
þryſte þm̄ þar til/ ſo ad Livius ſkrifar/ ad jafnvel þeirra Hofdings.
Kvinur hafe ſcopad Godahofeñ med ſijnū Haarlockū/med vidlijkre At-
ferd/ Hoott Olijku ſie ſaman ad jafna/ ſo ſem þegar hin Berſyndugä
kraup ad JEſu Footum/og þvoode þær med Taarū ſijnum/og þerrade
þær med Haarlockunum/ Luc. 7. Nu er oſſ Chriſtnum Monnum i ſlijku
ollu betur vared/ þar vier hofū medteked heilagañ Anda i Skijrneñe/ſo
ad eg þore ad ſeigia/ ad þar er eingeñ til Vils og Ara komeñ/ hvers
Hiarta ad Guds Ande hafe ecke einhvern tijma/ jaa optlega ſnert z ſkored
med Þeckingu Syndañna og ſijns eigeñ Overdugleika / eñ hvad velldur
þvi ad hier er ecke meira af vorded hia ſumū? Pad ad vier hyrdum ecke
um̄ ad fooſtra Andañ med Bæneñe / miklu helldur ſlockvum hañ med
Ogudlegū Þaunkū/ſo hñ fær ecke Rum i oſſ þeirra Hluta vegna ſem
honum eru ſo gagnſtæder/ og hañ hefur Andſtygd a/ Agyrnd/ Ofund/
Heipt/ Hatur/ Loſte/ Drambſeme/ Elſkañ til þſſa fallvallta Heims/og
þvilijker Gieſter ſm̄ hñ vill ecke eiga Samſæte med/ eñ vier hofū einga
vidleitne a ad rijma ut ur Hiarta voru/ hvad þo morgū Heidingia hefur
tekeſt ad miklu Leite/ ecke var Hundrads Hofdingeñ umſkoreñ ſo Meñ
vite/og þo verkade Gud Audmykkena og Truna i hñs Hiarta/ jaa þvi
lijka Tru ſm̄ ad Hofundur Truarenar ecke hafde funded i Iſrael/ Eñ
hvern Vitnisburd hafde þſſe Madur af Ölldungū Gydinga? Pad ſeiger
oſſ Lucas/ Cap. 7. verdur er hñ þeſſ (ſogdu þeir) ad þu veiter honum
þad þvi hañ elſkar Þiood vora/ og hefur vora Samkundu uppbyggt.
Ecke var Cornelius ſkijrdur þegar hñs Bæner og Olmuſugiorder ſtigu
upp fyrer Gud/ Act. 10. Sia hier hverſu reidubueñ ad Gud er til ad
hialpa godū Vilia/ laat vera ad þijn Bæn ſie kolld i fyrſtuñe/ meinar þu
ecke ad Gud þecke ad Mañſins Þankar eru vonder i fra Barndome/ Gen
8. Eñ laat hñ fiña Viliañ hia þier/ ſijn hm̄ ad þu hafer Aſtundan til
ad bidia/ z vert þſſ fullvruggur ad hñ muñe hialpa þier med Nad ſijns
Anda. Heideñ var hin Canaamiſka/ Matth. 15. ſamt þreitte hun med
Bæneñe vid JEſū/ eige hefur hun teked þad af ſialfre ſier/ eñ þ Ord
 ſlendur

stendur stødugt seiger Postulen̄/ 2. Tim. 2. Gud þecker sijna/ hn̄ þeckte Hiartans Gyrnd hen̄ar z Epterlaangan/ z þvi hefur hn̄ hialpad hen̄e til ad stryda vid sig/ ørvænt þier ecke slijkrar Myskunar af hm̄ þar þu ert hn̄s Barn vorden̄ z Christo inplantadur i Skyrnen̄e. Þu seiger/ eg villde giarnan̄ af Alvøru beded gieta. Seig mier/ hefur þu beded Gud um̄ ad hialpa þier til ad bidia? Þu seiger jaa/ eg hefe beded/ en̄ eg maa spyrja/ hvad opt? hvad marga Daga? Vikur? Maanude? Ar? edur hvers su opt a Deige hefur þu beded? hefur þu þreytt vid Gud med Bænen̄e? hefur þu kostad til þess øllū Saalar z Lijfs Kroptū ad bidia? Vera maa ad so sie/ en̄ eige true eg þvi ad þu siert þa ecke Bænheyrdur/ og fin̄er þu ecke til þess/ þa er ad vijsu nockurs Abota vant/ af þvi sem þu att til ad leggia/ þviad ef hin̄ ranglaate Domare sm̄ JEsus setur Dæme af hia Lucam Cap. 18. Ef hn̄ liet þo sigrast af Ekkiunar Bæn til ad giøra hen̄e riett/ þa giør þu ecke Fødur Myskunsemdan̄a/ 2. Cor. 1. þan̄ Oriett/ þ þu ætler ad hn̄ sie hardudigre en̄ þesse Gudlause Madur var. Min̄ Tijme er en̄ þa ecke komen̄/ en̄ ydar Tijme er jafnan̄ til reidu sagde Lausnaren̄/ Joh. 7. Maduren̄ er nockud grunsær til þess ad skignast i Underdiup Guds Leindar Raads/ edur ad þeckia Tijma og Hentugleika s̄ Faderen̄ hefur i sin̄e Vende/ Act. 1. Þu seiger/ Drotten̄ ban̄ade sijnum Lærisveinū ad bidia mørgū Ordū eins z Heidingiar/ Matth. 6. þ giørde hn̄ blessadr til ad vorkyn̄a þier z mier/ þvi hn̄ visse ad Hiarta Man̄sins er frasnued Gude en̄ fast a Hiegoomanū. En̄ ecke mispocknast hm̄ langar Bæner/ þær s af truudu Hiarta framkoma/ þess vegna var hn̄ z sialfur allar Nætur a Bænū/ Luc. 6. Þar fyrer seiger z Lucas 18. Cap. ad hn̄ hafe framsett þessa Epterlijkingu um̄ Domaran̄ til þess/ ad þm̄ byriade jduglega ad bidia og ecke Toomlaatū ad vera. Eg seige ecke helldur ad þu skuler so miøg leinge i einu bidia/ þvi Illska Man̄legs Hiarta þoler þ ecke/ en̄ bid þa þess optar/ og heiter þ samt jduglega ad bidia. Þu seiger / Eg fæ eige vid þvi giørt ad mier fliuga i Hug marger an̄arliger Þaankar nær eg bid/ þ er illt/ Bid Gud ad taka slijkt fra þier/ ad ecke verde þijn Bæn ad Synd/ þvi soddan̄ er ad vanhelga hina besta Guds Þioonustu. En̄ seig mier/ þegar þu lijdur Hungur og

Þorsta/

Þorsta/edur hefar Brest a Lykamligū Munum/giętur þu þa ecke fede ed so ad þu ecke um̄ anad hugser? Ad vysu giętur þu/en̄ tru þu mier/ ad hid sama munde verda ef þu lieter þig hungra og þyrsta epter Riett lætenu/ Matth. 5. hvad þu munt brædlega ødlast/ef þu af Hiarta ran̄sakar hversu stooran̄ Skort þu hafer a þre Hroosan/ sem fyrer Gude gyllder/ Rom. 3. Og hver sem ad þessū Veikleika er undervorpen̄/hm̄ vil eg ræda til ad bidia helldur opkar en̄ leinge i einu/þvi nockud af sly=ku kan̄ ad Orsakast af Skapsmunū/ sm̄ ecke er so hægt vid ad giøra/ jafnvel þott Guds Kraptur kun̄e alla Hlute ad verka i þeirra Breisk=leika sm̄ hn̄ af Hiarta Otkast/og eingen̄ Efe er a þvi/ad sa sm̄ elskar Gud um̄fram̄ alla Hlute/han̄ hefur Ynde af þvi ad tala vid hn̄ i sijnū Bæn̄/ꝛ þarf ecke stoorū ad þvijnga Nætturuna þar til/þeg hn̄ hef=ur fyrst eignast Elskuna a Gude/ꝛ hn̄ kan̄ alldrei ad vanta Orsøk til ad bidia Gud/Elskan̄ minner hn̄ a sierhvørn Guds Velgiørning til Þack=lætis/a sin̄ eigen̄ Vanmætt til ad bidia um̄ Hiælp/a sijnar Synder til ad ydrast þra/og a Guds Dæmsemdarverk hønū til Lofgiørdar/ svo ad þott ecke hafe hn̄ langar Bænagiørder/sm̄ og kan̄ skie eige leife sumra Man̄a Vanūsvit og Anrijke/ jafnvel þott eitt ætte ad vera Naudsyn̄=ligt/Luc. 10. þa samt bidur hn̄ Oaflætan̄liga/ꝛ er þolugur i Bænen̄e epter Bode Postulans/Rom. 12. Hver þegar hn̄ Iklæder Riett=truad an̄ Man̄ Guds Herskruda/ Eph. 6. þa gierfur hn̄ hønū þessa Yfer=høfn ad Endingu/ segiande/ med allre Bæn og Fyrerbeidslu/bidiande a hveriū Tijma i Anda/ꝛ verande arvakrer til þss sama med øllu Þol giæde. Og er nu so ut=talad um̄ þ Fyrra er eg hiet a ad minnast. En̄ þad Sijdara epterfylger med fæm Ordum af ad segia.

Ecke þyrfte Riett=Christen̄ Madur an̄ad til þss ad taka fra Sælu sin̄e allan̄ Efa um̄ Bænheyrsluna/helldur en̄ þesse blessud Ord er vor Endurlausnare hier talade til sin̄a Lærisveina: Hvers þier bidied Fød uren̄ i mijnu Nafne/þ mun hn̄ veita ydur. En̄ þ þvi ad Jesus talade þetta til sin̄a Astvina/hveriū hn̄ gaf þan̄ Vitnisburd/ad Faderen̄ elsk=ade þa af þvi þr elskudu sig/ Joh. 16. þa kyn̄e Syndaranū/s Daglega reiter Gud til Reide/ad fliuga i Hug/ad þetta blessada Fyrerheit næ

ecke

ecke til ſijn/ þviad hn̄ ſie þſſ Overdugur/ Eñ eg mun framveiges ſijna/ ad þ øllū þm̄ tilheyre er hn̄s leita mz angrædu Hiarta/ øllū þm̄ er hn̄ bidia i Anda z Sañleika/ Joh. 4. Øllū þm̄ s eru ſtadfaſter i Bæneñe/ Rom. 12. So ſm̄eg nockud um̄talade i hinū fyrra Parte Rædu miñar. Þad kieñer JEſus ſialfur oſſ/ er hañ ſagde i Bæneñe til ſijns Himneſka Fødur fyrer Læreſveinunum ; Eg bid ecke einaſta fyrer þeim / helldur og fyrer þm̄ ſem fyrer þeirra Ord munu a mig trua/ Joh. 17. Guds Sonur kom ecke i Heimeñ til þſſ ad kalla Riettlæta helldur ſynd uga til Ydrunar/ Matth. 9. Þvi vill hn̄ allar ydrande Mañeſkiur bæn heyra/ og hvad meira er/ ad þar er meire Glede i Himnenū yfer einum Syndara ſem Ydran giører/ helldur eñ yfer niju og nijutijgu Riettlatum/ Luc. 15. Ecke hømludu Syndernar Hoorkonuñe ſem Judar villdu grijtt hafa/ ad fa þra Kvittun hia Guds Syne fordū/ er hn̄ ſagde vid hana/ So fordæme eg þig eige/ far burt og ſyndga eige framar/ Joh. 8. Ecke bægdu Syndernar Tollheimtumañenū fra ad ganga Riettlat are heim aptr i ſitt Hus/ helldr eñ Phariſæañ/ Luc. 18. Ecke leit Jeſus til Synda hiña añara Tollheimtumañaña og Berſyndugra / ad hañ ecke þar þ æte og drycke med þeim/ Matth. 9. Hvar fyrer? Af þvi þr ydrudust Syndaña. So er þad nu vijſt/ ad Syndeñ giætur ecke hindrad Bænheyrſluna/ þegar hun er ſamtud fyrer Ydranena/ z af þveigeñ fyrer Forþienuſtuna/ þvi þ Ord blijfur æfeñlega ſtødugt: Hvern þañ ſm̄ til mijn kiemur/ vil eg ecke fra mier reka/ Joh. 6. Nu þott ad þeſſu ſie ſo vared Br. M. þa eigū vier ad giæta ad/ hvar um̄ vier bidium/ ef vier viljum ad Trueñ ſie bygd a hinum rietta Grundvelle / og ad vier ecke bidiū af Gude þra Hluta ſm̄ añadhvert i ſialfū ſier eru Oleifeleger edur oſſ ſkadſamleger/ ſo ad vier ecke reingiū Sañſøgle Guds/ þott vier ecke bænheyrder verdū/ nær vier þañeg bidiū. Þad ſem vier eigū um̄ ad bidia/ er añ adhvert Lijkamlegt edur Andlegt. Um̄ Lijkamlega Hlute eigū vier med Fororde ad bidia/ ſo ſem vier optlega heyrt høfū/ þad ber til þſſ/ ad vier ecke vitū hvers vier eigū ad bidia/ vier meigum og ecke alls þſſ bidia af Lijkamlegū Hlutū ſm̄ Hollded edur Lijkameñ heimter/ Riett er ad bidia um̄ Heilſu og Heilbrygde / Føt og Fæde/ Vernd og Varde

veitſlu

veitſlu fyrer Lykamlegum Ovinum vorum/ Lucku og Fram̄gang i voru Erfvide/ þviad allt þta a ad ſkiliaſt under Daglegu Braude i Drottinlegre Bæn / en um̄ allt þetta a med Fororde ad bidia / þvi jafnvel þott ad ecke ſie þad lagt til hinar fioordu Bænareñar/ þa ſtendur þar þo ſtrax fyrer framan : Verde þin̄ Vilie ſo a Jørdu ſem a Himne/ ſo ad ef hin̄u gooda Gude ſem veit hvad oſſ er ꝥ beſtu / ef hm̄ þocknaſt ad vier ſkulū hafa nockurn Breſt a þſſu/ a Heilſuñe/ a Daglegre Atvinnu/ ef vier hlioottū Ortett ad lijda og vera Forſvarslauſer i Heimenū / þa eigū vier ſamt eingan̄ veigen̄ ad efaſt um̄ Guds Trufeſte/ þvi han̄ hefur man Efa heyrt vorar Bæner/ þar eckert hender oſſ an hans Vilia/ og komande mun hn̄ koma og ecke tefia/ Hab. 2. Og þta a ad vera Grundvollur Truar vorrar þegar a mooteblæs/ þvi ef vier vilū i þvi Bæn heyrder verda/ ad hn̄s Vilie verde a oſſ ſo ſem i øllu ødru/ þa eigū vier ecke ad vantreiſta þvi ad vier ſieū bænheyrder þoott oſſ nockud vante / og ꝥ þſ ſijdur ad værū vier an Typtunar / hverrar aller eru hluttakande vordner ſo ſem Paulus ſeiger/ Heb. 12. (hn̄ meinar Guds Viner) þa hefdū vier Orſøk til ad efaſt um̄ hvert vier værum af hm̄ elſkader edur eige/ þvi hvern̄ þan̄ Son ſem han̄ elſkar þan̄ agar han̄. Paulus ſeiger en̄ aptur ad vier værū aumaſter allra Man̄a ef vier tryðū alleina a Chriſtū i þeſſu Lijfe/ 1. Cor. 15. En̄ eg vil þvi vidbæta/ ad vier værū og allra Man̄a Heimſkaſter/ ef vier elſkudū Gud alleina ꝥ þeſſa Heims Velgeingne/ eins og han̄ hafe ecke Puſundſin̄u betra tilbued þeim ſem hn̄ elſka/ 1. Cor. 2. Þar er ecke nema Svikræde a þeim Hædunū ſagde Jeremias vid Juda / Cap. 3. talande um̄ Skurgoda Hofen̄ / og ſo er þvi vared um̄ Velgeingne þſſara Tijma/ þegar hun geingur ſm̄ hædſt/ þa er hun a ſtundū eige nema Svik ꝫ Pretter/ hveria þo margur Dare giorer ad ſijnū Gude/ edur ad min̄ſta Koſte/ þr ſm̄ Gudhrædder þykiaſt vera/ elſka hin̄ ſan̄a Gud alleina ꝥ þa Hlute ſm̄ hn̄ jafnvel giefur Ovinū ſijnū/ og verda þm̄ Orſøk til eilijfrar Gløtunar ſm̄ ꝥ misbruka/ þar fyrer ottaſt eg ad þr ſm̄ alleina elſka Gud fyrer ſlijka Hlute/ ad þr elſke hn̄ ecke riettelega/ jafnvel þott han̄ eige fyrer allar ſijnar Gæfur ad elſka/ eg veit og hverge i Ritninguñe boded/ ad Men̄ ſkule bidia um̄

mikeñ

miken Veralldar Aud/ edur Mekord / og allra ſijſt um̄ Fall edur Slis Ovina ſiña/ er margur Neiplrækur virder þo meir eñ ſtoora Fieſiodu/ ſu koſtar øllu þvi hñ a til ad ſvala Giede ſijnu a þm̄ hñ hafar. Mik lu helldur ſie eg ad Gude fiell vel i Gied Ban Salomonis/ er hñ beidde han̄ um̄ Speke til ad dæma Foolked med. So veit eg nu hverke leyft nie boded i Guds Orde/ad bidia um̄ þvilijkt/og ecke er þad i hiñe ſtuttu eñ þo fullkomnu Bæn ſm̄ Drotteñ hefur oſſ epterlaated: Gief oſſ i Dag Vort Daglegt Braud/ þad er hañs Atkvæde/hvad Paulus beſt utleggur/1. Tim. 6. Nær vier hofū Fæde og Klæde/þa verum ænægd er þar med. Miklu helldur ſie eg hitt boded / ad Meñ eige ſkule vera Hugſiuker um̄ hvad þr ſkule eta edur drecka/edur hveriu vier ſkulū klæd aſt/þviad vor Himneſkr Fad' veit ad vier hofū alls þſſa þorf/Matth. 6. Ja/ad vier ſkulum leita fyrſt Guds Rijkis og hañs Riettlætis/þa mune oſſ allt gott til leggiaſt/þvi eigū vier ad trua/ þvi Gud kañ ecke ad liuga/og gyrnaſt eige framar/vilie Gud veita oſſ meira/þa tokū þ med Packlæte/og brukū ſo ad vier ſieum rijker i goodum Verkum epter Poſtulans Bode/1. Tim. 6. Og ſa ſem nu bidur Gud um̄ Timanliga Mune/hañ hafe þetta fyrer Grundvoll Truar ſiñar/og þeinke under eins til þeſſ er Jacob ſkrifar/Þier gyrneſt og þier hafed þo ecke/þier øfunded og mekeſt/og megned þo ecke ad hreppa/þier ſtrijded og berieſt/ og hafed þo ecke af þvi þier bidied ecke/þier bidied/og fæed þo ecke af þvi þier bidied illa til þſſ ad þier hafed til ad koſta uppa ydvarn Mun ad/Jac. 4. Hvad hiñū Andligu Gafunū vidvijkur/Truñe/Voneñe/ Þoleñmædeñe/Kiærleikanum og ødrum goodum Dygdum ſem þar af ſpretta/ þa eigū vier þra ad bidia an Forords/Hvar fyrer? Þviad þar af ma allañ Efa draga ad þær eru Gude þacknæmeligar/þ er Vilie Guds ydar Helgan ſeiger Paulus/1. Teſſ. 4. Eñ vor Helgun giefur ecke framkvæmſt nema fyrer H. Anda/þar þ hver ſem vill heilagliga og chriſtelega lifa/hñ bidie Gud af øllu Hiarta um̄ ſiñ Anda/og true Ordū Frelſarans an allrar Efaſeme/er hñ ſagde: Ef ad þier ſ vonder erud/kuñed ad giefa Børnū ydar goodar Gafur/ þvi mun ecke Fader min Himneſkur giefa þm̄ heilagañ Anda er hñ þar um̄ bidia/Luc. 11.

Nier

Hier um̄ talar so Jacob Postule/ Cap. 1. En̄ ef nockur af ydur þarf Skynsemdar vid/ þa bidie hn̄ Gud/ hver ed giefur øllū Einlæglega/ og telur ecke epter/ og mun hm̄ giefed verda/ En̄ bidie hn̄ i Trun̄e/ efande um̄ eckert. Hver er þsse Skynseme er Jacob talar hier um̄? Þad er a þm̄ Hlutū er hn̄ framan̄ til i sama Cap. eggiar christna Men̄ a/ seg-iande medal an̄arra/ v. 2. Hallded ꝥ fyrer hin̄ mesta Føgnud Brædur mijner/ þegar þier falled i adskilianlegar Freistingar/ og þott hn̄ meine hier sierdeilis utvortis Mootlætingar/ þa verdur þo Guds Børnum hid mesta Mootlæte ad þeirra eigen̄ Hollds og Blods Freistingum og Tilteigingū/ En̄ Guddoomlega Speke H. Anda skal til þess hafa ad yfervin̄a slijkt/ og til ad skynia hvilijkt Gagn ad Freistingen̄ epter sig leider/ nær hun er sigrud/ en̄ þa Skynseme er ecke ad fin̄a hia Holldlegū Man̄e/ þvi hn̄ skyniar ecke ꝥ sm̄ Guds Anda er/ seiger Paulus/ 1. Cor. 2. Og eige verdur hun feingen̄ nema med Bæn af Gude/ og er þad nu an alls Efa vijst/ ad sa sm̄ bidur Gud um̄ H. Anda þar til/ hn̄ giefur ecke hia þvi sneidt ad verda Bænheyrdur/ þvi hn̄ s̄ þvi lofad hefur/ er Jehova/ Mal. 3. og um̄breytest ecke/ og eckert hn̄s Ord mun a Jørdu falla. Hvad velldur þa þvi Br. M. ad þar fin̄st Skortur hia allmørgū a slijkū Afgiøfū Andan̄s? Hvar er hin forna Tru? Elskan̄ til Guds/ Kiærleiken̄/ Þolen̄mæden̄ og adrar christelegar Dygder? Men̄ verda so lijtt varer vid þær i Heimenum/ so ad hætt er vid ad Man̄sins Sonur mune eige fin̄a Tru a Jørdu/ Luc. 18. nær hn̄ kiemur/ hvad af hveriu. En̄ hvad mun þvi vallda B. G.? Nema ad Men̄ eru so almen̄elega Tooml[æ]ter i þvi ad bidia Gud um̄ hin̄ H. Anda/ sa ed plante þesse himnesku Aldine i Akre vors Hiarta. So sm̄ þad ad Gudhrædslan̄ (ꝥ er hin̄ san̄e Christen̄domur) er ein̄ Hlutur s̄ er til allra Hluta nytsam-legur/ 1. Tim. 4. So verdur hun ecke feingen̄ nema med Riett truadre Bæn af Gude. Þetta Døfla Kyn verdur ecke utreked nema med Føstū og Bæn̄ sagde Drotten̄/ Matth. 17. um̄ Mein hn̄s Tunglsiuka/ hvern hn̄s Læresveinar gaatu ecke læknad/ søkū Vantruar sin̄ar/ v. 20. Og so er þvi hattad um̄ Þvermoodskun̄ar Døful er synduger Men̄ eru plagader md/ hn̄ verdur ecke utreken̄ nema med Bæn og Andvarp

an. Þu lætst vel bidia Gud/ eñ hve mikil Alvara þui fylge/ er af Bæn
heyrsluñe audsied/ þvi ecke eru Guds Fyrerheit Onyt vorden seiger Paall.
Phariseararn' villdu hafa grýtt Herrañ er hñ sagde þm̄ Sañleikañ/ Joh.
8. Eñ hversu opt seig' hñ þier satt i sýnu H. Orde um̄ sýna Reide/ sitt
Riettlæte/ sitt Vandlæte yfer Syndeñe/ z aptur um̄ sýna Giæsku/ sýna
Elsku z Myskunseme vid þa s̄ Ydran giøra/ Sem til ad þu ecke grýt
er Christ Drottens er þu tekur a mote øllu þessu med einu Steinhiarta/
edur hverneg villt þu Bænheyrdur verda ef þu so giører? Hvad velldur
þessu nema ad Meñ rañsaka ecke Lifnad siñ/ so þeir meige ydrast/ ecke
rootfesta Guds Ord i Hiarta sýnu so þr meige trua / og ecke kieppast
vid ad lifa þar epter so Meñ fære Avøxt i Þolenmæde/ og þo undrast
Meñ ad þr ecke bænheyrder verda/ Joh. 4. Jesus kom til hiñar Sam
arisku fordum Daga vid Jacobs Bruñ / og beidde hana um̄ ad drecka/
Joh. 4. Hañ kiemur eñ nu til Sælar þiñar i Dag/ hañ þyrster epter
heñar Velferd/ og gyrnest ad dryckiast af Tarū þýns Hiarta/ so hañ
meige giefa þier lifande Vatn ed þig eige þyrste Eilýflega. Vid
Moisen ad vellta Steinenum af Bruñenū med Hende Logmalsins/ og
mun Høfuded verda brædlega fullt af Vatne/ z þig langa epter Drott
ne sem er þiña Meina Grædare/ þvi betra er þier ad Ormur Samvit
skuñar stijnge Sælu þýna hier i Nædeñe/ so hun vakne vid og fæe lif
ed uppa hñ s̄ fyrermyndadz var i Eyrormenū er Moises heingde uppa
Tried þm̄ til Lækningar/ sem af Eiturormunū bitner voru/ Num. 21.
Helldur eñ ad hiñ eilyfe Ormur kvelie þig sa ed alldrei deyr/ og sa Elld
ur eñ þýne þig sm̄ alldrei slocknar um̄ Allder Allda/ Es. 66. Giør þessa
Barn Guds og hreinsa Hiarta þitt af daudligū Verkū med sañre Yd-
ran/ ef þu villt bænheyrdur verda/ þvi nema þu leytest hier vid af øllu
Hiarta/ þa hefr þu eckert Fyrerheit um̄ Bænheyrsluna i andligū Efnū
sem þu kuñer ad styrkia Tru þýna vid/ verdur so Bæneñ forgiefens/
þvi aan Truarettar er Omøgulegt Gude ad þocknast/ Ebr. 11. Og hier
hafū vier Orsøkena hvar fyrer Meñ ecke um̄ Andlega Hlute Bænhey
rder verda/ þar þ nær þu kiemur i Guds Hus/ edur hvern añañ Bæna
stad/ til ad færa Gude þitt Offur/ þa sem til ad þu flytier eige þangad

med þier nockurt þ sem̃ Gude mislijkar/ Syndlaus gietur þu eige fram̃
komid/ og þad er þar fyrer ad þu kiemur til Guds/ ad þu ert syndugur/
en̄ lát eckert Groom Jllskunar drottna i þijnu Hiarta/ rann̄saka þau in̄
stu Fylsne þinar Samvitsku/ hvert þar er eingen̄ Gyrnd/ eingen̄ synde
samlegur Asetningur/ og eingen̄ sa Giestur sem H. Ande ecke vilie bua
vid/ og finer þu nockurn/ þa rek Diöfulen̄ fra þier med Reide-Svip/
so ad þu Guds Vinur verder. Og nær þu so giörer / mátt þu vera
fulltrua um̃ Ord Drottens/ er hn̄ sagde/ Matth. 21. Hvad helst s̄ þier
umbidied/ ef þier trued/ þa skulud þier þ ödlast/ og er þ Maala sam̄ast
Vr. M. ad þla eru ecke lijtel Fyrerheit ad hafa soddan̄ Frelse hia hm̃
sem öllum Hlutū stioornar bæde a Himne og Jördu/ En̄ so sm̃ þad er
miked/ so skal z miked til þss vinna/ Himenen̄ er hærre en̄ so/ ad þar sie
so audstocked upp i hn̄/ Guds Jerusalem er ram̃bygdare en̄ so og hen̄-
ar Port þreyngre en̄ ad ein̄ Veralldar Asne/ klyftadur af Gyrndum og
Sorgū þssa Heims giete brotest þar in̄/ og þvi er þ Oska Raad er Syr
ach giefur/ Eccl. 18. seigiande: Adur en̄ þu bidst fyrer/ þa tilbu þitt
Hugskot ad ecke sert þu eins z sa Madur sm̃ freistar Drottens/ z þad
med þvi mote sm̃ nu strax sagda eg/ þvi so sm̃ Gud giefur einlæglega/
so vill hn̄ og beden̄ vera af einlægu Hiarta. Edur seiged mier i Guds
Nafne/ seiged mier/ Hvad er þ ad Men̄ bidia Gud ad taka fra sier hin
ar vondu Gyrnder? Ofund/ Drambseme/ Agyrne/ Reide/ Heiptrækne/
en̄ bera kan̄ skie Hiartad fullt fram̃ fyrer hn̄ af öllu þessu/ þad er ad
gabba Gud og rieett ad freista Drottens/ so sem Syrach seiger: Alldrei
hefur Gud heited þvilijku Skape neinne Bænheyrslu/ þar er ecke vid ad
dyliast. Paulus skipar oss ad bidiast fyrer i öllū Stödū/ upphefiande
heilagar Hendur an̄ Reide og Efaseme/ 1. Tim. 2. Postulen̄ fraskilur
þ tvent sm̃ hn̄ visse ad mest hindrar Bænena/ sm̃ er Reidena og Van-
truna/ og er sialfsagt um̃ Reidena/ þvi þ er vor gamall Skilmaale vid
Gud/ s̄ a hverin̄ Deige endurnyiast/ ad Gud fyrergiefe oss vorar Skulld
er/ eins og vier fyrergiefū vorum Skulldunautū/ og vil eg raada hinum
Hefnegiörnu/ ad hn̄ alldrei lese Drottenlega Bæn a medan̄ hn̄ er þan̄
og Skape faren̄/ þvi eingen̄ af öllū hans Bænū mun verda heyrd/ nie

ma su eina/ og hans Synder med soddan mote ecke ad Eilyfu fyrergief nar. Vier bidium Gud fyrer allan þan Orieft sem hans eingeten Sonur saklaus þolde/ ad hann ecke vilie minnast vors Ranglætis/ enn vier latum oss alldrei ur Minne falla þad Lytilræde sem vor Broder oss tilgiørde. Er ecke ḥta ad heimta af synum Samlags Þioon/ þad sem miklu minna er enn Drottenn hafde oss uppgiefed/ Matth. 18. Hvilykt Ranglæte er þetta? Þvi er einsætt fyrer þann sem vill þiggia Bæn syna af Gude/ ad hreinsa vel Hiarta sitt af slyku/ þvi ef vier eigum ad bidia fyrer Ovinum vorum/ Matth. 5. under eins og vier bidium fyrer sialfum oss/ ef vier vilium kallast Børn vors Fødur sem a Himnum er/ þa er lykast ad vier munum ecke eiga ad ala Natur til þra i Hiarta voru/ og er þeim best sem hætt er vid slyku/ ad hann snue þessu Natre a sialfann sig og Metnad sinn/ þ hann syndugur Ormur dirfest ad koma fram þ hid hrædelega Tignarvellde hins lifanda Guds med þvilyku Skape/ Ad sønnu er Efasemenn til mikillrar Hindrunar i Bænenne/ enn þo er lyklegt/ ad hinn goode Gud vorkynne henne meir og hiælpe henne/ sierdeilis ef hun frammkiemur af Hugleidingum vors Overdugleika/ þvi hønum er vor Vanmættur kunnur. Ecke rak Drottenn fra sier Fødur hins Tunglsiuka/ er sagde: Eg true Herra/ enn hiælpa þu mi Vantru minne/ Marc. 9. Ecke Læresveinana er þeir bæ du: Auk þu oss Truna/ Luc. 17. Ecke Konungs-Mannenn þott hann ævyt ade hann um Vantruna/ Joh. 4. Ein veik Tru/ hun er þo Tru/ enn hann vill ecke brakadann Reyr i sundurbrioka/ nie lyttlogande Hør-Kveik utslockva / Es. 42. So heyred nu þetta Br. M. og lated ydur Mal mitt i Eyrum loda. Enn þu/ fyrer hvern ad allar vorar Bæner eru Ja og Amen/ Herra JEsu Christe/ bid þu þinn himneska Fødur fyrer oss/ ad vor Trua þrotne ecke / Luc. 22. Og veit oss epter afstadna Baraattu þessa Heims ad odlast Verdlaun vorrar Truar/ 1. Pet. 1. Þier med Fødurnum z H. Anda sie Lof/ Prys/ Heidur og Þackargiørd/ nu hiedann i fra og um alla Eilyfd / A M E N.

A Uppstigningar Dag.

Gudspialled/ Marc. 16. Cap.

EXN

EN seinast er þeir Ellefu satu til Bords / Opinberade hann sig/og avijtade þeirra Vantru / og Hiartans Hardud / þad þeir hefde eige truad þeim / sem hann hefdu sied Vpprisenn. Og hann sagde til þeirra: Fared ut um allann Heimenn / og Prediked Evangelium allre Skiepnu. Hvør hann truer og verdur skijrdur / skal Hoolpenn verda. Enn hvør eige truer / sa skal Fordæmdur verda. Enn Teiknenn er þeim munu fylgia er trua / eru þesse. J minu Nafne skulu þeir Diøfla utreka/ nyar Tungur tala/ Høggorma upptaka. Og ef þeir drecka nockud Banvænlegt / þa skal þad þeim ecke granda/ Yfer Siuka munu þeir Hendur leggia/ og þa mun þeim batna. Og epter þad / ad DRottenn JEsus hafde talad vid þa/vard hann uppnumenn til Himens/ z situr til Guds hægre Handar. Enn þeir geingu ut/og Prediku du allstadar/ DRottne samverkandann/ og Ordid styrkiandi/ med epterfylgiande Teiknum.

Exordium.

HAD er Riettvijst hia DRottne seiger Paulus / 2. Tess. 1. Ad Endurgiallda Þvingunena þeim sem ydur þvinga / enn ydur sem þvingader erud Endurnæring medur oss i Opinberan DRottens vors JESV Christi af Himnum med hans Mægtugum Einglum. Enn ef þad er Riettvijst hia Gude ad Endurgiallda oss þaneg sem þo til einkis uned høfum nema fyrer hans Forþienustu sem hefur erfidad i vorum Syndum / Esa. 43. Hversu var þad þa maklegt og Riettvijst ad Christur Jngeinge i syna Dyrd epter þad hann hafde lided þad sem vier med vorum Syndum høfdum forþienad? Ef þier elskudud mig/ þa mundud þier glediast af þvi ad eg seige ydur þad eg fer til Fødursins seiger DRottenn / Joh. 14. Vier høfum heyrt Br. M. a fyrerfarande Hatydum og Helgum Døgum / hversu DRottenn var i Fatæktt alenn / Luc. 2. Ad hann var Landflotta fyrer Ofrijke Herodis / Matth. 2. Ad hann var lastadur fyrer hann Gott giørde / Matth. 12. Ofsooktur þa hann talade Sannleikann / Joh. 8. Hvernig hann var Bundenn / Hudstrycktur / Þyrnum Krundur / Hrakenn ut af Jerusalem / berande sitt Kross/ og ad Sijdustu a Galgann uppfestur so sem annar Jllrædis Madur / og mitt i þessum bitru Þijslum Hædur / og med Galle og Edike dryckiadur / og øll þesse Hegning læ a hønum til þess ad vier hefdum Fridenn / Esa. 53. O hversu byrlade oss þa ad fagna og glødum ad vera þar vier heyrum i Dag ad hann er Jngeingenn i syna Dyrd / vordenn Himnum ædre / og setstur a hægra Veg Guds Fødur / sierdeilis þar hann ecke Einasta er i Hædernar uppstigenn / Ps. 68. Helldur og Gafur ødlast handa Mønnunum / Eph. 4. Hvers vier høfum noted / ydur hversu løglegt er ad Heimsins Endered sie komenn / 1. Cor. 10. Hverium hann ecke sijnast enn nøckrum førum hefur bired Braut til Himnarijkis og Eilyfrar

Guds Barna Sälu med sine Himnaför. Og þar oss verdur nu slykur Fögnudur ur bodadur a þessare Dyrdlegu Hatijd / þa lätum oss ganga nær Evangelio / og af þvi hugleida hina sierlegustu Velgiørninga og Avexte DRottens Uppstigningar. Hiälpa oss til þessa Gudhrædslunar Eyrendis Mäduge Fader med Krapte þyns Anda / Fyrer JESUM Christum / AMEN.

Utleggingen.

ÞEsser dyrmætu Avexter Uppstigningarennar vors Drottens / eru mz tvennu Moote. Adrer koma mest honum vid / en adrer oss alleina. Hvad vidvijkur þä fyrra / þa er þecke mijn Meining ad Drotten JEsus hafe sialfum sier nockud forþienad mz sine Kvol z aflare Pijningu hier a Jordune / oss er hä fæddr / oss er hä giefen seiger Esajas / Cap. 9. Fyrer oss er hä bunden / Hudstryktur z a Krossen negldur / häs Eyrende a Jardrijke var ecke ad afreka sialfum sier nockurt Agiæte / þvi hañ kunne ecke ágiætare ad verda eñ hä var i Upphafe sijña Vega / helldr ad leysa Mañkyned ur eilijfu Þrældome. Þa Vegsemd er hañ auglijste i sine Dyrdarfullu Himnafør / hana meddeilde hä Mañdomenü strax sem hä var gieten i Moodurlijfe / þott hä synde hana miog sialldañ a sijnu Hierveistardogü / so hä yrde oss ad ollu samlijkur / ad fratekeñe Syndeñe. Þvi er hañ þa med Dyrd og Heidre Coronadur / Ebr. 2. Þvi þad var Omøgulegt ad hä kyñe af Daudanü halldeñ ad vera / Act. 2. Þegar Gud blessadr um Alld^{r} hafde afloked hinu stoora Þrekvirke Mañkynsins Endurlausn^{r} i voru Hollde / þa var allt fullkomnad / þa þocknadest Gude ad upphefia vort Holld er häs Son Iklæddest a sin Tignarstool sier til hægre Handar. Hverier eru þa Avexter þesser er Christur epter Mañdoomenü hefur odlast i sine Himnafør? Þad seiger oss Marcus i Gudspiallenu / ad hä hafe vered uppnumeñ til Himens z sitie til Guds hægre Handar. Þetta er ei so ad skilia Born mijn / ad Drotten sie upp fareñ i þeña synelega Himen er vier lijtü mz Augü vorü / jafnvel þott hä ept^{r} alvijsre Radstøfun Guds synelega uppnumeñ være fra Jordune allt þ^{r} til Skyed took hä fra Augü Läresveinaña / Act. 1. Vor Lausnare er uppfareñ yfer alla Himna / sō Paulus skrifar / Eph. 4. Þad er i þañ Dyrdlega Himen / hvar Guds Ommrædeleg Hätign lioomar / hver eingeñ Madr kañ ad sia z lifa / Exod. 33. Þvi er hä ecke i þeña synelega

lega Himen uppstiggeñ/ hñ er uppfareñ i þañ Himen hvar hñ uppfyller
alla Hlute sm̃ Paulus vottar/ Eph. 4. Eñ aller Hluter eru ecke i hiñu
sijnelega Himne/ þvi skulum vier ecke meina ad hañ sie vid hñ bundeñ/
jafnvel þott hñ uppfylle hñ so sem allt añad. Hañ er sestur til Guds
hægre Handar sm̃ hier stendur. Nu er Guds hægre Hønd allstadar/ þvi
þad er hñs Dijrd og hñs Almætte/ þad er hñ sialfur sm̃ ecke er nema
Mættur z Dijrd/ Eñ Himnañ Himnar taka hñ ecke so sm̃ Salomon
vottar/ 1. Reg. 8. Nu fyrst Drotteñ Jesus er upphafeñ til Guds hægre
Handar/ þa er hñ ecke so i þeña sijnelega Himen uppfareñ/ ad hñ ecke
under eins sie allstadar/ i þañ Himen hvar Gud bioo ádur eñ Himeneñ
var skapadr/ þangad er Christur upphafeñ/ hverneg kañ hñ þa ad vera
inneluctur i þm̃ skapada Himne/ i þañ Himen hvar Gud mun um̃ Alldur
og Eilijfd stioorna/ rada og skijna/ þegar hiner skøpudu Himnar for-
ganga/ og hñ hefur þa eins og añad Fat samañ brotid/ Heb. 1. I þañ
sama Himen er Guds Sonur uppstiggeñ/ Þvi er þ of smatt ad hugsa
um̃ þa Tign sm̃ Gud hefur siñ eingeteñ Son prijddañ med/ ad ætla ad
hiñ skapade Himen sie alleina hñs Hæsæte. Vier skulum og ecke þad
meina/ ad þott so kvede ad hier i Textanũ ad vor Frelsare sitie til hæg
re Handar Guds/ ad Gud hafe Hendur/ edur ad hñ sitie so sm̃ Madur/
ad vier ei føllũ i þa Villu sem Paulus ber uppa Heidingiana / Rom.
1. Ad þr hafe breytt Dijrd Oforgeingelegs Guds/ i Mynd forgeinge-
legrar Mañeskiu/ þvi jafnvel þott Ritningeñ tale þañeg a stundũ/ þa
talar hun so ad Maña Plagsid. Og þott ad Gud hafe sig i Mañs Lij
kan opeñberad/ so sm̃ Esaiæ 6. i Openberunum Johañis og vijdar/ þa
eru þad Okvæds ad hugsa ad hñ so i Raun og Sañleika sie/ helldur er
Gud eiñ Ande so sem Johañes vottar/ 4. Cap. Hverneg viliũ vier þa
Imynda oss nockud hægra edur vinstra hia hm̃ sm̃ uppfyller Himen og
Jørd/ og er allt i øllu Omælañlegur/ Osijnelegur og Oransakañlegur/
helldur er þta sagt til ad utmaala þa Tign sm̃ Guds Eingeteñ Son
ur hlaut i Uppstigningunne epter Mañdoomenũ / Hin hægre Hlid var
hia øllũ Þiodũ virduglegre a þm̃ Døgũ eñ su vinstre. Þegar Bersabe
gieck iñ til Salomons Konungs/ fagnade hñ Modur siñe/ og sette ha-

Nn

na a hægra Veg sier/ 1. Reg. 2. en Efa þss vegna/ ad hn̄ hefur viliad veita heñe hiñ mesta Heidur nærst sialfum sier. Drotningeñ stendur hier a hægre Hønd seiger David/ Ps. 45. er hn̄ kvedur um̄ Brudkaup Christi og hn̄s Vñustu Christneñar. So er nu med þssu meint ad Frelsareñ epter Mañdomenū sie Gude nærstur ad allre Tign/ Magt & Velde/ Gud Fader og Guds Sonur eru jafner epter Guddoomenū ad allre Tign/ þra Hamsæle/ þad er þeirra Dyrd/ huner ein/ þvi Fadereñ er i Sonenū/ og Sonureñ i Fødurnū/ Joh. 14. Þvi nærst er Guds Sonur epter Mañdoomenū er situr hønum a hægra Veg/ sialfū Gude nærstur/ sialfur sialfū sier nærstur/ hn̄ er sialfū sier ædre og sialfū sier lægre/ þvi hn̄ er bæde Gud & Madur/ & er þo hn̄s Mañdomur øllū Skiepnum ædre/ þvi hveriū af Einglunū hefur hn̄ nockurn Tijma sagt? Sit þu mier til hægre Handar seiger Paulus/ Ebr. 1. og þssa Tign Mañdomlegrar Nattturu Christi utmalar hn̄ greinuglega med føgrū Ordum/ Eph. 1. seigiande: Gud Fader hefur sett Christū a hægre Hønd sier i Himnenū/ langt fyrer ofañ allañ Høfdingsskap/ Valld/ Magt og Herradæme og øll þau Nøfn sm̄ nefnast/ ecke einasta i þessare Øld/ helldur og i hiñe sem verda mun. So er þa Drotteñ Jesus sitiande til Fødursins hægre Handar/ afklæddur øllū þm̄ Eymdū og Harmkvælū er hn̄ bar i voru Holldе/ vordeñ Konungur og Kieñemadur ad Eylijfu/ so ad i hn̄s Nafne skulu øll Knie sig beigia/ bæde a Himne og Jørdu/ og under Jørduñe/ Phil. 2. Þad er ad hn̄ lifer og rijker ad Eylijfu/ Þvi þ sm̄ David kallar ad sitia a hægra Veg Gude/ Ps. 110. þ kallar Paulus ad rijkia/ seigiande: 1. Cor. 15. Hm̄ byriar ad rijkia/ þar til hn̄ leggur alla Ovine til Skarar Foota hn̄s. Og er nu þetta sa Avøxtur og Nytseme er Drottne sialfū tilheyrer/ jafnvel þott ad ei sieū vier helldur Hlutlauser af heñe/ sem sijdar mun sagt verda.

Eñ hvad vidvijkur þm̄ Avøxtū sm̄ oss syndugū Møñū til Gagns & Nytseme spretta af Drottens Himnafør/ þa er hiñ fyrste/ Sending H. Anda. So seiger hn̄ sialfur/ Nema eg i burtu fare/ þa kiemur ecke sa Huggareñ til ydar/ Joh. 16. Þetta sitt Fyrerheit efnde DRotteñ a Hvijtasunudøgū/ so sm̄ alkuñugt er/ og er þad ecke lijtill Velgiørningur

ur Br. M. ad hn̄ sende sitt H. Anda yfer sijna Postula/ hann leidde þa i allann Sannleika/ so ad þr skyldu Leyndardooma Guds Rijkis/ ad oss yrdu þr sijdann openberader/ hn̄ giørde Kraptaverkenn fyrer þa/ og styrkte þar med Christne Boded/ so ad þ Hialpræded sm̄ fyrst var bodad af JEsu Christo/ yrde og stadfest hia þra Epterkomendū sem Paulus vottar / Ebr. 2. Hann kiende þm̄ ad forsmaa alla Hlute hia Drottens Krosse/ og hallda þa þ Preck ad vera/ til ad auka Christum/ oss til Epterdæmis/ so ad þeir uppfylldu Leyfar JEsu Christi Pijsla a sijnū Lijkama/ sem er hns Christne/ Col. 1. Nu þo ad þetta sie Eitt Haaleitur Velgiørningur / ad hann uthellte sijnū Anda so rijkuglega yfer Postulana / þa høfū vier eingu minna þeiged ef vier riett adgiætū. Hid mesta Erfide skal til þess hafa ad leggia Grundvøllenn under eitt Hus/ so var og ad Christs Kyrkiu. Hinn fyrsta Stein lagde Gud i Pijnu sijns Sonar/ þegar hinn dijrmæte Hyrningar-Steinenn var af Uppbyggendū utkast. adur. 1. Pet. 2. Þar uppa byggdu Postularner og adrer helger Menn/ er vordu Lijfe sijnu og allre Lijmanlegre Velferd sinne til þessarar Bygging ar. Þess getur Paulus/ Eph. 2. seigiande: Ad vier sieum bygder uppa Grundvøll Postulanna z Spamannanna/ þar Christur er sialfur Hirningar Steinenn. Giæted ad þessu er eg seige Br. M. þess meira sem lijdur a Bygginguna/ þess minne Þunga hefur þ ad bera sem Ovarlega er lagt. Þoott vier eigum Dagliga ad þiaa vorn eigenn Lijkama þ Guds Rijke / hvad er þ hia þvi sm̄ Postular Guds og adrer helger Menn urdu ad lijda oss til Epterdæmis/ Þeir bæru Hita og Þunga Dagsins/ Matth. 20. medann heitast var/ medann Nædeige var Christnenn. Vier erū um ellef tu Stundu kallader: Gud uthellte yfer þa sijnelegū Astgiøfum Andans/ til ad styrkia Kienninguna/ til ad styrkia þa so þr giæte Offsooknernar þolad / þu hefur ecke minne Astgiøf þeiged Christenn Madur. Fagned ecke yfer þvi sagde JEsus ad Andarner eru ydur undergiefner/ helldur hinu/ ad ydar Nøfn eru skrifud a Himnū/ Luc. 10. Bileam/ Num. 22. Saul/ 1. Sam. 10. og Judas/ Matth. 10. høfdu og soddann Gafur um Hrijd/ þar fyrer voru þr þo ecke Fullsæler. Su var hin ædsta Gafa Drottens ad hn̄ gaf sijnū Þienurū ad vera eitt med sier/ eins og Fader

eñ og hañ eru eitt/ ad hñ vardveitte þa fyrer Heimenu/ þott hñ take þa ecke burt ur Heimenu/ Joh. 17. Og þessa Gaafu hefur hñ þier og sendt christeñ Madur ef þu villt moote taka/ hñ hefur so Endurgieted þig i Skijrnarlaugeñe med heiløgum Anda/ ad þu giefur samsint hñs Orde/ hñ endurnyiar þig Daglega med hinū sama Anda (nema þu mot stander hønū) so þu giefur truad a Gud/ heyrt hañs Ord/ tamed þitt Hollo/ bored hñs Kross og elskad Naungañ. Mier virdest Drotteñ hafe sømu Atferd vid sijn Børn i sendingu heilags Anda eñ nu i Dag so sm̄ hñ hafde vid sijna Læresveina ẽ Von er til/ þvi Drotteñ hiet þm̄ þvi/ þar hñ seiger hia Joh. 14. Eg mun bidia Fødureñ ad hñ sende ydr eiñ añañ Huggara/ ad hñ blijfe hia ydur eilijflega. Þegar hñ kom til þrra ad luktum Dyrum og opeñberadest þeim/ þa blies hañ a þa og sagde: Medtaked þier H. Anda. Joh. 20. Ecke var þesse Blæstur heilagur Ande/ helldur hefur hañ bued i hønum eins og i hinum mikla Storme a Hvijtasuñuñe/ þo var Mañligur Veikleike so mikell hia þm̄ ad þr ecke trudu fyrer Fagnadarsaker/ Ja/ þott hñ opeñberade sig fyrer þm̄ Nijustuñ epter Vpprisuna þa trudu þr varla/ so ad Mattheus seiger ad þegar hñ talade vid þa a Fiallenu i Galilea/ þa hafe sumer efast/ Matth. 28. og under hñs Vppstigningu voru þr so Ofrooder i þessu ar þr spurdu hñ/ hvert hañ þa villde upprietta Israels Rijke/ Act. 1. Eñ er hañ hafde meddeilt þeim ad nyu heilagañ Anda/ og blessad þa/ z þr sau hñ til Himeñs faranda/ þa jookst þeim so Kraptur/ ad þeir geingu glader heim og prijsudu Gud seiger Lucas/ Act. 2. Eñ epter 10. Daga uthellte hañ yfer þa hinū sama Anda med miklū Vndrunū og Täknum / so þeir efudust alldrei sijdañ / So fer Madureñ eñ nu ad vaxa/ þar til hañ verdur Fullordeñ epter Maata fullkomens Alldurs Jesu Christi sm̄ Paulus adkvedur/ Eph. 4. J Skijrneñe medtøkū vier heilagañ Anda: Ecke er Vatned Ande/ helldur bijr hñ i Ordenu hvert ed samlagast Vatnenu/ hñs giæter ecke miked i Hiarta Vngbarnsins/ þo vita Meñ ad hñ bijr þar/ þviad slijkra er Guds Rijke seiger JEsus/ Luc. 18. Þegar vier drøgumst a Legg/ verdur hañ jafnañ Samfara Ordenu hia þm̄ sem þad læra. Þvott er þecke Børneñ JEsum

grant/

grant/ helldur eñ Læresveinarner hier. Þegar oss aukast Viksmuner og vier fáum Cyterfekt nockra/ þa samverkar hañ jafnañ Guds Orde. O Börn mijn/ er ecke þtta ein stor Astgiøf H. Anda? Að eitt Vngmeñe lætur sier skiliast þ/s ei gætu skiled edur villdu skilia hiner vÿsu Heims Spekingar / Philo/ Celsus/ Prophyrius/ Lucianus/ og adrer miklu fleire/ og þott þad ecke skilie so grant / þa kemur Guds Ande so Mañlega Skynseme og verkar so i Einfelldne Barnsens ad þad giefur siñ Skilning fangeñ under Hlijdne Truareñar/ 1. Cor. 10. So þvi dugar til Sæluhiaalpar. Er þad ecke ein stoor Guds Giøf/ ad vier sem fæddumst Reideñar Börn/ Eph. 2. Vier siaum þo hvilykañ Kiærleika Fadereñ hefur oss giefed ad vier meigū Guds Börn kallast/ 1. Joh. 3. Hver kieñer oss þ? Mun ecke heilagur Ande sa ed ber Vitne vorū Anda hier um? Rom. 8. Er þad ecke ein Oumrædelig Guds Gæfa/ad þegar vier syndgumst og høfū forbroted vora Arfleyfd jafnvel med Stoorglæpū sem vorre Sælu verda a stundū ofur þung Byrde/ ad vier høfū þa Tals-Mañeñ a Himnū / Mañeñ JEsū Christū hiñ Riettlæta/ 1. Joh. 2. Sem oss sender siñ H. Anda af sijnum Fodur til ad straffa i oss Syndena so vier ydrumst/til ad kieña oss ad hñ sie Forlijkun fyrer allar Veralldareñar Synder so vier truū/til ad Endurnyia oss i Anda vors Hugskots / so vier giekum lifad nijum Lifnade. Þegar Tveir Konungar sælkast/þa seliast þr Gisla a so ad Vinatta þraskule trygg vare vera/edur sa meire kekur af þm miña til þss ad treysta sier hñ. Eñ Gud nade oss fáraad" Mañesskiur/ Hvad þurfte Gud ad taka Pant af oss Prælunū? Vtlogunum/Obootamøñunū/hvad þurfte hñ oss Pant ad selia? Og þo hefur hñ so giørt. Hañ hefur teked af oss eiñ Pant sem er vort Holld og Blood/og sett þad a hægra Veg sialfū sier/ecke til þss ad hñ trijde oss betur/þvi hñ visse ad vier Daglega mundū riufa vor Sære/helldur ad vier kynñū hønū þess betur ad trua. Eingeñ hefur uñ Alldur sitt eiged Holld hatad/helldur foostrar hñ þad og nærer seiger Paulus uñ Mañ og Konu/ Eph. 5. Fyrst Guds eingieteñ Sonur hefur giørt vort Holld ad sijnu Hollde / fyrst hañ hefur trulofad sier Christnena so sijñ adra Brude/ þa er þad vÿst ad hñ elskar þa sem eru

 Hollð

Holld af hñs Hollde og Bein af hñs Beinū/ er so heitt elskade oss ad hñ gaf sitt Lijf i Daudañ fyrer sijna Ovine/ Rom. 5. Nañ mun ei for sma sijna Brude sm̄ skipar fyrer Muñ St. Pauls syndugū Mōñū ad elska sijnar Ekta-Qviñur eins z Christur Søfnuden/ Eph. 5. Helldur lata Drottninguna standa sier a hægre Hønd Jskrydda hinu besta Gulle/ Ps. 45. Og til frekare Stadfestu hier um/ hefur hañ/ upphafeñ a siñ Tignar-Stol sendt oss eitt Pant af siñe Hende/ þ er heilagur Ande sm̄ er Pantur vorrar Arfleyfdar/ Eph. 1. hver og bidur fyrer oss med Oum̄rædelegum Andvørpunū seiger Paulus/ Rom. 8. O hvilijk er Asgiøf þesse! Hver vill skipta hene vid Jarknesdomana? Vid Tungumaleñ? Vid Jardteiknagiørdena? og skall vier af þssu ad Guds Sonur hefur eingu miña veitt oss i siñe Uppstigningu eñ Postulunum/ hønum sie Dyrd z Prijs ad eylijfu/ Amen.

Hin øñur Nytseme sm̄ vier høfū af Christi Uppstigningu/ er su/ ad hñ situr til Fødursins hægre Handar og bidur þ oss. Drottenñ baud i gamla Testamentenu Aaroni og hñs Sonū ad þr skylldu blej[?] a Foolked/ Num. 6. Þeirra Embætte var og ad bidia fyrer þvi. Lucas skrifar/ Cap. 24. Ad þsse vor ædste Kieñemadur (hvers Fyrermind ad var Aareon i mørgū Hlutū) ad i þvi hañ var ad blessa þa/ hafe hñ vered numeñ fra þeim. O eitt gledelegañ Vidskilnad/ O eina Elskurijka Kvediu/ O eina kroptuga Blessan/ þsse dyrmæta Blessan/ liggur eñ nu i Dag yfer hinū andliga Jsrael/ þegar hñ tilbidur Gud i Anda og Sañleika/ Joh. 4. 30. ad hvers vier bidiū Fødureñ i hañs Nafne/ þad vill hañ giøra/ Joh. 16. Drottenñ stie upp af Fiallenu Oliveti/ Act. 1. Þvi hñ hafde þa ut til Bethania (seiger Lucas Cap. 24.) er stood a sama Fialli/ fra þessu Fialle reid Drottenñ sijdarst iñ til Jerusalem ad hñ Offrade siñe dyrmætu Fórn sijnu Lijkama med hverre hñ Verølldena Endurkeypte/ Fridstillte Gud/ eñ braut under sig Diøfuleñ z allañ hñs Her/ og trood hñ under siña Barna Fætur. Med þa somu Foom uppstijgur hñ hier/ vordeñ Kieñemadur ad eilijfu/ Ebr. 7. Ecke epter Skyckan Aaronis helldur Melchisedechs/ og byrtest mz hene fyrer Guds Auglite jafnadarlega so opt sem eiñ gørande Syndare vid þarf. Þess getur St.

Pauls

Pauli/ Hebr. 9. seigiande: Ei er Christur inngeingenn i þ heilaga s med Høndum er giørt hvert ad er Fyrermyndan þess sannarlega/ helldur i sialfann Himenenn til ad byrkast nu Auglite Guds fyrer oss. Hann byrtest nu Guds Auglite seiger Postulenn/ og var þ nockru epter hans Vppstigningu/ teiknande þar med ad þetta sie eitt sifellt Offur/ Olijkt þvi sem umgiekur Num. 28. Hverju Israels Syner a Stundum ræntter voru af sijnum Ovinum/ 2. Paral. 36. Enn þetta kann eingenn ad hindra/ eingenn fra oss ad taka. Diøfullenn med allre sinne Magt fær þvi ecke spillt so leinge vier truum a Guds Son. Nøfn Israels Sona voru ritud a Briost-Skiolld Aarons/ Exod. 28. Med hverium hann inngieck i þ Allrahelgasta/ so sem til eins Minnesteiknis fyrer Gude. Minn HErra JEsu/ þu eylijfe Kiennemadur/ þu blessader þijna elskulega Læresveina med Kiennemannlig̃re Blessanadur enn þu inngieckst i Himenenn/ þu barst þa ecke a þijnu / helldur fyrer og i þijnu Briooste til eilijfrar Minningar fyrer þijnum Himneska Fodur/ Ja/ ecke einasta þa/ Hetra/ helldur og alla þa sem a þig skydann truad hafa og trua munu allt til Enda Veralldarennar/ þar þu ert sa einn Kiennemadur fretstadur a alla og allt lijka s vier/ þo ann Syndar/ Ebr. 5. uppa þad þu kunner ad samþijnast vorum Eymdum. O hversu er þesse Guds Giøf æskeleg? Hvad man Gledelegra veitast einum Syndara sem ecker hefur annad enn Daudann og Helvijtis Pijsler forþienad/ þegar hann a ad mæta fyrer þeim hrædelega Dome/ hvar ed tebla er um hans eylijfu Saaluhialp/ hvad man hønum seige eg gledelegra veitast enn þad/ ad hann hefur Doomarann fyrer Fodur/ og sinn Broodur þ Talsmann/ hver vill laata sier þar Augfallast/ hver vill mistreysta Sok sinne/ þvi vil eg alykta þetta med Pauls Ordum/ Hver er sa ed fordæmer? Christur er sa sem dæen er / ja / hver ed uppreisenn er / hver og situr a hægre Hønd Gude og bidur fyrer oss / Rom. 8.

Hin þridia Gagnseme er vier syndnger Menn hofum af Vppstigningu vors Frelsara er su/ ad hann þar med hefur afrekad og tilbued oss eylijfa Tirdar-Vist i Himnenum/ so seiger Drottenn sialfur hia Johanne/ Cap 14. J mijns Fodur Huse eru margar Verur/ annars segda eg ydur: Eg fer burt og tilbuа ydur Stad/ enn eg mun koma aptur og taka ydur til mijn

 sialfs/

sialfs/ ad þier sieud þar sem eg er. Þad er merkelegt ad hañ seiger ad þier sieud þar sem̄ eg er. Nu er þ vitanlegt ad hn̄ er i Guds Himen upp fareñ/ og situr til Kraptarens hægre Handar/ Þad er ad seigiu honum einum ætlad ad sitia a hægra Veg Gude/ samt eru̅ vier þess fullvisser/ ad hver og eiñ af oss hefur syna Deild i Christi Lykama / 1. Cor. 12. Hvar þ þar sem̄ mitt Hofud ryker/ þar kalla eg mig rykia/ þar sem mitt Hofud drottnar/ þar drottna eg ō er Limi þess sama Lykama. Þad er eitt undrunarlegur Hlutur/ og ein stoor Dypt Audæfaña og Guds Speke/ ad Mañeskiañ gieteñ og fædd i Syndeñe/ Ja/ su ed alldrei kañ Synd-laust ad lifa hier i Lykamanu̅/ Ja/ margur sa ed vellter sier i Endeme Syndaña hiñ mesta Hluta Æfe siñar/ hun skal þo ef hun ydrast z truer a Christu̅ verda Einglunu̅ iofn seiger Postuleñ/ þeim̄ himnesku Aundu̅ er siñ Skapara ecke hafa i hinu minsta stygdañ/ z sia hn̄s Auglit aan Aflaats/ Matth. 18. Ja hvad meira er/ ad vier skulu̅ samlyker verda Christi dyrdlegu̅ Lykama/ Phil. 3. sem̄ aan Efa ber laangt af Einglaña Dyrd. Hverin sæter þetta Br. M.? Hver fær þad skiled? Drottningeñ stendur þier til hægre Handar / skrydd hinu besta Gulle seiger David i Brudkaups Vysune/ Ps. 45. Christur epter Mañdomenum situr a hægra Veg Gude/ þ merker ad hn̄ sie honu̅ næstur ad Tign og Heidre / eñ honum til hægre Handar stendur og ecke situr Brudureñ/ Ps. 45. Christeleg Kyrkia/ so miklu er hun Oædre sem̄ Von er til/ og þo næst honum ad Tign og Heidre / so ad hier maa sia ad Mañeskiañ i Dyrdeñe verdur Einglunu̅ iofn ad vissu. Hvad ætte Christeñ Mad ur um̄ þetta ad hugleida? Mætte ecke Hiartad brædna af Audmykt so sem̄ anad Vax nær hn̄ þta heyrer? Mun hm̄ ecke til Hugar koma med Abraham þad hn̄ sie Dupt og Aska/ Gen. 18. og ecke þess verdur ad sia iñ fyrer Himnarykes Dyr/ auk helldur ad standa a hægra Veg Guds Syne i hañs Dyrd. Eñ hvar fyrer er syndugu̅ Jardar-Leyr þvilykur Soome veittur? Fyrer DRottens Uppstigningu til Himens/ fyrer þa dyrmætu Foornena er hn̄ hefur einu Siñe iñbored i þ allra Helgasta. Brædur mijner/ kollu̅ vier ecke eiñ Hlut so mikels verdañ sem̄ hn̄ kostad hefur. Nu er Guds Blood med hverju Syndareñ er endurkeyptur /

Act.

Act. 20. Þess miklu ædra og kostulegra Einglunum sm̃ hñ hefur þm̃ ædra Nafn/ þ̃ er Heidur z Virdingu ødlast sm̃ Paulus ottskur/ Hebr. 1. Eñ nu hefur hñ ecke Einglana helldur Abrahams Sæde uppa sig teked/ i þui hefur hñ lided/ i þui er hañ upprisen/uppstigeñ og sitstur til hægre Handar Gude Fødur. Er þa ad undra Børn mȳn þott hñ giøre oss Einglunū jafna/ þar hñ hefur oss mz sinu eigeñ Bloode endurleyst/ Act. 20. hvoriñ hñ z giefr sitt Holld z Blood til ad eta z drecka/ Joh. 6. hvert nu situr a hægra Veg Gude i Dȳrdeñe. Plaga ecke Kongarner ad hefia Attmeñ sȳna til Virdinga/ alla þa s i Nlþone vid þa standa/ z sia ei giarnañ ad adrer sieu þm̃ fremre/ þui mun ei Drotteñ Jesus hvoriñ allt Vallð er giefed bæde a Himne z Jørdu/ Matth. 28. vera eins lyndur vid oss sem erum Limer hañs Lijkama/ 1. Cor. 12. hvoria hañ skammast sȳn ecke Brædur ad kalla/ Ebr. 2. Þañeg hefur nu Gud upploked oss Himnenum i sȳns Sonar Uppstigningu/ z giefed oss ad sitia asamt med Christo a hm̃ seiger Paulus/ Eph. 2. O hversu eru allar Heimsins Virdingar/ Audur z Epterlæte/ Hiegoome ad reikna hia þessare Tign/ þessare Sælu/ þssum Himneska Fiesiood/ z þo er Mañeskiañ so dárleg ad hun tekur allt þetta fram̃ ꝼ þessa Dyrdar-Vist med Gude z hñs Utvoldum. Þar er i flestra Mañа Natturu nockurskonar Hugprȳde/ ef eg ma so kalla/ jafnvel þott flester hana vanbruke/ þad er ad komast sm̃ hædst/ og eru þ̃ fierdeilis tvo Fioll sm̃ Meñ eru ad klyfrast uppa alla sȳna Æfe/ þ̃ er Magtareñar z Virtskuñar/ eñ þar eru so fáer sem leitast vid ad komast uppa Zions Fiall/ Ebr. 1. z na þienustu hia hinū Alvallda Konunge sm̃ Gud hefr þar yfer sett/ Ps. 2. Hversu Andhæles geingur þta Br. M. jafnvel fyrer þm̃ sm̃ eru Kongborner i Skȳrneñe/ þr taka ecke betur Vara a Tign siñe eñ so/ ad þr selia hana ꝼ Htis Veralldareñar eins og Børn þau er kaupa vilia þ̃ er þm̃ vænt um̃ þyker fyrer dȳra Dooma. O hversu vȳtare z volldugre munu þa hins eilȳfa Konungs Syner og Brædur verda i hñs Rȳke/ þui þr munu Einglana dæma seiger Paulus/ 1. Cor. 6. þad er Diøflana/ þr munu Gud þeckia so sem þr verda af hønum þeckter og sia hñ og hñs Dyrd/ ecke so sem i Speigle edur Rádgátu

eins

eins z hier/helldur Auglite til Auglitis/1. Cor. 13. og er þo hin minsta Þecking j̄m eiñ Einfalldur Guds Dyrkare hefur á Christo hier i Lyfe/ miklu Vijsare eñ allt Mañvit Heims Spekingaña/ þvi Paulus seig-er/1. Cor. 1. Ad Gud hafe giört Speke Veralldar þessarar ad Heimsku/ z ad Heimska Guds sie Maññ hyggnare/ z Veikleike Guds Mañ öflugre. Þegar Magt heidenna Maña gieck j̄m hædst/og Vijsdomur Gyd enga stood i Blooma sijnum ad þra Nyggiu/þa voru hiner so Vollduger og þeir so vijser ad þr heingdu Koning Dijrdareñar uppa Galgañ/ hverierlveggia sier til Skam̄ar og sijns Hofdingia/ Fiandans Rijke til Nidurdreps/ so hañ hefur alldrei vidrett sijdañ. Þañeg er Magt Myrkraña og Skynseme Holldsins/ þau eru Volæde hia Guds Barna Veikleika/ og Heimska hia þra Einfelldne i Guds Auguñ j̄m eiñ er vijs og alleina volldugur/ Rom. 16. Og þott nockur være Einvallds Drotk eñ yfer ölluñ Heime þessuñ og visse alla Nattluru Hlutaña/ hvad munde þad vera hia þeirre Dijrd/ þre Speke og þeirre Sælu j̄m hiñ minste i Himnarijke er prijddur med/ þvi ef hañ er meire eñ Johañes Baptista hvers Lijke ei var af Konu fæddur/ Matth. 11. þa munu hiner miñ skamt til þess jafnvel i Nadeige Magtar siñar. Og hefe eg nu so talad fyrer ydur Br. M. um hina sierlegustu Averxte DROttens Uppstigningar/ hverrar hiñ fyrste heyrer honuñ sialfum til/ j̄m er ad hañ er inngeingeñ i sijna Dijrd/og eigu vier ad glediast þar af ad hñ er fareñ i burt hiedañ ef vier elskum hñ so sem hañ sagde fordum vid Lærisveinana/sierdeilis þar vier erum ecke Hlutlauser þessarar Dijrdar/ hñ so j̄m Frumgieteñ z Eingieteñ Sonur hins Hæsta hefur teked hiñ mesta Arf/ ma oss ei nægia þ Attleidinguñ/ ad vier eruñ Samarfar Christi og Erfingiar eilijfs Lijfs/Rom. 8. Ma þ ei duga oss Landræadamsñuñ/ad vier höfu Arfsvon i Omælanlegrar Dijrdar eilijfre Þyngd? 2. Cor. 4. Gud hefur giefed sijnum Syne Endemörk Veralldareñar til Arfleifdar / Ps. 2. Ecke so Fioll og Dale/Jord og Skooga/ Votn og Sioo og allt hvad þar iñe bygger/ so sem hañs elskulega Brudur sem hañ hefur utvaled af ölluñ Þiooduñ og Tungumaluñ adur eñ Grundvollur Veralldareñar var lagdur/ Eph. 1. þess höfum vier noted Auminngiarner sem liggiu

undet

under hinu ysta Heims Skaute þessu/ Vier erum hn̄s Arfur/ og hof-um vier sialfum oss alldrei betur vared. Hiner adrer Avexterner heyra oss Moŧunū til/ hn̄ hefur rijkuglega uthellt yfer oss Heilögum Anda/ so vier riettlætter fyrer hn̄s Naad yrdum Erfingiar eilijfs Lijfs/ Tit. 3. Hañ situr til Guds hægre Handar / og bidur fyrer oss / Rom. 8. So ad allar vorar Bæner eru Jaa og Amen. Hañ hefur opnad oss Himeneñ z tilbued oss þa Sælu-Vist er eg fyrer skömu umtalade. Nu þar Gud Fader i sijnum Syne/ Guds Sonur af Födurnum sendur/ og heilagur Ande sem af bædum þm̄ framgeingur/ ꝥad er öll heilög Guddoomsins Þreñing heft audsijnt oss þvilijkañ Kiærleika sm̄ adur er sagt i Drott-ens Uppstigningu / þa stijgū nu upp aptur a moote hönū i vorū Hug-skotū/ hañ hefur vort Hölld upphafed/ Ellegar hn̄ ecke Forgefens hafa sendt ofañ siñ Anda til ver aptur/ ef vier erū upprisner med Christo/ þa leitū þss sm̄ þar uppe er/ hvar Christur situr til hægre Handar Föd-sins/ Col. 3. Þar sem ydar Fiesiodur er/ þar er ydar Hiarta sagde End-urlausnareñ/ Matth. 6. Ef vier hofum medteked heilagañ Anda sem hn̄ hefur rijkuglega uthellt yfer oss i Endurgiefningar Vatns Saunū/ hvar skyllde þa vor Fiesioodur vera nema i hönum/ i hveriū ad byggia aller Fiesiooder Vitskunar? Col. 2. Postular Drottens horfdu upp i Himeneñ epter hönum / Act. 1. Lyptum og Augum vorum upp fra þessum Jardneskū Hiegooma/ og skoynium þad sm̄ þar uppe er/ Lyptum þm̄ til Hædañ hvadañ oss kiemur Hialpeñ/ Forsmaū Heim þeña med öllu þvi sem i hönū er/ þvi hañ mun fyrerfarast/ Gaungū þvi ut af Heimenū ad ecke forkijnumst vier med hm̄. DRottenn hafde Læresvein-ana ut til Bethania þegar hn̄ stie til Himens/ Luc. 24. Hvert hañ er fareñ þad vited þier og Vegeñ þecked þier/ Joh. 14. Bethania merker Fatæks Mañs Hus/ Ef þier vilied epter hönum uppstijga/ þa giörest Andlega Volader/ þviad sliijkra er Himnarijke/ Matth. 5. Falle ydur Rijkdoomur til/ þa fested ei Hiarta ydar vid hañ / Giöred Fatækum gott so þier sieud i Gude rijker/ og þr medtake ydur i eylijfar Tialldbud er/ Luc. 16. Elias foor nakeñ til Himna/ 2. Reg. 2. So meiged þier og flyta fra Hiarta ydar allt Veralldlegt Yferlæte/ ef þier vilied hönum

fylgia. Drottenn var nakenn Krossfestur/ Nakenn var hann i Lijklæþunne vafenn/ hana skilde hann epter i Grøfenne. Nakenn hefur hann upprised/ Nakenn uppstiged/ jafnvel þott hn hafe klæddur syynst fyrer Lærisveinunum/ Þu att ad Krossfesta hinn gamla Mannenn/ þu att ad greptrast med Christo/ og upprijsa med hm/ Rom. 6. Ædur enn þu fær uppstijged. Afklæd þig og so med hønum/ Lat ecke eina Flijk Veralldligra Muna þyngia Hiarta þitt so þu meiger fliuga upp i Hæderinnar eins ȝ annar Ern epter þijnum Frelsara/ Bruka so Heimenn/ ad þu ecke vanbruker hn. Slijt fra þier alla Elsku til Verolldarennar/ Lat ecke hennar Þunga Voru draga þig nidur þegar þu att ad stijga til Himens / hvar vor Borgar-Riettur er/ hvadann vier og væntum Drottens JEsu Christi/ Phil. 3. Honum med Fødurnum og heilogum Anda sie Lof/ Prijs og Heidur umm Allder Allda/ AMEN.

Siötta Sunnudag epter Paaska.

Gudspialled / Joh. 15. og 16. Cap.

JEsus sagde til sinna Lærisveina. Enn þa ed sa Huggarenn kiemur / hvern eg mun senda ydur af mijnum Fedur/ sem ad er Sannleiksins Ande / hver af Fødurnum framgeingur / Hann mun bera Vitne af mier / Og þier munud mier Vitne bera / Þvi ad þier hafed i fra Upphafe hia mier vered. Enn þetta tala eg þvi til ydar/ so ad þier hneixlest ecke. Þvi ad þeir munu forbooda ydur/ og sa Tijme kiemur/ ad hver hann Lijflætur ydur / Sa meinar sig ad giora Gude þægt Verk. Og þetta giora þeir ydur/ af þvi þeir þeckia hvorke Fødurenn nie mig. Enn þetta tala eg þvi til ydar/ ad nær su Stund kiemur/ ad þier minnest þeß/ ad eg sagde ydur þad. Enn þetta sagda eg ydur eige i Upphafe/ þvi eg var hia ydur.

Exordium.

Enginn kann Tveimur Herrum ad þiona / Þvi annathvert hatar hann þann Eina / og Elskar hinn Annann / edur ad hann adhyllest þann Eina / og Forsmaaer hinn Annann / Þier gieted ecke under eins Gude þionad og Mammona seiger Endurlausnarenn / Matth. 6. Enn þad sem hann hier seiger umm Mammon / hver ad er Gud þessa Heims og hans Barna / þad vill hann sagt hafa umm sialfann Heimenn. Omøgulegt er under eins Gude ad þiona og so Heime þessum / þad

eru

eru Tveir so Olijker Hwsbændur / ad hvør þeirra tekur annars Peninga i burtu fra sier / og þad þess vegna ad þeir so Olijker eru / Þar fyrer aavarpar St. Jacob Postule Veralldarennar Vinsbugla þanneg / 4. Cap. Þier Hoorkarlar og Hoorkonur / Vited þier ecke ad Heimsins Vinaatta er Guds Ovinaatta / Fyrer þvi sa sem vill vera Vinur Heimsins / Hann giørest Guds Ovinur. Og fyrer þvi ad þessu er nu so vared / þa hliota Guds Børn adskillanleg Mootlæte og Hørmungar ad lyda / um hvert Efne eg hefe nockud fyrer skømmu talad / er eg Oska ad goodan Stad funded hafe i ydar Hiørtum. Enn Sokum þess ad margur fær ed vill Gud-þocknast / hann þoler liwflega þad sem Gud leggur sialfur aa / so sem eru Siwkdoomar / Fatækt / Astvina Misser og annad þvilijkt / Enn þad sem af Mannanna Hende kiemur / þad er oss bægara ad þola / og optlega upptendrast vort Hiarta af Reide og Hatre til þeirra / af hverium vier meigum nockurn Ofsoknud lyda / sierdeilis nær þad fram vid oss kiemur fyrer Sakleyse / edur og i Staden þess er vier gott hugdumst giøra / slijkt er ad sønnu Mannlegt / og eingenn lærer þad ødrum / Manna a medal / þviad flester eru so lynder. Enn ef vier adgiætum ad þad kiemur eckert fram vid Guds Børn sem ad ecke skie epter hanns Forsiaa og Tillaatseme / þa eigum vier þvi eins vel ad taka sem kiemur af Mannanna Hende / so sem hinu er hann sialfur a oss leggur / þvi ecke einn Titlingur fellur a Jørdu aan vors Himneska Fødurs Vilia / Matth. 10. Þvi mun oss þa nockurt þad henda sem ad hann ecke vill ad vid oss framkome / og þetta er þad sem ad DRottenn JEsus fyrer seiger synum Lærersveinum i þessu Heilaga Evangelio um Ofsookner vondra Manna / og seigest þess vegna tala þad til þeirra ad þeir hneixlest ecke / og ad nær sw Stund kiæme / ad þeir þa minntust þess ad hann sagde þeim þad / og vill hann þad sama sagt hafa øllum synum Børnum um allann Heimenn. Þvi vil eg nu af þesse um Spaadoome DRottens / sierdeilis Tvent Hugleida i þetta Sinn / Sem er.

1. Ad vier sieum skyllduger til ad giegna þvi med Þolenmæde er vier lydum af vondum Mønnum Sakleysesins og Guds vegna. 2. Ad vier eckert rangt giørum til ad umflyia þeirra Ofbellde. Hier til hiaalpe oss goodur Gud fyrer sinn Son JESUM CHRISTUM / AMEN.

Utleggingenn.

ÞEIR Munu FORboda YDur seiger DRottenn / Og Sa Tijme KIemur / Ad HVer Hann Lijflætur Ydur / Hann MEinar Sig Ad GJøra Gude Þægt Verk. Vid hveria sagde Frelsarenn þetta? Vid sijna elskuliga Lærersveina / hverier hm̃ ann Efa hafa af Mønnum kiærast er vered / hverier ad høfdu hans Vitne um þad ad Faderenn elskade þa af þvi þeir elskudu sig / og allt þetta rættest a þeim sem vonligt var. Hver sem athugar Nudstrokur St. Paals / 2. Cor. 11. Fangelse Peturs / Act. 12. Lijflaat hins ellda Jacobi / Act. 12. og Beinbrot hins yngra. Jaa / hversu ad aller Guds heilager Menn z Votter JEsu Þijslar eru herfe-

lega utleikner/so sem lioost er af Christendooms Søgunum/ Nañ mun þad jata/ ad eckert Ord DRottens sie a Jordu falled. Nu fyrst hm̃ þocknast hefr ad lata sijna kiærustu Vine þtta lijda af vondũ Mønnũ/ þvi skyllder þu og ecke fyrer Guds saker lijda vilia/ þ sm̃ einhver Ohlut vandur vid þig aflaga giører? Og taka þvi so ẽ ødrũ Krosse af Drottens Hende. Ad søñu reyner ecke a þad fyrer oss i þessu fatæka Lande ad þola Offsokner edur Lijflaat fyrer Evangelij Lærdoom edur Christi Vidurkieñingu/ samt eiga Menn þo Gud ad dyrka med goodũ Verkũ/ med þvi ad hialpa hinum Saklausa / og þeim sem Orietteñ lijdur til Riettarens/mootstanda þeim sem illa giøra/og margur lijdur Oriett ꝥ Sakleyse/og fyrer þad sem hñ med soddañ Nætte gott giører/eñ aller þr ed þañ Veg lijda/þeir lijda fyrer Guds Saker. Gud hefur boded ad hialpa þm̃ ẽ Rangindeñ lijda og underþryckter eru af Ofrijkis Mønnum. Villt þu ecke frelsa hiñ fangada sem til Dauda er dæmdur / og þañ ẽ ad liggur vid Lijflaate/þar þu seiger: sia vier þeckiũ ecke þeña/ meinar þu ecke/ad hñ sm̃ rañsakar Niartad/hñ merke þad? Og hñ sm̃ tekur Vara a Saalu þiñe/hñ þecke þad : Mun hñ ecke gialldá hverium Mañe epter Verkum sijnum seiger Salomon/Prov. 24. Þetta vill nu hiñ ædste Domare hafa sagt þm̃ ẽ meire Mattar eru z kuña ad hialpa þm̃ sem Oriett lijda/seiged mier/ Mun hñ Syknsaka vera ef hañ giører þad ecke. Nei/litlu betre eñ hiñ sem Orietteñ giørde/eñ þott hñ meige Armæsũ mæta þar fyrer/þa a hañ þad ad lijda med Þoleñmæde/ fyrer Guds Saker. Gud hefur boded ad elska Naungañ/ og þad ecke einasta med Orde og Tungu seiger Postuleñ/helldur med Verke og Sañleika/1. Joh. 3. Eñ hvad er tijdara i Neimenũ/helldur eñ Vanþacklate fyrer Goodgiørdernar. Drambseme Ohlutvandra Mañа er so hávær og so Natklundud/ad hun þykest eingum vera um̃ neitt skylldug/hversu mikla Velgiørder sm̃ hun þiggur/og alla Nlute vill hun med Sialfskylldu hafa/ eñ giélldur hin versta Laun fyrer allt undañfared/ef ecke er Grædge hennar fullnægt i hveriũ þm̃ Nlut er hun hafa vill. Full er Verolldeñ af slijkum Sialfbyrgingũ/þr sm̃ nu fyrer slijku verda/sem margur er/þr lijdg Guds vegna/þvi þr lijda fyrer þad sem Gud hefur

boded/

boded/hvert þr meiga ecke Ogiørt lata/ef þr vilia christn. Men þeir ta/ z Guds Viner/þvi hver ad sm̄ sier sin̄ Brodur Naud lyda z aptur lykur sitt Hiarta fyrer hm̄/ hvernig ma Guds Kiærleike i hon̄u vera? seiger Johan̄es/1. Pist. 3. Og meiga þr þ ecke reikna þott ad Heimuren̄ giallde Illu a mote Goodu/þvi Paulus seiger/Rom. 12. Ef Ovin þin̄ hungrar/þa gief honum ad eta/og þyrste han̄/þa gief hm̄ ad drecka/ z meigū vier ecke vera vandare hier um̄ en̄ Fader Myskunsemdan̄a/hver ad i giegn sin̄e Outseigianligre Goodgyrne þoler hina mestu Opock af syndugū Mon̄ū/og lætur þo rigna yfer Vonda og Gooda/og skina Sol uppren̄a yfer Ranglata og Riettlata/Matth. 5. Þvi skulū vier ecke meina/Br. M. ad þta sie alleina sagt til Postulan̄a edur þra sm̄ lifdu a þm̄ Døgū/ þvi eingen̄ er su Stiett sm̄ ad nockur Madur lifer i/ ad eige mæte hn̄ Andstreime og Adkaste Veralldar/ef hn̄ leggur Kapp a ad giøra Verk Drottens Guds syns trulega. Þvi er æ verr og midur/ ad þeir eru flester sem skiooka þessu Omakenu hia sier/uppa þad þeir meige i Fride vera: Hvad er ecke eirn̄ Guds Ords Þienare/ef hn̄ er Vand lætingssamur i synu Embætte? Mun hm̄ ecke Ovilld og Man̄hatur bued vera? En̄ seiged mier/ mun han̄ þar þ meiga lata af ad straffa/ Ogna og amin̄a : edur elska þa og þra Velferd er hm̄ so illa launa hrn̄ mesta Velgiørning er af syndugū Man̄e kan̄ vid an̄an̄ giordur ad vera? Mun hn̄ ecke meiga þenkia hid sama og Paulus : er hn̄ sagde : Gal. 1. Hefde eg hyngad til Mon̄ū þocknast/þa være eg ecke Christs Þienare. Og þetta er riett ad taka sin̄ Kross uppa sig og fylgia Jesu epter/Matth. 10. Sa giører vel sm̄ lydur med Polenmæde þad Gud a hn̄ leggur/og hn̄ gietur ecke af sier kastad/en̄ sa giører en̄ þa betur sm̄ med fusū Huga geingur i Bardagan̄ a moote Fiandanū og hn̄s Verk færū/þar hn̄ kyn̄e þo ad skiooka sier undan̄ sm̄ marger giøra/hn̄ er eirn̄ Guds Kappe / og ma vænta sier þeirrar Kvediu sem Gedeon fieck af Einglenū fordū/Drottenn er med þier þu Hetia/ Jud. 6. Hvad skulu Men̄ tala um̄ eirn̄ rietkvoddan̄ Domara/ef Men̄ eiga þo fyrer mørgū þvilykū Raad ad giøra i hreckvysre og skynlausre Olld þessare. En̄ ef nockur er sa er vanda vill sitt Embætte med Roksemd og Stiornseme

nockurre/og hallda uppe christelegri Rietkendu/þa er hm ecke einasta a Nalse leiged af þm er þvi mæka/sm ecke er so ad undra/þvi blindur er hver i sialfs sijns Søk/helldur og af þeim er þad eckert vidkiemur og eige skynia hvar um þr dæma/Jæ/mæter Arausu af þm er sialfer ætlu hvad mest Rietkenum fram ad fylgia/ hveriet ad bruka Løgeñ eins og Reikne-Peninga þa er Meñ læka merkia so mikla edur litla Tølu/sm Meñ sialfer vilia. Aller þr ed nockruOskunda fyrer verda af so hreck-vijsu og heimsku Mønum/ þr lijda fyrer Guds Saker/ þvi hñ er sa ed sagt hefur fyrer Muñ hins vijsasta Konungs/Sa s rietklater hiñO-gudlega og sakfeller hiñ Rietklæta/þr eru bæder eins Svqvirding fyrer Gude/Prov.17. og eru ecke alleina þr ed i Guds Stad vandlæta eiga med Ordum/edur þr sm yfer Riettenñ skipader eru/ þessu Mookgange vondra Mañа undervorpner / helldur hefur Diøfulleñ sijn Verkfære nærre þvi i hveriu Huse til ad spilla Christneste og goodu Sidu. Eiñ vandlætur Husboonde mæ slijku mæka af sijnu Hiuñ/ af sijnu Børnuñ a Stundu/jæ/af ødru ut i fræ sem ecke hyrda um ad vanda Raad sitt/ og ammæla þm er adra vilia hafa aptur af Illu/giefa þm slijkeñ Ord/ z kalla ad þr eige eckert mz sig/ þr mune bruka sijna Sidu þm ad Pack arlausu. Þetta er ecke lijtil Skap-Raun Børn M. fyrer þa sm oftast Drottenñ og ængtast af ad siæ Ogudlegt Framferde/og siæ fyrer þra Tijmanligar z eilijfarO-farer eñ fæ þo eige vid þm giort sokuÞver moodsku og Stiækskapar hiña er þr villdu leidriett hafa/Jæ/pad er þm meira Angur helldur eñ margt þ er a siælfum þm liggur. Eñ all er þeir ed fyrer þvilijkt lijda meiga nockurt Adkast/ Illyrde edur añad verja/þr lijda fyrer Christi Saker/ þvi Gud hefur skipad ad uppala sijn Børn i Lærdoome og Umvondun Drottens/Eph.6. Nañ hefur boded ad vier skulum leidrietta þa er viller fara med hoogværu Anda / Gal.6. Jæ/ sa ed þad ecke giører nær hñ sier siñ Broodur villt fara/ hañ samþyckest hm/ og giører sig Hluttakara i añarligum Syndu/1. Tim.5. Og hefe eg nu þañeg sijnt Br. M. ad sierhver eiñ af oss gietur sitt Hlut i þessum alvijsa Spaadoome Drottens/ef vier vilium þyckia þ Gud edur vandlæta i hñs Stad/þvi alloret þrytur þar Andskotans

Børn

Þegar þau er giefe þm̄ Orſøk þar til er Drotteñ olkaſt/ og erra þvi
illa ad hn̄s Dyrdarfulla Nafn ſie vanvirdt/ hn̄s Ord forſmaad og hn̄s
Setningar vyſſvitande under Footū trodner / og Þott ad Mañi ſie O-
hætt uppa Lyf z Landsviſt/ þa er þ eige fra Giæſku ad þacka/ ſm̄ allt
Gudlegt Skick z Riettende forſmaa/ þvi hn̄ s ad hatar eiñ Gudsorde
Þienara þ Heilſuſamlega Kienningu/ edur eiñ Yfervallds Mañ þ riett-
añ Dom/ Ja hn̄ ſm̄ bølvar Fødur og Modur/ Huſbændū edur ødrum
þm̄ ſm̄ hn̄ leidrietta vill/ hn̄ er ecke langt fra þvi ad taka Lyfed af hm̄/
edur reka hañ ur Lande/ ef hañ þad þyrde vegna Hefndareñar. Nu er
Þ[...]u ſo vared ſem eg ſagt hefe Brædur myner/ og þvi verdur eige mikt
ſagt/ eñ allt ſtra eigū vier Þoleñmoodlega ad lyda fyrer Guds Saker/
og ecke hataſt vid þa er vier meigū þola þad af/ helldur giora Skylldu
vora med Þoleñmæde. Giæſkū þiſ er Frelſareñ ſeiger hier i Gudſpiall-
enu: Ad þeir ed giøre þetta / meine ſig ad giora Gude þægt Verk/ ſo
kuña og hiner Skynlauſer ad vera/ ad þr ælle ſier ſie Orrettur giør/ og
þeir ed j m̄ vel vilia/ giøre þetta af Offa og Illgirne/ Læt þier þo til
Hugar koma ſyndugur Madur/ ad þad er Oriett fyrer Gude þynum/
hverium þu þionar/ ad hataſt vid ſo ſkammdar Maðkeſkiur/ þvi þeir
eru ecke Naturs/ helldur Medaumkunar verder/ hverſu vollduger edur
vyſſer/ hverſu ryker edur ſterker ſem þeir eru/ þa eru þeir allra Skiepna
Veſælaſter/ er ſo hafa gleymt Gude og ſiñe Velferd/ ad þr ſkynia ecke
hvad þeim er til Gagns edur Ogagns. Þetta giøra þr ſeiger Frelſar-
eñ/ af þvi ad þeir þeckia hvørke Fødureñ nie mig. Ef ad Nauñdur byt-
ur nockurn/ edur Neſtur ſlær hañ / hønum kañ Madur ecke ſo ad reid-
aſt ſo ſem einū Mañe ſem Gud hefur Vit og Skyn giefed/ eñ hm̄ O-
gudlege ſa ed ſeiger i ſynu Hiarta/ þar er eingeñ Gud/ Pſ. 14. hañ er
argare eñ Neſtar z Mulár/ hveriū Meñ hliota Beiſle z Bitel i Muñ
ad leggia/ Pſ. 32. og þvi ſkyllda eg þa vilia hefna myns Vanſa a ſodd-
añ Andſkotans Viñudyre/ ſem ei veit hvad þ giører. Meñ láta Oods
Mañs Verk vera ſaklauſt vid Konungeñ epter Løgunū/ og j vr ſkylldu
Meñ þa ecke hafa vidlyka Myſkun vid hñ/ ſem ſo er yfergiefeñ i fram-
deiſt Siñe/ ad hñ hverke þecker Gud nie hn̄s Chriſti; z ecke miklu helld

yr

ur leitast vid ad Leidrietta hn/helldr en vilia hns Olucku. Lijt til þijns Endurlausnara þar ed han hieck a Krossenu/ og beidde fyrer Ofertrod siu Mönnu/ ja/ þeim er giördu a moote hm þa allra stærstu Suijvirding sm nockurn Tijma hefur framen vered a mille Nimens og Jardar/ og þo villde Brutur Stiaskufar lata þta fyrer Afbøtun gyllda/ Þeir vita eige hvad þr giora/ Matth. 27. Og hversu lijted er þ nu sem þu matt lijda af þm s ecke eru kanskie ollu syndugre en þu þ hns skulld/ hia þvi sem hn leid Saklaus þina vegno. Þar fyrer/ nar sm eithver Veralldarennar Sonur mootmæler oss þegar vier giöru Guds Verk/ þa hugleidum hvilijk Vegsemd þad er ad lijkiast hans Eingietnu Syne i þvilijku/ og spillum ecke þeim Neidre med Opolenmædene/ þvi ef vier giörum þad viliuger/ þa hofum vier Laun/ en giöru vier þad Naudnger/ þa er oss þad þo uppalagt seiger Paulus um sig/ 1. Cor. 9. Og þeinkium ecke ad Læresveinnen sie yfer Meistaranu / hafe þr Hus-Födurenn Beelzebub kallad / hvad munu þeir giöra vid hans Heimamenn þ Matth. 10. Og þssa Ihugan munu vier lata spekia Hiarta vort ef vier meir fangrunst af þvi s Gude er i þssu a moote giort / helldur en sialfu oss/ z blondudu ecke hveriutveggia þessu saman. Og ma þ ecke letia oss/ þott ad lijted vilie morkast vid vera Tilhiægian i Guds Stad. Heyrtu hvad sialfr Christur seiger/ Es. 49. En eg sagda/eg erfidade forgiefens/ og fyrerkiæme so mijnum Styrkleika fyrer eckert og til Onytes/ þo ad mitt Malefne sie Drottens/ z mitt Embætte mijns Guds/ en þar um her Raun Vitne/ hverneg han blessadur Nolldeinu Iklædd ur sagde allan Hug a Guds Eyrende. Hver hefur þvilijk Mootmæle/ Hadungar/ Brixlaner/ og allra Handa Ovirdingu þolad fyrer Guds Verk s hn? Eckert er tijdara i Heimenu en þ ad hn skipast ecke vid þra Adgiörder/ s Guds Eyrende reka/ samt vill Gud þ þe giora latt/ sijnu Nafne til Dijrdar/ og þm til Nota er þ medtaka/ en hinu til þss stærre Fordæmingar/ og ma þig einu gyllda syndugan Man med hveriu mote þu Gud dyrkar. Drottenn Jesus visse ad Judas var Glötunarennar Son ur/ samt kalade hn Guds Eyrende fyrer hm/ advarade han þad sama Kvolld og hn svek hn um Nootlena/ Joh. 13. minnte han i þvi hvan

svik

sveik hañ/Matth. 26. Þu verdur fyrer Ovirdingu af Heimenum/eñ seig mier/ Er nockur Virding stærre? Nockur Nafnboot so føgur/so ꝯ Guds Barn ad heita? Nu seiger Endurlausnareñ/Matth. 5. Blessed þm̃ er ydur bølva/ giored þm̃ gott sem ydur Offsækia/ so ad þier sieud Børn ydar Fodur sm̃ a Himnũ er/ þar fyrer hver sm̃ hugleider eilijfa Himnarijkes Glede og Føgnud Guds Barna og ecke reynger Sañsøgle Christi/hm̃ mun lijted þykia fyrer ad lijda nockur Hallmæle og Arœser af Vitlausũ Moñũ hier i Heime fyrer þad Dijrdlega Verdkauped/ sem er noglegt a Himnũ/Matth. 5. Hier til lijtur David er hñ seiger/ Ps. 27. Eg munde snart hafa yfergiefed mig/ef eg eige tryde ad eg siæ munde Giæsku Drottens a Lande lifande Mañа. Og vilium vier þra Dæmũ fylgia er JEsus talade þra vid og þra Sampioona/ þa skulum vier ecke fiña ad þeir hafe stoorũ Oþoleñmooder edur reider vorded/nær þeir voru Falsklega æklagader fyrer Herrum og Landsdoomurum. Hvad sk eg tala um̃ hid saklausa Lambed/Guds Eingieteñ Son/ þegar þeir søgdu hañ være Samverskur og hefde Diøfuleñ/ Joh. 8. Svarade hñ alleina þessu: Ecke hefe eg Diøful / helldur vegsama eg miñ Fødur. Þegar Judas sveik hañ/Vinur hvar til komst þu hijngad? Matth. 26. Þvode Svikarans Fætur/Joh. 13. Skom̃u ædur eñ Diøfulleñ foor i hañ / Þegar Biskups Þienareñ sloo hañ/ Joh. 18. Hafe eg illa talad/þa bevijsa þ/og hafe eg satt sagt/hvar fyrer slær þu mig? O þier aller hñs Viner/øll hñs Børn/aller hñs Læresveinar/ aller sem vilied hm̃ i Dijrdeñe epterfylgia/ Komed hijngad og læred af hønum/þvi hañ er Hoogvær og af Hiarta Lijtelætur/Matth. 11. So var hñ Þoleñmoodur sm̃ ecke visse af Synd/2. Cor. 5. og ætte þo alls Valld/bæde a Himne ꝛ Jørdu/Matth. 28. Eñ þu sm̃ Daglega syndgar og ecke forþienar añad eñ Straff/munt þu ecke jæta ad Gud hafe allañ Riett til ad straffa þig? Jæ þ munt þu ad vissu jæta/Eñ seig mier/mun hñ þa ecke frialst eiga med hveriu moote ad hñ typtar þig/ mun Barned nockud sijsla um̃ vid Fødureñ/hvert helldur ad hñ straffar þad med Hende edur Vende? Þad heyrdest ecke a Job/Cap. 1. hver oss er settur fyrer Þoleñmædeñar Epterdæme/ hvert helldur ad Gud liet

 Elldeñ

Elldeñ falla af Himne og brefia hañs Eigur/ellegar ad þr af Caldea og Saba ræntu hñs Gotze/ J øllu þssu syndgade ecke Job seiger Ritningeñ / helldur sagde hañ : Gud gaf og Gud aftook / Sie Nafnid DRottens lofad ad Eylijfu. Pad er ein Hræsnisfull Þoleñmæde ad seigiast vilia þola allt þad sem Gud leggur a/eñ vilia eckert Mœtkuñ lijda/eins og þeir giøre nockurt þad er hñ leyfer þeim ecke/sa sem Lijf læfast a/hñ fyrergiefur Bødleñ/eñ slær allre Skulldeñe uppa Doom arañ/Nu gietñ vier ecke giefed Gude Skulldena/þvi vier sialfñ ad vier hofñ til alls þess uñed sem hañ a oss leggur/ og þvi skylldum vier þa reidast hañs Bødlum sm̃ eru vonder Meñ/þott hañ leyfe ad þad a oss framkome sem hñ visse ad þeir af sialfs Dæðñ munde Orietf giøra/ sierdeilis þar vier erñ sialfer vonder/ þar fyrer hversu sm̃ þ er Orietf vgst af þra Hende/ þa er þ af Guds Alfu riett/ og eckert añad eñ vor forþient Laun / og vilie einhver þvi ecke trúa ad Gud stiorne i þañ Mæla Verkñ Omilldra Mañ a/skynu Nafne til Dijrdar eñ sijnñ Børnum til Leidrietlingar(þvi allt verdr þm̃ til Gooda er Gud elska/Rom. 8.) Hañ lese þer stendur i Bæn Postulaña/Act.4. J Sañleika komu þr samañ yfer þiñ H Son JEsum/ hvern þu smurt hefur/ Herodes og Pontius Pilatus med Heidinginum og Jsraels Folke til ad giøra allt þ er Hønd þijn og þitt Rad hafde æsett ad ske skyllde. Hafe nu Guds vollduga H ønd (pt' sijnu alvijsa Rade stiornad ogudlegra Mañ a Verknade og Alhofnñ i Fordæmingu sijns Eingietens Sonar þier til Saluhialpar z Mijskunar christeñ Madr/þa læt þig ecke undra þott hñ stijre þm̃ til ad aga þitt lauslæta z drambsama Holld/til ad temia þig sijfadañ Kalf eins z Ephraim/Jer. 31.) þier til Andligrar Heilsu bootar/ helldur minst þess nær ed vonder Meñ þier rangt tilgiøra/ad þu hafer þad med þijnum Syndum forskulldad/og munt þu bradlega suua þvi Hastenu er þu far til hñs/ er vid þig afgiørde a þijna eigeñ Synd med Harmþrungnñ og sundurknosudum Anda/þad er þ Offrid sem Gude lijkar/ Ps. 51. So giørde David Konungur/ 2. Sam. 16. Er Simei bølvade hønñ/og kastade Steinum a hñ/eñ Abisai sagde: Þvi skyllde þesse dauduz Hundur bølva mijnum Herra Konungenñ? og

vil fara og taka hñs Høfud af/eñ Konungureñ svarade: hvad hefe eg med ydur þier Børn Zeruja/hafe Drotteñ skipad hm̃/ bølva þu David/ hver vill seigia? Þvi giører þu þañeg? Og er nu so uttalad um̃ hiñ fyrra Parteñ.

2. Hvad hinũ sijdare Partenum vidvijkur/ þa er oss þ sagt ad vera/ad vier eigũ fyrer eingũ Mañe svoddañ Virdingu ad bera / edur ad noekurs Mañs Elsku edur Otta so miked ad læka/ad vier þss vegna styggiũ vorn Gud a mote Samvitskuñe. Þad er oss vitanligt Br. M. ad noogu eru margar Synder vorar sm̃ oss henda af vors eigeñ Holldz og Bloods Tilleigingu til ad fordæma oss/ þott ad ecke styggiũ vier hiñ goda Gud med þvi ad taka synduga Meñ fram̃ fyrer hañ. Gud bijdur i sijnu N. Løgmæle/ Þu skallt ecke hafa aññarliga Gude fyrer mier/ þ er hid fyrsta og hid ædsta Bodord/ Matth. 22. Og þegar þ er broked/ þa eru øll brotteñ/ eñ hvad giøra Meñ þegar þr giøra alla Hlute ad Mañañs Villd/ hversu Ogudliger sem þr eru/ eñ kasta Guds Bodordũ a Bak sier aptur? eñ þ er ecke ad dyrka eitt lifanda Skurgod/ ja/ þañ sm̃ er verre eñ eitt Skurgod / þvi eiñ Tre-Stobbe er saklaus þott hañ sie dyrkadur: Nim-Tru Mañañs giører hañ ad Guds Virdingu/ eñ sa sm̃ okkar ødrũ til ad giøra Odygder z sierhvad þ sm̃ Gud hefur bañad/ hñ er Diøfull/og sa ed hñ dyrkar/ hñ dyrkar Diøfuleñ/ þu seigest ecke dyrka hañ þott þu giører þ sm̃ hñ bijdur/ þu viter ad Gud sie ædre og øllu betre/ og hñ eiñ eige ad dyrka/ þad er Illt ad þu veitst þ/ þ vill fordæma þig eñ þa meir/ helldur eñ ef þu þad ecke visser. Eñ seig mier/ J hveriu er nu Guds Dyrkun iññefaleñ? J þvi ad trua a hñ/Elska hñ og Ottast/ z giøra epter hñs Bodordũ. Eñ seig mier aptur/ hvern ottast þu meir/ Gud edur Mañeñ/ nær þu hrædest hñ sm̃ ecke kañ ad deyda nema Lijkaman/ eñ forsmæer Gud sm̃ Lijfe og Sælu gietur kastad i eilijfañ Elld? Matth. 10. A hvern truer þu meir/ nær þu þykest emkis Þurfe er þu hefur Mañsins Vinattu a medañ þu hræsnar þ hñs Borde/ eñ so lijt ed reider þu þig uppa Gud sm̃ þig skapad hefur/ fædt og forsorgad/ ad þu viñur þ til ad missa hana ecke/ ad þu grører alla Hlute sm̃ Gud bañ ad hefur? Hvern elskar þu meir? Er þu villt jafnvel fara til Helvijtis

þ Mañen/ eñ þ Guds Saker fiendsi þu ecke ad sia hañs Reide-Svip/ er þu meinar ad hafe nockud af þiñe Tymanligre Velferd i Hende sier. O vei/ O vei/ er ecke þvilijkt ein hrædeleg Afguda Dyrkun/ og miklu verre eñ øll Sothvirding Heidingiaña þeirra er af Gude eckert vissu z Paulus seiger/ 1. Cor. 8. Ad Skurgoded sie eckert / og hræddust þeir þo Skurgodeñ er þau dyrkudu/ eñ Christner Meñ/ hverium Gud er i Holldenu Openberadur/ þr Ottast Meñena meir eñ Gud/ jafnvel þott hañ sie allt i øllu/ og þykiast vel hafa komed Kaupe sijnu ef þr fa fellt Guds Vinaatku fyrer Mañsins Kiærleika/ edur til ad umflija hañs Oblijdu. D. Rotken seiger fyrer Munn Oseæ Spamañs / Cap. 2. Um Gydingaña Samkundu / Hun þecker ecke ad eg er sa sem gief heñe Korned og Mustena og Oliuna / og eg fæ þeim ænægianliga Silfred og Gulled af hveriu þeir giøra Baal/ hversu vel a þetta heima hia þeim/ er hiñ goode Gud veiter alla Hlute yfersfliootanliga til Notkunar/ eñ þeir ecke einasta utsluga Hus Eckna og Fødurlausra/ Matth. 23. Og selia hiñ Volada fyrer eiñ Skoo/ Amos. 2. Helldur og giera sier eitt Afgud af þessu i Hiarta sijnu/ hvert ed vera ætte Mustere H. Anda 1. Cor. 6. Þad er Sothvirding Foreidsluñar i helgum Stad/ og þ er þm̃ ecke nog ad þr dyrke hañ Einsamler/ helldur eins og Nebucadnezar liet uthroopa ad hver Madur under Lijfs Straff skyllde dyrka Bel/ so vilia þr fyrer þessa Sothvirdingu af øllum heidrader verda/ og ad aller hlijde þra Bode og Bañe/ hversu sm̃ þ er Orett z Ogudlegt/ z þsse Vanmeñe ottast Meñ framar eñ Gud z hañs Sañleika/ edur hvad er sijdara eñ þ: Adner eru Lijtilmagne a vid eiñ Magtar-Mañ/ þorer eingeñ Muñenum upp ad luka / eingeñ Sañleikañ ad vitna / þeir hlaupa i Felur/ og hafa adskilianleg Undañbrøgd til þess ad Dyggden verde ecke stroffud/ eñ Sañleikureñ i Lioos leiddur/ ja/ giefa sig helldur Fiandañs sijnu Fødur/ helldur eñ ad þr stygge hiñ Vollduga/ og jafnvel a stundū þañ o þm̃ kañ eckert Mein ad vinna/ Ecke er þetta Christendoomur/ bærelegra mun einū Ærligum Heidingia verda a Doomsens Deige/ Matth. 11. Helldur eñ þvilijkū Diøfulsins Hamhleypū. Hvad kuña Meñ þo ad sia þad a einum daudligū Mañe/ hversu Volldugur

sem

sem̄ hn̄ er/ ad Men̄ Ottest hn̄ meir en̄ Gud? Han̄ kan̄ ad fyrra þig allre þiñe Aleigu/ þad giefur og Gud i Augabragde/ han̄ kan̄ ad steipa þier ur Heidre þijnū/ mun Gude nockud bagt um̄ þad vera? Han̄ giefur sett þig i Fiotur og Jarn / Gud giefur steiged þig med skiædū Sruckdome/ hn̄ giefur teked Lijfed af þier/ og er þo ecke hætt vid þvi i Lande voru/ en̄ Gud kan̄ ad deyda eilijfū Dauda/ z setia þa er hn̄ forsmaa/ i þ Fangelse hvadan̄ eingen̄ Endurlausn er/ Matth. 18. Hvert er nu meira? Eg vil taka til þss mesta Skadrædis er Meñerner kuña ad giora/ þ er Dauden̄/ en̄ hvad er hn̄ hia Helvijte? Þad er so Ognarlegt / ad eg er viss um̄/ ad ef nockur mætte sia Þijsler Fordæmdra/ munde hn̄ hlaupa ut i þusund Daudans Hættur/ til þss hn̄ sæe þær alldrei optar/ og þo fliuga Men̄ med Seglū og Arū undan̄ eiñe Vatns-Bolu/ sem̄ þo kan̄ ecke ad skada oss nema a Lijkamlegre Velferd/ og þ þo ecke framar en̄ Gud leifer honum. Nu ef þu atter allt þad er þu kiærast hefur ad missa/ þ hvern er þier skylldara ad missa þ? Fyrer Gud edur hin̄ Ogudlega? Mun Madurenn hafa skapad sig? Hefur hn̄ giefed þier Lijfed? Hefur hn̄ forsorgad þig fra Moodurlijfe? Hefur hn̄ giefed þier Goos og Peninga? Hefur hn̄ upphafed þig til Heidurs? Hefur hn̄ verndad þig og allt þ þier vidkiemur? Mun eige lijkara ad þu misser þ hn̄s vegna/ er missast skal/ sem gaf þier þad i Fyrstuñe/ og þvi hefur ollu vid Magt hallded/ allt til þssa Dags/ helldur en̄ hiñs sem̄ þier gaf eckert af þssu? Þvi þad hn̄ kan̄ske gaf þier/ þ took hn̄ af Guds/ og jafnvel þott hn̄ hafe stoled þvi fra Naunganū og er vijsastur til ad taka þad fra þier aptur og margtū meira/ þad fyrsta honum̄ reñur i Skap vid þig/ þvi so er Vinatta Heimsins. Eg vil eige þar um̄ tala/ ad sa sem hræder ein̄ til ad giora Oriett Einusiñe/ han̄ hefur hn̄ þ skulldbunden̄ Þræl z ollū Skomū og Odygdū sijdan̄/ og viste hn̄ ecke/ þa er honū Oluckan̄ buen̄/ þvi so plagar Heimur þesse ad launa synum Þienurum/ Ja/ hn̄ skal ecke vita sier hiñ minsta Ohagnad til ad forsvara hn̄ ef hn̄ yrde af odrū þar um̄ sooktur/ helldur mun hn̄ svara eins og Gydingar Judæ/ hvad kiemur þad vid oss/ Sia þu fyrer þvi/ Matth. 27. Og kuña þr sier ecke betre Side helldur en̄ fra oringe Diofullen̄/ þvi so breyter hn̄

 vid

vid þa er hönũ liuuast til Þiönustu/hañ teiger þa fyrst til Syndareñ-
ar / og launar þm̃ sÿdañ med eylÿfu Helvÿtes Bale / og þañeg er þ ad
ottast Meñena framar eñ Gud. Eñ hverneg launar nu Gud aptur þm̃
er stöduger standa i hñs Þiönustu/og ecke ottast Mañeñ? Þad mä oss
af Dæmunũ kuñugt vera / Hañ launar öllum goodũ Launũ bæde hier
og Eylÿflega/satt er þ ad mørg eru til þss Dæme ad hñ hefur giefed
sÿna Astvine i Mañaña Valld/ þo alldrei so ad hñ ecke hafe vered þm̃
til añarar Nandar. Eg er viss um̃ ad St. Päll er hñ stood fyrer Festo
og Agrippa/ Act. 26. hefur unad miklu betur Hag sÿnum hielldur eñ
hver af hñs Aklagendũ / hveria Reideñ og Hatred so plagade ad þeir
eyrdu eingu nema þeir feingiu hönũ i Hel komed/añars hefde hañ ecke
Oskad þm̃ ad þr væru þvilÿker sm̃ hñ. Þegar hañ hafde i 14. Daga
hrakest i Siäfar-Olguñe/og aller örvænku sier Lÿfs/ sende DRottenñ
siñ Eingel til hñs/ Act. 27. Og liet seigia hm̃/Ottast ecke Päll/þier
byriar ad koma fÿ Keysarañ/ z hversu ad hiñ mätkuge Gud hafe mätt
ugur i hönũ vered fyrer Keysarans Doome/ þvi lÿser hañ/ 2. Tim. 4.
seigiande: J mÿnu fyrsta Forsvare var eingeñ hia mier/hielldur yfer-
gäfu mig aller/eg Oska ad þ verde þm̃ ecke tilreiknad/eñ Drottenñ var
hia mier og styrkte mig so ad Evangelÿ Bodskapur yrde fullkomnadur
fyrer mig/ og þ heyrdu allar Þiooder/ og eg vard Frelsadur af Muñe
Leonsins. Og þoott ad Gud tale ecke so bersÿnelega vid oss a þessum
Dögũ/so sm̃ hñ þa talade vid Päl/þa talar hñ sämt i sÿnu H. Orde/
og dregur allañ Efa af þvi ad sa sm̃ hm̃ treyster i öllu Ærlegu/ öllu
Riettvÿsu/öllu Guds Eyrende/hñ mun alldrei til Skamar verda/þott
hñ sÿnest ad hafa oss i Mañaña Valld giefed um̃ Stundarsaker/þvi
þ Ord stendur stödugt/Gud þecker þa sem hñs eru seiger Postuleñ/ 2.
Tim. 2. Drotteñ er miñ Styrkur/eg ottast ecke hvad mun mier Mad
ureñ giöra? seiger David/ Ps. 117. Eiñ goodur Fader þegar hñ hefur
strykt Barned/ þa kastar hñ a stundum Vendenum i Eldeñ og breñer
hñ/og so breyter Gud vid Skälkana/ hveria hñ brukar optlega til ad
hyrta sÿn Vorn med/ þvi skylldu Meñ þa ottast þa/nær Meñ hafa
so sterkañ/so Riettvÿsañ z so Giafskurkañ Forsvars Mañ s Gud er?

Þad

Þad mun gänga þeim eins og St. Pall spaer/ 1. Tim. 3. um Villu Meñena a sijnū Døgū/ hverneg hñ samlijker þm̄ Jannes og Jambres er mootstoodu Moisi/ so standa þsser i giegn Sañleikanū (seiger hañ) fordiat fader Meñ i Hugskotū/ frahverfer Truñe: Eñ þr munū eige meiru frañkoma/ þviad þra Fasiña mun øllū opeñber verda so sem og hiña vard. Og þott ad Guds Astviner ecke eige ad fagna yfer Olucku Fiandmaña siña/ miklu helldur bidia Gud ad giefa þm̄ Leidriettïng til Ydranar sem Paulus bijdur/ 2. Tim. 2. og seigia: Verde þiñ Vilie/ þa samt er þta ein Obrygdul Huggun fyrer þa sem reka Guds Eyrende nær þm̄ motmællt verdur/ ad hñ er þra Styrkur sm̄ ad jafn vel seiger til Siafar-Hafsins/ hijngad skallt þu komast z ecke leingra/ hier skulu þijnar stolltar Bylgiur leggia sig/ Iob. 38. Nær vier erum i Vinattu vid hñ/ þa kañ eingeñ Ovinur ad granda oss/ og nær hñ er Ovinur/ kañ eingeñ Vinur ad hiælpa oss/ þvi skyllde eingeñ voga hid miñsta moote Gude ad giøra þ Oita edur Elsku saker vid hñs Ovine/ þr vega aller miña eñ ecker/ Ps. 39. J mier hafed þier Frid/ eñ i Heim eñū hafed þier Angist/ vered Otrauder eg hefe Heimeñ yferuñed seiger Frelsareñ/ Joh. 16. Hvad kuña oss Meñerner ad giøra/ Ossækia oss/ Fe fletta/ hallmæla/ bryxla og vanvirda/ Eg vil þ allt þusundsiñum helldur lijda/ eñ ad vita mier i miñsta Mæta Von hañs Obllijdu / þvi ad flyta undañ Mañsins Vallde under Guds Reide/ þ er ad hlaupa und añ Snæ-Tiofenu til ad verda þ Reidarslagenu/ hversu miklu betra er/ sæ miklu giedelegra alla Hluke ad þola þ Christi Nafns saker / epter þre Mælingu sm̄ hñ veit ad sierhver eiñ bored gietur/ og oss mun þarf legast/ Sæ Dijrdar samlegast og Fagnadarsælast verda/ þa vier munū i hñs Rijke med hm̄ eilijfū Sigre hroosa/ þvi hver sm̄ hitt utvelur/ hañ mun ad þessu tvennu vijsu gänga / añadhvert Eilijflega ad fyrersarast med Heimenū / edur ad taka so mikla Ydran fyrer þ sm̄ hañ liet epter Heimenum a moote Guds Vilia/ sem kañ ad sambiooda þeirre Ohamingiu er hañ hugdest ad uñflyia. Þad sie fiarre ad eg selie þier mijna Fødurleifd sagde Naboth vid Acab fordum/ 1. Reg. 21. er hañ falade hañs Vijngard til Kaups/ Þad forbiode Gud miñ Herra JEsu/

ad eg selie þann Himneska Arf sem þu hefur mier afrekad med þijnu allra helgasta Blode fyrer Veralldarennar Frid / hver ad er Reide og Fiandskapur i giegn Gude / Hvad er eitt Vatns-Drope hia Siafar-Nafenu? Hvad er eitt Sandkorn hia allre Heims-Bygdenne? Hvad eru Mootmælingar þessara Tijma hia þeirre Dyrd sem vid Guds Born mun openber verda? Rom. 8. Hvad er hin lietta Byrde þessarar stund-legu Armædu hia eilijfre Þijngd Dyrdarennar? Gud giæfe Menn villdu hier umm þeinkia / þa munde þm sijdur ofbiooda allt Yferlæte z Skar-tale Veralldarennar Sona / hverier ad eru ein Gufa er sieft umm Stund-arsaker seiger Jacob / Cap. 4. og hverfur sijdann / enn sa eitt er stadfast-ur sem varpar allre sinne Ahyggiu uppa hann / sem alltijd er hinn same / og hvers Ar ad þrotna ecke / Ps. 102. Þar þ vil eg seigia med Postulan-um: Eg em vel til Frids i Veikleikanum / i Forsmaanene / i Naudunum / i Ofsooknunum / i Angistenne fyrer Christum / þvi þa eg em veikur / þa em eg Mattugur. Þetta Sinne og Hiartalag virdst þu O Gud ad veita ollum þijnum Bornum sm a þig vona / z beriast under Merkinu þijns Son-ar i Utlegd þessare / þar til þu jnnleider oss i eilijfa Himnarijkis Vist til ad medtaka þijn Nadar-Fyrerheit med ollum Guds Bornum. Veit oss þad og gief Himneske Fader fyrer Arnan og For-þienustu þijns Eingietens Sonar JEsu Christi / AMEN.

A Hvijtasunnu Hatijd.

Gudspialled / Joh. 14. Cap.

OG JEsus sagde til sinna Lærisveina. Hver hann elskar mig sa mun vardveita mijn Ord / og Fader minn mun elska hann / og til hans munum vid koma / og hia honum Vistar-veru giora. Enn hver hann elskar mig eige / sa vardveit-er ecke mijn Ord. Og þad Orded sem þier heyrdud / er ecke mitt / helldur Fodursins þess sem mig sende. Þetta talade eg fyrer ydur / a medann eg var hia ydur. Enn Huggarenn sem er hinn heilage Ande /

þann

Þañ er miñ Fader mun senda ydur i mijnu Nafne / hañ sialfur mun kieña ydur alla Hlute / og miña ydur a allt þad sem eg sagda ydur. Miñ Frid læt eg hia ydur / Miñ Frid gief eg ydur / eige so sem Heimureñ giefur / þa gief eg ydur. Ydart Hiarta hriggest ei nie skielfest. Þier heyrdud þad eg sagda ydur / eg fer burt og kiem aptur til ydar / ef þier elskudud mig / þa gleddust þier vid þad / ad eg sagda ydur / ad eg fer til Fodursins / þviad Faderenn er mier meire. Og nu sagda eg ydur þad / adur fyrre eñ þad skiedur / so ad þier trydud þvi / þa ed þad være skied. Hiedañ i fra mun eg ecke tala margt vid ydur. Þviad þessa Heims Hofdinge kiemur / og med mig hefur hañ eckert. Helldur so ad Heimureñ þecke þad eg elska Fodureñ / og þad eg giøre so sem Faderenn hefur mier boded.

Exordium.

J EXODI BOKar 25. Cap. Talar DRottenn þañeg um syna Vist medal Israels Sona: Þeir skulu giøra mier eiñ Helgedoom / og eg skal bwa a medal þeirra. O miñ Gud / hvilyker eru þesser þyner Velgiørningar? Þad mætte noog þykia ad øll Natturañ ber Vitne um Guds Owtseiganlega Giæsku / ad Himnarner framtelia hañs Dyrd / og ad Festingeñ kuñgiører hañs Vegsemd / Ps. 19. So ad Meñ kyñu ad leita ad hønum af hañs Skepnum / og ad hañ hefur ecke lated sig vera añ syns Vitnisburdar / þar hañ veiter oss gooda Hlute / giefande oss Regn af Himne ofañ / og hagkvæma Tyma til ad bera Avøxt / uppfyllande Hiørtu vor med Fæslu og Føgnude sem Paulus seiger / Act. 14. Noog mætte allt þetta þykia seige eg / þoott ecke hefde hiñ Ogrundanlega Hatign sett Boolfestu syna medal Syndugra Jardar Madka sem eru Dupt og Aska. Nu þyker oss þesse Vegsemd Israels Sona Forkuñar væn og vegleg Br. M. so sem huñ og i Raun og Sañleika er / Eñ vier høfum þo i Christo øllu meira þeiged / þvi Dyrd hiñs sydare Musteresins / sem er hañs Christne hier a Jørduñe / huñ er vordeñ miklu meire eñ hiñs fyrra / So sem DRottenn spaade fyrer Muñ syns Þienara Haggæi Cap. 2. Edur hver Hlutur mæ þar vid jafnast ad Orded vard Hollð og bygde med oss / Joh. 1. Ad i Eining um Adams Syne byr øll Fylling Guddoomsins Lykamlega / Col. 2. Ad Guds Eingieteñ Sonur er Hluttakande vordeñ Hollds og Bloods eins og Smaa Børnen / Ebr. 2. Eñ þoott ad þetta sie Upphaf og Grundvøllur Heilsugiafarenar / þa muñde oss ecke ad-þurfa stoda Holldtekia DRottens / nema hañs Fødurleg Giæska hefde giørt eñ framar vid oss og epnt þad er hañ lofade hiñ Zach. Cap. 6. seigande: Sia eiñ Mañ hvers Heite ad er Grein Kvistur / Hañ mun bloomgast i synum Stad og uppbyggia DRottne eitt Mustere / 1. Cor. 3. Þad er Guds Kyrkia e Mañaña Hiørtum / i hveriu Christur byr fyrer Tiwna / Eph. 3. Og

hañ er þar sialfur Kieñemadur i synu Hæsæte og Raad Fridarens a mille beggia / Zach. 6. Nu þoott ad þesse Naadvist Guds sie øllum Miøñum frambodeñ / þa nææde þad DRottneñ ad so Margur verda heñar Hluttakande / Eñ hvad velldur þvi / nema ad Meñ leggia eckj mioøg Kapp þar a ad inbiooda þessum Giester ? Vier høyrum um hañs Gvine iñe hia oss / med hverium hañ vill ecke Samfaste eiga / þeim villa Meñ ecke wthysa / og þvi missa þeir hañs Naalægdar og Velgiørninga er so lyndar eru / Eñ so ad aller þeir ed leggia nockurn Hug a þetta / meige vita med hverium Kostum hønum meige inbiooda / þa hefur JEsus þad sagt med þessum Ordum i upplesnu Gudspialle / þar hañ seiger: **Hvor hañ elskar mig / Sa mun vardveita myn Ord / Og Fader miñ mun Elska hañ / Og til Hañs Munum Vid KOma / Og Hia Hønum Vistarveru Giora.** Þesse Dyrmætu Ord vil eg nockud framar skiervega fyrer ydrum Kiærleika / Og af þeim framtelia þa hellstu Hlute er eiga ad locka Hiørtu vor til ad Elska Gud hiñ Ypparsta Gooda fram yfer allt añad. Hañ virdest ad frekka toss sýna Elsku / So vier þetta Erende so framkvæmt gietum / ad hønum sialfum lyke / Fyrer JEsum Christum / AMEn.

Utleggingeñ.

Þæer eru Veralldar Br. M. ofur Synelegar / i hverre vier lifum / Ofur er þar uppe / hvadañ vier væntum Frelsarans JEsu Christi / Um hveria St. Petur talar ad i heñe mune Riettlæted byggia / 2. Pet. 3. Ina sium vier med Lykamlegum Augum / þessa med Truarennar / þvi Truen er Vera þeirra Hluta sem koma munu / Heb. 11. og hun syner þad sem ecke er Synelegt. Hvert sem vier nu helldur reñum Sæalareñar edur Lykamans Augum / og lytum i Kring oss med Athygle nockurre / og Gaumgiæfne þeirra Hluta er fyrer oss bera / þa giefur christeñ Madur ecke hia þvi sneidt ad elska Gud allra Hluta Skapara fram yfer alla Hlute. Lyt christeñ Madur a hiñ fagra Skapnad Heims þessa / hversu kostulegur hañ er / hañ hafa heidner Meñ a Latinu kallad Mundum / fyrer hañs Fegurdar saker / z Grikker i sama Meining Cosmon / sokum hañs Pryde. Athuga hin fagra Himensins Trooa / hversu þeim er visslega nidurskipad / þau hafa siñ afmarkadañ Gang allt fra Veralldareñar Upphafe / allt til þessa Dags / so alldrei hefur eñ nu broted Noott nie Dag / Vetur nie Sumar / Hita edur Kullda i hagkvæmañ Tyma / Gen. 8. Vid þetta þær Nattaru Dyrañna / Fuglañna / Fiskañna / Grasañna / hver so eru prydeleg / ad Salomon i allre siñe Dyrd var ecke so skrydur sem

eitt

eitt af þm̄/Luc.12. Eñ seiged mier/fyrer hvern hefur Gud allt þetta skapad? Seiger ecke David/Ps.8. Þu hefur sett hañ (Mañeñ meinar hñ) yfer þyn Handaverk og lagt alla Hlute under hñs Fætur. Sagde ei Drottieñ Gud i Upphafe Skøpunar? Drottned yfer Fuglū Loptsins og Fiskū Siafarens/Gen.1. Itrekade hañ ecke hid sama epter Floodeñ vid Noa og hñs Epterkomendur? Gen.9. Sagde ei St. Pall/ad hñ hefde af einu Bloode giort allt Mañkyn? Act.17. ad þ bygde alla Jardar-Kringluna/ og hañ hafe afmarkad Tymana med synu Bode/ og sett Endemørk Bygdū Mañna? Seig mier/christeñ Madur/hvern skyllder þu helldur elska eñ þañ/ er so vel hefur til þyn giort ut af Einskiærre Gæsku siñe/ Eñ eingre þiñe Forþienan? Þyker þier nu nockud Jñdælt edur Elskuverdt a þessū GudsSkiepnū sem hañ hefur lagt under þynar Fætur/ þier til Nota og Epterlætis / þa gleym ecke ad elska hñ þo um̄ fram̄ alla Hlute sm̄ þta hefur þier giefed/ þad heiler ad fara aptan ad Sidunū/ad þacka Þenarañū/sm̄ færer þad sem Husbondeñ giefur/edur ad virda Ambattena meir eñ Drottninguna. Eñ stærre Orietttur er Gude gior i þvi ad elska hñs Skiepnur fyrer þ Gooda sm̄ hañ hefur sænt þær med/fram̄ yfer hañ sm̄ er Bruñur og Uppspretta alls hiñs Goda. Lat þvi sem christeñ Madur ad þu temier þier Lunderne St. Pals/er hñ sagde/ Phil.3. Ad sonu reikna eg alla Hlute Skada ad vera fyrer Yferburde Þeckingareñar JEsu Christi myns Drottens/vegna hvers eg hefe alls a mis fared og reikna Þreck ad vera/ so eg aviñe Christum. Þegar þu hefur nu þañeg hiñ meira Heim i giegnū skodad / og þu sier eckert i hm̄ þad er ei drage þig jafnvel naudugañ til ad elska hiñ goda Gud fram̄ yfer alla Hlute/ þa skoda og hiñ miña sm̄ er Madureñ/þad ert sialfur þu/hañ er og med tveñu moote Andlegur og Lykamlegur. Lyt fyrst til þess Lykamliga/ Hver hefur myndad þig i Moodur Lyfe? Hver hleypte þier þar samañ eins og ødrū Oste? Job.10. Þad giørder ecke sialfur þu/ecke Forelldrar þyner/þynar Hendur hafa giort mig & tilbued mig seiger David/Ps.119. Hver hefur leidt þig ut þadañ so dmsamlega i Lios þessa Heims? Hver hefur giefed þier heilbrygda Sal i heilbrygdum Lykama? Alyt hversu

þiñ Skapnadr er vegsamligre eñ allra añara Dýra a Jørduñe/ hver þo ecke hafa Gud a neiñ Veg. slygdañ/ eñ þu reiker hñ til ReideDaglega. Þockneſt þier nu nockud a ſialfum þier/ og þyke þad vænt og veglegt ſm Gud hefur til þyn lagt/ ſo ſm þad og er i allañ Maata/ þa læt hñ þo fyrer ganga er giørde þig ſo veglegañ/ og ſæmde Drottnara allra Aluta under Himnenū med ſiñe eigeñ Mynd i fyrſtu Skøpun. Athuga hvad hñ hefur þier meira giort/ hñ hefr ecke ſlept þierForſiodulauſñ uñ i Verølldena/ J hm̄ lifer þu/ ert þu og hræreſt þu/ Act. 17. Nañ hefur giefed þier alla Aluke mægianliga til Nolkunar/ Act. 14. Nañ lætur ſiña H. Eingla/ Pſ. 91. þa himneſku Anda liona þier og vard veita fra øllu vondu/ øllum Slijſum/ allre Ogiæfu/ Jafnvel mot i Syndeñe/ hveria þu giefur ecke vid þig ſkiled all ſo leinge ad þu ert i Nollðenu. Eru þeir ecke aller Þionuſtuſamer Andar ſeiger Poſtuleñ til Ebr. 1. utſender þm̄ til Þionuſtu er Sæluhiaalpena Erfa ſkulu? Jæ/ Andſkoteñ ſialfur ſagde epter Davids Muñe vid vorn Frelſara/ Matth. 4. Þad ſem ſatt var/ þo i illre Meiningu. Skrifad er ſagde hañ/ ad hañ mun biooda Einglum ſiñum um̄ þig/ ad þeir bere þig a Nondum ſier/ ad ecke ſteiter þu Foot þiñ vid Steine. Seig mier/ hver er þiña Vina edur Vandamaña lekur ſo Vara a þier/ hveriū er ſo miog um̄ þig hugad? Skylldver þu ecke hafa Fødur og Moodur/ Syne og Dætur fyrer hñs Skulld/ Luc. 14. ad þu mætter verda hañs verdugr ur. Eitka þvi ecke jafnvel þitt Lyf allt i Daudañ hñs vegna ſm̄ þier hefur Lyf og Lykama giefed/ og verk mikugur þeſſ er Chriſtur ſeiger/ Matth. 10. Sa ſem finur ſiña Saalu/ hñ mun tapa heñe/ og ſa ſem tapar Saalu ſiñe miña vegna/ hñ mun fiña hana. Eg vil ei margt tala um̄ Saaleña/ ſm̄ er hiñ ædre Partur vors Skapnadar/ mikiſt a chriſteñ Madur hvadañ þu ert/ Lykameñ er ad ſøñu af LeyrJardar/ eñ Saaleñ af Gude/ (med hveriu Moote veit hñ beſt ſialfur) og meſt þ þa Skulld ſeiger Lucas 3. E. Ad Adam hafe GudsSonur vered/ þvi ſialfur Gud blies lifande Anda i Mañſins Naſer/ Gen. 2. Ef vier erū nu ſkyllduger ad elſka Fødur og Moodur/ af þvi þau hafe oſſ gieted og fædt i Heim þeña/ Nvad miklu framar er þad ſkylldugt ad vier leggium alla

Aſt

Asi a hn̄/af hvers Dyrdar-Lioma vier og vor Ande i Fritstun̄e kveiktur er. Vel talar St. Paull hier um̄ / Act. 17. Seigiande: Nu / þar vier erum Guds Afspreinge/ þa byrtar ad vier ei þeinkium̄ ad Gud syfur sie Gulle z Silfre edur Steinum̄/ nie vel smijdadre Likneskiu edur Manna Þaunkum. Enn so sem þad er Ovidurkvæmelegt sem Postulen̄ hier um̄ talar/ so er þad og Afgudadyrkun stoor og merkelig Gudløstun ad elska nockud af þessu jafnframt hønum/ og maa þad øllum heilvita Mønnum sialfsagt vera/ hvilykur Glæpur þ sie ad lima so gøfugann Hlut sem Saalen̄ er / til Þrælkunar Syndeñe / edur Veralldarennar Munum / hver ed mun fyrerfarast med øllu þvi sem i heñe er/ þar fyrer aminner Johañes næsta heilnæmliga/ seigiande: Elsked ecke Heimen̄/ nie þad sem i Heimenu er/ Ef nockur Heimen̄ elskar/ þa er ecke Kiærleike Fødursins i hm̄/ 1. Joh. 2. Enn Gud/ af hverium̄ Saala vor inblasen̄ er/ hann blijfur/ og hans Ar þrotna ecke/ Ebr. 1. Athuga hin skynlausu Dyren̄/ þott þau sieu dasamliga skøpud/ þa hafa þau ecke Skyn a þm̄ Hlutum̄ er þ þau bera/ Ei ransaka þau sitt Edle/ ecke er Framsijne hia þm̄ mikel/ eingenn̄ Næverska/ Skynseme/ Adgreining Goods edur Ills/ og allra sijdst þeckning Skaparans. Skyllder þu nu ecke syndugur Madur elska hann fram̄ yfer allar Skiepnur/ er so miked meira hefur lagt til þijn helldur enn an̄ara Skiepna/ sem ad Saalen̄ er Saurenū starkare/ þar Madurenn̄ er eitt Dijr fullt af Rænde z Skilninge/ hn̄ kann Greina Illu z Godu/ hann giefur utvaled hvert hn̄ vill/ hann veit hvad koomer edur ei/ hann eirn kann ad lære ad þeckia Vilia sijns Herra/ hn̄ hefur uppfunded allañ Hagleik/ allar Kunster og Lister i Heimenum̄/ hn̄ hefur utreiknad Himensins Hlaup/ og veit Tijma og Stunder fyrerfram̄/ hann skygnest inn i leyndar Doma Natturuñar/ so ad Guds Outsegianlig Vitska sem̄ Natturuna hefur skapad/ utbrijtur sig i Skynseme Mañsins um̄ allt Natturuñar Rijke epter þm̄ Maata sem̄ hun̄ fær vidteked i þessu daudlega Lijkama/ Enn þo er þ fyrer ollu ad hun̄ þecker Gud sinn Skapara/ z a þann Kost ad trua a hann sier til Miskunar og Saaluhjalpar / i hverju ad er innefalenn̄ Endurskøpun hins inra edur Andliga Mañsins. Þeink til þess christenn̄ Madur ad þu fæddest i þenna Heim Reidennar Barn/ og daudur

i Syndunum/ Eph. 2. Þvi hvad sem af Hollde er fædt þad er Holld/ Joh. 3. en Holld og Blood erfa ecke Guds Ryke/ 1. Cor. 15. En Gud hefur af Ouměrædelegre Elsku til þyn/endurgteted þig til einar lifande Vonar/1. Pet. 1. og sett þig i synz Sonar Ryke/ Col. 1. So þu meiger Guds Barn kalladur verda og Samarfe JEsu Christi / og til þessa hefur hn ecke vared Gulle nie Silfre/helldur syns Eingietens Sonar dyrmætu Bloode / þvi so seiger Paulus/ Act. 20. Ad Gud hafe med synu eigen Bloode Hiordena Endurleyst/og þetta giorde hn þegar þu en varst hans Ovinur/Rom. 5. Madurenn mætte seigiast æn Guds i Heimenum epter Falled/ so sem Paull um Heidingiana talar/Eph. 2. Adur en Gud took Adam i Sæll apfur. Allt hns Hyske mætte kvýda vid ad deyia/en skamast syn ad lifa/en hns Outseigianligu Giæsku og hinn diupu Myskunar Ydrum/ i hverium han vitiade vor uppruneñ af Nadn/Luc. 2. Þeim er ad þacka ad vier høfum frýan Tilgang til Nadar Stols Myskunarenar/ Act. 5. og skømmumst vor ecke/þvi han skamast syn ecke ad kalla oss syna Brædur/Ebr. 2. Vier kvýdum ecke vid Daudanum/þvi hvert sm vier lifum eda deyium þa erum vier Drottens/Rom. 14. Og þott vier deyium sem a hns Nafn truum/ þa skulum vier samt lifa/ so vier erum þsi fullørugger/ad hverke Daude nie Lyf/ hverke Einglar nie Høfdingia Stiett/nie Vellde/hverke Nad nie Dypt/eda nockur ønnur skøpud Skiepna fær oss skiled vid þann Kiærleika sm er i Christo JEsu Drottne vorum/ Rom. 8. Hvad synest ydur Br. M. skylldum vier ei biooda hm allar Aster/ er vier høfum so Oteliande Velgiørder þeged af hañ ed fyrergiefur oss Daglega so margar Synder/ hañ ed ecke vill gleima oss/þott ad Mooder gleime synu eenasta Barne/Es. 49. hvers Hiarta ad brestur so hn hlýtur oss Myskunsamur ad vera/Jer. 31 þad fyrsta vier snuum oss til hns af ollu Hiarta. Þaneg breiter hn vid vorn innra Mañ/ & so sm hn forsorgar þann ytra edur Lykamann/so lætur hn ecke helldur hinn æn Forsorgunar. Þad kiener JEsus oss i Textanum er han seiger, Hvor Sem Elskar Mig/Han Vardveiter Myn Ord. Matur er Mañsins, Meigen seiger Ordtake gamallt/en so ad Lykamenn ecke þryfast kan æn Fædslunar/so kan og ecke Sælenn æn Guds Orda/

þvi

þui þau eru hennar Foodur/ Þar þ seiger Endurlausnarenn ad þau sien Lijf og Ande/ Joh. 6. Er sa nockur er elskar einhvern ad hñ hale hñs Mals Fiærre er þui/ helldur kieppumst vier vid ad eiga sē optast Tal vid þa er vier unnum vel/ þar fyrer/ ef vier seigiumst Gud elska/ þa afrækiū ecke hñs Ord. Meñ hallda ad sa Lijkame sie ecke heilbrygdur sē velger vid Matnū/ og hvertum hñ verdur ecke til Nottkunar/ Dylst og ecke þar vid Christeñ Madur/ ad þijn Sala er ecke heilbrygd/ og ecke elskar þu Gud so sem byriar/ ef þu hefur Leida a hañs Orde/ og þykia þeir Tijmar leingster er þu ætt ad hlyda þui. Eñ hvad seiger Paulus hier um? 1. Cor. 16. Bolvadur vere sa sem ecke elskar Drottenn vorn JEsum Christū/ þad er hñ mun eylijflega fyrerfarast/ og ecke einasta er þ Merke þra er Gud elska/ ad þr vardveita hñs Ord/ helldur er þad Avøxtur hñs Elsku. Eñ hvad er ad vardveita hañs Ord? Þad er ad giøra epter þvi/ ef ecke ad fullu/ þui þ er syndugū Mañe Omøgulegt/ samt eigum vier ad leggia allt Kapp þar a/ eñ Elskañ til Guds er ecke Ydiulaus/ hun orkar þui ad Guds Bodord verda ecke þung so sē Johañes seiger/ 1. Epist. 5. So ad hver sem Gud elskar/ hañ hefur sijna Lysting i Løgmale Drottens og talar um hñs Vegu Daga og Nætur/ Ps. 1. Verdur so Jdkanenn ad Nattúru fyrer þvi sama Mañe/ og hañ um sijder eitt Ande med Gude/ 1. Cor. 6. Endurnyiadur epter Mynd þess er hñ skapad hefur/ Col. 3. Eñ þui velldur Elskañ til Guds ad oss þyker Fæda þesse sætare eñ Hunang og Hunangs Seimur/ Ps. 19. sem Von er til/ þar vier smeckum i þui Krapt epterkomande Alldar/ Ebr. 6. nær vier tyñū þa Molana er detta af þui himneska Borde med Truarennar Muñe. Þui skylldum vier þa ecke um alla Hlute fram stunda Elskuna til Guds er so margt gott med sier færer. Eg vil ei tala um þ er hier stendur i Gudspiallenu: Og Fader Miñ Mun Elska Hañ. Eingeñ kañ ad seigia þ/ hvad gott þ sie ad vera elskadr af Gude/ nema hñ sē Gud elskar/ Þui ef nockur elskar Gud/ hañ er frædur af hønū seiger Pall/ 1. Cor. 8. Og þegar Riett-truud Mañeskia hefur sijna Unadsemd i Drottne/ og gledur sig i hñs Elsku meir eñ i nockru Giestabode/ þa finur hun hversu gott er ad vara af Gude elskadur/ þviad

vor

vor Elska a Gude er Avøxtur hn̄s Elsku til vor/ þær kuña ecke ad skil ia hellдur eñ Soleñ og Birtañ / þ̄ voitar ſa Læreſveiñ ſm̄ Jeſus elsk= ade/1. Ep. 4. Vier elskū hañ þ̄ſſ vegna ad hañ elskade oſſ fyrre. Hver ſm̄ þeinker med ſier/ hverſu Vijs/ hve Mattugur/ hve Giæſkufullur/ hvad Obrygdull/ hverſu trur ad Gud er/ hañ mun ſeigia ad Abraham hafe goodur Hlutur i Skaut falled þegar hn̄ var Guds Vinur kallad ur/ Jac. 2. Eñ ecke ætte Abraham/ ecke Lazarus/ Joh. 11. ecke Poſtular Chriſti/ Joh. 15. alleina þetta Nafn/ hellдur aller Abrahams Syner epter Andañ/ Rom. 4. Pad eru aller Riett=truader ſ elska Gud/ þr eru eins vel til þeſſ borner/ þm̄ tilheyrer um̄ Alldur og Æfe þ̄ Fyrerheit er Gud gaf Abraham/ Gen. 17. Ad hañ villde vera hans Gud og hans Sædis epter hn̄/ Pañ vantar ſætt ſm̄ Konungureñ elskar/ hañ giefur ſæmt hn̄ med Tign og Heidre/ hn̄ giefur veitt hønum Fullſælu Fiær/ hn̄ giefur læted hn̄ lifa ad Munudñ ſijnū/ epter þvi ſem hañ er lyndur til/ eñ þo giefur hn̄ ecke giørt hn̄ Fullſælañ/ ei megnar hn̄ ad fæ hm̄ alltijd Heilſuna aptur ef hun miſſeſt/ ei giefur hn̄ giefed hønū Sam= vilſkuñar Frid / og allra ſijdſt mæ hañ hønū Himna Rijked veita. Eñ hvad vill hn̄ vanta ſem Gud hefur til Vinar/ hn̄ rædur eiñ fyrer øllu þſſu. Jeg veit Meñ ſeigia ad Guds Viner ſieu optlega veſæler/ ſiuker/ ſærer/ Offſokter/ underþryckter/ og a alla Vegu adþreyngder/ Eñ þad er eckert Stoormerke þ̄ Gud ad hn̄ læte Vine ſijna una vel Hag ſijnū nær þm̄ ad Oſkum geingur eins og Abraham/ Iſaac/ Jacob/ David/ Salomon z adrer fleire/ eñ þegar hn̄ lætur Poſtulana ganga glada ut fra Rædeny nær þr Hudſtrykter voru/ Act. 5. Pa Daniel ſijngur Gude Lof i Leona Grøfeñe/ Dan. 7. Pa Paulus z Sylas eru kæter i Myrkva ſtofuñe/ Act. 16. Pa ſiæ Meñ hverſu godur hn̄ er/ hverſu hn̄s Elska viñur alla Hlute/ hvilijkur ſa Fridureñ er ſ Verølldeñ mæ ei giefa. Og hvad mættugz hn̄s Kraptz er i Breiſkleikanū. Gud næde oſſ auma ſynd uga Meñ/ Hvad viñū vær ecke þ̄ Hiegomañ i Verølldeñe/ ſm̄ oſſ lyſter til: Hvad ſparar hiñ Stoorlæte fyrer Metord? Hiñ Agiarne þ̄ Audz Hiñ Heiptræke þ̄ Høpun Ovina ſiña? Og ſiñ er vid hveria Heimiſkuna Lundeñ/ z þegar Meñ eru ſo med miklu Erfide komner til añars met= ra/

ra/þa giefa þr þo ecke sagt/ Et z Dreck Saala miñ/ Luc. 12. Og Tyr ed a Vidrkeñe sẽ hefur sitt Fooſtur/ er ſalla eñ þeir/ þvi þ ber ei A-hyggiu fyrer Morgundeigeñi/ eñ ad nala Guds Vinatttu / hyrda so sa er uñ/ iafnvel þott þa sie allt feinged/ þa hun er feingeñ/ þvi hñ eiur Hñ fyrer ſiñu og veit hvers ad þr vid þurfa. Allt þetta farer Guds Elska med ſier/ Eñ uppa þ ad Frelſareñ laate oſſ vita hverſu heitt hñ elskar þa ed hñ elska z varðveita hñs Ord/ þa ſeiger hñ hier: Og Til Hañs Munum Vid KOma Og VJSTarveru Hia HOnum GJora Er ei ſo Br. M/ ad vier heimſækiũ þa giarnañ er vier kiæra hofum? Epter þessũ Mañlega Plagſid talar Chriſtur/ hañ þarf ecke ad ferdaſt langa Vegu til ad heimſækia oſſ/ þvi hñ er Gud/ hñ er allſtad. ar/ hñ er ecke læingt fra ſierhverrũ einum af oſſ. Eñ Frelſareñ kallar hier ad koma til vor/ þegar hañ kiemur med ſiñe Verkan og Aſtgiofũ i Hiartad/ H añ hafde ſkomu ædur ſagt i þſſu Capitula/ Eg mun bid ia miñ Fodr ad hañ ſende ydur Anda Sañleikſins/ ſa ed bliſſe hia ydur ad Eilifu/ Joh. 14. Eñ hier ſeigeſt hñ æſamt Fodurnũ vilia ſialfur koma / ſc ſẽ Von er til/ þvi hvar Fader og Sonur er/ af hverium Andeñ framgeingr/ þar er z ſialfur Andeñ. Chriſtur ſeigeſt vilia ſiña ſig þm ed ſig elska/ eñ hañ ſiner ſig ecke nema þ H. Anda/ þvi hañ er þ er vitnar uñ hñ og leider oſſ i allañ Sañleika. Þegar þu nu chriſteñ Madr ſitur under Heyrn Guds Orda/ og þu fellſt a þ ſẽ þar er af Guds Alfu talad/ þegar þu ydraſt þiña Synda ſem þier verda þar þ Augun leiddar / þegar þu truer þo / ad hvar ſem Syndeñ yfergnæfer, þa mune Nadeñ yfergnæfa miklu framar/ Rom. 5. Þeg^r þu fær Leida a Syndeñe z Kappkoſtar ad lifa nyiũ Lifnade/ Þegar þu i Mañraun uñũ fær Huggun nockra af þre Sælu-Von ſẽ þm er heiteñ/ er bera Kroſſeñ epter Chriſto/ Þegar þu hræreſt til Medaumkunar yfer hinũ Volada/ og til Vandlætingar moote hinum Ogudlega/ nær þitt Hiarta breñur i þier/ Luc. 24. er hañ talar vid þig i ſinu Orde/ og þu vid hañ i þinũ Bænũ/ þegar þu uteys þinu Hiarta fyrer hm/ og hñ eys þar iñ apt Hugſvolun ſiñs Anda/ Og i einu Orde ad ſeigia/ þeg^r þu ſiñur i Hiarta þinu Elſkuna til Guds og Naungans/ ſẽ alldrei kuña

ad skilia/þegar þu allt þitta fiñur/i sama matt þu fullvißa um̃ þ vera/ad oll heilog Guddoomsins Þreñing er ad Vistum med þier / og þu kant ecke ad fara a Mis vid þ/ad þu siert Guds Barn/Rom. 8. Ecke einasta seigest Endurlausnareñ asamt synu Fodur vilia koma til vor/helldur Vistarveru hia oss giora. O hvilijkt er þetta Br. M. Hvadañ kiemur mier þ ad Moder Drottens mijns kiemur til myn? sagde Elizabet ford um vid Mariam/Luc. 1. Eñ meir er þ ad sialfur Drottenn Drottnaña vill til vor koma / Ecke so sem hañ kom i Hollded med Prals Mynd/ helldur med synu Guddoms Krapte i vor Hiortu/ Eñ þ er eñ þa mest ad hñ vill Vistarveru hia oss giora. Þegar vorer Viner heimsækia oss/ þa tefia þeir sialldañ leinge/og þess kiærare sem þeir eru oss/þess meira Angur læta þeir oss epter ad Skilnade/eñ Christur hefur lofad ad hñ vilie ecke læta oss epter eina/helldur vera hia oss allt til Veralldareñar Enda/ Matth. 28. Ef vier yfergiefum hañ ecke/ þa mun hañ oss aldrei yfergiefa/ nema vier slockvum Andañ/1. Thess. 5. þa mun hñs Lioos i oss æfeñlega breña/og vier i vorū Anda gloandi verda. Vorer Viner giora oss Kostnad þa þr vitia vor/ jafnvel þott þ telie eingeñ epter þeim sem hñ elskar/Eñ hiñ Almattuge og alleina rijke Konungur Hijrdarenar er ecke Kostnadarsamur þar ð hñ er ad Heimbode/ Hñ fær er allt Nagter med sier/ þvi allt Silfur og Gull er hñs/og oll Dyreñ a Morkeñe/ Ps. 50. Ecke vill hñ neinū tilseigia ef hñ hungrar/eñ ef hñ lætur synu Elskendur vanta þetta/so sem hñ opt giorer/ þa giefur hñ i þm̃ i staden Allsnægta/þad Eiñe er lætur sier syna Lucku nægia/ hvad St. Pall kallar Avining Gud hrædslunar/1. Tim. 6. z þau þigg ia eins vel af hm̃ eiñ Bita Brauds / so sem full Hus Audæfa. Þegar Christur uñgteckst hier a Jordunne / kom hñ alldrei so i nockurs Rieett truads Mañs Hus/ad hñ ei kiæme med Bleßan. Hñ var eñ ecke i Heim eñ borenn þa hañ kom i Hus Zachariæ og Elizabetar / og þau asamt Barnenu i Moodurkvide fylltust af heilogū Anda/Luc. 1. Hañ kom i Hus Peturs og færde Moodur hñs Heilsu syna/Matth. 8. Hañ kom i Capernaum og gaf hinum Limafallssiuka synar Synder kvittar/so hañ spratt upp og gieck/ Matth. 9. Hañ kom i Jairi Hus/og færde

hañs

hans Dootkur Lyfed apkur. Hann kom i Landsalfur Tyri og Sidonis og rak Diøfulenn ut af Dootkur hennar Cananiisku/ Matth. 15. Hann kom i Hus Zachæi/ & gaf þvi Huse Velferd a þeim sama Deige/ Luc. 19. So þ menn satt umm hann þeckia ſ Petur sagde/ ad hann hafe geinged umm kryng/ giørt gott & græddt alla þa Underþryckter voru af Dioflenum/ Act. 10. Enn ef hann þvilijkt giørde þegar hann bar vorar Synder og erfid ade i þeim/ Es. 43. Hvad miklu stærre Hlute mun hann nu giøra/ þar hann situr til Kraptarens hægre Handar/ og er þo ad Vissu med oss sa-samt Fødr ſynum & H. Anda: Hier umm ma eg seigia eins & Paall/ Rom. 5. Ef vier erum sætter vid Gud þegar vier vorum hans Ovuner fyrer Dauda hans Sonar/ þa munum vier eckj framur nu i Satt komner hoolp-ner verda fyrer hans Lijf. Gud blessade Obededom medann Ork Drott-ens var i hans Huse/ 2. Sam. 6. Hier er Ork Sattmalans a millum Guds & Manna JEsus Christus/ s er Nadarstooll fyrer hans Blood/ Rom. 3. Hvada Blessan mun honum ecke fylgia ? Mig skal þad ecke undra þott ad Guds Børnum i hverium hann bygger/ þyke lyted koma til Yferlætis Veralldarennar/ þar hann sem byr i Himnenum/ hverium ad þioona þusund og tyusinnum hundrad þusund H. Eingla/ hann hefur bued sier Vist i þeirra Hiarta hier a Jordunne sem hann elska og hans Ord vardveita. Þesse er su ønnur Verølld/ er eg i Upphafe talade umm/ hver ed uppbyriast hier i Nadenne/ enn fullkomnast sydar i Dyrdenne/ þa Gud verdur allt i øllu/ umm hveria Esaias Spamadr: Cap. 64. & Paall Post-ule Samsaga verda/ 1. Cor. 2. Ad þ hafe ecke Auga sied og ecke Eyra heyrt/ og ei hafe pad i nockurs Manns Hug edur Hiarta komed hvad Gud hafe þeim fyrerbued er hann elska. Hana ad byggia/ hennar niootl-ande ad verda/ og i henne eylijft Lof ad syngia vorum Gude/ sem oss hefur Sigurenn gefed/ unne oss sialfur hann fyrer Son sinn JEsum / AMEN.

Annann Dag Hvijtasunnu.

Gudspialled / Joh. 3. Cap.

JEsus sagde til Nicodemum. So elskade Gud Heimenn / ad hann gaf ut sinn Eingetenn Son / til þess / ad aller þeir sem a hann trua / fyrerfarest ecke / helldur ad þeir hafe eylijft Lijf. Þvi eige sende Gud Son sinn i Heimenn / ad hann fyrerdæmde Heimenn / helldur ad Heimurenn frelsest fyrer hann. Hver hann truer fyrerdæmest eige. Enn hvør hann truer eige / hann er nu þegar dæmdur / þvi hann truer ecke a Nafn Eingetens Guds Sonar. Enn þesse er Domurenn / ad Liooseð kom i Heimenn / og Menennerner elskudu meir Myrkred enn Liooseð / þviad þeirra Verk voru vond. Hvør sem illa giører / hann hatar Liooseð / hann kiemur og eige til Lioossins / ad eige straffest hans Verk. Enn hvør sem Sannleikann giører / hann kiemur til Lioossins / so hans Giørder verde kunnar / þvi þær eru i Gude giørdar.

Exordium.

TRuenum Er Allt Mögulegt / Seiger Kienningen / Marc. 9. Það hefur Christenndoomurenn fram yfer adra Speke / ad hann verkar alla Hlute med Guds Krapte. Synnast mætte ad Abraham Fader Trwadra hafe vered nockud Holldlega Sinnadur / þegar hann sagde vid Gud / er hann hiet hønum sinne Blessan / Hvad vilt þu gefa mier? Eg em Barnlaus / Gen. 15. Þviad i það Sinn hefur Guds Vinur ecke liteð nema epter Tymanlegre Farsælld / Enn Gud giørde betur vid hann / Þvi hann þeckte hans Hiarta / og gaf hønum ecke Einasta eitt Son vid sinne allrarþre Kvinnu / Gen. 21. Helldur og þar ad auke sinn Son af hans Lendum i hvørium ad Blessadar eru allar Þiooder / Gen. 22. Það er JEsus Christus / Matth. 1. Gud Blessadur um Allder / enn þo fæddur af Fedrunum epter Holldenu / Rom. 9. Sa sem hann a / hann er alldrei Barnlaus / alldrei Arnlaus / alldrei Hialparlaus / þvi hann a þann / hver ad er DRottenn sem er mættugur til ad hialpa / hvørium Gud hefur gefeð Endemørk Veralldarennar til Arfleyfdar / Psal. 2. Það Barn sem oss er fædt og þann Son sem oss er gefenn / a hvørs Herdum ad er Høfdingia Doomurenn / hvørs Nafn hann kallar Undarlegur / Rad / Hetia / Sterkur / Fader Eylijfdarennar / Fridar Høfdingia / Es. 9. Þenna sinn Eingetenn Son seiger sialfur Sonurenn ad Faderenn hafe wtgefeð fyrer Heimenn i þessa Dags Evangelio / til þess ad aller þeir sem a hann trwa / skule ei fyrerfarast helldur hafa eylijft Lijf / af hvørium dyrmætu Ordum eg vil Tvennt Hugleida. 1. Hversu Veglig ad sie þesse Giøf. 2. Hvar til hun gagne oss.

Þu goode Gud sem oss hefur hann sialfur Ørverdugum gefeð / Styrk oss med Naad þyns Anda / ad vier mættum þetta dyrmæta Eyrende so framkvæma ad þier lyke fyrer JESU Christi Forþienustu / AMEN.

Utlegg

Utleggingen.

MEn plagar ecke alleina ad virda eina Gäfu af þvi hversu dyrmæt hun er i sialfre sier/helldur og hinu/af hverium hun er giefen/ og med hveriu Gede ad hun er utelaaten. Eg virde meir þann Skeink sem giefen er af Konunginum/ helldur enn af minum Lyka/ og sa er mier hvad kiærastur er eg þigg af Fødur minum edur Vin þeim sem er eins og sialfur eg. Nu heyrum vier i Textanum/ad þesse Astgiof sie fra Gude komen/ eckert kann þvilijkt ad seigiast edur nefnast / so miklu ædre sem Gud er øllum sinum Skiepnum / so miklu er þesse Skeinkur Dyrdlegre øllu þvi er adrer giefa/eige sijdst fyrer hans Skulld sem giefed hefur. Landskioornarenn i Epheso/er hann villde stilla til Frids Borgar-Mugenn sem Demetrius hafde uppæst a moote þeim St. Paale/ Act. 19. Hann kann eckert gylldara til ad sefa þa med enn þad/ad hann sagde/ ad Lykneske hinnar miklu Diana i Epheso være af Himnum ofan falled. So var nu Andskotans Brøgdugur i Børnum Vantruarennar ad Heidingiar skipuduss alleina vid þad/sem ædur voru so Olmer ad Arsinn giegnde/af þvi þeim þotte þad Soome so mikill ad þra-Fullkrue skyllde fra Himnum komen vera. Akløm vier þa ecke christner Menn/ad leggia hina mestu Virdingu/Ast og Elsku a þad sem vier vitum komed vera fra hinum sanna Gude / hver ed øllu stiornar bæde a Himne og Jordu/ og iafnvel þad sem vier køllum hans mestu Gæfur/sem þo eingar litlar eru/auk helldur þad ad hann hefur giefed oss sinn Son. Jacob seiger ad øll good Giøf og øll fullkomen Giøf kome ad ofann fra Fødurnum Liosanna/Jac. 1. Enn af hveriu Giede ad Fader Liosanna hafe oss giefed þessa Giøf sem er øllum meirr/þad seiger hann oss sialfur i Gudspiallenu med þessum Ordum: Svo Elskade Gud Heimenn. Langt vorum vier fra þvi syndugar Orniar / utlager fra Gude og hans Helgedome/ad þad være nockurt hia oss nema Eymden ein er mætte hræra Gud til Medaumkunar/auk helldur hann kynne ad elska oss þad nockra vora Verdskulldan edur Agiæte. Manneskian var so a sig komen epter Synda Falled ad Ritningenn talar þar so um epter Mannlegum Plagsid / Gen. 6. Gud ydrade þess ad hann hafde Manninn skapad/og samt elskade hann oss þo so ad hann gaf oss ecke nockra almennelega Gæfu/ so sem þegar hann

latur rigna yfer vonda og gooda/og Solena upprefia yfer Ranglæta og Riettlæta/ Matth.5. helldur sin Eingieten Son/og þad ad fyrra Bragde/ Madur eñ vier høfdum Vit a/ edur nockra Aiburde til ad elska hañ. J þvi er Kiærleikureñ seiger Johañes/1. Pist.4. Cap. Ecke ad vier elskudũ Gud/ helldur ad hñ elskade oss og utsende sin Son til Forlijkunar fyrer Synder vorar. Eg ælla ad vorum fyrstu Forelldrũ yrde nærsta Rædfæll i Paradys þegar þau høfdu Gud styggdañ/mundu þau hafa nockra Vidleitne ad bijdka hñ? Mundu þau giera hitt uppa Fla Guddoomlega Vijsdooms Rad? Ad Gud skyllde Madur verda til þess ad forlijka Heimeñ vid sialfañ sig/ fæviss voru þau til þss/ Atburderner voru þeir einer ad fela sig/ þvi þau voru nakeñ/ Gen.3. Og ad bera Skulldena af sier hvert uñ sig/ þesse voru Brræden einasta. O hvijlijk Dypt Audæfaña og Guds Speke/ Rom.11. Snemma brautst ut hin Guddoomliga Elska af hñs Hiarta/strax er hñ hafde lagt hiñ Riettvijsa Doom a Mañeñ ad hañ skyllde deyia/lagde hañ þa Lijknarfullu Bot med/ad Kveñuñar Sæde skyllde i sundurmeria Høggormsins Hof ud/Gen.3. þetta sitt Myskunar-rijka Fyrerheit hefur hñ efnt i Sending sijns Eingietens Sonar hijngad i vort auma Holld fæddañ af Kvinuñe/eñ þa þegar vier vorum hañs Ovíner/Rom.5. þegar vier eñ þa voru dauder i vorũ Syndũ/þsse er hin Guddoomliga Elska er Drotteñ prijsar hier i Gudspiallenu/z þ ecke uñ Skør fram/ þvi Paulus talar hier uñ/Rom.8. Ad Gud hafe ecke þyrmt sijnum Eingietnum Syne/ helldur giefed hñ ut fyrer oss alla/hñ sparade hñ ecke til ad fædast i Armood/ecke til ad verda Land-Flootta/ ecke til ad þola Skamer og Hædungar af þeim sem hañ took undañ eylijfre Skõm og Hædung. Ecke til ad lijda Krossens Dauda þ þa er hñ deyddu/ og ecke til ad þola Helvijtis Pijsler fyrer þa sñ høfdu giort Samband vid Daudañ z Sætt mala vid Helvijted/Es.28. Hañ sparade hañ ecke fyrer Syndena sem Gude alleina illa lijkar/ Ps.5. helldur giørde hañ i hveriũ hñ alleina vel þocknast ad Synd/jafnvel þott ecke visse hañ af Synd/ 2.Cor.5. Eingeñ elskar nockurn meir eñ þ ad hñ giefur sitt Lijf ut þ hñ seiger Lausnareñ/ eñ Gud elskar sin Son eins og sitt eiged Lijf/ þviad hañ er

Lijome

Lioome hn̄s Ordar/ Heb. 1. Nafn er sa sem er i hn̄s Skaute/ en̄ fyrer þvi ad Gud kun̄e ecke einsaman ad deyia/ liet hn̄ sin̄ Son deyia i Man̄ligu Holldi/ i Man̄ligre Nattúru er hn̄ af Fedrunū hafde/ hver fyrer þvi ad i hönum byr öll Fylling Guddoomsens Lykamlega/ Col. 2. Þa heiter hn̄ sa Madur sm̄ hönū er næstur/ Zach. 13. Jä hann̄s Sonur/ jafnvel epter Man̄doomenū/ ecke ein̄ Sonur/ er sie Attleidingur so sm̄ vier erū þ hn̄s Skullld/ helldur Guds himneska Fodur Natturlegur Sonur þ Ibud Guddomsens/ þvi Textin̄ seiger ad hn̄ hafe utgiefed sin̄ Eingetē en̄ Son. Hvad ecke a ad skiliast epter Guddoomenum alleina/ helldur og epter Man̄doomenū eingu sijdur/ þviad i hm̄ hefur hn̄ Kvøl og Dauda lided/ og allt þ er hn̄ van̄ til Arnadar ꝛ Myskunar syndugu Man̄kyne. Eingen̄ vill missa sin̄ Son/ Jacob villde ei voga sijnū yngsta Syne i þa Hættu ad lata hn̄ fara m3 sijnū Brædrū ofan̄ til Egyptalands/ fyrr̄ þeir neyddu hn̄ þar um̄/ Gen. 42. og þeim læge Lyfed a. En̄ Gud gaf oss sin̄ Son Obeden̄ og ofurselde hn̄ i Daudans Kvøl fyrer oss/ sm̄ ecke vorū Syner helldur Reidenar Børn og af Natturun̄e til Satans Þræ-lar/ Eph. 2. Kvinnan̄ su sm̄ umgiekst/ 1. Reg. 3. hun villde helldur ad su sm̄ ecke var Mooder skyllde eignast sin̄ Son/ helldur en̄ Lyfed være af hm̄ teked/ so mjøg elskade hun sitt Lyfs Afkvæme/ hun villde vin̄a þad til ad Ovina sijn mætte hafa Glede af Barnenu/ so þad mætte þo Lyfe hallda/ þvi hen̄ar Vour fendruduft upp sijns Sonar vegna seiger Kongurinn. En̄ hin̄ eylijfe Brun̄ur Giæskun̄ar vitiade vor þ sijn Myskunar Vour/ ꝛ elskade so Heimen̄ ad hn̄ utgaf sin̄ Eingieten̄ Son i Daudan̄/ uppa þ ad aller þr sm̄ a han̄ trua hefdu eylijft Lyf. Þegar Drottenn̄ spaer um̄ Giæsku sijna er han̄ oflie audsijna sijnu Foolke þ Christum og i Christo/ þa tekur hn̄ so til Ords/ Malach. 3. Eg skal tiaþ þm̄ Myskunseme/ so sm̄ ein̄ tiaer Myskun sijnū Syne þm̄ er stundar han̄. Min̄ Herra ꝛ min̄ Gud/ vier meigū þ m3 Kyn̄roda m3kien̄a/ ad þu hefur sijnt oss meire Myskun en̄ þijnū eingietna Syne a hn̄s Dauda Deige/ Hn̄ vard ecke Bænheyrdur er hn̄ beidde ad Reiden̄ar Kaleikur mætte fra sier takast/ Math. 26. Jä/ ecke fyrr̄ hn̄ beidde i heilar þriar Reisur/ En̄ hvers vier bidiū þig i hn̄s Nafne/ þad villt þu veita oss/ Joh. 16.

Þad

Þad skal skie/(Þeru þijn eigen̄ Ord) ad adur en̄ vier bidium̄ þa villt þu
bæn heyra/Es.65. Þiñ Eingietens Sonur fieck einga Vægd/jafnvel
Þott eingen̄ kyñe ad straffa hn̄ um̄ neckra Synd/Joh.8. en̄ vier høfū
Miskun ødlast sm̄ til alls ills høfdū uñed. Þiñ Sonur fieck eckert ad
svala sier mz i hiñe bitru Þijnu nema Gall z Edik. Matth.27. Lætur
þu oss nockud til handa bera til þess ad likiest hm̄/ Lætur þu oss drecka
hn̄s Kaleik/ Ps.119. hier i Nædeñe/þa kriddar þu hañ med Svølun
Þijns H. Anda. Þu dreiper a oss med Sætleik epterkomande Alldar/og
leider oss fram̄ ad ferskum Vøtnum/so miklu betre Koste høfū vier nu
Þrælarner ad bua vid/en̄ þiñ Eingietens Sonur. Hver er sa af oss ad
hn̄ ecke hafe þar hn̄ meige Høfde sijnu ad halla/ Matth.8. Hver er so
ofsooktur/pijndur og kvalen̄ sem hn̄ var. A hveriū hefur þvilijk Heg-
ning leiged? Satt er þad ad hn̄ er iñgeingen̄ i sijna Dijrd/Luc.24. ad
øllu þessu afloknu/ En̄ vier sm̄ ad varla drepū hinu minsta vors Fijng-
urs i þeññar Reide-Flood/Luc.16. sem gieck yfer Høfud honum/ Vier
skulū og iñganga i hn̄s Dijrd ef vier truum a hn̄/ og er þ Mæla sañ-
ast ad vier viñum so lijted sem eckert til þeirrar Dijrdar sem hañ hef-
ur oss med siñe Kvøl afrekad/ þooft vier bærū Jobs Kaun/ Job.2. og
Giesi Lijkþrá allt fra Vøgguñe til Grafareñar/hia þvi sm̄ hn̄ þolad
hefur ꝼ vorar Synder/hm̄ sie Lof/ Dijrd og Heidur um̄ Allder/ Amen.
So hefe eg nu allt hijngad til nockud talad um̄ Agiæte þessarar Him-
nesku Gæfu/ Epterfylger ad tala um̄ heñar Gagnseme.

Nytseme eins Hlutar metū vier af tveñu/añadhvert ad hn̄ gagnar
oss til ad um̄flyia hid Vonda/edur til ad ødlast hid Goda. Hverttvegg
ia fiñū vier i Utsendingu Guds Eingietens Sonar/Þad fyrra kieñer
hañ oss i Gudspiallenu med þessum Ordū: Ad Aller Þeir Sem A Hañ
Trua Fyrerfarest Ecke. Tvent hefur og Drottenn til þess giørt / ad
þr skule ecke fyrerfarast sm̄ a hn̄ trua. Fyrst þad ad hn̄ hefur lided þm̄
til Epterdæmis/þad Añad ad hn̄ hefur lided þm̄ til Forlijkunar. Um̄
hid fyrra talar St. Petur / 1. Pist. 2. seigiande : Christur er dæen̄
fyrer oss og hefur oss epterlaated þad Dæme ad þier ganged i hañs
Footspor. Þegar hiñ gamle Adam sem byr i oss/ m ad leggia uf þau

dijrmælu

dyrmætū Ord sē Paulus skrifar/ Rom. 8. Ad sa sem ecke þyrmde sijnū
eigen Syne/ helldur gaf hn̄ ut fyrer oss alla/ hvar fyrer skyllde hn̄ ecke
giefens veita oss alla Hlute med hm̄? Þa skilur han̄ þau um̄ þ sē hm̄
lijkar/ Hønum þyker ecke miked koma til þess Lijfsins Brauds sem af
Himnum er ofan̄ komed/ Joh. 6. Han̄ vill Kiot hafa/ Num. 11. Og er
ecke til Frids ella/ þ er Sælgiæte Holldsins og þess Munadur/ hn̄ etur
sig fullan̄ þar af/ þar til þ geingur ut um̄ hn̄s Naser og sælgat þm̄ er
ala hn̄ so Kappsamlega/ so þr drepast Þusundū saman̄/ og verda Hel-
vijtis Ellds Matur ad sijdustunne: En̄ þegar Paulus nefner hier alla
Hlute/ þa meinar hn̄ þa ed Sæluñe gagna/ þ er audsært af øllū þessū
sama Capitula/ hvadan̄ Orden̄ teken̄ eru/ Hvar af vier siaū/ B. M.
ad ecke er Guds Sonur oss til þss sendur/ ad vier skulū lata epter Holl-
denu þess Gyrnder ad rækta/ Rom. 13. ef vier vilū a Guds Son trua/
so vier fyrerførumst ecke/ helldur so sē hn̄ er einusiñe dauen̄ Syndeñe/
seiger Paulus/ Rom. 6. Þad er fyrer Syndena/ og deyr ecke framar/
so eigū vier heñe Daglega ad deyia/ og med hm̄ Daglega ad upprijsa/
ad vier et framar lifū i heñe/ so sē hn̄ hefur sigrad Heimen̄/ so eigum
vier ad forsmaa Heimen̄/ og so sem han̄ hefur utsnarad Døflenum
og troded hn̄ under siña Barna Fætur/ Rom. 16. So eigū vier ad reka
han̄ ut ur Hiarta voru/ med øllu hn̄s Hyske. Vier eigum ecke ad hafa
eina Klauf epter a Ægyptalande/ Ex. 10. helldur breña upp þon̄ Ama-
lechita med øllu hn̄s Gotze/ kviku og daudu/ 1. Sam. 15. med sañre Yd-
ran og Aflæte Syndaña/ so ei verde Israels Rijke fra oss teked. Þad
kieñer oss Paulus/ 1. Cor. 11. Ef vier dæmdū sialfa oss/ þa yrdū vier
ecke dæmder/ En̄ þegar vier dæmumst af Drottne/ þa verdū vier leid-
riettir / so ad vier ecke fordæmumst med Heimenum. Þañeg er oss nu
Christur sendur til Epterdæmis/ bæde i Lifnadenū og so i Krossburden-
um/ Hvørtveggia er Omissande til þss ad um̄flyia Tøpunena/ En̄ for
giefens hefde hn̄ lided oss til Epterdæmis / nema hn̄ og hefde lided oss
til Forlijkunar/ hvar þ til Forlijkunar? Þvi vier vorum missætter v[id]
Gud/ hvers vegna? Fyrer Syndena/ Hvad hafde Synden̄ forþienad?
eylijfan̄ Elld med Døflenū og øllum hans Arum. Hver hefur Synd-

ina burtteked? þ hefur Guds Sonur giørt er hñ bar hana uppa Træd/
ſeiger Petur/1. Pet. 2. Þvi ſagde Johañes Skirare/er hñ leit Chriſtu
koma til ſyn/Sia með þ Guds Lamb ſm̃ i burtu ber Heimſins Synder/
Joh. 1. Til þeſſa þyker Heimenum lijted koma / Eg true hañ dylieſt
vid ad þar mune ſo heitt i Satans Badſtofu / ſem Preſtarner ſeigia/
añars mundu Meñ ecke bidia ſier og ødrum ſo optlega Helvijtis / ſem
Meñ giøra / Eñ vilied þier ecke trua þeim / þa trued Guds Orde /
trued Ritningunñe. Eg veit ad ydur þyker þad lijted Heimſins Børn-
um/ ad þier ſkulud alldrei um̃ Æfe Gud ſia i Dyrdeñe / þvi þier haf-
ed alldrei ſied hñ nie hyrdt um̃ ad ſia i Nadeñe/ eñ ſo þyker Pale þad
miked ad hañ ſeiger : Ogudliger munu ſtraffaſt med eylijfre Gløtun/
fiarlæger Auglite Guds og Mætte hñs Dyrdar/2. Teſſ. 1. Eñ hluſted
til hins ad þar mun verda Op og TañaGniſtran/Luc. 13. Þeir munu
eta ſijnar Tungur ut af Pijnu/Apoc. 16. Þeſſar Pijſler eru Vægdar-
lauſar/Jac. 2. Og ecke ſo ſm̃ þeſſa Heims Mootlæte/ hvar Meñ faa
nockra Linun a ſtundũ / Þeirra Ormur mun ecke deyia/og þrra Elldur
ecke utſlockna/ Eſ. 66. Þad er eylijf Smaan/ Dan. 12. Eylijf Hegn-
ing/ Matth. 25. Og Þoka Myrkrañа / Jud. v. 13. Sem um̃ Eylijfd
er tilbueñ hinu Ogudlegu/2. Pet. 2. Ef þier nu hafed nockra Lijkam-
liga Tilfiñing/ef þier varla lijfad gieted þa ydur vantar Sælgiæte ydar
z venjulegañ Adbunad/ ef þier gieted ecke af ydur bored nær þier faed
Hofudverk edur Sijdu-Sting/ hvad mun þa verda i Ellds-Dijkenu ſ
vellur af Ellde z Breñeſteine/Apoc. 21. Ef ein lijtil Vanvirda er þier
ſo kalled i þſſu Lijfe/kvelr ſo ydar Hiarta / ad þier ſvijfeſt einkis til ad
hefna ydar/ hvad mun þa verda hin eilijfa Skøm? Þier munud þeink-
ia ad eingeñ hafe yfer ødrum ad ſtæra ſig a þſſu Forſmaanareñar Lan-
de/eñ giæted þñ ad þier munud kveliaſt i Augſijn H. Eingla/ Apoc.
14. hverra Lagsmeñ ad eru Guds Ufvallder/er þier Fot-troded hafed
i ydar Valmagt. Þier munud ſia alla Heilaga i Guds Rijke/ Luc. 13.
eñ ydur utkaſtada/ ia/margañ þañ ſm̃ þier Orielt giort z uppſvelgt
hafed/z ecke reikñad verdugañ ad þurka ydar Skoo/ þa munud þier ſia
til Bords ſitia m; Abraham/ Iſaac/ og Jacob i Rijke Himnañа: þeg
ar

ar hiner Fordæmdu Gløtunareſiar Syner ſim þa fyrſt/ þa mun Of-
undar Ormurenn taka til ad bijta af Alvøru/ þa mun ecke duga ad ſefa
hn̄ med Lijflaate Abels/ Gen. 4. Nie Manſale Josephs/ Gen. 37. edur
Dræpe Nabothe/ 1. Reg. 21. þvi hann mun alldrei deyia/ Eſ. 66. Og
vilied þier ecke ødrū Guds Moñum trua hier til/ og ſeiged/ ad hverke
Eſajas/ Jacob/ Petur nie Judas hafe vered i Helvijte/ ad þr kuñe þat
fra ad ſeigia ſo ſin̄ margur Gloopur lætur ſier um̄ Muñ fara/ þa trui
ed þo Guds Syne. O þier hin Vantruada Kynſlood/ hann var i Hel-
vijte þegar hn̄ kvaldeſt þ ydar Synder/ ſo þier ſkylldud ecke fyrerfaraſt
helldur hafa eylijft Lijf. Eingenn kann betur ad ſeigia oſſ hverneg þar
er hættad/ helldur enn hn̄ ſin̄ þad hefur tilbued handa Dioflenum/ hn̄ ed
ſiælfur hefur þolad Helvijtis Pijſler/ hann ed ſiælfur er þangad ofann-
farenn til ad predika Ondunum i Fangelſenu/ 1. Pet. 3. Þad er til ad
ſtraffa þa. Hann er Guds Sonur / hann ber alla Hlute med Orde ſijns
Kraptar/ Ebr. 1. Allt Vald er hm̄ giefed bæde a Himne og Jordu/
Matth. 28. Og vard Helvijte hm̄ þo ſo heitt/ ad hann ſveitteſt Blood-
enu/ Luc. 22. og hroopade a Kroſſenū/ Gud minn/ Gud minn/ þvi hefur þu
yfergiefed mig? Matth. 27. O Vatns-Boola/ O Herſtræ/ munt þu
þa giefa bued vid þeñan fortærande Elld? Og þu ſkallt þar þo eilijf-
lega bua/ nema þu ydreſt og truer a Sonenn/ Joh. 3. Vilied þier nu ecke
Guds Syne trua/ þvi þ er ſo gamallt/ ad hm̄ er lijtt truad af Heimen
um/ þa trued þo Dioflunū/ þier erud vaner þm̄ ad trua þott þr liuge/
giøred þm̄ ecke þann Oriett ad trua þm̄ ecke/ nær þr satt ſeigia. Þeg-
ar Drottenn rak hina mørgu Diofla ut af hinum Ooda Gadareno /
Marc. 5. þa bædu þr hn̄ ad ſkipa ſier ecke i Vnderdiupenn/ Luc. 8. þ er
i Helvijte/ þvi ſo kallaſt þad/ Apoc. 9. og vijdar/ ſo kvidu þeir vid þeim
Loga/ ſin̄ alvaner voru Kvølunū. Seig mier/ Mun þier ecke bregda vid
ef þier yrde ad Skyndingu burt kypt ur øllu þijnu Sælgæte og ſteipt
i Helvijte og Kvalernar eins og hinū Rijka/ Luc. 16. Þ þetta Sinn tøl-
udu Dioflarner Alvøru/ þvi þeir ræku ſitt eiged Eyrende/ enn ad þier
liuga þr/ ſyndugur Madur/ z mæla upp fyrer þier Helvijte eins z adra
Konungs Høll / tru þm̄ ecke/ þvi Fader þeirra er Lygare i fra Vpp-

 hafe/

hafe/ hañ stood ecke i Sañleikanū/ er helldur þeir/ þar fyrer eru þeir og
Helvyte ofañ steypter/ og bundner Myrkrana Hleckiū/ 2. Pet. 2. Til ad
frelsa oss fra þessū Oskøpum er nu Guds Sonur utgiefen/ til þess er
hñ fæddur/ Nudstrycktur og a Krossen negldur/ En Gudspialled seiger
oss eñ nu meira/ N. Elldur Ad Hñ HEfde EYLYFT LYF/ stendur hier.
Þad er vitanlegt af St. Pauls Ordū/ Eph. 2. Ad vier fædūst dauder
i Syndeñe/ þ Natturlega Lyf færer med sier Andlegañ Dauda. Nar
kokū vier til ad deyia? Þegar vier lifnū i Skyrneñe/ fæiur Modder vor
christeleg Kyrkia med oss fyrst eitt Andlegt Lyfs Mark / fyrer hvern-
Fyrer hñ sem af Gude er utgiefen til þess ad Neimurenn skyllde hafa ey-
lyft Lyf/ so seiger Paull Tit. 3. Ad Gud hafe rykuglega ut hellt yfer
oss heilogum Anda fyrer JEsum Christū vorn Heilsugiafara / so ad
vier Riettlater fyrer hñs Nad yrdum Erfingiar eylyfs Lyfs/ En sa
sem skal eilyfs Lyfs niota/ hñ verdur hier i Lyfe fyrst ad lifa Andlegu
Lyfe/ Þad hliootū vier i Skyrneñe sem sagt er. Þess gietur St. Petur
er hñ seiger/ ad Gud hafe Endurgiefed oss til lifande Vonar/ 1. Pet. 1.
En þ kañ audvelldlega aptur ad missast so vel sem þ Lykamlega/ nema
hiñ ifire Madurenn sem i fyrstuñe er eins og Briostmulkingur a sig kom-
eñ/ nema hañ sie Daglega nærdur og endurnærdur/ Þvi latur Paulus
þta fylgia hvort odru seigiande/ Tit. 3. ad Gud hafe oss holpna giørt
fyrer Endurgietningar Laugena og Endurnyungar heilags Anda. Þetta
Andlega Voxt og Þroska odlumst vier eins vel fyrer Christū so vel sem
hid Andlega Lyf i Fyrstuñe/ Þad kieñer oss Paulus / Eph. 2. seig-
iande: Vier erū Guds Verk skapader i JEsu Christo til goodra Ver-
ka/ hvør Gud hefur tilbued ad vier gongū i þeim. Sałeñ velldur þvi
ad Lykamen vex/ ecke giører þ Fædslañ alleina / helldur er hun so sem
nockurskonar Medal/ i hveriu ad verkar Mañsins Ande hm til Þro-
ska þar til hñ fullvaxen er. Christur er vort Andlegt Lyf/ hañ er Lyf
hñs sala Mañsins. Fædañ er Guds Ord/ i þvi verkar hñ med synum
Anda/ þar til vier nam̄ ad vaxa epter fullkomnū Maler Christi Allo-
ers 8. Paulus ad Orde kienst/ Eph. 4. og þta andlega Lyf/ et mest fool-
ged i Degdingar Holldsins/ þau tvo eru hvort a moote odru/ Eins Lyf
er

er añars Dauðe/ hiñ gamle Maduren̄ z hañ nyie/ sem̄ epter Gude er skap-
adur/ hr berast Bana-Spioot epter/ eñ sa er Munureñ/ ad hiñ gamle
fær sialgad hinū nyia z einu/ so hañ a stundū alldrei vidraknar aptur/
eñ hiñ nyie fær alldrei so dreped hiñ gamla / ad hañ ecke aptur gange.
Til fanga verdur hñ tekeñ fyrer Guds Krapt/ eñ alldrei verdur hoñū
so fyrerkomed ad ei briotest hañ um̄ so leinge vier erū i Holldenu. Vel
sie þm̄ er giefa lagt hin sterkustu Frøkur a hñ/ og þvi kallast hñ daud-
ur/ þegar hañ nær ecke ad framkvæma sijnar Gyrnder / þegar Meñ
hepta Keidena z Gyrndena z adrar Tilhneigingar sem̄ af þm̄ vaxa med
Christi Anda/ þa heiter hiñ gamle Adam̄ daudur/ þvi lijser Paulus er
hñ seiger/ Col. 3. Þier erud dauder og ydar Lijf er folged med Christo i
Gude. Hver hefur nu afrekad oss þta Lijf? Pad hefur Christur sem̄
ad er vort Lijf/ eñ var utgiefeñ i Daudañ fyrer oss so vier hefdū eylijft
Lijf. Pad vottar Pall eñ aptur/ Gal. 2. seigiande: Eg em̄ Krossfestur
m̄ ð Christo eñ life þo sam̄t/ ecke eg nu/ helldur lifer Christur i mier/
eñ þ eg life i Holldenu/ pad life eg fyrer Tru Guds Sonar er mig elsk-
ad hefur og utgiefed sialfañ sig fyrer mig. Af þessu Lijfe framkiemur
hid eylijfa Lijf sem̄ adur er sagt. Meñ brooda ecke daudū Mønnum til
Bords/ helldur lifande/ so mun̄ og eingeñ Bordsetkur verda med Abra-
ham̄ Isaac og Jacob/ nema Daudeñ hver ad er Sendebode/ hitte hañ
lifande i Christo: Hier seiger i Gudspiallenu/ Ad Gud hafe so Elskad
Heimeñ: Pad er alla Meñ/ þvi aller vill hñ ad holpner verde/ og kom-
est til Sañleikssens Vidurkieñingar/ 1. Tim. 2. Eñ þvi velldur Frand-
madureñ sem̄ er Mordinge Salnañа/ ad hañs Guddoomlige Kiærleike
fær þvi ei til Vegar komed ad aller hoolpner verde. Þvi stendur hier
ad þta eylijfa Lijf hlotnest þm̄ alleina sem̄ a Guds Son trua/ eñ hvi-
lijkt Gaafa er þta Lijf Born mijn? Vier kuñū ecke ad leida oss i Hug nie
Hiarta hvilijkt þ sie nema hvad vier af Guds Orde heyrū/ nema hvad
Guds Ande sijner oss so sem̄ fyrer Speigel og i Raadgatu/ 1. Cor. 13.
Þegar hñ lætur oss þ smacka/ z vekur i oss Sæleik epterkomande Alld-
ar/ Hier er Gnogt Fagnadareñs og gledelegt Lijferne til Fødursins hægre
Handar/ Ps. 16. Vorer Lijkamer verda Einglunū jafner/ Luc. 20. Ja

 samlijker

samlijk Christi Dyrdlegū Lijkama/ Phil. 3. Þeir munu einkis vid þurfa ei Fædslu ei Fatnadar / þvi Guds Rijke er ecke Matur nie Dryckur / helldur Fridur z Fognudur i H. Anda/ Rom. 14. Þeir munu Dyrdeñe Iklædder verda z skijna eins z Sool i Rijke sijns Fødur/ Matth. 13. Vorar Sæler munu i Oumrædelegum Fognude lifa/ 1. Pet. 1. Dijrdleger Hluter verda i þier talader þu Borg Drottens seiger David / Ps. 87. er hū spaer um̄ Christnena / eñ Paulus seigest hafa heyrt i hinū þridia Himne Oumrædeleg Ord sē eingeñ fær ut-talad/ 2. Cor. 12. Veralldareñar Sælgiæte er alldrei so miked/ alldrei so margvijslegt ad ei fæe Meñ Leida a þvi/ þr s̄ hafa sijna Vnadsemd þar i/ verda þo ad kridda þ med Aflæte nockru. Eñ skal hungra adur eñ Matureñ smackar vel/ hñ skal þyrsta adur eñ Drickureñ þyker hønum goodur / eñ i Sælu Himnaña er eckert Aflæt/ eingeñ Bid epter nockru/ þvi so sē Einglarner sia jafnañ Guds Fødur Andlit/ Matth. 18. so munum vier og giøra þar vier erū Einglunū jafner / i hveriu øll Sæla er foolgeñ. Job i øllum sijnū Mañraunū huggar sig þar vid einasta ad hñ mune siñ Endurlausnara sia med þessū Augū (seiger hñ) Job. 19. Þad er med sijnū Lijkamlegū Augum. Þegar Paulus hafde eitt Siñ vered i Himnenum og sied Guds Dijrd/ þad var hm̄ so Mikiesstædt/ ad hñ ut þvi villde alla Hlute lijda fyrer Christi Saker/ og þañeg eru þr lynder s̄ Gud opeñberar sijna Dijrd i Hiartanu med Von epterkomande Dijrdar. Eñ ef þañeg er vort Fangelse B. M. hvilijkt mun þa Kongs Rijked verda? Þad er ecke ad undra/ þott hin sanna Guds Kyrkia stynie og Andvarpe i Himeneñ epter Guds Barna Sælu/ Rom. 8. þar Guds Andlit lijser yfer heñe/ þott ei siaū vier hñ hier Auglite til Auglitis/ helldur so sem i Speigle og i Rad-Gatu/ 1. Cor. 13. Aristoteles var eitt Siñ spurdur ad hvad Frijdleikeñ være/ eñ hū svarade ad þ være þ blindañ Mañ ad spyrja ad. O oss auma/ þott oss af øllu Hiarta lange epter ad sia hiñ lifanda Gud/ þa fa Meñ þ ecke fyrer Blindu Holldesens/ z er þo Epterlaungun hiñ mikluJnidælle eñ allur Fognudur Veralldareñar. Gud hafde lagt nijked til Moisen/ og prijdt hañ med kostulegū Gafsu frañ yfer adra Meñ/ z þo var hū ecke anægdur nema hñ

mætte

mætte sia Gud/ þad var hm̄ ecke noog ad tala vid hn̄/ eins og Madur vid Man/ Exod. 33. helldur villde hn̄ og sia hans Dyrdar Lijcama/ hefde han þ̄ mætt/ og lifa. Hvilijk er nu Guds Barna Sæla i eylijfu Lijfe/ og miklu meire ædre og Dyrdlegre / en̄ ad nockur syndug Tunga fær ut-talad. Hugleided nu christner Men̄/ hvilijka Aststgiøf Men̄ þeig ed hafa i Vtsendingu Guds Eingietens Sonar/ hn̄ er utgiefen̄ til þess ad ei skylldud þier þ̄ farast/ ecke brenna i hinu̅ gloandi Helvijtis Ofne/ ecke verda Lagsmen̄ Dioflan̄a i Myrkranna Fængelse/ ecke bera eilijfa Skom̄ og Forsmaan sem þier med ydar Synduʼ hafed forþienad/ Han̄ er utgiefen̄ til þess ad þier hafed eilijft Lijf/ Eilijfa Sælu/ Eilijfan̄ Fognud og Vnadsemd um̄ Allder Allda/ hvar þier sia munud so sem þier erud siener/ og þeckia so sem þier frædder verded/ 1. Cor. 13. Þier munud sia Guds Hæt:gn er ydur hefur skapad/ gledia ydur i hn̄s Elsku er knude hn̄ til ad giefa ydur þen̄a sin̄ Son. Þier munud sia ydar Frelsara er ydur hefur leyst med sijnu̅ Dauda ur eilijfu Bañe/ þier munud sia ydar Holld og Blood upphafed á Guds Tignar-Stool hm̄ til hægre Handar/ Þier munud sia H. Anda framgangande af Fodur og Syne / þan̄ gooda Anda Guds sem ydur hefur Endurgiefed / Endurnyjad/ leidt i allan̄ Sañleika/ straffad i ydur Syndena / huggad ydur aptur/ styrkt ydur i Mootgangenum / og þa munud þier fyrst sia ad Harmkvæle þ̄ssara Tijma voru ecke verd þ̄rar Dyrdar s̄ ydur er þa auglijst/ Rom. 8. Børn myn/ hveriu viled þier nu gialld a fyrer þ̄ssa stooru Elsku? Hvers krefur hn̄ af ydur? Einkis nema ad þier elsked hn̄ aptr i mot/ hvar med verdr þ̄ giort i ecke mz Orde z Tungu helldr en̄ Ræaung an̄/ helldr mz Verke z Sañleika/ 1. Joh. 3. Gude var alvara ad giefa oss sin̄ Son. Latu̅ oss vera þ̄ Alvoru ad elska hn̄ aptur. Ef þier elsked mig þa vardveited myn Bodord seiger Christur/ Joh. 14. Giøru̅ so/ þa læt um vier hn̄ sia/ ad vier elskum hn̄/ edur ef rett skal segia/ vier sium þ̄ sialfer og finnu̅ þad/ þvi ecke þarf hn̄ ad leitast epter hvert vier elskum han̄ sem rañsakar Hiortun og Nyrun/ en̄ ef vier vilium vita sialfer hvert vier elsku̅ Gud edur ei/ þa sporu̅ eckert fyrer hn̄s Skulld/ eins og han̄ þyrmde ecke sijnu̅ Eingietnum Syne fyrer vora Skulld/ þviad i

Þvi

Þvi auglyſte hñ ſyna Elſku, Brefum upp allar vorar Tilhneigingar med Eiſkuñe til hñs/ hun er eitt Elldr/ ef vier erū Abrahams Syner/ Joh. 2. Ef vier hofū Tru Abrahams/ þa giørū Abrahams Verk/ Jac. 2. Hañ villde Foornfæra ſijnū eigen Syne/ og trude Gude ad hañ munde kuña ad giøra hñ lifande af Daudum/ Rom. 4. Giørum eins/ offrū Gude þvi ſm oſſ kiæraſt er/ þad er Vilieñ vor/ Lœkum ecke epter Konū eins z David Syne ſijnū Adonia / þegar hañ ſa ad hañ villde rijkia/ Hañ var ſo Barnſkar ad hañ nente ecke ad angra hñ/ Breytū i ødru epter David/ eñ ecke i þeſſu / helldur drepū vorn vilia þegar hañ vill giøra Vppreiſt a moote Guds Vilia/ z ſeigium: Verde þiñ Vilie/ þa mun Gud hñ aptur lifande giøra med ſijnū Vilia/ ſo ad vier vilium þ ſm hñ vill/ og ad hñs Vilie frañ kvæmeſt a oſſ/ ſm er ſa ad vier eignumſt eilijft Lijf/ Þad veite oſſ Gud Fader af Naad ſiñe og Miſkun / J JEſu Nafne/ Amen.

Þridia Dag Hvijtaſuñu.

Gudſpialled / Joh. 10. Cap.

JEſus ſagde til Phariſeana: Sañlega / Sañlega ſeige eg ydur. Hvør hañ geingur ei iñ um Dyrnar i Saudahuſed/ helldur ſtijgur hañ iñ med ødrum Hætte / Sa er Þioofur og Spillvyrke. Eñ ſa ſem geingur iñ um Dyrnar/ hañ er Hyrder Saudaña/ fyrer honum lykur Dyravørdureñ upp/ og Sauderner heyra hañs Rodd. Og hañ kallar ſijna Saude med Nafne / og leider þa ut/ Og þa hañ hefur ſijna Saude utlæted / geingur hañ frame fyrer þeim/ og Sauderner fylgia honū epter/ þviad þeir heyra hañs Rodd. Eñ ødrum añarlegum fylgia þeir ecke epter / helldur flya þeir fra honum / þviad þeir kieña ei añarlega Rødd. Þeſſa Mæalsgrein talade JEſus til þeirra/ eñ þeir viſſu eige hvad hñ ſagde þeim. Þa ſagde JEſus eñ aptur til þeirra: Sañlega/ Sañlega/ ſeige eg ydur/ Ad eg em Dyr Saudaña. Og aller hvørier hellſt ſem fyrer mier komu / þeir voru Þioofar og Spillvirkiar / og Sauderner hlijddu þeim eige. Eg em Dyrnar / ef nockur geingur iñ um mig / ſa mun frelſaſt / hañ mun og gañga ut og iñ / hañ ſkal og fiña ſitt

Foodur.

Foodur. Enn Þioofurenn kiemur ei til annars enn hann stele / drepe og fordiarfe. Enn eg er komenn til þess / ad þeir hafe Lyf og fulla Nægd.

Exordium.

ERT þu sa sem koma mun / Edur eigum vier ad vænta eins Annars ? Søgdu Johannis Lærersveinar vid Christum / Matth. 11. Er þeir voru sender fra synum Meistara til ad spyrja ad hver hann være. J hverium Ordum þad er ad athuga / ad Messias hefur nefndur vered a þeim Døgum SA SEM KOMA MUN / Annars hefde þesse Spurning vered nockud myrk og Osskiliauleg. Þu ert Christur Sonur Guds / hann sem koma skal i Heimenn sagde Martha fordum vid Lausnarann / Joh. 11. Og munde hun ecke hafa andvarpad hann þannig / hvern hun þeckte komenn ad vera / nema Messias hefde so almennelega kalladur vered. Þetta mꜳ vydar sia i Nyia Testamentesins Bookum / og hafa vyser Menn Gydinga i þessu lited til Spaadoomanna i Gamla Testamentenu / hvar ed svo ad kvedur umm Messiam / ad hann mune koma / Svo seiger Esajas / Sia ad Gud ydar Hefnd kiemur / ydar Endurgialld / hann kiemur til ad frelsa ydur / þa munu og Augu hinna Blindu upplukast og Eyru hinna Daufu opnast / þa mun hinn Halte dansa so sem Hiørtur / og Tunga hinns Mallausa syngja / Esa. 35. Til hvers Spaadooms medal annara Frelsarenn bender Johannis Lærersveinum / er þeir frietti hann ad hvert hann være sa sem koma munde. Þetta upplyser þau Ord er vor Endurlausnare talar i þessa Dags Evangelio / er hann seiger : Ad aller þeir sem fyrer hann komu hafe vered Þioofar og Spillvirkiar / hvar hann meinar epter mynum Fadbroodum Skilninge þa sem fyrer hann komu og eignudu sier Nafn hinns mikla Hyrders og villdu frelsa Gydinga af Vallde Romverja / enn bønnudu ad giefa Keysaranum Skatt / Þvilyker voru Tevdas og Judas Galilæus / umm hverja Gamaliel talar i Postulanna Giørninga Book. 5. Cap. Enn hvert nig sem þvi er vared / þa talar DRottenn hier ecke umm Spamennena er voru Riettlætesins Predikarar og spaadu umm hanns Tilkomu / og tøludu af hans Anda / helldur annadhvert umm þessa sem nu hefe eg nefnt / edur Einhverja þeirra Lyka / þoott Søgurnar geinge ecke umm þa / Enn fyrer þvi ad DRottenn visse fyrer / ad epter syna Hiervist a Jørdunne mundu uppryse Fals Christar og Fals Spamenn / ecke sydur enn fyrer syna Tilkomu i Heimenn / þeir ed koma mundu til Guds Barna i Saudar Klædum / enn innra voru þeir glefsande Vargar / Matth. 7. Þa seiger hann hier i Gudspiallenu / hvert ad sie Merke hinns sanna og mikla Hyrders Saudanna / epter hverium adrer Hyrdarar eiga ad breyta / er hann sett hefur yfer Hiardernar / Act. 20. So og a syna Saude / er hanns Raust alleina Epterfylgia. Vier vilium af Gudspiallenu þetta Tvent Hugleida. 1. Hverneg Kieńendunum eige hattad ad vera. 2. Hverneg Tilheyrendurner eige ad skicka sier.

O Þu sem ert Hinn Mikle Hyrder Saudanna / fyrer Blood þess Eylyfa Testamentis / HErra JEsu Christe / Styrk oss hier til med Fulltynge þyns gooda Anda / Bænheyr oss fyrer þyna Forþienustu / AMEN.

Utleggingenn.

Þar

ÞAR Vor Endurlausnare nefner HYRder i Gudspiallenu/ þa mein
ar hn̄ i fyrstu siaalfan̄ sig/ þvi hn̄ er Høfdinge Hyrdaraña sm̄ Petur
vottar/ 1. Pet. 2. Aller adrer Hyrdarar hafa sitt Embætte af hen̄/
þeir sem ad hans Vilia eru setter yfer Hiørdena/ þvi byriar øllū þm̄
hn̄s blessudu Dæme ad fylgia/ og er þ sierdeilis prent sm̄ þetta heilaga
Gudspiall vtskar oss til/ sm̄ er. 1. Ad þr sieu in̄ um̄ Dyrnar geingner/
þad er riettelega kallader. 2. Ad þr læte Saudena heyra sijna Raust.
3. Ad þeir gange undan̄ þeim. Hvad hinu Fyrsta vidvijkur/ þa seiger
Paulus ad sønnu/ Hebr. 5. Eingen̄ take sier þetan̄ Heidur til/ helldur
sa sem kalladur verdur af Gude so sem Aaron. Þvilijk Kallan brukast
ad sønnu ecke nu/ z iafnvel ecke i gamla Testamentenu epter þ Gud skip
ade Konungana yfer sitt Foolk, Spämennena kallade hon ad sønnu/ en̄
Kiennemen̄erner voru af Konungunum setter. So skickade Salomon
Kongur Zadoch Kiennemañ i Stad Abiathars/ 1. Reg. 2. og Josaphat
tilsette Prestana i Huse Drottens/ 2. Chron. 17. Tie þ þvi/ ad a med-
an̄ Gud hafde siaalfur Stiornena i Israel/ þa skipade hn̄ øllū Hlutū
fyrer Medalgaungu Moysis og annara sinna Þienara/ Sydan̄ hefur hn̄
feinged Konungunū þvilijkt i Hendur/ og ødrū Valldstiettū/ epter þvi
sem hvørtu Lande hagar. So var og Aaren bæde kalladur og vijgdur þ
Medalgaungu Moysis/ Exod. 28. Drotten̄ JEsus kallade ad sønnu
sijna Postula siálfur/ Matth. 10. en̄ epter hans Dyrdarfullu Himna-
før voru hn̄s Kyrkiu-Þienarar af Møñū kallader/ þvi Matthiam og
Barnabam utvøldu Postularner/ iafnvel þott Hluturen̄ ad Guds Vil
ia fielle yfer Matthiam/ Act. 1. Biskuparner i Epheso voru af Møn̄
um̄ kallader/ ecke sijdur en̄ þr sem Titus Creytar Biskup nidurskipade
um̄ Borgernar Tit. 1. og kallar St. Pall ad þr sieu af H. Anda sett
er yfer Hiardernar/ Act. 20. So skickudu þr Paulus z Barnabas Øll
dungana i Lystris z Iconio/ Act. 14. og þisse Skickan hiellst allt þang-
ad til Gud gaf sijnū Søfnudū Christelt Yfervølld. Þetta seige eg til
þess ad eingen̄ Guds Þienare efest um̄ sijna Kallan / þegar han̄ er af
Christelegu Yfervallde kalladur/ s Gud hefur þta umboded/ nema hn̄
hafe med Gjøfum og Prestum/ Lofunum og Mutū stolest in̄ i Sauda

Hused/

Huſed/ þa er hañ eingu betre eñ Þioofur og Spillvirke / og hefur ſier eingrar Guds Adſtodar ad vænta i ſijnu Kalle og Embætte/ hverſu vel ſm̃ hañ þykeſt ad ſier vera. So eru þr nu af Gude kallader ſem eru af Konungenũ kallader edur þm̃ ſem hañ hefur þad Valld i Hendur fen-ged/ þvi hañ er Guds Umbodsmadur a Jørduñe/ eñ þeir hñs/ ſem af hm̃ ſetter eru/ þo med þvi moote ad þr ecke bruke nein Oleifeleg Medol hier til/ og er þecke lijtil Huggun fyrer þañ ſm̃ a Daglega Mootſtodu ad verka Satan og vondũ Moñũ hñs Þienurũ/ ad hñ er af Gude kalladur i þa H. Stiett/ þvi mattugur er Gud ad vardveita ſijna Þienara er hm̃ treyſta/ og ei breſtur hañ Viliañ til þeſſ/ þeir eru ſkrifader i hñs Hondũ/ Eſa. 49. Hver vill þm̃ granda fram̃ yfer þad hñ leyfer. Eg vil um̃ þa ſeigia eins og Bileam ſagde um̃ Iſrael Fordũ/ þvi ſkyllda eg bolva hm̃ ? Hiñ ſterke Gud bolvar hm̃ ecke/ þvi ſkylida eg ſtugga vid honũ ? Jehova ſtuggar ecke vid honũ/ Num. 23. Eñ hañ leyfer eckert nema þ ſem er til hañs mikla Nafns Dijrdar/ ⁊ þm̃ fyrer beſtu/ er honum af Tru og Dygd Þioona/ og er Sæmd ad taka þvi af hñs Hende/ hveriũ ſm̃ hm̃ lijkar þvi ad ſkipa/ þeir meiga ad vyſu tilreikna ſier þ ſem Paulus um̃ ſig ſkrifar/ er hñ ſeiger: Eg veit hveriũ eg hefe truad/ og eg em full-trua ad hñ er Mattugur ad vardveita þad ſm̃ eg hefe honum til-truad / 2. Tim. 1. Nu er þad ecke noog Br. M. ad Meñ ſieu kallader/ nema Meñ giøre og Guds Verk med allre Athygle. Judas var kalladur/ Matth. 10. og gieck i fyrſtu iñ um̃ Dyrnar/ þvi hñ hafde medteked þetta Embætte med þm̃/ ſagde Petur/ Act. 1. Eñ hñs Setur vard i Eyde/ og hañs Biſkups-Doom medtook eirn añar. Og þvi vil eg tala um̃ i odru Lage/ hverneg oſſ byrie ad fooſtra Guds Saude.

SAVDerner HEyra HAñs Rødd / ſeiger i Textanum. Drottenn talar hier epter Sidveniu Gydinga Lands og añara Landa/ þar ed Hyrdararner brukudu og eñ nu bruka i Dag eina Hlıood-Pijpu til ad kalla ſamañ Saudena/ ſo ad þott margar Hiarder ſieu a Beit i einu Hagleide/ ſamt þecker hver ein Hiord ſijns Hyrders Muſt/ ⁊ ſkilz ſig ur odrum Sauda-Flock nær hun lætur. Ef Rodden ſkal heyraſt / þa ſkulu Meñ hroopa. Þetta Ord Rodd / þijder optlega Kiellingu i

Rikninguñe. Þar er Rødd eins Hroopanda i Eydemørku seig' Esajas 40. Hvad Johañes Baptista þyder uppa sig og synaRiekingu/Joh. 1. Þvi skipar og Gud Kieñemøñunum ad upphefia sijnar Radder so sem adrar Bæsunur/Esa. 58. Þad er hin Andliga Hyrders Þijpa/hveria ad hañ sem er hiñ mikle Hyrder Saudaña/Hebr. 13. hefur oss sijnum Smala-Møñū i Hendur feinged/hvers Eign ad Sauderner eru/eñ til Þssa heyrer mikelKostgiæfne og Astundan Br. M. ælled ecke ad þ mune einu gyllda hvad þier hrooped/nog Hæreyste meigaMeñ heyra a stund um/þad þytur uñ Eyrun eins og añad Stoorvidre/ eñ þvi er ecke so hættad sem Þytnum er kom yfer Postulana/Act. 2. J hveriū ad bioo H. Ande/ þvi þ er ecke Guds Ord sem sumer Meñ tala i helgū Stad/ eñ hñ bygger alltijd i sijnu Orde er hñ i fyrstu ißblies i Hiörtu Postul aña z añara Guds Maña/Þad er eins z Sterkvidred sm Elias sañ i Hellrenū a Guds Fialle Horeb/ 1. Reg. 19. Þad klauf i sundur Fiöll. eñ og braut Klettana/eñ Gud var þo ecke i Vedrenu/ so eru Riekingar sumraMaña/þar skafa iñañ Eyrun a Folkenu/eñ eckert kiemst i Hiar tad/þvi þar er eckert af Skynseme/eckert af Ráde/og eckert af Guds Orde / þad er Sky fyrer ukañ Regn / so sem Judas Postule talar uñ Guds Dyrkan sumra Maña. Hvad mun vallda þessu Br. M. z Þvi Meñ hyrda so lijted uñ ad safna þvi i Kornhlødu Hiarta sijns / er Guds Hiuum byriar ad giefa. DRottiñ kallar þañ Þioon sælañ / Luc. 12. er giefur þm̄ siñ Verd i riettañ Tijma. Hier af mæ siä hvad stoor Framstijne og Arvekne ad heimtest ad einū Guds Ords Þienara / sa sm̄ a ad giefa hveriū eiṁum i riettañ Tijma þad hoñū ber/hañ ma adgiætteñ z ecke foomlaatur vera/sie nockur sturladur/sie hñ Ofroodur/ sie hñ hyrdulaus/sie hñ þverbroteñ/sie hañ Efasamur/ Ad ollu þessu a eiñ Guds Þioon ad giæta/og læta eckert Verk / einga Sysslan edur Vm̄svif Tijmanligra Hluta sig hindra fra/ ad giefa sierhveriū af sijn um i riettañ Tijma þ sm̄ þm̄ ber/ ef hañ vill giora Verk DRottens Guds sijns trulega. Og nema vier so giorum/ þa er ecke ad dyliast þar vid/ad vier muñū ecke einasta Launen missa/helldur z þar a ofañ straff eder verda so sm̄ hiñ vonde Þion er groof sitt Pund i Jordu/Matth. 25.

25. Vered þvi kostgiæfner og ætled ecke ad þad sie noog ad vier høfum Hroos af Mønnum/ þvi ef vier leytum epter þvi/ þa erum vier ecke Christi Þienarar/ Gal. 1. Og umm allt fram þa lærum sialfer Guds Vilia ad þeckia/ af hans Orde/ þar i a eins Guds Þienara Kienning folgenn ad vera/ ad kienna Mønnum ad þeckia Syndena/ ad fa hana kvitta z ad fordast hana. Helldur vier ecke so i Buskap vorum / ad þott Foodred sie gott/ þa varde miked umm hverneg þvi sie hagtært/ ætlum ecke ad þ mune vera forsvars i Andligum Hlutum. Menn seigia ad Fooiked skule ecke syndga/ enn þo giøra Menn a stundum ecke so skilmerkelega Grein a millum Goods og Ills so hinn Fafroode lære ad þeckia Syndena/ og þ velldur þvi ad margt þ sem lioott er verdur Dygd hallded/ edur ad minnsta Koste eingenn Okostur. Menn seigia þr skule ecke syndga/ enn ei seigia Menn so gløgt hverneg þr skule varast Syndena/ edur leggia þm Raad af Guds Orde hverneg þeir skule sia sig vid þessre edur þessre Synd er einhver kann ad vera hneigdur til. Menn seigia ad þeir skule ecke syndga/ enn tala næsta dauflega þar umm hvad hver Synd epter sig leider. Guds Reide nefna Menn ad sønu / enn rada ecke so skilmerkelega umm þad fyrer hver Verk hun openberast af Himnum ofann yfer Manna Børn/ jafnvel þott Menn siae þau Daglega þ Augum sier/ og nær Menn þanneg breita/ ætla sumer ad sie vel Predikad Guds Ord/ og ad þr sieu gooder Verkamenn i Christi Akre/ eins og hann hafe ecke sialfur Merke sett uppa sijn Ord/ þar ed hann seiger/ ad þau sieu Lijf og Ande/ Joh. 6. Enn sumra Manna Kienningar eru daudt Hiegooma Rugl/ og ablar meir Bana enn Lijfs. Þegar St. Paall er ad tala Maale vorn/ 1. Cor. 9. Ad Menn skule hafa Upphellde af Þioonustunne/ þa færer hann til sijns Maals þa Løgmaals Grein er stendur/ Deut. 25. Þu skallt ecke Mulbinda þ Naut sem þresker/ enn eg ætla ad ei þurfe ad Mulbinda oss suma þegar Guds Eyrende a ad tala/ vær giørum þ sialfer a stundum/ edr z Otten edr Fe-Gyrndenn/ enn þegar eta skal rijfum vier Mulenn af; z uppfyllum so þ sem Drottenn seiger þ Munn Ezechielis umm Vokumennena i Juda: Aller eru þeir Maallauser Hundar z kunna ecke ad giellta/ Ezech. 56. Enn þesser gradugu Hundar verda þo alldrei sadder. Þetta vil eg hafa sagt þm ed bru

ka Nafn Evangelij til Abata alleina/og þ er þo allt aňad eñ Evange
liũ er þr tala. Ecke þaňeg Brædur mijner/helldur filged Rode Peturs
er hn̄ seiger/1. Pet. 5. Foostred Guds Hiørd sem ydur er a Hendur fal-
eñ og giefed Giætur ad heňe/ecke af Naudung helldur fuslega/verande
eck skiemelegs Avinnings giJruger/helldur med fusũ Huga/og ecke so sem
Drottnande yfer Sofnudunum/helldur so sem þr ed sieu Fyrermyndan
Hiardareňar. Gud hefur sett oss yfer Hiørd sijna/þvi eigũ vier Hyrd-
arar ad vera og ecke Drottnar/þvi eiñ er vor Drotteñ Jesus Christus
hiñ mikle Hyrder Saudaňa/ þ mä og eingeñ Afsøkun vera þott sumer
hafe lijtel Laun/ Hvad hafde Paulus og Barnabas/og hiner Postular
ner? So sem þionar Christo þ lijted/hn̄ hefur stærra Lien af Gude þeig
ed eñ hiñ sem hefur yferfliootanlegt/so eg þore ad seigia/ad haň mun
fegur skijna i Dijrd sijns Herra eñ hiñ / þott bæder giøre þeir eins vel
Skylldu sijna. Giætum og i þridia Mäta þess sem Petur miňer oss a/
ad vier sieum Fyrermyndan Hiardaňa. Þad er Almeňelega halldeđ/ad
af Oheilum Forelldrum kuňe ecke heilbrygdt Afkvæme giefed ad verda/
Nu eru Kirkiu[illegible]ner Andleger Fedur allra þra sem þm̄ til-truad er/
eñ ef þeir eru lijkvønder ad Hlut sijnũ/og hyrda ecke um̄ hverneg þeir
lifa/og eru i þañ Mäta Andlega vanheiler/hvernig meiga þeir Gude
Andleg Børn fæda. Sonakorn mijn seiger Paulus vid þa i Galatia/
mz hveria eg aptur ad nyiu þungbueñ er þar til Christur myndadest i
ydr/Gal. 4. Eñ hverneg gietur Christur vorded i þm̄ myndadur/hvers
Mooder/þad er Kieňemañsins Sæl afneitar øllu christelegu Athæfe/
eñ hlijder Dioflenũ i Ogudlegu Framferde / og þoott ad Gud kuňe ad
framkvæma sitt Verk i sumra Tilheyrenda Hiørtũ þ Nad sijns An-
da sem ad verkar i Ordenu/ þa er þad ecke hinum Rangsnuna Kieňe-
Fødur ad þacka/Ad søňu hefur hn̄ med siňe Þionustu vered Medal til
ad hun er i Skijrneňe endurfædd/ Verda mä og ad hn̄ tale þ eitthvad
af Predikunarstoolnũ er heyrer til Sæluhiälpar og Lifnadarens Be-
trunar/eñ hvad gagnar þad? Þegar hn̄ hvad mest ämiňer og eggiar a
hinar Andlegu Dygder/Kiærleikaň/Miskunseminna/Hoogværdena/og
[illegible] Orde ad seigia a Deydingu sijns Holds og Bloods/þa syner hn̄

þo i Verkunū/ ad þm̄ Hlutū sie Omøgulegt af stad ad koma er hn̄ byd-
ur af Predikunarstoolnū/ leggiande so þ Ok a Herdar Læresveinaña er
hañ ecke snerter med hinū minsta Fingre/ Matth. 23. O vei/ O vei/
Hvilikt Gudleysun er þ naar Embætte Forlijkunareñar er þañeg bru-
kad Andskotanū til Þioonustu: Þetta er hin mesta Landrada Sok i
giegn Gude/ þvi þad er ecke einasta hñs vegna undañ hm̄ ad rœda /
helldur bruka þa a moote hønū/ eñ giefa sig i Lid med Satan/ hver ad
er svareñ Ovinur hiñs alvalda Konungs. O hversu skielfeleg mun þra
Pijna verda um̄ alla Eilijfd er þañeg vanbrukad hafa Myndugleika
sijns Embættis/ so eg er viss um̄ ad hver sm̄ kyñe ad leggia Eyrad vid
Helvijtis Muña og mætte heyra Oop z Taña Gnijstran hiña Fordæm-
du/ þa mundu þo Kieñemañaña Hliod yfertaka/ eg meina þra sm̄ hafa
leidt hñs Hiord/ sem med Guds eigeñ Bloode er Endurkeypt/ Act. 20.
a Veg Glotunareñar/ bañande so Moñum iñ i Himmarijke/ og sialfer
koma þr þar ecke iñ/ Matth. 23. Fyrer þvi Drottens Kieñemeñ/ veri
ecke eins og Vørdur þær ed standa a Heidū uppe/ og vijsa ad sønu Veg
eñ/ eñ ecke fara þar ur Stad so þær leide hiñ Vegfarande til Hijbijla/
ecke eins og Klucka su er hanger fyrer Kyrkiudyrū/ hun kallar Foolked
til samans til Guds Orda Heyrn"/ eñ sialf heyrer hun eckert. Treyste z
eingeñ þar uppa ad hñs Embætte sie Heidarlegt edr ad hñ hafe Guds
Umbod a Hende/ nema hñ gange verduglega þre Kallan hvar iñe hñ er
kalladur/ Eph. 4. Malmuren i eiñe brosteñe Klucku kañ goodur ad ve-
ra / eñ samt er hun ecke miøg hæf til Þioonustugiordareñar / so er og
Embætted jafnañ Heidarligt/ eñ þ lijdur Vanvirdu a stundū fyrer O-
skyckun og illa Breitne þess sem þad Starf er a Hendur faled. Edur
seiged mier/ Hvad kuña Tilheyrendurner ad þeinkia añad um̄ hñ s ef
giører nema bender med Fingrenū til Guds Vegar / eñ sialfur geingur
hañ ecke / helldur eñ þad/ ad añadhvert meine þesse Madur eckert af
þvi hañ talar/ edur og ad sa Gud/ er hañ kieñer/ mune ei vera so miøg
vandur ad Lijfernis Hattū syndugra Maña sm̄ hñ seiger: Læte Meñ
sier þvi ecke nægia þar med / ad þeirra Kieñingu er hroosad / ja/ ecke
þott hun sie mikillrar Hroosunar verd i sialfre sier/ nema Meñ fram-

kvæme

kvæmd ẽ i Verkunũ er Meñ tala med Muñenũ. Eg vil hier um̃ vidlijtt seigia og Endurlausnarenn fordum vid Læresveinana/Luc. 10. Fagnei ecke af þvi ad Andarner eru ydur undergiefner/helldur af þvi ad ydar Nøfn eru skrifud a Himnum. So vil eg seigia: Glediest ecke so þar af ad þier hafed af Gude þeiged goodar Gafur til ad kienna / helldur meir af þvi ef ydar Sofnudur Leidriettest / geingur a Guds Veige/ elskar Gud og hans Ord/ ef hans Rijke uppbyggest a medal ydar/enn Andskotans verdur niburdreped. Glediest af þssu B. M. og legged allt Kapp þar a / hvad ydur audvelldlega takast mun ef þier fylged Bode St. Pauls/er hann skrifar til Timotheũ: Vert Fyrermyndan hinna Truudu i Ordenu/i Umgeingnenne/i Kiærleikanum/i Andanum/i Hreinlijfenu/ 1. Tim. 4. Og hefe eg nu nockud talad um̃ Skylldu Kiennemanna. Epterfylger med fam Ordum ad seigia um̃ Tilheyrendanna Skylldu/ Hun er Tvøfolld/Ein vid Gud/og önnur vid hans Þienara/Hin sijdare hanger af hinne fyrre / Og þvi vil eg fyrst þar um̃ tala.

Hier stendur i Gudspiallenu: SAuderner Fylgia Honum Epter/ Þvi Þeir Þeckia Hans Raust. Eg hefe nockrum Sinnum þar um̃ talad i Book þessare minner Elskanliger/hvad oss eige ad knyia til þess ad heyra Raust Drottens sem er hans Ord/þvi vil eg þess færra þar um̃ tala i þessum Stad/jafnvel þoott allrei sie good Vijsa of opt kveden. Hier stendur ad SAuderner FYlge HYRDernum EPTer / Af Þvi AD Þeir Heyra Hans Raust: Hvad er þad/honum epter ad fylgia? Hyrderenn er Christur/þad er ad fylgia hm̃ epter/ad lifa Christeliga. Hvad er ad lifa christelega? þad er ad hallda Guds Bodord/ef ecke fullkomlega sem Omøgulegt er/þa þo ad þvi Leite sem oss er møguligt. Hans Matur og Dryckur var ad giøra hans Vilia sem hann sende/ So a oss eckert so kiært ad vera ẽ ad giøra hans Vilia/Joh. 4. Elska skallt þu Drottenn Gud þinn/þad er hid ædsta og mesta Bodord/Matth. 22. Enn hvad seiger Christur? Joh. 14. Ef þier elsked mig þa vardveited mijn Bodord. Hann vegsamade Guds H. Nafn þ Mønnunum: Ef vier viljum hm̃ epter fylgia/þa læturm oss þad fiarlægt vera ad misbruka hans Nafn til ad leggia þ vid hiegooma/enn þo miklu sijdur ad liuga vid þad/sveria edur

Fiolkynge

Fiølkynge fremia. J einu Orde ad seigia/ Christur s ecke var Løgmaa-
lenu undergiefeñ/ hañ uppfyllte allt Løgmaaled/ So eigū vier af frem-
sta Megne ad æfa oss i Hlÿdne allra Guds Bodorda/ og ecke skamta oss
siælfer hvad miked edur lÿted vier viliū hallda þar af. Ecke ad elska all
einasta Fødur og Modur/ eñ hata alla adra/ ecke ad vera einasta Mein
laus i Umgeingne/ og Goodvikeñ vid Naungañ/ eñ krenkia hañs
Hussfru edur Frændkonur/ Ecke alleina ad vakta sÿn Augu þ Laus-
læte/ eñ stela þo Naungans Gotze og svÿkia hañ i Kaupū og Sølum.
Ecke er þ noog ad laata hñs Fiemune kyrra/ eñ Baktala hñ þo og O-
frægia/ ja/ liuga uppa hañ Lÿtum og Skømmum/ Bera Fals-Vitne a
moote hønum/ edur neita hønū Sañleikans Vitnes/ sm̄ er allt hid sa-
ma. Ecke duger þetta Br. M. Ecke er þ Christo epter ad fylgia/ þvi
sa sem er sekur i einu af Bodordunum/ hañ er brotlegur i øllum/ Jac.
2. Þar þ er ad þvi vÿsu ad ganga/ ad sa sem lætur epter sier nockud af
þessu/ og dryger þad vÿsvikande a moote Samvitskuñe/ hañ er ecke af
Christi Sauda-Huse. Hvad er hñ þa? Hañ er Braad Ulffsins/ sem er
Andskoteñ/ og mun hønum ad eylÿfu Herfange verda/ nema hañ snue
aptur/ eñ hverneg vill hañ faa þad giørt/ nema hañ heyre Raust hñs
gooda Hyrders/ nær hañ kallar. Þvoed ydur/ hreinsed ydur/ taked ydar
Jllsku Breytne fra mÿnu Auglite/ laated af Jllu og læred gott ad giøra/
Esa. 1. Þesse er hañs Raust/ og ef þier af Hiarta ydrest ydar vondra
Verka/ og laated ydur angra ad þier hafed Gud styggdañ/ þa lætur hun
eñ þa hærra/ er hñ seiger: Komed til mÿn aller þier s erfided z þunga
erud þiaader/ eg vil endurnæra ydur/ Taked a ydur mitt Ok og læred af
mier/ þvi ad eg em hogvær og af Hiarta lÿtelaatur/ og munud þier fiña
Hvÿld Saalū ydrum/ Matth. 11. Þesse er Raust hñs gooda Hyrders
i allre Ritningūñe/ i øllu Guds Orde/ og þañeg a eins Hroopanda/ eins
Predikara Raust ad vera i Eydemørku Veralldar þessarar. Þier vited
B. M. ad vier Daglega syndgumst/ Lastaña Greiner sprella ydugliga
ut ur þre Molld sm̄ vier erū giørder af sÿdañ Fiandmaduriñ saade þar
Jllskuñar Sæde/ þær verdur af ad høggva/ so oft sm̄ þær vaxa. Med
hveriu þa? Med Guds Orde sm̄ er eitt tvÿeggiad Sverd og framgiñeck

 af

af hn̄s Munne/er Johan̄es sa ganga a mille Liodsastiakan̄a/Apoc. 1.
Guds Ord er eitt Elldr sa ed brenner upp oll Saurende Synnda z Laste
sm̄ oss eru medfædd / þad er eitt Hamar er sundur mer Hiørtu vor/ so
þau verde Bustadur Guds/ og sunndurknosar vorn Anda/ so hann verde
þad Offred sm̄ Drottne lykar/ Ps. 51. Hier um̄ talar hann so hia Jere-
miam. 23. Er ecke mitt Ord so sm̄ Elldur/seiger Drottenn/ og so sem
eitt Hamar sa ed Kleitenn i sundur molar? Guds Ord er eitt Elldur sem
sagt er. Aaron sagde fordum sier til Afbøtunar/ Minn Herra/eg kast-
ade Gullenu i Elldenn/og vard þar af þesse Kalfur/Exod. 32. Riett-
truads Mans Hiarta er hvørtu Gulle dyrmætara/ kestu þvi i þessann
Elld/ þar af mun sialfkrafa vaxa eitt Kalfur / ecke Svyvirding E-
gyptalands so sm̄ Aarons Kalfur/helldur ein lifande Foorn og Gude
þacknæmeleg/ s eru Kalfar Vara vorra/Os. 14. Þesse er su Skylld-
an̄ er vier eigū Gude ad gialda/z giølldū vier/ef satt skal seigia/ Br
M. ecke i hans / helldur i vorar Þarfer. Jardnesker Hyrdarar fæda
Saudena fyrer Ullena og Miolkena/en DRottenn fæder sijna Saude
þ alls eckert/ Einkes krefur hann af þm̄/nema ad þr skule Ottast sig og
elska/og ætle þ ecke ad vanta Christner Men̄/þvi ef vier elskum vora
Lanar-Drottna fyrer þ þeir giefa oss Føt og Fæde/og vitum þm̄ all-
tijd þo nockud til Þarfa. O þvi skylldum vier þa ecke elska þenn gooda
Allsheriar DRottenn / er ecke einasta fæder og foostrar Lijkame vora /
helldur og elur Saaler vorar a þessu himneska Mana/ja/a sijns Ein-
getens Sonar Hollde og Bloode/ s er Lijfsins Braud af Himnū ofann
komed/Joh. 6. Verū þvi ecke so Illgiarner a moote sialfū oss/ad vier
daufheyrumst vid þessa gooda Hyrders Raust / hver ed foostrar oss i
lysteleigum Grashaga/og leider oss ad ferskū Vøtnū/ Psalm. 23. Oll
synndugs Mans Olucka kiemur þar af/ad hann liær ecke Guds Raustu
Eyrun/ hverneg mega þeir trua nema þm̄ sie predikad? seiger Paull/
Rom. 10. Enn eg maa spyria/til hvers skulu þr predika/nær eingenn vill
heyra? Og hverneg a Guds Ord ad verka i Hiartanu nær þ kiemst ecke
i giegnū Eyrun/ sm̄ eru Dyr Hiartans. Lamparner voru fyrst kveikt-
er i gamla Testamentenu adur enn Reykelsid var tendrad/ Exod. 27. og

so verdur Skilningurenn fyrst ad upplijsast / ad Manneskian þecke Gud
z sialfann sig ad ur enn Gyrndenn kvikner / z Audmyktenn lifnar til ad af-
neyta sialfum sier / enn elska Gud. Enn hvar er slijka Guds Stof ad fa/
nema i hans H. Orde / þau eru Lampar þr / Ps. 119. sem Reykelse vorre
ar Ydranar / vorrar Truar / vorrar Bænar / Reykelse Elskunnar til Guds
og Nauungans skal tendrast med / so þra Ilmur stijge upp fyrer Guds
Nasaste og sameingest þar Drottens Forþienustu oss til Forlijkunar.
Og er nu so uktalad um Skylldu vora a moote Gude vorum i þessu.

Enn hvad vora Skylldu ahrærer vid Kiennendurnar sem oss eru i
Guds Stad setter / þa er hun nærsta mikel. Eg mun þykia bermalkur
vered hafa umm þrra Skylldu i hinum fyrra Parte Rædu minar / og vil
eg þvi viked hafa til þra s ecke taka Vara a sijnu Embætte / og lyted
hyrda umm hverneg þr kiena edur lifa / Enn Gude er þacker ad kunna / ad
hann hefur giefed oss marga sijns Ords Kiennendur / þa ed bæde predika
þ hreint z klart / z so prijda Kienninguna m; Lastvoru Framferde. þess
er hafa stooran Mindugleika af Gude Born min. Nia þm a þad hei-
ma sm Drotten seiger / Luc. 10. Hver hn forsmaer ydur / hn forsmaer
mig. Ecke er oss ad þm ad leita sem ecke finnest Mannlegur Breiskleike
hia / Gud hefur nærsta Vægdarsamlega hondlad vid oss i þvi / so sem
ollu odru / ad hn hefur ecke sendt oss Eingla af Himnum til ad kienna oss/
þvi vier mundum ecke standast þra Nalægd / helldur synduga Menn eins
og vier erum / og hefur prijdt þa med Einglanna Nafne / Malach. 2. til ad
lata oss vita ad þeir sieu hans Sendebodar til vor / hverra hn vill lata
medtaka i sijnu Nafne. Hverke Petur nie Pall / edur nockur annar af
Postulunum voru an Mannligs Beikleika. O hvad munum vier þa vera,
s eingann vegenn erum þra Lijkar. Kiennemennerner i gamla Testamentenu
attu ad forlijka þ sijnar ergenn / adur enn þr Offrudu þ Foolksins Synd-
er / Heb. 7. Enn ei ad sijdur villde Drotten ad Foolked skyllde þm hlijd-
ed og undergiefed vera / so ad hn seiger: Hver sm ecke vill Kiennemannenum
hlijda / hn skal deyia / Deut. 16. Nu þott ad þtta Logmaal sie afteked /
ad so miklu Leite sm Lijkamans Straffe vidvijkur / þa er þ samt z ad-
ur vijst / ad hver sm ecke hlijder einum Drottens Kiennemanne i ollu þvi sm

hñ hm̃ i Guds Nafne riettelega bidur/ hñ deyr Andligũ Dauda/ hñ ecke christelegrar Kyrkiu lifande Limur/ hñ er daudur i Synd Þre er h vill ecke rada Boot a/ og nema hñ hlydnest Drottens Þienara/ og yd rest af Hiarta adur eñ hñ deyr/ mun hñ eilifũ Dauda deyia. Þier vit ed hvad Drottenn sagde fordũ Daga um̃ Phariseos og Skriftlærda / Matth. 23. Ad Meñ skylldu giora epter þvi sm̃ þr segdu/ eñ ecke ept er þvi sm̃ þr giorde/ af þvi þeir sæte a Moisis Stoole: Hversu miklu framar byriar oss þa ad hlyda Raadvondũ Kiennemonnum er undañ oss ganga i Otta Drottens/ z eru Ostraffanliger s Paulus ad Orde kiemst/ 1. Tim. 3. Þad er/ hveria Meñ et kunna ad straffa fyrer nockurn Glæp edur hneixlissama Umgeingne / þott ei sieu þeir þ Gude Syndlauser, So eigũ vier nu vorũ Kiennefedrũ ad hlyda i þvi þeir oss biooda Guds og syns Embættis vegna/ eins og sialfum Gude/ þvi þeir eru Verka Nautar Christi/ og Raadsmeñ hans Leyndardooma sem Paulus vott ar/ 1. Cor. 4. Þar fyrer seiger og sialfur Christur / Luc. 10. Hver ydur heyrer / hañ heyrer mier. J odru Lage eigum vier ad heydra og elska vora Kiennefedur. Þad bidur Paulus oss/ 1. Tim. 5. seigiande: Þeir Ølldungar sm̃ vel forstanda/ halldest tvefalldligs (þad er mikels) Heidurs verduger/ allra hellst þr sm̃ erfida i Ordenu og Lærdoomenũ / so sm̃ eru Truluider Kiennefedur medal vor Br. M. Og þvi skylldum vier ecke heydra Guds Sendebooda/ Ef vier hañ heydrum? Hvilikt er þa Rænuleyse sumra Manna er þr hakast vid syna Kiennefedur af þvi þeir straffa hia þm̃ Synder og Leste/ og vilia hafa Salũ þra hoolped ur Glotunerte? Þar finnast Oguðliger Skalkar er ecke forfast ad legg ia Hendur a siñ Saluhorgara/ þeir ed skiema hñ ut i Ordũ synũ leynt og lioost. Hvad er ad giallda Illu gott ef þvilikt er ecke? Hvad er ad giora Uppreist a moote Gude ef ecke er þetta? Og eru þr eingu betre s. Maglena hafa/ og svoddañ Glæpe ecke einasta Ohegnda lata/ helld ur og taka slika Ohæfu i Forsvar/ sem Dæme munu til greinast. Vel er þad satt ad Guds Þienare a alla Hluke ad lyda þ hns Saker/ eñ þo ma hñ beidast Riettar syns nær so vidber/ þvi ecke einasta hñ/ helldur og hns Herra er i sialfu vanvyrdtur. O hvilikt Niedrdrep ei þ Christi

Kyrke

Rýke þegar soddan Gudleyse er ecke straffad af þeim sem þar til Walld hafa af Gude og Konungenum. Ægyptsker strøffudu þann a Lijfenu sem ecke hialpade einum Ferdamanne ur Ræningians Hondum ef hann kynne/ Giæte þeir ad þvi sem Magt hafa til ad straffa þa sem Guds Þienurum Ofbiooda med Orde edur Verke/ hvilikt Guds Reide yfer þeim hanger/ i hveriu Fære þeirra Lijf og Sal vera mune þegar hans Hefnd vaknar einn hvern Tijma/ nær þeir ecke hialpa þeim i riettre Søk sem af Gude eru sett er til ad hialpa Salum Ohlutvandra Manna ur Kverkum Satans/ sem er Ræninge Salnanna. So eru þeir og nockrer sem Andskotenn hefur so blindad med Foolskunne/ ad nær einn Christi Þienare seiger þeim til Syndanna/ vilia þeir ecke þiggia Guds Lijkama af hans Hende/ þeir giøra sier Þusund Mein fyrer eitt þad skule a þa ganga/ og sæka giarnann þeim Tijma nær einhver annar flytur Guds Þiónustu i Kyrkiunne. Þessa eru mørg Dæme þvi verr/ og þetta giøra sumer af þeim ed seigiast vera nockud/ þott ei kunne þeir Prestenn um nockra Søk ad klaga/ og nefna þetta Samvisku Verke sijna/ hvar i þeir fara ei miøg villt/ þvi Diøfullenn plagar Saaler þeirra med Neiptenne sem þeir leggia a þann er þeir ætti næst Gude og Konunge nu ad elska. Seiged mier/ mun ecke Satan hlæia ad slijkum Daarakap? og mun ecke Drottens Lijkame fordæma þa merkelega nær þeir stelast til ad medtaka hann med sooddann Hiarkalage moote sijnum Kiennefødur? Mun ecke hans dijra Blood med hveriu Syndarenn er endurkeypter hroopa Bølvann i Himenenn yfer þeim. Þad Auga sem spottar sinn Fødur edur forsmaaer Hlijdne Moodur sinnar/ þad munu Hrafnarner utkroppa/ seiger Salomon. Enn seiged mier/ Eru ecke riettilstiftader Kiennendur Fedur vorer? Prov. 30. Seiger ecke Paulus/ 1. Cor. 4. Eg hefe getted ydur i JEsu Christo fyrer Evangelium. Þeir eru og riettkallader þessu Nafne sem gooda Forstødu verka/ þvi so sem vorer Lijkamleger Forelldrar eru Medal til ad framkvæma Natturunnar Verk / so eru og hiner Andlegu sem eru riettstiftader Ordsins Þienarar/ Medal til þess ad framkvæma Guds Verk i oss sem er øllu ædra/ þvi a þa eingu sidur ad elska og

... þad kalla eg ad hitt grædduge Hrafn Diøfullenn hafe alla reidu þar Augu utkroppad / sem hata so nock... Guds Ords Þie-

nara sm̃ er hns Fader/ad hañ vill ecke þiggia af hm̃ þa Guds Þioon-
ꝩu er hañ a øllum Christi Timum ad veita/og giører sig þañeg Guds
Rijkis Overdugañ. Heyred þvi St. Pals Ord af Pistlenum til Hebr.
Cap. 13. Hlijded ydar Leidtogurum og heyred þeim/ þeir ed vaka yfer
ydar Salum/so sem þeir ed þar fyrer eiga Reikningskap ad giøra/so
þeir giøre þad med Fagnude og ecke med Andvarpan / þvi þad er ydur
Oþarflegt. Þad er hiñ ædste Fagnudur Guds Ords Þienara/sm̃ vilia
truer fiñast/ad þeir sæe nockud mørkad med sijnu Erfide/og þvi kall-
ar Paulus þa i Philippis siñ Fagnud og sijna Coronu/ Phil. 4. Þvi
seigest hñ ecke þurfa Hools-brefaña vid/ er hñ skrifar Corinthiis til/
þviad. þr sieu sitt Bref skrifad i Hiarta sijnu sm̃ skiled og lesed verde af
øllum Moñum/2. Cor. 3. Aptur er þad hin mesta Sorg/nær þeir sæ
eingu til Leidar komed vid suma Meñ/nær þr sia fyrer fram ad þrra
Sauder vegna Þvermoodsku sinar deyia ut af fra þvi heilnæma Food-
re Guds Orda/ecke Tijmanligum/helldur Eilijfum Dauda. Augustus
Keysare sagde um̃ Børn sijn er skickudu sier illa/og midur eñ hñs Tign
soomde / ad þau være sijnar þrjaar Akomur. So meiga truer Guds
Þienarar seigia um̃ þ Illgresed er Diøfulleñ sæer nidur i Guds Akre
ꝫ þr eru yferfellter. Þad eru þeirra Akomur/þeirra Meinsemder/þad
eru Illskukyle og Graftkarmetn sm̃ eta i kryngũ sig med vondũ Dæm-
um / og eitt Surdeig sem spiller øllu Deigenu ef til vill / nema þau
læknud sieu. I þridia Maata eigum vier Sæluforgurũ vorum ærlegt
Upphellde ad veita/ þad baud sialfur Drottiñ hia Matth. Cap. 10.
er hñ sende þa ut ad predika/Verdur er Verkamadureñ siña Launa sag
de hñ. Þad hefur hñ Itrekad fyrer Muñ St. Pals/hver þo erfidade
sialfur med sijnum eigeñ Hondũ/so hñ ecke legde Þijngsle a Søfnudeñ
i Corintho/Hañ seiger i hinu fyrra Sendebrefe til þrra/Cap. 9. Hver
fernockurn Tijma i Hernad uppa siñ eigeñ Kostnad? Hver plantar Wijn
gard og etur ecke af hns Avexte? Hver fæder Hiordena og etur ecke af
Miolk Hiardareñar? Þier seiged vel B. M. vier giørũ so/vier giølld
um Kieñefedrũ þad Løgeñ oss tilseigia/ þad er satt/ mørgum fer vel i
þvi/ þr eru og sumer er meira giora eñ Løg-Skylldañ bijdur/ og hafa

þeir

..hia Gude Launa ad vænta sem ecke vill taka eitt Vatnsdryck Olaun-
..dann vera sem giefed er i Lærisveins Nafne / Matth. 10. Þad er
..afnvel hid minsta sem hans Þienurum er til gooda giort/ um hveria hann
..ier i Lage talar i þessum Stad/ þott þad og meige til Fatækra heim-
færast. Enn so munu aptur a moot finnast þeir sem ecke eru so miøg
gódgiæfner i slyku/ þeir ed greida þad þeim greida byriar med Jllu/ med
Epterteløm/ med Nøngsleitne i þvi er syst hagar/ og a hinum Ohentugasta
Tyma/ og þyker þeim nærre þvi verst allra Skullda loked/ sem golided er
Drottens Þienurum / og kalla ad Prestur hafe ecke miked fyrer synu
Braude. Ecke giet eg sagt ad þvilykar Manneskiur elske miøg Sæler
synar/ þvi annars mundu þeir hyrda meir um sinn Sælusorgara. Lyted
vita þier af hvad Kirkiemannligu Embætte fylger/ hver Mæda/ hver Umm
hyggia/ hver Astundan/ ef þad af Alvøru nockurre giørt er. Seiged
mier / Mun þad lytel Mæda ad þier vaka yfer ydar Sælum med Bænenne
til Guds? Med Kostgiæfne i hans heilogu Orde sem ydur skal predikast og
Munu þeir hrista þad Foodur ut af Ermenne/ er sierhverium ydar giefa
skall riettann Tyma? Mun ei þurfa Omak og Adgiætne til ad þeckia so
hvern einn af þeim sem Guds Þienara er tiltruad/ ad hann giæte boded þad
hverium einum sem honum er haganlegast? Leggia ydar Kiennefedur ecke
..ptlega sitt Lyf i Hættu fyrer ydar Velferdar Skulld? Meiga þier ecke
..a a sig þa Þyckiu og Ovilld vondra manna/ nær þier seigia þeim til Synd
..? Byriar þeim ecke ad þyngia sinn eigenn Lykama ad ecke predike þeir
..um/ og verde sialfer ræker? 1. Cor. 9. Og hvad allra þyngst er/ ad þier
..u giøra hinum Alvallda Domara Himens og Jardar Reikningskap
Sæler ydar a Deige alls Holldz og svara til ef nockur tapast/ hvert
.. af hans sialfs Vyskum edur Kiennemannsins Vanrækt. Vilied þier
..la mier þa ad einn Prestur visse ecke fyrer synu Braude? Edur hann
..Ofgiefed þad hann nytur. Þier seigest gallda þad þier erud skylldugar/
.. þad fyrer Mønnum/ Eingenn kann meira ut ad heimta. Eg seige
.. helldur ad þier skulud giefa framm yfer Skylldurnar / sem noog
..helldе hafa/ og sialfer ættu helldur ad leggia af vid adra enn taka
þeim. Enn hina er vissa þurfa Bake brotnu/ þier og þeirra Børn og

Kvinnur

Þionur fyrer Lijfs-Næringu sine/ sökū lijtela Upphelldis/ sm̃ vijda er/ þa ættu Meñ ad þeckia framar ödrū so sm̃ Paulus bijdur/ 1. Tess. 5. seigiande: Eg bid ad þier þeckeð þa sm̃ erfida a medal ydar/ og ydur Forstödu veita/ og kieña ydur/ og ad þier hafeð þa yfer Mata kiera fyrer þra Verks Skulld. Ad þeckia/ merker hier ad Elska/ so sm̃ Postuleñ leggur þad sialfur wt/ ecke einasta med Orde og Tungu/ helldur med Verke og Sañleika/ 1. Joh. 3. Eg þecke mijna Saude/ og eg þeckest af mijnum seiger JEsus/ Joh. 10. So sem Gud þecker oss/ þad er Elskar/ so eigum vier ad þeckia vora Kieñefedur/ Eñ hvernig þecker Gud oss? Þañeg/ ad hañ giefur oss alla Hlute ríkuglega til Notkunar/ 1. Tim. 6. So eigum vier ad meddeila þeim öllum Giædum sem oss uppfrædaí Ordenu/ Gal. 6. Hvad medtökum vier af Guds Hende fyrer þeirra Medalgaungu? Andligt Foodur Sælna vorra. Heyred þa hvad Paulus seiger hier um/ 1. Cor. 9. Ef vier höfum sæd ydur hid Andlega/ er þad þa miked ad vier uppskierum ydvart hid Lijkamliga? Þu gielldur allar Skylldur Prestenum/ þad er gott/ hañ kañ ei meira ad heimta/ Eñ ef þu sier þiñ Sælusorgara Naud Lyda/ Hungra/ Þyrsta edur Klædlyteñ vera/ og þu hialpar hönum ecke ef þu hefur Rad þar til/ þa hefur þu eingañ Veigeñ loked þijna Skylldu Gude/ sem er bæde þiñ og hañs DRotteñ/ Þvi ef Postuleñ seiger ad Guds Kiærleike sie ecke i þeim ed so breyter vid Einhvern añañ sem Naudstaddur er/ 1. Joh. 3. Hvernig mä hañ vera i þeim er so giörer vid siñ Kieñefödur/ sem hönum er framar ödrum Vanda bundeñ. Hugsa þvi ecke med þier ef þu att Fatækañ Sælusorgara þañ er ræker sitt Embætte/ Hvad er mier vandara eñ þeim sem lifa i ödrum Söfnudum? Þegar eg gielld og gief eins og þeir/ þa hefe eg aflokeð Skylldu miñe/ Þvi Gud hefur giört betur til þijn eñ hañs sem eckert þarf ad leggia vid siñ Kieñefödur/ þar hañ hefur giefed þier Orsök til ad leggia Skulld a hiñ sialfum sier/ ecke þess vegna ad hañ kuñe nockrum skulldugur ad verda/ helldur Saker siña Fyrerheita. Eg Paull hefe skrifad med miñe eigeñ Hende/ eg skal betala sagde hañ Fordum i Sendebrefenu til Philemonem/ Eñ eg er Gud alleina tekur/ Eg hefe talad fyrer Muñ mijns Eingietens Sonar/ ad eiñ Vatns Drykur i Læresveins Nafne skule ei Olaunadur vera/ seiger DRotteñ/ Matth. 10. Sa sem vill sialfum sier vel/ hañ giöre vel vid siñ Kieñefödur/ Sa sem sialfañ sig elskar/ hañ elskar Sælu sijna/ Hver ed Sælu sijna elskar/ hañ elskar Gud sem hana skapad og frelsad hefur/ Sa ed Gud Elskar/ hañ Elskar hañs Þienara/ Sa ed hañs Þienara Elskar/ hañ sier Ogiarnañ ad þeir Naud lyde ef hañ bær vid þvi giört. Þar fyrer/ Sa sem vill sialfum sier vel/ hañ ville undeR eina synum Sælusorgara/ sem hönum er i Guds Stad settur. Eñ Gud Allsherrar/ sa ed er Fader vor allra/ hañ stiorne oss so hier i Nandeñe/ bæde Yfirbodnum og Undergiefnum/ ad vier um sijder af hiñum Ærsta Biskupe og Hyrder Sælna vorra mættum þeckter verda og iñleidder a Land lifande Maña/ So þar verde eirt Sauda Hws og Eiñ Hyrder. Þad Bænheire hiñ Nadugar Gud Fyrer JESUM Christum/ AMEN.

Vad hier hefur mällt yfersiest i Pryckinguñe/ Er Vinsamlega Lesara umbeden ad Lagfæra og Lesa i Mäled.

